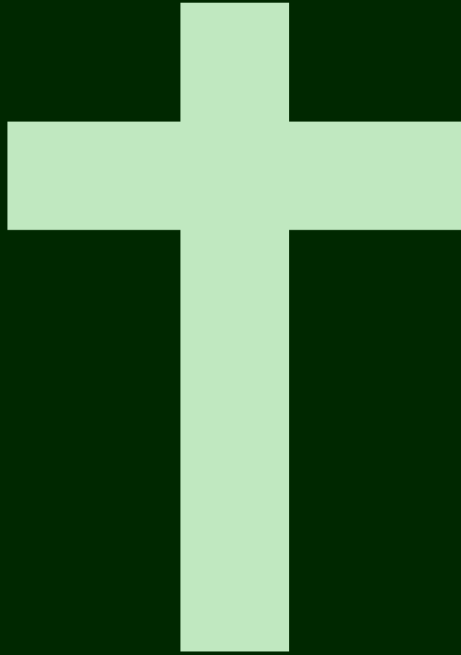

Bissa

Bisa: Wosoci Gaaŋbabaa Daa New Testament

Bissa

Bisa: Wosoci Gaaṣababaa Daa New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2

Contents

Matiyee	1
Marki	51
Likki	82
Zaan	134
Zibəəzanno Ci	170
Rom zanno	216
1 Korenti zanno	238
2 Korenti zanno	260
Galasii zanno	276
Efəezi zanno	284
Filipii zanno	292
Koloosɪ zanno	298
1 Tesaloniki zanno	304
2 Tesaloniki zanno	309
1 Timote	312
2 Timote	319
Tiiti	324
Filemon	327
Ebree guɔɔ	329
Zakki	347
1 Piyɛɛr	353
2 Piyɛɛr	360
1 Zaan	364
2 Zaan	370
3 Zaan	371
Ziidi	372
Hunkare Ci	374

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MATIYEE a gɔrsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Matiyee a gɔrsira ba bɪ
gasuɔre*

Yeezuu Krista karɔndanyɪ Matiyee ɪ ci naa do ba. Nyunta a miɲɲa ɔ yawɔrsir, Yeezuu n a bir k'an zu a ɔ. Markɪ kan Likki kɪ y'a birle ɲ ɔ Levii. Zɪfɔrɔ do gɔaa m.

Ci bɪ ba Matiyee ɔ zɪfɔrɔ kɔ ɲ y'a ba kristagɔɔɔ wɔɔ tɔ ma. K'a hɪnka ɲ nɪ a ɔ, gɔaasɪbabaa gusire lerbɔrɔrɔ wɔɔ kɔ yɪ Yeezuu Krista tɔ ma, bɪ, a m cir kɔ Woso ɔ k'a nyɔɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma biisi tee... bɪ. (Matiyee 4.17).

A y'a hɪnkam cB i bɪ nɔ ɔ a ɔ, Yeezuu m bɔmbɔrezaa kɔ Woso a ler bɔ bɪ. (Matiyee 1.21). A y'a hɪnkam sɔ a ɔ, Zɪ Woso Nyɪ n Yeezuu m, bɪ, a ba n nɪ kan wɔɔ kɪ dɔmɪm haay amba a tɔ Emanuwel bɪ n n'a hɪnkam bɪ m. (Matiyee 1.23). A y'a hɪnkam sɔ a ɔ, Yeezuu a karɔndanyɪnɔ haay nyɔɔ durnya gɔɔɔ haay ma kɔ ɲ nɪ lemim nyunta pa da. (Matiyee 28.20). Bala, Yeezuu ɪ bor Woso cirbɛθ m, kɔ gɔaa k'a nɪ sira kan ɔ bɪ n gasɔ ɔ.

*Yeezuu yaabɔɔ
(Likki 3.23-38)*

¹ Yeezuu yaabɔɔ wɔɔ ba n nɪ: Yeezuu ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, cir *David Nyɪ m, Abraham do gɔaa m sɔ.

² Abraham n Izakkɪ yɪ,
Izakkɪ n Zakɔɔb yɪ,
Zakɔɔb n Ziida kan a dannɔ kɪ yɪ,

³ Ziida n Farɛs kan Zaaraa kɪ yɪ,
ɲ da m Tamaa m,
Farɛs n ɛsrɔm yɪ,
ɛsrɔm n Aram yɪ,

⁴ Aram n Aminadaab yɪ,
Aminadaab n Naasɔɔn yɪ,
Naasɔɔn n Salmɔɔn yɪ,

⁵ Salmɔɔn n Boozi yɪ,
a da m Rahab m,
Boozi n Zobɛɛd yɪ,
a da m Rutɪ m,
Zobɛɛd n Yesee yɪ,

⁶ Yesee n cir David yɪ,
David n Salomɔɔn yɪ,
a da nyɪnta Iirii lɔ,

⁷ Salomɔɔn n Roboam yɪ,
Roboam n Abɪya yɪ,
Abɪya n Azaa yɪ,

⁸ Azaa n Zozafat yɪ,
Zozafat n Zooram yɪ,
Zooram n Ozɪyas yɪ,

⁹ Ozɪyas n Zowatan yɪ,
Zowatan n Akaazi yɪ,

Akaazı n Ezekıyas yı,

¹⁰ Ezekıyas n Manase yı,

Manase n Amōōn yı,

Amōōn n Zozıyas yı,

¹¹ Zozıyas n Zekonıyas kan a dannō kı yı.

A n a ga kō ō kan *Babilōnnı lōmbaa tare dōmım bı kı.

¹² Babilōnnı lōmbaa bı je ō bı,

Zekonıyas Salatıyel yı,

Salatıyel n Zorobabel yı,

¹³ Zorobabel n Abiyud yı,

Abiyud n Eliyakim yı,

Eliyakim n Azōōr yı,

¹⁴ Azōōr n Sadōk yı,

Sadōk n Akim yı,

Akim n Eliyud yı,

¹⁵ Eliyud n Eleyazaar yı,

Eleyazaar n Matan yı,

Matan n Zakōōb yı,

¹⁶ Zakōōb n Maarii zim Zozef yı,

Maarii bı do ı Yeezuu yı n n'a birm Krista.

¹⁷ Yaabōō wōō haay le a ze kō ra bueeresi-si. A n a sa Abraham ma an ta m Davıd ra bueeresi, an a sa Davıd ma an ta m Babilōnnı lōmbaa ma bueeresi, an a sa Babilōnnı lōmbaa ma an ta m Krista ra bueeresi.

Yeezuu yıre

(Likki 2.1-7)

¹⁸ Yeezuu yıre bı zaa ba n nı: A da Maarii bı, nyınta a ō Zozef jaan, bı, an lee ka kō Maarii n a ba Zozef lō bı, *Sent-Ėspri a ka Maarii n jıstı sa.

¹⁹ A jaan Zozef bı kō gōaa mıḡḡa m bı, a n a ḡōa k'a a da nyannı ō y. A n a hōōn da k'a wō saa kō gōstı b'a dō y.

²⁰ K'a n'a hōōn dare ncınaas bı, Zuuba Malēka bōr zi nınnare nō ō, an a hı m, a ō: «Zozef, Davıd do gōaa, ı bı nyı ba k'ı Maarii sa ı ba ı lō y, bala, Sent-Ėspri paḡḡa y'a ka, an nı jıstı bı m,

²¹ a nyı yım yar, k'ı tō ka Yeezuu, bala, a m n'a do bı bombōre a mimbōnyaarō nō ō.»

²² Naa do woo... naa, ba ō kō meerbaa kō Woso a ba kan a lesınnısorazaa le kı bı n kō yı.

²³ A ba n nı: nyımbōēere k'a n yar dō bı jıstı sim,

an nyı yı yar, n y'a tō kare Emanōwēl,

a jı le taa k'a hı, a ō: Woso ı kan wōō kı.

²⁴ Zozef k'a bı gu hinceem ma bı, a hō kō Zuuba malēka b'a hı m bı ba: A Maarii gaa, an a ba a lō,

²⁵ bı, a n a dō lō y, an ta an aa dōmım k'a nyıyar bı yı ō bı ku, an a tō ka Yeezuu.

2

Hōdonno bōr k'a bı dıga Yeezuu ma

¹ Yeezuu bı, yı a ō Betelehēm ō Zıdee kō ō, cir Hırōōdı dōmım ō, bı hōdonno a to dōjır ō, ḡḡı bōr Zerizalem ō,

² ḡḡı laaka da: «Zıfōrō cir k'a yı b'ı ka? Wōō monyaa yı dōjır ō bı y'a ka, wōō n bōr k'ō b'a da ō.»

³ Hırōōdı k'a naa ma bı, a da bō ō kan Zerizalem zannō kı haay.

⁴ A n wosocemannibønno jıtanno wɔɔ so kɔ ma kan wosocikarınsaambɔɔ wɔɔ kɪ, an laaka da η han kɔ niηηə kɔ Krista bɪ n nɪ yɪη ɔ bɪ ma.

⁵ Brɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: Betelehem ɔ Zidee kɔ ɔ, bala, hɔ kɔ wosolesinnısorazaa b'a hɪ bɪ n naa do.

⁶ B'ıbu Betelehem, Zidee kɔ, ıbu bɛɛ m poore Zidee kɔrɔ gɔtɔɔ wɔɔ barla y. Bala, cir bɔrɛ ıbu bireyaa ɔ, an ka Israyel mɔɔ gɔɔɔ wɔɔ lɛɛ.

⁷ A m bɪ, Hırɔɔdɪ n hɔdonno wɔɔ bir sɛɛrɛ, an laaka da η han dɔmum kɔ monyaa bɪ bɔ ɔ bɪ ma.

⁸ A n η nyɔɔ Betelehem ɔ, an n'a hıre η nɪ, a ɔ: «K'a ta a laaka da nyɪ bɪ mim ma mıηηa, k'a nyɪ bɪ yɪ, k'a a wusigə a b'a hɪ mɔɔ m, kɔ m ta m aa da ɔ sɔ.»

⁹ Cir bɪ k'a naa hɪ bɪ, η y'a hɔr, ta kɔ η nawɔm bɪ, monyaa kɔ η lɛɛ ka ηn'a yɪ dɔjr b'ı tare η lɛɛ, an ta an aa jum lɛɛ kɔ nyɪ bɪ n ta ɔ bɪ burə ɔ.

¹⁰ Monyaa bɪ kɔ η y'a yɪ bɪ, η heer yɪ nyınta gɔta.

¹¹ N gasɔ cɛ b'ɔ, ηn'aa nyɪ bɪ yɪ kan a da Maarii kɪ, ηnɪ kukurə zɛ a taa, ηnɪ yaa da m, bɪ jɛ ɔ, ηn'a mɔdrɔ wɔɔ hɔr, ηnɪ gan wɔ ma: Sarma m kan tidəər nyisi kɪ, *mıur kɪ.

¹² Bɪ Woso a hɪ η nɪ nunnare nɔ ɔ, a ɔ: η b'a ya, ηnɪ bɔ Hırɔɔdɪ zi y. Naa minto bɪ, brɔɔ zaa vanta sa ηnɪ doo a kɔ ɔ.

Eziptı kɔ tare

¹³ A hɔr kɔ η y'a ɔ bɪ, Zuuba maleɛka a hınka Zozef m nunnare nɔ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «Wuti ı nyɪ bɪ gaa kan a da bɪ kɪ, ı ı si, ı ta Eziptı ɔ, nyınta b'ɔ k'an ta an aa dɔmum kɔ mɔɔ n nɪ m yare m meer ba kan ıbu kɪ bɪ ku, bala, Hırɔɔdɪ y'a kam nyɪ bɪ ma, k'a zɛ.»

¹⁴ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa gunuu ɔ, an a hɔr an ta Eziptı ɔ.

¹⁵ A gɔta b'ɔ an ta, an Hırɔɔdɪ gare ku, kɔ Woso meerbaa k'a ba kan a lesinnısorazaa lɛ kɪ bɪ n kɔ yɪ.

Mɔɔ m Nyɪ bɪ bir, k'an bɔ Eziptı ɔ.

Betelehem nyıno poorero zınzɛ

¹⁶ Hırɔɔdɪ k'a b'a dɔ a ɔ, hɔdonno wɔɔ a yamba a m bɪ, a wuti nɔmaa gandaara m. A n gɔɔɔ nyɔɔ Betelehem ɔ kan kɔrɔ vantɔɔ k'a a so η ɔ rɔ wɔɔ kɪ ɔ, kɔ η n'aa nyıno poorero yaarɔ kɔ η dɔɔraa hıya gɛɛ η n a ku rɔ wɔɔ zınzɛ. Amba hɔdonno wɔɔ a hɪ m, nyınta k'a ɔ, an laaka da k'a nyɪ bɪ yıre dɔmum dɔ bɪ ma.

¹⁷ Naa ma bɪ, hɔ kɔ wosolesinnısorazaa Zeremii a hɪ bɪ kɔ yɪ, a ɔ:

¹⁸ N zeedare ma Ramaa ɔ, nyikere kan heerzarle gɔta kɪ:

Rasel nɪ nyi kare a nyıno minto,

a lɛ baa kɔ n'a wɔ zınzɛ a nɪ y, nyıno wɔɔ kɔ η gınga bɪ tɔ ma.

Zozef bɔ Eziptı ɔ

¹⁹ Hırɔɔdɪ gare jɛ ɔ bɪ, Zuuba maleɛka a hınka Zozef m nunnare nɔ ɔ Eziptı ɔ.

²⁰ A n meer ba kan kɪ, a ɔ: «Wuti, ı nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa ı ı wusigə, ı ta Israyel tara ra. Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a kam ma k'a nyɪ bɪ meeyaa bɔ ɔ rɔ wɔɔ gınga.»

²¹ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa, an ta Israyel ɔ.

²² Bɪ, Zozef k'a a ma, n ɔ, Arkelayus nɪ cirbəə m Zidee ɔ a zı Hırɔɔdɪ bınce ɔ bɪ, nyibəə a nyasɔ k'an ta b'ɔ bɪ kɪ, bɪ Woso meer ba kan kɪ nunnare nɔ ɔ, an ta Galilee kɔ ɔ.

²³ A n aa nyınta kɔ kɔ n n'a hım ma Nazaretı ɔ b'ɔ, k'an bɪr yıre ı ɔ hɔ kɔ wosolesinnısorazanno wɔɔ a hɪ bɪ n kɔ yɪ, η ɔ:

N y'a birm Nazaretı gɔaa.

3

Zaan-Batiisi i Woso lemim pa dam
(Marki 1.1-8; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Dòmínnò wòò duro ò bí, Zaan-Batiisi bór Zidee poo nò ò, an nì Woso lemim pa dam.

² A n n'a hùre, a ò: «K'a a bò a taam, k'a sugur ye, bala, Woso cirbèè b'a zò.»

³ A múnḡa wosolésinní sorazaa Ezayii a hì ma, a ò:

Góaa leer nì bóm poo nò ò:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a zaa fòórèrò wòò bumbanka

kò ḡ nì yì turga.

⁴ Zaan bí, yoonde ka huu a a du a ma, an kómbar sa an a so a ò, bísúnò kan zòon kí n a hòbùre.

⁵ A m naa, Zerizalem, Zidee kò bí haay, kò k'a tò m Zòrdèn kòrò wòò haay nì tam zi,

⁶ ḡ n'a mimbònyaarò hùre, Zaan nì batem kare ḡ ò Zòrdèn kò ò.

⁷ K'a farizèenrò kan sadisèenrò kí yì ḡn'ì zem gòta batem sire buncè ò bí, a a hì ḡ nì, a ò: «Mínnò kòsìrò dò, nka y'a hì awòò m, a ò, a a si Woso nòmaa gòta k'a nì zem bí lèè?

⁸ K'a zibèè k'a n'a hìnkare a ò, awòò heerlòrle yì bí ba.

⁹ B'a b'a hòon da a ò, awòò zì m Abraham nì y. Bala, mòò y'a hùre awòò m, Woso a da ma an jaarò nòon duro wusigè an ḡ ba Abraham nyúnò.

¹⁰ Bí dútàa naa, n síga banka k'an gòrò zúnze ra ḡ mési ma, gò nínḡè k'a bír nyì múnḡa dare y, n y'a zem la, n n a da sè ò.»

Hi batem kan sè batem kí

¹¹ «Mòò ì batem kare awòò ò hì ò a heer k'awòò lór bí minto. Bí, an nì zem mòò ḡ ò bí panḡa lè da mòò ra, mòò n m ga m, m a kòsòrò waa a gannò ò y, a batem kare awòò ò *Sent-Èspri kan sè kí nò ò.

¹² A y'a gòr m a wò ò, a y'a tóyaa waare an a hòyaa gòr an a zar sí ò, bí, a sè k'a bír lihim bí nyam puur b'ò.»

Yeezuu batem si
(Marki 1.9-11; Likki 3.21-22)

¹³ A m bí, Yeezuu n a to Galilee ò, an bór Zòrdèn ò Zaan zi, k'a bí batem si.

¹⁴ Bí, Zaan a ḡ an n'a hùre, a ò: «Ìbù y'ì ga m, ì batem ka mòò ò, b'ìbù ì ya, ì nì zem mòò zi!»

¹⁵ Yeezuu n a hì m, a ò: «A to k'an yì ncínaaò naa ma, bala, naa n'a kare, wòò n hò haay k'an turga Woso ma bí ba.» Zaan n ye kèere.

¹⁶ Yeezuu k'a batem bí sí bí, a bò hì b'ò. A m bí, brama n a ḡ, an Woso Èspri yì an nì zerle, am cirpòure hò bí m an bí zer la.

¹⁷ Leer n a to mim ò an n'a hùre, a ò: «Ba mòò Nyì m na. Mòò ḡḡa gòta. A mòò nò yì paan....»

4

Sòtaana a ḡḡa Yeezuu ma

k'an mimbònyaa ba
(Marki 1.12-13; Likki 4.1-13)

¹ Bí ḡ ò bí, Sent-Èspri bí ta Yeezuu m poo nò ò, kò Sòtaana n a ḡḡa ma.

² K'a a lè kòsì dómím busi sinuu ò kan a ḡnuu ò kí bí, nò b'a nyasò.

³ Sòtaana n a zò ma, an a hì m, a ò: «Kò Woso Nyì n'ìbù m, k'ì ka kò jaarò nòon duro n a ba hòbùre.»

⁴ Bí, Yeezuu a nyì bò nò, a ò: «N y'a gòrsira ba Wosoci ò, n ò:

Hobire bεε goaa n'a bım bala k'a mısırbaa ba y,
bı lemim haay k'a nı bım Woso Ǝ ı bı m.»

⁵ Sotaana n a gaa an ta m Zerizalem ı, an a der WosoƎ bı mim ı.

⁶ A n a hı m, a ı: «Kı Woso Nyı n'ıbu m k'ı hır ı ı da tara ı, bala, n y'a gırsıra ba, n ı:

A Ǝrı kare a maleƎkarı ı, kı ı n'ıbu busu a wırı ı k'ıbu b'ı gım zε y.»

⁷ Yeezuu n a hı m, a ı: «N y'a gırsıra ba sı, n ı:

I bı da Zuuba ı Woso Ǝ ı y.»

⁸ Sotaana n a ya, an ta m ci gıta mim ı, an durnya cirbıero kırı hınka m kan ı panıa kı,

⁹ an a hı, a ı: «K'ıbu kukurı zε mıı taa, ı mıı da ı, mıı naa haay kare ıbu ı.»

¹⁰ Yeezuu a nyı bı nı, a ı: «I je bı mıı jır ı, Sotaana! Bala, n y'a gırsıra ba, n ı: Zuuba Woso y'a deem ıbu nı yaa dam nı, ı da ı.»

¹¹ Bı je ı bı, Sotaana n a bı a je ı, Ǝem bı maleƎkarı n bı, ı nı bı hobire ka ı.

Yeezuu ı tam Galilee ı
(Markı 1.14-15; Likki 4.14-15)

¹² Yeezuu k'a a ma, n ı, n Zaan du ƎnnıƎe ı bı, a a hır, an ta Galilee ı.

¹³ A n gııta Nazaretı ı y. A hır a ı, an aa nyınta Kapernawum ı. Kı m bı, an nı Galilee hıgıta Ǝ ra Zabilın kan Neftalii kı kırı wıı barla.

¹⁴ Yı a ı ncınaı kı wosolesinnısorazaa Ezayii meerbaarı nıı dıro n kı yı.

¹⁵ Zabilın tara, Neftalii tara, hıgıta zaa, kırı kı ı nı Zırdın kı gım la kan doro vantıı kı ı nı Galilee ı rı wıı kı.

¹⁶ Do k'a nı monsigı ı bı Ǝegıre gandaara yı, gııı kı ı nı zε kı ı kan zε hınnı kı rı wıı, Ǝegıre bı rıı mıto.

¹⁷ A n a sa naa ma bı, Yeezuu a sıııııda sa, an nı Woso lemim pa dare, an n'a hıre, a ı: «K'a bı a taam k'a sugur ye: Woso cirbıı b'a zı.»

ƎƎkare karındanyııı
(Markı 1.16-20; Likki 5.1-11)

¹⁸ Yeezuu k'a nı Galilee hıgıta Ǝ ra an nı tam bı, a gııı yı hıya: Sımııı kı n n'a bım Pıyεr kan a danzaa Andır kı, ı n'ı zanııa zım hıgıta b'ı, bala, zıbııno m.

¹⁹ A n a hı ı nı, a ı: «K'a bı a zu mıı ı, mıı y'awıı bam gııı kama zannı.»

²⁰ Ǝem bı, ı y'a zanııarı wıı to, ı n'ı zum Yeezuu ı.

²¹ K'a ta Ǝε bı, a Zakkı yı kan a danzaa Zaan kı, Zebedee nyııı m ı n'ı kıııı ı kan a zı Zebedee bı kı, ı n'a zanııarı bankam. A n ı bı.

²² N n a bı a zı b'ı kan kıııı bı kı Ǝem, ı n'ı zıre a je ı.

Yeezuu kan gııı cııro kı

²³ Yeezuu gası Galilee kı b'ı haay, an nı bııııı, an nı hı dııdam gııı m zııııı sokııııı wıı ı, an nı Woso cirbıı lemim nyınta bı pa dam, an nı yaaba do haay waam kan kııı do haay kı zamaa bı bıre ı.

²⁴ A tı bı Ǝε haay ı, an ta kan Sıııı kı kı haay, a m naa, n nı zım gııı kı ı nı cııı bam yaaba do haay kan kııı do haay nı ı rı wıı kı m: Gııı kı zıııı n ta ı nı, parparııııı, mεgareıııı kı an ı waa.

²⁵ Zamaa cir gıta nı zıre a je ı, a to ı y'a ı Galilee ı, Tarabıro ı, Zerizalem kan Zııı kı, kan Zırdın kı gım la kı.

5

Yeezuu ı Woso lemim dııdam

ci burə ɔ
(*Likki 6.20-23*)

¹ Yeezuu k'a zamaa bi yi bi, a der ci burə ɔ, an nyinta. A karɔndanyɔnɔ wɔɔ n a zo ma.

² A n a sɔŋɔda sa, an ni ho dɔndare η ni, an n'a hire, a ɔ:

³ «Mimbirenyɔntazanno m miɲɲazerlezanno m:

Ŋ ho m Woso cirbæ bi m.

⁴ Mimbirenyɔntazanno m gɔɔɔ bɔgɔ-bɔgɔdɔɔ wɔɔ m:

Ŋ y'a hojirle yim durnya ɔ.

⁵ Mimbirenyɔntazanno m nyikærezanno m:

Woso bra bare η ni.

⁶ Mimbirenyɔntazanno m gɔɔɔ kɔ tɔrgabaa nɔ ni η zem kan miɔ ki rɔ wɔɔ m:

Ho yi η kam.

⁷ Mimbirenyɔntazanno m cicirzerezano m:

Woso yi η cicir zere.

⁸ Mimbirenyɔntazanno m heerhuzanno m:

Ŋ Woso yire.

⁹ Mimbirenyɔntazanno m gɔɔɔ kɔ η n'a kam komare ma rɔ wɔɔ m:

Woso yi η birle a nyɔnɔ.

¹⁰ Mimbirenyɔntazanno m gɔɔɔ kɔ η ni cicir bam tɔrgabaa tɔ ma rɔ wɔɔ m:

Ŋ ho m Woso cirbæ bi m.

¹¹ Mimbirenyɔntazanno n'awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ sɔnsɔ wɔre, n ni cicir kare awɔɔ ma, n ni ŋaar do haay kare awɔɔ ra mɔɔ minto,

¹² k'a heer nyɔɔ heernyɔɔ gɔta m, bala, awɔɔ ganwɔre gɔta yim arzana ɔ. A ba n y'a ɔ ncɔnaaɔ wosolesinnɔsorazanno kɔ η lɛ ka awɔɔ m nɔ wɔɔ m.»

Durnya ye, durnya lɛgure
(*Marki 9.50; Likki 14.34-35*)

¹³ «Durnya ye n'awɔɔ m. Bi, kɔ ye nyɔntabaa bɔ, n y'a bam lɔ, k'a a ya, a nyɔntabaa ka ɔ? A zibæ ba ɔ do y, a lo n nawom garga ra, gɔɔɔ ni tontom la.»

¹⁴ «Durnya lɛgure n'awɔɔ m, kɔ k'a ni zigi burə ɔ bi b'a dam ma, an a nyaakom da y.

¹⁵ Kɔ gɔaa se nya fitire ɔ a bir a cɔntam kasɔ taa y, a cɔnta a tir a ɔ ho burə ɔ an cɛ bi gu gɔɔɔ kɔ η ni b'ɔ haay rɔ wɔɔ daahan minto.

¹⁶ Bi, k'awɔɔ lɛgure n yɔ ncɔnaaɔ gɔɔɔ mim ɔ, kɔ η n'a lɛ bɔ awɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ b'ɔ, awɔɔ zibæro miɲɲɔɔ kɔ η yi η yi rɔ wɔɔ minto.»

Yeezuu kan Moyiisi lɛ ki

¹⁷ «A b'a hoɔn da a ɔ, bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bi Moyiisi lɛ, gɛɛ, wosolesinnɔsorazanno wɔɔ n a hi rɔ wɔɔ zar y. Mɔɔ n bɔr kɔ m bi η zar y, bɔr mɔɔ ɔ kɔ η ni kɔ yi.

¹⁸ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, an lɛ ka kɔ tara kan brama ki n cem bi, Woso lɛ bi nyɔ deem bi bi cenle y, a ji deem bi cenim sɔ y, kɔ nawɔnɔ haay n bɔkare an kɔ yi.

¹⁹ Naa minto bi, kɔ gɔaa biɔ ka Woso lɛ bi poore deem taan... ma an a dɔnda gɔɔɔ m kɔ η n'a ba maam sɔ, a zaa bi do bir n nawom gɔɔɔ wɔɔ haay poore Woso cirbæ b'ɔ. Bi gɔaa k'a zu lɛrɔ wɔɔ ɔ, an a dɔnda gɔɔɔ m ηn'a ba maam sɔ bi, bi zaa nyɔntam gɔta Woso cirbæ b'ɔ.

²⁰ Kɔ m sira hi awɔɔ m. K'awɔɔ tɔrgabaa n cem wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ tɔrgabaa ki han, awɔɔ bi gasom Woso cirbæ ɔ y.»

Heerbusu mim

²¹ «Awɔɔ ma n n a hi wɔɔ yaabɔɔ m, n ɔ: <Ŋ bi gɛr ze y>, kɔ gɔaa a mim meeyaa bɔ ɔ, a a ga m, kɔ n n ta m dɔdɔkænno taa.

²² Bɪ mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa nɔmaa ba kan a mim kɪ, a a ga m, kɔ n n ta a zaa m dɔdɔkɛnno taa. Kɔ ɔɔaa a hɪ a mim m, a ɔ: <Hɔɔnwarzaa>, a a ga m, kɔ n n ta a zaa m dɔdɔkɛnno jɪtanno taa. Kɔ ɔɔaa a hɪ a mim m, a ɔ: <hɔɔzaa>, a ga a ɔ m k'an ta sehar ɔ.

²³ Naa minto bɪ, k'ɪbɪ ta Wosoɛ ɔ k'ɪ yaa ganwɔrɛ ka Woso ɔ, ɪ bɔkare ɪ tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ ɔ, ɪ ɪ zar ɪ mim ma,

²⁴ k'ɪ ganwɔrɛ bɪ tɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ, ɪ ta ɪ yaa n'ɪ zɛ kɔ ra kan ɪ mim bɪ kɪ, k'ɪ bɔkare ɪ ɪ wusigə ɪ bɔr, ɪ b'ɪ ganwɔrɛ bɪ ka Woso ɔ.

²⁵ K'ɪbɪ jum ɪ tare ɪ m dɔdɔkare bɪnce ɔ, k'ɪ tɔ ɔ, a kɔ ma zaa ra. K'a n yɪ nɛɪnaaɔ y, a y'ɪ kam dɔdɔkər ɔ, dɔdɔkər bɪ n ɪ ka lɔnnɔdɔmazanno ɔ, ɪn'ɪ du lɔnnɔɛ ɔ.

²⁶ Sɪra mɔɔ n'a hire ɪbɪ m: ɪbɪ bɪ bɔm b'ɔ k'ɪbɪ n ɪ zim bɪ ka haay y, bɪ tanka deem taan... bɪ ɔɔtare y.»

Jaandare mim

²⁷ «Awɔɔ ma, n ɔ: <ɪ bɪ jaan da y.>

²⁸ Bɪ mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa dɪga lɔ ma a hɔɔn n ta zi, a jaan da kan kɪ a heer ɔ.»

²⁹ «K'ɪ bɪsɪ mɪnyaa bɪ y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ bɔ ɔ, ɪ zo laatɔ ɪ ma. Bala, a jɪra k'ɪ mɛ vɛɲɲə deem n a zaar ba, k'ɪ mɛ bɪ haay bɪ ta sehar ɔ y.

³⁰ Bɪ, k'ɪ bɪsɪ wɔ bɪ y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra ɪ zo laatɔ ɪ ma. A jɪra k'ɪ mɛ vɛɲɲə deem n a zaar ba, k'ɪ mɛ bɪ haay bɪ ta sehar ɔ y.»

La a lɔ ra mim

(Matiyee 19.9; Markɪ 10.11-12; Likki 16.18)

³¹ «N y'a ya, n n a hɪ sɔ, n ɔ: <Kɔ ɔɔaa la a lɔ ra k'an wɔsaalɔmaci ka ɔ.>

³² Bɪ mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa la a lɔ ra, bɪ jaan bɛɛ a a da y, lɔ bɪ da an nawɔm jaandare ma. Bɪ, kɔ ɔɔaa lɔ k'a ɔ a zim ma sa, jaan a da.»

Wersire mim

³³ «Awɔɔ ma, n n a hɪ wɔɔ yaabɔɔ m, n ɔ: <ɪ bɪ ɪ lerbɔrɛ to y, b'a ka kɔ hɔ k'ɪbɪ ler bɔ Zuuba m ɪ ɪ wer si bɪ n kɔ yɪ.>

³⁴ Bɪ mɔɔ y'a hire awɔɔ m, a b'a wer si fɪga y: A b'a wer si brama tɔ nɪ y, bala, Woso cirbɛəduu m bɪ.

³⁵ A b'a wer si tara tɔ nɪ y, bala, a gam cɪntarahɔ m bɪ, a b'a wer si Zerizalem tɔ nɪ y, bala, cir ɔta bɪ kɔ m bɪ.

³⁶ ɪ b'ɪ wer si ɪ mim tɔ nɪ y, bala ɪbɪ b'ɪ dam ma ɪ ka minkə deem n a ba kunkum ɔɛɛ fu y.

³⁷ K'awɔɔ ɪ meer bare, kɔ ɪn... m, k'a hɪ, a ɔ: ɪn... m. Kɔ ayy... m, k'a hɪ, a ɔ: ayy... m. Meerbaa k'a n'a nam ma bɪ, a to a ɔ a Bɔnyaabarezaa* bɪ zi.»

Zimbɔkɔma mim

(Likki 6.29-30)

³⁸ «Awɔɔ ma, n n a hɪ, n ɔ: <Mɪnyaa nɪ sompim mɪnyaa bɪnce ɔ, sɔ nɪ sompim sɔ bɪnce ɔ.>

³⁹ Bɪ mɔɔ y'a hire awɔɔ m, kɔ ɔɔaa a ba awɔɔ m bɔnyaa, a b'a bɔnyaa ba m sɔ y. Bɪ, kɔ ɔɔaa a wɔ ta ɪ bɪsɪ paasɪ rɛ, k'ɪ ɪ jɪsa paasɪ bɪ ka ɔ k'an a ta rɛ.

⁴⁰ Kɔ ɔɔaa ɔ, k'a dɔdɔ ka kan ɪ kɪ, k'a ɪ huudaara yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huukuurɛ sa sɔ.

⁴¹ Kɔ ɔɔaa paɲɲa ba ɪ ma, k'a ɪ da tare ma ganjɪbɔurɛ tisi kan a kɪ, k'ɪ ta ganjɪbɔurɛ tisi hɪya kan kɪ.

⁴² Kɔ ɔɔaa hɔ ye ɪ han, k'ɪ ka ɔ. Kɔ ɔɔaa ɔ, k'a zim sa ɪ zi, ɪ bɪ ɪ gu han y.»

* 5:37 5.37 Bɔnyaabarezaa: a le taa k'a hɪ a ɔ: «Sotaana».

*Jinnō ḡṡare**(Likki 6.27-28,32-36)*

⁴³ «Awoḡ ma, n n a hi, n ṡ: <K'i ṡ ḡṡaa ḡṡa, k'i ṡṡ ṡ jim m.>

⁴⁴ Bi moḡ y'a hire awoḡ m: K'a a jinnō ḡṡa, k'a yaa da Woso m ḡṡṡ kṡ ḡ nṡ fir kare awoḡ ma rō woḡ tō ma.

⁴⁵ Ncīnaaṡ bi, awoḡ yim awoḡ Zṡ k'a nṡ arzana ṡ bi nyṡnō paan...rō. Bala, a a ka woso nṡ gum ḡṡṡ bōnyaarō woḡ ra kan ḡṡṡ miḡḡṡ woḡ kṡ. A a ka ṡṡ, la nṡ bam ḡṡṡ miḡḡṡ ra kan ḡṡṡ bōnyaarō woḡ kṡ.

⁴⁶ Bi, k'awoḡ ṡ ḡṡṡ kṡ ḡ n'awoḡ ḡṡam nō woḡ ḡṡare, a nyōḡṡ ṡ ka? Bala, yawōrsinno woḡ y'a bare ncīnaaṡ ṡṡ.

⁴⁷ Bi, k'awoḡ ṡ yaa dare a danyṡnō m bala, bō awoḡ n'a bam, an nṡ yṡre a hō? Kṡfṡrō woḡ bir a bare ncīnaaṡ ṡṡ ra?

⁴⁸ K'a maam, k'a yṡ miḡḡa paan... amba awoḡ Zṡ k'a nṡ arzana ṡ n miḡḡa paan... bi m.»

6*Ganwōre kare*

¹ «A b'a ka k'a a zibēero miḡḡṡ ba, kṡ ḡṡṡ n dṡga a ma y. K'awoḡ ḡ ba kṡ ḡ nṡ dṡga a ma, awoḡ bi ganwōre yim awoḡ Zṡ k'a nṡ arzana ṡ bi zi y.

² K'ṡbi ṡ hō kam cicirzaa ṡ, ṡ bi hō ba kṡ ḡṡaa haay n a dō, ḡ ṡ, ṡbi ṡ hō kam ḡṡaa ṡ, amba zambozanno kṡ ḡ n'a bam sokomacero ṡ kan zaa birero ṡ kṡ, kṡ ḡṡṡ n a le bō a ṡ rō woḡ nṡ y. Moḡ y'a hire awoḡ m, ḡ y'a ganwōre yṡ.

³ B'ṡbi, k'i ṡ gan wōre, k'i jṡsa wō bi bi hō k'i bṡṡ wō n'a bam bi dō y.

⁴ K'i ganwōre bi nyaakom da ṡ ka, ṡ Zṡ k'a nṡ hō nyaakondare yim bi ganwōre kare ṡ ṡ.»

*Yaadare**(Likki 11.2-4)*

⁵ «K'awoḡ ṡ yaa dare, a bi yṡ am zambozanno hō bi nṡ y. Kṡ ḡ le n taa kṡ ḡṡṡ n a yṡ bi, jim ḡ tir a ṡ sokomacero woḡ ṡ, kan zaaro zekōrajṡrō kṡ ṡ, ḡn'ṡ bir yaa dare. Moḡ y'a hire awoḡ m, sṡra m, ḡ y'a ganwōre yṡ.

⁶ B'ṡbi, k'i le taa kṡ yaa da, gasō ṡ ce ṡ ṡ le ta, ṡ yaa da ṡ Zṡ Woso k'a nṡ b'ṡ bi m, b'ṡbi Zṡ k'a nṡ leē k'a nyaakom da bi yim bi, a y'ṡbi zibēo k'ṡbi nyaakom da bi ganwōre kare ṡ ṡ.

⁷ K'awoḡ ṡ yaa dare, a bi meer ba ḡṡa am kṡfṡrō hō bi nṡ y. A hōḡn ḡn'a dare, ḡ ṡ, k'a meer ba ḡṡa, Woso y'a yaadare mam.

⁸ A b'a ba am ḡ hō bi nṡ y. Bala, awoḡ Zṡ Woso bi leē ka an hō k'awoḡ le n taa bi dō, awoḡ n bōkare, an n'a yem han.»

⁹ «K'awoḡ k'a yaa da, k'a da ncīnaaṡ:

Woḡ Zṡ k'a nṡ arzana ṡ,

k'i tō n leboṡre yṡ,

¹⁰ k'i cirbēo n bōr,

k'i hōḡnhō n ba tara burō ṡ,

amba an nṡ bam arzana ṡ bi m.

¹¹ Woḡ her hōbṡre ka woḡ ṡ.

¹² Woḡ kōrōmarō sugur ka woḡ ṡ,

amba woḡ n'ṡ muno kōrōmarō sugur kare ḡ ṡ bi m.

¹³ Dō woḡ ma k'ṡ bi ye ṡ ṡ do makra bōnyaa nō ṡ y,

bi woḡ yō Bōnyaabarezaa bi wō ṡ.

[Bala, ṡbi y'ṡ so cirbēo ṡ kan paḡḡa kṡ, leboṡre kṡ dōṡraa k'a nyare ba ṡ nō ṡ.»]

¹⁴ «Kṡ sṡra nṡ, k'awoḡ ḡṡṡ kōrōmarō sugur ka ḡ ṡ, awoḡ Zṡ k'a nṡ arzana ṡ bi sugur kare awoḡ ṡ ṡṡ.

15 Bı, k'awoo bir sugur kam g'oo u, awoo Zi k'a ni arzana u bi b'awoo koromaro sugur kare awoo u so y.»

Lekosire

16 «K'awoo y'a le kosire, a bi tir a meer zınzar ku u, am zambuzanno ho bi ni y. A meer η tir a zınzar ku u, ku g'oo n a do, η u, a a le kosi. Sira moo n'a hire awoo m: η y'a ganwore yi.

17 K'ıbu y'i le kosire, k'i hi da i meer u, i tidøer ze i mim ma,

18 ku g'oo b'a do, η u, i le i kosi y. Bı, k'i Zi k'a ni lee k'a nyaakom da u bi n a do a deem. B'a y'i ganwore kare i u.»

Arzaka k'a ni arzana u (*Likki 12.33-34*)

19 «A b'a ka arzaka ma durnya burø u naa u y. Bala, bee kan muku ki y'a zarm, konno i cele yarm, ηn'a sare.

20 Bı k'i ka arzana arzaka ma. Bala, muku kan bee ki ba b'u k'a zar y, konno ba b'u k'a cele yar, k'a sa y.

21 Bala, lee k'i arzaka n ta u b'i heer n ta u so.»

(Likki 11.34-36)

22 «Mesim fitire m munyaa m. K'i munyaa mınha ıbu me bi haay i leegure u.

23 Bı k'i munyaa bi mınha y, ıbu me bi haay nyıntam monsigø u. K'a i yire i u, leegure k'ıbu n ta m bi monsigø ni, monsigø bi do yım g'ota bidø.»

Woso gee busoo (*Likki 16.13*)

24 «G'aa ba u an b'a dam ma, an zuuboo huuyoo zi ba y. A deem ηuam, an so deem m, gee, an a ze ku ra kan deem ki, an kaanm deem m. Awoo b'a dam ma, a zu Woso u, k'a a ya, a zu busoo u y.»

(Likki 12.22-31)

25 «Bı y'a ka, moo n'a hire awoo m: a b'a heer ko a mısırbaa bi høbıre mim ma y. B'a b'a heer ko huu mim ma so y. Mısırbaa n le da høbıre m na? Mesim bi n le da huu m na?

26 K'a dıga benno ma: η bir ho duure y, bi η bir ho dare y, η bir ho zarm sı u y, b'awoo Zi k'a ni arzana u bi yi η tøm! Awoo n le da η ni gallem hoka ra?

27 Nka n'a dam ma, an a mısırbaa da ra poore tokke a hoon k'a n'a dam ma g'ota minto?

28 Bø y'a ka, awoo n'a heer kom huu mim ma? K'a dıga pooyaa høvuro ma, η yi mam, bi η bir zi bare, bi η bir huu bare y.

29 Bı moo u ku m a hi awoo m, Salomoon mınha, b'a kan a cirbøe bi ki, a n huu du a ma, am η deem ho bi ni y.

30 Bı, ku Woso i huu dum pooyaa bur ma ncınaas, bi ta an a u her ku se n b'a bi booti m, a bi huu dure awoo ma an le da brøo m na? Sırakare poore zanno!

31 K'a maam, a b'a heer ko a bir a hire, a u: Bø woo n'a bire? Bø woo n'a mire? Bø woo n'a dure u ma?

32 Naa do haay kifıro woo n'a kare η ma kosi-kosi, b'awoo Zi k'a ni arzana u b'a do, a u, awoo le taa η ma.

33 K'a lee ka a ka Woso cirbøe bi ma, kan a tırgabaa ki. Maam bı, Woso ho k'a g'ota bi kare awoo u.

34 Naa minto bı, a b'a heer ko booti mim ma y. Booti dıgare a mınha mim ma. Domum biyøe y'a mınha mim m.»

7

*Ko dudu yarle**(Likki 6.37-38,41-42)*

¹ «A bi gaa dudu yar y, ko Woso b'a dudu yar y.

² K'awoo gaa dudu yar lonlo, awoo dudu yar n nawom maam so, hoganho k'awoo n ta m goo minto bi, bi ni nyintam hoganho awoo minto so.

³ A lo ubu ni bur k'a n'i mim mum o bi yire, an bokare kuse n'ubu mum o, b'i bur a yire?

⁴ Ubu y'a bam lo, i hi i danyi m, i o, jim ko m bur bo i mum o, an bokare kuse n'ubu mum o!

⁵ Zambouzaa, kuse bi bo i mum o cina, k'i do i lee yi muhja, i bur bi bo i danyi bi mum o.

⁶ A bi ho muhja ka jino o y, ko n bee m, η y'a bore, ηn'awoo bi. A bi ho wisi sa a ka kurkuuro o y, ko n bee m, η tontom la.

*Hoyere Woso han**(Likki 11.9-13)*

⁷ K'a ho ye, n y'a kare awoo o. K'awoo a ka ma, awoo y'a yim. K'awoo cele ze, n y'a sure awoo m.

⁸ Bala, ko gaa ho ye, a y'a yim. K'a a ka ma, a y'a yim. Ko gaa cele ze, n y'a gum ni.

⁹ Gaa y'awoo bire o a nyi ni bur yem han, an jaa ka o ra?

¹⁰ Gee, k'a zo ye han, a mum kan o ra?

¹¹ Awoo k'an bonyaa ncinaasu a bokare a hoo muhjo ka a nyino o do, awoo Zi k'a ni arzana o bi bee le da ra? A hoo muhjo kam goo ko η n'a yem han ro woo o.

¹² Ncinaasu bi, ho k'awoo le n taa haay ko goo n a ba awoo m bi, k'a ba η ni so. Moyiisi lero woo haay kan wosolesinnisorazanno woo ciro woo ki a hi.

*Zaa poore**(Likki 13.24)*

¹³ K'a gaso cele fore bi m, bala, cele gota bi kan zaa zanta bi ki bi, ta η nawom nyaanle bince o. Goo gota yi η sam.

¹⁴ Bi, cele fore bi kan zaa kusi bi ki bi, ta η nawom misirbaa bince o. Goo ko η ni η yim no woo bi gota y.

*Go do n nawore a nyi ma**(Likki 6.43-44)*

¹⁵ K'a dundo a zi kan nsaarlesinnisorazanno woo ki, bor η tir a o awoo zi, am seero ho bi m, an bokare poojino kusiro m.

¹⁶ η zibero awoo ni η dom ma. N bir tugo nyi nom laa go ra y, n bir soon nyi nom laazankore ra y.

¹⁷ Go muhja bi, nyi muhja an n'a dam, go bonyaa bi, nyi bonyaa an n'a dam so.

¹⁸ Go muhja b'a dam ma an nyi bonyaa da y, go bonyaa b'a dam ma, an nyi muhja da so y.

¹⁹ Go haay k'a bir nyi muhja dam bi, a ze n nawom la, n n'a dam se o.

²⁰ Ncinaasu bi η zibero awoo ni η dom ma.

*Karindanyino paan...ro**(Likki 13.25-27)*

²¹ Gaa haay k'a n'a hum moo ma: <Zuuba, Zuuba> bi bee ni gasom Woso cirbae o y. Bi, goo ko η ni moo Zi k'a ni arzana o bi hoonho bam no woo m.

²² Dookare hinni o, goo gota y'a hire: <Zuuba, Zuuba, ubu to minto, woo Woso le si o so ra. Ubu to ma woo la zinero ra. Woo hoserlo ba gota ubu to minto.>

²³ Bɪ mɔɔ y'a hure ŋ nɪ, mɔɔ ɔ: «Mɔɔ n awɔɔ do fɪga y. K'a a hor mɔɔ jɪr ɔ, mimbɔnyaabɛnno!»

Cɛ jɪr k'an mɪŋŋa
(*Likki 6.47-49*)

²⁴ Ncɪnaaɔ bɪ, gɔaa k'a nɪ mɔɔ meerbaa kɔ mɔɔ ba naa mam bɪ, an nɪ zi bam nɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a hɔɔn n ta ɔ, an a cɛ do ci burɔ ɔ kɪ.

²⁵ La n ba, hi n yar, hɪnher n hɔn kan paŋŋa kɪ, an a mom cɛ b'ɔ, a n a da y. Bala, a jɪr bɪ da n y'a ɔ ci burɔ ɔ.

²⁶ Bɪ gɔaa k'a nɪ mɔɔ meerbaa kɔ mɔɔ ba naa mam b'a bɪr zi bam nɪ bɪ, gɔaa bɪ do bɔ a ɔ kɔ ɔ kan gɔaa yarma k'a cɛ do nyɪntaa burɔ ɔ kɪ.

²⁷ La n ba, hi n yar, hɪnher n hɔn kan paŋŋa kɪ, an a mom cɛ b'ɔ, cɛ bɪ n wurgɔ, a hɔsɪ n gɔɔta y.»

²⁸ Yeezuu k'a hɔ dɪnda ncɪnaaɔ an a nya bɪ, gɔɔɔ cir gɔta kɔ ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a hɔdɪndarɛ bɪ minto.

²⁹ Bala, Yeezuu bɪr hɔ dɪndarɛ am ŋ wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ hɔ bɪ nɪ y. Woso paŋŋa an nɪ hɔ bɪ dɪndam nɪ.

8

Kusimɔ waare
(*Markɪ 1.40-45; Likki 5.12-16*)

¹ Yeezuu k'a a to ci bɪ mim ɔ bɪ, gɔɔɔ cir gɔta zu a jɛ ɔ.

² Kusimɔ n b'a zɔ ma, an kukurɔ zɛ a taa, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, k'i lɛ taa, ɪ ɪ da ma, ɪ mɔɔ waa, ɪ dintim naa do gɔ mɔɔ ma.»

³ Yeezuu n a wɔ hor, an a da ma, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa, ɪ waa. Kɔ dintim bɪ n gɔ ɪ ma.» Lɛɛm bɪ, a kusimɔbaa bɪ nya ma.

⁴ A m bɪ, Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ b'a hɪ gɔsɪ nɪ y, bɪ ta ɪ yaa n'i hunka wosocɛmannɪbɔr bɪ m, k'i ganwɔrɛ kɔ Moyiisi lɛ ka kɔ n n a ba bɪ ka, k'an nyɪnta ɪbɪ waarɛ bɪ kasetɪ gɔaa haay minto.»

Yeezuu kan Kapernawum

sɔrdaa zɔrɔ cir kɪ
(*Likki 7.1-10*)

⁵ Yeezuu k'a nɪ gasɔm Kapernawum ɔ bɪ, sɔrdaarɔ cir bɔr zi, an a hɪ m, a ɔ:

⁶ «Zuuba, mɔɔ zibɛɛnyɪ nɪ wɔtam har ɔ, a mɛ n ga, an nɪ fir yɪm gɔta.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ tam, m aa a waa.»

⁸ Bɪ sɔrdaarɔ cir b'a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y, meerbaanyɪ ba deem bala, mɔɔ zibɛɛnyɪ bɪ y'a waam!»

⁹ Lɛɛzanno y'a so mɔɔ mɪŋŋa ɔ, mɔɔ nɪ m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, mɔɔ ɔ: «Ta!», b'a ta. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, mɔɔ ɔ: «Bɔr!», b'a bɔr. Kɔ mɔɔ m ya, m a hɪ m zibɛɛnyɪ m, mɔɔ ɔ: «Naa ba!», b'a a ba.»

¹⁰ Yeezuu k'a naa ma bɪ, a dɪga gɔaa bɪ ma, an zɛ kɛdɛ, an a hɪ gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ zum kɔ ɔ kan kɪ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hure awɔɔ m, mɔɔ n sɪrakarɛ naa do lɔɔ yɪ Israyel gɔaa zi y.

¹¹ A hɪ mɔɔ n nawɔrɛ awɔɔ m, gɔɔɔ y'a tom gɔta dojɪr ɔ kan meer kɪ ŋnɪ bɪ nyɪnta kan Abraham kɪ Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ, ŋnɪ hɔ bɪ Woso cirbɛɛ b'ɔ.

¹² Gɔɔɔ kɔ n lɛɛ ka n ŋ bɔ ɔ Woso cirbɛɛ bɪ minto rɔ wɔɔ, n brɔɔ nyɔɔm garga ra monsigɔ ɔ. Nyikɔrɛ kan sɔsɔrɛ kɪ nyɪntam b'ɔ.»

¹³ Meerbaa naa do jɛ ɔ, Yeezuu a hɪ sɔrdaarɔ cir bɪ m, a ɔ: «Doo har ɔ, k'an ba ɪbɪ m, amba ɪbɪ sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ m.» Wakatɪ bɪ do ɔ lɛɛm bɪ, zibɛɛnyɪ b'a waa.

Piyeer dində waare
(Marki 1.29-34; Likki 4.38-41)

¹⁴ Yeezuu k'a gasu Piyeer har u bi, a Piyeer dində yi an ni wotam memare m.

¹⁵ A n a wo da a wo ma memare bi n bo a me u, an wuti an nyasu Yeezuu m.

Yaabazanno waare

¹⁶ Yirbæ k'a da bi, n bur guoo m guta zinero n ta η ni. Yeezuu meer ba bala an la zinero woo ra, an yaabazanno woo waa haay.

¹⁷ Yi a u ncinaao, ku ho ku wosolesinnisorazaa Ezayii a hi bi n ku yi. A a hi, a u: A i ho haay k'a ni fir kam woo mesim ma bi sa, an woo yaabaro gu woo ma.

Guoo ku η n'a ηsam k'a zu Yeezuu u
(Likki 9.57-62)

¹⁸ Yeezuu k'a guoo cir guta yi, ηni bur a ma bi, a le ka a u, k'a ta higota bi gem deem la.

¹⁹ Wosocikarinsaamba deem n a zo ma, an a hi m, a u: «Karinsaamba, moo zure ubu je u lee haay k'ibu ni tan u b'u.»

²⁰ Yeezuu n a hi m, a u: «Seeronu i yaaru m, benno i celunharo m, bi Gaaanyi bi ba buncu m k'a a mim cunta u y.»

²¹ Karindanyu vanta n a hi m, a u: «Zuuba, zaa ka m u, ku m aa ni m zi ger bir, ku m a do m bur.»

²² Bi, Yeezuu a hi m, a u: «Zu moo u, k'i gaeno to ku η n'a gaeno bir.»

(Marki 4.35-41; Likki 8.22-25)

²³ Yeezuu gasu kooloo u, a karindanyuno n zu a je u.

²⁴ Læm bi, hunher guta wuti hi bi buru u, an a ηsa k'a ka ku hi m kooloo bi mom. Yeezuu n bokare, an ni hinceem bam.

²⁵ Karindanyuno woo n a zo ma, ηn'a gu, ηn'a hi m, η u: «Zuuba, woo yo! Ku m bæ m woo gungam!»

²⁶ A n a hi η ni, a u: «Bo m, awoo ni nyi bare, sirakare poore zanno!» A n wuti an jum, an haen si hunher bi ma kan higota bi ki. Lee bi n ze su...

²⁷ Ni n ze kedæ, ηn'a hure, η u: «Bi gaa bi kara n naa, baa hunher kan hi ki n n'a le sire?»

Guoo ku zinero n ta η ni waare
(Marki 5.1-20; Likki 8.26-39)

²⁸ Yeezuu k'a lee ku higota bi tor deem u Gadara zanno ku u b'u bi, a m bi, guoo huycu ku zinero n ta η ni n bo gaenoyaro u, ηni b'a ze u. Guoo woo duro nyinta bonyaa guta. Naa minto bi, gosu b'a dam ma, an cem lee bi do u y.

²⁹ Ni n a siηida ba, ηn'i zee dam, η u: «Bo ubu le n taa k'i ba woo ni Woso Nyi? Bur ubu u k'i bi fir ka woo ma, bi woo firyire domum bi n a ku cina ra?»

³⁰ A n bokare, kurkuuro cir guta i nyinta laatu b'u, ηn'i ho bure.

³¹ Zinero woo n'a yem Yeezuu han guta, η u: «K'i la woo ra, k'i woo nyoo kurkuuro woo me u.»

³² Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a ta!» Ni n bo guoo woo me u, ηni gasu kurkuuro woo me u. A m bi, kurkuuro cir guta bi n bra si, ηni zer, ηn'a zar higota b'u, ηni gunga.

³³ Kurkuuro dundonno woo n bra si, ηn'aa ho k'a ba bi hi kuno u b'u, kan ho k'a ba guoo ku zinero n ta η ni ro woo n bi ki.

³⁴ A m bi, guoo ku η ni kuno u b'u haay ro woo n bo, ηn'i tam k'a yaa Yeezuu ze u. A yi ku η y'a u bi, η y'a ye han guta k'an bo a ku b'u.

9

*Megarezaa waare**(Marki 2.1-12; Likki 5.17-26)*

¹ Naa je u bi, Yeezuu gasu kooloo u, an a wusigə, an higota bi ze ra an ta a ku u.

² N n megarezaa busu wotarahə ra, n ni bor m Yeezuu zi. K'a guoo ku η bor m no woo sirakare yi bi, a a hi megarezaa bi m, a u: «M nyinnu, i to u, i i mimbonyaaro woo sugur yi.»

³ Wosocikarinsaambooo gosinno nyinta b'oo, ηn'a hire a heer u, η u: «Gooa naa do i Woso sonsoo wore!»

⁴ Yeezuu k'a ho k'a ni η heer u bi do bi, a a hi η ni, a u: «Bo minto, awoo n'a hoon dare ncinaaoo?»

⁵ Kara m zanta? Moo n b'a hum looo bi m, moo u: I i mimbonyaaro sugur yi bi m ge, gee, i wuti i i wotarahə bi gor, i ta bi ni?

⁶ Bi keere bi, awoo y'a dore, a u: Gooanyu b'i le m tara bure u, k'a guoo mimbonyaaro sugur ka η u.» A n a hi looo bi m, a u: «Wuti, i i wotarahə bi gor i doo!»

⁷ Gooa bi n wuti an doo.

⁸ Guoo cir guta ku η naa yi bi, η da bo u, ηn'a le bo Woso u, k'a panja naa do ka guoo u bi minto.

*Matiyee har hobire**(Marki 2.13-17; Likki 5.27-32)*

⁹ Yeezuu k'a ni tam bi, a a to, an gooa yi an ni nyintam yaworsire bince b'oo, a to m Matiyee, an a hi m, a u: «Zu moo u!» A n wuti an zu a je u.

¹⁰ Ku Yeezuu ni nyintam Matiyee har u b'oo k'a ho bi bi, yaworsinno kan mimbonyaabonno ki nyinta b'oo guta kan ki, kan a karindanyinoo woo ki.

¹¹ Farizeenro woo ku η naa yi bi, η y'a hire a karindanyinoo woo m, η u: «A lo, awoo karinsaamba bi ni hobire bim kan yaworsinno ki, mimbonyaabonno ki?»

¹² Yeezuu k'a naa ma bi, a a hi, a u: «Laafuzanno le baa lootoo ma y, yaabazanno le n taa lootoo ma.

¹³ K'a ta, a yaa a ka meerbaa naa do ji ma: «Cicirzere moo le n taa, manni bare bee y». Moo n bor ku m bi guoo miηηoo bir y. Bor moo u ku m bi mimbonyaabonno bir.»

*Ho daa kan ho gusire ki**bir zum ku u y**(Marki 2.18-22; Likki 5.33-39)*

¹⁴ Zaan karindanyinoo a zo Yeezuu ma, ηni laaka da han, η u: «Bo minto m, woo kan farizeenro woo ki, woo n'oo le kusum, b'ubu hoo woo bir a kusire?»

¹⁵ Yeezuu n a nyi bo η nu, a u: «Ku gooa i losare cibsaa bare, lu bi zim bi ni guoo woo bireyaa u, guoo woo y'a dam ma, ηni heerzarle ba ra? Bi domum niηηə u, n zem bi lu bi zim bi gu η ma, η y'a le kusum domum bi do u.

¹⁶ Gooa ba u, an ni peera daa ker sam, an n'a tam huu gusire re y. Bala, peera daa ker bi huu gusire bi gaam an a kaansu, an le da biisi ra.

¹⁷ Gooa ba u, an ni diven daa sam k'a to hiboonro gusinno u y. Ku m bee m, hiboonro woo hunhaanm, diven bi n a lo hiboonro woo n a zaar ba. Bi diven daa bi to n tur a u hiboonro daaro u, diven bi kan hiboonro woo ki b'a zaarbare y.»

*Zuforo sokomace cir nyimboreere waare, kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki**(Marki 5.21-43; Likki 8.40-56)*

¹⁸ K'a ni meer bare ncinaaoo kan guoo woo ki bi, zuforo sokomace cir deem n a zo ma, an sonta a taa, an n'a hum ni, a u: «Moo nyimboreere i ga, a n maasire ba cina y. Bi, bor i wo ka a mim la, k'an a mum bo u.»

19 Yeezuu n wuti kan a karındanyıno kɪ, ɲnɪ zu a jε ɔ.

20 Bɪ, lɔ n ta ɔ, ma n'a dam zi a dɔɔraa buerehɪya hɔ m naa, an a zɔ Yeezuu ma jε ɔ, an a wɔ da Yeezuu huu lε ma.

21 Bala, lɔ bɪ y'a hɪrɛ a heer ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ m wɔ da a huu lε ma tɔkke, mɔɔ yɪ m waam.»

22 Bɪ, Yeezuu a bɔ an dɪga a jε ɔ, an lɔ bɪ yɪ an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnnɪ, ɪ heer ba kookoo, ɪ sɪrakarɛ y'i bɔmbɔ». Lεem bɪ, lɔ b'a waa wakati bɪ do ɔ.

23 Yeezuu k'a lee ku zɪfɔrɔ sokɔmace cir bɪ har ɔ bɪ, k'a hirpenno wɔɔ yɪ kan gɔaa cir bɪ bɔgɔr bare kɪ bɪ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ:

24 «K'a bɔ, nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ n ga y. Hinceem a a ba.» Gɔɔɔ wɔɔ nɪ yaa wom ma.

25 Kɔ n bɔ gɔɔɔ wɔɔ m bɪ, a gasɔ zi, an nyɪ bɪ sa a wɔ ma, a m bɪ, nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ n wuti.

26 Mim naa do n ta lε haay ɔ kɔ bɪ do ɔ.

Bɔɔrɔ hɪyɔɔ waare

27 Yeezuu k'a hɔr b'ɔ bɪ, bɔɔrɔ hɪyɔɔ ɪ b'a zε ɔ, ɲnɪ zu a jε ɔ, ɲn'i baa dam, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Wɔɔ cicir zε *David Nyɪ!»

28 Yeezuu k'a lee ku har ɔ bɪ, bɔɔrɔ wɔɔ a zɔ ma, an ɲ lar, a ɔ: «Awɔɔ sɪra ka a ɔ, mɔɔ yɪ m dam ma, m naa ba ra?» ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «ɪn..., Zuuba.»

29 A m naa, Yeezuu n a wɔ da ɲ mɪnyaarɔ wɔɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ sɪra ka k'a yɪ bɪ, k'a yɪ maam.»

30 ɲ mɪnyaarɔ wɔɔ n gɔ. Yeezuu n lε ka ɲ ɔ paɲɲa m, a ɔ: «K'a dundo a zi! A b'a ka gɔaa n a dɔ y!»

31 Bɪ gɔɔɔ wɔɔ kɔ ɲ bɔ bɪ, ɲ y'a sɪɲɲɪda sa lεem, ɲn'a mim dɪndam kɔ b'ɔ haay.

Yeezuu bɛɛtir waa

32 Yeezuu k'a n'a hɔrm bɪ, n bɔr gɔaa m zinɔ n ta m, an a ba bɛɛtir.

33 Yeezuu k'a la zinɔ bɪ ra bɪ, bɛɛtir b'a sɪɲɲɪda sa, an nɪ meer bam. Gɔɔɔ cir gɔta bɪ zε kɛdɛ. ɲ n'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Hɔ naa do lɔɔ n ba cɪna Israyel kɔ naa ɔ y!»

34 Bɪ farizeenrɔ wɔɔ y'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Zinɔro jɪtaare bɪ nɪ paɲɲa kan ɔ, an nɪ lam zinɔro wɔɔ ra.»

Yeezuu ɪ gɔɔɔ cir gɔta cicir zem

35 Yeezuu ɪ bɪrm kɔnɔrɔ wɔɔ ɔ kan bɔlɛemarɔ kɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ dɪndare ɲ sokɔmacerɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɛɛ lemim nyɪnta pa dam sɔ, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ.

36 K'a gɔɔɔ cir gɔta bɪ yɪ bɪ, ɲ cicir a nyasɔ, bala, gɔɔɔ wɔɔ ɪ heerzarle nɔ ɔ kan kɔrɛ kɪ, amba hɔbɪsɪrɔ kɔ ɲ ba dɪndor m bɪ m.

37 A n a hɪ a karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «Mɔsa zibɛɛ bɪ gɔta, bɪ zibɛɛnyıno wɔɔ bɪ gɔta y.

38 Naa minto bɪ, k'a yε Wutuzaa bɪ han k'an zibɛɛnyıno nyɔɔ a mɔsa zibɛɛ bɪ tɔ ma.»

10

Kristazibɛɛzanno buerehɪyɔɔ wɔɔ

(Markɪ 3.13-19; Likki 6.12-16)

1 Yeezuu a karındanyıno buerehɪyɔɔ wɔɔ bir, an paɲɲa ka ɲ ɔ, kɔ ɲ n'a da zinɔro wɔɔ ma, kɔ ɲ nɪ la ɲ la, kɔ ɲ nɪ yaaba do haay waa, kan kɔsɪ do haay kɪ.

2 Kristazibɛɛzanno buerehɪyɔɔ wɔɔ tɔrɔ ba n nɪ: Lεekare zaa bɪ tɔ m, Sɪmɔɔn, n n'a hɪm ma Pɪyɛɛr, kan a danzaa Andɪr kɪ, Zebedee nyıno Zakkɪ kan a danzaa Zaan kɪ.

3 Filipi kan Bartelemii kɪ, Toma kan yaworsirezaa Matiyee kɪ, Alfee nyɪ Zakkɪ kan Tade kɪ.

⁴ Sımçoon *Zelotı, kan Zidas Iskarıyotı kı, b'ı Yeezıu da jınno wó ó bı.

(Markı 6.7-13; Likki 9.1-6)

⁵ Yeezıu buerehıyóó nõon duro nyóó, an le ka η ó, a ó: «A bı kıfıroó zaa sa y, b'a bı gasó Samarii zanno kó ó y.

⁶ Bı k'a ta Israyel do zi, gúóó kó η bó kó ó kan hóbıroó kó η nyaam nõ wóó kı zi.

⁷ K'awóó ı tam k'a bır a pa dare, a ó: Woso cirbæ b'a zó.

⁸ K'a yaabazanno waa, k'a gæno mım bó ó, k'a kusımæro waa, a dintim gó η ma, k'a la zinæro ra. A ka n y'a ó awóó ó vam, k'a ka vam só.

⁹ A bı sarma sa, b'a bı busoo sa só y. A bı bóológú zar a mór ó só y.

¹⁰ A bı hıra sa zaa bı sare minto, b'a bı huu sa hıya y. A bı kúso kan bara kı sa y, bala, zıbæzaa b'a ga m, an hóbıre yı.

¹¹ K'awóó gasó kó poore ó gæe kó gúta ó, k'a laaka da, kó gúaa ta ó a le n taa k'awóó sı a har ó, k'a gúota b'ó k'an ta an awóó hórle ku.

¹² K'awóó ta k'a gasó har b'ó, k'a hı, a ó: «Laafı n bır kan awóó kı.»

¹³ Kó har bı do a ga m, k'awóó laafı n nyınta kan kı. Bı, k'a n a ga m, k'awóó laafı n a wusıgæ awóó zi.

¹⁴ Har bı do nõ ó kó η n awóó sı, kó η n a tór ka awóó meerbaa bı ma, ηn'a sı só, k'a ı bóm har bı do ó, gæe kó bı do ó, k'a taanyısı gó a ganno ma.

¹⁵ Sıra móó n'a hıre awóó m: dódokare hınnı ó, kó naa do fıryıre yım gúta an le da Sodóm kan Gomóor kı kó ra.»

Fıryıre k'a nı zem bı mim

(Markı 13.9-13; Likki 21.12-17)

¹⁶ «K'a tór ka mıñña, awóó nyóó móó nawóm am seero hó bı m poojino bıreyaa ó. Bı minto bı, k'a hóon ka mıñña, am mınnó hó bı m. K'a yı gúóó kó η mim ba ó y, am fıroónno hó bı m.

¹⁷ K'a dundo a zi kan gúóó kı, bala, η y'awóó górm, ηnı ta awóó m dódokænno zi. Nı y'awóó zem madıroó m a sokómacero ó.

¹⁸ Nı tare awóó m kóro læezanno kan cınnó kı taa móó tó ma. Naa nı nyıntam kasetı η mıññoó kan kıfıroó wóó kı læe.

¹⁹ Kó η bı ta awóó m bróó læe, a b'a hóon da k'awóó meer bam lónlo, gæe, bó awóó n n'a hıre y. Hó k'awóó n'a hım bı, n y'a kare awóó ó dómım bı do ó.

²⁰ Bala, awóó bæe n nı meer bare a zim y, awóó Zı Sent-Espri n nı meer k'awóó n n'a bam bı dare awóó le ó.

²¹ Danyıno kó kam ze ma. Zı y'a nyı kare, n n a ze. Nyıno wutire ηnı jum kan a zıro kı, ηnı η ka, ηnı η zınze.

²² Gúaa haay sóre awóó m móó tó ma. Bı gúaa k'a jum kóokóó an ta an fıryıre bı nyare ku bı búmbóre yım.

²³ Kó η fıır ka awóó ma kó nıññó ó, k'a a sı a ta kó vanta ó. Sıra móó n'a hıre awóó m, awóó bı Israyel kónoroó wóó nyare Gúaaınyı bı m bókare, an bor y.

²⁴ Karındanyı bı n le da a karınsaamba ra y, zıbænyı bı n le da a zuuba ra só y.

²⁵ Karındanyı a ga m, an yı am a karınsaamba m. Zıbænyı a ga m, an yı am a zuuba m. Kó n har bı zaa bı ba zinæro jıtaare, awóó hóon ó naa, n b'a bam har bı nyıno wóó m ncınaaó ra?

(Likki 12.2-7)

²⁶ Ncınaaó bı, a bı nyı ba gúóó nı y. Bala, hó ba ó, an a nyaakóm da, n ba yıre y. Mım ba ó, an a nyaakóm da, n b'a dóre y.

²⁷ Hó kó móó n'a hıre awóó m monsigæ ó bı, k'a hı garga ra, hó k'awóó n'a mam só awóó y'a minto bı, k'a pa da kó gúaa haay n a ma.

²⁸ A bı nyı ba gúóó kó η nı mesım zem gær, bı η b'a dam ma, ηnı gúaa nyı ze ró wóó nı y. K'a nyı ba Woso m. Bı y'a da ma, an mesım kan nyı kı zaar ba sehar ó.

²⁹ N bir benno heenm huya wacir la? A n bokare deem taan... bir gam k'awoo Zi bee zaa ka y.

³⁰ B'awoo, η y'awoo minko bi le do.

³¹ K'a maam, a bi nyi ba y. Awoo gore ta o, an le da benno haay ra.

(Likki 12.8-9)

³² Ko gaaa a hu gooo lee, a o, a moo do, moo y'a hure m Zi k'a ni arzana o bi m, moo o, moo zaa do so.

³³ Bi, ko gaaa bisi ka moo ma gooo lee, moo bisi kare a zaa ma so moo Zi k'a ni arzana o bi lee.

Laafu bee bor y, yarbare m

(Likki 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ A b'a hoon da, a o, bor moo o ku laafu n nyinta o tara bure o y. Moo n bor ku laafu n nyinta o y. Bor moo o zoobare m.

³⁵ Bor moo o, ku m gaaa gu a zi ma, ku m nyumboree gu a da ma, ku m lu gu a nyar ma.

³⁶ Gaaa har gooo n ni yire a jinnu.

³⁷ Ko gaaa a zi nsa gee a da an le da moo m, gaaa bi do n a ga m, an yi moo gaaa y. Ko gaaa a nyiar gee a nyumboree nsa an le da moo m, gaaa bi do n a ga m, an yi moo gaaa so y.

³⁸ Ko gaaa n a godarkora busu an zu moo o, a n a ga m, an yi moo gaaa y.

³⁹ Ko gaaa le taa k'a a meeyaa bumbu, a b'a meeyaa bumbore yire y. Bi gaaa k'a ye ze ma moo to ma bi bumbore yim.»

Ganwore yire

(Marki 9.41)

⁴⁰ «Ku gaaa awoo si, moo a m si. Moo si k'a o bi, bozaa i moo nyoo b'a a si.

⁴¹ Ko gaaa wosolesinnisorazaa si k'an wosolesinnisorazaa bi minto, a wosolesinnisorazaa ganwore yim. Ko gaaa gaaa turga si a turgabaa to ma, a gaaa turga ganwore yim.

⁴² Sira moo n'a hure awoo m, ku gaaa hi ka hinni o tokke nyinu poorero noon duro deem o, ko moo karindanyi m bi to ma, gaaa bi do bi korom ganwore ma y.»

11

Zaan-Batiisi gooo nyoo Yeezuu zi

(Likki 7.18-35)

¹ Yeezuu k'a ho dunda a karindanyinu buerehuyoo woo m an a nya bi, a a hor lee bi do o k'a yaa Woso lemim pa da, k'a ho dunda so koro ko η ni b'o ro woo o.

² Zaan k'a ni lonnoce o b'a to an Krista zibero woo mim ma, an a karindanyinu gosunno nyoo,

³ ko η n aa laaka da han, η o: «Ibu ηn'i dore i zere ma bi gee, gaaa vanta ni?»

⁴ Yeezuu n a nyi bo η nu, a o: «K'a ta a yaa ho k'awoo n'a mam, an n'a yim naa dunda Zaan m:

⁵ Buroo mim i lee yim, logoro i tam, kusimoo y'a waam, dintim ni gore η ma, tikkiro i meerbaa mam, gaeno y'a mim boη o, lemim nyinta i hum ηsazanno m.

⁶ Mimbirenyintazaa m gaaa k'a n a sirakare to moo minto bi m.»

⁷ Zaan karindanyinu woo ko η y'a hor bi, Yeezuu a sijnida ba, an n'a hum zamaa bi m, a o: «Nka awoo ta a yaa diga a poohoon o? Hinher awoo yi, an ni niigə go yəηəmə ge?»

⁸ Bo awoo ta a yaa diga a paan...? Gaaa m, an huu wisi da a ra ge? Goo ko η ni huu wisiro dare a ra ro woo i cinno harlo o.

⁹ Nka awoo ta a yaa dɔga a? Wosolesinnɔsorazaa m ge? In..., moo y'a hu awoo m, a le da wosolesinnɔsorazaa ra.

¹⁰ Zaan mim n y'a gorsira ba Wosoci no o, n o: «Moo ni m zibeezaa nyooɔre ɔbu lee, k'an ɔbu zaa banka.»

¹¹ Sira moo n'a hire awoo m, lanno nyino barla goaa ba o an le da Zaan-Batiisi ra y. A n bokare goaa k'an poore Woso cirbae no o bi le da m.

¹² A n a sɔnɔda sa Zaan-Batiisi Woso lemim padare domunno o, an lee ku dutaa naa ma bi, arzana bi gasu n nawon o panja m, tontooɔezanno n'a soɔ o.

¹³ Wosolesinnɔsorazanno woo haay kan Moyiisi lero woo ki Woso cirbae bi mim dunda, an ta an Zaan domum ku.

¹⁴ K'a do muɔa a o, *Elii niɔno ko n o a zem bi m Zaan m.

¹⁵ Goaa k'a ni tor m k'an a ma!

¹⁶ Ko m her gooo noon makra ba kan bo ki? Bo η y'a o ko o kan nyino ko η yaa nyinta daasiyaa o, ηn'a to, ηn'i ko bimbirm, η o:

¹⁷ Woo hir he awoo m,

b'awoo n sar ba y!

Woo zelaa lo awoo m,

b'awoo n nyi ka y!

¹⁸ Bala, Zaan k'a bor bi, a bir ho bire y, a bir diven mim so y. N n a hire, n o: zinon ta m.

¹⁹ Goanyɔ bi bor, an ni ho bum, an ni ho mim, n n'a hum ma, n o: Naa do naa, nozaa m, bi, beemir m so. Yaworsinno kan mimbonyaabonno ki hannyi m. Bi, gooo ko η ni yem Woso Mindore bi ma ro woo a do η o, Woso Mindore bi tɔrga.»

(Likki 10.13-15)

²⁰ A m naa, Yeezuu n a sɔnɔda sa, an ni nyaa bam kan koro k'a hoserlo ba o guta bi η n a bo a taam no woo ki.

²¹ «Korazen, ɔbu kosi yim! Betsayɔdaa, ɔbu kosi yim so! Bala, hoserlo ko η ba awoo bireyaa o ro woo, ko ba η y'a o Tiir ko o kan Sidon ki, k'an naa broo huu yiio goro ηni η ka a ra ηni suu lo a ra, k'a hinka a o, a le taa k'a a bo a taam.

²² Bi y'a ka, moo n'a hire awoo m: dookare hinni o, awoo fɔyɔre nyintam kosi, an le da Tiir kan Sidon ki m.

²³ B'ɔbu, Kapernawum, ɔbu y'i busure i lee ku brama ra?

ɔbu zerm i gasu gaoonoko o!

Bala, ko hoserlo ko η ba ɔbu zi ro woo, ko ba η y'a o Sodom ko o, k'an naa a goota an ta o her domum o.

²⁴ Naa y'a ka, moo n'a hire awoo m: dookare domum o, ɔbu fɔyɔre yim kosi an le da Sodom ho ra.»

Zi kan Nyi ki

(Likki 10.21-22)

²⁵ Domum bi do o bi, Yeezuu meer ba, a o: «Zi k'a a so tara o kan brama ki, moo i yaa dare ɔbu m barka, k'ɔbu ho noon duro nyaakom da gooo hoonzanno m kan hodonno ki m, i bokare, i η hinka nyino poorero m bi minto.

²⁶ In..., Zi, ɔbu y'a ηsa i ba ncinaaɔ.

²⁷ Moo Zi ho haay ka moo o. Zi bi y'a deem i Nyi bi do. Nyi bi y'a deem i Zi bi do kan gooo k'a le n taa k'a hinka η ni ro woo ki bala.

²⁸ K'a bor moo zi, awoo haay k'awoo mor gorezaa busu an n'a kom no woo, moo hoonsire kare awoo o.

²⁹ K'a zu moo o, k'a moo hodondare si, bala, moo bugu-bugu, muɔnazerlezaa m moo m. Bi, awoo nyiro woo hoonsire yim.

³⁰ Bala, zuuba k'an kosi be m moo ni y. Mor ko moo n'a kare awoo o bi gore ba o so y.»

12

Sabaa hinni bısıkarē (Marki 2.23-28; Likki 6.1-5)

¹ Dòmınnō wōō duro ō, sabaa hinni ō, Yeezuu bō hōsırarō ō, nō n a karındanyıno wōō nyasō, ɛn'a sıηηıda ba, ɛn'i hōyaa yınyarm ɛn'a tıηηere, ɛn'a sōm.

² Farızeeınrō wōō kō η naa yı bı, η y'a hı Yeezuu m, η ō: «Dıga ı karındanyıno wōō ma, hō k'a n a ga bare m *sabaa hinni ō bı ɛn'a bam.»

³ Yeezuu n a hı η nı, a ō: «Mim k'a pakra ba Davıd m kan a gōōō kı bı dōmım ō, hō nıηηō k'a a ba, nō k'a a nyasō bı,

⁴ gasō k'a ō Woso zēıjı bınce ō, an manrı bur bı gōr an a bı, kan a gōōō wōō kı, bı lē ba ō kō η n'a bı kō wosocemantıbēnno wōō bēe m bala bı, awōō n a karında ba ra?

⁵ Gēe, awōō n a karında ba Moyiisi lērō ci b'ō, n ō: Woso zēıjı bınce ō b'ō bı, wosocemantıbēnno wōō bıř zum sabaa hinni b'ō y, bı kōrōma bēe nı y.

⁶ Bı, mōō y'a hıre awōō m, Gōaa ı naa ō, an lē da Wosocē bı ra.

⁷ N ō: cıcirzere mōō lē n taa, manrıbare bēe y, k'awōō meerbaa naa do jı ma, awōō bı gōōō nōōn duro dōdō yarle y, bala, η n kōrōma y.

⁸ Bala, Gōaanyı bı m sabaa hinni bı minzaa.»

Wōgərzaa (Marki 3.1-6; Likki 6.6-11)

⁹ Cem kō Yeezuu ō b'ō bı, ta a ō, an aa gasō η sokōmace ō.

¹⁰ Lēe bı do ō bı, gōaa n nı b'ō, a wō deem n ga. N η laaka da Yeezuu han, η ō: «A a ga m, kō n nı gōaa waa *sabaa hinni ō ra?» A hı η y'a ō ncınaas, k'a Yeezuu ku, a mim ka ra.

¹¹ Bı, Yeezuu a hı η nı, a ō: «Nka n'awōō bıre ō, a ser deem bala n n'a dam yaa ō sabaa hinni ō, b'a bı tare an aa a bō yaa b'ō?»

¹² Gōaa n lē da ser m denter la? K'a maam, a a ga m, kō n nı zi mıηηa ba gōaa m sabaa hinni ō.»

¹³ A m bı, an a hı wōgərzaa bı m, a ō: «ı wō bı hōr!» Gōaa bı n a hōr, a wō bı n a banka mıηηa am deem bı hō bı m.

¹⁴ Farızeeınrō wōō kō η bō sokōmace b'ō bı, η y'a dında k'a ka zaa ma k'a Yeezuu ku a zē.

Zıbēənyı kō Woso a bō ō

¹⁵ Yeezuu k'a naa ma bı, a a hōr lēe bı do ō, gōaa cıř gōta n zu a jē ō, an yaabazanno wōō waa haay.

¹⁶ A n n'a hıre η nı mıηηa, a ō: A b'a ka gōsı n a dō y.

¹⁷ Kō hō kō wosolesınnısorazaa Ezayıı a hı bı n kō yı. A a hı, a ō:

¹⁸ Mōō Zıbēənyı kō mōō bō ō bı ba n nı.

Gōaa kō mōō n'a ηsam kan m heer kı haay bı,

mōō yı m Espri bı kan ō.

A mōō lērō hı m do gōta m.

¹⁹ A b'a kam nyaa ma y.

A bı zee dare y.

Gōsı b'a leer mam zaarō bıre ō y.

²⁰ A bı niigē gō paηηawarzaa dare y.

A bı fıtre k'a se paηηa ba ō bı lihıre y.

A ba a nawōre ncınaas, an ta an paηηa ka tırgabaa ō.

²¹ Do haay sıra kan ō.

Yeezuu kan Belzebul kɪ
(Marki 3.22-30; Likki 11.14-23)

²² Bɪ jɛ ɔ bɪ, n bɔr gɔaa m Yeezuu zi, zinɔ n ta m, an a ba bɔɔ, bɛɛtirbaa n ta m sɔ. Yeezuu n a waa, a n nɪ meerbare, a mɪm n nɪ lɛɛ yɪm sɔ.

²³ Gɔaa cir bɪ zɛ kɛdɛ, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «*David Nyɪ bɛɛ m na?»

²⁴ Bɪ farizɛɛnrɔ wɔɔ kɔ ɲ naa ma bɪ, ɲ y'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Naa do k'an naa, la a nawom zinɔro ra, zinɔro jitaare Belzebul paɲɲa m bala.»

²⁵ Yeezuu k'a hɔ kɔ ɲ n'a hɔɔn dam ma bɪ dɔ bɪ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Kɔ k'a gɔɔɔ bɪr kɔ mam bɪ y'a dare. Kɔnɔ gɛɛ, har kɔ kɔmare ba ɔ bɪ y'a dam sɔ.

²⁶ Kɔ Sɔtaana bɔr an nɪ lam Sɔtaana ra, gɔngɔrɛ m bɪ. A kɔ bɪ y'a dam ma, an jɪm dɔntɔ ra?

²⁷ Bɪ kɔ Belzebul paɲɲa y'a ka mɔɔ nɪ lam zinɔro ra, awɔɔ karɪndanyɪnɔ wɔɔ la kɔ ɲ nawɔrɛ ɲ la sɔ bɪ, ɲ paɲɲa b'a to ka? Bɪ y'a ka ɲ mɪɲɲɔɔ n n'awɔɔ dɔdɔ kare.

²⁸ Bɪ kɔ Woso *Sent-ɛspri paɲɲa y'a ka mɔɔ nɪ lam zinɔro ra, k'a maam k'a dɔ a ɔ, Woso cirbɛɛ bɪ lee ku awɔɔ zi.

²⁹ A n ta ɔ sɔ bɪ, gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ gɔaa paɲɲazaa har ɔ, k'a mɔrlo gɔr, k'a n ser ka, an a kɔsɪ, an bɔkare, an gasɔ, an mɔrlo wɔɔ gɔr y.

³⁰ Gɔaa k'a ba kan mɔɔ kɪ bɪ, mɔɔ jɪm m. Gɔaa k'a bɪr a dam mɔɔ han an a sɔ kɔ ma bɪ, a hɪsɪga a nawom.»

³¹ «Naa y'a ka, mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sonsɔrɔ haay kɪ sugur kam gɔɔɔ ɔ. Bɪ, gɔaa biyɛɛ k'a nɪ Sent-ɛspri sonsɔ wɔm bɪ, a b'a sugur yɪm fɪga y.

³² Kɔ gɔaa meer ba Gɔaanyɪ bɪ ma, a y'a sugur yɪm, bɪ k'a meer ba Sent-ɛspri ma, a b'a sugur yɪm tara burɛ ɔ naa ɔ, b'a b'a yɪm booti hinni ɔ sɔ y.»

Gɔ kan a nyɪ kɪ
(Likki 6.43-45)

³³ «K'a dɔ a ɔ: gɔ mɪɲɲa bɪ, nyɪ mɪɲɲa a n'a dam. Gɔ bɔnyaa bɪ nɪ nyɪ bɔnyaa dam. N gɔ biyɛɛ dɔ a nyɪ ma.

³⁴ Mɪnnɔ kɔsɪrɔ, awɔɔ y'a bam lɔ k'a mim mɪɲɲa hɪ a kɔsɪrabaa bɪ nɔ ɔ? Bala, hɔ k'a gɔaa heer han b'a lɛ n'a hɪm.

³⁵ Gɔaa mɪɲɲa k'a n'a mɪɲɲabaa m bɪ, bɔ an nawom mim mɪɲɲa m a heer ɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bɪ, bɔ an nawom mim bɔnyaa m a heer ɔ sɔ.

³⁶ Bɪ, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Meerbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ haay kɔ gɔaa n'a bam bɪ, Woso y'a larm ma.

³⁷ Bala, ɪbɪ meerbaa n n'ɪ bɔmbɔrɛ, ɪ meerbaa n n'ɪ dam mim ɔ sɔ.»

Gɔɔɔ ɪ hoser yerɛ
(Marki 8.11-12; Likki 11.29-32)

³⁸ Naa kur bɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizɛɛnrɔ kɪ a sɪɲɲɪda ba, ɲn'a hɪ Yeezuu m, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ lɛ taa k'ɪ hoser ba k'ɔ a yɪ.»

³⁹ A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Her naa gɔɔɔ wɔɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ m, ɲ bɪr Woso lɛ sire y, ɲ y'a kam makra ma, bɪ kɔ makra bɪ nɪ, ɲ bɪ makra vanta yɪrɛ kɔ wosolesinnɪsorazaa Zonas makra bɪ bɛɛ y.

⁴⁰ Bala, Zonas k'a gɔɔta zɔ gɔta nɔ ɔ hi ɔ dɔmɪm kaakɔ bɪ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ gɔɔtam maam sɔ tara noom ɔ dɔmɪm kaakɔ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ.

⁴¹ Dɔdɔkare hinni ɔ, Niniivɪ gɔɔɔ wutire, ɲnɪ her gɔɔɔ nɔɔn da lɛ ɔ, ɲnɪ ɲ gumɛ war bɪ hunka ɲ nɪ. Bala, Niniivɪ gɔɔɔ wɔɔ a bɔ a taam ɲnɪ sugur ye Zonas Woso lemim padare ma. Bɪ naa ɔ bɪ, gɔaa ta ɔ an lɛ da Zonas ra.

⁴² Dɔdɔkare hinni ɔ, lɔ cir k'a a to jɪsadɔpaasɪ ma an bɔr k'a b'a tɔr ka Salomɔɔn mindɔrɛ meerbaa ma bɪ, a zamaana naa do gumɛ war bɪ hunkare ɲ nɪ. Bala, a to a

o ko laatore o, an bor k'a b'a tor ka ma, an bokare, gaa i naa o an le da Salomoon ra.»

Zinə k'a a ya, an ni zem gaa zi

(Likki 11.24-26)

⁴³ «Ko zinə bo gaa me o, a da an nawom lee gero zi, k'a a ka hoonsire buncē ma, bi k'a bir a yire,

⁴⁴ b'a hi a heer o, a o: «Moo yi m wusigore m buncē gusire o.» K'a yaa leeku bi, a yaa digā a gosi n a so ce b'o, bi dintim ba b'o so y. Ho haay i ce b'o, a buncero o miha.

⁴⁵ K'a yi ncinaa, b'a ta an aa zinero vantoo gaa saanhina, η bonyaabaa n le da a miha ra, ηni bi gaso, ηn'a so gaa bi do o. Gaa bi do mim bi bonyaabaa le dam biisi ho ra. Zamaana naa do k'an bonyaa naa, a mim yire ncinaa so.»

Yeezuu danyino mim

(Marki 3.31-35; Likki 8.19-21)

⁴⁶ Yeezuu k'a ni meer bam kan gooo cir bi ki bi, a da kan a danyino ki bor, ηni jim garga ra, ηn'a hoam k'a meer ba kan ki. [

⁴⁷ Gaa n a hi Yeezuu m, a o: «I da kan i danyino ki i garga ra, η le n taa k'a meer ba kan i ki.»]

⁴⁸ Yeezuu n a nyi bo gaa bi no, a o: «Nka m moo da? Nkoo m moo danyino?»

⁴⁹ A n bokare, an a wo nyoo a karindanyino woo ma, an a hi, a o: «Moo da bi ba n ni, kan moo danyino woo ki.

⁵⁰ Gaa niha k'a ni moo Zi k'a ni arzana o bi hooho bam bi, moo danyu m, moo danlo m, moo da m.»

13

Hoduure hobokorenoom dare

(Marki 4.1-9; Likki 8.4-8)

¹ Hinni bi do o bi, Yeezuu bo har o, an aa nyinta higota bi le ra,

² zamaa cir gota a so ko ma a jur o. A m bi, Yeezuu n ko, an aa nyinta kooloo o, zamaa bi haay n ni jim hi bi le ra.

³ A ho dinda η ni gota hobokorenoom dare no o, an a hi, a o: «Gaa i bo, k'a ho duu.

⁴ A duu k'a nawom bi, gosunoo n a lo zaa gor ma, benno n bor, ηni b'a bi haay.

⁵ Gosunoo n a lo jaaroo buncē o, taa n nyinta b'o gota y. Hoyaa bi n bo leem, ko taa ba b'o gota bi minto.

⁶ Woso k'a der bi, a na hoka bi ma, an ga, k'a mesi ba o bi to ma.

⁷ Gosunoo n a zar laa gaa o, laa bi n haan, an η zinze.

⁸ Gosunoo n a lo lee miha o, ηni haan, ηni ma, ηni nyi da. A yaa deem yaa ka zoro, deem busordi, deem bukorku.

⁹ Gaa k'a ni tor m bi, k'an a tor ka ma.»

Bo minto m, Yeezuu n tir meer ba hobokorenoom dare ni?

(Marki 4.10-12; Likki 8.9-10)

¹⁰ Karindanyino woo a zo Yeezuu ma, ηn'a hi m, η o: «Bo m, ubu n tir meer ba kan η ki hobokorenoom ni?»

¹¹ A n a nyi bo o, a o: «Woso a ka kawoo n Woso cirbēo bi minno ko η y'a nyaakom da ro woo do, b'a n a ka nawonoo o y.

¹² Bala, gaa k'an ta ho m bi, n y'a yare n n a ka o, a ho n yi gota, bi gaa k'a ba m bi, baa ho k'an ta m bi, n bi yom ni.

¹³ Naa y'a ka moo ni meer bam kan η ki hobokorenoom m. Bala, η yi digam, bi η bir lee yire y. N y'a tor kam, bi η bir a mare, η bir a ji mam so y.

14 Kɔ hɔ kɔ Ezayii a hi bi n kɔ yi η minto. A ɔ:

Awɔɔ mim mam gɔta,

b'awɔɔ b'a ji mare y.

Awɔɔ dɔgam miηηa,

b'awɔɔ bi lee yiɛ y.

15 Bala, do naa do heer a ta.

Ŋ tɔr bir mim mare y,

η y'a miɲyaarɔ tunta,

k'a bi lee yi, k'a bi mim ma y,

k'a heer bi mim ji ma y,

k'a bi sugur ye, a a bɔ a taam kɔ mɔɔ n a waa y!

16 B'awɔɔ, awɔɔ jura: awɔɔ miɲyaarɔ ɪ lee yim, awɔɔ tɔsɔɔ ɪ mim mam!

17 Sura mɔɔ n'a hire awɔɔ m, wosolesinnisorazanno gota kan gɔɔɔ turgɔɔ gota ki a ηɔa, k'a hɔ k'awɔɔ n'a yim naa yi, bi η n a yi y. K'a hɔ k'awɔɔ n'a mam naa ma, bi η n a ma y.»

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji hire

(Marki 4.13-20; Likki 8.11-15)

18 «K'a tɔr ka hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji ma.

19 Hɔyaa k'a ni zaa lezi bi, gɔɔɔ kɔ η ni Woso cirbɛɛ lemim bi mam, bi η bir a ji mam nɔ wɔɔ m. Bala, leem bi, Sutaana lemim kɔ n y'a duu η heer ɔ bi si η han.

20 Hɔyaa k'a ni jaarɔ bince ɔ bi, gɔɔɔ kɔ η ni Woso lemim bi mare, ηn'a sim leem kan heernyɔɔ ki rɔ wɔɔ m brɔɔ m.

21 Bi, η miηηɔɔ mɛsi ba ɔ y, hindeem gɔɔɔ m. Kɔ heerzar gɛɛ firyiɛ bɔr Woso lemim bi tɔ ma, bi η y'a do leem.

22 Hɔyaa k'a ni laarɔ bireyaa ɔ bi, gɔɔɔ m, ηni Woso lemim bi ma, durnya hɔɔndama kan a arzaka letaama ki η lemim bi ze, a bir nyi dare y.

23 Hɔyaa k'a ni lee miηηa ɔ bi, gɔɔɔ kɔ η Woso lemim bi ma, ηn'a ji ma rɔ wɔɔ m: Ŋ n'i nyi dam. A yaa deem ɪ nyi dam zɔrɔ, deem busɔrdi, deem bukɔrku.»

24 Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a hɔdo miηηa duu a hɔsira ɔ bi ki.

25 Gum k'a bi da gɔɔɔ ni hinceem bam bi, gɔaa bi jim deem n bɔr, an bi sɔr duu hɔyaa bi barla, an a hɔr.

26 Hɔyaa bi k'a bi bɔ, an ma, an yaa ka bi, sɔr bi n bɔ sɔ.

27 Hɔsirazaa bi zibɛɛnyino n b'a hi m, η ɔ: <Zuuba, hɔdo miηηa bɛɛ ɪbi duu ɪ hɔsira b'ɔ ra? A a ba lɔ keere sɔr n bɔr, an ta ɔ?>

28 A n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: <Jim deem ɪ hɔ naa do ba>. A m naa, zibɛɛnyino wɔɔ n a lar, η ɔ: <Ibi le taa k'ɔ ta, ɔ aa sɔr bi wonwor la?> A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ:

29 <Ayy... Bala, k'awɔɔ k'a sɔr bi wonwor, awɔɔ cenle a hɔka bi wonwor sɔ.

30 K'a η to kɔ η ni ma kan kɔ ki, k'an ta, an aa hɔdare dɔmum ku. Hɔdare dɔmum ɔ bi, mɔɔ y'a hum zibɛɛno wɔɔ m, mɔɔ ɔ: K'a lee ka a sɔr bi gɔr, a kɔsi, a da se ɔ, k'a bɔkare a hɔyaa bi gɔr a zar m si ɔ.» »

(Marki 4.30-32; Likki 13.18-19)

31 Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da η ni, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bi bɔ kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardi yaa, kɔ gɔaa n'a sam, an n'a duum a hɔsira ɔ bi ki.

32 A m hɔdo haay rɔ wɔɔ poore. Bi, kɔ n y'a duu an bɔ, ma an nawum, an ni le dam hɔyaa haay ra: a ba an nawum gɔ gɔta, bɛnno n b'a dam ma, ηni ce kinka a vɛηηero ma.»

Nyɔnyɔɔ hɔbɔkɔrenoom dare

(Likki 13.20-21)

³³ A a ya an hɔbɔkɔrenoom da η nɪ, a ɔ: «Woso cirbæə bɪ bɔ kɔ rɛ kan nyɔnyɔɔ kɪ. Lɔ n a sa, an a tɔntɔ kan nyisi kɪ mɔr gɔta lɛ ma kaakɔ. Nyisi bɪ n ta an der.»

*Bɔ m, Yeezuu nɪ hɔbɔkɔrenoom dare
(Marki 4.33-34)*

³⁴ Minno nɔɔn duro haay hɪ Yeezuu n nawɔrɛ η nɪ hɔbɔkɔrenoom m. A bɪr hɔsɪ hɪm gɔɔɔ cir bɪ m, k'a hɪ bɛɛ a nawɔm hɔbɔkɔrenoom nɪ y.

³⁵ Kɔ hɔ kɔ wosolesinnɪsorazaa b'a hɪ bɪ n kɔ yɪ. A a hɪ, a ɔ:
Mɔɔ yɪ m lɛ gɔrɛ,
m hɔbɔkɔrenoom da η nɪ,
m hɔ k'a nyaakɔm da durnya sɪŋŋɪda ɔ tee... bɪ hɪ η nɪ.

Yeezuu ɪ sɔr hɔbɔkɔrenoom bɪ

ji hirɛ

³⁶ Yeezuu k'a zamaa cir bɪ to, an doo bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Sɔr hɔbɔkɔrenoom bɪ ji dɪnda wɔɔ m.»

³⁷ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a nɪ hɔ mɪŋŋa do duum bɪ, Gɔaanyɪ bɪ m.

³⁸ Hɔsɪra bɪ, durnya m. Hɔdo mɪŋŋa bɪ, Woso cirbæə nyɪnɔ wɔɔ m. Sɔr bɪ, Sɔtaana nyɪnɔ m.

³⁹ Jɪm k'a sɔr bɪ duu bɪ, Sɔtaana m. Hɔdare bɪ, durnya nyare m. Hɔdɛnno wɔɔ, maleɛkarɔ m.

⁴⁰ Amba kɔ η nɪ sɔr gɔrm ηn'a dam sɛ ɔ bɪ, yɪ a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ durnya nyare hinnɪ ɔ:

⁴¹ Gɔaanyɪ bɪ y'a maleɛkarɔ nyɔɔrɛ, ηnɪ hɔ haay k'a nɪ gɔɔɔ gɔm Woso ma rɔ wɔɔ gɔr Woso cirbæə bɪ nɔ ɔ. Nɪ mɪmbɔnyaabɛnno wɔɔ gɔrm sɔ, ηnɪ bɔ η nɪ,

⁴² ηn'aa η zar sehar ɔ. Nɪ nyɪ kam b'ɔ, ηn'a sɔ sɔ.

⁴³ Bɪ, gɔɔɔ tɪrgarɔ wɔɔ gure am wosogure hɔ bɪ m, η Zɪ bɪ cirbæə nɔ ɔ b'ɔ. Gɔaa k'a nɪ tɔr m, k'a n'a tɔr ka ma.»

Arzaka k'a a nyaakɔm da

⁴⁴ «Woso cirbæə bɪ bɔ kɔ rɛ kan arzaka gɔta kɔ n y'a nyaakɔm da hɔsɪra ɔ bɪ kɪ, gɔaa n sɔr la: a n so ra, an a nyaakɔm da. K'a heer nyɔɔ bɪ, an a hɔr, an aa hɔ haay k'an ta m nɔ wɔɔ hɛɛ, an hɔsɪra bɪ do si m.»

⁴⁵ «Woso cirbæə b'a ya an bɔ kɔ rɛ kan terbarezaa k'a n'a kam nyɛɛnyaarɔ mɪŋŋɔɔ ma kɪ.

⁴⁶ K'a nyɛɛnyaa wɪsɪ yɪ, a busoo nɪ yɪm gɔta bɪ, an ta, an aa hɔ haay k'an ta m nɔ wɔɔ hɛɛ, an b'a si m.»

Zaŋŋa hɔbɔkɔrenoom

⁴⁷ «Woso cirbæə b'a ya, an bɔ kɔ rɛ kan zaŋŋa kɔ η n'a zom hi ɔ, an nɪ zɔ do haay gɔrlɛ an nɪ bɔm nɪ bɪ kɪ.

⁴⁸ Kɔ zɔnɔ a han bɪ n y'a gaa, n n bɔ m hi bɪ lɛ ra. N n bɔkare, ηnɪ nyɪnta, ηnɪ zɔnɔ mɪŋŋɔɔ wɔɔ nyɔkɔ ɔ, ηnɪ η zar mɔr ɔ, ηnɪ zɔnɔ bɔnyaarɔ wɔɔ lo.

⁴⁹ Yɪ a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ durnya nyare hinnɪ ɔ. Maleɛkarɔ zem bɪ gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ gɔ gɔɔɔ tɪrgarɔ wɔɔ ma,

⁵⁰ ηnɪ η zar sehar ɔ. Nɪ nyɪ kam b'ɔ, ηn'a sɔ sɔ.»

⁵¹ Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Awɔɔ naa haay woo... ma mɪŋŋa ra?» Nɪ ɔ: «ɪn...»

⁵² A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Nɔɪnaaɔ bɪ, wosocikarɪnsaamba biyæə k'a n'a bam Woso cirbæə kɔ bɪ karɪndanyɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ rɛ kan harzaa k'a nɪ hɔ gusire kan hɔ daa kɪ bɔrɛ a arzaka ɔ bɪ kɪ.»

*Nazarɛtɪ gɔɔɔ n sɪra ka Yeezuu ɔ y
(Marki 6.1-6; Likki 4.16-24)*

- ⁵³ Yeezuu k'a hōbōkōrenoonno nōon duro da an η nya bɪ, a a hōr lɛɛ bɪ do ɔ,
⁵⁴ an doo kō k'a tōr ɔ b'ɔ. A n a sɪŋɪda sa, an nɪ hō dɪndam kō bɪ do sokōmace b'ɔ, zamaa bɪ n zɛ kədə a hōdɪndare bɪ tō ma. N n'a hɪrɛ, η ɔ: «Awōō a to mindōrɛ naa do m ka? A a ba lō, an nɪ hoserlo bare?»
⁵⁵ Gōwurezaa bɪ nyɪ bɛɛ n'awōō m na? Maarii nyɪ bɛɛ n'awōō m na? Zakki, Zozef, Sɪmōon, Ziidi, a danyɪnō bɛɛ m nawōnno ra?
⁵⁶ Awōō danlōrō ba wōō bire ɔ naa ɔ ra? A a ba lō kɛɛrɛ, an n'a dam naa do haay bare ma?»
⁵⁷ Naa do a ka, η n kaanm Yeezuu m. A m naa, Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Wosolesinnɪsorazaa ɪ daure yɪm bɪnce haay ɔ, b'a bɪr a yɪm a kō ɔ, a bɪr a yɪm a har ɔ sō y.»
⁵⁸ Yeezuu n hoser ba b'ɔ gɔta y, η sɪrakarewar bɪ tō ma.

14

Zaan-Batiisi zɛ *(Marki 6.14-29; Likki 9.7-9)*

- ¹ Dōmɪm bɪ do ɔ bɪ, cir Hɪrōōdɪ Yeezuu mim ma, bala a tō bō lɛɛ haay ɔ.
² A n n'a hɪrɛ a zibəənyɪnō m, a ɔ: «Gōaa naa do, Zaan-Batiisi m! K'a a mɪm bō ɔ gəəno bire ɔ bɪ y'a ka, an paŋŋa yɪ, an nɪ hoserlo bare.»
³ Kō sɪra nɪ, Hɪrōōdɪ a ka, ηnɪ Zaan nyasɔ, ηn'a sur, ηn'a du lōnnōɛ ɔ, a dam Filipi lō k'an ta m, a tō m Hɪrōōdɪyaadɪ bɪ minto.
⁴ Bala, Zaan a hɪ Hɪrōōdɪ m, a ɔ: «A n a ga m k'ɪbɪ n a ba ɪ lō y!»
⁵ Hɪrōōdɪ a ŋōa k'a Zaan zɛ gər, b'a ɪ nyɪ bam gōōō wōō m. Bala, brōō haay ɪ dɪgam Zaan ma, η ɔ: Wosolesinnɪsorazaa m.
⁶ Bɪ, Hɪrōōdɪ yɪrɛ dōmɪm cɪbsa hinnɪ ɔ, Hɪrōōdɪyaadɪ nyɪmbōɛɛrɛ sar ba gōōō kō n yɪ η bɪr cɪbsa ma rō wōō lɛɛ, an Hɪrōōdɪ nō yɪ.
⁷ Hɪrōōdɪ n a wer si, a ɔ: hō k'a lɛ n taa haay bɪ, a y'a kaŋ ɔ.
⁸ Nyɪmbōɛɛrɛ bɪ da bɪ n a nyōnnyōōta, a ɔ: «A n Zaan-Batiisi mim yɛ laaga burə ɔ.» Nyɪmbōɛɛrɛ bɪ n a yɛ maam sō.
⁹ Cir bɪ heer n a zar, b'a b'a dam ma, an a gu y, k'a wer si hōbɪrɛbinno wōō bire ɔ bɪ minto. A m bɪ, an lɛ ka kō n n'a ka ɔ.
¹⁰ A n gōaa deem nyōō, an aa Zaan mim gō ma lōnnōɛ ɔ b'ɔ,
¹¹ an bōr m laaga ɔ, an b'a ka nyɪmbōɛɛrɛ b'ɔ, an a si, an aa a ka a da ɔ.
¹² Zaan karɪndanyɪnō wōō n bōr, ηnɪ bɪ Zaan gər bɪ sa, ηn'aa bɪr, ηnɪ bōkare ηn'aa hō k'a a ba bɪ hɪ Yeezuu m.

Yeezuu gōōōyaarō tōr tisi soor *(Marki 6.30-44; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)*

- ¹³ Yeezuu k'a mim naa do ma bɪ, a a hōr lɛɛ bɪ do ɔ, an da kōōlōs ɔ k'a ta toore ma a deem. Gōōō cir kō η naa yɪ bɪ, η y'a hōr a kōrō ɔ a gam ma, k'a zu a jɛ ɔ.
¹⁴ Yeezuu k'a bō kōōlōs b'ɔ bɪ, a gōaa cir yɪ gōta, gōōō wōō cɪcir n a nyasɔ, an a sɪŋɪda sa, an nɪ η yaabazannō waare.
¹⁵ Yɪrbəə k'a da bɪ, a karɪndanyɪnō wōō a zō ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Gum da, bɪ pooyaa m naa, gōōō wōō da zaa ra kō η nɪ ta kōrō wōō ɔ, ηn'aa hōbɪrɛ si, ηn'a bɪ!»
¹⁶ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bō ɔ, a ɔ: «A n a ga m, ηn'a hōr y. K'a hōbɪrɛ ka η ɔ a zim.»
¹⁷ A m bɪ, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Bur soor kan zōnō kɪ hɪya wōō n ta m naa ɔ.»
¹⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a η ka m ɔ naa ɔ».
¹⁹ A n lɛ ka, kō gōōō wōō n nyɪnta bur bɪ ra, an bur soorlō wōō si kan zō hɪya bɪ kɪ a wō ɔ, an dɪga brama, an barka da Woso m. A n buuro wōō zɪnzɛ ra, an a ka a karɪndanyɪnō wōō ɔ, kō η n'a ka zamaa b'ɔ.

²⁰ Gooɔ wɔɔ haay a bi, an η ka. Karɔndanyɔnɔ wɔɔ bur kan zɔ ki kuuro kɔ η goota rɔ wɔɔ gur kasɩ le ma buerehɩya.

²¹ Gooɔ kɔ η hɔ bi bi rɔ wɔɔ, yaarɔ wɔɔ le a zɔ tisi soor ma. N n lannɔ kan nyɔnɔ ki le sa y.

Yeezuu ɪ tam hi burə ɔ
(Marki 6.45-52; Zaan 6.15-21)

²² Lɛɛm bi, Yeezuu a ka karɔndanyɔnɔ wɔɔ n da kɔɔlɔɔ b'ɔ, kɔ η nɩ bra higota bi gɛm deem la, k'a goota a zamaa bi da zaa ra.

²³ K'a zamaa bi da zaa ra an a nya bi, a a hɔr a deem, an ta ci ra, k'a yaa da. Yirbɛθ k'a da bi, a goota b'ɔ a deem.

²⁴ Kɔɔlɔɔ bi n a gɔ hi bi le bi ma, an ta laatɔ hi bi bire ɔ. Bala, hɩnhɛr y'a nyam kɔɔlɔɔ bi zi, hikurero wɔɔ n'a monɩm kɔɔlɔɔ b'ɔ

²⁵ Dɔ k'a bɔr an nɩ mɛm bi, a wuti an tɔ hi bi ra, an nɩ tare η zi.

²⁶ Kɔ karɔndanyɔnɔ wɔɔ a yɩ an nɩ tam hi bi ra bi, nyibɛθ gasɔ η ɔ, ηn'a hɩrɛ, η ɔ: «Toor m!» N n'ɩ zee dam.

²⁷ Lɛɛm bi, Yeezuu meer ba kan η ki, a ɔ: «K'a sɩra ka, mɔɔ m, a da bi bɔ ɔ y!»

²⁸ Pɩyɛɛr n a hɩ m, a ɔ: «Zuuba, k'ɩbu m paan... k'ɩ le ka kɔ m bɔr ɩ zi hi bi burə ɔ.»

²⁹ Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Bɔr.» Pɩyɛɛr n bɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ, an nɩ tɔm hi bi ra k'a ta Yeezuu zi.

³⁰ K'a hɩnhɛr bi yɩ an nɩ hɔnm kan paɩɩa ki bi, a da bɔ ɔ, hi bi n'a monɩm, an zee da, a ɔ: «Zuuba, m bɔ le m!»

³¹ Lɛɛm bi, Yeezuu a wɔ nyɔɔ an a nyasɔ, an a hɩ m, a ɔ: «ɩbu sɩrakare poore! A lɔ ɩbu n sɩnsɩm ka?»

³² N n'a da kɔ ɔ, ηnɩ gasɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ hɩnhɛr bi n jum.

³³ Gooɔ kɔ η nɩ kɔɔlɔɔ b'ɔ rɔ wɔɔ kukurɛ zɛ a taa, ηn'a hɩrɛ, η ɔ: «Woso Nyɩ n'ɩbu m paan...»

Zenezarɛti yaabazannɔ waare
(Marki 6.53-56)

³⁴ Kɔ η higota bi zɛ ra bi, η yaa lee ku Zenezarɛti ɔ.

³⁵ Kɔ bi do gooɔ wɔɔ kɔ η Yeezuu yɩ, ηn'a dɔ bi, η yaa a hɩ kɔ b'ɔ haay kan kɔrɔ junjɛɛnɔ wɔɔ ki, η ɔ, a bɔr. N n bɔr yaabazannɔ wɔɔ m haay Yeezuu zi.

³⁶ N n a yɛ han, k'a a wɔ da a huu le tɔkke ma. Bi, gooɔ kɔ η y'a wɔ da ma rɔ wɔɔ waare yɩ haay.

15

Woso lɛrɔ kan yɩnnɩbayɩ ki
(Marki 7.1-13)

¹ Farizɛɛnrɔ kan wosocikarɩnsaambɔɔ gɔsɩnnɔ ki a to Zerizalɛm ɔ, ηnɩ bɔr Yeezuu zi, ηnɩ b'a hɩ m, η ɔ:

² «Bɔ m, ɩbu karɔndanyɔnɔ wɔɔ bɩr zum wɔɔ yaabɔɔ yɩnnɩbayɩrɔ wɔɔ ɔ? N n'ɩ hɔ bɩm, bi η n a wɔ hir y. A n a ga nɩ y.»

³ Yeezuu n a hɩ η nɩ, a ɔ: «B'awɔɔ, a lɔ awɔɔ bɩr zum Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ, a bɔkare, an nɩ zum a yɩnnɩbayɩrɔ wɔɔ ɔ?»

⁴ Woso a hɩ, a ɔ: «ɩ zɩ kan ɩ da ki da ɔ. Bi gɔaa k'a zɩ bɔ ɔ gɛɛ a da a bɔ ɔ, pakra m, kɔ n n a zɛ gɛr.»

⁵ B'awɔɔ ɔ, kɔ gɔaa a hɩ a zɩ m, gɛɛ a da m, a ɔ: «Daahan kɔ mɔɔ m ga m, m a ka ɩbu ɔ bi, Woso hɔ nɩ.»

⁶ Pakra bɛɛ m kɔ gɔaa bi do m a da a zɩ kan a da ki han y. Woso lemim bi zar awɔɔ nawɔrɛ ncɩnaaɔ a yɩnnɩbayɩrɔ wɔɔ minto.

⁷ Zambuzanno, Ezayii gumə ta ɔ, an awɔɔ mim hi, a ɔ:
⁸ Gooɔ noon duro, moɔ da η nawonɔ ɔ a le m, bi η heer laatɔ moɔ ma.
⁹ Daure ku η n'a kam moɔ ɔ bi, vam m.
 Bala, durnya mim ηn'a dɪndam goɔɔ m, ɪ ɔ Woso ho m.»

Hɔ k'a ni dintim kam gɔaa ma
 (Marki 7.14-23)

¹⁰ Bi je ɔ bi, Yeezuu zamaa bi bir, an a hi η ni, a ɔ: «K'a tor ka miηηa k'a ji ma!
¹¹ Hɔ k'a ni gasum gɔaa le ɔ an ta a no ɔ bi beɛ ni dintim kam ma y, bi ho k'a ni bɔm gɔaa le ɔ bi ni dintim kam ma.»
¹² A m naa, karɪndanyɪno wɔɔ n a zo ma, ηn'a hi m, η ɔ: «Farizeenro wɔɔ ku η naa ma bi, ɪbi do ɪ ɔ, a busu η ma ra?»
¹³ A n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Hɔ haay ku moɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi n a soon bi, n y'a worm.
¹⁴ K'a η to, bɔɔro ni bɔɔro gaam. Bi, ku bɔɔ bɔɔ, an ni bɔɔ gaare, η gɔaa hiya haay y'a zarm yaa ɔ!»
¹⁵ Piyeeɛ n a hi m, a ɔ: «Hɔbɔkurenoom naa do ji hi ɔ m.»
¹⁶ Yeezuu n a hi, a ɔ: «Awɔɔ goɔta, awɔɔ n a ji do ra?»
¹⁷ Awɔɔ n a do, a ɔ, ho haay k'a ni gasum gɔaa le ɔ, an ni tare a no ɔ bi, ta an nawom, an ni bɔm garga ra ra?
¹⁸ Bi, ho k'a ni bɔm gɔaa le ɔ bi, a to a nawom gɔaa heer ɔ, bi ni dintim kam ma.
¹⁹ Bala, gɔaa heer hoondare bɔnyaaro wɔɔ ni boη ɔ: gərzerɛ, jaandare, koorbare, goɔɔ to zarle, kan sonsowore ki.
²⁰ Nawonno ni dintim kam gɔaa ma, bi hoɔre bi, ɪ n ɪ wɔ hir bi bir dintim kam gɔaa ma y.»

Yeezuu bo Zidee ku ɔ
 (Marki 7.24-30)

²¹ Yeezuu k'a cem b'ɔ bi, a ta Tiir kan Sidon ki koro wɔɔ ɔ.
²² Lo ni b'ɔ an ta Yeezuu zi, zɪfɔ beɛ ni y, Kanaan do nyi m, an a hi Yeezuu m, a ɔ: «M cicir ze Zuuba, *David Nyi, moɔ nyumbɔere zino n ta m, an ni fir kam ma goɔta.»
²³ Yeezuu n a nyi bo no y. A karɪndanyɪno wɔɔ n a zo ma, ηn'a ye han, η ɔ: «La lo naa do ra, bala, a ɪ wɔɔ kom kan a zedare ki.»
²⁴ Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Moɔ nyoo n y'a ɔ Israyel goɔɔ ku η bo ku ɔ kan seero ku η nyaam no wɔɔ ki zi.»
²⁵ Bi, lo b'a gu an bi kukurə ze a taa, an a hi m, a ɔ: «Zuuba, bɔɔ ɪ da moɔ han!»
²⁶ Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «A n a ga m, n ni nyino hoɔre sa, n n a ka jinnyino ɔ y.»
²⁷ Lo bi n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Sira m, Zuuba, baa jinnyino wɔɔ ɪ hoɔre bɔto k'a a lo η zuubarɔ wɔɔ taa bi gurle, ηn'a bɔre.»
²⁸ A m naa Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Lo, ɪ sirakare gandaa ɔ! I ho k'i le n taa bi yim!» Leem bi, a nyumbɔere b'a waa wakati bi do ɔ.

Yeezuu yaabazanno waa goɔta

²⁹ Yeezuu a hor b'ɔ, an ta Galilee higota le ra, an aa der ci ra, an nyinta.
³⁰ Gooɔ cir goɔta bɔɔ zi, loɔro m, bɔɔro m, gandeenzanno m, bəətinno kan yaabazanno vantoo ki m, ηni bi η nyinta Yeezuu taa, an η waa.
³¹ Gooɔ wɔɔ n ze kedə, ko bəətinno ni meer bare, gandeenzanno n a ganno yi, loɔro ni tam miηηa, bɔɔro ni lee yim bi minto. N y'a le bo Israyel Woso ɔ.

Yeezuu goɔɔyaaro tor tisi si
 (Marki 8.1-10)

³² Yeezuu a karındanyıno woo bir an a hi η ni, a u: «Zamaa bi cicir i moo zem, bala, a domum kaaku ho m naa, η ni kan moo ki, hosi ba η u, ηn'a bure y. Moo le baa ko m η da zaa ra kan no ki y. Ko n bee ni, η y'a dundom zaa ra.»

³³ Karındanyıno woo n a hi m, η u: «K'os bur yi ka pooyaa u naa u, u a ka guoo cir naa u, k'an η ka?»

³⁴ Yeezuu n η lar, a u: «Bur karoo n ta awoo u?» N n a nyi bo u, η u: «Saanhına kan zo poorenyıno ki.»

³⁵ A n le ka ko zamaa bi n nyınta tara u.

³⁶ A n bur saanhına bi sa kan zono woo ki an yaa da Woso m barka, an n'a zınzem la, an n'a kam a karındanyıno woo u, ηn'a kam, zamaa b'os.

³⁷ N n a bi, an η ka, an a yo, ηn'a kuuro gor kası le ma saanhına.

³⁸ Zamaa bi guooyaaroo a zo tisi si ma, n n lanno kan nyıno ki le sa y.

³⁹ Bi je u bi, Yeezuu η da zaa ra, an da koolos b'os an ta Magadaan u.

16

Hoser yere

(Markı 8.11-13; Likki 12.54-56)

¹ Farizeenro kan sadiseenro ki a zo Yeezuu ma, ηni hoser ye han, k'a makra ba.

² Yeezuu n a nyi bo η no, a u: «Ko woso le a zo, b'awoo u, lee yım mıηηa, bala, brama bi piin....»

³ Dogta m, b'awoo u la bam her, bala, brama bi piin... b'a kundə so. Awoo brama mim do, b'awoo b'a dam ma a hoo ku η ni bam dutaa ro woo ji do y.

⁴ Her guoo bunyaaroo ko η bur Woso le sim no woo i hoser yere, bi η bi hoser vanta yire ko Zonas ho bi bee y.» A n a go η ma, an cem.

Farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo

(Markı 8.14-21)

⁵ A hor ko Yeezuu u kan a karındanyıno woo ki ηni bra higota bi gam deem bi ra bi, bur to bo karındanyıno woo no u.

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a dundo a zi, k'a a ba laato farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo bi ma.»

⁷ N n bokare, ηn'a hum ko m, η u: «Ko woo n bur sa bi y'a ka an naa hi.»

⁸ Yeezuu n a do, an a hi η ni, a u: «A lo awoo n'a hum ko m, a u: ko woo n bur sa bi minto ni? Awoo sirakare bi guta y!»

⁹ Awoo guota a bir naa ji dom na? Ko moo bur soor zınze ra, m a ka guooyaaroo tisi soor u bi, a to b'awoo no u ra? Awoo kuuro gor kası le ma karoo?

¹⁰ Bi, ko moo bur saanhına zınze ra m a ka goaa tisi si u bi, kası le ma karoo awoo kuuro gor u? A to b'awoo no u ra?

¹¹ A a ba lo awoo n a ji ma, a u, bur bee moo n'a hum ma? K'a dundo a zi kan farizeenro, sadiseenro nyonyoo bi ki.»

¹² A m naa, karındanyıno woo n bokare, ηn'a ji ma, ηn'a do η u, bur bare nyonyoo bee an n'a hum ma y. Farizeenro kan sadiseenro ki hodındare an n'a hum ma.

Piyee kasetı karı

(Markı 8.27-30; Likki 9.18-21)

¹³ N yaa lee ku ko n n'a hum ma, η u: Filipi-Sezaaree koro woo u. Yeezuu laaka da a karındanyıno woo han, a u: «Guoo woo y'a hire, η u: nka m Gooanyi bi ni?»

¹⁴ N n a nyi bo u, η u: «Gosıno y'a hire, η u: Zaan-Batiisi m, nawonno u: *Elii m, gosıno a ya, η u: Zeremii m, gee, wosolesınnısorazanno woo deem m.»

¹⁵ A n η lar, a u: «B'awoo, awoo y'a hire, a u: nka m moo ni?»

16 Piyeer n meerbaa bi si, an a nyi bo o, a o: «Krista bi n'ibu m, Woso k'an musir bi nyi.»

17 Yeezuu n a hi m, a o: «Mimbirenyintazaa n'ibu m, Simoon, Zonas nyinni, bala, gaa bee sira naa do hinka ibi ni y. Moo Zi k'a ni arzana o bi m.

18 Bi, moo y'a hire ibi m, Piyeer* n'ibu m, bi ci naa do moo n ni m sokoma bi dore a burə o. Ze kan a panja ki bi borm la y.

19 Moo Woso cirbəe cenyiro kare ibi o, ho haay k'ibu n n'a kosim tara burə o bi, n y'a kosim arzana o, ho haay k'ibu n n'a horm tara burə o bi, n y'a horm arzana o.»

20 Naa do je o, a le ka n o mija, a o: n b'a hi gosi m, n o, Krista n'awoo ni y.

Yeezuu firyire mim

(Marki 8.31-9.1; Likki 9.22-27)

21 A n a sa wakati bi do ma, Yeezuu a sihiida sa, an ni ho dundare a karindanyino woo m, a o: «Pakra m, ku m ta Zerizalem o ku m aa fir yi guta gooogusinno kan wosocemannibenno jitanoo, wosocikarinsaamboo ki wo o. N moo zem gar. B'a domum kaako hinni o, Woso moo mim bo n o.»

22 Piyeer n Yeezuu gaa, an bo m toore ma, an ni nyaa bam kan ki, a o. «Woso dore i ma kan naa ki Zuuba, mim naa do b'i b'i yire y.»

23 Bi, Yeezuu a bo, an a hi Piyeer m, a o: «I je bo moo jir o! Sutaana, moo makra ibi n'a bam, ibi hoodare bi n bo ku o kan Woso ho ki y. Goo hoodare m.»

Yeezuu zaa zure

24 Bi kur bi, Yeezuu a hi a karindanyino woo m, a o: «Ku gaa le taa k'a zu moo o, k'an so a mija m, k'an a godarkora busu, an zu moo o.

25 Bala, ku gaa le taa k'a a meeyaa bomboo, a b'a meeyaa bombore yire y. Bi, ku gaa ga moo to ma a y'a meeyaa bombore yire.

26 Bi, ku gaa a so durnya ho haay o, an bokare an koro musirbaa k'a nyare ba o bi ma, a nyoo do i ka? Gee gaa y'a musirbaa lorm kan bo ki?

27 Bala, Gaaanyi bi zere a Zi leboore no o kan a malekaroo ki. Domum bi do o bi, a gaa biyee zibee nyoo do kan o.»

28 Yeezuu a ya, an a hi n i, a o: «Sira moo n'a hire awoo m, goo ku n ni naa o naa, gosinno ze b'a kure, ku n n Gaaanyi bi yi an bor a cirbəe no o y.»

17

Yeezuu lorle

(Marki 9.2-13; Likki 9.28-36)

1 Domum sordi kur bi, Yeezuu Piyeer gaa, kan Zakki ki a danzaa Zaan ki, an bo n ni toore ma a minto, ci jinto mim o.

2 A n a lor n mim o. A meer ni yom am wosogure ho bi m, a huuro woo ni nyaki bom, n'a ba fu firr...

3 *Elii n a hinka n ni kan Moyiisi ki, n'i meer bam kan Yeezuu ki.

4 Piyeer n a hi Yeezuu m, a o: «Zuuba, ku woo i naa o, a mija. K'i le taa, ku m bur ba kaako: ibi ho deem, Moyiisi ho deem, Elii ho deem.»

5 K'a ni meer bare ncinaas bi, warko k'a ni yom bor an b'a ku n la. Meerbaa n a to warko bi no o, a o: «Ba moo Nyi m na. Moo nja guta. A moo no yi paan.... K'a a tor ka ma.»

6 Karindanyino woo ku n naa ma bi, n y'a dundo, n'a meer kunku tara ma, daboo guta k'a n nyaso bi minto.

7 Yeezuu n a zo n ma, an a wo da n ma, an a hi, a o: «K'a wuti, a da bi bo o y!»

* 16:18 16.18 Piyeer, a le taa k'a hi, a o: «ci».

⁸ Kɔ η y'a bɔ ηnɪ dɪga bɪ, η n gɔsɪ yɪ dɔ, kɔ Yeezuu y'a deem bɛɛ y.

⁹ Kɔ η n'ɪ zerm ci bɪ ra bɪ, a lɛ ka η ɔ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ yɪ naa, a b'a hɪ gɔsɪ nɪ y, k'an ta, an Gɔaanyɪ bɪ mɪmbɔɔrɛ ku gæno bire ɔ.»

N Yeezuu lar Elii mim ma

¹⁰ A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar, η ɔ: «Bɔ m wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ɔ, Elii lɛɛkare an bɔr?»

¹¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra m, Elii nɪ lɛɛkare an bɔr k'a bɪ hɔ haay banka.

¹² Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Elii bɔr kara, bɪ η n a dɔ y, a hɔɔnhɔ η y'a ba m. Gɔaanyɪ bɪ fir yɪrɛ η wɔ ɔ maam sɔ.»

(Markɪ 9.14-29; Likki 9.37-43a)

¹³ A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a dɔ, η ɔ, Zaan-Batiisi an n'a hum ma.

Yeezuu zinɔ bɔ nyɪ mɛ ɔ

¹⁴ Kɔ η lee ku zamaa cir gɔta bɪ zi bɪ, gɔaa a zɔ Yeezuu ma, an kukurɔ zɛ a taa, an a hɪ m, a ɔ:

¹⁵ «Karɪnsaamba, m nyɪnnɪ cicir zɛ, hɔɔ n'a zɛm, an nɪ fir yɪm gɔta, a tɪr a da sɛ ɔ, gɛɛ hɪ ɔ.

¹⁶ Mɔɔ n bɔr m ɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, bɪ, η n a da ma, ηn'a waa y.»

¹⁷ Yeezuu n meerbaa bɪ sa, a ɔ: «Zamaana sɪrakarɛwar zannɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ, mɔɔ dɔmɪm bam karɔ kan awɔɔ kɪ? Dɔmɪm karɔ mɔɔ nɪ m yarɛ, m yɛ kɔrɛ ma awɔɔ minto? K'a bɔr m mɔɔ zi.»

¹⁸ Yeezuu n hɔɔn si zinɔ bɪ ma, an bɔ nyɪ bɪ mɛ ɔ, nyɪ bɪ n laafɪ yɪ wakati bɪ do ɔ.

¹⁹ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ Yeezuu ma, ηn'a lar a deem, η ɔ: «Bɔ y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinɔ bɪ ra?»

²⁰ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ sɪrakare k'an poore bɪ m. Bala, sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, k'awɔɔ sɪrakare bɔ kɔ ɔ kan mutardi yaa kɪ, awɔɔ y'a hum ci naa do m, a ɔ: wuti, ɪ ta lɛɛ naa do ɔ! A wutire an ta, awɔɔ bɪ jɪram hɔsɪ bare ra y. [

²¹ Bɪ, zinɔ nɔɪnaa ɔ bɪ, hɔ ba ɔ an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ kan lekɔsɪrɛ kɪ y.]»

Yeezuu a ya, an n'a zɛ mim dɪndam

(Markɪ 9.30-32; Likki 9.43b-45)

²² Hindeem ɔ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ η y'a so kɔ ma haay Galilee ɔ bɪ, Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ: «N Gɔaanyɪ bɪ dam gɔɔɔ wɔ ɔ.

²³ N y'a zɛm, b'a dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ, Woso y'a mɪm bɔη ɔ.» Meerbaa naa do η heer zar gɔta.

Yawɔr karɛ

²⁴ Kɔ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lee ku Kapernawum ɔ bɪ, Wosoɛ yawɔrsinno a zɔ Pɪyɛɛr ma, ηn'a lar, η ɔ: «Awɔɔ karɪnsaamba bɪ bɪr Wosoɛ yawɔr kam na?»

²⁵ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A y'a kam.» Pɪyɛɛr k'a lee ku har ɔ bɪ, Yeezuu lɛɛ ka m an a lar, a ɔ: «Sɪmɔɔn, kan ɪbɪ kɪ, nkɔɔ durnya cinno nɔɔm nɪ yawɔr sire η han? N nyɪnɔ m gɛɛ, saanɔɔ nɪ?»

²⁶ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Saanɔɔ m.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'a maam η nyɪnɔ wɔɔ ba η barla y.

²⁷ Bɪ k'ɔ lɛ baa kɔ η n'a hɪ, η ɔ, ɔ ɔ zar a ma bɪ, ta higɔta b'ɔ, ɪ yaa ka zo hi b'ɔ. Zo niηηɔ k'a nɪ lɛɛ kam an ka bɪ mom bɪ, bɔ zɔ bɪ do m, ɪ lɛ gɔ, ɪbɪ busoo yɪrɛ a lɛ b'ɔ, an nɪ mɔɔ kan ɪbɪ kɪ yawɔr karɛ bɔm. K'ɪ bɔ ɔ, ɪ b'a ka yawɔrsinno wɔɔ ɔ.»

18

Nka m jitaare?

(Marki 9.33-37; Likki 9.46-48)

¹ Wakati bi do o bi, karindanyino woo a zo Yeezuu ma, n'a lar, n o: «Nka m jitaare Woso cirbae bi no o?»

² Yeezuu n nyi poore bir an a jim n bire o,

³ an bokare, an a hi n ni, a o: «Sira moo n'a hire awoo m, k'awoo n a lor a a ba, am nyi poore ho bi ni, awoo bi gasum Woso cirbae b'o y.

⁴ Gaa k'a n'a muna zerm am nyi ho bi m bi, bi zaa n jitaare Woso cirbae b'o.

⁵ Gaa k'a nyi poore si moo to ma am nyi naa do m bi, moo muna a yi m si.»

Dundoazi mim

(Marki 9.42-48; Likki 17.1-2)

⁶ «Bi, ko gaa a ka nyino ko n sira ka moo ro noon duro gaa deem n a do mimbonyaa no o, ko n jenlajaa guta kosi a wer ma, n n a da higota o, a jira.

⁷ Kosi ni kan durnya ki, ko minno n ta o, n'i gwoo dom mimbonyaa no o bi minto. Minno woo duro bi nyam durnya no o y, bi kosi i kan gaa k'a ka n'i zem bi ki.

⁸ K'i wo gee, i gam y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, i zo laat i ma k'i gasu muraaba k'a nyare ba o b'o, i wo deem m, gee i gam deem m, bi jira, gasu k'ibu nawore i wo huya m, gee i gam huya m sehar k'a lihire ba o bi no o bi m.

⁹ K'i muna y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i bo o i zo laat i ma, k'i gasu i muna deem m muraaba k'a nyare ba o bi no o, bi jira, gasu k'ibu nawore i mim huya m sehar o bi m.

Ser k'a nyaam hobokorenoom dare

(Likki 15.3-7)

¹⁰ K'a dundo a zi, a b'a ka a nyino noon duro gaa deem bo o y. Bala, sira moo n'a hire awoo m, arzana o bi, n malekaro i moo Zi k'a ni arzana o bi me yim wakati haay. [

¹¹ Bala Gaaanyi bi, bur a o, k'a gwoo ko n nyaam no woo bumbo.]

¹² Awoo y'a hoon dam lonlo? Ko gaa i seero m zoro, deem n a bo o an nyaam, a bi buneha a yaa neeha ro woo tom zigi ra, an ta an aa a ka deem k'a nyaam bi ma ra?

¹³ K'a ser bi yi, a heer yim nyunta kan ki an le da buneha a yaa neeha ro ko n nyaam no woo ra.

¹⁴ Awoo Zi k'a ni arzana o bi le baa so ko nyino noon duro gaa deem n nyaam y.

Ko bo zaa o mim

¹⁵ K'i danyi a zar i ma, k'i ta zi, i yaa ho k'a ba ibi m bi hi m, ibi kan ki a huya. K'a ibi mim bi si, k'i do i o, awoo a ze ko ra.

¹⁶ Bi, k'a n a tor ka i ma, k'i gaa na i ma deem gee huya, amba Wosoci a hi, a o: «Gaa huya gee kaako y'a ga mim kaseti bare m.»

¹⁷ Ko gaa bi le baa k'a tor ka broo ma so, k'i hi kristagwoo sokoma bi m. K'a o a b'a tor kam kristagwoo sokoma bi ma, k'i diga ma kifir gee, yaworsirezaa.

¹⁸ Sira moo n'a hire awoo m: ho haay, k'awoo n'a gum ma tara bure o naa o, n y'a gum ma so Woso cirbae no o. Ho haay k'awoo ni yem ma tara bure o, n yem ma so Woso cirbae no o.

¹⁹ Moo m ya, m n'a hire awoo m so: K'awoo gaa huya a ze ko ra tara bure o naa o, k'a ho niha haay ye yaadare no o, moo Zi k'a ni arzana o bi ho bi do kare n o.

²⁰ Bala, lee ko gwoo a so ko ma o huya gee kaako moo to ma bi, moo yi n bireyaa o.»

Sugur ka ko o mim

21 Piyeeer n a zo Yeezuu ma, an a hi m, a u: «Zuuba, ku moo danyu a zar moo ma, gallem karoo moo nu sugur kan u? Gallem saanhuna gee?»

22 Yeezuu n a hi m, a u: «Moo n a hi ubu m, moo u gallem saanhuna y, bi, gallem busaanhuna a gallem saanhuna.»

Zibeenyi k'a n ye sugur ma hobokorenoom

23 «Naa do minto bi, Woso cirbae bi bo ku re kan cir k'a wuti k'a a zibeenyino lar u zibee ma.

24 A sihiida k'a k'a ba bi, bor n y'a u zibeenyi deem m, an ta talan* waa bu zim m.

25 Bi, gaa bi ba hosti m an b'a zim bi kare y. A m bi, cir bi n le ka, ku n nu gaa bi hee kan a lo ki, a nyino ki, kan ho niho k'an ta m haay ki, k'a cunta zim bi bince u.

26 A m naa, zibeenyi bi n kukure ze cir bi taa, an cicir ba a le ra, a u: «M cicir ze, moo yi m zim bi kam haay!»

27 Gaa bi cicir n cir bi nyasu, an zim bi to m, an a da zaa ra.

28 Zibeenyi bi n bo, an a muno woo deem ze u zaa ra, a zim n ta ra *deniyee zoro, an a wo so a buko u, an n'a hoam k'a hoonsi ta re, an n'a hum ni, a u: «M zim bi kam u.»

29 A mim bi n kukure ze a taa, an cicir ba a le ra, a u: «M cicir ze, moo yi m zim bi kam.»

30 Bi, gaa b'a gu, an ta, an aa a ka, n n a du lonnoce u, k'an tolle ba, an zim bi ka, an a nya.

31 Zibeenyino muroo woo ku u naa yi bi, u heer a zar guta, hu ta, hu'aa ho haay woo... k'a ba bi hi cir bi m.

32 Cir bi n zibeenyi bi bir an a hi m, a u: «Zibeenyi bonyaa, moo u zim bi to ubu m haay, k'ubu cicir ba moo le ra bi minto.

33 Ubu n u da ma so, u u mim bi cicir ze, amba moo ubu cicir ze bi n na?»

34 Cir bi no n ma u guta, an gaa bi du lonnoce u k'an fir yi, k'an zim bi ka haay.»

35 Yeezuu n a ya, an a na ma, a u: «Moo Zi k'a nu arzana u bi y'a bare awoo m ncinaasu, k'awoo bir sugur kam ku u kan a heer ki haay y.»

19

La a lo ra mim (Marki 10.1-12)

1 Yeezuu k'a naa do dunda haay bi, a a hor Galilee u, an ta Zidee u, Zorden kur.

2 Zamaa cir guta zu a je u, an u yaabazanno waa b'u.

3 Farizeero n a zo ma, k'a nyasu meerbaa no u, hu laaka da han, u u: «Gaa a da ma, an la a lo ra, baa ku mim kara m na?»

4 A n a nyi bo u, a u: «Awoo n a karunda ba Wosoci b'u ra? A u: «A sihiida u bi, Woso gaa da kan lo ki.»

5 A n a hi u ni, a u: «Bi y'a ka: gaa y'a gure a zi kan a da ki ma, an a ze ku ra kan a lo ki, u gaa huya bi n a ba deem.»

6 Ncinaasu bi, u bi huya do y, u deem. Bi, gaa bi ho ku Woso a ze ku ra bi gongom ku ma y.»

7 Farizeero woo n a lar, u u: «Bo m Moyiisi u, n nu harcintare kaansore ci ba, ku n nu bokare n nu la lo ra?»

8 Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Awoo heerkare minto y'a ka Moyiisi n le ka k'awoo n la a lanno ra. Bi, durnya sihiida u bi, ncinaasu bee y.

9 Sira moo n'a hure awoo m: ku gaa la a lo ra, bi lo bi n jaan da y, an lo vanta sa, gaa bi do, jaandarezaa m.»

* 18:24 18.24 Talan deem: Doora buhira zibee busoo m.

¹⁰ Karındanyıno woo n a hi m, η u: «Koo goaa kan a lo ki mim b'i yire ncınaas, ko goaa n lo sa y, a jira.»

¹¹ Yeezuu n a nyi bo η nu, a u: «Goaa haay bee ni hodındare naa do sire y, bi gooo ko Woso panja ka η u ko η n'a si ro woo, broo y'a sim.

¹² Minno y'a honho y'a kare gooo bir lo sire y: Gooo ta u, yi ko η y'a u bi, η b'a dam ma ηni lo si y, gosunno ta u, gooo y'a ba η ni, gosunno n ta u, η bir lo sire y Woso cirbæ bi minto. Goaa k'a n'a dam ma, an meerbaa naa do si bi, k'an a si.»

Nyino poorero barkadaare

(Marki 10.13-16; Likki 18.15-17)

¹³ Gooo bir nyino poorero m Yeezuu zi, k'an a wo ka η mim la, an yaa da η to ma, bi karındanyıno woo n ye gooo woo ni y, ηn'a bam kan η ki.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yi bi, a a hi η ni, a u: «K'a nyino poorero woo to, ηni bur moo zi, a b'a ta η ni tolle y. Bala, gooo ko η bo ko u kan nawonno ki ro woo, η ho m Woso cirbæ bi m.»

¹⁵ A n a wo ka nyino woo mim la, an a hor lee bi do u.

Yeezuu kan arzakazaa ki

(Marki 10.17-31; Likki 18.18-30)

¹⁶ Bi kur bi, goaa a zo Yeezuu ma, an a lar, a u: «Karınsaamba, bo mınja moo n'a bare m mısırbaa k'a nyare ba u bi yi?»

¹⁷ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Bo m, ubu ni moo larm ho mınja mim ma? Goaa mınja ba u ko Woso deem bee y. K'ibu le taa k'i gaso mısırbaa k'a nyare ba u bi no u, k'i zu Woso lero woo u.»

¹⁸ Goaa bi n laaka da Yeezuu han, a u: «Karoo m Woso lero woo barla?» Yeezuu n a nyi bo u, a u: «I bi ger ze y, i bi jaan da y, i bi koor ba y, i bi kaseti nsoar ba i ka i mim la y,

¹⁹ i zi kan i da ki da u, i i mim nsoa amba i i mınja nsoa bi m.»

²⁰ Nyukumbueere bi n a hi m, a u: «Moo zu lero noon duro haay u, bo i goota moo n'a bare?»

²¹ Yeezuu n a hi m, a u: «K'ibu le taa k'i yi mınja paan... k'i ta i yaa ho k'a n'ibu u haay bi hee, i busoo bi ka nsoazanno u. Maam bi, ubu arzaka yim arzana u. K'i bur, i bir zum moo u.»

²² Bi, nyukumbueere bi k'a naa ma bi, a heer a zar gota, an a hor kan heerzar ki, bala, arzakazaa gota m.

²³ A m naa, Yeezuu n a hi a karındanyıno woo m, a u: «Sira moo n'a hire awoo m: a wer ta u ko arzakazaa n gaso Woso cirbæ no u.

²⁴ Moo m ya, m n'a hire: Yoonde gaso huuka yaa u zanta, an le da arzakazaa gaso Woso cirbæ bi no u m.»

²⁵ Karındanyıno woo n ze kedæ meerbaa naa do minto, ηn'a hire, η u: «Bi nka n'a dam ma keere an bombore yi?»

²⁶ Yeezuu n dıga η ma, an a hi η ni, a u: «Gooo b'a dam ma y, bi, Woso a da ho haay ma.»

²⁷ Pıyer n meerbaa bi sa, a u: «Dıga, woo ho haay to k'u zu ubu u, a nyıntam woo ma lo?»

²⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «Sira moo n'a hire awoo m: ko Goanyı bi bur an ni nyıntam a cirbæduu panjazaa bi ra durnya daa b'u, awoo buerehiyo k'a zu moo u naa, awoo nyıntam so duuro ra kan moo ki k'u Israyel do buerehiyo woo dodo ka.

²⁹ Bi, goaa haay k'a go a harlo ma, gee a danyıno ma, a danloro ma gee a zi kan a da ki ma, a nyino ma, a hosıraro ma moo to ma bi, a nawonno haay yim gallem zoro kan mısırbaa k'a nyare ba u bi ki.

³⁰ Bi, leekarezanno gota nyıntam jezanno, jezanno gota n nyınta leekarezanno.»

20

Divensira zibəezanno

¹ «Woso cirbəə bi bə kə re kan goaa k'a wuti dɔgta miŋna m, k'a guɔɔ sa a divensira zibəə ma bi ki.

² A n lɛ sa kan zibəezanno wɔɔ ki k'a *deniyee deem ka ŋ ɔ hindeem zibəə busoo. A n ŋ nyɔɔ a hɔsira b'ɔ.

³ A n a ya, an a bə dɔgta wakati nɛɛhɔ ma an guɔɔ gɔsɪnnɔ yɪ, ŋn'i jɪnum daasiyaa ɔ, bi ŋ ba zibəə ni y.

⁴ A n a hi ŋ ni, a ɔ: «K'a ta mɔɔ hɔsira b'ɔ sɔ, mɔɔ y'awɔɔ zibəə busoo k'a a ga m kare awɔɔ ɔ.»

⁵ N n ta hɔsira b'ɔ. A n a ya, an bə sinsebir ɔ kan yirbəə wakati kaakɔ ki ma, an a ya, an a ba maam sɔ.

⁶ Yirbəə wakati soor k'a a ku bi, a a ya, an bə, an guɔɔ vantɔɔ yɪ ŋn'i jɪnum daasiyaa b'ɔ, an a hi ŋ ni, a ɔ: «Bə m, awɔɔ n gɔɔta naa ɔ dɔgta m saa..., b'awɔɔ ba zibəə ni y?»

⁷ Guɔɔ wɔɔ n a hi m, ŋ ɔ: «Gɔsɪ n wɔɔ sa zibəə ma y.» A n a hi ŋ ni, a ɔ: «K'a ta mɔɔ hɔsira b'ɔ sɔ a yaa zi ba.»

⁸ Lɛɛ k'a bɔr k'a lihi bi, divensira zaa b'a hi a zibəədɪgamazaa bi m, a ɔ: «Zibəezanno wɔɔ bir, i ŋ busoo ka ŋ ɔ. A siŋŋɪda ba guɔɔ kɔ ŋ bɔr jɛ ɔ rɔ wɔɔ ma, k'i nyambɔr lɛɛkarezanno wɔɔ ma.»

⁹ Guɔɔ kɔ ŋ bɔr yirbəə wakati soor ma rɔ wɔɔ a zɔ, n ni deniyee deem-deem ka ŋ ɔ.

¹⁰ Lɛɛkarezanno wɔɔ kɔ ŋ y'a zɔ bi, ŋ y'a hɔɔn dare ŋ ɔ, a y'a yɪre an lɛ da. Bi, deniyee deem-deem ŋ y'a ka ŋ ɔ sɔ.

¹¹ Busoo bi kɔ ŋ n'a sim bi, ŋn'i kukur bam hɔsirazaa bi ma.

¹² N ɔ: «Guɔɔ nɔɔn duro, bɔr ŋ y'a ɔ jɛ ɔ, ŋ n zi ba wakati deem taan..., ɪbu n bɔkare, i busoo ka ŋ ɔ hɔdeem kan wɔɔ ki, bi zi wɔɔ ba, ɔ kɔ dɔgta m tee... woso n wɔ wɔɔ ɔ, am sɛ hɔ bi m!»

¹³ Hɔsirazaa bi n a hi ŋ guaa deem m, a ɔ: «M guaa, mɔɔ n tu ta ɪbu re y, ɪbu n lɛ sa kan mɔɔ ki kɔ m deniyee deem ka i ɔ hindeem zibəə busoo ra?»

¹⁴ I zibəə busoo si k'i hɔr. Mɔɔ lɛ taa kɔ m busoo ka guaa k'a bɔr jɛ ɔ naa ɔ, amba mɔɔ lɛ n taa kɔ m a ka ɪbu ɔ naa m.

¹⁵ Mɔɔ ba lɛ m kɔ m m hɔɔnhɔ ba m busoo m na? Gɛɛ nɔntaama n ta ɪbu m kɔ mɔɔ m miŋna bi minto ra!» »

¹⁶ Yeezuu n a ya, an a hi, a ɔ: «Ncɪnaaɔ bi, jezanno yɪm lɛɛkarezanno, lɛɛkarezanno n yɪ jezanno.»

Yeezuu a ya, an n'a zɛ kan a mɪmbɔɔre ki mim dɪndam

(Marki 10.32-34; Likki 18.31-34)

¹⁷ Yeezuu a hɔr, an ni tam Zerizalem ɔ. A n karɪndanyɪnɔ buerehuɪyɔɔ wɔɔ gaa a hɔ, ŋn'i tare, an n'a hire ŋ ni, a ɔ:

¹⁸ «K'a tɔr ka, ta kɔ wɔɔ nawɔm Zerizalem ɔ naa, bi n ni zem bi Gɔaanyɪ bi nyasɔ ɔ, n n a ka wosocemannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ ɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ki. Brɔɔ n a ka zɛ ma.

¹⁹ N y'a kam kifuro ɔ, brɔɔ n yaa wɔ ma, ŋn'a zɛ madɪr m, ŋn'a wɔ godarkɔra ma, b'a dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ, Woso y'a mɪm bɔŋ ɔ gəəno bire ɔ.»

Zakki kan Zaan ki da hɔ yere

(Marki 10.35-45)

²⁰ Zebedee nyɪnɔ da a zɔ Yeezuu ma kan a nyɪnɔ wɔɔ ki, an kukurɔ zɛ a taa, k'a hɔ yɛ han.

²¹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «Bɔ ɪ lɛ n taa?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ ka kɔ mɔɔ nyɪnɔ huɪɔɔ nɔɔm n bi nyɪnta ɪbu cirbɛθ bi nɔ ɔ. Deem ɪ bɪsɪ, deem ɪ jɪsa.»

²² Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ k'a n'a yem bi dɔ y. Awɔɔ y'a dam ma, a fɪryɪrɛ kɔ mɔɔ n n'a yɪm bi yɪ ra?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Wɔɔ ɔ da ma.»

²³ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Fɪryɪrɛ kɔ mɔɔ n n'a yɪm bi, awɔɔ y'a yɪrɛ. Bɪ, k'a gɔɔta mɔɔ jɪsa kan mɔɔ bɪsɪ bi kɪ nyɪntarɛ nɪ, mɔɔ n m da ma, m zaa ka y, bala, mɔɔ n m sɔ η ɔ y. N zɛm bi η ka gɔɔɔ kɔ mɔɔ Zɪ bɪncɛrɔ wɔɔ banka η mɪnto rɔ wɔɔ ɔ.»

²⁴ Karɪndanyɪnɔ buro kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ kɔ η naa ma bi, η nɔ ma ɔ kan danyɪnɔ huɪɔɔ wɔɔ kɪ.

²⁵ Yeezuu n η bir, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ dɔ, a ɔ: gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ dɪgare η ma kɪfuro wɔɔ, η cinno ɪ paŋŋa bare η ma, paŋŋazanno n n'a hɔɔnhɔ bam gɔɔɔ wɔɔ ma sɔ.»

²⁶ B'a n a ga m, an yɪ ncɪnaaɔ awɔɔ bire ɔ y. Bɪ, kɔ gɔaa lɛ taa k'a yɪ jɪtaare awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ zibɛθnyɪ.

²⁷ Bɪ, kɔ gɔaa lɛ taa k'a yɪ lɛɛkarezaa awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ lɔ.

²⁸ Bala, Gɔaanyɪ bi n bɔr kɔ gɔɔɔ n'a hɔɔnhɔ ba y, bɔr a ɔ k'a b'a ba gɔɔɔ zibɛθnyɪ, k'a ga, kɔ gɔɔɔ gɔta n bɔmbɔrɛ yɪ.»

Zeriko bɔɔrɔ huɪɔɔ waare

(Markɪ 10.46-52; Likki 18.35-43)

²⁹ Bɔ kɔ η y'a ɔ Zeriko ɔ bi, gɔaa cir gɔta zu Yeezuu jɛ ɔ.

³⁰ Bɔɔrɔ nyɪnta huɪya zaa bi lezi. Kɔ η y'a ma, η ɔ: Yeezuu n nɪ cenim bi, ηn'a sɪŋŋɪda ba ηn'ɪ zee dam, η ɔ. «Karɪnsaamba, *David Nyɪ, wɔɔ cicir zɛ!»

³¹ Gɔɔɔ wɔɔ nɪ bɔgɔr bare η ma, η ɔ, ηn'a tɔr ka, bi η y'a banka ηn'a da ra: «Karɪnsaamba, David Nyɪ, wɔɔ cicir zɛ!»

³² Yeezuu n jɪm, an η bir, an η lar, a ɔ: «Awɔɔ lɛ n taa kɔ m bɔ ba awɔɔ mɪnto?»

³³ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Karɪnsaamba, a ka kɔ wɔɔ n lɛɛ yɪ.»

³⁴ Yeezuu n η cicir zɛ, an a wɔ da η mɪnyaarɔ wɔɔ ma. Lɛɛm bi, gɔɔɔ huɪɔɔ wɔɔ ɪ lɛɛ yɪrɛ, ηn'ɪ zum Yeezuu ɔ.

21

Yeezuu gasɔ Zerizalem ɔ

(Markɪ 11.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Kɔ η y'a zɔ Zerizalem ma, ηn'a zɔ Betfazeɛ jɪr ɔ Oliviyee ci mim ɔ bi, Yeezuu a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ huɪya.

² A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a ta kɔ k'a n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ. Awɔɔ brada yɪrɛ, n n a kɔsɪ kan a nyɪnnɪ kɪ, k'a hɔr a bɔr η nɪ.

³ Kɔ gɔaa awɔɔ lar a hɔrɛ zaa ma, k'a hɪ m a ɔ: Zuuba lɛ n taa. B'a yɪ η tore ηnɪ bɔr.»

⁴ Ba mim naa dɔ ɔ kɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa bi hɔ k'a hɪ naa n kɔ yɪ. A ɔ:

⁵ K'a hɪ *Siyɔn zanno m, a ɔ:

K'a dɪga a cir k'a nɪ zɛrɛ a zi mɪŋŋazerle m,
an da bra ɔ, brapoo m, brada nyɪnnɪ m.

⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n ta, ηnɪ hɔ kɔ Yeezuu a hɪ η nɪ bi ba.

⁷ N n bɔr brada bi m kan a nyɪnnɪ bi kɪ, ηn'a huuro ka η la, Yeezuu n da ɔ.

⁸ Gɔɔɔ gɔta n a huuro ka zaa bi ra, gɔsɪnnɔ n gɔ lɛɛ yɪnyar ηn'a ka zaa bi ra sɔ.

⁹ Gɔɔɔ kɔ η nɪ Yeezuu lɛɛ kan gɔɔɔ kɔ η n'a jɛ ɔ rɔ wɔɔ kɪ ɪ zee dare, η ɔ:

«*Hozaana *David Nyɪ!

Gɔaa k'a nɪ zem Zuuba tɔ ma bi n barka yɪ!

Woso n lɛbɔrɛ yɪ arzana ɔ!»

¹⁰ Yeezuu k'a gaso Zerizalem o bi, ku bi guoo woo haay n'n'i burle a mim ma, n'n'i laaka dam, n o: «Gooa naa do nka ni?»

¹¹ Zamaa bi n'a nyi bo n o, n o: «Wosolesinnisorazaa Yeezuu m, a to a o Nazareti o, Galilee ku o.»

Yeezuu i lam hoheenno ra

Zerizalem Wosocce o

(Marki 11.15-19; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹² Yeezuu n gaso Wosocce o b'o, an ni lam guoo ku n ho heenm, n'n'i ho sim no woo ra. A busoolorlezanno taabirlo hinhisiga kan cirponno heenno nyuntaragoro ki.

¹³ A n a hi n n, a o: «N n a gorsira ba Wosoci o, n o: «N moo ce bi birm yaadarece» ra? Awoo n bokare a sa, a ba konno nyaakondaji!»

¹⁴ Buroo kan kusimero ki n a zo Yeezuu ma Wosocce o b'o an n waa.

¹⁵ Wosocemannibonno jitanno kan wosocikarinsaamboo woo ki heer n yi nyinta kan Yeezuu ki y, ku n y'a yi an ni zi guta bare, kan nyino ku n zee dam Wosocce o b'o, n o: «Hozaana, David Nyi!»

¹⁶ N n a hi Yeezuu m, n o: «Ibu i ho ku n n'a hum bi mam na?» Yeezuu n a nyi bo o, a o: «In..., awoo n a karinda ba fuga Wosoci b'o, n o: «Ibu ka nyino kan banfiniro ki n n'a le bore ibu o» ra?»

¹⁷ A m bi, Yeezuu n n to b'o, an a hor an bo konno o b'o, an ta Betanii o do n me m b'o.

Yeezuu le kosi da soon o

(Marki 11.12-14,20-24)

¹⁸ Yeezuu k'a wusige dogta muna m, an ni tam konno o b'o bi, no a nyo.

¹⁹ A n soon yi zaa bi lezi, an a zo ma b'a n hosi yi ma k'a lee be bala y. A m bi, an a hi soon bi m, a o: «Ibu b'i yare i nyi da do y!» Leem bi, soon bi ga.

²⁰ Karindanyino woo ku n naa yi bi, n ze kade, nni laaka da Yeezuu han, n o: «A a ba lo soon bi n ga leem ncinaas?»

²¹ Yeezuu n a nyi bo n o, a o: «Sira moo n'a hire awoo m: k'awoo sira ka, bi biskare b'awoo heer o, awoo moo zi ku moo ba soon naa do m bi bam. B'awoo a da ma so, a hi ci naa do m, a o, i boota naa o, i i da higota o. A bam maam.

²² K'awoo sira ka, ho haay k'awoo n n'a yem yaadare no o haay bi, Woso yi n kare awoo o.»

Yeezuu panja bi, a to a o ka?

(Marki 11.27-33; Likki 20.1-8)

²³ Yeezuu k'a gaso Wosocce o b'o bi, a a sinjida ba, an ni ho dindam. Wosocemannibonno jitanno kan guogusinno ki a zo Yeezuu ma, n'n'a lar, n o: «Le kara ibu n ta m k'i naa ba? Nka i le bi do ka i b'o?»

²⁴ Yeezuu n a hi n n, a o: «Ku m awoo lar mim deem ma, deem bala, k'awoo nyi bo o, ku m bokare, m le ku moo n ta m bi ji hi awoo m.

²⁵ Batem ku Zaan n n'a kam bi, a to a o Woso zi gee, guoo zi?» N ni bisi kam kan ku ki, n o: «Ku woo o a to a o Woso zi, a y'a hire, a o: Bo minto m, woo n sira ka o?»

²⁶ Bi ku woo o guoo zi, woo i nyi bam zamaa bi ku n Zaan do wosolesinnisorazaa paan... bi, n bi yem kan o ki y.»

²⁷ A m naa, n'n'a nyi bo Yeezuu no, n o: «Woo n a do y.» Yeezuu n a hi n n, a o: «Moo bi le ku moo n ta m, m ni naa bam bi ji hire awoo m so y.»

Gooa nyino huycw hokorenoom

²⁸ «Awoo y'a hoon dam mim naa do ma lo? Gooa i nyinta nyino m huycw. A n a hi leekarezaa bi m, a o: «M nyinu, ta her i yaa zi ba moo *divensira o.»

²⁹ Nyi bi n a nyi bo o, a o: <Moo bi tare y.> Maasire k'a ba bi, a a hoondare lor an ta hosira b'o.

³⁰ Gooa bi n a ya, an a hi nyi vanta bi m maam so. Nyi bi do o: <In..., baaba,> b'a n ta y.

³¹ Nyino huyoo noon duro bire o bi, nka y'a zi bi hoonho ba?» N n a nyi bo o, o: «Leekarezaa bi m». Yeezuu n a hi o ni, a o: «Sira moo n'a hire awoo m, yaworsinno kan lanno ko o n'a mija heenm no ki leekare awoo m Woso cirbae bi no o.

³² Bala, Zaan-Batiisi bor awoo zi, an zaa mija hunka awoo m, b'awoo n a mim si y. Bi, yaworsinno kan lanno ko o n'a mija heenm no ki a mim si. Awoo naa yi, b'awoo goota awoo n a bo a taam k'a mim si y.»

Wutu domazanno bonyaroo hobokorenoom

(Marki 12.1-12; Likki 20.9-19)

³³ «K'a tor ka hobokorenoom vanta ma: Gooa i nyinta, an diven go soon, an lambaar da ma, an yaa hon, k'a bir diven bi hi bo o, an bejho do so k'a tir do hosira bi ma. A n a sa, an a da gooo wo o, ko o n'a zi ba, k'a b'a nyoodo bi jir. A n a hor, an ta ko o.

³⁴ Diven mosa k'a ku bi, an a zibeenyo nyoo hosira bi zibenno woo zi, ko o n'aa a ho si, ni b'a ka a o.

³⁵ Zibeenyo woo n o nyaso, ni deem dundu, ni deem ze gar, ni deem bumba jaaro m, ni'a ze, an ga.

³⁶ Hosiraza bi n a ya, an zibeenyo nyoo guta an le da biisi bi m. Bi, zibenno woo a ya ni ho ko o y'a ba leekarezanno woo m bi ba nawonno m so.

³⁷ A nyare ma bi, a nyiar a nyoo, an n'a hon dare, a o, ko moo nyi m naa, o y'a dan o.

³⁸ Bi, zibenno woo ko o y'a to ni nyi bi yi bi, ni'a dindam kan ko ki, o: <Naa n ni zem b'a so a zi arzaka b'o. K'a bor, k'o a ze, k'o o so arzaka b'o!>

³⁹ N n a nyaso, ni bo m hosira b'o, ni'a ze gar.»

⁴⁰ Yeezuu n laaka da o han, a o: «Ko diveniraza bi bor, bo an n'a bam zibenno woo ni?»

⁴¹ N n a nyi bo o, o: «A gooo bonyaroo noon duro zinzem, a bi o cicir zere y, an hosira bi ka gooo vantoo o ni'a zi ba, ni'a ho ka o a domum o.»

⁴² Yeezuu n a hi o ni, a o: «Awoo n ho ko Wosoci b'a hi bi karinda ba ra? A a hi, a o:

Jaa ko cedonno woo a zo bi

y'a ba ce bi jir jaa panjaza.

Ho ko Zuuba a ba bi n naa do,

woo ni digam ma ho mija guta.

⁴³ Bi y'a ka, moo n'a hire awoo m, moo o, n Woso cirbae bi yore awoo m, n n a ka do vanta o an cirbae bi zibee k'a a ga m bi ba. [

⁴⁴ Ko gooa a do jaa naa do ra, a hista dam, bi ko jaa b'a da gooa ra a gooa bi do hoonsire.]»

⁴⁵ Wosocemannobenno jitano kan farizeeno woo ki ko o Yeezuu hobokorenoo noon duro ma bi, o y'a do o, a hi a nawore a ma.

⁴⁶ N n'a kam ma k'a nyaso, bi, o yi ni bam zamaa bi m, bala, zamaa b'i digam Yeezuu ma wolesinnisoraza.

22

Harcintare cibsaa hobire guta hobokorenoom

(Likki 14.15-24)

¹ Yeezuu a ya, an hobokorenoom da o ni, a o:

² «Woso cirbae bo ko re kan cir k'a a nyinni losare cibsaa ba ki.

³ A n a zibəenyiŋo nyoo kɔ η n'aa guoo k'a hɪ η nɪ kɔ η nɪ bɪ cɪbsa bɪ rɔ woo bir, ηnɪ bɔkare η ɔ, a bɪ zere y.

⁴ A n a ya, an zibəenyiŋo vantoo nyoo an a hɪ η nɪ, a ɔ: <K'a yaa hɪ guoo kɔ moo η bir cɪbsa bɪ ma rɔ woo m, a ɔ: moo cɪbsa bɪ banka m a nya, moo m dono zɪnze kan m hɔbɪsɪrɔ gɔtɔo kɪ, hɔ haay banka, k'a bɔr cɪbsa bɪ ma keere.>

⁵ Bɪ, guoo woo n dɪga cɪbsa birle bɪ ma hɔsɪ y, ηn'a hɔr ηnɪ ta a zibəəjɪrɔ ɔ, naa n ta hɔsɪra ɔ, naa n ta daasɪ ɔ modro heejɪ ɔ.

⁶ N n gɔota rɔ woo n zibəenyiŋo woo nyasɔ, ηnɪ nyannɪ da η ma, ηnɪ bɔkare, ηnɪ η zɪnze.

⁷ Cɪr bɪ nɔ n ma ɔ, an sɔrdaarɔ nyoo ηn'aa gərzenno nɔɔn duro zɪnze, ηnɪ se da η kɔ bɪ ma.

⁸ A m naa, an a hɪ a zibəenyiŋo m, a ɔ: <Cɪbsa bɪ hɔbɪre bɪ bankare nya, bɪ guoo kɔ moo hɪ η nɪ rɔ woo n a ga kɔ ɔ ba y.>

⁹ K'a ta zaazekuraro woo ra, kɔ nka awoo yɪ, k'a hɪ m k'an bɔr cɪbsa bɪ ma.>

¹⁰ A zibəenyiŋo woo n a hɔr, ηnɪ zaarɔ sa ηnɪ guoo kɔ η yɪ η yɪ rɔ woo so kɔ ma, guoo mɪŋŋoo, kan guoo bɔnyaarɔ kɪ. Guoo n ce kɔ n nɪ cɪbsa bɪ ban ɔ bɪ han.

¹¹ Cɪr bɪ gasɔ k'a dɪga guoo kɔ η bɔr cɪbsa bɪ ma rɔ woo ma, an a to, an gɔaa yɪ, gɔaa bɪ do n harcɪntare cɪbsa huu du a ma y.

¹² A n a hɪ m, a ɔ: <Ibɪ ba lɔ ɪ gasɔ naa ɔ, b'ibɪ ba harcɪntare cɪbsa huu nɪ?> Bɪ gɔaa bɪ n a nyɪ bɔ ɔ y.

¹³ A m bɪ, cɪr bɪ n a hɪ zibəenyiŋo woo m, a ɔ: <K'a ganno kan a worɔ kɪ kɔsɪ a zo garga ra, monsigɔ ɔ. Lɛɛ bɪ do an nɪ nyɪ kan ɔ, an a so sɔ.> »

¹⁴ Yeezoo n a ya, an a hɪ, a ɔ: «N guoo bir gɔta, bɪ, n nɪ η nyokɔ ɔ rɔ woo poore.»

Rɔm cɪr yawɔr sire mim

(Markɪ 12.13-17; Likki 20.20-26)

¹⁵ Naa je ɔ bɪ, farizeenrɔ ta, ηn'aa a so kɔ ma, k'a a ka zaa k'a nɪ Yeezoo nyasum ma a meerbaa nɔ ɔ bɪ do.

¹⁶ N n a karɪndanyiŋo kan Hirɔɔdɪ jezanno kɪ nyoo Yeezoo zi, kɔ η n'aa hɪ m, η ɔ: «Karɪnsaamba, woo do woo ɔ sɪra ibɪ n'a hum, Woso zaa ibɪ n'a dɪndam sɪra bɪnce ɔ, ibɪ bir nyɪ bam guoo nɪ y, b'ibɪ bir guoo nyokɔŋ ɔ so y.

¹⁷ Bɪ minto bɪ, ɪ hɔɔnhɔ hɪ woo m, woo le bɪ zaa ka k'ɔ Rɔm cɪr yawɔr ka ɔ gee, ɔ b'a ka ɔ ge?»

¹⁸ Bɪ, kɔ Yeezoo η zambɔ bɪ do bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zambɔzanno! Bɔ m, awoo nɪ moo makra bare?»

¹⁹ K'a busoo kɔ n nɪ Rɔm cɪr yawɔr kam nɪ bɪ hɪnka m m.» N n deniyee deem hɪnka m.

²⁰ Yeezoo n η lar, a ɔ: «Gɔaa mim kɔ n y'a da ɔ naa kan gɔrsɪra naa do kɪ, nka hoo nɪ?»

²¹ N ɔ: «Rɔm cɪr hoo m.» A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a maam k'a hɔ kɔ Rɔm cɪr hɔ m bɪ ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso hɔ m bɪ ka ɔ so.»

²² Meerbaa naa do a ka η n ze kədɔ, ηn'a hɔr, ηnɪ Yeezoo to.

Gəəno mumbɔɔre mim

(Markɪ 12.18-27; Likki 20.27-40)

²³ Hinni bɪ do ɔ bɪ, sadiseenrɔ gɔsɪnno bɔr Yeezoo zi. Bala, sadiseenrɔ woo ɔ gəəno mumbɔɔre b'a ɔ y. N n laaka da Yeezoo han, η ɔ:

²⁴ «Karɪnsaamba, Moyiisi a gɔrsɪra ba an a ka woo ɔ, a ɔ, kɔ gɔaa cemba ta ɔ, an ga an a lɔ to, b'a nyɪ ba ɔ y, k'a dam n lɔ bɪ si, k'an nyɪ yɪ kan kɪ a cemba bɪ minto.

²⁵ A n bɔkare, danyiŋo ɪ nyɪnta saanhɪna woo bire ɔ, lɛekarezaa bɪ n lɔ sa an ga, b'a n nyɪ yɪ kan lɔ bɪ kɪ y.

²⁶ A hɪya hɔ bɪ n lɔ bɪ si, an ga, an lɔ bɪ to b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y. A kaakɔ hɔ bɪ maam so, saanhɪnarɔ woo haay η gɪnga bɪ η n nyɪ yɪ kan lɔ bɪ kɪ y.

²⁷ N̄ haay kur b̄i, l̄o b̄i n̄ ga s̄o.

²⁸ Gəəno m̄imb̄oore d̄om̄um ʊ, k̄o η y'a m̄im b̄o ʊ, nka y'a so l̄o b'ʊ η bireyaa ʊ? Bala, ḡoo saanh̄inar̄o w̄oo haay l̄o b̄i si.»

²⁹ Yeezuu n̄ a nyi b̄o ʊ, a ʊ: «K'aw̄oo n̄ ḡorsira m̄iη̄j̄oo w̄oo d̄o kan Woso paη̄ja k̄i b̄i y'a ka aw̄oo n'a nyonnȳoom.

³⁰ Bala, gəəno m̄imb̄oore d̄om̄um ʊ, yar b̄ir l̄o sare y, l̄o b̄ir yar sare y, b̄o η y'a ʊ k̄o ʊ kan maleekar̄o k̄o η n̄i brama r̄o w̄oo k̄i.

³¹ B̄i, k̄o gəəno m̄imb̄oore m̄im n̄i, aw̄oo n̄ h̄o k̄o Woso a h̄i aw̄oo m̄ b̄i kar̄inda ba ra? A a h̄i, a ʊ:

³² <Abraham kan Izakk̄i k̄i, Zak̄oob k̄i Woso m̄ m̄oo m̄.> Gəəno Woso b̄ee y, ḡoo m̄is̄uro Woso m̄.»

³³ Yeezuu h̄oɔndare naa do cem zamaa b̄i h̄oɔndare han.

L̄e k'a l̄e da l̄ero w̄oo m̄ haay

(Marki 12.28-34; Likki 10.25-28)

³⁴ Farizeen̄o w̄oo k̄o η y'a ma, η ʊ, Yeezuu a ka sadiseen̄o w̄oo b'a dam ma ηn'a ya ηn̄i meer ba b̄i, η y'a so k̄o ma.

³⁵ N̄ ḡooa deem k̄o wosocikar̄insaamba ḡota m̄ b̄i laaka da Yeezuu han, k'a makra ba.

³⁶ A ʊ: «Kar̄insaamba, l̄ero w̄oo haay bire ʊ, kara ʊ l̄e da?»

³⁷ Yeezuu n̄ a nyi b̄o n̄o, a ʊ: « <K'i Zuuba Woso η̄oa kan ʊ heer k̄i haay, kan ʊ nyi k̄i haay, kan ʊ h̄oɔndare k̄i haay.>

³⁸ L̄e k'a l̄e da, a m̄ l̄e ḡota b̄i m̄ naa do.

³⁹ L̄e h̄uya h̄o k'a ḡotabaa l̄eekare h̄o b̄i ku b̄i m̄ naa do: <K'i m̄im η̄oa amba ʊ m̄iη̄ja m̄.>

⁴⁰ Moyiisi l̄ero w̄oo haay kan wosolesinn̄isorazann̄o w̄oo meerbaar̄o k̄i haay m̄esi m̄ l̄ero h̄uȳoo n̄oon duro m̄.»

Krista b̄i, nka nyi n̄i?

(Marki 12.35-37; Likki 20.41-44)

⁴¹ Farizeen̄o w̄oo k̄o η y'a so k̄o ma b̄i, Yeezuu laaka da η han, a ʊ:

⁴² «Aw̄oo y'a h̄oon dam Krista ma lon̄lo? Nka nyi n̄i?» N̄ n̄ a h̄i m̄, η ʊ: «*David Nyi m̄.»

⁴³ Yeezuu n̄ a h̄i η n̄i, a ʊ: «B'a yi lo, Sent-Espri n̄ a ka David n̄ a bir a Zuuba? Bala, David b'a h̄i, a ʊ:

⁴⁴ Zuuba Woso a h̄i m̄oo zuuba m̄,

a ʊ: nȳinta m̄oo b̄isi ʊ,

k̄o m̄ tolle ba m̄ a ka, k'i jin̄no w̄oo n̄ nȳinta ʊ gam taa.

⁴⁵ K'a ʊ ȳre ʊ ʊ David y'a birm a Zuuba, yi an nawom lo keere k̄o Krista n̄ yi *David Nyi?»

⁴⁶ Ḡost n̄ a da ma, an a nyi b̄o n̄o y. Hinni b̄i do tekka ma, ḡooa ba ʊ d̄o, a heer n̄ kookoo k'a lar m̄im ma y.

23

Wosocikar̄insaamb̄oo kan farizeen̄o k̄i zamb̄u mim

(Marki 12.38-39; Likki 11.43,46; 20.45-46)

¹ Yeezuu a siη̄j̄ida ba, an n̄i meer bam kan zamaa b̄i k̄i, a kar̄indanȳino w̄oo k̄i, an n'a h̄ire, a ʊ:

² «Wosocikar̄insaamb̄oo w̄oo kan farizeen̄o w̄oo k̄i, Moyiisi l̄ero w̄oo ηn'a h̄inkam ḡoo m̄.

³ B̄i minto b̄i, aw̄oo a ga m̄, a s̄ira ka η ʊ, a h̄o k̄o η n'a h̄ire aw̄oo m̄ haay b̄i ba, b'a b̄i zu η zib̄eə ʊ y. Bala, η b̄ir h̄o k̄o η n'a d̄indam ḡoo m̄ b̄i bare y.

⁴ N̄ t̄ir m̄or gorezaa k̄os̄i ḡn'a ka ḡṡaa mee, b̄i ḡ b̄ir a w̄o dam ma k'a a da a zaa han, an a busu y.

⁵ Ziro k̄u ḡ n̄i ḡ bam haay r̄o w̄o ba ḡ nawom k̄u ḡṡo m̄ d̄iga a ma, b̄i y'a ka, Wosoci lemim k̄u ḡ t̄ir a k̄os̄i a t̄us̄ə ma ḡḡe a za ma b̄i ba ḡ t̄ir a ō jint̄ə, ḡ t̄ir p̄eera lens̄əzanno d̄o a huuro r̄e, k'an b̄ir ȳim.

⁶ L̄eē m̄iḡḡo ḡ t̄ir a ka ma cibsar̄o b̄ince ō, sok̄oma b̄ince ō, l̄eē w̄is̄i ḡ t̄ir a kam ma.

⁷ A ḡṡa ḡ t̄ir a ō k̄u ḡ n̄i b̄ir yaa dare a m̄ m̄iḡḡa ḡṡo gaa ō, k̄u ḡṡo n̄ b̄ir a birm kar̄nsaamba.

⁸ B'aw̄o, a b̄i ȳe k̄u n̄ n'a bir kar̄nsaamba y, bala, danȳino n'aw̄o m̄ haay, aw̄o kar̄nsaamba b̄i deem.

⁹ A b̄i ḡos̄i bir tara bur̄ə ō a ō, a Z̄i y, bala, aw̄o Z̄i b̄i deem, an n̄i arzana ō b̄i.

¹⁰ A b'a ka ma k̄u n̄ n'a bir j̄itaare y. Bala, aw̄o j̄itaare b̄i deem, Krista m.

¹¹ ḡṡaa k'a l̄e da aw̄o bire ō b̄i, k'an ȳi aw̄o zib̄ənȳi.

¹² K̄u ḡṡaa a m̄iḡḡa busu, Woso y'a zerm. K̄u ḡṡaa a m̄iḡḡa zer, Woso y'a busum.»

Yeezuu i meer bam wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o w̄o k̄i ma

(Marki 12.40; Likki 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³ «K̄os̄i i kan aw̄o k̄i, aw̄o wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o zambuzanno k̄i, aw̄o i Woso cirb̄ə b̄i l̄e tam k̄u ḡṡo b̄i gas̄u y. Aw̄o m̄iḡḡo b̄ir gas̄ur̄e y, b̄i ḡṡo k̄u ḡ l̄e n̄ taa k'a gas̄u r̄o w̄o, aw̄o b̄ir br̄o tore ḡn'i gas̄ur̄e y.

[¹⁴ K̄os̄i i kan aw̄o k̄i aw̄o wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o zambuzanno k̄i, aw̄o i zonno h̄o k̄u ḡ n̄i ta m̄ b̄i ȳor̄e ḡ n̄i, a a ya, a gaa, an n̄i yaa jintoo dam k̄u n̄ n'a h̄i a ma ḡṡo m̄iḡḡo. Naa minto m, aw̄o h̄onh̄or̄le n̄ n̄i ȳim maam-maam.]

¹⁵ K̄os̄i i kan aw̄o k̄i, aw̄o, wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o zambuzanno k̄i, aw̄o i tam k̄or̄o ō tara bur̄ə ō kan k̄ōl̄os̄ n̄o ō k̄i an n'a kam ḡṡaa deem taan... ma k'an zu aw̄o ler̄o w̄o ō, b̄i k'aw̄o ku b'aw̄o ka an ȳi sehar ḡṡaa gallem h̄i ya an l̄e da aw̄o m.

¹⁶ K̄os̄i i kan aw̄o k̄i, aw̄o k'an b̄os̄r̄o, an n̄i zaa h̄inkam ḡṡo m, aw̄o y'a h̄ir̄e, a ō: <K̄u ḡṡaa ler̄ b̄o Wosoc̄e b̄i t̄o ma h̄os̄i b̄eē n̄i y, b̄i k'a ler̄ b̄o Wosoc̄e b̄i sarma b̄i t̄o ma pakra m k'an h̄o k'a h̄i b̄i ba.>

¹⁷ H̄ōonwarzanno, b̄os̄r̄o n'aw̄o m! Kara i l̄e da a mim n̄i? Sarma b̄i m ḡḡe, Wosoc̄e k'a ka sarma b̄i n̄i ȳim Woso h̄o b̄i n̄i?

¹⁸ Aw̄o a ya, an n'a h̄ir̄e, a ō: <K̄u ḡṡaa ler̄ b̄o mann̄iduu ma h̄os̄i b̄eē y, b̄i k'a ler̄ b̄o mann̄ih̄o k'a n'a bur̄ə ō b̄i ma, pakra m k'an h̄o k'a h̄i b̄i ba.>

¹⁹ B̄os̄r̄o n'aw̄o m! Kara i l̄e da? Mann̄ih̄o b̄i n̄ ḡḡe, mann̄iduu k'a n̄i mann̄ih̄o b̄i kam Woso ō b̄i n̄i?

²⁰ ḡṡaa k'a n̄i ler̄ b̄om mann̄iduu b̄i ma b̄i, ler̄ b̄o a nawom duu b̄i ma, kan h̄o niḡḡə haay k'a n̄i duu b̄i bur̄ə ō b̄i k̄i.

²¹ ḡṡaa k'a n̄i ler̄ b̄om Wosoc̄e b̄i ma b̄i, ler̄ b̄o a nawom Wosoc̄e b̄i ma, kan Woso k'a n̄i c̄e b'ō b̄i k̄i.

²² ḡṡaa k'a n̄i ler̄ b̄om arzana ma, ler̄ b̄o a nawom Woso duu b̄i ma kan Woso m̄iḡḡa k'a nȳinta ra b̄i k̄i.

²³ K̄os̄i i kan aw̄o k̄i, wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o zambuzanno k̄i, aw̄o i dol̄ēr̄o bu h̄o ganw̄or̄e b̄oḡ ō an n'a kam Woso ō, a bokare, a h̄o k'an m̄iḡḡa Woso ler̄o w̄o n̄o ō b̄i to, amba: T̄irgabaa, m̄iḡḡabaa, kan s̄irabare k̄i, naw̄onno aw̄o a ga m, a ḡ ba, a ḡ ḡōtar̄o w̄o ba s̄o.

²⁴ Aw̄o k'an b̄os̄r̄o, an n̄i zaa h̄inkam b̄i, aw̄o y'a h̄o mire s̄orm k'a m̄eem b̄o ō, b'aw̄o i yoonde monim.

²⁵ K̄os̄i i kan aw̄o k̄i, wosocikar̄nsaamb̄o kan farizeenr̄o zambuzanno k̄i, aw̄o i h̄omih̄o kan h̄ob̄ir̄e m̄or bur̄ə k̄i s̄orgom, k'a dintim ḡ ḡ ma. B̄i, ḡ n̄o r̄o w̄o, aw̄o koorbaa zib̄ə kan a h̄oondare b̄onyar̄o k̄i ȳi ḡ han.

²⁶ Farizen, b̄o n'ib̄u m, l̄e ka ı h̄omiho b̄ı n̄o s̄orgo, a bur̄e b̄ı hu b̄om so.

²⁷ K̄osı ı kan aw̄o k̄ı, wosocikar̄ınsaamb̄o kan farizeen̄o zamb̄ozann̄o k̄ı, b̄o aw̄o ı k̄u r̄e kan ḡēnoyaar̄o huro k̄ı, η bur̄e ḡere n ta ı, an b̄okare, η n̄o ı b'ı b̄ı, yaar̄o kan h̄o v̄onno do haay k̄ı yı η han.

²⁸ Aw̄o do m b̄ı, ḡoo ı d̄ıgare a ma ḡoo m̄ıη̄o, an b̄okare zamb̄u kan b̄unyaabaa k̄ı y'aw̄o heer han.»

(Likki 11.47-51)

²⁹ «K̄osı ı kan aw̄o k̄ı, wosocikar̄ınsaamb̄o kan farizeen̄o zamb̄ozann̄o k̄ı, ḡēnoyaar̄o aw̄o nı η bankam m̄ıη̄a wosolesinn̄ısorazann̄o minto, ḡoo t̄ırḡo w̄o aw̄o nı η yaar̄o ḡere dam ma.

³⁰ A b̄okare, an n'a h̄ıre, a ı: «K̄u w̄o ı nyınta ı yaab̄o d̄om̄ı ı, w̄o b'ı zem k̄u ra kan η k̄ı, ı wosolesinn̄ısorazann̄o w̄o zınze y.»

³¹ Naa minto b̄ı, aw̄o m̄ıη̄o nı kasetı kare a ı, ḡoo k̄u η wosolesinn̄ısorazann̄o w̄o zınze r̄o w̄o nyıno n'aw̄o m.

³² K'a maam, k'a a t̄ont̄o ı, k'a h̄o k'aw̄o yaab̄o a s̄ıη̄ıda ba b̄ı nyamb̄ur.

³³ M̄ınn̄o, curkar̄o do n'aw̄o m! Aw̄o y'a h̄oon dam lo, k'a a da ma, a a si Woso k'aw̄o d̄odo yar, an aw̄o da sehar ı b̄ı l̄e?

³⁴ Bı y'a ka, m̄o wosolesinn̄ısorazann̄o, h̄oonzann̄o kan wosocikar̄ınsaamb̄o k̄ı nȳore aw̄o zi. Aw̄o n̄oon zınzem, a ḡosınn̄o w̄o ḡodark̄or̄o ma, aw̄o n̄oon zem mad̄ıro m a sok̄umacer̄o ı, a fı̄r ka η ma k̄oro ı.

³⁵ Naa minto b̄ı, aw̄o h̄onh̄orle yım ḡoo t̄ırḡo k'aw̄o η zınze r̄o w̄o minto, an a s̄ıη̄ıda sa ḡoaa t̄ırga Abel zere ma, an ta an aa Baraki nyı Zakarii k'aw̄o ze Wosoce b̄ı b̄ınce paan... b̄ı kan mann̄ıduu b̄ı k̄ı bire ı b̄ı ma.

³⁶ Sıra m̄o n'a h̄ıre aw̄o m, h̄onh̄orle k'a a ga m ḡoo zınzere naa do minto b̄ı, her zamaana naa do n nı h̄onh̄orle b̄ı do yım.»

Yeezuu heerzarle Zerizalem minto

(Likki 13.34-35)

³⁷ «Zerizalem, Zerizalem, ıb̄ı k'ı nı wosolesinn̄ısorazann̄o zınzem, ı nı ḡoo k̄u Woso η nȳo ı ma r̄o w̄o b̄ımbam jaar̄o m b̄ı! M̄o gallem kar̄o m a η̄sa k̄u m ı ı zamaa so k̄u ma m taa amba k̄orda t̄ı a nyıno so k̄u ma a zar̄o taa b̄ı m, b'aw̄o n ye!

³⁸ Bı keere naa, «N y'a b̄ore aw̄o ce b'ı.»

³⁹ Sıra m̄o n'a h̄ıre aw̄o m: an a s̄ıη̄ıda sa naa ma, aw̄o b'a yare a m̄o yı y, k'aw̄o m b'a hı, a ı: «Barka ı ḡoaa k'a nı zem Zuuba t̄o ma b̄ı mim ı!» »

24

Yeezuu ı Wosoce b̄ı wurḡore mim d̄ındam

(Markı 13.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a b̄o Wosoce b'ı k'a a h̄or b̄ı, a kar̄ındanyıno w̄o a zo ma ηn'ı Wosoce b̄ı d̄ore mim hım nı.

² A n a nyı b̄o η n̄o, a ı: «Naa k'aw̄o n'a yım haay naa, sıra m̄o n'a h̄ıre aw̄o m: jaa deem b̄ı ḡootare a mim bur̄e ı y. N haay zem b̄ı wurḡe.»

(Markı 13.3-13; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu k'a nı nyıntam Oliviyee ci mim ı b̄ı, a kar̄ındanyıno a zo ma a minto, ηn'a lar, η ı: «A hı w̄o m, ba naa do naw̄om br̄o? Makra kara n n'ıb̄ı zere h̄ınkare kan durnya nyare kı?»

⁴ Yeezuu n a nyı b̄o ı, a ı: «K'a dundo a zi k̄u ḡosı b'aw̄o nyonnyo y.

⁵ Bala, ḡoo zem ḡota, ηnı meer ba m̄o t̄o m, η ı: «M̄o m Krista,» b̄ı η ḡoo nyonnyoom ḡota.

⁶ Awɔɔ yarbare mim mam, kan yarbare k'a n'a dam ma an bi wuti bi mim ki, a bi dabɔɔ ba y. Bala, pakra m, kɔ naa haay n ba, bi durnya bi nyare bɛɛ m cɪna y.

⁷ Do deem gɔɔɔ wutire ηni yar ba kan do vanta ki, tara deem zanno wutire ηni yar ba kan tara vanta zanno ki, nɔ nyintam kɔrɔ ɔ, bɪncɛrɔ niηηoo nyiηηəm.

⁸ Naa do haay bi, bɔ a ɔ kɔ re kan lɔ nyi yire firyire siηηida ki.

⁹ Bi, n y'awɔɔ gɔrm, ηni fir ka awɔɔ ma, ηn'a zinze. Doro haay sɔre awɔɔ m mɔɔ minto.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ gɔɔɔ gɔta sɪrakare tom, ηni ηɔaar ba kɔ m, ηni sɔ kɔ m.

¹¹ Nɔaarlesinnɪsorazanno zem gɔta ηni gɔɔɔ gɔta nyɔnnyɔɔ.

¹² Mimbonyaa pasɪm gɔta, an a ka gɔaa cir gɔta ηɔare n nyɔɔ.

¹³ Bi, gɔaa k'a nyasɔ a sɪrakare m kanηida an ta an firyire bi nyare ku bi, bi zaa bombɔre yɪm.

¹⁴ N Woso lemim nyinta naa do pa dam durnya haay nɔ ɔ, k'an nyinta kaseti, doro minto. Naa jɛ, durnya nyare n ni zɛη ɔ.»

Heerzar gɔta

(Marki 13.14-23; Likki 21.20-24)

¹⁵ «K'awɔɔ bi <Gɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bonyaa m bi yi>, wosolesinnɪsorazaa Danɪyel n a hi ma bi, an ni nyintam lɛɛ miηηa kɔ Woso bɪncɛ m, b'a n a ga ni y, gɔaa k'a ni karɪnda bam bi, k'a n'a ji ma miηηa.

¹⁶ Ncɪnaas bi, gɔɔɔ kɔ η ni Zidee ɔ bi, kɔ η n'a si, ηni ta ciro ɔ.

¹⁷ Gɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bi, a b'a ka zerle ma k'a gasɔ a cɛ ɔ a hɔsi sa y.

¹⁸ Gɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ sɔ bi, a bi doo k'a yaa a huu sa y.

¹⁹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, a yɪm kɔsi lanno jisɪzanno wɔɔ ma, kan lanno kɔ η ni nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ ki.

²⁰ K'a yaa da Woso m k'awɔɔ sire bi bi nyinta la bare dɔmɪnnɔ ɔ gɛɛ, *sabaa hinni ɔ y.

²¹ Bala, a nyintam firyire gɔta dɔmɪnnɔ an lɛ da firyire haay ra, an a sa durnya siηηida ma an naa ma ku, naa lɔɔ n nyinta ɔ y, b'a bi nyintan ɔ fɪga y.

²² Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔre, gɔsi bi lare y. Bi, a η bɔre a gɔɔɔ k'a η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto.

²³ Kɔ gɔaa a hi awɔɔ m, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, gɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

²⁴ Bala, kristarɔ ηɔaarzanno kan ηɔaarlesinnɪsorazanno ki nyintan ɔ gɔta. N hoserlo bam kan makrarɔ ki, k'an yi ɔ, a a da ma, a gɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔ.

²⁵ K'a tor ka miηηa, mɔɔ ser ka m a hi awɔɔ m.

²⁶ Kɔ n b'a hi awɔɔ m, n ɔ, k'a dɪga, a ɪ poo ɔ, a bi ta y, gɛɛ kɔ n y'a hi awɔɔ m, n ɔ, a a nyaakom da naa ɔ, a b'a si y.

²⁷ Amba brama tir nyaki bɔ dɔjɪr ɔ an ta meer ɔ bi, Gɔaanyi bi zem maam sɔ.

²⁸ Lɛɛ kɔ hɔgɔr n ta ɔ bi, gobɪrgɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

(Marki 13.24-27; Likki 21.25-28)

²⁹ «Kɔ fir gɔta dɔmɪnnɔ wɔɔ bi cem,
woso bi gum dɔ y,
mom bi gum sɔ y,
monyaarɔ surm,
brama hɔɔpanηazanno haay nyiηηəm.

³⁰ Dɔmɪm bi do ɔ bi, Gɔaanyi bi makra y'a hɪnkam brama. <Do haay n nyi ka. N Gɔaanyi bi yire an a to brama warkɔ mim ɔ> kan panηa ki, lɛbɔɔre gɔta nɔ ɔ.

³¹ <N hir gɔta bi hem, an a malɛkarɔ nyɔɔ durnya gɔrga siro wɔɔ ɔ, kɔ η ni gɔɔɔ k'a η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa durnya lɛ ma an ta a cɪntare ma.> »

(Marki 13.28-31; Likki 21.29-33)

³² «K'a makra sa soon ma: k'awoo b'a yi, an lɛɛ daa da, a lɛɛ ni kure, awoo do a o, siire a zo.

³³ A maam so, k'awoo bi minno noon duro yi, k'a do a o Gooanyi bi zere a zo, bi, yi an nawom maam so.

³⁴ Sira moo n'a hire awoo m, zamaana naa do bi cenim, ko nawonno haay bee ba y.

³⁵ Brama kan tara ki cenim, bi moo meerbaaroo woo bi cenle y.»

Gooi n Gooanyi bi zere domum do y
(Marki 13.32-37; Likki 17.26-30,34-36)

³⁶ «A n ta o bi, gooi n domum bi do kan a wakati ki do y. Baa, maleekaroo ko ni n braama ro woo n a do y, Nyi bi n a do so y. Zi bi y'a do a deem.

³⁷ Ho k'a ba Nowee* domum o bi nyintan o so Gooanyi bi zere domum o.

³⁸ Ko sira ni, an lɛɛ ka ko hi m durnya bi Nowee domum b'o bi, gooo woo i hooire bim, nni' i ho mim, nni' i lo kam ee o, nni' a nyino kam gooo o nni' i kam ee o, an ta an aa domum ko Nowee gaso kooosoo b'o bi ku.

³⁹ Ni n a zu a o, ni n a do ni o hooi i bare y, hi bi n tolle ba an bi cem ni haay. A yire ncinaaso Gooanyi bi zere domum o.

⁴⁰ Ko gooa hiya i hoosira o: n deem gaam, n ni deem to.

⁴¹ Ko lanno hiya nni' i jaa lom, n deem gaam, n ni deem to.

⁴² Naa minto bi, a b'a zu a o y, bala, awoo n domum k'awoo Zuuba n ni zeni o bi do y.

⁴³ K'a mim naa do ji ma miha. Ko harzaa b'a do a o, koor bi zem gunuu wakati naa do ma, a bi hinceem bare y, a bi koor bi tore an gaso a ee b'o y.

⁴⁴ Bi y'a ka, awoo so k'a a banka, bala, Gooanyi bi zem wakati k'awoo bir a hoon dam ma b'o y.»

Ziboenyi miha mim
(Likki 12.41-48)

⁴⁵ «Ziboenyi kara n miha, a hoon n ta o? Ziboenyi leezaa ziboo ka o, a o, an diga ziboenyino misiro woo ma miha k'a ni ni hooire kan o a domum o.

⁴⁶ Ziboenyi bi do nyintam mimbirenyintazaa, k'a leezaa b'a wusigo an bor har o, an b'a ku an ni ziboo k'a ka o bi bare.

⁴⁷ Sira moo n'a hire awoo m, leezaa bi y'a kam an yi a har bi haay arzaka domazaa.

⁴⁸ Bi, ko ziboenyi bonyaa m, a y'a hire a heer o, a o, moo Zuuba maasire ba a bir zere y.

⁴⁹ A n wuti, an a muno woo ze, an ho bi, an bee mi kan beeminno ki.

⁵⁰ B'a Zuuba bi zem domum ko ziboenyi bi bir dom ma b'o, kan wakati k'a n a do bi ki o.

⁵¹ A ziboenyi bi honhorm miha, an zambuzanno firyire ka ma, bunce niha k'a ni ni kan o, an a so so o b'o.»

25

Nyumbonno bu hoookorenoom

¹ «Woso cirboo bi bo ko re kan nyumbonno buro ko ni y'a fitirero gor, nni' bo k'a yaa n'a zim ze o ki.

² Soor hoon i ba o y, soor hoon n ta o.

³ Ni hoon ba o ro woo n a fitirero gor, bi ni nyoo to mor o, nni' a sa y.

⁴ Bi, ni hoon n ta o ro woo, broo nyoo to modro o nni' a na a fitirero woo ma.

⁵ Bi, zim bi bokare an maasire ba a bir zere y. Hinceem n nyumbonno bu ro woo nyaso, nni' hinceem ba.

* 24:37 24.37 Nowee mim: K'a diga Sijida Ci 6.5-8 bunce o.

⁶ Gunuu wakati buerehuya k'a b'a ku bi, zee n bo, a u: <Zim bi ba n ni! K'a bo a yaa a ze u!>

⁷ A m naa, nyumbonno bu ro woo n gu, nn'a fitirero bankare.

⁸ N hoon ba u ro woo n'a him, n u: <K'a nyoo bi ka woo u poore, bala, woo fitirero woo i lihim.>

⁹ N hoon ta u ro woo n a nyi bo u, n u: <Ayy..., bala, a bi guta y, a bi woo bom kan awoo ki y. K'a ta a yaa n a ho si a heerezanno woo zi.>

¹⁰ N hoon ba u ro woo n ta k'a yaa nyoo bi si, a hor ku n y'a u bi, zim bi goota an bor n je u, nyumbonno ku n y'a banka ro woo n gaso kan ki harcintare cibsaa ce u b'u, n ni cele bi gaa, n n a ta a nyi m.

¹¹ Maasire k'a ba bi, nyumbonno ku n goota ro woo bor, nn'i zee dare, n u: <Karinsaamba, karinsaamba, ce bi gu woo m!>

¹² Bi, b'a nyi bo u, a u: <Sira moo n'a hire awoo m, moo n awoo do y.> »

¹³ Yeezuu n a ya, an a hi, a u: «A bi hinceem ba y, bala, awoo n domum bi kan wakati bi ki do y.»

Zibeenyno kaakoro hobokorenoom

(Likki 19.11-27)

¹⁴ «Woso cirbae b'a ya, an bo ku re kan goaa k'a n'a noam k'a ta ku u, an a zibeenyno bir, an a arzaka ka n u ku n ni do ma bi ki.

¹⁵ A n talan* soor ka deem u, an talan huya ka naa do u, an talan deem ka a vanta u. Goaa biyee n n'a dam ma an zi ba m b'a ka u, an bokare, an cem.

¹⁶ Goaa k'a talan soor bi yi bi n ta an ter ba m, an talan soor vanta yi an a na ma.

¹⁷ Goaa k'a talan huya yi bi n ta an ter ba m so, an talan huya yi an a na ma.

¹⁸ Bi, goaa k'a talan deem yi bi, ta a u, an aa yaa hon, an a zuuba bi busoo nyaakom da u.

¹⁹ Zibeenyno woo zuuba bi, k'a ta tee... bi, a a bo an bor, an n'a busoo bi mim laaka dare n han.

²⁰ Goaa k'a talan soor yi bi n a zo, an talan soor k'a yi an a na ma bi hinka, an a hi, a u: <Zuuba, talan soor ibi ka moo u ho, talan soor vanta ba moo yi na.>

²¹ A zuuba bi n a hi m, a u: <Zibeenyi muna k'an turga n'ibi m, a muna, ibi sira zi ba ho poore no u, moo ho guta zibee kare i u, bor i heernyoo ba kan moo ki.>

²² Zibeenyi k'a talan huya yi bi n a zo, an a hi, a u: <Talan huya ibi ka moo u, talan huya vanta ba moo yi na.>

²³ A zuuba bi n a hi m, a u: <Zibeenyi muna k'an turga n'ibi m, ibi sira zi ba ho poore no u, moo ho guta zibee kare i u, bor i heernyoo ba kan moo ki.>

²⁴ Zibeenyi k'a talan deem yi bi n a zo, an a hi, a u: <Zuuba, moo do moo u goaa kosi n'ibi m, lee k'ibi n ho duu u bi ibi ni ho dan u, lee k'ibi n ho soon u bi ibi ni ho san u.>

²⁵ Nyibee moo nyasu, moo n ta m aa i busoo bi biite tara u, diga, i busoo bi ba n ni.>

²⁶ A zuuba bi n a nyi bo no, a u: <Zibeenyi bunyaa yakozaa ra! Ibi do muna i u, moo i ho dam lee ku moo n ho duu u, m ni ho sam lee ku moo n ho soon u.>

²⁷ A do k'ibi u maam bi, moo busoo bi cinta ibi nawom busoocintarece u, moo wusigere ma, moo yi m busoo bi sam kan nyoodu ki.

²⁸ Naa minto bi, k'a busoo talan deem k'an ta m bi yom, a ka talan bu zaa b'u.

²⁹ Bala, goaa k'an ta ho m bi, n y'a kam bi zaa u, an a na ma, a ho m yi guta. Bi goaa k'a bam bi, baa ho k'an ta m bi, n bi yom ni.

³⁰ Bi, k'a zibeenyi ho vam naa do zo garga ra monsigu u. Lee bi do an ni baa dan u, an a so so.> »

* 25:15 25.15 Talan deem: Doora buhira zibee busoo m.

Durnya gɔɔɔ haay dɔdɔkare

³¹ «Kɔ Gɔaanyi bɔr a cirbɛθ nɔ ɔ kan maleɛkarɔ wɔɔ kɪ haay, a nyɪntam a cirbɛθduu paŋŋazaa bi ra.

³² Durnya kɔrɔ haay gɔɔɔ y'a som kɔ ma a lɛɛ, an gɔɔɔ gɔngɔ a hɔ, amba hɔbɪsɪrɔ dunder tɪr seero gɔ biiro ma bi m.

³³ A seero wɔɔ nyɔɔrɛ a bɪsɪ, an biiro wɔɔ nyɔɔ a jɪsa.

³⁴ Cir bi y'a hire a bɪsɪ ra zanno wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ kɔ mɔɔ Zɪ barka n nɪ kan a kɪ bi, k'a bɔr, a cirbɛθ kɔ Woso a banka awɔɔ minto durnya dare sɪŋŋɪda ɔ bi si.

³⁵ Bala, nɔ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hɔbɪrɛ ka mɔɔ ɔ, mɪsɪ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ, mɔɔ bɔr awɔɔ zi saana, awɔɔ mɔɔ si a har ɔ,

³⁶ mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ bi dɪga mɔɔ ma, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɛ ɔ, awɔɔ m bɔr mɔɔ zi b'ɔ.»

³⁷ Meerbaa naa do jɛ ɔ, gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ y'a hire, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ nɔ n'ɪbɪ zɛrɛ, ɔ hɔbɪrɛ ka ɪbɪ ɔ, gɛɛ mɪsɪ n'ɪ zɛrɛ, ɔ hi ka ɪ ɔ?»

³⁸ Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ saana, ɔ ɪbɪ si ɔ har ɔ, gɛɛ ɪbɪ n dɪgɪ, ɔ huu du ɪ ma?

³⁹ Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ ɪ nɪ yaaba m, gɛɛ ɪ nɪ lɔnnɔɛ ɔ, ɔ ta, ɔ aa dɪga ɪ ma?»

⁴⁰ Cir bi y'a hire, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, hɔɔ nɔɔn duro k'awɔɔ n n'a bam gɔɔɔ poorero nɔɔn gɔaa deem m bi, kɔ η nɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ bi, a ba awɔɔ nawom mɔɔ m.»

⁴¹ Naa jɛ ɔ, a y'a hum jɪsa ra zanno wɔɔ m, a ɔ: «K'a jɪ bɔ mɔɔ ma a ta laato, awɔɔ kɔ Woso lerbɔrɛ bonyaa n'a jɛ ɔ, k'a ta sɛ k'a lihɪrɛ ba ɔ, n n a banka Sɔtaana kan a maleɛkarɔ kɪ minto b'ɔ.»

⁴² Bala, nɔ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hɔbɪrɛ ka mɔɔ ɔ y, mɪsɪ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ y,

⁴³ mɔɔ nyɪnta saana, awɔɔ n mɔɔ si a har ɔ y, mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma y, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ n bi dɪga mɔɔ ma y, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɛ ɔ, awɔɔ n bi dɪga mɔɔ ma sɔ y.»

⁴⁴ Brɔɔ y'a hum nɪ, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ nɔ n'ɪ zɛrɛ, mɪsɪ n'ɪ zɛrɛ, gɛɛ saana, ɪ n dɪgɪ, ɪ nɪ yaaba m, ɪ nɪ lɔnnɔɛ ɔ, wɔɔ n dɪga ɪbɪ ma, k'ɔ da ɪ han?»

⁴⁵ Cir bi y'a hire η nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, k'awɔɔ n a ba gɔɔɔ poorero nɔɔn duro gɔaa deem m bi, awɔɔ n a ba mɔɔ m sɔ y.»

⁴⁶ Ncɪnaaɔ bi, η y'a hɔrɪɛ ηnɪ ta hɔnhɔrɪɛ k'a nyarɛ ba ɔ bi nɔ ɔ, bi gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ tam mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bi nɔ ɔ.»

26*Lɛzanno y'a kam Yeezuu nyasɔrɛ ma*

(Markɪ 14.1-2; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Yeezuu k'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba haay bi, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ dɔ a ɔ pakki cibsa n zizer.

² N Gɔaanyi bi nyasɔrɛ, n n a zɛ gɔdarkɔra ma.»

³ A m naa, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno, kan kɔ bi gɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ n a sɔ kɔ ma wosocɛmannɪbɛr jɪtaare *Kayiifo har ɔ.

⁴ N n kɔ ma k'a Yeezuu nyasɔ hɔɔnkare m, a zɛ gɛr.

⁵ N n'a hire, η ɔ: «Ū b'a nyasɔ cibsa bi bire ɔ y, kɔ m bɛɛ zɛkoma nyɪntam zamaa bi bire ɔ.»

Lɔ tidɛər zɛ Yeezuu ma Betanii ɔ

(Markɪ 14.3-9; Zaan 12.1-8)

⁶ Yeezuu k'a ta Sɪmɔɔn kɔ n n'a birm kusimɔ bi har ɔ, Betanii ɔ bi,

⁷ Yeezuu k'a nyɪnta an nɪ hɔ bɪm bi, lɔ n a zɔ ma tidɛər k'a lɛ n kɔsɪ m albatɪr jaa gedre ɔ, an a burgɪ Yeezuu mim la.

⁸ Karındanyıno wɔɔ kɔ η naa yɪ bɪ, η nɔ n yɪ y, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Bɔ noonkahɔma n naa?»

⁹ N y'a da ma, n nɪ tidəər naa do hɛɛ busoo gɔta ma, n n a ka ηɔazanno ɔ.»

¹⁰ Yeezuu k'a a dɔ a ɔ, η yɪ meer bare nɔɪnaaɔ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ nɪ lɔ naa do heer kɔrɛ? Zibəə mɪηηa a a ba mɔɔ m naa.

¹¹ Nɔazanno gɔɔtare ηnɪ bɪr kan awɔɔ kɪ tee..., bɪ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ tee... y.

¹² Tidəər naa do k'a a burgu mɔɔ ra naa, mɔɔ gər bɪrle a a banka.

¹³ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, lɛɛ haay kɔ gɔɔɔ n nɪ lemim nyɪnta naa do dɪndan ɔ durnya lɛɛ haay ɔ bɪ, η lɔ naa do zi k'a a ba bɪ tɔ dare a nɔ ɔ, ηn'a dɪnda.»

Zidas lɛ taa k'a Yeezuu nyasɔ a ka

(Markɪ 14.10-11; Likki 22.3-6)

¹⁴ Bɪ kur bɪ, Zidas Iskariyɔtɪ karındanyıno buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ ta wosocemannɪbənno jɪtanno wɔɔ zi.

¹⁵ A n aa a hɪ η nɪ, a ɔ, awɔɔ: «Bɔ hɔ awɔɔ n n'a kam mɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ Yeezuu nyasɔ m a ka a ɔ?» Bɔɔ n wanzurfu busooyaa lɛ sa bukərku, ηn'a ka ɔ.

¹⁶ Dɔmɪm bɪ do tɛkka ɔ, Zidas y'a kam toore mɪηηa ma k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

Yeezuu ɪ pakki hɔbɪrɛ bɪm kan a karındanyıno kɪ

(Markɪ 14.12-21; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹⁷ Bur kɔ n nɪ nyɔnyɔɔ da ɔ cɪbsa lɛɛkare dɔmɪm ma bɪ, karındanyıno wɔɔ bɪr Yeezuu zi, ηn'a lar, η ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbɪrɛ banka lɛɛ kara ɔ ɪbɪ minto?»

¹⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «K'a ta kɔnɔ ɔ b'ɔ nɪηηəzaa naa zi, a hɪ m, a ɔ: Karɪnsaamba ɔ, mɔɔ dɔmɪm a zɔ, ɪbɪ har mɔɔ n nɪ pakki bɪ bɪη ɔ kan η karındanyıno kɪ.»

¹⁹ Karındanyıno wɔɔ hɔ kɔ Yeezuu a hɪ η nɪ bɪ ba, ηnɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ banka.

²⁰ Yɪrbəə k'a da bɪ, Yeezuu nyɪnta k'a hɔ bɪ kan buerehɪyɔɔ wɔɔ kɪ.

²¹ Hɔbɪrɛ bɪ kɔ η n'a bɪm bɪ, Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasɔrɛ, an mɔɔ ka.»

²² Karındanyıno wɔɔ heer n a zar, ηn'ɪ laaka dam han deem-deem, η ɔ: «Yɪ a nawɔm mɔɔ ra, Zuuba?»

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a a wɔ nyɔɔ laaga b'ɔ kan mɔɔ kɪ, bɪ m.

²⁴ Gɔaanyɪ bɪ gare amba hɔ kɔ η y'a gɔrsɪra ba a tɔ ma bɪ m, bɪ gɔaa k'a nɪ Gɔaanyɪ bɪ nyasɔm k'a ka bɪ kɔsɪ yɪrɛ. Kɔ gɔaa bɪ do ɪ nɪ yɪ, a jɪra m.»

²⁵ Zidas k'a nɪ zem b'a nyasɔ an a ka bɪ n a lar, a ɔ: «Mɔɔ m gɛɛ karɪnsaamba?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ y'a hɪ ɪ zi m.»

Yeezuu hɔbɪrɛ jezaa

(Markɪ 14.22-26; Likki 22.15-20; 1 Korɛntɪ zanno 11.23-25)

²⁶ Hɔbɪrɛ bɪ kɔ η n'a bɪm bɪ, Yeezuu bur sa an barka da Woso m, an a zɪnzɛ ra, an bɔkare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a sɪ a bɪ, naa do naa mɔɔ mɛ m.»

²⁷ Bɪ kur bɪ, an hɔmɪrɛ sa, an barka da Woso m, an bɔkare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ haay k'a mɪ.

²⁸ Bala, mɔɔ ma n naa, gɔaastɪbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ ciɪro minto, mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ minto.

²⁹ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, mɔɔ bɪ m yare m dɪven daa mi dɔntɔ y, an ta an dɔmɪm kɔ mɔɔ n a mim kan awɔɔ kɪ m Zɪ cɪrbəə nɔ ɔ bɪ ku.»

³⁰ Kɔ η cɪbsa bɪ laarɔ lɔ ηn'a nya bɪ, η y'a hɔr ηnɪ ta Oliviyee ci ra.

Yeezuu ɪ Pɪyɛɛr bɪsɪkare mim hɪm

(Markɪ 14.27-31; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

31 Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gum naa do ɔ bala, awɔɔ haay y'a sɪrakare tom mɔɔ minto, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dundor bɪ zem, seero wɔɔ n hɪsɪga da.»

32 Bɪ kɔ mɔɔ bɪ m mɪm bɔ ɔ, mɔɔ lɛkare awɔɔ lɛ Galilee ɔ.»

33 Pɪyɛɛr n meerbaa bɪ sa, an a hɪ m, a ɔ: «Baa kɔ nawɔnnɔ haay a sɪrakare to, mɔɔ bɪ m sɪrakare tore y.»

34 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m: Gum naa do ɔ bala, an lɛ ka koo baadare m, ɪbɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma gallem kaakɔ ɪ ɔ, ɪ n mɔɔ dɔ y.»

35 Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Baa kɔ ga mɔɔ nawɔm kan ɪbɪ kɪ, bɪ m. Mɔɔ bɪ bɪsɪ kare ɪbɪ ma y.» A muno wɔɔ haay n a hɪ maam sɔ.

*Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ
(Marki 14.32-42; Likki 22.39-46)*

36 Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lɛ kɔ n n'a birm Getsemanee ɔ b'ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a nyɪnta naa ɔ, kɔ m aa yaa da lɛ naa do ɔ kɔ m bɔr.»

37 A n Pɪyɛɛr gaa kan Zebedee nyɪnɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɪ. Heerzar kan dabɔɔ kɪ gasɔ ɔ.

38 A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma, k'a gɔɔta naa ɔ, a bɪ hinceem ba y.»

39 A n ta lɛ poore, an a do an a meer ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «M Zɪ, kɔ fɪryɪrɛ naa do y'a dam ma an a gɔ mɔɔ ma, k'ɪ gɔ m ma. Kan naa kɪ haay ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔɔnhɔ ba.»

40 A n a wusigə, an bɔr karɪndanyɪnɔ kaakɔrɔ wɔɔ zi, a bɪ dɪga a η hinceem ba. A n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Ncɪnaaɔ bɪ, awɔɔ n a da a mɪnɪja ma a jɪm wakati deem nɔ ɔ tɔkke kan mɔɔ kɪ y!

41 K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Gɔaa heer lɛ taa, b'a mesim paɪnɪa ba ɔ y.»

42 A n a ya, an a bɔ a hɪya hɔ ma, an yaa da, a ɔ: «M Zɪ, kɔ pakra m kɔ fɪryɪrɛ naa do n mɔɔ yɪ, k'an yɪ maam, k'ɪ hɔɔnhɔ n kɔ yɪ.»

43 A n a ya, an a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ η yɪ ηn'ɪ hinceem bare, hinceem k'a nɪ η zem bɪ minto m.

44 Yeezuu n a ya, an a gɔ η ma a kaakɔ hɔ ma, an aa so a yaadare bɪ ra.

45 A n a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta an nɪ hinceem bam, an nɪ hoon sim na? K'a dɪga a wakati a ku, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ, n n a ka mimbɔnyaabənnɔ ɔ.

46 K'a wuti! K'ɔ ɔ hɔr! Gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasum k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

*Yeezuu nyasɔrɛ
(Marki 14.43-50; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)*

47 K'a gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Zidas bɪ lee ku. Bɔr a ɔ kan zamaa cir gɔta kɪ, ηn'ɪ kargɔrɔ m kan bənkənnɔ kɪ. Wosocəmannɪbənnɔ jɪtannɔ kan zɪfɔrɔ gɔɔgusinno wɔɔ kɪ yɪ η nyɔɔ.

48 Zidas bɪ lɛ ka an hɔ k'a n'a bam ηnɪ Yeezuu dɔ ηn'a nyasɔ bɪ makra hɪnka η nɪ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ yaa dam nɪ kan daɔrɛ kɪ bɪ, gɔaa bɪ do m, k'a nyasɔ.»

49 Zidas n a zɔ Yeezuu ma lɛem, an a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m!» A n bɔkare, an yaa da m.

50 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «M gɔaasɪba, hɔ k'ɪ bɔr, kɪ b'a ba bɪ ba.» A m naa, gɔɔɔ wɔɔ n a zɔ Yeezuu ma, ηn'a nyasɔ.

51 Bɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ gɔaa deem a kargɔ gaa ɔ, an wosocəmannɪbər jɪtaare bɪ zibəənyɪ deem sakɔ, an a tɔr gɔ ma.

52 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ kargɔ bɪ du a caan ɔ, bala, gɔaa nɪnɪjə k'a nɪ yar bam kargɔ m bɪ, kargɔ n n'a zem gər.

⁵³ Ibi n a do i o, moo n da ma, m m Zi bir, an maleεkaro tisi bam hoka-hoka nyoo moo m leem na?

⁵⁴ Bi k'a yi ncinaaoo, Wosoci bi meerbaa y'a bam lo, an ku yi? Bala, a a hi, a o: Pakra m k'an yi ncinaaoo.»

⁵⁵ Yeezoo n a ya, an a hi goaa cir bi m, a o: «Bur awoo o kargoro m kan banno ki k'a bi moo nyaso, i o, dazaamazaa m moo ni! Moo nyinta Wosoe o b'u domum haay, m ni ho dindam, b'awoo n moo nyaso y.»

⁵⁶ Bi naa do haay naa, ba a o ko wosolesinnisorazanno woo meerbaaro ko η ni Wosoci b'u ro woo n ku yi.» A m naa, karindanyino woo haay n a si, ηn'a bo Yeezoo o.

N ta Yeezoo m dodo-konno taa

(Marki 14.53-65; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Goo ko η Yeezoo nyaso ro woo ta m wosocemanniber jitaare *Kayiifo har o. Lee bi do wosocikarinsaamboo woo a so ko ma o, kan googusinno woo ki.

⁵⁸ Piyeer n zu Yeezoo je o laato, an ta an aa lee ku wosocemanniber jitaare bi har o. A n gaso har b'u, an aa nyinta kan haledomazanno woo ki, k'a diga mim bi nyamborle ma.

⁵⁹ Wosocemannibenno jitano woo kan dodo-konno woo haay ki y'a kam mim ma k'a ka Yeezoo ra, k'a ku a dodo yar, a ka ko n n a ze gar.

⁶⁰ Bi, η bir mim yire y, baa ko gooo bur guta ηni ηjaar ba k'a ka ra bi, η n a da ma, ηni ho si yi k'a ka ra y. Goo huyoo i bokare ηni bor.

⁶¹ N n a hi, η o: «Goo naa do a hi, a o: Moo m da ma, m Wosoe bi wurgoe, m m ya, m a do domum kaako no o.»

⁶² Wosocemanniber jitaare bi n wuti, an a hi Yeezoo m, a o: «Ibi bir a nyi boη o ra? Bo mim gooo noon duro n a hire ibi minto na?»

⁶³ Bi, Yeezoo bir ho si hire y. Wosocemanniber jitaare bi n a ya, an le ka o, a o: «I wer si Woso k'an misir bi to ma, sira hi woo m, ibi m Krista Woso Nyi bi ge?»

⁶⁴ Yeezoo n a nyi bo no, a o: «Ibi n'a hire, bi moo y'a hire awoo m, an a siηida sa naa ma keere bi, awoo Gooanyi bi yire an nyinta Woso panjaza ba bi bi si ra, awoo y'a yim so, an bir zem warko mim o.»

⁶⁵ A m naa, wosocemanniber jitaare bi no n ma o, an a huuro kinkaanso, an a hi, a o: «Woso sunso a a wo, kasetizanno ziboe a ya an ta woo ma ra? Awoo Woso sunso k'a wo bi ma.»

⁶⁶ Awoo y'a hoon dam lo keere?» N n a nyi bo o, η o: «A a ga ze m.»

⁶⁷ N n lihi da a meer ma, ηn'a woro hunhuηηu ηn'a zere, gosunno n n'a wo tintam le, ηn'a hire, η o:

⁶⁸ «Wosolesinnisorazaa zi ba, i hi woo m, Krista, nka y'i ze?»

Piyeer bisi kare

(Marki 14.66-72; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ko Piyeer ni nyintam tinsara b'u bi, wosocemanniber jitaare bi ziboenyiloro woo goaa deem a zo ma, an a hi m, a o: «Ibi i kan Galilee goaa Yeezoo bi ki so!»

⁷⁰ Piyeer n bisi ka goaa haay lee, an n'a hire, a o: «Moo n ho k'ibu o k'i hi naa ji do y.»

⁷¹ A n a hor b'u, an ni tam har bi le ma, ziboenyilo vanta n a yi, an a hi gooo ko η ni b'u ro woo m, a o: «Goo naa do nyinta kan Nazareti Yeezoo bi ki.»

⁷² Piyeer n a ya, an bisi ka Yeezoo ma, an n'a hire, a o: «Moo m wer si, moo n goaa naa do do y.»

⁷³ Ko maasire ba poore bi, gooo ko η ni b'u ro woo a zo Piyeer ma, ηn'a hi m, η o: «Ko sira m, η goaa n'ibu m so, ibi meerbaa y'i toji hunkare.»

⁷⁴ Pɩyɛɛr n a sɩŋŋɩda ba, an n'a wer sim, an n'a tare a ɛ, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa naa do do y!» Lɛɛm bɩ, koo n baa da.

⁷⁵ Pɩyɛɛr n mim kɔ Yeezuu a hɩ m bɩ tɔ da a nɔ ɔ: «Ibɩ bɩsɩ kam mɔɔ ma galleɛm kaakɔ koo n bɔkare, an baa da.» A n bɔ, an nɩ nyi kam kan heer zar gɔta kɩ.

27

N ta Yeezuu m Pɩlatɩ taa

(Markɩ 15.1; Likki 23.1-2; Zaan 18.28-32)

¹ Do k'a mɛ dɔgta mɩŋŋa m bɩ, wosocɛmannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ kan tara bɩ gɔɔɔgusinno kɩ lɛ sa k'a Yeezuu ka zɛ ma.

² N n a sur, ŋnɩ ta m, ŋn'a ka Rɔm lɛzɛaa Pɩlatɩ b'ɔ.

Zidas Iskariyɔtɩ kɔ gɔaa bɩ gare

(Zibɛɛzanno Ci 1.18-19)

³ Zidas Yeezuu nyasɔ an a ka, bɩ, k'a b'a yɩ ŋnɩ Yeezuu dɔdɔ yar k'a zɛ gɛr bɩ, a kɔrkɔr da, an a bɔ an a wanzurfu busooyaa bukɛrku rɔ wɔɔ ka wosocɛmannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ ɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ kɩ ɔ.

⁴ A n a hɩ ŋ nɩ, a ɔ: «Gɔaa k'a n hɔsɩ ba naa kɔ mɔɔ ka ŋn'a zɛ naa, mimbɔnyaa mɔɔ ba.» Bɩ brɔɔ a nyɩ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Kara ɩ pakra ba wɔɔ ma? Ibɩ mim m!»

⁵ A n aa busoo bɩ lo Wosocɛ b'ɔ, an a hɔr, an ta an aa bar da a ma.

⁶ Wosocɛmannɩbɛnno wɔɔ n busoo bɩ gɔr, ŋn'a hɩ, ŋ ɔ: «Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, a n a ga m, kɔ wɔɔ n busoo naa do zar Wosocɛ bɩ busoo ra y, bala, gɛrzɛrɛ busoo m.»

⁷ N nɩ kɔ ma, ŋnɩ busoo bɩ sa ŋnɩ mɔrdor hɔsɩra si m, k'an yɩ saanɔɔ gɛnɔyaa.

⁸ Bɩ y'a ka, n n hɔsɩra bɩ do tɔ ka, n ɔ: «Ma sɩra,» an ta, an her dɔmɩm ku.

⁹⁻¹⁰ A m naa, wosolɛsinnɩsorazaa Zeremii meerbaa k'a ba bɩ n kɔ yɩ: «N wanzurfu bukɛrku bɩ sa, ŋnɩ mɔrdor bɩ hɔsɩra bɩ si m, amba Zuuba a hɩ mɔɔ m bɩ m. Gɔaa kɔ Israyɛl nyɩnɔ kɔ ma, ŋn'a ter ba bɩ busoo m.»

Pɩlatɩ ɩ Yeezuu larm

(Markɩ 15.2-5; Likki 23.3-5; Zaan 18.33-38)

¹¹ Bɩ, Yeezuu yaa jum lɛzɛaa Pɩlatɩ lɛɛ. Bɩ n a lar, a ɔ: «Zɩɩfɔrɔ cir n'ibɩ m gɛ?» Yeezuu n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «Ibɩ hɩ ɩ zim.»

¹² Bɩ, wosocɛmannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ kɩ ɩ mim kam Yeezuu ra, b'a n hɔsɩ nyɩ bɔ ɔ y.

¹³ Pɩlatɩ n a hɩ m, a ɔ: «Ibɩ bɩr minno kɔ ŋ nɩ ŋ kare ɩ ra bɩ mam na?»

¹⁴ Bɩ, Yeezuu n deem taan... nyɩ bɔ ɔ y, naa do a ka cir bɩ n zɛ kɛdɛ.

(Markɩ 15.6-15; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

¹⁵ Pakkɩ cɩbsa biyɛɛ ma, lɛzɛaa Pɩlatɩ bɩ tɩr lɔ kɔ zamaa bɩ lɛ n taa bɩ bɔ, an a ka ŋ ɔ.

¹⁶ A n bɔkare lɔ deem ɩ nyɩnta b'ɔ, lɔ wɩsɩ, a tɔ m Barabas.

¹⁷ Pɩlatɩ n laaka da gɔaa cir k'a so kɔ ma b'ɔ bɩ han, a ɔ: «Nka awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n wɔ saa ma, Barabas gɛɛ, Yeezuu kɔ n n'a birm Krista bɩ nɩ?»

¹⁸ Bala, Pɩlatɩ a dɔ mɩŋŋa a ɔ Yeezuu nyasɔ ŋ y'a ɔ ŋn'a ka a ɔ jumbaa minto.

¹⁹ Pɩlatɩ k'a nɩ nyɩntam dɔdɔkare bɩncɛ ɔ bɩ, a laare nyɔɔ da ma, kɔ n n a hɩ m, n ɔ: «I bɩ gasɔ gɔaa tɩrga naa do mim ɔ y. Bala, gunuu ɔ bɩ, mɔɔ fir yɩ nɩnnare nɔ ɔ a minto.»

²⁰ Wosocɛmannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ k'ɩ gɔaa cir bɩ nyɔnyɔɔm, kɔ ŋ nɩ Barabas bɔrɛ yɛ, kɔ ŋ nɩ Yeezuu gare yɛ.

²¹ Lɛzɛaa Pɩlatɩ bɩ n a ya, an ŋ lar, a ɔ: «N gɔaa hɩya bɩ barla bɩ, kara awɔɔ lɛ n taa kɔ m bɔ m a ka a ɔ?» N n a hɩ, ŋ ɔ: «Barabas.»

²² Pɩlatɩ n laaka da ŋ han, a ɔ: «Bɩ bɔ mɔɔ n'a bam Yeezuu kɔ n n'a birm Krista bɩ nɩ?» N haay n a nyɩ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «A wɔ godarkɔra ma!»

23 Pılatı n laaka da, a ɔ: «Mimbonyaa kara a a ba?» N n zee da kan paŋŋa kɪ, η ɔ: «A wɔ godarkɔra ma!»

24 Pılatı k'a n'a yɪrɛ, a ɔ, awɔɔ b'a dam mim bɪ bankarɛ ma bɪ, bɪ zamaa bɪ y'a ηɔam k'a lɛɛ zɛ kɔ ma bɪ, a hi kusi, an a wɔ hir m zamaa bɪ lɛɛ, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ ba gɔaa naa do zɛrɛ barla y, awɔɔ mim m!»

25 Zamaa bɪ haay n a nyɪ bɔ ɔ: «K'a zɛrɛ mim n wɔɔ yɪ, kan ɔ nyɪnɔ kɪ.»

26 A m naa do, Pılatı n Barabas bɔ, an a ka ηnɪ Yeezuu zɛ madɪr m, an a ka kɔ n n a wɔ godarkɔra ma.

Sɔrdaarɔ ɪ yaa wɔm Yeezuu ma

(Markı 15.16-20; Zaan 19.2-3)

27 Pılatı sɔrdaarɔ wɔɔ n ta Yeezuu m lɛɛzaa bɪ har ɔ b'ɔ, sɔrdaarɔ wɔɔ haay n a so kɔ ma ηnɪ bɪr Yeezuu ma,

28 ηn'a huuro bɔ ma, ηnɪ zaba piinɔ du ma,

29 ηnɪ laa waa ηn'a ku a mim ma, η ɔ, cinno firgɔ m, ηnɪ bɛnkɔ da a bɪsɪ wɔ ɔ, ηnɪ kukurɔ zɛ a taa ηn'ɪ yaa wɔm ma, ηn'a hirɛ, η ɔ: «Wɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m zɪfɔrɔ cir!»

30 N n'ɪ lihi dɪndam ma, ηn'ɪ bɛnkɔ bɪ sarɛ ηn'a zɛm nɪ a mim ma.

31 Kɔ η yaa wɔ ma ηn'a nya bɪ, η zaba bɪ bɔ ma, ηn'a huuro wɔɔ du ma, ηn'a hɔr m k'a yaa wɔ godarkɔra ma.

N Yeezuu wɔ godarkɔra ma

(Markı 15.21-32; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

32 Bɔ kɔ η y'a ɔ kɔ b'ɔ bɪ, η Sirennɪ gɔaa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn bɪ zɛ ɔ, sɔrdaarɔ wɔɔ n paŋŋa ba ma, an Yeezuu godarkɔra bɪ busu.

33 N n lee ku lɛɛ kɔ η n'a birm Golgotaa b'ɔ, a jɪ ɔ k'a hɪ a ɔ, <Minkorgo bɪncɛ.>

34 N n dɪvɛn war kɔ ma kan hɔ hɛɛnr kɪ, ηn'a ka ɔ, k'an a mi. K'a da a lɛ ma bɪ, a n a ηɔa an a mi y.

35 N n a wɔ godarkɔra ma, ηnɪ pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ηnɪ η jir.

36 N n a gaa, ηnɪ nyɪnta b'ɔ, ηn'ɪ dɔm ma.

37 N n Yeezuu zɛ bɪ jɪ gɔrsɪra ba warga ma, Yeezuu mim la godarkɔra bɪ ma, η ɔ: <Yeezuu m naa, zɪfɔrɔ cir m.>

38 N konno wɔ hɪya godarkɔra ma Yeezuu jɪr ɔ, deem a bɪsɪ, deem a jɪsa.

39 Gɔɔɔ kɔ η nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ n'a mim zukɔ zɛrɛ, ηn'a sonsɔ wɔrɛ.

40 N n'a hɪm Yeezuu m, η ɔ: «ɪbɪ k'ɪ n'ɪ dam ma, ɪ Wosocɛ bɪ wurgɔ, ɪ ya, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ, ɪ bɔmbɔ ɪ zim kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ zer godarkɔra bɪ ma!»

41 Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔgusinnɔ wɔɔ kɪ ɪ yaa wɔm ma sɔ, ηn'a hirɛ, η ɔ:

42 «A gɔɔɔ vantɔɔ bɔmbɔ, b'a b'a dam ma, an a mɪŋŋa bɔmbɔ y. Kɔ Israyel cir nɪ, k'an zer godarkɔra bɪ ra kɛɛrɛ, k'ɔ sɪra ka ɔ.

43 A sɪra ka Woso ɔ, an a hɪ a ɔ, Woso Nyɪ n'a mɪ, kɛɛrɛ bɪ, kɔ Woso y'a ηɔarɛ, k'a n a yɔ wa.»

44 Konno kɔ η yɪ η wɔ godarkɔra ma a jɪr ɔ rɔ wɔɔ y'a sonsɔ wɔm sɔ.

Yeezuu zɛ

(Markı 15.33-41; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

45 Sinsebir k'a da bɪ, monsigɔ gɔta zɛ tara burɔ ɔ, an ta an wakatɪ kaakɔ ku yirbɛrɛ m.

46 Yirbɛrɛ wakatɪ kaakɔ zeezi bɪ, Yeezuu zee gɔta da, a ɔ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ m, ɪ ɪ bɔ mɔɔ ɔ?»

47 Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, ηn'a hirɛ, η ɔ: «A ɪ *Elii birm!»

48 N n gɔaa deem n bra si, an aa hɔ mafɔ-mafɔda sa, an a nyɔɔ hɔ hɛɛnr ma an a da bɛnkɔ ma, an a ka Yeezuu ɔ k'an a mi.

49 Bı, a muno wɔɔ y'a hure, η ɔ: «Jım cına, k'ɔ dıga a Elii zem b'a bombɔ ge?»

50 Yeezuu n a ya, an zee gɔta da, an ga.

51 Lɛɛm bı, Wosocɛ bı pɛera bı n zɛ kumbir, an a sa mim ɔ an b'a zɛ tara ma. Tara n nyinɲə, ciro n wunwu,

52 gəənoyaarɔ n a gungu. Wosogɔɔ kɔ η gunga rɔ wɔɔ gɔsɪnnɔ n a mım bombɔ ɔ gɔta.

53 N n bɔ yaarɔ wɔɔ ɔ, Yeezuu k'a b'a mım bɔ ɔ bı hinni ɔ, ηnı gasɔ Zerizalem ɔ, kɔ mɪɲɲa b'ɔ, gɔɔ gɔta nı η yı.

54 Sɔrdaa zɔrɔ cir, kan sɔrdaarɔ kɔ η nı dɔm Yeezuu ma rɔ wɔɔ tara bı nyinɲərə yı, kan hɔ k'a nyınta an ba haay bı kɪ, η da n bɔ ɔ gɔta, ηn'a hı, η ɔ: «Sıra m, Woso Nyı m paan...»

55 Lannɔ nyınta b'ɔ guta, ηn'a to laato ηn'ı dıgam, zu η y'a ɔ Yeezuu jɛ ɔ Galilee ɔ tee..., ηn'a dam han.

56 Magdalaa Maarii nyınta η barla, kan Maarii, Zakkı kan Zozef kɪ da bı, kan Zebedee nyıno da kɪ.

Yeezuu birle

(Markı 15.42-47; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

57 Woso ɛ k'a b'a zo bı, Arimatee kɔ gɔaa arzakazaa deem k'a tɔ m Zozef bɔr, Yeezuu karındanyı deem m ɔ.

58 A n ta Pılatı zi, an aa Yeezuu gər bı ye han. Pılatı n ɛ ka, n n a ka ɔ.

59 A n gər bı sa, an pɛera fɛɔda burgu ma,

60 an a da a mɪɲɲa yaa daa k'a hɔ ci ɔ b'ɔ, an jaa gɔta gərgu an a ta rɛ, an a hɔr.

61 Magdalaa kɔ Maarii kan Maarii vanta bı k'ı nyıntam b'ɔ, ηn'a meer nya yaa bı rɛ.

N yı dɔm yaa bı ma

62 *Sabaa bankare hinni k'a cem dɔ n mɛ bı, wosocemannıbənno jıtannɔ wɔɔ kan farizɛɛnrɔ wɔɔ kɪ zu kɔ ɔ ηnı ta Pılatı zi.

63 N n a hı, η ɔ: «Wɔɔ lɛzaa, ηɔaarzaa naa do k'a nyınta an a hı, a ɔ: Dɔmım kaakɔ hinni ɔ, mɔɔ yı m mım bɔɲ ɔ bı, a tɔ ı wɔɔ nɔ ɔ.

64 Lɛ ka kɔ n n dɔ yaa bı ma, k'an ta an dɔmım kaakɔ bı ku, k'a karındanyıno wɔɔ b'a da ma, ηnı bɔr, ηn'a gər bı kɔna, ηn'a hı zamaa bı m, η ɔ: A a mım bɔ ɔ gəəno bire ɔ y. Kɔ m bɛɛ m, ηɔaar naa do ɛ dam lɛkare hɔ bı m.»

65 Pılatı n a hı η nı, a ɔ: «Awɔɔ ı sɔrdaarɔ m, k'a ta a ka ηnı dɔ yaa bı ma amba awɔɔ a da ma bı m.»

66 N n a hɔr, ηnı ta, ηn'aa jaa k'a ta yaa bı ɛ bı kɔsı, ηnı gɔɔ da a dɔma ɔ.

28

Yeezuu mımboɔrɛ

(Markı 16.1-10; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

1 Sabaa hinni bı k'a cem bı, hatɔ hinni ɔ wutigɔta m bı, Magdalaa Maarii kan Maarii deem bı kɪ bɔr, ηnı bı dıga yaa bı ma.

2 Tara n nyinɲə lɛɛm, Zuuba malɛka n a to brama an zer, an bı jaa bı gərgu an a gɔ yaa bı rɛ, an nyınta ra.

3 A mɛ n bɔ kɔ ɔ kan brama nyakı kɪ, a huu bı fu am lajaa hɔ bı m.

4 Sɔrdaarɔ wɔɔ da n bɔ ɔ, η mɛ nı hinkəm, ηn'a ba ı ɔ, gunga η y'a ɔ.

5 Bı, malɛka bı meer ba kan lannɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «A da bı bɔ ɔ y. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ Yeezuu kɔ n y'a wɔ gɔdarkɔra ma bı awɔɔ n'a kam ma.

6 A ba naa ɔ dɔ y, a a mım bɔ ɔ amba a lɛɛ ka an a hı bı m, k'a bɔr a dıga lɛɛ k'a nı wɔtaɲ ɔ hɔɔ bı ma.

⁷ Bɪ, k'a ta zɔɔ a yaa hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: A a mim bɔ ɔ, bɪ, a ɪ lɛkare awɔɔ lɛ Galilee ɔ, lɛ bɪ do awɔɔ naa yɪ ɔ, naa do mɔɔ kɔ m a hɪ awɔɔ m.»

⁸ Lannɔ wɔɔ a hɔr yaa bɪ ra zɔɔ-zɔɔ, kan dabɔɔ kɪ heernyɔɔ gɔta kɪ, ηn'a si, k'a yaa mim bɪ hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m.

⁹ Bɪ, Yeezuu bɔr an η zɛ ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.» Lannɔ wɔɔ n a zɔ ma ηn'a gannɔ nyɪnnyasɔ, ηnɪ kukurɔ zɛ a taa.

¹⁰ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A da bɪ bɔ ɔ y. K'a ta a yaa hɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ m, ηnɪ ta Galilee ɔ, η mɔɔ yɪm b'ɔ.»

¹¹ Kɔ ηn'ɪ tam bɪ, sɔrdaarɔ gɔsɪnnɔ bɔr kɔnɔ ɔ b'ɔ, ηnɪ bɪ hɔ k'a ba haay bɪ sa, ηn'a dɪnda wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ m.

¹² Brɔɔ n a so kɔ ma, kan gɔɔɔgusɪnnɔ wɔɔ kɪ, ηnɪ kɔ ma, ηnɪ busoo ka sɔrdaarɔ wɔɔ ɔ gɔta.

¹³ N nɪ lɛ ka η ɔ, η ɔ: «K'a hɪ a ɔ, a karɪndanyɪnɔ ɪ bɔr gunuu ɔ, ηnɪ b'a gɛr bɪ kɔna, bɪ ma bɪ, wɔɔ hinceem ba.

¹⁴ Bɪ, kɔ lɛzɛaa b'a ma, wɔɔ y'a dɪndare dɔm, mim b'a nɔrɛ awɔɔ ma y.»

¹⁵ Sɔrdaarɔ wɔɔ n busoo bɪ si, ηnɪ hɔ kɔ η y'a dɪnda η nɪ bɪ ba, mim naa do n bɔ lɛ haay ɔ zɪfɔrɔ wɔɔ bire ɔ, an ta an lee ku her dɔmɪm ɔ.

Yeezuu hɪnkare

(Markɪ 16.14-18; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibɛɛzannɔ Ci 1.6-8)

¹⁶ Karɪndanyɪnɔ buereedeem nɔ wɔɔ n a hɔr, ηnɪ ta Galilee ɔ, ci kɔ Yeezuu a hɪ η nɪ a ɔ, ηnɪ ta ra bɪ burɔ ɔ.

¹⁷ Kɔ η yaa yɪ bɪ, ηnɪ kukurɔ zɛ, bɪ gɔsɪnnɔ sɪnsɪm ka.

¹⁸ Yeezuu n a zɔ η ma, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «N paɪɪa do haay ka mɔɔ ɔ, brama kan tara kɪ burɔ ɔ.

¹⁹ Bɪ, k'a ta doro haay zi, a yaa gɔɔɔ wɔɔ ba mɔɔ karɪndanyɪnɔ, a batɛm ka η ɔ, Zɪ kan Nyɪ kɪ Sent-ɛspri kɪ tɔ ma.

²⁰ A hɔ kɔ mɔɔ dɪnda awɔɔ m haay bɪ dɪnda η nɪ, kɔ η nɪ zu ɔ. Bɪ mɔɔ ba n bɪr kan awɔɔ kɪ dɔmɪm haay nɔ ɔ, k'an ta an durnya nyare ku.»

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MARKI a gɔrsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Marki a gɔrsira ba bi
gasɔɔre*

Yeezuu Krista lemim nyunta ciro wɔɔ barla bi, Marki hɔ bi n kutiim, an η gusire sɔ.

Ci bi ba Marki ɔ do vantɔɔ gɔɔɔ ma, k'a hɔnka a ɔ Yeezuu m bɔmbɔrezaa kɔ Woso a ler bɔ bi, b'an Woso Nyi sɔ. Hɔ kɔ Yeezuu bɔr m durnya ɔ bi n lemim nyunta, bi lemim bi do bi, hɔ kɔ Yeezuu a ba a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, a zɛ nɔ ɔ, a mɔmbɔɔre nɔ ɔ haay bi m.

A ɪ zɛkɔra k'a a ga m an bɪr Krista kan a karɔndanyɪ kɪ bire ɔ bi hunkam sɔ.

N y'a gingare n ɔ, Pɪyɛɛr ɪ hɔ k'a nɪ ci b'ɔ bi mim dɪnda Marki m an a gɔrsira ba.

*Zaan-Batiisi mim
(Matiyee 3.1-12; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)*

¹ Lemim nyunta k'a nɪ Woso Nyi Yeezuu Krista bi mim dɪndam bi n naa do.

² Mim bi, a sɪŋɪɪda a ba, amba wosolɛsinnɪsorazaa Ezayii a gɔrsira ba biisi bi m, a ɔ:

Mɔɔ nɪ m zibɔɔzaa nyɔɔre ɪbɪ lɛɛ, k'an b'ɪ zaa banka.

³ A mɪŋɪa leer nɪ bɔm poohɔɔn ɔ, an n'a hɪɛ, a ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a a zaarɔ kɔ η y'a tɔntɔ rɔ wɔɔ banka, k'a η zɛ kɔ η n yɪ tɪrga.

⁴ Kɛɛrɛ bi, Zaan a hɔnka poohɔɔn ɔ b'ɔ, an nɪ pa dam, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a batem si, k'a a mɪmbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

⁵ Zidee kɔ zannɔ kan Zerizalem kɔ zannɔ kɪ bɔr Zaan zi, ηnɪ batem si Zɔrdɛn kɔ ɔ, ηn'a mɪmbɔnyaarɔ hɪɛ.

⁶ Zaan bi, yoonde ka huu a du a ma, an kɔmbar so a ɔ. Bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ a n'a bɪɛ.

⁷ A hɔdɪndare nɔ ɔ bi, a y'a hɪm gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gɔaa nɪ mɔɔ jɛ ɔ, an nɪ zem, bi, a zaa paŋɪa cem mɔɔ han. Mɔɔ n m ga m, m sɔnta a taa, m a kɔsɔrɔ bar tɔkkɛ hɔnhɔr y.

⁸ Mɔɔ batem ka awɔɔ ɔ hi nɔ ɔ, bi, a mɪŋɪa zem bi batem ka awɔɔ ɔ *Sent-ɛspri m.»

*Yeezuu batem sire
(Matiyee 3.13-4.11; Likki 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ Dɔmɪm bi do ɔ bi, Yeezuu a to Nazareti ɔ, Galilee kɔ nɔ ɔ, an bɔr Zɔrdɛn kɔ ɔ k'a bi batem si Zaan zi.

¹⁰ Bi, k'a bi batem si an a nya, an nɪ bɔm hi b'ɔ bi, brama a gɔ, Sent-ɛspri n zer a mim ɔ, am cirpɔɔrɛ hɔ bi m.

¹¹ Bi leer a to mim ɔ, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyi kɔ mɔɔ ηɔa bi n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ηɔa kan m heer kɪ haay.»

¹² Lɛɛm bi, Sent-ɛspri a ka an ta poohɔɔn ɔ.

¹³ A gɔɔta b'ɔ dɔmɪm busi, Sɔtaana n'a gingam ma. A mɔsɔrbaa ba a nawɔm poohɔɔ barla, bi malɛkarɔ bɔr k'a b'a da han.

*Lɛɛkare karɔndanyɪnɔ sɪrɔ
(Matiyee 4.12-22; Likki 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ N Zaan nyasɔ, n n a du, Yeezuu n bɔkare an bɔr Galilee ɔ,

15 an ni Woso lemim nyinta pa dam guɔɔ m, a ɔ: «Dɔmum b'a ku, Woso cirbæ b'a zɔ. K'a bɔ a taam, k'a lemim nyinta bi si.»

16 Kɔ Yeezuu ni tam Galilee higɔta lɛ ra bi, a zɔbɛnno yi hiya, Sɔmɔɔn kan a danzaa Andir ki, ɛn'i zɔ bam, ɛn'i zaɲɲa zom higɔta b'ɔ, bala, zɔbɛnno m.

17 Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam guɔɔkamazanno!»

18 Lɛɛm bi, ɲ zaɲɲarɔ wɔɔ to, ɛn'i zum kɔ ɔ kan ki.

19 K'a ta lɛɛ poore bi, a Zebedee nyino yi, Zakki kan a danzaa Zaan ki, ɛn'i zaɲɲarɔ bankare a kɔɔlɔɔ nɔ ɔ.

20 Yeezuu n ɲ bir lɛɛm, ɛn'a zi Zebedee to kɔɔlɔɔ bi nɔ ɔ kan zibɛnno wɔɔ ki, ɛn'a hɔr, ɛn'i zum kɔ ɔ kan ki.

Yeezuu y'a paɲɲa hɔnkam

(Likki 4.31-37)

21 ɲ gasɔ Kapernawum kɔ nɔ ɔ, *sabaa hinni ɔ, Yeezuu n gasɔ zuɔfɔrɔ sokɔmace ɔ, an hɔ dɔnda.

22 Guɔɔ wɔɔ n zɛ kɛdɛ a hɔdɔndare bi minto. Bala Woso paɲɲa an ni hɔ bi dɔndam ni, a bi hɔdeem kan wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ hɔ ki y.

23 Dɔmum bi do ɔ bi, guaa kɔ zinɛro n ta m ni ɲ sokɔmace b'ɔ, an ni zee dare, an n'a hire, a ɔ:

24 «Bɔ ɔbu lɛ n taa k'i ba wɔɔ ni, Nazareti Yeezuu? Bɔr ɔbu ɔ k'i bi wɔɔ zibæ zar gɛ? Kɔ nka n'ɔbu m, mɔɔ dɔ: Woso guaa miɲɲa n'ɔbu m.»

25 Yeezuu n meer ba ma, a ɔ: «I tɔr ka, k'i bɔ guaa bi mɛ ɔ!»

26 Zinɛ bi n guaa bi hinkɛ kan paɲɲa ki, an bɔ a mɛ ɔ kan zee ki.

27 Guɔɔ wɔɔ haay zɛ kɛdɛ, ɛn'i laaka dɔndam kɔ han, ɲ ɔ: «Bɔ m naa? Hɔdɔndare daa kan paɲɲa gɔta ki bi ba n ni! A m lɛ da bi, Yeezuu i hæn sim zinɛro wɔɔ ma, ɛn'a lɛ sire.»

28 Yeezuu tɔ bɔ lɛɛ haay ɔ, Galilee kɔ ɔ.

Yaabazanno waare

(Matiyee 8.14-17; Likki 4.38-41)

29 Kɔ ɲ bɔ sokɔmace ɔ lɛɛm bi, ɲ ta Sɔmɔɔn kan Andir ki har ɔ, kan Zakki ki Zaan ki.

30 Bi ma bi, Sɔmɔɔn dindɛ i wɔtam kan memare ki. Lɛɛm bi, n yaabazaa bi mim hi Yeezuu m.

31 Yeezuu a zɔ, an a wɔ nyasɔ, an a ka an wuti. Memare bi n bɔ a mɛ ɔ, an wuti, an nyasɔ ɲ ni.

32 Yirbæere m bi, woso lezore dɔmum ɔ bi, n bɔr yaabazanno m kan hɔɔzanno ki m haay Yeezuu zi.

33 Kɔ bi zanno haay a so kɔ ma har bi lɛ ma.

34 A yaabazanno kɔ ɲ ni cicir bam yaaba do haay m nɔ ɔ rɔ wɔɔ waa gɔta, an la zinɛro ra gɔta guɔɔ mɛ ɔ. Yeezuu n zinɛro wɔɔ to ɛn'i meer bare y, kɔ ɲ y'a dɔ bi minto.

Yeezuu i lemim nyinta pa dam Galilee ɔ

(Likki 4.42-44)

35 Dɔgta miɲɲa m, Yeezuu wuti, an bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, an ni yaa dam b'ɔ.

36 Sɔmɔɔn wuti kan a muno ki, ɛn'a dɔndaɲ ɔ,

37 ɛn'aa yi, ɛn'a hi m, ɲ ɔ: «Guɔɔ wɔɔ haay y'a kare ɔbu ma!»

38 Bi, Yeezuu a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «U ta kɔrɔ kɔ ɲ ni lezima rɔ wɔɔ ɔ sɔ, kɔ m aa Woso lemim nyinta dɔnda ɲ ni. Bala, bɔr mɔɔ ɔ bi minto.»

39 A a da Galilee kɔrɔ wɔɔ zi haay, an ni hɔ dɔndare ɲ ni ɲ sokɔmacerɔ wɔɔ ɔ, an ni lam zinɛro ra.

Yeezuu laafu ka kusimə ō
(Matiyee 8.1-4; Likki 5.12-16)

⁴⁰ Kusimə deem n b'a zo Yeezuu ma, an sɔnta, an a zuutə a taa, an n'a yem han, a ō: «K'ibu le taa, ibu i da ma, i moo waa.»

⁴¹ Yeezuu a cicir ze, an a wo hɔr, an a da ma, an a hi m, a ō: «Moo le taa ma k'i laafu yi.»

⁴² Lɛɛm bi, yaaba bi bo kusimə bi me ō, an a ba mɪŋa.

⁴³ Bi je ō bi, Yeezuu a nyoo, an le ka ō,

⁴⁴ an n'a hire, a ō: «Dundo i zi, i b'a ka i hi gɔsi ni y. Ta i yaa i hinka wosocemannɔbər bi m, *hubɔre manni kɔ Moyiisi le ka awoo ō k'a ba bi, k'i bi ba, kɔ gɔaa biyəə n a do, a ō, ibu laafu yi.»

⁴⁵ Bi, gɔaa bi bo, an a hɔr, an a siŋɪda sa, an ni mim bi dɪndam gɔoo m lɛɛ haay ō. Naa do minto ma, Yeezuu b'a dam ma, an a hinka, an gaso kɔno ō y. Gɔota a tir a ō boleemaro ō. Bi, gɔoo a to lɛɛ haay ō, ɪn'i zem Yeezuu zi.

2

Megarezaa waare
(Matiyee 9.1-8; Likki 5.17-26)

¹ Dɔminno kɔ ɪ cem no wo no ō, Yeezuu a wusigə, an bɔr Kapernawum kɔno ō, bi gɔoo a ma ɪ ō, a lee ku an ni har ō.

² Gɔoo cir gɔta bɔr, ɪni b'a so kɔ ma b'ɔ, le ba b'ɔ y, baa cele ma bi, le ba ō so y. Yeezuu ni Woso lemim dɪndam gɔoo wo m.

³ Gɔoo gɔsinno bɔr zi megarezaa m, ɪn'a busu gɔaa si.

⁴ Kɔ ɪ n a da ma, ɪn'i tam ni Yeezuu zi bi, zamaa bi minto m, ɪ n ce mim bi hon ra, bince kɔ Yeezuu n ta ō b'ɔ, ɪni megarezaa bi busu kan a wɔtarahɔ bi ki, ɪn'a zer ce bi yaa bi m.

⁵ Kɔ Yeezuu ɪ sɪrakare bi yi bi, a a hi megarezaa bi m, a ō: «M nyɪnni, i i mimbɔnyaarɔ wo sugur yi!»

⁶ Wosocikarɪnsaamboo gɔsinno ni b'ɔ, ɪn'i nyɪntam, ɪn'a hoon dare a heer ō, ɪ ō:

⁷ «Bo m, gɔaa naa do ni meer naa do bare? Woso sonsɔ a n'a wom! Nka y'a da ma, an gɔaa mimbɔnyaarɔ sugur ka ō, kɔ Woso deem beɛ?»

⁸ Zo-zoo bala, ho kɔ ɪ n'a hoon dam ma a heer ō bi, Yeezuu a do a zim, an ɪ lar, a ō: «Bo minto m awoo n'a hoon dare ncɪnaaŋ?»

⁹ Kara m naanaa? Moo n b'a hi m megarezaa bi m, moo ō: i i mimbɔnyaarɔ sugur yi bi m geɛ, i wuti, i i wɔtarahɔ bi gɔr, i ta bi ni?

¹⁰ Bi, awoo y'a dɔre, a ō: Gɔaanyi b'a da ma, an gɔoo mimbɔnyaarɔ sugur ka ɪ ō, tara burə ō naa ō.»

¹¹ A n a hi megarezaa bi m, a ō: «Ibu, moo n'a hire ibu m, i wuti, i i wɔtarahɔ bi gɔr, i doo i har ō!»

¹² Lɛɛm bi, a wuti, an a wɔtarahɔ bi gɔr, an bo m, gɔaa biyəə mim m. Gɔoo wo n ze kədə, ɪn'a le bo Woso ō, ɪ ō: «Woo n mim naa do loo yi deem y.»

Yeezuu Levii bir
(Matiyee 9.9-13; Likki 5.27-32)

¹³ Yeezuu a ya, an ta Galilee higota le ra. Gɔoo wo haay bɔr zi, an ni Woso lemim dɪndare ɪ ni.

¹⁴ K'a ni cenim bi, a Alfee nyɪnni Levii yi. A n ni nyɪntare a yawɔrsire bince ō b'ɔ. Yeezuu n a hi m, a ō: «Zu moo ō!» Levii bi n wuti, an ni zum kɔ ō kan ki.

¹⁵ Kɔ Yeezuu ni nyɪntam Levii har ō b'ɔ k'a ho bi bi, yawɔrsinno kan mimbɔnyaabənno ki gɔta nyɪnta kan ki, kan a karɪndanyɪno wo ki. Bala, gɔoo gɔta zu kɔ ō kan Yeezuu ki.

16 Zekorazanno n ta u, ηn'i η birm farizeenro. Ku farizeenro woo kan wosocikarinsaambooo woo ki a yi, an ni hobire bim kan yaworsinno woo ki, mimbunyaabonno woo ki bi, η y'a hi a karindanyino woo m, η u: «A lo, an ni hobire bim kan yaworsinno woo ki, mimbunyaabonno woo ki?»

17 Yeezuu k'a mim bi ma bi, a a hi η ni, a u: «Laafuzanno le baa lootor ma y, bi yaabazanno le n taa lootor ma. Moo n bor ku m bi guoo mureho bir y, bor moo u, ku m bi mimbunyaabonno bir.»

Hoo daa kan hoo gusire ki

bir zum ku u y

(Matiyee 9.14-17; Likki 5.33-39)

18 Domum bi do u bi, Zaan karindanyino kan farizeenro karindanyino ki y'a le kusim. N bor, ηni bi Yeezuu lar, η u: «Bo minto ni, Zaan karindanyino woo kan farizeenro hoo woo ki n'a le kusim, b'ibu hoo woo bir a le kusire?»

19 Yeezuu n a nyi bo η nu, hobokorenoom dare m, a u: «Ku goaa i losare cibsare bare, lo bi zim bi n goota, an ni guoo woo bire u, η y'a le kusim na? Ku lo bi zim bi ni b'u bi, η b'a dam ma ηn'a le kusiy.»

20 Domunno ninho zom bi nyinta u, ku n bi lo bi zim bi gu η ma, η y'a le kusim domum bi do u.»

21 A n a ya, an a hi, a u: «Goaa ba u, an ni perra daa kor sam, an a sinsar kan huu gusire ki y. Perra daa kor bi n ni huu gusire hoo bi gaam, an n'a kaansom, an ni cenim biisi han.»

22 A n a ya, an a vanta hi η ni, a u: «Goaa ba u, an ni *diven daa sam k'a to hiboonro gusinno u y. Ku n bee m, diven bi hiboonro woo hinhaanm. Diven bi kan hiboonro woo ki, η y'a zaar bam. Bi, k'a diven daa to hiboonro daaro u.»

Sabaa hinni bisi-kare

(Matiyee 12.1-8; Likki 6.1-5)

23 Hindeem u, *sabaa hinni u, Yeezuu bo hostraro u. A karindanyino woo ku η zaa sa ηn'i tam bi, η y'a siηηida ba, ηn'i hoyaa goyir yinyarm.

24 Farizeenro woo n a hi η ni, η u: «Diga, hoo ku η n'a bam sabaa hinni u! A n a ga m, ηn'a ba a hinni u y.»

25 Yeezuu n a hi η ni, a u: «Mim k'a pakra ba David m kan a guoo ki bi domum u, hoo ninne k'a a ba, no k'a η nyasu bi,

26 gaso k'a u Wosoe u kan a guoo woo ki, wosocemanniber jitaare Abiyataar domum u, an bur ku η y'a cinta Woso m bi gur, an a bi kan a guoo woo ki, awoo n a karinda ba ra? Bi, η n a ga m, ηn'a bi, ku wosocemannibenno woo bee m bala y.»

27 Yeezuu a ya, an a hi η ni, a u: «Hoonsire domum bi ba Woso u, goaa minto, bi, a n goaa ba hoonsire domum minto y.

28 Bi y'a ka, Goanyu bi m sabaa hinni bi minzaa.»

3

Sabaa hinni wogorzaa waare

(Matiyee 12.9-14; Likki 6.6-11)

1 Sabaa vanta hinni u, Yeezuu a ya, an gaso ziforo sokomace u. B'u bi, goaa deem n ta u, a wo n ga.

2 Guoo ku η bor b'u ro woo i digam Yeezuu ma, hoo k'a n'a bam *sabaa hinni u, k'a goaa bi waam k'a yi. A ka broo nawom ma, k'a mim ka Yeezuu ra, mim naa do je u.

3 Yeezuu n a hi wogorzaa bi m, a u: «Wuti, i bor bireyaa u naa u!»

⁴ B'a a hi gɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sabaa hinni ɔ, bɔ bare n miɲɲa? Zibəə miɲɲa bare m gɛɛ, zibəə bonyaa bare ni? Gɔaa meeyaa bumbɔrɛ m gɛɛ, gɔaa zere ni?» Bi η bir a nyi bɔɲ ɔ y.

⁵ A i digare η ma a jir ɔ kan nɔmaa ki, a heer n a zar η heerkare bi minto. A n a hi gɔaa bi m, a ɔ: «I wɔ bi hɔr!» B'a a hɔr, a wɔ bi n a banka.

⁶ Farizeenɔ wɔɔ kɔ η bɔ sokomace b'ɔ bi, η y'a ze kɔ ra kan Hirɔɔɔi gɔɔ wɔɔ ki, ηn'a hɔɔn dam hɔ k'a n'a bam, k'a Yeezuu ku a ze bi ma.

Zamaa i zɛm Yeezuu zi

⁷ Yeezuu ta kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki Galilee higɔta le ra. Zamaa gɔta n zu a je ɔ. Zamaa bi, a to η y'a ɔ Galilee ɔ, Zidee ɔ,

⁸ Zerizalem ɔ, Idumee ɔ, kan Zɔrden kɔ kur zannɔ ki, Tiir kɔ kan Sidɔn kɔ zannɔ ki. Gɔɔ gɔta n bɔr zi, hɔ haay k'a a ba bi minto.

⁹ A a hi a karɔndanyɔnɔ wɔɔ m, a ɔ, k'a a zɔ kɔɔlɔɔ bi m mɔɔ jir ɔ, kɔ zamaa bi b'a da ma, ηn'a so mɔɔ ɔ y.

¹⁰ Yeezuu k'a gɔɔ waa gɔta bi minto y'a ka, yaabazannɔ wɔɔ haay le n taa k'a lee ka a a zɔ ma, a a wɔ da ma.

¹¹ Zinero wɔɔ kɔ η y'a yi bi, η kukurə ze, ηn'i zee dam, η ɔ: «Woso Nyi n'ibu m!»

¹² A hɔɔn si η ma kan paɲɲa ki, a ɔ, η b'a ka n n'a dɔ y.

Yeezuu a zibəəzannɔ nyɔkɔ ɔ buerehiya

(Matiyee 10.1-4; Likki 6.12-16)

¹³ Yeezuu der ci ra, an ni gɔɔ k'a le n taa η ma rɔ wɔɔ birm. Brɔɔ η bɔr zi.

¹⁴ A n η nyɔkɔ ɔ gɔaa buerehiya, kɔ η ni gɔɔta kan a ki, k'a bir η nyɔɔm, kɔ η ni bir Woso lemim nyɔnta bi dɔndam,

¹⁵ kɔ η n paɲɲa yi, ηni wɔ ɔ, ηni la zinero ra.

¹⁶ Buerehiyɔɔ wɔɔ kɔ Yeezuu η bir lɔ wɔɔ ba n ni: Sɔmɔɔn kɔ n n'a hum ma Pɔyɛɛr ta ɔ,

¹⁷ Zebedee nyi Zakkɔ ta ɔ, kan a danzaa Zaan ki. Yeezuu tɔ vanta ka brɔɔ ma, a ɔ: Bɔanergɛs, a le taa k'a hi: bramahəənsire nyɔnɔ.

¹⁸ Andɔr ta ɔ sɔ, kan Filipi ki, Bartelemii ki, Matiyee ki, Toma ki, kan Alfee nyi Zakkɔ ki, Tade ki, Sɔmɔɔn *Zelɔti ki sɔ,

¹⁹ kan Iskarɔyɔti kɔ gɔaa Zidas, k'a Yeezuu zambɔ ze bi ki.

Minno kɔ η n'a him Yeezuu ma

²⁰ Yeezuu a wusigə, an bɔr har ɔ, zamaa bi n a ya, an a so kɔ ma. Bi minto ni, Yeezuu kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki ba toore m k'a hɔ bi y.

²¹ Bi k'a danyɔnɔ wɔɔ a ma bi, η bɔr, k'a b'a gaa, bala η y'a hɔɔndare, η ɔ: «A mim n'a wusigəm!»

(Matiyee 12.22-32; Likki 11.14-23; 12.10)

²² Wosocikarɔnsaambɔɔ kɔ η y'a to Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η y'a hi, η ɔ: «Belzebul ni kan ki!» N y'a hi sɔ, η ɔ: «Zinero cir daahan minto y'a ka, an wɔ ɔ, an ni lam zinero ra.»

²³ Yeezuu n η bir, an hɔbɔkɔrɛnoom da η ni, a ɔ: «Sɔtaana y'a bam lɔ, an zoo ba kan a miɲɲa ki?

²⁴ Kɔ k'a gɔɔ bir kɔ mam bi y'a dare.

²⁵ Kɔ har gɔɔ a gɔngɔ, har bi do b'a dam ma, an ta lee y.

²⁶ Kɔ Sɔtaana bɔr, an ni yar bam kan a miɲɲa ki, kɔ gɔngɔrɛ ta ɔ, a b'a dam ma, an jim mim ɔ dɔntɔ y, bi, a cirbəə bi nyam.

²⁷ Gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ gɔaa paɲɲazaa har ɔ, k'a mɔrlɔ gɔr, k'a n ser ka, an bɔr la an a sɔr y. K'a sɔr an a nya, b'a bɔkare an gasɔ, an mɔrlɔ wɔɔ gɔr.

²⁸ Sura mɔɔ n'a hire awɔɔ m: Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sonsɔrɔ haay kɪ sugur kam gɔɔɔ ɔ.

²⁹ Bɪ gɔaa biyɛə k'a nɪ *Sɛnt-ɛspri sonsɔ wɔm bɪ, a b'a sugur yɪm fɪga y. A mimbɔnyaa bɪ gɔɔtare a mim ɔ dɔmɪm k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.»

³⁰ Yeezuu naa do hɪ, kɔ η ɔ: Sɔtaana nɪ kan kɪ bɪ minto.

*Yeezuu kan a har gɔɔɔ kɪ mim
(Matiyee 12.46-50; Likki 8.19-21)*

³¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu da kan Yeezuu danyɪnɔ kɪ bɔr, ηnɪ jɪm garga ra, η n nyɔɔ da kɔ η n Yeezuu bir.

³² Zamaa bɪ nyɪnta, n nɪ bɪr ma, n n'a hɪm nɪ, n ɔ: «Gaafra, ɪbɪ da kan ɪbɪ danyɪnɔ kɪ y'ɪbɪ birm garga ra.»

³³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ η nɔ, a ɔ: «Nka m mɔɔ da? Nkɔɔ m mɔɔ danyɪnɔ?»

³⁴ A n bɔkare, an a bɔ, an nɪ dɪgam gɔɔɔ kɔ η nyɪnta ηnɪ bɪr ma rɔ wɔɔ ma, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ da bɪ ba n nɪ, kan mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ kɪ!

³⁵ Gɔaa niηηɔ k'a nɪ Woso hɔɔnhɔ bam bɪ, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ danlɔ m, mɔɔ da m.»

4

*Hɔduure hɔbɔkɔrenoom
(Matiyee 13.1-9; Likki 8.4-8)*

¹ Yeezuu a ya, an nɪ hɔ dɪdam Galilee higota lɛ ra. Zamaa a so kɔ ma gɔta ηnɪ bɪr ma, an wuti, an aa nyɪnta kɔɔlɔrɔ wɔɔ deem ɔ hi bɪ nɔ ɔ. Zamaa bɪ haay n nyɪnta tara ɔ hi bɪ lɛ ra.

² A hɔbɔkɔrenoom dare nɔ ɔ, a hɔ dɪnda η nɪ gɔta. A hɔdɪndare nɔ ɔ, a a hɪ η nɪ, a ɔ:

³ «K'a tɔr ka: gɔaa ɪ bɔ k'a hɔ duu, a duure nɔ ɔ bɪ, a hɪsɪga an nawɔm.

⁴ K'a n'a duum bɪ, gɔsɪnɔ n a lo zaa gɔr ma. Bennɔ n bɔr, ηnɪ b'a bɪ.

⁵ Gɔsɪnɔ n a lo jaarɔ bɪnce ɔ, taa n nyɪnta b'ɔ gɔta y. Hɔyaa bɪ n lɛɛ ka an bɔ, kɔ taa ba ɔ gɔta b'ɔ bɪ minto.

⁶ Woso k'a der bɪ, an na hɔka bɪ ma, an ga, kɔ η mɛsi ba ɔ bɪ minto.

⁷ Gɔsɪnɔ a zar laa bɪnce ɔ, laa bɪ n haan, an a ta η mee, η n nyɪ da y.

⁸ Gɔsɪnɔ n a lo lɛɛ mɪηηa ɔ, ηnɪ haan, ηnɪ ma, ηnɪ nyɪ da. A yaa deem yaa ka bukərku, deem busɔrdɪ, deem zɔrɔ.»

⁹ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a lɛ n taa k'a jɪ ma, k'an a tɔr ka ma mɪηηa.»

(Matiyee 13.10-17; Likki 8.9-10)

¹⁰ Kɔ zamaa b'a hɔr bɪ, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta kan Yeezuu kɪ, a karɪndanyɪnɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ kɪ bɪ, η nyɪnta ηn'a larm a hɔbɔkɔrenoomno wɔɔ jɪ ma.

¹¹ A n n'a hire η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ Woso cirbɛə mim k'a nyaakɔm da bɪ yɪ, bɪ gɔɔɔ kɔ η bɪr a kam ma k'a yɪ rɔ wɔɔ, a hɪ n nawɔrɛ η nɪ hɔbɔkɔrenoom dare m.

¹² Bɪ minto y'a ka

gɔɔɔ wɔɔ nɪ dɪgam, bɪ η bɪr lɛɛ yɪrɛ y,

ηn'a tɔr kam, bɪ η bɪr hɔsɪ jɪ mare kɔ η b'a da ma ηn'a bɔ a taam kɔ Woso n sugur ka η ɔ y.»

(Matiyee 13.18-23; Likki 8.11-15)

¹³ Yeezuu n'a hire η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔbɔkɔrenoom naa do jɪ dɔ ra? Bɪ, awɔɔ y'a bam lɔ, a hɔbɔkɔrenoomno haay jɪ dɔ?»

Yeezuu ɪ hɔduure hɔbɔkɔrenoom bɪ jɪ dɪdam

¹⁴ Hɔduurezaa bɪ, Woso lemim a n n'a duum.

¹⁵ Hɔyaa k'a a lo zaa lezi bɪ, bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ kɪ. Brɔɔ Woso lemim bɪ ma, lɛɛm bɪ Sɔtaana lemim kɔ n y'a duu η heer ɔ bɪ si η han.

16 B'a hodeem kan gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kan hɔyaa k'a a lo jaarɔ bincero ɔ rɔ wɔɔ kɪ, brɔɔ nɪ Woso lemim bɪ mare, ηn'a sim læem kan heernyɔɔ kɪ.

17 Bɪ, η mɪŋŋɔɔ mæsi ba ɔ y, hindeem gɔɔɔ m. Kɔ cicir gɛɛ fɪryɪrɛ bɔr Woso lemim bɪ minto, bɪ η y'a to.

18 Gɔɔɔ vantɔɔ bɔ kɔ ɔ kan hɔyaa k'a a lo laa bireyaa ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ nɪ Woso lemim bɪ mam.

19 Kan durnya hɔɔndama bɪ kɪ, braba a mɪŋŋa m arzaka kama kɪ, kan hɔɔ vantɔɔ letaama kɪ gasɔ η ɔ, ηn'i Woso lemim bɪ zarm, a bɪr nyɪ dare y.

20 A nyambɔrɛ ma bɪ, gɔɔɔ vantɔɔ n ta ɔ, ηnɪ bɔ kɔ ɔ kan hɔyaa k'a a lo bɪnce mɪŋŋa ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ nɪ Woso lemim bɪ mare, ηn'i yem ma, ηn'i nyɪ dam. A yaa deem nɪ nyɪ dam bukərku, deem busɔrdɪ, deem zɔrɔ.

Fitire hɔbɔkɔrenoom (Likki 8.16-18)

21 A a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «N bɪr sɛ dam fitire ɔ, n n'a cɪntam kast gɛɛ gargɔ taa y, gɛɛ lɔ? A cɪnta n nawɔm hɔ burɔ ɔ.

22 Bala, mim haay kɔ gɔɔɔ b'a dam ma ηn'a dɔ naa ma bɪ, η zem b'a dɔ. Hɔ ba ɔ n n a nyaakom da a dɔ n mɪ y.

23 Gɔaa k'a lɛ n taa k'a jɪ ma, k'an a tɔr ka ma mɪŋŋa.»

24 Yeezuu a vanta hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi kan hɔ k'awɔɔ n'a mam bɪ kɪ. Awɔɔ makra bare hɔ bɪ, n zem b'a sa, n nɪ ganwɔrɛ makra bam, n n'a ka awɔɔ ɔ. N y'a lɛŋŋa dam sɔ.

25 Bala, n hɔ kam gɔaa k'an ta m b'ɔ; Gɔaa k'a ba m bɪ, baa k'a ta m poore, n y'a yɔm nɪ.»

Hɔyaa haanre hɔbɔkɔrenoom

26 A a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Woso cirbɛə bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ hɔ duum tara ɔ bɪ kɪ.

27 Kɔ hinceem a n'a bare gɛɛ, jɪm a nawɔrɛ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, hɔyaa bɪ, haan a nawɔm, an nɪ mam, b'a n a dɔ kɔ ba a nawɔm lɔnɔ y.

28 Tara bɪ n'a zi bare, hɔyaa bɪ n nɪ læekare an nɪ haanm, an nɪ gɔ dam, an nɪ jɪsɪ sim, a nyambɔrɛ ma bɪ, an nɪ nyɪ dam.

29 Hɔyaa bɪ k'a ma bɪ, a da n nawɔm, k'a dɔmɪm a ku bɪ minto.»

Mutardɪ yaa hɔbɔkɔrenoom (Matiyee 13.31-32,34; Likki 13.18-19)

30 Yeezuu a ya, an a hɪ, a ɔ: «K'ɔ Woso cirbɛə makra ba lɔnɔ kan bɔ kɪ?

31 Bɔ a kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardɪ bɪ yaa kɪ; A m hɔyaa haay k'a nɪ durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ poore, n n'a duum.

32 Kɔ n y'a duu, ma a nawɔm, an nɪ gɔ dam an lɛ da hɔyaa haay ra, an nɪ haanm gɔta, a vɛŋŋɔrɔ n ta ɔ, bennɔ n b'a dam ma ηnɪ cɛ kɪnka ma.»

Woso lemim dɪndare hɔbɔkɔrenoom

33 Yeezuu ɪ Woso lemim nyɪnta dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m kan makrarɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kɪ gɔta, kɔ η n'a da ma ηn'a jɪ ma.

34 Hɔbɔkɔrenoom an n'a dam gɔɔɔ wɔɔ m bala, bɪ k'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ, a y'a jɪ hɪrɛ η nɪ haay.

Yeezuu hɪnher gɔta da jɪm ɔ (Matiyee 8.23-27; Likki 8.22-25)

35 Hinni bɪ do yirbɛə m bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Ɔ bra gɛm deem bɪ ra.»

36 Kɔ Yeezuu a gɔ zamaa bɪ ma bɪ, a zu kɔ ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, ηn'aa gasɔ kɔɔɔɔ ɔ. Kɔɔɔɔrɔ vantɔɔ nyɪnta b'ɔ sɔ kan kɪ.

³⁷ Læem bi, hinhher gōta wuti an ni hōnm. Hi kurə bi n'a tōm kōolōō b'ō, an a han læem.

³⁸ Bi ma bi, Yeezū a mim ka minkarahō ra an ni hinceem bam kōolōō bi nō ō jē ō, ηn'a gu, ηn'a hi m, η ō: «Karinsaamba, wōō gungare bir hōsi bare ūbi m na?»

³⁹ K'a gu bi, an hōen si hinhher bi ma, an a hi higōta bi m, a ō: «I tōr ka i zē si...» Hinhher bi n jim, læe bi n zē si...»

⁴⁰ Yeezū n a hi a karindanyino wōō m, a ō: «Bō m, awōō ni nyi bare ncinaaō? Awōō ba sirakare ni?»

⁴¹ Nyibəə gōta n gasō η ō, ηn'a hum kō m, η ō: «Bi, gōaa bi kara n naa, hinhher kan hi ki n'a lē sire?»

5

Gōaa kō zinəro n ta m waare (Matiyee 8.28-34; Likki 8.26-39)

¹ N jaa lee ku higōta tōr ō, Gerazaa zannō kō ō.

² Kō Yeezū ni zerm kōolōō b'ō bi, gōaa kō zinəro n ta m bō gəənoyaa ra, an b'a zē ō.

³ A wōtaji m gəənoyaa ra bi m. Baa kan pōyaabar ki, gōaa paŋŋazaa ba ō, an b'a dam ma, an a nyasō y.

⁴ Bala, dōmum biyəə bi, η pōyaa da a gam ō, ηn'a wō kōsi pōyaabar m, an a cencer haay. Gōaa ba ō an ni bōrm ma y.

⁵ Sinuu ō kan a gunuu ō ki, gəənoyaa an ni wōtaŋ ō kan ciro wōō burə ki, zee an n'a dam, an ni yaaba dare a miŋŋa ma jaarō m.

⁶ K'a a to an Yeezū yi laatō bi, a bra si, an aa sōnta a taa,

⁷ an ni zee dare, a ō: «Yeezū, Woso k'a lē da haay Nyi, bō ūbi lē n taa k'i ba mōō ni? Mōō y'a yere ūbi han Woso tō ma gōta: i bi zibonyaa ba mōō ni y!»

⁸ Bala, Yeezū y'a hum zinə bi m, a ō: «Bō gōaa bi mē ō!»

⁹ Yeezū n a lar, a ō: «Ūbi tō m bō?» A n a nyi bō ō, a ō: «Mōō tō m Leziyon,* bala wōō gōta.»

¹⁰ A n a yē Yeezū han kan a heer ki haay, a ō: «A bi la a ra tara bi nō ō y!»

¹¹ Dōmum bi do ō bi, kurkuuro cir gōta ni ci bi zeezi, ηn'i hō bim.

¹² Zinəro wōō n n'a hure, η ō: «A ka k'ō gasō kurkuuro wōō mē ō!»

¹³ A n zaa ka η ō. Zinəro wōō n bō, ηni gasō kurkuuro wōō ō. Kurkuuro wōō haay n'a to ci bi ma, ηni bra si, ηni zer, ηn'aa a zar higōta b'ō, ηni gunga haay. Kurkuuro wōō a zō tisi huya ma.

¹⁴ Kurkuuro dundonno wōō n bra si, ηn'aa hō k'a ba bi hi taranōzannō wōō m, kan lezimazannō wōō ki m. Gōōō wōō n bōr, ηni bi dīga hō k'a nyinta an ba bi ma,

¹⁵ ηni bōr Yeezū jir ō, ηni bi gōaa kō zinəro Leziyon n ta m bi yi, an huu du a ma, an ni nyintam kan laafu ki. Dabōō n η nyasō.

¹⁶ Gōōō kō η nyinta, η ni hō k'a nyinta an ba gōaa kō zinəro n ta m bi m, kan kurkuuro wōō ki m bi dīnda gōōō wōō m.

¹⁷ N n a da a ra, ηn'a yem Yeezū han k'an a hōr a tara bi ra.

¹⁸ Kō Yeezū bōr an ni dam kōolōō b'ō bi, gōaa kō zinəro n ta m bi k'a waa b'a yē han k'a bir kan ki.

¹⁹ Bi Yeezū n zaa ka ō y, b'a a hi m, a ō: «Doo i yaa a hi i har zannō m. K'i hō kō Zuuba a ba ūbi m a cicirzere minto bi hi η ni.»

²⁰ Gōaa bi n a hōr, an aa hō kō Yeezū a ba a m haay bi dīnda Taraburo wōō gōōō wōō m. Gōaa haay n zē kədə.

* 5:9 5.9 Leziyon: Rōm zannō zi, sōrdaarō zekōra gōta m. N lē a zō 4000 gēē 6000 ma.

*Zayur nyumbøere waare kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki
(Matiyee 9.18-26; Likki 8.40-56)*

²¹ Kɔ Yeezuu a wusigə kooloo bi m an higota bi ze ra an lee ku tor deem bi ra b'ɔ bi, zamaa cir gota a ze kɔ ra, ηni bur zi. Nyinta Yeezuu b'ɔ higota bi le ra.

²² Zɔfɔrɔ sokomace cir deem n bur, a to m Zayur. K'a Yeezuu yi bi, a kukurə ze a taa,

²³ an a ye han kan a heer ki haay, a ɔ: «Moo nyumbøere poore a zo ze ma, bur i bi i wo ka nyi bi mim la, k'an a waa, k'an la so.»

²⁴ Yeezuu n cem kan ki, zamaa gota n zu kɔ ɔ kan ki, ηn'a so ɔ, ηn'i tontom kɔ ra.

²⁵ Lo n ta ɔ, ma n'a dam zi a doora buerehiya ho m naa.

²⁶ A a yo gota nyistbanno wo ɔ, a nyistbare no ɔ. A a woho zar haay a tar la, b'a n a waa y. Yaaba bi n'a dam la.

²⁷ Lo bi k'a Yeezuu mim ma bi, a bur a kur zamaa gaa ɔ b'ɔ, an a wo da a huu ma.

²⁸ Bala, lo b'a hi a mɪŋa m, a ɔ: «Kɔ moo m wo da a huu tokke ma, moo yi m waam.»

²⁹ Lɛem bi, lo bi yaaba b'a da jum ɔ. A n a do a ɔ, yaaba bi bo a me ɔ, b'a a waa.

³⁰ Lɛem bi, Yeezuu a do a ɔ, paŋa bo a me ɔ poore, an a wusigə zamaa bi bire ɔ, an laaka da, a ɔ: «Nka y'a wo da moo huu ma?»

³¹ A karindanyɔ wo n a hi m, η ɔ: «Ibu yi zamaa bi n'ibu nyootam, i i ya, i ni laaka dare, i ɔ, nka y'a wo da ibu ma ge?»

³² Yeezuu ni dɪndigare a jir ɔ, k'a zaa yi.

³³ Keere bi, lo b'i nyi bam a me n ni hinkəm, k'a ho k'a ba a m bi do bi, a bi kukurə ze Yeezuu taa, an a sira hi m haay.

³⁴ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Moo nyɪni, i sirakare i bumbo, ta kan laafi ki, bi, i i waa i yaaba bi minto.»

³⁵ K'a ni meer bam bi, gooo a to zɔfɔrɔ sokomace cir bi har ɔ b'ɔ, ηni b'a hi, η ɔ: «I nyumbøere bi ga. K'i i ya, i Zuuba da kore ma lonlo ge?»

³⁶ Bi, Yeezuu n a tor ka mim bi ma y. A n a hi zɔfɔrɔ sokomace cir bi m, a ɔ: «I da bi bo ɔ y, sira ka bala.»

³⁷ A n ye kɔ gosti n zu kɔ ɔ kan a ki y. Piyeer a gaa bala, Zakkɪ kan a danzaa Zaan ki.

³⁸ Kɔ η yaa lee ku zɔfɔrɔ sokomace cir bi har ɔ bi, Yeezuu gooo yi, ηn'i tator bare, ηn'i baa dare, ηn'i zee dam.

³⁹ A n gasɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Bo tator kan baadare ki ni? Nyi bi n ga y, hinceem a ba.»

⁴⁰ Goo wo ni yaa wom Yeezuu ma. A n la gooo wo ra, ηni bo, an nyi bi zi kan a da ki to, a karindanyɔ wo ki, ηni gasɔ nyi bi bince ɔ b'ɔ.

⁴¹ K'a nyi bi wo sa bi, a a hi m, a ɔ: «Taliita kum» A le taa k'a hi, a ɔ: «M nyɪni, moo y'a hi ibu m, wuti!»

⁴² Lɛem bi nyumbøere bi wuti, an ni tam. Bala, nyi bi doora buerehiya. A m bi, zamaa bi n ze kedə.

⁴³ Yeezuu le ka gooo wo ɔ, a ɔ: «I b'a hi gosti ni y.» A n a hi η ni, a ɔ: «K'a hobire ka nyi b'ɔ, k'an a bi!»

6

*Yeezuu kan Nazareti gooo ki
(Matiyee 13.53-58; Likki 4.16-30)*

¹ Yeezuu a hor lee bi do ɔ, kan a karindanyɔ wo ki, an ta kɔ k'a tor ɔ b'ɔ.

² *Sabaa hinni k'a a ku bi, Yeezuu ho dinda gooo m zɔfɔrɔ sokomace ɔ. Zamaa bi n ze kedə a hodindare bi to ma. Goo kɔ η nyinta b'ɔ ro wo gota y'a hum kɔ m, η

σ: «Awɔɔ a to mindɔre naa do m ka? A to awɔɔ σ hɔɔn naa do m ka, an a da ma, an nɪ hoserlo bare a wɔ nɪ?»

³ Awɔɔ bɛɛ m Maarii nyɪ, an nɪ gɔ wum bɪ ra? Zakki, Zozes, Ziidi kan Sɪmɔɔn kɪ danyi bɛɛ ra? Awɔɔ danlorɔ ba wɔɔ bire σ naa σ ra?» Naa do a ka η n kaanm Yeezuum.

⁴ Yeezuum n a hɪ η nɪ, a σ: «Wosolesinnɪsorazaa bɪ daure yɪre a zɪ kɔ σ kan a yɪrɛrɔ kɪ, a har gɔɔ kɪ bire σ y.»

⁵ Yeezuum n hoser ba b'σ y, kɔ gɔɔ k'a wɔ ka η mim la, an η waa rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁶ Yeezuum zɛ kɔdɔ η sɪrakare war bɪ tɔ ma.

(Matiyee 10.5-15; Likki 9.1-6)

Yeezuum cem an nɪ hɔ dɪndam kɔrɔ jɪnjɛɛnɔ wɔɔ nɔ σ.

Yeezuum a karɪndanyɪnɔ

bueerehɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔ

⁷ Bɪ jɛ σ bɪ, Yeezuum n buerehɪyɔɔ wɔɔ bir, an a sɪηηɪda ba, an nɪ η nyɔɔm hɪyaa-hɪyaa, an lɛ ka η σ kɔ η n la zinɔro ra.

⁸ A a hɪ η nɪ, a σ: «Ŋ bɪ hɔst sa a wɔ σ zaa sare minto y. Bur, hera, busoo, a b'a sa y, k'a maam bara m.

⁹ Bɪ, k'a kɔsɔrɔ da σ, k'a huu sa deem.»

¹⁰ A a ya, an a hɪ η nɪ, a σ: «K'a lee ku kɔ σ, k'a gɔɔta har kɔ n y'awɔɔ si σ b'σ, an ta, an awɔɔ hɔrle dɔmum ku.

¹¹ K'awɔɔ ta kɔ σ, η nɪ kaanm awɔɔ m, kɔ η n a tɔr ka awɔɔ mim ma, k'a ɪ doom, k'a kɔ bɪ taanyisi gongɔ a gam ma, k'an nyɪnta kasetɪ.»

¹² Bueerehɪyɔɔ wɔɔ a hɔr ηn'a hum gɔɔ m, η σ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur yɛ.»

¹³ Ŋ la zinɔro ra gɔta, η nyɔɔ nɔ yaabazannɔ gɔta ma, ηnɪ η waa.

Zaan-Batiisi zɛ

(Matiyee 14.1-12; Likki 9.7-9)

¹⁴ Cir Hɪrɔɔdɪ Yeezuum mim ma, bala, a tɔ bɔ lɛɛ woo... σ. Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n'a hɪrɛ, η σ: «Zaan-Batiisi a mum bɔ σ gɛɛno bire σ. Bɪ y'a ka, an paηηa yɪ, an nɪ hoserlo bam.»

¹⁵ Nawɔnnɔ σ: «*Elii m.» Gɔsɪnnɔ σ: «Wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ deem m am biisi hɔɔ wɔɔ m.»

¹⁶ Hɪrɔɔdɪ k'a hɔ kɔ Yeezuum a ba bɪ ma bɪ, a a hɪ, a σ: «Zaan-Batiisi m! Mɔɔ n a ka, n n a mim gɔ ma bɪ y'a a ya, an a mum bɔ σ!»

¹⁷ A yɪ sɪra, Hɪrɔɔdɪ a ka, n nɪ Zaan nyasɔ, n n'a sur, n n'a du lɔnnɔɛ σ. Hɪrɔɔdɪ bɪ, naa ba a σ: a dam Filipi lɔ k'a yɔ m a tɔ m Hɪrɔɔdɪyaadɪ bɪ minto.

¹⁸ Bala, Zaan a hɪ Hɪrɔɔdɪ m, a σ: «A n a ga m, k'ɪbɪ m ɪ dam lɔ yɔm y!»

¹⁹ Hɪrɔɔdɪyaadɪ nyɪnta an sɔ Zaan m, a lɛ n taa k'a ka kɔ n n a zɛ, b'a b'a dam ma y.

²⁰ Hɪrɔɔdɪ ɪ nyɪ bam Zaan m, an nɪ kum la, bala, a a dɔ, a σ: Zaan bɪ, gɔaa tɪrga nɪ, gɔaa mɪηηa m sɔ. K'a a tɔr ka Zaan meerbaa bɪ ma bɪ, a n a dɔ kɔ bɔ an n'a hum Zaan nɪ y, b'a a meerbaa bɪ ηsɔ, an n'a tɔr kam ma.

²¹ Kɛɛrɛ bɪ, toore a ka Hɪrɔɔdɪyaadɪ σ. Hɪrɔɔdɪ a kɔ lɛɛzannɔ, yarbɛnno jɪtannɔ, kan Galilee gɔɔ gɔɔ kɪ bir a yɪre cibsa hɔbure ma.

²² Hɪrɔɔdɪyaadɪ nyɪmbɔɛɛrɛ gasɔ hɔbure bire ɛ σ b'σ, an sar ba zamaa bɪ bire σ; a Hɪrɔɔdɪ nɔ yɪ kan hɔburebinno wɔɔ kɪ. Cir Hɪrɔɔdɪ n a hɪ nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ m, a σ: «Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa bɪ yɛ mɔɔ han, kɔ m a ka ɪ σ.»

²³ Hɪrɔɔdɪ n a wer si bɪ m, a σ: «Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa bɪ, mɔɔ y'a kare σ, baa kɔ mɔɔ cirbɛə tara bɪ zekumbir m.»

²⁴ Nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ n bɔ, an aa a hɪ a da m, a σ: «M bɔ yɛ?» A n a nyɪ bɔ σ, a σ: «Zaan-Batiisi mim yɛ.»

²⁵ Nyumbøere bi n ta zoo-zoo, an aa a hi cir Hiroodi m, a u: «Moo le n taa dutaa, k'i Zaan-Batiisi mim da laaga u, i ka m u.»

²⁶ Cir Hiroodi heer a zar, bi, a b'a dam ma, an a gu ma y, k'a a wer si hobirebinno woo bire u bi minto.

²⁷ Læm bi, cir Hiroodi le ka a domazaa deem u, k'an bor Zaan mim m. A domazaa bi n ta lonnoce u b'u, an aa Zaan mim gu ma,

²⁸ an bor m laaga u, an b'a ka nyumbøere b'u, an a si, an a ka a da u.

²⁹ Zaan karindanyino woo ku η naa ma bi, η bor, ηni bi Zaan gər bi sa, ηn'aa bir.

Yeezuu gaa tisi soor torle

(Matiyee 14.13-21; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

³⁰ Yeezuu zibæzanno woo a bo, ηni bor zi, ηni ho haay ku η y'a ba bi hi Yeezuu m, kan ho haay ku η y'a dunda guoo woo m bi ki.

³¹ Yeezuu kan a karindanyino woo ki n toore yi k'a ho bi guoo guta ku η ni zem, ηn'a wusigəm bi minto. Bi minto y'a ka, a u: «K'a bor k'u bo toore ma, bunce ku guoo ba u b'u, k'a hoon si poore.»

³² N yaa da kooloo u, ηni ta toore ma bunce ku gosi ba u b'u.

³³ Bi guoo guta η cenle yi, ηni η do, ηni bra si a gam ma, ηni læ ka Yeezuu m kan a karindanyino woo ki læ bi do u.

³⁴ Ku Yeezuu bo kooloo b'u bi, a zamaa cir guta yi. Guoo woo cicir n a nyasu, bala, bo η y'a u ku u kan hobisi cir ku η domazaa ba u bi ki. A a siηηida ba, an ni ho guta dundare η ni.

³⁵ Gum k'a bor an ni dam bi, Yeezuu karindanyino woo a zo ma, ηn'a hi m, η u: «Gum da, bi pooyaa m naa,

³⁶ guoo woo da zaa ra ku η ni ta koru junjænnoo woo u, ηn'aa hobire si, ηn'a bi!»

³⁷ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «K'a hobire ka η u, ηn'a bi!» N n a lar, η u: «Ubi le n taa k'u aa bur si *deniyee zochira k'u b'a ka η u ge?»

³⁸ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a yaa diga a, bur karu n ta awoo u?» Ku η yaa diga a bi, η b'a hi, η u: «Bur soor n ta u kan zo ki huya.»

³⁹ A n le ka η u, ku η n zamaa bi nyinta bur butur bi ra.

⁴⁰ N ni nyunyinta zoro-zoro, busoor-busoor.

⁴¹ Yeezuu bur soor bi si kan zo huya bi ki a wo u, an diga brama, an a barka da u, an η zinzera, an a ka a karindanyino woo u, ku η n a ka zamaa b'u. A zo huya bi jir zamaa bi m so.

⁴² Guoo woo haay a bi, an η ka.

⁴³ N bur kan zo ki kuuro gor kasu le ma buerehuya.

⁴⁴ Bur bi binno woo barla, yar tisi soor i nyinta u.

Yeezuu i tam hi burə u

(Matiyee 14.22-33; Zaan 6.15-21)

⁴⁵ Læm bi, Yeezuu a hi a karindanyino woo m, a u: «K'a da kooloo u, k'a bra gəm la Betsayidaa zeezi.» A miηηa n goota k'a zamaa bi da zaa ra.

⁴⁶ K'a η da zaa ra, an a nya bi, a a hor, an ta ci ra k'a yaa da.

⁴⁷ Yirbæ k'a da bi, kooloo bi hi bireyaa ku, a miηηa ni gəm la.

⁴⁸ K'a yi hiner n a nya η le, ηn'a yom kan kooloo bi bore ki bi, do k'a bor an ni mem bi, a wuti an to hi ra, an ni tare η zi, an a yo k'a cem η han.

⁴⁹ Ku η y'a yi an ni tam hi ra bi, η yi digam ma, η u: «Toor m,» ηn'i zee dam.

⁵⁰ Bala, η haay a yi, nyibæ n η nyasu. Læm bi, Yeezuu meer ba kan η ki, a u: «K'a sira ka, moo m, a da bi bo u y!»

⁵¹ A n da kooloo b'u kan η ki, hiner bi n jum. N n ze kedə, η n a so a u y.

⁵² Baa ku η bur bi jirle yi bi, η n hosti ji ma ηn'a do η u, Yeezuu a da ho haay ma y.

*Zenezareti yaabazanno waare
(Matiyee 14.34-36)*

⁵³ Kū η higota bi ze ra bi, η yaa lee ku Zenezareti gəm la, ηn'a kooloo bi kooi.

⁵⁴ Kū η zer leem bi, gūoo woo Yeezūu do.

⁵⁵ N n a si, ηni ta kuro haay u, ηn'aa yaabazanno busu a guraḡḡarō m, ηni bōr η ni bince kō Yeezūu n ta u b'u.

⁵⁶ Bince k'a ni tan u, kuro gūoo u, kuro poorero u, bolesmarō u, ze n nawom yaabazanno m daasuro u, ηn'a yem han, k'an ye kō η n'a wo da a huu le ma bala. Bi gūoo kō η y'a wo da ma ro woo waare yi haay.

7

*Woso lero kan yinnubayiro ki
(Matiyee 15.1-9)*

¹ Farizeero kan wosocikarinsaamboo gosunno ki y'a to Zerizalem u, ηn'a ze kō ra, ηni bōr Yeezūu zi,

² ηni Yeezūu karindanyino gosunno yi, ηn'i ho bim kan dintim ki, a le taa k'a hi, a u: η n a wo hir y.

³ Kō sira ni, farizeero kan zuforo ki haay hobire bure bi, a wo ηn'a hirm muḡḡa, amba η yaaboo yinnubayi m.

⁴ Kō η y'a to daasu u, ηni bōr, η bir ho bim kō η n dintim gu a ma y. N yinnubayiro vantoo ta u gōta, amba hero sorgore, gərlo kan hobire modro ki.

⁵ Farizeero kan wosocikarinsaamboo woo ki laaka da Yeezūu han, η u: «Bo m, ubu karindanyino woo bir zum woo yaaboo yinnubayi b'u, ηni bokare ηn'i ho bim, bi η n hi nyaso?»

⁶ Yeezūu n a hi η ni, a u: «Zambuzanno, Ezayii gumō ta u, Woso le k'a a si an so ra, an awoo mim hi bi no u, bala, a a gorsira ba ncinaasu, a u:

Gūoo noon duro, moo da η nawuḡ u a le m,

bi η heer laatu moo ma,

⁷ bi moo daore bi vam m.

Durnya mim η n'a dundam gūoo m, Woso ho bee y.

⁸ Woso lero woo awoo to, an ni zum gūoo yinnubayiro u.»

⁹ Yeezūu n a hi η ni, a u: «Woso lero woo bo awoo u a je m, an ni zum a yinnubayi u.

¹⁰ Bala, Moyiisi a hi, a u: <I zi kan i da ki da u,> bi, <Gōaa k'a zi bo u kan a da ki, kō η n a ze gər.>

¹¹ B'awoo, awoo y'a him, a u: Kō gōaa a hi a zi m gee a da m, a u: ho kō moo m ga m, m m dam ubu han bi <korbaan m> a le taa k'a hi, a u: <Woso manni ho m.>

¹² A n a ga m, k'an a da a zi han gee a da han do y.

¹³ A ba awoo nawom ncinaasu an ni Woso lemim bi zaar bam a yinnubayiro woo m. Ziro ncinaasu ro woo looro awoo ni η bam gōta.»

*Ho k'a ni dintim kam gōaa ma
(Matiyee 15.10-20)*

¹⁴ Bi je u bi, Yeezūu zamaa bi bir, an a hi η ni, a u: «K'a tor ka moo ma, k'a da a heer u.

¹⁵ Ho ba u, an n'a tom garga ra, an gasu gōaa no u k'a dintim ka ma y. Bo n'a tom gōaa no u bi ni dintim kam ma. [

¹⁶ Gōaa k'a ni tor m bi, k'an a tor ka ma.]»

¹⁷ K'a a gu zamaa bi ma, an gasu har u bi, a karindanyino woo a lar hobokorenoom naa do ji ma.

¹⁸ A n a nyi bo η nu, a u: «Awoo so, awoo n naa do ji do ra? Awoo n a do, a u: ho k'a n'a tore, an ni gasom gōaa no u bi b'a dam ma, an dintim ka ma ra?»

¹⁹ Bala, a nɔ an nɪ gasɔŋ ɔ, an ta, an nɪ bɔm garga ra, a bɪr gasɔrɛ a heer ɔ y.» Ncɪnaaɔ bɪ, Yeezuu y'a hɪnkare, a ɔ: «hɔbɪrɛ haay mɪŋŋa.»

²⁰ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɔ nɪ bɔm gɔaa nɔ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.

²¹ Bala, gɔaa heer hɔɔndare bɔnyaa bɪ n nɪ bɔŋ ɔ: so a mɪŋŋa ɔ, koorbare, gərzerɛ,
²² jaandare, gɔaa hɔ ŋɔare, zibɔnyaa do haay bare, bra ba gɔaa m, mɪsɪrbaa bɔnyaa bare, jɪm bare, gɔaa tɔ zarɛ, mɪŋŋa busure kan yarmabaa kɪ.

²³ Hɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro haay, bɔ ŋ nawɔm gɔaa heer ɔ, ŋn'ɪ dintim kam ma.»

*Grɛkki kɔ lɔ sɪrakare mim
(Matiyee 15.21-28)*

²⁴ Yeezuu k'a cem b'ɔ bɪ, a ta Tiir kɔ ɔ, an aa gasɔ har ɔ, a lɛ baa kɔ ŋ n a yɪ y. Bɪ, a n a da ma, an a nyaakɔm da y.

²⁵ Bala, lɔ nɪ nyɪmbɔɛɛrɛ m, zinɛ nɪ kan kɪ. Bɪ, lɔ bɪ Yeezuu mim ma, an bra si, an bɪ kukurɛ zɛ Yeezuu taa.

²⁶ Lɔ bɪ, grɛkki do m, yɪ a ɔ Siirii kɔ Fenisii ɔ. A n a ye Yeezuu han k'an la zinɛ bɪ ra nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ mɛ ɔ.

²⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «A tɔ kɔ nyɪnɔ wɔɔ ŋ hɔ bɪ, an ŋ ka. A n a ga m, ŋnɪ nyɪnɔ hɔbɪrɛ sa, ŋn'a ka jinnyɪnɔ ɔ y.»

²⁸ Lɔ bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra m, Zuuba, bɪ, jinnyɪnɔ wɔɔ tɪr hɔbɪrɛ kuuro kɔ ŋ y'a lunlo taabɪr bɪ taa bɪ gɔr, ŋn'a bɪ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ:

²⁹ «Meerbaa naa do minto, doo, zinɛ bɪ bɔ ɪ nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ mɛ ɔ.»

³⁰ Lɔ bɪ n a hɔr, an doo, an aa a nyɪ bɪ yɪ, an nɪ wɔtam gargɔ burɛ ɔ. Zinɛ bɪ n bɔ a mɛ ɔ.

Tikki waare

³¹ Yeezuu a hɔr Tiir kɔ ɔ, an a bɔ, an bɔ Sidɔn ɔ kan Taraburo wɔɔ kɪ nɔ ɔ, an ta Galilee higota zeezi.

³² N bɔr tikki m Yeezuu zi. Tikki bɪ, bɛkka m sɔ. N n a ye han k'an a wɔ ka a mim la, k'an a waa.

³³ Yeezuu n a gaa zamaa bɪ jɪr ɔ, an bɔ m toore ma, an a nyɔkɔnnyɪnɔ dundu tikki bɪ tɔr ɔ, an lihi da, a nyɔkɔr ma, an a nɔ a nɛɛm ma,

³⁴ an a bɔɔta an dɪga brama, an hoonsi bɔ a rɛ, an a hɪ m, a ɔ: «Efata!»

³⁵ A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «ɪ gɔ!» A tɔɔrɔ wɔɔ n a gɔ lɛɛm, a nɛɛm bɪ n a bɔ kɔ zi, an nɪ meer bam mɪŋŋa.

³⁶ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.» Yeezuu k'a lɛ ka ŋ ɔ, a ɔ: ŋ b'a hɪ bɪ, ŋ y'a pa da, an lɛ da biisi ra.

³⁷ Gɔɔɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «A ɪ hɔ haay bam mɪŋŋa; A ɪ tikkiro tɔr gɔm, a a ka bɛɛtɪnno nɪ meer bam!»

8

*Yeezuu gɔaa tisi si tɔrɛ
(Matiyee 15.32-39)*

¹ Dɔmɪnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, zamaa gɔta a ya, an ta ɔ, bɪ hɔbɪrɛ ba ɔ kɔ ŋ n a bɪ y. Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bɪr, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ:

² «Zamaa bɪ cicir ɪ mɔɔ zɛm, bala, ŋ dɔmɪm kaakɔ mɔɔ zi, bɪ, hɔbɪrɛ ba ŋ ɔ y.

³ Kɔ mɔɔ ŋ da zaa ra kan nɔ kɪ, ŋ y'a dundom zaa ra, bɪ gɔsɪnɔ a tɔ laatɔ.»

⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «K'ɔ bur yɪ ka poohɔɔn ɔ naa ɔ, ɔ a ka ŋ ɔ, ŋn'a bɪ k'an ŋ ka?»

⁵ Yeezuu n ŋ lar, a ɔ: «Bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Saanhɪna»

⁶ A n lɛ ka, a ɔ, ŋ n nyɪnta tara ɔ. A n bur saanhɪnarɔ wɔɔ gɔr, an a barka da ɔ, an n'a zɪnzɛ ra, an n'a kam a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ, ŋn'a kam zamaa b'ɔ.

⁷ Zɔnnyɪnɔ nyɪnta ŋ ɔ sɔ. Yeezuu n ŋ barka da ɔ, a ɔ: ŋ n a ka ŋ ɔ sɔ.

⁸ N n a bɪ, an η ka. N n a kuuro gɔr kasɪ lɛ ma saanhɪna.

⁹ Gɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'a zɔ tisi si ma. Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu η da zaa ra.

¹⁰ Lɛɛm bɪ, a da kɔɔlɔɔ b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, ηn'ɪ tam Dalmanutaa zeezi.

Hoser yɛɛ

(Matiyee 16.1-4)

¹¹ Farizɛɛnrɔ bɔr, ηn'a sɪηηɪda ba, ηn'ɪ bɪsɪ kam kan Yeezuu kɪ, ηn'a yɛ han, k'an hoser kɔ Woso a ka ɔ bɪ ba, k'a dɪga a, a y'a dam ma, an a ba gɛ.

¹² Yeezuu hoon gɔta si, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Bɔ minto her zamaana naa nɪ hoser yɛɛ? Sɪra mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, hoser ba ɔ mɔɔ n n'a bam awɔɔ zamaana naa do minto y.»

¹³ A n a gɔ farizɛɛnrɔ wɔɔ ma, an aa da kɔɔlɔɔ b'ɔ, an bra gɛm deem bɪ ra.

Farizɛɛnrɔ nyɔnyɔɔ

(Matiyee 16.5-12)

¹⁴ Hinni bɪ do ɔ bɪ, bur sare tɔ bɔ karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Bur deem bala nɪ η ɔ kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ.

¹⁵ Yeezuu lɛ ka η ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi, k'a ba laatɔ farizɛɛnrɔ nyɔnyɔɔ bɪ ma, kan Hɪrɔɔdɪ hɔ bɪ kɪ ma sɔ.»

¹⁶ N n bɔkare, ηn'ɪ bɪsɪ kam kan kɔ kɪ, kɔ bur ba η ɔ bɪ minto.

¹⁷ Yeezuu n a ma, an n'a hɪɛ η nɪ, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kare? Bur k'a ba awɔɔ ɔ bɪ minto m gɛ? Awɔɔ hɔɔn gɔɔta a n gu k'a jɪ dɔ ra? Awɔɔ heer ɪ ka gɛ?

¹⁸ Awɔɔ mɪnyaarɔ kɔ η nɪ ta ɔ bɪ, η bɪr lɛɛ yɪm na? Awɔɔ tɔɔrɔ kɔ η nɪ ta ɔ bɪ, η bɪr mim mam na?

¹⁹ Kɔ mɔɔ bur soor zɪnzɛ ra, m a ka gɔaa tisi soor ɔ bɪ, a tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra? Awɔɔ kuuro gɔr kasɪ lɛ ma karɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Bueerehɪya.»

²⁰ «Bɪ kɔ mɔɔ bur saanhɪna zɪnzɛ ra m a ka gɔaa tisi si ɔ bɪ, kasɪ lɛ ma karɔ awɔɔ kuuro gɔr ɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Saanhɪna.»

²¹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta a n a dɔ, a ɔ, bur mim bɛɛ mɔɔ n'a hɪm ma ra?»

Bɔɔ waare

²² N lee ku Betsayɪdaa ɔ, n n bɔr bɔɔ m Yeezuu zi, n n a yɛ han, k'an a wɔ da bɔɔ bɪ ma, k'an lɛɛ yɪ.

²³ A n bɔɔ bɪ gaa a wɔ ma, an bɔ m bɔlɛɛma, an lihi da a mɪm ma, an a wɔ ka a mim la, an n'a larm, a ɔ: «ɪbɪ ɪ hɔsɪ yɪm na?»

²⁴ K'a mɪm bɪ gɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɪ gɔɔɔ yɪm, ɪ ɔ, gɔrɔ m, ηn'ɪ tare.»

²⁵ Bɪ, Yeezuu a ya, an a wɔ ka gɔaa bɪ mɪnyaarɔ wɔɔ ra. Gɔaa bɪ nɪ dɪgam ma sɪ..., an a waa, an nɪ lɛɛ yɪm mɪηηa.

²⁶ Yeezuu n a da a har zaa ra, a ɔ: «ɪ b'a ka ɪ gasɔ kɔnɔ b'ɔ y!»

Nka m Yeezuu nɪ?

(Matiyee 16.13-20; Likki 9.18-21)

²⁷ Yeezuu ɪ tam kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ Filipi-Sezaaree kɔrɔ junjɛɛnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Zaa ra bɪ, a a karɪndanyɪnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ y'a hɪm, η ɔ, nka m mɔɔ nɪ?»

²⁸ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Gɔsɪnɔ ɔ: Zaan-Batiisi m, nawɔnɔ ɔ: *Elii m, gɔsɪnɔ ɔ: wosolɛsɪnnɪsorazaa deem m.»

²⁹ Yeezuu n η lar, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ y'a hɪɛ, a ɔ: Nka m mɔɔ nɪ?» Pɪyɛɛr n meerbaa bɪ sa, an a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista n'ɪbɪ m.»

³⁰ A n lɛ ka η ɔ mɪηηa, a ɔ: η b'awɔɔ mim bɪ hɪ gɔsɪ nɪ y.

(Matiyee 16.21-28; Likki 9.22-27)

³¹ Kɛɛɛ bɪ, a n a sɪηηɪda ba, an n'a dɪndare η nɪ, a ɔ: pakra m, kɔ Gɔaanyɪ bɪ n cicir ba gɔta. Bɪ, gɔɔɔgusɪnno kan wosocemannɪbɛnno jɪtanno kɪ, kan

wosocikarinsaamboo ki kaanum ni, an ta kan a zere ki, k'an a mum bo o domum kaako hinni o.

³² A n minno noon duro nyaakom da an n'a hire y. Piyeer n a gaa an bo m toore ma, an ni nyaa bam kan Yeezuu ki, a o: a n a ga m, an naa hi y.

³³ Bi, Yeezuu k'a wusigə an diga a karindanyino woo ma bi, a haen si Piyeer ma, a o: «I je bo moo jir o! Sutaana, ibi hoodare bi n bo ko o kan Woso ho ki y. Goo hoodare m.»

Yeezuu zaa zuure

³⁴ Yeezuu n bokare, an a karindanyino bir kan zamaa bi ki, an a hi ni, a o: «Ko goaa le taa k'a zu moo o, k'an a mija letaamaro to, k'an a godarkora busu, an zu moo o.

³⁵ Bala, goaa k'a a le n taa k'a meeyaa bumbo bi, a b'a meeyaa bombore yire y. Bi, ko goaa ga moo to ma, kan lemim nyinta bi ki to ma, a y'a meeyaa bombore yire.

³⁶ Bi, ko goaa a so durnya ho haay o, an bokare, an ga, a nyooɔo i ka?

³⁷ Bo goaa bi n n'a sam, k'a mɔɔɔbaa k'a nyare ba o bi yi ni?

³⁸ Bala, goaa k'a ni nyanni zem moo to ma kan moo lemim nyinta bi ki to ma, her zamaana jaandonno noon duro kan mimbunyaabonno noon ki bireyaa o, Gooanyi bi b'a zaa nyanni zem, domum k'a ni zen o, kan malekaro mijaoo ki, Woso leboore no o ki b'o y.»

9

¹ Yeezuu a ya, an a hi ni, a o: «Sira moo n'a hire awoo m: gooo ko ni ta o naa o ro woo, gosunno ze hinni b'a kure y, ni'u Woso cirbəe bi zere yim kan panja guta ki.»

Karindanyino kaako Yeezuu leboore yi (Matiyee 17.1-13; Likki 9.28-36)

² Domum sorɔɔ kur bi, Yeezuu Piyeer, Zakkɔ kan Zaan ki gaa, an bo ni toore ma a minto ci jintə mim o, an a lor ni mim o.

³ A huuro woo ni nyaki bom, goaa ba o an b'a nyaki bore bi makra bare y.

⁴ *Elii n a hinka ni kan Moyiisi ki, ni'u meer bam kan Yeezuu ki.

⁵ Piyeer n a hi Yeezuu m, a o: «Karinsaamba, ko woo i naa o, a mija. K'o bur ba kaako: ibi ho deem, Moyiisi ho deem, Elii ho deem.»

⁶ Daboo ni haay nyaso. Bi y'a ka, Piyeer n a do ko bo an n'a hire y.

⁷ Warko bor an b'a ku ni la, meerbaa n a to warko bi no o, a o: «Moo Nyi ko moo nja bi n naa do, k'a tor ka ma.»

⁸ Lem bi, a bo ko ni y'a o, ni'u diga a jir o bi, ni n gosi yi ko Yeezuu bee m a deem kan ni y.

⁹ Ko ni n'i zerm ci bi ra bi, a le ka ni o, a o: «ho ko njoo n a yi bi, ni b'a hi gosi ni y, k'an ta, an Gooanyi bi mimbore domum ku gaeno bire o.

¹⁰ Ni le naa do si, bi, ni y'a mija larm: «Mimbore gaeno bire o bi mim bi ma.» »

¹¹ A karindanyino woo n a lar, ni o: «Bo minto wosocikarinsaamboo woo o, ko Elii n le ka an bor Krista m ge?»

¹² Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Sira m, Elii ni le ka an bor k'a bi ho haay banka. Bi, keere bi, a m lo, ni'u gorsira ba ni o: Gooanyi bi bore yim b'a fir yim guta ge?»

¹³ Sira moo n'a hire awoo m, Elii bor, bi ni y'a hoodo ba m, amba ho ko ni y'a gorsira ba a minto bi m.»

Yeezuu la zinə ra, an bo nyi me o (Matiyee 17.14-21; Likki 9.37-43a)

14 Kɔ Yeezuu a wusigə kan karındanyɪno kaakoro wɔɔ kɪ, ɲn'ɪ tam karındanyɪno ɔsɪno wɔɔ zi bɪ, ɲ zamaa cir ɔta yɪ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, ɲn'ɪ bɪsɪ kam kan ɲ kɪ.

15 Zamaa bɪ k'a Yeezuu yɪ bɪ, ɲ zɛ kədə, ɲnɪ bra si, ɲn'ɪ tam k'a yaa daɔrɛ yaa da m.

16 A n karındanyɪno wɔɔ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kam kan ɲ kɪ?»

17 Gɔaa n a to zamaa bɪ bire ɔ, an a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: karɪnsaamba, bɔr mɔɔ ɔ, m nyɪ m ɪbɪ zi, zinə n ta m, an a ba bəətɪr.

18 K'a wuti ma bɪnce bɪ do ɔ, a do an nawɔm b'ɔ, an lihihur ta a lɛ rɛ, an n'a sɔ sɔrɛ, a mɛ bɪ n a ba tanɲɪ-tanɲɪ. Mɔɔ n a ye ɪbɪ karındanyɪno wɔɔ han kɔ ɲ nɪ la zinə bɪ ra, bɪ ɲ n a da ma y.

19 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Do sɪrakarɛ war zanno, mɔɔ dɔmɪm karɔ bam kan awɔɔ kɪ? Kɔ m nyasɔ awɔɔ m dɔmɪm karɔ? K'a nyɪ bɪ gaa, a bɔr m mɔɔ zi.»

20 ɲ n a gaa, ɲnɪ ta m. Nyɪ bɪ k'a Yeezuu yɪ lɛem bɪ, zinə bɪ n a hinkə, an a do tara ɔ, an nɪ pɪr kam, an nɪ lihi bɔrɛ a rɛ.

21 Yeezuu n a zɪ bɪ lar, a ɔ: «Yaaba b'a sɪɲɲɪda ba brɔ an nɪ nyɪ bɪ ma?» A ɔ: «A nyɪbaa ma.

22 Dɔmɪm niɲɲoo ɔ, a a zɛ, an a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ k'an ga. Bɪ, k'ɪbɪ y'ɪ dam hɔsɪ ma, k'ɪ da wɔɔ han, ɪ cicirzɛrɛ minto.»

23 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪ n'a hɪrɛ, ɪ ɔ: k'ɪ y'ɪ dam ma! Hɔ woo... a da ma an ba sɪrakarɛzaa m.»

24 Lɛem bɪ, nyɪ bɪ zɪ bɪ n zee da, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ cicir zɛ, m sɪrakarɛ war bɪ minto!»

25 Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ ɲn'ɪ zem ɔta bɪ, a həən si zinə bɪ ma, a ɔ: «Zinə, ɪbɪ n nɪ gɔaa bam bəətɪr, ɪ n n'a bam tikki, bɔ nyɪ naa do mɛ ɔ, bɪ, ɪ b'ɪ ya ɪ gasɔ y!»

26 Zinə bɪ n nyɪ bɪ hinkə kan paɲɲa kɪ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɪ. Nyɪ bɪ n gɔota am ɔr hɔ bɪ m. Gɔɔɔ n'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Ga a ɔ.»

27 Bɪ, Yeezuu a sa a wɔ ma, an a busu, an a jum brama.

28 Kɔ Yeezuu gasɔ har ɔ bɪ, a karındanyɪno wɔɔ a lar a deem, ɲ ɔ: «Bɔ minto y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinə bɪ ra?»

29 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zinə nɔɪnaaɔ do bɪ, hɔ ba ɔ, an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ y.»

Yeezuu a ya, an a zɛ mim dɪnda

(Matiyee 17.22-23; Likki 9.43b-45)

30 Yeezuu k'a cem kan a karındanyɪno kɪ b'ɔ bɪ, ɲ bra Galilee ɔ, Yeezuu n a ɲɔa kɔ n n a dɔ y.

31 Bala, a nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam a karındanyɪno wɔɔ m, a ɔ: «N Gɔaanyɪ bɪ nyasɔm, ɲn'a ka gɔɔɔ ɔ, ɲn'a zɛ, b'a zɛ bɪ kur bɪ dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ, a y'a mɪm bɔɲ ɔ.»

32 Bɪ, a karındanyɪno wɔɔ n nyɪnta ɲ n'a jɪ dɔrɛ y, b'a larlɛ nyibəə ta ɲ nɪ.

Nka m jɪtaarɛ?

(Matiyee 18.1-5; Likki 9.46-48)

33 ɲ yaa lee ku Kapernawum ɔ. Gasɔ kɔ ɲ y'a ɔ har ɔ bɪ, Yeezuu ɲ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kam zaa ra bɪ?»

34 ɲ n zɛ pi, bala, zaa ra bɪ, ɲ bɔɔr ba kɔ ma jɪtambaa minto.

35 Yeezuu n nyɪnta, an gɔaa buerehɪya bɪ bir, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a bir jɪtaarɛ, k'an bir gɔaa haay jezaa, k'an bir gɔaa haay zibəənyɪ.»

36 A n nyɪ gaa, an a jum ɲ bire ɔ, an a wɔ burgu ma, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ:

37 «Gɔaa k'a nyɪno nɔɔm gɔaa deem da ɔ bɪ, a ba a ɔ mɔɔ m. Bɪ gɔaa k'a mɔɔ da ɔ bɪ, a n mɔɔ da ɔ m deem y, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a da ɔ sɔ.»

*Gɔaa k'a bɪr jɪm bam kan Yeezuu kɪ y, a gɔaa m
(Likki 9.49-50)*

³⁸ Zaan n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ gɔaa yɪ, an nɪ lam zinɛrɔ ra ɪbɪ tɔ m, wɔɔ k'ɔ a gɔ ma k'a bɪr zum kɔ ɔ kan wɔɔ kɪ bɪ minto.»

³⁹ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A b'a gɔ ma y, bala, gɔaa ba ɔ, an nɪ lam zinɛrɔ ra mɔɔ tɔ m, an a ya, an mɔɔ tɔ zar y.

⁴⁰ Gɔaa k'a bɪr jɪm bam kan wɔɔ kɪ y, wɔɔ gɔaa m.

⁴¹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, gɔaa k'a hi ka awɔɔ ɔ poore a mi, kɔ mɔɔ gɔɔɔ n'awɔɔ m bɪ minto, a zaa bɪ kɔrɔm a ganwɔrɛ ma y.

(Matiyee 18.6-9; Likki 17.1-2)

⁴² Kɔ gɔaa a ka nyɪnɔ kɔ η sɪra ka mɔɔ ɔ rɔ nɔɔn duro gɔaa deem n'a do mimbɔnyaa nɔ ɔ, kɔ n jɛnlajaa gɔta kɔsɪ a wer ma, n n a da higɔta ɔ, a jɪra.

⁴³ K'ɪ wɔ y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra, k'ɪ gasɔ ɪ wɔ deem m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ b'ɔ, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawɔm ɪ wɔ hɪya m sehar k'a lihɪrɛ ba ɔ bɪ nɔ ɔ bɪ m.*

⁴⁵ K'ɪ gam y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra, k'ɪ gasɔ ɪ gam deem m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ b'ɔ, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawɔm ɪ gam hɪya m sehar ɔ bɪ m.*

⁴⁷ K'ɪ mɪnyaa y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ bɔ ɔ, k'ɪ gasɔ ɪ mɪnyaa deem m, Woso cirbɛə b'ɔ, bɪ jɪra, k'ɪ gasɔ ɪ mɪm hɪya m sehar ɔ bɪ m,

⁴⁸ bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan ɔ, sɛ bɪr lihɪj ɔ sɔ y.

⁴⁹ Bala, n sɛ sam, n nɪ yɛ da gɔaa haay ma.

⁵⁰ Yɛ naa, hɔ mɪɪɪa m. Bɪ kɔ yɛ b'a nyɪntabaa nɪ y, k'a banka bɔ nɪ? K'a ka kɔ yɛ n bɪr ta a ma, k'a nyɪnta kan kɔ kɪ laaftɪ.»

10

*Harcɪntarɛ mindɪndarɛ
(Matiyee 19.1-12; Likki 16.18)*

¹ Yeezuu a hɔr b'ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrdɛn kur, zamaa n a ya, an a so kɔ ma a jɪr ɔ, an a ya, an nɪ hɔ dɪndarɛ η nɪ, am dɔmɪm haay hɔ bɪ m.

² Farizɛɛnrɔ n a zɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ. Bɪ minto y'a ka, ηn'a larlɛ, η ɔ: «Yar a da ma an la a lɔ ra gɛ?»

³ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ Moyiisi a gɔrsɪra ba awɔɔ nɪ?»

⁴ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Moyiisi ɔ, n n harcɪntarɛ kaansɔrɛ ci ba, kɔ n n bɔkare, n n la lɔ ra.»

⁵ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ heerkarɛ minto y'a ka, an lɛ naa do gɔrsɪra ba.

⁶ Durnya sɪɪɪɪda ma bɪ, Woso yar da kan lɔ kɪ.

⁷ Bɪ minto y'a ka, yar n n'a gɔm a zɪ ma kan a da kɪ, k'a nyɪnta kan a lɔ kɪ.

⁸ Bɪ, η gɔaa hɪya bɪ y'a bam mɛsim deem. Ncɪnaaɔ bɪ, η bɪ gɔaa hɪya dɔ y, mɛsim deem zannɔ m.

⁹ Hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bɪ, a b'a ka gɔaa n a gɔngɔ kɔ ma y.»

¹⁰ Kɔ η y'a bɔ, ηnɪ doo har ɔ bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a ya, ηn'a lar mim naa do jɪ ma.

¹¹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a la a lɔ ra, an a vanta sa bɪ, jaan an n'a dam kan bɪ kɪ.

¹² Bɪ, kɔ lɔ a gɔ a zim ma, an a vanta sa, jaan an n'a dam kan bɪ kɪ sɔ.»

*Nyɪnɔ poorero barkadaɔrɛ
(Matiyee 19.13-15; Likki 18.15-17)*

¹³ Gɔɔɔ bɪr nyɪnɔ poorero m Yeezuu zi, ηn'a yɛ han k'an a wɔ da η ma, b'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n yɛ gɔɔɔ wɔɔ nɪ y.

* **9:43 9.43** Ci gɔsɪnnɔ ɪ naa dan ɔ: bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan ɔ, sɛ bɪr lihɪj ɔ sɔ y. * **9:45 9.45** Ci gɔsɪnnɔ ɪ naa dan ɔ: bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan ɔ, sɛ bɪr lihɪj ɔ sɔ y.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yi bi, a no ma u, an a hi n ni, a u: «K'a nyino woo to nni bor moo zi, a b'a ta n ni tolle y, bala, guoo ku n bo ku u kan nawonno ki ro woo, n ho m Woso cirbae bi m.»

¹⁵ Sira moo n'a hire awoo m, guaa k'a n Woso cirbae bi si am nyi poore ho bi m bi, a bi gason u y.»

¹⁶ Bi kur bi, a a wo burgu n ma, an a wo ka n mim la, an ni n barka dan u.

*Yeezuu kan arzakazaa ki
(Matiye 19.16-30; Likki 18.18-30)*

¹⁷ Ko Yeezuu kan a karindanyino woo ki zaa sa, nni tam bi, guaa n a si, an bi kukure ze a taa, an a ye han, a u: «Karinsaamba miha, bo moo m ga m, m a ba, ku m misirbaa k'a nyare ba u bi yi?»

¹⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «Bo minto, i n ni moo birm miha? Guaa miha ba u ku Woso deem bee y.»

¹⁹ Ibu Woso lero woo do. «I bi guaa ze y, i bi jaan da y, i bi koor ba y, i bi nsoar ba y, i bi hoon da guaa ho ma k'an yi i ho y, i zi kan i da ki da u.» »

²⁰ Guaa bi n a hi m, a u: «Karinsaamba, moo naa haay sihiida sa m nyirbaa ma, m n'a bare.»

²¹ Yeezuu n diga guaa bi ma, an a nso, an a hi m, a u: «Ho deem i jira ibu ma: ta, ho k'a n'ibu u bi hee haay, i jir nsozanno m. Ibu yaa arzaka yi Woso zi, k'i bor i zu moo u.»

²² Yeezuu k'a naa hi bi, guaa bi heer a zar guta, an a hor kan heezarle ki, bala, a arzaka nyinta u guta.

²³ Yeezuu k'a diga a jir u bi, a a hi a karindanyino woo m, a u: «Woso cirbae gasore nyintam arzakazanno ma kanhiida!»

²⁴ A karindanyino woo ze kedde a meer naa do bare minto. Yeezuu n a ya, an so ra, a u: «M danyino, Woso cirbae gasore kookoo.»

²⁵ Yoonde gasu huuka yaa m nyintam zanta an le da arzakazaa gasu Woso cirbae u m.»

²⁶ Karindanyino woo a ya nni ze kedde an le da, nni'a hum ku m, n u: «Nka n ni bom le ni?»

²⁷ Yeezuu n diga n ma, a u: «Guaa b'a dam ma, an a miha bombu y, bi Woso y'a da ho haay ma.»

²⁸ Piyeer n a hi m, a u: «Diga, woo ho haay to, k'u zu ibu u.»

²⁹ Yeezuu n a hi Piyeer m, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, ku guaa a gu a har, kan a zi ki, a da ki, a dakumbonno ki, a danloro ki, a nyino ki, a tara ki ma moo minto kan lemim nyinta bi minto ki,

³⁰ a zaa har, kan da ki, dakumbonno ki, danloro ki, nyino ki, tara ki yim gallem zoro domunno noon duro u, kan fuyire ki. Durnya k'a ni zem bi no u, a misirbaa k'a nyare ba u bi yim so.

³¹ Leekarezanno guta nyintam jezanno, jezanno nyintam leekarezanno.»

*Yeezuu ze mindindare kaaku ho
(Matiye 20.17-19; Likki 18.31-34)*

³² N y'a hor, nni zaa sa nni tam Zerizalem u. Yeezuu ni tare n lee. Daboo a karindanyino woo nyasu, nyiba guoo ku n zu ku u kan n ki ro woo nyasu. Yeezuu a ya, an buerehiyo woo bir a jir u, an ni mim k'a ni zem k'a bi ba m bi hire n ni, a u:

³³ «K'a diga, ta ku woo nawom Zerizalem u naa, n yaa Guanyi bi nyasu n a ka wosocemannibenno jitanno u kan wosocikarinsaamboo ki u. N y'a dodo yarle k'a ze ger, nni'a da do wantoo guoo wo u.»

³⁴ N̄ yaa wom ma, η lihi dam ma, η y'a zem maduro m, η y'a zere an ga, bi, domum kaako hinni u, a y'a mim boη u.»

(Matiyee 20.20-28)

³⁵ Zebedee nyūno Zakkī kan Zaan kī a zo Yeezū ma, ηn'a hī m, η u: «Karinsaamba, ho ko woo n'a yere ubu han naa ma bi, i bi ze woo m ma y.»

³⁶ A n a hī η nī, a u: «Bo awoo le n taa ku moo n a ba awoo minto?»

³⁷ N̄ n a hī m, η u: «K'ū a ye ubu han, ubu cirbæ bince u, k'i ka ku woo gūaa deem n nyūnta ubu bisi, deem ubu jisa.»

³⁸ Yeezū n a hī η nī, a u: «Awoo n ho k'a n'a yem bi do y. Awoo a da ma, a ho ku moo n n'a mim laaga u bi mi ra? Gee awoo a da ma a firyre ku moo n n'a yim bi yī ra?»

³⁹ N̄ n a nyī bo u, η u: «Woo u da ma.» Yeezū n a hī η nī, a u: «Laaga ho ku moo n n'a mim bi, awoo y'a mim, fir ku moo n n'a yim bi, awoo y'a yim so,

⁴⁰ bi, k'a goota moo jisa kan moo bisi bi kī nyūntare nī, moo n m da ma m zaa ka y, bala, moo n m so u y. Bince bi banka Woso u η zanno minto.»

⁴¹ Karindanyūno buro woo ku η naa ma bi, η no ma u kan Zakkī kī, Zaan kī.

⁴² Yeezū n η bir, an a hī η nī, a u: «Awoo do, a u: gooo k'awoo nī digare η ma cinno woo, broo nī paŋŋa bare a kuro ma, paŋŋazanno n'a hoonho bare a gooo ma.

⁴³ B'a bi nyūntare ncinaasu awoo bire u y. Bi, ku goaa le taa k'a bir jitaare awoo bire u, k'an a ba zibænyī.

⁴⁴ Bi, ku goaa le taa k'a bir leekarezaa awoo bire u, k'an a ba awoo haay lo.

⁴⁵ Bala, Gooanyī bi n bōr ku gooo n b'a hoonho ba y, bōr a u k'a b'a da gooo han, k'a a misirbaa ka gooo gōta bombore minto.»

Bartimee waare

(Matiyee 20.29-34; Likki 18.35-43)

⁴⁶ Yeezū kan a karindanyūno woo kī, zamaa bi kī yaa lee ku Zeriko u. Ku η nī bōm kūno u b'ū bi, bōu i nyūnta zaa lezi b'ū, a tō m Bartimee, Time nyī m, an nī ho yūyem.

⁴⁷ K'a a ma η u: Nazareti Yeezū m bi, an nī zee dare, a u: «*David Nyī, moo cicir ze!»

⁴⁸ Gooō woo nī bōgōr bam ma, η u, an a tōr ka, b'a a banka, an a da ra: «*David Nyī, moo cicir ze!»

⁴⁹ Yeezū n jum, an a hī, a u: «K'a bir!» N n a bir, n n a hī m, n u: «I tō u, wuti, a y'i birm.»

⁵⁰ Bōu bi n a gōbga bō a ra, an a zo, an wuti kan bra kī, an bōr Yeezū zi.

⁵¹ Yeezū n a lar, a u: «Ibu le n taa ku m bo ba i nī?» Bōu bi n a nyī bo u, a u: «Karinsaamba, a ka ku m m ya, m lee yī.»

⁵² Yeezū n a hī m, a u: «Ta, i sirakare i bombō.» Lēem bi, a mūnyaa i lee yim, an zu Yeezū u, an nī tam.

11

Yeezū Zerizalem gasore

(Matiyee 21.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Ku η n'a zōm Zerizalem ma, Betfazeē kan Betanii kī jūr u, ci ko n n'a birm Oliviyee ci bi zeezi bi, Yeezū a karindanyūno nyoo hūya,

² an a hī η nī, a u: «K'a ta ku k'a n'awoo lee naa u. Bi, k'awoo yaa gasu b'ū lēem nī, awoo brapoo yim, n n a kusī, bi goaa n da u cīna y. K'a hōr a bōr m.

³ Ku goaa awoo lar, a u: bo minto m awoo nī naa bare, k'a hī m, a u: Zuuba le n taa, a y'a tore awoo m bōr m lēem.»

4 Karındanyıno woo n ta, η n'aa brapoo yi, n n a kosi tinsara harle ma zaa le zi, karındanyıno woo n a hor.

5 Goo koo η nyınta b'oo ro woo gosıno η lar, η oo: «Bo m, awoo n ni brapoo bi horle?»

6 N n a nyi bo oo, amba Yeezuu a hi bi m, gwoo woo n η to, ηn'a hor.

7 N n ta brapoo bi m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka brapoo bi ra, Yeezuu n da oo.

8 Goo guta n a huuro ka zaa bi ra, gosıno n go lee yınyar hosıraroo oo, ηn'a ka ra.

9 Boo ni Yeezuu lee, kan boo n'a kur lo woo ki i zee dam, η oo: «*Hozaana! Ko gaa k'a ni zem Zuuba to ma bi n barka yi!

10 Ko cirbæ k'a ni zem naa n barka yi, am woo yaaba David ho bi m. *Hozaana! K'i to n leboore yi brama.»

11 A n gaso Zerizalem oo, Wosoce oo. K'a dıga ho haay ma bi, a a hor an ta Betanii oo kan buerehuıyo woo ki, ko gum da bi minto.

*Soon k'a nyi ba oo y
(Matiye 21.18-19)*

12 A do k'a me ηn'i bom Betanii oo bi, no Yeezuu nyaso.

13 A n a to, an soon yi laato a lee n ta oo, an ta kan a karındanyıno woo ki, k'a yaa dıga a hosı nyıntan oo ge. A zo k'a oo soon bi ma bi, a lee a yi, bala, soon boore domum bee y.

14 A n a hi soon bi m, a oo: «Gaa b'a yare an ibı nyi bi do y!» A karındanyıno woo n a ma.

*Yeezuu i lam hoheenno ra Zerizalem Wosoce hallu oo
(Matiye 21.12-17; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)*

15 Yeezuu yaa lee ku Zerizalem oo kan a karındanyıno ki. Gaso ko Yeezuu oo Wosoce oo b'oo bi, a a sıhııda ba, an ni lam gwoo ko η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra Wosoce hallu oo b'oo. A busoolorlezanno modrokuntoreho hınhıstıga kan cirponno heenno nyıntaragoo ki.

16 Bi, a n gosı to an ni cenim mor m Wosoce hallu oo b'oo y.

17 A n n'a hire η ni hodındare no oo, a oo: «N y'a gosıra ba, n oo: <N moo ce bi birm yaadare ce, do haay minto.> Awoo n bokare a sa, a ba konno bınce.»

18 Ko Yeezuu naa hi wosocemannıbenno jıtanoo kan wosocikarınsaamboo woo ki n a ma bi, η y'a kare a zere zaa ma. Bi, η yi nyi bam. Bala, zamaa b'a le bo Yeezuu hodındare b'oo.

19 Yırbæ k'a da bi, Yeezuu bo tara bi no oo, kan a karındanyıno woo ki.

*Sırakare kan yaadare ki
(Matiye 21.20-22)*

20 A do k'a me Yeezuu kan a karındanyıno woo ki ni cenim bi, η soon bi yi, an ga kan a mæsi ki.

21 Pıyer n ho ko Yeezuu a hi bi to da a no oo, a a hi, a oo: «Dıga, Zuuba, soon k'ıbu i le da oo bi ga haay!»

22 Yeezuu n a hi η ni, a oo: «K'a sıra ka Woso oo.

23 Sıra moo n'a hire awoo m, ko gaa a hi ci naa do m: <I boota, i i da ko oo,> bi bıstıkar ba a heer oo, k'a a sıra ka, a oo: ho k'awoo hi bi bare, a bam, amba a a hi bi m.

24 Bi y'a ka moo n'a hire awoo m: ho k'awoo n'a yem a yaadare no oo bi, k'a sıra ka, a oo, awoo yi, bi n y'a kare awoo oo so.

25 Bi k'awoo jim brama, an ni yaa dam, ko ho y'awoo heer oo kan gaa ki, k'a sugur ka oo, k'awoo Zi k'a ni arzana oo bi n awoo kuromaroo sugur ka awoo oo so. [

26 Bi k'awoo n sugur ka a muno oo, awoo Zi k'a ni arzana oo bi b'awoo kuromaroo woo sugur kare y.]»

Yeezuu paŋŋa bi, a to a ɔ ka?
(*Matiyee 21.23-27; Likki 20.1-8*)

²⁷ Yeezuu kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki a ya, ŋni ta Zerizalem ɔ. Yeezuu k'a ni bɔmbɔrm Wosocɛ ɔ b'ɔ bi, wosocɛmannɔbɛnno jɔtannɔ kan wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ ki, gɔɔɔgusinno ki bɔr zi, ŋ ɔ:

²⁸ «Nka ɪ lɛ ka ɪbu ɔ naa bare minto? Nka ɪ zaa ka?»

²⁹ Yeezuu n a hi ŋ ni, a ɔ: «Kɔ m awɔɔ lar mim deem ma, k'a nyɪ bɔ ɔ, kɔ m bɔkare, m bɔnce kɔ n lɛ ka mɔɔ ɔ bi hi awɔɔ m.

³⁰ Batem kɔ Zaan nyɪnta an n'a kam bi, a to a ɔ Woso zi gɛɛ, gɔɔɔ zi? K'a nyɪ bɔ ɔ!»

³¹ N n'i bɔsi kɔnkam kɔ ma, ŋ ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ Woso zi, a y'a hɔre a ɔ: bɔ minto m wɔɔ n a mim si gɛ?

³² Bi kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ gɔɔɔ zi, zamaa bi bi yere y. Kɔ zamaa bi Zaan dɔ wosolesinnɔsorazaa paan... bi minto.»

³³ N n a nyɪ bɔ ɔ Yeezuu m, ŋ ɔ: «Wɔɔ n a dɔ y.» Yeezuu n a hi ŋ ni, a ɔ: «Bi minto bi, mɔɔ bi bɔnce niŋŋɔ kɔ n lɛ ka mɔɔ ɔ bi hɔre awɔɔ m sɔ y.»

12

Wutu dɔmazannɔ bɔnyaarɔ hɔbɔkɔrenoom
(*Matiyee 21.33-46; Likki 20.9-19*)

¹ Yeezuu n a sɔŋŋida ba, an ni meer bam kan ŋ ki hɔbɔkɔrenoom dare m, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta an dɔven gɔ sɔɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɔr dɔven nyɪ bi hi bɔŋ ɔ, an bɛŋŋɔ dɔ sɔ, an gɔɔɔ sa kɔ ŋ n dɔ dɔvensɪra bi ma, an a hɔr an ta zaa ra.

² Dɔven mɔsa k'a a ku bi, a n a zibɛɛnyɪ deem nyɔɔ wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si, an b'a ka a ɔ.

³ N n a nyasɔ, ŋn'a zɛ, ŋn'a da zaa ra a wɔ n tu.

⁴ Wutu zaa bi n a ya, an zibɛɛnyɪ vanta nyɔɔ. Wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ n a zɛ, ŋni yaaba da a mim ma, ŋni fir ka ma.

⁵ A n a ya, an a kaakɔ hɔ nyɔɔ, ŋn'a zɛ gɛr. Bi jɛ ɔ, an gɔɔɔ vantɔɔ nyɔɔ, ŋni fir ka gɔsɔnnɔ ma, ŋni gɔsɔnnɔ zɔnzɛ.

⁶ A kur ma hɔ ma bi, a nyɪ k'a ŋsa bi y'a deem ɪ gɔɔta, an a nyɔɔ ŋ zi, an n'a hɔre, a ɔ: «N mɔɔ nyɪ bi dan ɔ.»

⁷ Wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ n a dɔnda kan kɔ ki, ŋ ɔ: «A n ni zem b'a so arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a zɛ, k'ɔ ɔ so wutu b'ɔ.»

⁸ N n a nyasɔ, ŋn'a zɛ gɛr, ŋni bɔ m dɔvensɪra b'ɔ, ŋn'a zo.»

⁹ «Bɔ dɔvensɪra zaa bi n'a bare? A zem, an b'a dɔvensɪra zibɛɛzannɔ wɔɔ zɔnzɛ, an a sa, an a ka a vantɔɔ ɔ.

¹⁰ Awɔɔ n naa karɔnda ba ra?
Jaa kɔ cedonno a bɔ ɔ ŋn'a zo bi,
bi y'a ba jaa paŋŋazaa, cɛ bi dɔre minto.

¹¹ Zuuba ɪ naa ba, bi wɔɔ yɪ hɔ gɔta m.»

¹² Gɔɔɔ kɔ ŋ y'a tɔr ka ma rɔ wɔɔ n'a kam ma k'a nyasɔ, bi, ŋ yɪ nyɪ bam zamaa bi m. N y'a dɔ, ŋ ɔ: hɔbɔkɔrenoom naa dɔ da Yeezuu ɔ awɔɔ minto. N n a hɔr, ŋn'a gɔ ma.

**Rɔm cir yawɔrsire mim*
(*Matiyee 22.15-22; Likki 20.20-26*)

¹³ N farizɛɛnɔ kan Hirɔɔdi gɔɔɔ ki nyɔɔ Yeezuu zi kɔ ŋ n'aa a nyasɔ a meerbaa nɔ ɔ.

¹⁴ N n b'a hi, ŋ ɔ: «Zuuba, wɔɔ dɔ sɪrazaa n'ɪbu m, b'ɪbu heer tɪrga kan gɔaa biyɛɔ ki. ɪbu bɔr dɔgam gɔaa meer ma bala y, Woso zaa ɪbu n'a dɔndam sɪra bɔnce ɔ. Zaa ta ɔ k'ɔ *Rɔm cir yawɔr ka gɛ? A a ga m gɛɛ a n a ga ni?»

15 Bɪ, kɔ Yeezuu ŋ zambɔ bɪ dɔ bɪ, a a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a ɡɪŋgam mɔɔ ma nɔɪnaaɔ? K'a bɔr wacɪr m deem, kɔ m dɪga a.»

16 N ɪ n bɔr m. Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Ŋɔasa naa do kan ɡɔrsɪra naa do kɪ, nka hɔ nɪ?» N ɔ: «*Rɔm cir hɔ m.»

17 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a hɔ kɔ cir a so ɔ bɪ ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso a so ɔ bɪ ka ɔ.» Meerbaa naa do nyɪbɔɔrɛ a ka, ŋ n zɛ kɔdɔ.

Gəəno mumbɔɔrɛ mim
(Matiyee 22.23-33; Likki 20.27-40)

18 Sadisɛɛnrɔ kɔ ŋ ɔ, gəəno mumbɔɔrɛ ba ɔ bɪ, ŋ bɔr Yeezuu zi, ŋnɪ laaka da han, ŋ ɔ:

19 «Zuuba, Moyiisi a ɡɔrsɪra ba an a ka wɔɔ ɔ, a ɔ, <Kɔ ɡɔaa ga, an a lɔ to, b'a nyɪ ba ɔ y, k'a danyɪ n lɔ bɪ si, k'an nyɪ yɪ kan kɪ a danyɪ bɪ minto.>

20 Danyɪnɔ ɪ nyɪnta saanhɪna. Lɛɛkarezaa bɪ n lɔ sa, an ga, an a ɡɔ lɔ bɪ ma, bɪ nyɪ ba ɔ y.

21 A hɪya hɔ bɪ n lɔ bɪ si, an ga, b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y. A kaakɔ hɔ bɪ maam sɔ.

22 Saanhɪnarɔ wɔɔ haay ŋ ɡɪŋga, bɪ ŋ n nyɪ yɪ kan lɔ bɪ kɪ y. N haay kur bɪ, lɔ bɪ n bɪ ga.

23 Gəəno mumbɔɔrɛ dɔmɪm ɔ, kɔ ŋ y'a mɪm bɔ ɔ, ŋ haay bireyaa ɔ, nka y'a so lɔ b'ɔ? Bala, ɡɔɔ saanhɪnarɔ wɔɔ haay lɔ bɪ si.»

24 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n ɡɔrsɪrarɔ mɪŋŋɔɔ kan Woso paŋŋa kɪ dɔ bɪ, bɪ y'a ka awɔɔ nɪ nyɔnnyɔɔrɛ nɔ ɔ.

25 Bala, kɔ gəəno b'a mɪm bɔ ɔ, yar bɪr lɔ sare y, lɔ bɪr yar sare y. Bɔ ŋ y'a ɔ kɔ ɔ kan malɛkarɔ kɔ ŋ nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ.

26 Bɪ kɔ gəəno mumbɔɔrɛ bɪ mim nɪ, awɔɔ n a karɪnda ba Moyiisi ci bɪ nɔ ɔ ra, dɔmɪm kɔ Woso meer ba kan Moyiisi kɪ tutugu nɔ ɔ bɪ, a ɔ: <Abraham kan Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ Woso m mɔɔ m.>

27 Gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m. Awɔɔ ɪ nyɔnnyɔɔrɛ nɔ ɔ ɡɔta.»

Lɛ lɛkarɛ
(Matiyee 22.34-40; Likki 10.25-28)

28 Wosocikarɪnsaamba deem ŋ bɪsɪkarɛ bɪ ma, a a yɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ mɪŋŋa, an a zɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Lɛrɔ wɔɔ haay bire ɔ kara ɪ lɛ da?»

29 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ lɛkarɛ hɔ bɪ n naa do: <K'a tɔr ka Israyɛl zannɔ, Zuuba k'a m wɔɔ Woso bɪ, a y'a deem m Zuuba.>

30 K'ɪ Zuuba ɪ Woso bɪ ŋɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ hɔɔndarɛ kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay.>

31 A hɪya hɔ bɪ ba n nɪ: <K'ɪ mim ŋɔa amba ɪ mɪŋŋa m.> Lɛ vanta ba ɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra y.»

32 Wosocikarɪnsaamba bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra ɪbɪ hɪ, karɪnsaamba, a mɪŋŋa ɡɔta: <Woso y'a deem m, bɪ a vanta ba ɔ, an a na ma y.>

33 ɪ Woso ŋɔa kan ɪ heer kɪ haay, ɪ hɔɔn kɪ haay, ɪ paŋŋa kɪ haay, k'ɪ mim ŋɔa amba ɪ mɪŋŋa m,> bɪ jɪra manɪ haay kɔ n nɪ sɛ nyan ɔ bɪ m, kan ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ nɪ ŋ kam Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.»

34 Yeezuu k'a yɪ ɡɔaa b'a nyɪ bɔ ɔ mɪŋŋa bɪ, a a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ bɪ laatɔ Woso cirbɛɔ bɪ ma y.» Bɪ kur bɪ, ɡɔaa biyɛɔ ɪ nyɪ bam Yeezuu larlɛ m.

Krista bɪ, nka nyɪ nɪ?
(Matiyee 22.41-46; Likki 20.41-44)

35 Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Zerizalɛm Wosocɛ ɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Bɔ minto m wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ɔ: *Davɪd Nyɪ m Krista bɪ m ɡɛ?»

36 *Sent-Espri a ka Davɪd n a hɪ, a ɔ:

Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m:

nyinta mɔɔ bɪsɪ ɔ,
kɔ m b'a ka k'i jinnɔ wɔɔ n nyinta ɪ gam taa.

³⁷ David miŋŋa y'a birm Zuuba. Kɔ Zuuba n a ba lɔ, an nyinta *David Nyɪ gɛ?»
Zamaa bɪ n'a tɔr kam ma kan heernyinta kɪ.

Yeezuu dɔndɔ karɛ
(*Matiyee 23.1-36; Likki 20.45-47*)

³⁸ Yeezuu y'a hire ŋ nɪ a hɔdɪndarɛ nɔ ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi kan woso-cikarɪnsaambɔɔ kɔ ŋ nɪ bɪmbɪrm zabarɔ m, ŋn'a kam daɔrɛ ma zamaa gɔta bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ,

³⁹ ŋn'a kam lɛkare bɪncɛ ma hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ, kan sokɔma bɪncɛ kɪ.

⁴⁰ N̄ n'ɪ zonno hɔ yɔrɛ ŋ nɪ, ŋn'a miŋŋabaa hunkam kan yaadarɛrɔ jintoo kɪ. N̄ hɔnhɔrɛ yɪm maam-maam.»

Zoro ganwɔrɛ karɛ
(*Likki 21.1-4*)

⁴¹ Yeezuu nyinta an a meer nya busoo daɔrɛ bɪncɛ bɪ rɛ, an nɪ dɪgam gɔɔɔ wɔɔ busoo bɪ daɔrɛ ma. Arzakazannɔ wɔɔ barla gɔsɪnnɔ y'a dan ɔ gɔta.

⁴² Zoro n bɪ tanka hɪya zar ɔ.

⁴³ Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zoro ŋɔazaa naa do busoo bɪ zar ɔ gɔta, an lɛ da gɔaa haay k'a n'a dan ɔ bɪ ra.

⁴⁴ Bala, ŋ haay busoo k'a zibɔɔ ba ŋ ma bɪ, ŋ y'a da ɔ. Bɪ zoro bɪ kan a cicir bɪ kɪ, a a mɪsɪrbaa hɔ sa haay, an a da ɔ.»

13

Yeezuu ɪ Wosocɛ bɪ wurgɛrɛ mim dɪndam
(*Matiyee 24.1-2; Likki 21.5-6*)

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosocɛ b'ɔ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, dɪga cɛ bɪ jaarɔ wɔɔ gɔrɛ ma kan a dɔrɛ kɪ!»

² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Dɪga ɪbɪ nawɔm cɛrɔ wɔɔ dɔrɛ gɔtabaa ma ra? Jaa deem bɪ gɔɔtare a mim burɔ ɔ y. N̄ haay zɛm bɪ wurgɛ.»

(*Matiyee 24.3-14; Likki 21.7-19*)

³ Yeezuu yaa nyinta Oliviyee ci bɪ ra, an a meer nya Wosocɛ bɪ rɛ. Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Pɪyɛr kan Zakkɪ kɪ, Zaan kɪ, Andɪr kɪ kɔ ŋ y'a dɔ, ŋ ɔ, gɔsɪ ba b'ɔ bɪ, ŋ laaka naa do da Yeezuu han, ŋ ɔ: «Naa do bam brɔ?»

⁴ A hɪ wɔɔ m, makra kara n nɪ nawɔnnɔ nyarɛ bɪ hunkam wɔɔ nɪ?»

Durnya nyarɛ makrarɔ

⁵ Yeezuu n'a hire ŋ nɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ gɔsɪ b'awɔɔ nyɔnnɔɔ y.

⁶ Gɔɔɔ gɔta zɛm, ŋnɪ bɪ meer ba mɔɔ tɔ m, ŋ ɔ: «Krista n a mɪ,» bɪ ŋ gɔɔɔ gɔta nyɔnnɔɔrɛ.

⁷ K'awɔɔ bɪ yar mim ma kan yar k'a n'a dam ma, an bɪ wuti bɪ kɪ, a bɪ dabɔɔ ba y, bala, pakra m kɔ naa haay n ba. Bɪ, durnya nyarɛ bɛɛ m naa cɪna y.

⁸ Do deem gɔɔɔ wutim ŋnɪ yar ba kan doro vantɔɔ kɪ. Tara deem zannɔ wutim ŋnɪ yar ba kan tara vanta zannɔ kɪ. Bɪncɛrɔ gɔsɪnnɔ tara nyiŋŋɛm. Nɔ nyɪntan ɔ, dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, k'a dɔ, a ɔ: fɪryɪrɛ sɪŋŋɪda a zɔ.

⁹ K'a dundo a miŋŋa zi, ŋ y'awɔɔ gɔrm, ŋnɪ ta awɔɔ m dɔdɔkɛnnɔ zi, ŋ y'awɔɔ zɛm madɪrɔ m sokɔmacɛrɔ ɔ. N̄ tare awɔɔ m tara lɛzannɔ kan cinno kɪ taa mɔɔ minto. Nawɔnnɔ y'awɔɔ yɪm mɔɔ minto, an nyinta kasetɪ brɔɔ minto.

¹⁰ Bɪ pakra m kɔ ŋ nɪ lɛɛ ka, ŋnɪ lemim nyinta pa da durnya haay nɔ ɔ, kɔ durnya nyarɛ n bɔkarɛ, an a ku.

11 Kɔ η b'awɔɔ nyasɔ, ηn'i tare awɔɔ m dɔdɔkɛnno buncɛ ɔ b'ɔ, a bɪ lɛɛ ka a a hɔɔn da hɔ k'awɔɔ n aa a hɪ bɪ ma y. Mim k'a nɪ zem bɪ bɔr awɔɔ hɔɔn ɔ dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, b'awɔɔ n n'a hɪm. Bala, awɔɔ bɛɛ n nɪ meer bam dɔmɪm bɪ do ɔ y, Sent-ɛspri n nɪ meer bɪ bare awɔɔ buncɛ ɔ.

12 Danyɪnɔ kɔ kam zɛ ma. Zɪ y'a nyɪ kare n n a zɛ. Nyɪnɔ wutim nyaam kan a zɪrɔ kɪ, ηn'a ka, ηnɪ η zɪnzɛ.

13 Gɔaa haay sɔrɛ awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bɪ gɔaa k'a nyasɔ a sɪrakare m kɔɔkɔɔ an ta an fɪryɪrɛ bɪ nyare ku, bɪ zaa bɔmbɔrɛ yɪm.»

Heerzar gota

(Matiyee 24.15-28; Likki 21.20-24)

14 «K'awɔɔ bɪ <Gɔaa kɔ hɔzhaarbarezaa bɔnyaa m bɪ> yɪ an nɪ buncɛ nɪηηɔ ɔ, b'a n'a ga m, an nyɪnta buncɛ bɪ do ɔ, gɔaa nɪηηɔ k'a n'a karɪnda bam bɪ ma bɪ, k'an a jɪ ma. Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntam Zidee ɔ bɪ, kɔ η n'a si ηnɪ ta ciro ɔ.

15 Gɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bɪ, a b'a ka ma k'a zer a gasɔ a cɛ ɔ, k'a hɔsɪ sa dɔmɪm bɪ do ɔ y.

16 Gɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ dɔmɪm bɪ do ɔ, a b'a bɔ an doo k'a yaa a huu sa y!

17 Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, mim pakra bam lannɔ jɪsɪzannɔ m, kan bɔɔ n nɪ nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

18 K'a yaa da, kɔ naa do bɪ lee ku la dɔmɪm ɔ y.

19 Bala, a nyɪntam fɪryɪrɛ dɔmɪnnɔ k'an nyɪnta ɔ hallɪ durnya kɔ Woso a da bɪ sɪηηɪda ma, an ta an naa ma ku, bɪ, ɔ b'ɔ yare, ɔ a do yɪ fɪga y.

20 Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔrɛ, gɔaa ba ɔ an b'a dam ma, an a meeyaa bɔmbɔ y. Bɪ gɔɔɔ k'an η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto, a dɔmɪnnɔ wɔɔ duro bɔrɛ.

21 Kɔ gɔaa a hɪ, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, gɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

22 Nɔaarzannɔ kɔ η Krista tɔ sa ηn'a ka a ma rɔ wɔɔ, kan ηɔaarlesinnɪsɔrazannɔ kɪ nyɪntaη ɔ gota. N makrarɔ bam gota kan hoserlo kɪ k'a a da ma, a gɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ nyɔnnɔɔ.

23 Bɪ k'awɔɔ m, k'a dundo a zi kan hɔ kɔ mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ haay awɔɔ m, b'a n'a ku cɪna bɪ kɪ.»

Gɔaanyɪ bɪ zɛrɛ

(Matiyee 24.29-31; Likki 21.25-28)

24 «Bɪ kɔ fɪryɪrɛ dɔmɪnnɔ wɔɔ bɪ cem, dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nɔ ɔ, woso b'a yare an gu y, mom b'a yare an gu sɔ y.

25 Monyaarɔ surm, brama paηηa haay y'a zem kɔ ma.

26 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, n Gɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an a to warkɔ nɔ ɔ an bɪr zem kan paηηa kɪ, cɪrbɛθ gota kɪ.

27 A n bɔkare, an malɛɛkarɔ nyɔɔ lɛɛ haay ɔ, ηn'aa gɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, an a sa dɔjɪr ma an ta kan meer kɪ.

(Matiyee 24.32-35; Likki 21.29-33)

28 K'a sɔɔn makra bɪ sa. K'awɔɔ b'a yɪ, an lɛɛ daa da, an nɪ kum, awɔɔ dɔ a ɔ siire a zɔ.

29 A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ bɪ minno nɔɔn duro yɪ, ηn'i zɛrɛ, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyɪ bɪ zɛrɛ dɔmɪm a zɔ.

30 Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: zamaana naa do bɪ cenim, kɔ nawɔnnɔ haay bɛɛ ba y.

31 Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaarɔ wɔɔ bɪ cenle y.

(Matiyee 24.36-44)

32 Bɪ, dɔmɪm bɪ do kan wakati bɪ do kɪ, gɔaa ba ɔ an b'a dɔrɛ y. Baa malɛɛkarɔ kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyɪ bɪ n a dɔ sɔ y. K'a maam, Zɪ bɪ y'a deem y'a dɔ.

33 K'a dundo a zi, a bɪ hinceem ba y. Bala, awɔɔ n dɔmɪm bɪ do zɛrɛ dɔ y.

³⁴ Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ tam kɔ ɔ bɪ kɪ, an a har to a zibəənyɪnɔ m, an lɛ ka ŋ ɔ, an zibəə ka gɔaa biyəə ɔ k'an a ba. A n a hɪ hardɔmazaa bɪ m, a ɔ: a bɪ hinceem ba y.

³⁵ K'a b'a zu a ɔ y. Bala, awɔɔ n har bɪ zaa bɪ zere dɔmɪm dɔ y. Kɔ dɪbsɪr nɪ, kɔ wuti gɔta nɪ, kɔ koo baadare dɔmɪm nɪ, kɔ dɔmɪre nɪ, awɔɔ n a dɔ y.

³⁶ Dɔmɪm niŋŋə k'a nɪ zem bɪ bɔr ɔ bɪ, a b'a ka, an bɪ dɪga a awɔɔ hinceem ba y.

³⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ, awɔɔ haay mɔɔ hɪ a m. K'a bɪ hinceem ba y.»

14

Yeezuu zambɔ zere mim (Matiyee 26.1-5; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ *Pakki cibsa kan bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cibsa kɪ gɔɔta dɔmɪm hɪya. Wosocɛmannɪbənno jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ y'a kam zaa k'a n'a sam k'a Yeezuu ku a nyasɔ a mim ka ra, kɔ n n'a zɛ bɪ ma.

² Ŋ y'a hɪm kɔ m, ŋ ɔ: «Ŭ b'a ba cibsa hinni ɔ y. Kɔ n bɛɛ nɪ, zamaa bɪ wutim yar m kan wɔɔ kɪ a minto.»

Lɔ tidəər zɛ Yeezuu ma Betanii ɔ (Matiyee 26.6-13; Zaan 12.1-8)

³ Yeezuu nyɪnta Betanii ɔ, gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn kusimə bɪ har ɔ. K'a nɪ hɔbɪre bɪm bɪ, lɔ deem bɔr har ɔ b'ɔ kan gedre kɪ, n n a ba albatɪr jaa m, tidəər n a han. A jɪ n nyɪnta, a lɛ m kɔsɪ, an tidəər gedre bɪ yɪ, an tidəər bɪ lo Yeezuu ra.

⁴ Bɪ, naa do gɔɔɔ gɔta heer zar, ŋn'a hɪm kɔ m, ŋ ɔ: «Bɔ tɔ ma m, n n tidəər naa do zaar bare?»

⁵ N y'a da ma, n n tidəər naa do hɛɛ, a busoo n cem *deniyee zɔɔkarkɔ han, n n a ka ŋɔazannɔ ɔ.» Bɪ, ŋ nyɪnta, ŋn'ɪ kukur bam lɔ bɪ ma.

⁶ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a lɔ bɪ to zenyy... Bɔ tɔ ma m, awɔɔ n'a heer zarlɛ? Zibəə mɪŋŋa a ba mɔɔ tɔ ma.

⁷ Ŋɔazannɔ nyɪntare awɔɔ bire ɔ dɔmɪm haay. Awɔɔ y'a dam ma a hɔ mɪŋŋa ba ŋ nɪ dɔmɪm k'awɔɔ lɛ n taa ɔ. Bɪ mɔɔ, mɔɔ bɪ nyɪntam kan awɔɔ kɪ dɔmɪm haay y.

⁸ Lɔ naa do, hɔ k'a a da ma b'a a ba. K'a tidəər nɔ mɔɔ mɛ ma bɪ, lɛɛ a ka, an mɔɔ mesim banka mɔɔ birle minto.

⁹ Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: durnya nɔ ɔ, bɪnce kɔ n nɪ lemim nyɪnta pa dan ɔ haay bɪ, n y'a tɔ dare a nɔ ɔ, n n lɔ naa do hɔ k'a a ba bɪ hɪ sɔ.»

Zidas zambɔ mim (Matiyee 26.14-16; Likki 22.3-6)

¹⁰ Bɪ kur bɪ, Zidas Iskariyɔtɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ ta, an aa wosocɛmannɪbənno jɪtannɔ wɔɔ yɪ, k'a Yeezuu nyasɔ a ka ŋ ɔ.

¹¹ Kɔ ŋ naa ma bɪ, ŋ heer nyɔɔ gɔta, ŋnɪ ler bɔ m, ŋ ɔ: «K'a busoo ka ɔ.» Zidas n yɛ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma a Yeezuu nyasɔ a ka ŋ ɔ bɪ ma.

Yeezuu hɔbɪre jɛzaa bankare (Matiyee 26.17-25; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹² Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma lɛɛkare dɔmɪm ma bɪ, n nɪ pakki sinnyɛem manni ban ɔ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a hɪ m, ŋ ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbɪre bɪ ba ka, ɪbɪ minto?»

¹³ A n a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ hɪya, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a ta tara nɔ ɔ, awɔɔ gɔaa zɛŋ ɔ, an hɪ busu gər ɔ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ,

¹⁴ a gasɔ bɪnce k'a nɪ gasɔŋ ɔ b'ɔ. B'ɔ bɪ, k'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: <Zuuba ɪ laaka dam: bɪnce kara awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪre bɪ bɪŋ ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ?»

¹⁵ A cɛ gota hunkare awɔɔ m mim ɔ, ɲn'a banka haay. Bince bi do ɔ awɔɔ n ni pakki hɔbire bi banj ɔ.»

¹⁶ Karɔndanyɔnɔ wɔɔ n a hɔr, ɲni ta tara nɔ ɔ b'ɔ, ɲn'aa hɔ haay bi yi amba a a hi ɲ ni bi m, ɲni pakki hɔbire bi banka.

Yeezuu je hɔbire bire kan a karɔndanyɔnɔ ki

¹⁷ Yirbɔɔ k'a da bi, Yeezuu bɔr kan a karɔndanyɔnɔ buerehɔyɔɔ wɔɔ ki.

¹⁸ Yeezuu k'a ni hɔbire bi bɔm kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki bi, a a hi, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem k'a ni hɔbire bɔm kan mɔɔ ki bi mɔɔ nyasom, an mɔɔ ka.»

¹⁹ ɲ haay ni nyɔntam kan heer zar ki. ɲ gɔaa deem-deem n'a larm, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ m gɛ?»

²⁰ Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «Awɔɔ gɔaa buerehɔya bi deem m. Gɔaa k'a n'a wɔ nyɔɔm kan mɔɔ ki laaga b'ɔ, bi m.

²¹ Bala, Gɔaanyi bi cenim amba hɔ kɔ ɲ y'a gɔrsira ba a tɔ ma bi m. Bi kɔsi ɪ kan gɔaa k'a ni mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bi ki. Kɔ gɔaa bi do ɪ ni yi, a jira.»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɔndam

(Matiyee 26.26-30; Likki 22.15-20; 1 Korɛnti zannɔ 11.23-25)

²² Kɔ ɲ ni hɔbire bi bɔm bi, Yeezuu bur sa, an a barka da ɔ, an n'a hire, a ɔ: «K'a si, naa do naa, mɔɔ mɛ m.

²³ Bi kur bi, a a ya, an laaga sa, dɔven n a han, an barka yaa da Woso m, an a ka ɲ ɔ, ɲ haay n a mi.»

²⁴ A n a hi ɲ ni, a ɔ: «Mɔɔ ma m naa, gɔaasɔbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ gota minto.

²⁵ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ bi m yare m dɔven mi dɔ y, an ta an dɔmɔm kɔ mɔɔ n ni zɛm bi m ya, m a mi kan awɔɔ ki Woso cirbɔɔ bi nɔ ɔ bi ku.»

²⁶ Kɔ ɲ barka laarɔ wɔɔ lɔ ɲn'a nya bi, ɲ bɔ ɲni ta Oliviyee ci ra.

(Matiyee 26.31-35; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

²⁷ Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «Awɔɔ y'a wɔsɔrabaa tom, bala, n y'a gɔrsira ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dundor bi zɛm, seero wɔɔ n hɔsɔga da.»

²⁸ Bi mɔɔ mumbɔɔre kur bi, mɔɔ lɛɛ kare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ.»

²⁹ Pɔyɛɛr n a nyɔ bɔ ɔ, a ɔ: «Baa kɔ gɔaa haay bi wɔ saa a wɔsɔrabaa ma, mɔɔ bi wɔ saa n ma y.»

³⁰ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire ɔbi m, gum naa do ɔ bala, koo bi baa dam gallem hɔya y, ɔbi n bɔsi ka mɔɔ ma gallem kaakɔ.»

³¹ Pɔyɛɛr n a nyɔ bɔ ɔ, an so ra kan panja ki, a ɔ: «Kɔ ga mɔɔ nawom kan ɔbi ki a jira, mɔɔ bi bɔsi kare ɔbi ma y.» A muno wɔɔ n a hi maam sɔ.

Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ

(Matiyee 26.36-46; Likki 22.39-46)

³² Bi kur bi, ɲ ta bince kɔ n n'a birm Getsemanee ɔ b'ɔ. Yeezuu n a hi a karɔndanyɔnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a nyɔnta naa ɔ, kɔ m yaa da, kɔ m bɔr.»

³³ A n Pɔyɛɛr gaa kan Zakki ki Zaan ki. Dɔmɔm bi do ɔ bi, heerzar gota kan dabɔɔ ki gasɔ ɔ.

³⁴ A n a hi ɲ ni, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma. K'a gɔɔta naa ɔ, a bi hinceem ba y.»

³⁵ A n ta lɛɛ poore, an kukurɔ zɛ, an a meer ku tara ma, an ni yaa dare, an n'a hire, a ɔ, kɔ fɔyɔre k'awɔɔ n n'a yim bi y'a dam ma, an a gɔ a ma.

³⁶ A n n'a hire, a ɔ: «M Zi, hɔ ba ɔ an kɔɔkɔɔ ɔbi ma y. Fir naa do gɔ mɔɔ ma, kan bi ki haay, ɪ bi mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔ ba.»

³⁷ A n a bɔ, an bɔr a karɔndanyɔnɔ wɔɔ zi, a bɪ dɪga a η hinceem ba, an η gu, an a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, hinceem ɪbɪ n'a bam na, ɪbɪ n'i da ɪ mɪŋŋa ma wakati deem ma tɔkke ra!

³⁸ K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Awɔɔ heer lɛ taa, bɪ mɛsim paŋŋa ba ɔ y.»

³⁹ A n a bɔ, an ta yaadare bɪncɛ ɔ b'ɔ, an a ya, an so a yaadare bɪ ra.

⁴⁰ A n a bɔ, an bɔr a hɪya hɔ ma a karɔndanyɔnɔ wɔɔ zi, an bɪ dɪga a, η hinceem ba. Bala, hinceem ta η nɪ gɔta. N η hɔ k'a n'a hɪm nɪ bɪ dɔ y.

⁴¹ A n a bɔ an bɔr a kaakɔ hɔ ma η zi, an b'a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a lɛ taa, k'a hinceem ba kɛɛrɛ, k'a hoon si. Hɔ haay nya. Dɔmɪm a ku. Naa ma bɪ, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ n a ka mimbɔnyaabɛnno ɔ.

⁴² K'a wuti, k'ɔ ta, gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasum k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

Yeezuu nyasɔrɛ

(Matiyee 26.47-56; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴³ Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, Zidas, buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ lee ku lɛem, kan gɔɔɔ cir kɪ, bannɔ kan kargɔrɔ kɪ a wɔ ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, gɔɔɔgusinno kɪ yɪ η nyɔɔ.

⁴⁴ Zunzukɔrazaa bɪ lɛɛ ka an makra hɪnka η nɪ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ m wɔ burgum ma bɪ, bɪ zaa m. K'a nyasɔ, a dɔ ma mɪŋŋa, a ta m.»

⁴⁵ Zidas k'a lee ku lɛem bɪ, a a zɔ Yeezuu ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Karɪnsaamba.» A n a burgum ma.

⁴⁶ Gɔɔɔ wɔɔ duro Yeezuu nyasɔ lɛem.

⁴⁷ A karɔndanyɔnɔ wɔɔ gɔaa deem kargɔ gaa ɔ, an wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛɛnyɪ sakɔ, an a tɔr gɔ ma.

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔr awɔɔ kargɔrɔ m kan bannɔ kɪ m k'a bɪ mɔɔ nyasɔ, ɪ ɔ, dazaamazaa n mɔɔ m.

⁴⁹ Mɔɔ nyɪnta awɔɔ bire ɔ dɔmɪm haay, m nɪ karɪnda bam Wosocɛ ɔ, b'awɔɔ n mɔɔ nyasɔ y.» Naa do naa, ba a ɔ, kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bɪ n kɔ yɪ.

⁵⁰ Kɛɛrɛ bɪ, Yeezuu karɔndanyɔnɔ wɔɔ a gɔ ma, ηn'a si.

⁵¹ Nyukumbueere deem zu a jɛ ɔ, an gɔbga zu a kɔɔn ɔ. Gɔɔɔ vantɔɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n a nyasɔ.

⁵² Bɪ n a mɪŋŋa yɔ, an a si a mɛ m dɪgɪ, an gɔbga bɪ to η wɔ ɔ.

N ta Yeezuu m dɔdɔkɛnno taa

(Matiyee 26.57-68; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵³ N ta Yeezuu m wosocɛmannɪbɛr jɪtaare har ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ, gɔɔɔgusinno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ a so kɔ ma b'ɔ.

⁵⁴ Pɪyɛɛr n zu Yeezuu jɛ ɔ laaɔ, an ta, an aa lee ku wosocɛmannɪbɛnno jɪtaare bɪ har ɔ b'ɔ, an aa nyɪnta kan halledɔmazannɔ wɔɔ kɪ, an nɪ nyɪkam sɛ ma.

⁵⁵ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ kan dɔdɔkɛnno vantɔɔ wɔɔ kɪ haay y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, a dɔdɔ yar, k'a ka kɔ n n a zɛ gɛr, bɪ η bɪr a yɪrɛ y.

⁵⁶ Bala, kasetɪ ηsaarzaannɔ bɔr gɔta, bɪ η meerbaa bɪ bɪr zum kɔ y.

⁵⁷ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n wuti, ηnɪ ηsaar ba, ηn'a ka a lɛ m, η ɔ:

⁵⁸ «Wɔɔ ma an n'a hɪrɛ, a ɔ: Wosocɛ naa do kɔ η y'a dɔ a wɔ m naa, mɔɔ y'a wurgɛm, bɪ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ, mɔɔ y'a vanta dɔm, b'a bɪ nyɪntam gɔaa wɔ zibɛɛ y.»

⁵⁹ Bɪ kan hɔ kɔ η n'a hɪm bɪ kɪ, η meerbaa bɪ bɪr a gam kɔ ɔ y.

⁶⁰ Bɪ kur bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ wuti gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Bɔ mim gɔɔɔ wɔɔ n'a kare ɪbɪ ra na? ɪbɪ b'a nyɪ bɔŋ ɔ ra?»

⁶¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ y. Wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ n a ya, an a lar, a ɔ: «Krista n'ɪbɪ m na? ɪbɪ m Nyɪ kɔ Woso barkazaa b'a nyɔɔ bɪ gɛ?»

⁶² Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ miŋŋa m. B'awɔɔ Gɔaanyɪ bɪ yɪm an aa nyɪnta Woso paŋŋazaa bɪsɪ ɔ, an a to brama warkɔ nɔ ɔ, an bɪr zɛm.»

⁶³ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ nɔ ma ɔ, an a miŋŋa huuro kɪnkaansɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kasɛtɪzannɔ zibɛə a ya, an ta wɔɔ ma ra?»

⁶⁴ Awɔɔ ma an Woso sɔnsɔ wɔ. Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔ?» Nɪ haay n a hɪ, η ɔ: «A a ga zɛ m.»

⁶⁵ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n a sɪŋŋɪda ba, ηŋ'i lihi dɪndam ma, ηŋɪ pɛera ku a meer ma, ηŋ'a zɛm, η ɔ: «Kɔ nka nɪ zɛrɛ k'i dɔ ɪ hɪ!» Halledɔmazannɔ wɔɔ n'a zɛm.

Piyɛɛr bɪsɪkare

(Matiyee 26.69-75; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Kɔ Piyɛɛr nɪ hallu b'ɔ bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛənyɪlɔrɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ bɪr b'ɔ.

⁶⁷ A n bɪ Piyɛɛr yɪ, an nɪ nyi kam sɛ ma, an dɪga a meer ma, an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Ibɪ nyɪnta kan Yeezuu Nazareti gɔaa bɪ kɪ sɔ.»

⁶⁸ Piyɛɛr n bɪsɪ ka, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y. Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ hɪ naa, mɔɔ n a jɪ ma y.» A n bɔ, an ta zanŋɔ ɔ.

⁶⁹ Zibɛənyɪlɔ bɪ k'a a ya an a yɪ bɪ, a a hɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Naa do naa η gɔaa deem m.»

⁷⁰ Piyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka. Bɪ kur bɪ, kɔ maasɪrɛ ba poore bɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ haay a ya, ηŋ'a hɪ Piyɛɛr m, η ɔ: «Kɔ sɪra m, ɪbɪ, η gɔaa n'ɪbɪ m sɔ. Bala, Galilee gɔaa n'ɪbɪ m.»

⁷¹ Piyɛɛr n a sɪŋŋɪda ba, an n'a wer sire, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa k'awɔɔ n'a mim dɪndam naa dɔ y.»

⁷² Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, koo baa da gallem hɪya hɔ ma. Piyɛɛr bɔkare, an mim kɔ Yeezuu a hɪ m bɪ tɔ da a nɔ ɔ: «Koo bɪ baa dam gallem hɪya y, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ ma gallem kaakɔ.» A n bɔ zɔɔ-zɔɔ, an nɪ nyi kare.

15

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Likki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Wutigɔta m bɪ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan gɔɔɔgusɪnnɔ kɪ, woso-cikarɪnsaambɔɔ kɪ, kan dɔdɔkɛnno wɔɔ kɪ a zɛ kɔ ra, k'a dɪga hɔ k'a n'a bam bɪ ma. Nɪ y'a ka, ηŋɪ Yeezuu wɔrɔ sur, ηŋɪ ta m, ηŋ'aa ka Pɪlatɪ ɔ.

² Pɪlatɪ n a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m gɛ?» Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Ibɪ hɪ.»

³ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ ηɔaar ba ηŋ'a kam la kan ηɔaarbaa do haay kɪ.

⁴ Pɪlatɪ n a ya, an a lar, a ɔ: «Ibɪ b'a nyi bɔŋ ɔ ra? Dɪga mim haay kɔ η n'a kare ɪbɪ ra bɪ ma.»

⁵ Bɪ Yeezuu n a ya, an hɔsɪ nyi bɔ ɔ Pɪlatɪ nɔ y. Pɪlatɪ n zɛ kɛdɛ.

(Matiyee 27.15-26; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

⁶ Kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ bɪr ηŋ'i cɪbsa gɔta bare, Pɪlatɪ bɪ, lɔ kɔ η y'a yɛ bɪ, an n'a bɔrɛ, an wɔ saa.

⁷ Bala, gɔaa kɔ n n'a birm Barabas bɪ nyɪnta lɔnnɔcɛ ɔ kan gɔɔɔ kɔ η yar ba tara nɔ ɔ ηŋɪ gɛr zɛ rɔ wɔɔ kɪ.

⁸ Zamaa bɪ n ta Pɪlatɪ zi, ηŋ'aa hɔ k'a n'a kare η ɔ biisi bɪ yɛ.

⁹ Pɪlatɪ n η lar, a ɔ: «Awɔɔ lɛ n taa kɔ m zɪfɔrɔ cir bɪ bɔ, m wɔ saa gɛ?»

¹⁰ Bala, a a dɔ a ɔ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ nɔ nɪ tam Yeezuu ma, kɔ gɔɔɔ wɔɔ a ηɔa bɪ minto.

¹¹ Bɪ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ zamaa bɪ nyɔnnɔɔ, kɔ Pɪlatɪ m Barabas bɔ an wɔ saa.

¹² Pɪlatɪ n a ya, an zamaa bɪ lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba gɔaa k'awɔɔ n'a birm zɪfɔrɔ cir bɪ nɪ?»

¹³ N̄ n zee da, η υ: «K'a wɔ ɡɔdarkɔra ma!»

¹⁴ Pɪlati n a hɪ η nɪ, a υ: «Bɔ a a ba an bɔnyaa?» N̄ n a ya, ηnɪ zee da, an lɛ da biisi ra: «K'a wɔ ɡɔdarkɔra ma!»

¹⁵ Pɪlati k'a lɛ n taa k'a zamaa bɪ heer nyɔɔ bɪ, a Barabas bɔ an wɔ saa, an a ka, ηnɪ Yeezuu zɛ madɪrɔ m, an a ka η υ, kɔ η n'a wɔ ɡɔdarkɔra ma.

*Yarbənno y'a hɔɔnhɔ bam Yeezuu m
(Matiyee 27.27-31; Zaan 19.2-3)*

¹⁶ Yarbənno Yeezuu gaa ηnɪ ta m hallu υ, bɪnce kɔ n n'a hɪm ma Pretɔaar b'ɔ, kan yarbənno kɔ η ɡɔɔta rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁷ Bɪ kur bɪ, ηnɪ cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɛ m da Yeezuu ra, ηnɪ laa waa, ηn'a ku a mim ma.

¹⁸ N̄ n'ɪ yaa dam nɪ, ηn'a hɪrɛ, η υ: «Zɪfɔrɔ cir, wɔɔ ɪ yaa darɛ ɪbɪ m.»

¹⁹ N̄ n'a zɛrɛ a mim ma bara m, ηn'ɪ lihi dɪndam ma. N̄ n sɔnta a taa, ηn'ɪ yaa dam nɪ.

²⁰ Kɔ η y'a hɔɔnhɔ ba Yeezuu m ηn'a nya bɪ, η cinno huu bɪ bɔ ma ηn'a huuro wɔɔ du ma, ηn'ɪ tam nɪ k'a yaa a wɔ ɡɔdarkɔra ma.

*N̄ Yeezuu wɔ ɡɔdarkɔra ma
(Matiyee 27.32-44; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)*

²¹ Sɪrɛnnɪ ɡɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn b'a to a har υ, an nɪ tam kɔnɔ υ. Alesandɪr kan Rifis kɪ baaba m. Yarbənno wɔɔ n paŋŋa ba ma k'an Yeezuu ɡɔdarkɔra bɪ busu.

²² N̄ n ta Yeezuu m bɪnce kɔ n n'a birm Golgotaa b'ɔ. A lɛ taa k'a hɪ, a υ: «Minkorgo bɪnce.»

²³ N̄ n dɪvɛn war kɔ ma kan *mɪr kɪ ηn'a ka Yeezuu υ, b'a n a mi y.

²⁴ N̄ n a wɔ ɡɔdarkɔra ma, ηnɪ pɔɛɛɡa da a huuro wɔɔ ma ηnɪ η jir. Ɔɔaa biyɛə kan a hɔ kɪ.

²⁵ N̄ Yeezuu wɔ ɡɔdarkɔra ma ηn'a nya dɔɡta m wakati nɛɛhɔ ma.

²⁶ N̄ n Yeezuu zɛ bɪ jɪ ɡɔrsɪra ba nɔɪnaaυ wargaa ma Yeezuu mim la ɡɔdarkɔra bɪ ma: «Zɪfɔrɔ cir m.»

²⁷ N̄ konno wɔ hɪya ɡɔdarkɔrarɔ ma bɪnce deem υ kan Yeezuu kɪ. Deem a jɪsa, deem a bɪsɪ. [

²⁸ Hɔ kɔ n nyɪnta, n n a da Wosoci nɔ υ bɪ kɔ yɪ: «N̄ y'a lɛ sa n n a da mimbɔnyaabənno barla.»]

²⁹ Cenlezannɔ kɔ η nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm, ηn'a mim zɛm zukɔ-zukɔ, ηn'a hɪrɛ, η υ: «Haya! ɪbɪ k'ɪ ɪ da ma, ɪ Wosocɛ wurgɔ, ɪ ɪ bɔ, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ υ bɪ,

³⁰ ɪ mɪŋŋa bɔmbɔ, k'ɪ zer ɡɔdarkɔra bɪ ma.»

³¹ Wosocɛmannɪbənno wɔɔ sɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ y'a dɪndam kan kɔ kɪ, ηn'ɪ yaa wɔm Yeezuu ma, η υ: «A a muno bɔmbɔ, an bɔkarɛ, a b'a dam ma an a mɪŋŋa bɔmbɔ y.»

³² Kɔ Krista, Israyɛl cir bɪ n zer ɡɔdarkɔra ma kɛɛrɛ, k'ɔ a yɪ, k'ɔ sɪra ka. Ɔɔɔɔ kɔ η yɪ η wɔ ɡɔdarkɔra ma rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm sɔ.

*Yeezuu zɛ
(Matiyee 27.45-56; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)*

³³ Sɪnsɛbir k'a bɪ da bɪ, monsigɔ ɡɔta zɛ tara burɔ υ an ta an wakati kaakɔ ku yirbɛərə m.

³⁴ Wakati kaakɔ bɪ ma bɪ, Yeezuu zee ɡɔta da, a υ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lɛ taa k'a hɪ, a υ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ nɪ, ɪ ɪ bɔ mɔɔ υ?»

³⁵ Ɔɔɔɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, η υ: «K'a tɔr ka, a ɪ *Elii birm k'an b'a da a han.»

36 N̄ deem n bra si an aa h̄o maf̄o-maf̄oda sa, an a nȳoo h̄o h̄eenr ma, an a du b̄enk̄o ma, an a ka Yeezuu ʊ k'an a mi, an n'a h̄ure, a ʊ: «K'a to, k'ʊ d̄iga a Elii zem b'a zer ḡe.»

37 Yeezuu n zee ḡota da, an ga.

38 Wosoc̄e b̄i p̄era* b̄i n kaans̄o a bire ʊ, an a sa mim ʊ an b'a z̄e tara ma.

39 Yarb̄enno cir b̄i n j̄um, an a nya Yeezuu r̄e. K'a ȳi an ga maam b̄i, a a h̄i, a ʊ: «S̄ira m, ḡuaa naa do nȳnta Woso Nȳi paan....»

40 Lann̄o nȳnta b'ʊ, ηn̄i j̄um laato ηn'̄i d̄igam. Magdalaa Maarii nȳnta η bire ʊ, kan Salomee k̄i, Zozee kan Zakk̄i poore da Maarii k̄i.

41 Yeezuu k'a nȳnta Galilee ʊ b̄i, lann̄o n̄oon duro nȳnta ηn̄i zu k̄ʊ ʊ kan k̄i, ηn'a dam han. Lann̄o ḡos̄inn̄o zu k̄ʊ ʊ kan k̄i, ηn̄i b̄or Zerizalem ʊ.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

42 Woso l̄e ter. *Sabaa bankare wakati m, a l̄e taa k'a h̄i a ʊ, hoonsire d̄om̄um n b̄ir booti m.

43 K̄eer̄e b̄i, Arimatee k̄ʊ ḡuaa deem k'a t̄o m Zozef b̄i lee ku. Nȳnta a ʊ ḡuaa ḡota d̄od̄ok̄enno w̄oo bire ʊ. A nȳnta, an n̄i d̄om̄ Woso cirb̄ēo b̄i z̄ere ma. A n a heer ba kood̄a, an ta Pilati zi, k'a yaa Yeezuu ḡer b̄i ȳe han.

44 Yeezuu k'a ga l̄eem n̄c̄inaas̄ b̄i, Pilati z̄e k̄ed̄a, an yarb̄enno cir b̄i bir, an a lar k̄ʊ Yeezuu gare b̄i maas̄ire ba ḡe.

45 K'a h̄o k̄ʊ yarb̄enno cir b'a h̄i b̄i ma b̄i, a Yeezuu ḡer b̄i ka Zozef ʊ.

46 Zozef n p̄era f̄oda si, an a ka, n n Yeezuu ḡer b̄i zer ḡodark̄ora b̄i ma, an p̄era f̄oda b̄i burgu ma, an aa w̄ota yaa k̄ʊ n y'a h̄on ci ʊ b'ʊ. A n jaa ḡota ḡergu, an a ta yaa b̄i l̄e r̄e.

47 Magdalaa Maarii kan Zakk̄i da Maarii k̄i nȳnta b'ʊ, ηn'̄i d̄igam b̄ince k̄ʊ n n̄i Yeezuu ḡer b̄i w̄otaŋ ʊ b̄i ma.

16

Yeezuu m̄imb̄oor̄e

(Matiyee 28.1-8; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

1 *Sabaa h̄inni b̄i k'a cem b̄i, Magdalaa Maarii kan Salomee k̄i, Maarii Zakk̄i da k̄i tid̄er si k'a yaa da Yeezuu ma.

2 Hat̄o h̄inni k'an l̄eekare d̄om̄um b̄i wutiḡota m b̄i, η b̄or yaa ra b'ʊ, b̄i ma b̄i, woso n haan y.

3 N̄ n'a h̄im k̄ʊ m, η ʊ: «Nka n n̄i jaa b̄i ḡom̄ w̄oo m yaa b̄i l̄e r̄e?»

4 K̄ʊ η y'a b̄oota ηn̄i d̄iga b̄i, η jaa k'a nȳnta ḡota b̄i ȳi, n n a ḡergu, n n a ḡʊ yaa b̄i l̄e r̄e.

5 N̄ n gas̄o yaa b'ʊ, ηn'aa nyukumbueere ȳi, an n̄i nȳntam b̄isi ʊ, an zaba fu du a ma. N̄ da n b̄o ʊ ḡota.

6 A n a h̄i η n̄i, a ʊ: «A da b̄i b̄o ʊ y. M̄oo d̄o m̄oo ʊ, Nazareti Yeezuu k̄ʊ n y'a w̄o ḡodark̄ora ma b'aw̄oo n'a kam ma. A a m̄im b̄o ʊ, a ba naa ʊ d̄o y. Ba b̄ince k̄ʊ n y'a w̄ota ʊ b̄i n na.»

7 B̄i, k'a yaa a h̄i P̄tyeer m, kan a kar̄indanȳn̄o ḡos̄inn̄o w̄oo k̄i, a ʊ: «A l̄eekare aw̄oo l̄e Galilee ʊ. B̄ince b̄i do aw̄oo n n'a ȳiŋ ʊ, amba a h̄i aw̄oo m b̄i m.»

8 N̄ n b̄o yaa b'ʊ, ηn̄i bra si kan meh̄ink̄e k̄i, η n a so a ʊ y. Kan dab̄oʊ k'an ta η n̄i b̄i k̄i, η n ȳe, η n a h̄i ḡos̄i n̄i y.

Yeezuu h̄inkare

(Matiyee 28.9-10; Zaan 20.11-18)

* **15:38 15.38** P̄era k̄ʊ n n'a h̄im ma b̄i, p̄era b̄i do ʊ Wosoc̄e b̄i z̄e kumbir h̄uya: l̄eekare b̄ince b̄i m b̄ince m̄iŋŋa, a h̄uya h̄o b̄i n b̄ince m̄iŋŋa paan....

[
⁹ Yeezuu k'a mum bo o hato hinni k'an leekare domum bi wutigota m bi, a lee ka an a hinka Magdalaa Maarii m. A n nyinta an la zinero ra saanhina a me o bi m.

¹⁰ Magdalaa Maarii n ta, an aa ho k'a yi bi hi gooo ko n nyinta kan Yeezuu ki ro woo m. Broo haay heer nyinta an a zar, nni'ni nyi kare.

¹¹ Ko n y'a tor ka Magdalaa Maarii meerbaa bi ma an n'a hire a o, a a mum bo o, b'awoo yi bi, n n a si ni y.

(Likki 24.13-35)

¹² Bi kur bi, Yeezuu a hinka makra do vanta m karindanyino huyoo m, nni'ni bom tara no o.

¹³ N n a wusige, nni b'a hi a muno karindanyino woo m, bi broo n a si so y.

(Matiyee 28.16-20; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibeezanno Ci 1.6-8)

¹⁴ A nyare ma bi, a a hinka karindanyino buereedem no woo m, nni nyinta, nni'ni hohire bim. Yeezuu n n sirakare war kan n heerkare bi ki hi n ni. Ko n n gooo ko n y'a yi, an a mum bo o ro mim si bi minto.

¹⁵ A n bokare, an a hi n ni, a o: «K'a ta durnya haay no o, a yaa lemim nyinta bi pa da gooo m.

¹⁶ Goaa k'a sira ka, an ye an batem si so bi, bi zaa n ni bombore yim. Bi goaa k'a bi sira kam bi, a zaa bi bombore yire y.

¹⁷ Ba makraro ko sirakarezanno a da ma, nni n ba bi n na: N lam zinero ra moo to ma, n lemim daaro hire.

¹⁸ Ko n cem nni munno gor a wo o gee, nni nyisi da ho o, nni'a ka n o, a bi hosi bare n ni y. N y'a wo kam yaabazanno ra, bi broo y'a waam.»

(Likki 24.50-53; Zibeezanno Ci 1.9-11)

¹⁹ Ko Zuuba Yeezuu meer ba kan n ki an a nya bi, a der, an ta arzana o, an aa nyinta Woso bisi o.

²⁰ Karindanyino woo n ta, nni'aa lemim nyinta bi pa da lee haay o. Zuuba bi y'a dare n han, an ni lemim nyinta bi panja dan o kan hoserlo bare ki.]*

* **16:20 16.9-20** **Ciro gusino** woo no o buncero noon duro ba o y, an a sa 9 ra, an ta m 20 ra.

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ LIKKI a gɔrsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Likki a gɔrsira ba bi

gasɔɔre

Likki bi, do vanta gɔaa m, zufo bɛɛ y. Gɔsi n ho do a mim no ɔ gɔta y. Bi wɔɔ do ɔ ɔ, Pol zibækwɔn m, a m lɔɔtɔr. Bi a n'a deem sɔ do vanta gɔaa an ni ciro m Wosoci bi no ɔ.

Ci naa do ba a ɔ a gɔaasiba Teofil ma, do vantɔɔ gɔɔɔ mɔsɔrɔ kɔ η n'a kam Woso ma rɔ wɔɔ tɔ ma m sɔ. Laakarɔ a η dɔnda an Yeezuu mɔsɔrbaa kan a zibæ kɔ mim gɔr k'a dɔnda m.

A y'a hɔnkare a ɔ, durnya gɔɔɔ haay tɔ ma m lemim nyunta bi n ta ɔ k'a η bombɔ. Yeezuu hɔɔndarɛrɔ gɔta ɔ ci b'ɔ an lɛ da lemim nyunta ciro mɔsɔrɔ wɔɔ ra.

Gasɔɔre

¹ Jɔtaare Teofil, gɔɔɔ gɔta a tɔntɔ ɔ, ηni minno kɔ η ba wɔɔ bire ɔ ηni cem no wɔɔ gɔrsira ba.

² Kasetɔzanno kɔ η minno wɔɔ yi a sɔηηɔda ma kan a nyare ki, ηn'a ba Woso lemim nyunta padɛnno wɔɔ ɔ b'a dɔnda wɔɔ m amba η y'a yi bi m.

³ Mɔɔ mɔηηa sɔ, mɔɔ laaka dɔnda mɔηηa. Jɔtaare Teofil, a ta mɔɔ ma mɔηηa, kɔ m mim haay sa a sɔηηɔda ma an ta kan a nyare ki, m a gɔrsira ba ɔbu ma,

⁴ k'ɔbu n a dɔ, ɔ ɔ, ho kɔ n y'a dɔnda ɔbu m bi, sira m.

Malɛɛka lɛɛ ka an Zaan-Batiisi

yɔre hi

⁵ Zidee cir Hɔrɔɔɔɔ dɔmum ɔ bi, wosocɛmannɔbɛr deem ɔ nyunta ɔ, a tɔ m Zakarii. Abiya hargɔaa m, a m wosocɛmannɔbɛr sɔ. A lɔ bi tɔ m Elizabeti, wosocɛmannɔbɛr jɔtaare Aaron yanηa m sɔ.

⁶ N hɔya haay nyunta gɔɔɔ mɔηηɔɔ Woso taa. N nyunta, ηn'ɔ ho kɔ Zuuba Woso lɛ n taa bi bam mɔηηa.

⁷ N n nyi yi y, bala, Elizabeti bi cɔna m, η hɔya haay gusi.

⁸ Hindeem ɔ, Zakarii y'a wosocɛmannɔbɛrbaa zi bam Woso taa. Hinni bi do ɔ bi, Abiya wosocɛmannɔbɛnno wɔɔ zibæ hinni m.

⁹ Amba wosocɛmannɔbɛnno wɔɔ tɔr a ba bi m bi, pɔɛɛga bi, a da a ɔ Zakarii mim la hinni bi do ɔ, k'an se nya tidæɔr nyisi ɔ, an gasɔ m Wosocɛ ɔ, bɔnce mɔηηa b'ɔ.

¹⁰ Zamaa bi jum garga ra, ηn'ɔ yaa dam tidæɔr nyisi bi se nyaɔre dɔmum ɔ.

¹¹ Zuuba Woso malɛɛka deem a hɔnka Zakarii m, an jum brama tidæɔr nyisi bi senyaɔrehɔ bi bɔsi ɔ.

¹² Zakarii k'a a yi bi, a nyi wer ma, nyibæ n gasɔ ɔ.

¹³ Malɛɛka bi n a hi m, a ɔ: «Zakarii, ɔ da bi bɔ ɔ y, bala, Woso ɔbu yaa si. ɔbu lɔ Elizabeti bi nyi yɔre an a ka ɔbu ɔ. B'ɔbu y'a birm Zaan.

¹⁴ B'a nyɔntam heernyunta kan heernyɔɔ zee ki ɔbu minto. Bi, gɔɔɔ gɔta y'a heer nyɔɔm a yɔre minto.

¹⁵ A nyɔntam gɔaa gɔta Zuuba Woso taa. A bi dɔven mire y, a bi bɛɛ kɔsi vanta mim sɔ y. K'a bɔr an a da no ɔ, *Sent-ɛspri y'a heer hanm.

¹⁶ A bɔm Israyel gɔɔɔ lɛɛ, an bɔr η ni η Zuuba Woso zi.

17 A lɛɛ kam Zuuba lɛɛ, wosolesinnɪsorazaa *Elii hɔɔn kan a paŋŋa kɪ m, k'a bɪ <ɪrɔ zɛ kɔ ra kan a nyɪnɔ kɪ>, kɔ bayerezannɔ wɔɔ n hɔɔn yɪ an gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ m. K'an zamaa banka mɪŋŋa, kɔ ŋ nɪ dɔ Zuuba ma.»

18 Zakarii n maleɛka bɪ lar, a ɔ: «Mɔɔ y'a bam lɔ, m a dɔ mɔɔ ɔ sɪra nɪ? Mɔɔ gusi, mɔɔ lɔ bɪ gusi sɔ.»

19 Maleɛka bɪ n a hɪ, a ɔ: «Gabriyel m mɔɔ m, m nɪ Woso lɛɛ. Mɔɔ nyɔɔ a ɔ, kɔ m bɪ meer ba kan ɪbɪ kɪ, kɔ m bɪ lemim nyɪnta hɪ ɪbɪ m.

20 Bɪ, ɪbɪ y'i bam bɛətɪr, ɪbɪ b'i dam ma ɪ meer ba dɔ y, an ta an minno nɔɔn duro nyarɛ dɔmɪm ku. Bala, ɪbɪ n sɪra ka mɔɔ meerbaa k'a nɪ zem bɪ kɔ yɪ dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta b'ɔ y.»

21 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, zamaa b'i dɔm Zakarii ma. Ŋ zɛ kɛdɛ, k'a maasɪrɛ ba Wosoɛ bɪnce mɪŋŋa b'ɔ bɪ minto.

22 K'a bɔ bɪ, a n a da ma an nɪ hɔstɪ hɪrɛ ŋ nɪ y. Bɪ minto y'a ka ŋn'a dɔ, ŋ ɔ, Woso makra a yɪ Wosoɛ ɔ b'ɔ. A n hɔɔrɔ bɪmba a wɔ ma, k'a hɪnka, a ɔ, a b'a dam ma a meer ba dɔ y. A n gɔɔta bɛətɪr.

23 Kɔ Zakarii a zi bɪ ba an a nya, a dɔmɪm n a ku bɪ, a a hɔr an doo.

24 K'a yɪ poore bɪ kur bɪ, a lɔ Elizabetɪ jɪstɪ si. A n a mɪŋŋa nyaakɔm da mom soor, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

25 «Ba hɔ kɔ Zuuba Woso a ba mɔɔ m bɪ n na. A dɪga mɔɔ ma, an mɔɔ bɔ nyannɪ ɔ gɔɔɔ bire ɔ.»

Yeezuu yɪrɛ mindindɔ

26 Elizabetɪ jɪstɪ mom sɔrdɪ hɔ ma bɪ, Woso maleɛka Gabriyel nyɔɔ Galilee tara nɔ kɔ n n'a birm Nazaretɪ b'ɔ,

27 nyɪmbɛɛrɛ deem zi. A ler n y'a bɔ gɔaa m. A jaan bɪ tɔ m Zozef. Cir Davɪd do gɔaa m. Nyɪmbɛɛrɛ bɪ tɔ m Maarii.

28 Maleɛka bɪ n gasɔ zi, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa darɛ ɪbɪ m Maarii, ɪbɪ kɔ Woso barka ka ɪ ɔ gɔta, Zuuba Woso ɪ kan ɪbɪ kɪ.»

29 Maarii k'a meerbaa bɪ ma bɪ, a da bɔ ɔ. A n n'a hɔɔn dam yaadare bɪ jɪ ma.

30 Maleɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y Maarii, bala, ɪbɪ barka yɪ Woso zi.

31 ɪbɪ jɪstɪ sim, ɪ nyɪ yɪ yar, b'ɪbɪ y'a birm Yeezuu.

32 A nyɪntam gɔaa gɔta, bɪ n y'a birm Woso k'a lɛ da haay Nyɪ. Zuuba Woso y'a yaaba Davɪd cirbɛə bɪnce kan ɔ,

33 a cirbɛə bɪm Zakɔɔb do nɔ ɔ dɔmɪm haay, b'a cirbɛə bɪ nyarɛ ba ɔ y.»

34 Maarii n a hɪ maleɛka bɪ m, a ɔ: «Bɪ naa y'a bam lɔ an kɔ yɪ, kɔ mɔɔ n yar dɔ naa?»

35 Maleɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sɛnt-ɛspri zerle ɪbɪ mim ɔ, Woso k'a lɛ da haay paŋŋa y'a kure ɪbɪ ra, am hinni hɔ bɪ m. Bɪ y'a ka, nyɪ k'a nɪ zem k'a bɪ yɪ bɪ, n y'a birm Woso Nyɪ mɪŋŋa.

36 ɪbɪ danyɪ Elizabetɪ, kɔ n n'a birm cɪna b'i jɪstɪ m sɔ, a mom sɔrdɪ hɔ m naa. A nyɪyar yɪm a gusimbaa nɔ ɔ.

37 Bala, <hɔ ba ɔ, Woso n a da ma y.> »

38 Maarii n a hɪ, a ɔ: «Zuuba zibɛəzaa m mɔɔ m, k'an ba mɔɔ m amba ɪbɪ hɪ bɪ m.» Maleɛka bɪ n a hɔr, an a gɔ ma.

Maarii ta k'a yaa dɪga Elizabetɪ ma

39 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Maarii wuti zɔɔ-zɔɔ, an zaa sa, an bɔ kɔrɔ kɔ ciro n ta ɔ rɔ wɔɔ ɔ, an ta Zidee kɔ deem nɔ ɔ.

40 A n aa gasɔ Zakarii har ɔ, an yaa da Elizabetɪ m.

41 Elizabetɪ k'a Maarii yaadare bɪ ma bɪ, nyɪ k'a n'a nɔ ɔ bɪ heer ba. Sɛnt-ɛspri n Elizabetɪ heer han.

⁴² A n zee da kan paŋŋa kɪ, a ɔ: «Woso ɪbɪ barka da ɔ an lɛ da lanno haay ra, bɪ barka bɪ zer an nawom nyɪ k'ɪbɪ n nɪ zem b'a yɪ bɪ ra.

⁴³ Nka m mɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ Zuuba da n bɪ dɪga mɔɔ ma?

⁴⁴ Bala, k'ɪbɪ yaadare bɪ gasɔ mɔɔ tɔr ɔ bɪ, nyɪ bɪ heer ba mɔɔ nɔ ɔ kan heernyɔɔ kɪ.

⁴⁵ Mimbirenyɪntazaa n'ɪbɪ m, ɪbɪ sɪra ka, ɪ ɔ, meerbaa kɔ n y'a hɪ ɪbɪ m Zuuba Woso tɔ ma bɪ kɔ yɪm.»

Maarii laa

⁴⁶ Bɪ, Maarii a hɪ, a ɔ:

«Mɔɔ nyɪ y'a lɛ bɔm mɔɔ Zuuba Woso ɔ.

⁴⁷ Bɪ, heernyɔɔ mɔɔ heer han,

bala Woso m mɔɔ bumbɔɛzaa.

⁴⁸ Bala, a zerga an dɪga a zibəəzaa cicirzaa bɪ ma.

Naa ma keere bɪ, do haay y'a hum mɔɔ ma mimbirenyɪntazaa.

⁴⁹ Paŋŋazaa Woso minno gɔtɔ-gɔtɔɔ ba mɔɔ minto.

A tɔ bɪ, tɔ mɪŋŋa m.

⁵⁰ A cicirzere ɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪ bam nɪ rɔ wɔɔ mim ɔ dɔmɪm haay.

⁵¹ A zibəəro gɔtɔɔ ba a wɔ paŋŋa m.

A gɔɔɔ kɔ η n'a mɪŋŋa busum nɔ wɔɔ hɪsɪga.

⁵² A paŋŋazanno bra a cirbəəduuro ra an η dundo.

A n gɔɔɔ ηɔazanno wɔɔ busu brama.

⁵³ A gan wɔ gɔɔɔ kɔ nɔ nɪ η zem nɔ wɔɔ ma,

an arzakazanno da zaa ra a wɔ n tu.

⁵⁴ A b'a da a zibəənyɪ Israyel han,

an a cicirzere bɪ tɔ da a nɔ ɔ.

⁵⁵ Ler k'a bɔ Abraham m, kan a yanŋɔɔ kɪ m

a nyare ba ɔ bɪ minto.»

⁵⁶ Maarii gɔɔta kan Elizabetɪ kɪ an a zɔ mom kaako ma, an bɔkare, an doo.

Zaan-Batiisi yɪre

⁵⁷ Elizabetɪ nyɪ yɪre a ku. A nyɪ bɪ yɪ yar.

⁵⁸ A cɪɔnno kan a dogɔɔɔ kɪ a ma η ɔ, Zuuba a cicir ze, ηn'a ze kɔ ra kan kɪ, ηn'a heer nyɔɔm.

⁵⁹ Nyɪ bɪ k'a dɔmɪm sinnyə ba bɪ, η bɔr k'a b'a gasɔ baŋŋɔ ɔ. N y'a ηɔa k'a tɔ ka Zakarii, am a zɪ bɪ hɔ bɪ m.

⁶⁰ A da bɪ n a hɪ, a ɔ: «Ayy..., a tɔ m Zaan.»

⁶¹ N n a hɪ m, η ɔ: «ɪbɪ do bɪ nɔ ɔ, gɔaa ba ɔ, n n a tɔ ka ncɪnaaɔ y.»

⁶² N n makra ba a wɔ m, ηn'a zɪ bɪ lar, kɔ n y'a birm lɔnɔ ge?

⁶³ Zakarii n warga ye, an gɔrsɪrarɔ nɔɔn duro ba ma: «A tɔ m Zaan.» N haay n ze kɔdɔ.

⁶⁴ Lɛem bɪ, Zakarii lɛ a gɔ, a nɛem n a bɔ kɔ zi, an nɪ meer bare, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

⁶⁵ Nyibəə gasɔ a cɪɔnno wɔɔ ɔ haay, an ta kɔrɔ kɔ η nɪ cigəəzi rɔ wɔɔ ɔ, Zidee gɔrga haay jilli, sɔɔra n'a bam mim naa do ma.

⁶⁶ Gɔɔɔ kɔ η mim naa do ma rɔ wɔɔ y'a hɔɔn dam, ηn'a mɪŋŋa larm, η ɔ: «Nyɪ naa do zem bɪ nyɪnta lɔ?» Sɪra m, Zuuba Woso wɔ nyɪnta nyɪ bɪ ra.

Zakarii laa

⁶⁷ Sent-ɛspri nyɪnta an nyɪ bɪ zɪ Zakarii heer han, an nɪ wosolesinnɪsɔra meer bare, a ɔ:

⁶⁸ «Zuuba, Israyel Woso n lɛbɔure yɪ, bala, a bɪ dɪga a do ma, an a bumbɔ.

⁶⁹ A bɔ bumbɔɛzaa paŋŋazaa m wɔɔ minto, a zibəənyɪ Davɪd do nɔ ɔ.

⁷⁰ Naa a lɛɛ ka an a hi a lesinnisorazanno munhoo le m biisi.

⁷¹ A u, a woo bom woo jinnoo wo u,
kan goaa haay k'a so woo m bi ki.

⁷² A woo yaaboo cicir ze, a a goaastibabaa munha to da a no u.

⁷³ A lerbore k'a bo woo yaaba Abraham m bi ba n ni:

⁷⁴ K'a woo bombo jinnoo wo u an nya, a zaa kam woo u ku u a zi ba kan heerkoodabaa
ki,

⁷⁵ munhabaa kan turgabaa ki no u, Woso taa domum haay kan u mustrbaa nyare ki.

⁷⁶ B'ibu, m nyinni, η y'ibu birm Woso k'a le da haay lesinnisorazaa.

Bala, ibu kam Zuuba lɛɛ k'i zaaro banka,

⁷⁷ k'i ka, k'a dogoo n bombore do, η mimbonyaroo sugur kare no u.

⁷⁸ Bala, woo Woso bi cicirzere guta.

Naa minto bi, lɛɛgure y'a tom brama, an gu woo m, amba woso haanre ho bi m,

⁷⁹ k'a bi lɛɛ gu gooo ku η ni monsigə u, ηn'i nyi bam ze m no woo m,

k'a bi laafu zaa hinka woo m.»

Zaan-Batiisi nyukumbabaa

⁸⁰ Ku nyi bi ni, a i mam, a heerkoodabaa n'a dam la. A goota zanha u, an ta an domum k'a a hinka u Israyel zamaa lɛɛ bi domum ku.

2

Yeezuu yire

(Matiyee 1.18-25)

¹ Domum bi do u bi, cir Ogisti bi le ka, a u, n n durnya haay gooo le sa.

² Lɛɛkare lesare n naa, an ba Kiriniyusi k'a nyinta Siirii koozaa bi domum u.

³ Goaa haay ta, ku n n'a le sa, goaa biyoo le sa n nawore a ku u.

⁴ Zozef wuti so Galilee ku Nazareti u, an ta Zidee gorga deem ku n n'a birm Betelehem u. Bince bi do cir David yi u. Bala a munha naa, cir David do goaa m.

⁵ Ta a u k'a yaa lesare bi wu kan a jaan Maarii ki. Bi ma bi, Maarii i jisu m.

⁶ Ku η ni b'u bi, Maarii nyi yire domum a ku.

⁷ A a dondombaa nyi yi yar, an peera burgu ma, an a wota hobisiro hobire mor u. Bala, η n toore yi saanoo ce u b'u y.

Maleekaro kan dundonno ki

⁸ Gorga bi do poo u bi, dundonno ni b'u, ηn'i dore a hobisiro ma gunuu u.

⁹ Zuuba maleeka n a hinka η ni. Zuuba lɛɛgure n yo η ni. Nyiboo guta n η nyasu.

¹⁰ Maleeka bi n a hi η ni, a u: «A da bi bo u y, bala, ze moo nawom lemim nyinta m ku m b'a hi awoo m. A nyintam heernyoo guta do bi haay minto.

¹¹ Bomborezaa bi yi her David tara ra awoo to ma. A m Krista, Zuuba.

¹² Makra k'a n'a kam awoo n a do bi ba n ni: awoo yaa nyihure yi, n n peera burgu ma, n n a wota hobisiro hobire mor u.»

¹³ Lɛɛm bi, arzana maleekaro cir guta bur, η n b'a ze ku ra kan maleeka bi ki, ηn'a le bom Woso u, η u:

¹⁴ «Woso n leboore yi brama,

ku gooo k'a no yi η la tara bure u ro woo m menyoo yi.»

¹⁵ Ku maleekaro woo a gu η ma ηni der brama bi, dundonno woo goota ηn'a hum ku m, η u: «U ta Betelehem u, k'u aa ho k'a ba bi yi, Zuuba n a hi woo m bi.»

¹⁶ N n ta zoo-zoo, ηn'aa Maarii yi kan Zozef ki, kan nyihure bi ki, n n a wota hobisiro hobire mor u.

¹⁷ Ku η y'a yi bi, ηni ho ku maleeka b'a hi η ni nyi naa do minto bi dinda.

¹⁸ Gooo ku η y'a tor ka dundonno woo meerbaa bi ma haay ro woo, η ze kedə.

¹⁹ Bɪ, Maarii minno nɔɔn duro da a heer ɔ, an n'a hɔɔn dare ŋ ma.

²⁰ Dundonno wɔɔ n a wusigə, ŋn'a lɛ bɔm Woso ɔ, ŋn'a dan ɔ, hɔ haay kɔ ŋ y'a ma, ŋn'a yɪ sɔ bɪ minto. Bala, hɔ haay ba amba maleɛka b'a hɪ bɪ m.

²¹ Dɔmum sinnyə k'a ku bɪ, n nyɪ bɪ gasɔ banŋɔ ɔ. N n a tɔ ka Yeezuu, tɔ kɔ maleɛka bɪ nyɪnta an a ka, bɪ ma bɪ, a da n a jɪsɪ sa bɪ m.

N yaa Yeezuu hɪnka Wosoɛ ɔ

²² Kɔ ŋ hubɔrɛ dɔmɪnnɔ a ku amba Moyiisi lɛ ka bɪ m bɪ, Zozef kan Maarii kɪ nyɪ bɪ busu, ŋnɪ ta m Zerizalem ɔ, k'a yaa ka Woso ɔ,

²³ amba n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ bɪ m: «Nyɪyar haay k'an a da nyɪ lɛɛkarezaa bɪ, Zuuba hɔ m.»

²⁴ N n «pɔnnɔ hɪyɔɔ gɛɛ cirpɔɔrɛ nyɪnɔ hɪyɔɔ» ka, kɔ n n mannɪ ba m, amba n y'a gɔrsɪra ba Zuuba Wosoci ɔ bɪ m.

Sɪmɪnyɔɔ kan Yeezuu kɪ

²⁵ Gɔaa ɪ nyɪnta Zerizalem ɔ, a tɔ m Sɪmɪnyɔɔ. Gɔaa tɪrga m, an nɪ zum Woso ɔ mɪŋŋa. Nyɪnta a ɔ, an nɪ Israyel bɔmbɔrezaa mɪm dam. *Sent-ɛspri nyɪnta kan kɪ.

²⁶ Bala, Sent-ɛspri nyɪnta an a hɪnka m, a ɔ, awɔɔ bɪ gam, k'a n Krista, kɔ Zuuba n n'a nyɔɔm bɪ yɪ y.

²⁷ Sent-ɛspri a ka, an ta Wosoɛ ɔ. Bɪ ma bɪ, a Yeezuu zɪrɔ wɔɔ yɪ, ŋn'ɪ zɛrɛ a nyɪ bɪ m k'a b'a ka Woso ɔ amba n y'a gɔrsɪra ba bɪ m,

²⁸ Sɪmɪnyɔɔ nyɪ bɪ si a wɔ ɔ, an barka da Woso m, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

²⁹ «Naa ma bɪ, Zuuba, ɪbɪ lɛrɔrɛ bɪ kɔ yɪ.

ɪbɪ ɪ da ma, ɪ ɪ zibəənyɪ bɪ to

an cem kan laafɪ kɪ

amba ɪbɪ hɪ bɪ m.

³⁰ Mɔɔ ɪbɪ bɔmbɔrezaa bɪ yɪ,

³¹ ɪbɪ n a banka doro haay lɛɛ.

³² ɪbɪ do Israyel lɛbɔrɛ m.

Lɛɛgure m, an n'ɪbɪ hɪnkam doro haay m.»

³³ K'a nɪ meer bɪ bare nɔnɔaɔ bɪ, nyɪ bɪ zɪ kan a da kɪ zɛ kədə.

³⁴ Sɪmɪnyɔɔ n ŋ barka da ɔ, an a hɪ nyɪ bɪ da Maarii m, a ɔ: «Nyɪ naa do, bɔr a ɔ k'a bɪ gɔɔɔ gɔta do, k'a gɔɔɔ gɔta wuti Israyel nɔ ɔ sɔ. A nyɪntam Woso makra, bɪ gɔɔɔ bɪsɪ kam ma.

³⁵ A gɔɔɔ gɔta hɔɔndarɛrɔ kɔ ŋ y'a nyaakom da rɔ wɔɔ hɪnkam lɛɛgure ɔ. Bɪ k'ɪbɪ nɪ, kargɔ n n'ɪbɪ heer hɔnm.»

Anni kan Yeezuu kɪ

³⁶ Lɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa deem ɪ nyɪnta b'ɔ, a tɔ m Anni. Nyɪnta a ɔ Fanɪyɛl nyɪmbɔɛɛrɛ, Aɛɛr do m. A gusi gɔta. A nyɪnta kan a zim k'a sa a poombaa ma bɪ kɪ dɔɔraa saanhɪna.

³⁷ A gɔɔta zoro, a dɔɔraa businnyə a yaa si ku. A n nɪ Wosoɛ ɔ b'ɔ dɔmum haay, an nɪ Woso dan ɔ sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ. A n n'a lɛ kɔsɪm, an nɪ yaa dam sɔ.

³⁸ A mɪŋŋa bɔr dɔmum kɔ n nɪ nyɪ bɪ kam Woso ɔ b'ɔ, an nɪ barka dam Woso m, an nɪ nyɪ bɪ mim dɪndam gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ dɔm ma kɔ Woso n bɔr Zerizalem bɔmbɔrɛ m nɔ wɔɔ m.

³⁹ Kɔ Yeezuu zɪrɔ wɔɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ bɪ ba ŋn'a nya bɪ, ŋ y'a bɔ, ŋnɪ ta Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ.

⁴⁰ Nyɪ bɪ n nɪ marɛ, a paŋŋa n n'a dam la. A mindɔrɛ nyɪnta ɔ gɔta, Woso barka nɪ kan kɪ.

Yeezuu nyukumbombaa

⁴¹ Dɔɔraa haay, Yeezuu zɪrɔ wɔɔ tɪr ta Zerizalem ɔ *pakki cɪbsa ma.

⁴² Kɔ Yeezuu dɔɔraa buerehɔya kɔ bi, η ta Zerizalem ɔ cibsaa bi ma, amba ηn'a bam dɔɔraa haay bi m.

⁴³ Kɔ cibsaa bi dɔmɔnno wɔɔ cem bi, η y'a wusigə, ηni doore. Nyukumbueere Yeezuu bi gɔɔta Zerizalem ɔ, b'a zɔrɔ wɔɔ n a dɔ y.

⁴⁴ N y'a hɔɔn dare η ɔ, zaasənno an ni kan η ki. N tare bi yi dɔmɔm deem, ηni bokare, ηn'a sɔŋŋida sa, ηn'a kam ma a yɔrɔrɔ kan a dɔrɔrɔ ki bire ɔ.

⁴⁵ Bi, η n a yi y. N n'a wusigə, ηni ta Zerizalem ɔ, a kama ji ɔ.

⁴⁶ A dɔmɔm kaakɔ hinni ɔ, η yaa a yi Wosoce ɔ, an ni nyɔntam karɔnsaambɔɔ bire ɔ, an n'a tɔr kare η meerbaa ma, an ni η larm sɔ.

⁴⁷ Gɔaa haay k'a n'a tɔr kam ma bi, ze a nawom kədə a hɔɔntaɔre meerbaa nyɔbɔɔre tɔ ma.

⁴⁸ K'a zɔrɔ wɔɔ a yi bi, η ze kədə, a da bi n a hi m, a ɔ: «M nyɔnni, bɔ m ɔbi m naa do ba wɔɔ ni? Diga a, i zi kan mɔɔ ki da bɔ ɔ, ɔ n'ɔ kare ɔbi ma.»

⁴⁹ A n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Bɔ m an n'a kam mɔɔ ma? Awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ m ga m, m bir m Zi har ɔ ra?»

⁵⁰ Bi, hɔ k'a hi η ni bi, η n a ji ma y.

⁵¹ Yeezuu n a wusigə kan η ki Nazareti ɔ. A n ni η le sire. A da bi minno nɔɔn duro da a heer ɔ.

⁵² Yeezuu ni mare, a mindɔre n'a dam la. A Woso nɔ yi, an gɔɔɔ nɔ yi sɔ.

3

Wosolesinnɔsorazaa Zaan-Batiisi (Matiyee 3.1-12; Marki 1.1-8; Zaan 1.19-28)

¹ Rom cir Tibeer cirbəə bure dɔɔraa bueresoor hɔ ma bi, Pɔns Pilati nyɔnta an a so Zidee gorga ɔ, cir Hirɔɔdi n a so Galilee ɔ, a danyi cir Filipi n a so Itiree kɔ ɔ kan Trakoniti kɔ ki, cir Lizaniyas n a so Abilenni kɔ ɔ.

² Hanni kan *Kayiifo k'i nyɔnta wosocemannɔbənno jitanno. Dɔmɔm bi do ɔ bi, Woso a lemim ka Zakarii nyi Zaan ɔ poohɔɔn ɔ.

³ Bi Zaan ta Zorden gorga haay ɔ, an ni heerlorle kan batem ki mim pa dam gɔɔɔ m, η mimbɔnyaarɔ sugur yire minto,

⁴ amba n y'a gɔrsira ba wosolesinnɔsorazaa Ezayii ci nɔ ɔ bi m:
Gɔaa leer ni bɔm poohɔɔn ɔ:

K'a Zuuba zaa banka, k'a zaafɔrɔrɔ wɔɔ bumbanka kɔ η ni yi turga.

⁵ K'a hɔ zar toko haay ɔ, k'a ciro kan dimbirlo ki ze a wɔta, k'a zaarɔ kɔ η y'a tonto rɔ wɔɔ hɔnhɔr, bɔɔ i bi miŋŋa rɔ wɔɔ, k'a η banka a η lonlo.

⁶ Bumbɔrezaa k'a a to Woso zi bi, a gɔɔɔ bumbɔm do haay nɔ ɔ.

⁷ Zamaa gɔta ni zem Zaan zi, k'a bi batem si. A n n'a hire η ni, a ɔ: «Awɔɔ naa, cirka do n'awɔɔ m. Nka y'a hi awɔɔ m, a ɔ, a a si a bɔ lem Woso heerbusu k'a ni zem booti m bi leɛ?»

⁸ K'a zi miŋŋa ba amba gɔ ni nyi dam bi m, k'an zu kɔ ɔ kan awɔɔ heerlorle bi ki, b'a b'a hɔɔn da a ɔ, awɔɔ yaaba m Abraham ni y. Bala, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, mɔɔ ɔ, Woso a da ma, an jaarɔ nɔɔn duro wusigə an η ba Abraham nyɔnɔ.

⁹ Bala, n siga banka an ni cuntam k'an gɔrɔ zɔnze ra η məsi ma. Gɔ niŋŋə k'a bir nyi miŋŋa dam bi, n y'a zem la, n a da se ɔ.»

¹⁰ Zamaa bi barla gɔɔɔ gɔsɔnno n laaka da, η ɔ: «K'a maam, k'ɔ a ba lo?»

¹¹ A n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa i huu m hɔya, k'an a jir kan gɔaa k'a ba m bi ki. Gɔaa k'an ta hɔbire m bi, k'an a ba maam sɔ.»

¹² Yawɔrsinno n bɔr sɔ k'a bi batem si, ηni laaka da Zaan han, η ɔ: «Karɔnsaamba, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?»

¹³ A n a hi η ni, a ɔ: «A bi busoo si an le da le kɔ n y'a ka bi ra y.»

¹⁴ Yarbænno n a lar sɔ, η ɔ: «Bɪ wɔɔ, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?» A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «A bɪ paŋŋa ba gɔaa ma y, b'a bɪ ŋɔaar ba a ka gɔaa lɛ m k'a busoo yɪ y. Bɪ k'a zerga a yawɔra bɪ rɛ.»

¹⁵ Zamaa bɪ nɪ dɔm hɔ k'a nɪ zɛm bɪ nyɪnta ɔ bɪ ma. N n'a hɔɔn dam. N nɪ laaka dare a miŋŋa han a heer ɔ, η ɔ: «Krista bɛɛ m Zaan bɪ m na?»

¹⁶ Zaan n a hɪ η haay m, a ɔ: «Mɔɔ naa, batɛm mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ hi ɔ. Bɪ, gɔaa ɪ zɛm, a paŋŋa n lɛ da mɔɔ ra, bɪ mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar tokkɛ hɔr y. A batɛm kare awɔɔ ɔ Sent-ɛspri m kan sɛ kɪ m.

¹⁷ A gɔr sa a wɔ ɔ, k'a tɔyaa kɔnkɔ m, k'a hɔyaa zo m. A hɔyaa bɪ zarlɛ a sɪ ɔ, a sɛ k'a bɪr lihim bɪ nyam puur b'ɔ.»

¹⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, Zaan a ya, an minno gɔsɪnnɔ hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ lemim nyɪnta bɪ hum Israyɛl gɔɔɔ wɔɔ m.

¹⁹ Bɪ kur bɪ, Zaan nyaa ba kan cir Hɪrɔɔdɪ kɪ, a cɛmba lɔ Hɪrɔdɪyaadɪ k'a yɔm, kan a hɔbaa bɔnyaarɔ vantɔɔ wɔɔ haay kɪ minto.

²⁰ Kɛɛrɛ bɪ, Hɪrɔɔdɪ a ya, an mimbɔnyaa ba an a na ma: a a ka n nɪ Zaan du lɔnnɔcɛ ɔ.

*Yeezuu batɛm sire
(Matiyee 3.13-17; Markɪ 1.9-11)*

²¹ Dɔmɪm kɔ zamaa bɪ haay nɪ batɛm siŋ ɔ bɪ, Yeezuu batɛm si sɔ. K'a nɪ yaa dam bɪ, brama a gɔ,

²² *Sent-ɛspri n cirpɔɔrɛ mɛ sa, an zer a mim ɔ. Leer n a to brama an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ŋɔa gɔta, mɔɔ nɔ yɪ ɪbɪ ra.»

*Yeezuu yaabɔɔ
(Matiyee 1.1-17)*

²³ Yeezuu dɔɔraa bɪ, a ga kɔ ɔ a ba kan bukərku kɪ, an bɔkare an a zibəə sa. N y'a hɔɔn dare, η ɔ Zozɛf nyɪ m.

Zozɛf zɪ m Helii m,

²⁴ Helii zɪ m Mataat m,

Mataat zɪ m Levii m,

Levii zɪ m Melkii m,

Melkii zɪ m Yanayɪ m,

Yanayɪ zɪ m Zozɛf m,

²⁵ Zozɛf zɪ m Matatɪyas m,

Matatɪyas zɪ m Amɔs m,

Amɔs zɪ m Nahum m,

Nahum zɪ m Hɛslɪi m,

Hɛslɪi zɪ m Nagayɪ m,

²⁶ Nagayɪ zɪ m Maatɪ m,

Maatɪ zɪ m Matatɪyas m,

Matatɪyas zɪ m Semeyini m,

Semeyini zɪ m Yosɛkɪ m,

Yosɛkɪ zɪ m Yooda m,

²⁷ Yooda zɪ m Yohanam m,

Yohanam zɪ m Reeza m,

Reeza zɪ m Zorobabel m,

Zorobabel zɪ m Salatɪyɛl m,

Salatɪyɛl zɪ m Neerii m,

²⁸ Neerii zɪ m Melkii m,

Melkii zɪ m Adii m,

Adii zɪ m Kozam m,

Kozam zɪ m ɛlmadam m,

Elmadam zı m Eer m,
²⁹ Eer zı m Yeezuu m,
 Yeezuu zı m Eliyezεer m,
 Eliyezεer zı m Yoorim m,
 Yoorim zı m Mataat m,
 Mataat zı m Levii m,
³⁰ Levii zı m Σımunyoo m,
 Σımunyoo zı m Ziida m,
 Ziida zı m Zozef m,
 Zozef zı m Yoonam m,
 Yoonam zı m Eliyakim m,
³¹ Eliyakim zı m Meleyaa m,
 Meleyaa zı m Menaa m,
 Menaa zı m Matataa m,
 Matataa zı m Natan m,
 Natan zı m Davıd m,
 Davıd zı m Yesee m,
³² Yesee zı m Yobedi m,
 Yobedi zı m Boozi m,
 Boozi zı m Salaa m,
 Salaa zı m Naasoon m,
³³ Naasoon zı m Aminadaab m,
 Aminadaab zı m Admınu m,
 Admınu zı m Arnii m,
 Arnii zı m Esrım m,
 Esrım zı m Farεes m,
 Farεes zı m Ziida m,
³⁴ Ziida zı m Zakoo b m,
 Zakoo b zı m Izakı m,
 Izakı zı m Abraham m,
 Abraham zı m Taaraa m,
 Taaraa zı m Nahoor m,
³⁵ Nahoor zı m Seruki m,
 Seruki zı m Ragoo m,
 Ragoo zı m Falεı m,
 Falεı zı m Ebεer m,
 Ebεer zı m Salaa m,
³⁶ Salaa zı m Kayınam m,
 Kayınam zı m Arfasatı m,
 Arfasatı zı m Sem m,
 Sem zı m Nowee m,
 Nowee zı m Lamεk m,
³⁷ Lamεk zı m Matusalam m,
 Matusalam zı m Enok m,
 Enok zı m Yareti m,
 Yareti zı m Maleleyel m,
 Maleleyel zı m Kayınam m,
³⁸ Kayınam zı m Enos m,
 Enos zı m Set m,
 Set zı m Adam m,
 Adam zı m Woso m.

4

*Sotaana ɪ Yeezuu makra bam
(Matiyee 4.1-11; Marki 1.12-13)*

¹ Yeezuu kɔ Sent-Ǝspri a han bɪ, a a to Zɔrden kɔ ɛ ra b'ɔ, Sent-Ǝspri n a ka, an ta poohɔɔn ɔ.

² B'ɔ bɪ, Sotaana a makra ba dɔmɪm busi. A n hɔsɪ bɪ dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nɔ ɔ y. Bɪ dɔmɪnnɔ wɔɔ duro kɔ η cem bɪ, nɔ a nyasɔ.

³ Sotaana bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ ka kɔ jaa naa do n a ba bur.»

⁴ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: Gɔaa b'a dam ma an mɪsɪrbaa ba hɔbɪrɛ m bala y.»

⁵ Sotaana bɪ n ta m brama, an tara burɛ cirbɛəro haay hɪnka m lɛɛm.

⁶ A n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ cirbɛəro nɔɔn duro paŋŋa kan a arzaka kɪ kare ɪbɪ ɔ, ɪ ɪ so ɔ. Bala, mɔɔ hɔɔ m. Mɔɔ m da ma m a ka gɔaa kɔ mɔɔ ŋɔa ɔ.

⁷ Bɪ, k'ɪbɪ ye ɪ kukurɛ zɛ mɔɔ taa ɪ mɔɔ da ɔ, mɔɔ yɪ η kare ɪbɪ ɔ haay.»

⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: ɪ ɪ Zuuba Woso da ɔ, bɪ, deem bala ɪbɪ n nɪ yaa dam nɪ.»

⁹ Sotaana bɪ n a gaa, an ta m Zerizalem ɔ, an aa a jum Wosocɛ bɪ mim ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ hɪr naa ɔ, ɪ ɪ da tara ɔ:

¹⁰ Bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: Woso ɛ kare a maleɛkarɔ ɔ, kɔ η nɪ dɔ ɪbɪ ma,

¹¹ bɪ, n y'a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ: N y'a wɔ kare ɪbɪ taa k'ɪ b'ɪ gɛm zɛ jaa ma y.»

¹² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a hɪ: ɪ bɪ da Zuuba ɪ Woso ɛ ɔ y.»

¹³ Kɔ Sotaana bɪ Yeezuu makra ba kan makrarɔ do haay kɪ an a nya bɪ, a a gɔ ma an cem, an n'a kam toore vanta ma.

*Yeezuu hɔdɪndarɛ Galilee ɔ
(Matiyee 4.12-17; Marki 1.14-15)*

¹⁴ Keere bɪ, kan Sent-Ǝspri paŋŋa kɪ, Yeezuu a bɔ an bɔr Galilee ɔ. A tɔ n bɔ lɛɛ haay ɔ.

¹⁵ A n nɪ hɔ dɪndam sokomacɛrɔ ɔ, gɔaa haay n'a ɛ bɔŋ ɔ.

*N kaanm Yeezuu m Nazaretɪ ɔ
(Matiyee 13.53-58; Marki 6.1-6)*

¹⁶ Yeezuu ta Nazaretɪ ɔ, kɔ kɔ n y'a tɔr ɔ b'ɔ. A n gasɔ sokomacɛ b'ɔ hoonsire hinni kɔ n n'a birm *sabaa bɪ hinni ɔ, amba a tɪr a ba biisi bɪ m. A n wuti k'a Wosoci karɪnda ba.

¹⁷ N nɪ wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci ka ɔ. K'a ci bɪ hɔr bɪ, a a zɛ bɪncɛ kɔ n y'a gɔrsɪra ba ncɪnaaɔ bɪ ma:

¹⁸ Zuuba mɔɔ bɔ ɔ, a a Sent-Ǝspri zer mɔɔ ra,

kɔ m lemim nyɪnta pa da cicirzannɔ m,

[kɔ m gɔɔɔ kɔ η heer a zar lɔ wɔɔ heer wɔta.]

A mɔɔ nyɔɔ kɔ m b'a hɪ lɔnnɔ m, η y'a mɪŋŋa ku, kɔ m a hɪ bɔsɔrɔ m, η mɪm lɛɛ yɪm. Gɔɔɔ kɔ η nɪ fir nɔ ɔ rɔ wɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ.

¹⁹ Mɔɔ nyɔɔ a ɔ sɔ, kɔ m ba hɪ gɔɔɔ m,

Zuuba barka dɔ ɪ gɔ ra.

²⁰ A n ci bɪ huŋŋu, an a ka sokomacɛ bɪ zibɛənyɪ b'ɔ, an nyɪnta. N haay kɔ η nɪ cɛ b'ɔ bɪ, η y'a zɛ kɔ ra, ηn'ɪ dɪgam Yeezuu ma.

²¹ A n a sa ma, an n'a hire η nɪ, a ɔ: «Wosoci meerbaa k'awɔɔ ma dɪtaa-dɪtaa naa ɔ bɪ kɔ yɪ her.»

²² N haay n ye Yeezuu ma y, bɪ η zɛ kɛdɛ barka meerbaa nyɪnta k'a n'a bam bɪ tɔ ma. N n'a hire, η ɔ: «Zozef nyɪ bɪ bɛɛ m naa ra?»

²³ Yeezuu n a hi η ni, a υ: «Moo do moo υ awoo boor naa do zem moo ma: Looor, lee ka ι ι miηηa waa. Woo ho k'ibu ba Kapernawum υ bi ma. Bi ba ι ku υ naa υ.»

²⁴ Yeezuu a ya, an a hi, a υ: «Sira m, n bir wosolesinnisorazaa si sim miηηa a ku υ y.

²⁵ Awoo do miηηa, biisi bi, wosolesinnisorazaa *Elii domum υ, la a gosu bare ma doora kaaku kan mom ki sordi, no guta n a da tara bi ra haay. Zonno nyinta υ guta Israyel υ bi ma.

²⁶ Bi, Woso n Elii nyoo η goaa deem zi y, ku bi m, zoro deem k'a nyinta υ Sareptaa υ, Sidon* gorga υ bi m.

²⁷ Kusimoo nyinta υ so guta Israyel υ wosolesinnisorazaa Elizee domum υ. Bi η goaa deem taan... n a waa, ku saana k'a a to Siirii υ, n n'a birm Naaman bi bee y.»

²⁸ Ku η naa ma bi, η haay no ma υ guta sokomace υ b'υ.

²⁹ N η wuti, ηn'a nyonnyoota, ηni bo m tara no υ b'υ, ηni ta m a ku ci mim υ k'a yaa nyoota a bira a da tara υ.

³⁰ Yeezuu n bo η bireyaa υ, an cem.

Yeezuu y'a panηa hinkam

(Marki 1.21-28)

³¹ Yeezuu ta Galilee gorga deem Kapernawum υ, an ni ho dindam gooo m *sabaa hinni υ.

³² N ze kedə a hodindare to ma, bala, a meer bi ba an nawom le k'an ta m bi m.

³³ Goaa deem ι nyinta sokomace υ b'υ, zinə ni kan ki. A n zee da kan panηa ki a υ:

³⁴ «Hey! Nazareti Yeezuu, ibu bo ni woo zi? Bur ibu υ k'i bi woo zinzε ge? Ku nka n'ibu m, moo do miηηa, goaa miηηa ku Woso a nyoo bi n'ibu m.»

³⁵ Yeezuu n zinə bi da jum υ a meerbaa m, an n'a hure, a υ: «Ze hi, k'i bo goaa bi me υ.» Zinə bi n goaa bi do tara υ zamaa bi lee, an bo a me υ, b'a n yaaba da ma y.

³⁶ N haay ze kedə, ηn'a hum ku m, η υ: «Bo meerbaa m naa! A n ni le kam zinero υ kan panηa ki ηn'i bore!»

³⁷ N ni Yeezuu mim dindam lee haay υ, gorga bi do no υ.

Yeezuu yaabazanno waare

(Matiyee 8.14-17; Marki 1.29-34)

³⁸ Yeezuu k'a bo sokomace υ b'υ bi, a ta goaa ku n n'a birm Simoon har υ. A n aa diga a, Simoon dində ι yaaba m. N n a ye Yeezuu han k'an a waa.

³⁹ Yeezuu n a zo ma, an zerga a burə υ, an haen si yaaba bi ma, an bo a me υ. A n wuti leem an nyas η ni.

⁴⁰ Ku woso le a da bi, gooo ku η ni yaabazanno m, ηni yaaba do haay m bi, η bur η ni Yeezuu zi. Bi n a wo ka η goaa deem-deem la, an η waa.

⁴¹ Zinero bo yaabazanno guta me υ, kan zee ki, η υ: «Woso Nyi n'ibu m!» Bi, Yeezuu ι haen sire η ma, a bir yem ku η ni meer ba y. Bala, zinero woo a do, η υ Krista m.

Yeezuu lemim nyinta padare

(Marki 1.35-39)

⁴² Do k'a me bi, Yeezuu bo, an ta poohoon υ, gooo guta n'a kam ma. Ku η y'a yi bi, η y'a nsa ku Yeezuu n goota kan a ki.

⁴³ Bi, Yeezuu a hi η ni, a υ: «Pakra m, ku m aa Woso cirbəə bi pa da tara gosinno ra, bala, moo nyoo n y'a υ bi minto.»

⁴⁴ A n ni ho dindam gooo m Zidee sokomacero υ.

* 4:26 4.26 Sidon a bi Israyel ku υ y.

5

*Lεεkare karındanyıno si**(Matiyee 4.18-22; Markı 1.16-20)*

¹ Hindeem ɔ, Yeezuu ı jınım *Zenezareti higota le ra, zamaa bı nı kɔ nyonnyoɔtam a jır ɔ k'a tɔr ka Woso lemim ma.

² A kɔɔlɔɔ yı hıya higota bı le ra. Zɔbɛnno wɔɔ n bra, ɛn'a zanɛarɔ sɔrgɔm.

³ Yeezuu n da kɔɔlɔɔ bı deem ɔ. Nyınta a ɔ Sımɔɔn hɔ. A n a ye han k'an a gaa higota bı le ma poore. Yeezuu n nyınta, an a to kɔɔlɔɔ bı nɔ ɔ, an nı hɔ dındam zamaa bı m.

⁴ K'a meer bı ba an a nya bı, a a hı Sımɔɔn m, a ɔ: «I zɔ hi bı nɔ ɔ, k'a a zanɛarɔ wɔɔ zɔ, k'a zɔ gɔr.»

⁵ Sımɔɔn n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Karınsaamba, wɔɔ zi ba gunuu ɔ tee... bı wɔɔ n hɔsı nyasɔ y. Bı k'ıbu hı bı, mɔɔ yı ɛ zom.»

⁶ Kɔ ɛ zanɛarɔ wɔɔ zɔ bı, ɛ zɔ gɔr gɔta, ɛ zanɛarɔ wɔɔ nı kınkaansɔrɛ.

⁷ Nı n a to, ɛn'a wɔ zɔ a zıbɛkɔɔnrɔ kɔ ɛ nı kɔɔlɔɔ deem bı nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ ɛ nı b'a da a han. Brɔɔ n bɔr, ɛnı b'a da ɛ han ɛn'a waa ɔ, ɛn'a zar kɔɔlɔɔrɔ hıyoɔ wɔɔ ɔ, an a han, ɛn'a yo k'a nyoo ba.

⁸ Sımɔɔn Pıyeer k'a naa yı bı, a kukurɔ zε Yeezuu taa, an n'a hıre, a ɔ: «Zuuba, ı ba mɔɔ ma laato, bala, mimbɔnyaabɛr m mɔɔ m.»

⁹ Dabɔɔ gɔta y'a nyasɔ kan a muno wɔɔ kı, zɔ gɔta kɔ ɛ y'a gɔr bı tɔ ma.

¹⁰ Dabɔɔ Zebedee nyıno Zakkı kan Zaan kı kɔ ɛ nı Sımɔɔn zıbɛkɔɔnrɔ wɔɔ nyasɔ sɔ. Yeezuu n a hı Sımɔɔn m, a ɔ: «I da bı bɔ ɔ y, naa ma keere bı, ıbu zɔno gɔr bıisi, ıbu y'ı bam gɔɔkamazaa keere.»

¹¹ Nı n a bɔ, ɛnı bɔr kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ m higota le ra b'ɔ, ɛnı hɔ haay bı to, ɛnı zu kɔ ɔ kan kı.

*Kusımə waare**(Matiyee 8.1-4; Markı 1.40-45)*

¹² Yeezuu k'a yaa lee ku tara deem la bı, gɔaa nı b'ɔ kusıməbaa n ta ma jilli. K'a Yeezuu yı bı, a sɔnta, an a meer zuutɔ tara ɔ, an yaa da m, a ɔ: «Zuuba, k'ı le taa ma, ı ı da ma ı mɔɔ waa, k'ı dintim gɔ mɔɔ ma.»

¹³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, a ɔ: «Mɔɔ le taa, ı waa.» Lεem bı, a kusıməbaa bı nya ma.

¹⁴ Yeezuu n le ka ɔ, a ɔ, a b'a hı gɔaa nı y. Bı, a a hı, a ɔ: «Ta ı yaa n'ı hınka wosocemannıbɛr m, k'ı ganwɔrɛ ka amba wosolesınnısorazaa Moyıisi le ka bı m, ı dintim gɔ ı ma minto, k'an nyınta kasetı gɔaa haay leε.»

¹⁵ Bı y'a ka Yeezuu tɔ n bɔ an n'a dam la. Zamaa gɔta n tır a zem kɔ ra, k'a tɔr ka a lemim ma, k'a ka kɔ Yeezuu n a waa a yaabarɔ minto.

¹⁶ Bı, kɔ Yeezuu nı, ta a tır a ɔ a deem bɔleεmarɔ ɔ, an bır yaa dare.

*Mεgarezaa waare**(Matiyee 9.1-8; Markı 2.1-12)*

¹⁷ Hindeem ɔ, Yeezuu nyınta an nı hɔ dındam. Farızeenrɔ kan woso-cıkarınsaambɔɔ kı nyınta b'ɔ. A to ɛ y'a ɔ Galilee kan Zıdee kı Zerızalem kı kɔrɔ ɔ, ɛnı bɔr. Zuuba paɛɛa nyınta kan Yeezuu kı, an a ka, an nı yaabazanno waam.

¹⁸ Gɔɔ n lee ku mεgarezaa m wɔtarahɔ ɔ, ɛn'a kam ma k'a gasɔ m har ɔ b'ɔ, a wɔta Yeezuu taa.

¹⁹ Zamaa bı minto bı ɛ n a dɔ kɔ gasɔ awɔɔ n nawom nı lonlo y. Nı nı der cε bı ra, ɛnı cε bı mim hɔn ra, ɛn'a nyɔɔ, ɛn'a zer kan a wɔtarahɔ bı kı Yeezuu taa zamaa bı leε.

²⁰ Yeezuu k'a ɛ sırakare bı yı bı, a a hı yaabazaa bı m, a ɔ: «Gɔaa, ı ı mimbɔnyaarɔ sugur yı.»

²¹ Farizeenro kan wosocikarinsaamboo ki y'a miŋŋa larm a heer o, η o: «Gooa bi kara n naa, an ni Woso sonso wore? Nka y'a da ma an mimbonyaaro sugur ka ko Woso deem bee?»

²² Bi Yeezuu k'a η hoondare bi yi bi, a a hi η ni, a o: «Bo m, awoo n'a hoon dare ncinaas?»

²³ Kara n naanaa? M a hi, m o: I i mimbonyaaro sugur yi bi m ge, i wuti i ta bi ni?»

²⁴ Bi k'awoo n a do a o, Gooanyi b'i le m k'a mimbonyaaro sugur ka tara bure o bi, an a hi megarezaa bi m, a o: «Moo y'a hi ubu m, wuti, i i wotarah o bi sa i doo.»

²⁵ Bi n wuti leem, η miŋyaa m, an a wotarah o bi sa, an doo, an n'a le bom Woso o.

²⁶ Ŋ haay ze kade, ηn'a le bom Woso o. Daboo n η nyo, ηn'a hire, η o: «Woo mim daa yi her.»

Levii har hobire

(Matiyee 9.9-13; Marki 2.13-17)

²⁷ Bi kur bi, a bo an yaworsir yi, a to m Levii, an ni nyuntare a zibee bunc o. Yeezuu n a hi m, a o: «Zu moo o.»

²⁸ Levii n wuti, an a go ho haay ma, an zu Yeezuu o.

²⁹ Levii n cibsaa guta ba a har o, an hobire ba Yeezuu minto. Yaworsinno guta bor, kan gooo vantoo ki, ηni b'a ze ko ra, ηn'i ho bim kan η ki.

³⁰ Farizeenro kan a wosocikarinsaamboo ki n bor, ηn'i kukur bam karindanyino woo ma, η o: «Bo minto, awoo n ni ho bim, an ni ho mim kan yaworsinno ki, mimbonyaabenno ki?»

³¹ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Laafuzanno bir a kam looto ma y, yaabazanno n n'a kam ma.

³² Moo n bor ko m bi gooo turgoo bir y, bor moo o mimbonyaabenno minto, ko η n'a mistrybaa lor.»

Ho daa kan ho gusire ki n ko yo y

(Matiyee 9.14-17; Marki 2.18-22)

³³ Goo n a hi Yeezuu m, η o: «Gallem guta Zaan karindanyino kan farizeenro karindanyino ki y'a le kosum, ubu ho woo n bokare, ηn'i ho bire, ηn'i ho mire?»

³⁴ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Awoo y'a dam ma, a ka lo daa zim goaastoo n a le kosu, ko lo daa bi zim b'i kan η ki ra?»

³⁵ Domum zem, n ni zem bi lo daa zim bi bo η bire o. Domum bi do o bi, η y'a le kosum.»

³⁶ A n a ya, an hobokorenoom vanta da η ni, a o: «Gooa ba o, an ni peera daa kur sam, an a sinsar kan huu gusire ki y. Bala, peera daa bi b'a gam ko o kan a gusire bi ki y. Peera daa bi y'a gusire bi kaansom.

³⁷ Gooa b'a dam ma, an diven daa to hiboonro gusinno o y, ko bi bee ni, diven bi yi η hinhaanm, an a lo, bi hiboonro woo nyuntam bom.

³⁸ Bi, a ga a wom, ηni diven daa to hiboonro daar o.

³⁹ Bala, gooa k'a ni diven gusire mim bi, a le baa diven daa ma y. Bala, a hi a nawore, a o, diven gusire bi m miŋŋa.»

6

Yeezuu le da sabaa hinni ra

(Matiyee 12.1-8; Marki 2.23-28)

¹ Hindeem o, *sabaa hinni o, Yeezuu bra hostrar o kan a karindanyino ki. A karindanyino woo m hoyaa bi yinyar, ηn'a tiŋŋe, ηn'a sure.

² Farizeenro gosunno n a hi η ni, η o: «Bo minto, awoo ni naa bare? Bi n n le ka ko n naa ba sabaa hinni o?»

³ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Nɔ k'a David nyaso kan a muno ki an ho niŋɲə ba bi,
⁴ an gaso Wosoɛ ɔ, an bur kɔ n y'a ka Woso ɔ bi sa, an a bi kan a muno wɔɔ ki,
 bi n ni le ka kɔ n a bi kɔ wosocemannibɛnno bɛɛ bala bi, awɔɔ n a karɪnda ba ra?»
⁵ A n n'a hire ŋ ni, a ɔ: «Gɔaanyi bi m sabaa hinni bi minzaa.»

Wɔgarɛzaa waare
 (Matiyee 12.9-14; Marki 3.1-6)

⁶ Sabaa hinni vanta ɔ, Yeezuu gaso sokumace ɔ, an ni ho dɪdam. Gɔaa ni b'ɔ, a bisi ra wɔ n ga.

⁷ Wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizɛɛnrɔ ki nyɪnta, ŋn'i dundom Yeezuu zi, k'a dɪga a, a yaabazaa bi waam sabaa hinni ɔ ge, k'a ku a mim ka ra.

⁸ Bi, Yeezuu ŋ hoondare bi dɔ. A n a hi wɔgɛrzaa bi m, a ɔ: «Wuti i jum naa ɔ, zamaa bi bire ɔ.» Gɔaa bi n wuti an jum b'ɔ.

⁹ Yeezuu n a hi ŋ ni, a ɔ: «Mɔɔ kɔ m awɔɔ lar: zaa ta ɔ sabaa hinni ɔ, kɔ n ni zi miŋɲa ba geɛ, kɔ n ni zi bɔnyaa ba? Zaa ta ɔ kɔ n ni gɔaa meeyaa bɔmbɔ geɛ, kɔ n n'a zar?»

¹⁰ A n dɪga ŋ ma a jɪr ɔ, an a hi gɔaa bi m, a ɔ: «I wɔ hɔr.» Gɔaa bi n a wɔ hɔr, a wɔ bi n a waa.

¹¹ Bi, gɔɔɔ kɔ ŋ ɔ, k'a mim ka ra rɔ wɔɔ nɔ ma ɔ gɔta, ŋn'a dɪdam kan kɔ ki, k'a dɪga ho k'a n'a bam Yeezuu m bi ma.

Yeezuu karɪndanyɪnɔ bɔɔrɛ
 (Matiyee 10.1-4; Marki 3.13-19)

¹² Dɔmɪm bi do ɔ bi, Yeezuu ta ci mim ɔ, k'a yaa yaa da. B'a yaa bi da Woso m gunuu ɔ b'ɔ kan dɔmɪrɛ ki.

¹³ Dɔ k'a mi bi, a a karɪndanyɪnɔ bir, an ŋ bɔ ɔ bueerehɪya, an tɔ ka ŋ ɔ, kristazibɔɔzannɔ.

¹⁴ Simɔɔn k'a tɔ ka Pɪyɛɛr, a danzaa Andɪr, Zakkɪ, Zaan, Filipi, Bartelemii,

¹⁵ Matiyee, Toma, Alfee nyi Zakkɪ, Simɔɔn kɔ n n'a birm *Zelɔti,

¹⁶ Zakkɪ nyi Zidas, kan Iskarɪyɔti Zidas k'a a ba zambɔzaa bi ki.

Yeezuu gɔɔɔ waa gɔta
 (Matiyee 4.23-25)

¹⁷ Yeezuu a to ci mim ɔ kan ŋ ki, an zer, an aa jum bɪnce fapɪda ɔ. B'ɔ bi, a karɪndanyɪnɔ gɔta gɔɔta b'ɔ. Zamaa gɔta nyɪnta b'ɔ sɔ. A to ŋ y'a ɔ Zidee ɔ, Zerizalem ɔ, kan kɔrɔ kɔ ŋ ni higɔta le ra rɔ wɔɔ ki ɔ, Tiir kan Sidɔn ki jir ɔ.

¹⁸ Bɔr ŋ y'a ɔ, k'a b'a tɔr ka ma, k'an a waa a yaabarɔ minto. Gɔɔɔ kɔ zinɛro ni kan ŋ ki rɔ wɔɔ, ŋ y'a waam sɔ.

¹⁹ Zamaa bi haay y'a kam ma k'a a wɔ da ma. Bala, paŋɲa nyɪnta an ni bɔrɛ a me ɔ, an ni ŋ haay waare.

Mimbirenyɪntazannɔ paan...rɔ
 (Matiyee 5.1-12)

²⁰ Yeezuu n dɪga a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma keere, an a hi ŋ ni, a ɔ:
 «Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a m ŋɔazannɔ,
 Woso cirbɛɛ bi, awɔɔ y'a sɔ ɔ.

²¹ Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ kɔ nɔ n'awɔɔ zem naa ma,
 hɔbɪrɛ y'awɔɔ bɔm.

Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a ni baa dam naa ma,
 awɔɔ yaa wɔm.

²² Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, kɔ n sɔ awɔɔ m, kɔ n kaanm awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ
 sonsɔ wɔ, ŋn'a bɔnyaa hi awɔɔ ma Gɔaanyi bi tɔ ma.

²³ K'a heernyoɔ gɔta ba hinni bi do ɔ. Bala, Woso ɪ ganwɔre gɔta bankam awɔɔ minto arzana ɔ. N̄ yaabɔɔ wɔɔ, nyɪnta η y'a ɔ, ηn'a ba ncɪnaaɔ wosolesinnɪsorazannɔ m biisi.

²⁴ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ arzakazannɔ.

Bala, awɔɔ a heernyoɔ yɪ biisi.

²⁵ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a hɔ bi an a ka her bi, no y'awɔɔ zem.

A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a nɪ yaa wɔm naa ma bi, awɔɔ heer y'a zarm, a baa da.

²⁶ Awɔɔ kɔ gɔaa haay n n'awɔɔ mɪηηabaa hɪm bi, a pakra bare awɔɔ m. N̄ yaabɔɔ wɔɔ, a ba η y'a ɔ ncɪnaaɔ biisi lesinnɪsorazannɔ ηɔaarzannɔ wɔɔ m.»

(Matiyee 5.38-48; 7.12a)

²⁷ «B'awɔɔ k'a n'a tɔr kam mɔɔ ma bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, k'a a jɪnnɔ ηɔa, k'a hɔ mɪηηa ba gɔɔɔ kɔ η sɔ awɔɔ m nɔ wɔɔ m.

²⁸ Gɔɔɔ kɔ η nɪ ler bɔnyaa bɔre awɔɔ m bi, k'a brɔɔ barka da ɔ. K'a yaa da gɔɔɔ kɔ η ηɔaar ba ηn'a kare awɔɔ le m nɔ wɔɔ minto.

²⁹ Kɔ gɔaa a wɔ ta ɪ paasi deem le, k'ɪ deem bi ka ɔ k'an a tare. Kɔ gɔaa ɪ gɔbga yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huuduama sa.

³⁰ Kɔ gɔaa hɔ ye ɪ han, k'ɪ ka ɔ. Gɔaa k'a ɪbu hɔ sa bi, ɪ b'a laaka da han y.

³¹ Hɔ k'awɔɔ le n taa kɔ gɔɔɔ n'a ba awɔɔ m bi, k'a ba η nɪ maam sɔ.

³² K'awɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ η n'awɔɔ ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam bala, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Bala mimbɔnyaabənnɔ wɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ η ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam.

³³ K'awɔɔ ɪ hɔ mɪηηa bam gɔɔɔ kɔ η n'a bare awɔɔ n nɔ wɔɔ nɪ, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Mimbɔnyaabənnɔ wɔɔ y'a bam maam sɔ.

³⁴ K'awɔɔ zɪm sa gɔɔɔ k'awɔɔ dɔ a ɔ, η y'a kare awɔɔ rɔ wɔɔ nɪ, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Bala, mimbɔnyaabənnɔ wɔɔ ɪ zɪm sam kɔ m, k'a b'a si a le ma.

³⁵ Bi, k'a a jɪnnɔ ηɔa, k'a zi mɪηηa ba η nɪ, k'a zɪm sa η nɪ, b'a b'a hɔɔn da a sire ma y. Maam bi, awɔɔ ganwɔre yɪm gɔta, awɔɔ nyɪntam Woso k'a le da haay nyɪnɔ. Bala, Woso mɪηηa ɪ kan gɔɔɔ kɔ η n barka dare dɔ rɔ wɔɔ kɪ, a mɪηηa ɪ kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ sɔ.

³⁶ K'a cicirzere zi ba, amba awɔɔ Zɪ m cicirzerezaa bi m.

Bur kan kusə kɪ

(Matiyee 7.1-5)

³⁷ A b'a muno dɔdɔ ka y. Maam bi, Woso b'awɔɔ dɔdɔ kare y. A b'a muno dɔdɔ yar y. Maam bi, Woso b'awɔɔ dɔdɔ yarle y. K'a sugur ka a muno ɔ, maam bi, Woso sugur kare awɔɔ ɔ.

³⁸ K'a hɔ ka a muno ɔ. Maam bi, Woso y'a kare awɔɔ ɔ sɔ. N̄ hɔgammɔr mɪηηa sam, n nɪ hɔ zar m awɔɔ mɔr ɔ, an a han, n n'a yɪga-yɪga ze, an bir a lom. Bala, hɔgammɔr k'awɔɔ n ta m gɔɔɔ minto bi, bi n nɪ nyɪntam hɔgammɔr awɔɔ minto sɔ.»

³⁹ Yeezuu n a ya, an hɔbɔkɔrenoom da η nɪ, a ɔ: «Bɔɔ y'a dam ma an bɔɔ gaa ra? N̄ hɪya haay b'a zarm yaa deem ɔ ra?

⁴⁰ Karɪndanyɪ n le da a karɪnsaamba ra y, bi karɪndanyɪ haay, k'a bankare yɪ mɪηηa, a nyɪntam am a karɪnsaamba hɔ bi m.

⁴¹ Bɔ nɪ, ɪ nɪ bur k'a n'ɪ mim mɪnyaa ɔ bi yɪre, an bɔkare kusə k'a n'ɪbu mɪm ɔ bi, ɪbu bir a yɪre?

⁴² ɪbu y'a bam lɔ ɪ hɪ ɪ danyɪ m, ɪ ɔ: Jɪm kɔ m bur bɔ ɪ mɪm ɔ, ɪbu n bɔkare, ɪbu bir kusə k'a n'ɪbu mɪm ɔ bi yɪre? Zambɔzaa, kusə bi bɔ ɪ mɪm ɔ cɪna, keere bi, ɪbu mɪm leɛ yɪm, k'ɪ bur bi bɔ ɪ mim bi mɪm ɔ.»

Gɔ kan a nyi ki

(Matiyee 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ «Gɔ miɲɲa ba ɔ, an ni nyi bɔnyaa dare y, gɔ bɔnyaa ba ɔ, an ni nyi miɲɲa dam sɔ y.

⁴⁴ N gɔ biyɛə dɔ kan a nyi ki. N bir sɔɔn nyi nɔm laa gɔ ra y. N bir tɔgɔ nyi nɔm laazankɔrɛ ra y.

⁴⁵ Gɔaa miɲɲa k'a n'a miɲɲabaa m bi, bɔ an nawɔm mim miɲɲa m a heer ɔ sɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bi, bɔ an nawɔm mim bɔnyaa m a heer ɔ. Bala, hɔ k'a ɪbɪ heer han bi, b'i lɛ n'a hɪm.»

(Matiyee 7.24-27)

⁴⁶ «Bɔ minto m, awɔɔ ni mɔɔ birm Zuuba, Zuuba, b'awɔɔ bir hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bi bare?

⁴⁷ Gɔaa k'a ni zem mɔɔ zi, an n'a tɔr kam mɔɔ meerbaa ma, an ni zi bam ni bi, kɔ m a bɔkɔrɛ hɪnka a m.

⁴⁸ Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a ni cɛ dɔm, an yaa hɔn zukudɛ, an a jɪr bi cɪnta ci bure ɔ bi ki. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnhɛr ki an a mom cɛ b'ɔ, b'a n a da ma, an a wurgɛ y, bala a dɔrɛ yi miɲɲa.

⁴⁹ Gɔaa k'a n'a mam, b'a bir zi bam ni, bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a cɛ dɔ tara ɔ, b'a na jɪr cɪnta y. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnhɛr ki an a mom cɛ b'ɔ, an wurgɛ lɛɛm. Bi cɛ bi wurgɛrɛ kur, a hɔsɪ n gɔɔta y.»

7

Yeezuu kan Kapɛrnawum sɔrdaa zɔrɔ cir ki

(Matiyee 8.5-13)

¹ Yeezuu k'a meer bi ba kan gɔɔɔ wɔɔ ki an a nya bi, a wuti an ta Kapɛrnawum ɔ.

² Sɔrdaa zɔrɔ cir deem n ta lɔ m, an a ɲɔa maam-maam, an yaaba zɛ, an a zɔ zɛ ma.

³ K'a Yeezuu mim ma bi, a zɪfɔrɔ *gɔɔɔgusinno nyɔɔ zi, kɔ ɲ n'aa a ye han, k'an b'a lɔ bi waa.

⁴ Kɔ ɲ yaa lee ku Yeezuu zi bi, ɲ y'a ye han, ɲnɪ so ra, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Gɔaa naa do a ga m k'ɪbɪ n ɪ da han,

⁵ bala, a wɔɔ do bi ɲɔa, a sokomace dɔ an a ka wɔɔ ɔ.»

⁶ Yeezuu n ta kan ɲ ki. Kɔ ɲ y'a zɔ har bi ma bi, sɔrdaa zɔrɔ cir b'a gɔaasɪbɔɔ nyɔɔ, ɲn'a hɪm, ɲ ɔ: «Zuuba, ɪbɪ ɪ miɲɲa da kɔrɛ ma, bala, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y.

⁷ Mɔɔ m hɔɔn da mɔɔ ɔ, mɔɔ poore kɔ m bɔr ɪbɪ zi, bi k'ɪbɪ meer ba deem bala, mɔɔ lɔ bi y'a waam.

⁸ Lɛezanno y'a so mɔɔ miɲɲa ɔ, mɔɔ ni m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, an ta, a tam. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, an bɔr, a zem. Kɔ mɔɔ hɪ zibɛɛnyɪ m, an naa ba, a y'a bam.»

⁹ Yeezuu k'a naa ma bi, a zɛ kɛdɛ sɔrdaa zɔrɔ cir bi tɔ ma, an a bɔ an dɪga zamaa k'a zu a jɛ ɔ bi ma, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, baa Israyel nɔ ɔ, mɔɔ n sɪrakarɛ yɪ nɔɪnaaɔ y.»

¹⁰ Gɔɔɔ kɔ ɲ yi ɲ nyɔɔ rɔ wɔɔ kɔ ɲ doo sɔrdaa zɔrɔ cir bi har ɔ bi, ɲ yaa dɪga a lɔ b'a waa.

Nayin nyukumbueere mɪmbɔɔrɛ

¹¹ Bi kur bi, Yeezuu ta tara deem kɔ n n'a birm Nayin bi nɔ ɔ. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n zu kɔ ɔ kan ki kan zamaa gɔta ki.

¹² K'a n'a zɔm tara bi lɛ ma bi, n gɛr busu, n ni tam ni yaa ra. Zoro nyɪ m, b'a m nyɪyar a deem a da han. Tara bi gɔɔɔ gɔta lɔ bi da zaa ɔ.

¹³ Zuuba k'a lɔ bi yi bi, lɔ bi cicir gasɔ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «ɪ b'i ya ɪ nyi ka y.»

14 A n a zo, an a wo da goran̄na bi ma. Goōo ko η y'a busu ro wōo n jum. Yeezuu n a hi, a u: «Nyukumbueere, moo le ka, wuti.»

15 Ger bi n wuti an nyinta, an ni meer bam. Yeezuu n nyi bi gaa, an a ka a da u.

16 Daboōo guta η haay nyaso, ηn'a le bom Woso u, η u: «Wosolesinnisorazaa guta a hunka wōo bire u. Bi Woso bi diga a do ma.»

17 Ho ko Yeezuu a ba bi ta Zidee haay u kan a gorgaro ki u.

Zaan-Batiisi a karındanyıno nyoo Yeezuu zi (Matiyee 11.2-19)

18 Zaan-Batiisi karındanyıno yaa ho haay k'a ba bi hi m. Zaan ni η gōaa hıya bir,

19 an η nyoo Zuuba zi ko η n'aa a lar: «İbu n ni dore i zere ma bi gee, gōaa vanta ni?»

20 Ko η yaa lee ku Yeezuu zi bi, η y'a hi, η u: «Zaan-Batiisi i wōo nyoo İbu ma, k'u bi laaka da İbu han: İbu n gōaa k'a a ga m an bor bi gee, gōaa vanta ni?»

21 Domım bi do u bi, Yeezuu yaabazanno waa guta, an gōoo waa a yaabaro do haay no u, kan zinerozanno ki, a booro mim go so.

22 A n bokare, an a hi gōoo ko Zaan-Batiisi η nyoo ro wōo m, a u: «K'a ta, a yaa ho k'awoo yi, a ma so bi hi Zaan m: booro mim i lee yım, logoro i tam, kusimoo laafu yi, tikkiro tor a go, gæno a mim bo u, lemim nyinta i hum cicirzanno m.

23 Mimbirenyıntazaa m gōaa k'a n a sarakare to moo minto bi m.»

Yeezuu hoondare Zaan-Batiisi minto

24 Gōoo ko Zaan-Batiisi η nyoo ro wōo ko η y'a hor bi, Yeezuu a hi zamaa bi m, a u: «Nka awoo ta a yaa diga a poohoon u? Hınher awoo yi an ni niigego yəηηəm ge?»

25 Bo awoo ta a yaa diga a paan...? Gōaa m, an huu wısu da a ra ge? Gōoo ko η huu wısuru da a ra, ηn'i mısırbaa bam miηηa bi, cinno har broo n ta u.

26 Nka awoo ta a yaa diga a? Wosolesinnisorazaa m ge? İn... moo y'a hi awoo m, a le da wosolesinnisorazaa ra.

27 Bala, Zaan bi mim n y'a gorsıra ba Wosoci no u bi, n u: «Ba moo ni m zibəəzaa nyooore İbu lee, k'a n'İbu zaaro bımbanka na.»

28 Moo y'a hire awoo m, lanno nyıno bire u, gōaa ba u an le da Zaan-Batiisi ra y. Bi gōaa k'an poore Woso cirbəə no u bi, a le da m.»

29 Zamaa bi haay kan yaworsinno wōo ki a tor ka Zaan ma, ηn'a do, η u Woso tırğa, ηn'a ka an batem ka a u.

30 Bi farizeenro kan wosocikarınsaamboo wōo ki kaanm ho ko Woso le n taa η minto bi m, kaanm ko η y'a u Zaan batem bi m bi to ma.

31 Yeezuu n a hi η ni, a u: «Ko m her gōoo noon makra ba kan bo ki? Bo η y'a u ko u kan bo ki?»

32 Bo η y'a u ko u kan nyıno ko η yaa nyınta daasu u, ηn'a to ηn'i ko bimbirm no wōo ki, η u: Woo hir he awoo m, b'awoo n sar ba y! Woo ze laa lo b'awoo n nyi ka y?»

33 Bala, Zaan-Batiisi bor, a bir bur bire y, a bir diven mire y, awoo n'a hire, a u: Zine ni kan ki.

34 Bi Gōaanyi bi bor, an ni ho bım, an ni ho mim, awoo u: Naa do naa, nozaa m bi divenmir m so, yaworsinno kan mimbonyaabonno ki hannyi m.

35 Gōoo ko η ni yem Woso Mindore bi ma ro wōo a do η u, Woso Mindore bi tırğa.»

Yeezuu kan lo mimbonyaabər ki

36 Farizen deem Yeezuu bir k'an bi ho bi kan a ki. Yeezuu n gasu a har u, ηn'a sıηıda sa, ηni ho bire.

37 Lo n ni tara no u b'u, mimbonyaabər m. A n a ma η u, Yeezuu i ho bım farizen har u b'u. A n bor gedre m, n n'a ba albatır jaa m, tidər n a han,

³⁸ an bɪ sɔnta a kur a gannɔ ma, an nɪ nyi karɛ. A mɪm hi n bɔ, an n'a lom Yeezuu gannɔ ra. A n a minkɛ gaa, an a nɔnnɔ ma, an a wɔ barka ŋ la, an tidɛər bɪ sa, an a lo ŋ la.

³⁹ Farizen k'a Yeezuu bir bɪ k'a naa yɪ bɪ, a y'a hire a mɪŋŋa m, a ɔ: «Kɔ wosolɛsinnɪsorazaa m gɔaa naa do nɪ, a lɔ k'a n'a wɔ nɔrɛ awɔɔ ma naa dɔm, kɔ nka m sɔ: mimbɔnyaabɛr naa.»

⁴⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, mɔɔ ɪ mim m kɔ m a hɪ ɪbɪ m.» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Meer ba, karɪnsaamba.»

⁴¹ «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, gɔaa hɪya n n'a zɪm m. Deem nɪ dɔmɪm zɔrsoor zibɛə busoo m, deem bɪ n ta dɔmɪm busoor zibɛə busoo m.

⁴² Kɔ ŋ ba busoo m k'a zɪm bɪ kam bɪ, busoo bɪ zaa b'a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: ŋn'a to. Nka nɪ busoozaa bɪ ŋɔarɛ an lɛ da?»

⁴³ Sɪmɔɔn n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɪm, mɔɔ ɔ, gɔaa k'a zɪm lɛ da a mim la bɪ m.» Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «I sɪra hɪ.»

⁴⁴ Yeezuu n a bɔ an dɪga lɔ bɪ ma, an a hɪ Sɪmɔɔn m, a ɔ: «Ibɪ lɔ naa do yɪ ra? Mɔɔ gasɔ ɪbɪ har ɔ, ɪbɪ n hi lo mɔɔ gannɔ ra y, bɪ, a nyi ka, a mɪm hi n a lo mɔɔ gannɔ ra, an a gɔngɔ ma a minkɛ m.

⁴⁵ Ibɪ n mɔɔ nyaasɪ ka kan daɔrɛ kɪ y. Bɪ lɔ bɪ mɔɔ nyaasɪ ka an a wɔ barka mɔɔ gannɔ ra, b'a bɪr a tore y.

⁴⁶ Ibɪ n nyɔɔ nɔ mɔɔ mim ma y, bɪ, a tidɛər nɔ mɔɔ gannɔ ma.

⁴⁷ Bɪ y'a ka mɔɔ n'a hire ɪbɪ m, mɔɔ ɔ: a a mimbɔnyaarɔ k'a ŋ ba gɔta rɔ wɔɔ sugur yɪ, bɪ tɔ ma m, an ŋɔarɛ gɔta zi naa ba. Gɔaa k'a mimbɔnyaa m poore n nɪ sugur ka ɔ bɪ, a ɪ ŋɔarɛ m poore sɔ.»

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ lɔ bɪ m, a ɔ: «I ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

⁴⁹ Gɔɔɔ kɔ ŋ nyɪnta ŋn'i hɔbɪrɛ bɪm kan kɪ rɔ wɔɔ y'a hire a heer ɔ, ŋ ɔ: «Nka m gɔaa naa do nɪ? A n ye an nɪ mimbɔnyaarɔ sugur karɛ?»

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ lɔ bɪ m, a ɔ: «I sɪrakarɛ ɪ bɔmbɔ. Ta kan laafɪ kɪ.»

8

Lannɔ kɔ ŋ zu kɔ ɔ kan Yeezuu kɪ

¹ Bɪ kur bɪ, Yeezuu zaa sa an bɔ kɔrɔ gɔtɔɔ kan kɔrɔ poorero kɪ nɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɛə bɪ lemim nyɪnta pa darɛ. Karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ nyɪnta kan kɪ,

² kan lannɔ gɔsɪnnɔ k'a ŋ waa zinɛro kan yaabarɔ kɪ minto rɔ wɔɔ kɪ: Magdalaa Maarii kɔ zinɛro bɔ a mɛ ɔ saanhɪna,

³ Hirɔɔdɪ har dɪgamazaa Kuzaa lɔ Zannɪ kɪ, Sɔzannɪ kan lannɔ gɔsɪnnɔ kɪ gɔta, kɔ ŋ y'a da ŋ han a hɔnyɪrɔ m nɔ wɔɔ kɪ.

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom (Matiyee 13.1-9; Markɪ 4.1-9)

⁴ Zamaa a to kɔrɔ haay ɔ, ŋnɪ bɔr Yeezuu zi. Kɔ ŋ y'a zɛ kɔ ra bɪ, Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa do da.

⁵ «Gɔaa ɪ bɔ k'a hɔ duu. K'a n'a duum bɪ, a hɪsɪga an nawɔm. A yaa gɔsɪnnɔ n a lo zaa bire ɔ. N n tɔntɔ ra, brama bennɔ n a bɪ.

⁶ Gɔsɪnnɔ n a lo jaarɔ ra. N haan, ŋnɪ gɪnga kɔ taa butur ba ɔ bɪ minto.

⁷ Gɔsɪnnɔ n a zar laa ɔ. N bɔ, laa bɪ n a ta ŋ mee, ŋnɪ gɪnga.

⁸ Gɔsɪnnɔ n a lo lɛɛ mɪŋŋa ɔ. N bɔ, ŋnɪ nyɪ da zɔrɔ-zɔrɔ.» Yeezuu n a ya, an a hɪ, an so ra kan paŋŋa kɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a tɔr n ta ɔ, k'an a ma!»

Hɔbɔkɔrenoom naa do jɪ m bɔ nɪ? (Matiyee 13.10-17; Markɪ 4.10-12)

⁹ Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar hɔbɔkɔrenoom naa do jɪ ma.

¹⁰ A n a hı, a ı: «Woso zaa ka awoo n ho k'a nyaakom da Woso cirbæe no ı bi do, bi, boo ı goota ro woo, hobokorenoom n n'a dare η ni, ku <ηni dıga, bi η b'a yi y, ku η n'a tor ka, bi η b'a ma y.> »

Hoduure bi hobokorenoom bi ji dındare
(Matiyee 13.18-23; Markı 4.13-20)

¹¹ «Ba hobokorenoom bi ji n na. Hoduure bi, Woso lemim m.

¹² Boo ni zaa bire ı ro woo, gooo m, ηn'a mam, Sotaana k'a lee ku bi, an ni ho k'a ni η heer ı bi yore η ni, ku η b'a da ma, ηn'a si, ηni bombore yi ni y.

¹³ Boo ni jaaro bure ı ro woo, gooo m, ku η Woso lemim bi ma, a si η nawom kan heernyoo ki, bi η mesi ba ı y. A si η nawom, bi k'a yi poore, makra domum ı, ηni wo saa.

¹⁴ Boo y'a zar laa ı ro woo, gooo m, ηn'a mam, bi kan hoodarero woo ki, durnya arzakaro woo ki, durnya heernyoooro woo ki, goota η nawom je ı, η b'a dam ma, ηni nyi da mɔɔna y.

¹⁵ Boo y'a lo lee mɔɔna ı ro woo, gooo m, ηn'a tor kam lemim bi ma, ηn'a sim mɔɔna kan heer tırgabaa ki. N bir a to bore a no ı y, η bir a tom so y, ηni bokare ηn'i nyi dam.»

Leezure goaa haay minto
(Markı 4.21-25)

¹⁶ «Goaa bi se dam fitire ı, an mor sa an a ku ma, gee an a sa, an a nyoo gargu ta y. A cunta n nawore a bince ı, gooo ku η ni gasom no woo n bir lee zure bi yım.

¹⁷ Bala, mim haay ku gooo b'a dam ma ηn'a do naa ma bi, η zem b'a do. Mim ba ı n n a nyaakom da a do n mi y.

¹⁸ K'a dundo a zi kan a tor k'awoo n'a kam ma lonlo bi ki. Bala, goaa k'a ni ho m bi, n y'a dam la. Bo ı bi hosı n bi, a hoon k'a a da a ı, a ta m poore bi, n y'a yom ni.»

Yeezuu da kan a danyıno ki
(Matiyee 12.46-50; Markı 3.31-35)

¹⁹ Yeezuu da kan a danyıno ki bor zi, bi η b'a dam ma ηn'a zo ma y, zamaa minto.

²⁰ N n'a hi m, η ı: «Ibu da kan ı danyıno ki ı garga ra, η le n taa ibu ma.»

²¹ A n a nyi bo η no, a ı: «Moo da kan moo danyıno ki m gooo ku η n'a tor kam Woso lemim ma, ηn'a zi bam no woo m.»

Yeezuu hınher da jim ı
(Matiyee 8.23-27; Markı 4.35-41)

²² Hindeem ı, Yeezuu da kooloo ı kan a karındanyıno ki. A n a hi η ni, a ı: «U ta higota bi gam deem bi ra», ηni cem.

²³ Ku η y'a hor, ηn'i tam bi, Yeezuu hinceem ba. Hınher guta n yar higota bi ra. Hi n'a tom kooloo b'ı, an n'a ηsam k'a nyoo ze.

²⁴ N n'a zo, ηn'a gu, η ı: «Karınsaamba, karınsaamba, ı ı gıngam!» A n wuti, an haen si hınher bi ma kan hikurero woo ki, ηn'a da zenyy..., lee n ze sıı...

²⁵ A n bokare, an a hi η ni, a ı: «Awoo sirakare b'i ka?» Daboo ni η nyası, η n ze kedæ, ηn'a hum ku m, η ı: «Nka m goaa naa do ni? A n ni le kam hınher ı kan hi ki, ηn'a le sire!»

Hoozaa waare kifıro ku ı
(Matiyee 8.28-34; Markı 5.1-20)

²⁶ N yaa lee ku Gergezaa zanno ku ı. Ku bi, a nya a ı Galilee ku bi re.

²⁷ Yeezuu k'a zer tara ı bi, tara bi goaa deem a ze ı, zinero ni kan ki. A domum laato, a n a ya, an ni huu dare a ra y, b'a n a ya, an ni wotam har ı y. Wota a nawom geenoyaro no ı.

28-29 Gallēm gōta zinē bī tīr gasō gōaa b'ō an maasīrē ba. N n a wōrō sur banjaro m, n n pōyaarō da a gam ō k'a dō ma. Bī, a tīr ŋ yīnyar, zinē bī n a gaa, an ta m zanja ō. Yeezū n lē ka zinē b'ō k'an bō gōaa bī mē ō. K'a Yeezū yī bī, a zee da, an sōnta a taa, an n'a hūm kan panja kī, a ō: «Bō ūbū ō k'ī ba mōō nī, Yeezū, Woso k'a lē da haay Nyī? Mōō y'a yērē ūbū han, ī bī fīr ka mōō ma y.»

30 Yeezū n a lar, a ō: «Ūbū tō m bō?» A ō: «Leziyōn» A jī k'a hī, a ō: Gōta maam-maam, bala, zinēro gōta ī gasō gōaa bī mē ō.

31 Zinēro wōō n a yē Yeezū han k'a bī lē ka a ō, k'a gasō yaa gōta ō fīryīrē nō ō y.

32 Kurkuuro ī nyīnta b'ō gōta, ŋn'ī hō bīm ci bī ra. Zinēro wōō n a yē Yeezū han, k'an zaa ka a ō, k'a gasō kurkuuro wōō ō. A n zaa ka ŋ ō.

33 Zinēro wōō n bō gōaa bī mē ō, ŋnī gasō kurkuuro wōō ō. Kurkuuro wōō n bra si ci bī mim ō, ŋnī zer, ŋn'a zar hīgōta b'ō, ŋnī gīnga.

34 Kurkuuro dōmazannō wōō kō ŋ hō k'a ba bī yī bī, ŋ bra si, ŋn'aa hī tara nō ō, kan bōlēmarō wōō kī ō.

35 Gōōō wōō n bōr k'a bī dīga hō k'a ba bī ma. Nj lee ku Yeezū zi, ŋnī gōaa kō zinēro bō a mē ō bī yī, an nī nyīntam Yeezū jīr ō, an hūu da a ra, an a ba gōaa mīŋŋa, gōōō wōō da n bō ō.

36 Bōō ī hō k'a ba bī yī rō wōō zinēro zaa bī waarē jī dūnda gōōō kō ŋ bōr lō wōō m.

37 Kēērē bī, Gergezaa zannō wōō n a yē Yeezū han k'an a hōr a tara ra. Bala, nyībēō gōta gasō ŋ ō. Yeezū n a bō, an da kōōlōō b'ō, an a wusīgē.

38 Gōaa kō zinēro bō a mē ō b'a yē Yeezū han k'a zu kō ō kan kī. Yeezū n a da zaa ra, a ō:

39 «Doo ī har ō, k'ī yaa hō kō Woso a ba ūbū mīnto bī hī.» Gōaa bī n a hōr, an aa hō kō Yeezū a ba a m bī hī tara bī nō ō jīllī.

Zayirus nyimbōērē mimbōōrē
(Matiyē 9.18-26; Markī 5.21-43)

40 Yeezū k'a a bō, an bī lee ku bī, zamaa bī b'a zē ō, ŋn'a si. Bala, ŋ nyīnta, ŋn'ī dōm ma.

41 Gōaa n bōr b'ō, a tō m Zayirus, sokomacē cir m. A n bī sōnta Yeezū taa, an a yē han, k'an bōr a har ō,

42 bala, a nyimbōērē n ta ō deem bala, a dōōraa a zō bueerehūya ma, an n'a bam k'a ga. Kō Yeezū nī tam bī, zamaa b'a sō ō.

43 Lō ī nyīnta b'ō, ma n'a dam zi dōōraa bueerehūya. [A n a hōnyī zar lōōtōōrō zi,] bī, gōaa ba ō an a da ma, an a waa y.

44 A n a zō Yeezū ma a kur, an a wō da a hūu lē ma. Lēem bī, a ma b'a da jīm ō.

45 Yeezū n laaka da, a ō: «Nka y'a wō da mōō ma?» Nj haay n bīsi ka. Pīyēer n a hī, a ō: «Karīnsaamba, gōōō kō ŋ y'a sō ūbū ō, ŋn'ūbū nyōnnyōōtam nō wōō m.»

46 Yeezū n a hī, a ō: «Gōaa a wō da mōō ma, bala panja bō mōō mē ō, mōō n a dō.»

47 Lō bī k'a a dō a ō, ŋ sōr a ra bī, a bōr kan mēhīnkē kī, an bī kukurē zē Yeezū taa. Hō nīŋŋē k'a ka, an a wō da ma, an a waa lēem bī, an a jī sa, an a dūnda m zamaa bī haay taa.

48 Yeezū n a hī, a ō: «M nyimbōērē ī sīrakarē ī bōmbō. Ta kan laafū kī.»

49 Kō Yeezū gōōta an nī meer bam bī, gōaa a tō sokomacē cir bī har ō, an b'a hī, a ō: «Ū nyimbōērē bī ga. Ū b'ī ya, ī karīnsaamba da kōrē ma y.»

50 Bī Yeezū k'a naa ma bī, an a hī Zayirus m, a ō: «Ū da bī bō ō y. Sīra ka bala, a y'a waam.»

51 Kō Yeezū lee ku har ō b'ō bī, a n zaa ka gōōī ō k'an gasō y. Pīyēer a gaa bala, kan Zaan kī, Zakkī kī, kan nyī bī zī kī, a da kī.

⁵² Zamaa bi haay ni baa dam, ηni heerzar no o nyi bi minto. Yeezuu n a hi, a o: «A bi baa da y. A n ga y, hinceem an n'a bam.»

⁵³ Ni ni yaa wom Yeezuu ma, bala, η sira ka, a ga.

⁵⁴ Yeezuu n nyi bi sa a wo ma, an a bir, a o: «M nyinni, wuti!»

⁵⁵ A n a mim bo o, an wuti leem. Yeezuu n zaa ka, a o, ηni hobire ka o.

⁵⁶ A ziro wo n ze kedə, bi Yeezuu le ka, a o, η bi ho k'a ba naa hi gosi ni y.

9

Karindanyino buerehuyoo nyooe (Matiyee 10.5-15; Marki 6.7-13)

¹ Yeezuu buerehuyoo wo so ku ma, a panja kan le ki ka η o, ku η ni la zinero ra, ku η ni yaabazanno waa.

² A n η nyoo, ku η n'aa Woso cirbəo bi pa da, ku η ni yaabazanno waa.

³ A n a hi η ni, a o: «A bi hosi sa a wo o k'a zaa bi sa ni y. A bi bara sa, gee hera, gee bur, gee busoo y. A b'a ka goaa deem m huuro gor huya y.

⁴ Har niηηo ku η n'awoo siη o bi, k'a goota b'o, an ta, an awoo hore domum ku.

⁵ Ku η n awoo si ku bi do no o y, k'a bor an n'a horm, k'a ku bi taanyisi bi gongom a ganno ma, ku η n'a do, η o, a koro ma.»

⁶ Ni n'a hor ηni ta koro haay o, ηn'i lemim nyinta bi pa dam, ηn'i yaabazanno waam bince haay o.

Cir Hiroodi y'a miηja larm, nka m Yeezuu ni? (Matiyee 14.1-12; Marki 6.14-29)

⁷ Cir Hiroodi ho haay ku Yeezuu a ba naa ma. A n a do k'a hoon an n'a dam lo y. Bala, nawonno o Zaan y'a mim bo o gaeno bire o.

⁸ Gosinno o *Elii y'a hunka. Gosinno o wosolesinnisorazanno ku η nyinta o biisi ro wo deem y'a mim bo o.

⁹ Hiroodi o: «Moo ka ηni Zaan mim go ma. Bi, nka ηn'a mim dundam moo n'a mam naa?» A n n'a kam ma k'a yi.

Yeezuu i zamaa torm (Matiyee 14.13-21; Marki 6.30-44; Zaan 6.1-14)

¹⁰ Zibəozanno wo ku η y'a wusigə bi, η yaa ho haay ku η yaa ba bi hi Yeezuu m. A n η gaa, an bo η ni toore ma, tara ku n n'a birm Betsayidaa bi zeezi.

¹¹ Goo wo ku η y'a do bi, η zu η je o. Yeezuu ni η si, an ni Woso cirbəo bi mim dundare η ni, an ni gooo ku η le n taa laafu ma ro wo waare.

¹² Gum k'a bor an ni dam bi, buerehuyoo wo a zo ma, ηn'a hi m, η o: «Goo wo da zaa ra, ku η ni ta koro wo o kan boleemaro ku η ni junjeem no wo ki no o, ku η n'aa a ka wotajiro ma kan hobire ki ma ηn'a bi. Bala, bince ku wo n ta o naa, laato hadro ma.»

¹³ Bi, Yeezuu a hi η ni, a o: «K'a hobire ka η o ηn'a bi a zim.» Ni n'a nyi bo o, η o: «Bur soor taan... i goota wo o kan zono ki huya, ku bi bee y, k'o ta o aa hobire si, o b'a ka zamaa b'o.»

¹⁴ Goo yaaro ku η nyinta b'o ro wo tisi soor ku. Yeezuu n a hi a karindanyino wo m, a o: «K'a ka ku gooo wo n nyinta busoor-busoor.»

¹⁵ Ni n'a ba maam, ηni η nyinta haay.

¹⁶ Yeezuu n bur soor bi sa kan zo huya bi ki, an a mim busu brama, an η barka da o, an a zinze ra, an a ka a karindanyino wo o ku η n'a ka zamaa b'o.

¹⁷ Ni n'a bi, an η ka haay. A kuurero ku η goota bi, ηn'a gor kasi le ma buerehuya.

Piyee i Yeezuu kaseti kam (Matiyee 16.13-28; Marki 8.27-9.1)

¹⁸ Hindeem ɔ, Yeezuu bɔ toore ma, an nɪ yaa dam, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ kan kɪ. A n η lar, a ɔ: «Zamaa bɪ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?»

¹⁹ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Gɔsɪnnɔ ɔ, Zaan-Batiisi m. Nawɔnnɔ ɔ, Elii m. Gɔsɪnnɔ ɔ, biisizannɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa deem y'a mɪm bɔ ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɪ k'awɔɔ nɪ, awɔɔ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista kɔ Woso a nyɔɔ bɪ n'ɪbɪ m.»

²¹ Yeezuu η lɛ ka η ɔ, a ɔ: «Ŋ b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.»

²² A n a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Pakra m kɔ Gɔaanyɪ bɪ n fir yɪ gɔta, kɔ gɔɔgusɪnnɔ n kaanm m kan wosocɛmannɪbɛnnɔ jɪtannɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, kɔ η n'a zɛ an ga, k'an a mɪm bɔ ɔ dɔmɪm kaakɔ hɪnnɪ ɔ.»

U a ba lɔ, k'ɔ zu Yeezuu ɔ?

²³ Yeezuu n bɔkare an a hɪ η nɪ haay, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an a mɪɲɲa letaamarɔ to haay, dɔmɪm haay, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

²⁴ Kɔ sɪra nɪ, gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bɔmbɔ, bɪ zaa n nɪ kɔrɔm ma. Bɪ, gɔaa k'a yɛ zɛ ma mɔɔ mɪnto bɪ, bɪ zaa ɪ bɪ kɔrɔm a meeyaa bɔmbɔrɛ ma y.

²⁵ Bɪ kɔ gɔaa durnya naa arzaka yɪ haay, a zaa n bɔkare an a mɪɲɲa nyaam, gɛɛ, an a mɪɲɲa zar, a nyɔɔdɔ ɪ ka?

²⁶ Bala, kɔ gɔaa ɪ nyannɪ zɛm mɔɔ tɔ ma, an nɪ nyannɪ zɛm mɔɔ meerbaa tɔ ma, kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɔr a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ kan a Zɪ hɔ kɪ malɛkarɔ mɪɲɲɔɔ hɔ kɪ, a b'a zaa nyannɪ zɛrɛ y.

²⁷ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ η nɪ naa ɔ rɔ wɔɔ barla, gɔsɪnnɔ Woso cirbɛɔ bɪ yɪm, a mɪsɪrbaa dɔmɪm ɔ.»

Woso Nyɪ lɛbɔɔrɛ

(Matiyee 17.1-8; Markɪ 9.2-8)

²⁸ Yeezuu k'a meer bɪ ba bɪ, a dɔmɪm a zɔ sinnyɔ ma. A Pɪyɛɛr gaa kan Zaan kɪ, Zakki kɪ, an der ci ra k'a yaa da.

²⁹ K'a nɪ yaa bɪ dam bɪ, a meer a lɔr, a huu n a ba fu fɪttɪ, an nɪ nyakɪ bɔm.

³⁰ Lɛɛm bɪ, gɔɔɔ hɪyɔɔ bɔr, ηn'ɪ meer bam kan kɪ; Moyiisi kan Elii kɪ y'a hɪnka Woso lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ,

³¹ ηn'ɪ zibɛɔ kɔ Yeezuu n n'a nyambɔrlɛ a zɛ m, Zerizalem ɔ bɪ mɪm dɪndam kan kɪ.

³² Bɪ ma bɪ, Pɪyɛɛr ɪ hinceem bare a ra kan a muno wɔɔ kɪ. Hinceem bɪ n bɪ ku η la. Kɔ η gu bɪ, η Yeezuu lɛbɔɔrɛ bɪ yɪ kan gɔɔɔ hɪyɔɔ kɔ η nɪ kan kɪ rɔ wɔɔ kɪ.

³³ Gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɔ η n'a gɔm Yeezuu ma bɪ, Pɪyɛɛr a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ a mɪɲɲa. ɔ bur ba kaakɔ: ɪbɪ hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.» A n hɔ k'an a hɪm bɪ dɔ y.

³⁴ K'a nɪ meer bɪ bare nɔnɔnaa bɪ, warkɔ bɔr an b'a ku η la. Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ η warkɔ bɪ yɪ an n'a kure a ra bɪ, η da bɔ ɔ gɔta.

³⁵ Meerbaa n a to warkɔ bɪ nɔ ɔ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ m naa, mɔɔ n'a bɔ ɔ. K'a a tɔr ka ma.»

³⁶ Meerbaa bɪ jɛ ɔ bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n gɔsɪ yɪ, kɔ Yeezuu deem bɛɛ y. N n hɔ kɔ η y'a yɪ bɪ hɪ gɔsɪ m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ y, η zɛ pi.

Nyɪ kɔ zinɔro nɪ fir kam ma

(Matiyee 17.14-18; Markɪ 9.14-27)

³⁷ Bɪ dɔ k'a mɪ bɪ, η zer ci bɪ ra, zamaa n bɔr, an bɪ Yeezuu zɛ ɔ.

³⁸ Gɔaa deem nɪ zamaa bɪ bire ɔ, an zee da, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han, dɪga mɔɔ nyɪyar bɪ mɪm ma, an mɔɔ nyɪ a deem bala.

³⁹ Zinɔ deem ɪ gasɔ ɔ, an tɪr a da zeedare ma, an a hɪnkɔ. A n bɪr lihihur tare a lɛ rɛ, an bɪr a dam kɔrɛ ma, a bɪr bɔrɛ a mɛ ɔ naanaa y.

⁴⁰ Mɔɔ ye ɪbu karɪndanyɪnɔ wɔɔ han kɔ η nɪ la ra, bɪ η n a da ma y.»

⁴¹ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Sirakare warzannɔ kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɪ do n'awɔɔ m. Mɔɔ yɪ m yarɛ m dɔmɪm karɔ ba, kɔ m bɔraama zi ba kan awɔɔ kɪ? Bɔr ɪ nyɪ bɪ m naa ɔ.»

⁴² Nyɪ bɪ k'a bɔr an n'a zɔm bɪ, zinə b'a zɛ an a zo tara ɔ, an a hinkə. Yeezuu n hɛən si zinə bɪ ma, an nyɪ bɪ waa, an a ka a zɪ ɔ.

⁴³ N̄ haay n zɛ kədə Woso gɔtabaa bɪ minto.

Yeezuu a ya, an n'a zɛ mim dɪndarɛ
(Matiyee 17.22-23; Markɪ 9.30-32)

Hɔ haay kɔ Yeezuu a ba bɪ a ka gɔaa biyəə heer n nyɪnta. A a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ:

⁴⁴ «K'a tɔr ka hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ ma mɪn̄ɲa: N Gɔaanyɪ bɪ nyasɔm, n n'a da gɔɔɔ wɔ ɔ.»

⁴⁵ Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ bɪr a meerbaa bɪ jɪ marɛ y. A jɪ b'a nyaakɔm da η nɪ, kɔ η b'a da ma, ηn'a dɔ y, ηn'ɪ nyɪ bam Yeezuu larɛ m mim naa do minto.

Nka m jɪtaarɛ?
(Matiyee 18.1-5; Markɪ 9.33-37)

⁴⁶ Laakadare deem bɔr η hɔɔn ɔ, ηnɪ bɪsɪ kam kɔ ma, η ɔ: nka y'a da ma an yɪ jɪtaarɛ a bire ɔ.

⁴⁷ Yeezuu k'a η laaka bɪ dare jɪ dɔ bɪ, a nyɪ gaa, an a jɪm a jɪr ɔ,

⁴⁸ an n'a hire η nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a nyɪ naa do si mɔɔ tɔ ma, mɔɔ a yɪ m si. Gɔaa k'a mɔɔ si bɪ, gɔaa k'a mɔɔ nyɔɔ b'a a si. Bala, gɔaa k'an poore awɔɔ haay barla bɪ, bɪ n'awɔɔ jɪtaarɛ.»

Gɔaa k'a bɪ bɔnyaa kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ gɔaa m
(Markɪ 9.38-40)

⁴⁹ Zaan meerbaa bɪ sa, a ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ gɔaa yɪ an nɪ lam zinəro ra ɪbu tɔ m, wɔɔ n a gɔ ma, k'a ba kan wɔɔ kɪ bɪ tɔ ma.»

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «A b'a gɔ ma y, bala, gɔaa k'a bɪ bɔnyaa kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ gɔaa m.»

YEEZUU ZERIZALEM ZAA SA

N kaanm Yeezuu m Samarii ɔ

⁵¹ Dɔmɪm k'a a ga m kɔ Woso n Yeezuu bɔ durnya ɔ bɪ k'a n'a zɔm bɪ, a a cɪnta k'a ta Zerizalem ɔ.

⁵² A gɔɔɔ nyɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ ka a m. Brɔɔ n zaa sa, ηn'aa gasɔ Samarii kɔ deem ɔ, k'a leekure bɪ banka.

⁵³ Bɪ, η n a si y, k'a zaa sa an nɪ tam Zerizalem ɔ bɪ tɔ ma.

⁵⁴ Karɪndanyɪnɔ Zaan kan Zakkɪ kɪ kɔ η naa yɪ bɪ, η y'a hɪ, η ɔ: «Zuuba, ɪbu lɛ taa k'ɔ lɛ ka, kɔ sɛ n a tɔ brama an zer, an nawɔnnɔ bɪ gɛ?»

⁵⁵ Yeezuu n a bɔ an dɪga η ma, an nyaa ba kan η kɪ, [a ɔ: «Nyɪ k'an ta awɔɔ m bɪ, awɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyɪ bɪ n bɔr k'a bɪ gɔɔɔ zinze y, bɔr a ɔ k'a bɪ η bɔmbɔ.»]

⁵⁶ N̄ n'a hɔr, ηnɪ ta tara vanta ra.

Yeezuu zuure ɪ lɛ da haay
(Matiyee 8.19-22)

⁵⁷ Kɔ η zaa sa ηn'ɪ tam bɪ, gɔaa deem a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Mɔɔ zum kɔ ɔ kan ɪbu kɪ, m ta bɪnce haay k'ɪbɪ n nɪ tan ɔ.»

⁵⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɛɛɔnrɔ yaarɔ ta ɔ, bɪ bennɔ y'a cɛrɔ m. Bɪ, Gɔaanyɪ bɪ ba bɪnce m k'a mim cɪnta ɔ y.»

⁵⁹ A n a hɪ gɔaa vanta m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.» Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m ɔ, kɔ m dɔ m zɪ bɪrle ma.»

⁶⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gæno wɔɔ to kɔ η n a gæno bir. B'ɪbɪ, ta ɪ yaa Woso cirbæ pa da.»

⁶¹ Gɔaa vanta n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zure ɪbɪ ɔ karɪnsaamba, bɪ zaa ka m ɔ, kɔ m m leer so m harzanno m.»

⁶² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa donokaan sa k'a dam wɔ, an a bɔ an nɪ dɪgare a kur, a zaa b'a dam ma an Woso cirbæ zi ba y.»

10

Yeezuu ɪ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔm

¹ Bɪ kur bɪ, Zuuba karɪndanyɪno gɔsɪno bɔ ɔ busaanhɪna a yaa hɪya, an η nyɔɔ hɪya-hɪya, kɔro kan bɪnce haay k'a a ga m an ta ɔ b'ɔ, ηnɪ lɛɛ ka a lɛɛ.

² A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Hɔdare bɪ gɔta, b'a darezanno ba ɔ gɔta y. K'a yaa da wutu zaa bɪ m, k'a ye han, k'an zibɛnno nyɔɔ hɔdare bɪ minto.

³ K'a ta! Awɔɔ nyɔɔ mɔɔ nawɔm am sinnyɛnnyɪno hɔ bɪ m tampo bɪre ɔ.

⁴ A bɪ busoo sa y, a bɪ hera sa y, a bɪ kɔso sa so y. A bɪ jum a yaa da gɔaa m zaa ra y.

⁵ K'a lɛɛ ka a hɪ har k'awɔɔ n nɪ gasɔη ɔ b'ɔ, a ɔ: Kɔ laaftɪ n bɪr har naa do mim la.

⁶ Kɔ laaftɪ zaa ɪ b'ɔ deem, awɔɔ laaftɪ bɪ zerm la. Kɔ bɪ bɛɛ y, a y'a bɔm an bɔr awɔɔ zi.

⁷ K'a gɔota har bɪ do ɔ. Hɔ kɔ n n'a kare awɔɔ ɔ bɪ, a bɪr a bɪre, a bɪr a mire. Bala, zibæzaa b'a ga a busoo m. A bɪ har lonlor y.

⁸ K'awɔɔ yaa gasɔ tara niηηə nɔ ɔ, n n'awɔɔ si, k'a hɔ kɔ n y'a ka awɔɔ ɔ bɪ bɪ.

⁹ K'a yaabazanno kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ waa. K'a hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: Woso cirbæ b'a zo awɔɔ ma.

¹⁰ K'awɔɔ yaa gasɔ kɔ niηηə ɔ, bɪ η n awɔɔ si, k'a bɔ a hɪ gɔɔɔ gaa ɔ, a ɔ:

¹¹ Baa k'awɔɔ kɔ bɪ taanyisi k'a naaso wɔɔ ganno ma bɪ, wɔɔ y'a gɔngom ma, ɔ a to awɔɔ m. Bɪ, k'a dɔ a ɔ, Woso cirbæ b'a zo awɔɔ ma.

¹² Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: Woso dɔdɔkare hinni ɔ, Sodɔm hɔnhɔrle bɪ nyɪntam gɔta, an kɔ bɪ do ku y.»

(Matiyee 11.20-24)

¹³ «A nyɪntare awɔɔ ma bɔnyaa, Korazen zanno! A nyɪntare awɔɔ ma bɔnyaa, Betsayɪdaa zanno! Bala, hoserlo kɔ η ba awɔɔ bɪre ɔ rɔ wɔɔ, kɔ ba η y'a ɔ Tiir ɔ kan Sidɔn kɪ, nɔɪnaas naa η yɔrgɔrɔ da a ra, ηnɪ suu lo a mim la, k'a hɪnka a ɔ, a a mɪsɪrbaa lor, a dɔmɪm laatɔ.

¹⁴ Bɪ minto bɪ, dɔdɔkare hinni ɔ, Tiir kan Sidɔn kɪ hɔnhɔrle bɪ nyɪntam gɔta, an awɔɔ hɔ bɪ ku y.

¹⁵ B'ɪbɪ Kapernawum, ɪ hɔɔn ɪbɪ n n'a dare ɪ ɔ, n y'ɪbɪ busum ɪ ta arzana ɔ ra? N y'ɪbɪ zerm yaa gɔta ɔ, fɪryɪre bɪnce ɔ.»

¹⁶ Yeezuu a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔzaa n n'a tɔr kare awɔɔ ma bɪ, a tɔr an n'a kam mɔɔ ma. Bɔzaa ɪ kaanm awɔɔ m bɪ, kaanm a ɔ mɔɔ m so. Bɪ bɔzaa ɪ kaanm mɔɔ m bɪ, kaanm a ɔ gɔaa k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ m.»

Karɪndanyɪno busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ wusigəre

¹⁷ Karɪndanyɪno busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ a wusigə, ηnɪ bɔr kan heernyɔɔ kɪ, η ɔ: «Zuuba, baa zinɛro wɔɔ le si ɪbɪ tɔ ma.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ Sɔtaana yɪ, an a to brama an a da, am brama nyakɪ hɔ bɪ m.

¹⁹ Ba n nɪ: mɔɔ paηηa ka awɔɔ ɔ k'a tɔ mɪnno ra kan bɔɔrɔrɔ kɪ kan jinno paηηa kɪ haay, bɪ hɔsɪ bɪ bare awɔɔ nɪ y.

²⁰ Bɪ, a b'a hɔɔn nyɔɔ zinɛro kɔ η y'awɔɔ le si rɔ wɔɔ minto y. K'a heer nyɔɔ, kɔ Woso awɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ bɪ minto.»

Yeezuu y'a heer nyɔɔm
(*Matiyee 11.25-27; 13.16-17*)

²¹ Lɛɛm bi, *Sɛnt-ɛspri a ka heernyɔɔ gɔta n gasɔ Yeezuu ɔ, a ɔ: «M Zi, mɔɔ yi m lɛ bɔrɛ ɪbu ɔ, brama kan tara ki Zuuba, ɪbu k'i mim naa do nyaakɔm da hɔɔnzanno, kan hɔdonno ki m, ɪ b'a hɪnka gɔɔɔ poorero m. Sɪra m, m Zi, ɪbu y'a nɔa k'an nyɪnta nɔɪnaaɔ.»

²² «Mɔɔ Zi hɔ haay sa, an a ka mɔɔ ɔ, bi gɔaa ba ɔ an Nyɪ bi dɔ kɔ Zi bi bɛɛ bala y. Bi, gɔaa ba ɔ an Zi bi dɔ kɔ Nyɪ bi kan gɔɔɔ kɔ Nyɪ bi lɛ n taa k'a hɪnka η nɪ rɔ wɔɔ ki bɛɛ bala y.»

²³ A n a bɔ, an dɪga karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, an a hɪ η nɪ a minto, a ɔ: «Mimbirenyɪntazanno m, gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm nɔ wɔɔ yɪm.»

²⁴ Bala, Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, wosolɛsɪnnɪsorazanno gɔta kan cinno ki a nɔa k'a hɔ k'awɔɔ n'a yɪm bi yɪ, bi η n a yɪ y, k'a hɔ k'awɔɔ n'a mam bi ma, bi η n a ma y.»

Muno nɔarɛ, Samarii gɔaa hɔbɔkɔrenoom

²⁵ Wosocikarɪnsaamba deem wuti an laaka da Yeezuu han, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, a ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ mɔɔ m ga m m a ba, kɔ m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bi yi?»

²⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Moyiisi lɛ ci bi nɔ ɔ, bɔ n y'a gɔrsɪra ba? ɪbu y'a karɪnda bam lɔ?»

²⁷ A n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «K'i Zuuba ɪ Woso nɔa kan ɪ heer ki haay, kan ɪ nyɪ ki haay, kan ɪ paŋŋa ki haay, kan ɪ hɔɔndarɛ ki haay. K'i mim nɔa amba ɪ mɪŋŋa m.»

²⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ nyɪ bɔ ɔ mɪŋŋa. A ba nɔɪnaaɔ, ɪ mɪsɪrbaa bi yɪm.»

²⁹ Bi, wosocikarɪnsaamba bi k'a lɛ n taa k'a gumɔ ka a mɪŋŋa ɔ bi, a Yeezuu lar, a ɔ: «Nka m mɔɔ mim ni?»

³⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta an a to Zerizalɛm ɔ, an nɪ tam Zeriko ɔ. Konno n aa da ma, ηn'a huuro yɔ m, ηn'a zɛ banno m, ηnɪ yaaba da ma, ηn'a gɔ ma, an n'a bam k'a ga.

³¹ Wosocɛmannɪbɔr deem a to b'ɔ sɔ, an bɔr an nɪ cenim zaa bi do ra. A n gɔaa bi yɪ, an bɪr ma, an cem.

³² Wosocɛ zibɔɔzaa deem a to Zerizalɛm ɔ sɔ, an nɪ cenim b'ɔ. Levii do gɔaa m. A n gɔaa bi yɪ, an bɪr ma, an cem.

³³ Bi, Samarii gɔaa deem y'a to zaa ra, an bi lee ku gɔaa bi zi. K'a a yɪ bi, a cicir a nyasɔ.

³⁴ A n a zɔ ma, an a nyinno wɔɔ sɔrgɔ dɪvɛn m, an nyɔɔ nɔ η ma, an pɛɛra burgu ma, an a busu, an a da a sisi ɔ, an ta m zaasɛnnoɔɔ ɔ, an aa nyɪsɪ ba m.

³⁵ Dɔ k'a mɪ bi, a busoo bɔ ɔ bɔɔlɔgɔ hɪya, n n a ba wanzur m, an a ka zaasɛnnoɔɔ zaa b'ɔ, an a hɪ m, a ɔ: Dɪga a mim ma, bi k'i busoo zar a kur, kɔ mɔɔ m wusigɔ, kɔ m b'a sompi a yaa ɔ.

³⁶ ɪbu hɔɔndarɛ nɔ ɔ, gɔaa kaaku naa bireyaa ɔ, nka m gɔaa kɔ konno a zɛ bi mim ni?»

³⁷ Wosocikarɪnsaamba bi n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ ɪ mɪŋŋabaa ba kan ki bi m.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «B'ɪbu sɔ, ta, ɪ ba maam sɔ.»

Martɪ kan Maarii ki har ɔ

³⁸ Kɔ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ ki zaa sa ηn'i tam bi, η yaa gasɔ kɔ deem ɔ. Lɔ kɔ n n'a birm Martɪ bi η si a har ɔ.

³⁹ A dam n ta ɔ, a tɔ m Maarii, b'i nyɪnta Zuuba bi taa, an n'a tɔr karɛ a meerbaa ma.

⁴⁰ Martɪ nyɪnta an n'a tontɔŋ ɔ kan hɔbɪrɛ bare ki, zibɔɔ gosɪnno ki sɔ. A n bɔr, an b'a hɪ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ dam bi k'a mɔɔ to m deem, m nɪ ziro wɔɔ bam bi, a bɪr hɔsɪ bare ɪbu n na? A hɪ m k'an b'a da m han.»

⁴¹ Zuuba n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Martɪ, Martɪ, hɔ gɔta y'ɪbu hɔɔn ɔ, an n'ɪbu kɔm.

⁴² Deem bala m pakra. Maarii ho k'an miŋŋa bi bo o, bi, goaa b'a yom ni y.»

11

Yaadare

(Matiyee 6.9-13; 7.7-11)

¹ Hindeem o, Yeezuu nyinta an ni yaa dam bince niŋŋo o. K'a yaa bi da an a nya bi, karindanyi deem a hi m, a o: «Zuuba, yaadare dinda o m, amba Zaan a dinda a karindanyino woo m bi m.»

² A n a hi ni, a o: «K'a i yaa dam, k'a hi, a o:

Zi,

a ka ku n n'ibu miŋŋa do Woso a deem,

k'i cirbae ni bur.

³ Woo domum biyee ho bure ka woo o,

⁴ k'i woo mimbunyaaro sugur ka woo o, amba woo miŋŋoo y'a sugur kam boo i koroma kan woo ki ro woo o bi m.

I b'a ka, o o do makra no o y.»

⁵ Yeezuu a ya, an a hi, a o: «Goaa bi kara hannyi n ta o, an ta an aa hi m dibsir ma, a o: <M hannyi, bur zim sa m m kaako,

⁶ moo hannyi deem y'a to zaa ra an bur moo zi, bi hosti ba moo o ku m a ka o y.>

⁷ Bo n ni ce o b'o bi n a nyi bo o, a o: <I bi moo ko y. Moo ce le ta. Moo kan m nyino ki i wotam. Moo bi m dam ma, m wuti, m bur ka ibi o y.>

⁸ Moo y'a hire awoo m: baa k'a b'a dam ma, an wuti an a ka o a hannyi baa bi minto, a wutire an ho haay k'a le n taa bi ka o, k'a le baa k'an a ko bi to ma.»

⁹ «Sira moo n'a hire awoo m: K'a ho ye, n y'a kare awoo o. K'a ka, awoo y'a yim. K'a cele ze, n y'a gore awoo m.

¹⁰ Bala, goaa k'a ho ye, n y'a kan o, goaa k'a ka, a y'a yim, goaa k'a cele ze, n y'a gore a zaa m.

¹¹ Zi bi kara n n'awoo bire o naa o, a nyi n zo ye han an mim sa an a ka o?

¹² Gee a n a ya, an jir ye, bi n booro sa an a ka o?

¹³ K'awoo n gooo bunyaaro woo, awoo ho miŋŋa ka a nyino o do. Bi Zi Woso k'a ni arzana o bi, a bi Sent-Espri kam gooo ku ni n'a yem han ro woo o an le da ra?»

Yeezuu paŋŋa b'a to ka?

(Matiyee 12.22-30; Marki 3.22-27)

¹⁴ Yeezuu i lam zine k'a goaa ba baetir bi la. Bi, zine bi k'a bo bi, baetir b'i meer bam, zamaa bi n ze kedoe.

¹⁵ Bi, gosunno a hi, ni o, la Yeezuu n nawom zine ro woo ra, zine ro cir Belzebul paŋŋa m.

¹⁶ Gosunno le n taa k'a Yeezuu makra ba a diga a, ni n'a yem han k'an a ka ku makra n a to arzana o k'a yi.

¹⁷ Bi Yeezuu ni hoondare bi yi, an a hi ni, a o: «Ku cirbae deem zanno wuti ni ni yar bam kan ku ki, a da an nawom, a ce ro woo n a dinda ku ra so.

¹⁸ K'awoo o, Belzebul paŋŋa minto y'a ka moo ni lam zine ro ra bi, ku Sutaana a bo an ni yar bam kan a miŋŋa ki so, a cirbae bi nyintam lo?

¹⁹ Ku Belzebul minto y'a ka moo ni lam zine ro ra, awoo karindanyino woo, la ni nawore ni la, nka to ma? Awoo gooo woo n n'awoo do do yarm.

²⁰ Bi ku la moo nawom zine ro woo ra kan Woso wo paŋŋa ki, k'a do a o: Woso cirbae b'i lee ku awoo zi.

²¹ Ku goaa paŋŋazaa i dore a har ma kan a yarbaa morlo ki, hosti bi bam ho k'an ta m bi ni y.

²² Bɪ kʊ paŋŋazaa vanta bor a paŋŋa n lɛ da ra, an b'a nyaso an a da ra, an a yarbaa mɔrlɔ k'a ŋ ka a ma rɔ wɔɔ yɔ nɪ, hɔ k'an ta m bɪ gʊr an nawom an a jir.

²³ Gʊaa k'a ba kan mɔɔ kɪ bɪ, mɔɔ jum m. Gʊaa k'a bɪr a dam mɔɔ han an a so kʊ ma bɪ, a hɪsɪga an nawom.»

(Matiyee 12.43-45)

²⁴ «Kʊ zinɔ bɔ gʊaa mɛ ʊ, bɪmbɪr an nawom zanŋa ʊ an n'a kam mɛnyɔɔ dare bɪncɛ ma. K'a n a yɪ y, a y'a hɪrɛ a mɪŋŋa m, a ʊ: Mɔɔ yɪ m wusigəm, m ta m har gusire ʊ, bɪncɛ kʊ mɔɔ m bɔ ʊ bɪ.

²⁵ K'a a wusigə bɪ, a yaa dɪga a, n y'a waa, n n'a banka mɪŋŋa.

²⁶ A n a bɔ an ta, an aa zinɔro gaa saanhɪna, ŋ bɔnyaabaa n lɛ da ra, ŋnɪ bɪ gasɔ, ŋnɪ nyɪnta b'ʊ. Bɪ gʊaa bɪ do bɔnyaabaa lɛ da m biisi ra.»

²⁷ Yeezuu k'a meer ba ncɪnaas bɪ, lʊ deem a leer busu an meer ba zamaa bɪ bire ʊ, a ʊ: «Mimbirenyɪntazaa m lʊ k'a ɪbɪ yɪ durnya ʊ, an nyɔ ka ɪbɪ ʊ bɪ m.»

²⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Mimbirenyɪntazanno m gʊɔɔ kʊ ŋ n'a tɔr kam Woso lemim ma, ŋn'a lɛ sim nɔ wɔɔ m.»

Zamaa makra yɛrɛ

(Matiyee 12.38-42)

²⁹ Zamaa bɪ k'a a so kʊ ma bɪ, Yeezuu y'a hɪrɛ ŋ nɪ, a ʊ: «Her naa ʊ gʊɔɔ wɔɔ, gʊɔɔ bɔnyaarɔ m, makra ŋn'a kam ma. Bɪ kʊ makra bɪ nɪ, ŋ bɪ makra vanta yɪm kʊ Zonas makra bɪ bɛɛ y.

³⁰ Bala, Zonas k'a nyɪnta makra Niniivɪ gʊɔɔ mɪm ʊ bɪ, Gʊaanyɪ bɪ nyɪntam makra so her naa ʊ gʊɔɔ wɔɔ minto.

³¹ Woso dʊdɔkare hinnɪ ʊ, lʊcir k'a a to jɪsadɔpaasti ʊ bɪ wutim kan her naa ʊ gʊɔɔ nɔɔ m kɪ an ŋ dʊdɔ yar, bala, a to a ʊ durnya lɛ cɪnta jɛ ʊ, k'a b'a tɔr ka mindor Salomɔɔn lemim ma. Bɪ, bɔ ɪ lɛ da Salomɔɔn m b'ɪ naa ʊ.

³² Dʊdɔkare hinnɪ ʊ, Niniivɪ gʊɔɔ wutim kan her gʊɔɔ nɔɔ m kɪ, ŋnɪ ŋ dʊdɔ yar, bala, kʊ ŋ y'a tɔr ka hɔ kʊ Zonas a hɪ bɪ ma bɪ, ŋ y'a bɔ a taam. Bɔ ɪ lɛ da Zonas ra b'ɪ naa ʊ.»

Sɪrakarɛ lɛɛgure

(Matiyee 5.15; 6.22-23)

³³ «Gʊaa ba ʊ an nɪ sɛ dam fitɪrɛ ʊ, an a nyaakom da y, gɛɛ, an a nyɔɔ kasɪ taa y. A cɪnta n nawom hɔ burɔ ʊ, kʊ gʊɔɔ kʊ ŋ nɪ gasom nɔ wɔɔ n lɛɛgure bɪ yɪ.

³⁴ ɪbɪ mɛsim fitɪrɛ bɪ, mɪnyaa m. K'ɪbɪ mɪnyaa mɪŋŋa, ɪbɪ mɛsim bɪ haay b'ɪ lɛɛgure ʊ. Bɪ, k'ɪbɪ mɪnyaa bɪ mɪŋŋa y, ɪbɪ mɛsim b'ɪ monsigə ʊ sɔ.

³⁵ Dundo ɪ zi kan lɛɛgure k'a n'ɪbɪ ʊ bɪ kɪ, ɪ b'a ka, an a ba monsigə y.

³⁶ K'ɪbɪ mɛsim haay ɪ lɛɛgure ʊ, bɪ monsigə poore ba ʊ tɔkke, a haay nyɪntam lɛɛgure ʊ amba fitɪrɛ k'a nɪ lɛɛ bɔrɛ a ʊ, an nɪ lɛɛgure kam bɪ m.»

Yeezuu y'a bam kan farizɛnɔ kɪ wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ

(Matiyee 23.1-36; Markɪ 12.38-40)

³⁷ Yeezuu k'a nɪ meer bam bɪ, farizen deem a bir a har ʊ k'an bɪ hɔbɪrɛ bɪ. A n gasɔ, k'a hɔ bɪ.

³⁸ Farizen bɪ k'a Yeezuu yɪ an nɪ hɔbɪrɛ bɪncɛ ʊ b'a n a wɔ hir amba n tɪr a ba bɪ, a zɛ kɔdɔ.

³⁹ Zuuba bɪ n a hɪ m, a ʊ: «Dɪga, awɔɔ farizɛnɔ wɔɔ, hɛ kan laaga kɪ kur awɔɔ n'a sɔrgom, koorbaa n bɔkare an awɔɔ heer han kan kɔsɪrabaa kɪ.

⁴⁰ Hɔɔnwarzanno n'awɔɔ m! Gʊaa k'a kur bɪ ba bɪ, a bɛɛ y'a nɔ bɪ ba sɔ ra?

⁴¹ Bɪ, k'a hɔ ka cicirzanno ʊ, awɔɔ n n'a bam kɛɛrɛ bɪ haay yɪm mɪŋŋa awɔɔ ma.

⁴² A pakra bare awɔɔ m, farizeenɔ ra! Bala, ganwore bu ho awɔɔ n'a kam kan manti, poobur ki, kan ho haay k'a ni haanm brikero u bi ki. A bokare a kaanm Woso tirgabaa bi m kan a hoare bi ki m. Bi, awɔɔ a ga m, a ba, a boɔ i goota ro wɔɔ ba so.

⁴³ A pakra bare awɔɔ m, farizeenɔ ra! Awɔɔ i leekare buncero wɔɔ ho sokomacero u, awɔɔ guɔɔ yaadarero ho daasiro u.

⁴⁴ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ bo ku u kan gaenoyaro ki, ho'u tore ho la, bi ho bir a dore y.»

⁴⁵ Wosocikarinsaamboɔ wɔɔ deem a hi Yeezuu m, a u: «Karinsaamba, k'ibu ni meer bare ncinaasu bi, wɔɔ sunso ibu n'a wom so.»

⁴⁶ A n a nyi bo u, a u: «Awɔɔ so wosocikarinsaamboɔ ra, a pakra bare awɔɔ m, awɔɔ ni marlo gozanno kam guɔɔ ra, b'awɔɔ bokare, awɔɔ muhoɔ bir a nyokor deem taan... dam marlo wɔɔ duro ma y.

⁴⁷ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a ni wosolesinnisorazanno wɔɔ yaro dom bi minto, b'awɔɔ ziro yi ho zinze.

⁴⁸ Ncinaasu bi, awɔɔ y'a ziro wɔɔ kaseti kare a u, awɔɔ ye ho ziboo bi ma. Bala, ho yi wosolesinnisorazanno wɔɔ zinze, awɔɔ m bor an ni ho yaro bumbankam.

⁴⁹ Bi y'a ka Woso n a hi a mindore no u, a u: Moɔ wosolesinnisorazanno kan m ziboozanno ki nyooe ho ni, ho guɔɔ gosunno zinze ho barla, ho ziboo bonyaa ba gosunno m.

⁵⁰ Bi minto bi, ho her guɔɔ wɔɔ honhorm, wosolesinnisorazanno haay ku ho yi ho zinze halli durnya dare ma ro wɔɔ ma lore minto.

⁵¹ A n a sa Abel ma lore ma, an ta m Zakarii k'a ga Wosoce u, mannyaa bi kan bunce muho bi ki bire u. Sira moɔ n'a hure awɔɔ m, ho her naa u guɔɔ noon duro honhorm minno noon duro minto.

⁵² A pakra bare awɔɔ m, wosocikarinsaamboɔ ra, awɔɔ hodore celenyi sa a nyaakom da. Awɔɔ n gaso a zim y, a bokare an n'a nyam guɔɔ ku ho le taa k'a gaso u ro wɔɔ u.»

⁵³ Yeezuu k'a bo b'u bi, wosocikarinsaamboɔ wɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ ki wuti ho'u tator bam kan nomaa ki, ho'u laakarɔ do haay dundam han.

⁵⁴ N n'i dundom zi k'a ku a nyaso, a meerbaa deem no u.

12

Yeezuu dondoreɔ ka a karindanyino u (Matiye 10.26-31)

¹ Domum bi do u bi, guɔɔ ku ho le dore ba u a ze ku ra, halli ho'u tontom ku ra. Yeezuu n a sa, an n'a dundam a karindanyino m, a u: «A n le da haay bi, k'a dundo a zi kan farizeenɔ nyonyoo ku zambu m bi ki.

² Ho ba u, an a nyaakom da, n b'a yure y. Mim ba u, an a nyaakom da, n b'a dore y.

³ Ho k'awoo hi monsigoo u bi, ho y'a mam leegure u. Awɔɔ n a hi tor u ce u bi, n bom garga ra ho'a hi.»

⁴ «A hi moɔ nawore awɔɔ m, m hannyno: A bi nyi ba guɔɔ ku ho ni mesim zem ger, bi, ho b'a dam hosti ma ho'a ba bi je u ro wɔɔ ni y.

⁵ Ho k'awoo a ga m a nyi ba m bi, ku m a hunka a m: K'a nyi ba Woso k'a a da ma an ger ze, bi je u an a da ma, an i gaso sehar u bi m. Sira moɔ n'a hure awɔɔ m, bi, awɔɔ a ga m a nyi ba m.

⁶ N bir bennoo nyino heenm soor, k'a tanka huya yi ra? Bi deem taan... to bir bom Woso no u y.

⁷ B'awoo, awoo minkoo bi, ho y'a le sa haay. A da bi bo y, awoo jura bennoo nyino m jilli.»

(Matiye 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ «A hi mōo nawore awōo m: Kō gōaa kaseti ka gōōo taa, a ō, mōo gōaa n'a mī, Gōaanyi bi y'a kaseti kam Woso maleekarō taa sō.

⁹ Bi kō gōaa bisi ka mōo ma gōōo taa, mōo bisi kam ma Woso maleekarō taa sō.

¹⁰ Gōaa k'a meerbaa bōnyaa ba Gōaanyi bi ma, a y'a sugur yim. Bi, gōaa k'a meerbaa bōnyaa ba Sent-Espri ma, a b'a sugur yire y.

¹¹ Kō ŋ bor, ŋn'i tare awōo m yaadarecerō ō, gēe cinno taa, gēe taraleezanno taa, a b'a heer kō kan hō k'awōo n n'a hum k'a miŋŋa bōmbōm bi ki y.

¹² Bala, Sent-Espri y'a hire awōo m, a hire dōmim ō.»

Durnya arzaka

¹³ Gōaa i nyinta zamaa bi bire ō, an a hi Yeezuu m, a ō: «Karinsaamba, a hi mōo danyi bi m k'an wōo zi arzaka niŋŋə k'a a to bi jir kan mōo ki.»

¹⁴ Yeezuu n a hi m, a ō: «Nka i le ka kō mōo n nyinta awōo dōdōkarezaa gēe awōo hōjirlezaa?»

¹⁵ A n a hi ŋ ni, a ō: «K'a dundo a zi kan arzaka ŋoare ki. Bala, gōaa mīsurbaa bi bir zum kō ō kan a arzaka ki y, baa kō arzakazaa m.»

Arzakazaa k'a hōon ba ō hōbōkōrenoom

¹⁶ A n hōbōkōrenoom naa do da ŋ ni, a ō: «Arzakazaa deem i nyinta ō, a hōsira n hō ba miŋŋa.

¹⁷ A n n'a hōon dare a heer ō, a ō: Mōo y'a bam lō? Bala, bince ba mōo ō, m ni m hōyaa bi zarŋ ō y.

¹⁸ A n n'a hi a miŋŋa m, a ō: Hō kō mōo n'a bam bi ba n ni: kō m m sira wōo zō haay, m ŋ banka m ŋ dō gōta-gōta, m m hōyaa bi zar ō kan m arzaka bi ki.

¹⁹ Mōo y'a hire m miŋŋa m, mōo ō: Ba i n ni arzaka gōta m na, dōōraa hōka-hōka minto. Menyōo da, hō bi, i hō mi, k'i heer nyōo.

²⁰ Bi, Woso a hi m, a ō: «Hōonwarzaa ra, ōbi gam gum naa ō. Hō k'ibi banka haay bi, nka n n'a sare?»

²¹ Ncīnaaō m kan gōaa k'a arzaka gōr an n'a kuntōre a miŋŋa tō ma, an bōkare hōntazaa bēe m Woso mīm ō y.»

Heerkōre mim (Matiyee 6.25-34)

²² Yeezuu a hi a karindanyino m, a ō: «Naa minto y'a ka mōo n'a hire awōo m: a b'a heer kō kan hō k'awōo n'a bīm k'a mīsurbaa ba bi mim ki y, a b'a heer kō kan hūu k'awōo n n'a dure a ma bi mim ki sō y.

²³ Bala, mīsurbaa le da hōbire m, mesim n le da hūu m.

²⁴ K'a dīga kaakaarō ma, ŋ bir hō duure y, bi ŋ bir a dare y. Ŋ ba hōbire kuntōji ni y, ŋ ba si m sō y. Bi Woso yi ŋ tōrm. Awōo jira benno m gallem hōka!

²⁵ Gōaa bi kara n'awōo bire ō, an n'a dam ma, an a mīsurbaa nyōo lēe poore a heerkōre minto?

²⁶ K'awōo b'a dam a poore bi bare ma bi, bō minto m, awōo n n'a heer kōm kan bō i gōōta haay bi ki?

²⁷ K'a dīga burvuro kō ŋ ni haanm hōsira ō rō wōo ma, ŋ bir lanni nōore, ŋ bir hūu bare y, bi mōo y'a hire awōo m: Salomōon kan a cirbēə bi ki, a n huuro gōerero yi an burvuro nōon duro deem ni y.

²⁸ Kō Woso i bur gōere dam ma ncīnaaō her, booti m kō se n a bi, a bi dīgare awōo mim ma gōta an le da ra, sirakare poore zanno ra?

²⁹ B'awōo, a b'a miŋŋa da kōre ma a a ka hō k'awōo n n'a bīm, kan hō k'awōo n n'a mim bi ki ma y.

³⁰ Naa haay naa, durnya gōōo kō ŋ bir yaa dam nō wōo n'a kare ŋ ma. B'awōo Zi Woso a dō a ō, a zibēə ta awōo ma.

³¹ Bɪ, k'a ka Woso cirbəə bɪ ma. A n nɪ bɔ ɪ gɔɔta bɪ dare awɔɔ m la.»

(Matiyee 6.19-21)

³² «Awɔɔ k'a bɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cir poore kɪ bɪ, a da bɪ bɔ ɔ y. Bala, a awɔɔ Zɪ bɪ nɔ yɪ, k'a a cirbəə bɪ ka awɔɔ ɔ.»

Arzana nɔ arzaka

³³ «K'a hɔ k'an ta awɔɔ ɔ bɪ hɛɛ, a ka cicirzanno ɔ. K'a a ka busoohera k'a bɪr zarm bɪ ma, kan arzaka k'a nyare ba ɔ arzana ɔ bɪ kɪ. B'ɔ bɪ, η nyaanle ba ɔ y. Konno b'a dam ma ηn'a sa, bɛɛ b'a dam ma an a bɪ y.

³⁴ Bala, bɪnce k'awɔɔ arzaka bɪ n ta ɔ bɪ, awɔɔ heer bɪ, b'an ta ɔ sɔ.»

K'a a banka k'a wɔ ɔ a zi ba

³⁵ «K'a hɔsoaɔ sa, a so a ɔ, k'a sɛ da a fitire ɔ.

³⁶ K'a a ba amba zibəənyɪnɔ kɔ η nyɪnta ηn'ɪ dɔm a harzaa k'a ta harcɪntare cɪbsa ma rɔ wɔɔ m. Kɔ harzaa b'a bɔ an nɪ zɛɛ, k'a bɪ lee ku an cɛle zɛ, k'a gɔ m.

³⁷ Mimbirenyɪntazanno m zibəənyɪnɔ nɔɔn duro m, kɔ η harzaa bɪ bɔr, an bɪ dɪga a η n hinceem ba y. Sɪra mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m: a y'a hɔsoaɔ sare, an a so a ɔ an η nyɪnta hɔbɪɛ bɪɛ bɪnce ɔ, an hɔbɪɛ sa a zim an b'a ka η ɔ.

³⁸ Mimbirenyɪntazanno m zibəənyɪnɔ wɔɔ m, k'a bɔ an bɔr dɪbsɪr ma gɛɛ dɔmɪɛ m, a n a ya, an bɪ dɪga a η n hinceem ba y.

³⁹ K'a mim naa do jɪ ma mɪηηa. Kɔ harzaa bɪ, kɔ koor zɛɛ dɔmɪm a dɔ, a b'a tom an gasɔ a cɛ ɔ y.

⁴⁰ Awɔɔ sɔ, k'a a banka mɪηηa. Bala, Gɔaanyɪ bɪ zɛm bɪ bɔr dɔmɪm nɪηηə k'awɔɔ bɪr a hɔɔn dam ma b'ɔ.»

(Matiyee 24.45-51)

⁴¹ Pɪyɛɛr n a lar, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ minto ɪbɪ nɪ hɔbɔkɔɛrenoom naa do dam gɛɛ, gɔaa haay minto nɪ?»

⁴² Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Nka m zibəənyɪ mɪηηa, a hɔɔn n ta ɔ? Bɔ harzaa lɛ ka ɔ k'an dɪga a har bɪ mim ma, k'an hɔbɪɛ ka a muno wɔɔ ɔ dɔmɪm nɪηηə k'a a ga m b'ɔ bɪ m.

⁴³ Mimbirenyɪntazaa m zibəənyɪ bɪ do m, kɔ harzaa a wusigə, an bɔr a har ɔ, an bɪ dɪga a a y'a zibəə lɛ ra.

⁴⁴ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, harzaa bɪ y'a dɔm a arzaka bɪ haay ma.

⁴⁵ Bɪ kɔ zibəənyɪ bɪ do a hɪ a heer ɔ, a ɔ: Mɔɔ harzaa bɪ bɪr zɛm zɔɔ y, an wuti an n'a zibəənyɪnɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ zɛɛ, kan zibəənyɪlɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ bɪɛ an nɪ hɔ mire a mɪm nɪ durgəɛ.

⁴⁶ Zibəənyɪ bɪ do harzaa bɪ zɛm bɪ bɔr hin nɪηηə k'a n a hɔɔn da ma b'ɔ, kan wakati k'a n a dɔ a ɔ a zɛm bɪ kɪ ɔ. A lam la, an fir ka ma mɪηηa, an a da gɔɔɔ kɔ η bɪr zum Woso ɔ rɔ wɔɔ barla.

⁴⁷ Zibəənyɪ k'a hɔ k'a harzaa lɛ n taa bɪ dɔ bɪ, b'a bɪr a mɪηηa bankam, b'a bɪr bɪ hɔɔnhɔ bare, a zɛɛ yɪm mɪηηa.

⁴⁸ Bɪ bɔ ɪ nɪ hɔ k'a harzaa lɛ n taa bɪ dɔ an bɔkare an nɪ zi k'a a ga zɛɛ m bam bɪ, a bɪ zɛɛ yɪm gɔta y. Bɪ bɔ n y'a ka ɔ gɔta bɪ, n y'a laaka dam han gɔta. Bɔ n y'a ka ɔ gɔta k'an dɔ ma bɪ, n y'a sim han gɔta sɔ.»

Yeezuu zuure ɪ zɛm gɔngɔkɔma m

(Matiyee 10.34-36)

⁴⁹ «Bɔr mɔɔ ɔ sɛ m tara burə ɔ. A ηɔa mɔɔ nawom paan... k'an yɔ.

⁵⁰ Firɪyɛɛ n ta ɔ an nɪ mɔɔ yɪm. A gore ta ɔ kan mɔɔ kɪ, b'a mɔɔ ku an nya.

⁵¹ A hɔɔn awɔɔ n'a dare a ɔ laaftɪ mɔɔ bɔr m tara burə ɔ ra? Ayy..., a hɪ mɔɔ nawɔɛ awɔɔ m, bɔr mɔɔ ɔ gɔngɔ kɔ ma m.

⁵² Bala, naa ma kɛɛɛ naa, kɔ gɔaa soor ɪ har deem ɔ, η y'a gɔngɔm kɔ ma, gɔaa kaako y'a gɔm gɔaa hɪya ma, gɔaa hɪya n a gɔ gɔaa kaako ma.

⁵³ Zı y'a gore a nyı ma, nyı n a gı a zı ma. Da y'a gore a nyumböere ma, nyumböere n a gı a da ma. Da y'a gore a nyar ma, nyar y'a gore a da ma.»

Woso minno döre miŋŋa
(Matiyee 16.2-3)

⁵⁴ A n a ya, an a hı zamaa bı m, a ı: «K'awoo warkı yı an jım meer ı, b'awoo hı leem a ı: la n nı zem, b'a kı yım maam.

⁵⁵ K'awoo hınher yı an a to jisadopaası an nı hınre, b'awoo ı leem ma m, b'a kı yım maam.

⁵⁶ Zambuzanno ra, awoo ba lo a brama kan tara kı minno do, a bokare a n domım k'an ta ı dutaa naa mim do?»

Kı mare kan a jım kı
(Matiyee 5.25-26)

⁵⁷ «Bı m so b'awoo bı hı k'an miŋŋa bı dıdo kare a zim nı y?

⁵⁸ K'ıbu jım ı tare ı m dıdokare bınce ı, k'ı ı to ı a kı ma zaa ra, k'a bı ta ı m dıdokar taa y, kı dıdokar bı b'ıbu ka lınnıdımazanno ı, ıh'ıbu du lınnıce ı y.

⁵⁹ Sıra mıo n'a hıre ıbu m: N b'ıbu bı m lınnıce b'ı k'ıbu n zim bı ka haay ı nya y. Baa tanka deem bı gıotare y.»

13

K'a a bı a taam

¹ Domım bı do ı bı, gıoo gısunno bı, ıhı bı Galilee gıoo kı Pılatı a ka ıhı ı zınze ı manıbare domım ı bı mim hı Yeezuu m.

² Yeezuu n a hı ı nı, a ı: «Awoo y'a hıon dare a ı, Galilee zanno kı ı yı ı zınze naa mımbyaabenno gıoo m ıhı le da Galilee gıoo gısunno wıo ra ge?

³ Ayy..., a hı mıo nawıre awoo m, k'awoo n a bı a taam y, gınga awoo nawıre nınaaı so.

⁴ Bı, gıaa bueresınyı kı Silıwee cıjıntı a da ı la, an ı zınze rıo wıo, awoo y'a hıon dare a ı, mımbyaabenno m an le da Zerızaem gıoo gısunno wıo ra ge?

⁵ Ayy..., a hı mıo nawıre awoo m, k'awoo n a bı a taam y, gınga awoo nawım haay am bıo bı m.»

Sıon k'a nyı ba ı hıbıokıreloom

⁶ Bı kur bı, Yeezuu hıbıokıreloom naa do da ı nı, a ı: «Gıaa ı nyınta ı, a sıon n ta ı a dıvensıra ı. A n bı k'a bı a bı, b'a n bı hıı yı y.

⁷ A n a hı hııra zıbıezaa bı m, a ı: A dııraa kaakı hı m naa, mıo n tır bı kı m bı a bı, bı mıo n tır a nyı yı y. A da! Bı m an tara sı an a so ı bı a zıbıe ba ı y?

⁸ Bı n a nyı bı ı, a ı: Karınsaamba, ı ı ya, ı to dııraa deem, kı m yaa hıon, m a bı ma, kı m buundi da ma.

⁹ A a da ma, an bı nyı da dııraa m, k'a bı a n nyı da y, k'ı ka kı n n'a da.»

Lı kı yaaba a hıŋŋı

¹⁰ Yeezuu nyınta an nı hı dıdam sokımaıe ı *sabaa hınnı ı.

¹¹ Lı ı nyınta bı ı zıne n a ka, an a hıŋŋı a dııraa bueresınyı hı m naa. A bı a dam ma an jım brama tır ga y.

¹² Yeezuu k'a a yı bı, a a bı, an a hı m, a ı: «Lı, ı ı waa, ı yaaba bı nya.»

¹³ A n a wı ka a mım la. Leem bı, lı bı a ba tır ga, an n'a le bı m Woso ı.

¹⁴ Sokımaıe cı bı k'a a yı Yeezuu n lı bı waa sabaa hınnı ı bı, a nı ma ı. A meerbaa bı sı, an a hı zamaa bı m, a ı: «Domım sırdı n ta ı, gıoo n a da ma, ıhı zı ba. Domınnıo wıo duro awoo a ga m, a bı, ıh'a waa, sabaa hınnı ı bıe y.»

¹⁵ Zuuba n a nyı bı nı, a ı: «Zambuzanno ra! Awoo gıaa bıyıe bı a der zarm, geı, a bra, k'a yaa ka hı ma sabaa hınnı ı ra?»

¹⁶ Bɪ lɔ naa do Abraham yanɲa m, zinɛ n yaaba da ma a doɔraa bueresinnyɛ ho m naa, sabaa hinni bɛɛ a a ga m, n n a bɔ bar ma ra?»

¹⁷ K'a naa hi bɪ, nyannɪ a jinnɔ wɔɔ haay nyasɔ. Zamaa bɪ n'a heer nyɔɔm kan zibɛə gɔtɔɔ haay k'a n'a bam bɪ kɪ.

Mutardi yaa kan nyɔnyɔɔ kɪ hɔbɔkɔɛnoom
(Matiyee 13.31-32; Marki 4.30-32)

¹⁸ A a ya, an a hi, a u: «Woso cirbɛə bɪ, bɔ a kɔ u kan bɔ kɪ? A makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

¹⁹ Bɔ a kɔ u kan mutardi yaa kɔ goaa n'a sam, an n'a duum a brikɛ u bɪ kɪ. A n haan, an a ba go gɔta, bennɔ nɪ cɛ kɪnkare a vɛnɲɛro ma.»

(Matiyee 13.33)

²⁰ A n a ya, an a hi, a u: «Woso cirbɛə bɪ makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

²¹ A makra mɔɔ n'a bam kan nyɔnyɔɔ kɔ lɔ n'a sam, an n'a warm kɔ ma kan kɔnɲo kaako nyisi kɪ, an nɪ derm haay.»

Israyel gɔɔɔ haay n nɪ gasom cirbɛə nɔ u ra?
(Matiyee 7.13-14,21-23)

²² Yeezuu bɔ kɔrɔ u kan bɔlɛamarɔ kɪ u, an nɪ hɔ dɪndam, an nɪ tam Zerizalem zeezi.

²³ Gɔaa deem n a lar, a u: «Zuuba, gɔɔɔ kɔ nɪ bɔmbɔɛ yɪm nɔ wɔɔ, n bɪ gɔta nɪ?»

²⁴ A n a hi nɪ, a u: «K'a a tɔ u k'a gasu halle poore bɪ m. Bala, a hi mɔɔ nawɔɛ awɔɔ m, gɔɔɔ gɔta y'a kam ma k'a gasu m, bɪ n b'a dam ma y.

²⁵ Kɔ harzaa bɪ bɪ wuti, an halle bɪ ta, awɔɔ gɔɔtam garga ra, awɔɔ ba n bɪr cɛlɛ zɛɛ, a bɪr a hɪɛ, a u: Zuuba, cɛlɛ gu wɔɔ m. A y'a nyɪ bɔɛ awɔɔ nɔ, a u: Awɔɔ, mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y.

²⁶ Awɔɔ y'a him nɪ, a u: Wɔɔ hɔ bɪ, u hɔ mi kan ɪbɪ kɪ. ɪbɪ hɔ dɪnda gɔɔɔ m, u daasɪɔ u.

²⁷ B'a y'a hɪɛ awɔɔ m, a u: Mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y. Awɔɔ, k'a a gaa mɔɔ ma, awɔɔ haay k'a nɪ mimbɔnyaarɔ bam bɪ.

²⁸ K'awɔɔ bɪ Abraham kan Izakkɪ, Zakɔɔb kɪ yɪ Woso cirbɛə nɔ u, kan wosolɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ haay kɪ awɔɔ n nɪ garga ra, a nyɪntare awɔɔ ma baadare kan sɔ sɔɛ kɪ.

²⁹ Gɔɔɔ y'a tom dojɪr kan meer kɪ u, jɪsa kan bɪsɪ kɪ u, nɲɪ bɪ nyɪnta nɲɪ hɔ bɪ Woso cirbɛə nɔ u.

³⁰ Kɛɛɛ bɪ, jezannɔ nyɪntam lɛkarezannɔ, lɛkarezannɔ n nyɪnta jezannɔ.»

Yeezuu ɪ tam Zerizalem u
(Matiyee 23.37-39)

³¹ Dɔmɪm bɪ do u bɪ, farizɛɛnɔ gɔsɪnnɔ b'a zɔ Yeezuu ma, nɲ'a hi m, n u: «Ta bɪnce vanta u. Hɪrɔɔdɪ y'a kam ma k'a ɪbɪ zɛ.»

³² A n a hi nɪ, a u: «K'a yaa hi pooji naa do m: mɔɔ ɪ lam zinɛro ra, m nɪ gɔɔɔ waam, her kan booti kɪ zizer kɪ, an nya.

³³ Bɪ pakra m kɔ m ta lɛɛ her, kan booti kɪ zizer kɪ. Bala wosolɛsinnɪsorazaa b'a dam ma an ga bɪnce vanta u kɔ Zerizalem nɔ bɛɛ y.»

³⁴ «Zerizalem, Zerizalem, ɪbɪ k'ɪ nɪ wosolɛsinnɪsorazannɔ zɪnzɛm, ɪ nɪ gɔɔɔ kɔ n yɪ n nyɔɔ ɪbɪ ma rɔ wɔɔ bɪmbam jaarɔ m bɪ. Gallem karɔ, mɔɔ nɲa kɔ m ɪ nyɪnɔ so kɔ ma, amba kɔr tɪr a nyɪnɔ so kɔ ma a za taa bɪ m, b'ɪbɪ n yɛ?

³⁵ Dɪga! Woso y'a bɔɛ ɪbɪ u. Bɪ, mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m: Awɔɔ b'a yare a mɔɔ yɪ y, an ta an dɔmɪm k'awɔɔ nɪ zɛm b'a hi, a u: «Gɔaa k'a nɪ zɛm Zuuba Woso tɔ ma bɪ n barka yɪ.» »

14

Me hınhanrezaa waare

¹ Yeezuu gaso farizeenro jitaare deem har o, *sabaa hinni o, k'a hobire bi. Farizeenro woo ni dundom zi.

² Gaa deem i bi jim Yeezuu lee, a me n hınhanre.

³ Yeezuu n a hi wosokarınsaambooo woo m kan farizeenro woo ki, a o: «Zaa ta o k'o yaabazaa waa sabaa hinni o gee, zaa ba o y?»

⁴ N ni ze pi. Keere bi, Yeezuu n yaabazaa bi gaa, an a waa, an a da zaa ra.

⁵ Bi kur bi, an a hi n ni, a o: «Gaa bi kara n'awoo bire o naa o, a nyi, gee, a der n a da hiyee o sabaa hinni o, a bi bra sire, an a bo o leem ni?»

⁶ Bi n a da ma n'a nyi bo o y.

A b'a ka leekare bincero ma y

⁷ Yeezuu k'a gooo ko n y n bir hobire ma ro woo yi, n'n'i leekare bincero bombon o bi, a hobokorenoom naa do da n ni, a o:

⁸ «Ko gaa ibi bir harintare cibsaa ma, i b'aa nyinta leekare bince o y. Bala, a a da ma, a gaa vanta bir, an le da ibi ra.

⁹ Gaa k'awoo bir bi, a b'a ka, an b'a hi awoo gaa hiya bi m, a o: toore ka i mim b'o y. Ibi zem bi wuti kan nyanni ki, i ta je bince o.

¹⁰ Bi ko n y'ibi bir hobire ma, k'i yaa nyinta je bince o, gaa k'a ibi bir bi, k'a bi bor, a y'a hire ibi m, a o: M hannyi, i zo lee bince b'o. A nyintare ibi to busure gaa haay ko n ni ho bire kan ibi ki ro ki lee.

¹¹ Bala, gaa k'a n'a mınha busum bi, n y'a zerm, bo n'a mınha zerm bi, n y'a busum.»

O b'o ka ganwore ma tara burə o y

¹² A n a hi gaa k'a a bir bi m so, a o: «K'ibi sinuu hobire ba gee gunuu ho, i b'i hannyo, gee, i dogoo, gee i cisonno arzakazanno ki bir y. Ko n bee, n y'ibi birm so a zim ma, n'a so a yaa o.

¹³ Bi, k'i cibsaa hobire ba, k'i cicirzanno, panhawarzanno, logoro, booro ki bir,

¹⁴ b'a nyintam mimbirenyinta kan ibi ki, bala, n b'a dam ma n a ba, n a so a yaa o y. Bala, Woso naa sompire ibi m, gooo turgoo mumbore domum o.»

Cibsa gota hobokorenoom

(Matiye 22.1-10)

¹⁵ Gaa deem k'a nyinta b'o an naa haay ma bi, a a hi Yeezuu m, a o: «Mimbirenyintazaa m gaa k'a ni zem bi hobire bi Woso cirbhe no o bi m.»

¹⁶ Yeezuu n a hi m, a o: «Gaa deem i nyinta an cibsaa gota hobire ba. A n zamaa bir gota ko n ni b'a bi.

¹⁷ Hobire bi domum k'a ku bi, a a zibeenyi nyoo gooo k'a n bir hobire bi ma ro woo zi, a o: K'a bor keere, n ho haay banka, an nya.

¹⁸ N haay n a le ba deem, n o: a b'a dam ma y. Leekare zaa bi n a hi zibeenyi bi m, a o: hokra moo si, pakra m ko m ta, m aa dıga a. Moo y'a yere ibi han, k'i sugur ba m ma.

¹⁹ A vanta n a hi, a o: Dono moo n si bu, ko m aa ni n makra ba n dıga a. Moo y'a yere ibi han k'i sugur ba m ma.

²⁰ A vanta n a ya, an a hi, a o: lo moo sa daa, bi y'a ka moo bi m dam ma, m bor y.

²¹ Zibeenyi bi k'a a wusige bi, a yaa naa hi a harzaa bi m. Harzaa bi no n ma o, an a hi, a o: ta zoo-zoo ko bi daasiro o, kan ko bi zaa bire ro ki, i cicirzanno gaa kan panhawarzanno ki, logoro ki, booro ki i bor n ni naa o.

²² Zibeenyi bi n ta an a bo an bor an b'a hi, a o: harzaa, o le k'ibi ka bi ba, bi le goota.

²³ Harzaa bi n a hi zibəənyti bi m, a u: ta zaa poorero woo ra kan brikero ki, i i ka guoo woo ma i gasu ni, ku le bi guota moo har b'u y.

²⁴ Bala, a hi moo nawore awoo m, guoo ku moo n bir lo woo, guaa deem taan... ba u an ni moo hobire bi dare a le u y.»

Yeezuu karindanyi paan...

(Matiyee 10.37-38)

²⁵ Bi je u, guoo cir guta zu Yeezuu u. A n a bo an a hi ni, a u:

²⁶ «Ku guaa bur moo zi, a n moo nsa an le da a zi ra, kan a da ki, a lo ki, a nyino ki, a cemboo ki, a danloro ki, baa kan a miha misirbaa ki, a b'a dam ma an nyinta moo karindanyi y.

²⁷ Guaa k'a bir a godarkora busure an ni zum moo je u, a b'a dam ma an nyinta moo karindanyi y.

²⁸ Ku sira ni, guaa bi kara n'awoo bire u a le n taa k'a ce guta do, a n lee ka an nyinta, an busoo k'a n'a bim bi le ze, an a do, k'a ce bi dom ge ra?

²⁹ Ku bi bee, k'a lee ka an a jir cinta b'a b'a dam ma an a nyambor y, guoo haay ku ni n'a yim bi, ni yaa wom ma,

³⁰ ni bir a hire, ni u: Ba guaa ce dore sihiida sa na, b'a n a nyambor na.

³¹ Gee cir bo n ta u, k'a i tam k'a yaa yar ba kan cir vanta ki, a n lee ka an nyinta an diga, k'a y'a dam ma kan guaa tisi bu ki, a yar ba kan guaa k'a ni guaa m tisi buhira bi ki ge?

³² Ku bi bee, cir deem bi k'a guota an laat bi, a guaa deem nyoo n zi, an aa laafu mim dunda kan ki.

³³ Ncinaasu so bi, awoo bire u ku guaa le baa k'a wo saa ho k'an ta m bi ma, a b'a dam ma an nyinta moo karindanyi y.»

(Matiyee 5.13; Marki 9.50)

³⁴ «Sira m, ye k'an naa, ho miha m. Bi ku ye nyintabaa bi bo, bo n'a yare an bur a nyintabaa bi ni?

³⁵ A bi miha tara minto, b'a bi yim buundi so y. A lo n nawom garga ra. Guaa k'a ni tor m k'an a ma.»

15

Yeezuu kan mimbunyaabonno ki

(Matiyee 18.12-14)

¹ Yaworsinno kan mimbunyaabonno ki haay a zo Yeezuu ma, k'a a tor ka ma.

² Farizeenro kan wosocikarinsaamboo ki ni kukur bare, ni u: «Guaa naa do i mimbunyaabonno sim, an ni ho bim kan ni ki.»

Ser k'a nyaam hobokorenoom dare

³ Bi Yeezuu hobokorenoom naa do da ni, a u:

⁴ «Guaa bi kara n'awoo bire u, a seero n ta u zoro, deem n nyaam, a bi buneehu a yaa n neehu ro woo tom a hobi i u, an ta an aa a ka deem bi ma, an tolle ba an a yi?

⁵ Bi, k'a a yi, a busu an nawom kan heernyinta ki a koon ra.

⁶ K'a lee ku har u, an a hannyino so ku ma kan a cisonno ki an a hi ni, a u: k'a heer nyoo kan moo ki, bala moo m ser k'a nyaam bi yi.

⁷ A hi moo nawore awoo m, heernyoo nyintan u guta arzana u, mimbunyaaber deem k'a a bo a taam bi to ma, an le da guoo turgoo buneehu a yaa neehu ro woo ku heerlorle zibee ba ni ma ro woo ra.»

Wanzurfu deem nyaanle hobokorenoom

⁸ «Gee lo bi kara n ta u, a wanzurfu m bu, deem n nyaam, a bi se dam fitire u, an ce bi waa, an a ka ma miha an tolle ba an a yi?

⁹ Bɪ k'a a yɪ, a y'a hannynɔ som kɔ ma, kan a cɪsɔnnɔ kɪ an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: K'a heernyɔɔ kan mɔɔ kɪ, bala mɔɔ m wanzurfu k'a nyaam bɪ yɪ.

¹⁰ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, heernyɔɔ ta ɔ Woso malɛkarɔ zi mimbɔnyaabər deem k'a n'a bɔrɛ a taam tɔ ma.»

Nyɪ k'a nyaam, n n a yɪ hɔbɔkɔrɛnoom

¹¹ Yeezuu n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, a nyɪntɔ hɪya.

¹² A poore bɪ n a hɪ a zɪ m, a ɔ: M zɪ, arzaka k'ɪbɪ n ta m bɪ, a jir, k'ɪ m hɔ ka m ɔ. N j zɪ bɪ n arzaka k'an ta m bɪ jir ŋ nɪ.

¹³ A dɔmɪm k'a yɪ poore bɪ, nyɪ poore b'a hɔ bɪ gɔr an a hɛɛ, an ta zaa ra, kɔ laatorɛ ɔ. B'ɔ bɪ, a yaa a arzaka bɪ zar zibəəro bɔnyaarɔ nɔ ɔ.

¹⁴ K'a a zar an a nya bɪ, nɔ gɔta a da kɔ b'ɔ, cicir n a nyasɔ.

¹⁵ A n ta, an nɪ zi bam kan tara bɪ gɔaa deem kɪ, bɪ n a nyɔɔ kurkuuro dɔ ma ɔ a hɔstrɔ ɔ.

¹⁶ A mɪŋŋa a ŋɔa k'a hɔbɪrɛ kɔ kurkuuro wɔɔ n'a bɪm bɪ bɪ, k'an a ka. Bɪ gɔsɪ bɪr a kaŋ ɔ y.

¹⁷ A n bɪ, an nyɪnta an a hɔɔn da, a ɔ: Mɔɔ zɪ zibəəzannɔ gɔta, ŋn'ɪ hɔbɪrɛ bɪrɛ a mɪsɪ nɪ gɔɔtam, mɔɔ n bɔr kɛrɛ, m nɪ gam nɔ ma naa ɔ.

¹⁸ Mɔɔ tare m zɪ zi, m aa a hɪ m, mɔɔ m zar Woso kan ɪbɪ kɪ ma.

¹⁹ Mɔɔ n m ga m, ɪbɪ n ɪ ya, ɪ mɔɔ bir ɪ nyɪ y. Mɔɔ ba am ɪ zibəəzannɔ gɔaa deem hɔ bɪ m.

²⁰ A n a bɔ an nɪ doore a zɪ bɪ zi. K'a gɔɔta an laatorɛ bɪ, a zɪ bɪ n a to an a yɪ, a cicir n a nyasɔ. A n bra si, an aa a wɔ burgu ma, an a lɛ dɔrɛ.

²¹ A nyɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: M zɪ, mɔɔ mim zar Woso kan ɪbɪ kɪ ma, mɔɔ n m ga m, k'ɪ ɪ ya, ɪ mɔɔ bir ɪ nyɪ y.

²² B'a zɪ b'a hɪ a zibəənyɪntɔ wɔɔ m, a ɔ: K'a ba zɔɔ, a bɔr huu k'a gɔrɛ lɛ da bɪ m, a b'a du ma. K'a bɔr tollɛŋŋa m a da a nyɔkɔm ma, k'a kɔsɔrɔ da a gam ɔ.

²³ K'a bɔr dinnyɛɛm ka mɛ ka bɪ m, a zɛ k'ɔ a bɪ, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ,

²⁴ bala, mɔɔ nyɪ k'a nyɪnta an ga bɪ, a a mɪm bɔ ɔ, a nyɪnta an nyaam, ɔ ɔ ya, ɔ a yɪ. N n a sɪŋŋɪda sa, ŋn'ɪ cɪbsa bare.

²⁵ A nyɪ jɪtaare bɪ nyɪnta pooyaa ɔ. K'a a bɔ, an nɪ zem an a zɔ har ma bɪ, a bɪ kɔnnɪrɔ kan bintiɪro kɪ nyɪ ma, kan sarbaa kɪ.

²⁶ A n zibəənyɪ deem bir an laaka da a jɪ ma.

²⁷ Zibəənyɪ bɪ n'a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: ɪbɪ dam bɪ y'a bɔ an bɔr, ɪbɪ zɪ bɪ n dinnyɛɛm k'ɔ wɔɔ tɔr bɪ zɛ, k'a a nyɪ bɪ yɪ kan laafɪ kɪ bɪ minto.

²⁸ Nyɪ jɪtaare bɪ nɔ n ma ɔ, a ɔ: A bɪ gasɔm har ɔ y. A zɪ bɪ n bɔ k'a yaa bir k'an bɪ gasɔ.

²⁹ A n a hɪ m, a ɔ: Dɪga a, a dɔɔraa gɔta mɔɔ n'ɪbɪ zi bam, mɔɔ n kaanm ɪbɪ lɛ m deem nɪ y. B'ɪbɪ n binnyɛɛm ka mɔɔ ɔ cɪna m a zɛ, m cɪbsa ba m kan m hannynɔ kɪ y.

³⁰ B'ɪbɪ nyɪ k'a ɪbɪ arzaka gɔr, an aa a zar kan lannɔmɪŋŋaheenno kɪ an a bɔ an bɔr naa, ɪbɪ dinnyɛɛm k'a mɛ ka bɪ zɛ a minto.

³¹ A zɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: M nyɪnnɪ, ɪbɪ ɪ kan mɔɔ kɪ dɔmɪm haay, hɔ haay k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ, ɪbɪ y'ɪ sɔ ɔ.

³² Bala, a a ga m k'ɔ cɪbsa ba, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ. ɪbɪ dam bɪ k'a nyɪnta an ga, an a mɪm bɔ ɔ bɪ minto. Nyaam a ɔ, ɔ ɔ ya, ɔ a yɪ.»

16

Zibəənyɪ hɔɔnkare hɔbɔkɔrɛnoom

¹ Yeezuu n a hi a karındanyıno woo m, a u: «Arzakazaa deem i nyınta u, a zibəənyı n ta u, an ni dıgare a honyı mim ma. Goo n b'a hi arzakazaa bi m, η u: Awoo zibəənyı bi y'awoo arzaka bi zarm.

² A n a bir, an a hi m, a u: bo minto m n n'ibu mim dıdam moo m, ncınaa? I hocıntare ciro ka m u, bala ibu b'i yare, i moo zi bi ba y.

³ Zibəənyı bi n'a mıηηa larm, a u: Ku m a ba lo? Ku moo zuuba moo bo zibəə b'u bi? Moo paηηa ba u ku m dam wo ra? Hoyınyere nyannı i moo zem.

⁴ Ho ku moo n n'a bam bi moo do, ku m bi bo zibəə b'u, ku goo n m si a har u.

⁵ A n goo ku zuuba bi zıno ta η le ro woo bir deem-deem, an leekarezaa bi lar, a u: Ibu ta moo zuuba bi zim m karı?

⁶ Bi n a nyı bo u, a u: Nyoo ger zoro. A n'a hi bi m, a u: Ba i sıracı m na, a si, i nyınta zoo-zoo i gorsıra ba busoor.

⁷ A n a ya, an a vanta lar, a u: B'ibu, i ta m karı? A u: Hoyaa yorgo zoro. Zibəənyı bi n a hi m, a u: Ba ibu sıracı n na, a gorsıra ba busınyo.

⁸ Zuuba bi n a le bo zibəənyı b'u, zi k'a ba ncınaa bi to ma. Her naa u goo woo hoon ka kan ku ki, an le da leegurezanno woo ra.»

Ho k'awoo n'a bam busoo m bi n'awoo Woso ηvare hınkam

⁹ «Sıra moo n'a hıre awoo m, k'a durnya arzaka bi sa a gıaasıbabaa da m goo ma. Domum niηηo k'a bor a b'awoo u bi, Woso y'awoo sire a har u.

¹⁰ Gıaa k'a sıra ba kan ho poore ki, a sıra bare a gıta m so. Bi gıaa k'a n sıra ba ho poore m, a bi sıra bam ho gıta m so y.

¹¹ Bi minto bi, k'awoo n sıra ba kan durnya naa arzakaro ki y, nka ni honyı paan... bi kare awoo u?

¹² Bi k'awoo n sıra ba gıaa ho m, nka n n'awoo mıηηoo ho bi kare awoo u?

¹³ Zibəənyı ba u a n n'a dam ma, an zuuboo hıyoo zi ba y. A deem ηvare, an so deem m. Gee an bir kan deem ki, an kaanm deem m. Awoo b'a dam ma a Woso ηoa, a busoo ηoa so y.»

Lero kan Woso cirbəə ki

(Matiyee 11.12-13; 5.31-32; Markı 10.11-12)

¹⁴ Farizeenro busoo ηuənno woo y'a tur kam naa haay ma, ηn'i yaa wore a meerbaa bi ma.

¹⁵ Yeezuu n a hi η ni, a u: «A ka awoo nawum ma k'a bir tırğa goo mım u. Bi Woso awoo heer do, bala, ho niηηo ku goo n'a le boη u bi, ho vəm m bi Woso mım u.

¹⁶ Lero kan wolesınnısorazanno woo ki ta an Zaan domum ku. N y'a sıηııda ba domum bi do u, n ni Woso cirbəə lemim nyınta pa dam, gıaa haay n'a toη u k'a gaso u kan paηηa ki.

¹⁷ Brama kan tara ki cenle naanaa an le da le minnyı deem taan... k'a ni gootam bi ra.

¹⁸ Bi y'a ka, gıaa biyəo k'a ni lare a lo ra, an n'a vanta sam bi, jaandər m. Bi gıaa k'a lo k'a zim la ra bi sa, jaandər m so.»

Arzakazaa kan ηvazaa ki hıbəkorenoom

¹⁹ «Arzakazaa deem i nyınta u, an ni huu wııro ku η le η kusı dure a ma, an ni hıbre mıηηa bre domum haay, an ni mıııbaa nyınta bam.

²⁰ Cicirzaa deem k'a to m Lazaar bi ni wotam arzakazaa bi cele ma, a me haay bi, nyınno m.

²¹ A i hıbre kuuro ku η n'a lom arzakazaa bi hıbre go bi ra bi ηoam k'a bi, b'a bir a yıre y. Kan naa ki haay, jino bor ηn'a nyınno mımmeesum.

²² Cicirzaa bi n bi ga. Malıekarı n a busu ηni ta m Abraham jır u. Arzakazaa bi m bi ga so, n n a bir.

²³ Gæno buncɛ ɔ b'ɔ bɪ, arzakazaa b'i fir yim gota. A n a mɪm busu brama an a to an Abraham yi laatɔ, Lazaar n'a jɪr ɔ.

²⁴ A n zee da, a ɔ: M zɪ Abraham, mɔɔ cicir zɛ, k'i Lazaar nyɔɔ k'an a nyɔkɔm nyɔɔ hi ma k'an b'a tɔkɔ m nɛɛm la, k'an bɪsa, bala, mɔɔ ɪ fir yim gota sɛ naa do nɔ ɔ.

²⁵ Abraham n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: M nyɪnɪ, a tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ ɔ, ɪbɪ nyɪnta mɪŋŋa ɪ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, Lazaar n a bɔnyaa yɪ. Naa ma bɪ, a heernyɔɔ yɪ naa ɔ, ɪbɪ nɪ fir nɔ ɔ.

²⁶ Bɪ, yaa gɔta y'awɔɔ kan wɔɔ kɪ bire ɔ kɔ gɔɔ kɔ ŋ n'a tom wɔɔ zeezi naa ɔ k'a ta awɔɔ zi rɔ wɔɔ b'a da ma, ŋnɪ cem y, awɔɔ zeezi sɔ, kɔ ŋ b'a da ma ŋnɪ bɔr naa ɔ y.

²⁷ Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: M zɪ, mɔɔ y'a yɛɛ ɪbɪ han, k'i Lazaar nyɔɔ mɔɔ zɪ har ɔ,

²⁸ bala, mɔɔ danzanno ta ɔ soor, k'an aa a hɪ ŋ nɪ, kɔ brɔɔ bɪ bɔr fir yɪɛ buncɛ naa do ɔ sɔ y.

²⁹ Abraham n a hɪ m, a ɔ: Ŋ yɪ Moyiisi ciro m kan wosolesinnɪsorazanno hɔɔ kɪ, ŋn'a tɔr ka ŋ lemim ma.

³⁰ Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: Ayy..., m zɪ Abraham, kɔ gɔaa a to gæno zi naa ɔ an ta b'ɔ, ŋ y'a bɔrɛ a taam.

³¹ Abraham n a hɪ, a ɔ: Kɔ ŋ n a tɔr ka Moyiisi ma kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ, baa kɔ gɔaa a mɪm bɔ ɔ gæno bire ɔ, ŋ b'a sire y.»

17

Mimbɔnyaa

(Matiyee 18.6-7,21-22; Marki 9.42)

¹ Yeezuu n a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mim k'a a da ma an gɔaa do bɪ b'a dam ma, a n nyɪnta ɔ y. Bɪ, a pakra bam gɔaa k'a nɪ zem nɪ bɪ m.

² Kɔ n bar da jɛnlajaa ma, n n'a da a wer, n n'a da higota ɔ jɪra, nyɪnɔ poorero nɔɔn duro deem k'a n'a dam mim ɔ bɪ m.

³ K'a dundo a zi mɪŋŋa! K'i danyɪ a zar ɪ ma, k'i dondɔ, k'a a bɔ a taam, k'i sugur ka ɔ.

⁴ Bɪ k'a zar ɪbɪ ma gallem saanhɪna hindeem ɔ, an tɪr a bɔ an bɔr ɪbɪ zi an b'a hɪ, a ɔ: Mɔɔ m bɔ m taam, sugur ka m ɔ, k'i sugur ka ɔ.»

⁵ Kristazibæzanno wɔɔ n a hɪ Zuuba m, ŋ ɔ: «Wɔɔ sɪrakarɛ da ra.»

⁶ Zuuba n a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ sɪrakarɛ bɪ, kɔ mutardɪ yaa a ku, awɔɔ y'a hɪm gɔ naa do m, a ɔ: ɪ bɔɔta, ɪ yaa ɪ sɔɔn higota ɔ, b'a y'awɔɔ lɛ sim.»

A b'a ka ma kɔ n a barka da y

⁷ «Gɔaa bɪ kara n'awɔɔ bire ɔ naa ɔ, a zibænyɪ n ta ɔ, an nɪ dam wɔm, gɛɛ, an nɪ dɔm hɔbɪsɪ ma. K'a a to poo ɔ, an bɔr, an a hɪ m, a ɔ: A ba zɔɔ ɪ bɔr, ɪ nyɪnta ɪ hɔbɪɛ bɪ?

⁸ A hɪ bɛɛ an nawɔrɛ, a ɔ: Hɔbɪɛ ba gum naa ɔ, k'i huuro da ɪ ra, ɪ sa ɪ ba ka m ɔ kɔ m a bɪ, kɔ m a mi, k'i bɔkarɛ ɪ bɪ, ɪ mi ra?

⁹ A yaa dam zibænyɪ bɪ m barka ra? K'a a lɛ si an a zi bɪ ba bɪ minto ra? Mɔɔ n a si a yaa dam nɪ barka y.

¹⁰ A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ hɔ haay kɔ Woso lɛ ka awɔɔ ɔ k'a ba bɪ ba, k'a hɪ, a ɔ: Zibænyɪnɔ m wɔɔ m bala, wɔɔ ɔ zibæ k'a a ga m bɪ ba.»

Kusimɔro bu waare

¹¹ Kɔ Yeezuu zaa sa an nɪ tam Zerizalem zeezi bɪ, bɔ a ɔ Galilee kan Samarii kɪ bire ɔ.

¹² K'a nɪ gasɔm tara deem ɔ bɪ, kusimɔro bu b'a zɛ ɔ, ŋnɪ jɪm laatɔ,

¹³ ŋn'a leer busu, ŋ ɔ: «Yeezuu, karɪnsaamba! Wɔɔ cicir zɛ!»

14 Yeezuu k'a η yi bi, a a hi η ni, a u: «K'a yaa a hunka wosocemannibønno m.» Kō η y'a hōr ηn'i tam bi, η yaa a waa zaa ra, dintim n gō η ma.

15 N gōaa deem k'a yi a laafu yi bi, a a wusigə an bōr, an a leer busu, an n'a lē bōm Woso ō.

16 A n sōnta Yeezuu taa, an a meer zuutə tara ō, an ni barka dam ni. Gōaa bi, Samarii gōaa m.

17 Yeezuu n a hi, a u: «Gōaa bu haay bēe y'a waa dintim n gō η ma ra? Bi nēehō rō wōō be?»

18 Gōsi n a bō η bire ō k'a b'a lē bō Woso ō, kō saana naa do bēe y.»

19 A n a hi m, a u: «Wuti i ta, i sarakare i bōmbō.»

Woso cirbəə zere

(Matiyee 24.23-28,37-41)

20 Farizeenrō wōō n Yeezuu lar, η u: «Woso cirbəə bi zē an nawōm brō?» A n a nyi bō η nō, a u: «Woso cirbəə bi bir zere, an ni yire y.

21 N b'a hire, η u: Woso cirbəə bi ba n ni, gēe, a i naa ō y!» A n a hi η ni kēere, a u: «K'a dīga a, Woso cirbəə bi y'awōō bire ō.»

Gōaanyi bi wusigəre hinni

22 A n bōkare, an a hi karindanyinō m, a u: «Dōmunnō ta ō ηn'i zem, awōō n n'a ηōam k'a Gōaanyi bi yi hindeem ō bala, b'awōō ba yire y.

23 N y'a hire awōō m, η u: A ba n ni, gēe, a i naa ō! A bi ta y, a b'a si a ta y.

24 Bala, Gōaanyi bi zere dōmum bi, zē an nawōm amba brama tir nyaki bō dōjir ō an ta meer ō bi m.

25 Bi, a lēkare an fir yi gōta, her gōōō nōōn n kaanm m.

26 Hō k'a nyinta an ba Nowee dōmum ō bi, a zem bi nyinta maam Gōaanyi bi dōmum ō:

27 N nyinta ηn'i hō bīm, ηn'i hō mim, ηn'i lō sam, ηn'i zim sam an ta an dōmum kō Nowee gasō ō kōōlōō ō bi ku. Bi, Woso a ka la gōta n ba an η bi haay.

28 Gēe, am hō k'a nyinta an ba Lōtti dōmum ō bi hō bi m: N yi hō bīm, ηn'i hō mim, ηn'i hō sim, ηn'i hō hēenm, ηn'i hō duum, ηn'i cē dōm.

29 Bi, dōmum kō Lōtti bō ō Sodōm ō bi, Woso a ka sē n a to brama, an ba am la hō bi m, an η zinze haay.

30 Gōaanyi bi hunkare hinni ō, a nyintam maam sō.

31 Hinni bi do ō bi, gōaa k'a ni cē mim ō a mōdrō ni cē ō bi, a bi zer an gasō an η gōr y. A maam sō kan gōaa k'a ta poo ō bi ki, a b'a bō an bōr har ō y.

32 K'a Lōtti lō bi mim tō da a nō ō.

33 Gōaa k'a lē n taa k'a a meeyaa bōmbō bi, a b'a yire y. Bi gōaa k'a ye zē ma mōō tō ma bi, a y'a meeyaa bōmbōre yim.

34 A hi mōō nawōre awōō m, gum bi do ō, gōaa hūya y'a zem kō ra, ηni wōta gargō deem la. N deem gaare, n n deem to.

35 Lannō y'a zem kō ra hūya, ηn'i bir jaa lōm. N deem gaare, n n deem to.» [

36 Kō gōaa hūya i hōsira ō: N deem gaam, n ni deem to.]

37 Karindanyinō wōō n a lar, η u: «Zuuba, a nyintam ka?» A n a nyi bō ō, a u: «Bince kō sim n ni nyintan ō bi, bince bi do gōbirgōrō n n'a som kō ma ō.»

18

Dūdōkər bōnyaa hōbōkōrenoom

1 Yeezuu hōbōkōrenoom da η ni k'a hunka a ō, a a ga m kō η ni yaa da dōmum haay, bi η bi kō kan yaadare bi ki y.

2 A a hi η ni, a u: «Dūdōkər i nyinta tara deem nō ō, a bir nyi bam Woso ni y, a bir gōōō dan ō sō y.

³ Zoro ni tara bi do no o, an ni zem tee... an n'a hire, a o: Gumə ka m o mim ku moo jum bi n ta m kan moo ki bi no o.

⁴ Dudoƙər bi n a gu, gallem hoka. Bi kur bi, a n n'a hire a muƙa m, a o: Baa ku moo bir nyi bam Woso m, bi moo bir guo daŋ o so,

⁵ Iu naa do k'a bur an ni moo kom bi, moo y'a dudo bi kare, m gumə ka o, k'a bi bur moo zi do domum haay, an bir moo kore y.»

⁶ Zuuba n a ya, an a hi, a o: «K'a tur ka, ho ku dudoƙər bonyaa b'a hi bi ma muƙa.

⁷ Bi, Woso b'a dare a guo k'a η nyoko o ηn'i zee dam zi sinuu o kan a gunuu o ki ro wo han ra? A maasire bam, an bokare an a da η han ra?

⁸ A hi moo nawore awoo m, a y'a dare η han zoo-zoo. Bi ku Gaaanyi bi bi bur, a zem bi sirakare yi tara bure o ra?»

Farizen kan yaworsir ki hɔbɔkɔrenoom

⁹ Yeezuu hɔbɔkɔrenoom da guo ku η n'a hoon dare η o, guo muƙa n'a mi, ηni bokare, ηn'a muno boη o ro wo m, a o:

¹⁰ «Guo huyoo i gaso Woso o k'a yaa da. Gaa deem bi farizen m, deem bi yaworsirezaa m.

¹¹ Farizen bi n jum brama an ni yaa dare a heer o ncinaa: Woso, moo i yaa dare ubu m barka ku moo n bo ku o kan guo gosunno ku η ni konno, mimbonyaabenno, jaandanno, gee yaworsir naa do ki minto.

¹² Mo yu m le kusum gallem huya domum saanhina no o, moo honyi haay no o moo y'a bu ho kare ubu o.

¹³ Yaworsir bi n jum laat, a le baa k'a a mum busu brama y, an n'a ci zere k'a a heezar hinka, a o: Woso, moo cicir ze, bala, mimbonyaaber m moo m.

¹⁴ A hi moo nawore awoo m, a turgabaa yi Woso mum o, an a bo an doo, deem bi n a yi y. Bala, gaa k'a n'a busum bi, n y'a zerm tara o, bi gaa k'a a muƙa zer bi n y'a busum.»

Nyino poorero barka dore

(Matiye 19.13-15; Marki 10.13-16)

¹⁵ Guo bur nyino poorero m Yeezuu zi k'an a wo ka η mim la. Karindanyino wo ku η naa yi bi, η nyaa ba kan η ki.

¹⁶ Yeezuu n a ka ηni bur nyino wo m, an n'a hire, a o: «K'a nyino wo to ηni bur moo zi, a b'a ta η ni toore y, bala, guo ku η bo ku o kan η ki ro wo y'a so Woso cirbæ b'o.

¹⁷ Sira moo n'a hire awoo m, gaa k'a n Woso cirbæ bi si am nyi poore ho bi m bi, a bi gaso o y.»

K'a kaanm arzaka m, k'a gaso Woso cirbæ no o

(Matiye 19.16-30; Marki 10.17-31)

¹⁸ Cir deem Yeezuu lar, a o: «Karinsaamba muƙa, bo moo n'a bare ku m musirbaa k'a nyare ba o bi yi?»

¹⁹ Yeezuu n a hi m, a o: «Bo m, ubu ni moo birm muƙa? Gaa muƙa ba o ku Woso y'a deem bæ y.

²⁰ Ibi lero wo do ra? I bi jaan da y, i bi ger ze y, i bi koor ba y, i bi ηaar kaseti ka y, i zi kan i da ki da o.»

²¹ Gaa bi n a nyi bo o, a o: «Mo naa haay ba m nyibaa ma tee....»

²² Yeezuu k'a naa ma bi, a a hi m, a o: «Ho deem i goota ubu ma k'i ba: Ho k'a n'ubu o bi hæ haay i jinjir ηazanno m, k'i bur i zu moo o, ubu arzaka yim arzana o.»

²³ Ku gaa bi naa ma bi, a heer a zar, bala, a arzaka bi gota.

²⁴ Yeezuu k'a a heerzarle bi yi bi, a a hi, a u: «Arzakazanno Woso cirbæe gasuure yim kookoo.

²⁵ Sira m, yoonde huuka yaa gasuure nyintam naanaa, an le da arzakazaa Woso cirbæe gasuure m.»

²⁶ Goo koo η n'a tor kam ma ro woo a hi, η u: «Ncinaasu bi, nka m ni bombore yire?»

²⁷ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Ho ko goaa b'a dam ma an a ba bi, a naanaa Woso ma.»

²⁸ Piyeer n a hi, a u: «Diga, woo ho haay to, u zu ibu u.»

²⁹ A n a nyi bo η no, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, goaa k'a a har to, kan a lo ki, a danyino ki, a ziro ki, a nyino ki Woso cirbæe minto,

³⁰ a naa haay yim gota an le da durnya naa do no u, b'a mistorbaa k'a nyare ba u bi yim durnya k'a ni zem bi no u so.»

*Yeezuu a ya, an n'a ze mim dindam a kaako ho ma
(Matiyee 20.17-19; Marki 10.32-34)*

³¹ Yeezuu buerehuuyoo woo bir, an a hi η ni, a u: «Ba woo ni tam Zerizalem u na, bi, ho haay ko wosolesinnisorazanno woo a gorsira ba Gooanyi bi minto bi ko yim.

³² N y'a nyasom, n n'a ka kifuro u ko η ni yaa wo ma, ko η n'a sonso wo, ko η ni lihi dinda ma,

³³ ko η n'a ze maduro m, ko η ni bokare ηn'a ze gar, b'a y'a mum boη u domum kaako hinni u.»

³⁴ Bi, karindanyino woo n hosti ji ma y. Mim naa do a nyaakom da η ni, η n ho ko Yeezuu a hi bi ji do y.

*Zeriko buu waare
(Matiyee 20.29-34; Marki 10.46-52)*

³⁵ K'a ta, an n'a zom Zeriko ma bi, buu deem i nyinta zaa lezi b'u, an ni ho yinyem.

³⁶ Zamaa k'a bor an ni cenim an a ma bi, a laaka da ko bo m ge.

³⁷ N n a hi m, n u: «Nazareti Yeezuu ni cenim.»

³⁸ A n zee da, a u: «*David Nyi, Yeezuu, m cicir ze!»

³⁹ Goo ko η nyinta lee ro woo ni nyaa bam kan ki η u, an ze pi. A n a banka an zee da an le da biisi ra, a u: «David Nyi, moo cicir ze!»

⁴⁰ Yeezuu n jim, an le ka ko η n'a gaa, ηn'i bor m. K'a a zo bi, Yeezuu a lar, a u:

⁴¹ «Bo ibu u ko moo n a ba ibu minto?» A n a nyi bo u, a u: «Zuuba, a ka ko m mum n a ya an lee yi.»

⁴² Yeezuu n a hi m, a u: «K'i mum n a ya an lee yi! I strakare i bomboo.»

⁴³ Læm bi, a mum a gu, an ni lee yim, an zu Yeezuu je u, an n'a le bom Woso u. Zamaa bi ko η naa yi bi, ηn'a le bom Woso u so.

19

Yeezuu gaso Zasee har u

¹ Yeezuu gaso Zeriko u, an ni ko bi zem la.

² Gooa ni b'u a to m Zasee, yaworsinno cir m, arzakazaa m so.

³ A n n'a kam Yeezuu ma k'a yi, ko nka m, k'a a do. Zamaa bi minto, ko goaa kutiim m bi, a b'a dam ma, a n a yi y.

⁴ A n bra si an ta lee, an aa der go ra, ko Yeezuu bor an ni cenim b'u, k'a yi.

⁵ Ko Yeezuu lee ku bince bi do u bi, a a boota an a hi m, a u: «Zasee, a ba zoo i zer, bala, moo cinta ko m zer ibu har u her.»

⁶ Zasee n zer zoo-zoo, an a si kan heernyoo ki.

⁷ Ko zamaa bi naa yi bi, ηn'i kukur bare, η u: «Zer a u mimbonyaaber har u.»

⁸ Zasee n a zo Zuuba ma an a hi m, a o: «Diga, Zuuba, moɔ yi m arzaka bi haay, zekumbir sam, m a ka cicirzanno o, bi, ku moɔ mim zu o gɔaa ma, moɔ y'a sompim no gallem si.»

⁹ Yeezuu n a hi, a o: «Bomɔre gaso har naa do o her, bala, gɔaa naa do Abraham yanja m so.

¹⁰ Bala, Gɔaanyi bi bor a o, an b'a ka gɔɔo ku η nyaam no woɔ ma, an η bombo.»

*Cir nyi cirbæ bire hɔbɔkɔrenoom
(Matiyee 25.14-30)*

¹¹ Ku η gɔota ηn'a tor kam a meerbaaro woɔ ma bi, Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom naa do da η ni. Bala, a a zo Zerizalem ma. Bi, gɔɔo woɔ i digam ma, η o, Woso cirbæ bi y'a hinkare a m b'o leem.

¹² Bi y'a ka Yeezuu n a hi, a o: «Cir nyi deem i ta ku laatɔ o k'a yaa cirbæ bi, k'a bo a bor.

¹³ A n a zibænyino bir bu, an busoo jir η ni minni* deem-deem, an a hi η ni, a o: «K'a zi ba m, k'an ta an moɔ wusigere domum ku.»

¹⁴ B'a gorgazanno woɔ so m, ηni gɔɔo nyoo a je o ku η n'a a hi cirbæ karezaa bi m, η o: «Woɔ le baa k'an a so woɔ o y.»

¹⁵ K'a yaa cirbæ bi bi an bor bi, a a ka ηni zibænyino k'a busoo jinjir η ni ro woɔ bir a taa, k'a diga a ku bo zi η y'a ba m ge.

¹⁶ Leekarezaa bi n bor, a o: «Zuuba, minni deem k'ibu ka moɔ o bi, minni bu y'a da ra.»

¹⁷ A n a hi m, a o: «Zibænyu miŋja n'ibu m, bala, ibu noonhubaa hinka ho poorero no o, moɔ cirbæ kare ibu o, k'i i so tara bu o.»

¹⁸ A huya ho bi n b'a hi, a o: «Zuuba, ibu busoo bi nyi da minni soor.

¹⁹ A n a hi bi m so, a o: «I so tara soor o.»

²⁰ A vanta n bor, a o: «Zuuba, ba ibu busoo bi n na, pæera moɔ burgu ma, m a nyaakom da.»

²¹ Moɔ i nyi bare ibu m, ibu heer kosirabaa bi minto. Ho k'ibu n a cinta bi ibu n n'a sam. Ho k'ibu n a duu bi, ibu n n'a dam.

²² A n a hi m, a o: «Ibu miŋja meerbaa bi moɔ n n'ibu doɔo yarm ma, zibænyu bonyaa. «Ibu do, i o: gɔaa kosi m moɔ m, moɔ ni ho ku moɔ n a cinta bi sam, m ni ho ku moɔ n a duu bi dam.

²³ Bo minto, ibu n moɔ busoo bi cinta busoo ce o y? Ku moɔ m bo, m bor ku m bi nyooɔo yi?»

²⁴ A n a hi gɔɔo ku η ni b'o ro woɔ m, a o: «K'a busoo bi yo m, a ka gɔaa k'an ta m bu b'o.»

²⁵ Ŋ n a hi m, η o: «Zuuba, a leɛ ka an a yi bu.»

²⁶ A hi moɔ nawore awoo m, gɔaa biyæ k'an ta ho m bi, n y'a kan o, gɔaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore bi, n y'a yom ni.

²⁷ Moɔ jinnɔ ku η ni moɔ ηsa kan cirbæ ki ro woɔ, k'a bor η ni moɔ taa naa o, a η zunze.»

²⁸ Yeezuu k'a naa hi bi, a ka η leɛ an ni tam Zerizalem o.

*Yeezuu i gasom Zerizalem o
(Matiyee 21.1-11; Marki 11.1-11; Zaan 12.12-19)*

²⁹ K'a ta an n'a zom Betfaze ma kan Betanii ki, Oliviyee ci bi zeezi bi, a a karindanyino nyoo huya.

³⁰ A n a hi η ni, a o: «K'a ta ku k'a ni leɛ naa o. K'awoo ta an ni gasom, awoo brapoo yim n n'a kosi, bi gosi n da o cina y. K'a hor a bor m.

³¹ Bi ku gɔaa awoo lar, a o: «Bo m awoo n'a horle? K'a hi m, a o: Zuuba le n taa.»

* **19:13 19.13** Minni: = deniyee zoro = mom kaako zibæ busoo m.

³² Gooo k'a η nyoo ro woo, ko η ta bi, η yaa ho haay bi yi amba Yeezuu a hi bi m.

³³ Ko ηn'i brapoo bi horm bi, a zanno woo n a hi η ni, η u: «Bo minto m, awoo n'a hore?»

³⁴ N n'a nyi bo u, η u: «Zuuba le n taa.»

³⁵ N n brapoo bi gaa, ηni ta m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka ra, ηn'a ka Yeezuu n da u.

³⁶ K'a ni tam bi, goo woo n'a huuro kam zaa bi ra.

³⁷ K'a a zo Oliviyee ci bi zerji bi ma bi, heernyoo gaso karindanyino woo u, zamaa bi haay, ηn'a leer busu, ηn'a le bom Woso u hoserlo haay ko η y'a yi bi minto.

³⁸ N u:

«Cir k'a ni zem Zuuba Woso to ma bi n barka yi.

Ko laafu n nyinta arzana u,

ko leboore n nyinta brama.»

³⁹ Farizeeno gosunno a hi Yeezuu m zamaa bi bire u, η u: «Karinsaamba, a ka k'i karindanyino woo n ze pi.»

⁴⁰ A n a nyi bo u, a u: «A hi moo nawore awoo m: Ko η ze pi, jaaro n ni zee dam.»

Yeezuu i nyi kam Zerizalem to ma

⁴¹ K'a a zo Zerizalem konoo bi ma, an a to an a yi bi, a nyi ka a minto.

⁴² A n n'a hire, a u: «Ibu so, k'a do ibu u her, ko nka n ni laafu kare ibu u! Bi naa ma bi, a a nyaakom da ibu lee, ibu b'i dam ma, i yi y.

⁴³ Sira m, domunno i zere ibu minto, ibu jinno woo tee kinkare ibu pəhə bi ma, η birle ibu ma, k'a ibu da, ηn'a so bince haay u.

⁴⁴ N y'ibu wurgəm haay, ibu kan i zamaa ki. N bi jaa deem taan... tore, an bir a mim burə u y, bala, ibu n domum ko Woso bor k'a b'a da i han bi do y.»

Yeezuu gaso Wosoe u, an n'a cirbəə zi bam

(Matiyee 21.12-17; Marki 11.15-19; Zaan 2.13-22)

⁴⁵ Yeezuu gaso Wosoe u, an ni lam hoheenno woo ra.

⁴⁶ A n a hi η ni, a u: «N y'a gorsira ba, η u: «Moo ce bi nyintam yaadare ce.» B'awoo, awoo sa a ba konno bince.»

⁴⁷ Yeezuu i ho dindam domum haay Wosoe u b'u. Wosocemannibenno jitanno kan wosocikarinsaamboo ki, tara cinno ki y'a kare a zere zaa ma.

⁴⁸ Bi ho ko η y'a cunta k'a ba bi, ηn'a zaa yi y, bala, zamaa bi haay y'a tor kare a meerbaa ma kan boraama gota ki.

20

Yeezuu le a to ka?

(Matiyee 21.23-27; Marki 11.27-33)

¹ Domunno woo duro u hindeem u, Yeezuu k'a ni ho dindam zamaa bi m Wosoe u, an ni Woso lemim nyinta pa dam bi, wosocemannibenno jitanno kan wosocikarinsaamboo ki, kan *gooogusinno ki bor zi.

² N n a hi, η u: «Le kara ibu n ta m i ni naa bam ni, gee, bo a u, nka le u, k'i hi woo m?»

³ A n a nyi bo u η u, a u: «Moo mɨŋa so, moo laaka dare awoo han, k'a hi moo m:

⁴ Zaan batem bi, a to a u brama gee goo zi?»

⁵ N n'a hoon dam kan ko ki, η u: «Ko woo u: A to a u brama, a y'a hire, a u: Bo minto m awoo n a mim si ge?»

⁶ Bi, ko woo u: A to a u goo zi, zamaa bi haay woo gunguɛenm jaaro m, bala, η sira ka, η u Zaan bi nyinta wosolesinnisorazaa.»

⁷ N n a nyi bo u, η u: «Woo n a do k'a to a u ka y.»

⁸ Yeezuu n a hi η ni, a υ: «Moo so, moo b'a hure awoo m, ku nka i le ka moo υ, moo ni naa bare y.»

Divenstra zibanno hobokorenoom
(*Matiyee 21.33-46; Marki 12.1-12*)

⁹ A n ni hobokorenoom naa do dam zamaa bi m, a υ: «Guaa i divenstra da υ, an a ka a zibanno υ, ku η n'a zi ba, an ta zaa jinto ra.

¹⁰ K'a domum a ku bi, a a zibeenyi deem nyoo divenstra zibanno woo zi, k'an aa a ho si an b'a ka a υ. Bi, divenstra zibanno woo a nyaso ηn'a ze, ηn'a ka an doo a wo m tu.

¹¹ A n a ya, an a zibeenyi vanta nyoo, ηn'aa bi nyaso ηn'a ze so, ηn'a sonso wo, ηn'a ka an doo a wo m tu.

¹² A n a ya, an a vanta nyoo a kaaku ho ma, ηni bi ze, ηni yaaba da ma, ηni la ra.

¹³ Divenstrazaa bi n a hi a miηja m, a υ: Ku m a ba lo? Moo yi m nyi ηoare bi nyoom. N bi dan υ barem.

¹⁴ Ku η y'a nyi bi yi bi, divenstra zibanno woo n a dinda kan ku ki, η υ: Naa do n ni zem b'a so υ. U a nyaso υ a ze gar k'υ υ so arzaka b'υ.

¹⁵ N n a nyaso, ηni bo m divenstra υ b'υ toore ma, ηn'a ze gar. Bo divenstrazaa bi n n'a bare η ni?

¹⁶ A zem bi bor, an b'a ka ηni divenstra zibanno woo zinze, an divenstra bi ka a vantoo υ.» Ku η naa ma bi, η υ: «Ayy..., ku naa bi ba y!»

¹⁷ Yeezuu n a nya η le an diga η ma, an a hi η ni, a υ: «Wosoci bi gorsira naa do ji m bo ni?

Jaa ku cedonno a bo υ ηn'a zo bi, bi y'a ba ce bi jaa wisi.

¹⁸ Ku guaa a do jaa bi do ra, hisiga a zaa nawom. Bi, ku jaa bi do a da guaa ra, a hoonsi an nawom.»

¹⁹ Wosocikarinsaamboo kan wosocemannibenno jitanoo ku y'a kare a nyasore ma b'υ leem, bi η yi nyi bam zamaa bi m. N y'a ji ma miηja, ηn'a do η υ, hobokorenoom naa do da a υ awoo to ma.

Rom cir yawor kare mim
(*Matiyee 22.15-22; Marki 12.13-17*)

²⁰ N ni nyinta, ηn'i dundom Yeezuu zi, ηni guoo nyoo zi, ηni turgabaa ka a ra. K'a ku a nyaso a meerbaa no υ, a ka tara leezanno υ kan kuzaa bi ku υ.

²¹ N laaka naa do da han: «Karinsaamba, woo do υ υ, ibu i meer bam, i ni ho dindam kan sira ki, i bir nyi bam gosi ni y, i ni Woso zaa ho dindam kan a sira ki.

²² A a ga m k'υ Rom cir yawor ka gee, a n a ga ni?»

²³ Yeezuu k'a η zambu bi do bi, a υ:

²⁴ «K'a busoo ka m υ deem naa υ. Nka meer kan a to ki ni busoo bi burə υ naa?» N n'a nyi bo υ, η υ: «Rom cir ho m.»

²⁵ A n a hi η ni, a υ: «K'a Rom cir to ho ka υ, k'a ho ku Woso a so υ bi ka υ so.»

²⁶ N n a da ma, ηni Yeezuu nyaso a meerbaa no υ zamaa bi lee y. A nyibore bi k'a a ka η n ze kedə bi, η ze pi.

Sadiseenro laakadare gəəno mumbore minto
(*Matiyee 22.23-33; Marki 12.18-27*)

²⁷ Sadiseenro ku η ni bisi kam gəəno mumbore ma bi, η gosinoo a zo Yeezuu ma, ηn'a lar, η υ:

²⁸ «Karinsaamba, Moyiisi a gorsira ba woo minto, a υ: <Ku guaa ga an a gu a lu ma b'a n nyi yi kan ki y, k'a danyi n a si an nyino yi kan ki a minto.>

²⁹ Guaa i nyinta, a nyino saanhina: Leekezaa bi n lu sa an ga an a gu ma b'a n nyi yi kan ki y.

³⁰ A huya ho bi n lu bi si,

³¹ a kaako ho bi maam so, an ta an nyino saanhuna ro woo ku. N haay gunga bi n nyi yi kan lo bi ki y.

³² A nyare ma bi, lo bi ga so.

³³ Bi, lu naa do, gaeno mumboure domum u, nka ho m lu bi ni? Ko n haay lu bi si bi?»

³⁴ Yeezuu n a hi n ni, a u: «Zamaa naa do guoo woo i lanno gee yaaro sam.

³⁵ Bi, guoo ko n y'a ga mumboure m Woso mum u, nni zem bi musirbaa ba durnya k'a ni zem bi no u ro woo, n bi lu gee yar sam b'u y.

³⁶ N b'a dam ma nni ga do y, bala, n bom ko u kan maleekaro ki. Woso nyino m, ko n y'a mum bo u gaeno bire u bi minto.

³⁷ Moyiisi gaeno mumboure bi hinka miha, bince niha ko Wosoci ni tutugu mim dindan u b'u, an ni Zuuba Woso birm Abraham Woso, Izakki Woso, Zakoo Woso.

³⁸ Bi Woso bi, gaeno Woso bee y, musiro Woso m, bala, ho haay musir a minto.»

³⁹ Wosocikarinsaamboo gosunno meerbaa bi si, n u: «Karinsaamba, i meer ba miha.»

⁴⁰ N bir yem do k'a laaka da han mim si ma y.

N y'a ba lo, n n'a hire n u, Krista bi David Nyi ni?

(Matiye 22.41-46; Marki 12.35-37)

⁴¹ Yeezuu n a hi n ni, a u: «Woo y'a bam lo, u a hi, u u: «Krista bi, *David Nyi ni?»

⁴² Ko David miha n'a hum laaro ci no u, a u:

Moo Zuuba Woso a hi moo Zuuba m:

nyinta moo bisi u,

⁴³ an ta an domum ko moo n'bu juno woo bam gankaraho,

k'i gam ka n la bi ku.

⁴⁴ Naa y'a hinkare a u, David y'a birm «Zuuba». A nyinu m lonlo keere?»

Yeezuu i wosocikarinsaamboo woo mim dindam

(Matiye 23.1-36; Marki 12.38-40)

⁴⁵ Ko zamaa bi haay n'a tor kam bi, Yeezuu a hi karindanyino woo m, a u:

⁴⁶ «K'a dundo a zi kan wosocikarinsaamboo ko n ni bumbir zabaro m no woo ki. N guoo yaadare nsa daasiro bire u. N leekare bincero nsa yaadarecero u, n leekare bincero nsa so hobire bince u.

⁴⁷ N ni zonno ho yore n ni, n'n'i yaa jintoo dam, ko n n'a yi. N yi n dodo yarm, nni honhore yi guta an le da.»

21

Zoro ganwore

(Marki 12.41-44)

¹ Yeezuu k'a a mum busu bi, a arzakazanno yi, n'n'i busoo dam ganwore mor u.

² A n zoro yi so cicirzaa m, an tamma huya da u.

³ A n a hi, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, zoro cicirzaa naa do a da u an le da n ni haay.

⁴ Bala, nawonno haay busoo k'an ta n u guta bi n y'a bo u n'n'a da ganwore mor b'u, bi zoro bi busoo k'a n'a wo u b'a ka haay.»

Wosocce wurgere mindinde kan durnya nyare mim ki

(Matiye 24.1-2; Marki 13.1-2)

⁵ Gosunno ko n ni Wosocce bi mim dindam, n'n'a le bore a gure u, a jaaro woo mihaaba u, kan ganwore ko n y'a bankam bi ki bi, Yeezuu a hi n ni, a u:

⁶ «Dòmum ta u an ni zem, ho k'awoo n n'a yim naa, jaaroo woo bi gootam ku bure u y, η haay wurgam.»

(Matiyee 24.3-14; Marki 13.3-13)

⁷ N n a lar, η u: «Karinsaamba, naa zem bro? Bi makra kara n ni naa dòmum hinkare?»

⁸ A n a hu, a u: «K'a dundo a zi, a b'a ka ηni braba a ni y, bala, gūoo gūta zem b'a hu moo to m, η u: Awoo m Krista, gee: Dòmum a ku. A bi zu η u y.

⁹ K'awoo bi yar bare mim ma, tara gūoo n wuti kan a cinno ki, a da bi bo u y. Bala, pakra m ku bi n lee ka an bor, b'a nyare bee m bi leem y.»

¹⁰ A a ya, an a hu η ni, a u: «Tararo wutim kan ku ki yar m, tara cinno n wuti kan ku ki.

¹¹ Tara hinkore gūta zem bi nyinta u, yaaba bonyaroo kan no ki zem bi nyinta u bince-bince. Hooro bam ηni nyiboo gūta da gūoo ma, kan makraro gūoo ku η y'a to brama ki.»

U jim koo koo firyire dòmum u

¹² «Bi, an ni lee kam naa haay lee bi, n y'awoo gorm, n ni fir ka awoo ma, n y'a kare, n n'awoo dodo ka sokomacero u, n n'awoo du lonnoce u, n tare awoo m cinno kan leezanno ki taa moo to ma.

¹³ Bi n ni nyuntare awoo kaseti kare dòmum moo minto.

¹⁴ Bi, a bi lee ka a a hoon da minno noon duro nyibore ma y.

¹⁵ Bala, moo meerbaa dore kan hoon ki kare awoo u, b'awoo junno woo gūaa deem b'a dam ma an awoo meerbaa nyi bo u, gee, an bisi ka ma y.

¹⁶ Awoo muhoo ziro kan a doo ki, awoo danyino ki, awoo dogoo ki, awoo gūaasiboo ki, n n'awoo nyasore, bi, η y'awoo gosunno zinzem.

¹⁷ Gūaa haay sore awoo m moo to ma.

¹⁸ Bi, awoo minko deem taan... bi nyaanum awoo mim u y.

¹⁹ Awoo tontore n ni misirbaa kare awoo u.»

Zerizalem zaarbare

(Matiyee 24.15-21; Marki 13.14-19)

²⁰ «K'awoo bi Zerizalem yi yarbanno n bir ma, k'a do a u, a wurgore dòmum a zo.

²¹ Ku gūoo ku η ni Zidee u ro woo n a si, ηni ta ciro u, gūoo ku η ni tara no u ro woo n bo, gūoo ku η ni boleemaro u ro woo, η bi gasu tara no u y!

²² Woso heerbusu dòmum m dòmunno woo duro m, bi ho haay ku n y'a gorsira ba Wosoci u bi n ni ku yij u.

²³ A pakra bam lanno jisizanno kan lanno ku η ni nyo kare a nyino u ro woo ki m dòmunno woo duro u, bala, cicir gūta y'a dam tara bi ra kan heerbusu gūta ki zamaa bi minto.

²⁴ N gūoo gūta zinzem kargoro m, η gosunno gorm lombaa no u do haay bire u, do vantoo tontom Zerizalem la an ta an do vantoo woo dòmum bi nyare ku.»

Gūaanyi bi wusigore hinni

(Matiyee 24.29-31; Marki 13.24-27)

²⁵ «Makraro nyuntan u woso kan mom ki monyaro ki no u. Tara bure u, do haay gūoo nyuntam kore no u, η b'a banji dore y, higota panja kan a kurero tator ki to ma.

²⁶ Gūoo n'a mom, hoonsi n ta η le ho k'a ni zem tara bure u bi hoondare no u. Bala, n brama panjazanno hinkam.

²⁷ Bi kur bi, η Gūaanyi bi yire an bir zem warku no u kan panja gūta ki, cirbæ ki.»

²⁸ «Ku minno noon duro haay bor ηn'i bare, k'a a boota a diga brama, awoo bombore a zo.»

*Woso cirbæə zɔɾɛ
(Matiyee 24.32-35; Marki 13.28-31)*

²⁹ A n hɔbɔkɔɾɛnoom da η nɪ, a ɔ: «K'a dɪga sɔɔn kan ɡɔɾɔ haay kɪ ma.

³⁰ K'awɔɔ yɪ ηn'ɪ lɛɛ daa dare, awɔɔ dɔ mɪŋŋa a ɔ, siire a zɔ.

³¹ A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ bɪ naa yɪ an nɪ zɛɛ, k'a dɔ a ɔ: Woso cirbæə b'a zɔ.

³² Sɪra mɔɔ n'a hɪɾɛ awɔɔ m, zamaana naa dɔ bɪ cenim kɔ nawɔnnɔ haay bɛɛ ba y.

³³ Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaa bɪ bɪ cenle y.»

A bɪ hinceem ba y

³⁴ «K'a dundo a zi, a b'a heer gore da ɔ kan bɛɛ mire waastɪ kɪ, hɔ bɪ ɡɔta kɪ, kan durnya minno hɔɔndarɛɾɔ kɪ y, kɔ dɔmɪm naa dɔ bɪ daata zɛ awɔɔ ra y,

³⁵ amba zanŋa hɔ bɪ nɪ y. Bala, a y'a kum ɡɔaa haay k'a nɪ tara burɔ ɔ ra.

³⁶ A b'a zuu ɔ y, k'a yaa da dɔmɪm haay, k'a a da ma, a bɔ lɛm hɔ haay k'a nɪ zɛm bɪ ma, k'a jɪm brama, ɡɔaanyɪ bɪ lɛɛ.»

³⁷ Dɔmɪm haay Yeezuu tɪr ta an aa hɔ dɪnda Zerizalɛm Wosoɛ ɔ. Bɪ, yɪrbæə haay a tɪr bɔ, an ta ci kɔ n n'a birm Oliviyee ci bɪ ra, dɔ n tɪr mɪ m b'ɔ.

³⁸ Bɪ wutigɔta nɪ, zamaa bɪ tɪr ta zi Wosoɛ ɔ b'ɔ, ηn'aa a tɔr ka ma.

22

*Jɪtanno y'a kam Yeezuu zɛ ma
(Matiyee 26.1-5; Marki 14.1-2; Zaan 11.45-53)*

¹ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cibsa kɔ n a birm pakki bɪ y'a zɔm.

² Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ y'a kam zaa k'a n'a sam k'a a ku a zɛ bɪ ma. Bala, η yɪ nyɪ bam ɡɔɔɔ wɔɔ m.

(Matiyee 26.14-16; Marki 14.10-11)

³ Bɪ, Sɪtaana ɡasɔ karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ ɡɔaa deem heer ɔ. Zidas m, ɡɔaa kɔ n n'a birm Iskarɪyɔtɪ bɪ m.

⁴ A n ta, an aa a dɪnda kan wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kɪ, kan Wosoɛ dɔmazannɔ cinno wɔɔ kɪ, hɔ k'a n'a bam k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

⁵ Bɪ η heer nyɔɔ ɡɔta ηn'a dɪnda kan kɔ kɪ, η ɔ: k'a busoo ka ɔ.

⁶ Bɪ, Zidas yɛ sɔ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma, an Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ bɪ ma, kɔ zamaa bɪ b'a dɔ y.

*Pakki cibsa hɔbɪɾɛ bankarɛ
(Matiyee 26.17-25; Marki 14.12-21; Zaan 13.21-30)*

⁷ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma cibsa, n nɪ pakki sinnɪyɛɛm mannɪ bam ma bɪ dɔmɪm a zɔ.

⁸ Yeezuu n Pɪyɛɾ nyɔɔ kan Zaan kɪ an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a ta, a yaa pakki cibsa hɔbɪɾɛ bɪ banka k'ɔ b'a bɪ.»

⁹ N n a lar, η ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa k'ɔ aa hɔbɪɾɛ bɪ banka ka?»

¹⁰ A n a nyɪ bɔ η n'ɔ, a ɔ: «K'a dɪga a, k'awɔɔ ɡasɔ tara nɔ ɔ b'ɔ, awɔɔ ɡɔaayar deem zɛŋ ɔ, an ɡɔr busu kan hɪ kɪ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ, a ɡasɔ har k'a nɪ ɡasɔŋ ɔ b'ɔ.

¹¹ K'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: Karɪnsaamba y'ɪbɪ larm: saanɔɔɛ ɪ ka, kɔ m bɪ pakki hɔbɪɾɛ bɪ kan m karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ?

¹² A ɛɛ ɡɔta hɪnkare awɔɔ m mim ɔ, n nɪ mɔrlɔ wɔɔ banka haay, bunɛ bɪ dɔ ɔ, awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪɾɛ bɪ bankan ɔ.»

¹³ N n ta, ηn'a hɔ haay k'a a hɪ bɪ yɪ, ηnɪ pakki hɔbɪɾɛ bɪ ba.

*Pakki daa hɔbɪɾɛ
(Matiyee 26.26-30; Marki 14.22-26; 1 Korɛntɪ zannɔ 11.23-25)*

14 Wakatı bı k'a a ku bı, Yeezuu yaa nyınta kan a zibəəzanno woo kı, k'a hōbıre bı bı.

15 A n a hı η nı, a ɔ: «Moo ηoa gota kō m pakki hōbıre naa do bı kan awoo kı, kō m bōkare m fı r yı.

16 Bala, moo y'a hıre awoo m: moo bı m yare m hōbıre naa do bı fıga y, k'a mim m tolle ba an kō yı Woso cirbəə nō ɔ.»

17 A n hōmıre sa, an yaa da Woso m barka, an a hı η nı, a ɔ: «K'a si a a mi kan kō kı.

18 Bala, moo y'a hıre awoo m: a nya her moo bı m yare m dıven mi donto y, an ta an Woso cirbəə bı zere dōmım ku.»

19 A n bōkare an bur sa, k'a yaa da Woso m barka an a nya bı, a a zınze ra an a ka η ɔ, an n'a hıre, a ɔ: «Moo me m naa, [moo n a ka awoo minto. K'a naa ba moo todaanoo minto.»

20 Hōbıre bı kur bı, a hōmıho sa an a ba maam so, an a hı η nı, a ɔ: «Hōmıre naa do gōaastıbaaa daa hōmıre m. Moo ma m, an a lo awoo minto.]»

Yeezuu y'a ze zaa mim dındam

21 «K'a tōr ka, gōaa k'a nı moo nyasōm k'a moo ka bı, a ı hōbıre bınce ɔ naa ɔ kan moo kı.

22 Sıra m, Gōaanyı bı zem bı ga, amba Woso lēe ka an a hı bı m. Bı, kōsı ı kan gōaa k'a nı moo nyasōm k'a moo ka bı kı.»

23 Bı, karındanyıno woo a sıηηıda sa ηn'ı kō larm: «Woo bıreyaa ɔ naa ɔ, nka n nı mim naa do bare?»

Nka m jıtaare?

24 Nı wuti bısıkare vanta m kan kō kı, k'a a dō nka m jıtaare ge.

25 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Do vantoo cinno ı cirbəə bım ηn'a so a tarazanno ɔ, bı cinno woo y'a kam gōoo kō η y'a so η ɔ rō woo nı η birm: mimmıηηabəno.

26 B'awoo kan kō kı, a b'a ba maam y. Bō n jıtaare awoo bıreyaa ɔ bı, k'an a ba awoo dam poore. Bō y'a so awoo ɔ bı, k'an a ba awoo zıbəənyı.

27 Nka m jıtaare paan...? Bō ı nyınta an nı hōbıre bım bı m gēe, bō ı hōbıre sa an n'a kam bı nı? Moo ɔ: bō ı nyınta an nı hōbıre bım bı m. Bı, moo y'awoo bıreyaa ɔ am zıbəənyı hō bı m.»

28 Awoo, awoo gōota kan moo kı dōmım haay m cicir nō ɔ.

29 Bı y'a ka moo nı cirbəə bınce bankam awoo minto, amba moo Zı a banka moo minto bı m.

30 K'a a da ma, a b'a ze kō ra kan moo kı a hō bı, a hō mi moo cirbəə bı nō ɔ. K'a a da ma so a nyınta cirbəəduuro ra, a İsrayel do buerehıyoo woo dōdō yar.

Yeezuu Sımōon Pıyēer bısıkare mim hı

(Matiyee 26.31-35; Markı 14.27-31; Zaan 13.36-38)

31 Bı, Zuuba a hı, a ɔ: «Sımōon, Sımōon, Sōtaana a ye k'awoo danja am hōyaa hō bı m.

32 Bı moo yaa da ıbu minto k'ıbu sırakare b'a da jım ɔ y. Bı k'ıbu ı bō ı bōr moo zi, k'ı danyıno heer ba kookoo.»

33 Pıyēer n a nyı bō ɔ, a ɔ: «Zuuba, moo ye kō m ta kan ıbu kı lōnnōe ɔ. Baa kō ze m so, moo yere m ga kan ıbu kı.»

34 Bı Yeezuu a hı, a ɔ: «Pıyēer, moo y'a hıre ıbu m, ıbu bıst kam gum naa ɔ, ı ɔ: ıbu n moo dō y, gallem kaako, koo n bōkare an baa da.»

Zoobare dōmım a zo

35 A n a hı η nı, a ɔ: «Kō moo awoo nyoo, awoo n busoohera sa y kan bōon kı, kōsoo kı bı, bō ı kōro awoo ɔ?» Nı n a nyı bō ɔ, η ɔ: «Hōsı.»

³⁶ A n a hı η nı, a υ: «Naa ma kεεε bı, gıaa k'a nı busoohera m bı, k'an a sa; Gıaa k'a nı bıon m bı, k'an a sa sı. Gıaa k'a ba kargı m bı, k'an a huu hεε an a si m.

³⁷ Bala, mıı y'a hıre awıı m: mim nıηηı kı n y'a gırsıra ba Wosoci nı υ mıı minto bı kı yım: «N y'a le sa n a da mimbınyaaabınnı barla.» Bı sıra m, hı nıηηı kı n y'a gırsıra ba mıı minto bı kı yım.»

³⁸ N n a hı, η υ: «Zuuba, kargıı hıyıı ba n na.» A n a nıı bı η nı, a υ: «A bırbı.»

*Yeezuu ı yaa dam Oliviyee ci mim υ
(Matiyee 26.36-46; Markı 14.32-42)*

³⁹ Yeezuu bı an ta Oliviyee ci mim υ, amba a tır a bam bı m. A karındanyıno wıı n zu kı υ kan kı.

⁴⁰ K'a lee ku bınce b'ı bı, a a hı η nı, a υ: «K'a yaa da, a yaa n a do makra nı υ.»

⁴¹ A n a je bı η ma, an ta leε poore, an a kukurı zε, an nı yaa dare, a υ:

⁴² «M Zı, k'ı le taa k'ı fıı naa do gı mıı ma, kan bı kı haay ı bı mıı hıonhı ba y, ı hı ba!» [

⁴³ Bı ma bı, malεeka y'a to arzana υ, an b'a hııka m, an a paηηa da ra.

⁴⁴ Yeezuu nı zoo kanηıda bam a heer υ, an n'a tıntıη υ kan yaadare kı, a leεmaa n'a ba am macina hı bı m, an nı surm tara υ.]

⁴⁵ K'a yaa bı da bı, a wuti, an bıı a karındanyıno wıı zi, an bı dıga a η hınceem ba heerzarle nı υ.

⁴⁶ A n η lar, a υ: «Bı minto m, awıı nı hınceem bare? K'a wuti, a yaa da k'a b'a do makra nı υ y!»

*Yeezuu nyasıre
(Matiyee 26.47-56; Markı 14.43-50; Zaan 18.3-11)*

⁴⁷ Kı Yeezuu gııta an nı meer bam bı, gıaa cir gıta bıı. Iskarıyıtı Zidas bı, karındanyıno buerehıyıı wıı gıaa deem b'ı nyınta gıaa cir gıta bı leε, an a zı Yeezuu ma k'a yaa da m.

⁴⁸ Yeezuu n a hı m, a υ: «Zidas, yaa ı n'a dam Gıaanyı bı m kan daıre kı, k'ı zambı ba ma ge?»

⁴⁹ Bıı ı nyınta kan Yeezuu kı rı wıı kı η hı k'a n'a bam k'a nyınta υ bı yı bı, η y'a lar, η υ: «Zuuba, υ η zε kargı m ge?»

⁵⁰ Bı η gıaa deem wosocemannıbıı jıtaare zıbıınyı sakı an a bıı tıı rı gı ma.

⁵¹ Bı Yeezuu a hı η nı, a υ: «K'a to maam.» A n bııare an a wı da gıaa bı tıı rı ma, an a waa.

⁵² Yeezuu n a bı, an a hı wosocemannıbıınnı jıtannı wıı m, kan Wosocε dımazannı cınnı kı, kan gıııgıınnı kı η bıı k'a b'a nyası rı wıı kı m, a υ: «Awıı bıı kan kargıı kı, bannı kı, ı υ, ta awıı nawıı koor nyası jı υ.

⁵³ Bı mıı nyınta kan awıı kı dııııı haay Wosocε υ, b'awıı n a wı da mıı ma y. Naa ma bı, awıı wakatı m kan monsigıı cir bı hı kı.»

*Pıyεε bıııkarε
(Matiyee 26.57-58,69-75; Markı 14.53-54,66-72; Zaan 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ Kı η Yeezuu nyası bı, η y'a gaa, ηnı ta m wosocemannıbıı jıtaare bı har υ. Pıyεε n zu a je υ laıtı, an ta.

⁵⁵ N nı se hε hallı bıııyaa υ, ηnı nyınta b'ı. Pıyεε n ta, an aa nyınta η bıııyaa υ sı.

⁵⁶ Zıbıınyıı k'a a yı an nı nyıntam se bı le ma b'ı bı, a dıga a sıı..., a υ: «Gıaa naa do nyınta kan kı sı!»

⁵⁷ Bı Pıyεε bııı ka, a υ: «Lı, mıı n a dı y.»

⁵⁸ K'a yı poore bı, gıaa vanta n a yı, an a hı, a υ: «ıbı sı, η gıaa deem n'ıbı m!» Pıyεε n a nıı bı gıaa bı nı, a υ: «Ayy..., η gıaa deem bεε n mıı nı y!»

⁵⁹ K'a maasure ba an wakati deem ku bi, g'aa vanta a ya, an a hi, an so ra, a u: «Sira m, g'aa naa do nyinta kan ki! Galilee g'aa m.»

⁶⁰ Piyeeer n a nyi bo u, a u: «G'aa, moo n a do ku bo ibi u k'i hi y!» L'eeem bi, k'a g'oota an ni meer bam bi, koo n baa da.

⁶¹ Zuuba n a bo, an diga Piyeeer ma. Piyeeer n mim niyho ku Zuuba a hi m bi to da a no u: ibi bisi kam moo ma her gallem kaaku, i u: ibi n moo do y, koo n bokare an baa da.

⁶² A n bo garga ra, an nyi ka kan heezarle ki.

(Matiyee 26.67-68; Marki 14.65)

⁶³ G'oo ku ni dom Yeezuu ma ro woo i yaa wom ma, ni'a zem.

⁶⁴ Ni n peera sa, ni'a ku a meer la, ni'a lar, ni u: «Wosolesinnisorazaa n'i mi. Nka y'ibi ze, a hi?»

⁶⁵ Ni n bokare ni sunso do haay wo Yeezuu ma.

N ta Yeezuu m ziforo d'okare bince u

(Matiyee 26.59-66; Marki 14.55-64; Zaan 18.19-24)

⁶⁶ Woso k'a haan bi, tara bi jitanno kan wosocemannibenno ki, wosocikarinsaamboo ki a so ku ma, ni Yeezuu gaa, ni bur m a d'okare bince u.

⁶⁷ Ni n a hi m, ni u: «Ku Krista n'ibi m, k'i hi u m!» A n a nyi bo ni u, a u: «Ku moo hi awoo m, awoo b'a sim moo ni y.

⁶⁸ Bi, ku moo laaka da awoo han so, awoo b'a nyi bom moo no y.

⁶⁹ Bi, naa ma keere bi, G'aaanyi bi y'aa nyinta Woso panjazaa bisi u.»

⁷⁰ Ni haay n a hi, ni u: «Bi minto bi, Woso Nyi n'ibi m na?» A n a nyi bo ni u, a u: «Awoo hi, a m moo m.»

⁷¹ Bi, ni haay a hi, ni u: «Kasetizanno zibae ta woo ma ra! Woo miyho a le mim bi ma.»

23

N ta Yeezuu m Pilati taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Marki 15.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Bi sokoma zanno woo wuti, ni Yeezuu gaa, ni ta m *Pilati taa.

² Ni n bokare, ni'a siyida sa, ni mim ka ra, ni u: «Woo sor g'aa naa do ra, an ni woo tara g'oo nyonnyore, an n'a tare ni tolle, a u: ni bi Rom cir yawor ka y. A n a ya, an n'a hire, a u: Awoo m Krista, cir n'awoo m.»

³ Pilati n a lar, a u: «Ziforo cir n'ibi m ni?» Yeezuu n a hi, a u: «Ibi miyha y'a hi.»

⁴ Pilati n a hi wosocemannibenno jitanno woo m kan zamaa bi ki, a u: «Moo n g'aa naa do koroma yi y.»

⁵ Bi, ni so ra, ni n'a hi, ni u: «A miyha ni g'oo woo nyonnyore a hodindare no u. A siyida a sa Galilee u, an bo Zidee u, an bokare an lee ku naa u.»

N ta Yeezuu m Hir'odi zi

⁶ Pilati k'a naa ma bi, a laaka da, a u: «G'aa bi Galilee g'aa m ge?»

⁷ K'a a do a u, *Hir'odi g'orga g'aa m bi, a a nyoo Hir'odi zi. Bi nyinta Zerizalem u domum bi do u.

⁸ Hir'odi k'a Yeezuu yi bi, a heer nyoo g'ota, bala, a a n'oa k'a yi a domum laat. Bala, a a mim ma, an n'a hoon dam k'an hoser ba k'a yi.

⁹ A ho g'ota laaka da han, bi Yeezuu n a nyi bo u y.

¹⁰ Wosocemannibenno jitanno kan wosocikarinsaamboo woo ki nyinta b'u, ni n'oaar ba, ni'a kare a le m kan a panja jire ki.

11 Bı, Hıröödü a ze kü ra kan a dömazanno wöö kü, ηnı Yeezuu ze, ηnı yaa wö ma, ηnı cicir ka ma, ηnı cinno huu du ma. Hıröödü n a ka, ηn'a wusigəm ηnı ta m Pılatı zi.

12 Hinni bı do ö bı, Pılatı kan Hıröödü kü kü η nyınta kü jınnö wöö, η gıaasıbabaa da kü ma.

N Yeezuu dödü yar, n ö, a a ga ze m

(Matiyee 27.15-26; Markı 15.6-15; Zaan 18.39-19.16)

13 Bı kur bı, Pılatı wosocemannıbənno jıtanno wöö bir, kan cinno vantö wöö kü, göö wöö kü,

14 an a hı η nı, a ö: «Awöö gıaa naa do gaa a b'a ka möö ö, a ö: göö an nı η nyönnööm. Bı möö lar awöö taa naa ö, bı möö n hösı yı, an a ba, an bonyaa amba awöö hı bı nı y.

15 Hıröödü n hösı yı sö y, an a wusigə möö zi. Gıaa bı n hösı ba an a ga ze nı y.

16 Bı k'a yı ncınaas, möö y'a kam ηn'a hönhor mıηηa, m bökare, m a to.» [

17 Pakkı cıbsa haay, pakra m kü Pılatı n η hönho lö deem bö an a ka η ö.]

18 Bı y'a ka, göö wöö n a ze kü ra haay, ηn'ı zee dam: «K'a gıaa naa do ze, k'a Barabas bö a ka wöö ö.»

19 Barabas bı nyasö η y'a ö, ηn'a du lönnöce ö, nyaa k'a ze an a da tara nö ö, an gər ze bı minto.

20 Pılatı n a ya, an meer ba kan göö wöö kü k'a Yeezuu to.

21 N haay n zee da, η ö: «K'a wö gödarköra ma! K'a wö gödarköra ma!»

22 Pılatı a ya, an η lar a gallem kaakö hö ma, a ö: «Bö a ba an bonyaa? Kü möö m, möö n hösı yı an a ba, an a ga ze nı y. K'a maam nı, möö y'a kam, ηn'a hönhor, m bökare m a to.»

23 N n a gu, ηn'a hı ηn'ı som la kan zee kü, η ö: «K'a wö gödarköra ma!» Göö wöö haay kü η bögö bı n maam-maam bı, η bör Pılatı la.

24 Pılatı n dödü bı yar amba η le n taa bı m.

25 Bı, a gıaa niηηö k'a yar ba, an gər ze, ηn'a nyasö, ηn'a du bı to, amba η y'a ye bı m. A n bökare an Yeezuu to yarbənno m, kü η n'a hönmim ba m.

N yı tam Yeezuu m a zere bınce ö

(Matiyee 27.32-44; Markı 15.21-32; Zaan 19.17-27)

26 Kü yarbənno wöö Yeezuu nyasö, ηn'ı tam nı bı, η Sirennı gıaa deem kü n n'a birm Sımöön bı ze ö, an a to poo ö an nı zem, ηn'a nyasö, ηn'a da gödarköra bı busure ö k'an zu Yeezuu je ö.

27 Zamaa göta zu a je ö kan lannö kü. Lannö wöö n zenyı da ö Yeezuu tö ma.

28 Yeezuu n a bö, an a hı η nı, a ö: «Zerizalem lannö, a bı nyı ka möö tö ma y. K'a nyı ka a mıηηö tö ma an le da, kan a nyıno kü.

29 Bala, dömm ta ö an nı zem, n nı zem b'a hı, η ö: mimbirenyuntazanno m lannö kü cınarö m, kan lannö kü η bir nyıno yım cına rö wöö kü m, kan böö ı nı nyö ka nyıno ö rö wöö kü.

30 Dömm bı do ö bı, n y'a hum ciro m: K'a da wöö ra, ηn'a hı dimbirlö m: K'a ku wöö ra.

31 Bala, kü n y'a bam gö butur m ncınaas, a zem bı nyınta gö gər ma lö?»

32 N bibiıro gaa hıya k'a yaa nı η ze kan kü.

N Yeezuu wö gödarköra ma

33 Kü η yaa lee ku bınce kü n n'a hum ma: «Minkorgo» bı, yarbənno yaa a wö gödarköra ma b'ö kan bibiıro hıyoö wöö kü. Deem a bıı, deem a jısa.

34 Yeezuu n a hı, a ö: «M Zı, sugur ka η ö, bala hö kü η n'a bam bı, η n a jı dö y.» Bı je ö bı, η n pöega da a huuro wöö ma, ηnı η jir kan kü kü.

³⁵ Zamaa bi n jum b'ɔ, an ni dɪgam. Tara cinno wɔɔ ni yaa wom ma, ηn'a hire, η ɔ: «A gɔsɪnnɔ bombɔ. Kɔ Krista kɔ Woso a bɔ ɔ bi n'awɔɔ ni, k'an a miηηa bombɔ a zim.»

³⁶ Yarbənno wɔɔ ni yaa wom ma sɔ. N y'a zɔ, ηni bɛɛ hɛɛnr ka ɔ, ηn'a hi, η ɔ:

³⁷ «Kɔ zɪfɔrɔ cir n'ibu m, k'i i miηηa bombɔ i zim.»

³⁸ N ni warga deem zɛηηə a mim la, ηn'a gɔrsɪra ba ncɪnaaɔ, η ɔ: «Zɪfɔrɔ cir m naa.»

³⁹ Bibii deem k'a ni zɛηηəm gɔdarkɔra ma kan ki bi y'a sunsɔ wom, a ɔ: «Krista bɛɛ n'ibu m na? I miηηa bombɔ, k'i wɔɔ bombɔ sɔ.»

⁴⁰ Deem bi n nyaa ba kan ki, a ɔ: «Ibu bir nyi bam Woso m na? Ibu i hɔnhɔrlɛ nɔ ɔ am a hɔ bi m.»

⁴¹ Kɔ wɔɔ hɔ bi ni, a a ga m, k'ɔ hɔnhɔrlɛ yi an a ga wɔɔ mim bare m, bi kɔ naa zaa ni, a mim ba ɔ y.»

⁴² A n bɔkare, an a hi, a ɔ: «Yeezuu, k'i yaa lee ku i cirbəθ bɪncɛ ɔ, k'i mɔɔ tɔ da i nɔ ɔ.»

⁴³ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire ibu m: her naa ɔ, ibu nyɪntam kan mɔɔ ki arzana ɔ.»

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.45-56; Marki 15.33-41; Zaan 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Dɔmɪm bi do ɔ bi sinsebir da, monsigə gɔta n zɛ tara burə ɔ jilli, woso n ter, lee n'a ba bimm... an ta an wakatɪ kaakɔ ku. Wosocɛ pɛera bi n kaansɔ a bire ɔ.

⁴⁶ Yeezuu n zee da kan paηηa ki, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ yi m nyi dare ibu wɔ ɔ.» K'a naa hi bi, a ga.

⁴⁷ Yarbənno zɔrɔ cir bi k'a hɔ k'a ba bi yi bi, a y'a lɛ bɔm Woso ɔ, a ɔ: «Sɪra m, gɔaa naa do nyɪnta gɔaa tɪrga.»

⁴⁸ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ η bɔr k'a bi dɪga a bi, kɔ η hɔ haay k'a ba bi yi bi, η y'a wusigə ηn'i doom kan heerzar ki.

⁴⁹ Bi Yeezuu dɔrɛrɔ wɔɔ haay, kan lanno kɔ η zu kɔ ɔ kan ki hallɪ Galilee ɔ saa... rɔ wɔɔ haay jum laatɔ ηn'i dɪgare.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Marki 15.42-47; Zaan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Gɔaa i nyɪnta ɔ, a tɔ m Zozɛf. Zɪfɔrɔ kɔ deem kɔ n n'a birm Arimatee kɔ bi gɔaa m. Gɔaa bi do nyɪnta miηηa, a nyɪnta gɔaa tɪrga. A nyɪnta, an ni dɔm Woso cirbəθ bi zɛrɛ ma. A nyɪnta dɔdɔkənnɔ wɔɔ gɔaa deem, b'a n ye hɔ kɔ dɔdɔkənnɔ wɔɔ a cɪnta, ηn'a ba naa ma y.

⁵² A n ta Pɪlatɪ zi, an aa Yeezuu gər bi ye han.

⁵³ A n a zer gɔdarkɔra bi ma, an pɛera miηηa ku ra, an aa wɔta yaa deem kɔ n y'a hɔn ci ɔ, bi n ni gər bir ɔ cɪna bi nɔ ɔ.

⁵⁴ Pakki cibsa hinni m, bi *sabaa y'a bam k'a sɪηηɪda sa sɔ.

⁵⁵ Lanno kɔ η y'a to Galilee ɔ ηni bɔr kan Yeezuu ki rɔ wɔɔ Zozɛf da zaa ɔ, ηni bi dɪga yaa bi ma, kɔ η Yeezuu bir lɔnlɔ gɛ.

⁵⁶ N n a wusigə k'a yaa tidəər hi banka kan nyɔɔ ki. Bi, kan bi ki, sabaa hinni ɔ bi, η hoon si amba Woso lɛ ka bi m.

24

Yeezuu mɪmbɔɔrɛ

(Matiyee 28.1-10; Marki 16.1-8; Zaan 20.1-10)

¹ Hatɔ hinni ɔ wutigɔta m, lanno wɔɔ ta yaa ra b'ɔ kan tidəər nyɔɔ kɔ η y'a banka bi ki.

² Kɔ η lee ku b'ɔ bi, η yaa dɪga a jaa kɔ η y'a ta yaa bi lɛ rɛ bi, n y'a gərgu n n a gɔ rɛ, n n ta m laatɔ, n n yaa bi lɛ bi to.

³ Gaso kɔ η y'a ɔ bi, η n Yeezuu gɛr bi yi y.

⁴ N n a dɔ k'a hɔɔn an n'a dam lɔ mim naa do ma y. Lɛem bi, gɔɔɔyaaro huyɔɔ y'a hinka η ni, η huuro ni yom.

⁵ N da bɔ ɔ, ηn'a meer zuutə. Yaaro wɔɔ n a hi η ni, η ɔ: «Bɔ minto awɔɔ n'a kam gɔaa k'an mɪsɪr bi ma gəəno bire ɔ?»

⁶ A ba naa ɔ y. A a mim bɔ ɔ. K'a hɔ niηηə k'a hi awɔɔ m, an bir Galilee ɔ bi tɔ da a nɔ ɔ.»

⁷ A n n'a hire, a ɔ: «Pakra m, kɔ n n Gɔaanyɪ bi nyasɔ n a ka mimbɔnyaabənnɔ ɔ, kɔ η n'a wɔ gɔdarkɔra ma, bi k'an a mim bɔ ɔ dɔmɪm kaaku hinni ɔ.»

⁸ Dɔmɪm bi do ɔ bi, lanno wɔɔ Yeezuu mim bi tɔ da a nɔ ɔ.

⁹ Lanno wɔɔ n a hɔr yaa ra b'ɔ, ηn'a wusigə, ηn'aa naa haay hi karɪndanyɪnɔ bueredeenno wɔɔ m kan gɔɔɔ vantɔɔ ki m.

¹⁰ Nyɪnta a ɔ: Magdalaa Maarii, kan Zannɪ ki, kan Zakkɪ da Maarii ki. Lanno gɔsɪnnɔ kɔ η nyɪnta kan η ki rɔ wɔɔ mim naa do hi kristazibəəzannɔ wɔɔ m sɔ.

¹¹ Bi, kristazibəəzannɔ wɔɔ n a tɔr ka lanno wɔɔ mim bi ma, η n a si y, η ɔ: «Para-para η n'a dɪndam.»

¹² Pɪyɛɛr n wuti an bra si, an ta yaa ra b'ɔ. Bi, k'a yaa zerga an dɪga yaa bi nɔ ɔ bi, pɛera b'a a yi, an ni cɪntam. A n a wusigə, an doo. A n zɛ kədə hɔ k'a ba bi tɔ ma.

Emayuus karɪndanyɪnɔ

(Marki 16.12-13)

¹³ Hinni bi do ɔ, karɪndanyɪnɔ huyɔɔ ɪ tam kɔ kɔ n n'a birm Emayuus b'ɔ. Tara bi, a ga kɔ ɔ a ba cilo buereedeem kan Zerizalem ki.

¹⁴ N nyɪnta, ηn'i mim k'a ba bi dɪndam kan kɔ ki.

¹⁵ Kɔ η ni mim bi dɪndam, ηn'i bɪsɪ kam kan kɔ ki bi, Yeezuu bi η ku, an ni zum kɔ ɔ kan η ki.

¹⁶ Bɔ a kɔ ɔ, ɪ ɔ: Hɔ y'a ka η mim la, η n a dɔ kɔ nka ni y.

¹⁷ Yeezuu n η lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ ka an ni tare?» N n a gaa, ηni jum kan heerzarle ki.

¹⁸ N gɔaa deem kɔ n n'a birm Kleopas b'a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Ibɪ y'i deem ɪ gɔɔta Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ, ɪbɪ n mim k'a ba dɔmɪnnɔ nɔɔn duro ɔ bi dɔ ra?»

¹⁹ Yeezuu n η lar, a ɔ: «Bɔ ɪ ba?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Nazareti Yeezuu k'a nyɪnta wosolɛsɪnnɪsorazaa, a zibəə paηηa nyɪnta ɔ kan a meerbaa ki Woso taa bi, kan gɔaa haay ki taa sɔ bi,

²⁰ wosocemanni bənnɔ jɪtannɔ kan wɔɔ cinno ki y'a nyasɔ, ηn'a dɔdɔ ka, η ɔ: A a ga zɛ m. N n a wɔ gɔdarkɔra ma.

²¹ Wɔɔ y'ɔ hɔɔn dam, ɔ ɔ: A n ni zɛm k'a bi Israyel bombɔ. Bi, an lɛ da bi, minno nɔɔn duro ba η y'a ɔ, a dɔmɪm kaaku hɔ m her.

²² Sɪra m, lanno gɔsɪnnɔ kɔ η ni wɔɔ barla rɔ wɔɔ a ka wɔɔ n zɛ kədə. Ta η y'a ɔ yaa ra b'ɔ wutigɔta m,

²³ N n aa a gɛr bi yi y, ηn'a bɔ ηni b'a hi, η ɔ: Malɛɛkarɔ y'a hinka awɔɔ m, ηn'a hi, η ɔ, Yeezuu mɪsɪr.

²⁴ Wɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ta yaa ra b'ɔ, ηn'a hɔ haay bi yi amba lanno wɔɔ a hi bi m, bi η n a miηηa yi y.»

²⁵ Bi Yeezuu a hi, a ɔ: «Hɔɔn poore zannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ bir yem an ni hɔ kɔ wosolɛsɪnnɪsorazannɔ a hi awɔɔ m haay bi mim sim zɔɔ y.

²⁶ Pakra m kan Krista ki, k'an fir yi ncɪnaaɔ, k'an bɔkare an gasɔ a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ.»

²⁷ A n a sɪηηɪda sa, an ni hɔ kɔ Wosoci a hi a minto bi jɪ hire η ni. A n a sa Moyiisi ma kan wosolɛsɪnnɪsorazannɔ haay kɔ η y'a mim gɔrsɪra ba rɔ wɔɔ ki.

²⁸ Kɔ η y'a zɔ tara kɔ η ni taη ɔ bi ma bi, Yeezuu n a hɔ ba ɪ ɔ, a hi a ɔ k'a cem η han.

²⁹ N̄ n̄ yu ra, η̄ σ̄: «Goota kan wɔɔ kɪ, woso lɛ y'a zom.» Yeezuu n̄ gaso k'a goota kan η̄ kɪ.

³⁰ K'a nyɪnta an nɪ hɔ bɪm kan η̄ kɪ bɪ, a bur sa an a barka da σ̄ an bɔkare an a zɪnzɛ ra, an a ka η̄ σ̄.

³¹ Bɪ ma bɪ, η̄ mɪm zer, η̄nɪ Yeezuu dɔ, bɪ Yeezuu nyaam η̄ lɛɛ.

³² N̄ n'a hɪm kɔ m, η̄ σ̄: «Sɪra m, dɔmɪm nɪŋŋɔ k'a nyɪnta an nɪ Wosoci bombɔm wɔɔ m kɔ zi, σ̄ nɪ tam bɪ, wɔɔ heer yɪ nyɪnta gɔta.»

³³ N̄ n̄ a bɔ lɛɛm, η̄nɪ ta Zerizalem σ̄, η̄n'a karɪndanyɪnɔ bueeredeenno wɔɔ yɪ, η̄n'a so kɔ ma kan a muno kɪ.

³⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ duro n'a hɪrɛ η̄ nɪ, η̄ σ̄: «Sɪra m, Zuuba a mɪm bɔ σ̄! A a hɪnka Sɪmɔɔn m.»

³⁵ Gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ n̄ hɔ k'a ba zaa bire σ̄ bɪ hɪ, η̄n'a hɪ sɔ, η̄ σ̄: «Yeezuu k'a bɔr an nɪ bur bɪ zɪnzɛm la bɪ dɔmɪm σ̄ wɔɔ b'a dɔ ma, σ̄ σ̄, a mɪŋŋa m.»

Yeezuu a hɪnka a karɪndanyɪnɔ m

(Matiyee 28.16-20; Markɪ 16.14-18; Zaan 20.19-23; Zibɛɛzannɔ Ci 1.6-8)

³⁶ Kɔ η̄ goota, η̄n'ɪ meer bam kan kɔ kɪ bɪ, Yeezuu bɔr η̄ bire σ̄, an a hɪ η̄ nɪ, a σ̄: «Laafɪ n̄ bɪr kan awɔɔ kɪ.»

³⁷ N̄ da n̄ bɔ σ̄, nyibɛɛ gɔta n̄ gaso η̄ σ̄. N̄ hɔɔn σ̄ bɪ, zɪnɛ awɔɔ yɪ naa.

³⁸ A n̄ a hɪ η̄ nɪ, a σ̄: «Bɔ da bɔ σ̄ n̄ ta awɔɔ nɪ? Bɔ hɔɔndare n̄ ta awɔɔ heer σ̄?

³⁹ K'a dɪga mɔɔ wɔrɔ ma kan mɔɔ gannɔ kɪ. Mɔɔ mɪŋŋa m bala! K'a wɔ da mɔɔ ma, a dɪga a. Zɪnɛ mɛsɪm ba σ̄, b'a yaa ba σ̄, amba awɔɔ mɔɔ yɪ mɔɔ m ta m naa nɪ y.»

⁴⁰ K'a naa hɪ bɪ, a a wɔrɔ hɪnka kan a gannɔ kɪ.

⁴¹ Heernyɔɔ gɔta nyɪnta η̄ σ̄, η̄ n̄ zɛ kɛdɛ. Bɪ y'a ka η̄ b'a dam ma η̄n'a si y. Yeezuu n̄ a hɪ η̄ nɪ: «Hɔbɪrɛ y'awɔɔ σ̄ naa σ̄ ra?»

⁴² N̄ n̄ zɔdɪsɛɛrɛ sa, η̄n'a ka σ̄.

⁴³ A n̄ a si, an a sɔ η̄ mɪnyaa m.

⁴⁴ A n̄ bɔkare, an a hɪ η̄ nɪ, a σ̄: «Kɔ mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ kɪ bɪ, hɔ kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ ba n̄ na: Pakra m kɔ hɔ haay kɔ n̄ y'a gɔrsɪra ba mɔɔ mɪnto, Moyiisi lɛrɔ ci nɔ σ̄ kan wosolesɪnnɪsorazannɔ ciro kɪ nɔ σ̄, kan laarɔ kɪ nɔ σ̄ bɪ n̄ kɔ yɪ.»

⁴⁵ Bɪ kur bɪ, Yeezuu n̄ η̄ hɔɔn gu, kɔ η̄ nɪ Wosoci bɪ jɪ dɔ.

⁴⁶ A n̄ a hɪ η̄ nɪ, a σ̄: «Ba hɔ kɔ n̄ y'a gɔrsɪra ba bɪ n̄ na: Pakra m kɔ Krista n̄ fɪr yɪ, k'an a mɪm bɔ σ̄ gɛɛno bire σ̄ a dɔmɪm kaakɔ hɪnnɪ σ̄.

⁴⁷ Bɪ, a tɔ ma bɪ, a a ga m kɔ n̄ n'a pa da durnya gɔɔɔ m, kɔ n̄ n'a mɪsɪrbaa lɔr, kɔ n̄ n'a mɪmbɔnyaarɔ sugur yɪ, bɪ a sɪŋŋɪda an n'a sam Zerizalem ma.

⁴⁸ Mɔɔ kasɛtɪzannɔ n'awɔɔ m.

⁴⁹ Bɪ, mɔɔ ganwɔrɛ kɔ mɔɔ Zɪ a ler bɔ bɪ nyɔɔrɛ awɔɔ m. B'awɔɔ, k'a goota tara nɔ σ̄ naa σ̄, an ta an dɔmɪm kɔ paŋŋa k'a n'a tom brama, an zer awɔɔ mɪm σ̄ bɪ ku.»

Yeezuu ɪ derm arzana σ̄

(Markɪ 16.19-20; Zibɛɛzannɔ Ci 1.9-11)

⁵⁰ Bɪ Yeezuu η̄ gaa, an bɔ η̄ nɪ tara bɪ nɔ σ̄, an ta η̄ nɪ Betanii zeezi. B'σ̄ bɪ, a a wɔ busu, an η̄ barka da σ̄.

⁵¹ K'a nɪ η̄ barka dan σ̄ bɪ, a a gɔ η̄ ma, an der arzana σ̄.

⁵² Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n̄ Yeezuu da σ̄, η̄nɪ bɔkare η̄n'a wusigɛ Zerizalem σ̄ kan heernyɔɔ gɔta kɪ.

⁵³ Bɪ η̄ tɪr ta Wosocɛ σ̄ dɔmɪm haay η̄nɪ bɪr a lɛ bɔm Woso σ̄.

Yeezuu Krista lemim nyunta ku ZAAN a gorsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta ku Zaan a gorsira ba bi

gasore

Zaan ɪ ci naa do ba. Cibsa hɔbure ma bi, a ɪ nyunta an gooka Yeezuu tor ɔ bi. A bir a mɪŋŋa tɔ hum ci b'ɔ y. A hu an nawore a mɪŋŋa ma, a ɔ, karɪndanyɪ deem ku Yeezuu n n'a ŋɔam bi m. (Zaan 13.23-25)

Ci naa do ba a ɔ, k'a hɪnka a ɔ: Yeezuu Krista bi, bomborezaa ku wosolesinnisorazanno a ler bɔ biisi bi m. Zaan y'a hɪnkare, a ɔ, Yeezuu Krista m leegure paan..., a m sira, a m zaa, a m ni mɪsɪrbaa denter kam gɔɔɔ ɔ Woso dɔre nɔ ɔ.

Zaan Ci bi sɪŋŋida y'a hɪnkare a ɔ, Yeezuu taɔre sɪŋŋida ba ɔ b'a nyare ba ɔ so y. A Wosonyɪmbaa bi ta ɔ hɔɔ tee..., durnya n bɔkare an nyunta ɔ. (Zaan 1.1) Yeezuu Krista zibæero ku Zaan ŋ mim dɪnda ci naa do ɔ bi, a dɪnda a ɔ, ku gɔaa k'a n'a karɪnda bam bi n a da ma, an sira ka Yeezuu ɔ, an a dɔ a ɔ, Yeezuu Woso a nyɔɔ k'an bi wɔɔ bɔmbɔ. B'an Woso Nyɪ. Maam bi, k'a zaa m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ ku Woso n n'a kam bi yɪ. (Zaan 20.31)

Zaan Ci bi n bɔ ku ɔ kan lemim nyunta ciro kaakoro wɔɔ ki y. Matiyee, Markɪ, kan Likki ki hɔɔ wɔɔ. A n a ya, an hɔ ku brɔɔ a da a ciro wɔɔ ɔ bi gorsira ba gɔta y. Gɔsɪnno a ŋ nyokɔ ɔ, an ŋ ji dɪnda gɔta an le da brɔɔ m, an minno ku brɔɔ n ŋ da a ciro wɔɔ ɔ bi gorsira ba.

Nka m Yeezuu ni?

¹ A sɪŋŋida ɔ bi, Lemim bi leɛ ka an nyunta ɔ. Lemim bi nyunta a ɔ kan Woso ki, bi Lemim bi, Woso m.

² A sɪŋŋida ɔ bi, a nyunta ɔ kan Woso ki.

³ Hɔ haay bi, a y'a da. Hɔ ba ɔ an ba, an nyunta a nɔ ɔ y.

⁴ *Mɪsɪrbaa bi, nyunta a ɔ a mɪŋŋa ɔ, bi Mɪsɪrbaa bi nyunta gɔɔɔ Leegure.

⁵ Leegure bi ni yɔm monsigɔ nɔ ɔ, bi monsigɔ bi n a si y.*

⁶ Gɔaa deem ɪ nyunta ɔ, Woso n a nyɔɔ. A tɔ m Zaan.

⁷ Bɔr a ɔ kasetɪ m, k'a bi Leegure kasetɪ ka, ku gɔaa haay n a si, a kasetɪ bi minto.

⁸ A bɛɛ m Leegure y. Bɔr a ɔ, k'a bi Leegure kasetɪ ka.

⁹ Leegure paan..., Lemim bi m, an bɔr durnya nɔ ɔ k'a bi leɛ gu gɔaa haay m.

¹⁰ A nyunta durnya nɔ ɔ, a ɪ durnya da, bi, ku nka m a mɪŋŋa ni, durnyazanno n a dɔ y.

¹¹ Bɔr a ɔ a dogɔɔɔ bire ɔ, b'a dogɔɔɔ n a si y.

¹² Bi gɔɔɔ ku ŋ y'a si, ŋni sira ka a tɔ ɔ rɔ wɔɔ, a paŋŋa ka ŋ ɔ, ku ŋ n'a ba Woso nyɪnɔ.

¹³ Brɔɔ n yɪ ma nɔ ɔ, kan mesim letaama ki, kan gɔaa hɔɔnhɔ ki y. Yɪ ŋ y'a ɔ Woso nɔ ɔ.

¹⁴ Lemim b'a ba gɔaa, an bi nyunta wɔɔ bire ɔ, mɪŋŋabaa n a heer han kan sira ki. Wɔɔ cirbæɛ yɪ, cirbæɛ niŋŋɔ ku Zi b'a ka Nyɪ k'a vanta ba ɔ b'ɔ.

¹⁵ Zaan a kasetɪ ka, an n'a pa dare, a ɔ: «Ba gɔaa ku mɔɔ hu ma bi n na. A le da mɔɔ m, an ni zem mɔɔ je ɔ, bala, dɔmɪm ku mɔɔ n nyunta ɔ bi, a ta ɔ.»

* 1:5 1.5 «bi monsigɔ bi n a si y.» n y'a da ma, n n a wusigɔ, n ɔ: «monsigɔ bi n bɔr ma, an a lihi y.»

16 Woso hoo miŋŋoo haay k'a ni kan ki ro woo, woo ŋ yi barka k'a nyare ba o bi no o.

17 *Moyiisi i bor *leroo m, bi, Yeezuu *Krista i bor barka m kan sira ki.

18 Gaa ba o, an Woso yi y. Woso Nyi a deem, k'a m Woso, an n'a Zi jir o bi, a a hunka woo m.

Zaan kaseti

(Matiyee 3.1-12; Marki 1.1-8; Likki 3.1-18)

19 Ba Zaan kaseti k'a ka bi n na. Domum niŋŋo ko ziforo jittanno woo *wosocemannibonno kan a daahanzanno ki nyoo o Zerizalem o, ko ŋ n'aa laaka naa do da han, ŋ o: «Nka n'ibu ni?»

20 A n bisi ka a nyibooŋe ma y, an a hi, a o: «*Krista (ko Woso a ler bo k'a nyoo bi) bee m moo ni y.»

21 Ŋ n a lar, ŋ o: «Nka n'ibu ni? *Elii n'ibu m ge?» A n a nyi bo o, a o: «Elii bee m moo ni y.» «Wosolesinnisorazaa bi n'ibu m ge?» A n a nyi bo o, a o: «Ayy...»

22 Ŋ n a lar, ŋ o: «Nka n'ibu ni? Ko aa a nyibooŋe ka gooo ko ŋ woo nyoo ro woo o. K'ibu m, nka n'ibu m paan...?»

23 A n a nyi bo o, amba *wosolesinnisorazaa Ezayii a hi bi m: « <Leer k'a ni bom *poochoon o bi> m moo m, <k'a Zuuba zaa ze a wota.> »

24 Bala, gooo ko ŋ yi ŋ nyoo ro woo, farizeenro m.

25 Ŋ n goota, ŋ n'a larle, ŋ o: «Ko *Krista, gee *Elii, gee wosolesinnisorazaa bi bee n'ibu ni, bo minto ibu ni *batem kare?»

26 Zaan a nyi bo o, a o: «Moo naa, batem moo n'a kam hi no o. Gaa k'awoo n a do bi y'awoo bire o.

27 A i zem moo je o, bi moo n m ga m, m a kusoro bar hor y.»

28 Ba naa o Betanii o, ko ko n n'a birm Zorden bi le ra zeezi, bince ko Zaan ni batem kan o b'o.

Yeezuu bi, Woso sinnyeem m

29 Bi do k'a me bi, Zaan Yeezuu yi, an ni zem zi, an a hi, a o: «Ba *Woso sinnyeem k'a ni mimbonyaa k'a ni durnya no o bi gom ma bi n na.

30 A miŋŋa moo hi ma, moo o: A le da moo m, an ni zem moo je o, bala, a lee ka moo m, an ta o.

31 Moo miŋŋa, moo n nyinta m a do y, ko ŋ n'a do *Israyel o bi minto y'a ka, moo ni *batem kam hi o.»

32 Zaan a kaseti ka, an n'a hire, a o: «Moo *Sent-Espri yi, an bo ko o kan cirpooŋe ki, an a to brama, an bi zer a mim o.

33 Bi, moo n nyinta m a do y. Bi, Woso i moo nyoo an a hi moo m, a o: ko m bi batem ka hi o. Gaa niŋŋo ko Sent-Espri n ni zerle a mim la bi n ni zem bi batem ka Sent-Espri no o.

34 Moo miŋŋa a yi, m n'a kaseti kam, moo o, a m Woso Nyi.»

Leekare karindanyino

35 Do k'a me bi, Zaan a ya, an ta bince bi do o kan a *karindanyino ki huya.

36 K'a Yeezuu yi, an ni cenim bi, a a hi, a o: «Woso sinnyeem bi ba n ni.»

37 Ko karindanyino huyoo woo a ma, an n'a hire ncinaaŋ bi, ŋ zu Yeezuu o.

38 Yeezuu n a bo an diga a kur, k'a ŋ yi ŋ n'i zure a je o bi, a ŋ lar, a o: «Bo awoo n'a kam ma?» Ŋ n a nyi bo o, ŋ o: «Rabi, - a le taa k'a hi, a o: karinsaamba - ibu har i ka?»

39 A n a hi ŋ ni, a o: «K'a bor a diga a.» Ŋ n ta, ŋ ni bince bi do, ŋ ni goota kan ki hinni bi do o. Nyinta a o yirbæ wakati si ma.

40 Simoon Piyeeŋ danzaa Andir nyinta ŋ gooo huyoo woo gaa deem, ŋ n'a tor ka Zaan meerbaa bi ma, ŋ ni zu Yeezuu o.

⁴¹ Lɛɛm bɪ, a ta, an aa a danyɪ Sɪmɔɔn bɪ yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Wɔɔ *Mesii bɪ yɪ!» - Bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: *Kɪsta. -

⁴² A n a gaa, an ta m Yeezuu zi. Yeezuu n dɪga a sɪ... an a hɪ m, a ɔ: «Ibɪ m Sɪmɔɔn, Zaan nyɪ n'ibɪ m; n y'ibɪ birm Sefas.» Bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: Pɪyɛɛ.*

⁴³ Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, Yeezuu a hɪ a ɔ, k'a ta Galilee ɔ. A n aa Filipi yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

⁴⁴ Filipi bɪ, Betsayɪdaa gɔaa m, Andɪr kan Pɪyɛɛ kɪ kɔ ɔ.

⁴⁵ Filipi n aa Natanayɛl yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa kɔ n y'a mim dɪnda *Moyiisi ciro nɔ ɔ kan *wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ hɔɔ kɪ m bɪ, wɔɔ yɪ. Zozef nyɪ Yeezuu, Nazaretɪ gɔaa bɪ m.»

⁴⁶ Natanayɛl n a hɪ m, a ɔ: «Hɔ mɪŋŋa do bɔm Nazaretɪ ɔ ra?» Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ dɪga a.»

⁴⁷ Yeezuu n Natanayɛl yɪ, an nɪ zɛm zi, an a mim dɪnda, a ɔ: «Ba Israyɛl gɔaa paan... n na, a zambɔ ba ɔ y.»

⁴⁸ Natanayɛl n a hɪ m, a ɔ: «Ibɪ mɔɔ dɔ ka?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Nyɪnta k'ibɪ ɔ sɔɔn bɪ taa bɪ, mɔɔ ibɪ yɪ, bɪ ma bɪ, Filipi n ibɪ bir y.»

⁴⁹ Natanayɛl n a hɪ, a ɔ: «Karinnaamba, Woso Nyɪ n'ibɪ m, ibɪ m *Israyɛl cir.»

⁵⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ hɪ, mɔɔ ɔ, mɔɔ ibɪ yɪ sɔɔn bɪ taa bɪ, bɪ y'a ka, ibɪ n sɪra ka ra? Ibɪ hɔ gɔta yɪɛ, an lɛ da naa m.»

⁵¹ A n a ya, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m: awɔɔ brama yɪɛ an a gɔ, Woso maleɛkarɔ n bir derm, ŋn'ɪ bir zerm *Gɔaanyɪ bɪ burə ɔ.»

2

Lɛɛkarɛ hoser barɛ

¹ A dɔmɪm kaakɔ hinnɪ ɔ bɪ, lɔsare cibsa ɪ nyɪnta ɔ Galilee kɔ Kanaa ɔ. Yeezuu da nyɪnta b'ɔ.

² N Yeezuu bir lɔsare cibsa bɪ ma sɔ kan a *karɪndanyɪnɔ kɪ.

³ Dɪvɛn bɪ k'a bɪ nya bɪ, Yeezuu da a hɪ m, a ɔ: «Dɪvɛn ba ŋ ɔ dɔ y.»

⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «M naa, kara y'ibɪ ku? Mɔɔ wakati n a ku cɪna y.»

⁵ A da bɪ n a hɪ zibəənyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a hɔ k'a n'a hɪɛ awɔɔ m haay bɪ ba.»

⁶ Sɪpiro ɪ nyɪnta b'ɔ sɔrdɪ, ŋnɪ tɪr hi tɔntɔŋ ɔ, zɪfɔrɔ wɔɔ *hubɔrɛ mɪntɔ, amba ŋ tɪr a ba a Woso zaa zuure nɔ ɔ bɪ m. Bɪ sɪpi deem a da ma, an gɛr si si.

⁷ Yeezuu n a hɪ zibəənyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a hi tɔntɔ sɪpiro nɔɔn duro ɔ, k'an ŋ hɪnhan.» N n hi bɪ tɔntɔ ŋ ɔ, an ŋ hɪnhan kan a lɛ kɪ.

⁸ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a kusi kɛɛrɛ, a ka hɔjirlezaa b'ɔ.» N n a kusi, ŋn'aa a ka ɔ.

⁹ K'a hi k'a lɔr dɪvɛn bɪ da a lɛ ma bɪ, a n a dɔ k'a to a ɔ ka y. Bɪ, zibəənyɪnɔ kɔ ŋ y'a kusi rɔ wɔɔ a dɔ. A lɔ bɪ zim bɪ bir,

¹⁰ an a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa biyəə naa, dɪvɛn nyɪnta a tɪr lɛɛ ka, an a ka gɔɔɔ ɔ. Kɔ ŋ b'a mi, an ŋ ka, an bɔkarɛ, an bɔ ɪ bɪ nyɪnta bɪ ka ŋ ɔ. Ibɪ n bɔkarɛ ɪ dɪvɛn nyɪnta bɪ to, an wakati naa do ku!»

¹¹ Yeezuu lɛɛkarɛ hoser n naa, an a ba Kanaa ɔ, Galilee kɔ ɔ. A a cirbəə bɪ hɪnka, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n sɪra ka ɔ.

¹² Bɪ jɛ ɔ bɪ, a ta Kapɛrnawum ɔ kan a da kɪ, a danyɪnɔ kɪ, a karɪndanyɪnɔ kɪ. N yaa nyɪnta b'ɔ, bɪ, ŋ n maasɪrɛ ba y.

Yeezuu la hɔheenko ra Wosocɛ ɔ

(Matiyee 21.12-13; Marki 11.15-17; Likki 19.45-46)

¹³ Zɪfɔrɔ *pakki cibsa a zɔ, Yeezuu n ta Zerizalɛm ɔ.

* **1:42 1.42** Pɪyɛɛ, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «ci».

¹⁴ A n aa dıga a, η yi ηoanno hεenm *Wosoce hallu σ b'σ, kan seero kı, cirponno kı, busoolorlezanno nyınta b'σ sσ.

¹⁵ A n bar sa, an a ba madır, an la η la haay Wosoce hallu σ b'σ kan seero wσσ kı, dono wσσ kı. A busoolorlezanno wσσ bσσlσgσ bı hıstıga, an η mσdrσkuntσrehσσ wσσ hınhıstıga.

¹⁶ A n a hı cirponno hεere zanno wσσ m, a σ: «K'a bσ nawonno haay m naa σ, a bı mσσ Zı cε bı sa a ba daası y.»

¹⁷ Karındanyıno wσσ n hσ kσ n y'a gursıra ba bı tσ da a nσ σ: «İbı har bı ησare a so mσσ σ haay.»

¹⁸ Zıfσrσ jıtanno wσσ n meerbaa bı sa, η σ: «K'ıbı ba ncınaaσ naa, bσ *makra ıbı n n'a hınkam wσσ nı?»

¹⁹ Yeezuu n a nyı bσ η nσ, a σ: «K'a Wosoce naa do wurgσ, mσσ yi m bσre m a dσ dσmım kaakσ nσ σ.»

²⁰ N n a hı m, η σ: «Dσσraa busı a yaa sσrdı wσσ Wosoce naa do dσ, σ a nya ma. İbı n bσkare, ı σ, k'ı dσ dσmım kaakσ nσ σ?»

²¹ Bala, Wosoce k'a n'a mim hım bı, a mıηηa mε m.

²² Bı minto y'a ka, Yeezuu k'a b'a mım bσ σ gσeno bire σ bı, a karındanyıno wσσ a tσ da a nσ σ, η σ, a nyınta an a hı ncınaaσ, ηnı sıra ka *Wosoci bı lemim σ kan meerbaa k'a ba bı kı.

²³ Yeezuu k'a nı Zerizalem σ *pakkı cıbsa dσmım σ bı, gσσσ gσta sıra ka Yeezuu tσ σ makrarσ k'a η ba ηn'a yi rσ wσσ minto.

²⁴ Bı, Yeezuu n ye, an sıra ka η σ y. Bala, a η dσ haay,

²⁵ a le baa kσ n n gσaa kasetı ka σ y. Bala, a hσ k'a nı gσaa heer σ bı dσ.

3

Yeezuu kan Nikodem kı sσvra

¹ Zıfσrσ jıtaare deem ı nyınta farizeenrσ wσσ barla, a tσ m Nikodem.

² A n bσr gunuu Yeezuu zi, an b'a hı m, a σ: «*Rabi, wσσ dσ wσσ σ karınsaamba n'ıbı m, ı ı to Woso zi. Bala, wσσ dσ wσσ σ, gσaa b'a dam ma, an makrarσ k'ıbı nı η bam nσ nσσn ba, kσ Woso ba kan a zaa kı y.»

³ Yeezuu n a nyı bσ nσ, a σ: «Sıra paan... mσσ n'a hıre ıbı m: kσ gσaa n a bσ an yi, a bı *Woso cirbσσ bı yıre y.»

⁴ Nikodem n a hı m, a σ: «Kσ gσaa gusi, a y'a bam lσ k'a a ya, a yi gε? A y'a bσre, an gasσ a da nσ σ a hıya hσ ma k'a yi ra?»

⁵ Yeezuu n a hı m, a σ: «Sıra paan... mσσ n'a hıre ıbı m: Kσ gσaa n yi hi nσ σ kan *Sent-εspri kı, a b'a dam ma, an gasσ Woso cirbσσ nσ σ y.

⁶ Hσ k'a yi mesim nσ σ bı, mesim m. Hσ k'a yi Sent-εspri nσ σ bı, espri m.

⁷ Kσ mσσ hı ıbı m, mσσ σ, ı ı ya, ı so ı ra ı yi bı, ı bı ze kσdσ y.

⁸ Hınher bı, hσ an nawσm bınce k'a ησa σ, ıbı n'a bσgσr mare, b'ıbı n a dσ k'a to a σ ka, an nı tam ka y. A maam sσ kan gσaa k'a nı yım Sent-εspri nσ σ bı kı.»

⁹ Nikodem n a hı m, a σ: «Naa y'a dam ma, an ba lσ?»

¹⁰ Yeezuu n a nyı bσ σ, a σ: «İsrayel karınsaamba n'ıbı m, b'ıbı n hσσ nσσn duro dσ y!

¹¹ Sıra paan... mσσ n'a hıre ıbı m, hσ kσ wσσ dσ bı wσσ n n'a hım, hσ kσ wσσ yi bı wσσ n'a kasetı kam, awσσ n bσkare, awσσ bır wσσ kasetı bı sire y.

¹² Kσ mσσ ı tara burσ minno hıre b'awσσ bır η sire, kσ mσσ bı brama mim hı, awσσ y'a bam lσ k'a sı?

¹³ Bala, gσst n ta arzana σ y, kσ n maam *Gσaanyı k'a a to arzana σ, an bσr bı m.

¹⁴ Amba *Moyiisi k'a mım busu brama poohσσn σ bı, pakra m kσ n n Gσaanyı bı busu sσ.

¹⁵ Kσ gσaa k'a sıra ka σ bı n *mısrıbaa k'a nyare ba σ bı yi.

16 Sıra m, Woso durnya ɲɔa paan..., halli an a Nyi deem bi sa an a ka, kɔ goaa k'a ni sira kan ɔ bi mɪsɪrbaa b'a zar y, k'an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi.

17 Bala, Woso n a Nyi bi nyɔɔ durnya ɔ k'an bi durnya dɔdɔ ka y. A nyɔɔ a ɔ, k'an bi durnya bɔmbɔ.

18 N bi goaa k'a sira ka ɔ bi dɔdɔ kare y. Bɔ i ni sira ka ɔ bi, n lɛɛ ka, n n a dɔdɔ ka. Bala, a n sira ka Woso Nyi a deem b'ɔ y.

19 Ba dɔdɔ bi n na: lɛɛgure bɔr durnya ɔ, gɔɔɔ n bɔkare ɲni monsigə ɲɔa an lɛ da lɛɛgure m, bala, ɲ zibəəro wɔɔ nyɪnta bɔnyaa.

20 Gɔaa k'a n'a bɔnyaa bam bi, a sɔ lɛɛgure m, an ni nyi bare, a lɛ baa k'a bɔr lɛɛgure ɔ y, a zibəəro bɔnyaarɔ wɔɔ y'a n a hɪnka.

21 Gɔaa k'a ni sira zi bam bi, zɛ bi nawom lɛɛgure ɔ, kɔ ɲ n'a zibəəro wɔɔ dɔ, bala, ɲ ba a ɔ Woso tɔ ma.»

Zaan kan Yeezuu ki

22 Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu ta kan a *karɪndanyɪnɔ ki Zidee kɔ ɔ. A gɔɔta b'ɔ kan ɲ ki, an ni *batem kam.

23 Zaan i batem kam sɔ Enɔɔn kɔ ɔ, Salim kɔ jɪr ɔ. Bala, hi i b'ɔ gɔta. Gɔɔɔ wɔɔ n bɔr, ɲn'i batem sire.

24 Bi ma bi, n n Zaan du lɔnnɔɔɛ ɔ y.

25 Bɪsɪkare wuti Zaan karɪndanyɪnɔ wɔɔ bire ɔ kan zɪfɔ deem ki zɪfɔrɔ *hubɔre minto.

26 ɲ n bɔr Zaan zi, ɲni b'a hi, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, gɔaa k'a nyɪnta kan ɪbɪ ki Zɔrdɛn kɔ zeezi bi, ɪbɪ n a kasetɪ ka bi, a i batem kam kɛɛɛ sɔ, gɔaa haay ni tam zi.»

27 Zaan n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Gɔaa b'a dam ma, an hɔ yi, kɔ Woso bɛɛ y'a ka ɔ y.

28 Awɔɔ mɪɲɲɔɔ m mɔɔ kasetɪzannɔ kan hɔ kɔ mɔɔ hi bi ki: mɔɔ ɔ *Krista bɛɛ m mɔɔ ni y, bi mɔɔ n yi m nyɔɔ kɔ m lɛɛ ka a lɛɛ.

29 Gɔaa k'a ni lɔ bi m bi, bi n a zim. Lɔzaa bi gɔaaɪba bi, jɪm an nawom b'ɔ, an n'a tɔr kare. Heernyɔɔ n a heer han lɔzaa bi leer k'a n'a mam bi minto. Mɔɔ heernyɔɔ bi n naa, a mɪɲɲa paan....

30 Pakra m k'a wɪsɪrbaa n bɪr a dam la, kɔ mɔɔ n bɪr m bɔm lɛ.»

31 Gɔaa k'a a to brama an bɔr bi lɛ da hɔ haay ra. Bɔ y'a to tara ɔ bi, tara burə gɔaa m, an ni tara burə mim dɪndam. Gɔaa k'a a to brama bi,

32 hɔ k'a yi, an a ma sɔ bi kasetɪ an n'a kam. Bi gɔsɪ bɪr a kasetɪ bi sire y.

33 Gɔaa k'a n'a kasetɪ bi sim bi, a sira ka an n'a hɪɛ, a ɔ: Woso bi sɪrazaa m.

34 Sıra m, gɔaa kɔ Woso a nyɔɔ bi, Woso lemim an n'a hɪm. Bala, Woso *Sent-ɛspri ka ɔ, b'a jire ba ɔ y.

35 Zi Woso a Nyi ɲɔa, an hɔ haay sa, an a zar a wɔ ɔ.

36 Gɔaa k'a ni sira kam Nyi b'ɔ, a i *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi m. Gɔaa k'a kaanm Nyi bi ni, a bi mɪsɪrbaa yɪɛ y, bi Woso heerbusu gɔɔtare a mim ɔ.

4

Yeezuu sɔra kan Samarii kɔ lɔ ki

1 Kɔ Yeezuu b'a dɔ a ɔ, farizɛɛnɔ wɔɔ a ma, ɲn'a dɪndare ɲ ɔ, a i *karɪndanyɪnɔ yɪm gɔta, an ni *batem kare an lɛ da Zaan ra bi,

2-3 a a hɔr Zidee kɔ ɔ, an a bɔ, an ta Galilee kɔ ɔ. Kɔ sira ni, Yeezuu mɪɲɲa bɪr batem kare y, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'a kam.

4 Bi pakra m, k'an aa bɔ Samarii ɔ.

5 A yi nɔnaaɔ, ɲn'aa lee ku Samarii kɔ deem kɔ n n'a birm Sikaar bi nɔ ɔ. A bi laato tara kɔ Zakɔɔb a ka a nyi Zozef ɔ biisi bi ma y.

6 Bince bi do Zakooob hiyæo bi n ta o. Yeezuu k'a ta, an ko bi, a nyunta hiyæo bi le ra. Nyunta a o sinsebir o.

7 Samarii ko lo deem n bor k'a bi hi kusi. Yeezuu n a hu m, a o: «Hi bi kusi, i ka m o, ko m a mi!»

8 Bi ma bi, a karindanyino woo ta tara no o, k'a yaa hobire si.

9 Samarii ko lo bi n a hu m, a o: «A ba a o lo, ibu k'i m ziffo, ibu ni hi yem moo han k'i mi, bi Samarii ko lo n moo ni?» Ko sira ni, zifforo woo bur ko mam kan Samarii zanno woo ki y.

10 Yeezuu n a nyi bo no, a o: «Ko Woso ganwore ibu do, kan goaa k'a n'a hire ibu m, a o: i hi kusi, i ka m o ko m a mi naa ki, ibu y'i ga m, i ye han, an hi k'a ni misirbaa kam bi ka i o.»

11 Lo bi n a hu m, a o: «M Zuuba, poko ba ibu o, i n bi hi bi kusim ni y. Bi hiyæo bi no ta so. Ibu i hi muna bi do m ka?»

12 Le ibu da woo yaaba Zakooob k'a hiyæo naa do ka woo o bi n na? A muna bee y'a mi kan a nyino ki, a hobiro ki ra?»

13 Yeezuu n a nyi bo no, a o: «Goaa k'a ni hi naa do mire, misti y'a yare an a ze.

14 Bi, goaa ninno k'a ni hi ko moo n n'a kan o bi mim bi, misti b'a yare an goaa bi do ze fuga y. Hi ko moo n n'a kan o bi y'a bam hi minyaa a misirbaa no o, an bur surm, an *misirbaa k'a nyare ba o bi ka o.»

15 Lo bi n a hu m, a o: «Zuuba, hi bi do ka m o, ko misti b'a ya, an m ze y, ko m bi m ya, m bi hi kusi naa o y.»

16 Yeezuu n a hu m, a o: «Ta i yaa i zim bi bir, k'i i bo i bor naa o.»

17 Lo bi n a nyi bo no, a o: «Moo zim ba o y.»

18 Yeezuu n a hu m, a o: «I gumo ta o, i o, i zim ba o y. Ibu zino nyunta o soor, bi goaa k'ibu ni kan ki naa ma bi, ibu zim bee y. Bi no o bi, i sira hi.»

19 Lo bi n a hu m, a o: «Zuuba, moo do keere, moo o: *wosolesinnisorazaa n'ibu m.

20 Woo yaaboo Woso da o ci naa do mim o, awoo n bokare a hu, a o, Woso daure bince bi m Zerizalem m.»

21 Yeezuu n a hu m, a o: «Sira ka moo o, lo, wakat i zem, awoo b'a yare a Zi Woso da o ci naa do mim o, bi Zerizalem ni y.

22 Ho k'awoo n a do b'awoo n'a dan o. Ho ko woo do bi woo n'a dan o. Bomborezaa bi, a to an nawom ziforo barla.

23 Bi domum i zem, b'a lee ku keere. Zi Woso daure zanno paan...oo woo Zi bi dan o a heer o kan sira ki. Goo ncinaaoo ro woo Zi Woso le n taa n ma.

24 Woso naa, Espri m, bi minto y'a ka, gooo ko n'a dan o ro woo a ga m, n'a da o a heer o kan sira ki.»

25 Lo bi n a hu m, a o: «Moo do moo o, *Mesii ko n n'a birm *Krista bi zem. K'a bi bor, a ho haay hum woo m.»

26 Yeezuu n a hu m, a o: «A m moo m, moo ni meer bam kan ibu ki naa.»

27 Leem bi, karindanyino woo lee ku. N n ze kado, ko n Yeezuu yi, an ni meer bam kan lo ki bi minto. Bi, gooi n a lar, a o: «Bo i n'i kam ma ge?» gee «Bo minto i ni meer bam kan ki ge?»

28 Lo bi n a go a ger bi ma, an ta tara no o, an aa a hu gooo m, a o:

29 «K'a bor a diga goaa k'a ho ko moo ba haay bi hu moo m. *Krista bee m barem na?»

30 Goo woo n bo tara no o b'o, nni ta zi.

31 Domum bi do o bi, a karindanyino woo i mam ma, n o: «Karinsaamba, hobire bi bi.»

32 A n a hu n ni, a o: «Hobire ninno n ta o moo ni m ga m, m a bi, b'awoo n a do y.»

33 Karindanyino woo n a hu ko m, n o: «Goaa i hobire ka o, an a bi ge?»

³⁴ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Moo hōbire bi ba n ni: Woso moo nyoo kō m b'a hōonho ba, kan a zibēē ki, m a nya.

³⁵ Awoo n a hi a zim a σ, a goota mom si mōsa n n'a kum na? Bi moo y'a hire awoo m, k'a a boota a dīga: Wuturo woo a ba fu mōsa minto.

³⁶ Zibēēzaa b'a zibēē nyoodo yi, an n'a hōnyi bi som kō ma *mūsrbaa k'a nyare ba σ bi minto. Bi y'a ka, goaa k'a ni hō duum kan goaa k'a ni hō som kō ma bi ki y'a heer nyoom kan kō ki.

³⁷ Bi y'a ka, hō kō boor naa do a hi bi sira m, a σ: goaa deem i hō duure, goaa vanta n ni zem b'a da.

³⁸ Moo awoo nyoo k'a yaa hō k'awoo n a zi ba bi da. Gōsinno kōre yi a nō σ. Awoo n bōr an n'a nyoodo bire.»

³⁹ Kō bi do nō σ, Samarii gooo gōta sira ka σ, lō bi kasetikare naa do minto. «A hō haay kō moo ba bi hi moo m.»

⁴⁰ Kō η yaa lee ku zi sō bi, Samarii zanno woo, η y'a ye han k'an goota kan a ki. A n goota b'σ dōmim hūya.

⁴¹ Goo kō η y'a ya, ηni sira ka σ a mūηηa meerbaa bi minto bi, η gōta ηni lē da biisi ra.

⁴² N n'a hūm lō bi m, η σ: i bu n a hi bi minto bala bēe y'a ka woo n sira ka σ y. Woo mūηηoo a lē meerbaa ma, bi woo dō sō, sira m, durnya bōmbōrezaa bi m.

Hoser hūya hō Kanaa σ

⁴³ Dōmim hūya k'a cem bi, Yeezuu a hōr bince bi do σ, an ta Galilee σ.

⁴⁴ Bala, a mūηηa nyūnta an a hi, a σ, *wosolesinnisorazaa bīr daore yūm mūηηa a kō σ y.

⁴⁵ Bi, k'a lee ku Galilee σ bi, Galilee zanno woo a si mūηηa. Nyūnta η y'a σ, ηni ta Zerizalem σ cībsa bi minto. N mūηηoo hō kō Yeezuu a ba haay bi yi sō.

⁴⁶ Yeezuu n a bō, an bōr Kanaa σ Galilee kō σ. Bince bi do a hi ba σ dīven bi. *Rōm cir zibēēzaa jūtaare deem i nyūnta Kapernawum σ, a nyi bi laafu y.

⁴⁷ K'a a ma, η σ, Yeezuu a to Zīdee σ, an bōr Galilee σ bi, a bōr an b'a yi, an a ye han, k'an b'a nyi k'a n'a bam k'a ga bi waa.

⁴⁸ Yeezuu n a hi m, a σ: «K'awoo n *makrarō yi kan hoserlo ki, awoo bi sira kam fūga ra!»

⁴⁹ Zibēēzaa jūtaare bi n a hi m, a σ: «Zuuba, bōr kō n bēe m, moo nyi bi gam.»

⁵⁰ Yeezuu n a hi m, a σ: «Ta, i nyi bi mūsr.» Gōaa bi do sira ka Yeezuu meerbaa b'σ, an a wusigō.

⁵¹ K'a ni doom bi, a zibēēnyūnō b'a zē σ, ηn'a hi, η σ: «I nyi bi mūsr!»

⁵² A n η lar, a σ, wakati kara a waa ma gē? N n a nyi bō nō, η σ: «Jim sinuu wakati deem ma memare bi zer ma.»

⁵³ Nyi bi zi bi dīga a sō wakati bi do Yeezuu a hi a m, a σ: «I nyi bi mūsr.» Dōmim bi do tēkka ma, a sira ka Yeezuu σ, a mūηηa kan a har gooo ki haay.

⁵⁴ Yeezuu hoser k'a ba a hūya hō ma, a to k'a σ Zīdee σ an ta Galilee σ bi n naa do.

5

Yeezuu megarezaa waa

sabaa hinni σ

¹ Bi jē σ bi, Yeezuu ta Zerizalem σ, zūfuro woo cībsa deem ma.

² Zerizalem σ b'σ bi, lēe ni b'σ hi m ta σ, seero cē lē jir σ, ηn'a birm *ebree lemim m Betzata. A gasujuro soor gōta-gōta, n n a dō jaarō m.

³ Bince bi do gooo yaabazanno ni wotare a taa, bōro, lōgōro kan megarezanno ki.

[

4 Bala, Zuuba Maleeka deem ɪ tur zer dɔmum niŋŋoo ɔ hi b'ɔ, an heer ba ma. Yaabazaa k'a lɛɛ ka, an gasu hi bi heerbareɛ jɛ ɔ bi, laafu an n'a yire, baa k'a yaaba bi lonlo.]

5 Gɔaa ɪ nyinta b'ɔ, an ni yaaba m, a yaaba bi doɔraa bukərku a yaa sinnyə.

6 Yeezuu n a yi, an ni wɔtam, bi k'a a ma ŋ ɔ, a yaaba bi maasire ba bi, a a lar, a ɔ: «I lɛ taa k'i waa gɛ?»

7 Yaabazaa bi n a nyi bo ŋ nɔ, a ɔ: «Zuuba, moɔ ba gɔaa m, an ni moɔ gasom hi b'ɔ, a heer bare dɔmum ɔ y. Kɔ moɔ kɔ m gasu, gɔaa ni lɛɛ kam moɔ lɛɛ.»

8 Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta.»

9 Lɛem bi, gɔaa b'a waa, an a wɔtarahɔ bi sa, an ni tare.

Hinni bi do ɔ bi, *sabaa hinni m.

10 Zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ n a hi gɔaa k'a waa bi m, ŋ ɔ: «Sabaa hinni m, a n a ga m, ɪbu n ɪ wɔtarahɔ bi busu y.»

11 Gɔaa bi n a nyi bo ŋ nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a laafu ka moɔ ɔ bi y'a hi moɔ m, a ɔ: ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta.»

12 N n a lar, ŋ ɔ: «Gɔaa bi kara ɪ naa hi ɪbu ni, a ɔ, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta?»

13 Bi, gɔaa k'a laafu yi bi n a do kɔ nka ɪ laafu bi ka a ɔ y. Bala, Yeezuu a gɔ gɔɔɔ kɔ ŋ nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ ma laatu.

14 Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu b'a yi *Wosoɛ ɔ, an a hi m, a ɔ: «Ba ɪbu laafu yi keere na. I b'i ya, ɪ mimbonyaa ba y, mim y'a ɪ yi, an lɛ da biisi ho naa ra.»

15 Gɔaa bi n ta an aa a dinda zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ m, a ɔ, Yeezuu y'awɔɔ waa bi.

16 Bi y'a ka, jɪtanno wɔɔ ni nyaa m kan Yeezuu ki k'a naa ba sabaa hinni b'ɔ bi minto.

17 Yeezuu n a nyi bo ŋ nɔ, a ɔ: «Moɔ Zɪ gɔɔta an ni zi bam, moɔ y'a bam sɔ.»

18 Bi y'a ka, broɔ n'a kam ma, k'a zɛ gər, k'a ni zi bam sabaa hinni ɔ bi bɛɛ bala y, k'a ni Woso birm a Zɪ, an a muŋŋa sa, an a ga kɔ ɔ kan ki bi minto m sɔ.

Paŋŋa kɔ Woso Nyi bi n ta m

19 Yeezuu meerbaa bi sa, an a hi, a ɔ: «Sira paan... moɔ n'a hire awɔɔ m: Woso Nyi bi b'a dam ma, an hoɪ ba a muŋŋa paŋŋa ni y. K'a Zɪ Woso bi yi, an ho niŋŋe ba, b'a ba. Bala, ho kɔ Zɪ n'a bam bi, bi Nyi n'a bam sɔ.

20 Kɔ Zɪ a Nyi ŋɔa bi, a ho k'a n'a bam bi hinkam ni haay. A zibəə gɔta hinkam ni, an lɛ da nawɔnno ra, awɔɔ m zɛ kədə.

21 Kɔ Zɪ bi ni gəəno mɪm boŋ ɔ an ni mɪsɪrbaa kare ŋ ɔ bi, Nyi bi, gɔaa k'a lɛ n taa b'a ni mɪsɪrbaa kan ɔ sɔ.

22 Zɪ bi bir gɔaa dɔdɔ kare y. A dɔdɔkare haay sa an a ka a Nyi b'ɔ,

23 kɔ gɔaa haay n a da ma, an Nyi bi da ɔ amba ŋn'i Zɪ bi dan ɔ bi m. Gɔaa k'a bir Nyi bi dan ɔ bi, a bir Zɪ k'a Nyi bi nyɔɔ bi dan ɔ sɔ y.

24 Sira paan... moɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a n'a tur kam moɔ lemim ma, an ni Zɪ k'a moɔ nyɔɔ bi mim sire, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi m. N b'a dɔdɔ kare y. Bo a ɔ zɛ nɔ ɔ, an ta mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

25 Sira paan... moɔ n'a hire awɔɔ m, wakati ɪ zem, b'a lee ku keere. Gɔɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ Woso Nyi bi leer mam, bi gɔɔɔ kɔ ŋ y'a ma rɔ wɔɔ y'a mɪm boŋ ɔ.

26 Bala, kɔ Zɪ b'a so mɪsɪrbaa ɔ bi, a a ka, k'a Nyi bi n nyinta mɪsɪrbaasourezaa sɔ.

27 Woso paŋŋa ka ɔ k'an dɔdɔ ka, k'a m *Gɔaanyi bi minto.

28 A bi zɛ kədə naa haay tɔ ma y! Wakati ɪ zem gəəno wɔɔ y'a leer mam.

29 Gɔɔɔ kɔ ŋ y'a muŋŋa ba rɔ wɔɔ y'a mɪm boŋ ɔ, ŋni mɪsɪrbaa yi. Gɔɔɔ kɔ ŋ y'a bonyaa ba rɔ wɔɔ, ŋ y'a mɪm boŋ ɔ, ŋni ŋ dɔdɔ ka.

30 Moɔ bi m dam ma, m hoɪ ba, m muŋŋa paŋŋa ni y. Ho kɔ moɔ n'a mam bi moɔ n'a dɔdɔ kam, bi moɔ dɔdɔkare bi turga, bala, moɔ bir m kare m muŋŋa hoɔnhɔ ma y. Zɪ k'a moɔ nyɔɔ bi hoɔnhɔ moɔ n ni m kam ma.

³¹ Kɔ m miŋŋa kaseti mɔɔ n'a kare, n bi mɔɔ kaseti bi sire y.

³² Woso ni mɔɔ kaseti kam, bi mɔɔ dɔ sɔ kaseti niŋŋə k'a n'a kam mɔɔ minto bi, sira m.

³³ Awɔɔ gɔɔɔ nyɔɔ Zaan zi, b'a sira kaseti ka.

³⁴ Mɔɔ bir m kam gɔaa kaseti ma y. Meer bi ba mɔɔ nawom ncinaaɔ, k'a bombɔre yi.

³⁵ Zaan nyinta amba fitire kɔ n ni sɛ nyanɔ ɔ, an ni yɔm bi m. Bi, awɔɔ ŋɔa miŋŋa k'a a heer nyɔɔ dɔmɔm poore ɔ, a lægure b'ɔ.

³⁶ Mɔɔ ɪ kaseti m, a gɔtabaa n lɛ da Zaan hɔ bi ra. Zibəəro kɔ Zɪ a ka mɔɔ ɔ kɔ m ŋ ba rɔ wɔɔ m. Mɔɔ yi ŋ bam, bi brɔɔ ni mɔɔ kaseti kare, ŋ ɔ, Zɪ b'ɪ mɔɔ nyɔɔ.

³⁷ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi ni mɔɔ kaseti kam. B'awɔɔ n a leer ma, b'awɔɔ n a meer yi sɔ y.

³⁸ Woso lemim bur gɔɔtare awɔɔ heer ɔ y, bala, awɔɔ n sira ka gɔaa k'a nyɔɔ b'ɔ y.

³⁹ *Wosoci karında awɔɔ n'a bam, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, bi nɔ awɔɔ n ni *mısırbaa k'a nyare ba ɔ bi yiŋ ɔ. Bi, bi ni mɔɔ kaseti kam.

⁴⁰ Awɔɔ lɛ baa k'a bur mɔɔ zi k'a mısırbaa k'a nyare ba ɔ bi yi y.

⁴¹ Mɔɔ bir m kam lɛbɔure ma gɔɔɔ zi y.

⁴² Bi mɔɔ awɔɔ dɔ, awɔɔ n Woso ŋɔa y.

⁴³ Bɔr mɔɔ ɔ, m Zɪ tɔ ma, b'awɔɔ kaanm mɔɔ m. Kɔ gɔaa vanta ɪ bɔr a miŋŋa tɔ ra, awɔɔ y'a sim.

⁴⁴ Awɔɔ y'a bam lɔ a si, awɔɔ k'a n'a kam daure ma a muno zi, a bur a kam daure k'a a tɔ Woso y'a deem bi zi bi ma?

⁴⁵ A b'a hɔɔn da, a ɔ, mɔɔ n ni mim kare awɔɔ ra m Zɪ taa y. Hɔ k'a ni mim kare awɔɔ ra bi Moyiisi *lɛrɔ k'awɔɔ ni yure ŋ ma rɔ wɔɔ m.

⁴⁶ Kɔ nyinta awɔɔ ɔ a Moyiisi mim si, awɔɔ mɔɔ mim sim sɔ. Bala, a gɔrsira ba a ɔ mɔɔ minto.

⁴⁷ K'awɔɔ n hɔ k'a gɔrsira ba bi si, awɔɔ y'a bam lɔ k'a hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi si?»

6

Gɔaa cir tɔrlɛ

(Matiyee 14.13-21; Marki 6.30-44; Likki 9.10-17)

¹ Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu bra Galilee higɔta kɔ n n'a birm sɔ Tiberiyaadɪ higɔta bi gɛm deem la.

² Gɔaa cir gɔta zu a jɛ ɔ, bala, gɔɔɔ wɔɔ hoserlo k'a ni ŋ bam, an ni yaabazanno waam nɔ wɔɔ yi.

³ Gɔaa cir bi minto y'a ka, Yeezuu n der ci ra, an nyinta b'ɔ kan a karındanyɪnɔ ki.

⁴ Bi ma bi, *pakki k'a m zɪfɔrɔ wɔɔ cibsaa b'a zɔ.

⁵ Kɔ Yeezuu a bɔɔta an dɪga bi, a gɔaa cir gɔta yi, an ni zem zi. A n a hɪ Filipi m, a ɔ: «K'ɔ bur yi ka, ɔ a si, kɔ ŋ n'a bi?»

⁶ Meer bi ba a ɔ, ncinaaɔ k'a dɪga a. Hɔ k'a miŋŋa ɔ k'a ba bi, a a dɔ.

⁷ Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ wɔɔ bur si *deniyee zɔɔhɪra ni, a bi bɔr bɔre y, bala, gɔaa biyəə b'a kur yim poore y.»

⁸ A *karındanyɪnɔ wɔɔ deem Sımɔɔn Pıyɛer danzaa Andır a hɪ m, a ɔ:

⁹ «Nyıyar ɪ naa ɔ, an ni bur m soor; kan zɔnɔ ki hıya. Bi, bɔ naa n n'a bam gɔaa cir naa ni?»

¹⁰ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a ka kɔ ŋ ni nyinta.» Lɛɛ bi do ɔ bi, bur m jilli. Ŋ n nyinta. Gɔɔɔ cir bi gɔɔɔyaarɔ wɔɔ lɛ a zɔ tisi soor ma.

¹¹ Yeezuu n bur bi si, an a barka da ɔ, an a ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. A n a ba maam sɔ zɔnɔ wɔɔ m. A n a ka ŋ ɔ amba ŋ lɛ taa bi m.

¹² Kɔ ŋ y'a bi, an ŋ ka bi, Yeezuu a hɪ a karındanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a kuuro kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, a b'a ka deem m nyaam ni y.»

13 N̄ n bur soor k̄o η y'a b̄i r̄o w̄oɔ kuuro so k̄o ma, ηn'a zar kas̄i ɔ buereh̄uɔya.

14 K̄o ḡooɔ w̄oɔ hoser k'a ba b̄i ȳi b̄i, η y'a h̄i, η ɔ: «*Wosolesinn̄isorazaa paan... k'a a ga m, an b̄or durnya ɔ b̄i m naa.»

15 B̄i, Yeezuu k'a a d̄o a ɔ, n zem b'a nyas̄o, n n'a ba cir b̄i, a a h̄or a deem, an ta ci ra.

*Yeezuu ɪ tam hi burə ɔ
(Matiyee 14.22-33; Marki 6.45-52)*

16 Ȳirb̄əə k'a da b̄i, kar̄ındanȳn̄o w̄oɔ ta hiḡota l̄e ra.

17 N̄ n da k̄ool̄oo ɔ, ηn'ɪ tam Kapernawum zeezi, ḡəm deem b̄i ra. B̄i ma b̄i, gum da, b̄i Yeezuu n η ku c̄ina y.

18 H̄inher ḡota n̄i h̄onm, an n̄i hi b̄i wunwusiḡəm.

19 K̄o η ta, cilo soor ḡee s̄ord̄i b̄i, η Yeezuu ȳi, an n̄i tam hi burə ɔ, an n'a z̄om k̄ool̄oo b̄i ma. Nyib̄əə n gas̄o η ɔ.

20 Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «A da b̄i b̄o ɔ y, m̄oo m!»

21 N̄ y'a η̄oa k'a busu k̄ool̄oo b̄i m. L̄eem b̄i, k̄ool̄oo b̄i b̄ince k̄o η n̄i tan̄ ɔ b̄i ḡəm ku.

Yeezuu m m̄is̄irbaa h̄ob̄ire

22 D̄o k'a m̄e b̄i, ḡooɔ k̄o η ḡoota k̄o b̄i l̄e ra r̄o w̄oɔ k̄ool̄oo deem ȳi b'ɔ. B̄i, Yeezuu n zu k̄o ɔ kan a kar̄ındanȳn̄o w̄oɔ k̄i η k̄ool̄oo deem b̄i n̄o ɔ y. Ta br̄oo ɔ a minto.

23 K̄ool̄ooɔ y'a to Tiberiyaadi ɔ, ηn̄i b̄or b̄ince k̄o Yeezuu bur b̄i barka da ɔ, ηn'a b̄i b̄i j̄ir ɔ.

24 K̄o ḡooɔ w̄oɔ a ȳi Yeezuu ba b'ɔ, b̄i kar̄ındanȳn̄o w̄oɔ ba b'ɔ s̄o b̄i, ḡooɔ w̄oɔ da k̄ool̄ooɔ w̄oɔ ɔ, ηn̄i ta Kapernawum ɔ k'a yaa a ka Yeezuu ma.

25 K̄o η yaa ȳi hiḡota b̄i ḡəm deem la b̄i, η y'a h̄i m, η ɔ: «Kar̄insaamba, ɪb̄u lee ku naa ɔ br̄o?»

26 Yeezuu n a nȳi b̄o η n̄o, a ɔ: «S̄ira paan... m̄oo n'a h̄ire, aw̄oɔ b̄ir a kam m̄oo ma k'aw̄oɔ hoserlo ȳi b̄i minto y, k'aw̄oɔ h̄ob̄ire b̄i an a ka b̄i minto m.

27 A b̄i zi ba h̄ob̄ire k'a n'a zarm b̄i minto y, k'a zi ba, a a ka h̄ob̄ire k'a n̄i ḡootam an n̄i *m̄is̄irbaa k'a nyare ba ɔ b̄i kam b̄i minto. H̄ob̄ire b̄i do, *Ḡoaa nȳi b̄i n̄i zem b'a ka aw̄oɔ ɔ, bala, a m̄uηηa Z̄i k'a m Woso b'a m̄uηηa j̄i da ɔ.»

28 N̄ n a h̄i m, η ɔ: «B̄o w̄oɔ n'a bam, k'ɔ Woso zi ba?»

29 Yeezuu n a nȳi b̄o ɔ, a ɔ: «Woso zib̄əə b̄i, k'ɪ s̄ira ka ḡoaa k'a nȳoɔ b'ɔ.»

30 N̄ n a h̄i m, η ɔ: «N̄c̄inaaɔ b̄i, hoser kara ɪb̄u n'a bam ɔ a ȳi, k'ɔ s̄ira ka ɪb̄u ɔ? ɪb̄u zib̄əə b̄i n̄i kara?»

31 W̄oɔ z̄ir̄o h̄ob̄ire k̄o n'a birm *mann b̄i b̄i pooh̄oon ɔ, amba n y'a ḡors̄ira ba b̄i m: «Bur a to arzana ɔ, an a ka η ɔ, ηn'a b̄i.» »

32 Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «S̄ira paan... m̄oo n'a h̄ire aw̄oɔ m, *Moyiisi b̄ee arzana bur b̄i ka aw̄oɔ ɔ y. M̄oo Z̄i ɪ arzana bur paan... b̄i ka aw̄oɔ ɔ.

33 Bala, Woso bur b̄i m ḡoaa k'a a to arzana ɔ an b̄or, an n̄i *m̄is̄irbaa kam durnya ɔ b̄i m.»

34 N̄ n a h̄i m, η ɔ: «Zuuba, bur b̄i do ka w̄oɔ ɔ d̄om̄um haay!»

35 Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «M̄oo m m̄is̄irbaa bur b̄i. Ḡoaa k'a b̄or m̄oo zi, n̄o b'a zaa z̄ere y. Ḡoaa k'a s̄ira ka m̄oo ɔ, m̄is̄i b'a yare an a zaa z̄e y.

36 B̄i m̄oo h̄i aw̄oɔ m: Aw̄oɔ m̄oo ȳi, b'aw̄oɔ n s̄ira ka m̄oo ɔ y.

37 Ḡoaa haay k̄o m̄oo Z̄i n'a kam m̄oo ɔ b̄i, η zem m̄oo zi, b̄i ḡoaa k'a n̄i zem m̄oo zi b̄i, m̄oo b̄i kaanm n̄i y.

38 Bala, m to m̄oo ɔ arzana ɔ k̄o m b̄i Z̄i k'a m̄oo nȳoɔ b̄i h̄oonh̄o ba, m̄oo h̄o b̄ee y.

39 Z̄i k'a m̄oo nȳoɔ b̄i h̄oonh̄o b̄i, a l̄e baa k̄o ḡooɔ k'a η ka m̄oo ɔ r̄o w̄oɔ deem m nyaam n̄i y, k̄o m η m̄um b̄o ɔ durnya nyare hinn̄i ɔ.

40 Mɔɔ Zɪ hɔɔnhɔ bɪ n naa: Gɔaa haay k'a Nyɪ bɪ yɪ, an sɪra ka ɔ bɪ, k'an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ. Bɪ mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinnɪ ɔ.»

41 Bɪ tɛkka ma, zɪfɔrɔ wɔɔ a sa ma, ŋn'ɪ kukur bare a minto. K'a a hɪ, a ɔ, a mɪŋŋa m bur k'a a to arzana ɔ a bɔr bɪ minto m.

42 N n a ya, ŋn'a hɪ, ŋ ɔ: «Yeezuu bɛɛ ra, Zozef nyɪ bɪ? Wɔɔ n a zɪ dɔ kan a da kɪ ra? A a ba lɔ kɛɛɛ, an a hɪ, a ɔ, a to a ɔ arzana ɔ?»

43 Yeezuu n a bɔ, an meerbaa bɪ sa, a ɔ: «K'a kukur bare bɪ to kan kɔ kɪ!

44 Gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zɪ kɔ mɔɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ n a gaa y. Bɪ, mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinnɪ ɔ.

45 N y'a gɔrsɪra ba *wosolesinnɪsorazannɔ ciro ɔ, n ɔ: «N haay hɔɔndare yɪm Woso zɪ.» Gɔaa nɪŋŋɔ k'a Woso lemim ma, an n'a hɔɔndare sim bɪ, zɛ an nawom mɔɔ zɪ.

46 Gɔaa ba ɔ an Zɪ yɪ y. Gɔaa k'a a to Woso zɪ an bɔr bɪ y'a yɪ bala.

47 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, gɔaa k'a nɪ sɪra kam bɪ, a ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

48 Mɔɔ n bur k'a nɪ mɪsɪrbaa kam.

49 Awɔɔ zɪɔɔ *mann bɪ poohɔɔn ɔ, bɪ ŋ gɪŋga.

50 Bur k'a a to arzana ɔ bɪ n naa. Gɔaa k'a bɪ a bɪ gare y.

51 Mɔɔ m bur mɪsɪr, m m to arzana ɔ. Gɔaa k'a bur bɪ do bɪ bɪ, a zaa bɪ gam fɪga y. Bur kɔ mɔɔ n n'a kam bɪ, m mɪŋŋa mesim m, m n n'a kam kɔ durnya n mɪsɪrbaa yɪ.»

52 Naa do y'a ka, zɪfɔrɔ wɔɔ ŋ wuti bɔgɔr m kan kɔ kɪ, ŋ ɔ: «Naa y'a bam lɔ k'a mesim ka wɔɔ ɔ, k'ɔ a sɔ?»

53 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n *Gɔaanyɪ bɪ sim sɔ, k'awɔɔ n a ma mi, awɔɔ bɪ mɪsɪrbaa yɪɛ y.

54 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi b'ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m, bɪ mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinnɪ ɔ.

55 Bala, mɔɔ mesim bɪ, hɔbɪɛ paan... m, mɔɔ ma bɪ, hɔmɪɛ paan... m sɔ.

56 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi, a zaa ɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan a zaa kɪ.

57 Kɔ Zɪ k'an mɪsɪr bɪ mɔɔ nyɔɔ bɪ, bɪ mɪsɪrbaa ba mɔɔ nawom Zɪ bɪ minto bɪ, gɔaa k'a nɪ mɔɔ bɪm bɪ, mɔɔ y'a kam an mɪsɪrbaa ba sɔ.

58 Bur k'a a to arzana ɔ bɪ n naa. A bɪ hɔɔdeem kan awɔɔ zɪɔɔ wɔɔ n a bɪ bɪ kɪ y. N gɪŋga, bɪ gɔaa k'a bur naa do bɪ, a zaa bɪ gare y.»

59 Minno nɔɔn duro Yeezuu a dɪnda gɔɔɔ m Kapɛrnawum sokomace ɔ.

Mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ meerbaa

60 Karɪndanyɪnɔ gota kɔ ŋ naa ma bɪ, ŋ y'a hɪɛ, ŋ ɔ: «Meerbaa naa do kanŋɪda! Nka n'a dam ma, an a si?»

61 Yeezuu k'a a dɔ a zim, a ɔ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɪ kukur bam mim naa do minto bɪ, a a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Busu a ɔ awɔɔ ma ra?»

62 Bɪ, k'awɔɔ bɔkare a bɪ *Gɔaanyɪ bɪ yɪ an nɪ tam bɪnce k'a nyɪnta ɔ biisi b'ɔ?

63 *ɛspri nɪ mɪsɪrbaa kam, mesim bɪ zibɔɔ ba ɔ y. Meerbaarɔ kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ, ɛspri m kan *mɪsɪrbaa kɪ.

64 Bɪ gɔɔɔ y'awɔɔ bire ɔ, ŋ n sɪra ka y.» Yeezuu lɛɛ ka, an gɔɔɔ kɔ ŋ n sɪra ka rɔ wɔɔ dɔ, kan gɔaa k'a nɪ zem b'a nyasɔ an a ka bɪ kɪ.

65 A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zɪ kɔ Zɪ bɛɛ y'a bir y.»

66 Dɔmɪm bɪ do tɛkka ma bɪ, *karɪndanyɪnɔ gota a bɔ a jɛ ɔ, ŋ n a ya, ŋn'ɪ zum kɔ ɔ kan kɪ y.

67 Yeezuu n a hɪ buerehɪyɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ b'a gɔm mɔɔ ma sɔ ra?»

68 Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, k'ɔ ta nka zɪ? Iɓu ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ meerbaarɔ m.

⁶⁹ Bɪ wɔɔ si, ɔ a dɔ sɔ, ɔ ɔ, ɪbu m Krista, Woso Nyɪ mɪŋŋa.»

⁷⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y'awɔɔ gɔaa bueerehɪya bɪ bɔ ɔ ra? Bɪ, Sɔtaana y'a sɔ awɔɔ gɔaa deem ɔ!»

⁷¹ Iskarɪyɔtɪ kɔ gɔaa Sɪmɔɔn nyɪ Zidas b'a n'a hɪm ma. Bala, a m bueerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem, an nɪ Yeezuu nyasɔrɛ, an a ka.

7

Yeezuu danyɪnɔ n sɪra ka ɔ y

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu cem, an nɪ bɪmbɪrɪm Galilee kɔ ɔ, a n a ŋɔa k'a ta Zidee ɔ y, bala, zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ y'a kam ma k'a zɛ gɔr.

² Bɪ ma bɪ, zɪfɔrɔ cɪbsa kɔ n n'a bɪrɪm *buuro cɪbsa b'a zɔ.

³ A danyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ŋ ɔ: «Ta Zidee ɔ, k'ɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'ɪ zɪbɛəro k'ɪbu nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ yɪ sɔ.

⁴ Kɔ gɔaa lɛ taa kɔ n n'a dɔ, a bɪr a zɪbɛə bɪ nyaakom dare y. K'ɪbu nɪ zɪbɛəro bare nɔɪnaaɔ bɪ, ɪ hɪnka durnyazannɔ m.»

⁵ Yeezuu danyɪnɔ wɔɔ mɪŋŋɔɔ n sɪra ka ɔ y.

⁶ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ wakati n a ku cɪna y. B'awɔɔ wakati m dɔmɪm haay m.

⁷ Durnya bɪ sɔrɛ awɔɔ nɪ y, bɪ, a ɪ sɔm mɔɔ m, bala, kɔ mɔɔ n'a zɪbɛə bɪ kasetɪ kam, mɔɔ ɔ, a bɔnyaa bɪ mɪnto.

⁸ K'a ta cɪbsa bɪ ma, mɔɔ bɪ tare y. Bala, mɔɔ wakati n a ku cɪna y.»

⁹ K'a meer bɪ ba nɔɪnaaɔ bɪ, a gɔɔta Galilee ɔ.

¹⁰ K'a danyɪnɔ wɔɔ ta cɪbsa bɪ ma bɪ, a zaa sa sɔ, an a nyaakom da, an nɪ tam, a lɛ baa kɔ n a dɔ y.

Yeezuu ta buuro cɪbsa bɪ ma

¹¹ Cɪbsa bɪ dɔmɪm ɔ, zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ y'a kam Yeezuu ma, ŋnɪ laaka da, ŋ ɔ: «A ɪ ka?»

¹² Gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, ŋ y'a mim dɪndare: Gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Gɔaa mɪŋŋa m.» Gɔsɪnnɔ ɔ: «Ŋɔaarzaa m, bra an n'a bam gɔɔɔ m.»

¹³ Bɪ, gɔaa ba ɔ, an nɪ yɛrɛ, an n'a mim hɪm garga ra y. Bala, ŋ yɪ nyɪ bare a jɪtannɔ wɔɔ m.

¹⁴ Kɔ *buuro cɪbsa bɪ bireyaa a ku bɪ, Yeezuu ta *Wosoɛ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ m.

¹⁵ Zɪfɔrɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «A a ba lɔ an hɔ dɔ, b'a n karɪnda ba?»

¹⁶ Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hɔdɪndare bɪ n a to mɔɔ zi y. A to a ɔ Woso k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi.

¹⁷ Kɔ gɔaa lɛ taa k'a Woso hɔɔnhɔ ba, a y'a dɔm kɔ hɔdɪndare naa dɔ, k'a to a ɔ Woso zi, gɛɛ kɔ m mɪŋŋa mim mɔɔ n'a dɪndare.

¹⁸ Gɔaa k'a n'a mɪŋŋa mim dɪndam bɪ, a ka an nawɔrɛ a mɪŋŋa lɛbɔurɛ ma. Bɪ, gɔaa k'a n'a kam a gɔaa k'a a nyɔɔ bɪ lɛbɔurɛ ma bɪ, bɪ bala n sɪrazaa. Zambɔ b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Moyiisi bɛɛ *lɛrɔ wɔɔ ka awɔɔ ra? B'awɔɔ gɔaa deem ba ɔ, an nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ɔ y. Bɔ mɪnto, an n'a kam mɔɔ gare ma?»

²⁰ Gɔɔɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Zɪnɛ nɪ kan ɪbu kɪ! Nka y'a hɪ, a ɔ, k'a ɪbu zɛ?»

²¹ Yeezuu a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Zɪbɛə deem mɔɔ ba *sabaa hɪnnɪ ɔ, awɔɔ n zɛ kɛdɛ haay!»

²² Moyiisi *lɛ ka awɔɔ ɔ, k'a gɔɔɔ gasɔ banŋɔ ɔ. A to a ɔ awɔɔ yaabɔɔ zi Moyiisi mɪŋŋa bɛɛ bɔr nɪ y. Bɪ, k'a a da sabaa hɪnnɪ ma, awɔɔ y'a bam.

²³ Bɪ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ gɔaa gasɔ banŋɔ ɔ sabaa hɪnnɪ ɔ, an bɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ la nɪ, bɔ mɪnto m, awɔɔ heer nɪ busum kan mɔɔ kɪ gɔaa kɔ mɔɔ waa haay sabaa hɪnnɪ ɔ bɪ ma?

²⁴ A bɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm mɪm ɔ bɪ dɔdɔ ka bala y, k'a dɔdɔ ka kan sɪra kɪ.»

25 Zerizalem gɔɔɔ y'a hire, η υ: «Gɔaa kɔ η n'a kam ma k'a mee bɔ υ bi bɛɛ m naa ra?»

26 Ba an nɪ meer bam ηn'a mam na, bi η bɪr hɔsɪ hum nɪ y! Wɔɔ tara bi lɛɛzanno wɔɔ, a dɔ η y'a υ paan..., η υ, *Krista m gɛ?

27 Wɔɔ gɔaa naa do toji dɔ, kɔ *Krista bi bɪr, gɔsɪ b'a toji dɔrɛ y.»

28 Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Wosocɛ υ b'ɔ b'a hɪ, a υ: «Awɔɔ mɔɔ dɔ! Awɔɔ mɔɔ toji dɔ. Bi, mɔɔ n bɪr m zi nɪ y. Sɪrazaa m Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi m. B'awɔɔ n bi zaa dɔ y.

29 Mɔɔ mɪηηa a dɔ, m to mɔɔ υ zi, a ɪ mɔɔ nyɔɔ.»

30 N n'a kam ma k'a nyasɔ, bi gɔaa ba υ, an a wɔ da ma y. Bala, a wakati n a ku cɪna y.

31 Gɔɔɔ nyɪnta zamaa bi bire υ, ηnɪ sɪra ka υ, ηn'a hire, η υ: «Kɔ *Krista bi bɪr, a hoserlo bare an lɛ da naa n a ba rɔ wɔɔ ra gɛ?»

32 Kukur kɔ n n'a bam Yeezuu minto gɔɔɔ wɔɔ bire υ bi, *farizeɛnrɔ wɔɔ a ma. A m bi, *wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan farizeɛnrɔ kɪ n Wosocɛ dɔmazanno nyɔɔ kɔ η n'aa a nyasɔ.

33 Yeezuu n a hɪ, a υ: «Mɔɔ gɔɔtam kan awɔɔ kɪ dɔmɪm poore nɔ υ, kɔ m bi m bɔ, m ta Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi.

34 Awɔɔ zem b'a ka mɔɔ ma, b'awɔɔ bi mɔɔ yɪrɛ y. Bala, bɪncɛ kɔ mɔɔ nɪ tan υ bi, awɔɔ b'a dam ma a bɪr b'ɔ y.»

35 Bi jɛ υ bi, zɪfɔrɔ wɔɔ y'a hum kɔ m, η υ: «Ta awɔɔ nawɔm ka, wɔɔ b'ɔ yarɛ υ a yɪ? Ta awɔɔ nawɔm gɔɔɔ kɔ η hɪsɪga da ηn'a war kɔ ma kan grekkɪrɔ kɪ rɔ wɔɔ zi ra? Gɛɛ, ta an nawɔm k'a yaa hɔ dɪnda grekkɪrɔ m na?»

36 Hɔ k'a hɪ naa jɪ lɛ taa k'a hɪ, a υ lɔ: Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, b'awɔɔ bi mɔɔ yɪrɛ y, bi bɪncɛ kɔ mɔɔ nɪ tan υ bi, awɔɔ b'a dam ma, a bɪr υ y?»

Mɪsɪrbaa hi kɔyaarɔ

37 Cibsa bi nyarɛ ma bi, dɔmɪm nɪηηɔ k'an dɔmɪm gɔta bi, Yeezuu jɪm brama, an a leer busu, an n'a hire, a υ: «Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zem k'an bɪr mɔɔ zi, an bi hɪ mɪ.

38 Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ υ bi, mɪsɪrbaa hi kɔyaarɔ y'a tom zi, amba *Wosoci a hɪ bi m.»

39 *Sent-ɛspri kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kan υ rɔ wɔɔ n'a yɪm bi mim an n'a hum. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu k'a n lɛbɔurɛ yɪ cɪna bi, Sent-ɛspri n bɪr cɪna y.

40 Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta, ηn'a tɔr ka Yeezuu meerbaa bi ma gɔɔɔ cir bi bire υ rɔ wɔɔ, gɔsɪnno y'a hire, η υ: «Sɪra m, ba wosolesinnɪsorazaa bi n na.»

41 Gɔsɪnno y'a hire, η υ: «*Krista bi n naa.» Gɔsɪnno a ya, ηn'a hire, η υ: «Krista y'a dam ma, an a to Galilee kɔ υ ra?»

42 Wosoci n a hɪ, a υ, <bɔ an nawɔm David do nɔ υ>, b'a to an nawɔm tara poore kɔ David yɪ υ, ηn'a birm Betelehem b'ɔ ra?»

43 Naa do y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a gɔngɔ a minto.

44 N gɔɔɔ gɔsɪnno a ηɔa k'a nyasɔ, bi gɔsɪ n a wɔ da ma y.

45 Wosocɛ dɔmazanno wɔɔ n a bɔ, ηnɪ bɪr wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ zi kan *farizeɛnrɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ nɪ η lar, η υ: «Bɔ m awɔɔ n bɪr nɪ?»

46 Wosocɛ dɔmazanno wɔɔ n a nyɪ bɔ υ, η υ: «Gɔaa ba υ an meer kɔ gɔaa naa do a ba bi lɔɔ ba y.»

47 Farizeɛnrɔ wɔɔ n a hɪ η nɪ, η υ: «A to awɔɔ υ, an awɔɔ hɔɔn da a zi ra?»

48 Jɪtanno wɔɔ kan farizeɛnrɔ wɔɔ kɪ barla bi, gɔaa deem taan... ta υ, an a mim si ra?»

49 Bi, gɔaa cir naa do n *lɛrɔ wɔɔ dɔ y. N barka ba υ y!»

50 Nikodem k'a nyɪnta an ta Yeezuu zi bi nyɪnta kan η kɪ, an a hɪ, a υ:

51 «N n gɔaa dɔdɔ yar bi n n'a meerbaa ma kan hɔ k'a ba bi kɪ y. Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ n bi hɪ ra?»

⁵² N n a nyi bo o, η o: «I to ibu o Galilee o so ra? Bi, i ka miɲɲa, ibu bi *wosolesinnisorazaa yire an bir Galilee gɔaa y.»

[
⁵³ N haay n a hor, ηni dundoo a harlo o.

8

Lɔ jaandɔr

¹ Yeezoo n a hor an ta Oliviye ci mim o.

² Do k'a bor an ni mem bi, a a bo an bor *Wosocɛ o b'o, gɔaa haay ni zem zi, an nyinta, an ni ho dundare η ni.

³ *Wosocikarɩnsaambɔɔ kan *farizɛɛnro ki bor lo m b'o, ηn'a da gɔɔɔ wɔɔ bire o. Sur n y'a o ra, an ni jaan dare.

⁴ N n a hi Yeezoo m, η o: «Karɩnsaamba, lo naa do, sur n y'a o ra, an ni jaan dare.

⁵ *Lero no o, Moyiisi a hi, a o, n n lanno noon duro ze jaarɔ m. B'ibu, ibu o lo?»

⁶ A hi η nawore ncinaaɔ k'a nyaso meerbaa no o, k'a ku a mim ka ra. Yeezoo a zuutɔ, an n'a nyokom wonwɔsum tara o.

⁷ Ku η gɔɔta ηn'a larm bi, Yeezoo a boota, an a hi η ni, a o: «Gɔaa k'a n'awɔɔ bire o, b'a n mimbonyaa ba cina bi n lee ka, an a gɔɛɛn.»

⁸ A n a ya, an a zuutɔ, an n'a nyokom bi wonwɔsum tara o.

⁹ Ku η meerbaa naa do ma bi, η cem deem-deem. Gɔɔɔ marero wɔɔ i lee ka ηni cem, a poorero wɔɔ n a nya η o. Yeezoo n gɔɔta a deem. Ku lo bi gɔɔta an ni b'o bi,

¹⁰ Yeezoo a boota, an a hi m, a o: «I bee, lo ra? Gɔsi n'ibu dɔɔɔ yar la?»

¹¹ A n a nyi bo o, a o: «Ayy..., Zuuba, gɔsi.» Yeezoo n a hi m, a o: «Mɔɔ so, mɔɔ b'ibu dɔɔɔ yarle y. Ta, b'ibu i ya, i mimbonyaa ba y.»]

Yeezoo m durnya leegure

¹² Yeezoo n a ya, an a hi η ni, a o: «Durnya leegure m mɔɔ m. Gɔaa k'a ni zum mɔɔ o bi bi tam monsigɔ o y. A misirbaa leegure yim.»

¹³ *Farizɛɛnro wɔɔ n a hi m, η o: «I miɲɲa kaseti i n'a kam na? Ibu kaseti bi, ηɔaar m.»

¹⁴ Yeezoo n a nyi bo η no, a o: «Sira m, m miɲɲa kaseti mɔɔ n'a kam. Bi, mɔɔ kaseti bi sira m, bala, mɔɔ m toji do, m m taji do. B'awɔɔ, awɔɔ n a do ku m to mɔɔ o ka m ni tam ka y.

¹⁵ Dɔɔɔ awɔɔ n'a kare am gɔɔɔ ho bi m. Mɔɔ bir gɔaa dɔɔɔ kare y.

¹⁶ Baa ku mɔɔ o ku m dɔɔɔ ka, a ka mɔɔ nawom kan sira ki, bala, mɔɔ bi m deem ni y. Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi ta o so.

¹⁷ Awɔɔ miɲɲɔɔ *lerɔ wɔɔ no o, n y'a gorsira ba, n o, gɔaa huya kaseti bi, sira m.

¹⁸ M miɲɲa kaseti mɔɔ n'a kam, bi Zi k'a mɔɔ nyɔɔ b'i mɔɔ kaseti kam so.»

¹⁹ N n a nyi bo no, η o: «Ibu Zi b'i ka?» Yeezoo n a nyi bo o, a o: «Awɔɔ n mɔɔ do y, b'awɔɔ n mɔɔ Zi do so y. Ku mɔɔ do awɔɔ o, awɔɔ mɔɔ Zi bi dom so.»

²⁰ Meerbaaro noon duro ba Yeezoo o bince ku n ni busoo zarɲ o b'o, bi ma bi, a i ho dundam Wosocɛ o, gɔsi n a wo da ma y, bala, a wakati n a ku cina y.

²¹ Yeezoo n a ya, an a hi η ni, a o: «Cem mɔɔ n nawom, awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, bi, gɩnga awɔɔ nawom a mimbonyaarɔ no o. Bince ku mɔɔ ni tan o bi, awɔɔ b'a dam ma, a ta b'o y.»

²² Ziforo wɔɔ n a hi, η o: «A ηɔa an nawom k'a miɲɲa ze ge? K'a a hi, a o: bince ku mɔɔ ni tan o bi, awɔɔ b'a dam ma a ta b'o bi minto.»

²³ Yeezoo n a nyi bo η no, a o: «Tara bure naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bi, m to mɔɔ o brama. Durnya naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bi, durnya naa do gɔaa bee m mɔɔ ni y.

24 Bı y'a ka, mɔɔ n a hı awɔɔ m, mɔɔ ɔ, awɔɔ gıngare a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ. K'awɔɔ n a si, a ɔ: A n ta ɔ bı m mɔɔ m,* awɔɔ gıngare a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ.»

25 N n a hı, η ɔ: «Nka n'ıbu nı?» Yeezuu n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n'a mim hire awɔɔ m tee... bı m.»

26 Awɔɔ minno ta ɔ gɔta, kɔ m η hı awɔɔ m, kɔ m η dɔdɔ ka. Zı k'a mɔɔ nyɔɔ bı, sırazaa m, bı hɔ kɔ mɔɔ ma zi bı, bı mɔɔ n'a hım durnya m.»

27 N n a dɔ, η ɔ, Yeezuu bı, Zı Woso mim a a hı a nı y.

28 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Dɔmım nıηηə k'awɔɔ nı *Gɔaanyı bı busuη ɔ bı, dɔmım bı do awɔɔ n n'a dɔre, a ɔ: A n ta ɔ bı m mɔɔ m. Bı mɔɔ bı r zi bam η mıηηa paηηa nı y. Hɔ kɔ mɔɔ Zı a dında mɔɔ m bı mɔɔ n'a hım.»

29 Zı k'a mɔɔ nyɔɔ b'ı kan mɔɔ kı. A n mɔɔ to m deem nı y, bala, hɔ k'a ηɔa bı mɔɔ n'a bam dɔmım haay.»

30 K'a nı meer bı bare ncınaaɔ bı, gɔɔɔ gɔta sıra ka ɔ.

Yeezuu kan Abraham kı

31 Yeezuu n a hı zıfɔrɔ kɔ η sıra ka ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'awɔɔ gɔɔta mɔɔ lemim bı nɔ ɔ, mɔɔ karındanyıno paan...rɔ n'awɔɔ m.»

32 Awɔɔ sıra dɔm, bı sıra bı y'awɔɔ bam soamıηηaɔzannɔ.»

33 N n a nyı bɔ nɔ, η ɔ: «Abraham yaηηɔɔ n wɔɔ m, bı gɔaa n wɔɔ ba a lɔnno cına y. İbu ba lɔ, ı n'a hire, ı ɔ: wɔɔ nyıntam soamıηηaɔzannɔ?»

34 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Sıra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a nı mimbɔnyaa bare, mimbɔnyaa lɔmbaa nɔ an ta ɔ.

35 Lɔ bı, har nɔ bɛɛ an ta ɔ dɔmım haay y. Har nyı b'ı har ɔ dɔmım haay.

36 Bı minto y'a ka, kɔ Nyı b'awɔɔ bɔ lɔmbaa nɔ ɔ, awɔɔ nyıntam soamıηηaɔzannɔ.

37 Mɔɔ dɔ *Abraham yaηηɔɔ n'awɔɔ m. Kɔ mɔɔ lemim bı bı r gasɔre awɔɔ ɔ bı, bı y'a ka, awɔɔ n'a kam mɔɔ meeyaa ma.

38 Hɔ kɔ mɔɔ yı m Zı zi bı mɔɔ n'a hire. B'awɔɔ, hɔ k'awɔɔ ma a zı zi b'awɔɔ n'a bam!»

39 N n a nyı bɔ nɔ, η ɔ: «Wɔɔ zı m Abraham m.» Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Kɔ Abraham nyıno n'awɔɔ nı, k'a Abraham zi ba.

40 Keere bı, awɔɔ y'a kam ma k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ sıra kɔ mɔɔ ma Woso zi bı hı awɔɔ m bı minto. Abraham n naa ba y.

41 B'awɔɔ, a zı zıbəə awɔɔ n'a bam.» N n a nyı bɔ nɔ, η ɔ: «Jaandarenyıno bɛɛ m wɔɔ nı y! Wɔɔ Zı deem bala, a m Woso m.»

42 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «K'awɔɔ Zı m Woso nı, awɔɔ mɔɔ ηɔam, bala, m to mɔɔ ɔ Woso zi, m bı r. Mɔɔ n bı r m mıηηa paηηa nı y. A ı mɔɔ nyɔɔ.

43 Bɔ minto m, awɔɔ bı r mɔɔ meerbaa bı mare? Bala, awɔɔ b'a dam ma, a a tɔr ka mɔɔ meerbaa bı ma y.

44 Awɔɔ zı bı n Sɔtaana m. B'awɔɔ lɛ taa k'a a zı bı hɔɔnhɔ ba. Gərzer m tee... a sıηηıda ɔ. A n gɔɔta sıra nɔ ɔ y, kɔ sıra ba a nɔ ɔ bı minto. K'a ı ηɔaar bare, meerbaa k'a n'a nɔ ɔ b'a n'a bam, bala, ηɔaarzaa m, bı ηɔaar zı m ɔɔ.

45 Kɔ mɔɔ nı, kɔ mɔɔ nı sıra hım bı y'a ka awɔɔ bı r sıra kam mɔɔ ɔ y.

46 Awɔɔ bıre ɔ, nka y'a da ma, an a hı, a ɔ: mɔɔ mimbɔnyaa ba? Bı kɔ mɔɔ ı sıra hire, bɔ m, awɔɔ bı r a sire?

47 Gɔaa k'an Woso gɔaa bı, Woso lemim an n'a tɔr kam ma. Kɔ Woso gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m bı y'a ka, awɔɔ bı r a tɔr kam mɔɔ ma y.»

48 Zıfɔrɔ wɔɔ n a hı Yeezuu m, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ, Samarii gɔaa n'ıbu m, bı zinə nı kan ıbu kı bı, wɔɔ gumə ba ɔ ra?»

* **8:24 8.24,28** «A n ta ɔ bı m mɔɔ m» Woso tɔ deem m. A n a hunkare, a ɔ, Woso taɔre sıηηıda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

49 Yeezuu n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Zinə ba kan mɔɔ kɪ y. Bɪ mɔɔ yɪ m Zɪ dan ɔ, awɔɔ n bɔkare an nɪ mɔɔ bɔɲ ɔ!

50 Mɔɔ bɪr m kare m mɪɲɲa lɛbɔʊre ma y. Bɪ, ɠɔaa ta ɔ, an nɪ mɔɔ dan ɔ, an nɪ dɔdɔ kare.

51 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, kɔ ɠɔaa mɔɔ meerbaa bɪ si, a bɪ gam fɪga y.»

52 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Wɔɔ dɔ kɛere, ɔ ɔ, zinə nɪ kan ɪbɪ kɪ! Abraham ga kan *wosolesinnɪsorazannɔ kɪ sɔ, ɪbɪ n bɔr ɪ n'a hɪre, ɪ ɔ: Kɔ ɠɔaa mɔɔ mim si, a bɪ gam fɪga y.

53 Lɛ ɪbɪ da wɔɔ yaaba Abraham k'a ga bɪ ra ra? Wosolesinnɪsorazannɔ ɠɪnga sɔ! ɪ mɪɲɲa sa ɪbɪ ɔ nka?»

54 Yeezuu n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Kɔ m lɛ mɔɔ n'a bɔre m mɪɲɲa ɔ, mɔɔ lɛbɔʊre jɪ bɪ nyɪntan ɔ y. Mɔɔ Zɪ n'a lɛ bɔm mɔɔ ɔ, awɔɔ n'a hɪm ma, a Woso bɪ.

55 Awɔɔ n a dɔ y, bɪ mɔɔ dɔ. Kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, mɔɔ n a dɔ, m ba mɔɔ nawom ɲɔaarzaa a n'awɔɔ hɔ bɪ m. Bɪ mɔɔ dɔ, m n'a meerbaa sim.

56 Awɔɔ yaaba Abraham b'a heer nyɔɔ, an a ka mɔɔ dɔmɪm bɪ yɪre ma. B'a a yɪ, a heer nyɔɔ.»

57 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ, ɲ ɔ: «ɪbɪ dɔɔraa n busoor ku y, ɪbɪ n bɔkare ɪ Abraham yɪ!»

58 Yeezuu n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: dɔmɪm kɔ Abraham n nyɪnta ɔ bɪ, mɔɔ ta ɔ.»

59 ɲ n jaarɔ ɠɔr k'a ɠɔngɔɛn. Yeezuu n a nyaakɔm da, an bɔ Wosocɛ ɔ b'ɔ.

9

Yeezuu ɠɔaa k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ waa

1 Yeezuu k'a nɪ cenim bɪ, a ɠɔaa yɪ, an yɪ kan bɔɔbaa kɪ.

2 A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ n laaka naa do da han, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, nka ɪ mimbɔnyaa ba an yɪ kan bɔɔbaa kɪ? A y'a ba ɠɛɛ, a zɪrɔ nɪ?»

3 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «A mɪɲɲa bɛɛ y, b'a zɪrɔ bɛɛ sɔ y. Bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, kɔ Woso zibəə bɪ n a hunka a ɠɔr zi!

4 A a ga m, k'ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi ba, kɔ woso lɛ n ɠɔɔta an bɪr ta ɔ. Kɔ gum da, ɠɔaa b'a dam ma an zi ba y.

5 Kɔ mɔɔ nɪ durnya nɔ ɔ bɪ, durnya lɛɠure m mɔɔ m.»

6 Kɔ Yeezuu meer ba maam bɪ, a lihi da tara ɔ, an taa bɪ yɔɔ lihi bɪ m, an a ɠɔr, an a nɔ bɔɔ bɪ mɪnyaa bɪ ma,

7 A n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ.» Tɔ naa do lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: nyɔɔdare. Bɔɔ bɪ n ta, an aa hi bɪ da a meer ɔ. K'a wusigə an nɪ doom bɪ, a mɪm ɪ lɛɛ yɪm.

8 A cɪsɔnnɔ kan ɠɔɔɔ kɔ ɲ lɛɛ ka ɲn'a yɪ biisi an nɪ hɔ yɪnyem nɔ wɔɔ kɪ a hɪ, ɲ ɔ: «Naa bɛɛ tɪr nyɪnta an bɪr hɔ yɪnyem bɪ ra?»

9 ɠɔsɪnnɔ n'a hɪre, ɲ ɔ: «A mɪɲɲa m!» ɠɔsɪnnɔ ɔ: «A bɛɛ y, a bɔkɔʊrezaa m.» Bɔɔ bɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ mɪɲɲa m.»

10 ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «ɪbɪ mɪnyaa b'a ba lɔ, an nɪ lɛɛ yɪre?»

11 A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «ɠɔaa kɔ n n'a birm Yeezuu b'ɪ taa yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mɪnyaa bɪ ma, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ. Mɔɔ n ta, m aa hi da m meer ɔ, mɔɔ mɪm nɪ lɛɛ yɪm.»

12 ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «ɠɔaa b'ɪ ka?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y.»

13 ɲ n ɠɔaa k'a nyɪnta bɔɔ bɪ gaa, ɲnɪ ta m *farizeenɔ zi.

14 Yeezuu k'a taa bɪ yɔɔ an a mɪm bɪ ɠɔm bɪ, a ba a ɔ *sabaa hinnɪ ɔ.

15 Farizeenɔ wɔɔ n a lar sɔ, k'a ba a ɔ lɔ, a mɪm nɪ lɛɛ yɪm ɠɛ? A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Taa a yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mɪm ma, mɔɔ m hi da m meer ɔ, m nɪ lɛɛ yɪm.»

16 Farizeenro woc barla gosunno y'a hire, η σ: «Gōaa naa do, Woso gōaa bēe y, a bir zum sabaa hinni lero woc σ y.» Gosunno σ: «Gōaa mimbonyaaber y'a bam lo an bir hoserlo bare ncinaaσ?» Mim naa do farizeenro woc gongu ku ma.

17 N n a ya, ηn'a hi bōσ bi m, η σ: «B'ibu, bō ibu n'a hum gōaa k'a ibu waa bi je σ?» A n a nyi bō σ, a σ: «*Wosolesinnisorazaa m.»

18 Bi, zūforo jitanno woc n a si η σ, a nyinta bōσ, an mīm n bokare an gō y. Pakra m kō η n'a zūro woc bir, ηni laaka da η han.

19 N n laaka naa do da η han, η σ: «Awoc nyi m gōaa naa do m, awoc n a dō, a σ, yi a σ kan bōbaa ki gē? Bi, a a ba lo, an ni lēe yim kēere?»

20 A zūro woc n a nyi bō σ, η σ, «Woc dō paan... σ σ, woc nyi m, bi yi a σ bōσ.

21 Bi, woc n a dō k'a ba a σ lo, a mīm ni lēe yim kēere y. Kō nka y'a mīm bi gō, woc n bi zaa dō sō y. K'a lar, nyi bēe m dō y. A a da ma, an a mim dūnda a zim!»

22 A zūro woc i nyi bam zūforo jitanno woc m. Bi y'a ka, ηni meer ba ncinaaσ. Bala, jitanno woc kō ma, ηn'a hi, η σ: Kō gōaa a hi, a σ: Yeezuu bi, *Krista m, k'a bō a zi.

23 Bi y'a ka, a zūro woc n a hi, η σ: «Nyi bēe m dō y, k'a lar.»

24 Farizeenro woc n a ya, ηni gōaa k'a yi bōbaa nō σ bi bir a hūya hō ma, ηn'a hi m, η σ: «Nyi ba Woso m, i sira hi! Woc dō woc σ, gōaa naa do mimbonyaaber m.»

25 A n a nyi bō η nō, a σ: «Moc n a dō kō mimbonyaaber ni y. Hō deem moc dō, bala, moc nyinta bōσ, bi, moc i lēe yim kēere.»

26 N n a hi m, η σ: «Bō a a ba ibu ni? A ba a σ lo an ibu mīm bi gō?»

27 A n a nyi bō η nō, a σ: «Moc lēe ka, m a dūnda awoc m, b'awoc n a tōr ka ma y, gēe lo? Bō minto m, a a ya, an ni moc larle? A hi awoc σ k'a ba a karūndanyūnō sō ra?»

28 Farizeenro woc n a sūhida ba, ηn'a sonso wore, ηn'a hire, η σ: «Ibu n a karūndanyū! *Moyiisi karūndanyūnō m woc m.

29 Woc dō, woc σ, Woso meer ba kan Moyiisi ki, bi naa do naa, woc n a dō k'a to a σ ka y.»

30 Gōaa bi n a nyi bō η nō, a σ: «Zekədē mīm n naa! Awoc n a toji dō, b'a a ka moc mīm ni lēe yim la!

31 Woc dō, woc σ, Woso bir a tōr kam mimbonyaabēnno ma y. Bi kō gōaa i Woso dan σ, an n'a hōnhō bare, Woso y'a tōr kam bi zaa ma.

32 Gōaa n a ma cūna, η σ, gōaa i gōaa k'a yi kan bōbaa ki bi mīm gō y.

33 Gōaa naa do, kō Woso gōaa i bēe, a b'a dam ma, an hōsi ba y.»

34 N n a nyi bō σ, η σ: «Yi ibu σ mimbonyaa nō σ, i bōr, i ni karūnda dūdam woc m na?» N n la ra an bō, ηn'a bō a zi.

35 Yeezuu k'a a ma a σ, η la ra bi, a bōr zi an b'a hi m, a σ: «Ibu i sira kam *Gōaanyū b'σ ra?»

36 A n a nyi bō σ, a σ: «Nka ni, Zuuba, kō m sira ka σ?»

37 Yeezuu n a hi m, a σ: «Ibu yi, an ni meer bam kan ibu ki naa.»

38 Gōaa bi n a hi, a σ: «Moc sira ka i σ, Zuuba.» A n kukurē zē a taa.

39 Yeezuu n a hi, a σ: «Bōr moc σ durnya naa nō σ dōdō minto, kō gōoc kō η mīm bir lēe yim nō woc n lēe yi, kō gōoc kō η mīm ni lēe yim nō woc n a ba bōro.»

40 Farizeenro kō η nyinta kan ki rō woc kō η naa ma bi, η y'a hi, η σ: «A hi ibu σ, bōro m woc m sō gē?»

41 Yeezuu n a nyi bō η nō, a σ: «Kō bōro n'awoc ni, awoc mimbonyaa bi nyintan gō y. Bi naa ma bi, k'awoc σ, a mīm i lēe yim bi, awoc mimbonyaa bi gōota an ta σ.»

10

¹ «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a n gasu seero bako le ni y, an bokare an boora m, an gasu, bi zaa bi, koor m, hoyorezaa m so.

² Bi, gɔaa k'a gasu bako bi le m bi, bi zaa m seero wɔɔ dundor.

³ Gɔaa k'a ni dom cele ma bi n'a gum dundor bi m, seero wɔɔ n a tor ka a leer ma. A n a seero wɔɔ bir deem-deem η to ma, an bo η ni garga ra.

⁴ K'a bo η ni haay, ka an nawore η lee, seero wɔɔ n zu a je u, ku η y'a leer do bi minto.

⁵ N bi yere, ηni zu saana je u y. A si η nawom, ηn'a gu saana bi ma, bala, η n saanaro leer do y.»

⁶ Yeezuu n *hobokorenoom naa do da η ni, bi η n ho ku Yeezuu a hi bi ji do y.

Yeezuu m cele paan...

⁷ Yeezuu n a ya, an a hi, a u: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ m bako bi le.

⁸ Gɔɔɔ ko η lee ka mɔɔ lee ηni bor lo wɔɔ, konno m, hoyorezanno m so. Bi, seero wɔɔ n a tor ka η ma y.

⁹ Mɔɔ m bako bi le. Ku gɔaa gasu mɔɔ m, a bombore yim. A gasore, an bo, an bor, an hobire yi an a bi.

¹⁰ Koor bir zem k'a hi bee a u, k'a koor ba, k'a ger ze, k'a ho zar y. Bor mɔɔ u ku gɔɔɔ m mɔɔɔbaa yi, ku η n'a yi an bor bo.»

Yeezuu m dundor miηηa

¹¹ «Mɔɔ m dundor miηηa. Bi dundor miηηa bi, a mɔɔɔbaa an n'a kam a seero wɔɔ minto.

¹² Gɔaa k'a ni zi bam busoo minto bi, seero wɔɔ dundor bee ni y, bi η zaa bee so y. K'a tampa yi an ni zere, a si an nawore, an n'a gum seero wɔɔ ma. Tampa bi n a da η bir, ηn'a hisiga.

¹³ Ku gɔaa bi, a ka an nawom busoo ma bi, a leer ba seero wɔɔ mim ma y.

¹⁴ Dundor miηηa m mɔɔ m. Mɔɔ m seero wɔɔ do, bi mɔɔ seero wɔɔ mɔɔ do so,

¹⁵ amba mɔɔ Zi mɔɔ do, mɔɔ ni m Zi do bi m. Bi, m mɔɔɔbaa mɔɔ n'a kare m seero wɔɔ minto.

¹⁶ Seero gosunno ta u, η ba bako naa do u y, bi mɔɔ broo gaam, m bor η ni. N zem b'a tor ka mɔɔ leer ma. Bi, seero bako nyintam deem a dundor deem.

¹⁷ Mɔɔ Zi i mɔɔ ηoare, bala, mɔɔ yi m mɔɔɔbaa kare, ku m m ya, m b'a si.

¹⁸ Gɔaa bee ni mɔɔ mɔɔɔbaa bi sire y, mɔɔ miηηa n'a kam. Mɔɔ m da ma, m a ka, mɔɔ m da ma, m a si. Mɔɔ Zi i le naa do ka mɔɔ u.»

¹⁹ Minno noon duro a ya, an ziforo wɔɔ gungu ku ma.

²⁰ Gɔɔɔ guta yi η barla, ηn'a hire, η u: «Zinə ni kan ki, hozaa m, bo minto m, a n'a tor kare a meerbaa ma?»

²¹ Bi, gosunno y'a hire, η u: «Gɔaa ku zinə n ni kan ki meerbaaro bee m naa y. Zinə y'a dam ma, an bos mim gu ra?»

Gɔɔɔ guta kaanm Yeezuu m

²² N i Zerizalem *Wosocē bankare tōdaano cibsa bam. Nyinta a u nyeeem domum.

²³ Yeezuu ni bimbirm Wosocē u b'u Salomoon lanηa guta ku n y'a do jaa m bi taa b'u.

²⁴ Ziforo wɔɔ n bi bir ma, ηn'a hi m, η u: «Ku *Krista n'ibu ni, ibu wɔɔ tore u hoondare no u, an ta, an domum kara ku? A hi wɔɔ m paan...!»

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Mɔɔ hi awɔɔ m, b'awɔɔ n a si y, ziro ku mɔɔ n ni bare m Zi to ma ro wɔɔ i mɔɔ kaseti kam.

²⁶ Bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, b'awɔɔ bir a sire y, ku mɔɔ seero bee n'awɔɔ m bi minto.

²⁷ Mɔɔ seero wɔɔ y'a tor kam mɔɔ leer ma, bi mɔɔ η do so, ηn'i zum mɔɔ je u.

28 Bɪ mɔɔ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ kare ŋ ɔ. Nɪ bɪ gam fɪga y. Bɪ, gɔaa b'a dam ma, an ŋ bɔ mɔɔ wɔ ɔ y.

29 Mɔɔ Zɪ k'a ŋ ka mɔɔ ɔ bɪ le da hɔ haay ra, bɪ gɔaa ba ɔ an b'a dam ma, an hɔ bɔ Zɪ bɪ wɔ ɔ y.

30 Mɔɔ kan Zɪ bɪ kɪ, wɔɔ deem.»

31 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a ya, ŋnɪ jaarɔ gɔr k'a gɔngɔɛɛn.

32 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ka awɔɔ m zibæro mɪŋŋɔɔ kɔ ŋ y'a to Zɪ zi rɔ wɔɔ yɪ. Brɔɔ minto y'a ka, awɔɔ k'a mɔɔ gɔngɔɛɛn ra?»

33 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Zibæ mɪŋŋa bare minto bæe y'a ka, wɔɔ n'ɪbɪ gɔngɔɛɛnre y, sunsɔ k'ɪbɪ wɔ, ɪbɪ k'ɪ m gɔaa, ɪ bɔkare, ɪ n'ɪ mɪŋŋa bam Woso bɪ minto m.»

34 Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Ŋ n a gɔrsɪra ba ncɪnaaɔ awɔɔ *lerɔ ci bɪ nɔ ɔ ra? <Mɔɔ hɪ: wosoro n'awɔɔ m.>

35 Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, gɔaa b'a dam ma, an hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba *Wosoci nɔ ɔ bɪ zar y. Woso gɔɔɔ kɔ ŋ y'a lemim ma rɔ wɔɔ bir wosoro. Awɔɔ y'a hum gɔaa kɔ Zɪ b'a nyɔɔ bɪ ma, a ɔ, sunsɔ ɪbɪ n'a wɔre, kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ Woso Nyɪ m mɔɔ m bɪ minto.

36 Gɔaa kɔ Zɪ b'a bɔ ɔ, an a nyɔɔ durnya ɔ, b'awɔɔ ɔ, Woso sunsɔ an n'a wɔre. Bala, kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ Woso Nyɪ mɔɔ m bɪ minto.

37 Kɔ mɔɔ nɪ m Zɪ zi ba, a bɪ sɪra ka mɔɔ ɔ y.

38 Bɪ kɔ mɔɔ y'a bare, baa k'awɔɔ n sɪra ka mɔɔ ɔ, k'a sɪra ka a zibæ bɪ minto, k'a bɔkare a dɔ mɪŋŋa, a ɔ, Zɪ ɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan Zɪ kɪ.»

39 Nɪ n a ya, ŋnɪ wuti, ŋn'a ŋɔam k'a nyasɔ. Yeezuu n a yɔ ŋ nɪ.

40 Yeezuu n a wusigə an ta Zorden kɔ le ra zeezi, bɪnce kɔ Zaan a sɪŋŋɪda ba ɔ, an nɪ *batem kan ɔ b'ɔ, an aa gɔɔta b'ɔ.

41 Gɔɔɔ gɔta n bɔr zi, ŋn'a hɪre, ŋ ɔ: «Zaan n hoser deem taan... ba y, bɪ hɔ haay k'a hɪ gɔaa naa do minto bɪ, sɪra m.»

42 Bɪ, gɔɔɔ gɔta sɪra ka ɔ b'ɔ.

11

Lazaar mɪmbɔɔre

1 Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, an nɪ yaaba m. A tɔ m Lazaar. Betanii gɔaa m. Maarii kan a cɛmba Martɪ kɪ kɔ m bɪ.

2 Maarii bɪ do ɪ tidæer nɔ Zuuba ma, an a minkə gaa, an a nonnɔ a gannɔ ma bɪ. A dakumboor Lazaar ɪ bɪ laafɪ bɪ.

3 A danlorɔ wɔɔ n nyɔɔ da, ŋn'aa a hɪ Yeezuu m, ŋ ɔ: «Gɔaa k'ɪbɪ ŋɔa bɪ bɪ laafɪ y.»

4 Kɔ Yeezuu a ma bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Yaaba naa do, zɛ yaaba bæe y, zɛ an nawom Woso lebɔɔre m. A minto n'a kam Woso Nyɪ bɪ n daɔre yɪ.»

5 Yeezuu nyɪnta an Martɪ ŋɔa kan a danzaa bɪ kɪ, Lazaar kɪ.

6 Baa k'a a dɔ a ɔ, Lazaar bɪ laafɪ bɪ, a gɔɔta bɪnce k'an ta ɔ b'ɔ dɔmɪm hɪya.

7 Bɪ jɛ ɔ bɪ, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ m, a ɔ: «Ŭ ɔ bɔ, ɔ ta Zidee ɔ.»

8 Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ, ŋ ɔ: «Karɪnsaamba, zɪfɔrɔ a ka ma dɪtaa k'a ɪbɪ gɔngɔɛɛn jaarɔ m, ɪbɪ le taa k'ɪ ɪ ya, ɪ ɪ bɔ, ɪ ta b'ɔ ra?»

9 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A n a sa dɔgta m an ta yirbæ ra lægure bæe m ta ɔ wakati buerehɪya ra? Kɔ gɔaa ɪ tam lægure ɔ a bɪr a gəm zere y, bala, a ɪ durnya naa do lægure yɪm.

10 Bɪ kɔ gɔaa ɪ tam gunuu ɔ, a y'a gəm zem, bala, a mɪm bɪr læe yɪre y.»

11 K'a meer naa do ba an a nya bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Wɔɔ gɔaasɪba Lazaar hinceem ba, bɪ mɔɔ tam, m aa a gu.»

12 A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ŋ ɔ: «Zuuba, kɔ hinceem a ba, a laafɪ yɪre.»

13 Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu bɪ, a ŋɔa a ɔ, k'a hɪ a ɔ, Lazaar ga. N̄ n bɔkare, ŋn'a hɔɔn dare, ŋ ɔ, hinceem paan... mim an n'a dɪndare.

14 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ paan..., a ɔ: «Lazaar ga.

15 Bɪ kɔ mɔɔ n nyɪnta b'ɔ bɪ, mɔɔ ɪ heernyɔɔ m awɔɔ tɔ ma, k'a a da ma, a sɪra ka. K'a wuti, k'ɔ ta zi.»

16 Toma kɔ n n'a birm Didim* b'a hɪ karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Ɔ ta, kan kɪ, ɔ aa gɪnga sɔ.»

17 Yeezuu k'a lee ku bɪ, a yaa dɪga a n Lazaar bir. A birle dɔmɪm si lɛem.

18 Bɪ kɔ Betanii bɪ laato Zerizalem ma bɪ, a ga kɔ a ba cilo kaakɔ.

19 Zɪfɔrɔ wɔɔ bɔr gɔta k'a bɪ yaa da Martɪ m kan Maarii kɪ, ŋ dakumboor bɪ gare minto.

20 Kɔ Martɪ a ma, n ɔ, Yeezuu ɪ zɛm bɪ, a ta, an aa a zɛ ɔ, Maarii n gɔota har ɔ, an nɪ nyɪntam.

21 Martɪ n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bɪ bɪ gare y.

22 Bɪ, an gɔota naa, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔ haay k'ɪbɪ n n'a yɛm Woso han bɪ, a y'a kare ɪbɪ ɔ.»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ dakumboor bɪ y'a mɪm bɔŋ ɔ.»

24 Martɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ dɔ, a y'a mɪm bɔŋ ɔ gəəno mumbɔure dɔmɪm ɔ durnya nyare ma.»

25 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ m mumbɔure, mɔɔ m *mɪsɪrbaa. Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, baa k'a zaa ga, a mɪsɪrbaa yɪre.

26 Bɪ gɔaa k'an mɪsɪr, an nɪ sɪra kam mɔɔ ɔ, a bɪ gam fɪga y. ɪbɪ sɪra ka naa ɔ ra?»

27 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn... Zuuba, mɔɔ sɪra ka, mɔɔ ɔ, ɪbɪ m *Krista, Woso Nyɪ k'a a ga m an bɔr durnya ɔ bɪ.»

28 K'a meer bɪ ba nɔɪnaaɔ bɪ, a a hɔr, an aa a danzaa Maarii bɪ bir, an a hɪ m sunseere m, a ɔ: «Karɪnsaamba bɔr, an n'ɪbɪ birm.»

29 Maarii k'a naa ma bɪ, a wuti zɔɔ-zɔɔ, an ta zi.

30 Bɪ ma bɪ, Yeezuu n gasɔ kɔ b'ɔ cɪna y. A gɔota an nɪ bɪnce kɔ Martɪ a zɛ ɔ b'ɔ.

31 Zɪfɔrɔ wɔɔ nyɪnta kan Maarii kɪ har ɔ b'ɔ, ŋn'ɪ bra bam nɪ. Kɔ ŋ y'a yɪ an wuti zɔɔ-zɔɔ an bɔ bɪ, ŋ zu a jɛ ɔ, ŋn'a hɔɔn dare, ŋ ɔ, ta an nawɔm yaa ra b'ɔ k'a yaa nyɪ ka.

32 Maarii k'a yaa lee ku bɪnce kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ bɪ, k'a a yɪ lɛem bɪ, a sɔnta a taa an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bɪ bɪ gare y.»

33 Yeezuu k'a yɪ, an nɪ nyɪ kam kan zɪfɔrɔ kɔ ŋ yaa a da zaa ɔ rɔ wɔɔ kɪ bɪ, a heer a zɛ kɔ ma.

34 A n a hɪ, a ɔ: «A bir awɔɔ ɔ ka?» N̄ n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Zuuba, bɔr ɪ dɪga a.»

35 Yeezuu n nyɪ ka.

36 Zɪfɔrɔ wɔɔ n'a hɪre, ŋ ɔ: «K'a dɪga a, a a ŋɔa gɔta!»

37 Gɔsɪnnɔ n'a hɪre ŋ barla, ŋ ɔ: «Gɔaa k'a bɔɔ k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ mɪm gɔ bɪ, a b'a dam ma, an a ka Lazaar bɪ gam na?»

38 Yeezuu heer n a ya, an a zɛ kɔ ma, an a hɔr an ta yaa ra b'ɔ. Nyɪnta a ɔ ci yaa, ŋ n jaa ta a lɛ bɪ rɛ.

39 Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a jaa bɪ gɔ rɛ.» Gɔr bɪ danlɔ Martɪ bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, a ji nyɪntaŋ ɔ, a dɔmɪm si hɔ n naa.»

40 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbɪ m, mɔɔ ɔ, k'ɪ sɪra ka mɔɔ ɔ, ɪ Woso lɛbɔure yɪm na?»

41 N̄ n jaa bɪ gɔ rɛ. Yeezuu n a bɔota, an dɪga brama, an a hɪ, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ ɪ barka dare ɪbɪ m, ɪbɪ k'ɪ mɔɔ yaadare si bɪ minto.

* 11:16 11.16 «Didim» a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Cɪrgɛrenyɪnɔ deem».

⁴² Mɔɔ dɔ, mɔɔ ɔ, ɪbɪ ɪ mɔɔ yaadare sim dɔmɪm haay, bɪ meer bɪ ba mɔɔ ɔ gɔɔ kɔ η bɪr mɔɔ ma naa ɔ rɔ wɔɔ minto, kɔ η n'a da ma, ηn'a si, η ɔ, ɪbɪ ɪ mɔɔ nyɔɔ.»

⁴³ K'a meer ba ncɪnaaɔ bɪ, a hɛən si kan paŋŋa kɪ, a ɔ: «Lazaar, bɔ!»

⁴⁴ Gər bɪ n bɔ, a gannɔ kan a wɔrɔ kɪ nɪ kɔsɪm kan pɛɛrarɔ kɪ, pɛɛra nɪ burgure a meer ma. Yeezuu n a hɪ gɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a pɛɛrarɔ wɔɔ hɔnhɔr ma, k'a to k'an ta!»

Jɪtannɔ wɔɔ kɔ ma

k'a Yeezuu zɛ gər

(Matiyee 26.1-5; Marki 14.1-2; Likki 22.1-2)

⁴⁵ Zɪfɔrɔ wɔɔ duro gɔɔ kɔ η nyɪnta kan Maarii kɪ jɪr ɔ rɔ wɔɔ, ηnɪ hɔ kɔ Yeezuu a ba bɪ yɪ rɔ wɔɔ, gɔta sɪra ka ɔ.

⁴⁶ Gɔɔ gɔsɪnnɔ ta, ηn'aa *farizeenrɔ yɪ, ηnɪ hɔ kɔ Yeezuu a ba bɪ dɪnda η nɪ.

⁴⁷ *Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan farizeenrɔ wɔɔ kɪ dɔdɔkɛnno wɔɔ kɪ a so kɔ ma, ηn'a hɪ η nɪ, η ɔ: «Bɔ wɔɔ n n'a bare? Gɔaa naa do ɪ hoserlo bam gɔta.

⁴⁸ Kɔ wɔɔ to an n'a bare ncɪnaaɔ gɔaa haay sɪra kan ɔ, *Rɔm zannɔ zɛm, ηnɪ bɪ wɔɔ *Wosocɛ bɪ da, kan wɔɔ do bɪ kɪ.»

⁴⁹ N gɔaa deem k'a tɔ m *Kayiifɔ b'ɪ nyɪnta wosocɛmannɪbɛr jɪtaare dɔɔraa bɪ do ma, an a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ bɪr hɔsɪ jɪ mare y.

⁵⁰ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, a jɪra kɔ gɔaa deem n ga, gɔaa haay minto kɔ wɔɔ do bɪ b'a zar haay ra?»

⁵¹ A mɪŋŋa hɔɔndare bɛɛ m meerbaa naa do nɪ y, kɔ wosocɛmannɪbɛr jɪtaare m dɔɔraa bɪ do ɔ bɪ, Woso lemim naa do da a lɛ ɔ, a ɔ: Pakra m kɔ Yeezuu m ga do bɪ minto,

⁵² bɪ do bɪ minto bɛɛ m bala y, k'a Woso nyɪnɔ kɔ η y'a hɪsɪga bɪ so kɔ ma lɛɛ deem ɔ.

⁵³ Hinni bɪ do ɔ, η y'a cɪnta η ɔ, k'a zɛ gər.

⁵⁴ Bɪ minto y'a ka, Yeezuu n a ya, an nɪ bɪmbɪrɪm paan... zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ bɪrɛ ɔ y. A ta bɪncɛ niŋŋɔ k'an jɪnjɛɛm poohɔɔn ma b'ɔ, kɔ niŋŋɔ kɔ n n'a bɪrɪm Efrayim ɔ b'ɔ, an aa gɔɔta b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ.

⁵⁵ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, *pakki cɪbsa a zɔ. Pakki bɪ k'a gɔɔta booti m bɪ yɪrbɛə m gɔɔ gɔta a to bɔlɛɛmarɔ ɔ, ηnɪ ta Zerizalem ɔ mɪŋŋa *hubɔrɛ zɪbɛə minto.

⁵⁶ N n'a kam Yeezuu ma, bɪ ma bɪ, η yɪ Wosocɛ ɔ, ηn'a hɪm kɔ m, η ɔ: «Awɔɔ y'a hɔɔn dare, a ɔ lɔ? A bɪ zɛm cɪbsa bɪ ma ra!»

⁵⁷ *Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan *farizeenrɔ wɔɔ kɪ lɛ ka, η ɔ: Gɔaa k'a bɪncɛ dɔ kan a hɪ k'a ku a nyasɔ.

12

Maarii tidɛər nɔ Yeezuu gannɔ ma

(Matiyee 26.6-13; Marki 14.3-9)

¹ *Pakki cɪbsa k'a gɔɔta dɔmɪm sɔrdɪ bɪ, Yeezuu ta Betanii ɔ, kɔ kɔ Lazaar n ta ɔ b'ɔ. Kɔ bɪ do a Lazaar mɪm bɔ ɔ bɪ.

² N yɪrbɛə hɔbɪrɛ ba b'ɔ, n n a ka Yeezuu ɔ. Martɪ nyɪnta an nɪ hɔbɪrɛ jɪrɪm, bɪ ma bɪ, Lazaar ɪ gɔɔ kɔ η nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ barla.

³ Maarii n tidɛər nyɔɔ kɔ n y'a ba naar paan... m a lɛ n kɔsɪ bɪ sa gedre ɔ, an a nɔ Yeezuu gannɔ ma, an a mɪnkɛ gaa an a nɔnnɔ ma, tidɛər jɪ bɪ n sɔr har bɪ ma haay.

⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem Zidas Iskarɪyɔtɪ kɔ gɔaa k'a nɪ zɛm k'a bɪ Yeezuu nyasɔ a ka b'a hɪ, a ɔ:

⁵ «Bɔ minto, n n tidɛər naa do sa, n n a hɛɛ *deniyee zɔɔkarkɔ, n n a ka cɪcɪrzannɔ ɔ?»

⁶ K'a hɪ nɔnaaʊ bɪ, a bɪr yɪrɛ ɪ ʊ, a hɔɔn an n'a dam cicirzanno ma y. Bala, a mɪŋja koor m, k'a y'a so busoo bɪ zibəə b'ʊ bɪ, a ɪ hɔ kʊ n n'a cɪntam bɪ kɔnam.

⁷ Yeezuu n a hɪ, a ʊ: «K'a to! Naa do ba an nawom mɔɔ birle dɔmum minto.

⁸ Cicirzanno wɔɔ ɪ kan awɔɔ kɪ dɔmum haay, bɪ, mɔɔ bɪ kan awɔɔ kɪ dɔmum haay y.»

⁹ Bɪ ma bɪ, zɪfɔrɔ cir gɔta a ma, η ʊ, Yeezuu bɪr b'ʊ. Nɪ n bɪr zi, bɪ η n bɪr a minto bala y, bɪr η y'a ʊ k'a bɪ Lazaar k'a mɪm bɔ ʊ gəəno bire ʊ bɪ yɪ.

¹⁰ *Wosocemantɔbɔnno jɪtanno wɔɔ a cɪnta k'a Lazaar zɛ gər sɔ,

¹¹ bala, a minto y'a ka, zɪfɔrɔ gɔɔɔ gɔta n'a gɔrɛ η ma, ηn'ɪ Yeezuu mim sim.

*Yeezuu ɪ gasom Zerizalem ʊ kan cirbəə kɪ
(Matiyee 21.1-11; Markɪ 11.1-11; Likki 19.28-40)*

¹² Dɔ k'a mɛ bɪ, gɔɔɔ gɔta kʊ η bɪr cibsa bɪ ma rɔ wɔɔ kʊ η y'a ma, η ʊ, Yeezuu ɪ zem Zerizalem ʊ bɪ,

¹³ η bɛ gɔ lɛɛ yɪnyar, ηnɪ ta k'a yaa a zɛ ʊ, ηn'ɪ zee dare, η ʊ:

«*Hozaana! Gɔaa k'a nɪ zem Woso tɔ ma,

*Israyel cir bɪ n barka yɪ.»

¹⁴ Yeezuu brapoo yɪ, an da ʊ, amba n y'a gɔrsɪra ba bɪ m:

¹⁵ *Siyon zanno, a da bɪ bɔ ʊ y.

Ba awɔɔ cir nɪ zem n na.

Da a ʊ brapoo ʊ.

¹⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n lɛɛ ka ηnɪ hɔ k'a nɪ zem naa jɪ dɔ hɔɔ y. Bɪ, kʊ η Yeezuu lɛbɔurɛ yɪ bɪ, η hɔ kʊ η y'a gɔrsɪra ba a minto bɪ tɔ da a nɔ ʊ, bɪ naa ba η y'a ʊ a minto.

¹⁷ Bɪ, gɔɔɔ kʊ η nyɪnta kan Yeezuu kɪ dɔmum k'a Lazaar bir yaa ʊ an bɔ, an a mɪm bɔ ʊ gəəno bire ʊ rɔ wɔɔ a kasetɪ ka.

¹⁸ Bɪ gɔɔɔ gɔta bɪr zi. Kʊ η y'a ma, η ʊ, a hoser naa do ba bɪ minto y'a ka, ηnɪ bɪr k'a b'a zɛ ʊ.

¹⁹ *Farizɛɛnrɔ wɔɔ n'a hum kʊ m, η ʊ: «Awɔɔ yɪ, a dɔ a ʊ, a b'a dam ma, a hɔsɪ ba y. K'a dɪga gɔɔɔ haay kʊ η nɪ zure a jɛ ʊ!»

Grekkɪrɔ y'a kam Yeezuu ma

²⁰ Cibsa k'a n ta ʊ bɪ minto, grekkɪrɔ gɔsɪnnɔ der k'a Woso da ʊ.

²¹ Nɪ n a hɪ Galilee kʊ Betsayɪdaa gɔaa Filipi m, η ʊ: «Wɔɔ harzaa, wɔɔ lɛ n taa k'ʊ Yeezuu yɪ.»

²² Filipi n ta, an aa hɪ Andɪr m, ηn'a zɛ kʊ ra, ηn'a hɪ Yeezuu m.

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nʊ, a ʊ: «Wakatɪ a ku kʊ *Gɔaanyɪ bɪ n lɛbɔurɛ yɪ.

²⁴ Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m: kʊ hɔyaa a zo tara ʊ, a n ga y, gɔɔta an nawɔrɛ a deem. Bɪ, k'a ga, nyɪ an n'a dam gɔta.

²⁵ Gɔaa k'a a mɪsɪrbaa ηɔa, a b'a yɪrɛ y. Bɪ, gɔaa k'a kaanm a mɪsɪrbaa m durnya naa do nɔ ʊ, a mɪsɪrbaa yɪm *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ nɔ ʊ.

²⁶ Kʊ gɔaa lɛ taa k'a mɔɔ zi ba k'an zu mɔɔ ʊ, bɪncɛ kʊ mɔɔ n ta ʊ bɪ, mɔɔ zibəənyɪ bɪ nyɪntam b'ʊ sɔ. Gɔaa k'a mɔɔ zi ba, Zɪ y'a dan ʊ.

²⁷ Naa ma bɪ, mɔɔ heer a zɛ kʊ ma, bɪ, kʊ m a hɪ mɔɔ ʊ lɔ? Kʊ m a hɪ, mɔɔ ʊ: M Zɪ, mɔɔ bɔmbɔ wakatɪ naa do ma gɛɛ? Bɪ, wakatɪ naa do minto y'a ka, mɔɔ n bɪr.

²⁸ Zɪ, ɪ lɛ bɔ ɪ tɔ ʊ.»

Leer n a tɔ brama, an a hɪ, a ʊ: «Mɔɔ n lɛ bɔ ʊ, bɪ mɔɔ yɪ m yarɛ, m m lɛ bɔ ʊ.»

²⁹ Gɔɔɔ kʊ η nyɪnta b'ʊ, ηnɪ leer bɪ ma rɔ wɔɔ y'a hire, η ʊ, brama ɪ həən si. Gɔsɪnnɔ ʊ, malɛɛka ɪ meer ba kan kɪ.

³⁰ Yeezuu n a hɪ, a ʊ: «Leer naa do n bɔ mɔɔ minto y, bɔ a ʊ, awɔɔ minto.

³¹ Durnya naa do dɔdɔ kare n naa kɛɛrɛ, bɪ, n lam durnya naa do cir bɪ ra, an bɔ garga ra.

32 Bɪ kɔ n mɔɔ busu brama durnya burə ɔ, mɔɔ ɡɔɔ haay gaare m zi.»

33 Meerbaarɔ nɔɔn duro ba Yeezuu ɔ, k'a a zɛ zaa hɪnka.

34 Ɔɔɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ nɔ, ɲ ɔ: «*Lɛrɔ ci b'a dɪnda wɔɔ m, a ɔ: *Krista ɡɔɔtam dɔmɪm k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ. Iɓu ba lɔ, ɪ n'a hɪrɛ, ɪ ɔ, n Ɔɔaanyɪ bɪ busum brama? Ɔɔaanyɪ naa do, nka nɪ?»

35 Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Lɛɣure ɡɔɔta awɔɔ minto dɔmɪm poore nɔ ɔ. Bala, lɛɣure k'a ɡɔɔta an ta ɔ bɪ, k'a ta a nɔ ɔ, a b'a ka monsigə bɪ n zɛ awɔɔ ra y. Bala, ɡɔaa k'a nɪ tam monsigə ɔ bɪ n a dɔ kɔ ta an nawɔm ka y.

36 Kɔ lɛɣure bɪ ɡɔɔta an ta ɔ bɪ, k'a sɪra ka lɛɣure b'ɔ, k'a a ba lɛɣure nyɪnɔ.»

Yeezuu k'a meer ba kan ɲ kɪ nɔɪnaaɔ bɪ, a a hɔr an a nyaakɔm da ɲ lɛɛ.

Ɔɔɔ ɡɔta n sɪra ka Yeezuu ɔ y

37 Baa kan hoserlo k'a ɲ ba ɲ mɪm ɔ rɔ wɔɔ kɪ haay, ɲ n sɪra ka ɔ y,

38 kɔ hɔ kɔ *wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ n bɪ n kɔ yɪ: <Zuuba, nka ɪ hɔ kɔ wɔɔ hɪ bɪ si? Nka Zuuba a paɲɲa hɪnka nɪ?»

39 Ezayii deem-deem b'a hɪ kɔ bɔ minto y'a ka, ɲ b'a dam ma, ɲn'a si y:

40 <A ɲ mɪm ta, an ɲ heer ka, kɔ ɲ mɪm b'a da ma an lɛɛ yɪ, kɔ ɲ heer b'a da ma an a jɪ ma y, kɔ ɲ b'a bɔ a taam, kɔ m ɲ waa y.>

41 Ezayii naa do hɪ, bala, a Yeezuu lɛbɔurɛ bɪ yɪ, an a mim dɪnda.

42 Kan bɪ kɪ haay, jɪtannɔ wɔɔ barla, ɡɔta a mim si. Bɪ, *farizɛɛnrɔ wɔɔ minto, ɲ bɪr a kasetɪ kare y. Bala, ɲ yɪ nyɪ bam, ɲ y'a la a ra *sokɔmace b'ɔ.

43 Ɔɔɔ lɛbɔurɛ ɲ n'a ɲɔare, ɲ bɪr a kam Woso hɔ ma y.

44 Yeezuu n a leer busu, an a hɪ, a ɔ: «Ɔɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, sɪra bɛɛ a ka mɔɔ ɔ y, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a sɪra ka ɔ.

45 Bɪ ɡɔaa k'a nɪ mɔɔ yɪrɛ, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a n'a yɪrɛ.

46 Mɔɔ m lɛɣure, m bɔr durnya ɔ, kɔ ɡɔaa k'a nɪ sɪra kam mɔɔ ɔ bɪ bɪ ɡɔɔta monsigə ɔ y.

47 Kɔ ɡɔaa mɔɔ lemim ma, b'a n a si y, mɔɔ bɛɛ n n'a dɔdɔ kare y. Bala, mɔɔ n bɪr kɔ m bɪ durnya dɔdɔ ka y, bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bɪ durnya bɔmbɔ.

48 Ɔɔaa k'a kaanm mɔɔ m, a n mɔɔ lemim bɪ si, a zaa dɔdɔkər ta ɔ. Lemim kɔ mɔɔ hɪ bɪ y'a dɔdɔ kam durnya nyare hinnɪ ɔ.

49 Mɔɔ n m mɪɲɲa mim dɪnda y, Mɔɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'ɪ hɔ kɔ mɔɔ m ɡa m, m a hɪ bɪ hɪ mɔɔ m, kɔ m a hɪ.

50 Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, a lɛ bɪ, *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m. Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ, a hɪ mɔɔ nawɔrɛ amba mɔɔ Zɪ a hɪ mɔɔ m bɪ m.»

13

Yeezuu y'a karɪndanyɪnɔ ɡannɔ sɔrgɔm

1 *Pakkɪ cɪbsa k'a n a ku cɪna bɪ, Yeezuu k'a a dɔ a ɔ a wakatɪ a ku bɪ, k'a bɔ durnya nɔ ɔ a a wusigə a Zɪ zi bɪ, a a mɪɲɲa ɡɔɔɔ kɔ ɲ nɪ durnya ɔ rɔ wɔɔ ɲɔa kan ɲɔare ɡɔta kɪ.

2 A bɔr an nɪ hɔbɪrɛ bɪm, bɪ ma bɪ, Sɔtaana hɔɔndare da Sɪmɔɔn nyɪ Zidas Iskariyɔtɪ kɔ ɡɔaa bɪ heer ɔ, k'an a nyasɔ an a ka.

3 K'a a dɔ a ɔ, Zɪ bɪ hɔ haay zar a wɔ ɔ bɪ, b'a tɔ a ɔ Woso zi, a a bɔ an nɪ tam zi bɪ,

4 Yeezuu wuti hɔbɪrɛ bɪ ra, an a zaba bɪ bɔ a ra, an a cɪnta, an pɛera sa an a so a ɔ.

5 A n hɪ tɔ mɔr ɔ, an a sɪɲɪda ba an n'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɡannɔ sɔrgɔm, an nɪ pɛera k'a so a ɔ bɪ nɔnnɔrɛ ɲ ma.

6 A n aa lee ku Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr zi. Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «A n a ɡa m, k'ɪbɪ m mɔɔ ɡannɔ sɔrgɔ y, Zuuba!»

7 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Iɓu n hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bɪ jɪ dɔ cɪna y, b'ɪbɪ zem b'a dɔ.»

8 Pɩyɛɛr n a hɩ m, a ɔ: «Ibu bi mɔɔ ganno sorgom fuga y!» Yeezuu n a nyɩ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n ibi ganno sorgo, mɔɔ gɔaa bɛɛ n'ibu ni y.»

9 Simɔɔn Pɩyɛɛr n a hɩ m, a ɔ: «Zuuba, i bi mɔɔ ganno sorgo bala y, mɔɔ wɔɔɔ sorgo sɔ kan mɔɔ mim ki!»

10 Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Gɔaa k'a a zɔr bi lɛ baa zɔrlɛ ma dɔ y, bala, a hu bɔ jilli. B'awɔɔ, dintim b'awɔɔ ma dɔ y. Bi, awɔɔ haay bɛɛ mɔɔ n'a hire a ma y.»

11 Bala, a gɔaa k'a n'a nyasom k'a ka bi dɔ. Bi minto y'a ka, a ɔ: «Awɔɔ haay hu bɛɛ bɔ y.»

12 Yeezuu ka η ganno sorgo an a nya bi, a a huu bi sa, an a da a ra, an nyɩnta hɔbɩrɛ bi bɩncɛ ɔ b'ɔ, an n'a hire η ni, a ɔ: «Awɔɔ hɔ kɔ mɔɔ ba awɔɔ m bi jɩ dɔ ra?»

13 Awɔɔ i mɔɔ birm, Karɩnsaamba gɛɛ Zuuba, a maam kare, bala, a m mɔɔ m.

14 K'awɔɔ Zuuba kan a karɩnsaamba ki m mɔɔ m bi y'a ka, mɔɔ n awɔɔ ganno sorgo, b'awɔɔ a ga m sɔ a kɔ ganno sorgo.

15 Bala, makra mɔɔ ka awɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ ba awɔɔ minto bi, k'a ba sɔ.

16 Sɩra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zibəənyɩ n lɛ da a karɩnsaamba ni y, bi zibəəzaa kɔ n y'a nyɔɔ n lɛ da gɔaa k'a nyɔɔ bi ni y.

17 K'awɔɔ naa haay dɔ bi, k'awɔɔ ba maam, mimbirenyɩntazanno n'awɔɔ m.

18 Mɔɔ bur meer bi bare awɔɔ haay minto y. Mɔɔ gɔɔɔ kɔ mɔɔ η bɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔ. Kɔ *Wosoci bi meerbaa naa dɔ n kɔ yi: «Gɔaa k'a ni hɔ bim kan mɔɔ ki b'a ba mɔɔ jim.»

19 A hɩ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m keere, kɔ mim bi n lee ku cɩna bi minto, k'a bi bɔr, k'a sɩra ka, a ɔ: A n ta ɔ bi m mɔɔ m.*

20 Sɩra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ mɔɔ gɔaa nyɔɔ, n n a si, mɔɔ n yi m si, bi kɔ n mɔɔ si, Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi n y'a si.»

Zidas Iskariyɔti kɔ gɔaa bi zambɔ

(Matiyee 26.20-25; Marki 14.17-21; Likki 22.21-23)

21 Kɔ Yeezuu meer ba ncɩnaaɔ bi, a heer a zɛ kɔ ma, an a hɩ, a ɔ: «Sɩra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasore an mɔɔ ka.»

22 Karɩndanyɩnɔ wɔɔ ni dɩgam kɔ ma, ηn'a miηηa larlɛ kɔ nka mim an n'a hum ge.

23 Karɩndanyɩ deem kɔ Yeezuu nyɩnta an a ηɔa bi nyɩnta a jɩr ɔ.

24 Simɔɔn Pɩyɛɛr n kɔti zɛ m, a ɔ, an laaka da han: «Nka an n'a hum ma ge?»

25 Karɩndanyɩ bi n zerga Yeezuu cɩ ra, an a hɩ m, a ɔ: «Zuuba, nka ni?»

26 Yeezuu n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ ni bur nyɔɔm taanm ɔ m a ka ɔ bi, bi m.» K'a bur kur bi nɔ ma bi, a a ka Iskariyɔti kɔ gɔaa Simɔɔn nyɩ Zidas ɔ.

27 Zidas k'a bur kur bi si bi, Sɔtaana gasɔ ɔ dɔmɩm bi dɔ ɔ. Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Hɔ k'i ɔ k'i ba bi, a ba zɔɔ.»

28 Ŋ haay kɔ η nyɩnta b'ɔ rɔ wɔɔ gɔaa deem n a dɔ kɔ bɔ minto, an naa hɩ y.

29 Kɔ Zidas n ta busoo bi m bi, gɔsɩnɔ y'a hɔɔn dare, η ɔ, a hɩ Yeezuu ɔ k'an aa cɩbsa bi mɔdrɔ si, gɛɛ, an aa hɔ niηηə ka cicirzanno ɔ.

30 Zidas k'a bur bi kur bi si bi, a bɔ lɛem: Bi ma bi, gum da.

Lɛ daa

31 Zidas k'a bɔ bi, Yeezuu a hɩ, a ɔ: «Naa ma bi, *Gɔaanyɩ bi lɛbɔrɛ yi, bi Woso lɛbɔrɛ yi a tɔ ma.

32 Woso y'a lɛ bɔη ɔ a zi, bi k'a yi poore Woso y'a lɛ bɔη ɔ.

33 M nyɩnɔ, dɔmɩm gɔɔta poore kɔ mɔɔ n gɔɔta kan awɔɔ ki. Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma. Amba mɔɔ hɩ zɩfɔrɔ m bi m, bɩncɛ kɔ mɔɔ n ni tan ɔ bi, awɔɔ bi lee kum b'ɔ y. A hɩ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m keere sɔ.

* 13:19 13.19 «A n ta ɔ bi m mɔɔ m» Woso tɔ deem m. A n a hunkare, a ɔ, Woso taore sɩηɩda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

³⁴ Le daa mɔɔ n n'a kare awɔɔ ɔ: k'a kɔ ɲɔa. Amba mɔɔ awɔɔ ɲɔa bi, k'a kɔ ɲɔa maam sɔ.

³⁵ Ncɪnaaɔ bi, gɔaa haay y'a dɔre, a ɔ, mɔɔ karɪndanyɪnɔ n'awɔɔ m, k'awɔɔ ɪ kɔ ɲɔare.»

(Matiyee 26.31-35; Marki 14.27-31; Likki 22.31-34)

³⁶ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, ta ɪbɪ n nawɔm ka?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ b'i dam ma ɪ zu mɔɔ ɔ ɪ ta bɪnce kɔ mɔɔ n nɪ tan ɔ b'ɔ cɪna y, bi k'a yɪ poore, ɪ zem bi zu mɔɔ ɔ.»

³⁷ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, bɔ minto mɔɔ bi m dam ma, m zu ɪbɪ ɔ dɪtaa? Mɔɔ yɪ m mɪɲɲa meeyaa kare ɪbɪ minto!»

³⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'i mɪɲɲa meeyaa ka mɔɔ minto nɪ? Sɪra paan... mɔɔ n'a hire ɪbɪ m, ɪbɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma gallem kaakɔ, koo n bɔkare, an baa da.»

14

Yeezuu n zaa, an nɪ tam Zɪ Woso zi

¹ «A b'a heer zar y. K'a sɪra ka Woso ɔ, k'a sɪra ka mɔɔ ɔ sɔ.

² Cɛrɔ ta ɔ gɔta mɔɔ Zɪ har ɔ. Kɔ n bɛɛ mɔɔ b'a hire awɔɔ m, kɔ m aa bɪnce k'awɔɔ n nɪ zem bi nyɪnta ɔ bi banka y.

³ Kɔ mɔɔ bi ta, m aa a banka awɔɔ minto, mɔɔ yɪ m bɔre, m b'awɔɔ gaa, bɪnce nɪɲɲɔ kɔ mɔɔ m ta ɔ bi, k'awɔɔ n bɪr b'ɔ sɔ.

⁴ Awɔɔ bɪnce kɔ mɔɔ n nɪ tan ɔ bi zaa dɔ.»

⁵ Toma n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ n a dɔ kɔ ta ɪbɪ nawɔm ka y. Wɔɔ y'a bam lɔ, k'ɔ zaa bi dɔ?»

⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n zaa, kan sɪra kɪ, *mɪsɪrbaa kɪ. Gɔaa b'a dam ma, an ta Zɪ zi kɔ mɔɔ minto bɛɛ y.

⁷ Kɔ nyɪnta awɔɔ ɔ a mɔɔ dɔ, awɔɔ mɔɔ Zɪ bi dɔm sɔ. Bi dɪtaa naa, awɔɔ dɔ, a yɪ sɔ.»

⁸ Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, Zɪ bi hɪnka wɔɔ m, bi wɔɔ bɔ.»

⁹ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ kɪ laatɔ, ɪbɪ n gɔta, ɪ n mɔɔ dɔ ra, Filipi! Gɔaa k'a mɔɔ yɪ bi, a Zɪ bi yɪ sɔ. Bɔ minto ɪbɪ n'a hire ɪ ɔ, n n Zɪ hɪnka ɪ nɪ?

¹⁰ ɪbɪ n sɪra ka, ɪ ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, Zɪ bi nɪ kan mɔɔ kɪ ra? Meerbaarɔ kɔ mɔɔ nɪ ɲ bam kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ bɪr ɲ bare, m mɪɲɲa paɲɲa nɪ y! Zɪ k'a nɪ kan mɔɔ kɪ bi n'a mɪɲɲa zi bare.

¹¹ K'a mɔɔ mim si a ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, Zɪ nɪ kan mɔɔ kɪ, bi, k'awɔɔ n mɔɔ meerbaa bi si, k'a si zibɛəro nɔɔn duro minto.

¹² Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ, a zibɛəro kɔ mɔɔ nɪ ɲ bam nɔ wɔɔ bare. A zibɛəro bam gɔta, ɲnɪ le da nawɔnnɔ m, bala, ta mɔɔ nawɔm Zɪ zi.

¹³ Hɔ haay k'awɔɔ n n'a yem mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare, kɔ Zɪ m leɔɔre yɪ Nyɪ bi zi.

¹⁴ K'awɔɔ hɔ nɪɲɲɔ ye mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare.

¹⁵ K'awɔɔ ɪ mɔɔ ɲɔare, k'a mɔɔ lɛrɔ si, a zu ɲ ɔ.

¹⁶ Mɔɔ y'a yere m Zɪ han k'an Daahanzaa vanta ka a ɔ, k'an gɔta kan awɔɔ kɪ dɔmum haay.

¹⁷ A m sɪra *Espri, durnya b'a dam ma an a si y. Bala, n bɪr a yɪre, bi n n a dɔ sɔ y. B'awɔɔ dɔ, bala, a ɪ kan awɔɔ kɪ, an n'awɔɔ heer ɔ.

¹⁸ Mɔɔ b'awɔɔ tom sɔnnɔ y, mɔɔ zere awɔɔ zi.

¹⁹ A gɔta poore, durnya b'a yare an mɔɔ yɪ y. B'awɔɔ mɔɔ yɪm mɪsɪr, awɔɔ mɪsɪrbaa bam sɔ.

²⁰ Hinni bi dɔ ɔ, awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan awɔɔ kɪ.

²¹ Gɔaa k'a nɪ mɔɔ lɛrɔ wɔɔ m, an nɪ zure ɲ ɔ bi, a zaa ɪ mɔɔ ɲɔam. Gɔaa k'a nɪ mɔɔ ɲɔare, mɔɔ Zɪ bi y'a ɲɔam sɔ, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ y'a ɲɔare, m m hɪnka m.»

22 Ziidi, Zidas Iskariyoti ku goaa bi bεε y, bi n a hi m, a u: «Zuuba, ubu y'a bam lo u u hinka woo m, b'ubu b'i hinkam durnya ni?»

23 Yeezuu n a nyi bo nu, a u: «Ku goaa i moo huare, a zum moo lemim u, bi moo Zi y'a huare. Woo zem zi, u bi goota kan ki.

24 Goaa k'a n moo huare bi bir zum moo lemim u y. Bi lemim k'awoo n'a mam naa, moo ho bεε y, a to a u Zi k'a moo nyoo bi zi.

25 Nawonno hi moo nawore awoo m ku moo goota m ni kan awoo ki bi minto.

26 Daahanzaa Sent-Espri ku Zi n n'a nyoom moo to minto bi ho haay dundare awoo m, a ho haay ku moo hi awoo m no woo to dare awoo no u.

27 Moo laafu to awoo m, m ni m laafu kare awoo u. Moo bir a kare amba durnya n'a kam bi ni y. A b'a ka a heer n a zar gεε, a da n bo u y.

28 Awoo ma moo n a hi awoo m, moo u, moo cenim, bi moo yi m bore, m bur awoo zi. K'awoo i moo huare, awoo y'a heer nyoom ku moo ni tam Zi zi bi minto. Bala, Zi bi le da moo ra.

29 Minno noon duro hi moo nawore awoo m naa ma, bi η n a ku cina y. Ku η b'a ku, k'a η si.

30 Naa ma keere bi, moo bi m yare, m meer guta ba kan awoo ki y. Bala, durnya cir b'i zere. B'a hosu ba moo gor zi y.

31 Bi, ku durnya n a do a u, moo yi m Zi huare, m ni zi bare amba Zi le ka moo u bi m. K'a wuti, k'u cem.»

15

Yeezuu kan diven go ki makra

1 «*Diven go paan... m moo m, bi wutuzaa m moo Zi m.

2 Moo vηηη haay k'a bir nyi dam bi, n y'a zem la, n n a zo. Bi, moo vηηη haay k'a nyi da bi, n y'a bankare, k'an nyi da an le da biisi ra.

3 Awoo lee ka, a bankare yi kan lemim ku moo hi awoo m bi ki.

4 K'a goota kan moo ki amba moo ni kan awoo ki bi m. Bala, ku diven go vηηη bi n goota kan ki, a b'a dam ma, an nyi da a zim y. B'a hodeem k'an awoo ki, k'awoo n a naasu moo ma y.»

5 «Moo m *diven go, awoo n'a vηηηoo. Goaa k'a a naasu moo ma, moo ni m naasu ma so, a zaa nyi dam guta, bala, ku moo ba kan awoo ki, awoo b'a dam ma a hosu ba y.

6 Ku goaa n a naasu moo ma, n y'a zom garga ra, amba govηηη ku n y'a ze ra ho bi m, an ga, n n'a gor n n'a da se re, an a bi.

7 K'awoo a naasu moo ma, moo lemim bi ni kan awoo ki, awoo n ho k'awoo le n taa bi ye, a y'a yire.

8 K'awoo nyi da guta, bi n ni nyintam moo Zi leboore, b'awoo gootam moo karundayino.»

9 «Ku Zi moo huare bi, moo awoo huare so. K'a goota moo huare no u.

10 K'awoo zu moo lero woo u, awoo goota moo huare no u, amba moo ni zum m Zi lero u, m goota a huare no u bi m.

11 Naa hi moo u awoo ni, ku moo heernyoo n bir kan awoo ki, k'awoo heernyoo n bir mηηηa paan....»

12 «Ba moo le bi n na: k'a ku huare, amba moo awoo huare bi m.

13 Goaa huare ba u an le da goaa k'a mustrbaa ka ze ma guoo k'a η huare ro woo minto y.

14 Ho ku moo hi awoo m bi, k'awoo ba, moo gaaasiboo n'awoo m.

¹⁵ Mɔɔ bi m yare m awɔɔ bir, m zibəənyɔnɔ y, bala, zibəənyɔ bi n hɔ k'a zuuba n'a bam bi dɔ y. Awɔɔ bir mɔɔ nawɔrɛ, m gɔaasɔbɔɔ, bala, hɔ kɔ mɔɔ ma m Zɪ zi bi, mɔɔ ka awɔɔ n a dɔ.

¹⁶ Awɔɔ bɛɛ mɔɔ hɔ ɔ y, mɔɔ y'awɔɔ hɔ ɔ, m zibəə ka awɔɔ ɔ, k'a ta, k'a nyɔ da, k'awɔɔ nyɔ bi nya y. Bi y'a ka, k'awɔɔ hɔ haay yɛ mɔɔ Zɪ bi han mɔɔ tɔ ma, a y'a kare awɔɔ ɔ.

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hum k'awɔɔ n a ba bi, k'a kɔ ŋɔa.»

Durnya sɔ a m

¹⁸ «Kɔ durnya sɔ awɔɔ m, k'a dɔ a ɔ, lɛɛ a ka an sɔ mɔɔ m.

¹⁹ Kɔ durnya bi zannɔ n'awɔɔ m, durnya bi hɔ k'a sɔ ɔ bi ŋɔam. Bi durnya bi zannɔ bɛɛ n'awɔɔ nɪ y. Mɔɔ y'awɔɔ hɔ ɔ durnya nɔ ɔ a hɔ, bi y'a ka, durnya n sɔ awɔɔ m.

²⁰ K'a hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ: zibəənyɔ n lɛ da a zuuba ra y. Kɔ ŋ fir ka mɔɔ ma, ŋ fir kare awɔɔ ma sɔ. Kɔ ŋ zu mɔɔ lemim b'ɔ, ŋ zure awɔɔ hɔ ɔ sɔ.

²¹ Ŋ naa haay bare awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bala, ŋ n Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi dɔ y.

²² Kɔ mɔɔ ɪ nɪ bɔr ŋ bire ɔ, m bi hɔ k'an ta ɔ hi ŋ nɪ, ŋ mimbɔnyaa bi nyɔntaŋ ɔ y. Bi dutaa naa, ŋ mimbɔnyaa bi sugur ba ɔ y.

²³ Gɔaa k'a sɔ mɔɔ m, sɔ a ɔ mɔɔ Zɪ m sɔ.

²⁴ Kɔ mɔɔ ɪ nɪ zibəəro nɔɔn duro kɔ gɔaa n a ba rɔ nɔɔm ba ŋ bire ɔ, ŋ mimbɔnyaa bi nyɔntaŋ ɔ y. Bi dutaa naa, ŋ yɪ ŋ yɪ, ŋn'a gu, ŋn'ɪ sɔm wɔɔ m, mɔɔ kan m Zɪ kɪ.

²⁵ A lɛ taa k'a hi a ɔ, lemim kɔ n y'a gɔrsɪra ba ŋ *lɛrɔ ci nɔ ɔ bi kɔ yɪ. <N sɔ mɔɔ m, b'a jɪ ba ɔ y.> »

²⁶ «Kɔ mɔɔ ta m Zɪ zi, mɔɔ Daahanzaa bi nyɔɔrɛ awɔɔ m. Sɪra *Espri k'a n'a tore m Zɪ zi bi, a mɔɔ kasetɪ kare a zim.

²⁷ Awɔɔ sɔ, awɔɔ mɔɔ kasetɪ kam, bala, awɔɔ ɪ kan mɔɔ kɪ hallɪ a sɪŋŋɪda ɔ.»

16

¹ «Naa haay hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, k'awɔɔ b'a gɛm zɛ y.

² Ŋ lare awɔɔ ra *sokɔmacɛrɔ ɔ. Dɔmɪm ta ɔ an nɪ zɛm, gɔaa k'a n'awɔɔ zɛm gɛr bi y'a hɔɔn dare a ɔ, mannɪ a ba, a ka Woso ɔ.

³ Ŋ y'a bare awɔɔ m nɛnnaaɔ, bala, ŋ n Zɪ dɔ, ŋ n mɔɔ dɔ sɔ y.

⁴ Naa hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, kɔ wakati bi bi bɔr, k'a hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ.»

Sɛnt-Espri zibəə

«Mɔɔ n lɛɛ ka m a hi awɔɔ m a sɪŋŋɪda ɔ y, bala, mɔɔ nyɔnta kan awɔɔ kɪ.

⁵ Bi naa ma bi, ta mɔɔ nawɔm Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi, b'awɔɔ bire ɔ bi, gɔaa ba ɔ, an nɪ mɔɔ larm, a ɔ: ta ɪ nawɔm ka?

⁶ Kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi minto y'a ka, awɔɔ heer n a zar.

⁷ Sɪra mɔɔ hi awɔɔ m. Awɔɔ daahan minto y'a ka, mɔɔ nɪ tare. Bi, kɔ mɔɔ n doo, Daahanzaa bi bi zere awɔɔ zi y. Bi kɔ mɔɔ doo, mɔɔ y'a nyɔɔrɛ awɔɔ m.

⁸ K'a mɪŋŋa bi bɔr, a mimbɔnyaa, tɪrgabaa kan dɔdɔkare kɪ, kɔ ŋ lonlɔ, a y'a hɪnkam durnyazannɔ m.

⁹ Mimbɔnyaa bɪncɛ ɔ, ŋ n sɪra ka mɔɔ ɔ y.

¹⁰ Tɪrgabaa bɪncɛ ɔ, ta mɔɔ nawɔrɛ m Zɪ zi, b'awɔɔ b'a yare a mɔɔ yɪ y.

¹¹ Dɔdɔkare bɪncɛ ɔ, n durnya cir bi dɔdɔ ka.»

¹² «Hɔ gɔta ta ɔ mɔɔ n n'a hire awɔɔ m, b'awɔɔ b'a dam ma, a ŋ si naa ma y.

¹³ Kɔ sɪra *Espri bi bi bɔr, a y'awɔɔ dam sɪra haay zaa ra, bala, a bɛɛ n n'a mɪŋŋa meer bare y, bi, a hɔ k'a n'a mam bi hire, a hɔ k'a nɪ zɛm bi dɪndare awɔɔ m.

¹⁴ A y'a lɛ bɔm mɔɔ ɔ, bala, a hɔ k'a nɪ mɔɔ ɔ bi sire, an a hi awɔɔ m.

¹⁵ Hó haay kó mǝǝ Zí n tam bí, mǝǝ hǝ m. Bí y'a ka, mǝǝ n a hí, mǝǝ ó, a hǝ kó mǝǝ n n'a hím bí híre awǝǝ m.»

Heerzar y'a bam heernyǝǝ

¹⁶ «A gǝǝta poore, awǝǝ b'a yare a mǝǝ yí mím ó y, bí k'a yí poore só, awǝǝ mǝǝ yím.»

¹⁷ A karíndanyúnǝ gǝsúnǝ y'a hím kó m, η ó: «Bó a a ηǝa k'a hí wǝǝ ní? A gǝǝta poore awǝǝ b'a yare a mǝǝ yí a mím ó y, b'a gǝǝta poore awǝǝ mǝǝ yíre, gǝǝ, ta mǝǝ nawǝre, m Zí zi?»

¹⁸ N n a híre, η ó: «Poore naa do jí le taa k'a hí, a ó lǝ? Wǝǝ bír hǝ k'a n'a hím bí jí dǝre y!»

¹⁹ Yeezuu k'a a dǝ a ó, karíndanyúnǝ wǝǝ le taa k'a a lar bí, a a hí η ní, a ó: «Laaka awǝǝ n'a dam kó han k'a mǝǝ mím bí jí dǝ ra? A gǝǝta poore awǝǝ b'a yare a mǝǝ yí a mím ó y, poore awǝǝ mǝǝ yíre.

²⁰ Súra paan... mǝǝ n'a híre awǝǝ m, awǝǝ nyí kare, a zee da, durnyazannǝ n bír a heer nyǝǝm. Awǝǝ heer y'a zarm, b'awǝǝ heerzar y'a bam heernyǝǝ.

²¹ Kó lǝ í nyí yíre, a í busum ma, a dǝmím k'a ku bí minto. Bí k'a nyí bí yí, a fír yíre bí tǝ bó a nǝ ó. Heernyǝǝ gǝta í kan kú k'a nyí yí durnya ó bí minto.

²² Bí minto y'a ka, awǝǝ ní heerzar nǝ ó naa ma, bí mǝǝ yí m yare, m awǝǝ yí heernyǝǝ nǝ ó, bí, heernyǝǝ bí do, gǝaa b'a dam ma, an a zar y.

²³ Ncínaaó, dǝmím bí do ó, awǝǝ b'a yare a mǝǝ lar hǝsí minto y. Súra paan... mǝǝ n'a híre awǝǝ m, k'awǝǝ hǝ ye mǝǝ Zí han mǝǝ tǝ ma, a y'a kare awǝǝ ó.

²⁴ A n ta, an dútaa ku, awǝǝ n hǝsí ye mǝǝ tǝ ma y. K'a hǝ ye, a y'a yíre, k'awǝǝ heernyǝǝ bí n bír múnǝa paan....»

Yeezuu bǝr durnya ra

²⁵ «Naa haay hí mǝǝ ó awǝǝ m *hǝbǝkǝrenoom m, bí wakati í zem mǝǝ bí m yare, m meer ba kan awǝǝ kú ncínaaó y. Mǝǝ Zí bí mím híre awǝǝ m paan....

²⁶ Hinni bí do ó bí, awǝǝ hǝ yem mǝǝ tǝ ma, bí mǝǝ n a hí awǝǝ m, mǝǝ ó, mǝǝ yaa dam Zí m awǝǝ tǝ ma y.

²⁷ Bala, Zí b'awǝǝ ηǝa. K'awǝǝ mǝǝ ηǝa, a sí só, a ó, m to mǝǝ ó Woso zí bí minto.

²⁸ M to mǝǝ ó Zí zí, m bǝr durnya ó. Bí naa ma bí, bó mǝǝ nawǝm durnya ó, m n ní tam Zí zí.»

²⁹ A karíndanyúnǝ wǝǝ n a hí m, η ó: «Ba íbú ní meer bam paan... kǝere í wǝ saa hǝbǝkǝrenoom dare haay ma na.

³⁰ Kǝere naa, wǝǝ dǝ wǝǝ ó íbú hǝ haay dǝ, íbú le baa kó gǝaa n í lar y. Bí y'a ka, wǝǝ n a dǝ múnǝa wǝǝ ó, í to íbú ó Woso zí.»

³¹ Yeezuu n a nyí bó η nǝ, a ó: «Dútaa awǝǝ bǝkare an n'a híre a ó, awǝǝ súra ka kǝere ra?

³² Ba wakati n ní zem na, b'a lee ku kǝere, awǝǝ hísigá dam, gǝaa biyǝǝ n bír tare a le a le, a mǝǝ to m deem. Bí mǝǝ bí m deem ní y, Zí í kan mǝǝ kú.

³³ Naa hí mǝǝ ó awǝǝ m k'a laafí yí mǝǝ zí. Awǝǝ í fír yíre nǝ ó durnya naa do nǝ ó. Bí k'a heer ba kookoo, mǝǝ bǝr durnya ra.»

17

Yeezuu yaadare

¹ Kó Yeezuu meer ba ncínaaó bí, a a bóota an dúga brama, an a hí, a ó: «M Zí, wakati a ku, í Nyí bí tǝ busu, k'í Nyí bí n a da ma, an í tǝ busu só.

² Panǝa k'íbú ka ó gǝaa haay burǝ ó bí, a *mísírbaa k'a nyare ba ó bí kam gǝǝǝ haay k'íbú η ka ó rǝ wǝǝ ó.

³ Bala, mísírbaa k'a nyare ba ó bí, kó η y'íbú dǝ bí m, íbú k'í m Woso a deem paan... kan gǝaa k'íbú nyǝǝ Yeezuu *Krista bí kú.

⁴ Mɔɔ m lɛ bɔ ɪbu ɔ tara bure ɔ. Zibəə k'ɪbu ka mɔɔ ɔ kɔ ma ba bi, mɔɔ ba, m a nya.

⁵ Kɛɛɛ bi, Zi, mɔɔ da ɔ ɪ zi, cirbəə niŋŋə kɔ mɔɔ n ta m ɪ zi, bi ma bi, durnya n nyɪnta ɔ bi m.»

⁶ «Gɔɔ niŋŋoo k'ɪbu ŋ bɔ ɔ durnya nɔ ɔ, ɪ ŋ ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ ɪbu tɔ hɪnka ŋ ni. Nyɪnta ŋ y'a ɔ ɪbu gɔɔ, ɪ ŋ ka mɔɔ ɔ, bi ŋ zu ɪbu lemim b'ɔ.

⁷ N y'a dɔ kɛɛɛ, ŋ ɔ, hɔ haay k'ɪbu ka mɔɔ ɔ bi, a to a ɔ ɪbu zi.

⁸ Lemim kɔ mɔɔ hi ŋ ni bi, ɪbu n a ka mɔɔ ɔ bi m. N y'a si, ŋn'a dɔ sɪra paan... ŋ ɔ, bɔ mɔɔ ɔ ɪbu zi, ŋn'a si, ŋ ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.

⁹ Mɔɔ ɪ yaa dare ŋ minto. Mɔɔ bir yaa dam durnya minto y, yaa mɔɔ n'a dam gɔɔ k'ɪbu ŋ ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ minto. ɪbu gɔɔ m.

¹⁰ Bi, hɔ haay k'an mɔɔ hɔ bi, ɪbu hɔ m sɔ, amba hɔ haay k'a n'ɪbu hɔ bi, mɔɔ hɔ m. Mɔɔ leɔɔɔɛ yɪ ŋ gɔr zi.

¹¹ Bi, mɔɔ bi maasɛ bam durnya nɔ ɔ dɔ y, ŋ miŋŋɔɔ gɔɔtare ŋ n bir durnya nɔ ɔ. Zɛ mɔɔ nawɔɛ ɪbu zi. M Zi miŋŋa, dɔ ŋ ma ɪ tɔ k'ɪbu ka mɔɔ ɔ bi minto, kɔ ŋ ni bir deem, amba wɔɔ n deem bi m.

¹² Kɔ mɔɔ nyɪnta kan ŋ ki bi, dɔ mɔɔ nawɔɛ ŋ ma ɪbu tɔ k'ɪbu ka mɔɔ ɔ bi minto. Mɔɔ ku ŋ la, bi ŋ gɔaa deem n nyaam ni y, kɔ n bi m, nyaanlezaa bi m, kɔ *Wosoci meerbaarɔ wɔɔ n kɔ yɪ.»

¹³ «Zɛ mɔɔ nawɔɛ ɪbu zi kɛɛɛ, bi meerbaarɔ nɔɔn duro ba mɔɔ nawɔm durnya nɔ ɔ kɔ ŋ ni mɔɔ heernyɔɔ yɪ haay.

¹⁴ Mɔɔ ɪbu lemim bi ka ŋ ɔ, durnya n sɔ ŋ ni, kɔ durnya hɔɔ bɛɛ ni ŋ ni, amba durnya hɔ bɛɛ m mɔɔ m bi minto.

¹⁵ Mɔɔ n a ye k'ɪbu ni ŋ bɔ durnya ɔ y, bi, k'ɪ dɔ ŋ ma Sutaana minto.

¹⁶ Durnya hɔɔ bɛɛ y, amba durnya hɔ bɛɛ m mɔɔ m bi m.

¹⁷ A ka k'ɪ sɪra bi n ŋ ba a hɔ. ɪbu lemim bi sɪra m.

¹⁸ Amba ɪbu mɔɔ nyɔɔ durnya nɔ ɔ bi, ŋ nyɔɔ mɔɔ nawɔm durnya nɔ ɔ sɔ.

¹⁹ N minto, mɔɔ yɪ m miŋŋa kam, kɔ ŋ miŋŋɔɔ n a miŋŋɔɔ ka sɪra minto.»

²⁰ «Yaa bɛɛ mɔɔ n'a dare ŋ minto bala y. Yaa mɔɔ n'a dam gɔɔ kɔ ŋ ni zem bi sɪra ka mɔɔ ɔ, ŋ meerbaarɔ wɔɔ tɔ ma rɔ wɔɔ minto sɔ.

²¹ Zi, kɔ ŋ haay n bir deem amba ɪbu n ni kan mɔɔ ki, mɔɔ ni kan ɪbu ki bi m. Kɔ ŋ n nyɪnta kan wɔɔ ki sɔ, kɔ durnya n a si, a ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.

²² Bi mɔɔ, mɔɔ leɔɔɔɛ k'ɪbu ka mɔɔ ɔ bi ka ŋ ɔ, kɔ ŋ ni bir deem amba wɔɔ n deem bi m.

²³ Kɔ mɔɔ n bir kan ŋ ki amba ɪbu ni kan mɔɔ ki bi m. Kɔ ŋn'a zɛ kɔ ra deem kɔ durnya n a dɔ a ɔ, ɪbu mɔɔ nyɔɔ, ɪ ŋ ŋsa amba ɪbu ɪ mɔɔ ŋsa bi m.»

²⁴ «Zi, mɔɔ lɛ taa bɪncɛ kɔ mɔɔ n ta ɔ bi, kɔ gɔɔ k'ɪbu ŋ ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ n bi nyɪnta kan mɔɔ ki b'ɔ sɔ, kɔ ŋ ni leɔɔɔɛ k'ɪbu ka mɔɔ bi yɪ, bala, ɪbu lɛɛ ka ɪ mɔɔ ŋsa bi ma bi, durnya n nyɪnta ɔ y.

²⁵ M Zi k'an tɪrga, durnya k'a n ɪbu dɔ bi, mɔɔ ɪbu dɔ. Bi, nawɔnɔ a dɔ, ŋ ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.

²⁶ Mɔɔ ka ŋn'ɪbu dɔ, bi mɔɔ yɪ m yare m a ka ŋn'ɪ dɔ, kɔ ŋɔare k'ɪbu mɔɔ ŋsam bi m nyɪnta ŋ ɔ, kɔ mɔɔ n bir kan ŋ ki.»

18

Yeezuu nyasɔɛ

(Matiyee 26.47-56; Marki 14.43-50; Likki 22.47-53)

¹ Kɔ Yeezuu meer bi ba ncɪnaas bi, a a hɔr kan a *karɪndanyɔnɔ wɔɔ ki, an bra Sedrɔn bɔrko bi ma. Gɔsɪra ni b'ɔ, an gasɔ ɔ kan a karɪndanyɔnɔ wɔɔ ki.

² Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi bince bi do, bala, Yeezuu tir ta b'u kan a karindanyinwo woo ki.

³ Zidas ka *Rom sordarwo woo lee kan Wosocce domazannoo ko *wosocemannibonno jitannoo woo n ka ro woo ki, kan *farizeenro ki, nni bur gosira o b'u kan yar mor ki, fitirero ki, nni se gungu.

⁴ Yeezuu k'a ho k'a ni zem b'a yi bi do bi, a a zo, an a hi n ni, a u: «Nka awoo n'a kam ma?»

⁵ N n a nyi bo no, n u: «Nazareti Yeezuu.» A n a hi n ni, a u: «A m moo m.» Bi, Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi yi n barla.

⁶ Yeezuu k'a naa hi n ni bi, n y'a bo a kur m, n'a dundo.

⁷ Yeezuu n a ya, an n lar, a u: «Nka awoo n'a kam ma?» N n a nyi bo o, n u: «Nazareti Yeezuu.»

⁸ Yeezuu n a nyi bo n no, a u: «Moo hi awoo m, moo o, a m moo m. K'a ka awoo nawom moo ma, k'a nawonno to, nni cem.»

⁹ Meerbaa ko Yeezuu a hi bi, ko an n'a yire ncinaa: «Goo k'ibu n ka moo o ro woo, moo n deem to, an nyaam y.»

¹⁰ Simoon Piyee nyinta kargu m, an a gaa o, an wosocemannibor jitaare bi ziboenyi ze an a bisu tor gu ma. Ziboenyi bi do to m Malkus.

¹¹ Yeezuu n a hi Piyee m, a u: «I bo, i i kargu bi du a caan o. Moo bi firyire ninne ko moo Zi a ka moo o bi yim na?»

¹² Sordarwo woo kan a cir bi ki kan ziforo Wosocce domazannoo woo ki Yeezuu nyaso, n'a woro sur.

N ta Yeezuu m wosocemannibor jitaare Hanni taa

¹³ Lee n y'a ka, nni ta m Hanni zi. Bi, Hanni nyimboree zim m *Kayifo m. Kayifo bi, wosocemannibor jitaare m doora bi do o.

¹⁴ Kayifo deem-deem bi do i ziforo woo dondo, a u: ko gaa deem ga gaa haay minto, a jira bi.

(Matiye 26.69-70; Marki 14.66-68; Likki 22.55-57)

¹⁵ Simoon Piyee kan karindanyi vanta ki zu Yeezuu je o. Bi, ko wosocemannibor bi karindanyi deem bi do bi, a gaso kan Yeezuu ki wosocemannibor jitaare bi har o b'u.

¹⁶ Piyee n jum garga ra, halle ma, karindanyi deem ko wosocemannibor jitaare b'a do bi bo, an meer ba kan lo k'a ni dom har bi le ma bi ki, an Piyee gaa, an gaso m.

¹⁷ Ziboenyilo k'a ni dom halle ma bi n a hi m, a u: «Gaa naa do, a karindanyinwo woo gaa deem bee n'ibu m so ra?» Piyee n a nyi bo o, a u: «Ayy..., a bee m moo ni y.»

¹⁸ Ziboenyino woo kan Wosocce domazannoo woo ki se he, nni nyi kam ma, bala, nyee m i bare. Piyee nyinta kan n ki, an ni nyi kam ma so.

(Matiye 26.59-66; Marki 14.55-64; Likki 22.66-71)

¹⁹ Wosocemannibor jitaare bi ni Yeezuu larm a karindanyinwo woo ma kan a hodindare bi ki.

²⁰ Yeezuu n a nyi bo o, a u: «Moo pa da gaa haay m, moo ho dunda gooo m domum haay *sokumaceru o kan *Wosocce o ki, bince ko ziforo haay n'a som ko ma o, bi moo n hosi nyaakom da, m a hi y.

²¹ Bo minto m, ibu ni moo larle? Ho ko moo hi bi, gooo ko n y'a tor ka moo ma ro woo lar. N ho ko moo hi bi do munja.»

²² Yeezuu k'a naa hi bi, Wosocce domazaa deem k'a nyinta b'u b'a wo ta re, an n'a hire, a u: «Bo minto m, ibu n'a nyi bom wosocemannibor jitaare m ncinaa?»

²³ Yeezuu n a nyi bo no, a u: «Ko njaar moo ba, k'i hi m m. Bi ko sira moo hi, bo minto, i ni moo zere?»

²⁴ Bı je ɔ bı, Hannı a ka, ηnı Yeezuu sur, ηnı ta m wosocemannıbər jıtaare *Kayiifo zi.

(Matiyee 26.71-75; Markı 14.69-72; Likki 22.58-62)

²⁵ Bı ma bı, Sımɔɔn Pıyeer ı nyı kam se ma. N n a hı m, n ɔ: «A karındanyıno wɔɔ ɔɔaa deem bɛɛ n'ıbu m na?» Pıyeer n bıstı ka, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y!»

²⁶ Wosocemannıbər jıtaare bı zıbəənyı kɔ Pıyeer a tɔr ɔɔ ma bı danyı n a hı m, a ɔ: «Mɔɔ n ıbu yı ɔɔsıra ɔ b'ɔ kan kı ra?»

²⁷ Pıyeer n a ya, an bıstı ka. Lɛem bı, koo n baa da.

N ta Yeezuu m Pılatı taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Markı 15.1-5; Likki 23.1-5)

²⁸ N bɔ Yeezuu m Kayiifo har ɔ, ηnı ta m dɔdɔkare bınce ɔ. Bı ma bı, wutigɔta m. ɔɔɔ kɔ η ta m nɔ wɔɔ n ɔɔsɔ dɔdɔkare bınce ɔ b'ɔ y, a y'a *dintim ka a ma, a n a da ma a *pakki cibsa bı bı y.

²⁹ Bı minto bı, *Pılatı n bɔ an ta η zi garga ra b'ɔ, an a hı η nı, a ɔ: «Bɔ mim awɔɔ n'a kam ɔɔaa naa do ra?»

³⁰ N n a nyı bɔ ɔ, η ɔ: «Kɔ ɔɔaa naa do, kɔ zıbonyaa bɛɛ a a ba, wɔɔ y'a nyasɔre ɔ a ka ıbu ɔ ra?»

³¹ Pılatı n a hı η nı, a ɔ: «K'a gaa a dɔdɔ ka a zim amba awɔɔ *lɛrɔ wɔɔ n'a hum bı m.» Zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ n a hı m, η ɔ: «N n lɛ ka wɔɔ ɔ k'ɔ ɔr zɛ y!»

³² Meerbaa kɔ Yeezuu a ba, a zɛ zaa minto bı, yı an nawɔre nɔnnaaɔ, an kɔ yı.

³³ Pılatı n ɔɔsɔ dɔdɔkare bınce ɔ b'ɔ, an Yeezuu bir an a lar, a ɔ: «Zıfɔrɔ cir n'ıbu m nı?»

³⁴ Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «ıbu nı naa hıre ı zim ɔɛ? ɔɛɛ, ɔɔɔ ɔɔsınnɔ ı mɔɔ mim hı ıbu nı?»

³⁵ Pılatı n a nyı bɔ nɔ, a ɔ: «Zıfɔ bɛɛ m mɔɔ nı y. ıbu dogɔɔɔ, wosocemannıbənno jıtanno y'ıbu nyasɔ, ηn'ıbu ka mɔɔ ɔ! Bɔ ıbu ba?»

³⁶ Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ cirbəə bı, durnya naa do hɔ bɛɛ y. Kɔ mɔɔ cirbəə bı durnya naa do hɔ nı, mɔɔ dɔmazanno yar bam kɔ η bı mɔɔ nyasɔ, ηnı mɔɔ ka zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ ɔ y. Bı mɔɔ cirbəə bı, durnya naa do hɔ bɛɛ y.»

³⁷ Pılatı n a hı m, a ɔ: «K'a maam cir n'ıbu m wa?» Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «ıbu y'a hı, ı zim, cir m mɔɔ m. Yı mɔɔ ɔ m bɔr durnya ɔ, kɔ m bı sıra kasetı ka. ɔɔaa k'a sıra ηɔa bı, a y'a tɔr kam mɔɔ leer ma.»

³⁸ Pılatı n a hı m, a ɔ: «Bɔ m sıra?»

(Matiyee 27.15-31; Markı 15.6-20; Likki 23.13-25)

K'a naa hı bı, a a ya, an ta garga ra b'ɔ, an aa zıfɔrɔ wɔɔ yı, an a hı η nı, a ɔ: «Kɔ mɔɔ nı, mɔɔ n mim kɔ ɔɔaa naa do a zar bı yı y.

³⁹ K'a mim ka awɔɔ m, kɔ pakki cibsa a zɔ, kɔ m ɔɔaa bɔ, m wɔ saa bı, awɔɔ lɛ taa kɔ m zıfɔrɔ cir bı bɔ, m wɔ saa ɔɛ?»

⁴⁰ N n'ı zee dare, η ɔ: «Naa do bɛɛ y, k'a Barabas bɔ!» A n bɔkare, Barabas bı do, ɔrzer m.

19

¹ *Pılatı n a ka, ηnı Yeezuu zɛ madıro m.

² Rɔm sɔrdaarɔ n laa waa, ηn'a ku a mim ma, ηnı cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɔ m sa, ηn'a da ra,

³ ηn'a zɔ ma, ηn'a hıre, η ɔ: «Wɔɔ ı yaa dare ıbu m, zıfɔrɔ cir!» N n'a wɔ tıntam lɛ.

⁴ Pılatı n a bɔ, an bɔ garga ra, an a hı zıfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ yı ra, mɔɔ y'a gaare, m bɔ m garga ra naa ɔ. Awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ n mim k'a a zar bı yı y.»

⁵ Yeezuu n bɔ garga ra b'ɔ, kan laa bı kı, cinno huu bı kı a ra. Pılatı n a hı η nı, a ɔ: «Ba ɔɔaa bı n na.»

⁶ Kɔ wosocemannibɛnno jɪtanno kan a gɔɔ wɔɔ kɪ a yɪ bɪ, ɲ y'a sɪɲɲɪda ba, ɲn'ɪ zee dare, ɲ ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma, k'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Pɪlatɪ n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a gaa a wɔ gɔdarkɔra ma a zim. Bala, mɔɔ n hɔsɪ yɪ, an a ba, an bɔnyaa y.»

⁷ Zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ n a nyɪ bɔ nɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɪ lɛ m, bɪ kan wɔɔ lɛ bɪ kɪ, a a ga zɛ m, bala, a a mɪɲɲa sa, an a ba Woso Nyɪ!»

⁸ Kɔ Pɪlatɪ mim naa do ma bɪ, dabɔɔ a nyasɔ an lɛ da biisi m.

⁹ A n a bɔ, an ta dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ, an a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «ɪ to ɪbɪ ɔ ka?» Yeezuu n hɔsɪ nyɪ bɔ nɔ y.

¹⁰ Pɪlatɪ n a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ bɪr a nyɪ bɔm mɔɔ nɔ ra? ɪbɪ n a dɔ, ɪ ɔ, mɔɔ m da ma, m wɔ saa ɪbɪ ma ra, gɛɛ, mɔɔ m da ma, m a ka, ɲn'ɪbɪ wɔ gɔdarkɔra ma ra?»

¹¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «ɪbɪ b'ɪ dam ma ɪ hɔsɪ ba mɔɔ m k'a a to bɛɛ n y'a ɔ brama, n n lɛ ka ɪbɪ ɔ y. Bɪ minto y'a ka sɔ, gɔaa k'a mɔɔ nyasɔ an mɔɔ ka ɪbɪ ɔ bɪ, mimbɔnyaa gandaara a a ba!»

¹² Bɪ tɛkka ma, Pɪlatɪ y'a kam ma k'a wɔ saa ma, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ zee dare ɲ ɔ: «K'ɪbɪ wɔ saa ma, *Rɔm cir gɔaasɪba bɛɛ n'ɪbɪ m dɔ y! Bala, gɔaa k'a mɪɲɲa ba cir bɪ, cir bɪ jum m.»

¹³ Pɪlatɪ k'a naa ma bɪ, a a ka, ɲnɪ bɔ Yeezuu m. Pɪlatɪ n nyɪnta dɔdɔkare gɔ bɪ ra, bɪncɛ kɔ n'a birm *ebree lemim m Gabata b'ɔ.

¹⁴ Pakkɪ cɪbsa *bankare hinnɪ m, sinuu ɔ. Pɪlatɪ n a hɪ zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ cir bɪ ba n nɪ!»

¹⁵ ɲ n'ɪ zee dare, ɲ ɔ: «K'a zɛ gər! K'a zɛ gər! K'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Pɪlatɪ n a hɪ, a ɔ: «M awɔɔ cir bɪ wɔ gɔdarkɔra ma ra?» Wosocemannibɛnno jɪtanno wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ ba cir vanta m kɔ Rɔm cir bɛɛ y.»

¹⁶ Pɪlatɪ n Yeezuu ka ɲ ɔ, kɔ ɲ n'a wɔ gɔdarkɔra ma.

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.32-44; Markɪ 15.21-32; Likki 23.26-43)

ɲ n Yeezuu nyasɔ.

¹⁷ Yeezuu n a gɔdarkɔra busu a zim, an bɔ, an ta bɪncɛ kɔ n n'a birm Minkorgo, n n'a hum ma ebree lemim m Golgotaa b'ɔ.

¹⁸ Bɪncɛ bɪ do ɔ, ɲ y'a wɔ ɔ gɔdarkɔra ma kan gɔɔ huɪyɔɔ kɪ, deem jɪsa, deem bɪsɪ, Yeezuu nɪ ɲ bire ɔ.

¹⁹ *Pɪlatɪ n gɔrsɪra ba warga ma, an a wɔ gɔdarkɔra b'ɔ, an n'a hire, a ɔ: Yeezuu Nazaretɪ gɔaa, zɪfɔrɔ cir.

²⁰ Zɪfɔrɔ gɔɔ gɔta warga bɪ karɪnda ba, bala, bɪncɛ kɔ ɲ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma bɪ bɪ laatɔ tara nɔ bɪ ma y. B'a gɔrsɪra ba n y'a ɔ ebree lemim m, grekkɪ lemim m, kan laten lemim kɪ m.

²¹ Zɪfɔrɔ *wosocemannibɛnno jɪtanno wɔɔ n a hɪ Pɪlatɪ m, ɲ ɔ: «ɪ b'a gɔrsɪra ba zɪfɔrɔ cir y, a gɔrsɪra ba: A a hɪ, a ɔ, zɪfɔrɔ cir n a mɪ.»

²² Pɪlatɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ kɔ mɔɔ gɔrsɪra ba bɪ, a ba mɔɔ ɔ.»

²³ Kɔ Rɔm sɔrdaarɔ wɔɔ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma, ɲn'a nya bɪ, ɲ y'a huuro gɔr, ɲn'a jir lɛ si. Gɔaa biyɛə a yɪ deem. Zaba b'ɪ gɔɔta. A ba n y'a ɔ deem jilli.

²⁴ Sɔrdaarɔ wɔɔ n'a hum kɔ m, ɲ ɔ: «ɔ b'a kaansɔ y, ɔ pɔɛɛga da ma, ɔ dɪga a, kɔ nka n n'a yɪɛ.» Kɔ *Wosoci bɪ meerbaa naa do n kɔ yɪ: <ɲ mɔɔ huuro jinjir kan kɔ kɪ, ɲnɪ pɔɛɛga da mɔɔ zaba ma.> Hɔ kɔ sɔrdaarɔ wɔɔ a ba bɪ n naa.

²⁵ Yeezuu gɔdarkɔra bɪ jɪr ɔ bɪ, a da ɪ jɪnɪm b'ɔ kan a da bɪ dam kɪ, Klopas lɔ Maarii kɪ, kan Magdalaa kɔ Maarii kɪ.

²⁶ K'a a da bɪ yɪ kan a karɪndanyɪ k'a ɲɔa bɪ kɪ bɪ, a a hɪ a da bɪ m, a ɔ: «M naa, ba ɪ nyɪ n na!»

²⁷ Bɪ jɛ ʊ bɪ, an a hɪ a karɪndanyɪ bɪ m, a ʊ: «Ba ɪ da n na!» Wakatɪ bɪ do ma, karɪndanyɪ b'a da bɪ gaa, an doo m.

(Matiyee 27.45-56; Marki 15.33-41; Likki 23.44-49)

²⁸ Yeezuu k'a a dɔ kɛɛɛ a ʊ, hɔ haay ba an nya, kɔ *Wosoci meerbaarɔ wɔɔ n kɔ yɪ bɪ, a a hɪ, a ʊ: «Mɪst nɪ mɔɔ zɛm.»

²⁹ Gɛr ɪ nyɪnta b'ʊ bɛɛ hɛɛnr n a han. N n *hizɔp gɔ sa ηnɪ hɔ k'an mafɔ-mafɔ kɔsɪ ma, ηn'a nyɔɔ bɛɛ hɛɛnr ma, ηn'a ka Yeezuu ʊ.

³⁰ Kɔ Yeezuu bɪ mi bɪ, a a hɪ, a ʊ: «Hɔ haay ba an nya.» A n a mim zuutə, an ga.

Ma kan hi kɪ

³¹ Kɔ pakki cibsa *bankarɛ hinnɪ m bɪ, nyibəə gasɔ zɪfɔrɔ wɔɔ ʊ, η lɛ baa kɔ gəəno wɔɔ n gɔɔta gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma *sabaa hinnɪ ʊ b'ʊ y. Sabaa bɪ do, cibsa gɔta m. N y'a yɛ *Pɪlatɪ han, k'a η gannɔ yɪnyar, k'a η zer gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma.

³² Sɔrdaarɔ wɔɔ n bɪ gɔɔɔ kɔ η yɪ η wɔ gɔdarkɔra ma kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ gannɔ yɪnyar: lɛɛkarɛzaa bɪ kan a nyaɔɛzaa bɪ kɪ.

³³ Kɔ η lee ku Yeezuu zi bɪ, η yaa dɪga a, a ga kara, bɪ η n a gannɔ yɪnyar y.

³⁴ Bɪ sɔrdaarɔ wɔɔ gɔaa deem a hɔn sɔɔn m a boon ma, ma n bɔ kan hi kɪ.

³⁵ Gɔaa k'a yɪ b'a kasetɪ ka, b'a kasetɪ bɪ sɪra m. B'a dɔ, a ʊ, sɪra an n'a hɪm, k'awɔɔ n a si sɪra sɔ.

³⁶ Sɪra m, ba naa haay ʊ, kɔ *Wosoci meerbaa naa do n kɔ yɪ: «A yaarɔ wɔɔ haay deem taan... bɪ yarlɛ y.»

³⁷ Wosoci bɪ bɪnce niŋŋə ta ʊ, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «N zɛm bɪ gɔaa kɔ η y'a hɔn bɪ yɪ.»

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Marki 15.42-47; Likki 23.50-56)

³⁸ Minno nɔɔn duro kɔ η cem bɪ, Arimatee kɔ gɔaa Zozɛf k'a nyɪnta Yeezuu karɪndanyɪ sɛɛɛ, nyɪ k'a n'a bam zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ m bɪ minto. A bɪ zaa yɛ *Pɪlatɪ han k'a Yeezuu gɛr bɪ sa. Pɪlatɪ n zaa ka, an bɔr an b'a gɛr bɪ sa.

³⁹ Nikodem bɔr sɔ. A ɪ nyɪnta an ta Yeezuu zi gunuu ʊ bɪ. A *mɪr war kɔ ma kan tidəər kɔ n n'a birm alɔɛsɪ kɪ, n a a zɔ a cilo bukərku ma.

⁴⁰ N n Yeezuu gɛr bɪ sa, ηnɪ pɛɛrarɔ bumburgu ma kan tidəər kɪ amba zɪfɔrɔ gɛr birle m.

⁴¹ Brikə nɪ bɪnce kɔ η Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma ʊ b'ʊ, brikə bɪ do nɔ ʊ, yaa daa nɪ b'ʊ, n n gɛr bir ʊ cɪna y.

⁴² Bɪ kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a bankarɛ *sabaa k'a n'a bam k'a sɪŋŋɪda sa minto bɪ, bɪ yaa bɪ do k'an jɪnjɛm sɔ bɪ, η Yeezuu bir ʊ.

20

Karɪndanyɪnɔ ta yaa ra

(Matiyee 28.1-8; Marki 16.1-8; Likki 24.1-12)

¹ *Hatɔ hinnɪ b'ʊ wutigɔta m, bɪ ma bɪ dɔ n mɛ y, Magdalaa Maarii ta yaa ra b'ʊ, a yaa dɪga a, n jaa bɪ gɔ yaa bɪ lɛ rɛ.

² A n bra si, an aa Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr yɪ, kan karɪndanyɪ deem kɔ Yeezuu a ηɔa bɪ kɪ, an a hɪ η nɪ, a ʊ: «N Zuuba bɔ yaa b'ʊ, bɪ wɔɔ n a dɔ kɔ ta n y'a ʊ m ka y.»

³ Pɪyɛɛr n bɔ kan karɪndanyɪ deem bɪ kɪ, ηnɪ ta yaa ra b'ʊ.

⁴ N hɪya haay bra si, karɪndanyɪ deem bɪ bra si, an cem Pɪyɛɛr han, an lɛɛ ka yaa ra b'ʊ.

⁵ A n zerga an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ηn'ɪ kuntəm b'ʊ. Bɪ, a n gasɔ y.

⁶ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a zu a jɛ ʊ bɪ, a lee ku sɔ. A n gasɔ yaa bɪ nɔ ʊ, an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ηn'ɪ kuntəm b'ʊ,

⁷ kan pɛɛra kɔ n y'a burgu a mim ma bɪ kɪ. Bɪ, bɪ n nyɪnta kan pɛɛrarɔ wɔɔ kɪ y. A hɪŋŋu n y'a ʊ, n n a cɪnta bɪnce vanta ʊ.

⁸ Karındanyı k'a lɛɛ ka an lee ku bı gaso yaa ɔ b'ɔ kɛɛɛ. A n a yı, an sıra ka.

⁹ Bı η gɔɔta, η n *Wosoci bı jı ma y. Bala, a a hı, a ɔ, Yeezuu y'a mım bɔη ɔ gəəno bire ɔ.

¹⁰ Bı kur bı, karındanyıno wɔɔ a wusigə, ηnı doo.

Magdalaa kɔ Maarii Zuuba yı
(*Matiyee 28.9-10; Markı 16.9-11*)

¹¹ Maarii gɔɔta garga ra yaa bı jır ɔ, an nı nyi kam. K'a nı nyi bı kam bı, a zerga, an dıga yaa b'ɔ,

¹² an malɛɛkarɔ yı hıya, ηn'ı huu furo m a ma, ηnı nyınta bınce kɔ η Yeezuu gər bı wɔta ɔ b'ɔ. Deem n'a mım ma, deem n'a ganno ma.

¹³ N n a hı lɔ bı m, η ɔ: «Bɔ nyi ıbu n'a kare?» A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba n y'a busu, bı kɔ ta n y'a ɔ m ka, mɔɔ n a dɔ y.»

¹⁴ K'a nı meer bı bam bı, a a bɔ an dıga, an Yeezuu yı an nı jınum b'ɔ, b'a n a dɔ, a ɔ, Yeezuu nı y.

¹⁵ Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Lɔ, bɔ minto ı nı nyi kare? Nka ıbu nı kam ma?» Lɔ bı hɔɔn ɔ bı, brikə bı dɔmazaa m, a ɔ: «Zuuba, k'ıbu y'a busu, k'ı bınce hınk a mɔɔ m, mɔɔ yaa busu.»

¹⁶ Yeezuu n a hım, a ɔ: «Maarii». A n a wusigə, an a hı m *ebree lemim m, a ɔ: «Rabuni» bı lɛ taa k'a hı, a ɔ: «Karınsaamba.»

¹⁷ Yeezuu n a hı m, a ɔ: «İ bı mɔɔ da jım ɔ y, mɔɔ n ta m Zı zi cına y. Bı, ta ı yaa hı mɔɔ danyıno wɔɔ m, ı ɔ, mɔɔ ı tare m Zı k'a n'awɔɔ Zı bı zi, mɔɔ Woso k'a n'awɔɔ Woso bı zi.»

¹⁸ Magdalaa kɔ Maarii bı n b'a hı karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba yı, hɔ k'a hı mɔɔ m bı ba n nı!»

Karındanyıno Zuuba yı
(*Matiyee 28.16-20; Markı 16.14-18; Likki 24.36-49*)

¹⁹ Hinni bı do yırbəə m, k'a nyınta *hatɔ hinni bı, karındanyıno wɔɔ cɛlɛrɔ tınta a ma nyi kɔ η n'a bam zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ m bı minto. Yeezuu n bɔr, an bı jım η bire ɔ, an a hı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı.»

²⁰ K'a nı meer bı bam bı, a a wɔrɔ wɔɔ hınk a η nı kan a boon bı kı. Kɔ karındanyıno wɔɔ Zuuba yı bı, η haay heer nyɔɔ.

²¹ Yeezuu n a ya, an a hı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı. Kɔ mɔɔ Zı mɔɔ nyɔɔ bı, mɔɔ y'awɔɔ nyɔɔm sɔ.»

²² K'a meer ba ncınaaɔ bı, a hoon si η ma, an a hı η nı, a ɔ: «K'a *Sent-ɛspri si.

²³ Gɔɔɔ k'awɔɔ n nı η mimbonyaaro sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η sugur yıɛ. Gɔɔɔ k'awɔɔ bı η mimbonyaaro sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η bı sugur yıɛ y.»

Yeezuu kan Toma kı

²⁴ Bı ma bı, buerehıyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Toma kɔ n n'a birm Didim bı n nyınta kan η kı Yeezuu hınkare dɔmım b'ɔ y.

²⁵ Karındanyıno gɔsıno wɔɔ n a hı m, η ɔ: «Wɔɔ Zuuba yı!» A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n karɔ wɔɔ yaarɔ yı a wɔrɔ wɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ n m nyɔkım nyɔɔ ka yaa deem ɔ, kɔ mɔɔ n m wɔ du a boon b'ɔ, mɔɔ b'a sire y.»

²⁶ Dɔmım sinnyə kur bı, karındanyıno wɔɔ a ya, ηn'a zɛ kɔ ra har ɔ b'ɔ, Toma nı kan η kı. Yeezuu n bɔr, bı ma bı, η cɛlɛrɔ wɔɔ tınta, an bı jım η bire ɔ, an a hı η nı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı.»

²⁷ Bı jɛ ɔ bı, an a hı Toma m, a ɔ: «İ zɔ, ı ı nyɔkım nyɔɔ naa ɔ, k'ı dıga mɔɔ wɔrɔ ma, ı wɔ bı da mɔɔ mɛ ma, k'ı nyɔɔ mɔɔ boon ɔ, k'ı sıra ka kɛɛɛ, k'ı ba sırakarezaa.»

²⁸ Toma n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba, mɔɔ Woso.»

²⁹ Yeezuu n a hı m, a ɔ: «K'ıbu mɔɔ yı bı y'a ka, ıbu n sıra ka mɔɔ ɔ. Mimbirenyıntazanno m gɔɔɔ kɔ η n a yı, bı η sıra ka rɔ wɔɔ m.»

Hɔ niŋŋə k'a ka n n ci bi

gɔrsira ba bi

³⁰ Yeezuu hoserlo ba gɔta karɔndanyɔnɔ wɔɔ mɔm ɔ bi n n a gɔrsira ba ci naa do nɔ ɔ y.

³¹ Nawɔnnɔ gɔrsira ba n y'a ɔ, k'awɔɔ n sira ka, a ɔ, Yeezuu m *Krista, a m Woso Nyɩ. Bi, k'awɔɔ sira ka, k'a *mɔsɩrbaa yɩ a tɔ ma.

21

Yeezuu a hɩnka a karɔndanyɔnɔ m Tiberiyaadi ɔ

¹ Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu a ya, an a hɩnka a karɔndanyɔnɔ m Tiberiyaadi kɔ lɛ ra. A hɩnkare bi ba n ni.

² Sɩmɔɔn Pɩyɛɛr kan Toma kɔ n n'a birm Didim bi ki, Galilee kɔ Kanaa gɔaa Natanayɛl ki, Zebedee nyɔnɔ ki, kan karɔndanyɔnɔ gɔsɩnnɔ ki hɩya, ŋn'a zɛ kɔ ra.

³ Sɩmɔɔn Pɩyɛɛr n a hɩ ŋ ni, a ɔ: «Ta mɔɔ nawɔm kɔ m aa zɔnɔ ba.» Ŋ n a hɩ m, ŋ ɔ: «Wɔɔ tam kan ɩbu ki.» Ŋ n bɔ, ŋni gasɔ kɔɔlɔs b'ɔ, bi gum bi do ɔ, ŋ n hɔsɩ nyaso y.

⁴ Bi ma bi, do mɛ. Yeezuu n jum kɔ lɛ ra b'ɔ, bi karɔndanyɔnɔ wɔɔ n a do ŋ ɔ, Yeezuu ni y.

⁵ A n a hɩ ŋ ni, a ɔ: «Hey! Nyɔnɔ, zɔnɔ b'awɔɔ ɔ ra?» Ŋ n a nyɩ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Ayy...»

⁶ Yeezuu n a hɩ ŋ ni, a ɔ: «K'a zanŋa bi zo kɔɔlɔs bi bɩsɩ ra, awɔɔ y'a yɩɛ.» Ŋ n zanŋa bi zo, an zo gɔr gɔta, bi ŋ b'a dam ma, ŋn'a gaa y.

⁷ Karɔndanyɩ kɔ Yeezuu a ŋsa bi n a hɩ Pɩyɛɛr m, a ɔ: «Zuuba m!» Sɩmɔɔn Pɩyɛɛr k'a a ma, n ɔ, Zuuba m bi, a huu sa, an a du a ma, nyɩnta a ɔ dɩɣɩ, an a da hi b'ɔ.

⁸ Karɔndanyɔnɔ gɔsɩnnɔ wɔɔ a bɔ, ŋni bɔr kɔɔlɔs bi m, ŋn'i zanŋa bi gaam, zɔnɔ n a han, ŋ bi laato kɔ bi lezi ma y. A gakɔ ɔ a ba kan metɩr zɔrɔ ki.

⁹ Kɔ ŋ zer tara ɔ bi, ŋ sɛcɩna yɩ zo n ta ra kan bur ki.

¹⁰ Yeezuu n a hɩ ŋ ni, a ɔ: «K'a bɔr zɔnɔ k'awɔɔ ŋ gɔr dɩtaa rɔ wɔɔ m.»

¹¹ Sɩmɔɔn Pɩyɛɛr n a bɔ, an gasɔ kɔɔlɔs b'ɔ, an zanŋa bi gaa tara ɔ, zo gɔta-gɔta n a han zɔrɔ busoor yaa kaako, bi kan bi ki haay zanŋa bi n kaansɩ y.

¹² Yeezuu n a hɩ ŋ ni, a ɔ: «K'a bɔr a hɔ bi.» Bi karɔndanyɩ deem taan... n laaka da han, a ɔ: «Nka n'ɩbu m gɛ y?» Ŋ y'a do mɩŋŋa, ŋ ɔ, Zuuba m.

¹³ Yeezuu n a zo kɛɛɛ, an bur bi sa, an a ka ŋ ɔ. A n a ba zo bi m maam so.

¹⁴ Yeezuu k'a mɩm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ bi, a galleɛm kaako hɔ a hɩnka a karɔndanyɔnɔ wɔɔ m naa.

Yeezuu kan Pɩyɛɛr ki

¹⁵ Hɔbɩɛ bi kur bi, Yeezuu a hɩ Sɩmɔɔn Pɩyɛɛr m, a ɔ: «Sɩmɔɔn, Zaan nyɩnnɩ, ɩbu mɔɔ ŋsa an lɛ da nawɔnnɔ ra ra?» A n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «ɩn... Zuuba, ɩbu do, ɩ ɔ, mɔɔ y'ɩbu ŋsare.» Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Do mɔɔ sinnyɛennyɔnɔ ma.»

¹⁶ Yeezuu n a hɩ m a hɩya hɔ ma, a ɔ: «Zaan nyɩnnɩ, ɩbu ɩ mɔɔ ŋsam na?» A n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «ɩn... Zuuba, ɩbu do, ɩ ɔ, mɔɔ y'ɩbu ŋsare.» Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Do mɔɔ seero ma.»

¹⁷ A kaako hɔ ma bi, a ɔ: «Sɩmɔɔn, Zaan nyɩnnɩ, ɩbu ɩ mɔɔ ŋsam na?» Pɩyɛɛr heer a zar kan hɔ kɔ Yeezuu a hɩ m a kaako hɔ ma bi ki. «ɩ ɩ mɔɔ ŋsam na?» A n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, ɩbu k'i hɔ haay do bi, ɩbu do, ɩ ɔ, mɔɔ y'ɩbu ŋsare.» Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Do mɔɔ seero ma.»

¹⁸ Sira paan... mɔɔ n'a hɩɛ ɩbu m, k'ɩbu nyɩnta nyukumbueere bi, ɩbu y'i bankam, ɩ ni tare ɩ hɔɔnhɔ bɩnce ɔ. K'ɩbu bi gusi, ɩbu y'i zaro hɔrm, gɔaa vanta n n'ɩbu banka, an ɩbu gaa, an ta ɩbu m bɩnce k'ɩbu lɛ baa ɔ b'ɔ.»

¹⁹ Yeezuu bi meer naa do ba a ɔ k'a zɛ niŋŋə k'a ni Pɩyɛɛr zem, an a lɛ bɔ Woso ɔ bi hɩnka. K'a meer naa do ba bi, a a hɩ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

Yeezuu kan a karɪndanyɪ

k'a ɲɔa bi ki

²⁰ Pɪyɛɛr k'a a bɔ, an dɪga bi, a karɪndanyɪ kɔ Yeezuu a ɲɔa bi yɪ a jɛ ɔ. A ɪ nyɪnta hɔbɪrɛ bɪrɛ dɔmɪm ɔ, an zerga Yeezuu cɪ ra, an a hɪ, a ɔ: «Zuuba, nka n n'ɪbɪ nyasɔm, k'a ɪbɪ ka bi?»

²¹ Pɪyɛɛr k'a yɪ bi, a a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Bɪ naa, Zuuba, bɔ n nɪ zɛm bi naa yɪ?»

²² Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ ɔ k'an gɔɔta an ta an mɔɔ wusigɔrɛ ku, kara y'ɪbɪ ku? ɪbɪ, zu mɔɔ ɔ.»

²³ Meerbaa naa do minto y'a ka, n n so ra danyɪnɔ wɔɔ barla, ɲ ɔ, karɪndanyɪ naa do bi garɛ y. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu n a hɪ, a ɔ, a bi garɛ y. A a hɪ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ lɛ taa k'an gɔɔta, an ta an mɔɔ wusigɔrɛ ku, kara y'ɪbɪ ku?»

²⁴ Karɪndanyɪ bi do nɪ minno nɔɔn duro kasetɪ kam, an nɪ ɲ gɔrsɪra bare, bi wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, a kasetɪ bi sɪra m.

²⁵ Yeezuu a ya, an hɔɔ gɔtɔɔ ba. K'a gɔrsɪra n n'a bam deem-deem, mɔɔ hɔɔndarɛ nɔ ɔ, durnya haay b'a dam ma, an ciro kɔ ɲ nɪ ɲ gɔrsɪra bam nɔ wɔɔ si y.

Krista ZIBƏƏZANNŌ CI

Krista Zibəəzanno wəw zibəəro Ci bi

gasuure

Likki k'a lemim nyinta ci bi ba bi ci huya ho m naa do.

Ci bi ba a u, an ni Yeezuu k'a ni kan a guwo wəw ki Sent-Espri panja m bi mim dindam. Bala, Yeezu k'a a busu an ta arzana u bi, Sent-Espri i bor an ni kan karindanyino wəw ki.

Ci b'i kristagoo sokoma sihiida hinkam wəw m. A sihiida k'a sa Zerizalem u Piyeeer ni lee an tolle ba an ta do wantoo koro u bi an n'a dindam, kan Pol musurbaa kan a zibəə mim ki. Ci b'i zibəə ku Krista a to a guwo m ku η n'a ba bi mim hi m so, a cinta k'a u, k'a guwo wəw n ta lee haay u ηni lemim nyinta pa da bi.

Gasuure

¹ Teofil, m leekare ci bi no u, moo Yeezuu zibəə haay k'a ba kan ho haay k'a dinda bi da u, an a sa a sihiida u,

² an ta, an hinni k'a zibəəzanno bo u, an a lero ka η u, kan *Sent-Espri panja ki, an ta an a domum k'a der u arzana u bi ku.

³ Broo a a hinka η ni musir a ze bi kur, kan makraroo guwo ku η busikare ba u ki, a u: a a mim bo u, a m musir. A kaseti nyinta u guta. Domum busi no u, a a hinka η ni, an ni Woso cirbəə bi mim dindare η ni.

⁴ A nyinta an ni hobire bim kan η ki hindeem u, an le ka η u, a u: η bi bo Zerizalem no u y, bi ku η ni guota ηni do Zi Woso lerbore bi ma. «Ho niηηə k'awoo ma, moo n a hi m le m bi.

⁵ Zaan hi batem ka denter, b'awoo, naa kan domum poore ki, awoo batem sim Sent-Espri no u.»

Yeezuu i derm arzana u

⁶ Ni nyinta, ηn'a ze ku ra, ηni laaka naa do da han, η u: «Zuuba, naa ma ibu n ni Israyel cirbəə bi bankan u ge?»

⁷ A n a hi η ni, a u: «Awoo n a ga m k'a domunno kan wakaroo ki ku Zi Woso a cinta a miηηa panja m bi do y.

⁸ Bi, awoo panja yire, Sent-Espri ho m, an ni zem bi zer awoo mim u, a panja kare awoo u. Awoo nyintam moo kasetizanno Zerizalem u, Zidee haay kan Samarii ki haay, kan tara le cinta ji ki.»

⁹ Ku Yeezuu minno noon duro hi η ni bi, a der η mi nyaa m, warku bor an b'a nyaam η lee.

¹⁰ Ku η guota ηn'i digam brama ma bi, guoo huyoo bor ηni huu fu du a ma, ηni bi jim η jir u.

¹¹ Ni n a hi η ni, η u: «Galilee guoo ra, bo minto m, awoo n guota an ni digam brama ncinaas? Yeezuu naa do ku n y'a bo awoo bire u an der brama bi y'a bore an bor maam, amba awoo yi an der brama bi m.»

Kristazibəəzanno

¹² Ku η zer ci ku n n'a birm Oliviye ci bi ra bi, η y'a wusigə, ηni ta Zerizalem u. Bi ci bi do, a ga a u *saba domum tare m, amba n le ka bi m.

¹³ Ku η yaa lee ku bi, η der ce k'a ni mim u b'u, amba η tur a ba biisi bi m. Buncə bi do, Piyeeer kan Zaan ki, Zakk ki, Andir ki, Filipi kan Toma ki, Bartelemii kan Matiyee

kı, Alfee nyı Zakkı kan Sımoon kó n n'a birm *Zelotı bı kı, kan Zakkı nyı Ziidi kı tır kó zε ú.

¹⁴ Nı haay a zε kó ra lε deem ηn'a tón ú kan yaadare kı, kan lanno gósinno kı Yeezuu da Maarii kı, kan Yeezuu danyıno kı.

Matıyas bəore

¹⁵ Dómım bı do ú, góoo a so kó ma b'ú, η lε n a zó zoro buhıra ma. Pıyeer n wuti a danyıno wóo bire ú, an a hı, a ú:

¹⁶ «M danyıno, a ga a wóm kó Sent-Espri mim k'a hı David lε m Wosoci no ú Zidas k'a ka lεε, ηnı Yeezuu nyaso bı minto bı n kó yı.

¹⁷ A nyınta wóo bire ú, an a hó jırle hó yı, wóo zibəə bı no ú.

¹⁸ Bı, góaa bı do, zibəə bonyaa k'a a ba bı, a bı busoo bı sa, an tara si m. A do a ú a no ra, a no bı n haan, a nobaaro haay n bó, ηnı sur tara ú.

¹⁹ Zerizalem góoo haay a do. Bı y'a ka ηn'ı tara bı birm a lemim m Hakeldamaa, a lε taa k'a hı, a ú: Ma tara.

²⁰ Sıra m, n y'a górsıra ba ncınaaú laaro ci no ú:

K'a har n góota zer, kó gósi bı nyınta ú y.

Bı, a a ya an a hı, a ú:

Kó góaa vanta n a zibəə bı sa.

²¹ Góoo kó η wóo da zaa ú lεε haay ú dómım kó Zuuba Yeezuu mısrbaa ba ú wóo bire ú bı,

²² an a sa Yeezuu batem k'a a si Zaan zi bı ma, an ta an dómım k'a der ú arzana ú bı ku bı, a a ga m, kó η góaa deem n a ba kan wóo kı a mımbəore kasetızaa.»

²³ N η hınka hıya, Zozef kó n n'a birm Barsabas, n nı so ra, n n'a tó ka Zistus bı m kan Matıyas kı.

²⁴ Nı n yaa da ncınaaú: «Zuuba, ıbu k'ı góaa haay heer do, dıga góaa hıya naa bire ú ı góaa k'ıbu bó ú bı hınka wóo m,

²⁵ k'an nyınta lemim nyınta zibəəzaa, bınce kó Zidas a to an ta a bınce ú bı.»

²⁶ Nı n púεega da, an jum Matıyas mim ú. Bı y'a da kristazibəəzanno bueredeenno wóo barla.

2

Sent-Espri zerle

¹ Pantıkotı dómım k'a ku bı, η nyınta ηn'a so kó ma haay bınce deem ú.

² Lεem bı, η bógur ma am hınher góta hó bı m, an a to brama, an bı har kó η nı ta ú bı han haay.

³ Nı n hó yı an bó kó ú kan sε nεem kı, an a jinjir, an a cınta góaa biyəə mim ú.

⁴ *Sent-Espri nı η haay han, ηn'a sıηηıda sa, ηn'ı lemim vantóo hum amba Sent-Espri a ka η ú kó η n'a hı bı m.

⁵ Bala, zıfóro wosohóonhóbarezanno y'a to durnya kóro haay ú, ηnı bór, ηn'ı Zerizalem ú.

⁶ Bógur bı k'a ba bı, zamaa b'a so kó ma, bı, η zε kədə, bala, góaa biyəə nyınta an nı η mam, ηn'ı meer bare a do lemim m.

⁷ Hó k'a nı bam b'a ka ηnı zε kədə, góaa biyəə n a lε gu, ηn'a hıre, η ú: «Góoo noon duro haay kó η nı meer bam naa, Galilee góoo bεε ra?

⁸ Bı, a ba a ú lo, wóo góaa biyəə nı η mare a do lemim nı?

⁹ Partı zanno kan Mεedı zanno kı, Elamıtı kan Mezopotamıı zanno kı, Zıdee zanno kan Kapadós zanno kı, Pón zanno kan Azıı zanno kı,

¹⁰ Frızıı zanno kan Panfılıı zanno kı, Ezıptı zanno kan Libıı Sıreennı zanno kı, kan Róm zanno kó nı naa ú ró wóo kı.

11 Wəɔ kʊ wəɔ m Zuforo, kan do vantəɔ gʊɔɔ kʊ ɲ nɪ zum zɪfɔrɔ wəɔ lɛrɔ wəɔ rɔ wəɔ kɪ, Kretɪ zannɔ kan Araabɪrɔ kɪ, wəɔ y'a mam, ɲn'a lɛ bɔm Woso zibəə mɪɲɲa b'ɔ, wəɔ do lemim m.»

12 Mim naa do k'a ba bɪ cem ɲ han haay, ɲn'ɪ bɪsɪ kam kʊ ma, ɲn'a hum kʊ m, ɲ ɔ: «Naa lɛ taa k'a hɪ a ɔ lɔ?»

13 Gɔsinno nyɪnta ɲn'ɪ yaa wɔrɛ ɲ ma, ɲ ɔ: «Bɛɛ yɪ ɲ ka.»

Pɪyɛɛr meerbaa

14 Pɪyɛɛr n wuti meerbaa m bueredeenno kʊ ɲ nyɪnta b'ɔ rɔ wəɔ bire ɔ, an n'a hɪrɛ nɔɪnaaɔ: «Zidee zannɔ, kan awəɔ haay k'a nɪ Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ rɔ wəɔ kɪ, k'a hɔ k'a nɪ bam bɪ jɪ ma mɪɲɲa, k'a tɔr gʊ mɔɔ meerbaa bɪ ma.

15 Ayy..., gʊɔɔ nɔɔn duro n bɛɛ mi amba awəɔ n'a hɔɔn dam ma bɪ nɪ y. Do k'a mɛ naa, wakati kaakʊ wəɔ n ta ma cɪna.

16 Bɪ naa do naa, hɔ kʊ wosolesinnɪsorazaa Zowel a hɪ bɪ n naa:

17 Ba hɔ kʊ Woso a hɪ bɪ n na:

Dɔmɪnno jɛzannɔ nɔ ɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-ɛspri zerm gʊaa haay mim ɔ,

awəɔ gʊɔɔ yaarɔ kan lannɔ kɪ Woso lɛ sire ɲnɪ so ra,

awəɔ gʊɔɔ pooro hɔhɪnkareɔ yɪm,

awəɔ gʊɔɔ gusinno hɔɔ yɪrɛ nɪnnareɔ nɔ ɔ.

18 Sɪra m, dɔmɪnno wəɔ duro nɔ ɔ,

yaarɔ kan lannɔ kʊ ɲ nɪ mɔɔ zi bam nɔ wəɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-ɛspri bɪ zerle ɲ la, ɲn'ɪ Woso lɛ si ɲnɪ so ra.

19 Mɔɔ hɔɔ gʊtɔɔ bam brama,

m makrarɔ ba tara burɔ ɔ naa ɔ, ma kan sɛ kɪ, siɲɲɔ kɪ nyɪntaɲ ɔ.

20 Woso gure y'a lɔrm an a ba am monsigɔ hɔ bɪ m,

mom n a lɔr am ma hɔ bɪ m,

kʊ Zuuba dɔmɪm gʊta kan a cirbəə kɪ bɪ n bɔkare, an lee ku.

21 Bɪ, gʊaa k'a nɪ Zuuba birm yaadare nɔ ɔ bɪ n nɪ bɔmbɔrɛ yɪm.»

22 «Israyel zannɔ, k'a tɔr ka mɔɔ meerbaarɔ nɔɔn duro ma: Amba awəɔ dɔ bɪ nɪ, Nazaretɪ Yeezuu bɪ, gʊaa bɪ do Woso a kasetɪ ka ɔ awəɔ zi, an nɪ hoserlo bam, kan hɔ k'awəɔ n a yɪ cɪna bɪ kɪ, kan makrarɔ kɪ awəɔ bire ɔ.

23 Gʊaa bɪ do, awəɔ nyasɔ a da gʊɔɔ bɔnyaarɔ wɔ ɔ, ɲn'a wɔ godarkɔra ma, amba Woso lɛɛ ka an a cɪnta a zim a hɔdɔrɛ nɔ ɔ k'an ba bɪ m.

24 Bɪ, Woso a mɪm bɔ ɔ, an a bɔmbɔ zɛ kaɔdabaa ma, bala, zɛ b'a dam ma an gɔɔta m a cirbəə nɔ ɔ y.

25 Sɪra m, David a hɪ a minto, a ɔ:

Mɔɔ ɪ Zuuba yɪrɛ m lɛɛ dɔmɪm haay, bala, a ɪ mɔɔ bɪsɪ ra,

kʊ mɔɔ bɪ m da ma, m m do y.

26 Mɔɔ heer nyɔɔ sɔ, mɔɔ nɛɛm nɪ heernyɪnta laa lɔm,

mɔɔ mɛ nɪ mɛnyɔɔ dam taaheerlɛ nɔ ɔ an lɛ da.

27 Bala, mɔɔ dɔ ɪbɪ bɪ mɔɔ nyɪ to m *gəəno bɪncɛ ɔ y.

ɪbɪ gʊaa paan... m mɔɔ m,

ɪ bɪ mɔɔ tore m vɔn y.

28 ɪbɪ mɪsɪrbaa zaa hɪnka mɔɔ m,

ɪbɪ y'a kam mɔɔ m heernyɔɔ yɪ ɪ zi.»

29 «M danyɪnɔ, zaa ta ɔ kʊ m a hɪ kan heerkoodəbaa kɪ, m a bɔ kʊ zi: Wəɔ yaaba David ga, n n a bir, a yaa gɔɔta an nɪ wəɔ zi naa ɔ her.

30 B'a nyɪnta wosolesinnɪsorazaa, an a dɔ, a ɔ: Woso a wer si m, a do gʊaa bɔrɛ, an nyɪnta a cirbəəduu ra.

31 A lɛɛ ka an Krista mɪmbɔrɛ bɪ yɪ, bɪ, a minto y'a ka an a hɪ, a ɔ: N n a to gəəno bɪncɛ ɔ y, b'a mesim n vɔnrɛ dɔ y.

³² Woso Yeezuu bi do mum bo o, woo haay, a kasetzanno m woo m.

³³ Woso a busu a bisi o a leboore no o. Sent-Espri k'a Zi a ler bom bi, a a yi, an a jir, amba awoo n'a yim, an n'a mam so bi m.

³⁴ Bala, David k'an der paan... arzana o bi, a a hi miha, a o:

Zuuba Woso a hi moo Zuuba m:

nyinta moo bisi o

³⁵ an ta an domum ko moo n n'ibu jinnoo woo bam

i gankarah bi ku.»

³⁶ «Ko Israyel do haay n a do miha: Yeezuu niha k'awoo wo go ma bi, bi Woso a ba Zuuba kan Krista ki.»

Lεεkare kristagoo

³⁷ Ku η heer a ze ku ma kan minno noon duro mare ki bi, η Piyer lar kan kristazibəəzanno gosunoo woo ki, η o: «Ku a ba lo, o danyino?»

³⁸ Piyer n a nyi bo o, a o: «K'a a bo a mibonyaroo o, ko gaa biyoo m batem si Yeezuu to ma a mibonyaroo sugur yire minto. B'awoo Sent-Espri yim ganwoore.

³⁹ Lerboore naa do, awoo ho m kan a nyino ki, kan goo haay ku η ni laatoo ro woo ki, goo haay ku Zuuba woo Woso n ni zem bi η bir lo woo ki.»

⁴⁰ Piyer meer ba gota, an n'a kaseti kam, an ni η heer bam kookoo, an n'a hire, a o: «K'a a go her goo bonyaroo noon ma.»

⁴¹ Goo ku η y'a meerbaaroo woo si ro woo η batem si. Hinni bi do o bi, goo ku η y'a ze ku ra kan η ki ro woo, η le a zo tisi kaaku ma.

Lεεkare kristagoo misirbaa

⁴² N ye kristazibəəzanno woo karinda bi ma, ηn'i tam leε domum haay, ηn'a zem ko ra, ηn'i Zuuba zekora hore bim, ηn'i yaa dare.

⁴³ Kristazibəəzanno woo ku η ni hoserlo bam gota kan makraroo ki bi, η haay ze kedoo.

⁴⁴ Goo haay ku η y'a ba sirakarezanno woo haay a ze ku ra, ηn'a ho haay zem ko ra.

⁴⁵ N y'a wohoo heere kan a arzakaroo ki, k'a bi η jir kan ko ki amba gaa biyoo le n taa bi m.

⁴⁶ Domum haay, η y'a zem ko ra Wosoce o b'o, ηn'a zem ko ra a harlo o, ηn'i Yeezuu zekora ho bire kan heernyoo ki, noonhubaa ki.

⁴⁷ N n'i Woso dan o, do bi haay n a le bore η o. Domum biyoo, Zuuba a ka goo ni bombore yire, sokomagoo woo le n'a dam la.

3

Loo waare

¹ Yirbөө deem m wakati kaaku ho ma bi, yaadare wakati m bi, Piyer kan Zaan ki ta Wosoce o.

² Gaa n ni b'o, an yi loo, n n tir a busu domum haay, n n aa nyinta Wosoce le ko n n'a birm «cele gure-gure» bi ma, k'an ho yinye goo ko η ni gasum Wosoce o b'o ro woo han.

³ K'a Piyer yi kan Zaan ki, ηn'i tam k'a gasu Wosoce o b'o bi, a ho ye η han.

⁴ Piyer kan Zaan ki n diga a su... ηn'a hi m, η o: «Diga woo ma!»

⁵ Gaa bi ni digare η ma, bala, do an nawore η ma ko η ni ho ka a o.

⁶ Piyer n a hi m, a o: «Moo ba sarma m gee wanzur ni y. Bi, ho k'a ni moo o bi, moo y'a kare ibu o: Yeezuu Krista, Nazareti gaa bi to ma, wuti i ta!»

⁷ A n a sa a bisi wo ma, an a ka an wuti. Leem bi, gaa bi ganno kan a gankoyero woo ki a bo ko zi.

⁸ A n wuti brama vugur, an nı tam. A n gaso kan η ki Wosoce o b'ö, an nı tam, an nı hinherm, an n'a le böm Woso o.

⁹ Zamaa bi haay n a yi an nı tam, an n'a le böm Woso o.

¹⁰ N y'a dö: A miŋŋa i nyınta Wosoce le gøere-gøere bi le ma an nı ho yinyem bi. Goo wo ze kədə, η da n bo o, ho k'a ba gaa bi m bi to ma.

Piyer meerbaa

¹¹ Gaa bi n a ya, an n'a güm Piyer ma kan Zaan ki y. Zamaa bi haay n a si ηni ta η zi lanŋa kü n n'a birm «Salomoon lanŋa» bi taa. Ho k'a ba b'a ka ηni ze kədə.

¹² Piyer k'a naa yi bi, a a hi zamaa bi m, a o: «Israyel zanno, bo m, awoo ni zem kədə ho k'a ba naa ma? Gee bo minto m, awoo ni digam woo ma, i o, gaa naa k'a ni tam bi, woo paŋŋa gee woo miŋŋabaa y'a ka, an ni tare?»

¹³ Abraham, Izakki, kan Zakoo bi Woso k'a m woo ziro Woso bi y'a le bo a Zibəenyi Yezuu b'ö. Bi, awoo nyınta a nyaso a ka Pilati o, an a ŋua k'a wo saa, awoo n a gu bi.

¹⁴ Awoo, Gaa miŋŋa k'an tırŋa bi, awoo kaanm bi m, a ye kü n ni wo saa gərzer bi ma.

¹⁵ Misirbaa cir b'awoo ze, Woso a mım bo o gəeno bire o, a kasetzanno m woo m.

¹⁶ Sırakare minto y'a ka Yezuu to ma, woo n to naa do hi, o yaabazaa k'awoo n ni digam ma a do so naa waa. Bi, sırakare k'a a to Yezuu zi bi y'a ka gaa naa n a waa awoo haay bire o.»

¹⁷ «Sira m, m danyıno, moo do moo o badö y'a ka awoo n a ba ncınaas haay, awoo kan a cinno woo ki.

¹⁸ Woso miŋŋa lee ka an a hi a lesinnisorazanno le m, a o: A Krista bi fir yire, b'a kü yi maam so.

¹⁹ K'a a bo a mimbunyaaro o, k'a a bo a bur Woso zi, k'a a mimbunyaaro sugur yi.

²⁰ Zuuba Woso menyoo dömunno kam, an Yezuu bomborezaa niŋŋö k'a banka woo minto bi nyoo.

²¹ K'a ni arzana o bi, nyınta an nawom b'ö, an dö ho haay bankare dömun ma, dömun niŋŋö kü Woso a hi a lesinnisorazanno miŋŋoo le m biisi bi m.

²² Moyiisi lee ka an a hi, a o: «Zuuba Woso y'a lesinnisorazaa boŋ o awoo danyıno bire o awoo minto, amba moo m. K'a tör ka ho haay k'a n'a hum bi ma.

²³ Gaa k'a n a tör ka wolesinnisorazaa bi do lemim ma, kü n n a bo do barla, n n'a ze gər.»

²⁴ Wolesinnisorazanno woo haay, an a sa Sanwel ma kan a jezanno ki dömunno kü woo n ta o ro woo noon mim hi.

²⁵ Awoo m wolesinnisorazanno woo kan gaaastabaa kü Woso a cınta kan awoo ziro ki bi hoyrezanno, dömun k'a hi o Abraham m, a o: «Ibi yanŋoo minto, do haay k'a ni tara burə o barka yım.»

²⁶ Woso k'a Zibəenyi bi bo o bi lee ka an a nyoo awoo zi an a barka zer awoo mim o, an n'a kam awoo gaa haay n'a mimbunyaaro tore.»

4

Piyer kan Zaan ki dudəkənno taa

¹ Piyer kan Zaan ki kü η goota ηn'i meer bam kan zamaa bi ki bi, wosocemannibənno kan Wosoce dömazanno cir bi ki, kan Sadiseenro ki bur η zi.

² Ŋ heer busu kan η ki, kü η ni karında dıdam goo woo m, ηn'i Yezuu mim hum goo m kan gəeno mumbore ki bi minto.

³ Ŋ ni η gür, ηni η du lönnöce o, bala, gum da, ηn'a to dö n me.

⁴ Goo kü η n'a tör kare η ma ro woo, guta a ba sırakarezanno. Ŋ le wuti an a zo tisi soor ma.

⁵ Dɔ k'a mɛ bi, cinno kɔ η ni Zerizalem ɔ kan tara bi ɔɔɔgusinno ki wosocemannibəɔ wɔɔ ki a zɛ kɔ ra.

⁶ Wosocemannibər jitaare Hanni nyinta ɔ kan *Kayiifo ki, Zaan kan Alesandir ki, kan wosocemannibənno jitanɔ dogɔɔ wɔɔ ki haay.

⁷ N n a ka, ηni Piyɛɛr gaa kan Zaan ki, ηni bɔr η ni a taa, ηn'i η larlɛ, η ɔ: «Bɔ paŋŋa m, gɛɛ nka tɔ awɔɔ yu ma an ni naa bare?»

⁸ *Sent-Espri k'a Piyɛɛr han bi, a a hi η ni, a ɔ:

⁹ «Kɔ lɛzanno kan ɔɔɔgusinno ki, her naa ɔ bi, wɔɔ lar awɔɔ nawom hɔ miŋŋa kɔ wɔɔ ba lɔgɔ naa do m bi minto. Kɔ a hi, k'a ba wɔɔ ɔ lɔ ɔɔaa naa do n a waa gɛ?»

¹⁰ K'a dɔ miŋŋa a ɔ, awɔɔ haay kan Israyel do haay ki, Nazaretɪ Yeezuu Krista tɔ minto m. Awɔɔ y'a wɔ ɔɔdarkɔra ma, Woso n a mim bɔ ɔ gəəno bire ɔ, a minto y'a ka ɔɔaa naa do n a waa, an n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ.

¹¹ Amba Wosoci a hi bi m, <jaa k'awɔɔ cɛdonno, wɔɔ a bɔ ɔ a zo bi, a y'a ba cejur jaa.>

¹² Bombɔrezaa vanta ba ɔ bincɛ vanta ɔ k'a bɛɛ y. Tɔ vanta ba ɔ durnya nɔ ɔ n n a ka ɔɔɔ ɔ k'ɔ ɔ da ma ɔ bombɔrɛ yi k'a bɛɛ y.»

¹³ Kɔ η Piyɛɛr kan Zaan ki heerkoodɛbaa bi yi bi, ηn'a dɔ η ɔ, η n karɪnda ba y, targarɔ m bi, η zɛ kɛdɛ. N y'a dɔ kɛɛrɛ, η ɔ Yeezuu zukuuzanno m,

¹⁴ ηn'i dɪgam ɔɔaa k'a waa bi ma a jur ɔ, η n hɔ k'a n'a hum bi dɔ y.

¹⁵ N n lɛ ka, kɔ η ni bɔ η ni dɔɔɔkare bincɛ ɔ b'ɔ, ηni ɔɔta k'a dɪga η mim ma.

¹⁶ N n'a hum kɔ m, η ɔ: «K'ɔ a ba ɔɔɔ nɔɔn duro n lɔ? Kɔ sɪra ni, ɔɔɔ haay kɔ η ni Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ a dɔ, η ɔ, η hoser ba, bi wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ busi ka ma y.

¹⁷ U η meerbaarɔ wɔɔ da jim ɔ, k'a bi lee ku lɛɛ haay ɔ y. U bɔ η lɛɛ, kɔ η b'a ya, ηni meer ba kan ɔɔɔ wɔɔ ki tɔ naa do minto y.»

¹⁸ N n a ka, ηni η bir, ηni lɛ ka η ɔ, kɔ η b'a ya, ηni Yeezuu tɔ hi, gɛɛ, ηn'a mim dɪnda y.

¹⁹ Piyɛɛr kan Zaan ki n a nyi bɔ η nɔ, η ɔ: «Bɔ m miŋŋa Woso mim ɔ? U ɔ tɔr ka awɔɔ ma gɛɛ, ɔ ɔ tɔr ka Woso ma? K'a a hɔɔn da ma, a dɪga a.

²⁰ Kɔ wɔɔ ni, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ hɔ kɔ wɔɔ yi, ɔ a ma bi hire to y.»

²¹ Kɔ η ni nyi bam zamaa bi m bi, η b'a dam ma, ηni hɔsɪ ba η ni y. N n a ya, ηni nyaa ba kan η ki, ηni η to. Bala, ɔɔaa haay y'a lɛ bɔm Woso ɔ hɔ k'a ba bi minto.

²² Bi, ɔɔaa k'a waare yi hoser naa do bare nɔ ɔ bi, a dɔɔraa lɛ da busi m.

Sɪrakarezanno wɔɔ i yaa dam

Woso m

²³ Kɔ η wɔ saa η ma bi, Piyɛɛr kan Zaan ki ta a muno wɔɔ zi, ηn'aa hɔ kɔ wosocemannibənno jitanɔ kan tara ɔɔɔgusinno wɔɔ ki a hi bi dɪnda η ni.

²⁴ N n a tɔr ka η ma. N haay n a zɛ kɔ ra deem, ηn'a hi Woso m, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪbu <brama da kan tara ki, hi ki, kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bi ki.>

²⁵ ɪbu Sent-Espri paŋŋa da i zibəənyi David wɔɔ yaaba bi lɛ ɔ, minno nɔɔn duro minto:

Bɔ minto kɔrɔ ni həən sire ncɪnaaɔ,

zamaa n'a hɔɔn dam,

hɔɔndare vam-vam ni?

²⁶ Durnya cinno n a zɔ kɔ ma,

kɔrɔ cinno n a so kɔ ma k'a yar ba kan Zuuba Woso ki,

a Krista ki.

²⁷ Sɪra m, Hirɔɔɔɔɔ kan Pɔns Pɪlatɪ ki a zɛ kɔ ra tara naa do nɔ ɔ, kan do vantɔɔ ki Israyel zanno ki, k'a yar ba kan Yeezuu ɪbu zibəəzaa miŋŋa k'ɪbu bɔ ɔ bi ki.

²⁸ Naa ba η y'a ɔ, k'ɪbu paŋŋa, i hɔɔnhɔ k'ɪbu lɛɛ ka i cɪnta bi n kɔ yi.

29 Naa ma kɛɛɛɛ bɪ, Zuuba, ɪ tɔr ka ɲ nyaabare meerbaa bɪ ma, k'ɪ ka k'ɪ zibəənyɪno wɔɔ n'ɪ lemim bɪ hɪ kan heerkoodəbaa kɪ.

30 ɪ wɔ hɔr, ɪ ka kɔ yaabazanno m waare yɪ, kɔ makrarɔ m ba, kan hoserlo kɪ ɪbɪ Zibəənyɪ mɪŋŋa Yeezuu tɔ ma.»

31 Kɔ ɲ yaa bɪ da ɲn'a nya bɪ, bɪnce niŋŋə kɔ ɲ nɪ ta ɔ bɪ hinkə. Sent-Espri gasɔ ɲ ɔ an ɲ han haay. ɲ nɪ Woso lemim bɪ pa dam kan heerkoodəbaa kɪ.

Sɪrakarezanno arzaka jirle

32 Zamaa bɪ kɔ ɲ y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ, ɲ heer a ba deem, nyi deem, gɔaa ba ɔ an nɪ hɔ m, a ɔ, awɔɔ y'a so ɔ y. Hɔ haay bɪ zɛ ɲ nawom kɔ ra deem.

33 Kristazibəəzanno wɔɔ ɪ Zuuba Yeezuu mɪmbɔɔre kasetɪ kare kan paŋŋa gɔta kɪ. ɲ haay nɪ zi bam Woso barka gɔta kɔ ɲ y'a yɪ bɪ m.

34 Gɔaa ba ɔ ɲ bire ɔ an cicirzaa y. Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ tararɔ m nɔ wɔɔ, gɛɛ, ɲ nɪ harlo m nɔ wɔɔ, ɲ hɛɛ ɲ nawɔre, ɲn'ɪ zere a busoo kɔ ɲ y'a yɪ bɪ m,

35 ɲnɪ b'a ka kristazibəəzanno wɔɔ ɔ. Gɔaa biyəə k'a lɛ taa daahan ma bɪ, a y'a yɪre amba a lɛ taa bɪ m.

36 Amba Zozef kɔ kristazibəəzanno wɔɔ a tɔ ka Barnabas bɪ, a lɛ taa k'a hɪ a ɔ «muno heeryurezaa» bɪ n nɪ hɔsɪra m. Levii do gɔaa m, an a to Siipɪr ɔ.

37 A n a hɔsɪra bɪ hɛɛ, an a busoo bɪ sa, an b'a ka kristazibəəzanno wɔɔ ɔ.

5

Ananyas kan Safura kɪ ɲɔaar

1 Gɔaa deem n ta ɔ, a tɔ m Ananyas, an kɔ ma kan a lɔ Safura kɪ ɲn'a tara hɛɛ.

2 A n kɔ ma kan a lɔ bɪ kɪ, an busoo bɪ bɔ ɔ an a cɪnta, an a mɪsɪ bɪ sa an aa a ka kristazibəəzanno wɔɔ ɔ.

3 Pɪyɛɛr n a hɪ, a ɔ: «Ananyas, bɔ m Sɔtaana n'ɪbɪ heer han? ɪbɪ ɲɔaar ba Sent-Espri m, ɪ tara k'ɪbɪ hɛɛ bɪ busoo bɪ bɔ ɔ.

4 ɪbɪ n ɪ da ma ɪ tara bɪ hɛɛɛ to, ɪ ba ɪ hɔ ra? Gɛɛ, k'ɪ hɛɛ, ɪ busoo bɪ sa ɪ hɔ k'ɪ lɛ n taa bɪ bam na? A ba ɪbɪ ɔ lɔ, ɪ naa da ɪ heer ɔ? ɲɔaar bɛɛ ɪbɪ ba gɔɔɔ nɪ y, a ba ɪbɪ ɔ Woso m.»

5 Ananyas k'a naa ma bɪ, an a do, an ga. Nyibəə gɔta gasɔ gɔɔɔ kɔ ɲ minno nɔɔn duro ma rɔ wɔɔ ɔ.

6 Gɔɔɔ pooro n bɔr, ɲnɪ b'a gɛr bɪ sa, ɲnɪ pɛɛra burgu ma, ɲn'aa a bir.

7 A maasɪre ba, an a zɔ wakati kaaku ma, a lɔ bɪ n bɪ gasɔ, an a do kɔ bɔ ɪ ba y.

8 Pɪyɛɛr n a lar, a ɔ: «Tara bɪ k'awɔɔ hɛɛ bɪ, a lɛ paan... m naa ra?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn..., a lɛ n bɪ bala.»

9 Pɪyɛɛr n a ya, an a lar, a ɔ: «A ba awɔɔ lɔ a a lɛ ba deem k'a Zuuba Sent-Espri bɪ makra ba? ɪ tɔr ka gɔɔɔ kɔ ɲ yaa ɪbɪ zim bɪ bir lɔ wɔɔ gam heer ma halle ma, ɲ y'ɪbɪ busum sɔ.»

10 Lɛɛm bɪ, Safura a do Pɪyɛɛr jɪr ɔ, an ga. Kɔ gɔɔɔ pooro wɔɔ bɔr bɪ, ɲ bɪ dɪga a a ga, ɲn'a busu k'a yaa bir a zim bɪ jɪr ɔ.

11 Dabɔɔ gɔta sɪrakarezanno wɔɔ nyasɔ haay, kan gɔaa haay k'a minno nɔɔn duro ma bɪ kɪ.

Kristazibəəzanno wɔɔ hoserlo bare

12 Kristazibəəzanno wɔɔ ɪ makrarɔ kan hoserlo kɪ bam gɔta zamaa bɪ bire ɔ. ɲ haay a zɛ kɔ ra deem Salomɔɔn lanŋa taa b'ɔ.

13 Bɪ, gɔaa k'a n sɪra ka Woso ɔ paan... bɪ bɪr yem an n'a zem kɔ ra kan ɲ kɪ y. Kan bɪ kɪ, zamaa bɪ n n'a lɛ bɔre ɲ ɔ.

14 Gɔɔɔ cir gɔta, yaarɔ kan lanno kɪ ɪ sɪra kam Zuuba ɔ, ɲn'a zarle ɲ la.

15 N n bɔr yaabazanno m zaarɔ bire ɔ, ɲnɪ ɲ wɔta gargɔrɔ ɔ gɛɛ gɔranŋarɔ ɔ, kɔ Pɪyɛɛr bɔr an nɪ cenim b'ɔ gɛɛ a hinni y'a kam niŋŋoo ra gɛ.

16 Goo guta n a to yaabazanno m Zerizalem gorgaro o kan goo ku zinero ni kan η ki ro woo ki, ηni bor η ni, ηn'a waa haay.

Kristazibəəzanno woo gurle

17 Domum bi do o bi, wosocemannibər jitaare kan a jezanno ki, Sadiseenro woo, wuti kan jumbaa heerbusu ki.

18 N n a ka, ηni kristazibəəzanno woo gur goo mum m, ηni η du lonnoce o.

19 Gunuu o bi, Zuuba maleeka bor, an bi lonnoce bi le ro woo gungu, an η bo, an a hi η ni, a o:

20 «K'a ta a yaa jum Wosocce o b'o, a mısırbaa daa naa do minno noon duro haay hi zamaa bi m.»

21 Ku η naa ma bi, do k'a me bi, η ta Wosocce o b'o k'a yaa dunda goo woo m. Wosocemannibər jitaare bi n lee ku kan a jezanno woo ki. A n a ka ηni dɔdɔkənno woo bir haay, Israyel goo gusinno woo haay, an nyoo da ku n aa kristazibəəzanno woo bo lonnoce o, n ni bor η ni.

22 Goo woo ku η ta bi, ku η yaa lee ku b'o bi, η n η yi lonnoce o b'o y. N n a wusigə ηn'aa a hi, η o:

23 «Woo yaa lonnoce bi yi ηn'a ta muηηa, a domazanno woo n ni junum ceo woo le ma. Ku woo gu bi, woo n gosi yi a no o y.»

24 Wosocce domazanno cir bi k'a naa ma kan wosocemannibənno jitano woo ki bi, η ze kədə kristazibəəzanno woo minto, ηn'a muηηa larm naa k'a ba ncinaasu bi, a ji nyuntam lo?

25 Gooa n bor an b'a hi η ni, a o: «Goo k'awoo n gur a η du ro woo i Wosocce o ηn'i ho dundam goo m.»

26 Wosocce domazaa bi n ta kan a zibəəzanno ki kristazibəəzanno woo zi, an aa η gaa an bor η ni. N n panηa ba η ma y, bala, η y'i nyi bam zamaa bi m, η y'a a gunguēen jaaro m.

27 N n η gaa, ηni bi η hunka dɔdɔkənno woo m. Wosocemannibər jitaare bi n η lar, a o:

28 «Woo hi awoo m muηηa, o o: A b'a ya, a to naa do hi a karunda no o y, awoo karunda bi n bokare an Zerizalem han, a le n taa k'a gooa naa do ma bi ka woo mim la.»

29 Piyeer kan kristazibəəzanno woo ki a nyi bo o, η o: «A a ga m, k'i Woso le si, k'i goo to.

30 Woo ziro Woso, Yeezuu k'awoo zeηηə go ma a ze ger bi, mum bo o.

31 Bi, Woso a busu a bisi o arzana o, an cirbəə ka o, an a ba bomborezaa, k'an a ka ku Israyel goo n a bo a taam, ηni η sugur yi.

32 Minno noon duro kasetizanno m woo m, woo kan *Sent-Espri ku Woso a ka goo ku n n'a le sim no woo o ki.»

33 Minno noon duro η heer busu, ηn'a hoon dare η zinzere ma.

34 Gooa deem n wuti dɔdɔkənno woo bire o. Farizen m, a to m Gamalyel, wosocikarunsaamba m, goo woo n'a dan o. A n le ka ku η ni bo kristazibəəzanno woo m cina,

35 an a hi, a o: «Israyel zanno, k'a dundo a zi muηηa kan ho k'awoo k'a ba goo noon duro m bi ki.

36 Dooarao ku η cem dutaa ro noon no o, Teda a hunka woo m, a o: Gooa guta n'awoo m. A n goo gaa, an η so ku ma, η le n a zo zorsi ma. N y'a muηηa ze, a karundanyino woo haay hısiga da. Gosi n goota y.

37 Bi je o, lesare domum o, Galilee gooa Zidas a hunka woo m. Goo guta ni zure a je o. Bi muηηa ga so, goo ku η ni zure a je o ro woo n hısiga da.

38 Bi y'a ka, moo n'a hire awoo m keere, k'a goo noon duro to ku η ni cem, a bi hosu ba η ni y. Meerbaa naa do kan zibəə naa do ki, ku goo ho ni, η nyaanle a zim.

39 Bı kũ Woso hoo nı, awoo b'a dam ma a ka, ƚ n nyaam nı y. K'a dundo a zi, a b'a ka, a bı yar ba kan Woso kı y.»

ƚ ye Gamaliyel meerbaa bı ma.

40 ƚ nı kristazibəəzanno woo bir, ƚn'a ka, ƚnı ƚ ze maduro m, ƚn'a hı ƚ nı, ƚ u, ƚ b'a ya, ƚnı Yeezuu to hı y, ƚnı wo saa ƚ ma.

41 Kristazibəəzanno woo n bo dodoƚare bınce u b'u kan heernyo kı, kũ Woso ye ƚn'a ga fıryure m Yeezuu to ma bı minto.

42 Domum biyəə, amba Wosoce u gee har u, ƚ bı Yeezuu Krista lemim nyınta bı dındare kan a padare kı tore y.

6

Kristazibəəzanno daahanzanno bɔre

1 Domunno woo duro u bı, karındanyıno woo le y'a dam la, zıfuro kũ ƚ nı grekkı lemim hum no woo n wuti kukur bare m kan kũ bı zıfuro woo kı. Bala, ƚ domum haay ho jirle bı, ƚ bı a kare ƚ zonno woo u y.

2 Bueerehıyo woo n zamaa sırakarezano woo so kũ ma ƚn'a hı ƚ nı, ƚ u: «A n a ga m k'u wo saa Woso lemim nyınta pa dare ma, k'u hɔbre jir y.

3 M danyıno, k'a ka gooo yaaro mıƚƚo ma a bire u saanhına, Sent-Espri n ƚ heer han kan mindore kı, k'u zibəə naa do ka ƚ u.

4 Kũ woo nı, woo ba n bı u toƚ u kan yaadare kı, u bı Woso lemim nyınta bı pa dam.»

5 Zamaa bı haay ye meerbaa naa do ma: ƚ n Etyennı bo u, goaa m, sırakare n a heer han kan Sent-Espri kı, kan Filipi kı, Prokoor kı, Nikanooor kı, Timon kan Parmenas kı, kan Antıyoos goaa Nikola k'a nı zum zıfuro woo lero woo u bı kı.

6 ƚ nı ƚ hınka kristazibəəzanno woo m, ƚnı yaa da, ƚn'a wo ka ƚ mim la.

7 Woso lemim bı padare n'a dam la, karındanyıno woo le n'a dam la guta Zerizalem u. Wosocemannıbənno guta nyınta ƚn'ı zum sırakare zaa b'u.

Etyennı nyasore

8 Barka kan paƚƚa kı kũ ƚ Etyennı han bı, a nyınta an nı hoserlo kan makraro gutoo kı bam zamaa bı bire u.

9 Goo goosıno n wuti meerbaa m kan Etyennı kı: Nyınta ƚ y'a u lonno, ƚnı wo saa ƚ ma, ƚ sokomace bı n a ho. Sırennı kũ zıfuro nyınta ƚ barla kan Alesandrii zanno kı, Silisii zanno kı, Azii zanno kı. ƚ n a sıƚƚıda sa ƚn'ı bısu kam kan Etyennı kı,

10 Sent-Espri k'a a ka Etyennı nı meer bam kan mindore kı bı, ƚ bı a dam ma ƚn'a meerbaa bı nyı bıoƚ u y.

11 ƚ n zambu ba, ƚn'a ka gooo ma kũ ƚ n'a hı, ƚ u: «Woo ma, an nı Woso sunso wom kan Moyiisi kı.»

12 Nyınta a u ncınaa, ƚnı zamaa bı, goooğusınno woo, kan wosocıkarınsaamboo woo kı nyonnyoota ƚnı bı daata ze Etyennı la, ƚn'a nyasu ƚnı ta m dodoƚənno taa.

13 Bı ƚ yaa kasetı ƚsaarzano bo u, ƚ u: «Goaa naa do bı woo Wosoce bı kan lero woo kı sunso wure tore y.

14 Woo u ya, u a ma an n'a hıre a u, Nazareti Yeezuu naa do n nı zem bı bınce naa do wurgə, an Moyiisi lero k'a ƚ ka woo u ro woo lor.»

15 Goaa haay k'a nı nyıntam dodoƚare bınce u b'u bı, dıga ƚ nawom ma, ƚn'a meer yı an bo kũ u kan maleeka ho kı.

7

Etyennı meerbaa

¹ Wosocəmannɪbər jɪtaare bɪ n a lar, a ɔ: «Sura m naa gɛ?»

² Etɪyennɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'a a tɔr ka, m danyɪnɔ kan η zɪrɔ kɪ. Woso k'a a so cirbəə ɔ b'a hunka wɔɔ yaaba Abraham m, dɔmɪm k'a nyɪnta ɔ Mezopotamii ɔ, an bɔkare an ta Haaran ɔ b'ɔ.

³ A n a hɪ m, a ɔ: «ɪ gɔ ɪ kɔ bɪ ma, kan ɪ harzanno kɪ, ɪ ta tara kɔ mɔɔ n n'a hunkare ɪbɪ m b'ɔ.»

⁴ Abraham n a gɔ Kalde zanno kɔ bɪ ma, k'a yaa nyɪnta Haaran ɔ. B'ɔ bɪ, a zɪ gare kur bɪ, Woso n a bɔ kɔ bɪ do nɔ ɔ, an bɪ nyɪnta kɔ k'awɔɔ n ta ɔ heer naa ɔ.

⁵ A n tara ka ɔ k'an a so ɔ kɔ bɪ do ɔ y, b'a gam cɪnta jɪ ba ɔ y. B'a a ler bɔ m k'a ka ɔ k'an a so ɔ kan a yanɲarɔ kɪ, baa k'a n nyɪ yɪ bɪ kɪ.

⁶ Woso n a hɪ, a ɔ: «A dogɔɔɔ nyɪntam do vanta tara ra, bɪ η gasum lɔmbaa ɔ, η fir kare η ma dɔɔraa zɔrsi.»

⁷ Woso n a hɪ, a ɔ: «Do niɲɲə k'a η ba lɔnnɔrɔ wɔɔ, mɔɔ yɪ m dɔdɔ kam. Bɪ kur kɛere bɪ, η bɔm, ηnɪ yaa da mɔɔ m bɪnce naa do ɔ.»

⁸ A n gɔaasɪbabaa da kan kɪ banɲogasure nɔ ɔ. Bɪ minto y'a ka, Abraham k'a Izakkɪ yɪ bɪ, an a gasɔ banɲɔ ɔ a yɪre dɔmɪm sinnɲə hɔ ma, Izakkɪ n a ba maam sɔ kan Zakɔɔb kɪ. Zakɔɔb n a ba a nyɪnɔ buerehɪyɔɔ kɔ η y'a ba wɔɔ zɪrɔ wɔɔ m maam sɔ.»

⁹ «Wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n bɔkare ηnɪ sɔ Zozef m, ηn'a hɛɛ. N n a gaa n nɪ ta m Eziptɪ ɔ. Bɪ, Woso nyɪnta kan kɪ.

¹⁰ A n a bɔ a fir do haay nɔ ɔ, an hɔɔn ka ɔ kan barka kɪ Eziptɪ cir Farawɔn taa. Bɪ m Zozef ba Eziptɪ lɛzɛaa, an a so Eziptɪ ɔ kan a har kɪ haay.

¹¹ Nɔ gɔta n b'a da Eziptɪ kɔ ɔ haay ɔ, kan Kanaan kɔ kɪ ɔ. Firɪyɪre bɪ panɲa nyɪnta ɔ, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n hɔbɪre yɪ ηn'a bɪre y.

¹² Kɔ η y'a ma, η ɔ hɔbɪre ɪ Eziptɪ tara ra bɪ, Zakɔɔb a nyɪnɔ, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ nyɔɔ η lɛkare hɔ ma.

¹³ A hɪyɪa hɔ ma bɪ, Zozef a hunka a danyɪnɔ wɔɔ m. Bɪ Farawɔn a danyɪnɔ wɔɔ dɔ ma ɔ.

¹⁴ Bɪ m, Zozef n nyɔɔ da, ηn'aa a zɪ Zakɔɔb gaa kan a dogɔɔɔ kɪ. N y'a zɛ kɔ ra haay gɔaa busaanhɪna a yaa soor.

¹⁵ Zakɔɔb n ta Eziptɪ ɔ, an aa ga b'ɔ kan wɔɔ zɪrɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ N n η gɔr, ηnɪ ta η nɪ Sikem ɔ ηn'aa η bir yaa kɔ Abraham a si busoo m Emɔɔr nyɪnɔ zi, Sikem tara ra b'ɔ.»

¹⁷ «Woso lerbɔre k'a ba kan Abraham kɪ kan kɔ yɪ bɪ dɔmɪm k'a n'a zɔm bɪ, zamaa bɪ lɛ a da ra, ηn'a ba gɔta Eziptɪ tara ra,

¹⁸ an ta an Eziptɪ cir vanta k'a bɪ cirbəə bɪ, b'a n Zozef dɔ bɪ ku.

¹⁹ Cir bɪ do nyɪnta bɔnyaa, an zambɔ ba wɔɔ do bɪ ma. A panɲa ba wɔɔ zɪrɔ wɔɔ ma, an a ka ηn'a a nyɪnɔ poorero gɔr, ηn'aa η lo kɔ η nɪ gɪnga.

²⁰ Dɔmɪm bɪ do Moyiisi yɪ ɔ. A gɔere nyɪnta ɔ Woso mɪm ɔ. A tɔr n y'a ɔ mom kaakɔ a zɪ har ɔ.

²¹ Bɪ kɔ η y'a zo bɪ, Farawɔn nyɪmbɔɛere bɪ y'a busu an a tɔr, an a ba a nyɪ.

²² Moyiisi n Eziptɪ zanno wɔɔ hɔɔn dɪnda haay, a meerbaarɔ kan a zibəəro kɪ panɲa nyɪnta ɔ.»

²³ «K'a dɔɔraa busi ku bɪ, a a hɔɔn da a ɔ, k'a dɪga a danyɪnɔ Israyel zanno wɔɔ ma.

²⁴ K'a deem yɪ Eziptɪ gɔaa nɪ fir kam ma bɪ, k'a ɔ k'a a da a danyɪ k'a nɪ fir yɪm bɪ han a bɔmbɔ bɪ, an Eziptɪ gɔaa bɪ zɛ, an ga.

²⁵ A hɔɔn a da a ɔ a danyɪnɔ wɔɔ y'a dɔre η ɔ, Woso y'a bɔ ɔ k'a bɪ η bɔmbɔ, bɪ η n a jɪ ma y.

²⁶ A dɔ k'a mɛ bɪ, a a danyɪnɔ hɪyɔɔ yɪ ηnɪ kɔ zem, an a zɔ k'a η bɔmbɔ kɔ ɔ, an n'a hɪre, a ɔ: «M hannɪnɔ, danyɪnɔ n'awɔɔ m kan kɔ kɪ, bɔ minto, awɔɔ nɪ kɔ zere?»

27 Bəzaa nı fıɾ kare a mim bı ma bı n a wə nya Moyiisi cı ɔ, an kaanm m, an a hı m, a ɔ: <Nka y'ıbuu ba wəw cıɾ, k'ı nyınta wəw dɔdɔkarezaa?

28 ıbuu le n taa k'ı məw zε amba ıbuu Eziptı zannɔ gɔaa bı zε jim bı m na?>

29 Moyiisi k'a naa ma bı, an a si, an aa a nyaakom da kɔ vanta ɔ, Madıyan tara ra. B'a nyıno yı ɔ hıya.»

30 «Dɔɔraa busi kur bı, malεka a hınka m Sinayii ci poohɔɔn ɔ tutugu ɔ, sε nɔ ɔ.

31 Moyiisi k'a naa yı bı, a zε kədə, an a zɔ k'a dıga a. A Zuuba Woso leer ma, an n'a hıɾε, a ɔ:

32 <ıbuu zıɾɔ Abraham kan Izakkı kı Zakɔɔb kı Woso m mɔw m.> Moyiisi da n bɔ ɔ, a mε nı nyınhəm, a n ye k'a a ya, a a mım busu a dıga y.

33 Zuuba n a hı m, a ɔ: <ı kɔsɔɾɔ bɔ ı gam ɔ, bala, bınce k'ıbuu n nı jınoɣ ɔ naa, bınce mıɣna m, bala mɔw ı naa ɔ.

34 Mɔw m gɔwɔ wəw cıɾ yı Eziptı tara ra, mɔw η zeedare ma, mɔw n zer kɔ m η bɔmbɔ. Naa ma kεere bı, mɔw le n taa kɔ m ı nyɔw Eziptı kɔ ɔ.> »

35 «Moyiisi bı do η kaanm m ηn'a hıɾε, η ɔ: <Nka y'ıbuu ba cıɾ, dɔdɔkarezaa sɔ?> Bı, Woso a nyɔw k'an bıɾ cıɾ, bɔmbɔrezaa sɔ kan malεka k'a hınka m tutugu nɔ ɔ bı daahan kı.

36 Bı yı η gaa, an bɔ η nı kan hoserlo bare kı, makrarɔ kı Eziptı tara ra, higota piinə bınce ɔ, poohɔɔn ɔ, dɔɔraa busi.

37 Moyiisi mıɣna y'a hı İsrayel zannɔ m, a ɔ: <Woso y'a lesınıısorazaa bɔɣ ɔ awɔw danyıno bire ɔ, amba mɔw m, an a ka awɔw ɔ.>

38 A mıɣna ı nyınta kan İsrayel zannɔ wəw kı poohɔɔn ɔ, malεka n meer ba kan kı Sinayii ci mim ɔ. A n mısrbaa lemim si an a ka wəw ɔ.

39 Wəw zıɾɔ wəw n ye k'a le si y. Nı kaanm m, ηn'a ηsa k'a a bɔ a ta Eziptı tara ra.»

40 «ı n a hı Aarɔn m, η ɔ: <wosoro ba ı η ka wəw ɔ, kɔ η nı bıɾ ɔ leε. Bala, Moyiisi naa do k'a wəw gaa an bɔ wəw m Eziptı ɔ naa, wəw n a dɔ kɔ bɔ ı ba nı y.>

41 Nı n hɔ ba an bɔ kɔ ɔ kan dınyεem kı, dɔmıno wəw duro ɔ, ηnı manı ba ma, ηnı hɔ kɔ η y'a ba bı cıbsa ba kan heernyɔw kı.

42 Woso n kaanm η nı, an η to ηn'ı brama monyaarɔ danɣ ɔ, amba η y'a gɔrsıra ba wosolesınıısorazanno ci ɔ bı m: İsrayel zannɔ, mɔw awɔw ganwɔre gεε manıhɔ ka m ɔ dɔɔraa busi nɔ ɔ, poohɔɔn ɔ ra?

43 Awɔw wosobaawom Molok cε kɔ n y'a ba huu m bı busu

kan awɔw woso Refan monyaa kı, hɔɔbarerɔ, awɔw η ba, k'a bıɾ η danɣ ɔ.

Naa tɔ ma bı, mɔw tare awɔw m lombaa ɔ laatɔ *Babilɔnnı ma.»

44 «Wəw zıɾɔ kɔ η nyınta poohɔɔn ɔ rɔ wəw, η nyınta Woso taɔre kasetı cε m. Ba a ɔ, amba Woso meer ba kan Moyiisi kı an a hı m bı m. A ɔ: <A ba amba hɔ nıɣnɔ k'ıbuu yı bı m.>

45 Wəw zıɾɔ wəw kɔ η y'a si bı, η gasɔ m tara kɔ Zoziye ka η leε, ηnı yar ba ɔ Woso m la do vantɔw ra ηn'a so ɔ naa ɔ. Bı, a gɔɔta ɔ, an ta, an David dɔmım ku.

46 David barka yı Woso taa, Zakɔɔb Woso bı, an zaa ye han k'a cε dɔ a ka ɔ.

47 Salomɔɔn ı cε bı dɔ an a ka ɔ.

48 Bı Woso k'a le da haay bı bıɾ nyıntam cεɾɔ kɔ gɔwɔ η dɔ rɔ wəw ɔ y. Amba wosolesınıısorazaa a da a ci nɔ ɔ bı m:

49 Zuuba Woso a hı:

Mɔw nyıntajı bınce m arzana m, tara m mɔw gankarahɔ.

Cε kara awɔw k'a dɔ a ka mɔw ɔ?

Mɔw menyɔɔdare bınce m kara?

⁵⁰ Mɔɔ wɔ bæe hɔ haay naa ba ra?»

⁵¹ «Tɔrgare zanno n'awɔɔ m, awɔɔ heer kan awɔɔ tɔr kɪ bɪr Woso mim sire y. Awɔɔ nɪ bɪsɪ kam Sent-Ɖspri ma dɔmɪm haay. Awɔɔ kan a zɪrɔ wɔɔ kɪ hɔdeem.

⁵² Wosolesinnɪsorazaa bɪ kara ɪ nyɪnta ɔ awɔɔ zɪrɔ wɔɔ n fir ka ma? Nj mɪɪɪɔɔ ɪ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ η lɛɛ ka ηnɪ Gɔaa tɪrga bɪ zere bɪ hɪ rɔ wɔɔ zɪnzɛ, gɔaa bɪ do awɔɔ zambɔ ba ma, a zɛ.

⁵³ Woso maleɛkarɔ nyɔɔ ηnɪ bɪ Woso lɛrɔ hɪ awɔɔ m, b'awɔɔ n zu ɔ y.»

Etiyennɪ zɛ

⁵⁴ Minno nɔɔn duro η heer busu, ηn'a sɔ sɔrɛ Etiyennɪ minto.

⁵⁵ Bɪ Sent-Ɖspri k'a Etiyennɪ han bɪ, an a bɔɔta, an dɪga brama, an Woso lɛbɔɔrɛ yɪ, Yeezuu nɪ jɪnɪm Woso bɪsɪ ɔ.

⁵⁶ A n a hɪ, a ɔ: «Ba mɔɔ arzana yɪ an a gɔ, mɔɔ n Gɔaanyɪ bɪ yɪ an nɪ jɪnɪm Woso bɪsɪ ɔ na.»

⁵⁷ Nj n zee da, ηn'a wɔ tɪnta a tɔɔrɔ rɛ. Nj haay wuti, ηnɪ Etiyennɪ nyasɔ,

⁵⁸ ηnɪ bɔ m tara bɪ nɔ ɔ, ηn'a gɔngɔɛɛnm jaa m. Kasetɪzanno wɔɔ, a huuro wɔɔ kuntɔ η y'a ɔ gɔaa pɔɔ kɔ n n'a birm Sol bɪ jɪr ɔ.

⁵⁹ Kɔ η nɪ Etiyennɪ gɔngɔɛɛnm bɪ, a ɪ yaa dare an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Zuuba Yeezuu mɔɔ nyɪ si!»

⁶⁰ A n sɔnta, an zee gɔta da, a ɔ: «Zuuba, ɪ bɪ η mimbɔnyaa naa do taar ka η ɔ y.» Naa k'a hɪ bɪ, an ga.

8

¹ Sol y'a hɔɔn dare a ɔ, Etiyennɪ gare bɪ mɪɪɪɪa.

Sol ɪ fir kam sokɔma ma

Hinni bɪ do ɔ bɪ, gɔɔɔ wɔɔ fir ka Zerizalem sokɔma bɪ ma. Sokɔmagɔɔɔ wɔɔ haay hɪsɪga da ηnɪ ta Zidee kan Samarii kɪ gɔrgarɔ ɔ, kɔ bɪ m, kristazibæzanno wɔɔ m bala.

² Gɔɔɔ kɔ η sɪra ka Krista ɔ paan... rɔ wɔɔ ɪ Etiyennɪ busu ηn'a bir, ηnɪ nyɪ ka gɔta a minto.

³ Sol bɪ, sokɔma bɪ wurgɔ an nawɔm, an nɪ gasɔm harlɔ ɔ, an nɪ jaarɔ gɔrm kan lanno kɪ, an nɪ η dum lɔnnɔɔɔ ɔ.

⁴ Bɔɔ y'a hɪsɪga rɔ wɔɔ ɪ tam kɔrɔ ɔ, ηn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam.

Nj yɪ Woso lemim nyɪnta pa dam Samarii ɔ

⁵ Filipi ta Samarii kɔ deem nɔ ɔ, an nɪ Krista pa dam.

⁶ Zamaa bɪ haay n a zɛ kɔ ra, ηn'a tɔr kam Filipi meerbaa bɪ ma. Bala, η y'a hoserlo k'a nɪ η bam nɔ wɔɔ mam, ηn'a yɪrɛ.

⁷ Zinɔrɔ gɔta ɪ bɔm gɔɔɔ kɔ η gasɔ η ɔ rɔ mɛ ɔ kan zee gɔta dare kɪ. Lɔgɔrɔ kan paɪɪɪawarzanno kɪ a waa.

⁸ Heernyɔɔ nyɪnta ɔ gɔta tara bɪ do nɔ ɔ.

⁹ Bɪ, gɔaa ɪ nyɪnta kɔ bɪ nɔ ɔ, a tɔ m Sɪmɔɔn, nyɪsɪzaa m, an nɪ nyibæθ dam Samarii zanno wɔɔ ma. A y'a hɪrɛ a zi m, a ɔ gɔaa gɔta naa a mɪ.

¹⁰ Gɔaa haay nɪ tam zi, gɔɔɔ gɔtɔɔ kan gɔɔɔ poorero kɪ. Nj n a hɪrɛ, η ɔ: «Gɔaa bɪ do, Woso paɪɪɪa kɔ n n'a birm paɪɪɪa gɔta bɪ m.»

¹¹ Gɔɔɔ wɔɔ y'a tɔr kare a lemim ma, bala, a ka k'a ɔ gɔɔɔ wɔɔ nɪ zem kɔdɔ a nyɪsɪrɔ wɔɔ tɔ ma bɪ, a dɔmɪm laatɔ.

¹² Bɪ, kɔ η Filipi Woso cirbæθ lemim nyɪnta padare bɪ si kan Yeezuu Krista tɔ kɪ bɪ, η batem si, lanno kan jaarɔ kɪ.

¹³ Bɪ kur bɪ, Sɪmɔɔn mɪɪɪɪa n a ba sɪrakarezaa sɔ, an batem si, an nɪ zum kɔ ɔ kan Filipi kɪ. Hoserlo kan makrarɔ kɪ k'a nɪ η yɪm bɪ, a n zɛ kɔdɔ.

14 Kū η y'a ma η σ Samarii zanno Woso lemim bɪ si bɪ, kristazibəəzanno kō η nyɪnta Zerizalem nō σ rō wōō Pɪyɛɛr nyōō kan Zaan kɪ.

15 Kū η lee ku b'σ bɪ, η yaa da Samarii zanno wōō minto kō *Sent-ɛspri n zer, kō η n a da ma ηn'a si.

16 Sɪra m, Sent-ɛspri n zer η gōaa deem taan... ra cɪna y. Batem η y'a si Zuuba Yeezuu tō ma bala.

17 Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ n'a wō kam Samarii zanno wōō ra, ηn'ɪ Sent-ɛspri sim.

18 Sɪmōōn k'a yɪ kristazibəəzanno wōō n'awōō kam gōōō wōō mim la, ηnɪ Sent-ɛspri sim bɪ, a a cɪnta k'a busoo ka η σ.

19 A n n'a hɪɛ, a σ: «K'a paŋŋa naa do ka m σ sō, gōōō kō mōō n nɪ zem, kō m bɪ m wō ka η la rō wōō, kō η nɪ Sent-ɛspri si.»

20 Pɪyɛɛr n a nyɪ bō σ, a σ: «K'ɪbɪ busoo bɪ n a zar kan ɪbɪ mɪŋŋa kɪ, ɪbɪ k'ɪ ɪ hōōn da ɪ σ, n y'a dam ma, ηnɪ Woso ganwōɛ si busoo m bɪ minto.

21 Hō k'a nɪ bam naa σ naa, ɪbɪ bɪ hōstɪ yɪɛ a nō σ y, bala, ɪbɪ heer bɪ tɪrga Woso taa y.

22 ɪ bō ɪ taam ɪ kōsɪrabaa bɪ minto, k'ɪ yaa da Zuuba m. Hōōndare k'a bōɪ ɪbɪ heer σ bɪ, n y'a sugur kare ɪ σ barem.

23 Sɪra m, mōō yɪ, jumbaa heerbusu kan mimbonyaa lōmbaa kɪ nō ɪbɪ n ta σ.»

24 Sɪmōōn n a nyɪ bō σ, a σ: «K'a yaa da Zuuba m mōō minto, hō k'awōō hɪ mōō m bɪ, kō hōstɪ bɪ ba mōō nɪ y.»

25 Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ kō η kasetɪ bɪ ka, ηnɪ Zuuba lemim bɪ pa da bɪ, η y'a wusigō Zerizalem σ, ηn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam Samarii gōrgarō σ gota.

Filipi kan Etiyopii gōaa kɪ

26 Zuuba malɛka deem meer ba kan Filipi kɪ, an a hɪ m, a σ: «Wuti ɪ ta jɪsa zeezi, ɪ zaa k'a bō Zerizalem σ an nɪ tam Gazaa σ bɪ sa. Zaa bɪ do, pōohōōn m.»

27 Filipi n wuti lɛem an ta. Bala, Etiyopii gōaa deem, lannōdōmazaa, k'a m Etiyopii zanno lōcir Kandasɪ arzaka dōmazaa bɪ ta Zerizalem σ, an aa yaa da,

28 an a bō an nɪ doom. Nyɪnta a σ a tɛrkō nō σ, an nɪ wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bam.

29 Sent-ɛspri n a hɪ Filipi m, a σ: «Ta zōō, ɪ tɛrkō bɪ ku.»

30 Filipi n bra si, an wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bare ma Etiyopii gōaa bɪ lɛ σ, an a hɪ m, a σ: «Hō k'ɪbɪ n'a karɪnda bam naa, ɪbɪ y'a jɪ mam paan... ra?»

31 A n a nyɪ bō σ, a σ: «Kō m a ba lō m a jɪ ma, kō gōaa ba σ an n'a jɪ dɪndam mōō nɪ?» A n Filipi bir, a σ, an bɪ nyɪnta a jɪr σ.

32 Wosoci bɪ bɪnce naa do an n'a karɪnda bare:
Amba, serda kō n bōɪ m k'a b'a bōkō bō σ,
amba, sinnɪyɛem bəətɪr kō n n'a ka zɪnzem la,
ncɪnaaσ a bɪr meer bare y.

33 Kō n y'a da nyannɪ σ bɪ,
a n gumə yɪ dōdōkəno zi y.

Nka n nɪ naa do mim dɪndare?
Bala, n y'a mɪsɪrbaa bō durnya σ.

34 Etiyopii gōaa bɪ n a hɪ Filipi m, a σ: «Nka wosolesinnɪsorazaa bɪ n n'a mim dɪndare? K'ɪ hɪ m m. A hō an n'a dɪndam gɛɛ, gōaa vanta hō nɪ?»

35 Filipi n a lɛ gō, an zu Wosoci bɪ meerbaa b'σ, an Yeezuu lemim nyɪnta bɪ hɪ m.

36 Kō ηn'ɪ tam bɪ, η yaa hi ku, Etiyopii gōaa bɪ n a hɪ, a σ: «Ba hi m na. Bō n n'a tam mōō m tolle kō m bɪ batem si?» [

37 Filipi n a hɪ m, a σ: «K'ɪbɪ sɪra ka kan ɪ heer kɪ haay, ɪbɪ ɪ da ma ɪ batem si.»
Gōaa bɪ n a nyɪ bō n'σ, a σ: «Mōō sɪra ka, mōō σ: Yeezuu Krista bɪ, Woso Nyɪ m.»]

³⁸ A n le ka, n ni terkø bi da jum o. Filipi kan Etiyopii goaa bi ki, η huya haay gaso hi b'ø, Filipi n batem ka o.

³⁹ Kø η bø hi bi nø o bi, Sent-Espri Filipi gaa an cenim, Etiyopii goaa bi n a ya, an n'a yire y, an a zaa sa kan heernyoo ki.

⁴⁰ Kø Filipi ni, a yi n yaa o Azottu kø o, an ni lemim nyinta bi pa dam kørø haay o an ni cenim, an ni tam Sezaree kø o.

9

Sol birdare

(Zibəəzanno Ci 22.6-16; 26.12-18)

¹ Sol k'a goota an ni fir kam Zuuba karindanyino woo ma, a le n taa k'a η zunze bi, a ta wosocemannibər jitaare bi zi,

² an aa ye han, k'an ciro ba Damas zifuro sokumacero woo minto, k'a yaa gooo yi, ηn'i zum zaa daa b'ø, kø lø m gæ yar ni, k'a nyasø a sur, a bər m Zerizalem o.

³ A zaa sa, an ni tare, an aa a zo Damas ma. Læem bi, lægure a to mim o, an yo, an a ku ra.

⁴ A n a do tara o, an a to, an leer ma, an n'a hire, a o: «Sol, Sol, bø minto, i ni fir kam moo ma?»

⁵ A n a nyi bø o, a o: «Nka n'ibu ni, Zuuba?» «Moo m Yeezuu, goaa k'ibu ni fir kam ma bi.

⁶ Bi, wuti, i gaso tara nø o b'ø, n hø k'ibu i ga m, i ba bi hire ibu m.»

⁷ Gooo kø η zu kø o kan ki rø woo jum, daboo bi n a ka, η n a do kø bø an n'a hire y. N yi leer bi mam, bi η bir gøst yire y.

⁸ Sol n wuti tara o b'ø, baa kan a mnyaa gaa ra bi ki haay, a bir læe yire y. A zukuuzanno woo n a gaa a wo ma, ηni gaso m Damas o.

⁹ A n goota b'ø kan mim war bi ki domum kaako, a n høst bi, b'a n hi mi so y.

¹⁰ Karindanyi deem i nyinta Damas o b'ø, a to m Ananyas. Zuuba n a bir hohinkare nø o: «Ananyas!» A n a nyi bø o, a o: «Zuuba, ba moo n na!»

¹¹ Zuuba n a ya, an a hi, a o: «I zaa kø n n'a birm <Zaa turga> bi sa, i ta Zidas har o, i goaa kø n n'a birm Sol bi laaka da. Tarsu goaa m. A i b'ø, an ni yaa dam,

¹² a goaa k'a to m Ananyas bi yi hohinkare nø o, an gaso, an a wo ka ra k'a mim n læe yi.»

¹³ Ananyas n a nyi bø o, a o: «Zuuba, moo ma mnyaa, gooo ni goaa naa do mim dundam, ηn'a zibæro bonyaro k'a η ba ibu gooo woo m bi mim dundam so Zerizalem nø o.

¹⁴ Bi, wosocemannibønno jitanoo woo zaa ka o an bər naa o, k'a bi gooo haay kø η ni yaa dare ibu to ma rø woo sur.»

¹⁵ Bi, Zuuba a hi m, a o: «Ta bala, goaa naa do makra hø m, moo n a bø o k'an moo to hi kifuro kan cinno ki, Israyel zanno ki bire o.

¹⁶ Bi, moo mnyaa firyire do haay k'a n'a yim moo to minto bi hinkam ni.»

¹⁷ Ananyas n ta, an aa gaso har o b'ø, an a wørø ka ra, an n'a hire, a o: «M danyi Sol, Zuuba Yeezuu niηηø k'a hinka ibu m, i zaa sa, i ni zem b'i moo nyoo, kø m b'a ka k'i mim n læe yi, kø Sent-Espri n'ibu heer han.»

¹⁸ Læem bi, bø a kø o i o zo kapra y'a to a mim o an sur tara o, a mim ni læe yim. A n wuti, an batem si.

¹⁹ Bi, Sol k'a hõbire bi bi, a a ya, an panja yi.

Sol i hõ dundam Damas o

A goota an domunno ba kan karindanyino kø η ni Damas nø o rø woo ki poore,

²⁰ bi, a a hi zifuro sokumacero woo o læem, a o Yeezuu bi Woso Nyi m.

²¹ Gooo haay kø η n'a tər kam ma rø woo ze kədə, ηn'a hire, η o: «Goaa naa do bæe nyinta an ni fir kam gooo kø η ni yaa dam to naa do minto Zerizalem o rø woo

ma bi ra? Bər bəe a ɔ təkke k'a bi η gər, a η sur a ta η ni wosocemannibəno jitanno wɔɔ zi ra?»

²² Bi, Sol paŋŋa y'a dam la, an ni bər m zufoɔ kɔ η ni Damas ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ ra kan a meerbaa bi ki, an n'a hure, a ɔ: Yeezuu bi, a m *Krista.

²³ K'a maasire ba bi, zufoɔ wɔɔ duro a dinda kan kɔ ki, k'a Sol ze k'an ga.

²⁴ Sol n hɔ kɔ η ɔ k'a ba bi dɔ. N ni dɔ tara bi celerɔ wɔɔ ma sinuu ɔ kan gunuu ɔ ki, k'a a da ma, a ku a ze.

²⁵ Bi, gunuu deem ɔ, karɔndanyɔnɔ wɔɔ a da kasi ɔ, ηn'a busu, ηn'a zer bar m pəŋŋə bi kur.

Sol ɪ Zerizalem ɔ

²⁶ Sol k'a lee ku Zerizalem ɔ bi, a a ηɔa k'a a ze kɔ ra kan karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki. Bi, η haay ɪ nyi bam ni, bala η n ye, ηn'a si paan... karɔndanyɔ y.

²⁷ Barnabas n a gaa, an ta m kristazibəəzanno wɔɔ zi, an Zuuba k'a hinka m hɔ niŋŋə zaa bire ɔ bi dinda η ni, kan meerbaa niŋŋə k'a ba bi ki. A Yeezuu tɔ dinda Damas ɔ kan sira ki.

²⁸ Bi kur keere bi, Sol ɪ minkare η ni, an ni zum kɔ ɔ kan η ki Zerizalem ɔ, an ni Zuuba tɔ him kan nyeesom ki.

²⁹ A tir kan zufoɔ kɔ η ni grekki lemim him nɔ wɔɔ ki, ηn'ɪ bir bisi kam kan kɔ ki. Brɔɔ n bokare ηn'a kam ma k'a ze gər.

³⁰ Danyɔnɔ wɔɔ kɔ η naa ma bi, η y'a gaa, ηni ta m Sezaree ɔ, b'ɔ bi η y'a ka, an ta Tarsɪ ɔ.

³¹ Sɪrakarezanno kɔ η ni Zidee ɔ kan Galilee ki, Samarii ki ɔ rɔ wɔɔ ɪ misɪrbaa bam kan laafɪ ki, ηn'ɪ paŋŋa yim, ηn'ɪ tam kan Zuuba nyibəə ki, Sent-Əspri paŋŋa minto y'a ka, η le n n'a dam la.

Enee waare yi

³² Pɪyeer k'a ni birm lee haay ɔ bi, a ta wosogɔɔ kɔ η ni Lida ɔ rɔ wɔɔ zi.

³³ A n aa goaa yi b'ɔ a tɔ m Enee. Yinyar a ɔ an ni wɔtam kan megare ki a gargɔ burə ɔ dɔɔraa sinnɔ.

³⁴ Pɪyeer n a hi m, a ɔ: «Enee, Yeezuu Krista y'ɪ waam. Wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi gər ɪ zi m.» A n wuti leem sɔ.

³⁵ Lida gɔɔ wɔɔ haay kan Sarɔɔn kɔ bince fapɪda zanno wɔɔ ki bi kɔ η naa yi bi, η y'a bɔ a taam, ηni zu Zuuba ɔ.

Tabita mimbɔɔre

³⁶ Lɔ ɪ nyinta ɔ Zoppee ɔ, karɔndanyɔ m, a tɔ m Tabita, a le taa k'a hi, a ɔ: «Dorkas» grekki lemim m. (A ji k'a hi a ɔ: «Mee»). A ziro miŋŋɔɔ ba gɔta, an n'a dam cicirzanno han sɔ.

³⁷ Bala, dɔmɔnɔ wɔɔ duro ɔ, a yaaba ze, an ga. Kɔ η y'a gər bi zɔr, ηn'a nya bi, η yaa a wɔta ce nɔ k'a ni mim ɔ b'ɔ.

³⁸ Lida k'an jɔnjɛm Zoppee ma bi, karɔndanyɔnɔ wɔɔ a ma η ɔ, Pɪyeer ta b'ɔ. N ni gɔɔ yaaro huyɔɔ nyɔɔ ma kɔ η n'aa a bir ncɪnaaɔ: «I tɔ ɔ ɪ wɔɔ ze ɔ dɪtaa-dɪtaa.»

³⁹ Leem bi, Pɪyeer wuti, an zu kɔ ɔ kan η ki. K'a yaa lee ku bi, η y'a ka an ta ce k'a ni mim ɔ b'ɔ, zonna wɔɔ haay n jim a lee, ηn'ɪ nyi kare. N ni huuro kan gobgarɔ ki kɔ Dorkas nyinta an ni bam dɔmɔm k'a nyinta ɔ kan η ki rɔ wɔɔ hinka m.

⁴⁰ Pɪyeer n a ka goaa haay n bɔ, an sonta, an yaa da. A n a wusigə an a nya gər bi re, an a hi, a ɔ: «Tabita, wuti!» A n a mɔm gɔ, k'a Pɪyeer yi bi, a wuti an nyinta.

⁴¹ Pɪyeer n a wɔ dɔ re, an wuti an jim. A n wosogɔɔ wɔɔ bir kan zonna wɔɔ ki, an a hinka η ni misɪr.

⁴² Zoppee zanno haay a ma, gɔɔ gɔta n sira ka Zuuba ɔ.

⁴³ Pɪyeer gɔta an maasire ba Zoppee ɔ, zappa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn bi har ɔ.

10

Piyeer kan Korney ki

¹ Gɔaa ɪ nyɪnta Sezaree ɔ, a tɔ m Korney. Sordaa zɔrɔ lɛzɛaa m. Sordaarɔ zɔrsɔddu zɛkɔra kɔ n n'a birm «Italik» bi barla an ta ɔ.

² Gɔaa m an sɪra ka Woso ɔ paan..., an ni nyi bam Woso m kan a har zanno ki haay. A y'a dam zɪfɔrɔ cicirzanno gɔtɔɔ han, an ni yaa dam Woso m dɔmɪm haay.

³ Hindeem ɔ, wakati kaaku zeezi yirbɔɔ n bi, a Woso malɛɛka yi paan... Makra nɔ ɔ, an gaso a har ɔ, an n'a birm, a ɔ: «Korney!»

⁴ Korney n diga ma su..., dabɔɔ n a nyaso, an a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «A lɔ, Zuuba?» Malɛɛka bi n a hi m, a ɔ: «Ibi yaadarero kan ɪ zibəero miɲɲɔɔ k'ibu ba rɔ wɔɔ ki minto, Woso a hoɔn da ibi ma.

⁵ Bi, naa ma bi, gɔɔɔ nyɔɔ Zoppee ɔ ku η n'aa Simɔɔn, gɔaa niɲɲɔ kɔ n so ra, n n'a tɔ ka Piyeer bi gaa ηni bɔr m.

⁶ Zer a ɔ Simɔɔn vanta k'an zappa bi har ɔ higota lɛ ra.»

⁷ Malɛɛka k'a meer ba kan ki bi k'a nyaam bi, Korney a zibəenyɪnɔ bir hɪya kan a sordaarɔ gɔaa deem k'a sɪra ka Woso ɔ paan... bi ki,

⁸ an mim haay k'a ba bi dɪnda η ni, an η nyɔɔ Zoppee ɔ.

⁹ Bi dɔ k'a mɛ bi, kɔ η zaa sa ηn'ɪ tam bi, η y'a zɔ kɔ bi ma. Bi ma bi, Piyeer der cɛ bi bɛɲɲɔ ra k'a yaa da. Nyɪnta a ɔ sinuu zeezi.

¹⁰ Bi jɛ ɔ, nɔ a nyaso, an nyɪnta an a ηɔa k'a hɔbɪrɛ bi. N ni hɔbɪrɛ bam k'a ka ɔ. Lɛɛm bi, a hɔhɪnkare yi.

¹¹ A n brama yi an a gɔ, hɔ niɲɲɔ n a to brama, an bɔ kɔ ɔ kan pɛera gɔta ki, n n a bɔ kɔ ɔ, an b'a cɪnta tara ɔ.

¹² A nɔ ɔ bi, hɔmɪstɪr do haay n ta ɔ: hɔ gam si, bɔɔ n n'a gaatam tara ɔ, kan bɔɔ n ni werm brama rɔ wɔɔ ki.

¹³ Leer n a hi m, a ɔ: «Piyeer, aya, η zɪnzɛ, ɪ η bi!» Piyeer n a nyi bɔ ɔ, a ɔ:

¹⁴ «Ayo Zuuba, mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, mɔɔ n hɔ bɔnyaa kan dintim hɔ ki bi cɪna y. Wɔɔ do sɪhɔ m.»

¹⁵ Leer n a ya, an a hi m a hɪya hɔ ma, a ɔ: «Hɔ kɔ Woso dintim gɔ ma bi, ɪ b'a bir dintim hɔ y.»

¹⁶ Naa do ba gallem kaaku, hɔ bi n a bɔ, an ta brama lɛɛm.

¹⁷ Piyeer n a miɲɲa lar a hoɔn ɔ gallem hɔka hɔhɪnkare naa do jɪ ma. Lɛɛm bi, Korney zibəəzanno kɔ η laaka da jɪsa kan bɪstɪ ki Simɔɔn har ma rɔ wɔɔ lee ku halle ma.

¹⁸ Ŋ ni bir dare, k'a a dɔ kɔ Simɔɔn kɔ n so ra, n n a tɔ ka Piyeer bi, zer a ɔ har bi do ɔ gɛ.

¹⁹ Piyeer n gɔɔta an n'a hoɔn dam hɔhɪnkare k'a a yi bi ma. Sent-Espri n a hi m, a ɔ: «Ba gɔɔɔ kaakɔrɔ n n'a kare ɪ ma na.

²⁰ Zer zɔɔ-zɔɔ ɪ zaa sa kan η ki, ɪ bi bɪstɪ ka y. Bala, mɔɔ yi η nyɔɔ.»

²¹ Piyeer n zer, an gɔɔɔ wɔɔ zɛ ɔ, an a hi, a ɔ: «Mɔɔ ba n ni. Mɔɔ awɔɔ n'a kare m ma bi. Bɔ minto y'a ka awɔɔ n bɔr naa ɔ?»

²² Ŋ n'a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Sordaa zɔrɔ lɛzɛaa Korney k'an gɔaa tɪrga, an ni nyi bam Woso m, a tɔ n ni lɛbɔrɛ yɪm zɪfɔrɔ do barla bi, Woso malɛɛka a hunka m, a ɔ, an a ka, k'ibu m bɔr a har ɔ, k'a b'a tɔr ka ɪ ma.»

²³ Piyeer n η si, an a ka ηni gaso, an wɔtaurɛɛ ka η ɔ. Bi, dɔ k'a mɛ bi, a cem kan η ki, kan Zoppee danyɪnɔ gɔsɪnnɔ ki.

²⁴ Ŋ lee ku Sezaree ɔ, dɔmɪm hɪya hinni ɔ. Korney n a banka, an ni dɔrɛ η ma. A a do gɔɔɔ bir kan a gɔaasɪbɔɔ paan...rɔ wɔɔ ki.

²⁵ Dɔmɪm kɔ Piyeer lee ku ma bi, Korney wuti, an a zɛ ɔ, an sɔnta a taa, an a da ɔ.

²⁶ Piyeer n a wɔ dɔrɛ, an a busu brama, an n'a hire, a ɔ: «Wuti! Gɔaa m mɔɔ m sɔ.»

²⁷ N̄ n soora ba kan k̄u k̄i, ηn'i gasom. K'a b̄i s̄or ḡoo ma, ηn'a z̄e k̄u ra gota b̄i,

²⁸ a a h̄i, a ʊ: «Awɔɔ d̄o a ʊ a cisə ba kan z̄uf̄o k̄i k'an a z̄e k̄u ra kan saana k̄i, ḡe an gas̄u a har ʊ ra! B̄i, Woso a h̄inka m̄oo m, a ʊ, m̄oo n m ga m, k̄u m d̄iga ḡos̄i ma, m a ba h̄o b̄onyaa ḡe dintim zaa y.

²⁹ B̄i y'a ka, k'ib̄u m̄oo bir b̄i, m̄oo n b̄is̄i ka z̄ere ma y. B̄i naa ma b̄i, m̄oo l̄e n taa k̄u m m birle b̄i j̄i d̄o.»

³⁰ K̄orney n a nyi b̄o ʊ, a ʊ: «A d̄om̄im kaak̄u her, n̄c̄inaaʊ nyi m, m̄oo n n̄i yaa dare m har ʊ yirb̄ə wakati kaak̄u ma. L̄eem b̄i, ḡoaa n a h̄inka m̄oo l̄e, a huuro n n̄i gum,

³¹ an a h̄i m̄oo m, a ʊ: K̄orney, n y'ib̄u yaadare si, b̄i Woso ib̄u ganw̄or̄er̄o k'ib̄u η ka cicirzanno ʊ r̄o w̄oo t̄o da a n̄o ʊ.

³² B̄i minto b̄i, ḡoaa nȳoo Zoppee ʊ k'an aa ḡoaa k'a t̄o m S̄im̄oon n n̄i so ra, n n a t̄o ka P̄iȳeer b̄i bir, k'an b̄or naa ʊ. Zer a ʊ Zoppee zappa k'a t̄o m S̄im̄oon b̄i har ʊ, h̄iḡota l̄e ra.

³³ B̄i y'a ka, m̄oo n nȳoo da l̄eem k̄u n n'ib̄u bir, ib̄u ye so, k'i b̄or w̄oo zi. Ba w̄oo n'ib̄u taa naa ʊ haay na, k'ʊ ʊ t̄or ka h̄o haay k̄u Zuuba a h̄i ib̄u m k'i h̄i w̄oo m b̄i ma.»

P̄iȳeer meerbaa K̄orney har ʊ

³⁴ P̄iȳeer n b̄okare, an a l̄e ḡo, an a h̄i, a ʊ: «S̄ira m, m̄oo d̄o k̄eere m̄oo ʊ, Woso b̄ir ḡoo j̄ir̄e b̄ore y.

³⁵ B̄i do haay n̄o ʊ, ḡoaa k'a n̄i nyi bam n̄i, an n̄i turgabaa zi bam b̄i, a y'a sire a j̄ir ʊ.

³⁶ Woso a m̄iη̄a lemim nȳoo Israyel zanno ma, an Yeezuu Krista k'an ḡoo haay Zuuba b̄i laaf̄u lemim nȳunta b̄i h̄i.

³⁷ Awɔɔ h̄o niη̄ə k'a ba Zidee k̄u haay ʊ b̄i d̄o. A s̄iη̄ida a sa Galilee ʊ Zaan batem lemim h̄ire b̄i j̄e ʊ.

³⁸ Nazaret̄i Yeezuu b̄i do, awɔɔ d̄o a ʊ, b̄i Woso a b̄o ʊ, an Sent-Espri kan a paη̄a k̄i zer a mim ʊ. A b̄o l̄e haay ʊ, an m̄iη̄abaa zi ba, an n̄i ḡoo k̄u η n̄i S̄utaana l̄ombaa n̄o ʊ r̄o w̄oo waam, bala, Woso ʊ kan k̄i.

³⁹ A zib̄ə haay k'a a ba z̄uf̄or̄o k̄u ʊ, kan Zerizalem k̄i ʊ b̄i, a kaset̄izanno m w̄oo m. N̄ y'a z̄eη̄ə ḡo ma, ηn'a z̄e ḡer.

⁴⁰ Woso a m̄im b̄o ʊ a d̄om̄im kaak̄u h̄o ma, an l̄e ka ʊ k'an a taure h̄inka.

⁴¹ Ḡoaa haay b̄e a a h̄inka n̄i y, a h̄inka a ʊ kaset̄izanno k̄u Woso l̄e ka an η b̄o ʊ r̄o w̄oo m, w̄oo k'ʊ h̄o b̄i, ʊ h̄o mi kan k̄i a m̄imb̄ore kur ḡəno bire ʊ r̄o w̄oo.

⁴² A l̄e ka w̄oo ʊ k̄eere k'ʊ a h̄i do b̄i m, k'ʊ a kaset̄i naa do ka, ʊ ʊ: A m̄iη̄a Woso a b̄o ʊ kan nȳunta m̄is̄ur̄o kan ḡəno k̄i d̄ud̄ok̄er.

⁴³ A m̄iη̄a wosolesinn̄isorazanno n'a kaset̄i kam, η ʊ: Ḡoaa haay k'a s̄ira ka ʊ b̄i y'a m̄imb̄onyar̄o sugur ȳre, a t̄o ma.»

Sent-Espri zer do vant̄oo ḡoo ra

⁴⁴ K̄u P̄iȳeer ḡoota an n̄i meer b̄i bam b̄i, Sent-Espri b̄i zer ḡoaa haay k'a nȳunta an n'a t̄or kam meerbaa b̄i ma r̄o w̄oo ra.

⁴⁵ Z̄uf̄or̄o s̄irakarezanno k̄u η P̄iȳeer da zaa ʊ r̄o w̄oo z̄e k̄əd̄ə, k̄u η Sent-Espri ganw̄ore ȳi an zer do vant̄oo ḡoo ḡota ra so b̄i minto.

⁴⁶ N̄ ḡoo w̄oo duro ma, ηn'i meer bam do y'a honh̄o lemim m, ηn'a l̄e b̄om Woso ʊ. P̄iȳeer n a ya, an a h̄i, a ʊ:

⁴⁷ «Ḡoaa y'a dam ma, an a ta tolle, a ʊ, η b̄i batem ka hi m ḡoo n̄oon duro ʊ ra? N̄ y'a ba, am w̄oo h̄o b̄i m, ηn̄i Sent-Espri ȳi ra!»

⁴⁸ A n l̄e ka, k̄u n n̄i batem ka η ʊ Yeezuu Krista t̄o ma, ηn'a ye han k'a n a ya, an ḡoota kan a k̄i d̄om̄im poore n̄o ʊ.

11

Piyeer i ho k'a ba bi dindam Zerizalem o

¹ Kristazibəəzanno kan danyino woo ki ko η nyinta Zidee o ro woo a ma η o, do vantoo goo woo Woso lemim bi si keere.

² Ko Piyeer a bo an ta Zerizalem o bi, zufooro sirakarezanno woo a sihida sa, ηn'i bisi kam kan ki, η o:

³ «Ibi gaso goo ko η n gaso banho o ro woo zi, i hobeere bi kan η ki!»

⁴ Piyeer n a bo, an mim bi sa a ji ma deem-deem, an n'a hire η ni, a o:

⁵ «Nyinta moo o Zoppee ko no o, m ni yaa dam, moo m hohunkare yi. Ho ninho y'a to brama, an ni zerm, an bo ko o kan peera guta ki, n n a bo ko o, an bi lee ku moo zi.

⁶ Ko moo ni digam ma si... bi, moo tara bure hoo yi, η gam n si-si, poohoo, boo n'a gaatam no, kan boo ni werm brama ro ki.

⁷ Moo leer ma, an n'a hum moo m, a o: Piyeer, wuti, i η zanze, i η so.

⁸ Moo n a hi, moo o: Fugaa Zuuba, moo muraaba no o, ho bonyaa gee dintim ho n gaso moo le o y.

⁹ Leer bi n a ya, an a to brama, an n'a hum moo m a huya ho ma, a o: Ho ko Woso dintim go ma bi, i b'a bir dintim ho y.

¹⁰ Naa do ba gallem kaako, a haay n a bo, an ta brama.

¹¹ Leem bi, goaa kaako a hinka har ko woo n ta o b'o. N bo η y'a o Sezaree o, ηni η nyoo moo ma.

¹² Sent-Espri n a hi moo m, a o, m ta kan η ki, bi, m bi bisi ka y. Danyino sorduro noon duro moo da zaa o, woo n aa gaso goaa ko n y'a hi ma bi har o.

¹³ A n maleeka bi k'a a hinka ho ninho a har o bi sa, an a dinda woo m, an n'a hire, a o: Goaa nyoo Zoppee o k'an a ka ko Simoon ko n so ra, n n a to ka Piyeer bi n bor.

¹⁴ A minno ko η n'a kam ibi n bombore yi kan i har goo ki bi dindare ibi m.

¹⁵ Ko moo meerbaa bi sa bi, Sent-Espri zer η la, amb'a a ba woo m a sihida o bi m.

¹⁶ Moo ho ko Zuuba a hi bi to da m no o, a o: Zaan hi batem ka denter, b'awoo, awoo batem sim Sent-Espri no o.

¹⁷ Ko Woso ganwore deem ka goo noon duro o ncinaasu amb'a a ka woo o, domum ko woo sira ka Zuuba Yeezuu Krista o bi, nka m moo m ko m m ta Woso m tolle k'a b'a zi ba?»

¹⁸ Naa k'a a hi bi, goo woo heer a da, ηn'a le bom Woso o, η o: «Woso heerlorle k'a ni muraaba kam bi ka do vantoo haay o so.»

Antyoos sokoma cintare

¹⁹ Goo ko η y'a si, ηni husinga da fir ko η y'a yi Etiyenu gare kur bi, η ta Fenisii o kan Siipir ki, Antyoos ki o. N bir Woso lemim bi pa dam gosi vanta m, ko zufooro woo bee bala y.

²⁰ Bi, Siipir zanno kan Sirenu zanno ki gosunoo yi η barla, ko η lee ku Antyoos o, ηni Zuuba Yeezuu lemim nyinta bi pa da grekki zanno woo m so.

²¹ Zuuba panja nyinta an ni kan η ki, halli goo ko η sira ka ηn'a bo ηni zu Zuuba o ro woo le n'a dam la guta.

²² Zerizalem sirakarezanno woo mim naa do dindare ma, n n Barnabas nyoo Antyoos o.

²³ K'a lee ku, an Woso barka bi yi, an ni zi bam bi, a heer yi nyinta, an η dondo haay, ko η heer n goota an bir kan Zuuba ki kookoo.

²⁴ Nyinta a o goaa turga, Sent-Espri n a han kan sirakare ki. Goo guta n zu Zuuba zaa o.

²⁵ Barnabas ta Tarsi o k'a yaa a ka Sol ma.

²⁶ A n aa a yi, an a gaa, an bər m Antiyos ɔ. N nı dɔɔraa deem ba kan kɔ ki, ɲn'i zi bam sokoma bi do ɔ, ɲn'i hɔ dındam gɔɔɔ gɔta m. Antiyos ɔ n lɛɛ ka ɔ, n nı karındanyınɔ wɔɔ bir kristagɔɔɔ.

N Barnabas kan Sol ki nyɔɔ Zerizalem ɔ

²⁷ Dɔmınnɔ wɔɔ duro ɔ bi, wosolesınnısorazannɔ a to Zerizalem ɔ, ɲnı ta Antiyos ɔ.

²⁸ N gɔaa deem kɔ n n'a birm Agabus bi wuti, an a hı Sent-Espri paɲɲa m, a ɔ: nɔ gɔta n'a dam tara burɔ ɔ jilli. A nyınta ɔ denter, cir Klodı dɔmım ɔ.

²⁹ Karındanyınɔ wɔɔ n a cınta kan kɔ ki, gɔaa biyɔə kan a wɔhɔ ki, k'a nyɔɔ a danyınɔ kɔ ɲ nı Zıdee ɔ rɔ wɔɔ daahan minto.

³⁰ Bı ɲ y'a ba, ɲnı Barnabas kan Sol ki bɔ ɔ, ɲnı ɲ nyɔɔ gɔɔɔgusınnɔ wɔɔ ma kan daahan bi ki.

12

N Zakki zɛ gər. N n Pıyɛɛr du lɔnnɔcɛ ɔ

¹ Bı ma bi, cir *Hıɔɔdı a ka, ɲnı gɔɔɔ gɔsınnɔ kɔ ɲ nı zum Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ gɔr, k'a fıɾ ka ɲ ma.

² A a ka, n n Zaan danyı Zakki bi zɛ kargɔ m.

³ K'a dıga a zıfɔrɔ wɔɔ heer nyɔɔ mim naa do ma bi, a a ya, an a ka, ɲnı Pıyɛɛr nyasɔ. Nyınta a ɔ, bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cıbsa dɔmım ɔ.

⁴ K'a a ka, ɲn'a nyasɔ, ɲn'a du lɔnnɔcɛ ɔ bi, a a ka sɔrdaarɔ n dɔ ma gɔaa bueresɔrdı, ɲn'a sinsim kɔ m si-si, k'a b'a dɔdɔ ka pakki cenle kur gɔɔɔ lɛɛ.

⁵ Dɔmım kɔ Pıyɛɛr nı lɔnnɔcɛ ɔ bi, sokoma bi y'a tɔɲ ɔ kan Woso yaadare ki kɔsı-kɔsı a minto.

⁶ N Pıyɛɛr kɔsı baɲɲarɔ m hıya. A dɔ k'a nı mɛm kɔ Hıɔɔdı n a bɔ bi, gum bi do ɔ, Pıyɛɛr ı hinceem bam sɔrdaa hıya bire ɔ, sɔrdaarɔ nı dɔm lɔnnɔcɛ bi lɛ ma.

⁷ Lɛɛm bi, Zuuba maleɛka sɔr zɛ, lɛɛgure n cɛ bi han haay. Maleɛka bi n Pıyɛɛr zɛ pa-pa a boon ma, an a gu, a ɔ: «Wuti zɔɔ-zɔɔ!» Baɲɲarɔ wɔɔ n a hɔnhɔr Pıyɛɛr wɔrɔ wɔɔ ma.

⁸ Maleɛka bi n a ya, an a hı m, a ɔ: «I hɔsoaɔ bi sa, ı so ı ɔ, k'i ı kɔsɔrɔ wɔɔ da ɔ!» A n a ba maam. Maleɛka bi n a ya, an a hı, a ɔ: «I zaba bi sa, ı da ı ra, k'i zu mɔɔ ɔ!»

⁹ Pıyɛɛr n bɔ, an zu a jɛ ɔ. B'a n a dɔ a ɔ, hɔ kɔ maleɛka b'a ba bi, sıra nı y, a ı dıgam ma a ɔ makra awɔɔ yi.

¹⁰ N n lɛɛ ka, ɲnı cem lɛɛkare bıncɛ bi han kan a dɔmazannɔ ki, ɲn'a ya, ɲnı cem a hıya hɔ bi han, ɲn'a lee ku pɔyaa cɛɛ k'a nya kɔ bi rɛ bi ma. A n a gɔ a zim ɲ lɛɛ. Kɔ ɲ bɔ garga ra bi, ɲnı ta, ɲn'aa zada bi ku, lɛɛm bi, maleɛka b'a gɔ Pıyɛɛr ma.

¹¹ Pıyɛɛr hɔɔn n zer keere. A n a hı, a ɔ: «Naa ma bi, mɔɔ dɔ keere. Stra m, Zuuba a maleɛka nyɔɔ, an bi mɔɔ bɔ Hıɔɔdı wɔ ɔ kan zıfɔrɔ ki, kan hɔ haay kɔ zıfɔrɔ wɔɔ a cınta k'a ba mɔɔ m bi ki.»

¹² K'a hɔɔn bi zer bi, a a hɔr, an ta Zaan kɔ n so ra, n n a tɔ ka Markı bi da Maarii har ɔ. B'ɔ bi, gɔɔɔ gɔta nyınta b'ɔ, ɲn'i yaa dam.

¹³ K'a cɛɛ bi zɛ bi, Zıbəənyıɫ k'a tɔ m Rode bi bɔr k'a bi dıga a.

¹⁴ A Pıyɛɛr leer dɔ, kan heernyɔɔ ki, cɛɛ bi gure tɔ bɔ a nɔ ɔ, an a wusigə an bra si, k'a yaa hı a ɔ, Pıyɛɛr bɔr, an nı cɛɛ ma.

¹⁵ N n a hı m, ɲ ɔ: «Ibı mim y'a wusigə ra?» A n gɔta, an n'a hɔ bi ra, a ɔ sıra m. N n a hı, ɲ ɔ: A maleɛka bɛɛ ra?

¹⁶ Pıyɛɛr n gɔta, an nı cɛɛ bi zem. N n kɔ ɲn'a gɔ, kɔ ɲ y'a yi bi, ɲ n zɛ kədə.

¹⁷ A n meer ba a wɔ m, a ɔ, ɲnı zɛ pi. Hɔ kɔ Zuuba a ba, an a bɔ lɔnnɔcɛ ɔ bi, a bi jısa an n'a dındare ɲ nı, an b'a nyambɔr, a ɔ: «K'a ta, a yaa hı *Zakki m kan danyınɔ wɔɔ ki.» A n bɔ, an ta bıncɛ vanta ɔ.

¹⁸ Dòmire ma bi, tator gota nyinta o sordaro woo bire o. N n a do ko Piyeer a ba lo y?

¹⁹ Hiroodi n a ka, hn'a ka ma, bi n a yi y. A n a ka, hni sordaro woo lar, an le ka a o, hni n zinzε. Bi je o bi, Piyeer a to Zidee o, an ta Sezaree o, an aa goota b'o domum poore no o.

Hiroodi ze

²⁰ Hiroodi heer wuti kan Tiir zanno ki, Sidon zanno ki. Broo n a le ba deem, hni bor k'a b'a yi. N n gaaasibabaa da cirhar digamazaa Blastus ma, hn'a ze ko ra, hni bor k'a bi ko ma. Bala, n ko bi hobire bi, bo a nawom cir bi ko b'o.

²¹ Domum ko n y'a bo o bi k'a a ku bi, Hiroodi a cirbəəhuu da a ra, an nyinta duu burə o, an ni gotabaa meer bam kan gooo woo ki,

²² hn'i zee dam Hiroodi mim o, n o: «Woso leer n naa, gaa ho beε y!»

²³ Lεem bi, Zuuba malεka Hiroodi ze, k'a n a le bo Woso o bi minto. Mukuno n a bi, an ga.

²⁴ Domum bi do o, Woso lemim y'a dam la, karındanyino woo le n n'a zum la.

²⁵ Barnabas kan Sol ki ko n y'a do, n o, a zi bi ba an nya Zerizalem o bi, n y'a bo hn'i tam Antiyos o. N Zaan ko n so ra hn'a to ka Marki bi gaa kan a ki, hni ta m.

13

Barnabas kan Sol ki nyooze

¹ Sokoma ko n y'a cinta Antiyos o bi, wosolesinnisorazanno i nyinta b'o kan karinsaamboo ki: Barnabas, Simunyoo ko n n'a birm Nizeer bi ki, Sirenni Lusiyus ki, kan cir Hiroodi Antipas nyubaa zukuuzaa Manayen ki, Sol ki.

² Hindeem o, ko n ni yaa dam Zuuba m, hn'a le kosim bi, Sent-Espri a hi, a o: «K'a Barnabas kan Sol ki bo o a ho, zibəo ko moo n bir ma bi minto.»

³ Ko n y'a le kosu, hni yaa da hn'a nya bi, n y'a wo ka n la, hni n da zaa ra.

Barnabas kan Sol ki ta Siipir o

⁴ Ko Sent-Espri n nyoo bi, Barnabas kan Sol ki zer Selesii o, hni da kooloo b'o, hn'i ta Siipir o, ko m bi, hi m bir ma.

⁵ Ko n lee ku Salamin o bi, n Woso lemim pa da zuforo sokomacero o. Zaan nyinta kan n ki, an n'a dare n han.

⁶ Ko n y'a da tara ko hi bir ma haay bi zi, hni lee ku Pafos o bi, n yaa nyisizaa deem ze o. Njaarlesinnisorazaa m, zufu m, hn'a birm Bar-Yeezuu.

⁷ A nyinta tara bi do leezaa Serziyus Polus, k'a nyinta gaa hoonzaa bi jirmazanno woo barla. Tara bi leezaa bi m Barnabas kan Sol ki bir, bala, a nyinta an a nsa k'a Woso lemim bi ma.

⁸ Nyisizaa bi do ko n n'a birm Elimas, grekku lemim boozaa, bi n ye n ni y, an n'a kam ma k'a a ka ko tara bi leezaa bi bi sura ka y.

⁹ Sol ko n n'a birm Pol bi ko Sent-Espri a han b'i digam ma su...,

¹⁰ an n'a him ni, a o: «Ibu k'i hoon bonyaa ka, kan njaarbaa ki bi, Sotaana nyi ra, sura jim naa, ibu bi Zuuba zaa turga bi zarle tom na?»

¹¹ Ba Zuuba wo n n'ibu ra na: ibu y'i bam booo domum poore no o, ibu b'i yare i woso gure yi y.»

Lεem bi, monsigə kan gunuu ki a ku ra, an n'a birm leε haay o, an n'a kam gaa ma k'an a gaa.

¹² Tara bi leezaa bi k'a naa yi bi, a a ba sirakarezaa, bala, Zuuba karında bi gaso a hoon o paan...

Pol meerbaa Pisidii Antiyos o

13 Pol kan a zukuuzanno woo ki a hor Pafos o, nni da kooloo o, nni ta Panfilii ko Perzee o. Bi, Zaan a gu n ma, an a wusigə Zerizalem o.

14 N n a hor Perzee o, nni'a zaa sa, nni'aa lee ku Pisidii Antiyos o. N n gaso sokumace o *sabaa hinni o, nni nynta.

15 Ko n lero kan wolesinnisorazanno ki ciro karinda ba, nni'a nya bi, sokumace cinno woo a ka, nni'a hi n ni, n o: «O danyino, k'awoo i dondo m k'a ka gooo woo m, zaa ta o!»

16 Pol n wuti, an a wo busu, a o: «Israyel zanno kan awoo k'a ni nyi bam Woso m no woo ki, k'a tor ka moo ma.

17 Woo do Israyel Woso bi woo ziro bo o. Do k'a nynta Ezipti o bi, a a da ra gota, bi, kan a wo panja ki, a a ka nni bo,

18 a hobeere ka n o poohoon o doora busi no o.

19 Bi je o bi, a do saanhina zinze Kanaan ko o, an a ka, nna so n tararo woo o.

20 A ga ko o naa haay a ba kan doora zorsi busoor ki.

Bi kur bi, a dodekanno ka n o an ta, an wolesinnisorazaa Sanwel ku.

21 N n cir ye, Woso n Benzamen do goaa Kis nyi Sol ka n o. A cirbæ bire doora busi ku.

22 Woso n wo saa bi ma, an David bo o, an a ka n o k'an yi cir. A n a kaseti ka b'o, an n'a hure, a o: «Moo Zesee nyi David yi, moo heer goaa m, an ni ho ko moo le n taa haay bi bam.»

23 Amba Woso k'a ler bo bi, a Yeezuu bo David do no o k'an yi Israyel bomborezaa.

24 K'a n bor cina bi, Zaan lee ka an bi mimbonyaarə tore batem pa da Israyel zanno m haay.

25 Zaan zibæ k'a bor an ni nyam bi, a a hi, a o: «Awoo y'a hoon dam a o, nka m moo ni? Goaa k'awoo ni dom ma bi bæ m moo ni y. Bi, goaa i zem moo kur, bi moo n m ga m, m a kosoro bar hor y.»

26 «M danyino, Abraham donyino, kan bo ni nyi bam Woso m awoo bire o ro woo ki, bombore lemim naa do nyoo n y'a o woo minto.

27 Zerizalem zanno kan a cinno ki n Yeezuu do y. N n wolesinnisorazanno lemim ko n n'a karinda bam sabaa biyæ hinni o bi ji ma so y. Bi, ko n y'a nyaso, nni'a ka ze ma bi, n y'a ka wolesinnisorazanno lemim bi n ko yi.

28 Ko n n mim yi a gor zi an a ga ze m bi, n y'a ye Pulati han k'an a ka ko n n'a ze gor.

29 Bi, ko n ho ko n y'a gorsira ba a minto bi ba an nya bi, gooo a zer go bi ma, nni'a da yaa o.

30 Bi, Woso a mim bo o gæno bire o.

31 Bi, a a hinka domum gota no o gooo ko n zu ko o kan ki Galilee o, nni ta Zerizalem o ro woo m, broo m kasetizanno keere gooo lee.»

32 «Bi woo so, lemim nynta naa do, woo n'a pa dare awoo m, lerbore ko Woso a bo woo ziro m bi,

33 Woso a ba woo muhjo minto, woo k'o ni n nyino bi minto, a Yeezuu mim bo o amb'a n y'a gorsira ba laaro ci o, laa hiya ho no o bi m:

Moo nyi n'ibu m,

her naa, moo n'ibu Zi.

34 Woso a mim bo o gæno bire o, k'a b'a da ma, an von y, a muhja y'a hi, a o:

Moo David hoomuhjo

ko n ni ta o paan... ro woo

kare awoo o.

35 Bi minto y'a ka, an n'a hum lee vanta o laaro ci o:

A b'a goaa muhja bi tore, an von y.

³⁶ Bala, Davıd k'a Woso zi bi ba a dómum u bi, a bi ga, ɣn'a bir a zıro zi, a mesim n von.

³⁷ Bi gɔaa ku Woso a mum bo u bi, a mesim n von y.

³⁸ M danyıno, k'a do muɣa a u, gɔaa bi do minto y'a ka mimbonyaaro sugur pa n ni dam awoo bire u.

³⁹ A muɣa minto, gɔaa biyoo k'a ni sira kan u bi, a y'a mimbonyaaro haay sugur yire, bi le ku Moyiisi a ka bi b'a dam ma an a ka awoo u y.

⁴⁰ K'a dundo a zi, ku hoosi bi ba awoo m amba ho ku wosolesinnisorazanno a hi bi ni y. N y'a hi, ɣ u:

⁴¹ K'a dıga a, so gɔoo m zanno,
k'a ze kedə, k'a nyaam!

Moo zi bam awoo dómum u,
ziboo m, awoo n ni bisi kam ma,
baa ku gɔaa a dında awoo m.»

⁴² Pol kan Barnabas ki ku ɣ bur ɣn'i bom bi, ɣ y'a ye ɣ han gɔta, ku ɣ ni so minno noon duro ra sabaa k'a ni zem bi ma.

⁴³ Goo wo ku ɣ hisıga da bi, zıfuro gɔta kan do vantoo goo ku ɣ ni zum zıfuro wo le ro wo u ro wo ki, Pol kan Barnabas ki da zaa u. Soora ku ɣ n'a bam bi, ɣ y ɣ dundom, ku ɣ ni gɔta Woso barka no u.

Pol kan Barnabas k'i do vantoo zi

⁴⁴ Sabaa k'a nya u bi k'a ku bi, tara bi zanno haay a ze ku ra k'a a tur ka Woso lemim ma.

⁴⁵ Zıfuro ku ɣ goo wo yı gɔta ncınaasu bi, jumbaa ɣ heer han, ɣn'i Pol meerbaaro wo nyi bombon u, ɣn'a sonso wore.

⁴⁶ Pol kan Barnabas ki a heer ba kookoo, ɣn'a hi ɣ ni, ɣ u: «Awoo Woso lemim b'a ga m, an lee ka, an hi awoo m! K'awoo kaanm Woso lemim bi m bi, awoo a muɣoo dodo yar kan mısırbaa k'a nyare ba u bi ki, a hıka a u: awoo le baa k'a yı y. Keere naa, u wusigoo wo nawom do vantoo zi.

⁴⁷ Bala, le ku Zuuba a ka wo bi n naa:

Moo ubu bo u
k'i yı leegure do gɔta minto,
k'i bombore ganwore bi sa,
ı ta m durnya le cinta jı u.»

⁴⁸ Ku ɣ minno noon duro ma bi, do vantoo goo wo, kan heernyoo ki, ɣ y'a le bom Zuuba Woso lemim u. Bi, goo haay ku ɣ ni mısırbaa k'a nyare ba u bi yım no wo sira ka.

⁴⁹ Zuuba lemim bi lee ku lee haay u.

⁵⁰ Zıfuro wo n bokare ɣn'i lanno tozanno ku ɣ ni Woso dan u paan... ro wo nyonnyoota kan tara goo gusinno wo ki k'a fir ka Pol ma kan Barnabas ki, k'a la ɣ la, ku ɣ ni bo a tara bi ra.

⁵¹ Broo n taanyisi gongu a ganno ma ɣ minto, ɣnı ta Ikonıyom u.

⁵² Ku karındanyıno wo ni, Sent-Espri kan heernyoo ki ɣ heer han.

14

Pol kan Barnabas ki ta Ikonıyom u

¹ Ikonıyom u bi, ɣ y'a ba am biisi ho bi m. Pol ta kan Barnabas ki, ɣn'aa gasu zıfuro sokomace u. N meerbaa b'a ka, goo gɔta ku ɣ ni zıfuro kan grekkıro ki n a ba sırakarezanno.

² Bi, zıfuro niɣoo ku ɣ n ye sırakare bi ma ro wo do vantoo goo wo nyonnyoota, ɣ heer ni busum kan danyıno wo ki.

³ Pol kan Barnabas kɪ gɔɔta b'ɔ tee..., ɲn'ɪ meer bam kan heerkoodəbaa kɪ Zuuba minto. Zuuba a kasetɪ ka ɲ ɔ. Bala, a miɲɲa yɪ ɲ meerbaa sɪra hɪnka, an a ka, ɲn'a da ma, ɲn'ɪ hoserlo bam kan makrarɔ kɪ.

⁴ Tara nɔ zanno wɔɔ n a jir lɛ huuya: gɔsɪnnɔ nɪ kan zuɸɔrɔ wɔɔ kɪ, gɔsɪnnɔ nɪ kan kristazibəəzanno wɔɔ kɪ.

⁵ Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ kan zuɸɔrɔ wɔɔ kɪ, a cinno kɪ, lɛ sa k'a zibəə bunyaa ba kristazibəəzanno wɔɔ m, k'a ɲ gɔngɔɛɛn jaarɔ m.

⁶ Kɔ Barnabas kan Pol kɪ hɔ kɔ ɲ ɔ k'a ba bɪ dɔ bɪ, ɲ y'a si, ɲnɪ ta Likawonii kɔrɔ ɔ, Listɪr kan Derbe kɪ, kan ɲ bɔlɛɛmarɔ kɪ.

⁷ B'ɔ sɔ bɪ, ɲ y'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dare.

Listɪr kɔ lɔgɔ waare

⁸ Listɪr kɔ gɔaa deem n ta ɔ, a b'a dam ma an jum a ganno ra y. Yɪ a ɔ lɔgɔbaa bɪ m, a n ta ɸɪgaa y.

⁹ Hindeem ɔ, an nyɪnta an n'a tɔr kam Pol meerbaa ma. Pol nɪ dɪgam ma sɪ.... K'a yɪ a nɪ sɪrakare m k'a laafɪ yɪ bɪ,

¹⁰ a a hɪ kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «Wuti ɪ jum, ɪ ganno ra!» Gɔaa bɪ n wuti lɛ deem, an nɪ tam.

¹¹ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ ɲ hɔ kɔ Pol a ba bɪ yɪ bɪ, ɲ y'a leer busu brama, ɲn'a hɪm Likawonii lemim m, ɲ ɔ: «Wosoro y'a ba gɔɔɔ, ɲnɪ zer wɔɔ bire ɔ.»

¹² ɲ n'ɪ Barnabas birm <*Zes>, ɲn'ɪ Pol birm <*Hermes>, bala, a ɪ nyɪnta meerbaazaa.

¹³ Zes yaadareɛ bɪ, pəɲɲə kɔ n y'a bɪr kɔ bɪ ma bɪ lɛ ma n ta ɔ. A mannɪbər b'a ka ɲnɪ ta ɲɔanno m, ɲnɪ lɛɛrɔ waa, ɲn'a dɪnda ɲ wer, ɲnɪ ta ɲ nɪ kɔ bɪ lɛ ma. A n a zɛ kɔ ra kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ, k'a mannɪ ba.

¹⁴ Kristazibəəzanno Barnabas kan Pol kɪ kɔ ɲ mim naa do ma bɪ, ɲ heer a zar gɔta, ɲn'a huuro kɪnkaansɔm, ɲnɪ bra si, ɲn'ɪ tam gɔɔɔ wɔɔ zi kan zee kɪ.

¹⁵ ɲ ɔ: «Gɔɔɔ ra, bɔ awɔɔ n'a bam naa? Wɔɔ, gɔɔɔ m wɔɔ m sɔ am awɔɔ hɔ bɪ m! Lemim nyɪnta kɔ wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m naa, k'a wɔ saa hɔbaarɔ nɪbɪrɔ nɔɔn duro ma, k'a zu Woso k'an mɪsɪr, an brama da kan tara kɪ, hɪgɔta kɪ kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bɪ kɪ b'ɔ.

¹⁶ Kɔ biisi bɪ nɪ, a do haay to, ɲn'ɪ zure a zaarɔ ɔ,

¹⁷ b'a hɔ miɲɲa ba awɔɔ m, bala, a lahi ka awɔɔ ɔ, kan mɔsa kɪ, a hɔbɪre ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer nyɔɔm.»

¹⁸ Meerbaarɔ nɔɔn duro bɔraama ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. B'a n nyɪnta naanaa k'a gɔɔɔ wɔɔ da jum ɔ kɔ ɲ bɪ mannɪ bɪ ba y.

¹⁹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, zuɸɔrɔ y'a to Antɪyɔs ɔ kan Ikɔnyɔm kɪ, ɲnɪ bɪ gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔta. ɲ n Pol gɔngɔɛɛn jaarɔ m, ɲn'a gɪngaata, ɲnɪ bɔ m tara nɔ ɔ, ɲn'ɪ dɪgam ma, ɲ ɔ, ga a ɔ.

²⁰ Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ɲ y'a zɛ kɔ ra, ɲnɪ bɪr ma bɪ, a wuti, an gasɔ tara nɔ ɔ. Dɔ k'a mɛ bɪ, a a hɔr kan Barnabas kɪ, ɲnɪ ta Derbe ɔ.

ɲ y'a wusigə Siirii Antɪyɔs ɔ

²¹ Kɔ ɲ lemim nyɪnta bɪ pa da Derbe ɔ ɲnɪ karɪndanyɪnɔ yɪ gɔta bɪ, ɲ y'a bɔ, ɲnɪ bɔ Listɪr ɔ, Ikɔnyɔm kan Pisidii Antɪyɔs kɪ ɔ.

²² ɲ karɪndanyɪnɔ wɔɔ heer yo, ɲnɪ ɲ dɔndɔ kɔ ɲ nɪ gɔɔta a sɪrakare nɔ ɔ, ɲn'a hɪ, ɲ ɔ: «A a ga m, wɔɔ n ɸɪr yɪ gɔta, k'ɔ bɔkare, ɔ gasɔ Woso cirbəə nɔ ɔ.»

²³ ɲ lɛezanno bɔ ɔ kristagɔɔɔ sokɔma biyəə nɔ ɔ, ɲnɪ jaarɔ da ɲn'a lɛ kɔsɪ, ɲnɪ yaa da lɛezanno wɔɔ tɔ ma, ɲnɪ ɲ da Zuuba kɔ ɲ sɪra ka ɔ bɪ wɔ ɔ.

²⁴ ɲ bɔ Pisidii ɔ, ɲnɪ ta Panfilii ɔ,

²⁵ ɲnɪ lemim nyɪnta bɪ pa da Perzee ɔ, ɲnɪ cem, ɲnɪ ta Atalɪyaa ɔ.

²⁶ ɲ n a to b'ɔ, ɲnɪ da kɔɔlɔs ɔ, ɲnɪ ta Antɪyɔs ɔ, tara niɲɲə kɔ ɲ y'a ye ɔ Woso han, k'a nɪ ɲ barka da ɔ zibəə kɔ ɲ y'a ba naa minto b'ɔ.

²⁷ Kū η lee ku bī, η sokoma bī bir, ηnī hō haay kū Woso a da η han ηn'a ba bī dūnda η nī, an lē da bī, hō kū Woso a ba, do vantōō ηn'a ba sarakarezanno bī.

²⁸ Nj maasire ba b'ō kan karindanyīno wōō kī.

15

Bakomare banjō minto Antiyos ō

¹ Gōōō gōsūno y'a to Zidee ō, ηnī bī karīnda ba danyīno wōō m, η ō: «K'awōō n gasū banjō b'ō, a zu Moyiisi yīnūbayī zibəə b'ō, awōō bī bumbōre yire y.»

² Mim naa do wuti bōgōr gōta m kan bīskare kī gōōō wōō kan Pol kī Barnabas kī bire ō. Danyīno wōō n a cūnta kū Pol kan Barnabas kī, gōōō gōsūno kī n ta Zerizalem ō kū η n'aa kristazibəəzanno wōō yī kan kristagōōō lēezanno wōō kī mim naa do minto.

³ Antiyos kristagōōō sokoma bī n dīga η zaa sare mim ma. Nj bō Fenisii ō kan Samarii kī, ηn'ī do vantōō gōōō heerlōrle mim dūndam, b'a yī heernyōō gōta kan ō danyīno wōō kī haay.

⁴ Kū η lee ku Zerizalem ō bī, sokoma a nya η zi, an η si, kristazibəəzanno kan kristagōōō lēezanno kī, ηnī hō kū Woso a da η han ηn'a ba bī sa, ηn'a dūnda η nī.

⁵ Farizeenrō sarakarezanno wuti ηn'a hī η ō, a a ga m kū η nī do vantōō gōōō wōō gasū banjō ō, kū η nī lē ka, kū η nī zu Moyiisi lēro wōō ō.

Bīsi bī kare bumbō kū zi

⁶ Kristazibəəzanno wōō kan kristagōōō lēezanno wōō kī a so kū ma, k'a dīga mim naa do ma.

⁷ Kū η bīsi bī ka tee... bī, Pīyēer wuti an a hī, a ō: «M danyīno, awōō dō a ō, a sūhīda ō bī, Woso mōō bō ō awōō bire ō, kū do vantōō gōōō m lemim nyūnta bī ma mōō lē m, kū η n'a si.

⁸ Woso k'a heerlō wōō dō bī, a kasetī ka η ō, an Sent-Ēspri bī ka η ō, amba a a ka wōō ō bī m.

⁹ Woso n η gō wōō ma poore tōkke y, sarakare minto y'a ka an η heerlō wōō sōrgō.

¹⁰ Kēere bī, bō minto y'a ka, an nī Woso makra bare? A n nī mōr gorezaa bī kam karindanyīno wōō ra, bī wōō zīro kan wōō mūhōō kī n a da ma, ō n'a busure?

¹¹ Bī, wōō si wōō ō, Zuuba Yeezuu barka minto y'a ka wōō n bumbōre yī, am η hō bī m.»

¹² Nj haay n zē pi, ηn'a tōr kam Pol kan Barnabas kī ma, brōō nī hoserlō kan makraro kī kū Woso a ka η nī ba haay do vantōō kū ō bī dūndare η nī.

¹³ Kū η y'a nya bī, Zakki meerbaa bī si, a ō: «M danyīno, k'a tōr ka mōō ma.

¹⁴ Sūmūnyōō hō kū Woso a ba a sūhīda ō, k'a dīga a do ma, a bō ō gōōō kū η ba zūfōrō wōō barla bī tō da wōō nō ō.

¹⁵ Bī wosolesinnīsorazanno yē bī ma sō, bala, n y'a gōrsira ba Wosoci ō, n ō:

¹⁶ Bī jē ō bī, mōō zem bī David har k'a a da bī banka m a dō,

zeero kū η gōōta rō wōō,

mōō yī m yare, m η dō,

m η jum brama.

¹⁷ Kū gōōō kū η gōōta rō wōō

n a ka Zuuba ma,

kan do vantōō haay kū η nī mem mōō tō ma rō wōō kī.

¹⁸ Zuuba ī naa hī, a y'a ka ηnī hōō nōōn duro dō biisi hōō tee....

¹⁹ Bī minto y'a ka mōō m hōōn da, mōō ō, a n a ga m, wōō n fir ka do vantōō gōōō kū η yē Woso ma rō wōō ma y.

²⁰ Ū ci ba η ma, ō a hī η nī, ō ō, η bī *wosobaawōōnno mannūbare sim sō y, η bī jaan da y, η bī hō gēr sim sō, kan ma kī sō y.

21 Sura m, a dɔɔraa laatɔ, gɔɔɔ ɪ tara nɔ biyɛə ɔ, ηnɪ Moyiisi lɛrɔ karɪnda bam *sabaa hinni haay ɔ η sokɔmacɛrɔ ɔ.»

N ci ba, n n a nyɔɔ gɔɔɔ kɔ η bi zuɪfɔrɔ wɔɔ ma

22 Kristazibəəzanno wɔɔ kan kristagɔɔɔ lɛezanno wɔɔ kɪ, sokɔma bi kɪ, a cɪnta k'a gɔɔɔ bɔ ɔ a barla a η nyɔɔ kan Pol kɪ Barnabas kɪ Antiyɔs ɔ. Nyɪnta a ɔ Ziidi kɔ n n'a birm Barsabas, kan Silas kɪ, gɔɔɔ m, η nɪ daʊrɛ m danyɪnɔ wɔɔ bire ɔ.

23 N n ci naa do ka η ɔ:

«Kristazibəəzanno kan kristagɔɔɔ lɛezanno kɪ, ɔ danyɪnɔ kɪ ɪ yaa dare a danyɪnɔ do wantɔɔ kɔ η nɪ Antiyɔs ɔ kan Siirii kɪ, Silisii kɪ rɔ wɔɔ m.

24 Wɔɔ ma η ɔ, wɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ b'awɔɔ wɔnwar kɔ ma, ηn'awɔɔ heer zar, ηnɪ dabɔɔ da awɔɔ ma kan a meerbaaro kɪ, bi wɔɔ n η nyɔɔ y.

25 Wɔɔ ɔ lɛ ba deem, ɔ a cɪnta k'ɔ gɔɔɔ bɔ ɔ, ɔ η nyɔɔ kan ɔ gɔaasɪbɔɔ paan...rɔ Barnabas kan Pol kɪ.

26 Gɔɔɔ m, ηn'a mɪsɪrbaa ka zɛ ma, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

27 Bi minto y'a ka, wɔɔ n nɪ Ziidi kan Silas kɪ nyɔɔrɛ awɔɔ ma, kɔ η nɪ bi minno nɔɔn duro hi awɔɔ m a lɛ m.

28 Sent-ɛspri kan wɔɔ mɪηηɔɔ kɪ, wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, a n a ga m, k'ɔ ɔ ya, ɔ mɔr gorezaa vanta ka awɔɔ ra, kɔ mim pakrarɔ nɔɔn duro bɛɛ y:

29 A bi wosobaawɔnnɔ mannɪbare sim sɔ y, kan ma kɪ, hɔɔ gɛəro kɪ, b'a bi jaan da sɔ y. K'awɔɔ zu naa haay ɔ, awɔɔ ba mɪηηa. Woso y'a dare a han.»

30 Gɔɔɔ kɔ n yɪ η bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a leer so, ηn'a hɔr, ηnɪ ta Antiyɔs ɔ, ηn'aa gɔɔɔ wɔɔ so kɔ ma, ηnɪ ci bi ka η ɔ.

31 Ci bi karɪnda bi bare η heer nyɔɔ, kɔ η dɔndɔrɛ nɔɪnaas yɪ bi minto.

32 Ziidi kan Silas kɪ kɔ η nɪ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ, η danyɪnɔ wɔɔ dɔndɔ kan meerbaaro kɪ, ηnɪ η panηa da ra.

33 N gɔɔta b'ɔ dɔmɪm poore, danyɪnɔ wɔɔ n bi zaa ka η ɔ, ηn'a bɔ ηnɪ ta gɔɔɔ kɔ η yɪ nyɔɔ rɔ wɔɔ zi.*

35 Kɔ Barnabas kan Pol kɪ nɪ, η gɔɔta Antiyɔs ɔ, ηn'ɪ hɔ dɪndare, ηn'ɪ Zuuba lemim nyɪnta bi pa dam kan gɔɔɔ gɔta kɪ sɔ.

N Pol kan Silas kɪ nyɔɔ

36 K'a yɪ poore bi kur bi, Pol a hi Barnabas m, a ɔ: «Ū ɔ wusigə, ɔ aa dɪga ɔ danyɪnɔ wɔɔ ma kɔ biyɛə kɔ wɔɔ Zuuba lemim nyɪnta pa da ɔ b'ɔ. K'ɔ dɪga a kɔ η y'a bam lɔ gɛ.»

37 Barnabas n a ηɔa k'a Zaan kɔ n n'a birm Markɪ bi gaa a ta m.

38 Bi, Pol n yɛ k'a gaa y, bala, a nyɪnta an nɪ zum kɔ ɔ kan η kɪ, an a gɔ η ma Panfilii ɔ, a n a ya, an zi ba kan η kɪ y.

39 N bɪsɪ ka kan kɔ kɪ maam-maam, bɪsɪ bi n bi η gungɔ kɔ ma gɔaa biyɛə n ta a lɛ, a lɛ. Barnabas Markɪ gaa, an da kɔɔlɔs ɔ an ta Siipɪr ɔ.

40 Pol n Silas gaa, danyɪnɔ wɔɔ n yaa da, kɔ Zuuba n a barka ka η ɔ. N n cem.

41 Pol bɔ Siirii kan Silisii kɪ kɔrɔ ɔ, an nɪ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ panηa dam la.

16

Timote a zɛ kɔ ra kan Pol kɪ Silas kɪ

1 Pol kan Silas kɪ ta ηn'aa lee ku Derbe ɔ, ηnɪ cem ηnɪ ta Listɪr ɔ. Karɪndanyɪ deem n nɪ b'ɔ, a tɔ m Timote, a da bi zuɪfɔ m, an a ba sɪrakarezaa, a zɪ bi grekkɪ m.

2 A danyɪnɔ kɔ η nɪ Listɪr ɔ kan Ikonɪyɔm kɪ rɔ wɔɔ y'a lɛ bɔrɛ a tɔ ɔ.

* 15:33 15.33 Ci gɔsɪnnɔ ɪ naa dan ɔ: Silas a hɔɔn da an gɔɔta, Ziidi n cem a deem.

³ Pol n a ɲaa k'a gaa. A n a gaa, an a gaso banɲo ɔ zuɸoro kɔ ɲ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ minto, bala, ɲ haay a do, ɲ ɔ, a zi bi grekki m.

⁴ Tara no rɔ kɔ ɲ nɪ bɔre ɲ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ yɪ lero kɔ Zerizalem kristazibəəzanno wɔɔ a cɪnta kan kristagoo lɛzanno wɔɔ kɪ bi hire ɲ nɪ, ɲn'a yere ɲ han kɔ ɲ nɪ zu ɲ ɔ miɲɲa.

⁵ Kristagoo sokumarɔ wɔɔ sɪrakare paɲɲa n'a dam la, ɲ le n'a dam la dɔmum biyəə.

N Pol bir Masedvan ɔ

⁶ Pol kan Silas kɪ bo Frizii ɔ kan Galasii kɪ, Sent-ɛspri n a ta ɲ nɪ tolle, kɔ ɲ bi lemim bi pa da Azii ɔ y.

⁷ Kɔ ɲ lee ku Mizii jireyaa ɔ bi, ɲ y'a ɲaa k'a ta Bitinii ɔ, bi, Yeezuu ɛspri bi ɲ da jum ɔ.

⁸ ɲ n cem, ɲnɪ bra Mizii ɔ, ɲn'aa lee ku Trowas ɔ.

⁹ Gum deem ɔ, Pol Woso hɔhɪnkare yɪ: Masedvan gɔaa deem y'a hɪnka m, an jum brama, an n'a wɔ zɪnzem nɪ, a ɔ: «Bɔr Masedvan ɔ, ɪbɪ ɪ da wɔɔ han!»

¹⁰ Pol hɔhɪnkare bi yɪre je ɔ bi, wɔɔ wuti zɔɔ-zɔɔ k'ɔ ta Masedvan ɔ, bala, wɔɔ si wɔɔ ɔ Woso n nɪ wɔɔ birm kɔ aa lemim nyɪnta pa da b'ɔ.

Lidii batem sire Filipii ɔ

¹¹ Da kɔ wɔɔ ɔ kɔɔlɔɔ ɔ Trowas ɔ bi, wɔɔ ta tɪrga kan Samotrasɪ kɪ. A do k'a me bi, wɔɔ ta Neyapolis ɔ.

¹² U ɔ to b'ɔ, ɔ ta Filipii ɔ, ɔ gam ma, Masedvan kɔrɔ haay tara no gɔta m bi. A gɔɔɔ wɔɔ n a so a miɲɲa ɔ am Rom zanno paan...rɔ wɔɔ hɔ bi m. Wɔɔ dɔmum poore ba tara no bi do ɔ.

¹³ *Sabaa hinni ɔ, wɔɔ bo tara no ɔ, ɔ ta bɔrko le ra. Bɪnce bi do ɔ bi, wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, yaadare bɪnce nyɪntam b'ɔ. Kɔ wɔɔ nyɪnta bi, wɔɔ Yeezuu mim dɪnda kan lanno kɔ ɲ y'a so kɔ ma b'ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁴ ɲ gɔaa deem k'a tɔ m Lidii, garhuuro heerezaa m, bi nyɪnta, an n'a tɔr kam wɔɔ ma. Tɪyatɪr kɔ nyɪ m, an nɪ Woso dan ɔ. Zuuba a heer gɔ k'an bɔr a ma, an a tɔr ka Pol meerbaa bi ma.

¹⁵ K'a batem si bi, a miɲɲa kan a har gɔɔɔ kɪ bi, a a ye wɔɔ han, an n'a hire, a ɔ: «K'awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, mɔɔ ɪ zum Zuuba ɔ, k'a bɔr, a bi wɔta mɔɔ har ɔ.» A n ma wɔɔ ma, wɔɔ n kɔ ɔ ye.

N Pol nyaso Filipii ɔ

¹⁶ Hindeem ɔ, wɔɔ nɪ tam yaadare bɪnce ɔ, lɔpoo n bi wɔɔ ze ɔ, lɔ m, bɔɔrɔzaa m. A wɔ bi kure ɪ busoo kare a zuubɔɔ wɔɔ ɔ.

¹⁷ A n nɪ zum wɔɔ je ɔ, Pol kan wɔɔ kɪ, an nɪ zee dare, a ɔ: «Gɔɔɔ nɔɔn duro Woso k'a le da haay zibəənyɪnɔ m. Bɔmbɔre zaa ɲ n'a pa dare awɔɔ m.»

¹⁸ A ba a ɔ, nɔɪnaaɔ dɔmum gɔta no ɔ. Pol n bi kɔ, an a bo, an a hi zinɔ bi m, a ɔ: «Yeezuu Krista tɔ ma, mɔɔ le ka ɪbɪ ɔ: bo lɔ naa do me ɔ!» Leem bi, a bo a me ɔ.

¹⁹ A zuubɔɔ wɔɔ kɔ ɲ y'a yɪ a busoo bi yɪre n a ze ra bi, ɲ Pol nyaso kan Silas kɪ, ɲnɪ ɲ gɪngaata, ɲnɪ ta ɲ nɪ daasi ɔ, jɪtanno taa.

²⁰ Brɔɔ n ɲ gaa, ɲn'aa ɲ hɪnka dɔdɔkɛnno m, ɲ ɔ: «Gɔɔɔ nɔɔn duro nɪ wɔɔ kɔ naa nyankɔre. Zuɸoro m.

²¹ ɲ nɪ hɔ k'a bir zum wɔɔ Rom zanno lero ɔ bi dɪndam.»

²² Zamaa n wuti nyaa m kan Pol rɔ kɪ. Dɔdɔkɛnno wɔɔ n le ka, ɲnɪ ɲ huuro bɔmbo ɲ ma, ɲnɪ ɲ ze madɪrɔ m.

²³ ɲ ze kɔ ɲ y'a ɔ gɔta bi, ɲ bɔkare, ɲnɪ ɲ du lɔnnɔce ɔ. ɲ n le ka lɔnnɔce dɔmazaa b'ɔ kan dɪga ɲ ma miɲɲa.

²⁴ Gɔaa kɔ ɲ le naa do ka ɔ bi, a yɪ ɲ du cenɔzaa b'ɔ, an ɲ da go ɔ.

²⁵ Dibsir k'a da bi, Pol kan Silas kɪ ɪ yaa dam, ɲn'ɪ Woso lebɔre laa lɔm, lɔnno vantɔɔ wɔɔ n'a tɔr kare ɲ ma.

²⁶ Tara n nyiŋŋə le deem, a nyiŋŋəre bi paŋŋa n ce jur bi yinyi. Ce bi lero woo haay n gungu leem, lonno woo haay banŋarɔ woo n sur pəŋŋə bi ma.

²⁷ Lonnoce domazaa bi n wuti hinceem ma, a lonnoce lero woo yi ŋn'i gum, a hoon u bi lonno woo a si ŋ y'a u. A n a kargu gaa u, k'a a miŋŋa ze m.

²⁸ Pol n zee da kan paŋŋa ki, a u: «I bi hoŋu ba i miŋŋa ni y. Woo haay ta u.»

²⁹ Lonnoce domazaa bi n se ye, an bra si, an gasu, an aa sonta Pol kan Silas ki taa mehinkə m.

³⁰ A n ŋ gaa, an bo ŋ ni garga ra, an n'a hire ŋ ni, a u: «Goo ra, moo y'a bam lo ku m bombore yi?»

³¹ N n a nyi bo nu, ŋ u: «Sira ka Zuuba Yeezuu u, i bombore yim, ibu kan i har guoo ki.»

³² N n Zuuba lemim bi dunda m, kan guoo haay ku ŋ n'a har u ro woo ki.

³³ Lonnoce domazaa bi n ŋ gaa gunuu u b'u leem, k'a yaa ŋ nyinno sorgo. Wakati bi do u so bi, a batem si kan a har guoo ki haay.

³⁴ A n ŋ gaa, an ta ŋ ni a ce u, an hoŋure ka ŋ u, an n'a heer nyoom kan a har guoo woo ki, k'a sira ka Woso u bi to ma.

³⁵ Do k'a me bi, dudokønno woo a domazanno nyoo ku ŋ n'aa a hi lonnoce domazaa bi m, kan wo saa guoo woo ma.

³⁶ Lonnoce domazaa bi n mim naa do hi Pol m, a u: «Dudokønno woo nyoo da, ŋ u, ŋni wo saa awoo ma. Ncunaasu bi, k'a bo a doo kan laafu ki.»

³⁷ Bi Pol a hi, a u: «Ŋ y'a ka, ŋni woo ze zamaa bire u, bi ŋ n woo dudo ka y, woo ku woo n Rom zanno, ŋn'a ka, ŋni woo du lonnoce u. N n bokare, ŋn'a ŋsam k'a a kona, a woo bo. Bi bi ku yire y. N n bor a zim, ŋni bi woo bo.»

³⁸ Guoo woo n a wusigə, ŋn'aa naa haay hi dudokønno woo m, nyibəə n gasu ŋ u, ku y'a hi ŋ ni, ŋ u Rom zanno n a mi bi minto.

³⁹ N n bor, ŋni bi sugur ye ŋ han, ŋni ŋ bo, ŋn'a ye ŋ han, ku ŋ ni bo tara bi no u.

⁴⁰ Ku ŋ bo lonnoce u b'u bi, Pol kan Silas ki ta, ŋn'aa Lidii yi, ŋni danyino woo yi ŋni ŋ heer ba kookoo, ŋni cem.

17

Pol ta Tesaloniki kan Beree ki u

¹ N bo Anipolis u kan Apolonii ki, ŋn'aa lee ku Tesaloniki u. Zuforo woo sokumace n ni b'u.

² Amb'a tir a ba biisi bi, Pol ta, an aa ŋ yi, an sora ba kan ŋ ki *saba hinni u, an a ta ku re gallem kaaku, an ni Wosoci bi

³ bore ŋ ni ku zi, a u Krista a ga m, an fir yi, an ga, an a mum bo u gəəno bire u. A n n'a hire, a u: «Krista ku moo n'a pa dare awoo m bi, Yeezuu m.»

⁴ Zuforo gosunno ye, ŋn'a ze ku ra kan Pol ki Silas ki, kan grekkuro ku ŋ ni Woso dan u ro woo ki guta, kan lanno tozanno ki guta.

⁵ Zuforo wuti kan jumbaa heerbusu ki, ŋni guoo niburo gaa zaa bire u, ŋn'a ka tara bi guoo woo n yar, ŋni tarano bi nya ku re. N n ta Zason har u, ŋn'a kam Pol ma kan Silas ki, k'a ŋ gaa a ta ŋ ni guoo woo taa.

⁶ Ku ŋ n ŋ yi bi, ŋ Zason gaa kan danyino gosunno ki, ŋni ta ŋ ni dudokønno taa, ŋn'i zee dare, ŋ u: «Goo noon duro ni durnya bi dam, ŋni cem ŋni bor naa u keere,

⁷ Zason n ŋ si a har u. N haay kaanm Rom cir le m, ŋ u, cir vanta n ta u, a to m Yeezuu.»

⁸ Zeero noon duro guoo woo da bo u, kan dudokønno woo ki,

⁹ ŋni busoo si Zason kan danyino woo ki han, ŋn'a cinta, ŋni bokare, ŋni wo saa ŋ ma.

N Pol kan Silas ki si miŋŋa Beree u

¹⁰ Lɛɛm bi, danyɪno wɔɔ a ka Pol kan Silas ki n cem kan Beree kɔ ki gunuu ɔ. Kɔ η lee ku bi, η ta zuɪforɔ sokomace ɔ.

¹¹ Zuɪforɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ miɲɲa, an lɛ da Tesaloniki zanno wɔɔ ra. Ŋ lemim bi si kan a heer ki haay. Dɔmɪm haay, η yi dɪgam Wosoci b'ɔ, k'a dɪga a hɔ kɔ η n'a hum bi sɪra m gɛ.

¹² Gota a ba sɪrakarezanno η bire ɔ kan grekki lanno tozanno ki, guɔɔyaaro ki gota.

¹³ Tesaloniki zuɪforɔ wɔɔ kɔ η y'a ma, η ɔ, Pol ɪ Beree ɔ an ni Woso lemim pa dam bi, η lee ku b'ɔ, k'a a ya, a guɔɔ nyonnyɔta.

¹⁴ Danyɪno wɔɔ n a ba zɔɔ, ηni Pol da zaa ra an ta kan higota bi lɛ ra ki, bi ma bi, Silas kan Timote ki gɔɔta b'ɔ.

¹⁵ Guɔɔ kɔ η Pol da zaa ɔ rɔ wɔɔ a gaa ηni ta m Atenni ɔ, ηn'a wusigə kan Pol lɛ ki, kɔ Silas kan Timote ki n a ji sa zɔɔ-zɔɔ.

Pol ɪ Atenni ɔ

¹⁶ Pol k'a ni dɔrɛ η ma Atenni ɔ bi, a heer a zar kan *wosobaawɔnno kɔ η ni tara bi no ɔ, ηni η danj ɔ rɔ wɔɔ ki minto.

¹⁷ A n gasɔ sokomace deem ɔ, an ni meer bam kan zuɪforɔ wɔɔ ki, kan guɔɔ kɔ η ni Woso danj ɔ rɔ wɔɔ ki, dɔmɪm haay daasɪrɔ ɔ, a y'a bam kan guaa haay k'a ni zem bi ki.

¹⁸ Hɔɔnkamazanno, Epikiriyeɛnrɔ kan Stoyiseɛnrɔ* ki, nyɪnta b'ɔ ηn'i sɔɔra bam kan ki. Gɔsɪnno n'a hɪrɛ, η ɔ: «Para-paradarezaa naa do ɔ lo?» Gɔsɪnno ɔ: «Wosoro daarɔ an ni η pa dare!» Kɔ sɪra ni, Pol ɪ Yeezuu pa dam, kan a mɪmbɔɔrɛ ki.

¹⁹ Ŋ n a nyasɔ k'a ta m ci kɔ n n'a birm Arewopaazi bi mim ɔ. Ŋ n a hi, η ɔ: «(bu ɪ da ma, ɪ karɪnda daa k'ɪbu n'a bam naa ji dɪnda wɔɔ n na?)

²⁰ Bala, ɪbu ɪ minno daarɔ dɪndam wɔɔ m, bi y'a ka wɔɔ lɛ n taa k'ɔ η ji do.»

²¹ Atenni zanno wɔɔ kan saanarɔ ki bir hɔsi bam, kɔ minno daarɔ dɪndare kan a tɔr ka ma ki bɛɛ y.

²² Pol n jim brama Arewopaazi ɔ b'ɔ, a ɔ: «Atenni zanno, dɪga kɔ mɔɔ nawom awɔɔ ma naa, sɪrakarezanno gɔtɔɔ n'awɔɔ m.

²³ Kɔ mɔɔ m da awɔɔ kɔ bi zi bi, hɔ haay k'a n'awɔɔ yaadare mɔr bi, mɔɔ yi. Mɔɔ yi, n n a gɔrsɪra ba mannɪduu niɲɲə ma ncɪnaaɔ: <Woso kɔ guaa n a do minto.> Hɔ k'awɔɔ n'a danj ɔ, b'awɔɔ n a do bi, bi mɔɔ bɔr kɔ m b'a pa da awɔɔ m naa.

²⁴ Woso k'a durnya da, kan hɔ haay k'a n'a no ɔ bi ki, a m brama kan tara ki Zuuba. A bir gasom wosocero kɔ guɔɔ a do a wɔ m no wɔɔ no ɔ y.

²⁵ Hɔsi zibəə ba ma y. A bir a kam ma kɔ guaa n a da a han hɔ niɲɲə ma y. Bala, a n ni mɪsɪrbaa, hoonsi, kan hɔ haay ki kam guaa haay ɔ.

²⁶ K'an guaa deem mɛ ki, a do haay da kɔ η ni bir tara burə lɛɛ haay ɔ. A dɔmɪnno bo kɔ zi guɔɔ minto, kan η tararɔ jirɔ ki,

²⁷ kɔ η n'a da ma, ηn'a wɔ dɪnda, ηn'a ka Woso ma, gɛɛ η y'a yɪm gɛ, an bɔkare a bi laatɔ wɔɔ guaa biyəə ma y.

²⁸ Bala,

A miɲɲa zi wɔɔ mɪsɪrbaa n ta ɔ, ɔ ni tare, ɔ ni meeyaa m.

Amba awɔɔ gɔrsɪrabənno gɔsɪnno a hi bi m: <A dogɔɔɔ m wɔɔ m.>

²⁹ Kɔ Woso dogɔɔɔ m wɔɔ m bi, wɔɔ n ɔ ga m, ɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, Woso bi sarma ni, gɛɛ wanzurfu, gɛɛ jaa kɔ guaa a banka, an a bo ɔ a hɔɔn ɔ bi ni y.

³⁰ Bi, Woso n a ya, an ni dɪgam dɔmɪm kɔ guɔɔ wɔɔ ni badɔ no ɔ bi ma y. A y'a hɪrɛ η ni keere, kɔ η haay n a bo a mimbɔnyaarɔ ɔ bɪnce haay ɔ.

* **17:18 17.18** Epikiriyeɛnrɔ: guɔɔ kɔ η n'a kam durnya nyɪntabaa ma rɔ wɔɔ m brɔɔ. Ŋ n'a hum sɔ, η ɔ, Hɔsi bɛɛ y'a so durnya b'ɔ y. Hɔ haay bi, ba an nawom bala. Stoyiseɛnrɔ: guɔɔ kɔ η ye mim kosti ma rɔ wɔɔ m brɔɔ. Ŋ n'a kam ma, k'a hɔ k'a so durnya ɔ jilli bi do.

³¹ A dómum deem bə ɔ, an a cɪnta, kɔ ɡɔaa k'a bə ɔ bɪ n bɪ durnya dɔdɔ ka kan sɪra kɪ. Bɪ, a a kasetɪ hɪnka ɡɔɔ haay m, an a mɪm bə ɔ ɡəəno bire ɔ.»

³² Ɠəəno mɪmbɔɔrɛ mɪm kɔ ɲ b'a ma bɪ, ɡɔsɪnnɔ ɪ yaa wɔm Pol ma, nɪɲɲoo n n'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «K'ɔ mɪm naa do mɪnto m, wɔɔ y'ɔ yarɛ, ɔ tɔr ka ɪbɪ ma dómum vanta ɔ.»

³³ A yɪ nɔɪnaaɔ, Pol n a ɡɔ ɲ ma.

³⁴ Ɠɔsɪnnɔ n bɔkare, ɲɪ yɛ a meerbaa bɪ ma, ɲn'a ba sɪrakarezzanno. Are-wopaazɪzaa Denii nyɪnta ɔ, kan lɔ deem kɔ n n'a birm Damariisi bɪ kɪ, kan ɡɔsɪnnɔ kɪ sɔ.

18

Korentɪ kristagɔɔ sokɔma cɪntare

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Pol a hɔr Atennɪ ɔ, an ta Korentɪ ɔ.

² B'ɔ bɪ, a zɪfɔ deem zɛ ɔ, a tɔ m Akilas. Pɔn kɔ ɡɔaa m, an a to Italii ɔ lɛɛm an bɔr kan a lɔ Prɪsil kɪ. Kɔ sɪra nɪ, cɪr Klɔɔdɪ lɛ ka, kɔ zɪfɔrɔ haay n bɔ *Rɔm ɔ. Pol n kɔ ma kan ɲ kɪ,

³ bɪ, kɔ wɔzɪbəə deem ɲ n'a bam bɪ, (zappabaa m,) a zer ɲ har ɔ, ɲn'ɪ zi bɪ bam kan kɔ kɪ. Huucɛrɔ pɛɛrarɔ* ɲn'ɪ ɲ bare.

⁴ *Sabaa hinnɪ haay, a ɪ karɪnda dɪndam zɪfɔrɔ sokɔmace b'ɔ, an n'a tɔɲ ɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ ɡrɛkkɪrɔ wɔɔ kɪ, kɔ ɲ n'a sɪ.

⁵ Silas kan Timote kɪ kɔ ɲ y'a to Masedɔan ɔ, ɲnɪ lee ku bɪ, ɲ bɪ dɪɡa a Pol ɪ karɪnda bam, an n'a hɪm zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ Krista bɪ, Yeezuu m.

⁶ Zɪfɔrɔ wɔɔ bɪsɪ ka kan Pol kɪ, ɲnɪ meerbaa bɔnyaa ba. Pol n a huuro zɛ fɔr, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, a taar y'awɔɔ mɪm ɔ. Mɔɔ mɪm bɛɛ m bɪ dɔ y. Naa ma kɛɛrɛ bɪ, ta mɔɔ nawɔm do vantɔɔ zi.»

⁷ A n a hɔr bɪnce bɪ do ɔ, an ta ɡɔaa kɔ n n'a birm Titiyus Zistus bɪ har ɔ. Woso daɔrɛzaa m, a har bɪ n jɪnjɛem sokɔmace bɪ ma.

⁸ Krispus k'a m sokɔmace bɪ cɪr b'a ba sɪrakarezaa kan a har ɡɔɔ kɪ haay. Korentɪ zanno ɡɔtɔɔ, kɔ ɲ n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, a ba sɪrakarezzanno sɔ, ɲnɪ batem sɪ.

⁹ Ɠum deem ɔ, Zuuba a hɪ Pol m, a hɔhɪnkare nɔ ɔ, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y, ɪ bɪr a hɪm, ɪ bɪ zɛ pi y.

¹⁰ Kɔ sɪra nɪ, mɔɔ ɪ kan ɪbɪ kɪ, bɪ ɡɔaa ba ɔ, an n'ɪbɪ nyasɔm k'a fɪr ka ɪ ma y, bala, mɔɔ ɡɔɔ ta ɔ ɡɔta tara naa do nɔ ɔ.»

¹¹ Pol dɔɔraa ba b'ɔ deem kan a kur kɪ, an nɪ Woso lemim dɪndare ɲ bire ɔ.

N Pol nyasɔ, n nɪ ta m Ɠalɪyɔn taa

¹² Dómum kɔ Ɠalɪyɔn nyɪnta ɔ Akayii tara lɛzɛaa bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ a lɛ ba deem, ɲnɪ wuti jumbaa m kan Pol kɪ, ɲn'a ɡaa, ɲnɪ ta m Ɠalɪyɔn dɔdɔkare bɪnce ɔ, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ:

¹³ «Ɠɔaa naa do, karɪnda an n'a bam ɡɔɔ m, a ɔ, ɡɔɔ n yaa da Woso m kan yaadare k'a n a ɡaakɔmba kan wɔɔ lɛrɔ kɪ.»

¹⁴ Pol ɔ k'a nyɪ bɔ ɔ, Ɠalɪyɔn n a nyɪ bɔ zɪfɔrɔ wɔɔ nɔ, a ɔ: «Zɪfɔrɔ ra, kɔ zi nɪɲɲə a ba a bɪ tɪrɡa, ɡɛɛ zɪbəə bɔnyaa a ba, mɔɔ yɪ m tɔr kare awɔɔ ma, bala, a a yɔ.

¹⁵ Bɪ, k'awɔɔ bɪsɪ bɪ kare bɪ, meerbaa m, ɡɛɛ tɔrɔ m, ɡɛɛ awɔɔ mɪɲɲɔɔ lɛrɔ m bɪ, pakra a ba awɔɔ m. Mɔɔ lɛ baa kɔ m nyɪnta minno nɔɔn duro dɔdɔkər y.»

¹⁶ A n la ɲ la dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ.

¹⁷ Ɠ haay n Sɔsten, sokɔmace cɪr bɪ nyasɔ, ɲn'a zɛ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, bɪ, Ɠalɪyɔn n a war hɔbaa naa do ma y.

Pol a bɔ an ta Antɪyɔs ɔ

* 18:3 18.3 pɛɛrarɔ wɔɔ ba ɲ nawɔm biiro ka m.

¹⁸ Pol a ya, an maasure ba Korenti u. Bi je u bi, a a gu danyino woo ma, an da kooloo u, k'a ta Siirii u. Akilas kan Prisil ki zu ku u kan ki. Pol a mim zinzera Senkres u, bala, a ler bo Woso m.

¹⁹ N lee ku Efexzi u. B'u bi, Pol a gu a zukuuzanno woo ma. A ta, an aa gaso zuforo sokomace u b'u, an ni bisi kam kan n ki.

²⁰ Broo n a ye han kan a domum bi zu ra, an a gu,

²¹ an a gu n ma, an n'a hire, a u: «Moo zem bi bor awoo zi domum niyho u, ku Woso ye.» A n da kooloo u, Efexzi u.

²² K'a lee ku Sezaree u an bo kooloo b'u bi, a cem an ta Zerizalem u, an aa yaa da danyino woo m, an cem an ta Antiyos u,

²³ an aa maasure ba b'u poore. A n cem, an ta Galasii kan Frizii ki gorgaro haay u, an ni karindanyino woo haay heer bam kookoo.

Apolos ta Efexzi u kan Korenti ki u

²⁴ Zufu deem ku n n'a birm Apolos, an yi Alesandrii u bi lee ku Efexzi u. Hoon zaa m, an mim do. A n Wosoci bi do so.

²⁵ Zuuba zaa b'a dinda zor-zor, a y'a pa dare kan a heer ki haay, an ni karinda dindam gooo m, an ni ho haay k'a ba Yeezuu minto bi dindam, an ni zure a zaa u. Bi, batem ku Zaan nyinta an a kam b'a do bala.

²⁶ A n ni meer bam kan wusrabaa ki sokomace u b'u. Prisil kan Akilas ki ku n y'a meerbaa ma bi, n y'a gaa, ni Woso zaa bi dinda m zor-zor, n'a panja da ra.

²⁷ K'a nyinta, an n'a nsoam k'a ta Akayii u bi, danyino woo u: A a ga m. N n ci ba karindanyino woo ma, ku n n'a si miyha. K'a lee ku b'u bi, a daahan guta ka gosunno u, gooo ku Woso barka minto n sira ka Yeezuu u ro woo.

²⁸ Bala, a meerbaa bi panja bor zuforo woo ra gooo woo bire u, a i Wosoci bi ji hire n ni siri-siri, a u: Krista bi, Yeezuu m.

19

Pol lee ku Efexzi u

¹ Domum ku Apolos nyinta u Korenti u bi, Pol bo ku bi gorgaro ku n ni cigaaro woo u, an ta Efexzi u, an karindanyino gosunno yi b'u,

² an n lar, a u: «K'awoo a ba sirakarezanno bi, awoo Sent-Espri si ra?» N n a nyi bo u, n u: «Woo n Sent-Espri mim ma cina y.»

³ Pol n laaka da, a u: «Batem kara awoo si keere?» N n a nyi bo u, n u: «Zaan batem bi m.»

⁴ Pol n a hi n ni, a u: «Zaan nyinta, an ni heerlorle batem kam, an n'a hum gooo m ku n ni sira ka goaa k'a ni zem bi bor awoo je u b'u. A le taa k'a hi, a u: Yeezuu.»

⁵ Ku n naa ma bi, n batem si Zuuba Yeezuu to ma.

⁶ Pol n a woro ka n la, Sent-Espri n zer n la, n'i meer bam leminno vantoo m, n'i Woso le si n'i som la.

⁷ Gooo ku n nyinta b'u ro woo le a zo buerehiya ma.

Pol i karinda bam Efexzi u

⁸ Pol tur ta sokomace u, an bir Woso cirbæ bi mim dindam kan wusrabaa ki, an ta an mom kaaku ku. Ku gooo ku n n'a tor kam no woo n a si sira.

⁹ Gosunno ku n heer ka, n bir yem k'a si bi, n nyinta, n'i Yeezuu zaa bi sonso wom gooo bire u. Pol n bo n bire u, an karindanyino woo gaa a ho, an ta n ni Tiranosi karindace u, an ni ho dindare n ni domum haay.

¹⁰ A ba a u ncinaasu an ta, an doora huya ku, bi minto y'a ka Azii zanno, zuforo, kan grekkuro ki n a ku, ni Zuuba lemin bi ma.

Seva nyino

11 Woso n ni hoserlo kɔ η loo ba ɔ bam kan Pol kɪ.

12 Baa kɔ n pɛera gɛɛ huu a no a mɛ ma, n a no yaabazanno ma, η yi laafu yire, zinɔro woo ni bɔre η mɛ ɔ.

13 Zɪfɔro gooo n ta ɔ ηni bumbɪrm, ηn'a dam ma, ηn'i lam zinɔro ra. Hindeem ɔ η n'a ηsa k'a la zinɔro ra gooo mɛ ɔ Zuuba Yeezuu to m. N ηn'a hure, η ɔ: «Moo y'a hure awoo m Yeezuu kɔ Pol n n'a pa dam bi to ma, k'a bo!»

14 Zɪfɔro wosocemannɪbɔr jɪtaare deem kɔ n n'a birm Seva b'i nyɪno m saanhɪna, ηn'i zibəə naa do bare.

15 Zinɔ n a hi η ni, a ɔ: «Moo Yeezuu do, kɔ nka m Pol m, moo do. B'awoo, nkoo n'awoo ni?»

16 Gɔaa kɔ zinɔ n a mɛ ɔ bi n der η ma haay, an a da η ma, an fir ka η ma, ηni bra si, ηni bo har ɔ b'ɔ dɪgɪ, kan nyinno kɪ.

17 Efɛɛzi kɔ jilli, zɪfɔro kan grekkɪro kɪ kɔ η ni b'ɔ ro woo haay mim naa do ma. Nyibəə n gaso η haay ɔ, ηn'a lɛ bo Zuuba Yeezuu to ɔ.

18 Goo kɔ η sɪra ka ɔ ro woo barla, gɔta bɔr, ηn'a leer busu brama, ηn'a minno bɔre a lɛ ma.

19 Goo gɔta kɔ η goota, ηn'a mɪnɪa ka wɔkure ɔ ro woo a ciro woo gor, ηni bi η so kɔ ra, ηni sɛ nya η ɔ, gɔaa haay taa. Ciro woo haay kɔ η y'a busoo lɛ zɛ bi, a wanzurfu busoo ma waa busoor.

20 Ncɪnaas bi, kan Zuuba paɪɪa kɪ, lemim bi ni tam lɛɛ, a paɪɪa n'a dam la.

Efɛɛzi a zɛ kɔ ma

21 Minno noon duro kɔ η cem bi, Pol a cɪnta a hoon ɔ, k'a bo Masedɔan ɔ kan Akayii kɪ ɔ, a ta Zerizalem ɔ. A n n'a hure, a ɔ: «K'a lee ku b'ɔ, k'a cem a ta Rom ɔ.»

22 A a daahanzanno huɪyoo Timote kan Erastɪ kɪ nyoo Masedɔan ɔ, a mɪnɪa n goota Azii ɔ an maasɪre ba poore.

23 Domɪm bi do ɔ, nyaaro gooo bi wuti ηni ba Zuuba zaa bi minto.

24 Nyokka deem n ni b'ɔ a to m Demetrus, an ni Artemis yaadarece nyogoro bam wanzurfu m kan nyokkaroo vantoo kɪ, ηn'i busoo yɪm gɔta.

25 A nyokkaroo woo duro so kɔ ma kan tar deem zibəəzanno kɪ, a ɔ: «M gɔaasɪboo, awoo do a ɔ, woo wozibəə naa do ni hoɔɪre kam woo ɔ.

26 B'awoo yi, an n'a mam: Efɛɛzi no bɛɛ m bala y, Azii ɔ haay Pol naa do n'a dɪndam gooo haay m, a ɔ, wosoro kɔ woo ni η bare ɔ wo m noon duro, wosoro bɛɛ y. Goo gɔta ηn'i zure a ho b'ɔ.

27 Woo zibəə bi zarlɛ minto bi bɛɛ woo ni nyi bam ni bala y, woo wosolo gɔta Artemis ce bi boore m. Bala, Artemis kɔ Azii zanno kan durnya naa haay kɪ n'a dan ɔ bi, a bi daore yɪm do y.»

28 Kɔ η naa ma bi, η heer busu, ηni zee da, ηn'a hure, η ɔ: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

29 Mim naa do a kɔrgu kono bi haay ra, an a zɛ kɔ ma, ηni bra si, ηni ta sarbare bɪnce ɔ b'ɔ, ηni Masedɔan zanno Gayus kan Aristarkɪ kɪ kɔ η ni Pol zukuuzanno woo nyasɔ, ηni ta η ni.

30 Pol n a cɪnta, k'a ta sokoma bi bɪnce ɔ. Bi, karɪndanyɪno woo n a to an ta y.

31 Azii cinno gosɪnno k'a gɔaasɪboo m no woo nyoo da kɔ n n'a hi m, η ɔ: a b'a ka a mim ma, a ɔ, ta a ɔ sarbare bɪnce ɔ b'ɔ y.

32 Lɛɛ bi n a ba bɔrgo. Gɔaa biyəə n'a hoonho hum, tator η n'a bam bala, gooo gɔta n a do kɔ bo minto m, a a so kɔ ma y.

33 Goo i nyɪnta sokoma bi bire ɔ, ηni mim bi dɪnda Alesandɪr kɔ zɪfɔro woo a bo ɔ n a ka lɛɛ bi m. Alesandɪr n a wo busu, k'a meer ba kan zamaa bi kɪ.

34 Kɔ η y'a do, η ɔ zɪfo m bi, η haay a lɛ ba deem, ηn'i zee dam. N zee bi dare wakati huɪya ku. N ɔ: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

³⁵ Gorsirabər b'a gu an a da ma, an guɔɔ wɔɔ da bar ɔ, a ɔ: «Efɛɛzi zanno, guaa ta ɔ, a n a dɔ, a ɔ, Efɛɛzi kɔ zanno ni dɔm Artemis gɔta cɛ bi ma, kan a jaa k'a a to brama an a da bi ki ra?»

³⁶ Kɔ η n biɪ ka hɔ naa do ma bi, a a ga m, awɔɔ m bɔr a ma, a b'a ka, a ba zɔɔ-zɔɔ y.

³⁷ Awɔɔ bɔr guɔɔ m naa ɔ, η n mim zu ɔ wɔɔ wosolɔ bi ma y, η n a sunso wɔ so y.

³⁸ Kɔ Demetrus kan zibəanno wɔɔ ki ɪ mim m kan guaa ki, dɔdɔkare dɔmɪm ta ɔ. Taralɛɛzanno ta ɔ. K'a ta kɔ m dɔdɔkare bɪncɛ ɔ.

³⁹ Kɔ minno gɔsɪnnɔ ta ɔ kɔ kɔ bi guɔɔ a so kɔ ma, η dɪgam minno wɔɔ duro ma.

⁴⁰ Her naa, mim b'a da ma, an yɪ bɔnyaa kan wɔɔ ki. Bala, n y'a da ma, n ni mim ka wɔɔ ra sokɔma naa do minto. Sokɔma naa do jɪ ba ɔ y, kɔ n wɔɔ lar wɔɔ bi hɔsi yɪm ɔ a hɪ y.»

⁴¹ Bi, naa k'a hɪ bi, a guɔɔ wɔɔ da zaa ra.

20

Pol a bɔ an ta Masedvan ɔ

¹ Bɔgɔr bi k'a b'a da bar ɔ bi, Pol karɪndanyɪnɔ wɔɔ so kɔ ma, a ni η dɔndɔ. Bi jɛ ɔ bi, a a leer so η ni, an Masedvan zaa sa.

² A a da a gɔrgarɔ zi, an danyɪnɔ wɔɔ dɔndɔ gɔta, an bɔkare an lee ku Grest* ɔ,

³ an aa nyɪnta b'ɔ mom kaakɔ. Dɔmɪm k'a ni dan ɔ kɔɔlɔs ɔ k'a ta Siirii ɔ bi, zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ η kɔ ma k'a nyasɔ bi, a a hɔɔn da, an a bɔ an bɔ Masedvan ɔ.

⁴ Guɔɔ kɔ η zu kɔ ɔ kan ki rɔ wɔɔ, Beree kɔ guaa Piirus nyɪ Sopatros kan Tesaloniki kɔ guɔɔ Aristarki kan Sekundus ki, Derbe kɔ guaa Gayus ki, kan Timote ki, kan Azii kɔ guɔɔ Tisikki ki, Trofim ki sɔ.

⁵ Guɔɔ nɔɔn duro lɛɛ ka lɛɛ, ηni ta, ηn'ɪ dɔm wɔɔ ma Trowas ɔ.

⁶ Kɔ wɔɔ ni, wɔɔ ɔ hɔr Filipii ɔ, bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma bi dɔmɪnnɔ kur, ɔ da kɔɔlɔs ɔ k'ɔ aa n η ku. Dɔmɪm soor jɛ ɔ bi, wɔɔ lee ku Trowas ɔ. Wɔɔ n gɔɔta b'ɔ dɔmɪm saanhɪna.

Pol guaa mɪm bɔ ɔ Trowas ɔ

⁷ Hatɔ hinni ɔ, wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra, k'ɔ bur zɪnzɛ ra. A dɔ k'a ni mɛm kɔ Pol n a hɔr bi, a meerbaa sa, an n'a bam kan danyɪnɔ wɔɔ ki, meerbaa bi maastre ba, an ta an a zɔ dɪbsir zeezi ma.

⁸ Fɪtirerɔ nyɪnta ɔ gɔta cɛmɪm kaakɔ hɔ kɔ wɔɔ ɔ so kɔ ma ɔ b'ɔ.

⁹ Nyukumbueere deem k'a tɔ m Etikɪ bi nyɪnta cɛ bi tokoro lɛ ra, hinceem gɔta n a nyasɔ. Bi ma bi, Pol meerbaa bi n nya y. Hinceem bi k'a a nyasɔ gɔta bi, a bra cɛmɪm kaakɔ hɔ b'ɔ, an a da tara ɔ. Kɔ η bɔr k'a b'a busu bi, η yaa dɪga a a ga.

¹⁰ Pol n zer, an bra si an ta zi, an aa a busu a za ɔ, an n'a hɪɛ, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y. A mɪsɪr!»

¹¹ Pol k'a a bɔ an der bi, a bur bi zɛ ra, an a bi. Bi jɛ ɔ bi, a meerbaa bi maastre ba an ta an wutigɔta ku. Bi kur bi, a cem.

¹² Bi, nyukumbueere k'a mɪm bɔ ɔ bi, η y'a gaa, ηni doo m. B'a yɪ heernyɔɔ gɔta, η haay minto.

Pol bɔ Trowas ɔ, an ta Mile ɔ

¹³ Wɔɔ kɔɔlɔs sa, ɔ lɛɛ ka lɛɛ, k'ɔ aa zer Asɔs ɔ, kɔ aa Pol k'a zaa sa a gam ma bi zɛ ɔ b'ɔ, ɔ a busu, amba a cɪnta bi m.

¹⁴ K'a wɔɔ zɛ ɔ Asɔs ɔ bi, wɔɔ busu kɔɔlɔs b'ɔ k'ɔ ta Mitilenni ɔ.

¹⁵ B'ɔ bi, dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ da kɔɔlɔs b'ɔ, ɔ ɔ zɔ Kiyɔ ma. A dɔmɪm hɪya hinni ɔ, wɔɔ bɔ Samɔs ɔ, bi dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ jɪm poore Trogiliyɔn ɔ, ɔ cem, ɔ lee ku Mile ɔ.

* **20:2 20.2** Akayii bi n'a birm Grest sɔ. K'a dɪga Zibəəzanno Ci 18.12, 19.21 bɪncɛ ɔ.

¹⁶ Pol a cunta k'a bi jum Efəezi u y, k'a le baa k'a maastre ba Azii u bi minto. Nyinta a u, an n'a bam zoo-zoo k'a a da ma, k'a lee ku Zerizalem u, Pantikoti domum bi minto.

Pol a leer so Efəezi kristagoo ləezanno m

¹⁷ Pol a to Mile u, an Efəezi kristagoo sokoma ləezanno woo bir.

¹⁸ Ku η b'a ze u bi, a a hi η ni, a u: «Awoo musirbaa ku moo ba domum haay, moo leekure suhida u Azii u bi do.

¹⁹ Moo Zuuba zi ba kan muhja zerle ki, kan nyifeer ki, kan furyre do haay ku zuforo a cunta k'a moo nyasu, a moo ze bi ki.

²⁰ Moo n hosi k'a zibəe m ta awoo ma bi nyaakum da awoo ni y. Moo lemim nyinta pa da, m ho dunda awoo m gooo bire u, amba harlo u.

²¹ Moo kaseti ka, m zuforo kan grekkuro ki bir, ku η n'a bo a taam ηni zu Woso u, ku η ni sira ka woo Zuuba Yeezuu u.

²² Bi naa ma bi, Sent-Espri moo ba a lo, ku m zaa sa, m ta Zerizalem u. Moo n a do ku bo n n'aa ba moo m b'u y.

²³ Kan bi ki haay, Sent-Espri a hi moo m, ku haay ku moo ni boη u, a u, banjaro kan furyre ki i dom moo ma.

²⁴ Bi, moo bir kom si ma, m muhja musirbaa minto y. Moo le n taa bi, ku m zu m zaa u muhja, kan zibəe ku Zuuba Yeezuu a ka moo u bi ki. Ku m Woso barka lemim nyinta bi kaseti ka.»

²⁵ «Moo do muhja keere, moo u, awoo b'a yare a moo meer yi y, awoo haay, awoo ku moo bo, m Woso cirbəe pa da a m no woo.

²⁶ Moo m da ma, m a hi awoo taa her: Awoo gosti taar ba moo mim u y.

²⁷ Moo n hosi nyaakum da awoo m fuga y. A n le da bi, moo ho ku Woso a cunta haay k'a ba bi hi awoo m.

²⁸ Bi minto bi, k'a dundo a muhjo zi, kan bako bi haay ku Sent-Espri awoo ba a domazanno woo ki, k'a nyinta Woso gooo sokoma k'a cunta kan a muhja ma ki bi dundonno.

²⁹ Moo do muhja, moo u, moo hurle je u, poojino bonyaro gasore awoo zi, ηni bako bi zar.

³⁰ Baa gooo bore awoo muhjo barla, ηni karindanyino woo hoon lor kan meerbaa bonyaro ki, ηni η da a tar la.

³¹ Bi minto bi, k'a dundo a zi, k'a to da a no u: Dooaa kaaku no u, moo awoo gaa biyəe dondo gunuu u kan a sinuu u ki, m nyifeer no u, bi moo n menyoo da y.

³² Bi naa ma keere bi, moo awoo ka Woso u kan a meerbaa barka k'a panja n ta u, an n'a dam ma, an awoo sirakare da ra, k'a b'a ze ku ra kan wosogoo woo ki hojirle no u.

³³ Moo hoon n a ka gosti wanzurfu zi, gee sarma, gee huu y.

³⁴ Awoo muhjo a do a u, m wo naa moo zi ba m, m a yi, an a ga moo m kan m zukuuzanno ki.

³⁵ Moo ho haay hinka awoo m, k'i zi ba ncinaasu, i ho yire, i i dam panjawarzano han, k'a Zuuba Yeezuu minno k'a η hi ro woo to da a no u so: Ho ka gaa u jira gaa n'a ka i u m.»

³⁶ K'a minno noon duro hi bi, a sonta kan η ki haay an yaa da.

³⁷ η haay n ze nyi da u, ηn'a burgu Pol wer ma.

³⁸ K'a hi, a u, awoo b'a yare a moo meer yi bi, yi η heer zar an le da. Bi je u bi, ηni zu ku u kan ki, ηn'aa a da zaa u koolu bi jir u.

21

Pol i tam Zerizalem zeezi

¹ Kʊ wɔɔ ʊ gʊ ŋ ma bi, wɔɔ da kɔɔlʊʊ ʊ, ʊ ta tɪrga kan Kɔɔs ki. Bi dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ ta Rodes ʊ, ʊ ʊ to b'ʊ, ʊ ta Pataraa ʊ.

² Kʊ wɔɔ kɔɔlʊʊ yi an ni tam Fenisii ʊ bi, wɔɔ da ʊ, ʊ cem.

³ Kʊ wɔɔ ta, ʊ n'ʊ zɔm Siipɪr ma bi, wɔɔ da, ʊ jɪsa ʊ, ʊ ta Siirii ʊ, ʊ aa zer Tiir ʊ bɪncɛ niŋŋə kʊ kɔɔlʊʊ bi n'a mɔr bi zɛrŋ ʊ b'ʊ.

⁴ Wɔɔ gɔɔta b'ʊ dɔmɪm saanhɪna, bala, wɔɔ sɔr karɪndanyɪnɔ ma b'ʊ. Kan Sent-Espri paŋŋa ki, brɔɔ a hi Pol m, ŋ ʊ, a bi ta Zerizalem ʊ y.

⁵ Wɔɔ cenle dɔmɪm k'a ku bi, wɔɔ ʊ wusigə. K'ʊ wɔɔ ni tam bi, ŋ haay wɔɔ da zaa ʊ, lannɔ kan nyɪnɔ ki, ŋni bɔ tara nɔ b'ʊ. Wɔɔ n sɔnta hi bi lɛ ra, ʊ yaa da.

⁶ ʊ ʊ leer so kʊ m kɛɛɛ, ʊ da kɔɔlʊʊ b'ʊ, ŋn'a wusigə, ŋni doo.

⁷ Kʊ wɔɔ kɔɔlʊʊ bi sa Tiir ʊ b'ʊ bi, wɔɔ yaa lee ku Potolemayiisi ʊ. Kʊ wɔɔ yaa da danyɪnɔ wɔɔ m, ʊ a nya bi, wɔɔ gɔɔta b'ʊ kan ŋ ki dɔmɪm deem.

⁸ A dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ ʊ hɔr, ʊ ta Sezaree ʊ, ʊ aa zer lemim nyɪnta padarezaa Filipi har ʊ. Saanhɪnarɔ* kʊ n nyɪnta n ni ŋ bɔ ʊ Zerizalem ʊ rɔ wɔɔ gʊaa deem m. Wɔɔ n gɔɔta kan ki b'ʊ.

⁹ A nyumbɔnnɔ si, ŋ n yar dɔ y. N ŋ n'ɪ wosole sire ŋn'ɪ som la.

¹⁰ Kʊ wɔɔ gɔɔta b'ʊ an maasɪɛ ba bi, wosolesinnɪsorazaa deem bi lee ku, Zidee kʊ gʊaa m, a tɔ m Agabus.

¹¹ K'a bi wɔɔ yi bi, a Pol hɔsoaʊ bi sa, an a gannɔ sur m kan a wɔrɔ ki, an n'a hire, a ʊ: «Hɔ kʊ Sent-Espri n'a hum bi ba n ni. Ba hɔ kʊ n n'a bam hɔsoaʊ naa dɔ zaa bi m Zerizalem ʊ na: Zɪfɔrɔ y'a nyasom, ŋn'a sur, ŋn'a da dɔ vantɔɔ gʊɔɔ wɔ ʊ!»

¹² Wɔɔ kan kʊ bi danyɪnɔ wɔɔ ki, wɔɔ ye Pol han k'a bi ta Zerizalem ʊ b'ʊ y.

¹³ A n a nyi bɔ wɔɔ nʊ, a ʊ: «Bɔ minto awɔɔ ni nyi kare, an ni mɔɔ heer zarlɛ? Mɔɔ surle bɛɛ mɔɔ ye ma bala y. Baa kʊ gare m Zerizalem ʊ Zuuba Yeezuu tɔ ma, mɔɔ ye.»

¹⁴ K'a bir yem kʊ ŋ ni bɔr a la bi, wɔɔ n ye, ʊ ta mim bi m laatʊ y, ʊ n n'a hire, ʊ ʊ: «Kʊ Zuuba hɔɔnhɔ n ba!»

¹⁵ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nyare ma bi, kʊ wɔɔ ʊ banka ʊ nya bi, wɔɔ ta Zerizalem ʊ.

¹⁶ Sezaree karɪndanyɪnɔ kʊ ŋ ni tam k'a yaa wɔɔ da zaa ʊ rɔ wɔɔ, ta wɔɔ m ʊ aa zer Siipɪr gʊaa Minasɔɔn har ʊ. Karɪndanyɪ m, a dɔmɪm laatʊ.

Pol Zakkɪ zɛ ʊ Zerizalem ʊ

¹⁷ Kʊ wɔɔ lee ku Zerizalem ʊ bi, danyɪnɔ wɔɔ wɔɔ si kan heernyɔɔ ki.

¹⁸ Dɔ k'a mɛ bi, Pol ta kan wɔɔ ki Zakkɪ har ʊ. Bɪncɛ bi dɔ kristagʊɔɔ lɛezanno wɔɔ nyɪnta ŋn'a so kʊ ma ʊ sɔ.

¹⁹ Pol k'a yaa da ŋ ni bi, a hɔ haay kʊ Woso a ka, an a ba dɔ vantɔɔ bire ʊ bi ji sa deem-deem, an n'a dɪndare ŋ ni.

²⁰ Gʊɔɔ kʊ ŋ n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, y'a lɛ bɔm Woso ʊ, ŋn'a hum ni, ŋ ʊ: «ʊ danyɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ tisi-tisi a ba sɪrakarezanno, bi ŋ haay lɛrɔ wɔɔ nyasɔ kɔɔkɔɔ.

²¹ Bi, ŋ y'a ma ŋn'ɪbɪ mim dɪndam, ŋ ʊ, ɪbɪ ɪ hɔ dɪndam zɪfɔrɔ kʊ ŋ ni dɔ vantɔɔ bire ʊ rɔ wɔɔ m, kʊ ŋ ni wɔ saa Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ma, kʊ ŋ b'a ya, ŋn'a nyɪnɔ gasɔ banŋʊ y, kʊ ŋ ni yɪnnɪbayɪ bi tɔ.

²² Kʊ a ba lɔ? Gʊɔɔ wɔɔ y'a mare, ŋ ʊ, ɪbɪ bɔr.

²³ Hɔ kʊ wɔɔ n'a hire ɪbɪ m bi ba. Wɔɔ ɪ gʊɔɔyaarɔ m si, ŋni ler bɔ Woso m.

²⁴ N gaa, ɪ dintim gʊ ɪ ma kan ŋ ki, k'ɪ da ŋ han kan busoo ki, kʊ ŋ n'a lɛrbɔɛ nyambɔr m, ŋn'a a da ma, ŋn'a mim bɔ. Ncɪnaaʊ bi, gʊaa haay y'a dɔɛ ŋ ʊ, hɔ haay kʊ ŋ y'a ma ɪbɪ minto bi, ŋsaar m, b'ɪbɪ mɪŋŋa ɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ, ɪ ni ŋ sim mɪŋŋa.

²⁵ Kʊ dɔ vantɔɔ gʊɔɔ kʊ ŋ y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ ni, wɔɔ hɔ kʊ wɔɔ cɪnta bi ci ba ŋ ma: «N bi *wosobaawɔnnɔ mannɪbare sim sɔ y, kan ma ki, kan hɔ gɛr sim ki, bi ŋ bi jaan da y.» »

* **21:8 21.8** K'a dɪga Zibəəzanno Ci 6.3 bɪncɛ ʊ.

²⁶ Bı do k'a me bı, Pol gıcc woc gaa, an dintim gu a ma sınyıda sa hodeem kan η kı. A n ta Wosoce u, k'a dintim gu a ma bı nyare domum cınta, k'an yı hindeem u kan gıcc k u η yaa ler b o Woso m n o woc ganwore kare kı.

N Pol nyasu Wosoce u

²⁷ K u domum saanhına b'a z o nyare ma bı, Azii zıfıro woc k u η y'a ka a hoon zi ηn'a yı Wosoce u b' u bı, η gıcc woc nyonnyoc, ηnı Pol nyasu Wosoce u b' u.

²⁸ N n'ı zee dare, η u: «İsrayel zanno, k'a b o r a da woc han! Ba g o a a k'a bımbır lee haay u, an n'a dıdam zıfıro woc m, a u, ηn'ı kaanm a do m kan lero kı, Wosoce naa do kı bı n na. A b o c l a m, an gasu grekkıro m Wosoce u b' u, an nı dintim kam bınce mıyha naa do ma ncınaa u.»

²⁹ Bala, η nyınta, ηnı Ef e z i k u g o a a Trofim yı tara n o u b' u kan Pol kı. N n'a hoon dare, η u Pol bı, a gaa a u, an gasu m Wosoce u b' u.

³⁰ Tara bı n yar jilli, gıcc n bra sı, ηnı b o r yuu... N n Pol nyasu, ηnı b o m Wosoce u b' u, ηnı c e l e r o woc tınta leem.

³¹ N n'a kam ma k'a z e g e r, s o r d a a t i s i l e e z a a bı n m i m n a a d o m a, η u: «Zerizalem haay a z e k u m a.»

³² A n s o r d a a r o woc b i r l e e m, an η s o k u m a k a n s o r d a a z o r o l e e z a n n o woc kı, an a ka ηnı la gıcc woc ra ηnı b o. K u gıcc woc s o r d a a t i s i l e e z a a bı yı k a n a s o r d a a r o woc kı bı, η Pol z e r e t o.

³³ S o r d a a t i s i l e e z a a bı n a z o, an Pol nyasu, an l e k a, a u, ηn'a s u r b a n n a m hıya. A n a l a r a u, k u n k a n' a w o c m, bı, k u b o a b a s o.

³⁴ Bı, gıcc woc b i r e u, g o a a b i y e a nı z e e d a r e, η b i r m i m z a a d e e m hıre y. K u s o r d a a t i s i l e e z a a bı b i r h o s u jı m a m p a a n... b u g o r bı m i n t o bı, a l e k a a u, ηnı Pol gaa ηnı ta m s o r d a a r o w o t a j i u b' u.

³⁵ K u Pol yaa lee ku derle bınce bı ra bı, s o r d a a r o woc a b u s u, gıcc woc k u η n' a t o n u k' a k u bı m i n t o.

³⁶ Bala, zamaa bı haay u zure a j e u kan zee kı, η u: «K'a z e g e r.»

Pol u meer bam kan zıfıro kı

³⁷ D o m u m k u η u, k' a g a s u m s o r d a a r o w o t a j i u bı, Pol a hı s o r d a a t i s i l e e z a a bı m, a u: «Moc n da ma, m meer ba kan u b u kı ra?» S o r d a a t i s i l e e z a a bı n a n yı b o u, a u: «İbı u g r e k k i l e m i m m a m n a?»

³⁸ İbı u b e e m E z i p t i g o a a n i n n e k' a gıcc zınzere zanno gaa domınnoc k u η c e m d u t a a - d u t a a r o n o c o n n o u, g o a a t i s i s i, u t a η nı p o o h o c o n u bı r a?» Pol n a n yı b o u, a u: «Moc gee? Zıfı n moc m, m t o m o c u S i l i s i i k u T a r s u u. T a r a g o t a n yı n m o c m.

³⁹ K'ı sugur ba, u zaa ka m u, k u m m e e r b a k a n z a m a a bı kı.»

⁴⁰ A n z a a k a u, Pol n wuti an jı m b r a m a z e r j i bı r a, an a w o b u s u z a m a a bı m, ηnı z e s u... an meerbaa bı sa ebree lemim m, an n'a hıre η nı, a u:

22

¹ «M danyıno, kan m zıro kı, k'a t o r k a, k u m m g u m e m i m d u n d a a w o c m k e e r e.»

² K u η Pol ma an ebree lemim sa k'a hı bı, η b u g o r bı t o h a a y.

³ «Zıfı n moc m, yı moc Silisii k u T a r s u u, bı t o r m o c u n a a u, tara naa do n o u. G a m a h y e l u w o c zıro woc l e r o woc d u n d a m o c m z o r - z o r. M o c n yı n t a m W o s o z u u r e n y a s u k o c k o c, a m b a a w o c h a a y m h e r n a a m.

⁴ M o c n yı n t a, m f i r k a gıcc m a k a r u n d a n a a d o z u u r e m a, m g o s u n n o zı n z e, m g o s u n n o s u r, m η d u l o n n o c e u, l a n n o k a n y a a r o kı.

⁵ W o s o c e m a n nı b e r jı t a a r e k a n d o bı jı t a n n o w o c kı a d a m a, ηn'a k a s e t i k a. C i r o m o c η sı η h a n w o c d a n yı n o zı fı r o k u η nı D a m a s u r o w o c m i n t o. Bı m o c u t a m

Damas ɔ, kɔ m aa sɾakarezanno kɔ ɲ nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ sur, m bɔr ɲ nɪ Zerizalem ɔ, kɔ ɲ nɪ bɪ fir ka ɲ ma.

Pol y'a miɲɲa heerlɔrɛ mim dɪndam
(Zibəəzanno Ci 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Mɔɔ m zaa sa, m nɪ tarɛ, m m zɔ Damas ma. Lɛɛm bɪ, sinuu zeezi, lɛɛgure gɔta n a to brama an b'a ku mɔɔ ra.

⁷ Mɔɔ n m do tara ɔ, mɔɔ nɪ leer mare, an n'a hɪrɛ, a ɔ: <Sol, Sol, bɔ minto ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma?>

⁸ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Nka n'ɪbɪ nɪ, Zuuba?> Leer bɪ n a ya, an a hɪ, a ɔ: <Nazaretɪ Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbɪ nɪ fir kare m ma.>

⁹ Mɔɔ zukuuzanno wɔɔ lɛɛgure bɪ yɪ miɲɲa, bɪ ɲ bɪr leer k'a nɪ meer bam kan mɔɔ kɪ bɪ mare y.

¹⁰ Mɔɔ n laaka da: <Bɔ mɔɔ m ga m, m a ba Zuuba?> Zuuba n a nyɪ bɔ mɔɔ nɔ, a ɔ: <Wuti, ɪ ta Damas ɔ. K'ɪ lee ku b'ɔ, hɔ k'ɪbɪ ɪ ga m, ɪ ba bɪ, n y'a hɪrɛ ɪbɪ m deem-deem.>

¹¹ Bɪ, kɔ lɛɛgure naa do mɔɔ mɪm bɪ ta bɪ, mɔɔ zukuuzanno wɔɔ a wɔ dɔ mɔɔ rɛ, mɔɔ n lee ku Damas ɔ.

¹² Gɔaa niɲɲɔ n nɪ b'ɔ, a tɔ m Ananiyas. A nyɪnta gɔaa miɲɲa, an nɪ lɛrɔ wɔɔ sim miɲɲa, zɪfɔrɔ kɔ ɲ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n'a lɛ bɔɲ ɔ.

¹³ A n bɔr, an bɪ mɔɔ yɪ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <M danyɪ Sol, k'ɪ mɪm n lɛɛ yɪ!> Lɛɛm bɪ, mɔɔ mɪm a gɔ, m a yɪ.

¹⁴ A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <Wɔɔ zɪrɔ Woso ɪ bɔ ɔ, k'ɪ hɔɔnhɔ dɔ, k'ɪ Gɔaa tɪrga bɪ yɪ, k'ɪ miɲɲa lɛ meerbaa ma.>

¹⁵ Sɪra m, ɪbɪ ɪ ga m, ɪ bɪr kasetɪzaa a minto gɔaa haay taa kan hɔ haay k'ɪbɪ yɪ, ɪ ma sɔ bɪ kɪ.

¹⁶ Bɔ minto, ɪ nɪ sɪnsɪm kare? Aya! Wuti ɪ batem si, k'ɪ tɔ bir, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ dintim gɔ ɪ ma.>

¹⁷ Kɔ mɔɔ m wusigɔ Zerizalem ɔ bɪ, hindeem ɔ, mɔɔ nɪ yaa dam Wosoɛ ɔ,

¹⁸ mɔɔ n Zuuba yɪ hɔhɪnkare nɔ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: <A ba zɔɔ, ɪ ɪ hɔr Zerizalem ɔ, bala, ɲ bɪ mɔɔ kasetɪ k'ɪbɪ n'a kam bɪ sire y.>

¹⁹ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Zuuba, ɲ y'a dɔ miɲɲa, ɲ ɔ, mɔɔ ɪ nyɪnta, m nɪ tam sokomacɛrɔ ɔ, m nɪ gɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka ɪbɪ ɔ rɔ wɔɔ gɔrm, m a ka, ɲn'ɪ ɲ dum lɔnnɔɛ ɔ, ɲn'ɪ ɲ zem madɪrɔ m.>

²⁰ ɪbɪ kasetɪzaa Etiyennɪ ma k'a bra tara ra bɪ, mɔɔ miɲɲa nyɪnta b'ɔ sɔ, m m ze kɔ ra kan gɔɔɔ kɔ ɲ n'a zem nɔ wɔɔ kɪ, m dɔ ɲ huuro ma.>

²¹ A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <Ta, ɪbɪ nyɔɔ mɔɔ nawɔm do vantɔɔ kɔrɔ ɔ.> »

²² Zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ ɲ y'a tɔr ka Pol ma, an ta an meerbaarɔ nɔɔn duro ku bɪ, ɲ wuti, ɲn'ɪ zee dam, ɲ ɔ: «K'a gɔaa nɔɪnaaɔ bɪ bɔ durnya ɔ! A n a ga m, an bɪr mɪsɪr y.»

²³ Kɔ ɲ nɪ zee dam bɪ, ɲ y'a huuro bɔ a ra, ɲnɪ taa gɔr, ɲn'a nyɔɔm brama,

²⁴ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n lɛ ka, kɔ ɲ nɪ gasɔ Pol m, sɔrdaarɔ wɔtajɪ b'ɔ, ɲn'a zɛ, k'a laaka da han a dɔ, kɔ bɔ minto m zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ zee dare awɔɔ ma gɛ.

²⁵ Kɔ ɲ n'a bankam k'a Pol wɔta k'a zɛ bɪ, a a hɪ sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa k'a nɪ zibəə ɔ b'ɔ bɪ m, a ɔ: «Rɔm zanno gɔaa kɔ ɲ n'a dɔdɔ ka bɪ, awɔɔ a ga m a zɛ madɪr m na?»

²⁶ Sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa k'a naa ma bɪ, a ta an aa hɪ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ m, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ k'ɪ ba naa? Gɔaa bɪ, Rɔm zanno gɔaa m!»

²⁷ Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n a bɔ, an bɪ Pol lar, a ɔ: «Rɔm zanno gɔaa n'ɪbɪ m paan... ra, k'ɪ hɪ m m?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn...»

²⁸ Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ busoo bɔ gɔta kɔ m bɔkare, m m ba Rɔm zanno gɔaa.» Pol n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ naa, yɪ mɔɔ a nɔ ɔ.»

²⁹ Lɛɛm bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ nyɪnta k'a Pol zɛ rɔ wɔɔ a to. Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ k'a a dɔ a ɔ, Rɔm zanno gɔaa m Pol m, awɔɔ n a sur bɪ, dabɔɔ a nyasɔ.

Pol ı dɔdɔkənnɔ taa

³⁰ Dɔ k'a mɛ bɪ, sɔrdaa tisi lɛzɛaa bɪ k'a lɛ n taa k'a a dɔ paan... kɔ bɔ minto m, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ mim kam Pol ra bɪ, a a ka, ɲnɪ banɲarɔ wɔɔ bombɔ ma. A n a ka, ɲnɪ wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ bir kan dɔdɔkənnɔ wɔɔ kɪ, an ɲ so kɔ ma, an a ka Pol n bɔr ɲ taa.

23

¹ Pol n dɪga dɔdɔkənnɔ wɔɔ ma sɪ..., an a hɪ, a ɔ: «M danyɪnɔ, mɔɔ mɪsɪrbaa ba kan noom fu kɪ Woso mɪm ɔ, an ta, an her naa ku.»

² Bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare Ananyas lɛ ka a gɔɔɔ kɔ ɲ n'a jɪr ɔ rɔ wɔɔ ɔ, a ɔ, ɲn'a zɛ a lɛ ma. Pol n a hɪ m, a ɔ:

³ «Ibɪ Woso n n'ɪ zɛm, noonkundɛzɛaa ra! Nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, ɪ zu lɛrɔ ɔ, k'ɪ mɔɔ dɔdɔ ka, ɪ bɔkare ɪ kaanm lɛrɔ wɔɔ m, ɪ lɛ ka kɔ ɲ nɪ mɔɔ zɛ ra?»

⁴ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n hɛɛn sɪ ma, ɲ ɔ: «Wosocɛmannɪbɛr jɪtaare b'ɪbɪ n'a sɔnsɔ wɔm naa ra?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ:

⁵ «Mɔɔ n a dɔ mɔɔ ɔ wosocɛmannɪbɛr jɪtaare nɪ y, m danyɪnɔ. Kɔ sɪra nɪ, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: <I b'ɪ do cir sɔnsɔ wɔ y.> »

⁶ Pol k'a b'a dɔ, a ɔ, gɔɔɔ wɔɔ sadisɛɛnrɔ m kan farizɛɛnrɔ kɪ bɪ, a a leer busu brama dɔdɔkənnɔ wɔɔ bire ɔ, a ɔ: «Farizen m mɔɔ m, m danyɪnɔ, farizɛɛnrɔ nyɪ m mɔɔ m. Kɔ mɔɔ sɪ mɔɔ ɔ gɛɛno y'a mɪm bɔɲ ɔ bɪ y'a ka ɲn'ɪ mɔɔ dɔdɔ kam.»

⁷ K'a meer naa do ba an a nya bɪ, nyaa wuti farizɛɛnrɔ wɔɔ bire ɔ kan sadisɛɛnrɔ wɔɔ kɪ. Zamaa bɪ n a gɔngɔ.

⁸ Sadisɛɛnrɔ wɔɔ ɔ, gɛɛno mɪmbɔɔrɛ ba ɔ y, maleɛka ba ɔ, nyɪ ba ɔ sɔ y. Farizɛɛnrɔ n bɔkare, ɲn'a sim, ɲ ɔ, ɲ ta ɔ.

⁹ Bɔgɔr paan... nyɪnta ɔ. Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ wuti farizɛɛnrɔ wɔɔ bire ɔ ɲnɪ meer ba kan heerbusu kɪ, ɲ ɔ: «Wɔɔ n gɔaa naa do kɔrɔ ma yɪ y. Kɔ nyɪ ɪ meer ba kan kɪ, gɛɛ maleɛka, wɔɔ n a dɔ y.»

¹⁰ Kɔ nyaa bɪ nɪ paɲɲa yɪm bɪ, sɔrdaa tisi lɛzɛaa b'ɪ nyɪ bam, ɲ y'a Pol kɪnkaansɔ. A lɛ ka kɔ gɔɔɔ n a bɔ bire ɔ, ɲnɪ ta m sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ b'ɔ.

¹¹ Gunuu bɪ do ɔ, Zuuba a hɪnka Pol m, a ɔ: «I da bɪ bɔ ɔ, amba ɪbɪ mɔɔ kasetɪ ka Zerizalem ɔ bɪ, ɪbɪ mɔɔ kasetɪ kam Rɔm ɔ maam sɔ.»

Zɪfɔrɔ lɛ taa k'a Pol zɛ gɛr

¹² Dɔ k'a mɛ bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ a dɪnda ɲn'a zɛ kan kɔ kɪ, ɲn'a wer sɪ k'a bɪ hɔ bɪ, a hɔ mɪ k'a n Pol zɛ gɛr y.

¹³ Kutim-kutim naa do nɔ ɔ, gɔɔɔ wɔɔ lɛ lɛ da busi ra, ɲn'a wer bɪ sɪ.

¹⁴ ɲ n ta, ɲn'aa wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ yɪ kan jɪtanno wɔɔ kɪ, ɲn'a hɪ ɲ nɪ, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɔ wer sɪ, ɔ ɔ, kɔ wɔɔ n Pol zɛ gɛr y, wɔɔ bɪ hɔ bire y.

¹⁵ Keere bɪ, awɔɔ kan dɔdɔkənnɔ wɔɔ kɪ, k'a kɔ yɪ, k'a hɪ sɔrdaa tisi lɛzɛaa bɪ m k'an a gaa, an a ka a ɔ, ɪ ɔ, awɔɔ lɛ n taa k'a b'a banka a lar. Kɔ wɔɔ nɪ, hɔ kɔ wɔɔ n n'a bam, ɔ a ku, ɔ a zɛ b'a n lee ku bɪ, wɔɔ ɪ bɪ dɔ.»

¹⁶ Pol danlɔ nyɪ n minno nɔɔn duro ma. A n ta sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ, an aa gasɔ, an a hɪ Pol m.

¹⁷ Pol n sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa deem bir, an a hɪ m, a ɔ: «Nyukumbueere naa gaa, ɪ ta m sɔrdaa tisi lɛzɛaa bɪ zi, a lɛ n taa k'a meer ba kan kɪ.»

¹⁸ Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa bɪ n a gaa, an ta m sɔrdaa tisi lɛzɛaa bɪ zi, an a hɪ m, a ɔ: «Lɔ Pol b'ɪ mɔɔ bir, an a yɛ mɔɔ han, kɔ m nyukumbueere naa do gaa, m bɔr m ɪbɪ zi. A lɛ n taa k'a meer ba kan ɪbɪ kɪ.»

¹⁹ Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bɪ n a gaa a wɔ ma, an bɔ m toore ma, an a lar, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ ɔ k'ɪ hɪ mɔɔ nɪ?» Nyukumbueere bɪ n a hɪ m, a ɔ:

²⁰ «Zɪfɔrɔ wɔɔ a dɪnda ɲn'a zɛ kan kɔ kɪ, k'a yɛ ɪbɪ han, k'ɪ Pol gaa ɪ bɔrm booti m dɔdɔkənnɔ wɔɔ taa, ɪ ɔ, ɲ lɛ n taa k'a banka a lar a mim bɪ jɪ ma mɪɲɲa k'a a dɔ.

²¹ I bi η meerbaa bi si y. N lē dam gōaa busi ra, ηni kunku ma. N y'a wer si k'a bi hōsi bi, a bi hi mi k'awōō n Pol zē gər y. N y'a banka, ηni nya, ηn'i dōre ubu zaakare ma.»

²² Sōrdaa tisi lēzāa bi n nyukumbueere bi da zaa ra, an a hi m, a ō: «I b'a hi gōsi ni, i ō, i hō naa do hi mōō ni y.»

N ta Pol m Sezaree ō

²³ Sōrdaa tisi lēzāa bi n sōrdaa zōō lēzanno bir hūya, an a hi η ni, a ō: «K'a a banka, k'a ta Sezaree ō yirbəə wakati nēhū ma, sōrdaarō zōōhira, siirozanno busaanhūna, kannizanno zōōhira.

²⁴ K'a siiro banka, kō Pol n da η ō an lee ku kan laafu ki tara lēzāa Feligsi zi.»

²⁵ A n ci ba, an a hi ncinaaō:

²⁶ «Mōō Klodiyus Liziyas ni yaa dam tara lēzāa miηηa Feligsi m.

²⁷ Zūfōrō i gōaa kō mōō n'a nyōōre ubu zi naa nyasū ηn'a ηsam k'a zē. Kō mōō b'a ma η ō Rōm gōaa m bi, mōō ta kan m sōrdaarō ki, m aa yō.

²⁸ Kō mōō lē n taa kō m mim kō η y'a ka ra bi dō bi, mōō ka ηni ta m η dōdōkēnno taa.

²⁹ Mōō bi dīga a, bisu η n'a kam, a lēō wōō ma, ηni mim ka ra. B'a n hōsi ba, an a ga zē m, gēē ηn'a sur baηηarō ni y.

³⁰ Bi, kō mōō ma η ō, zūfōrō wōō i dundom zi k'a zē bi y'a ka, mōō n'a nyōōre ubu zi zōō-zōō. Mōō hi gōōō kō η mim ka ra rō wōō m sō, kō η ni bōr ubu zi, ηni b'a gumē lemim hi.»

³¹ Sōrdaarō wōō n lē kō n y'a ka η ō bi si, ηni Pol gaa, ηni ta m gunuu ō Antipatris ō.

³² Dō k'a mē bi, kannizanno wōō m Pol to siirozanno wōō m, ηn'a wusigē, ηni bōr sōrdaarō wōtaji ō b'ō.

³³ Kō η yaa lee ku Sezaree ō bi, siirozanno wōō ci bi ka tara lēzāa b'ō, ηni Pol hūnka m sō.

³⁴ Tara lēzāa bi n ci bi karūnda ba, an laaka da kō Pol bi, a to a ō gōrga kara ō gē. K'a a dō a ō, a to a ō Silisii ō bi, a a hi m, a ō:

³⁵ «Gōōō k'ō η mim ka ubu ra bi, kō η bōr, mōō yi m tōr kare ubu meerbaa ma.» A n lē ka, a ō, ηni dō ma naa ō, hargōta kō Hirōōdi a dō b'ō.

24

Pol meer ba Feligsi taa

¹ Dōmum soor jē ō bi, wosocemannūbər jūtaare Ananyas kan jūtanno ki, meerbaa dōrezāa deem Tertulus ki bōr. N n ta Pol mim bi m tara lēzāa Feligsi taa.

² Bi m Pol bir, Tertulus n a sūηηida sa, an ni mim kare a lē m, a ō: «Feligsi miηηa, ubu minto y'a ka wōō n laafu yi gōta, lōnlōrlēō k'ubu η ba wōō bire ō wōō do naa minto, bi tō ma.

³ Dōmum haay, lēē haay ō, Feligsi miηηa, wōō i barka dare ubu m zibəəro miηηōō nōōn duro minto.

⁴ Kō mōō lē baa kō m ubu kō gōta bi, meerbaa bi bi gōta y. Meerbaa nyūntam poore, bi mōō y'a yere ubu han, kō bamūηηazāa n'ubu m bi, wōō dō, wōō ō, ubu y'i tōr kam ma kan bōraama k'ubu n tam wōō n a dō bi ki.

⁵ Wōō yi gōaa naa do, minzāa m. A nyaa zē an n'a dam durnya naa zūfōrō haay bire ō. Nazareti gūngōrezanno wōō karūnda jūtaare deem m.

⁶ A a ηsa k'a wōō Wosocē bi zar, bi y'a ka wōō n a nyasū. [

⁷ Wōō ō kō a dōdō ka, ō lēō wōō nō ō. Sōrdaa tisi lēzāa Liziyas n a ma, an b'a bō wōō bire ō kan paηηa gōta ki, an lē ka gōōō kō η mim ka ra rō wōō ō, kō η ni bōr ubu zi.]

⁸ Ubu i da ma, i lar i zim: Ubu hō niηηē k'a ka wōō ni mim kam la bi jū dōm.»

⁹ Zıfərə wəw n yo meerbaa naa do ra, η ɔ, sira m.

Pol meerbaa

¹⁰ Tara ləezaa b'a wə busu, an zaa ka Pol ɔ, k'an meer ba. Pol n a nyi bə ɔ, a ɔ: «Məw də məw ɔ, ɪbu ɪ so gɔrga naa do dɔdɔ kare ɔ a dɔɔraa laatɔ, məw heer nyinta sɔ, kɔ m m meer ba.

¹¹ K'ɪbu lɛ taa, ɪbu ɪ da ma, ɪ laaka da. Ta kɔ məw ɔ Zerizalem ɔ bɪ, a dɔmum n lɛ da buerehuya ra y, məw ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa yaa da.

¹² Gɔsɪ n məw yɪ m nɪ bɪsɪ kam Wosoce ɔ kan gɔaa kɪ, gɛɛ, m nyaa zɛ m a da sokomace ɔ, gɛɛ, lɛɛ vanta ɔ tara nɔ ɔ y.

¹³ Gɔwɔ nɔwɔn duro b'a dam ma, ηnɪ hɔsɪ yɪ ηn'a ka məw ra, η ɔ sira nɪ y.

¹⁴ Ba hɔ kɔ məw dɔ bɪ n na: Wəw zıɔ Woso zi məw n'a bam, m nɪ zum Zuuba Yeezuu zaa kɔ η ɔ gɔngɔrezaa m b'ɔ. Kɔ zaa bɪ do nɪ, məw ɪ hɔ haay kɔ n y'a gɔrsɪra ba lɛɔ ci nɔ ɔ bɪ sim kan wosolesinnɪsorazanno ciro kɪ.

¹⁵ Məw ta Woso taafeerle naa do m, məw ɔ: Gɔwɔ mɪηηɔw kan gɔwɔ bɔnyaarɔ kɪ y'a mɪm bɔη ɔ. N mɪηηɔw maam sɔ.

¹⁶ Bɪ minto y'a ka, məw nɪ m tɔη ɔ dɔmum haay kɔ m bɪ mim zu ɔ Woso ma kan gɔwɔ kɪ y. Bɪ, naa minto bɪ, dabɔɔ ba məw ma y.

¹⁷ Məw bɔrɛ dɔɔraa laatɔ, m m bɔ, m bɔr kɛɛɛ, kɔ m bɪ daahan ka m dogɔwɔ cıcirzanno ɔ, kɔ m bɪ manɪ ba sɔ.

¹⁸ Bɪ, η bɪ məw yɪ Wosoce ɔ, bɪ ma bɪ, məw dintim gɔ m ma. Gɔaa cir n nyinta ɔ y, bɪ bɔgɔr n nyinta ɔ sɔ y,

¹⁹ kɔ Azii zıfərə gɔsɪnno bɛɛ nyinta b'ɔ y. Brɔw y'a ga m, ηn'a hɪnka ɪbu taa, ηnɪ mim yɪ ηn'a ka məw ra, hɔ kɔ məw ba bɪ minto.

²⁰ Gɛɛ k'a bɛɛ m bɪ, gɔwɔ kɔ η nɪ naa ɔ rɔ wəw a da ma, ηnɪ hɔ kɔ məw ba, ηnɪ ta məw m dɔdɔkənnɔ wəw taa bɪ hɪ.

²¹ Hɔ deem naa məw jum brama, m zee da, m a hɪ η bire ɔ: Gəəno mɪmbɔɔrɛ minto y'a ka, ηn'ɪ məw dɔdɔ kare awəw taa her.»

²² Bala, Feligsi Zuuba Yeezuu zaa bɪ mim dɔ. N gɔwɔ wəw da zaa ra, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kɔ sɔrdaa tisi ləezaa Liziyas bɪ bɔr naa ɔ, məw y'awəw mim bɪ dɔdɔ kare.»

²³ A n lɛ ka sɔrdaa zɔrɔ ləezaa b'ɔ, a ɔ, an dɔ Pol ma, b'a b'a du y. A b'a ta a gɔaasɪba sɪ m tolle, a nyasom minto y.

Pol ɪ lɔnnɔce ɔ

²⁴ Dɔmum k'a cem poore bɪ, Feligsi nyinta kan Drusil a lɔ kɔ zıfɔ m bɪ kɪ. A n a ka, ηnɪ Pol bir k'an Krista sɪrakare mim dɪnda a m.

²⁵ Bɪ, Pol k'a nɪ meer bɪ bam an nɪ tam tɪrgabaa, bɔraama, dɔdɔ k'a nɪ zem bɪ kɪ bɪnce ɔ bɪ, Feligsi da bɔ ɔ, an Pol meerbaa bɪ zɛ ra, a ɔ: «Naa ma bɪ, ɪ wusigə, ɪ ta ɪ bɪnce ɔ. Məw zem b'ɪ bir dɔmum nɪηηə ɔ.»

²⁶ Feligsi nyinta an n'a hɔwɔn dare, a ɔ, Pol busoo kare a ɔ. Bɪ y'a ka an tɪr nyɔw da, ηn'aa bir hallɪ gallem gɔta k'a bɪ sɔɔra ba.

²⁷ Dɔɔraa huya k'a cem bɪ, Pɔrsiyus Festus ɪ Feligsi bɪnce sa. Feligsi k'a lɛ n taa k'a bɪr mɪηηa zıfərə wəw mɪm ɔ bɪ, a Pol to lɔnnɔce ɔ b'ɔ.

25

Pol lɛ taa a dɔdɔ bɪ ma Rɔm cir taa

¹ Bala, Festus k'a lee ku a gɔrga ɔ b'ɔ bɪ, a dɔmum kaakɔ kur bɪ, a a hɔr Sezaree ɔ, an ta Zerizalem ɔ.

² B'ɔ bɪ, wosocemannɪbənno jɪtanno kan zıfərə gɔwɔ gɔtɔw kɪ bɔr k'a mim ka Pol ra a taa. N n a ye Festus han, k'an sugur ba a m,

³ an zaa ka, kɔ n nɪ ta Pol m Zerizalem ɔ. Bala, η y'a dɪnda, ηn'a zɛ kan kɔ kɪ a minto, k'a bɪ daata zɛ ra, a ku a zɛ gər zaa ra.

⁴ Festus n a nyi bɔ ɔ, a ɔ, Pol gootam Sezaree lɔnnɔce ɔ. Bi, kan bi ki haay, k'a yi poore, a y'a bɔre a ta b'ɔ.

⁵ «A a ya, an a hi a ɔ, gɔɔɔ kɔ η mim bi dɔ miŋŋa, awɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ, ηni zu kɔ ɔ kan mɔɔ ki, k'ɔ ta Sezaree ɔ, kɔ hɔ niŋŋɔ ta an ta ɔ gɔaa naa do minto, kɔ η ni bɔr ηni mim ka ra.»

⁶ Festus n maasure ba η bire ɔ y, a n le da dɔmum sinnyɔ m gee bu ni y. K'a lee ku Sezaree ɔ bi, a dɔ k'a mɛ bi, a yaa nyinta a dɔdɔkare bince ɔ, an a ka n n bɔr Pol m.

⁷ Bi k'a lee ku b'ɔ bi, zɔfɔrɔ kɔ η y'a to Zerizalem ɔ ηni bɔr lɔ wɔɔ bir ma, ηni ŋɔaar gɔta ba, η n'a kam la kan minno gɔtɔɔ ki, bi η b'a dam ma, ηn'a kaseti ka y.

⁸ Pol n a gumɔ mim hi sɔ, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ n mim zu ɔ zɔfɔrɔ lɛrɔ ma, gee η Wosoce, gee Rɔm cir ma y.»

⁹ Kɔ Festus le n taa k'a bir miŋŋa kan zɔfɔrɔ wɔɔ ki bi, a a hi Pol m, «Ibi le taa kɔ η ni ta ibi m Zerizalem ɔ, kɔ m aa i dɔdɔ ka gee?»

¹⁰ Pol n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Rɔm cir dɔdɔkare bince mɔɔ n ta ɔ naa, naa ɔ ηn'i mɔɔ dɔdɔ kan ɔ. Ibi miŋŋa a dɔ paan..., i ɔ, mɔɔ n mim zu ɔ zɔfɔrɔ ma y.

¹¹ Kɔ mim mɔɔ zu ɔ paan..., an a ga mɔɔ ze m, mɔɔ bi m bɔre m kur y. Bi, kɔ minno kɔ gɔɔɔ nɔɔn duro a ba, n n'a kam mɔɔ ra b'a ji ba ɔ rɔ nɔɔn ni, gɔaa ba le m, an n'a dam ma, a n mɔɔ ka η ɔ y. Mɔɔ le taa kɔ m ta Rɔm cir taa.»

¹² Festus kɔ ma kan a gɔɔɔ wɔɔ ki an a hi Pol m, a ɔ: «Ibi ye k'i ta Rɔm cir taa, ta ibi n ni zem b'a ɔ b'ɔ.»

Pol i Agripaa kan Berenisi ki taa

¹³ Dɔmum k'a cem poore bi, cir Agripaa kan a danlɔ Berenisi ki ta Sezaree ɔ, ηni ta k'a yaa yaa da Festus m.

¹⁴ Kɔ ηn'i maasure bam b'ɔ poore bi, Festus Pol mim bi sa, an a dɔnda cir bi m, a ɔ: «Gɔaa n ni naa ɔ, Feligsi n a to lɔnnɔce ɔ.

¹⁵ Dɔmum kɔ mɔɔ ta ɔ Zerizalem ɔ bi, wosocemannubɛnno jitanno kan zɔfɔrɔ jitanno ki bɔr, ηni bi mim ka ra, ηn'a zere yere.

¹⁶ Mɔɔ n a nyi bɔ η nɔ, mɔɔ ɔ, Rɔm zanno yɔnnubayi zibəə bɛɛ k'a gɔaa bɔ a ka kɔ η n'a ze gɛr, bi gɔɔɔ kɔ η ni mim kam la rɔ wɔɔ ba ɔ, k'an aa a gumɔ mim dɔnda kan mim kɔ η y'a ka ra bi ki y.

¹⁷ Bi minto y'a ka, ηni bɔr naa ɔ, mɔɔ n m ya, m dɔ hɔsi ma y, a dɔ k'a mɛ bi, mɔɔ n nyinta, m dɔdɔkare bince ɔ, m a ka, ηni bɔr gɔaa bi m.

¹⁸ Kɔ η bɔr dɔdɔ bi ma bi, gɔɔɔ kɔ η ni mim kam la rɔ wɔɔ, η n mim si gurezaa yi, ηn'a ka ra, amba mɔɔ m hɔɔn da ma bi ni y.

¹⁹ Ŋ Woso zaa zuure minno m bala, kan gɔaa deem kɔ n n'a birm Yeezuu k'a ga Pol n'a him a ɔ, a mɔsɔr bi ki.

²⁰ Kɔ mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n n'a bam bi dɔ bi, mɔɔ ye han, k'a le taa k'a ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa mim bi dɔdɔ ka b'ɔ.

²¹ Bi kɔ Pol a hi a ɔ, a le n taa k'a goota lɔnnɔce ɔ, an ta an dɔmum kɔ cir gɔta n n'a mim bi dɔdɔ kam ma bi ku bi, mɔɔ le ka, kɔ η ni dɔ ma, an ta, an dɔmum kɔ mɔɔ n'a nyɔɔŋ ɔ Rɔm cir zi bi ku.»

²² Agripaa n a hi Festus m, a ɔ: «Mɔɔ le n taa kɔ n gɔaa naa do meerbaa ma sɔ.» Festus n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Booti m bala, ibi y'i tɔr kare a meerbaa ma.»

²³ Dɔ k'a mɛ bi, Agripaa kan Berenisi ki lee ku dɔdɔkare bince ɔ b'ɔ kan cirbəə gɔta ki, sɔrdaarɔ jitanno yi η da zaa ɔ kan tara bi gɔɔɔ gɔtɔɔ ki. Festus n le ka, ηni bɔr Pol m.

²⁴ Festus n meerbaa sa, a ɔ: «Cir Agripaa kan awɔɔ haay woo..., k'a ni naa ɔ bi, awɔɔ i gɔaa naa do yire. Zɔfɔrɔ wɔɔ haay bi mɔɔ yi a minto Zerizalem ɔ, an ta an lee ku naa ɔ kan zee ki, η ɔ, η b'a ya, ηn'a to mɔsɔr y.

25 Kʊ mɔɔ nɪ, mɔɔ n zibəə bɔnyaa yɪ, an a ba, an a ga a zɛ nɪ y. Bɪ, k'a ʊ, k'a lee ku Rɔm cir zi bɪ, mɔɔ cɪnta, kʊ m a nyɔɔ b'ʊ.

26 Bɪ kʊ mɔɔ ba meerbaa m paan..., kʊ m a gɔrsɪra ba cir gɔta ma k'an Pol mim bɪ dɔ bɪ, bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a ka, an bɔr awɔɔ taa, an lɛ da ɪbɪ taa naa ʊ cir Agripaa, kʊ wɔɔ lar, naa jɛ ʊ, mɔɔ hɔst yɪrɛ, m a gɔrsɪra ba Rɔm cir ma.

27 Kʊ mɔɔ lɔ nyɔɔ nɔɪnaaʊ, bɪ mɔɔ n a kɔrɔma k'an a mim ʊ bɪ yɪ, yarmabaa zibəə m.»

26

Pol meerbaa Agripaa taa

1 Agripaa n a hɪ Pol m, a ʊ: «Zaa ta ʊ k'i meer ba kɛɛrɛ, ɪ ɪ mɪŋŋa bɔmbɔ.» Pol n a wɔ busu, an a gumə lemim hɪ, a ʊ:

2 «Mɔɔ heer nyɔɔ, cir Agripaa, kʊ mɔɔ zaa yɪ kʊ m meer ba ɪbɪ taa her, kʊ m m gumə mim dɪnda, mim haay kʊ zɪfɔrɔ mɔɔ a ka wɔɔ ra bɪ minto.

3 Bala, ɪbɪ minkə ŋ bɪsɪkare gɔta m kan ŋ yɪnnɪbayɪ zibəə kɪ. Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a yɛrɛ ɪbɪ han, k'i tɔr ka mɔɔ meerbaa ma kan bɔraama kɪ.

4 Mɔɔ mɪsɪrbaa k'a nyɪnta hɔ nɪŋŋə, m nyɪbaa ma, kan nyɪnta kʊ mɔɔ ʊ hɔ nɪŋŋə, m dogɔɔɔ bire ʊ Zerizalem ʊ bɪ kɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ haay a dɔ.

5 Kʊ ŋ lɛ taa, ŋ y'a da ma, ŋn'a kasetɪ ka, ŋ y'a dɔ a dɔɔraa laato, ŋ ʊ, farizen m mɔɔ m. Gɔɔɔ nɪŋŋoo kʊ ŋ nɪ yem wɔɔ Woso zaa zuure ma paan..., an lɛ da ŋ haay ra rɔ wɔɔ.

6 Bɪ her naa, kʊ mɔɔ Woso lerbɔrɛ k'a ba wɔɔ zɪrɔ m bɪ si bɪ, bɪ y'a ba mɔɔ dɔdɔ her.

7 Wɔɔ do haryaa buerehɪya b'i yaa dam Woso m sinuu ʊ kan a gunuu ʊ kɪ, ŋ bɪr a tore y. Kʊ ŋn'i dɔm lerbɔrɛ bɪ do ma bɪ minto. Kʊ mɔɔ lerbɔrɛ naa do ta m heer lɛ bɪ y'a ka, m cir Agripaa, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ mim kam mɔɔ ra.

8 Bɔ minto m, b'awɔɔ n a si a ʊ, Woso ɪ gəəno mɪm bɔŋ ʊ?

9 Kʊ mɔɔ nɪ, mɔɔ nyɪnta m a si mɪŋŋa mɔɔ ʊ lɛ m, kʊ m yar ba kan Nazaretɪ Yeezuu bɪ tɔ bɪ kɪ, paŋŋa do haay m.

10 Bɪ, bɪ mɔɔ ba Zerizalem ʊ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ ɪ lɛ naa do ka mɔɔ ʊ. Mɔɔ mɪŋŋa sɪrakarezanno gɔr gɔta, m m du lɔnnɔɛ ʊ. Gɔɔɔ kʊ n yɪ ŋ zɪnzɛ rɔ wɔɔ, mɔɔ hɪ mɔɔ ʊ, a a ga m.

11 Gallɛm gɔta, mɔɔ ta sokɔmacɛrɔ ʊ, m fɪr ka ŋ ma, m paŋŋa ba ŋ ma, kʊ ŋ nɪ Yeezuu sonsɔ wɔ. Bɪ, kan jɪmbaa heerbusu gɔta kɪ, mɔɔ yɪ ŋ jɪ bɔm tararɔ gɔsɪnno ra, m nɪ fɪr kare ŋ ma.

Pol y'a heertɔrlɛ mim dɪndam (Zibəəzanno Ci 9.1-19; 22.6-16)

12 Bɪ minto y'a ka, hindeem ʊ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ n zaa ka mɔɔ ʊ kan paŋŋa haay kɪ, kʊ m ta Damas ʊ mim naa do minto.

13 Cir, kʊ mɔɔ nɪ tam bɪ, kʊ sinuu b'a zɔ bɪ, mɔɔ lɛɛgure yɪ, an a to brama, a gure n lɛ da wosogure ra, an b'a ku mɔɔ ra kan m zukuuzanno wɔɔ kɪ.

14 Wɔɔ haay, wɔɔ ʊ dundo tara ʊ, mɔɔ n leer ma, an n'a hum mɔɔ m ebree lemim m, a ʊ: Sol, Sol, bɔ minto, ɪ nɪ fɪr kam mɔɔ ma? A ba ɪbɪ nawɔrɛ, ɪ mɪŋŋa m!

15 Mɔɔ n a nyɪ bɔ ʊ, mɔɔ ʊ: <Nka n'ɪbɪ nɪ, Zuuba?> Zuuba n a ya, an a hɪ, a ʊ: <Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbɪ n nɪ fɪr kare ŋ ma.

16 Bɪ, wuti ɪ jum! Ba hɔ k'a ka mɔɔ n m hɪnka ɪbɪ m bɪ n na: Mɔɔ ɪbɪ bɔ ʊ k'i nyɪnta mɔɔ zibəənyɪ, mɔɔ kasetɪzaa kan hɔ nɪŋŋə k'ɪbɪ mɔɔ yɪ ʊ naa kɪ, kan a vantɔɔ kʊ mɔɔ n nɪ zɛm bɪ m hɪnka ɪbɪ m nɔ wɔɔ kɪ.

17 Mɔɔ lɛɛ kam m ɪbɪ bɔmbɔ ɪ do kan do vantɔɔ kʊ mɔɔ n n'ɪbɪ nyɔɔrɛ ŋ ma rɔ wɔɔ kɪ wɔ ʊ,

18 k'i yaa nu η mim gu, k'i η bo monsigə no u, i ta η nu ləegure u, k'i bo η nu Sotaana lombaa no u, i ta η nu Woso zi, ku η n sira ka moɔ u, ku η n'a mimbunyaaro sugur yi, bi, ku η nu hojirle yi, kan guɔɔ ku η y'a miŋŋoɔ ka Woso u ro woɔ ki.>

19 Bi tekka ma, cir Agripaa, moɔ n bisi ka ho ku Zuuba a hi moɔ m hoŋinkare naa do no u bi ma y.

20 A sa moɔ u Damas zanno ma kan Zerizalem zanno ki, an le da, Zidee jilli ku zanno ki, bi je u kan do vantoo ku guɔɔ ki, m a dinda ku η n'a bo a taam, ηni ye Woso ma, ku η n'a mimbunyaaro sugur yi, ku η nu misirbaa ba, k'an zu ku u kan η heerlorle bi ki.

21 Bi minto y'a ka, moɔ nu Wosoce u, zufoɔ woɔ n bi moɔ nyasu, ηn'a giŋga k'a moɔ mee bo u.

22 Woso n ku moɔ ra miŋŋa, an ta an domum naa do ku. Moɔ goota m nu kaseti kam guɔɔ poorero kan guɔɔ guɔɔ ki taa. Wolesinnisorazanno kan Moyiisi ki lee ka ηni ho k'a nu zem bi hi. Moɔ bir hoŋi vanta hire, an le da bi ra y.

23 N u: <Krista fir yire, b'a lee kam an a mim bo u gəeno bire u, an nu ləegure pa dam zufoɔ m kan do vantoo guɔɔ ki.> »

24 Pol k'a lee ku bince naa do u a meerbaa no u bi, Festus a leer busu, an a hi, a u: «Hoɔzaa n'ibu naa Pol! Ibi hodore maam-maam bi y'ibu bam hoɔzaa!»

25 Pol n a hi, a u: «Hoɔzaa bee m moɔ nu y, Festus miŋŋa, sira meerbaa moɔ n'a bam, hoontaore m.

26 Cir Agripaa bi minno noɔn duro do miŋŋa haay, bi y'a ka, moɔ m dam ma, m meer ba a lee kan heerkoodəbaa ki. Moɔ si moɔ u, hoŋi n ba a mim ma seere y. Bala, minno noɔn duro n ba goɔga k'a nyaakom da u y.

27 Cir Agripaa, ibi wolesinnisorazanno mim si ra? Moɔ do moɔ u, ibi η mim si»

28 Agripaa n a hi Pol m, a u: «Kan ibi meerbaa bi ki, goota a u poore, k'ibu n moɔ ba kristagooa ra?»

29 Pol n a hi, a u: «K'a a ŋoa, an goota poore gee guta, moɔ ŋoa, ku Woso ye, a bi nyintare ibi bala y, guɔɔ haay ku η n'a tur kam moɔ meerbaa ma her lo woɔ, awoo y'a bam amba moɔ m, bi banjaro ku η nu moɔ wo ma ro noɔn duro bi nyintare awoo wo ma y.»

30 Cir bi n wuti kan tara leezaa bi ki, Berenisi ki, kan guɔɔ ku η nu nyintam kan η ki ro woɔ ki.

31 Ku ηn'a horm bi, η soora ba kan ku ki ηn'a hire, η u: «Gooa naa do n hoŋi ba, an a ga ze m gee banjaro nu y.»

32 Agripaa n a hi Festus m, a u: «Ku gooa naa do bee y'a ŋoa k'a ta mim bi m Rom cir taa, a a ga m, ηni wo saa.»

27

Rom tare

1 Ku η y'a cunta ku woɔ n da koɔloɔ u, u ta Italii u bi, η Pol kan lonno gosunno ki da sordaa zoro leezaa k'a to m Zuliyus bi wo u, sordaro zorsoddu zekora ku n n'a birm Ogista zekora, bi y'a so u.

2 Woɔ da koɔloɔ u k'a a to Adramityom an nu tam Azii kuro ku η nu hi le ra ro woɔ u. Aristarku i nyinta kan woɔ ki. Masedon ku Tesaloniki gooa m.

3 Do k'a me bi, woɔ lee ku Sidon u, bi ku junle poore m bi, Zuliyus a ba Pol m miŋŋa. A zaa ka u, k'an aa digga a goasibarɔ ma, broɔ n nyasu m.

4 Ku woɔ bo b'u bi, woɔ da koɔloɔ b'u, u bo Siipir jur u, k'a n'a ta woɔ m hincer bi k'a nya woɔ re bi minto.

5 A m bi, woɔ n higota k'a nu Silisii kan Panfilii ki jur u bi ze ra, u aa lee ku Lisii ku Miir u.

6 Sordaa zoro lēzaa bi k'a Alesandrii kooloo yi b'u an ni tam Italii o bi, a a ka woo n da o.

7 Kooloo bi n ta poore-poore domum gota no o, o aa lee ku kan kore ki Kinidi o. Hunher bi k'a nya woo re bi, woo b'u dam ma, o ta turga bi, woo bo Salmonē jir o, o aa bo Kreti jir o, k'a n'a ta woo m hunher bi minto.

8 Woo fir yi kan kooloo bi ki, o bokare o aa lee ku bince ku n n'a birm Jijji-Mijja b'u, Lazaya ku jir o.

9 Domunno cem gota, kooloo bi tare nyibəə n ta o, bi ma bi, lekusire domum cem. Pol n η dondo, a o:

10 «M gaaasiboo, moo do moo o tare naa do ho zarm gota, a nyaanum guoo gota m, kooloo bi bee bala kan mor bi ki y, woo mijjoo ki so.»

11 Sordaa zoro lēzaa bi, a tor an n'a kam gaa k'a ni kooloo bi bram bi ma kan kooloo bi zaa honyi ki ma, an le da Pol meerbaa bi ra.

12 Bince ninjə ku woo jum o bi, k'a bi bince mijja nyem domum o bi, η guoo gota a ze ku ra, ηn'a le ba deem k'a zu zaa o, ku diga a, k'o lee kum jijji k'a ni Kreti ku Fenigsi o b'u, k'an a ta woo m nyem hunher minto. K'o nyinta b'u nyem domum o.

Hunher gota wuti higota bi burə o

13 Hunher poore wuti jisa, bi minto y'a ka, ηn'a hoon da, η o, a y'a dam ma, a zaa sa. N kooloo bi hor, ηn'a na Kreti gem b'u, ηn'i tam.

14 K'a yi poore bi, hunher gota ku n n'a birm Erakilon* bi wuti tara bi zeezi, an bor kan panja ki, an b'a ku η la.

15 A n kooloo bi gaa an cenim, woo b'u dam ma, o a bo y. Woo n a to an a gaa, an ni tam ni, ku lee ka m, o n a do y.

16 K'a ni tam zoo-zoo bi, woo yaa lee ku tara poore k'a ni hi bire o, n n'a birm Koda bi jir o, an a ta woo m hunher bi minto. Woo o to o kan kore gota ki, o o da ma, o kooloo poore bi gaa, o a bo hi b'u, o a da kooloo gota b'u.

17 Ku η kooloo poore bi gaa ηn'a da kooloo b'u an nya bi, η bar sunso kooloo gota b'u keere.* Ku η ni nyi bam kooloo bi yaa wo Sirti nyintaa b'u bi, ηni ho kus kooloo bi je ma, ηn'a da hi b'u, k'a n'a tare bi bore, ηn'a to an ni tare a hoonho ma.

18 Bi do k'a me bi, hunher gota bi k'a ni fir kam woo ma tee... bi, η morlo ku η yi da kooloo b'u ro woo waa o, ηni η zar higota b'u.

19 A domum kaaku hinni o bi, kooloo bi zibəəzanno woo kooloo bi modro woo zar hi b'u a zim.

20 Woso kan monyaaro ki n a hinka domunno woo no o y, bi hunher bi honre bonyaabaa goota an ni fir kam woo ma. Woo n a do ku woo bore y.

21 A domum laatə, η n hobre bi y. Pol n wuti an jum brama η bire o, an a hi η ni, a o: «Awoo yi ra, guoo, ku moo dondore b'awoo si, o n o hor Kreti o, fir ku woo yi naa kan mor k'a zar naa ki bi woo yire y.

22 Bi naa ma bi, moo y'a yere awoo han, k'a heer ba kookoo. Awoo gaa deem taan... bi gare y, kooloo bi y'a deem n n'a zarm bala.

23 Woso k'a a so moo o, moo n'a zi bam bi maleeka a hinka moo m gum naa o bala, an a hi moo m, a o:

24 I da bi bo o y, Pol. A a ga m, ibu m ta Rom cir taa, bi Woso guoo k'ibu ni zum ku o kan η ki ro woo meeyaa da ibu wo o.

25 Ncinaas bi, yaaro, k'a heer ba kookoo! Moo sira ka Woso o, a bam amba a a hi moo m bi m.

26 Woo yaa no lo tara ninjə k'a ni hi bire o bi ra.»

* 27:14 27.14 Erakilon: a to bi le taa k'a hi, a o: bisidopaasi kan meer ki zeezi.

* 27:17 27.17 ku hunher b'a kunkaanso y.

²⁷ A gunuu bueresi ho, woo nyaam u higota bi bure u. Dibsir k'a a zo bi, kooloo bi zibəəzanno woo a do a hoon u, η u, woo u zo tara ma.

²⁸ N n higota bi no makra ba metir busi, ku η ta lee poore bi, η y'a ya, ηn'a makra ba ηn'a yi metir bukərku.

²⁹ Ku ηn'i nyi bam kooloo bi yaa a ze ci ma bi, η poyaa gorezanno zo si, ηn'a kusi banjaroo m je u, ηn'a yem ku do n me zoo.

³⁰ Kooloo bi zibəəzanno ho ba u u, a hi η y'a u k'a banjaroo gosunoo zo hi bi no u, k'an kooloo bi nyasu, ηn'a nyaakom da k'a bra si kan kooloo poore bi ki.

³¹ Pol n a hi, sordaa zoro leezaa bi m kan sordaroo woo ki, a u: «Ku guoo noon duro n goota kooloo bi no u, awoo, awoo bi bore y.»

³² Sordaroo woo n kooloo poore bi barlo woo zunze ra, ηn'a to an ta an cem.

³³ Ku ηn'i dom domure ma bi, Pol guaa haay bir, an a ye η han, ku η ni hobure bi, an n'a hire, a u: «Awoo domum bueresi her, awoo n ho bi y. A n ni dom ma ku hunher bi n a da jum u.

³⁴ Bi minto bi, moo y'a yere awoo han k'a ho bi, awoo laafu minto m. Bala, minko deem taan... bi nyaanum guaa mim u naa u y.»

³⁵ K'a naa hi bi, a bur sa, an barka da Woso m guaa haay mum m, an a ze ra, an n'a sure.

³⁶ N haay heer n ka bi je u, ηni hobure bi bi.

³⁷ Woo haay wuti, guaa zochura busaanhuna yaa sordu kooloo bi no u.

³⁸ Ku hobure bi η ka bi, η hoyaa bi waa kooloo bi no u, ηn'a zar hi b'u, k'a gore bi n a bore.

³⁹ Do k'a me bi, kooloo bi zibəəzanno woo n a ya, ηni tara bi do y. Bince η y'a yi hi bi le ra, an zerle bince. N le n taa k'a a da ma, k'a kooloo bi da jum u b'u.

⁴⁰ N n banjaroo woo zunze, ηni poyaroo woo to hi b'u, ku kooloo bi n a da ma, an ta. N n kooloo bi burle ho bi ba yoho-yoho, ηni kooloo bi peera poore bi busu, ηni kooloo bi to, an ni tam bince ger zeezi.

⁴¹ Kooloo bi n aa der nyintaa dimbir la, lee bi n wo, a b'a dam ma a n bo y. Bi ma bi, hikurero woo b'a je bi ze, an a kunkaanso.

⁴² Sordaroo woo n a nua k'a lonoo woo zunze, ku η gosunoo dare do η yaa a si hi bi bure u.

⁴³ Bi, sordaa zoro leezaa bi k'a nua k'a Pol bomboo bi, a n ye ku η ni η zunze y. A le ka guoo ku η dare do ro woo u, ku η ni lee ka, ηn'a da hi b'u, ku η n'aa tara ger bi ku.

⁴⁴ Guoo ku η goota ro woo dam goro u gee kooloo bi kero woo u. A yi ncinaas, η haay n lee ku tara u kan laafu ki.

28

Pol i Malti u

¹ Ku woo bo mim pakra bi no u bi, woo ma η u, tara k'a ni hi bire u bi to m Malti.

² Tara bi zanno woo woo si kan daure guta ki. N se guta he, ηni woo gaa, ηni woo zo ma, bala, la a sunjida ba, an ni bare, nyem n ta u.

³ Pol n nyoko ger gur a zangurga u, an b'a da se bi re. Ku se bi ni nyoko bi bum bi, cirka bo se b'u, an a so wo Pol wo u.

⁴ Tara bi zanno ku η cirka bi yi, an ni zenhem Pol wo ma bi, η y'a hum ku m, η u: «Guaa naa do nyintam gerzer paan... A bo hi bi no u kan laafu ki, bi Woso turgabaazaa le baa a misirbaa ma y.»

⁵ Pol n a wo viga ze, cirka bi n a da se b'u, b'a n busu ma y.

⁶ N n jum, ηn'i digare a wo bi ma, a hanre gee, a y'a dore, an ga lee ni? Bi, ku η digare bi maasure ba, bi η n hosti yi an ba bi, η y'a hoonbare bi lor, η u: «Woso m!»

⁷ Lee bi do u bi, tararo nyinta u, leekare dodeker Publiyyus y'a so η u. A woo si, an nyasu woo m muna domum kaako.

⁸ A zı nyınta an nı wotam kan memare kɪ, yoor kɪ. Pol n ta, an aa dıga a, an aa a wɔ busu, an a ka ra, an yaa da, an a waa.

⁹ Naa do minto bɪ, tara bɪ ɡɔɔɔ ɡɔsɪnnɔ wɔɔ haay kɔ η nı yaaba m nɔ wɔɔ ɪ zem zi, η n'a waam sɔ.

¹⁰ Wɔɔ daure yɪ ɡɔta, kɔ wɔɔ ɔ bɔ, ɔ n nı cenim bɪ, η hɔ haay k'a zibəə n ta wɔɔ ma rɔ wɔɔ ka wɔɔ ɔ.

Nj cem ηn'ı tam Rɔm ɔ

¹¹ Mom kaakɔ je ɔ bɪ, wɔɔ da kɔɔlɔs k'a ɡɔɔta tara bɪ do ra b'ɔ nyɛem dɔmum ɔ. Alesandrii kɔɔlɔs m, a tɔ m Diyoskiir.

¹² Wɔɔ zer Sirakuzɪ ɔ k'ɔ hoon si dɔmum kaakɔ.

¹³ Kɔ wɔɔ cem b'ɔ bɪ, wɔɔ ɔ da higɔta bɪ lezi, ɔ aa lee ku Regiyo ɔ. Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, hınher wuti jısa, dɔmum hıya hinni ɔ, wɔɔ yaa lee ku Puzɔl ɔ.

¹⁴ Wɔɔ ɔ danyɪnɔ yɪ b'ɔ, ηn'a ye wɔɔ han k'ɔ ɡɔɔta kan a kɪ dɔmum saanhuna. Nyınta a ɔ ncınaas, ɔ bɔkare, ɔ lee ku Rɔm ɔ.

¹⁵ Wɔɔ danyɪnɔ kɔ η nı b'ɔ rɔ wɔɔ kɔ η wɔɔ zere bɪ ma bɪ, η bɔr, ηnı bɪ wɔɔ ze ɔ bıncɛ kɔ n n'a birm Apiyus-Daasɪ kan Tavernı-Kaakɔ kɪ ɔ. Pol k'a η yɪ bɪ, a barka da Woso m, a heer paŋŋa n a da ra.

Pol ı Rɔm ɔ

¹⁶ Kɔ wɔɔ lee ku Rɔm ɔ bɪ, n zaa ka Pol ɔ, k'an a ka a mıŋŋa har ma, kɔ sɔrdaa deem n bɪr dɔm ma.

¹⁷ Dɔmum kaakɔ k'a cem bɪ, a Rɔm zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ bir, kɔ η nı kɔ ze ɔ. Kɔ η y'a so kɔ ma bɪ, a a hı η nı, a ɔ: «M danyɪnɔ, mɔɔ n hɔsɪ ba m dogɔɔɔ wɔɔ nı y, mɔɔ n wɔɔ zıɔ wɔɔ yınnıbayɪ zibəəro zar sɔ y. Nj mɔɔ ba lɔ Zerizalem ɔ, ηnı mɔɔ da Rɔm zanno wɔ ɔ.

¹⁸ Kɔ η laaka dında η nı mim bɪ jı dɔ keere bɪ, η y'a ηsa k'a wɔ saa mɔɔ ma, bala, η n hɔsɪ yɪ mɔɔ ɡɔr zi an a ga ze nı y.

¹⁹ Zıfɔrɔ wɔɔ kɔ η ɔ, a bɪ yem bɪ, bɪ y'a ka mɔɔ n a ye kɔ Rɔm cir n mɔɔ dıdɔ ka. Mɔɔ bɛɛ y'a hı, kɔ m mim ka m do ra y.

²⁰ Bɪ y'a ka mɔɔ n a ye kɔ m awɔɔ yɪ, kɔ m sɔura ba kan awɔɔ kɪ. Kɔ sɪra nı, Israyel taaheerle minto y'a ka, mɔɔ nı banŋarɔ nɔɔn duro m.»

²¹ Nj n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Kɔ wɔɔ nı, wɔɔ n ci sɪ yɪ, an a to Zıdee ɔ, an n'ıbı mim dındare y, bɪ, wɔɔ danyɪ sɪ n a to an b'ıbı mim dında, ɡɛɛ tɔbɔre bɔnyaa y.

²² Wɔɔ le n taa k'ıbı n hɔ k'ıbı n'ı hɔɔn dam ma bɪ hı k'ɔ a ma, bala, leɛ haay ɔ, wɔɔ dɔ mıŋŋa η bɪr yem ɡɔngɔre k'ıbı nı zun ɔ naa ɔ y.»

²³ Nj n dɔmum cınta kan kɔ kɪ, ηnı bɔr ɡɔta, ηnı b'a yɪ a har ɔ. Pol sɔura ba kan η kɪ dɔɡta m an ta an yırbəə ku. Woso cırbəə bɪ mim a sa an a dında, an Moyiisi lero kan wosolesınnısorazanno wɔɔ kɪ mim dında η nı, k'a a da ma, kɔ η n'a dɔ, η ɔ, Krista bɪ Yeezuu m.

²⁴ Ɔsɪnnɔ hɔ k'a dında bɪ si, nıŋŋoo n a si y.

²⁵ Kɔ η bɔr ηn'ı cenim bɪ, η n kɔ ma y: Pol n mim deem hı η nı, a ɔ: «Sent-ɛspri meer k'a ba kan Ezayii kɪ awɔɔ zıɔ minto bɪ, sɪra m. A a hı, a ɔ:

²⁶ Ta ı yaa do naa do yɪ,
ı hı m, ı ɔ:

Awɔɔ y'a tɔr kam mıŋŋa,

b'awɔɔ b'a jı mare y.

Awɔɔ dıgam mıŋŋa,

b'awɔɔ b'a yıre y.

²⁷ Bala, do naa do heer b'ı monsigə ɔ,
η tɔr ga, η le baa k'a leɛ yɪ a mım nı y,
η le baa k'a tɔr n mim ma y,

η le baa k'a heer n a ji do y,
 η le baa k'a a bo a taam k'a zu moo o, ku moo n η waa y.

Woso n a hi bi n naa.

²⁸ K'a do keere, a o, Woso bombore naa do nyoo n y'a o do vantoo ma, bi η y'a sim.» [

²⁹ Pol k'a meer naa do ba bi, ziforo woo a hor ηni bisi kam guta kan ku ki.]

³⁰ Pol misirbaa ba ncinaa doo'raa hiya tor b'o, an a miηηa busoo bo, an n'a misirbaa ba n ni. Goo haay ku η ni zem zi ro woo, a yi η sim miηηa,

³¹ an ni Woso cirbəo pa dare, an ni Zuuba Yeezuu Krista mim dundam kan heerkoodəbaa ki, bi gosi bir a tam ni tolle y.

Ci ku Pol a ba ROM ZANNŌ ma

Ci ku Pol a ba Rom zanno ma bi

gasuore

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ, Rom kristagɔɔ wɔɔ ma. Zɔfɔrɔ nyɪnta brɔɔ barla sɔ. A a gunga gallem gɔta k'a ta η zi Rom ɔ b'ɔ, k'a n a da ma cɪna bi, an bi, an ci bi ba η ma, an bɔmbɔrɛ bi zaa mim dɪnda η ni, an a hɪnka a ɔ, gɔɔ haay kɔrɔ ma Woso lɛɛ, zɔfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔ ki. Bi, ku η sɪra ka Yeezuu Krista ɔ, Woso yɪ η bam tɪrga a mim ɔ, b'a n zu ku ɔ kan η zibɛə ki y.

A a hɪnka ci bi nɔ ɔ sɔ, a ɔ, Krista bi, wɔɔ yɔ a nawɔm mimbɔnyaa lɔmbaa nɔ ɔ, ku wɔɔ n ɔ da ma, ɔ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bi ba Sent-ɛspri paŋŋa nɔ ɔ. Hɔ ku ci b'ɔ k'a hɪnka an lɛ da bi, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ sɪrakarɛ bala n'a kam gɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, Krista zibɛə k'a ba gɔdarkɔra ma bi tɔ ma.

A gunga ku Woso n ta m zɔfɔrɔ tɔ ma bi mim hi, an a hɪnka sɔ a ɔ, keere naa zɛkɔra ɪ zɔfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔ ki bire ɔ Krista tɔ ma. Bi, ηɔarɛ y'a ga m an nyɪnta ɔ kristagɔɔ haay bire ɔ, ku kɔmarɛ n bir ta ɔ. A n lɛ da bi, ɔ bi gɔɔ ku η paŋŋa ba ɔ sɪrakarɛ nɔ ɔ hɔɔ niŋŋɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y, bi gɔɔ ku η paŋŋa ba ɔ rɔ wɔɔ n a ga m sɔ ηni gɔɔ ku η bir a hɔɔn dam hɔdeem ma kan η ki rɔ wɔɔ dɔdɔ ka y.

Pol ɪ yaa dam Rom kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ miŋŋa, Pol, Krista Yeezuu zibɛənyɪ m mɔɔ m, mɔɔ ɪ ci naa do ba awɔɔ ma. Woso mɔɔ bir ku m m ba a zibɛəzaa, a mɔɔ bɔ ɔ m hɔ, k'a mɔɔ nyɔɔ ku m aa lemim nyɪnta bi pa da.

² Lemim nyɪnta bi do Woso nyɪnta an a ler bɔ tee... Wosoci nɔ ɔ, a lɛsinnɪsorazanno lɛ m bi.

³ Lemim nyɪnta bi do bi, a Nyɪ Yeezuu Krista, wɔɔ Zuuba bi mim an n'a dɪndam. K'a mɛsim nɔ ɔ ni, David do gɔaa m.

⁴ Bi, ku *Sent-ɛspri zibɛə ni, Woso a mim bɔ ɔ gɛəno bire ɔ, hɔ bi do n a hɪnka a ɔ, Woso Nyɪ m an ni paŋŋa m.

⁵ Yeezuu Krista minto m mɔɔ n barka yɪ, m m ba a zibɛəzaa, ku m a ka ku do haay gɔɔ m sɪra ka ɔ, ηni zu ɔ.

⁶ Awɔɔ ɪ gɔɔ wɔɔ duro barla, bala, Yeezuu Krista y'awɔɔ bir k'a so awɔɔ ɔ.

⁷ Awɔɔ haay ku sɪrakarɛzanno n'awɔɔ m, an ni Rom ɔ, Woso awɔɔ ηɔa, an awɔɔ bir k'a nyɪnta a gɔɔ barla. A yɛ mɔɔ nawɔm ku wɔɔ Zɪ Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ki m barka kan laafɪ ki ka awɔɔ ɔ.

Pol lɛ taa k'a ta Rom ɔ

⁸ A n lɛɛ ka bi, mɔɔ ɪ yaa dam Woso ku mɔɔ n'a zi bam bi m barka, Yeezuu Krista nɔ ɔ, awɔɔ haay minto, bala, durnya nɔ ɔ jilli n y'awɔɔ sɪrakarɛ mim dɪndam.

⁹ Woso zi mɔɔ n'a bare kan m heer ki haay, a Nyɪ bi lemim nyɪnta bi padarɛ nɔ ɔ, a m mɔɔ kasetɪzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ dɔmɪm haay yaadare nɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ tɔ dare m nɔ ɔ,

¹⁰ m n'a yem han, k'a hɔɔnhɔ m, ku m kɔ, m zaa yɪ, m bɔr awɔɔ zi.

¹¹ Mɔɔ lɛ taa paan... ku m awɔɔ yɪ, ku m Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ jir kan awɔɔ ki, k'awɔɔ paŋŋa n a da ra gɔta,

¹² gɛɛ, k'ɔ ku paŋŋa da ra, awɔɔ kan mɔɔ ki, sɪrakarɛ deem ku wɔɔ n ta m bi nɔ ɔ.

¹³ M danyũnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ gunga gallem hɔka kɔ m bɔr awɔɔ zi, bɪ, an ta an her ku naa, mɔɔ n m da ma y. A ŋɔa mɔɔ ɔ kɔ m bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ, kɔ m zibəə n nyɪ da, amba a a da kɔrɔ vantɔɔ ɔ bɪ m.

¹⁴ Hɔɔngɔrɛzanno kan bahɔɔngɔrɛzanno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma, mindonno kan bamindonno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma sɔ.

¹⁵ Naa y'a ka mɔɔ lɛ n taa paan... kɔ m lemim nyɪnta pa da awɔɔ m sɔ, awɔɔ k'a nɪ Rɔm ɔ rɔ wɔɔ m.

Pan̄a kɔ lemim nyɪnta bɪ n ta m

¹⁶ Nyannɪ bɪr mɔɔ zem lemim nyɪnta bɪ tɔ ma y, bala, Woso pan̄a m, an nɪ gɔaa haay k'a sɪra ka bɔmbɔm. Zɪfɔrɔ a lɛɛ ka ŋ ma, an bɔkare an lee ku do vantɔɔ wɔɔ zi.

¹⁷ Wɔɔ y'a yɪm sɔ denter, lemim nyɪnta bɪ nɔ ɔ Woso tɪrgabaa n'a hɪnkan̄ ɔ, Woso ɪ gɔaa k'a sɪra ka bɪ bam tɪrga, sɪra k'a a ka Woso ɔ bɪ minto bala, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: <Gɔaa k'an tɪrga sɪrakare tɔ ma bɪ mɪsɪrbaa bam.>

Gɔɔɔ kɔrɔmarɔ

¹⁸ Woso a to brama an a heerbusu hɪnka, kɔ gɔɔɔ bɪr a dan̄ ɔ, mimbɔnyaarɔ ŋn'ɪ ŋ bam, ŋ bɔnyaabaa n a ka, sɪra bɪr dɔm dɔ sɔ y.

¹⁹ Denter m, hɔ k'a n'a kare ŋnɪ Woso dɔ n a nyaakɔm da y, Woso a hɪnka kɔ ŋ n'a dɔ mɪŋa.

²⁰ Pan̄a kɔ Woso n ta m b'a jirə ba ɔ bɪ, kan Woso mɪŋa taure kɪ bɪ, gɔsɪ bɪr ŋ yɪre y, bɪ durnya dare tekka ma, gɔaa a da ma an ŋ yɪ hɔɔ kɔ Woso ŋ da rɔ wɔɔ nɔ ɔ, naa minto bɪ, gɔɔɔ bɪ gumə yɪm fɪga y.

²¹ Ŋ Woso dɔ, bɪ ŋ bɪr Woso dan̄ ɔ, ŋn'a barka dare amba Woso a ga m bɪ nɪ y. Naa n a ka, ŋ hɔɔndare n'a ba dan̄nada, ŋ n kɔrɔ hɔɔn ma, ŋn'ɪ monsigə ɔ.

²² Ŋ y'a hire a ma mindɔrɛzanno, an bɔkare taajemzanno m,

²³ a ga kɔ ŋ y'a ɔ m, kɔ ŋ nɪ Woso k'a nɪ lɛbɔure m, an nɪ mɪsɪrbaa m tee... bɪ da ɔ bɪ, bɪ to ŋ y'a ɔ ŋn'ɪ *wosobaawɔnno kɔ ŋ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ ga m kɪ, benno kɪ, hɔɔgansiro kɪ, tara burə hɔɔ kɔ ŋ n'a gaatam nɔ kɪ dan̄ ɔ.

²⁴ Naa minto m, Woso n ŋ to ŋn'ɪ dintim zibəəro kɔ ŋ lɛ n taa rɔ wɔɔ bare a hɔɔnhɔ ma, ŋn'a mɛ gore bɔŋ ɔ mim k'a nyannɪ n ta ɔ bare nɔ ɔ kan kɔ kɪ.

²⁵ Bala, ŋ Woso sɪra minno wɔɔ to ŋnɪ ŋɔaar sa, ŋn'ɪ yaa dam hɔɔ kɔ Woso ŋ da rɔ wɔɔ m, ŋn'ɪ zure ŋ ɔ, an bɔkare Woso ŋ y'a ga m, ŋn'a da ɔ, a m hɔ haay darezaa. Woso n lɛbɔure yɪ dɔmɪm haay! Amina!

²⁶ Naa minto m, Woso n ŋ to, kɔ ŋ nɪ bɪr a nyannɪ minno letaamarɔ bam. Ŋ lanno wɔɔ bɪr a kam ma sɔ, k'a bɪr kan yar kɪ y, wɔta ŋ nawɔm lanno kan kɔ kɪ, an bɔkare, naa bare n a ga nɪ y.

²⁷ Yaarɔ wɔɔ maam sɔ, ŋ bɪr a kam ma, k'a bɪr kan lɔ kɪ y, a ŋɔa ŋ nawɔm paan..., k'a bɪr wɔtam kan a muno yaarɔ kɪ. Yaarɔ kan yaarɔ kɪ nɪ nyannɪ zi bam kan kɔ kɪ, naa n a ka sɔ, ŋn'a nyaanlɛ zibəə fɪryɪre k'a a ga m yɪre a mɛ ɔ.

²⁸ Kɔ ŋ n a ŋɔa k'a Woso dɔ bɪ, Woso n ŋ to a hɔɔn dan̄nada bɪ nɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ hɔ k'a n'a ga bare m bɪ ba.

²⁹ Zibəə k'a n a ga bare m do haay ba ŋ nawɔm, mimbɔnyaa do haay, gɔɔɔ letaama bɔnyaa do haay, bɔnyaabaa do haay, jumbaa n ŋ heer han, gərzere ba n nɪ, nyaabare ba n nɪ, zambɔbare ba n nɪ, zibəə dan̄nada haay,

³⁰ ŋn'ɪ tɔ bɔm, ŋn'ɪ gɔɔɔ tɔ zaar bare, ŋnɪ sɔ Woso m, ŋ bɪr gɔɔɔ dan̄ ɔ y, ŋn'a mɪŋhɔɔ busum, ŋn'a lɛ bɔre a mɪŋhɔɔ ɔ, ŋn'ɪ bɔm mimbɔnyaa daarɔ bare m, ŋ bɪr yem a zɪrɔ lɛ ma y,

³¹ ŋ hɔɔn ba ɔ y, ŋ bɪr jɪnlɛ a lɛ ra y, gɔaa mim bɪr ŋ kɔre y, gɔaa cicir bɪr ŋ zere y.

³² A n bokare, η y'a dɔ miŋŋa η ɔ, Woso le y'a hire a ɔ, gɔaa k'a nɪ ziro nɔɔn duro bare a ga ze m. Kan naa kɪ haay η gɔɔta ηn'i tam leɛ kan minno nɔɔn duro bare kɪ. A n a na ma bɪ, kɔ η gɔaa yɪ sɔ, an nɪ minno nɔɔn duro bare, bɪ η nɔ yɪ.

2

Woso dɔdɔbare

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, nka n'ɪbu nɪ, ɪbu k'i n'i gɔɔɔ dɔdɔ yarle? ɪbu bɪ gumə yɪre y, gɔɔɔ dɔdɔ k'ɪbu n'a yarm bɪ, ɪ miŋŋa dɔdɔ ɪ n'a yarm, bala, ɪbu yɪ η dɔdɔ yarm, b'ɪbu ɪ zi kɔ η n'a bam bɪ bam sɔ.

² Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, Woso yɪm dɔdɔ yarm sɪra m, amba η zibəə bɔnyaa b'a ga m bɪ m.

³ ɪbu k'i nɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ dɔdɔ yarm bɪ, b'ɪbu y'a bare, am η hɔ bɪ m bɪ, ɪ hɔɔn ɪbu da ɪ ɔ, ɪ bɔm lem Woso dɔdɔyarle bɪ nɔ ɔ ra?

⁴ Gɛɛ, ɪbu bɪr dɪgam Woso ηɔare gɔta k'an ta m ɪbu minto, an nɪ bɔrle a ma, k'a miŋŋa ba ɪbu m bɪ ma hɔsɪ ra? ɪbu n a dɔ ɪ ɔ, a ba k'a nawɔre ɪbu m miŋŋa bɪ, a hɪ a ɔ, k'ɪbu m toore yɪ, ɪ ɪ bɔ ɪ taam la?

⁵ B'ɪbu da bɪr bɔŋ ɔ y, ɪ le baa k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam y, bɪ, a ba k'ɪbu n nawɔre ncɪnaaɔ naa, hɔnhɔrle gɔta ɪbu n'a bankare ɪ minto, dɔmɪm kɔ Woso n n'a heerbusu hɪnkan ɔ, an dɔdɔ ka kan sɪra kɪ bɪ nɔ ɔ.

⁶ Hinni bɪ do ɔ bɪ, a gɔaa biyəə zibəə nyɔɔdɔ kan ɔ, amba a a ga m bɪ m.

⁷ Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔŋ ɔ, k'a miŋŋa ba tee..., ka Woso nɔ yɪ, ηn'a kam Woso leɔɔre ma, kan a daɔre kɪ ma, kan mɪsɪrbaa k'a bɪr a zaar bam kɪ ma rɔ wɔɔ, Woso mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ kare η ɔ.

⁸ Bɪ, kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam Woso ma, η bɪr zum sɪra ɔ y, ηn'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ nɪ, Woso y'a nɔmaa kan a heerbusu kɪ hɪnkare η nɪ.

⁹ Kɔsɪ kan fɪr kɪ gɔɔɔ kɔ η n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ yɪm, zɪfɔrɔ n nɪ leɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya η ɔ.

¹⁰ Bɪ, Woso leɔɔre, daɔre, kan laafɪ kɪ kam gɔaa haay k'a n'a miŋŋa bam b'ɔ, zɪfɔrɔ n nɪ leɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya η ɔ.

¹¹ Bala, Woso bɪr gɔɔɔ jirə bɔre y.

¹² Gɔɔɔ kɔ η nɪ mimbɔnyaa bam, η n Moyiisi lero wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, η gɪngam sɔ, bɪ Moyiisi lero bɛɛ n nɪ nyɪntare η dɔdɔ kare zaa y, bɪ gɔɔɔ kɔ η lero wɔɔ dɔ, ηn'a gu ηn'i mimbɔnyaa bam nɔ wɔɔ, lero wɔɔ n nɪ nyɪntare η dɔdɔ kare zaa.

¹³ Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam lero wɔɔ ma bala rɔ wɔɔ bɛɛ m tɪrga Woso mɪm ɔ y, gɔɔɔ kɔ η nɪ zure η ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁴ A a da ma, gɔɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ nɪ η mɪ y, η n Moyiisi lero wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, nɔɔ m hɔ kɔ lero wɔɔ n'a hɪm bɪ ba, bɪ η n a dɔ y. A ba kɔ η nawɔre ncɪnaaɔ bɪ η n lero wɔɔ dɔ bɪ, naa y'a hɪnkare a ɔ, η le cɪnta a miŋŋɔɔ m.

¹⁵ Ncɪnaaɔ bɪ, η y'a hɪnkare η ɔ, hɔ kɔ lero wɔɔ le n taa bɪ, n y'a gɔrsɪra ba a heer ɔ, η heer ɪ kasetɪ kam, kan ba η miŋŋɔɔ tɪr a dɔ η ɔ, a miŋŋa ba gɛɛ a bɔnyaa ba bɪ kɪ.

¹⁶ Nyɪnta a nawɔre ncɪnaaɔ dɔdɔkare hinni ɔ, amba lemim nyɪnta kɔ mɔɔ n'a pa dam bɪ n'a hɪm bɪ m, Woso zaa kam Krista Yeezuu ɔ k'an hɔ haay k'a nyaakɔm da gɔɔɔ heer ɔ bɪ dɔdɔ ka.

Zɪfɔrɔ kan Moyiisi lero kɪ

¹⁷ ɪbu k'ɪ n'a hire ɪ ma zɪfɔ, ɪ nɪ yom lero wɔɔ ma, ɪ n'ɪ le bɔre ɪ miŋŋa ɔ, ɪ ɔ, ɪ Woso dɔ,

¹⁸ ɪbu k'ɪ hɔɔnhɔ dɔ, lero wɔɔ tɔ ma bɪ, ɪbu hɔ k'a ga bare m bɪ dɔ ɪ bɔ kɔ la m.

¹⁹ ɪbu y'ɪ hɔɔn dare ɪ ɔ, zaa hɪnka bɔrɔ m zaa n'ɪbu m, ɪ nɪ leɛ gum monsigəzanno m,

20 ɪ ʊ, bahodonno dundorezaa n'i mɪ, ɟooɔ poorero karɪnsaamba, a ɟinga ɪbɪ nawom ɪ ʊ, ɪbɪ hɔ dɔ, ɪ sɪra dɔ mɪŋŋa lɛrɔ wɔɔ minto.

21 A lɔ ɪbɪ nɪ hɔ dɪndam ɟooɔ m, ɪ bɪr a dɪndare ɪ mɪŋŋa nɪ? ɪbɪ y'a hɪm ɟooɔ m, ɪ bɪ koor ba y, ɪ bɔkare ɪ nɪ koor bare.

22 ɪbɪ y'a hɪre ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɔkare ɪ n'a dare, ɪbɪ sɔ *wosobaawɔnnɔ daure m, ɪ bɔkare ɪ nɪ gasure ɪ daure cɛrɔ ʊ, ɪ nɪ ɪ bɔm.*

23 ɪbɪ y'i heer nyɔɔm lɛrɔ wɔɔ k'ɪbɪ ɪ dɔ bɪ tɔ ma, b'ɪbɪ ɪ Woso gore bɔŋ ʊ, k'ɪbɪ nɪ bɪsɪ kam lɛrɔ wɔɔ ma bɪ tɔ ma.

24 Amba n y'a ɟɔrsɪra ba Wosoci nɔ ʊ bɪ, n ʊ: <Awɔɔ zɪfɔrɔ, awɔɔ y'a kam, do vantɔɔ wɔɔ nɪ Woso sunsɔ wɔm.>

25 K'ɪbɪ ɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ, gasɔ k'ɪbɪ ʊ banɲɔ ʊ bɪ jɪ ta ʊ, bɪ k'ɪbɪ y'i gum lɛrɔ wɔɔ zuure ma, baa k'ɪbɪ gasɔ banɲɔ ʊ, a bɔ kɔ ʊ, ɪ ʊ, ɪbɪ n gasɔ banɲɔ ʊ y.

26 Bɪ, kɔ ɟɔaa k'a n gasɔ banɲɔ ʊ ɪ hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hɪm bɪ bare, Woso bɪ dɪɟare a zaa ma ɪ ʊ, gasɔ a ʊ banɲɔ ʊ ra?

27 Bɪ, ɟɔaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ b'a n gasɔ banɲɔ ʊ bɪ, a y'ɪbɪ dam nyannɪ ʊ, bala, ɪbɪ gasɔ banɲɔ ʊ, ɪ nɪ lɛrɔ wɔɔ m, bɪ, ɪbɪ bɪr zure ɪ ʊ y.

28 Zɪfɔ paan... bɪ, ɟɔaa k'a m zɪfɔ ɟooɔ mɪm ʊ bɪ bɛɛ y, mɛsim gasɔ banɲɔ ʊ bɛɛ m banɲɔgasure paan... y.

29 Bɪ, zɪfɔ paan... bɪ, heer an ta ʊ, banɲɔgasure paan... bɪ, heer hɔ bɪ m. A to a nawom *Sent-Espri zi, a bɪr a tom Moyiisi lɛrɔ wɔɔ nɔ ʊ y. Zɪfɔ bɪ do lɛbɔure bɪr a tom ɟooɔ zi y, a to a nawom Woso zi.

3

1 Ncɪnaaʊ naa, k'ɪ zɪfɔ, bɔ ɪ n'a yɪre a nɔ ʊ, banɲɔgasure nyɔɔdɔ m bɔ nɪ?

2 A nyɔɔdɔ ta ʊ ɟɔta denter. Bala, a lɛɛkare hɔ bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ Woso a lemim da ɪ wɔ ʊ.

3 K'ɔ a hɪ, ʊ ʊ lɔ? ɪ ɟooɔ ɟɔsɪnnɔ kɔ ɪ n sɪra ba minto b'a da ma, an a ka Woso bɪ ɟɔtare a sɪrabare nɔ ʊ ra?

4 Fɪɟa! Baa, kɔ ɟɔaa haay ɲɔaarzaa, Woso ɟɔta an nɪ sɪra m, amba n y'a ɟɔrsɪra ba Wosoci ʊ, n ʊ:

Kɔ n n'i dɔ tɪrga ɪ meerbaa nɔ ʊ, bɪ k'ɪ bɔr ɪ jɪnnɔ ra dɔdɔkare nɔ ʊ.

5 Bɪ, kɔ wɔɔ batɪrgabaa ɪ Woso tɪrgabaa hɪnkare, bɔ wɔɔ k'ɔ a hɪ? K'ɔ a hɪ, ʊ ʊ, Woso gumɔ ba ʊ kan wɔɔ hɔnhɔrɪ kɪ a nɔmaa nɔ ʊ ra? Meer naa do kɔ wɔɔ ba naa, ɟooɔ hɔɔndare meerbaa m.

6 A bɪ ncɪnaaʊ y, kɔ n bɛɛ m, Woso y'a bam lɔ k'a durnya dɔdɔ ka?

7 ɟɛɛ, ɟɔaa a da ma, an a hɪ a ʊ, kɔ mɔɔ ɲɔaarbare y'a kam Woso sɪra n'a hɪnkam paan... a lɛbɔure minto, bɔ m kɛɛre, an mɔɔ ba mimbɔnyaazaa, an nɪ mɔɔ dɔdɔ kare?

8 A lɔ wɔɔ bɪr mimbɔnyaa bare, k'a mɪŋŋa m nyɪnta ʊ? ɟooɔ ɟɔsɪnnɔ ɪ wɔɔ tɔ bɔnyaa hɪm, ɲn'a hɪre ɪ ʊ, naa wɔɔ n'a dɪndam ɟooɔ m. Kɔ Woso bɪ ɟooɔ wɔɔ duro dɔdɔ yar, a gumɔ ta ʊ.

Woso mɪm ʊ ɟɔaa haay

mimbɔnyaa ba

9 ʊ a nyambɔr ʊ a hɪ, ʊ ʊ lɔ? Wɔɔ zɪfɔrɔ, lɛ wɔɔ da ɟooɔ vantɔɔ wɔɔ m na? Fɪɟa! Wɔɔ lɛɛ ka ʊ a hɪnka, ʊ ʊ, ɟɔaa haay, kɔ zɪfɔ m, ɟɛɛ zɪfɔ bɛɛ, ɪ yɪ mimbɔnyaa lombaa nɔ ʊ.

10 Amba n y'a ɟɔrsɪra ba Wosoci ʊ bɪ m, n ʊ:

ɟɔaa tɪrga ba ʊ y,
baa deem taan... tɔkke,

11 Woso mindɔr ba ʊ y,

* 2:22 2.22 k'ɪ ɪ kam busoo ma.

baa deem taan... ba ɔ,
an n'a kam Woso ma y.

¹² N̄ haay, η y'a nyɔnnyɔɔ,
η haay jilli, a bɔnyaa ηn'a bam.
N̄ barla bɪ, a miηηabarezaa ba ɔ y, baa deem taan... tɔkke.

¹³ N̄ lɛ meerbaa ɪ gɔɔɔ zaar bam.

Bra ηn'a bumbam gɔɔɔ m,
a lɛ meerbaa m,
η nɛɛm ɪ busum am cɪrka sɛ m.

¹⁴ Ler kɔsɪ bɔrɛ yɪ η lɛ han, kan meerbaa k'a nɪ busum gɔɔɔ ma kɪ.

¹⁵ N̄ kaare kan gɔrzɛrɛ kɪ.

¹⁶ Kɔ η bɔ lɛɛ bɪ do ɔ,
lɛɛ zaarbare kan kɔsɪ kɪ
ηn'a tore a jɛ ɔ.

¹⁷ N̄ n laafu zaa do y.

¹⁸ N̄ mɪm ɔ bɪ, Woso daɔrɛ jɪ ba ɔ y.

¹⁹ A n bɔkare, wɔɔ do, ɔ ɔ, hɔ haay kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bɪ, a hɪ a nawɔm gɔɔɔ kɔ
lɛrɔ wɔɔ a so η ɔ rɔ wɔɔ m. Kɔ gɔsɪ b'a da ma, an gumɔ ka a miηηa ɔ y, kɔ durnya
haay m kɔrɔ gumɔ ma Woso taa.

²⁰ Bɪ y'a ka, <gɔsɪ b'a bam tɪrga Woso mɪm ɔ>, lɛrɔ wɔɔ zi k'a η ba minto y, lɛrɔ wɔɔ,
gɔaa mimbɔnyaa ηn'a hunkam nɪ bala.

Sɪrakare nɪ gɔaa bam tɪrga

Woso mɪm ɔ

²¹ Kɛɛrɛ naa, Woso hɔ k'a a ba, an wɔɔ ba tɪrga, bɪ lɛrɔ wɔɔ mim b'a nɔ ɔ bɪ hunka,
amba lɛrɔ wɔɔ kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ ciro nyɪnta ηn'a hɪ bɪ m.

²² Woso ɪ gɔɔɔ bam tɪrga, kɔ η sɪra ka Yeezuu Krista ɔ minto, a ba a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ,
gɔɔɔ haay kɔ η sɪra ka Krista ɔ rɔ wɔɔ m, bala, η hɔdeem, a bɪr η jirɔ bɔrɛ y.

²³ N̄ haay mimbɔnyaa ba, η y'a do Woso lɛbɔɔrɛ gasɔɔrɛ ma.

²⁴ Bɪ, Woso η ba tɪrga nɪbɪr, a cicirzɛrɛ nɔ ɔ, Krista Yeezuu k'a nɪ η bɔmbɔm
mimbɔnyaa nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

²⁵ A miηηa Woso a bɔ ɔ, k'an ga gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kan ɔ rɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur
yɪrɛ minto, k'a tɪrgabaa hunka, bala, a nyɪnta an bɪr a ma biisi, a n gɔɔɔ hɔnhɔr η
mimbɔnyaarɔ tɔ ma y.

²⁶ Bɪ her naa, Woso ɪ zaa k'a n'a sam, an nɪ gɔɔɔ bam tɪrga bɪ hunkam, bala, a lɛ
taa k'a gɔɔɔ kɔ η sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ ba tɪrga, k'a gɔɔta a tɪrgabaa nɔ ɔ sɔ.

²⁷ Lɛ bɔ a miηηa ɔ zaa ta ɔ do ra? Fuga! Bɔ minto? Bala, a n ta ɔ kɛɛrɛ bɪ, lɛrɔ
wɔɔ zuure bɛɛ y, sɪrakare m.

²⁸ Sɪra m, wɔɔ do ɔ ɔ, sɪrakare tɔ ma m, n nɪ gɔaa bam tɪrga, bɪ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ
ma bɛɛ y.

²⁹ Gɛɛ, Woso bɪ, zɪfɔrɔ Woso m bala ra? Do vantɔɔ wɔɔ Woso bɛɛ sɔ ra? In..., do
vantɔɔ wɔɔ Woso m sɔ.

³⁰ Bala, Woso deem taan... n ta ɔ, an nɪ zɪfɔrɔ bam tɪrga η sɪrakare tɔ ma, an nɪ
do vantɔɔ bam tɪrga sɔ, η sɪrakare tɔ ma.

³¹ Wɔɔ sɪrakare bɪ, lɛrɔ wɔɔ ba a nawɔm hɔ k'a jɪ ba ɔ ra? A bɛɛ m bɪ y, lɛrɔ wɔɔ
gore an n'a dan ɔ paan....

4

Abraham sɪrakare mim

¹ Kɛɛrɛ naa, bɔ mim wɔɔ n'a hum ɔ yaaba Abraham bɪnce ɔ? Bɔ hɔ a a yɪ a zi nɪ?

² K'a ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, Abraham ba n y'a ʊ tɪrga, a zibəə tɔ ma, a a da ma an a lɛ bɔ a mɪŋŋa ʊ, b'a bɪ nɔɪnaaʊ y, a b'a dam ma an a lɛ bɔ a mɪŋŋa ʊ Woso taa y.

³ Bala, Wosoci bɪ y'a hɪrɛ, a ʊ: <Abraham sɪra ka Woso ʊ, am naa Woso n a ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma.>

⁴ Kɔ gɔaa zi ba, a yawɔra n n'a bam, yawɔra bɪ do, ganwɔrɛ bɛɛ y, hɔ k'a zaa b'a ga m bɪ m bɪ.

⁵ Bɪ gɔaa k'a n hɔsɪ zi ba y, an sɪra ka Woso k'a nɪ mimbɔnyaabər bam tɪrga b'ʊ bɪ, Woso ɪ dɪgam bɪ zaa ma tɪrga, a sɪrakarɛ minto.

⁶ Davɪd ɪ gɔaa kɔ Woso dɪga a tɪrga b'a zibəə tɔ ma bɛɛ b'ɪ heernyɪnta mim hɪm sɔ, a ʊ:

⁷ Mimbirenyɪntazanno m gɔɔɔ kɔ Woso η kɔrɔmarɔ sugur ka η ʊ, an η mimbɔnyaarɔ gɔngɔ η ma rɔ wɔɔ m.

⁸ Mimbirenyɪntazaa m gɔaa kɔ Woso bɪr a mimbɔnyaa darɛ a heer ʊ bɪ m.

⁹ Mimbirenyɪnta naa do zɪfɔrɔ wɔɔ hɔ m a minto ra, gɛɛ do vantɔɔ wɔɔ a da ma ηn'a yɪ sɔ ra? Wɔɔ y'a hɪrɛ, ʊ ʊ: <Abraham sɪra ka Woso ʊ, Woso n a ba tɪrga, a sɪrakarɛ minto.>

¹⁰ Ba naa a ʊ brɔ dɔmɪm ʊ? Gasɔ k'a b'a ʊ baŋŋɔ ʊ bɪ m gɛɛ, gɛɛ a lɛɛ ka a baŋŋɔgasɔrɛ bɪ nɪ? Gasɔ k'a b'a ʊ baŋŋɔ ʊ bɪ dɔmɪm bɛɛ y, a lɛɛ ka, bɪ ma bɪ, a n gasɔ baŋŋɔ ʊ y.

¹¹ Dɔmɪm kɔ Abraham n gasɔ baŋŋɔ ʊ bɪ, Woso a ba tɪrga, bɪ jɛ nɪ, Woso n bɔkarɛ, an a da ʊ, k'an gasɔ baŋŋɔ ʊ. Kɔ bɪ m nyɪnta makra, an a hɪnka a ʊ, Woso Abraham ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma. Nɔɪnaaʊ nɪ, Abraham n a ba gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kam Woso ʊ haay yaaba, baa kɔ η n gasɔ baŋŋɔ ʊ y. Kɔ Woso n brɔɔ ba tɪrga sɔ, η sɪrakarɛ minto.

¹² Gɔɔɔ kɔ η gasɔ baŋŋɔ ʊ rɔ wɔɔ yaaba m sɔ, bɪ gɔɔɔ kɔ η gasɔ baŋŋɔ ʊ ηnɪ sɪra ka Woso ʊ rɔ wɔɔ m, amba Abraham sɪra ka Woso ʊ, bɪ ma bɪ a n gasɔ baŋŋɔ ʊ bɪ m.

Sɪrakarɛ nɪ Woso lerbɔrɛ yɪm

¹³ Woso k'a durnya soure ler bɔ Abraham m kan a yanŋɔɔ wɔɔ kɪ m bɪ, lɛrɔ zuure minto bɛɛ y, k'a Abraham ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma bɪ m.

¹⁴ Kɔ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ n nawɔm lɛrɔ zuure tɔ ma, sɪrakarɛ jɪ ba ʊ dɔ y, lerbɔrɛ bɪ nyɔɔɔɔ ba ʊ sɔ y.

¹⁵ Bala, lɛrɔ wɔɔ ɪ zɛm Woso nɔmaa m, bɪ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, lɛrɔ ba ʊ y, lɛrɔ bɪsɪkama ba ʊ sɔ y.

¹⁶ Naa y'a ka sɪrakarɛ n nɪ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm, k'an yɪ Woso ganwɔrɛ k'a n'a kam, kɔ lerbɔrɛ bɪ n nyɪnta Abraham yanŋɔɔ haay hɔ. Yanŋɔɔ kɔ η nɪ lɛrɔ wɔɔ m nɔ wɔɔ bɛɛ m a deem nɪ y, yanŋɔɔ kɔ η sɪra ka am Abraham hɔ bɪ m nɔ wɔɔ m sɔ, ʊ woo..., ʊ zɪ m Abraham m.

¹⁷ Denter m, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ʊ, n ʊ: <ɪbɪ cɪnta mɔɔ ʊ, k'ɪ yɪ dorɔ gɔta zɪ.> Wɔɔ zɪ m Abraham m, Woso k'a sɪra ka ʊ bɪ taa. Woso k'a nɪ gɛəno mɪm bɔŋ ʊ, an n'a kam hɔ k'a ba ʊ nɪ nyɪntaŋ ʊ m.

¹⁸ Abraham sɪra ka an a ta a heer lɛ a ʊ, a hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm, baa kɔ hɔsɪ ba ʊ, an nɪ yom ma k'a a dɔ a ʊ, a hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm bɪ, a a gu an sɪra ka, an b'a ba dorɔ gɔta yaaba, amba Woso a hɪ m, a ʊ: <ɪbɪ yanŋɔɔ zɛm bɪ yɪ gɔta> bɪ m.

¹⁹ Abraham dɔɔraa k'a bɪ ta an zɔrɔ ku, Saara n gusi sɔ η b'a dam ma ηnɪ nyɪ yɪ dɔ bɪ, Abraham sɪrakarɛ paŋŋa gɔɔta a n a bɔrɛ y.

²⁰ A n sɪnsɪm ka Woso lerbɔrɛ bɪ ma y, bɪ, sɪrakarɛ bɪ paŋŋa ka ʊ, an a lɛ bɔ Woso ʊ.

²¹ A n a nyasɔ a heer ʊ kɔɔkɔɔ a ʊ, kɔ Woso hɔ ler bɔ, a ɪ paŋŋa m sɔ, k'a ka k'an kɔ yɪ.

²² Naa minto m, Woso n Abraham ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma.

²³ Kɔ n y'a gorsura ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso Abraham ba turga> bi, Abraham y'a deem tɔ ma bɛɛ y.

²⁴ Wɔɔ tɔ ma n sɔ, bala, n wɔɔ bam turga, wɔɔ kɔ wɔɔ ni sira kam, Woso k'a wɔɔ Zuuba Yeezuu mim bɔ ɔ b'ɔ.

²⁵ Woso a ka n n'a zɛ gɛr wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, an a mim bɔ ɔ, k'a wɔɔ ba turga.

5

Woso wɔɔ zɛ kɔ ra kan a miɲɲa ki Yeezuu tɔ ma

¹ Woso wɔɔ ba turga, wɔɔ sɔrakare minto, wɔɔ n laaftu yi kan Woso ki, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

² Yeezuu Krista minto m, wɔɔ n b'ɔ dam ma, ɔ Woso cicirzere yi sɔrakare nɔ ɔ, cicirzere bi do wɔɔ jum ɔ kɔɔkɔɔ, bi wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm, kɔ wɔɔ ni taaheerle m, ɔ ɔ, ɔ zɛm bi nyɲnta Woso leɔɔɔre nɔ ɔ bi tɔ ma.

³ A n le da bi, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔre ɔ firyire nɔ ɔ, bala, wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, firyire n ni zɛm tɔntɔɔre m,

⁴ tɔntɔɔre n ni zɛm mim dama m, mim dama n ni zɛm taaheerle m.

⁵ Taaheerle naa do bi wɔɔ dam nyannu ɔ y, bala, Woso a nɔare k'an ta m wɔɔ minto bi da wɔɔ heer ɔ an a han, Sent-Espri k'a ka wɔɔ ɔ bi m.

⁶ Sira m, dɔmum kɔ Woso a cɪnta bi k'a ku bi, wɔɔ n ni panɲawar nɔ ɔ, ɔ b'ɔ dam ma, ɔ ɔ yɔ bi, Krista ga wɔɔ mimbɔnyaazannɔ wɔɔ tɔ ma.

⁷ A wer ta ɔ, kɔ gɔaa n ye, an ga gɔaa turga tɔ ma. A a da ma gɔaa n ye, an ga gɔaa miɲɲa tɔ ma bare m.

⁸ Hɔ kɔ Woso a ba k'a wɔɔ nɔa k'a nawɔm bi hɪnka bi ba n ni: Wɔɔ nyɲnta mimbɔnyaabɛnno, Krista n a gu an ga wɔɔ tɔ ma.

⁹ Woso k'awɔɔ ba turga, Krista k'a ga wɔɔ tɔ ma bi minto bi, an le da haay bi, a wɔɔ bɔ le m Woso heerbusu nɔ ɔ.

¹⁰ Bala, nyɲnta kɔ wɔɔ ɔ Woso junno bi, a zu kɔ ɔ kan a Nyi bi gare ki, an wɔɔ zɛ kɔ ra kan a ki. K'a wɔɔ zɛ kɔ ra kan a ki keere bi, an le da bi, a wɔɔ bombɔm sɔ a Nyi bi misɪrbaa m.

¹¹ Naa bɛɛ n'a deem ni y, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm sɔ Woso nɔ ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, a i wɔɔ zɛ kɔ ra kan Woso ki.

Adam kan Krista ki

¹² Gɔaa deem taan... y'a ka mimbɔnyaa n gasɔ durnya ɔ, Adam m. Mimbɔnyaa bi do m bɔr zɛ m. Yi a ɔ, ncɪnaaɔ, zɛ n a kɛrgu gɔɔɔ haay ra, bala, n haay mimbɔnyaa ba.

¹³ Mimbɔnyaa leɛ ka an ni durnya ɔ, Woso n bɔkare an lɛrɔ wɔɔ ka Moyiisi ɔ, bi, dɔmum kɔ lɛrɔ wɔɔ ba ɔ bi, Woso bir gɔɔɔ mimbɔnyaa taar kare n la y.

¹⁴ Kan bi ki, an a sa Adam dɔmum bi ma, an ta Moyiisi dɔmum ra bi, zɛ a so gɔɔɔ ɔ, baa gɔɔɔ kɔ n Adam mimbɔnyaa bi lɔɔ ba rɔ wɔɔ, zɛ brɔɔ zɛ sɔ. Adam nyɲnta Krista k'a a ga m, an bɔr bi bɔkɔɔrezaa.

¹⁵ Bi, Woso ganwɔre k'a n'a kam vam bi n bɔ kɔ ɔ kan Adam kɔrɔma bi ki y. Sira m, gɔaa deem kɔrɔma i bɔr gɔaa cir zɛ m, bi Woso ganwɔre bi gutabaa le da, Woso ganwɔre bi do ka gɔɔɔ ɔ, gɔaa deem taan... tɔ ma, Yeezuu Krista m, bi tɔ ma m, Woso n barka ka gɔaa cir ɔ gɔta.

¹⁶ Hɔ kɔ Woso ganwɔre bi n ni zɛm ni bi bi hɔdeem kan hɔ kɔ gɔaa deem kɔrɔma n ni zɛm ni bi ki y. Bala, Adam deem taan... kɔrɔma kɔ Woso a dɔdɔ yar b'a ka, gɔaa haay ni mimbɔnyaa kɔre nɔ ɔ. A n bɔkare, mimbɔnyaarɔ kɔ n yi n ba gɔta bi kur bi, Woso ganwɔre bi n ba turga.

¹⁷ A yi sira, gɔaa deem mimbɔnyaa y'a ka, zɛ n a so gɔaa haay ɔ gɔaa deem bi tɔ ma, bi Yeezuu Krista deem tɔ ma, gɔɔɔ i hɔ yim Woso zi gɔta, a y'a ganwɔre gɔta bi kare n ɔ nɪbɪr, an ni n bam turga. Krista tɔ ma, n misɪrbaa bare, nɲi cirbɛɛ bi.

¹⁸ K'a yi ncinaas, g'aa deem koroma k'a a ka, g'aa haay ni mimbonyaa korɛ no ɔ bi, maam so bi, g'aa deem turgabaa zibəə g'aa haay bombɔ an η ba turga, kɔ η ni mɪsɪrbaa ba.

¹⁹ G'aa deem bɪsɪkare k'a ka g'oo haay n a ba mimbonyaabenno Woso mɪm ɔ bi, maam so bi, g'aa deem k'a ye Woso hɔɔnhɔ ma b'a ka, g'oo g'ota n a ba turga Woso mɪm ɔ.

²⁰ A n bɔkare, bɔr kɔ le b'ɔ bi, a a ka mimbonyaa n a ba g'ota, bi, lee kɔ mimbonyaa pasɪ ɔ bi, Woso barka nyɪnta ɔ g'ota an le da.

²¹ Ncinaas bi, amba mimbonyaa a so g'oo ɔ ze tɔ ma bi, maam so bi, Woso barka y'a som g'oo ɔ turgabaa tɔ ma, k'a ka, kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ yi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

6

Woso ɪ wɔɔ yɔm mimbonyaa lombaa nɔ ɔ a cicirzere tɔ ma

¹ Bɔ wɔɔ k'ɔ a hi keere? Ɔ g'ota ɔ bir mimbonyaa bam, kɔ Woso cicirzere n a da ra ge?

² Ayy..., fɪga! Kɔ mimbonyaa mim bɪnce ni, g'əno m wɔɔ m, wɔɔ y'a bam lɔ keere k'ɔ mɪsɪrbaa ba mimbonyaa nɔ ɔ?

³ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, batem kɔ wɔɔ si bi, ɔ ba wɔɔ ɔ deem kan Krista Yeezuu kɪ a gare bi nɔ ɔ ra?

⁴ Batem bi sire nɔ ɔ bi, wɔɔ bir n y'a ɔ kan kɪ a ze bi nɔ ɔ, k'an bir yɪre ɪ ɔ, kɔ Krista a mɪm bɔ ɔ g'əno bire ɔ Zi paŋŋa m bi, maam so bi, kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa daa ba.

⁵ Bala, ɔ ba kɔ wɔɔ ɔ deem kan kɪ a ze nɔ ɔ bi, wɔɔ y'ɔ bam deem kan kɪ sɔ a mɪmbɔɔre nɔ ɔ.

⁶ Ɔ a dɔ mɪŋŋa, ɔ ɔ, mɪsɪrbaa kɔ wɔɔ n ta m biisi bi, n y'a wɔ godarkɔra ma kan Krista kɪ. Kɔ mimbonyaa k'a ni wɔɔ ɔ bi paŋŋa n a da, k'ɔ bi nyɪnta mimbonyaa lonno dɔ y.

⁷ Denter m, g'aa k'a ga bi, mimbonyaa paŋŋa ba zi dɔ y.

⁸ Bala, kɔ wɔɔ ga kan Krista kɪ bi, wɔɔ sɪra ka, ɔ ɔ, ɔ mɪsɪrbaa bam kan kɪ sɔ.

⁹ Bala, Krista k'a a mɪm bɔ ɔ g'əno bire ɔ bi, a bi gam dɔ y, ze paŋŋa ba zi dɔ y.

¹⁰ Krista ga galleem deem, an a g'ɔ kɔ ma kan mimbonyaa kɪ, dɔmɪm haay minto. Dɪtaa naa, a mɪsɪr, bi mɪsɪrbaa bi ba a nawɔm Woso tɔ ma.

¹¹ Awɔɔ sɔ, k'a dɔ a ɔ, awɔɔ gɪnga, a a g'ɔ kɔ ma kan mimbonyaa kɪ, bi awɔɔ ɪ mɪsɪrbaa bam keere Woso tɔ ma, Yeezuu Krista zekɔra nɔ ɔ.

¹² A b'a ya, a ka kɔ mimbonyaa n a so a me k'a ni zem bi ga b'ɔ y, a yaa a ka awɔɔ n zu a mesim letaamarɔ ɔ.

¹³ A b'a me vɔŋŋɔro sa, a η ka mimbonyaa ɔ, k'an η sa an η ba a zibəə mɔr y. Awɔɔ n'a bam bi, k'a mɪŋŋɔɔ sa a ka Woso ɔ, a mɪm awɔɔ bɔ ɔ g'əno bire ɔ, k'a me vɔŋŋɔro wɔɔ sa, a η ba zi mɪŋŋa bare mɔr.

¹⁴ Mimbonyaa beɛ y'a so awɔɔ ɔ dɔ y, bala, awɔɔ ba le nɔ ɔ y, Woso barka nɔ awɔɔ n ta ɔ.

Woso zibəənyɪnɔ m wɔɔ m

¹⁵ Naa jɪ m bɔ ni? Kɔ le beɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ, bi Woso barka wɔɔ n'a nɔ ɔ bi, wɔɔ y'a nam bi le m, k'ɔ mimbonyaa ba ra? Ayy..., fɪga!

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, k'awɔɔ a mɪŋŋa sa, a ka g'aa ɔ k'a zu a hɔɔnhɔ ɔ, g'aa k'awɔɔ ni zure a hɔɔnhɔ ɔ bi lonno n'awɔɔ m na? A ɪ yɪre ɪ ɔ, kɔ mimbonyaa lonno n'awɔɔ ni, bi mimbonyaa a ka awɔɔ n gɪnga, geɛ kɔ Woso hɔɔnhɔ awɔɔ ni zun ɔ, bi Woso mɪsɪrbaa k'an turga ka awɔɔ ɔ.

¹⁷ Bi, ɔ Woso barka da. Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi mimbonyaa lonno rɔ wɔɔ, awɔɔ bi zu hɔɔndare kɔ η y'a dɪnda awɔɔ m b'ɔ kan a heer kɪ haay.

18 Awɔɔ yɔ kɔ n y'a ɔ mimbonyaa wɔ ɔ bi, awɔɔ a ba tɔrgabaa lɔnnɔ.

19 Makrarɔ yaargarɛrɔ mɔɔ ɲ sa meerbaa bi nɔ ɔ, k'awɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n'a hɔm bi ji ma, bala, awɔɔ bir a dam ma, an nɔ minno wɔɔ ji mare y. Amba awɔɔ nyɔnta biisi, a a mɔɲɲɔɔ ba dintim kan zibonyaa do haay ki zibɛɛ lɔnnɔ, a a ba Woso biɔkamazanno bi, kɛere naa, k'a mɔɲɲɔɔ ba tɔrgabaa zibɛɛ lɔnnɔ, k'a mɔsɔrbaa mɔɲɲa ba Woso mɔm m.

20 Nyɔnta k'awɔɔ ɔ mimbonyaa lɔnnɔ rɔ wɔɔ, tɔrgabaa zibɛɛ mim n nyɔnta awɔɔ ma y.

21 Bɔ awɔɔ yi, zibɛɛrɔ wɔɔ duro nɔ ɔ? Ɗ nyannɔ ta awɔɔ m her, bala, ɲ nyambɔrle bi, zɛ m.

22 Bi kɛere naa, n y'awɔɔ yɔ mimbonyaa wɔ ɔ, a a ba Woso lɔnnɔ, hɔ k'awɔɔ n'a yɔre a nɔ ɔ bi, mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yi m, a nyambɔrle bi, mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɔre m.

23 Bala, mimbonyaa yawɔra bi, zɛ m, bi ganwɔre kɔ Woso n'a kam nɔbir bi, mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi m, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zɛkɔra nɔ ɔ.

7

Moyiisi lɛrɔ bɛɛ y'a so kristagɔaa ɔ y

1 M danyɔnɔ, awɔɔ hɔ kɔ mɔɔ n n'a ɲɔam kɔ m a hi awɔɔ m naa do mɔɲɲa, bala, awɔɔ lɛrɔ do. Ba gɔaa gɔɔta an mɔsɔr bi le tɔr a so ɔ. K'a zaa bi ga, le n a so ɔ do y.

2 Ɔ makra sa: lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, n y'a cɔnta kɔ lɔ b'a gɔ a zim ma k'a zim bi bɛɛ bi ga y, bi k'a zim bi ga, le k'a so lɔ b'ɔ k'an gɔɔta an bir kan a zim bi ki a mɔsɔrbaa dɔmɔm ɔ bi n a ya, an a so lɔ b'ɔ do y.

3 Bi, kɔ lɔ bi gɔaa vanta sa a zim bi nɔ meeyaa m, lɔ bi bir n nawɔm jaandɔr. Bi k'a zim bi bi ga, le bi n a ya, an a so ɔ do y, a a da ma an gɔaa vanta sa, bi n b'a dam ma n a hi ma jaandɔr y.

4 M danyɔnɔ, a maam sɔ, lɛrɔ wɔɔ y'a so awɔɔ ɔ biisi. Kɛere naa, a zɛ awɔɔ ɔ kɔ ra kan Krista k'a ga wɔɔ tɔ ma bi ki, le n a ya, an a so awɔɔ ɔ do y, awɔɔ gɔnga sɔ. Gɔaa vanta y'a so awɔɔ ɔ kɛere, gɔaa k'a mɔm bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ bi m, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ zibɛɛrɔ mɔɲɲɔɔ ba Woso tɔ ma.

5 Bala, nyɔnta kɔ wɔɔ ɔ biisi, ɔ nɔ mɔsɔrbaa bam mesim letaamarɔ nɔ ɔ bi, lɛrɔ wɔɔ minto bi, letaamarɔ bɔnyaarɔ nyɔnta ɲn'ɔ wɔɔ mɛ jilli bi dam zi bɔnyaarɔ bare ɔ, ɲn'ɔ tam wɔɔ m zɛ bɔnce ɔ.

6 Biisi bi, lɛrɔ wɔɔ, wɔɔ ba n y'a ɔ a lɔnnɔ, ɲn'a so wɔɔ ɔ, kɛere naa, lɛrɔ wɔɔ bɔnce ɔ, gɔnga wɔɔ ɔ, Woso wɔɔ bɔ ɲ wɔ ɔ. Kɛere naa, wɔɔ ɔ da ma, ɔ Woso zi ba zaa daa nɔ ɔ, Sent-Ɛspri zaa m, lɛrɔ zaa gusire k'a nɔ Moyiisi ci ɔ bi bɛɛ do y.

Lɛrɔ wɔɔ bir gɔaa yɔm

mimbonyaa wɔ ɔ y

7 Naa ji m bɔ nɔ? Mimbonyaa m, lɛrɔ wɔɔ m na? Ayy..., fɔga! Bi, kɔ lɛrɔ wɔɔ bɛɛ m, mɔɔ b'a dɔm kɔ bɔ m mimbonyaa y. Bala, mɔɔ bi gɔaa hɔ letaamarɔ dɔre, kɔ lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a cɔnta, ɲ ɔ: <I b'a ka ɪ le m bir gɔaa hɔ zi y.>

8 A m naa, mimbonyaa n a na lɛrɔ kɔ n y'a cɔnta rɔ wɔɔ ma, an zaa yi mɔɔ gɔr zi, an mɔɔ le ka gɔaa hɔ letaama do haay zi. Bala, kɔ lɛrɔ wɔɔ ba ɔ, mimbonyaa bi, hɔ gɔr m.

9 Biisi bi, lɛrɔ wɔɔ kɔ ɲ ba ɔ bi, mɔɔ mɔsɔr. Bi, lɛrɔ kɔ ɲ bi bɔr bi, mimbonyaa n a mɔm bɔ ɔ, mɔɔ m ga.

10 Ncɔnaas bi, mɔɔ mɔɲɲa mim bi nɔ ɔ bi, lɛrɔ kɔ ɲ nɔ mɔsɔrbaa ler bɔm mɔɔ m, brɔɔ a ka mɔɔ n ga.

11 Bala, a na mimbonyaa b'ɔ lɛrɔ wɔɔ le m, an bra ba mɔɔ m, an a ka, lɛrɔ wɔɔ n mɔɔ zɛ gɔr.

12 Bɪ kʊ lɛrɔ wɔɔ a to ŋ y'a ɔ Woso zi, lɛ biyɛθ mɪŋŋa, a tɪrga, hɔ mɪŋŋa m.

13 Bɪ, hɔ k'an mɪŋŋa bɪ y'a ka mɔɔ n ga ra? Ayy..., fɪga! Mimbɔnyaa ɪ mɔɔ zɛ, hɔ mɪŋŋa a a sa, an mɔɔ zɛ m gɛr. Yɪ a ɔ, nɔɪnaaɔ, kʊ mimbɔnyaa bɔnyaabaa n a hɪnka. Lɛrɔ wɔɔ y'a ka, mimbɔnyaa bɔnyaabaa gɔtabaa n a hɪnka paan....

Mimbɔnyaa k'a a so gɔaa ɔ mim

14 Wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, lɛrɔ wɔɔ a to ŋ y'a ɔ Woso zi. Bɪ kʊ mɔɔ nɪ, gɔaa m mɔɔ m bala, mimbɔnyaa n mɔɔ si, an mɔɔ ba a lɔ.

15 Mɔɔ bɪr m zi kʊ mɔɔ n'a bam jɪ dɔrɛ y, hɔ kʊ mɔɔ lɛ n taa kʊ m a ba bɪ, mɔɔ bɪr bɪ bare y, hɔ kʊ mɔɔ lɛ baa kʊ m a ba bɪ, mɔɔ n'a bam.

16 Bɪ, k'a nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ kʊ mɔɔ lɛ baa bɪ, bɪ mɔɔ n'a bam bɪ, mɔɔ yɛ kɛɛrɛ m ɔ, lɛrɔ wɔɔ mɪŋŋa.

17 A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ bɔnyaa kʊ mɔɔ n'a bam bɪ, mɔɔ bɛɛ n'a bare y, mimbɔnyaa k'a nɪ mɔɔ nɔ ɔ bɪ n'a bam.

18 Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔr zi, (b'ɔ k'a hɪ a ɔ: mɔɔ mɛsim nɔ ɔ bɪ) hɔ mɪŋŋa ba ɔ y. Mɔɔ ɪ zi mɪŋŋa bare lɛtaama m, bɪ mɔɔ ba a bare paŋŋa nɪ y.

19 Mɔɔ bɪr zi mɪŋŋa kʊ mɔɔ n'a ŋɔam bɪ bare y, zi bɔnyaa kʊ mɔɔ bɪr a ŋɔam bɪ mɔɔ n'a bam.

20 Kʊ hɔ kʊ mɔɔ lɛ baa bɪ mɔɔ n'a bam bɪ, mɔɔ mɪŋŋa bɛɛ n'a bare y, mimbɔnyaa k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ m.

21 Mɔɔ tɪr a yɪm, kʊ mɔɔ ɔ, kʊ m zu lɛrɔ wɔɔ ɔ, mɔɔ ba a paŋŋa nɪ y. Zi bɔnyaa bare paŋŋa mɔɔ m ta m bala.

22 A ɪ yɪrɛ ɔ, mɔɔ heer nɔ ɔ, mɔɔ Woso lɛrɔ wɔɔ ŋɔa,

23 bɪ, mɔɔ ɪ lɛ vanta yɪrɛ an nɪ zi bam mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an nɪ zoo bam kan lɛrɔ nɪŋŋoo kʊ mɔɔ hɔɔn nɪ kan ŋ kɪ rɔ wɔɔ kɪ. Lɛ vanta bɪ do k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ n'a kam, mɔɔ nɪ m bam mimbɔnyaa paŋŋa k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ lɔ.

24 Cɪcirzaa m mɔɔ m! Nka nɪ mɔɔ yɔm mɛ k'a nɪ tam mɔɔ m zɛ bɪncɛ ɔ bɪ wɔ ɔ?

25 Woso m, Yeezuu Krista wɔɔ Zuuba bɪ tɔ ma, Woso m lɛbɔɔrɛ yɪ!

Naa haay tɔ ma, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, kʊ mɔɔ mɪŋŋa nɪ, mɔɔ hɔɔn mɔɔ ba Woso lɛrɔ wɔɔ lɔ, mɔɔ mɛsim n bɔkare an mɔɔ ba mimbɔnyaa lɔ.

8

Yeezuu Krista minto bɪ, Sent-Espri y'a so kristagɔɔɔ ɔ

1 Kɛɛrɛ naa, Woso b'a yare an gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar y.

2 Bala, Yeezuu Krista nɔ ɔ, lɛ kʊ *Sent-Espri a sa k'a mɪsɪrbaa ka mɔɔ ɔ bɪ, a mɔɔ bɔmbɔ lɛ k'a nɪ mimbɔnyaa m k'a nyɪnta k'a mɔɔ gaa a ta mɔɔ m zɛ nɔ ɔ bɪ wɔ ɔ.

3 Hɔ kʊ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ n a da ma ŋn'a ba, gɔɔɔ kʊ ŋ n'a da ma ŋnɪ zu ɔ bɪ minto bɪ, Woso hɔ bɪ do ba. Woso k'a a Nyɪ bɪ nyɔɔ mɛsim nɔ ɔ, an bɔr mimbɔnyaabɛnno mɛsim m k'a bɪ ŋ yɔ mimbɔnyaa wɔ ɔ bɪ, a mimbɔnyaa dɔdɔ yar.

4 Naa do ba Woso ɔ, kʊ tɪrgabaa kʊ lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ n kʊ yɪ, wɔɔ gɔr zi. Wɔɔ k'ɔ bɪr mɪsɪrbaa bam dɔ mɛsim nɔ ɔ bɪ, Sent-Espri paŋŋa nɔ ɔ m.

5 Bala, gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ mɛsim mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ, hɔ kʊ mɪsɪrbaa bɪ do lɛ n taa ŋn'a kam ma, bɪ gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ mɪsɪrbaa bam Sent-Espri paŋŋa mɪsɪrbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, hɔ kʊ Sent-Espri lɛ n taa bɪ ŋn'a kam ma.

6 Mɛsim hɔɔnhɔrɔ kama bɪ, ta a nawɔm gɔaa m zɛ bɪncɛ ɔ, bɪ, Sent-Espri hɔɔnhɔ kama bɪ, ta a nawɔm gɔaa m mɪsɪrbaa kan laafɪ kɪ bɪncɛ ɔ.

7 Bala, Woso jɪnnɔ m mɛsim hɔɔnhɔrɔ wɔɔ m, bala, mɛsim bɪr zum Woso lɛ ɔ y, a b'a dam ma sɔ an zu ɔ y.

8 Maam sɔ bɪ, gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ yɛm mɛsim hɔɔnhɔ ma rɔ wɔɔ, b'a dam ma, ŋnɪ Woso nɔ yɪ y.

⁹ K'awoo nu, mesim bee y'a so awoo u y, Sent-Espri y'a so awoo u, bala, Woso Espri b'i y'awoo no u. Ku goaa ba Krista Espri bi nu, Krista goaa bee n'a zaa nu y.

¹⁰ Bi, Krista y'awoo no u, sira m, awoo me bi zem bi ga mimbonyaa to ma. Bi, ku n y'awoo ba turga minto bi, Sent-Espri misurbaa y'awoo no u.

¹¹ Ku Woso k'a Yeezuu mum bo u gæno bire u bi Espri y'awoo no u, Woso bi do, k'a Yeezuu Krista mum bo u gæno bire u bi zum ku u kan a Espri bi ki, an misurbaa ka awoo me k'a nu zem bi ga b'u.

¹² Ncinaasu bi, m danyino, pakra bee m, ku woo n zu mesim hoonho b'u do y, Sent-Espri n'a usam bi woo u ga m, u a ba.

¹³ Bala, k'awoo y'a misurbaa bam a mesim hoonho no u, awoo gungare, bi k'awoo a mesim hoonho zibæero woo da jum u Sent-Espri panja no u, awoo misurbaa bam.

¹⁴ Bala, gooo haay ku Woso Espri n nu kare η lee ro woo, broo m Woso nyino.

¹⁵ Espri ku Woso a ka awoo u bi bir awoo bam lonno, k'awoo n a ya a bir nyibæe no u y, Espri bi do, awoo ba a nawom Woso nyino, an n'a kam woo nu Woso birm, u u: <Aba>, a ji k'a hi a u: <Baaba>.

¹⁶ Espri bi do n n'a kam woo n n'a dore u heer u muηja, u u, Woso nyino m woo m.

¹⁷ Ku Woso nyino m woo m bi, woo n nu zem b'u so honta k'a cinta woo m b'u, woo zem b'u so u kan Krista ki, bala, ku woo fir yi kan ki, woo nyintam kan ki a leboore no u so.

Woso le taa ku woo m bi nyinta a leboore no u

¹⁸ Moo y'a gungam moo u, fir k'u n'a yim her naa b'a dam ma fugaa, an a makra ba kan leboore ku Woso n nu zem b'a hinka woo m bi ki y.

¹⁹ Ncinaasu nu, durnya nu dom Woso nyino hinkare domum ma, kan a heer ki haay.

²⁰ Durnya bi haay a ba ho vam, a bee y'a usa maam nu y, Woso k'a a da vambaa ma bi minto m, bi durnya goota an n'a gungam k'a bi bo vambaa bi no u.

²¹ Bala, Woso durnya bi yom vambaa lombaa bi wo u so k'an zekora yi kan Woso nyino woo soamuηja u ki, kan η leboore bi ki so.

²² A n bokare woo do, u u, durnya bi jilli u fir yim, an nu kore no u dutaa, amba lu k'a nu nyoosi bam bi m.

²³ Durnya bi bee n'a deem nu y, woo u fir yim u heer u, do ku woo nawom domum ku Woso n nu zem bi woo ba a nyino paan...ro, an woo me bombu bi ma. Woso Sent-Espri ka woo u leekare ganwore, k'u bokare u bi ganworeru ku η goota ro woo yi.

²⁴ Bala, woo bombore yi, bi gunga no u m. Ku goaa u ho k'a n'a gungam k'a b'a yi bi yire a mum m, gunga bee m bi do y, nka n'a yare an ho k'a n'a yire a mum m gunga?

²⁵ Bi, ku woo u ho ku woo bir a yire u mum m bi gungare, do woo nawom ma kan buraama ki.

²⁶ Maam so bi, Sent-Espri u zem so, an n'a dam woo han, u panjawar no u. Bala, ku woo n yaadare do an a ga ku u ba bi, Sent-Espri muηja u yaa dam woo to ma, hoonsibore ku goaa b'a dam ma an a ji hi no u.

²⁷ Bi, Woso k'a ho k'a nu goaa heer u do bi, a ho ku Sent-Espri le n taa bi do. Bala, yaa ku Sent-Espri n'a dam wosogoo woo to ma bi, a da a nawom amba Woso n le n taa bi m.

²⁸ Woo do so, u u, Woso n n'a kam mim haay woo... nu ku zen u, ηn'u yim muηja gooo haay ku η nu Woso usam no woo ma, gooo k'a η bir amba a a cinta bi m.

²⁹ Bala, gooo ku Woso lee ka, an η bo u ro woo, a a cinta so ku η nu bi bo ku u kan a Nyi bi ki, k'a Nyi bi m yi Nyi jitaare danyino cir bireyaa u.

³⁰ Goo ku Woso lee ka an η bo u ro woo, a η bir so, η bir k'a u bi, a η ba turga, k'a η ba turga bi, a η to busu a leboore no u so.

Woso ηvare gotabaa

³¹ Bɔ wɔɔ n'ɔ yare ɔ a hi? Kɔ Woso ɪ kan wɔɔ ki, nka m ni borm wɔɔ ra?

³² Woso n a miɲɲa Nyɪnni bi bɔ lɛ m y, a a ka ɲn'a zɛ wɔɔ haay tɔ ma. K'a a yo an yɛ naa do ma bi, a hɔ haay kam wɔɔ ɔ kan a Nyi bi ki.

³³ Nka m ni mim kam gɔɔɔ kɔ Woso ɲ bɔ ɔ rɔ wɔɔ ra? Gɔsi, bala, Woso ni ɲ bam tɪrga.

³⁴ Nka m ni ɲ dɔdɔ yarɛ? Gɔsi, bala, Yeezuu Krista ɪ ga, an lɛ da bi, a a mim bɔ ɔ, an ni nyɪntam Woso biɪ ɔ, an ni yaa dam wɔɔ tɔ ma.

³⁵ Nka m ni wɔɔ gɔm ɲɔare kɔ Krista n ta m wɔɔ minto bi ma? Fɪryɪre m gɛɛ heerzɛkɔma ni, gɔɔɔ kɔ ɲ ni cicir kam wɔɔ ma rɔ m gɛɛ nɔ ni, ta dɪgɪbaa m gɛɛ mim kɔsi ni, gɛɛ zɛ ni?

³⁶ Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ bi m, n ɔ:

Ibɪ tɔ ma m, n ni wɔɔ zɪnzɛm wakati haay nɔ ɔ,

n yɪ dɪgam wɔɔ ma, am seero kɔ ɲ ni tam k'a yaa n ɲ zɪnzɛ rɔ wɔɔ hɔ bi m.

³⁷ Bi, naa haay nɔ ɔ, damazanno paan...rɔ m wɔɔ m, a zaa k'a wɔɔ ɲɔa bi tɔ ma.

³⁸ Bala, mɔɔ dɔ kan heerkoodɔbaa ki, m ɔ: zɛ, gɛɛ mɪsɪrbaa, malɛkarɔ gɛɛ paɲɲasɔurezanno kɔ ɲ ni ta ɔ, hɔ k'an ta ɔ her, gɛɛ an ni zem booti m, paɲɲazanno haay,

³⁹ mim ɔ paɲɲazanno, gɛɛ paɲɲazanno kɔ ɲ ni tara ɔ, gɛɛ hɔ kɔ Woso a da haay, sɪ b'a dam ma an wɔɔ gɔ ɲɔare kɔ Woso n ta m, wɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zɛkɔra bi nɔ ɔ bi ma y.

9

Woso ɪ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ ɔ

¹ Sɪra mɔɔ n'a hum, Krista zɛkɔra nɔ ɔ, mɔɔ bir ɲɔaar bare y, Sent-ɛspri a zɛ kɔ ra kan mɔɔ heer ki, ɲni mɔɔ sɪra bi hire kaseti kare.

² Mɔɔ ɪ heerzaarbare gɔta m, m heer ni busum dɔmum haay.

³ Mɔɔ y'a ɲɔam k'an bir yɪre ɪ ɔ, Woso kaanm mɔɔ m, m bir laatɔ Krista ma, m danyɪnɔ, m zɪrɔ wɔɔ, mɔɔ do gɔɔɔ wɔɔ tɔ ma, k'a ɪ yɪre, ɪ ɔ, naa yɪm ɲ bɔmbɔre.

⁴ ɲ miɲɲɔɔ m Israyel zanno, Woso n ɲ bɔ ɔ k'a ɲ ba a nyɪnɔ, an a lɛbɔure ka ɲ ɔ kan a gɔaasɪbabaa zaarɔ ki, a lɛrɔ ki, a Woso daure zaa ki, lerbɔrɛrɔ ki.

⁵ ɲ yaabɔɔ m Abraham m, Izakki kan Zakɔɔb ki m. Kɔ yɪre nɔ ɔ ni, Krista bi, ɲ do gɔaa m. Krista miɲɲa ni hɔ haay burɔ ɔ. A m Woso, a tɔ m lɛbɔure yɪ dɔmum haay nɔ ɔ. Amina!*

⁶ A bir yɪre ɪ ɔ, jura Woso ɔ ler k'a bɔ bi ra wa, bi, Israyel yanɲɔɔ wɔɔ haay bɛɛ m Israyel do gɔɔɔ paan...rɔ y,

⁷ Abraham yanɲɔɔ haay bɛɛ n a nyɪnɔ paan...rɔ y, bala, Woso a hi Abraham m, a ɔ: <Izakki n n'i nyɪnɔ kɔ mɔɔ ɲ ler bɔ ibɪ m nɔ wɔɔ yɪre.>

⁸ Naa k'a hi, a ɔ: nyɪnɔ kɔ gɔaa ni ɲ yɪre, am gɔaa haay hɔ bi m bi, brɔɔ bɛɛ m Woso nyɪnɔ y, bi nyɪnɔ kɔ n yɪ ɲ ler bɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ n ni dɪgare ɲ ma yanɲɔɔ paan...rɔ.

⁹ Ler kɔ Woso a bɔ bi ba n ni: <Kɔ dɔmum kɔ mɔɔ cɪnta b'a ku, mɔɔ yɪ m yare m bɔr, Saara m nyɪyar yɪ.>

¹⁰ Naa bɛɛ n a deem ni y, cirgɔrenyɪnɔ kɔ Rebeka ɲ yɪ rɔ wɔɔ zɪ deem, wɔɔ yaaba Izakki m.

¹¹ A n bɔkare, Woso y'a miɲɲa zaa m, an n'a gɔaa bɔɲ ɔ a hɔɔnhɔ ma, a bir dɪgam zi kɔ gɔɔɔ a ba bi ma y, dɪga a nawɔm a miɲɲa letaama ma, an ni gɔɔɔ birm. Woso k'a lɛ n taa kɔ zaa naa do n gɔɔta an bir ta ɔ bi, an a to nyɪnɔ wɔɔ m yɪ y. Maam bi, ɲ n a da ma ɲni hɔ miɲɲa, gɛɛ hɔ bɔnyaa ba y.

* 9:5 9.5 N y'a da ma, n n'a wusigɛ sɔ, n ɔ: «Kɔ Woso tɔ n lɛbɔure yɪ dɔmum haay nɔ ɔ! Amina!».

12 A n lɛɛ ka nyɪnɔ wɔɔ yɪrɛ ma bɪ, a a hɪ Rebeka m, a ɔ: <Nyɪnɔ wɔɔ poore bɪ n n'a som jɪtaare b'ɔ.>

13 Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ Zakɔɔb ŋɔa, m Eso bɔ m jɛ m> bɪ m.

14 Bɔ wɔɔ kɔ a hɪ? Kɔ a hɪ, ɔ ɔ, Woso bɪr a zi bam tɪrga ra? Ayy..., fɪga!

15 Bala, Woso a hɪ Moyiisi m, a ɔ: <Gɔaa kɔ mɔɔ lɛ n taa bɪ, mɔɔ nɪ m ŋɔare zi bam kan kɪ, gɔaa kɔ mɔɔ lɛ n taa bɪ, mɔɔ n'a cicir zɛ m.>

16 Woso mɪŋŋabaa bɪ bɪr zum kɔ ɔ kan gɔaa hɔɔnhɔ kɪ y, b'a ba a zibɛθ ma sɔ y. Woso deem an ta ma, kɔ nka a lɛ n taa b'a bɪ zaa cicir zɛ.

17 Naa minto m Wosoci bɪ n'a hɪ Ezɪptɪ cir m, a ɔ: <Mɔɔ y'ɪbɪ cɪnta cir kɔ m m paŋŋa bɪ hɪnka, bɪsɪ k'ɪ n'a kam mɔɔ ma bɪ nɔ ɔ, kɔ mɔɔ tɔ m bɔ durnya lɛɛ haay ɔ.>

18 Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ nka Woso lɛ n taa, b'a cicir zɛ, kɔ nka a lɛ n taa sɔ, b'a ka sɔ a zaa n a ba bɪsɪkɛr heerkaɛ nɔ ɔ.

Woso ɪ gɔɔɔ bɔŋ ɔ a hɔɔnhɔ ma

19 Gɔaa a da ma an a hɪ, a ɔ: «K'a ɪ yɪrɛ ncɪnaaɔ, bɔ m Woso n a ya, an nɪ hɛθn sim gɔɔɔ ma? Bala, nka n'a dam ma an bɪsɪ ka a hɔɔnhɔ ma?»

20 Bɪ, ɪbɪ k'ɪ m gɔaa, bɔ zaa n'ɪbɪ m k'ɪ bɪsɪ ka kan Woso kɪ? Taanm y'a hɪm a dɔrɛ zaa bɪ m, a ɔ: «Bɔ m, ɪbɪ m mɔɔ dɔ ncɪnaaɔ gɛ?»

21 Mɔrdɔr y'a sɔ jɪ k'a nɪ zi bam nɪ b'ɔ, a a da ma, an jɪ deem-deem bɪ yɔɔ an mɔr dɔ m cɪbsa tɔ ma, an mɔr dɔ m sɔ, dɔmɪm haay zibɛθ tɔ ma.

22 Woso a ŋɔa k'a a nɔmaa hɪnka, a a ŋɔa sɔ kɔ n n'a paŋŋa dɔ, an bɔkare, gɔɔɔ kɔ ŋ y'a ga dɔdɔyarɛ m Woso nɔ k'a ma ɔ kan ŋ kɪ bɪ minto rɔ wɔɔ, Woso a gu an bɔr a mɪŋŋa ma, an ŋ dɔdɔ yar y.

23 K'a lɛbɔurɛ gɔtabaa hɪnka gɔɔɔ k'a nɪ ŋ cicir zem nɔ wɔɔ m. Lɛɛ a ka an brɔɔ banka k'a lɛbɔurɛ ka ŋ ɔ.

24 Bɪ, gɔɔɔ wɔɔ duro m wɔɔ m, a n wɔɔ bir zɪfɔrɔ barla bala y, wɔɔ bir a ɔ sɔ dorɔ vantɔɔ gɔɔɔ barla.

25 Naa Woso a hɪ wosolesinnɪsorazaa Ozee ci ɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ:

Do kɔ mɔɔ dɔ bɛɛ m bɪ,
mɔɔ y'a hɪm ma, m dɔ,
dɔ kɔ mɔɔ bɪr a ŋɔam biisi bɪ, mɔɔ y'a hɪm ma, m ŋɔare dɔ.

26 Lɛɛ kɔ n y'a hɪm nɪ hɔɔ, n ɔ: <Mɔɔ dɔ bɛɛ n'awɔɔ m bɪ,>

lɛɛ bɪ dɔ n ŋ bɪrŋ ɔ, n ɔ: <Woso k'an mɪsɪr bɪ nyɪnɔ.>

27 Ezayii Israyel dɔ bɪ mim hɪ sɔ, a ɔ: <Baa kɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ pasi, an hɪgɔta lɛ ra nyɪntaayaa m bɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ bɔmbɔrɛ yɪrɛ ŋ barla rɔ wɔɔ, bɪ yɪm gɔta y.>

28 Bala, Zuuba hɔ k'a nyɪnta an a hɪ haay bɪ bam tara burɛ ɔ zɔɔ-zɔɔ.>

29 Amba Ezayii a ya, an a hɪ, a ɔ:

Kɔ hɔ haay Zuuba bɪ bɛɛ yanŋɔɔ tɔ wɔɔ m poore y,
bɔ wɔɔ nawɔm kɔ ɔ kan Sodɔm kɔ kɪ,
ɔ ɔ ba am Gomɔɔr kɔ hɔ bɪ m.*

Sɪra ka Yeezuu Krista ɔ n nɪ gɔaa bam tɪrga

30 Naa jɪ m bɔ nɪ? Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ n nyɪnta ŋ n'a ka tɪrgabaa ma rɔ wɔɔ, ŋ tɪrgabaa yɪ, tɪrgabaa k'a a tɔ sɪrakare nɔ ɔ m.

31 A n bɔkare, Israyel gɔɔɔ kɔ ŋ n'a kam lero kɔ ŋ nɪ tɪrgabaa kare ŋ ɔ rɔ wɔɔ ma bɪ, ŋ n a da ma, ŋ n zu lero wɔɔ duro ɔ y.

32 Bɔ minto nɪ? A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Israyel n a ka ma k'a yɪ mɪŋŋa Woso mɪm ɔ sɪrakare nɔ ɔ y, a ka a ɔ ma, k'a yɪ mɪŋŋa zibɛθero mɪŋŋɔɔ bare nɔ ɔ. Ncɪnaaɔ nɪ, ŋn'a gɛm zɛ, gɛnzere jaa bɪ ma,

33 amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ bɪ m, n ɔ:

* 9:29 9.29 K'a dɪga Sɪŋŋɪda Ci 19 bɪnce ɔ.

K'a dıga a, mɔɔ ı gənzere jaa cuntam *Siyon ɔ,
jaa m, an nı gɔaa dom.
Bı kɔ gɔaa sira ka ɔ, a bı nyannı bire y.

10

Zıfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ Zuuba deem

¹ M danyınɔ, hɔ kɔ mɔɔ ɛ n taa, m n'a yem Woso han bı, a ye mɔɔ nawom kɔ zıfɔrɔ wɔɔ n bɔmbɔre yı.

² Bala, mɔɔ m da ma, m a hı, m ɔ, ɲ y'a tɔntɔɲ ɔ Woso kama nɔ ɔ, bı hɔdɔre ı jıra tɔntɔre bı do nɔ ɔ.

³ Kɔ ɲ n Woso k'a nı gɔaa bam tırğa bı zaa jı dɔ bı, a mɲɲɔɔ m tırğabaa zaa ɲ y'a cınta, naa do a ka ɲ n zu zaa kɔ Woso nı gɔaa bam tırğa b'ɔ y.

⁴ Bala, Krista hɔ kɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ a cınta bı ba haay an a nya, kɛere naa, gɔaa haay k'a sira ka Yeezuu Krista ɔ bı, Woso ı bı zaa bam tırğa.

⁵ Moyiisi tırğabaa k'a n'a tom lɛrɔ nɔ ɔ bı mim hı, a ɔ: <Gɔaa k'a nı zum lɛrɔ wɔɔ haay ɔ bı mısırbaa bam lɛrɔ wɔɔ tɔ ma.>

⁶ Tırğabaa kɔ sırakare n'a kam bı mim ba n nı: <I b'a hı ı heer ɔ, ı ɔ, nka n nı tam brama?> Naa do naa, a hı ıbu ɔ, k'ı ɔ, nka n nı tam brama an a ka Krista m zer?

⁷ I b'a hı sɔ, ı ɔ, <nka n nı zerm tara noom ɔ?> Ncınaaɔ naa, a hı ıbu ɔ, k'ı ɔ, nka n nı zerm an a ka Krista m bɔ gəəno bire ɔ?

⁸ Lemim nyınta bı y'a hire a ɔ lɔ kɛere? A y'a hire, a ɔ: <Lemim bı y'ı jır ɔ, ıbu ɛ kan ı heer kı an ta ɔ.> A n bɔkare, sırakare lemim bı do wɔɔ n n'a pa dam naa.

⁹ K'ıbu bɔ ı ɛ ma gɔaa haay ɛɛ, ı ɔ, Yeezuu Krista m Zuuba, k'ıbu sira ka ı heer ɔ, ı ɔ, Woso a mim bɔ ɔ gəəno bire ɔ, ıbu bɔmbɔre yıre.

¹⁰ Bala, kɔ gɔaa sira ka a heer ɔ, bı Woso a ba tırğa. Kɔ gɔaa a sırakare bɔ a ɛ ma gɔaa haay ɛɛ, bı Woso a zaa bɔmbɔ.

¹¹ Bala, Wosoci a hı, a ɔ: <Kɔ gɔaa sira ka ɔ, a bı nyannı bire y.>

¹² Naa minto bı, zıfɔ kan do vanta gɔaa kɪ b'a hɔnhɔ y, ɲ haay Zuuba deem, an nı hɔ mɲɲa bam gɔɔɔ haay kɔ ɲ nı yaa dam nı rɔ wɔɔ m.

¹³ Bala,
gɔaa biyəə k'a nı Zuuba tɔ birm bı, a bɔmbɔre yım.

¹⁴ Bı, ɲ y'a bam lɔ ɲn'a bir, kɔ ɲ n sira ka ɔ? N y'a bam lɔ ɲnı sira ka ɔ, kɔ ɲ n a mim ma? N y'a bam lɔ ɲn'a mim ma, kɔ gɔaa n a pa da ɲ nı?

¹⁵ Bı, gɔaa y'a bam lɔ k'a mim pa da, kɔ n n'a nyɔɔ? Amba n y'a gɔrsıra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Gɔɔɔ kɔ ɲ nı zem k'a bı lemim nyınta bı pa da rɔ wɔɔ leekure ı heernyınta kam.>

¹⁶ Bı, gɔɔɔ wɔɔ haay bɛɛ lemim nyınta bı si y. Amba wosolesinnısorazaa Ezayii a hı, a ɔ: <Zuuba, nka ı sira ka lemim kɔ wɔɔ pa da b'ɔ?>

¹⁷ Naa minto bı, bɔ sırakare n nawom lemim kɔ gɔaa n'a tɔr kam ma bı nɔ ɔ, bı lemim bı do k'a n'a mam bı, Krista lemim m.

¹⁸ Bı, mɔɔ laaka dam kɛere wa, İsrayel do bı n lemim bı ma ra? N y'a ma sım! Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <N leer lee ku tara burə haay ra, ɲ meerbaarɔ m ta durnya ɛzojı ɔ.>

¹⁹ Mɔɔ yı m yare m laaka da sɔ, İsrayel do bı, an lemim bı jı ma ra? A ɛɛkare hɔ, Moyiisi a hı, a ɔ: <Mɔɔ y'a kare awɔɔ m jum ba do kɔ mɔɔ do paan... bɛɛ m bı minto, mɔɔ y'a kare awɔɔ nɔ n ma ɔ, do k'a hɔɔn ba ɔ tɔ ma.>

²⁰ Ezayii n a ya, an a hı, a ɔ: <Gɔɔɔ kɔ ɲ bir a kam mɔɔ ma rɔ wɔɔ ı mɔɔ yı, mɔɔ m hınta gɔɔɔ kɔ ɲ n hɔsı ye mɔɔ han rɔ wɔɔ m.>

²¹ Kɔ İsrayel mim nı, Woso a hı, a ɔ: <Domım haay, mɔɔ m wɔ nyɔɔ do k'a bir yere y, an nı bıstı kam bı zi.>

11

Woso n a bɔ Israyel do b'ɔ y

¹ Kɔ m m ya, m laaka da wa, Woso bi a bɔ a ɔ, a do b'ɔ ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gɔnga y! Bala, Israyel gɔaa m mɔɔ mɔɔnɔ m, Abraham yanɔnɔ m mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Benzamen do bi barla.

² <Woso n a bɔ a do k'a lɛɛ ka an a bɔ ɔ b'ɔ y.> Awɔɔ hɔ kɔ Wosoci bi n'a hum *Elii k'a bɔr an bi Israyel mimbɔnyaarɔ k'a ɔ ba rɔ wɔɔ dɔnda Woso m bi dɔ.

³ A a hi, a ɔ: <Zuuba, ɔ y'ɔbu lesinnɔsorazanno wɔɔ zinze, ɔn'ɔbu manɔjaarɔ wɔɔ wurgɔ, mɔɔ ɔ gɔɔta m deem, ɔn'a kam ma k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.>

⁴ Bi, bɔ Woso a hi ni? A a hi, a ɔ: <Mɔɔ m gɔɔɔ bɔ ɔ tisi saanhɔna, m hɔ, ɔ n kukurɔ zɛ, ɔ n yaa da *wosobaawɔm Baal ni y.>

⁵ Ncɔnaaɔ bi, her dɔmum naa nɔ ɔ sɔ naa, gɔɔɔ ta ɔ poore, Woso n ɔ bɔ ɔ a hɔɔn n'a ɔɔa tɔ ma.

⁶ N bɔ a ɔ, a hɔɔn n'a ɔɔa tɔ ma, ɔ zibɔɔro tɔ ma bɛɛ y, kɔ m bɛɛ m, Woso hɔɔn bɔɔre bi bi yim hɔɔn bɔɔre paan... y.

⁷ Kɔ a hi, ɔ ɔ lɔ? Hɔ kɔ Israyel n'a kam ma bi, an a yɔ y, bi gɔɔɔ kɔ Woso ɔ bɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɔ. Gɔɔɔ kɔ ɔ gɔɔta rɔ wɔɔ heer kare ba, k'a bi hɔɔɔ jɔ ma y.

⁸ Amba n y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso a ka ɔ hɔɔn n a ta, ɔ mɔm n ta ɔ, bi ɔ bir lɛɛ yɔre y, ɔ tɔr n ta ɔ, bi ɔ bir mim mare y, an ta an her dɔmum ku.>

⁹ David a hi sɔ, a ɔ: <Kɔ ɔ hɔbɔre n nyɔnta ɔ ma am banɔnɔ k'a ni hɔ sam bi m, am zanɔnɔ hɔ bi m, kɔ ɔ n'a dundo, ɔnɔ hɔnhɔrle yɔ a n'a gakɔ ɔ kan ɔ zibɔɔro kɔ.>

¹⁰ Kɔ monsigɔ n ka ɔ mɔm la, kɔ ɔ bi lɛɛ yɔ dɔ y, kɔ ɔ ni bir kuntɔm tee....>*

¹¹ Mɔɔ m ya, m ni laaka dam, zɔfɔrɔ wɔɔ kɔ ɔ y'a gɔm zɛ naa, a do ɔ y'a ɔ fɔga ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gɔnga y! Bi, ɔ kurɔma bi minto bi, do vantɔɔ gɔɔɔ bɔmbɔre yɔ, kɔ bi n a ka kɔ zɔfɔrɔ wɔɔ m jum ba ɔ ma.

¹² A n bɔkare, k'a ɔ yɔre ɔ ɔ, ɔ kurɔma a ka durnya m hɔnta yɔ, kɔ ɔ terma b'a ka do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m hɔnta yɔ, kɔ ɔ bi bɔmbɔre yɔ, bi bɛɛ ni zem hɔ m an lɛ da ra?

Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔre

¹³ Kɛere bi, do vantɔɔ gɔɔɔ, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, m ɔ: kristazibɔɔzaa m mɔɔ m, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ wɔɔ tɔ ma. Maam bi, mɔɔ yɔ m zibɔɔ bi tɔ busure.

¹⁴ A gɔnga mɔɔ nawɔm maam, kɔ m do gɔɔɔ wɔɔ m jum ba, k'an bir yɔre ɔ ɔ, gɔsɔnno bɔmbɔre yɔ.

¹⁵ N bɔ kɔ Woso ɔ a re b'a ka durnya n a zɛ kɔ ra kan Woso kɔ, k'a a ya, an ɔ gaa, bɔ n ni nyɔntan ɔ? Nyɔnta a nawɔm mɔsɔrbaa, gɔɔɔ kɔ ɔ gɔnga rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁶ K'a ɔ yɔre ɔ ɔ, Woso hɔ m lɛbiisi bur bi ni, bur bi haay Woso hɔ m sɔ. Kɔ Woso hɔ m gɔ bi nyim ni, Woso y'a sɔ gɔ bi vɔɔɔhɔro haay ɔ sɔ.

¹⁷ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan gɔ kɔ n n'a bankam mɔnɔnɔ kɔ, n n'a vɔɔɔhɔro gɔsɔnno zinze ra. Kɔ zɔfɔ bɛɛ n'ɔbu m bi, bɔ ɔbu ɔ kɔ re kan pooyaa gɔ vɔɔɔhɔ kɔ n y'a sa, n n'a naasɔ gɔ mɔnɔnɔ bi vɔɔɔhɔro wɔɔ bɔnce ma kɔ. Maam bi, gɔ kɔ n y'a banka bi nyinno wɔɔ y'ɔbu tɔrm sɔ.

¹⁸ Naa minto bi, ɔbu n'ɔ ga m, ɔ gɔ bi vɔɔɔhɔro gɔsɔnno kɔ n yɔ ɔ zinze ra rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y. ɔbu y'a bam lɔ k'ɔ lɛ bɔ ɔ mɔnɔnɔ ɔ? ɔbu bɛɛ m ta gɔ bi nyinno wɔɔ ni y, gɔ bi nyinno wɔɔ m ta ɔbu m.

¹⁹ A a da ma, ɔbu n a hi mɔɔ m, ɔ ɔ: «Bi, gɔ bi vɔɔɔhɔro zinze n y'a ɔ ra, kɔ mɔɔ n ɔ bɔnce sa wa.»

²⁰ Sɔra m, n zinze n y'a ɔ ra kɔ n y'a do sɔrakare ma bi tɔ ma, ɔbu n ɔ bɔnce sa, ɔ sɔrakare minto. Bi, dundo ɔ zi, ɔ bi ɔ mɔnɔnɔ busu y, nyi ba.

* **11:10 11.10** a m lɔ k'a kuntɔ, an mɔr busu an n'a yɔre a taa bi hɔ bi m.

²¹ Bala, zuɔforɔ wɔɔ m go bi vɛnɛnɛro paan...rɔ, bi Woso n η to go bi ma y, a a da ma an a ba ɔbu m maam sɔ, a b'ɔbu tore y.

²² Dɔga Woso nɔare kan a nyaa ki zaa ma. A nyaa ta ɔ kan gɔɔɔ kɔ η sɔrakare to rɔ wɔɔ ki, an bɔkare an mɛnɛnɛ kan ɔbu ki. Bi, pakra m k'ɔbu m gɔɔta a nɔare bi nɔ ɔ, kɔ m bɛɛ m, n y'ɔbu zem la, am vɛnɛnɛro wɔɔ hɔ bi m.

²³ Kɔ zuɔforɔ wɔɔ a bɔɔkare bi to, n y'a yare, n ni η cɔnta a bɔnce gusire b'ɔ. Bala, Woso a da ma, an a ya an η cɔnta lɛɛ kɔ η nyɔnta ɔ hɔɔ b'ɔ.

²⁴ ɔbu kɔ zuɔfɔ bɛɛ n'ɔbu m bi, hɔ ɔbu ɔ kɔ ɔ kan pooyaa go vɛnɛnɛ kɔ n y'a zɛ ra n n'a naasɔ har go kɔ n n'a bankam bi ki ma, an bɔkare a n a ga m y. Zuɔforɔ wɔɔ, har go bi vɛnɛnɛro m, a naanaa an cem kɔ n n'a ya, n ni η naasɔ go kɔ η ni kan ki hɔɔ bi ma.

Israyel do bombɔre

²⁵ M danyɔnɔ, mɔɔ lɛ baa kɔ mim k'a nyaakom da naa n nyɔnta awɔɔ ma yirgu y, k'awɔɔ bi dɔga a mɛnɛnɛ ma mindɔrezannɔ y. A ɔ yɔre ɔ ɔ, Israyel gɔɔɔ gɔsɔnnɔ y'a ba heerkaɔrezannɔ, bi nyɔnta a nawɔre ncɔnaasɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ haay kɔ η ni bombɔre yɔm nɔ wɔɔ m tolle ba ηni bombɔre yɔ.

²⁶ Ncɔnaasɔ bi, Israyel gɔɔɔ wɔɔ haay η zem bi bombɔre yɔ, amba n y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Bombɔrezaa bi y'a tom Siyɔn ɔ,
a Zakɔɔb yanɛnɛ wɔɔ mimbɔnyaarɔ gɔngɔre η ma,

²⁷ gɔaasɔbabaa kɔ mɔɔ n'a dare η ma bi n naa.

Dɔmɔm kɔ mɔɔ ni zem bi η mimbɔnyaarɔ gɔngɔ η ma bi m.

²⁸ Kɔ gɔaa k'a dɔga Israyel gɔɔɔ wɔɔ kɔ η y'a gu lemim nyɔnta bi ma bi ma, a a da ma an a hi a ɔ, Woso jɔnnɔ ni η mi, bi, awɔɔ daahan m bi, bi kɔ Woso gɔaa bɔɔre bi nɔ ni, Woso η nɔa η yaabɔɔ wɔɔ tɔ ma.

²⁹ Bala, Woso bɔr hɔ k'a a ka bi sire y, a bɔr a hɔɔn lɔrm sɔ gɔɔɔ k'a η bir lɔ wɔɔ mim bɔnce ɔ y.

³⁰ Biisi bi, awɔɔ nyɔnta bɔsi ka Woso ma zannɔ, bi her naa, Woso awɔɔ cicir zɛ, kɔ zuɔforɔ bɔsi ka ma bi tɔ ma.

³¹ Her sɔ naa, bɔɔ bɔsi ka Woso ma, k'an bɔr yɔre ɔ ɔ, awɔɔ cicir kɔ n y'a zɛ bi je ɔ, kɔ n ni η cicir zɛ sɔ.

³² Bala, Woso a ka gɔɔɔ haay ni bɔɔkare nɔ ɔ, k'a η haay cicir zɛ.

Woso gɔtabaa

³³ Woso hɔnta, a mindɔre kan a hɔɔre ki nɔyaa ta ɔ gɔta maam-maam! Gɔsi b'a dam ma, an hɔ k'a a cɔnta nɔ dɔ y, gɔsi b'a dam ma, an a zaarɔ ji dɔ y.

³⁴ Wosoci y'a hɔre, a ɔ:

Nka ɔ Zuuba hɔɔndare dɔ? Gɛɛ, nka ɔ nyɔnta a dɔndɔrezaa?

³⁵ Gɛɛ, nka ɔ lɛɛ ka an hɔ ka ɔ, k'an a zɔm ka a zaa ɔ?

³⁶ Bala, hɔ haay bi, a to a ɔ a zi, an ta ɔ a paɛnɛnɛ tɔ ma, an ta ɔ a mɛnɛnɛ tɔ ma. Woso m lɛbɔre yɔ dɔmɔm haay! Amina!

12

Mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yɔ

¹ M danyɔnɔ, k'a yo Woso n a nɔare zi ba kan awɔɔ ki ncɔnaasɔ bi, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a mɛnɛnɛ ka Woso ɔ, amba manni k'an mɔsɔr, Woso n a so ɔ, an mɛnɛnɛ ma bi m. Daure naa do ni Woso nɔ yɔm.

² A bi zu her durnya naa mɔsɔrbaa zaarɔ ɔ y, bi k'a ye a zu Woso zaarɔ ɔ, k'awɔɔ hɔɔndare n a lɔr jilli, an awɔɔ banka. Maam bi, awɔɔ Woso hɔnhɔ, hɔ k'an mɛnɛnɛ, an a nɔ yɔ, an mɛnɛnɛ paan... bi dɔre.

³ Woso barka bi to ma, mɔɔ m da ma m a hi awɔɔ gɔaa biyɛə m, m ɔ: a b'a miŋɔɔ m busu a heer ɔ y. Bi, gɔaa biyɛə n dɪga a miŋɔ ma, amba Woso sɪrakare hɔ jir a n'a hɔ ka ɔ bi m. B'a b'a ka an bra ba a miŋɔ m y.

⁴ Gɔaa mɛ vɛŋŋɔ bi deem ni y, η gɔta, ηn'a hɔnhɔ sɔ, wɔɔ mɛ vɛŋŋɔro bir zi deem bare y.

⁵ Ncɪnaaɔ sɔ bi, wɔɔ kɔ wɔɔ m gɔta bi, mɛ deem m wɔɔ m Krista zekɔra bi nɔ ɔ, ɔ ni zekɔra m kan kɔ ki, gɔaa biyɛə kan a bɪncɛ ki.

⁶ Gɔaa biyɛə ni ganwɔrɛ do m a hɔnhɔ, an a ga kɔ ɔ kan barka kɔ Woso a ka ɔ bi ki m. Kɔ wosolesinnɪsɔra ganwɔrɛ ni, k'a zaa m bir zi bam ni, k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare ki.

⁷ Kɔ gɔaa vanta ɪ daahan ganwɔrɛ ni, k'an bir a daahan zi bam, k'a vanta ɪ hɔɪndare ganwɔrɛ ni, k'an a hɔɪndare zi ba.

⁸ Kɔ gɔaa vanta ɪ dɔndɔrɛ ganwɔrɛ ni, k'an a zi ba. Gɔaa k'a ni hɔ kam, k'an a ka kan a heer ki haay. Kɔ lɛezanno n a zi ba miŋɔ-miŋɔ, kɔ gɔaa cicirzɛrɛzaa n a cicirzɛrɛ zi ba kan heernyɪnta ki.

⁹ K'a kɔ ŋɔa sɪra m. K'a sɔ hɔ bɔnyaa m, a zi miŋɔ bare nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁰ K'a bir a kam kɔ ŋɔarɛ ma kan a heer ki haay, amba danyɪnɔ ni kɔ ŋɔam bi m. K'a bir lɛ zem kɔ daɔrɛ ma.

¹¹ K'a yakɔ to, a Zuuba zi ba kaare-kaare.

¹² K'a heernyɔɔ ba taaherlɛ nɔ ɔ, a bɔr a ma cicir nɔ ɔ, k'a a yo ɔ yaadare nɔ ɔ.

¹³ K'a da wosogɔɔ kɔ hɔ jura η ma rɔ wɔɔ han, k'a bi kɔ saanɔɔ sire ma y.

¹⁴ Gɔɔɔ kɔ η ni cicir kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ, k'a ye Woso han k'an hɔ miŋɔ ba η ni. K'a lɛ nyɪnta da gɔɔɔ nɔ, a b'a bɔnyaa da η nɔ y.

¹⁵ K'a heer nyɔɔ kan gɔɔɔ kɔ η n'a heernyɔɔm nɔ wɔɔ ki, k'a nyi ka kan gɔɔɔ kɔ η ni nyi kam nɔ wɔɔ ki.

¹⁶ K'a kɔ ma miŋɔ, a b'a miŋɔɔ busu y. <A b'a gu zibɛə poore bare ma y, a bi dɪga a miŋɔɔ ma mindonno y.>

¹⁷ A bi zi bɔnyaa ba a sompi gɔaa nɔ y. <K'a a ka ma k'a miŋɔ ba gɔɔɔ haay mɪm ɔ.>

¹⁸ K'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, awɔɔ an ta a ma, k'a a yo ɔ k'a bir laafɪ m kan gɔɔɔ haay ki.

¹⁹ M danyɪnɔ ŋɔarɛrɔ, a b'a zim bɔ a zim ni y, bi k'a to kɔ Woso n a nɔmaa zi ba, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ ni zim bɔm, mɔɔ n ni gɔaa biyɛə hɔ k'a a ga m kan ɔ.>

²⁰ N y'a ya n a gɔrsɪra ba, n ɔ: <Bi kɔ nɔ y'ɪ jum zɛrɛ, k'ɪ hɔbɪrɛ ka ɔ k'an a bi. Kɔ mɪst y'a zem, k'ɪ hi ka ɔ k'an a mi. Bala, a ba k'ɪbɪ nawɔm maam bi, sɛkɪna ɪbɪ n'a kare a mim la bi.>

²¹ ɪ b'a to mimbɔnyaa m bɔr ɪ ra y, b'a miŋɔ ba k'ɪ bɔr a bɔnyaa ra.

13

Krista gɔaa a ga m, an ye kɔ jɪtanno lɛ ma

¹ Gɔaa haay a ga m, an zu lɛezanno kɔ η ni dɪgam kɔ bi ma rɔ wɔɔ lɛ ɔ. Bala, lɛzɛaa ba ɔ, k'a a to bɛɛ ɔ Woso zi y. Kɔrɔ lɛezanno kɔ η ni ta ɔ haay rɔ nɔɔm, Woso yɪ η cɪncɪnta.

² Ncɪnaaɔ bi, kɔ gɔaa bɪst ka lɛezanno ma, bɪst a ka lɛ kɔ Woso a cɪnta bi ma. Gɔɔɔ kɔ η ni bɪst kare η ma rɔ wɔɔ dɔdɔyarlɛ yɪrɛ.

³ Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a miŋɔ bam nɔ wɔɔ b'a dam ma, ηnɪ nyi ba lɛezanno ni y, bi, a bɔnyaabɛnno wɔɔ nyi bare η ni. K'ɪ lɛ baa k'ɪ nyi ba lɛezanno m, k'ɪ zi miŋɔ ba, η y'a lɛ bɔrɛ ɪ ɔ,

⁴ bala, Woso zi η n'a bam, k'a ka k'ɪbɪ n a miŋɔ ba. Bi k'ɪbɪ y'a bɔnyaa bare, k'ɪ nyi ba η ni. Bala, paŋɔ kɔ η ni ta m k'a gɔaa hɔnhɔr bi, a bi vam ni y. Woso zi η n'a bam, k'a Woso nɔmaa hɪnka a bɔnyaabarezaa m.

⁵ Bɪ minto nɪ, ɠɔaa n a ga m, an zu kɔ lɛɛzanno wɔɔ lɛ ɔ. Kɔ Woso nɔmaa n b'a yɪ minto bɛɛ n'a deem nɪ y. Kɔ heer kɔrɛ bɪ nyɪnta ɔ sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma m sɔ, awɔɔ n nɪ yawɔrlɔ kam, bala, a sirezanno wɔɔ, Woso yɪ ɪ da ɔ kɔ ɪ n'a ba mɪɪɪa.

⁷ K'a ɠɔaa biyɔɔ hɔ k'awɔɔ m ta m ka ɔ. Kɔ yawɔr m, k'a ka a zaa ɔ. Kɔ hɔhɛrɛ gɛɛ a sire yawɔr m, k'a ka sɔ. Kɔ ɠɔaa k'awɔɔ a ga m a lɛ si bɪ nɪ, k'a lɛ si. A n a ga m awɔɔ n a da ɔ bɪ, k'a da ɔ.

Kɔ ɲɔarɛ mim

⁸ Awɔɔ, a b'a ka kɔ ɠɔaa zɪm m bɪr ta awɔɔ ra y, kɔ bɪ m kɔ ɲɔarɛ m. ɠɔaa k'a mim ɲɔa bɪ, a zaa hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ ba haay.

⁹ Bala, lɛrɔ kɔ ɪ n'a hɪrɛ ɪ ɔ: <ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ gɔr zɛ y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ b'a ka ɪ lɛ m bɪr ɠɔaa hɔ zi y.> Nawɔnnɔ haay kan lɛrɔ kɔ ɪ ɠɔɔta rɔ wɔɔ kɪ haay, a zɛ ɪ yaa ɔ kɔ ra lɛ naa do nɔ ɔ: <ɪ mim ɲɔa amba ɪ ɪ mɪɪɪa ɲɔa bɪ m.>

¹⁰ ɠɔaa k'a n'a mim ɲɔam bɪ, a bɪr hɔsɪ bɔnyaa bam nɪ y. Bɪ y'a ka, kɔ ɠɔaa ɪ ɲɔarɛ m, a zu lɛrɔ wɔɔ ɔ haay.

¹¹ K'awɔɔ dɔmɪm kɔ wɔɔ m ta ɔ naa mim dɔ bɪ, wakatɪ m, an a ga m k'awɔɔ n gu hinceem ma. Her naa, bɔmbɔrɛ bɪ jɪnjɛem wɔɔ ma, an lɛ da dɔmɪm kɔ wɔɔ sɪɪɪɪda sa ɔ, ɔ sura ka ɔ bɪ ma.

¹² Gum da ɠɔta, dɔmɪrɛ a zɔ, bɪ minto bɪ, ɔ monsigɔ zibɔɔro to, ɔ lɛɛgure yarmɔr da ɔ ma.

¹³ ɔ ta sura nɔ ɔ, amba a a ga m n nɪ ta sinsebir ɔ bɪ m. ɔ b'ɔ zɛ kɔ ra k'ɔ hɔ bɪ maam-maam y, k'ɔ hɔ mi maam-maam sɔ y. ɔ bɪ jaan da y, ɔ bɪ mesim zi danɲadɔɔ ba y, ɔ bɪ nyaa ba kan kɔ kɪ y, ɔ bɪ jumbaa da kɔ ma y.

¹⁴ K'a mɪsɪrbaa daa kɔ Zuuba Yeezuu Krista mɪsɪrbaa m bɪ ba, a b'a ya, a a hɔɔn da a mɪɪɪɔɔ m mesim mɪsɪrbaa gusire bɪ ma, k'a letaamarɔ ba y.

14

ɔ bɪ kɔ dɔdɔ ka Woso zaa bɪ ra y

¹ K'a ɠɔaa kɔ paɲɲawarzaa m sɪrakarɛ nɔ ɔ bɪ si, b'a ba hɔɔndarɛrɔ mim dɪnda bɔnyaa y.

² Makra ba n nɪ, ɠɔaa deem y'a ɠɪngarɛ a ɔ, a a da ma a hɔ haay bɪ, deem n bɔkarɛ, a sɪrakarɛ paɲɲawar minto bɪ, dɔlɛrɔ an ɪ bɪrɛ.

³ ɠɔaa k'a nɪ hɔ haay bɪm bɪ n a ga m, an ɠɔaa k'a bɪr a bɪm bɪ gore bɔ ɔ y, bɪ ɠɔaa k'a bɪr a bɪm bɪ, a bɪ ɠɔaa k'a n'a bɪm bɪ dɔdɔ ka y, bala, Woso a zaa si a zi.

⁴ Nka n'ɪbɪ m, k'ɪ ɠɔaa vanta zibɔɔnyɪ dɔdɔ ka? K'a jɪm kɔɔkɔɔ, gɛɛ k'a do, a zuuba bɪ mim m bɪ. B'a jɪnɪm kɔɔkɔɔ sɔ, bala, Zuuba ɪ paɲɲa m k'a ka k'an jɪm.

⁵ Makra vanta ba n nɪ sɔ: ɠɔaa niɲɲɔ zi, dɔmɪnnɔ wɔɔ lɛ da kɔ m, a vanta zi, dɔmɪnnɔ wɔɔ hɔdeem. A a ga m kɔ ɠɔaa biyɔɔ n hɔ k'an ta m a heer ɔ bɪ dɔ mɪɪɪa.

⁶ ɠɔaa k'a nɪ dɪgarɛ a ɔ, dɔmɪnnɔ wɔɔ lɛ da kɔ m bɪ, a ba a nawom Zuuba tɔ ma, ɠɔaa k'a nɪ hɔ haay bɪm bɪ, Zuuba tɔ ma m sɔ, bala, a ɪ Woso barka darɛ. ɠɔaa k'a bɪr hɔ haay bɪm bɪ, Zuuba tɔ ma m sɔ, an nɪ Woso barka darɛ.

⁷ Bala, wɔɔ ɠɔaa deem ba ɔ, an nɪ mɪsɪrbaa bam a mɪɪɪa minto y, bɪ ɠɔaa ba ɔ sɔ, an nɪ gam a mɪɪɪa minto sɔ y.

⁸ Bala, kɔ wɔɔ mɪsɪr, Zuuba tɔ ma m wɔɔ nɪ mɪsɪrbaa bam, kɔ wɔɔ ɠɪnga, ɠɪnga wɔɔ ɔ Zuuba tɔ ma sɔ. Kɔ wɔɔ mɪsɪr gɛɛ kɔ wɔɔ ɠɪnga, Zuuba ɪ ɠɔɔta an a sɔ wɔɔ ɔ.

⁹ Bala, a hɪ Krista ɔ k'a nyɪnta gɔɔno kan mɪsɪrɔ kɪ Zuuba, bɪ minto m an ga an a ya an a mɪm bɔ ɔ.

¹⁰ B'ɪbɪ, bɔ m ɪ n'ɪ danyɪ dɔdɔ karɛ? B'ɪbɪ, bɔ minto m sɔ, ɪ n n'ɪ danyɪ gore bɔɲ ɔ? Wɔɔ haay naa, Woso wɔɔ bɪr m a dɔdɔkarɛ duu bɪ taa, k'a bɪ wɔɔ dɔdɔ ka.

¹¹ Bala, n y'a ɠɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Amba mɔɔ mɔɔnɔ Zuuba m mɔsɔ denter naa m, mɔɔ y'a hɔ m ɔ:
Gɔaa haay kukurɛ zɛrɛ m taa, gɔaa biyɛə yaa darɛ, an a leer busu an a hɔ, a ɔ, mɔɔ
m Woso.

¹² Maam bi, wɔɔ gɔaa biyɛə y'a mɔɔnɔ mim nyɔ bɔɔn ɔ Woso taa.

U ɔ ka a mɔɔnɔ ma, ɔ danyɔ minto

¹³ U b'ɔ ya, ɔ kɔ dɔdɔ yar y. Bi, k'a ka ma k'a bi hɔsɔ ba fɔga k'an a ka, k'a danyɔ
n a do, gɛɛ an mimbɔnyaa ba y.

¹⁴ Zuuba Yeezuu zɛkɔra nɔ ɔ, mɔɔ dɔ mɔɔnɔ m heer ɔ, m ɔ, hɔsɔ ba ɔ an dintim nɔ
y. Bi, kɔ gɔaa a hɔɔn da, a ɔ, hɔ naa do dintim m, a ba a nawɔm dintim a mɔɔnɔ ma.

¹⁵ K'ibɔ ka ɔ danyɔ heer n a zar hɔbɔrɛ tɔkkɛ k'ibɔ n'a bɔm tɔ ma, ɔbɔ bɔr tam
nɔɔrɛ nɔ ɔ dɔ y. I b'a ka kɔ gɔaa kɔ Krista ga a tɔ ma bi m nyaam ɔ hɔ k'i n'a bɔm bi
tɔ ma y.

¹⁶ A b'a ka hɔ k'an mɔɔnɔ awɔɔ ma bi m bɔr tɔ bɔrɛ m awɔɔ jɛ ɔ y.

¹⁷ Bala, Woso cirbɛə bi, hɔbɔrɛ kan hɔmire kɔ mim bɛɛ y, tɔrgabaa kan laafɔ kɔ,
heernyɔnta kɔ Sent-ɛspri n'a kam bi kɔ mim m.

¹⁸ Gɔaa k'a nɔ Krista zi bare nɔɔnaa bi, Woso nɔ ɔ yɔm la, gɔɔɔ n'a nɔam sɔ.

¹⁹ Naa tɔ ma bi, ɔ ɔ ka hɔ k'a nɔ zem laafɔ m kan wɔɔ haay sɔrakarɛ talɛ kɔ bi ma.

²⁰ I bi Woso zibɛə zar hɔbɔrɛ tɔ ma y. Hɔ haay mɔɔnɔ, sɔra m, bi, kɔ gɔaa hɔ nɔɔnɔ
k'a nɔ zem gɔaa vanta dore m bi bi, a bɔnyaa.

²¹ Hɔ k'an mɔɔnɔ bi ba n nɔ: Kɔ sim sɔrɛ, gɛɛ bɛɛ mire, gɛɛ hɔ vanta bare y'a karɛ
ɔbɔ danyɔ n'a do, ɔ b'a ba y.

²² I sɔrakarɛ k'i n ta m hɔ bi do minto bi tɔ ɔ zi, Woso lɛɛ. Heernyɔntazaa m gɔaa
k'a n'a nɔam k'a mim ba b'a heer bɔr a dɔdɔ yarm bi m.

²³ Bi, gɔaa k'a nɔ hɔ bɔm an bɔkarɛ a heer nɔ sɔnsɔm kam hɔ bi do ma bi, Woso a
dɔdɔ yar, bala, a zibɛə bi n a tɔ heer sɔrakarɛ nɔ ɔ y. A n bɔkarɛ hɔ haay k'a n a tɔ
heer sɔrakarɛ nɔ ɔ bi, mimbɔnyaa m.

15

U zu Krista ji ɔ

¹ Wɔɔ kɔ wɔɔ paɔnɔ m ta ɔ rɔ wɔɔ, ɔ b'ɔ ka ɔ hɔɔnhɔ lɛtaama bare ma y. Bi, k'ɔ
ɔ da gɔɔɔ kɔ n ba paɔnɔ bi do m nɔ wɔɔ han a paɔnɔwar bi nɔ ɔ.

² A a ga m kɔ gɔaa biyɛə n a ka ma k'a yɔ mɔɔnɔ a mim tɔ ma, a daahan kan a
sɔrakarɛ kɔ dara minto.

³ Bala, Krista n a ka hɔ k'a mɔɔnɔ nɔ yɔ ma y, bi, n y'a gɔrsɔra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ:
<ɔbɔ sɔnsɔrɔ kɔ gɔɔɔ n'a wom nɔ wɔɔ a ba mɔɔ sɔnsɔrɔ.>

⁴ A n bɔkarɛ, hɔ kɔ n lɛɛ ka n n'a gɔrsɔra ba haay bi, a ba n y'a ɔ kɔ wɔɔ m hɔ dɔ,
k'an bɔr yɔrɛ ɔ ɔ, bɔraama kan heerwɔtarɛ kɔ Wosoci bi n'a kam bi tɔ ma, wɔɔ ɔ da
ma ɔ nyasɔ taaheerle m.

⁵ A yɛ mɔɔ nawɔm, kɔ Woso k'a a sɔ bɔraama ɔ kan heerwɔtarɛ kɔ bi n a ka k'awɔɔ
m bɔr hɔɔndarɛ deem m kan kɔ kɔ, amba Krista Yeezuu lɛ n taa bi m,

⁶ k'a a da ma, a a lɛ bɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Zi kɔ Woso m b'ɔ, zɛkɔra deem nɔ ɔ,
leer deem m.

⁷ K'a bɔr kɔ sim mɔɔnɔ, amba Krista awɔɔ si bi m, Woso lɛbɔrɛ tɔ ma.

⁸ A hɔ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m paan... Krista bi, a ba a ɔ zɔfɔrɔ zibɛənyɔ, k'a a da ma
a ka kɔ Woso lɛbɔrɛrɔ n yaabɔɔ m nɔ wɔɔ n kɔ yɔ, k'a Woso sɔra hɔnka maam.

⁹ Bɔr a ɔ sɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ n a lɛ bɔ Woso ɔ, a mɔɔnɔbaa tɔ ma, amba n
y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Naa minto bi, mɔɔ yɔ m lɛ bɔrɛ ɔbɔ ɔ dorɔ bire ɔ,

mɔɔ laa lɔm m ɔ tɔ da ɔ.

¹⁰ Wosoci b'a ya, an a hɔ, a ɔ:

Doro vantoo, k'a a heer nyoo
kan Zuuba do bi ki.

¹¹ A n a ya, an a hu, a u:

Doro haay, k'a a le bo Zuuba u.
Kuro haay guoo, k'a le bo u so.

¹² Ezayii ci a hu so, a u:

Yese yanha bi zem,
a wutire an ka doro lee,
doro woo n yo ma.

¹³ A ye moo nawom, ku Woso k'a so taaheerle u bi n a ka, k'awoo n'a muhoo ka u,
bi k'a n'a ka so, ku heernyoo kan laafu ki n'awoo han guta, Sent-Espri panha to ma.

Pol zibee

¹⁴ M danyino, moo do muhha m u, awoo i muhhabaa m guta, a ho k'a a ga dore m
haay do, an n'a dam ma a ku dondo.

¹⁵ A n bokare, ci naa do no u naa, moo lee niyoo gorsura ba kan heerkoodobaa ki,
k'an bir yre i u, moo ho niyoo to da awoo no u. A ba moo u ncinaasu, barka niyoo
ku Woso a ka moo u bi minto.

¹⁶ Woso a k'a moo n Krista Yeezuu zi ba, amba wosomanniber ho bi m. Bi zibee bi
do, lemim nyinta bi padare m. Ncinaasu bi, ku moo i do vantoo guoo ka u u manni
ganwore, ku bi n Woso no yi, ku Sent-Espri n zer la, k'an yi muhha.

¹⁷ Krista Yeezuu zekura bi no u, moo m da ma, m m heer nyoo, Woso zi ku moo n'a
bam bi to ma.

¹⁸ Ku moo ku m ho niyoo mim hu, ho ku Krista a ka moo n a ba ku do vantoo guoo
woo m zu Woso u bi m. Naa ba a u, meerbaaro kan zibeeo ki no u,

¹⁹ hoserlo kan makraro panha ki, Sent-Espri panha ki no u. Yi a u, ncinaasu, moo
m lemim nyinta bi pa da lee haay u muhha, an a sa Zerizalem ma an ta Iliiri kuro u.

²⁰ Bi, leero ku n ni Krista mim ma u cina ro woo, moo lemim nyinta bi pa da u u.
A ba moo u ncinaasu, ku moo n a nsa ku m zi ba lee ku gaa lee ka an zibee siyida
sa u to ma.

²¹ Ho ku n y'a gorsura ba Wosoci b'u bi moo ba, n u:

Guoo ku n n'a mim dunda u ni ro woo y'a yim,
guoo ku u n hosi ma a mim no u ro woo y'a mim ju dore.>

²² Naa do i tir a nya moo u, moo bir m dam ma m ni zere awoo zi y.

²³ Bi, keere naa, moo zibee nya kuro woo duro u.

Pol gingaro

A doora laatu moo n n'a nsum ku m bor awoo zi.

²⁴ Ku moo bor m ni tam Espanyi u, moo bom b'u. A nsa moo nawom ku m bi diga
awoo ma. Ku moo bi zer awoo ra, m nyinta kan awoo ki m a ga m tekka m, k'awoo
m diga moo zaa bi sare mim ma, ku m cem.

²⁵ Her-her naa, ta moo nawom Zerizalem u, daahan m, wosogoo ku u ni b'u ro
woo to ma.

²⁶ Bala, Maseduan ku bi kan Akayii ku bi ki wosogoo woo le sa, k'a busoo zunze
ku ra, a ka Zerizalem wosogoo nuzanno woo u.

²⁷ Ni muhoo i le bi sa a zim, bi sura no u, cicirzanno woo duro a ga ho naa do yre
m u zi, bala, Krista guoo ku zifuro n u ni Zerizalem u ro woo a Woso doreho jir kan
do vantoo guoo woo ki. Naa to ma bi, do vantoo guoo ku Krista guoo m no woo a ga
m n'a da u han kan honta ku u ni tam bi ki so.

²⁸ Ku moo zi naa do ba m a nya, m zunzeka busoo bi ka u u, moo bore awoo zi,
m cem m ta Espanyi u.

²⁹ Moo do moo u, ku moo bor m ni zere awoo zi, ze moo nawom kan Krista barka
guta ki.

³⁰ M danyino, a ye moco nawore awoco han, woco Zuuba Yeezuu Krista to ma, kan nware ko Sent-Espri n n'a kam bi ki minto, k'a yar ba kan moco ki a yaadare no u.

³¹ K'a yaa da, ko basirakarezanno ko η ni Zidee o ro woco b'a da moco ma y. Bi, ko wosogoco ko η ni Zerizalem o ro woco m daahan ko moco n ni tam ni bi si muna.

³² K'a n bir yire o, ko Woso ye so, moco lee kure awoco zi heernyoco guta m, m hoon si awoco bire o.

³³ Ko Woso k'a ni laafu kam bi m bir kan awoco haay ki. Amina!

16

Leersore

¹ Woco danlo Febe k'a ni zi bam Sankre kristagoco sokoma bi no o bi, moco n'a hi m, a kaseti muna.

² K'a si a zi Zuuba to ma, amba a a ga bare m wosogoco kan ko ki bire o bi m, k'a bor a le n taa awoco daahan ma, k'a a da han a mim haay no o. A muna a da goco han guta, a a da moco muna han so.

³ K'a yaa da Priska kan Akilas ki m, moco zibekoconro m Krista Yeezuu zibeo bi no o.

⁴ Ni y'a muna mee ka ze ma, k'a moco bo lem. Moco yi m deem bee ni η barka dare y, do wanto woco kristagoco sokomaro woco haay yi η barka dam so.

⁵ K'a yaa da sirakarezanno ko η n'a som ko ma η har o ro woco m. K'a yaa da moco gusaaba Epayineti bi m, a i lee ka an sira ka Krista o Azii koro woco o.

⁶ K'a yaa da Maarii k'a zi ba guta awoco to ma bi m.

⁷ K'a yaa da Andronikus kan Zuniyas ki m, moco danyino m, bi, n nyinta n ni η du lonnoce o kan moco ki. Kristazibekoconro wosoro m, η lee ka moco m ηn'a ba kristagoco.

⁸ K'a yaa da Ampliyatus m, moco nwarezaa m Zuuba zuure no o.

⁹ K'a yaa da Urben m, woco zibekocon m Krista zibeo bi no o, kan moco nwarezaa sitakis ki m.

¹⁰ K'a yaa da Apeles m, a a sira ka Krista o hunka ho guta no o. K'a yaa da Aristobul hargoco m.

¹¹ K'a yaa da Herodinyo m, moco danyo m. K'a yaa da Narsis hargoco ko η sira ka Zuuba o ro woco m.

¹² K'a yaa da Trifen kan Trifozi ki m, Zuuba zi ηn'a bam. K'a yaa da Perzidi m muna, a zi ba guta Zuuba to ma.

¹³ K'a yaa da Rufus m, Zuuba zibekoconro wosoro m. K'a yaa da a da bi m, moco da m so.

¹⁴ K'a yaa da Asinkriti m, Flegon m, Hermes m, Patrobas m, Hermas m, kan danyino wanto ko η ni kan η ki ro woco m.

¹⁵ K'a yaa da Filolog kan Zuli ki m, Neere kan a danlo ki m, Olimpaspas kan wosogoco ko η ni kan η ki ro woco m haay.

¹⁶ K'a yaa da ko m muna danyibaa no o, kan ko daore ki, nware ki. Krista sokomaro woco haay i yaa dare awoco m.

¹⁷ M danyino, a ye moco nawore awoco han k'a dundo a zi, kan goco ko η ni goco gongu ko ma zi bam no woco ki, ηni sirakarezanno nyonnyoco m, bisi ko η n'a kam hodonbare k'awoco yi bi ma. K'a gu η ma laat.

¹⁸ Bala, goco ncinaasu ro woco, Zuuba Krista zi bee η n'a bare y, a muna no zi ηn'a bam. Bra η n'a bam bahodonno m, meerbaaro nyintoco kan a njaar mindindarero ki no o.

¹⁹ Gooa haay a do, a o, awoco i yem Zuuba ma. Moco heer nyinta kan awoco ki naa to ma, bi moco le n taa k'awoco m yi mindorezanno, zi muna bare no o. K'a yi goco ko mim bir zar dare η ma zanno, mimbonyaa no o.

²⁰ Woso k'a a so laafu o bi Sutaana hoonsoire awoco ganno taa dutaa.

Bi ko woco Zuuba Yeezuu barka m bir kan awoco ki.

²¹ Mɔɔ zibækkoon Timote ɪ yaa dare awɔɔ m, mɔɔ danyɪno Lusiyus, Zason, kan Sosipateer k'ɪ yaa dare awɔɔ m.

²² Bi, mɔɔ miŋŋa Teertiyus, kɔ Pol a da ci naa do bare ɔ bi, mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m Zuuba k'a ni wɔɔ zem kɔ ra bi no ɔ.

²³ Gayus k'a mɔɔ si a har ɔ, kristagɔɔɔ sokoma bi haay n ni kɔ zen ɔ a har ɔ b'ɪ yaa dare awɔɔ m. Erasti, kɔ bi busoocɪntər bi, kan Kaartus kɪ ɪ yaa dare a m. [

²⁴ A ye mɔɔ nawɔm, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka m nyɪnta kan awɔɔ haay kɪ. Amina!]

²⁵ Woso ɪ paŋŋa m k'awɔɔ sirakare paŋŋa da ra, amba lemim nyɪnta kɔ mɔɔ n n'a pa dam bi n n'a hɪm bi m, Yeezuu Krista lemim kɔ mɔɔ n'a pa dam, Woso ho k'a nyaakom da gɔsi n a do y, an a hɪnka wɔɔ m, ɔ a do bi m. Ho bi do Woso nyɪnta an a nyaakom da biisi tee... bi,

²⁶ keere naa, wosolesinnisorazanno ciro wɔɔ a hɪnka læegure no ɔ gɔaa haay m, amba Woso k'a nyare ba ɔ le ka bi m, a le ka kɔ n ni ta m doro haay zi kɔ η n'a do, ηni sira ka, ηni zu ɔ.

²⁷ Kɔ Woso y'a deem k'an ta mindɔre m bi m leboore yi, Yeezuu Krista to ma, domum haay! Amina!

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba KORENTI ZANNŌ ma

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba Korenti zannɔ ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, ciro si a η ba Korenti zannɔ wɔɔ ma, gɛɛ, η lɛ da naa m, bi, hɪyɔɔ nɪ gɔaasɪbabaa daa ci b'ɔ, hɪyɔɔ vantɔɔ wɔɔ, a brɔɔ mim dɪnda, bi brɔɔ nyaam. Ci bi ba a ɔ Korenti kristagɔɔɔ wɔɔ ma. Pol mɪɲɲa ɪ lemim nyɪnta pa da b'ɔ an brɔɔ sokɔma bi cɪnta.

Korenti nyɪnta kɔ gɔta biisi, an nɪ zamaa m gɔta, busoo kɔ m dɔmɪm bi do ɔ sɔ. Korenti zannɔ wɔɔ nyɪnta ηn'ɪ zum hɔdɪndare do haay ɔ, kan yaadare do haay kɪ, mɪsɪrbaa bɔnyaabɛnno m sɔ.

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'ɪ nyaa bam kan kɔ kɪ, ηn'a gɔngɔm. A hɪ a ɔ, k'a η zɛ kɔ ra, k'a mɪsɪrbaa kɔ η n'a bam Woso nɔ n yɪ η la bi dɪnda η nɪ sɔ. Ci bi nɔ ɔ bi, a yɪ m bɔm zaa ɔ kan mimbɔnyaabare mim kɪ, an n'a hɪnkare η nɪ, a ɔ, η nɪ ma Woso zaa bi ra. A ɪ harcɪntare mim hɪm sɔ kan wosobaawɔnnɔ manɪ hɔbɪrɛrɔ mim kɪ kan Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ mim kɪ, kristagɔɔɔ mɪmbɔɔre mim kɪ, a muno ηɔare mim bi ka lɛɛ gɔta ci bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Korenti kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪɲɲa Pol, Woso ɪ mɔɔ bir a hɔɔnhɔ nɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibɛɛzaa, mɔɔ m kan wɔɔ danyɪ Sɔsten kɪ m nɪ ci bi bam.

² A ba wɔɔ nawɔm Woso gɔɔɔ sokɔma k'a nɪ Korenti ɔ bi ma, gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ a hɔ Krista Yeezuu zekɔra nɔ ɔ rɔ wɔɔ, an η bir kɔ η nɪ mɪsɪrbaa mɪɲɲa ba rɔ wɔɔ, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ, ηnɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista m nɔ wɔɔ kɪ, Yeezuu mɪɲɲa m brɔɔ Zuuba, a m wɔɔ Zuuba sɔ.

³ A ye wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka dɔmɪm haay awɔɔ tɔ ma, barka k'a ka awɔɔ ɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ bi minto.

⁵ Bala, a tɔ ma bi, awɔɔ Woso ganwɔrɛrɔ do haay yɪ, an lɛ da bi, awɔɔ ɪ lemim, kan hɔdɔre kɪ ganwɔrɛrɔ m.

⁶ A n ta ɔ sɔ bi, Krista kasetɪ bi paɲɲa yɪ awɔɔ zi,

⁷ bi n a ka *Sent-ɛspri ganwɔre sɪ n jɪra awɔɔ ma y, awɔɔ k'a nɪ dɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista hɪnkare dɔmɪm ma rɔ wɔɔ.

⁸ A mɪɲɲa n nɪ paɲɲa kare awɔɔ ɔ k'an ta an dɔmɪnnɔ nyare ku, k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, hɪnni kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ zɛɲ ɔ bi, kɔ hɔsɪ mɪnsi bi nyɪnta awɔɔ gɔr zi y.

⁹ Woso k'a awɔɔ bir, k'awɔɔ m zekɔra yɪ kan a Nyɪ Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Zuuba m bi kɪ bi, taalerazaa m.

Gɔngɔre k'a nɪ Korenti kristagɔɔɔ sokɔma nɔ ɔ

¹⁰ M danyɪnɔ, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, k'a kɔ ma, a b'a ka gɔngɔre n nyɪnta awɔɔ bire ɔ y, k'a zɛ kɔ ra a bɪr hɔɔn deem m, kan hɔɔndare deem kɪ m.

¹¹ Bala, m danyɪnɔ, Kolowe gɔɔɔ a dɪnda mɔɔ m, η ɔ, awɔɔ bɪr kɔ mare y.

¹² Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bi ba n nɪ: Awɔɔ gɔaa biyɛə y'a hɪre a ɔ: «Pol gɔaa n mɔɔ m, naa zaa a ɔ, Apolɔs gɔaa n mɔɔ m, naa ɔ, Sefas gɔaa n mɔɔ m. Naa a ya, a ɔ, Krista gɔaa n mɔɔ m.»

¹³ Krista a gongɔ ra? Pol n y'a wɔ godarkɔra ma awɔɔ minto ra? Pol tɔ minto m n nɪ batem ka awɔɔ ɔ ra?

¹⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, bala mɔɔ n batem ka awɔɔ gɔsɪ ɔ, kɔ Krispus kan Gayus kɪ bɛɛ y.

¹⁵ Ncɪnaaɔ bɪ, awɔɔ gɔsɪ b'a dam ma an a hɪ a ɔ, mɔɔ batem ka a ɔ, m tɔ ra y.

¹⁶ Mɔɔ batem ka Stefanas har gɔɔɔ ɔ sɔ, kɔ naa bɛɛ y, mɔɔ n batem ka gɔaa vanta ɔ m a dɔ y.

¹⁷ Bala, Krista n mɔɔ nyɔɔ kɔ m bɪ batem ka y, mɔɔ nyɔɔ a ɔ kɔ m bɪ lemim nyɪnta pa da. Mɔɔ n yo mindɔre ma m n'a pa bɪ dare y. A ba mɔɔ ɔ maam kɔ Krista godarkɔra bɪ bɪ bɔ vam y.

Mindɔre kan hɔɔzaabaa kɪ

¹⁸ Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyaanum nɔ wɔɔ ɪ dɪgam lemim kɔ wɔɔ n'a pa dam, ɔ n'a hum, ɔ ɔ, Krista ga godarkɔra ma bɪ ma hɔɔzaabaa lemim. Bɪ, kɔ wɔɔ kɔ wɔɔ bɔmbɔre yɪ rɔ wɔɔ nɪ, Woso paɲɲa m godarkɔra lemim bɪ m.

¹⁹ Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Mɔɔ mindɔrezanno mindɔre zaar bam, m hɔɔntaɔrezanno hɔɔn zaar ba.»

²⁰ Mindɔrezaa ɪ ka? Lerɔ karɪnsaamba ɪ ka? Her durnya naa do meerbaawaasɪzaa ɪ ka? Woso a ka durnya mindɔre n a ba hɔɔzaabaa mim.

²¹ Bala, Woso hɔɔn bɔ ɔ a mɪɲɲa mindɔre nɔ ɔ, kɔ durnya b'a da ma an a dɔ durnya mindɔre nɪ y, bɪ, k'a gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kam nɔ wɔɔ bɔmbɔ hɔɔzaabaa lemim padare bɪ m.

²² Zɪfɔrɔ wɔɔ, a ka brɔɔ n nawom hoserlo ma, grekkɪrɔ wɔɔ n'a kam mindɔre ma,

²³ bɪ wɔɔ, Krista kɔ n y'a wɔ godarkɔra ma bɪ wɔɔ n'a pa dam, zɪfɔrɔ ɪ dɪgam naa ma nyannɪ, do vantɔɔ gɔɔɔ nɪ dɪgam ma hɔɔzaabaa.

²⁴ Bɪ, kɔ gɔɔɔ kɔ Woso η bir lɔ wɔɔ nɪ, kɔ zɪfɔrɔ m, gɛɛ grekkɪrɔ nɪ, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam b'ɪ yɪre ɪ ɔ, Woso paɲɲa m, bɪ Woso mindɔre m sɔ.

²⁵ Bala, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso hɔɔzaabaa m bɪ, hɔ bɪ do hɔɔntaɔre le da gɔɔɔ mindɔre m, sɔ bɪ, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso paɲɲawar m bɪ, a paɲɲa le da gɔɔɔ paɲɲa m.

²⁶ M danyɪnɔ, k'a dɪga a mɪɲɲɔɔ ma mɪɲɲa k'a dɔ a ɔ, awɔɔ kɔ Woso a bir lɔ wɔɔ, awɔɔ barla, gɔɔɔ ba ɔ gɔta ηnɪ mindɔrezanno durnya mɪm ɔ y, ηnɪ paɲɲazanno sɔ y, ηnɪ har wɪsɪ gɔɔɔ y.

²⁷ Bɪ, hɔ kɔ hɔɔzaabaa m durnya ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da mindɔrezanno ma, hɔ kɔ paɲɲawar m durnya nɔ ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da hɔ k'a nɪ paɲɲa m bɪ ma.

²⁸ Hɔ k'a bɪ zore an yaarsɪ durnya ɔ bɪ, hɔ k'a nyɔɔdɔ ba ɔ bɪ, Woso hɔ bɪ do sa, k'a nyaam hɔ kɔ gɔɔɔ nɪ dɪgam ma hɔ bɪ m,

²⁹ kɔ gɔsɪ b'a da ma an a mɪɲɲa busu Woso lɛɛ y.

³⁰ Woso mɪɲɲa tɔ ma m, awɔɔ m zɛkɔra yɪ kan Krista Yeezuu kɪ, a mɪɲɲa y'a ba wɔɔ mindɔre k'a a tɔ Woso zi, a ɪ wɔɔ ba tɪrga Woso mɪm ɔ, an n'a kam wɔɔ nɪ mɪsɪrbaa bam Woso tɔ ma, an nɪ wɔɔ bɔmbɔm mimbɔnyaa nɔ ɔ.

³¹ Kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ n kɔ yɪ, n ɔ: «Gɔaa k'a ɔ, k'a le bɔ a mɪɲɲa ɔ, a b'a le bɔ a mɪɲɲa ɔ y, an a le bɔ hɔ kɔ Zuuba a ba b'ɔ.

2

Lemim kɔ Pol a pa da Korentɪ ɔ

¹ M danyɪnɔ, bɔr kɔ mɔɔ ɔ awɔɔ zi bɪ, mɔɔ n bɔr lemɪndɔre m gɛɛ mindɔre m kɔ m bɪ Woso kasetɪ bɪ ka awɔɔ ɔ y.

² Bala, mɔɔ hɔɔn bɔ ɔ, kɔ m bɪ hɔsɪ mim dɪnda awɔɔ zi b'ɔ, kɔ Yeezuu Krista mim bɛɛ y, an le da bɪ a wɔ kɔ n y'a ɔ godarkɔra ma bɪ mim m.

³ Ncɪnaaɔ nɪ, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ bire ɔ, paŋɲawar nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ, kan mɛhinkɛrɛ kɪ.

⁴ Mɔɔ meerbaa kan mɔɔ pa bɪ dare kɪ n nyɪnta lɛmindɔrɛ meerbaa nɔ ɔ y, bɪ nyɪnta ɔ Sent-ɛspri paŋɲa zibəə hɪnkare nɔ ɔ.

⁵ Nyɪnta a ɔ ncɪnaaɔ k'awɔɔ sɪrakare bɪ bɪ yo gɔɔɔ mindɔrɛ ma y, bɪ k'an yo Woso paŋɲa ma.

Woso mindɔrɛ

⁶ A n bɔkare, mindɔrɛ paan... wɔɔ n'a dɪndam kristagɔɔɔ kɔ η sɪrakare yaa ka rɔ wɔɔ m. Mindɔrɛ naa do n a to durnya naa do nɔ ɔ, b'a n a to durnya paŋɲazannɔ kɔ η nɪ b'a zaar bam nɔ wɔɔ zi y.

⁷ Woso mindɔrɛ wɔɔ n'a dɪndam, hɔ k'a n dɔ biisi m, n n a nyaakom da, Woso miŋɲa ɪ nyɪnta an a cɪnta, bɪ ma bɪ durnya ba ɔ y, kɔ wɔɔ n bɪ nyɪnta a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ.

⁸ Durnya naa do paŋɲazannɔ gɔɔɔ n nyɪnta an a dɔ y, bala, k'a dɔ η y'a ɔ, η bɪ Zuuba k'a a so lɛbɔɔrɛ ɔ bɪ wɔm gɔdarkɔra ma y.

⁹ Bɪ, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Hɔ kɔ gɔaa mɪm n a yɪ cɪna y, a tɔr n a ma cɪna y, hɔ kɔ gɔaa n a hɔɔn da ma cɪna y, hɔ bɪ do haay Woso a cɪnta gɔɔɔ kɔ η n'a ŋɔam nɔ wɔɔ m.»

¹⁰ Denter m, wɔɔ, Woso hɔ bɪ do hɪnka wɔɔ m Sent-ɛspri nɔ ɔ. Bala, Sent-ɛspri ɪ hɔ haay taa zem, baa hɔ kɔ Woso a nyaakom da paan... haay, a y'a taa zem ɔ.

¹¹ Nka m nɪ gɔɔɔ barla, an gɔɔɔ mim dɔ? K'a maam, hɔɔn k'a nɪ kan kɪ bɪ m. Maam ɔ bɪ, hɔ k'a nɪ Woso gɔr zi bɪ, gɔɔɔ b'a dam ma an a dɔ kɔ Woso ɛspri bɛɛ y.

¹² Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ n durnya ɛspri yɪ y, bɪ, Woso ɛspri wɔɔ yɪ, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ Woso barka ganwɔrɛrɔ wɔɔ dɔ.

¹³ Bɪ, kɔ wɔɔ yɪ η mim dɪndam, wɔɔ bɪr a dɪndam gɔaa mindɔrɛ nɪ y, bɪ, a dɪnda wɔɔ nawom Sent-ɛspri mindɔrɛ m, ɔ nɪ Woso hɔɔ jɪ dɪndam, Sent-ɛspri hɔdɪndare m.

¹⁴ Gɔaa k'a nɪ mesim hɔɔn m bala bɪ, a bɪr yem hɔ k'a a to Woso ɛspri zi bɪ ma y. Hɔɔzaabaa m kan kɪ, a b'a dam ma an a jɪ ma y, bala, Woso ɛspri n'a dam ma an a ka gɔaa n a dɔ.

¹⁵ Bɪ gɔaa k'a nɪ Woso ɛspri m bɪ, a ɪ hɔ haay dɔdɔ kam bɪ gɔɔɔ b'a dɔdɔ kare y.

¹⁶ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Nka ɪ Woso hɔɔndare dɔ, k'a hɔ dɪnda nɪ?» A n bɔkare, wɔɔ, Krista hɔɔndare wɔɔ n ta m.

3

Woso lemim padɛnno zibəə

¹ M danyɪnɔ, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ n wɔ ɔ m meer ba kan awɔɔ kɪ amba n tɪr a ba kan gɔɔɔ kɔ η nɪ Woso ɛspri m nɔ wɔɔ kɪ nɪ y, bɪ meer bɪ ba mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ amba gɔɔɔ kɔ η gɔɔta ηn'ɪ durnya mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ m, bala, awɔɔ gɔɔta a m banfinnirɔ Krista sɪrakare nɔ ɔ.

² Nyonhi mɔɔ ka awɔɔ ɔ, hɔbɪrɛ gorezaa bɛɛ y, bala, awɔɔ b'a dam ma cɪna a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y. Baa kan dɪtaa dɔmɪm kɪ, awɔɔ b'a dam ma a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y.

³ Bala, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam. Jumbaa kan nyaa kɪ y'awɔɔ bire ɔ, naa bɪr a hɪnkare a ɔ, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam, an nɪ tam am gɔaa k'an Woso dɔ m naa?

⁴ K'awɔɔ gɔaa deem tɪr a hɪ, a ɔ: «Pol gɔaa m mɔɔ m», gɔaa vanta ɔ: «Apolɔs y'a so mɔɔ ɔ», naa k'awɔɔ n'a bam naa, gɔaa k'an Woso dɔ zibəə bɛɛ awɔɔ n'a bam naa?

⁵ Nka m Apolɔs nɪ? Nka m Pol nɪ? Zibəənyɪnɔ m, Woso nɪ η nyɔɔ awɔɔ ma, k'awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ, n gɔaa biyəə a zi ba amba Zuuba a da ɔ bɪ m.

⁶ Apolɔs kan mɔɔ kɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan danwunno kɪ. Mɔɔ ɪ Woso lemim bɪ duu, Apolɔs n hi da ra, Woso y'a ka an ma.

⁷ Ncɪnaaɔ bɪ, hɔsɪ bɛɛ m ɡɔaa k'a n'a duum bɪ nɪ y, hɔsɪ bɛɛ m ɡɔaa k'a nɪ hi dam la bɪ m sɔ y, Woso k'a ka hɔ bɪ nɪ mam b'ɪ lɛ da haay.

⁸ Ɔɔaa k'a n'a duum kan ɡɔaa k'a nɪ hi dam la bɪ kɪ, ɲ hɔdeem, bɪ, ɡɔaa biyɛə y'a yawɔra yɪm an a ga kʊ ʊ kan a mɪɲɲa zibɛə kɪ.

⁹ Bala, zi wɔɔ n'a bam kan kʊ kɪ Woso zibɛə bɪ nɔ ʊ, b'awɔɔ m hɔsɪra kʊ Woso n'a wɔm.

Awɔɔ m cɛ kʊ Woso n n'a dɔ m.

¹⁰ Amba cɛdɔrezaa mɪɲɲa m bɪ, mɔɔ cɛ bɪ jɪr cɪnta an a ga kʊ ʊ kan ganwɔrɛ kʊ Woso a ka mɔɔ ʊ bɪ kɪ, ɡɔaa vanta m bɔkare an n'a dɔm lɛ. Bɪ, kʊ ɡɔaa biyɛə n dundo a zi kan zaa k'a sa an nɪ cɛ bɪ dɔm nɪ m bɪ kɪ.

¹¹ Kʊ cɛ bɪ jɪr bɪ nɪ, ɡɔaa b'a dam ma, an cɛjɪr vanta da fɪɣa y, cɛjɪr k'an ta ʊ hɔɔ tee... bɪ nɪ ɡɔɔtare a bɪncɛ ʊ, cɛjɪr bɪ dɔ, Yeezuu Krista m.

¹² Bɪ, kʊ ɡɔaa cɛ dɔ cɛjɪr bɪ rɛ sarma mɔr m, ɡɛɛ wanzurfu m, ɡɛɛ jaa tɔzanno m, ɡɛɛ ɡɔ m, ɡɛɛ bur m, ɡɛɛ haas m,

¹³ Woso y'a zaa zibɛə makra bare an dɪga a dɔdɔkare hinni ʊ. Woso ɡɔaa biyɛə zibɛə makra bam sɛ m, sɛ nɪ ɡɔaa biyɛə zibɛə k'an lɔnlɔ hɪnkare, bɪ ɡɔaa biyɛə n n'a zibɛə mɪɲɲabaa ɡɛɛ a bɔnyaabaa dɔm ma.

¹⁴ Ɔɔaa kʊ sɛ bɪ b'a zibɛə bɪm bɪ, bɪ zaa y'a zibɛə ganwɔrɛ yɪm.

¹⁵ Bɪ ɡɔaa kʊ sɛ bɪ n'a zibɛə bɪm bɪ, a b'a zibɛə ganwɔrɛ yɪrɛ y, a mɪɲɲa bɔmbɔrɛ yɪm, bɪ, bɔ a nawɔm kʊ ʊ, ɪ ʊ, bɔ a ʊ sɛ nɔ ʊ.

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ʊ, Wosoce n'awɔɔ m, Woso ɛspri bɪ nɪ kan a kɪ ra?

¹⁷ Kʊ ɡɔaa Wosoce bɪ zaar ba, Woso bɪ zaa zaar bam sɔ. Bala, Wosoce bɪ Woso hɔ m, bɪ cɛ bɪ dɔ bɪ n'awɔɔ m.

¹⁸ Ɔɔsɪ bɪ bra ba a mɪɲɲa nɪ y. K'awɔɔ ɡɔaa deem ʊ, a hɔɔn ka amba durnya naa do hɔ bɪ nɪ, k'a n'a ba hɔɔzaa k'an bɔkare an hɔɔn ka.

¹⁹ Bala, durnya naa do mindɔrɛ bɪ, hɔɔzaabaa m Woso mɪm ʊ. Amba n y'a ɡɔrsɪra ba Wosoci b'ʊ sɔ, n ʊ: «Woso ɪ mindɔrezanno kum hɔɔnkare zi kʊ ɲ n'a bam bɪ nɔ ʊ.»

²⁰ N y'a ya, n n a ɡɔrsɪra ba sɔ, n ʊ: «Zuuba mindɔrezanno hɔɔndarɛrɔ dɔ. A a dɔ a ʊ, ɲ nyɔɔdʊ ba ʊ y.»

²¹ Ncɪnaaɔ bɪ, ɡɔsɪ b'a lɛ bɔ a mɪɲɲa ʊ, ɡɔɔɔ tɔ ma y, bala, awɔɔ hɔ m hɔ haay m.

²² Kʊ Pol m, ɡɛɛ Apolɔs m, ɡɛɛ Sefas m, awɔɔ hɔɔ m, kʊ durnya m ɡɛɛ mɪsɪrbaa m, ɡɛɛ zɛ m, kʊ her-her dɔmɪm naa m, ɡɛɛ bootirɔ dɔmɪnnɔ m, woo... naa awɔɔ hɔ m.

²³ Bɪ, k'awɔɔ nɪ, Krista y'a so awɔɔ ʊ, Woso n a so Krista ʊ.

4

Kristazibɛəzanno mim

¹ A a ga m, kʊ ɡɔɔɔ n a dɔ ɲ ʊ, mɔɔ kan Apolɔs kɪ bɪ, Krista zibɛənyɪnɔ m wɔɔ m, Woso n a minno k'a ɲ nyaakom da biisi bɪ da wɔɔ wɔ ʊ, kʊ wɔɔ n ɲ dɪnda ɡɔɔɔ m.

² Kʊ n hɔ da ɡɔaa wɔ ʊ k'a n dɪga a mim ma, hɔ kʊ n'a kam ma k'a zaa bɪ n a ba kɛɛrɛ bɪ, sɪrabare m.

³ Bɪ kʊ mɔɔ nɪ, hɔsɪ bɛɛ m kan mɔɔ kɪ k'awɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar, ɡɛɛ ɡɔɔɔ vantɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar y. Mɔɔ bɪr m mɪɲɲa dɔdɔ yarle m zim sɔ y.

⁴ Sɪra m, mɔɔ n kɔrɔma yɪ m heer ʊ an nɪ mɔɔ kɔrɛ y, bɪ naa bɛɛ n'a hɪnkare a ʊ, mim ba mɔɔ ma wa. Ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ dɔdɔ kam bɪ, Zuuba m.

⁵ Bɪ minto bɪ, a bɪ lɛɛ ka a ɡɔsɪ dɔdɔ ka y, k'a to kʊ Zuuba n a bɔ an bɔr, k'a b'a bɔ an bɔr, a hɔ gaam hɔ k'a nyaakom da monsigɛ ʊ ra, an bɔ hɔ haay kʊ ɡɔɔɔ n ta ɲ nɪ a nɔ ʊ rɔ wɔɔ m garga ra. Maam bɪ, Woso y'a lɛ bɔm ɡɔaa biyɛə ʊ, amba a a ga m bɪ m.

Korenti zanno mɪɲɲabusure mim

⁶ M danyɔnɔ, awɔɔ daahan tɔ ma m, mɔɔ n naa dɔnda, m makra sa Apolɔs kan mɔɔ kɪ ma, k'awɔɔ n wɔɔ hɔbaa sa, a b'a mɪŋŋɔɔ busu a cem hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ han y. Awɔɔ gɔsɪ bɪ yo gɔaa vanta ma k'a a mɪŋŋa busu, a gɔaa vanta gore bɔ ɔ y.

⁷ Bala, gɔaa ra, nka y'a ka ɪbɪ m lɛ da ɪ muno nɪ? Bɔ ɪbɪ yɪ ɪ zim k'a ka bɛɛ n y'a ɔ ɪbɪ ɔ? Bɪ k'a ka n y'a ɔ ɪbɪ ɔ, bɔ m, ɪ n'ɪ mɪŋŋa busure ɪ ɔ, a yɪ ɪ ɔ ɪ zim nɪ?

⁸ Un'hɔɔn..., awɔɔ ɪ hɔ haay m kaka an bɔrbɔ, hɔnyɔzannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ a ba cinno, bɪ cinno bɛɛ m wɔɔ nɪ y. A ŋɔa mɔɔ nawɔm k'awɔɔ n'a ba cinno paan...rɔ, kɔ wɔɔ m nyɪnta cinno sɔ kan awɔɔ kɪ.

⁹ Mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, wɔɔ kɔ wɔɔ m kristazibɛɛzannɔ wɔɔ, Woso bɪ, wɔɔ da ɔ gɔaa haay jɛ ɔ, gɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma. Bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ kɔ n yɪ ŋ dɔdɔ yar n nɪ tare ŋ nɪ k'a yaa ŋ zunze rɔ kɪ. ɪ ɔ wɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ saa, am hɔɔnɪbɪrɔ hɔ bɪ m durnya haay mim ɔ, maleɛkarɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma, gɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma sɔ.

¹⁰ Hɔɔzannɔ n wɔɔ m, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ minto. B'awɔɔ, mindɔrezannɔ n'awɔɔ m k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ bɪ tɔ ma. Panŋawarzannɔ n wɔɔ m, awɔɔ m panŋazannɔ, n y'awɔɔ gore dan ɔ, bɪ n yɪ wɔɔ gore bɔŋ ɔ.

¹¹ A n ta an wakati naa do ku naa, wɔɔ gɔɔta ɔ nɪ fir yɪm, nɔ m kan mɪsɪ kɪ m, huu jura wɔɔ ma, gɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, wɔɔ ba ɔ mɪŋŋɔɔ har nɪ y, lɛɛ wɔɔ n'a sam tee....

¹² Zi wɔɔ n'a bam kɔkɔɔ k'ɔ lɛɛmaa hɔ yɪ, ɔ a bɪ. Kɔ gɔɔɔ wɔɔ sunsɔ wɔ, bɪ wɔɔ ŋ barka da ɔ. Kɔ gɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, bɪ wɔɔ yɛ furyɪɛ bɪ ma.

¹³ Kɔ gɔɔɔ y'a bɔnyaa hum wɔɔ ma, bɪ wɔɔ meerbaa nyɪnta ba kan ŋ kɪ. Kan a her kɪ naa, n gɔɔta n nɪ dɪgam wɔɔ ma ɪ ɔ, durnya gumɔ m wɔɔ m, ɪ ɔ, durnya dintim m wɔɔ m.

Lɛ kɔ Pol n ta m

¹⁴ Mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ gɔrsɪra ba naa ɔ naa ba, kɔ m awɔɔ da nyannɪ ɔ y. A ba mɔɔ ɔ, kɔ m awɔɔ bɔ zaa ɔ, bala, mɔɔ nyɪnɔ n'awɔɔ m, m n'awɔɔ ŋɔam.

¹⁵ Baa k'awɔɔ karɪnsaambɔɔ yɪ tisi-tisi Krista nɔ ɔ, awɔɔ zɪ bɪ hɔka y, a deem. Mɔɔ n'awɔɔ zɪ, bala, mɔɔ ɪ lɛɛ ka m lemim nyɪnta bɪ pa da awɔɔ m, awɔɔ n sɪra ka Yeezuu Krista ɔ.

¹⁶ Naa minto bɪ, awɔɔ dɔndɔ mɔɔ nawɔm, k'a mɔɔ hɔbaa sa.

¹⁷ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mɔɔ hɔbaa sa, bɪ minto m, mɔɔ n Timote nyɔɔ awɔɔ ma, k'an bɪ mɪsɪbaa kɔ mɔɔ n'a bam Krista zuure nɔ ɔ bɪ zaarɔ tɔ da awɔɔ nɔ ɔ, amba mɔɔ n'a dɔndam lɛɛ haay ɔ, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ haay m bɪ m. K'a dɔ a ɔ, Timote bɪ mɔɔ nyɪ m am awɔɔ hɔ bɪ m sɔ, mɔɔ n'a ŋɔam, an a kɔsɪ mɔɔ ma.

¹⁸ Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ a mɪŋŋɔɔ busu, ŋn'a gingare ŋ ɔ, mɔɔ bɪ zem bɪ bɔr awɔɔ zi b'ɔ y.

¹⁹ Bɪ, kɔ Zuuba yɛ, mɔɔ zɛɛ awɔɔ zi b'ɔ zɔɔ, bɪ mɪŋŋabusurezannɔ wɔɔ meerbaarɔ bɛɛ mɔɔ nɪ m kam ma kɔ m a ma y, bɪ, m ka mɔɔ nawɔm ma kɔ m a dɔ kɔ ŋ yɪ panŋa m gɛ.

²⁰ Bala, Woso cirbɛɛ bɪ, meerbaarɔ mim bɛɛ y, zi panŋazaa k'a n'a bam bɪ mim m.

²¹ N kara awɔɔ lɛ n taa? Awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n bɔr a zi bara m m wɔ ɔ kɔ m nyaa ba kan a kɪ gɛɛ, kɔ m bɔr a zi ŋɔare m kan nyɪntabaa kɪ nɪ?

5

Jaandare mim

¹ Mɔɔ ma n n'a dɔndam lɛɛ kar ɔ, n ɔ, gɔaa ɪ jaan da awɔɔ barla, bɪ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ m nɔ wɔɔ bɪ yɛɛ ŋn'ɪ jaandare naa do lɔɔ da y, k'an bɔnyaa maam-maam bɪ tɔ ma. A dɔnda n nawɔɛ, n ɔ, awɔɔ gɔaa deem nɪ kan a zɪ lɔ kɪ.

² A ga a wom k'awɔɔ heer n a zar, a nyɪ ka mimbɔnyaa k'an awɔɔ bire ɔ bɪ minto, a gɔaa k'a naa ba bɔ a zi, an bɔkare, awɔɔ bɪ to an n'a mɪŋŋɔɔ busum.

³ Mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ kɪ y, bɪ mɔɔ heer ɪ kan awɔɔ kɪ, nɔɪnaaɔ bɪ, mɔɔ gɔaa k'a mim naa do ba bɪ dɔdɔ yar, ɪ ɔ b'ɔ mɔɔ n ta ɔ kan awɔɔ kɪ.

⁴ K'awɔɔ b'a so kɔ ma k'a mim naa do dɪnda, mɔɔ heer nyɪntam kan awɔɔ kɪ, wakati bɪ do ɔ bɪ, k'a gɔaa bɪ do dɔdɔ yar Zuuba Yeezuu tɔ kan a paŋŋa kɪ m.

⁵ K'a gɔaa bɪ do da Sɔtaana wɔ ɔ, k'a mesim n a zaar ba, k'a nyi bɪ n a da ma an bombɔre yɪ hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛŋ ɔ b'ɔ.

⁶ Awɔɔ n a ga m hɔɔ, a a mɪŋŋɔɔ busu y. N ɔ: «Nyɔnyɔɔ poore tɔkke ɪ nyisi derm haay.» Awɔɔ n bɔɔr naa do dɔ ra?

⁷ Naa tɔ ma bɪ, k'a mimbɔnyaa haay k'ɪ ɔ nyɔnyɔɔ gusire m bɪ bɔ a bire ɔ, k'a a da ma, a yɪ mɪŋŋa-mɪŋŋa ɪ ɔ, nyisi daa kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma bɪ m. Bala, sɪra nɔ ɔ, Woso awɔɔ hu bɔ, Yeezuu Krista zɛ bɪ tɔ ma. Yeezuu Krista bɔ kɔ ɔ kan sinnyɛem kɔ n tɪr a zɛ manɪ pakkɪ cɪbsa ma bɪ kɪ.

⁸ ɔ ɔ pakkɪ cɪbsa bɪ bɪ, bɪ, ɔ b'a bɪ bur kɔ nyɔnyɔɔ gusire n ta ma bɪ nɪ y. Nyɔnyɔɔ gusire bɪ do bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, mimbɔnyaabare m kan mɪsɪrbaa bɔnyaa bare kɪ. Bɪ, ɔ ɔ cɪbsa bɪ bɪ bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma m, naa k'a hɪ a ɔ, heer hu nɔ ɔ, sɪra nɔ ɔ.

⁹ Ci kɔ mɔɔ nyɪnta m a ba awɔɔ ma bɪ nɔ ɔ bɪ, mɔɔ hɪ awɔɔ m mɔɔ ɔ, a b'a zɛ kɔ ra kan jaandɔr kɪ y.

¹⁰ Durnyazanno kɔ jaandɔnno m, mɪnyɔɔzanno m, ŋnɪ konno, ŋn'ɪ yaa dam *wosobaawɔnno m nɔ wɔɔ, brɔɔ bɛɛ mɔɔ ɔ a b'a zɛ kɔ ra kan ŋ kɪ y. Kɔ gɔaa ɔ, a b'a lɛ dam nawɔnno ɔ, pakra m k'an bɔ durnya ɔ, kɔ n bɛɛ m a wer ta ɔ.

¹¹ Ayy... durnyazanno wɔɔ bɛɛ mɔɔ hɪ ŋ ma y, bɪ gɔaa k'a ɔ danyɪ n a mɪ Krista zuure nɔ ɔ, an bɔkare, jaandɔr m, gɛɛ mɪnyɔɔzaa, gɛɛ an nɪ yaa dam wosobaawɔnno m, gɛɛ tɔzarlezaa, gɛɛ bɛɛmirewaasɪzaa, gɛɛ hɔyɔrezaa bɪ. Bɪ zaa mɔɔ hɪ ma, baa kɔ hɔbɪre m, a b'a zɛ kɔ ra kan kɪ y.

¹² Mɔɔ bɛɛ n nɪ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ nɪ ŋ mɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar lɛ y. B'awɔɔ a ga m, a gɔɔɔ kɔ ŋ n'awɔɔ sokɔma nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

¹³ Kɔ durnyazanno wɔɔ nɪ, Woso n nɪ brɔɔ dɔdɔ yarm. K'a hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ ba, a a hɪ, a ɔ: «K'a la gɔaa k'a n'a bɔnyaa bam bɪ ra a bɔ a barla.»

6

Danyɪnɔ dɔdɔ ba kan kɔ kɪ mim

¹ A a ba lɔ, k'awɔɔ gɔaa deem ɪ mim m kan a mim kɪ, ta a tɪr a ɔ durnya dɔdɔkɔnno zi kɔ ŋ nɪ dɔdɔ bɪ ba, a lɔ a bɪr mim bɪ dam wosogɔɔɔ wɔɔ wɔ ɔ, kɔ ŋ n'a dɪnda?

² Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wosogɔɔɔ wɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka ra? Bɪ, k'awɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka, bɔ m awɔɔ bɪr a dam ma an nɪ minno poorerɔ nɔɔm dɪndare?

³ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wɔɔ zem bɪ malɛɛkarɔ dɔdɔ ka ra? Bɪ, bɔ m keere wɔɔ bɪ her mɪsɪrbaa naa minno dɔdɔ kare?

⁴ Kan naa kɪ haay, kɔ minno nɔɔn duro b'a da ɔ, b'awɔɔ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɪr dɪgare ŋ ma hɔsɪ a sokɔma nɔ ɔ rɔ wɔɔ sa a ŋ ba a dɔdɔkɔnno.

⁵ Naa do nyannɪ ba awɔɔ m na? Awɔɔ k'a m danyɪnɔ Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ɪ yɪre ɪ ɔ, awɔɔ gɔaa deem taan... ba ɔ, mindɔrezaa, k'a mim banka awɔɔ barla ra?

⁶ A n a ga m, kɔ danyɪnɔ n ta kɔ m dɔdɔkɔnno taa y, an lɛ da bɪ, a bɪ zore kɔ ŋ nɪ ta kɔ m basɪrakɔnno taa y.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, awɔɔ kɔrɔ ma maam-maam, ta k'awɔɔ nawɔm kɔ m dɔdɔkɔnno taa bɪ minto. Kɔ hɔ k'a bɪ tɪrga n y'a ba awɔɔ m, awɔɔ nɪ fir yɪre, a jɪra ta b'ɔ bɪ m. Kɔ hɔ n n'a yɔre awɔɔ m, awɔɔ n ye ma, k'a jɪra sɔ.

⁸ Bɪ, awɔɔ bɪr yem hɔɔ nɔɔn duro ma y, awɔɔ mɪŋŋɔɔ nɪ hɔ k'a bɪ tɪrga bam, an nɪ koor bam, bɪ, naa ba awɔɔ nawɔre a danyɪnɔ m.

⁹ Awɔɔ dɔ mɪŋŋa a ɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ bɪnce bɪ nyɪntam Woso cirbæ b'ɔ ra? A bɪ bra bɪmba a mɪŋŋɔɔ nɪ y. K'a dɔ a ɔ, jaandɛnno, kan wosobaawɔnno yaadɛnno kɪ, muno lannɔbɛnno, muno zinobɛnno, yaarɔ wɔta kan kɔ kɪ zanno,

¹⁰ konno, mɪnyɔɔzanno, bɛemirewaasɪzanno, gɔɔɔ tɔzarlezanno, hɔyonno, ŋ bɪnce bɪ nyɪntam Woso cirbæ b'ɔ y.

¹¹ Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnno nyɪnta ŋn'ɪ hɔɔ nɔɔn duro bam biisi. Bɪ, Woso awɔɔ hu bɔ, an mimbɔnyaarɔ nɔɔn duro gɔ awɔɔ ma, an awɔɔ bɔ ɔ a hɔ, k'a a so awɔɔ ɔ, a awɔɔ ba tɪrga a mɪm ɔ, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, Sent-ɛspri paŋŋa nɔ ɔ.

Hɔ kɔ sɪrakarezanno n a ga m,

ŋn'a ba y

¹² Gɔaa a da ma an a hɪ, a ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ mɔɔ n hɔ haay woo... ba.» Sɪra m, bɪ, hɔ haay bɛɛ n mɪŋŋa gɔaa n'a bam wa. Mɔɔ m da ma, m a hɪ, m ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ m hɔ haay ba.» Bɪ, mɔɔ b'a tom hɔ niŋŋɔ n mɔɔ ba a lɔ y.

¹³ Gɔaa bɪ dɔ a da ma an a hɪ sɔ, a ɔ: «Hɔbɪrɛ da n y'a ɔ gɔaa nɔ tɔ ma, n nɪ gɔaa nɔ da hɔbɪrɛ tɔ ma sɔ. Bɪ, Woso zem bɪ hɔbɪrɛ kan gɔaa nɔ bɪ kɪ zaar ba.» Sɪra m, bɪ, n nɪ wɔɔ mɛ bɪ da jaandare minto y, wɔɔ mɛ bɪ, ta an a wɔ ɔ Zuuba hɔ, Zuuba n ta ɔ wɔɔ mɛ bɪ daahan minto.

¹⁴ Bɪ, Woso k'a Zuuba Yeezuu mɪm bɔ ɔ bɪ, a wɔɔ mɪm bɔŋ ɔ sɔ a paŋŋa bɪ m.

¹⁵ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, awɔɔ mɛrɔ wɔɔ Krista mɛ vɛŋŋɔrɔ m na? Mɔɔ yɛrɛ m Krista mɛ vɛŋŋɔ sa m a ba lɔmɪŋŋahɛɛrezaa mɛ vɛŋŋɔ ra? Ayy..., fuga!

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, kɔ gɔaa a zɛ kɔ ra kan lɔmɪŋŋahɛɛrezaa kɪ, a zaa bɪ kan lɔ bɪ kɪ a ba n y'a ɔ deem na? Bala, Wosoci a hɪ a ɔ: «Ŋ hɪya haay a ba gɔaa deem.»

¹⁷ Bɪ, gɔaa k'a a zɛ kɔ ra kan Zuuba kɪ bɪ, a a ba ɛspri deem kan kɪ.

¹⁸ Naa minto bɪ, k'a a si jaandare lɛɛ. Mimbɔnyaarɔ vantɔɔ kɔ gɔaa nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ n a so a mɛ ɔ jilli y. Bɪ, jaandarezaa bɪ, mimbɔnyaa an n'a bare a mɛ bɪ m.

¹⁹ Gɛɛ, awɔɔ n a dɔ a ɔ, awɔɔ mɛ bɪ Sent-ɛspri cɛ m, Woso n a ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer ɔ ra? Bɪ minto bɪ, awɔɔ bɛɛ y'a so a mɪŋŋɔɔ ɔ dɔ ra? Woso y'a so awɔɔ ɔ.

²⁰ Bala, Woso hɔ bɔ gɔta an awɔɔ bɔmbɔ m. Bɪ minto bɪ, k'a hɔ k'a n'a lɛ bɔm Woso ɔ bɪ ba a mɛ bɪ m.

7

Lɔsare mim laakadarɛrɔ nyɪbɔɔrɛ

¹ Kɛɛrɛ naa, kɔ m minno k'awɔɔ mɔɔ lunlar ma ci ɔ rɔ wɔɔ nyɪ bɔ ɔ. Awɔɔ ɔ: «A mɪŋŋa kɔ gɔaa b'a zɔ lɔ ma y.»

² Bɪ, kɔ jaandare n a ga m bɪ, gɔaa biyɛə a ga m an bɪr a mɪŋŋa lɔ m, lɔ biyɛə n bɪr a mɪŋŋa zim m.

³ Bɪ, gɔaa yar b'a ga m an hɔ k'a lɔ b'a ga m bɪ ba a lɔ bɪ m, lɔ bɪ maam sɔ, a a ga m an hɔ k'a zim b'a ga m bɪ ba a zim bɪ m.

⁴ Bala, lɔ bɪ bɛɛ y'a so a mɪŋŋa mɛ b'ɔ y, a zim bɪ y'a so ɔ. Gɔaa bɪ bɛɛ y'a so a mɪŋŋa mɛ b'ɔ sɔ y, a lɔ bɪ y'a so ɔ.

⁵ A b'a gu kɔ ma y, k'a maam kɔ awɔɔ ma, k'a zɛkɔra da jum ɔ dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'a a da ma a toore yɪ a yaa da gɔta, bɪ, a b'a tɔ dɔmɪm k'awɔɔ a zɛkɔra da jum ɔ bɪ n maasɪrɛ ba y. K'a a ya, a a bɔ a bɪr kan kɔ kɪ, kɔ m bɛɛ m awɔɔ bɪ zem b'a da ma a bɪr a ma y, bɪ Sɔtaana yom bɪ ma an awɔɔ makra ba k'awɔɔ n a dɔ mimbɔnyaa nɔ ɔ.

⁶ Hɔ kɔ mɔɔ hɪ naa, lɛ bɛɛ mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ y, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, awɔɔ a da ma, a naa ba.

⁷ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, kɔ gɔaa haay do m mɔɔ m, bi, Woso gan wɔ gɔaa biyɛə ma a hɔnhɔ, a a ka gɔaa niɲɲɔ nɪ lɔ m, an a ka gɔaa vanta n'a dam ma, an mɪsɪrbaa ba bazabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa y'a ka mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ gɔɔɔ kɔ ɲ lannɔ gɪnga rɔ wɔɔ m, kan zonno wɔɔ kɪ m, m ɔ, ɲnɪ gɔɔta a deem maam amba mɔɔ m.

⁹ Bi, kɔ ɲ b'a dam ma ɲnɪ bɔr a mɪɲɲɔɔ ma, kɔ yaarɔ wɔɔ n lannɔ ka cɛ ɔ, kɔ zonno wɔɔ n zino sa. Kɔ ɲ y'a ba ncɪnaaɔ a jɪra, kɔ lɔ gɛɛ zim yɪrɛ letaama n a so ɲ ɔ, an bɪr bɪrɛ am sɛ hɔ bi m.

¹⁰ Lɛ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a cɪnta lannɔzannɔ wɔɔ m kan zinzannɔ wɔɔ kɪ m bi ba n nɪ: «Lɔ b'a gɔ a zim ma y.» Mɔɔ mɪɲɲa bɛɛ lɛ bi cɪnta y, Zuuba m.

¹¹ Kɔ lɔ a gɔ a zim ma, a b'a ya an zim sa y, k'a lɛ taa zim ma k'an a bɔ an aa kɔ ma kan a zim bi kɪ, an nyɪnta kan kɪ. Lɔ zim n a ga m sɔ an la a lɔ ra y.

¹² Kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ gɔɔta rɔ wɔɔ nɪ, mɔɔ nɪ meer bam kan ɲ kɪ, Zuuba bɛɛ y, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ ɲ nɪ bi ba n nɪ: «Kɔ kristagɔaa ta lɔ m, bi sɪrakarezaa bɛɛ m lɔ bi nɪ, lɔ bi m bɔkare an ye k'a nyɪnta kan kɪ, a bi la lɔ bi ra y.»

¹³ A n ta ɔ sɔ bi, kɔ lɔ kɔ kristagɔaa m zim ta ɔ, bi sɪrakarezaa bɛɛ y, an bɔkare an ye k'a nyɪnta kan lɔ bi kɪ, lɔ bi b'a bɔ ɔ y.

¹⁴ Bala, zim kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ a lɔ bi tɔ ma, lɔ kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ sɔ a zim bi tɔ ma. Kɔ ncɪnaaɔ bɛɛ, bɔ an nawɔm kɔ ɔ, ɪ ɔ, ɲ nyɪnɔ wɔɔ, dintim nyɪnɔ m Woso mɪm ɔ, an bɔkare ɲ y'a ba wosogɔɔɔ.

¹⁵ Kɔ basɪrakarezaa bi lɛ taa k'a gɔ a mim bi ma, k'an a gɔ ma. Zim kɔ kristagɔaa m bi, gɛɛ lɔ kɔ kristagɔaa m bi, a so a mɪɲɲa ɔ mim naa do nɔ ɔ. A n bɔkare, Woso k'a awɔɔ bir bi, awɔɔ bir a ɔ, k'awɔɔ n mɪsɪrbaa ba laafɪ nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, lɔ, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bi, a a da ma ɪbɪ n a ka ɪ zim bi n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm na? Gɔaa yar bi, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bi, a a da ma, ɪbɪ n a ka ɪ lɔ bi n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm sɔ ra?

Gɔaa biyɛə n jim hɔ kɔ Woso

a ka ɔ bi nɔ ɔ

¹⁷ Mɔɔ ɔ kɔ m hɔ vanta naa do hɪ awɔɔ m sɔ, hɔ naa do mɔɔ n'a dɪndam kristagɔɔɔ sokɔmarɔ m lɛɛ haay ɔ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, gɔaa biyɛə a ga m an mɪsɪrbaa niɲɲɔ kɔ Woso a ka ɔ dɔmɪm k'a a bir ma kan bi zu a ɔ bi ba.

¹⁸ Kɔ Woso gɔaa bir, bi ma bi a zaa gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a banɲɔgasɔrɛ bi nyaakɔm da y. Kɔ gɔaa vanta Woso a bir, bi ma bi, a zaa n gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a ka ma k'a gasɔ banɲɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ gɔaa gasɔ banɲɔ ɔ, gɛɛ k'a n gasɔ banɲɔ ɔ, hɔsɪ bɛɛ n bi y. Woso lɛrɔ wɔɔ zuure n hɔ.

²⁰ Gɔaa biyɛə n gɔɔta mɪsɪrbaa kɔ Woso a ka ɔ, a birle dɔmɪm ɔ bi m.

²¹ Kɔ nyɪnta ɪ ɔ lɔ, dɔmɪm kɔ Woso ɪ bir ɔ bi ma, ɪ bi ɪ hɔɔn kɔ a tɔ ma y, bi kɔ zaa ta ɔ k'ɪ ɪ da ma ɪ bɔ lombaa bi nɔ ɔ, k'ɪ zaa bi do sa.

²² Bala, lɔ kɔ Woso a bir k'an bi zu Zuuba ɔ bi, a ba b'ɔ soamɪɲɲaɔzaa Zuuba nɔ ɔ. Bi, soamɪɲɲaɔzaa kɔ Woso a bir sɔ bi, a ba b'ɔ Krista lɔ.

²³ Woso hɔ bɔ gɔta an awɔɔ bɔmbɔ m, a b'a ya a ye, a a ba gɔɔɔ lɔnnɔ y.

²⁴ M danyɪnɔ, amba mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ bi, gɔaa biyɛə a ga m, an gɔɔta an bɪr mɪsɪrbaa kɔ Woso a ka ɔ dɔmɪm k'a a bir ɔ bi bam Woso mɪm ɔ.

Bazanɔ kan nyɪmbɔnnɔ kɪ mim

²⁵ Kɔ bazanɔ wɔɔ mim nɪ, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ naa, Zuuba bɛɛ y'a cɪnta a ɔ, mɔɔ n a hɪ y, m hɔɔndare mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ, bi Zuuba barka ma bi, gɔaa kɔ n n'a dam ma, n n a mim si sɪra bi m mɔɔ m.

²⁶ Mɔɔ yɪ m hɔɔn dam mɔɔ ɔ, her-her dɔmɪm naa kɔrɛ minto bi, a mɪɲɲa kɔ baza n gɔɔta maam.

27 K'i ɪ jaan m sɔ, ɪbɪ ka ma k'i ɪ bɔ ɔ y, k'i ba jaan m, ɪbɪ ka ma k'i jaan zɛ y.

28 Bɪ, k'i ɪ jaan bɪ sa, mimbɔnyaa bɛɛ ɪ ba y, kɔ nyumbɔɛɛɛ a jaan sa sɔ, an mimbɔnyaa ba sɔ y. Bɪ, kɔ m a hɪ a m, gɔɔɔ kɔ η lannɔ ka ɛɛ ɔ, kan nyumbɔnnɔ kɔ η zino sa rɔ wɔɔ, η fir yɪɛ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ gɔta, mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n fir bɪ do yɪ y, bɪ minto m mɔɔ nɪ meerbaa naa do bam.

29 M danyɪnɔ, kɔ m a hɪ a m denter, dɔmum n gɔɔta wɔɔ m gɔta y. Bɪ tɔ ma bɪ, an a sa naa ma, gɔɔɔ kɔ η nɪ lannɔ m nɔ wɔɔ n a mɪsɪrbaa ba ɪ ɔ, η ba lannɔ nɪ y.

30 Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyi kam nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, η heer n a zar y. Gɔɔɔ kɔ η n'a heer nyɔɔm nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, η heer n nyɔɔ y. Gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔ sim nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, η ba hɔsɪ nɪ y.

31 Gɔɔɔ kɔ η nɪ durnya naa hɔ yɪm nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, η bɪr a yɪɛ y. Bala, durnya naa do k'a nɪ yɪm naa, cem an nawɔm naa.

32 Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ hɔɔn n bɪr kɔɛ y. Gɔaa k'a n lɔ sa bɪ, a hɔɔn an n'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma, an n'a kam ma kɔ Zuuba nɔ n yɪ a ra.

33 Bɪ gɔaa k'a lɔ n ta ɔ bɪ, a hɔɔn nɪ kɔm durnya minno ma, a ka a nawɔm ma k'a laare nɔ n yɪ a ra,

34 a hɔɔn m hɪya-hɪya. Maam sɔ bɪ, lɔ k'a ba zim nɪ y, kan nyumbɔɛɛɛ k'a n zim sa kɪ, a hɔɔn ηn'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma. N η n'a kam ma kɔ Woso n a so a ɔ jilli, a mɛ, kan a nyi kɪ nɔ ɔ. Bɪ lɔ k'a zim n ta ɔ bɪ, a hɔɔn an n'a dam durnya minno ma, a ka a nawɔm ma k'a zim nɔ n yɪ a ra.

35 Naa hɪ mɔɔ nawɔɛ awɔɔ mɪηηɔɔ daahan minto. M ka bɛɛ mɔɔ nawɔm ma kɔ m awɔɔ hɔɔn kɔ y. A ηɔa mɔɔ nawɔm k'awɔɔ m hɔ k'an mɪηηa an lɛ da bɪ ba, k'a hɔɔn bɪ nyɪnta hɪya-hɪya y, k'a kɔsɪ Zuuba ma bala.

36 Kɔ gɔaa jaan ta ɔ, a hɔɔn nɪ gasɔη ɔ gɔta, b'a bɪr a da ra a mɪηηa ma y, an a hɔɔn da a ɔ, a yaa a zɔ ma an yɪ mim, a a da ma, an a jaan bɪ sa. K'a naa ba, a n mimbɔnyaa ba y, kɔ η nɪ kɔ sa.

37 Bɪ gɔaa k'a a hɔɔn da, an hɔɔn bɔ ɔ a zim, bɪ pakra bɛɛ m kan kɪ, an a da a mɪηηa letaama ma, an a cɪnta a heer ɔ a zim, a ɔ, a bɪ lɔ sare y, a a ba mɪηηa.

38 Ncɪnaaɔ bɪ, gɔaa k'a nyumbɔɛɛɛ sa bɪ, a a ba mɪηηa, bɪ gɔaa k'a n a sa bɪ, a a ba mɪηηa an lɛ da.

39 Kɔ lɔ zim ta ɔ, gɔɔta a nawɔm an bɪr gɔaa bɪ do lɔ tee..., gɔaa bɪ mɪsɪrbaa tɛkka ma. Bɪ, k'a zim bɪ bɪ ga, a a so a mɪηηa ɔ kɛɛɛ, a a da ma, an bɔ an gɔaa vanta sa, bɪ kristagɔaa an n'a sam bala.

40 Bɪ, mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, k'a gɔɔta a n a ya an zim sa, a heer nyɔɔɛ an lɛ da, mɔɔ sɪra ka mɔɔ ɔ, Woso ɛspri ɪ kan mɔɔ kɪ sɔ, bɪ minto bɪ, k'a mɔɔ meerbaa bɪ si.

8

Mannɪrɔ sim sɔɛɛ wosobaawɔnnɔ ɛɛ ɔ

1 Ɔ wosobaawɔnnɔ mannɪrɔ sinnɔ wɔɔ mim dɪnda kɛɛɛ. Awɔɔ y'a hɪɛ, a ɔ: «Ɔ haay ɔ ta hɔɔɛ m.» Denter m, bɪ hɔɔɛ ɪ gɔaa dam mɪηηabusure ma. A n bɔkare ηɔare y'a kam gɔɔɔ sɪrakare n'a dam la.

2 Kɔ gɔaa y'a hɔɔn dare a ɔ, a hɔ dɔ, k'an a dɔ a ɔ, a n hɔ dɔ amba a a ga m bɪ nɪ y.

3 Bɪ, kɔ gɔaa Woso ηɔa, Woso bɪ zaa dɔ a gɔaa.

4 Kɛɛɛ naa, wɔɔ ɔ ga m ɔ wosobaawɔnnɔ mannɪrɔ wɔɔ sim sɔ gɛɛ? Wɔɔ dɔ ɔ ɔ, wosobaawɔm deem taan... ba ɔ an mɪsɪr durnya ɔ y, bɪ Woso vanta ba ɔ, kɔ Woso k'an ta ɔ deem bɪ bɛɛ y.

5 Bala, baa kɔ gɔɔɔ ɪ hɔɔ nɪηηɔɔ kɔ η nɪ brama gɛɛ tara ɔ birm wosoro, ηnɪ η ba denter sɔ wosoro kan zuubɔɔ kɪ,

6 a bɪ ncɪnaaɔ wɔɔ zi y, wɔɔ n a dɔ bɪ, Woso deem taan..., Zɪ bɪ m, a to hɔ haay ɔ a mɪηηa zi, wɔɔ n ta ɔ a tɔ ma. Bɪ Zuuba bɪ deem sɔ, Yeezuu Krista m, a mɪηηa tɔ ma m hɔ haay woo... n ta ɔ, a tɔ ma m sɔ wɔɔ n ta ɔ.

⁷ Bɪ, kristagooɔ haay bɛɛ naa do y. Gooɔnno kɔ η mim ka wosobaawoɔnno mannɔro sinno woo m bɪ, η gooɔta ηn'i η som, ηn'a hoɔn dare η ɔ, mannɔro woo ka n nawom wosoro paan...ro ɔ. Naa minto bɪ, kɔ η sɪrakare paɔɔa ba ɔ bɪ, η y'a hoɔn dare η ɔ, a kuro ma Woso mim ɔ, mannɔro woo sinno woo sore to ma.

⁸ Woo do, ɔ ɔ, hoɔbɪre bɛɛ ni woo zom Woso ma y, kɔ woo n a bɪ, a b'a dam ma an woo ba laatɔ Woso ma y, kɔ woo bɪ so a bɛɛ n n'a dam ma an woo zo Woso ma so y.

⁹ Bɪ, k'a dundo a zi, awoo ɪ soamɪɔɔ m k'a a hoɔnhɔ bɪ, b'a ba ka k'awoo soamɪɔɔ bɪ n a ka kɔ gooɔ kɔ η ba paɔɔa m cɪna Woso zuure bɪ no ɔ ro woo n a do mimbonyaa no ɔ y.

¹⁰ Bala, ɪbu k'i ho do bɪ, kɔ gɔaa kɔ paɔɔawarzaa m Woso zuure no ɔ b'ɪbu yɪ ɪ ni nyɪntam wosobaawom ce ɔ, ɪ n'a manni sim sore, naa y'a dam han denter la? A bɪ mannɔro woo sim som, bɪ n a heer ko ra?

¹¹ Yɪ a nawore ncɪnaaɔ, ɪbu k'i ho do bɪ minto, paɔɔawarzaa n a dom Woso ma, b'ɪbu danyɪ m, Krista mɪɔɔa n ga a to ma.

¹² K'awoo ɪ naa bam, a bonyaa awoo n'a bare a danyɔno paɔɔawarzaano woo m, an ni η heer warm kɔ ma, bɪ mimbonyaa naa do ba awoo nawom Krista m so.

¹³ Naa minto bɪ, kɔ moo do moo ɔ, moo danyɪ y'a dom mimbonyaa no ɔ, ho kɔ moo n'a bim to ma, k'a maam moo bɪ n yare m sim so fuga y, kɔ m danyɪ b'a do y.

9

Pol y'a mɪsɪrbaa kan a zibəə kɪ mim dɪndam

¹ Moo n m so m mɪɔɔa ɔ ra? Kristazibəəzaa bɛɛ m moo m na? Moo n woo Zuuba Yeezuu yɪ m mim m na? Zi kɔ moo ba Zuuba no ɔ, bɪ bɛɛ n'awoo m na?

² Kan gooɔ gooɔnno kɪ, kɔ kristazibəəzaa bɛɛ m moo ni, kan awoo kɪ, kristazibəəzaa m moo m. Bala, ho k'a n'a hɪnkam, a ɔ, kristazibəəzaa m moo m bɪ, awoo m, Zuuba no ɔ.

³ Ho kɔ moo n'a hɪre m ni m gumə dɪndam, gooɔ kɔ η ni mim kam moo ra ro woo lee bɪ ba n ni:

⁴ Moo n m ga m, kɔ gooɔ m hoɔbɪre kan hoɔmire kɪ ka m ɔ, m zibəə bɪ to ma ra?

⁵ Moo n m ga m, m lɔ sɪrakər sa k'an bɪr kan moo kɪ, m zaakurero woo no ɔ, amba kristazibəəzanno woo, Zuuba danno woo kan Pɪyɛɛr kɪ n'a bam bɪ m na?

⁶ Gee, moo kan Barnabas kɪ, woo y'ɔ ga m ɔ minto kɔ zi ba, ɔ ɔ mɪɔɔɔ tor m na?

⁷ Awoo ma cɪna, n ɔ, sɔrdaa tɪr a mɪɔɔa tɪr a zim k'a bɪr sɔrdaabaa bam na? Gee kɔ gɔaa dɪven go soɔn a ba zaa m k'a dɪven go bɪ nyɪ bɪ ra? Gee hoɔbɪro dundor b'a le m k'a hoɔbɪro k'a ni dore η ma ro woo nyonhi mi ra?

⁸ A b'a hoɔn da a ɔ, yo moo nawom ho kɔ gooɔ n'a bam tee... bɪ makrarɔ ma y. Bala, Moyiisi lero woo ɪ ho kɔ moo n'a hum naa hum so.

⁹ Bala, n y'a da lero woo duro ɔ, n ɔ: «ɪ bɪ ho du der k'a ni hoɔyaa zom bɪ le ma y.» A hɪ awoo ɔ, Woso bɪ ko a nawom dono ma,

¹⁰ gee meer naa do ba a ɔ woo to ma ra? Sɪra m, woo minto m n ni ho naa do gɔrsɪra ba. Bala, a a ga m, kɔ gɔaa k'a ni dam wom bɪ kan gɔaa k'a ni hoɔyaa zom bɪ kɪ n bɪr a gɪngare η ɔ, a y'a ho yɪm hoɔyaa bɪ jirle no ɔ so.

¹¹ Amba danwur ni hoɔyaa duum bɪ, woo lemim nyɪnta duu awoo m. Amba gɔaa k'a ni hoɔyaa zom bɪ, an n'a hoɔjirle yɪm bɪ, a hɪ awoo ɔ kɔ woo ɪ durnya hoɔnyɪ yɪre awoo zi, a bonyaa ra?

¹² K'awoo ɪ nyasum gooɔ vantoo m, k'a a ga m bɪ minto bɪ, woo bɛɛ awoo ni nyasum woo m an le da ra?

Bɪ, kɔ kristazibəəzanno woo m bɪ, ho kɔ woo ɔ ga m bɪ m bɪ. Bɪ woo n'ɔ ka ma k'awoo m naa ba woo ni y. Ye woo ɔ kore do haay ma, kɔ hoɔ b'a ta Krista lemim nyɪnta bɪ padare m toore y.

13 Awɔɔ dɔ, a ɔ, gɔɔ kɔ η nɪ Wosoɔe gɔta bɪ zi bam nɔ wɔɔ, hɔ kɔ gɔɔ nɪ zɛm nɪ Wosoɔe ɔ b'ɔ bɪ nɪ η hɔbɪɛ. Gɔɔ kɔ η nɪ Wosoɔe mannɪɔ zi bam nɔ wɔɔ, mannɪhɔɔ wɔɔ nɪ η hɔbɪɛ.

14 Maam sɔ bɪ, Zuuba lɛ ka kɔ n nɪ nyasɔ gɔɔ kɔ η nɪ lemim nyɪnta pa dam nɔ wɔɔ m.

15 Bɪ, mɔɔ nɪ m ka ma kɔ gɔɔ n a ba m m nɔnaaɔ y. Mɔɔ n ci naa do ba kɔ η nɪ hɔ ka m ɔ y. Kɔ mɔɔ ga, a jɪra mɔɔ m kɔ mɔɔ n hɔ yɛ, m zi kɔ mɔɔ n'a bam naa minto. Gɔsɪ bɪ mɔɔ mɪŋŋa lɛbɔɔɛ naa do yɔm mɔɔ nɪ y.

16 Bala, kɔ mɔɔ m, lemim nyɪnta bɪ pa dare bɪ, lɛbɔ a mɪŋŋa ɔ hɔ bɛɛ y. Pakra m kɔ mɔɔ n a pa da, bɪ, kɔ mɔɔ n a pa da, kɔ kɔsɪ n m yɪ.

17 Kɔ mɔɔ ɪ hɔɔn bɔ ɔ m zim, kɔ m zi naa do ba, mɔɔ ba n tɪr m mɪm dam kɔ Woso m ganwɔ m ma. Bɪ, kɔ mɔɔ da n y'a ɔ bɪ, zi kɔ n mɔɔ da ɔ bɪ mɔɔ n'a bam, mɔɔ bɪr dɔm hɔsɪ ma y.

18 Bɔ mɔɔ n'a yɪɛ a nɔ ɔ kɛɛɛɛ? Lemim nyɪnta bɪ kɔ mɔɔ n n'a pa dam vam bɪ m mɔɔ hɔ. Mɔɔ bɪr m kam ma kɔ nɪ lemim nyɪnta bɪ padare hɔ kɔ mɔɔ m ga m ka m ɔ y.

M tɔ mɔɔ nawɔŋ ɔ

kɔ gɔɔ n bombɔɛ yɪ

19 Soamɪŋŋaɔzaa m mɔɔ m, gɔsɪ lɔ bɛɛ m mɔɔ nɪ y. Bɪ, mɔɔ m mɪŋŋa ba gɔaa haay lɔ, kɔ m m da ma m a ka, kɔ gɔɔ gɔta n bombɔɛ yɪ sɪra ka Krista ɔ nɔ ɔ.

20 Kɔ mɔɔ ta m nɪ zi bam zɪfɔɔɔ barla, bɪ mɔɔ zɪfɔɔɔ mɪsɪɪbaa sa, kɔ m a ka kɔ η nɪ sɪra ka Krista ɔ. Baa kɔ mɔɔ bɪr zum Moyiisi lɛɔ ɔ bɪ, m mɪsɪɪbaa bɪ ba mɔɔ nawɔm ɪ ɔ, zu mɔɔ nawɔɛ η ɔ. Kɔ mɔɔ ɪ zi bam gɔɔ kɔ η nɪ zure η ɔ rɔ wɔɔ bɪɛyaa ɔ, a ba mɔɔ nawɔm maam, kɔ m m da ma m bɪr η nɪ Krista sɪrakare nɔ ɔ.

21 Kɔ mɔɔ ɪ gɔɔ kɔ η nɪ Moyiisi lɛɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ barla, bɪ mɔɔ m ba am η hɔ bɪ m, mɔɔ bɪr zum Moyiisi lɛɔ wɔɔ ɔ y, kɔ m a ka kɔ η nɪ sɪra ka Krista ɔ. A bɪr yɪɛ ɪ ɔ, mɔɔ ɪ bɪr zum Woso lɛɔ wɔɔ ɔ y, mɔɔ ɪ zure η ɔ, bala, mɔɔ ɪ zum Krista lɛ ɔ.

22 Kɔ mɔɔ ɪ gɔɔ kɔ paŋŋawarzaannɔ m sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ barla, bɪ mɔɔ m ba am η hɔ bɪ m, ɪ ɔ, paŋŋawarzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ η nɪ sɪra ka Krista ɔ. Nɔnaaɔ bɪ, kɔ ŋkɔɔ m, bɪ mɔɔ m ba am η hɔ bɪ m, kɔ m a ka, baa kɔ bɔ m, kɔ η gɔsɪnnɔ n bombɔɛ yɪ.

23 Naa woo... naa ba mɔɔ nawɔm lemim nyɪnta bɪ minto, kɔ m m hɔ yɪ sɔ.

24 Awɔɔ dɔ a ɔ, kɔ gɔɔ ɪ bra sim brasire zaŋŋa ɔ, η haay ɪ bra bɪ sim, bɪ deem taan... nɪ bra bɪ sire ganwɔɛ yɪm. Bɪ tɔ ma bɪ, k'a bra bɪ si mɪŋŋa k'a a ganwɔɛ yɪ.

25 Brasinno haay y'a mɛ tontɔm gɔta, k'a a da ma a yɪ lɛɛkarezaa, a ganwɔɛ yɪ. Bɪ, η ganwɔɛ bɪ, hɔ m an n'a zarm. Bɪ, kɔ wɔɔ nɪ, kɔ wɔɔ ɔ tontɔ ɔ, wɔɔ ganwɔɛ bɪ nyɪntam hɔ k'a bɪr a zaar bare y.

26 Bɪ minto bɪ, mɔɔ ɪ bra bɪ sim, bɪ mɔɔ bɪr a sim yaarsɪ y. Mɔɔ bɔ kɔ ɔ, kan zoobɛr kɪ, bɪ mɔɔ bɪr zoo bɪ bam kan lɛɛ tu kɪ y.

27 Bɪ, m mɛ bɪ mɔɔ n'a tontɔm, m n'a dam bar ɔ kɔɔkɔɔ, bala, mɔɔ lɛ baa kɔ m lemim nyɪnta pa da gɔɔ nɪ, kɔ Woso n bɔkare an bɪ mɔɔ bɔ a jɛ m, m bɔ vam nɪ y.

10

A bɪ wosobaawɔnnɔ da ɔ y

1 M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mim k'a wɔɔ zɪfɔɔɔ, wɔɔ yaabɔɔ yɪ, dɔmum kɔ η nyɪnta ɔ poo ɔ ŋn'ɪ zum Moyiisi ɔ bɪ tɔ da a nɔ ɔ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Woso a ka warkɔ n dɔ η ma jilli, η bra higɔta ma sɔ,

2 a bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, η haay batem si warkɔ bɪ kan higɔta bɪ kɪ ɔ, k'a zu Moyiisi ɔ.

3 Ŋ haay hɔbɪɛ k'a a tɔ Woso zi bɪ bɪ.

⁴ N n̄ hi k'a a to Woso zi sɔ bi mi, bala, ci deem ɪ nyɪnta ɔ, ci bi do hi η y'a mi. Ci bi, Woso y'a ka η ɔ, an n̄ zure η jε ɔ. Bi, ci bi do bi, Krista m.

⁵ Baa kan naa kɪ haay, η gɔɔ nyɪnta ɔ gɔta Woso nɔ n yɪ η la y, bala, η gɪnga, n η bir poo b'ɔ.

⁶ Ba minno nɔɔn duro ɔ, k'a hɔɔn dɪnda wɔɔ m, kɔ wɔɔ bi nyɪnta hɔɔ bɔnyaaro letaama n̄, amba η nyɪntam bi n̄ y.

⁷ A bi yɪ wosobaawɔnno daɔrezanno amba η gɔɔ gɔsɪnno n̄ y, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Gɔɔ wɔɔ nyɪnta k'a hɔ bi, k'a hɔ mi, ηn̄ bi wuti k'a sar ba.»

⁸ Amba η gɔɔ gɔsɪnno jaan da bi, ɔ bi jaan da y. Bala, jaan bi dare a ka, η gɔɔ bam tisi-tisi buhɪra a yaa n kaakɔ n gɪnga hindeem taan... nɔ ɔ.

⁹ Amba η gɔɔ gɔsɪnno Zuuba makra ba bi, ɔ bi Zuuba makra ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba b'a ka mɪnno m sakɔ dɪnda η ɔ, ηn̄ gɪnga.

¹⁰ Amba η gɔɔ gɔsɪnno kukur ba bi, ɔ bi kukur ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba bi, Woso malɛka k'a n̄ gɔɔ zɪnzε m bi, bɔr an bi η zɪnzε.

¹¹ Minno nɔɔn duro wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ yɪ, k'an nyɪnta makra, bi y'a ka n η da ci ɔ, kɔ wɔɔ m hɔɔn yɪ ɔ η tɔ ma, wɔɔ kɔ wɔɔ n'ɔ mɪsɪrbaa bam jε dɔmɪnno ɔ rɔ wɔɔ.

¹² Naa minto bi, gɔaa k'a n'a hɔɔn dare a ɔ, a b'a bare am η hɔ bi m bi, k'an dundo a zi k'a b'a do y.

¹³ Makrarɔ kɔ η n̄ gɔɔ yɪm nɔ wɔɔ y'awɔɔ yɪ bi, bi taalerazaa m Woso m, a b'a tore awɔɔ n makra yɪ k'an cem awɔɔ paŋŋa han y. Kɔ makra awɔɔ yɪ, a y'a kare awɔɔ m bɔ ɔ, k'a a da ma a bɔr la.

A b'a zε kɔ ra kan zinɔro kɪ y

¹⁴ M danyɪnɔ, naa minto bi, k'a ba wosobaawɔnno daɔre ma laatɔ.

¹⁵ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔɔntaɔrezanno n'awɔɔ m, bi tɔ ma m mɔɔ n̄ meer bam kan awɔɔ kɪ, k'a a hɔɔn da hɔ kɔ mɔɔ hɪ bi ma a dɪga a.

¹⁶ Ba wɔɔ tɪr ɔ so kɔ ma kɔ Zuuba tɔdaanoɔ hɔbɪrε bi bi bi, wɔɔ tɪr barka hɔmire bi barka da ɔ, ɔ a dɔ ɔ a mi, barka hɔmire bi kɔ wɔɔ n'a mim bi, wɔɔ ɪ zεkɔra yɪm kan Krista kɪ a ma bi tɔ ma. Kɔ wɔɔ bur bi jinjir ɔ a bi, wɔɔ ɪ zεkɔra yɪm sɔ kan Krista kɪ a mε bi tɔ ma.

¹⁷ Kɔ bur bi n deem bi, wɔɔ haay, mε deem zanno wɔɔ m sɔ, bala, bur deem bi wɔɔ ɔ da kɔ ɔ haay ɔ n'a bɪm.

¹⁸ K'a dɪga Israyel gɔɔ wɔɔ ma, η tɪr hɔɔ zɪnzε k'a manɪ ba η n̄ Woso ma, gɔɔ kɔ η n̄ manɪrɔ wɔɔ duro sim sɔm nɔ wɔɔ, a zε η nawɔm kɔ ra kan Woso kɪ.

¹⁹ Bi, mɔɔ meerbaa bi jɪ n bɔ n̄? A hɪ mɔɔ ɔ, hɔsɪ m wosobaawɔm kan a manɪ sim kɪ n na?

²⁰ Ayy...! Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, basɪrakɔnno wɔɔ, manɪrɔ wɔɔ ba η nawɔm zinɔro ma, a ka bεε η nawɔm Woso ɔ y. Mɔɔ lε baa k'awɔɔ n'a zε kɔ ra kan zinɔro kɪ y.

²¹ A n a ga m, k'awɔɔ n Zuuba hɔmire mi, k'a a ya, a zinɔro hɔ mi y. A n a ga m sɔ, k'awɔɔ n Zuuba hɔbɪrε bi, k'a a ya, a zinɔro hɔ bi y.

²² Gεε, a ηɔa wɔɔ nawɔm k'ɔ Zuuba da nɔmaa ma ra? A hɪ awɔɔ ɔ wɔɔ paŋŋa lε da m na?

Wosobaawɔnno manɪ sim

²³ Gɔɔ gɔsɪnno y'a hɪrε η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ hɔ haay ba.» Denter m, bi hɔ haay bεε n'a dam wɔɔ han wa. Kɔ η bi to ηn'a hɪrε η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ hɔ haay ba», kɔ η n'a dɔ η ɔ, hɔ haay bεε n'a kam wɔɔ n ta lεε Woso zuure nɔ ɔ wa.

²⁴ Kɔ gɔaa biyɔθ n bɪr a kam hɔ k'a n'a dam a mim han bi ma, a b'a ka a mɪŋŋa daahan ma y.

²⁵ Awɔɔ a da ma a hɔ haay k'a n̄ daasɪ ɔ si a bi, b'a bi laaka da a mim ma y, k'a b'a heer kɔ y.

²⁶ Bala, Zuuba y'a so tara burɔ ɔ kan hɔ haay k'a n a nɔ ɔ kɪ ɔ.

²⁷ Kɔ basrakakristaɔzaa awɔɔ bir a har ɔ k'a bɪ hɔ bɪ, k'awɔɔ ye a birle ma k'a ta, k'a yaa lee ku, kɔ bɔ n y'a ka a ɔ, k'a bɪ bala, a bɪ laaka da ma y, a yaa n'a heer kɔ.

²⁸ Bɪ kɔ gɔaa a hɪ a m, a ɔ: «Sim naa do manni sim m», a ba sɔ y, gɔaa k'a naa hɪ awɔɔ m bɪ minto, kɔ heer kɔre bɪ yɪ ɔ y.

²⁹ Bɪ, awɔɔ heer kɔre bɛɛ mɔɔ n'a hum ma y, gɔaa k'a sim bɪ mim hɪ awɔɔ m bɪ heer mɔɔ n'a hum ma. Bala, a n a ga m, kɔ gɔaa vanta heer m mɔɔ dɔdɔ yar y.

³⁰ Kɔ mɔɔ ɪ Woso barka dare m nɪ hɔ niɲɲə bɪre, bɔ m gɔaa vanta nɪ mɔɔ tɔ zarle an bɔkare mɔɔ Woso barka da, m n'a bɪre?

³¹ Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ hɔ awɔɔ n'a bɪre, gɛɛ hɔ awɔɔ n'a mire, baa kɔ bɔ awɔɔ n'a bare, k'a hɔ haay ba Woso leɔɔre minto.

³² A b'a ka, k'awɔɔ tɔ ma kɔ gɔɔɔ n a do mimbonyaa nɔ ɔ y. Kɔ zɪfɔ m, gɛɛ grekku m, gɛɛ kristagɔɔɔ kɔ Woso y'a sɔ η ɔ rɔ wɔɔ m, a b'a ka kɔ gɔɔɔ n a do y.

³³ Ncɪnaaɔ nɪ, mɔɔ miɲɲa nɪ m yonɔ ɔ, kɔ m yɪ miɲɲa gɔaa haay ma, hɔ haay nɔ ɔ. A ba kɔ mɔɔ nawɔre ncɪnaaɔ bɪ, mɔɔ bɪr m kam m miɲɲa daahan ma y. M ka mɔɔ nawom ma kɔ gɔɔɔ cir gɔta n daahan yɪ, kɔ η nɪ bombɔre yɪ.

11

¹ Amba mɔɔ nɪ Krista hɔbaa dɪndam bɪ, k'a mɔɔ hɔbaa sa sɔ.

Woso gɔɔɔ miɲɲazerle

² Mɔɔ yɪ m le bɔre awɔɔ ɔ, bala, awɔɔ ɪ mɔɔ tɔ dare a nɔ ɔ hɔ haay nɔ ɔ, an nɪ zum mɔɔ hɔdɪndarɛrɔ haay ɔ, amba mɔɔ dɪnda awɔɔ m bɪ m.

³ Bɪ, mɔɔ le taa k'awɔɔ n mim naa do dɔ: Yeezuu Krista m gɔaa yar haay leezaa, gɔaa yar m lɔ leezaa, Woso m Krista leezaa.

⁴ Gɔaa yar haay k'a hɔ ku a mim ma, k'a yaa da, gɛɛ an nɪ Woso le sim k'a so ra bɪ, a leezaa kɔ Krista m bɪ an n'a bɔɲ ɔ.

⁵ Bɪ, lɔ niɲɲə k'a n hɔ ka a mim la, an bɔkare a ɔ k'a yaa da, gɛɛ Woso le an n'a sim k'a so ra bɪ, a leezaa an n'a gore bɔɲ ɔ, bala, bɔ a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, a mim a a bɔ.

⁶ Kɔ lɔ le baa k'a hɔ ka a mim la, k'a n'a minkə zɪnzera. Bɪ k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, nyannɪ m kɔ lɔ n a minkə zɪnzera gɛɛ an a mim bɔ, k'a maam, k'an hɔ ka a mim la.

⁷ Gɔaa yar bɪ n a ga m an hɔ ka a mim la y. Bala, Woso bɔkɔɔrezaa m, a m Woso leɔɔre sɔ, bɪ gɔaa yar leɔɔre m lɔ m.

⁸ Bala, gɔaa yar n a to lɔ mɛ ɔ y, lɔ n y'a bɔ gɔaa yar mɛ ɔ.

⁹ Bɪ, Woso n gɔaa yar da lɔ tɔ ma y, lɔ a a da gɔaa yar tɔ ma.

¹⁰ Naa minto nɪ, lɔ n a ga m, an hɔ ka a mim la k'a hɪnka a ɔ, a zim n'a leezaa, malekarɔ tɔ ma.

¹¹ Kan naa kɪ haay, gɔaa b'a dam ma an a hɪ a ɔ, lɔ zibəə ba gɔaa yar ma y, b'a b'a dam ma sɔ an a hɪ a ɔ, gɔaa yar zibəə ba lɔ ma, Zuuba mim ɔ y.

¹² Bala, k'a nɪ yɪre ɪ ɔ, lɔ bɔ n y'a ɔ gɔaa mɛ ɔ bɪ, lɔ nɪ gɔaa yɪm. Bɪ naa haay a to a ɔ Woso zi.

¹³ K'a hɔɔn da ma a zim a dɪga a, a a ga m kɔ lɔ n yaa da Woso m b'a n hɔ ka a mim la ra?

¹⁴ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, nyannɪ m kɔ gɔaa yar minkə n bɪr jintə ra? Gɔaa woo... naa dɔ.

¹⁵ A n bɔkare kɔ lɔ minkə jintə bɪ n a leɔɔre, bala, minkə jintə bɪ ka n y'a ɔ lɔ ɔ, k'a mim bɪ gɔɔta vam y.

¹⁶ Kɔ gɔaa a ɔ, k'a bɪsɪ ka hɔdɪndare naa do ma, k'an a dɔ a ɔ, wɔɔ kan kristagɔɔɔ sokumarɔ wɔɔ kɪ, wɔɔ n minkə hɔ vanta m kɔ yɪnnɪbayɪ naa do bɛɛ y.

Zuuba tɔdaaɔɔ hɔbɪre mim

17 Ho k'a goota moo u ku m a hu bi, moo bi m le bore awoo u y. Bala, k'awoo tir a so ku ma k'a yaa da Woso m, ho k'awoo n'a bam sokomaro woo no u bi bur a dare awoo han y, awoo bo a nawore a je m.

18 Mim leekare ho bi, n y'a hu moo m, n u, k'awoo a so ku ma, b'awoo a gungu a honho. Moo y'a gungam moo u, a a da ma an yi sira.

19 Denter so, k'awoo a gungu a honho, bi n n'a kam n nu gooo ku taalrazanno m no woo do.

20 Bi, k'awoo a so ku ma, Zuuba hobire bi bure to ma bee y.

21 Bala, sokoma bi wakati u, g'aa biyee nu lare a munja hobire ra, maam bi, no u gooo gosunno zere, gooo gosunno n bokare hn'i bee mire an nu u zem.

22 Awoo har ba u, awoo nu ho bu u, a nu ho mi u ra? Gee a hu awoo u, k'a Krista gooo woo gore bo u, k'a a ya a nyannu da gooo ku u ba hosi m no woo ma ra? Bo moo n'a hire awoo nu, moo yi m le bore awoo u ra? Fugaa! Moo bi m le bore awoo u naa no u y.

23 Ho ku moo nyunta m a dunda awoo m bi, a ma moo u Zuuba Yeezuu zi: Gum ninjo ku n'a bam k'a Zuuba nyasu a ka ku n a ze bi, gunuu u bi do u, a munja bur sa,

24 an barka da Woso m, an bokare an a zunze an a jinjir, an a hu a u: «Naa do naa, moo me m, moo n a ka awoo to ma, k'a tir naa ba, a moo to da a no u.»

25 Hobire bi je u bi, a a ba maam so homire bi m, an a hu a u: «Homire naa do g'aa babaa daa k'an ta u keere moo ma minto bi m. K'awoo bor an nu homire bi mim, k'a tir a ba, a moo to da a no u.»

26 Bala, wakati haay, k'awoo nu Zuuba todaanoo bur bi bu u, an nu todaanoo homire bi mim bi, Zuuba munja ze awoo n'a pa dare, k'an tolle ba an bor.

27 Bi y'a ka g'aa k'a nu Zuuba todaanoo hobire bi bu m, gee an n'a homire bi mim, an Zuuba bo u bi, mim u kan ki, bala, a n diga Zuuba me bi kan a ma bi ki ma, hosi y.

28 G'aa biyee a ga m, an a munja lar an diga a k'a ju do munja ge, k'an a do an bur bi bi, an homire bi mi.

29 Bala, ku g'aa bur bi bi, an homire bi mi, b'a n a hoon da munja an a do a u, Zuuba me nu, a bi k'a u, an a mi bi, a munja dodo yarle a ka ma bi.

30 Naa to ma m, awoo barla gooo n ta u gota, u bi laafu y, gosunno n a ba yir, noon n g'nga.

31 Ku woo y'u munjo m heer daasu u zim, Woso bi woo dodo kare y.

32 Bi ku Woso woo dodo ka, a hu a u, k'awoo bo zaa u, ku woo bi nyunta durnya gooo k'a nu zem bi u dodo yar, an u da kore u ro woo barla dodo kare hinni u y.

33 Nc'naa bi, m danyoo, k'awoo a so ku ma k'a Zuuba todaanoo hobire bi bi, k'a do ku ma.

34 Ku no u g'aa zem, k'an lee ka an ho bi a har u, k'a b'a so ku ma, a a ka a munjo dodo yarle ma y.

Ko minno ku u goota ro woo nu, ku moo bi bor, moo broo bom ku zi.

12

Sent-Espri ganwoeroo mim

1 M danyoo, ku *Sent-Espri ganwoeroo woo mim bunce nu, moo le taa k'awoo n ho k'an ta a no u bi do munja.

2 Awoo do a u, nyunta k'awoo u basrak'anno biisi bi, wosobaawonno daore y'a so awoo u, awoo n a da ma an n'a bore u y.

3 Naa minto bi, moo le taa k'awoo n a do munja, a u, ku Woso Espri a so g'aa u, a zaa nu meer bam, a zaa b'a dam ma an a hu, a u: «Lerore kosi u kan Yeezuu ki y.» Bi gosi b'a dam ma so an a hu, a u: «Zuuba m Yeezuu m,» ku Sent-Espri bee y'a ka y.

⁴ Sent-Espri ganworerɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ, bi Espri deem-deem bi ni η kare.

⁵ Zibæero y'a hɔnhɔ n ta υ Zuuba ni guɔɔ dare η bare υ, bi Zuuba deem-deem bi zibæe m.

⁶ Zibæero zaarɔ y'a hɔnhɔ ta υ, bi Woso deem-deem bi n'a kam guɔɔ n'a dam zibæero wɔɔ duro bare ma.

⁷ Sent-Espri ι zi bam kan guaa biyæe ki ganworerɔ y'a hɔnhɔ m, bi naa ba an nawom k'a a da guɔɔ haay han.

⁸ Sent-Espri ι mindɔre meerbaa ganwore kam guaa deem υ. A n hɔdɔre meerbaa ganwore ka guaa vanta υ.

⁹ Sent-Espri deem-deem bi do ι sirakare ganwore kam guaa υ, a ι waare ganworerɔ kam guaa vanta υ sɔ.

¹⁰ A ι hoserlo bare ganwore kam guaa vanta υ, an ni Wosolesinnisora meerbaa ganwore kam guaa vanta υ sɔ. A ι esprirɔ dɔ n a bɔ kɔ zi ganwore kam guaa vanta υ, an ni leminno y'a hɔnhɔ hire kam guaa vanta υ, a ι leminno wɔɔ duro wusigere ganwore kam guaa vanta υ sɔ.

¹¹ Bi, naa woo... naa, Sent-Espri deem-deem bi zibæe m, an ni ganworerɔ wɔɔ jinjirm guaa biyæe m, a hɔnhɔ ma.

Kristagɔɔɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ,

bi, η deem

¹² Wɔɔ dɔ wɔɔ υ guaa me deem, an bɔkare a vɛnjɛro m hɔka, bi, guaa me vɛnjɛro k'a bi to an hɔka naa, me deem m bala, Krista maam sɔ.

¹³ Bala, wɔɔ haay woo... naa, Zuuba batem ka wɔɔ υ Sent-Espri deem-deem bi nɔ υ, k'υ yi me deem zanno, kɔ zɔfɔ m wɔɔ m, gɛɛ do vantɔɔ m wɔɔ m, kɔ lonnɔ wɔɔ m, gɛɛ soamɪŋŋaɔzanno m wɔɔ m, υ υ ba deem, Sent-Espri deem-deem bi n y'a ka wɔɔ υ, an wɔɔ han an bra wɔɔ ra.

¹⁴ Guaa me vɛnjɛro bi deem y, η hɔka.

¹⁵ Kɔ guaa gam a hi, a υ: «Kɔ wɔ bɛɛ m mɔɔ m bi, mɔɔ ba me bi barla y,» naa do a da ma an a ka, a bi nyɪntam me bi barla dɔ ra?

¹⁶ Kɔ guaa tɔr a hi a υ: «Kɔ mɪnyaa bɛɛ m mɔɔ m bi, mɔɔ ba me bi barla y,» naa a da ma an a ka a bi nyɪntam me bi vɛnjɛro dɔ ra?

¹⁷ K'a ι yɪre ι υ, guaa me bi jilli, mɪnyaa ni, guaa tɔr nyɪntam lɛɛ ka ra υ? Kɔ guaa me bi jilli, tɔr ni, guaa meeyaa nyɪntam lɛɛ ka ra υ?

¹⁸ Bi sira nɔ υ, Woso guaa me vɛnjɛro haay cɪncɪnta a bɪnce υ, a hɔnhɔ ma.

¹⁹ Kɔ guaa me vɛnjɛro wɔɔ jilli, vɛnjɛro deem ni, me bi nyɪntam ka?

²⁰ Ncɪnaaυ bi, guaa me vɛnjɛro wɔɔ hɔka bi me deem m.

²¹ Guaa mɪnyaa b'a dam ma an a hi a wɔ m a υ: «Ibɪ zibæe ba mɔɔ ma y.» Guaa mim b'a dam ma an a hi a ganno m sɔ a υ: «Awɔɔ zibæe ba mɔɔ ma y.»

²² A n lɛ da bi, guaa me vɛnjɛro k'ι υ, η nyɔɔdɔ ba υ fɪgaa rɔ wɔɔ, brɔɔ zibæe n ta υ gɔta kare.

²³ Wɔɔ me vɛnjɛro kɔ wɔɔ ni dɪgare η ma ι υ, η bi wɪstɪ rɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ ni nyasɔre η ni gɔta, niŋŋoo k'ι υ nyannɪ bɪncɛrɔ m nɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ ni nyasɔre η ni paan....

²⁴ Wɔɔ me vɛnjɛro kɔ η ni ta daure m nɔ wɔɔ bir a kam nyasɔre bi do ma y. Woso k'a guaa vɛnjɛro da bi, a zi bi ba a υ, kɔ vɛnjɛro kɔ η ba daure m nɔ wɔɔ n daure yi gɔta.

²⁵ A ba a υ maam, kɔ gɔngɔre bi nyɪnta me b'υ y, bi kɔ vɛnjɛro wɔɔ n bir nyasom kɔ m.

²⁶ Kɔ me vɛnjɛro deem ι fir yɪm, vɛnjɛro mɪsɪrɔ wɔɔ haay ι fir yɪm kan ki. Kɔ vɛnjɛro deem daure yi, vɛnjɛro mɪsɪrɔ wɔɔ haay y'a heer nyɔɔm kan ki sɔ.

²⁷ A n bokare, Krista me n'awoo m, a me bi vɛnjɛ n'awoo gɔaa biyɛ m, gɔaa biyɛ kan a bɛncɛ ki.

²⁸ Ncɛnaaɔ nɛ, Woso n gɔɔɔ bɔ ɔ an zibɛɛ ka η ɔ, kristagɔɔɔ wɔɔ barla. Lɛɛkare ma bi, kristazibɛɛzannɔ a η cɛnta. A hɛya hɔ ma bi, wosolesinnɔsorazannɔ a η cɛnta. A kaaku hɔ bi, hɔɔɔndagɔɔɔnzannɔ a η cɛnta. Bi je ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɛ hoserlo bare ganwɔre m nɔ wɔɔ m, kan yaabarɔ waare ganwɔrɛrɔ zannɔ ki, kan daahanzannɔ ki, kan lɛezannɔ ki, kan gɔɔɔ kɔ η nɛ leminno y'a hɛnhɔ hɛm zannɔ ki.

²⁹ K'awooɔ dɛga a naa, awoo n a dɔ a ɔ, η woo... bɛɛ m kristazibɛɛzannɔ ra? Nɛ woo... bɛɛ m wosolesinnɔsorazannɔ sɔ y. Nɛ woo... bɛɛ m hɔɔɔndagɔɔɔnzannɔ y. Nɛ woo... bɛɛ nɛ hoserlo bare y.

³⁰ Nɛ woo... bɛɛ nɛ yaabarɔ waare ganwɔrɛrɔ nɛ y. Nɛ woo... bɛɛ nɛ leminno y'a hɛnhɔ hɛre y. Nɛ woo... bɛɛ nɛ leminno wɔɔ wusigɛre y.

³¹ K'a ka ganwɔrɛrɔ kɔ η nɛ mɛnjɛ an lɛ da rɔ wɔɔ ma, kan a heer ki haay.

Bi, kɔ m zaa k'an mɛnjɛ an cem haay bi hɛnka a m kɛɛre.

13

Nɔare k'a a ga m an nyɛnta ɔ kristagɔɔɔ barla

¹ Baa kɔ mɔɔ ɪ leminno haay hɛm,

gɔɔɔ hɔ kan malɛkarɔ hɔ ki,

kɔ mɔɔ ba nɔare m, hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɛ y.

Bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ kan lɔmbɪr k'a nyɛ nɛ bɔm ki,

gɛɛ bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ, kan sɪsaka k'a nyɛ nɛ bɔm ki.

² A a da ma mɔɔ m wosolesinnɔsora meerbaa ganwɔre yɪ,

m bir hɔɔre m haay, m hɔ k'a a nyaakɔm da haay dɔ,

a a da ma mɔɔ m bir sɪrakare m haay,

m m dam ma m n'a kam ciro n'a gaare a bɛncɛrɔ ɔ,

lɛ meerbaa tɔkke ma,

kɔ mɔɔ ba nɔare m hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɛ y.

³ Kɔ mɔɔ bi to m m hɔnyɪ haay jir cicirzannɔ m,

m m da ma sɔ m yɛ fir ma, n m da sɛ re,

kɔ mɔɔ ba nɔare m, naa woo... naa, vam m.

⁴ Kɔ gɔaa ɪ nɔare m, a ɪ bɔrle a ma,

a ɪ hɔ mɛnjɛ bam gɔɔɔ m,

a bir jum bare y,

a bir a lɛ bɔre a mɛnjɛ ɔ y,

a bir a mɛnjɛ busure y.

⁵ Kɔ gɔaa ɪ nɔare m, a bir zi danɛnada bare y,

a bir a kare a mɛnjɛ daahan ma y,

a nɔ bir man ɔ zɔɔ-zɔɔ y,

a bir mim cɛntare a heer ɔ kan gɔaa ki y,

⁶ kɔ gɔaa ɪ nɔare m,

a bir a heer nyɔɔm zibɔnyaa bare ma y,

a heer a n'a nyɔɔm sɪra ma.

⁷ Kɔ gɔaa ɪ nɔare m,

a ɪ sugur bam hɔ haay nɔ ɔ,

a ɪ sɪra kam dɔmɪm haay,

a ɪ taaherle m tee...,

a ɪ yɛm kɔre do haay ma.

⁸ Nɔare nyare ba ɔ y.

Wosolesinnɔsora meerbaaɔ ganwɔre nyare,

lemunno y'a hõnhõ rõ wõõ hure nyare,
hõdõre nyam sõ.

⁹ Bala, wõõ n hõ haay dõ y,
wosolesinnisora zibæhõ kũ wõõ n'a bam sõ bĩ,
wõõ bir a bare an n'a gam kũ õ haay y.

¹⁰ Bĩ, kũ hõ k'an mĩnĩnĩ paan... bĩ bĩ bõr,
hõ k'a jirõ n ta õ bĩ nyare.

¹¹ Nyũnta kũ mõõ õ nyi bĩ, nyũnzẽmbaa meer mõõ n'a bare, m nũ m hõõn dare am
nyũ hõ bĩ m, m nũ nyũbaa hõõn m.

Bĩ kũ mõõ bĩ m ba gũaa burgũ bĩ, mõõ nyũbaa zibæhõ wõõ to.

¹² Her-her naa, bõ a õ kũ õ, ı õ, dũga wõõ nawõm jẽtũga õ,

hõ kũ wõõ nũ dũgam ma bĩ bir yũm fasti y,

bĩ dõmũm ı zem wõõ m b'a yũm garga ra haay.

Her-her naa, mõõ hõdõre jirõ ta õ, bĩ hinni bĩ do õ, mõõ hõ haay dõm, amba Woso
mõõ dõ mĩnĩnĩ bĩ m.

¹³ Kẽere naa, hõõ kaakõrõ nõõn duro n ta õ, bĩ ñ nyare ba õ y:

Sĩrakare m, bĩ taaheerle m kan ñõare kĩ,

bĩ ñõare ı le da ñ nũ haay.

14

Sent-Espri ganwõrẽrõ wõõ zibæhõ zaa

¹ K'a a ka kũ ñõare ma paan..., a a ka *Sent-Espri ganwõrẽrõ wõõ ma sõ kan a heer
kĩ haay, an le da bĩ, k'a a ka wosolesinnisora meerbaa ganwõrẽ bĩ ma.

² Bala, gũaa k'a nũ lemim y'a hõnhõ hũm bĩ, a hũ bæe a nawõm kan gũõõ kũ y, meer bĩ
ba a nawõm kan Woso kũ. Gõsĩ bir hõ k'a n'a hũm bĩ jũ mare y, hõõ kũ n y'a nyaakõm
da, an nũ ñ hũm Sent-Espri pañña m.

³ Bĩ gũaa k'a nũ Woso le sire an nũ som la bĩ, meer bĩ ba a nawõm kan gũõõ kũ, an
nũ ñ pañña dam la, an nũ ñ heer yom, an nũ ñ heer wõtã.

⁴ Gũaa k'a nũ lemim y'a hõnhõ hũm bĩ, a mĩnĩnĩ pañña an n'a dam la, bĩ gũaa k'a
nũ Woso le sire an nũ som la bĩ, sokõmagũõõ wõõ an nũ ñ pañña dam la.

⁵ Mõõ le taa k'awõõ haay n bir lemim y'a hõnhõ hũm, bĩ mõõ n a ñõa an le da bĩ,
k'awõõ ı Woso le sire an nũ som la, bĩ m jũra. Gũaa k'a nũ Woso le sire an nũ som la
bĩ, a le da gũaa k'a nũ lemim y'a hõnhõ hũm bĩ m, k'a maam lemim bĩ wusigõ a õ,
sokõmagũõõ wõõ n a jũ ma, an ñ pañña da ra.

⁶ M danyĩnõ, k'a hõõn da a dũga a. Kũ mõõ bõr awõõ zi, m nũ lemimno y'a hõnhõ
hure, bĩ Woso n hõ hũnka mõõ m, mõõ n a jũ dũnda awõõ nũ y, bĩ mõõ n awõõ hõdõre
da ra y, bĩ mõõ n Woso le si m so ra y, bĩ mõõ n hõ dũnda awõõ nũ y, nẽnãaõ bĩ
lemimno y'a hõnhõ kũ mõõ n'a hũm bĩ nyõõdõ y'awõõ ma ka?

⁷ A do m naa sõ kan sarbare mõdrõ kũ. Kõnnũ gẽe hir, kũ ñ nyi bir bõm mĩnĩnĩ,
gũaa y'a bam lõ k'a a tor ka kõnnũ bĩ, gẽe hir bĩ mã?

⁸ Kũ n huure hẽ kũ gũõõ n bõ ñnũ ta yar ma, kũ huure bĩ nyi bir bõm zore, gũõõ
y'a bam lõ ñn'a dõ ñ õ, a bir n nawõm yarbare ma, k'a banka a ta?

⁹ A do m bĩ sõ kan awõõ kũ. K'awõõ lemim y'a hõnhõ hũ, bĩ lemim bĩ do jũ bir mare
y, ñ y'a bam lõ k'a hõ k'awõõ n'a hũm bĩ dõ? A bõ kũ õ, ı õ, meer awõõ n'a bam vam.

¹⁰ Lemimno ı durnya naa õ gota ñn'a hõnhõ, bĩ ñ woo... naa, ñ jũ ta õ.

¹¹ Bĩ, kũ mõõ bir lemim kũ gũaa n'a hũm kan mõõ kũ bĩ mare, a zaa ı dũgam mõõ
ma saana kan a kũ, mõõ nũ dũgare a zaa ma saana sõ.

¹² Nẽnãaõ bĩ, k'awõõ nũ Sent-Espri ganwõrẽrõ wõõ ñõam paan... bĩ, k'a ka
ganwõrẽrõ kũ ñ n'a kam kristagũõõ sokõma bĩ n ta leẽ strakare nõ õ rõ wõõ ma,
k'awõõ n ñ yũ gota.

¹³ Bɪ y'a ka, gɔaa k'a nɪ lemim y'a hɔnhɔ hum b'a ga m, an a yɛ Woso han, kɔ Sent-Ɛspri n leminno wɔɔ wusigɔre ganwɔre ka a ɔ sɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m lemim vanta m, mɔɔ heer ɪ yaa bɪ dare nɔ ɔ, bɪ mɔɔ bɪr hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bɪ jɪ mare y.

¹⁵ Ncɪnaaɔ naa, bɔ mɔɔ n n'a bare? Mɔɔ yaa dam lemim y'a hɔnhɔ bɪ m, bɪ mɔɔ yaa dam lemim kɔ gɔɔɔ n'a mam bɪ m sɔ. Mɔɔ laa lɔm lemim y'a hɔnhɔ bɪ m, bɪ mɔɔ laa lɔm lemim kɔ gɔɔɔ n'a mam bɪ m sɔ.

¹⁶ Bala, k'ɪbɪ ɪ yaa dam Woso m barka lemim y'a hɔnhɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntam sokomagɔɔɔ wɔɔ barla, bɪ η n hɔsɪ dɔ naa nɔ ɔ rɔ wɔɔ y'a bam lɔ k'a hɪ a ɔ «Amina» ɪ barka yaa bɪ dare ma? Bala, η bɪr hɔ k'ɪbɪ n'a hum bɪ jɪ mare y.

¹⁷ A a da ma, ɪbɪ barka yaa bɪ dare bɪ m bɪr mɪŋŋa gota, b'a bɪr a dam gɔɔɔ vantɔɔ wɔɔ han sɪrakare nɔ ɔ y, kɔ η bɪr hɔ k'ɪbɪ n'a hum bɪ mam bɪ tɔ ma.

¹⁸ Mɔɔ ɪ Woso barka dam, kɔ mɔɔ n nɪ leminno y'a hɔnhɔ hum gɔta, an cem awɔɔ haay han bɪ minto.

¹⁹ Bɪ, kɔ mɔɔ ta m nɪ kristagɔɔɔ sokoma barla, kɔ mɔɔ meerbaanyɪ ba soor gɔɔɔ n a ma an a da η han, a jɪra kɔ mɔɔ n meer ba yɔɔgɔ lemim vanta m.

²⁰ M danyɪnɔ, a bɪ tɪr a hɔɔn da am nyɪnzɛennyɪnɔ hɔ bɪ nɪ y, k'a tɪr a hɔɔn da am gɔɔɔ burgurɔ hɔ bɪ m. Bɪ kɔ mimbɔnyaa bɪnce nɪ, k'a yɪ am nyɪnzɛennyɪnɔ hɔ bɪ m.

²¹ N y'a gɔrsɪra ba Wosoci bɪ nɔ ɔ, n ɔ:

Do k'a nɪ lemim vanta hum mɔɔ n'a sare,

m meer ba kan Israyel do bɪ kɪ, saanɔɔ mɔɔ nɪ η sare,

m meer ba kan η kɪ, baa kan naa kɪ haay η b'a tɔr kam mɔɔ ma y.

²² Naa minto bɪ, leminno y'a hɔnhɔ hɪre bɪ, makra a n'a hɪnkam basɪrakɛnno wɔɔ m, a bɪr hɔsɪ hɪnkam sɪrakɛnno wɔɔ nɪ y, bɪ, wosolesinnɪsora meerbaa ganwɔre bɪ, makra a n'a hɪnkam sɪrakɛnno wɔɔ m, b'a bɪr hɔsɪ hɪnkam basɪrakɛnno wɔɔ nɪ y.

²³ K'awɔɔ a so kɔ ma haay, a a da kɔ ɔ haay an nɪ lemim y'a hɔnhɔ hɪre, kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔsɪ dɔ a nɔ ɔ rɔ wɔɔ gɛɛ basɪrakɛnno bɪ gasɔ awɔɔ zi, η b'a hɪre η ɔ, hɔɔzanno n'awɔɔ m na?

²⁴ Bɪ k'awɔɔ haay ɪ Woso lɛ sire an nɪ som la, kɔ basɪrakɛr, gɛɛ gɔaa k'a n hɔsɪ dɔ naa nɔ ɔ bɪ, gasɔ awɔɔ zi, a y'a dɔre a heer ɔ a ɔ, a y'a bɔnyaa bam, hɔ k'a n'a mam bɪ y'a kare an a dɔ a ɔ, a kɔrɔ ma, gɔaa haay n'a dɔdɔ yarm.

²⁵ Hɔ k'a n'a heer ɔ haay bɔm garga ra, bɪ n a ka an kukurɛ zɛ Woso taa, an Woso da ɔ, an kasetɪ ka, a ɔ, Woso y'awɔɔ bire ɔ, denter.

Hɔ haay a ga m an ba an a ga kɔ ɔ kristagɔɔɔ sokoma nɔ ɔ

²⁶ Bɔ y'a ga bare m keere? K'awɔɔ tɪr a so kɔ ma, kɔ gɔaa ɔ k'a laa lɔ, gɔaa vanta k'a hɔ dɪnda, Woso n hɔ hɪnka gɔaa vanta m k'a n'a hɪ, kɔ gɔaa vanta ɪ lemim y'a hɔnhɔ hɪre m sɔ, deem nɪ lemim bɪ wusigɔre nɪ, naa woo... naa, a a ga m an ba sokomagɔɔɔ wɔɔ haay sɪrakare talɛɛ tɔ ma.

²⁷ K'awɔɔ tɪr meer ba lemim y'a hɔnhɔ nɪ, kɔ gɔaa hɪya gɛɛ kaaku bala n meer bɪ ba lemim y'a hɔnhɔ bɪ m, deem-deem, kɔ gɔaa deem n a si an bɪr a wusigɔre.

²⁸ Kɔ gɔaa ba ɔ an nɪ lemim y'a hɔnhɔ bɪ wusigɛm sokoma bɪ nɔ ɔ, kɔ lemim y'a hɔnhɔ hɪre zanno wɔɔ n ze pi, ηnɪ bɪr a hɪre a heer ɔ, ηnɪ bɪr meer bam kan Woso kɪ.

²⁹ Kɔ wosolesinnɪsora meerbaa ganwɔre bɪ nɪ, kɔ gɔaa hɪya gɛɛ kaaku m Woso lɛ bɪ si, ηnɪ so ra. Kɔ gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ n a tɔr ka η meerbaarɔ wɔɔ ma mɪŋŋa, ηnɪ dɪga a Woso meerbaarɔ m denter gɛ.

³⁰ Kɔ Woso hɔ hɪnka gɔaa vanta m gɔɔɔ wɔɔ barla k'a n'a hɪ, kɔ gɔaa k'a lɛɛ ka an nɪ meer bam bɪ n ze pi, kɔ bɪ n a hɔ bɪ hɪ.

³¹ Awɔɔ a da ma a Woso lɛ si a so ra haay, bɪ k'a bɪr a bam deem-deem, kɔ gɔaa haay m daahan yɪ a nɔ ɔ, ηnɪ paŋŋa yɪ ηnɪ ta lɛɛ.

³² Wosolesinnisorazanno woo a da ma, ηn'a da a miηηoo ma,

³³ amba kristagoo sokumaroo haay n'a bam bi m. Bala, Woso le baa warkuma ma y, ho haay n ba laafu an a ga ku o bi an n'a ηoam.

³⁴ K'awoo tir a so ku ma, ku lanno woo n ze pi, η ba le m k'a meer ba sokuma no o y, ηni nyinta su... ηni bir a tor kam amba Moyiisi lero a hi bi m.

³⁵ Ku η le taa k'a laaka da ho niηηo ma k'a ju do, ku η n'a to ηn'aa laaka da a zino han har o. A bi zore ku lu m meer ba sokuma no o y.*

³⁶ A hi awoo o Woso lemim bi, a to a o, awoo zi ra? Gee, a gunga awoo o, awoo n ta m a minto ra?

³⁷ Ku g'aa y'a gungare a o, wosolesinnisorazaa n a mi, gee a i m'isirbaa bam Sent-Espri panηa no o, k'a n'a do a o, ho ku moo gorsira ba awoo ma naa, Zuuba miηηa le m.

³⁸ Ku g'aa a o, a bi yem ho ku moo hi naa ma, k'a do a o, Woso n a zaa do Sent-Espri panηa m'isirbaa bare zaa y.

³⁹ Ncinaas bi, m danyino, k'a ka wosolesinnisora meerbaa ganwore bi ma kan a heer ki haay, b'a b'a ta g'oo ku η ni lemim y'a honho hum no woo m toore y.

⁴⁰ Bi k'a ka ma, ku ho haay woo... n ba an a ga ku o, warkuma bi yi o y.

15

Krista mumbore mim

¹ M danyino, lemim nyinta ku moo pa da awoo m, awoo n a si, a g'oota a sira ka o kookoo bi, moo n'a to dare a no o.

² Lemim nyinta bi do n'awoo bombom, k'awoo nyasom amba moo pa da awoo m bi m. Bi k'awoo n nyasom miηηa, sira k'awoo ka bi bom vam.

³ Lee moo ka m ho ku n y'a dunda moo m bi dunda awoo m. A i yire i o, Krista ga woo mimbonyaaroo to ma, amba n y'a da Wosoci o bi m.

⁴ N y'a bir, an a mum bo o a domum kaaku hinni o, amba Wosoci a hi bi m.

⁵ A a hinka Sefas m, bi je o an a hinka buerehuyoo k'a η bo o ro woo m.

⁶ Domum vanta o, an a hinka woo danyino kristagooo bam zorsoor m le deem, g'oo woo duro g'osunoo gunga, g'ota g'oota ηni m'isir.

⁷ Naa je o, a a hinka Zakki m, an b'a hinka kristazibeezanno woo m haay.

⁸ Nawonno woo... je o, an b'a a hinka moo m so, moo ku moo bo ku o kan nyi k'a yi b'a domum n a ku bi ki bi.

⁹ Bala, moo m kristazibeezanno woo haay poore, moo n m ga m, ku n ni m bir kristazibeezaa y, bala, moo fir ka Woso g'oo sokuma ma.

¹⁰ Bi, m ba ku moo o g'aa niηηo her naa, Woso barka bi to ma m, b'a barka bi n bo vam moo gor zi y. Bi moo zi ba, m le da η haay ra, bi moo miηηa bee y, Woso barka k'a ni kan moo ki bi m.

¹¹ Bi, ku moo ni lemim nyinta bi pa dare, gee zibeezanno vantoo woo ni, bi bee pakra ba y. Lemim deem woo n'a pa dam, bi lemim bi do awoo sira ka o bi.

Gaeno mumbore mim

¹² Woo y'a pa dam o o, Krista a mum bo o gaeno bire o, b'a a ba lo awoo g'oo g'osunoo n'a hire η o, gaeno b'a mum boη o?

¹³ Ku gaeno mumbore ba o, k'a maam, Krista n a mum bo o wa.

¹⁴ Bi k'a i yire i o, Krista n a mum bo o, woo pa bi dare ju ba o wa. B'awoo sira bi kare vam so wa.

¹⁵ Bi, ku ncinaas m, ηjaar kaseti zanno m woo m Woso mim bi no o. Bala, woo hi o o, Woso Krista mum bo o gaeno bire o, bi ku g'oo bir a mum boη o, k'a maam Woso n Krista mum bo o y.

* **14:35 14.34-35** *Ciro gusinno niηηoo no o, buncero noon duro i sapitir 14 bi nyare ma.*

¹⁶ Kɔ gæno bir a mum bɔŋ ɔ, k'a maam Krista n a mum bɔ ɔ y.

¹⁷ Bɪ kɔ Krista n a mum bɔ ɔ, sɪra awɔɔ ka nɪbɪ, awɔɔ gɔɔta an n'a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ tee....

¹⁸ Naa k'a hɪ sɔ a ɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Krista ɔ, ŋnɪ bɔkare ŋnɪ gɪnga rɔ wɔɔ ɪ nyaanle nɔ ɔ.

¹⁹ K'a ɪ yɪre ɪ ɔ, her mɪsɪrbaa naa daahan tɔ ma m bala wɔɔ n sɪra ka Krista ɔ, yaanda bare paan... zanno m wɔɔ m, an cem gɔɔɔ haay han.

²⁰ B'a bɪ nɔɪnaaɔ y, Krista a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ paan.... Lɛɛ a ka an a mum bɔ ɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ n b'a mum bɔ ɔ sɔ.

²¹ Bala, gɔaa deem y'a ka zɛ n bɔr durnya ɔ, gɔaa deem tɔ ma m sɔ, gæno n'a mum bɔŋ ɔ.

²² Adam minto y'a ka gɔɔɔ n ta ɔ, bɪ y'a ka gɔɔɔ nɪ gɪngam sɔ. Bɪ gɔɔɔ kɔ ŋ y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ rɔ wɔɔ haay y'a mum bɔŋ ɔ, Krista tɔ ma sɔ.

²³ Bɪ, mɪmbɔurɛ bɪ bɪnce ɔ, yɪ a nawɔre nɔɪnaaɔ: Krista m lɛɛkarezaa, a lɛɛ ka an a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ. K'a b'a bɔ an bɔr kɛere, gɔɔɔ k'a sɔ ŋ ɔ rɔ wɔɔ y'a mum bɔŋ ɔ.

²⁴ Naa jɛ ɔ, Yeezuu Krista zinɛro wɔɔ kan a cinno kɪ paŋŋa zaar bam, a paŋŋazanno kɔ ŋ nɪ durnya ɔ haay paŋŋa zaar bam. K'a ŋ paŋŋa zaar ba, bɪ jɛ ɔ, durnya nyare, an bɔkare an cirbæ kɔ Woso a ka ɔ bɪ da Zɪ Woso wɔ ɔ.

²⁵ Bala, a a ga m, k'an a sɔ cirbæ ɔ, kɔ Woso n tolle ba, an a ka an bɔr a jɪnno ra, an tɔntɔ ŋ la.

²⁶ Jɪm k'a nɪ gɔɔtam jɛ ɔ, n n'a zaar bam bɪ n zɛ m.

²⁷ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Woso a ka hɔ woo... n'a ganno taa.»

Bɪ Wosoci bɪ k'a hɪ a ɔ, hɔ haay woo... y'a taa bɪ, a ba Woso mɪŋŋa burɔ ɔ wa, bala, Woso mɪŋŋa y'a ka an nɪ hɔ haay woo... burɔ ɔ.

²⁸ Bɪ, kɔ Woso b'a ka Krista nɪ hɔ haay burɔ ɔ, Krista mɪŋŋa k'a m Woso Nyɪ bɪ y'a mɪŋŋa zerm Woso taa, bala a y'a ka an nɪ hɔ haay burɔ ɔ. Yɪ a nawɔre nɔɪnaaɔ, Woso mɪŋŋa m bɪ nyɪntam hɔ haay sɔurezaa, gɔɔɔ haay burɔ ɔ.

²⁹ Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ, bɔ gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ batem sim gæno tɔ ma rɔ wɔɔ n'a bare? Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ denter, bɔ tɔ ma m ŋnɪ batem sire ŋ minto?

³⁰ Bɪ bɔ m sɔ wɔɔ mɪŋŋɔɔ, wɔɔ nɪ yem wɔɔ zibæ bɪ nɪ wɔɔ dam mim kɔsɪ le ɔ?

³¹ Mɔɔ mɪŋŋa, dɔmum biyæ mɔɔ ɪ zɛ le ɔ. M danyɪnɔ, naa hɪ mɔɔ nawɔre awɔɔ m, kɔ mɔɔ heer nɪ nyɔɔre awɔɔ minto Zuuba Krista nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

³² Gɔɔɔ fir ka mɔɔ ma Efɛzɪ ɔ naa ɔ, ɪ ɔ poohɔɔ nɪ ŋ mɪ, mɔɔ m zoo ba kan ŋ kɪ kɔɔkɔɔ. Kɔ naa ba mɔɔ ɔ durnya naa do hɔ yɪre tɔ ma, a nyɔɔɔ m bɔ nɪ? Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ, k'a maam k'a ba amba bɔɔr naa do a hɪ bɪ m: «Ʋ ɔ da hɔbɪre bire le ɔ bala, k'ɔ bɪr bɛɛ mim bala, bala, booti m, ɔ gɪngam.»

³³ A bɪ bra bɪmba a mɪŋŋɔɔ nɪ y. Bala, n ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ kan zukuuro bɔnyaarɔ kɪ, a ba a nawom gɔaa bɔnyaa sɔ.»

³⁴ K'a a bɔ hɔɔn danŋada k'awɔɔ n ta m b'ɔ, k'a mimbɔnyaabare to fastɪ. Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnno n Woso dɔ cɪna y, awɔɔ nyannɪ n bɪ.

Gæno wɔɔ y'a mum bɔŋ ɔ

mɛ vanta m

³⁵ A a da ma gɔaa n laaka da a ɔ, gæno y'a bam lɔ ŋn'a mum bɔ ɔ? Kɔ ŋ y'a mum bɔ ɔ, ŋ mɛ bɪ yɪm lonlo?

³⁶ Hɔɔnwarzaa ra, hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, k'an ga a bɔm na?

³⁷ Bɪ hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, kɔ yɪryaa m gɛɛ hɔ vanta m, hɔ bɪ yaa ɪbɪ n'a duum, a gɔ bɛɛ ɪbɪ n'a sɔɔn wa.

³⁸ Ba ɪbɪ duu bɪ, bɪ Woso a ka an bɔ, a do n a hɔ kan hɔyaa do vantɔɔ kɪ, amba Woso mɪŋŋa le n taa bɪ m, hɔyaa do biyæ y'a hɔ.

³⁹ Hoo misuro haay ku η ni ta σ rō nōom, biyөө me y'a hō. Goo mero y'a hōnhō, poo kan harhōo ki, bennō ki, zōnō ki mero y'a hōnhō sō.

⁴⁰ Hoo ku η ni brama rō wōo kan hōo ku η ni tara burō σ rō wōo ki y'a hōnhō, η gōere y'a hōnhō sō.

⁴¹ Wosogure lēegure y'a hō, mom hō y'a hō, monyaaro lēegure y'a hōnhō sō, monyaaro muηηōo lēegure le dinda ku m.

⁴² Yi a nawore ncinaaσ sō gæno mumbōore ma. Ku n ta k'a yaa gər bir, a do m ba n tir hōyaa duu bi m. Gər bi hō vōnrezaa m, bi k'a b'a mīm bō σ, a bi vōnm dō y.

⁴³ Gər ι yire ι σ, hō nyōōdōwarzaa m, paηηawarzaa m sō n n'a birm maam, an bōkare an n'a mīm bōη σ an ni lēbōore m kan paηηa ki m gōta.

⁴⁴ Gər birle ι yire ι σ, tara burō hō n n'a birm bala, an bōkare k'a b'a mīm bō σ, a me b'a ba arzana me. K'σ n ni tara burō σ naa σ naa, ku me ta σ, arzana σ, me nyūntaη σ sō.

⁴⁵ Naa tō ma m, n y'a gōrsira ba Wosoci b'σ, n σ: «Gōaa lēekarezaa Adam a ba gōaa misir. Bi Krista bō ku σ ι σ, Adam hīyaazaa m, bi bōr a σ, je σ, b'a m Espri k'a ni misirbaa kare.»

⁴⁶ Bi lēekare me k'an ta σ bi, me ku Woso Espri a ka bi bēe m bi, durnya hō m bi. Woso Espri n'a kam bi, ze bi n nawōm je σ.

⁴⁷ Gōaa lēekarezaa bi, durnya gōaa m bi, a bō n y'a σ taa σ. Gōaa hūyazaa bi, a to b'σ arzana σ.

⁴⁸ Gōaa ku durnya gōaa m bi, durnya gōōo wōo bō bi re, gōaa ku arzana gōaa m bi, arzana gōōo wōo bō bi re sō.

⁴⁹ Dūtaa naa, wōo bō durnya gōaa bi re, Bi, dōmum ι zem, wōo n bi zem bi bō arzana gōaa bi re sō.

⁵⁰ M danyūnō, mōō σ ku m a hi m σ, gōaa b'a dam ma an gasū Woso cirbēō b'σ, a mesim ni y. Hō k'a ni vōnm bi b'a dam ma an hō k'a bir vōnm bi yi y.

⁵¹ K'a dīga a, ku m hō ku gōsi n a dō hi a m. U woo... naa, σ bi gūngam haay y, bi σ da σ nawōm ku σ haay σ σ lōr.

⁵² Ba naa do n nawōm, huure jezaa bi here ma, σ lōr σ n nawōm lēem-lēem, am mīm nūfi zere m. Bala, ku n bi huure bi he, gōōo ku η gūnga rō wōo y'a mīm bōη σ me k'a bi vōnm dō m, wōo n'σ lōr.

⁵³ Bala, wōo k'σ ni gūngam, σ ni vōnm naa, pakra m ku wōo n me k'a bi gam fūga y, b'a bi vōnm sō sa.

⁵⁴ Ku wōo mero b'a lōr ncinaaσ, hō ku n y'a gōrsira ba Wosoci b'σ bi ku yim, n σ: Ze ba σ dō y, n bōr ze ra.

⁵⁵ Ze ra, ι dama bii?

I paηηa bii?

⁵⁶ Ze paηηa bi m mimbōnyaa m, mimbōnyaa paηηa bi m Moyiisi lero m.

⁵⁷ U yaa da Woso m barka, an n'a kam wōo ni bōrm hō haay ra, wōo Zuuba Yeezūu Krista tō ma.

⁵⁸ Ncinaaσ bi, m danyūnō ηōarerō, k'a jum kōōkōō, a b'a ka hōsi n a da a ma y, k'a bir tam lēe tee... Zuuba zibēō nō σ, bala, awōō dō a σ, kō k'awōō nawōm Zuuba zuure nō σ bi, a bi zem bi bō vam ni y.

16

Busoo zinzekōra n a ka Zerizalēm kristagōōo σ

¹ Ku busoo zinzekōra n a ka kristagōōo σ bi būnce ni, k'a hō ku mōō hi Galasii kōrō wōo kristagōōo sokōmarō wōo m bi ba sō.

² Hō k'awōō n'a bam bi ba n ni: Hatū hinni biyөө σ, k'awōō gōaa biyөө n dīga busoo k'an ta m ma an a bō σ an a cūnta a hō, k'an bir yire ι σ, ku mōō bi lee ku, k'awōō b'a ya a ka ma k'a busoo zīnze kō ra y.

³ Kɔ mɔɔ bi lee ku, mɔɔ ci bam m a ka gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ η bɔŋ ɔ kɔ η nɪ ta a ganwɔrɔrɔ wɔɔ m ηn'aa η ka Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ, kɔ η nɪ ta m kan busoo bi ki.

⁴ K'a bɔr an nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, a a ga m kɔ mɔɔ mɪŋŋa n ta, η tam kan mɔɔ ki.

Pol ɪ zaakɔrɔrɔ gɪŋgam

⁵ Ta mɔɔ nawum Maseduan kɔ ɔ, m a dɔ m lee ku awɔɔ zi, bra mɔɔ nawum b'ɔ, m bɔr awɔɔ zi.

⁶ A a da ma, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ zi b'ɔ poore, gɛɛ m nyɪnta b'ɔ nyɛɛm dɔmɪm ɔ, k'awɔɔ n a da mɔɔ han, m zaa bi sare ma, baa kɔ ta mɔɔ nawum ka.

⁷ Naa do ma naa, mɔɔ lɛ baa kɔ m dɪga awɔɔ ma cenle ma y, mɔɔ lɛ taa kɔ m bi gɔɔta kan a ki poore, kɔ Zuuba yɛ.

⁸ Bi, mɔɔ gɔɔtam Efɛɛzi kɔ ɔ naa ɔ, an ta an pantɪkɔti cibsa dɔmɪm ku.

⁹ Bala, Woso a ka mɔɔ nɪ m dam ma m zi ba naa ɔ gɔta, bi jɪnɔ wɔɔ gɔta sɔ.

¹⁰ Kɔ Timote bi lee ku awɔɔ zi b'ɔ, k'a nyasɔ m mɪŋŋa, k'a heer n nyɔɔ, bala, Zuuba zi an n'a bam sɔ am mɔɔ hɔ bi m.

¹¹ Gɔsi b'a gore bɔ ɔ y. K'a a da han k'an a bɔ an bɔr mɔɔ zi laaftɪ, bala, mɔɔ y'a mɪm dam, kan danyɪnɔ wɔɔ ki.

¹² Kɔ wɔɔ danyɪ Apolɔs nɪ, mɔɔ hɪ m gallem hɔka k'an bɔr awɔɔ zi kan ɔ danyɪnɔ wɔɔ ki, b'a lɛ baa fɪgaa k'a ta awɔɔ zi b'ɔ dɪtaa y, k'a bi toore yɪ, a zem.

Meerbaa nyambɔrlɛ kan leersore ki

¹³ K'a dundo a zi, a jɪm kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, a bɪr heer koodɔ m, a bɪr paŋŋa m.

¹⁴ K'a hɔ haay woo... ba ŋɔare nɔ ɔ.

¹⁵ M danyɪnɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Stefanas kan a hargɔɔɔ ki ɪ lɛɛ ka ηn'a ba sɪrakɔnno Akayii kɔrɔ wɔɔ ɔ. N y'a tɔntɔ ɔ paan... ηn'a da kristagɔɔɔ wɔɔ han Woso zibɔɔ bi nɔ ɔ. Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ a m,

¹⁶ k'a yɛ gɔɔɔ nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ ma, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ zi bam, ηn'i kɔrɛ yɪm kan η ki rɔ wɔɔ ma sɔ.

¹⁷ Mɔɔ heer ɪ nyɔɔm gɔta, Stefanas k'a nɪ naa ɔ, kan Fɔrtɪnatus ki, Akayikus ki bi tɔ ma, kɔ η nɪ naa ɔ bi, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ ki.

¹⁸ Bala, η minto bi, mɔɔ heer koodɔ yɪ, η y'awɔɔ heer ba kookoo sɔ. Gɔɔɔ nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ a ga daɔrɛ m paan....

¹⁹ Azii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m. Akilas kan Priska ki ɪ yaa dare awɔɔ m danyɪbaa Zuuba nɔ ɔ minto. Kristagɔɔɔ kɔ η n'a som kɔ ma η har ɔ rɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m sɔ.

²⁰ Wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare awɔɔ m. K'a yaa da kɔ m mɪŋŋa-mɪŋŋa kan daɔrɛ ki.

²¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol nɪ leersore naa do gɔrsɪra bam.

²² Kɔ gɔaa n Zuuba ŋɔa y, Woso lerbɔrɛ bɔnyaa ɪ kan a zaa ki. «Maranata» a jɪ k'a hɪ a ɔ, Zuuba n bɔr.

²³ A yɛ mɔɔ nawum kɔ Zuuba n'awɔɔ barka da ɔ.

²⁴ Mɔɔ y'awɔɔ woo... ŋɔam Yeezuu Krista nɔ ɔ.

Ci huya ho ku Pol a ba KORENTI ZANNO ma

Ci huya ho ku Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasore

Pol ci huya ho naa do no o bi, woo y'a yim, bakomare i nyinta o Pol kan Korenti zanno woo ki bire o.

Korenti kristagoo gosunno i nyinta hn'a to zarle n o kristazibeezaa bee y. A m naa Pol n ci bi ba k'a bo n lee, k'a ka ma ku zekora n nyinta o so.

Ci bi no o, a y'a zibee kan a firyire ki mim dundam. A y'a hunkare a o, kristazibeezaa n a mi paan... denter. A a ya, an ku ma kan Korenti zanno woo ki. A n n dundo ku n n'a to o, kan busoo zinzekora bi ki, k'a a da m Zidee kristagoo han.

Pol i yaa dam Korenti goo m

¹ Moo miha Pol, Woso hoonho ma m, moo ni m ba Krista Yeezuu zibeezaa, moo kan woo danyi Timote ki m ni ci bi bam, a ba woo nawom Woso goo sokoma k'a ni Korenti o bi ma. A ba woo nawom wosogoo ku n ni Akayii kuro vantoo o ro woo ma haay so.

² A ye woo nawom woo Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ki han, ku n ni barka kan laafi ki ka a o.

Woso ni woo heer wotam

o firyire no o

³ O o le bo Woso o, woo Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, woo Zi m, an n'a miha bam goo m tee..., an ni n heer wotam mim haay no o.

⁴ A i woo heer wotam woo firyirero haay no o, ku woo n'o da ma, o goo ku n ni fir do haay yim no woo heer wota so, heerwotare ku woo yi a miha zi bi m.

⁵ Denter m, ku woo ni fir yim guta amba Krista fir yi bi m bi, maam so bi, Woso i woo heer wotam guta Krista to ma.

⁶ Ku woo i fir yim, fir bi yi woo nawom k'awoo n heerwotare yi, a bombore yi. Ku woo i heerwotare yire, a yi woo nawom k'awoo n a da ma a jim kookoo firyirero ku woo ni n yim no woo looro no o.

⁷ Naa to ma m woo heer n kookoo awoo mim bince o, bala, woo do woo o k'awoo ni firyirero ku woo ni n yim no woo yim bi, awoo i heerwotare ku woo n ta m bi m so.

⁸ Woo le taa k'awoo n'a do a o, woo fir yi guta Azii kuro woo o, woo fir yi maam-maam an cem woo panha han. Woo n a gunga, o o, o lam fir naa do no o y.

⁹ In... yi a o ncinaasu kare, a gunga woo o, o o, woo dudo n y'a yar k'a woo meeyaa bo o. Yi a o ncinaasu, woo n o da ma do, o yo o miha ma y, woo n yo Woso ma, bala, an ni geeno mim bo n o.

¹⁰ A woo yo kare firyirero maam-maam ku n y'a yo k'a woo meeyaa bo o ro woo woo o. Woo do, o o, a ba n ni woo yom tee... n woo o.

¹¹ Awoo y'a dam woo han so, yaa k'awoo n n'a dam woo to ma bi minto. Yi an nawore ncinaasu, woo n daahan yi Woso zi guta, goo cir ku n yaa da woo to ma bi minto. Naa n'a kam so goo guta n yaa da m barka.

Pol gingaro

12 Ho k'a ni wɔɔ heer bam nyɪnta kan ɔ muɲɲɔɔ ki bi, wɔɔ noom k'an fu an ni wɔɔ kaseti kam muɲɲa bi m. Bala, wɔɔ ɔ misɪrbaa ba kan gɔaa haay ki, an le da bi, kan awɔɔ ki sɪra nɔ ɔ, kan ɔ heer ki haay. Woso y'a da wɔɔ han, a barka bi tɔ ma m wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba, wɔɔ muɲɲɔɔ mindɔrɛ bɛɛ y.

13 Ho kɔ wɔɔ n'a gɔrsɪra bare awɔɔ ma biyɔɔ bi, a ba wɔɔ nawɔm k'awɔɔ n wɔ ɔ, a karɪnda ba, a ji dɔ muɲɲa. Bi, mɔɔ y'a gɪngam, m ɔ, awɔɔ hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hi naa ji mam muɲɲa fasi.

14 Dɪttaa naa, awɔɔ y'a ji mam poore a ɔ, wɔɔ ni yɪm awɔɔ heernyɔɔ, b'awɔɔ yɪm wɔɔ heernyɔɔ sɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu wusigɔrɛ hinni ɔ.

15 Mɔɔ naa nyasɔ m heer ɔ kɔɔkɔɔ hɔɔ, m a cɪnta kɔ m lɛɛ ka m bɔ awɔɔ zi b'ɔ, m awɔɔ heernyɔɔ da ra gallem hɪya.

16 Kɔ m m to awɔɔ zi b'ɔ m ta Masedɔan ɔ, kɔ m bi m to Masedɔan ɔ, m bɔr awɔɔ zi b'ɔ k'awɔɔ n b'a da m han kɔ m ta Zidee ɔ.

17 A hi awɔɔ ɔ gɪnga naa dɔ kɔ mɔɔ wɔ bi, dɔ mɔɔ ka ra? Gɛɛ a hi awɔɔ ɔ, m gɪngarɔ wɔɔ wɔ mɔɔ nawɔm amba durnya gɔɔɔ hɔ bi m na? M n'a hi m m ɔ, uɪn... mɔɔ naa bam, m m ya m jum b'ɔ, m ɔ, ayy... mɔɔ bi naa bare y.

18 Sɪrazaa m Woso m, a m mɔɔ kasetɪzaa, meer kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ ki bi, a n nyɪnta hɔɔn hɪya-hɪya nɔ ɔ y.

19 Bala, Yeezuu Krista kɔ Woso Nyɪ m bi lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi, mɔɔ kan Silas ki, Timote ki bi, lemim bi do n nyɪnta «ɪn... kan Ayy... ki» nɔ ɔ y. Nyɪnta a ɔ, sɪra nɔ ɔ.

20 Bala, Yeezuu muɲɲa tɔ ma m, Woso n ni hɔ k'a ler bɔ haay bare. Bi y'a ka wɔɔ ni «Amina» dam Yeezuu tɔ ma, ɔ n'ɔ le bɔm Woso ɔ.

21 Woso ni wɔɔ paɲɲa dam la, awɔɔ kan wɔɔ ki Krista zuure nɔ ɔ. A ɪ wɔɔ bɔ ɔ, ɔ hɔ,

22 an a wɔɲɪ da wɔɔ ɔ a Sent-ɛspri m, k'a hunka a ɔ, a zɛm bi hɔ k'a ler bɔ wɔɔ m haay ka wɔɔ ɔ.

23 Woso mɔɔ n'a bare m kasetɪzaa, kɔ mɔɔ ga a jura mɔɔ m ɲɔaarbare m. Kɔ mɔɔ n a ɲɔa kɔ m awɔɔ heer kɔ bi y'a ka, mɔɔ n m ya m bɔr awɔɔ zi Korenti ɔ y.

24 Wɔɔ bɪr ɔ kam ma kɔ minno niɲɲɔɔ dɪnda awɔɔ m k'awɔɔ n sɪra ka ɲ ɔ paɲɲa ni y. Awɔɔ ɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ sɪra ka Krista ɔ nɔ ɔ kara. Bi, ɔ da wɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'awɔɔ n heernyɔɔ yɪ.

2

1 Ho kɔ mɔɔ cɪnta m heer ɔ bi ba n ni: Mɔɔ bi n bɔrɛ m bɔr awɔɔ zi b'ɔ heerzar nɔ ɔ y.

2 Kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba, nka ni heernyɔɔ kam mɔɔ ɔ, k'awɔɔ kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba rɔ wɔɔ bɛɛ ni?

3 Naa tɔ ma m mɔɔ n lɛɛ ka m ci ba awɔɔ ma ncɪnaas, kɔ mɔɔ n a ɲɔa kɔ m bɔr awɔɔ zi k'awɔɔ n mɔɔ da heerzar ma, an bɔkare awɔɔ y'a ga m a mɔɔ heer nyɔɔ bi tɔ ma m. Bi, mɔɔ dɔ paan... m ɔ, awɔɔ haay, kɔ mɔɔ ɪ heernyɔɔ m, awɔɔ heernyɔɔ m sɔ.

4 Ci bi do kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa, a n yɪ mɔɔ ma naanaa y, a ba mɔɔ ɔ kan heerzar ki, m nyi ka. Mɔɔ n a ɲɔa kɔ m awɔɔ heer zar y, ci bi ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ ɲɔam gɔta.

Pol y'a yem kɔ ɲ ni sugur ka kɔrɔmazaa b'ɔ

5 K'awɔɔ gɔaa nyɪnta an bɔr heerzar ni, mɔɔ bɛɛ a m heer zar y, awɔɔ haay a a heer zar, gɛɛ awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ m.

6 A da k'awɔɔ ɔ kɔ ɔ a hɔnhɔr bi, a a zaa bɔ.

7 Naa tɔ ma bi, k'a sugur ka ɔ, a heer wɔta, k'a heer b'a zar an bɔɔlam ba y.

8 Bi y'a ka mɔɔ n'a yɛrɛ awɔɔ han k'a a ɲɔare hunka m.

⁹ Bala, ci bi ku moo ba awoo ma bi, m ka moo o ma ku m diga a k'awoo i mim sim fast-fasti γε.

¹⁰ K'awoo sugur ka goaa o, moo i sugur kare a zaa o so. Bi ku moo sugur ka goaa o, k'a i yire i o a ga a o m ku m sugur ka o, a ba moo nawom awoo to ma, Krista mum m.

¹¹ A ba woo nawore ncinaas, k'u bi zaa ka Sotaana o, k'an woo ku y. Bala, gingaro k'an ta m no woo, woo η do muηηa.

Pol hooη i kom Trowas ku o

¹² Moo m hur m ta Trowas o, ku m aa Krista lemim nyinta pa da, ku moo yaa lee ku bi, moo yaa diga a Zuuba zaa banka guta, ku m lemim bi pa da.

¹³ Bi, heerkore guta moo nyinta a no o, ku moo n woo danyi Tiiti yi bi to ma. A m naa, moo n zaa ye Trowas gooo woo han m m len so η ni, m m hur, m ta Masedoan o.

Woo i borm ho woo... ra

Krista to ma

¹⁴ Krista a da a juno haay ma, an ni η gungaatare an ni yirbe sire η ni. Woso to n leboore yi, k'a ni woo gaam Krista da ma naa do no o domum haay, an n'a kam gooo ni Krista dom lee haay o bi minto.

¹⁵ Bala, woo bo ku o kan tidøer ji nyinta ki, Krista n'a kam Woso o, gooo ku η ni bombore zaa ra ro woo, kan gooo ku η n'i nyaanum no woo k'i digam woo ma tidøer.

¹⁶ Ku gooo ku η n'i nyaanum no woo ni, kan broo ki ze woo ni zem ni, ηn'i gungare, gooo ku η ni bombore zaa ra ro woo, kan broo ki, musirbaa woo ni zem ni, ηn'i musirbaa yim so. Bi, ku Woso bee m, nka i wo o, an ni zi naa do bare?

¹⁷ Woo n bo ku o kan gooo ku η Woso lemim bi sa, ηn'i ter bam ni ro woo ki y. Bi ku Woso muηηa i woo nyoo bi, a lemim bi pa woo n'a dam kan sira ki, a mum m, ku Krista zibøenyino m woo m bi to ma.

3

Goasibabaa daa bi lemim padønno mim

¹ Awoo y'a hire a o, a hi woo o k'u o ya, o o le bo, o muηηoo o ra? Woo bir o kam ci ma ku a hinka gooo m k'awoo n a do a o kristazibøezanno paan...ro m woo ni y. Woo bir a yere awoo han so k'a ci ba a ka woo o k'u a hinka gooo m, amba gooo vantoo n'a bam bi ni y.

² Woo ci bi n'awoo m, awoo m woo ci, n n a gorsira ba woo heerlo o. Goaa haay n a do an n'a karinda bam.

³ Goaa woo... a do a o Krista ci k'a ba bi n'awoo m, an a da woo wo o k'u a ka. Ci bi ba bee n y'a o, gorsira ba ho ni y, a ba n y'a o Woso k'an musir bi Espri m, n n a ba jaa wargaro ma so y, a ba n y'a o gooo heerlo ma.

⁴ Woo heer k'an kookoo bi y'a ka woo ni naa hum, Krista barka to ma, Woso taa.

⁵ Woo b'u dam ma, o a hi, o o, woo wøη o, o zi naa do ba o zim ni y. Woso n'a kam woo ni wøre a bare o.

⁶ A y'a ka woo n'u da ma, o o ba Goasibabaa daa bi zibøenyino. Goasibabaa naa do n a to lero ci b'u y, a to a o, Sent-Espri zi. Bala, lero ci b'i ze a nawom ze m, Sent-Espri bi, musirbaa bi n'a kam.

⁷ Lero woo gorsira n y'a ba deem-deem jaa wargaro ma, a gorsira bi bare domum o bi, Woso leboore a hinka, Moyiisi meer ni yom kan panηa ki. A yore bi k'an maam-maam b'a ka Israyel gooo woo bir a dam ma n n'a mum nyam Moyiisi re y. A n bokare pakra m, ku leboore bi do n nya. K'a i yire i o, lero woo zibøe bi, ze a ni zem ni, an bokare a i leboore m ncinaas,

⁸ k'a maam, zibøe ku Sent-Espri n'a bam b'i leboore m guta an cem haay.

⁹ Kɔ zibəə k'a nɪ ɡʊɔɔ dɔdɔ yarm bɪ nyɪnta lɛbɔʊrɛ m, k'a maam, zibəə k'a nɪ ɡʊɔɔ bam tɪrga Woso mɪm ʊ b'i lɛbɔʊrɛ m an lɛ da.

¹⁰ Wɔɔ ʊ da ma ʊ a hɪ, ʊ ʊ, lɛbɔʊrɛ k'a nyɪnta ʊ biisi bɪ b'a dam ma an a makra ba kan lɛbɔʊrɛ k'an ta ʊ her bɪ kɪ y, her hɔ bɪ lɛ da soyy....

¹¹ Bala, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, hɔ k'a nɪ cenim bɪ lɛbɔʊrɛ yɪ, k'a maam hɔ k'a nɪ ɡɔɔtam tee... bɪ lɛbɔʊrɛ yɪrɛ an lɛ da.

¹² Kɔ wɔɔ nɪ taaherlɛ naa do m bɪ y'a ka, wɔɔ heer n kookoo.

¹³ Wɔɔ n bɔ kɔ ʊ kan Moyiisi kɪ y, bɪ nyɪnta an nɪ pɛera kare a meer ma, kɔ Israyel ɡʊɔɔ wɔɔ bɪ dɪga Woso lɛbɔʊrɛ k'a n'a meer ma an nɪ nyam bɪ ma y.

¹⁴ Israyel ɡʊɔɔ kɔ η nyɪnta ʊ biisi rɔ wɔɔ n wɔ ʊ ηnɪ hɔsɪ jɪ ma y. Israyel ɡʊɔɔ kɔ η nɪ ta ʊ her sɔ nɔɔm maam sɔ, kɔ η yɪ ɡɔaastababaa ɡusire ciro wɔɔ karɪnda bare, η bɪr η jɪ mare y. ɪ ʊ pɛera n y'a ka a meer ma, am Moyiisi hɔ bɪ m, pɛera bɪ n ɡaa η meer la y. Bala, sɪra ka Krista ʊ bala n'a kam pɛera bɪ do n ɡaa ɡɔaa meer la, a zaa n hɔ k'an ta ʊ jɪ ma.

¹⁵ Denter m, baa kan her kɪ, kɔ η yɪ Moyiisi ciro wɔɔ karɪnda bare, η bɪr a jɪ mare y, ɪ ʊ pɛera nɪ kare η hɔɔn ra.

¹⁶ Ba ɡɔaa a bɔ a ta a m, an sɪra ka Zuuba ʊ bɪ, dɔmɪm bɪ do ʊ pɛera bɪ tɪr ɡaa a zaa meer la.

¹⁷ Bɪ, Zuuba kɔ n y'a hɪ ma bɪ, Sent-ɛspri m, bɪ lɛɛ kɔ Zuuba ɛspri n ta ʊ bɪ, soamɪŋɔs ɪ lɛɛ bɪ do ʊ.

¹⁸ Bɪ, wɔɔ haay k'ʊ sɪra ka rɔ wɔɔ, pɛera n a ka wɔɔ meer la y, bɪ, Zuuba lɛbɔʊrɛ nɪ yɪm wɔɔ ma, a lɛbɔʊrɛ bɪ nɪ wɔɔ lɔrm kɔ bɔ kɔ ʊ kan kɪ. Ncɪnaaʊ m wɔɔ lɛbɔʊrɛ bɪ n'a dam la tee... zi kɔ Zuuba n'a bam bɪ n naa. A m Sent-ɛspri.

4

Zi kɔ Woso n'a bam wɔɔ ɡɔr zi

¹ Woso a ba wɔɔ m mɪŋɔ, a zibəə naa do da wɔɔ wɔ ʊ, bɪ y'a ka wɔɔ bɪr ʊ heer zaar bare y.

² Wɔɔ bɪr yɛm kutim-kutim kan nyannɪ zibəəro wɔɔ kɪ ma y. Wɔɔ bɪr bra bɪmbam ɡʊɔɔ nɪ y, bɪ wɔɔ bɪr ηɔaar warm Woso lemim bɪ ma sɔ y. Bɪ, sɪra wɔɔ n'a hum garga ra Woso mɪm m, kɔ ɡɔaa haay n a dɔ a heer ʊ a ʊ, sɪrazannɔ m wɔɔ m.

³ K'a ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, lemim nyɪnta kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ jɪ a nyaakum da kan ɡʊɔɔ nɪŋɔɔ kɪ, k'a maam, ɡʊɔɔ wɔɔ duro, ɡʊɔɔ kɔ η nɪ nyaanum nɔ wɔɔ m.

⁴ Durnya naa do woso kɔ Sɔtaana m bɪ yɪ η hɔɔn ta, kɔ η bɪ lemim nyɪnta bɪ jɪ ma, η nɪ sɪra ka ʊ y. N η hɔɔn a ta kɔ η bɪ wɔ ʊ sɔ, η nɪ Krista lɛbɔʊrɛ k'a nɪ yɔm lemim nyɪnta bɪ nɔ ʊ bɪ yɪ y.

⁵ K'a dɔ a ʊ, wɔɔ bɪr ʊ mɪŋɔɔ mim pa dare y, bɪ Zuuba Yeezuu Krista wɔɔ n'a pa dare. Bɪ kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ y'a hɪrɛ ʊ mɪŋɔɔ ma awɔɔ zibəənyɪnɔ Yeezuu tɔ ma.

⁶ Bala, Woso k'a hɪ a ʊ, kɔ lɛɛɡure n nyɪnta monsigɔ nɔ ʊ bɪ, Woso bɪ do y'a ka a mɪŋɔ lɛɛɡure n ɡu wɔɔ heerlɔ ʊ, k'a ka kɔ wɔɔ n lɛbɔʊrɛ k'an ta m, an nɪ yɔm Krista meer ma bɪ yɪ. Bɪ, kɔ Woso lɔnlɔ Krista maam sɔ.

⁷ Bɪ, wɔɔ, a hɔ ɡɔta naa do ka wɔɔ ʊ, k'ʊ a hɪnka ɡʊɔɔ m, an bɔkare, wɔɔ bɔ kɔ ʊ kan gedre tɔkke kɪ, ʊ nɪ hɔ ɡɔta naa do m ʊ ɡɔr zi. Ncɪnaaʊ m kɔ ɡɔaa woo... n a dɔ a ʊ, paŋɔ ɡɔta naa do n a tɔ wɔɔ zi y, a tɔ a ʊ Woso zi.

⁸ Wɔɔ ɪ fir do haay yɪm, bɪ bɪ n a da wɔɔ ma y, wɔɔ hɔɔn ɪ kɔm minno ɡɔtɔɔ ma, bɪ wɔɔ hɔɔn n a zar y.

⁹ ɡʊɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma ɡɔta, bɪ Woso n a bɔ wɔɔ ʊ y. N yɪ wɔɔ nam tara ma, bɪ bɪr wɔŋ ʊ ηnɪ wɔɔ zaar bare y.

¹⁰ Dɔmɪm haay, wɔɔ ɪ zɛ m ʊ mɪm la, ɪ ʊ ɡa wɔɔ nawɔrɛ am Yeezuu hɔ bɪ m, ncɪnaaʊ m, kɔ Yeezuu mɪsɪrbaa bɪ n a hɪnka wɔɔ ɡɔr zi.

11 Wɔɔ ƒɔɔta ɔ m mɪsɪr, bɪ dɔmɪm haay n y'a kam ma k'a wɔɔ meeyaa bɔ ɔ Yeezuu tɔ ma, bɪ wɔɔ dɔ ɔ ɔ, wɔɔ zɛm bɪ ƒɪŋga. Bɪ kan naa kɪ haay, Krista mɪsɪrbaa y'a hɪnkam wɔɔ ƒɔr zi.

12 Ncɪnaaɔ nɪ, wɔɔ nɪ zɛ lɛ ɔ dɔmɪm haay, bɪ n a ka awɔɔ nɪ mɪsɪrbaa bam.

13 N y'a ƒɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: «Sɪra mɔɔ ka, bɪ y'a ka mɔɔ n meer ba.» Sɪrakarɛ deem-deem naa do wɔɔ n ta m sɔ, bɪ y'a ka wɔɔ nɪ meer bam.

14 Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, Woso Zuuba Yeezuu mɪm bɔ ɔ ƒɛəno bire ɔ, a wɔɔ mɪm bɔɲ ɔ sɔ kan kɪ. A n a ka wɔɔ kan awɔɔ kɪ, ɔ nyɪnta kan kɪ lɛɛ deem ɔ.

15 Hɔɔ nɔɔn duro haay ba wɔɔ nawom awɔɔ daahan tɔ ma, kɔ ƒɔɔɔ cir n Woso barka bɪ nyɔɔdɔ yɪ sɔ, maam bɪ, ƒɔɔɔ cir ƒɔta Woso barka dare, ɲn'a lɛ bɔ ɔ.

U dɪga booti hinni hɔɔ wɔɔ ma

16 Naa tɔ ma m, wɔɔ bɪr ɔ heer zaar bare y. Bala, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, kɔ wɔɔ mɛ bɪ paɲɲa y'a bɔɲ ɔ poore-poore k'a bɪ nya, wɔɔ nyɪ bɪ paɲɲa y'a dam la dɔmɪm haay.

17 Bala, ƒɪyɪrɛrɔ kɔ wɔɔ nɪ ɲ yɪm dɪtaa naa, ɲ zɛm bɪ nya, wɔɔ n lɛbɔurɛ ƒɔta yɪ, ɲ tɔ ma. Lɛbɔurɛ bɪ do ƒɔta maam-maam, a nyarɛ ba ɔ sɔ y. Kɔ wɔɔ dɪga lɛbɔurɛ bɪ do ma, wɔɔ dɔ ɔ ɔ hɔsɪ bɛɛ m ƒɪyɪrɛrɔ nɔɔn duro nɪ y.

18 Hɔ kɔ ƒɔaa n'a yɪrɛ a mɪm m bɪ bɛɛ wɔɔ n'ɔ kam ma y, hɔ kɔ ƒɔaa bɪr a yɪrɛ a mɪm m bɪ wɔɔ n'ɔ kam ma. Bala, hɔ k'a nɪ yɪm mɪm m bɪ, cenlezaa m, bɪ hɔ k'a bɪr yɪm mɪm m bɪ, a nyarɛ ba ɔ y.

5

1 Wɔɔ mɛ naa do bɔ kɔ ɔ kan pɛɛrɛɛ kɪ. Wɔɔ dɔ ɔ ɔ, k'a b'a zaar ba, Woso mɛ vanta kam wɔɔ ɔ arzana ɔ. Mɛ bɪ do ƒarɛ ba ɔ y, ƒɔaa wɔzibəə bɛɛ m bɪ y.

2 Bɪ dɪtaa naa, wɔɔ ɪ pen wɔm, ɪ ɔ, mɔr wɔɔ busu, bala, a ɲɔa wɔɔ nawom paan... k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, wɔɔ y'ɔ mɛ daa b'ɔ, mɛ kɔ Woso n b'a kam wɔɔ ɔ arzana ɔ bɪ.

3 Bala, kɔ wɔɔ mɛ bɪ do sa, wɔɔ bɪ nyɪntam dɪƒɪ ƒɪga y.

4 Kɔ wɔɔ ƒɔɔta ɔ n'ɔ mɛ naa do ɔ naa, wɔɔ ɪ pen wɔm, ɪ ɔ mɔr wɔɔ busu, bɪ, a ɲɔa bɛɛ wɔɔ nawom k'ɔ mɛ naa do to wa, wɔɔ lɛ n taa k'ɔ mɛ daa bɪ ka a ƒusire naa ra, kɔ mɛ k'a ƒarɛ ba ɔ bɪ n nyaam mɛ k'a nɪ ƒam bɪ m.

5 Woso mɪɲɲa ɪ wɔɔ banka k'a bɪ naa woo... ka wɔɔ ɔ. A Sent-ɛspri ka wɔɔ ɔ, k'a hɪnka a ɔ, a zɛm bɪ hɔ k'a ler bɔ wɔɔ m naa ba.

6 Ncɪnaaɔ nɪ, wɔɔ heer n kookoo dɔmɪm haay, bɪ wɔɔ dɔ ɔ ɔ, kɔ wɔɔ ƒɔɔta, ɔ n'ɔ mɛ naa do ɔ, wɔɔ n'ɔ mɛ daa bɪ yɪ cɪna bɪ, wɔɔ ba Zuuba har ɔ b'ɔ cɪna sɔ y.

7 Bala, ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba wɔɔ nawom sɪrakarɛ nɔ ɔ, hɔ kɔ mɪnyaa n a yɪm bɪ bɛɛ wɔɔ nɪ yom ma y.

8 Sɪra m, wɔɔ heer kookoo, kɔ wɔɔ ɔ bɔ ɔ mɛ naa do ɔ, ɔ ta ɔ nɪ kan Zuuba kɪ, a ƒɪra wɔɔ m.

9 Naa tɔ ma bɪ, kɔ wɔɔ y'ɔ mɛ naa do ɔ, ƒɛɛ kɔ wɔɔ ɔ bɔ ɔ, a bɪ mim y, ɔ ka wɔɔ nawom ma k'ɔ mɪsɪrbaa bare n a nɔ yɪ.

10 Bala, pakra m kɔ wɔɔ haay n bɪ ƒɪm Krista dɔdɔkarɛ duu bɪ taa, kɔ ƒɔaa biyəə n zi k'a nyɪnta an a ba a mɪsɪrbaa nɔ ɔ tara burə ɔ naa ɔ bɪ nyɔɔdɔ yɪ, k'a mɪɲɲa ɪ ba ɪ nyɔɔdɔ yɪ, k'a bɔnyaa nɪ a maam sɔ.

Krista nɪ wɔɔ zɛm kɔ ra

kan Woso kɪ

11 Naa tɔ ma m, kɔ wɔɔ Zuuba nyɪ ba m dɔ bɪ, wɔɔ n'ɔ kam ma kɔ ƒɔɔɔ n sɪra ka wɔɔ meerbaa ɔ, bɪ Woso wɔɔ dɔ mɪɲɲa, mɔɔ y'a ƒɪŋgam sɔ m ɔ, awɔɔ mɔɔ dɔ sɔ mɪɲɲa a heerlɔ ɔ

¹² A b'a hi a u, a n̄sa wɔɔ nawom k'ɔ u lɛ bɔ u miŋŋa u ko y. U ka wɔɔ nawom ma, k'awɔɔ n a heer nyɔɔ wɔɔ tɔ ma, k'a a da ma a mim yi a nyi bɔ gɔɔ kɔ ŋ n'a lɛ bɔrɛ a miŋŋɔ u gɔɔ mim m bala rɔ wɔɔ nɔ, hɔ zore ba ŋ heer u y, ŋ leer ba b'u y.

¹³ Kɔ hɔɔzanno m wɔɔ ni, Woso tɔ ma m, bi kɔ hɔɔntaɔrɛzanno m wɔɔ ni, awɔɔ daahan tɔ ma m.

¹⁴ Krista n̄sare y'a so wɔɔ u. Kɔ wɔɔ u hɔɔn da, u u, gɔaa deem kɔ Krista m ga gɔaa haay bince u, bi wɔɔ dɔ, u u, k'a maam, gɔɔ wɔɔ woo... ginga sɔ.

¹⁵ Bi ga a u denter gɔaa haay bince u, kɔ gɔɔ k'a ŋ bince sa rɔ wɔɔ b'a mɔsɔrbaa ba a miŋŋɔ tɔ ma dɔ y, kɔ ŋ n'a mɔsɔrbaa bi ba a tɔ ma, a i ga an a mim bɔ u ŋ bince u.

¹⁶ Ncɔnaaɔ bi, wɔɔ bir dɔgam gɔɔ ma gɔɔ dɔgare m bala y, biisi bi, wɔɔ dɔga Krista ma ncɔnaaɔ, bi keere naa, wɔɔ bir dɔgam ma maam y.

¹⁷ Bi, kɔ gɔaa a ba kristagɔaa, a ba a zaa mɔsɔrbaa bi n nawom mɔsɔrbaa daa. A mɔsɔrbaa k'a n'a bam biisi bi cem, hɔ woo... a ba daa.

¹⁸ Naa haay naa, a tɔ a u Woso zi, a i wɔɔ zɛ kɔ ra kan a kɔ Krista tɔ ma, an a ya, an gɔɔ zekɔra zibɛɛ bi da wɔɔ wɔ u.

¹⁹ Hɔ k'an ta u bi, Woso miŋŋa i nyɔnta an zu kɔ u kan Krista kɔ an ni gɔɔ haay zem kɔ ra kan a miŋŋa kɔ. A bir ŋ mimbɔnyaarɔ kare ŋ la y, a y'a ya an gɔɔ zekɔra lemim bi da wɔɔ wɔ u kɔ wɔɔ n a pa da.

²⁰ Ncɔnaaɔ bi, Krista i wɔɔ bɔ u, kɔ wɔɔ n meer ba a bince u, Woso miŋŋa i zu kɔ u kan wɔɔ meerbaa kɔ, an ni gɔɔ birm kɔ ŋ ni b'a zɛ kɔ ra kan a kɔ. U wɔ wɔ n'a zɔnzere awɔɔ m Krista tɔ ma, k'a tɔ kɔ Woso n awɔɔ zɛ kɔ ra kan a miŋŋa kɔ.

²¹ Krista miŋŋa n mimbɔnyaa ba fɔga y, Woso n a ka an a ba i u mimbɔnyaa n a miŋŋa m wɔɔ tɔ ma, a ba a u ncɔnaaɔ, kɔ wɔɔ n yi tɔrga Woso mim u, Krista tɔ ma.

6

¹ Kɔ zi wɔɔ n'a bam kan Woso kɔ bi, wɔɔ y'a yere awɔɔ han, u u, a b'a tɔ Woso barka k'a yi bi n ta vam y.

² Bala, Woso a hi, a u:
Dɔmum kɔ mɔɔ ni barka kam bi, mɔɔ ɔbu yaadare si,
hinni k'ɔbu ni bombɔrɛ n̄saŋ u bi, mɔɔ bur m bi m da i han.

Dɔmum kɔ Woso n'a barka kam bi n naa. Dɔmum k'a n'a bombɔrɛ kam bi n naa sɔ.

Pol zibɛɛ

³ Wɔɔ lɛ baa k'ɔ hɔɔ ba k'an yi gɔaa ma bɔnyaa y, bala, wɔɔ lɛ baa kɔ gɔɔ n wɔɔ zibɛɛ bi sɔnsɔ wɔ y.

⁴ A n ta u bi, hɔ haay kɔ wɔɔ n'a bam bi, a ba wɔɔ nawom u n'a hunkam u u, Woso zibɛɛnyɔɔ m wɔɔ m. Bi tɔ ma bi,
wɔɔ i junum kɔkɔɔ fir do y'a hɔnhɔ nɔ u,
mim kɔsɔrɔ kɔ ŋ n'i wɔɔ yim nɔ u, cicir nɔ u, dabɔɔ nɔ u.

⁵ Gɔɔ wɔɔ zɛ madɔr m gɔta,
ŋni wɔɔ du,
ŋn'a zɛ kɔ ra ŋni zee da wɔɔ ma,
wɔɔ nyɔnta kɔrɛrɔ nɔ u,
hinceem bir bam wɔɔ ni y,
hɔbɔrɛ bir bim wɔɔ ni y.

⁶ Wɔɔ i heer fu zi bam,
Woso hɔdɔrɛ zi wɔɔ n'a bam,
u ni buraama zi bam.
U ni miŋŋabaa bam,
u ni tam Sent-Espri paŋŋa m,
u ni n̄sare zi bam noom fu m.

7 U ni sira lemim hum,
 u ni tam Woso panja no u,
 u ni turgabaa yar mɔrlo sam u ni yar bare η ni,
 k'u jum kɔkɔ.

8 Gɔɔɔ gɔɔɔɔ u wɔɔ dan u,
 ninjoo ni wɔɔ bɔɔ u,
 nɔɔɔ y'a le bɔm wɔɔ u,
 nɔɔm ni wɔɔ sunso wɔm.
 N yi digam wɔɔ ma ηsaarbɛnno,
 an bɔkare sirazanno m wɔɔ m.

9 Gɔɔɔ u digam wɔɔ ma,
 u u, gɔɔ n wɔɔ do y,
 an bɔkare gɔɔ wɔɔ do.
 N y'a gingare n u,
 ginga wɔɔ nawɔm,
 bi wɔɔ gɔɔta u m mɔɔɔ,
 n yi fir kam wɔɔ ma gɔta,
 bi wɔɔ n ginga y.

10 N yi wɔɔ heer zaar bare,
 bi wɔɔ gɔɔta u ni heernyɔɔ m,
 n yi digam wɔɔ ma ηsazanno,
 an bɔkare wɔɔ y'a kam gɔɔ n'a bam hɔzanno,
 n yi digam wɔɔ ma u u,
 hɔɔ ba wɔɔ u y,
 an bɔkare wɔɔ ni hɔ haay m.

11 Awɔɔ Korenti zanno, wɔɔ u heer gu u meer ba kan awɔɔ ki fasi, u u ηɔare hunka awɔɔ m.

12 Wɔɔ awɔɔ si u heer u, awɔɔ n wɔɔ si a heer u y.

13 Awɔɔ ba mɔɔ u m nyɔɔ, m ni meer bi bam kan awɔɔ ki, k'a a heer gu wɔɔ m, a wɔɔ ηsa so, amba wɔɔ n'awɔɔ ηsam bi m.

Lɛgure kan monsigɔ ki b'a dam ma η n a zɛ kɔ ra y

14 A bi ye a a zɛ kɔ ra kan basirakɛnno ki y. A n a ga m, awɔɔ n a ba deem kan η ki y. Hɔ turga y'a dam ma an a zɛ kɔ ra kan hɔ bɔnyaa ki ra? Lɛgure y'a dam ma an a war kɔ ma kan monsigɔ ki ra? A n a ga ni y.

15 Krista y'a dam ma an kɔ ma kan Sɔtaana ki ra? Gɛɛ sirakarezaa y'a dam ma an a ba deem kan basirakarezaa ki ra?

16 Wosocɛ b'a dam ma an kɔ ma kan *wosobaawɔnno ki y. Bi, wɔɔ m Woso k'an mɔɔɔ bi cɛ, amba a mɔɔɔ a hi bi m, a a hi, a u:

Mɔɔ mɔɔɔbaa bare η bire u,
 m bir kan η ki,
 mɔɔ ni yɔɔ η Woso,
 ηni yi mɔɔ gɔɔɔ.»

17 Naa tɔ ma bi, Zuuba a ya, a u:
 K'a bɔ gɔɔ bɔnyaaɔ wɔɔ bire u, a a gu a hɔ.
 A b'a wɔ da dintim hɔ ma y,
 maam bi, mɔɔ y'awɔɔ sire m zi.

18 Mɔɔ yɔɔ awɔɔ zi,
 awɔɔ n yi mɔɔ nyɔɔ yaarɔ kan mɔɔ nyumbɔnno ki,
 Zuuba k'a panja jirɔ ba u y'a hi.

7

¹ M danyinɔ, k'a a yo Woso n lerborero nɔɔn duro bo wɔɔ m bi, ɔ mim haay k'a ni dintim kam wɔɔ me kan wɔɔ nyi ki ma gu ɔ ma, ɔ ɔ to ɔ gɔta k'ɔ bir miɲɲa fasti Woso lesire no ɔ.

Pol heernyɔɔ

² K'a ye a wɔɔ ɲɔa, wɔɔ n a bɔnyaa ba gɔsi ni y, wɔɔ n gɔsi mim zaar ba y, wɔɔ n ɔ da gɔaa bir y.

³ Mɔɔ bir meer bare ncinaasu ku m awɔɔ dɔdɔ yar y, amba mɔɔ hi dutaa bi, wɔɔ y'awɔɔ ɲɔam gɔta, hɔsi b'a dam ma an wɔɔ gu awɔɔ ma y, baa ze, baa musirbaa.

⁴ Mɔɔ sira ka awɔɔ ɔ gɔta, mɔɔ heer i nyɔɔm awɔɔ to ma gɔta. Wɔɔ firyirero haay no ɔ, mɔɔ i heer koodɔ m gɔta, m ni m heer nyɔɔm paan....

⁵ Bala, lee ku wɔɔ ku Masedɔan ɔ bi, wɔɔ n hoonsire yi baa poore tokke y. Jiɲa kan biɲi ki a n yi wɔɔ ma naanaa y, gɔɔɔ i nyaa bam kan wɔɔ ki, wɔɔ ni dabɔɔ m ɔ heer ɔ so.

⁶ Bi Woso ni gɔɔɔ ku ɲ hɔɔn kaanm a miɲɲa m no wɔɔ paɲɲa dam la, a a ka Tiiti n bur, naa n wɔɔ paɲɲa da ra.

⁷ Bi, naa beɛ n a deem y, ho ku Tiiti a hi wɔɔ m bi wɔɔ paɲɲa da ra so, a a hi a ɔ, a heer koodɔ yi awɔɔ to ma. A a hi so a ɔ, awɔɔ le taa paan... k'a a ya, a mɔɔ yi, bala, awɔɔ heer a zaar ba kan mim k'awɔɔ ba bi ki, an n'a ɲɔam paan... k'a a da mɔɔ han gɔɔɔ ku ɲ n'i mɔɔ to zarm no wɔɔ leɛ. Naa to ma m so mɔɔ heer n nyɲnta gɔta maam-maam keere.

⁸ Baa ku ci ku mɔɔ ba awɔɔ ma biisi b'awɔɔ heer zaar ba, dutaa naa mɔɔ bir kɔrkɔr dare a to ma y. K'a nyɲnta an awɔɔ heer zaar ba dɔmum poore no ɔ bi, a a da ma mɔɔ n kɔrkɔr da.

⁹ Bi dutaa naa, m heer mɔɔ n'a nyɔɔm, ku mɔɔ awɔɔ heer zaar ba bi to ma beɛ y. Ku heerzar b'a ka awɔɔ n a bo a taam bi to ma m. Woso awɔɔ heerzar bi sa, an a ba awɔɔ m miɲɲa, naa to ma bi, wɔɔ n a bɔnyaa ba y.

¹⁰ Bala, heerzar k'a a to Woso zi bi ze a nawum heerlorle m, an ni bɔmbore kam, kɔrkɔrdare ba a no ɔ y. Bi, durnya naa do heerzar bi, ze bi n nawum ze m.

¹¹ K'a dɪga a, heerzar k'a a to Woso zi b'a ka, awɔɔ n a ka ma ɲɔu... k'a mim bi banka, a a ka awɔɔ n sugur ye,

awɔɔ no n ma ɔ kan a miɲɲɔɔ ki,

awɔɔ n nyi ba ho ku mim bi n'a bam bi m,

a a ka so awɔɔ n n'a ɲɔam k'a a ya, a mɔɔ yi zɔɔ,

a n'a kam ma k'a a da mɔɔ han paan...,

a a ka so awɔɔ n ye k'a gɔaa k'a mim bi ba bi honhor.

A n ta ɔ bi, awɔɔ ho woo... ba k'a hunka a ɔ, awɔɔ ba mim bi no ɔ y.

¹² Mɔɔ n ci bi ba awɔɔ ma gɔaa k'a mim bɔnyaa bi ba bi to ma y, geɛ gɔaa ku n mim bi ba m bi to ma y. A ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a da ma a do Woso mum ɔ a ɔ, a wɔɔ ɲɔa paan....

¹³ Naa to ma m ho k'awɔɔ ba bi n wɔɔ heer ba kookoo.

Heer koodɔ beɛ wɔɔ yi bala y, wɔɔ heernyɔɔ yi so gɔta. Tiiti k'a b'a hi wɔɔ m a ɔ, awɔɔ a paɲɲa da ra, a ka a heernyɔɔ yi bi to ma m so.

¹⁴ Mɔɔ leɛ ka hoɔ, m m le bo awɔɔ ɔ a mum m, b'awɔɔ ka an a do denter a ɔ, ho ku mɔɔ hi bi sira m. Amba wɔɔ ni sira hum tee... bi, ɔ le ku wɔɔ bo awɔɔ ɔ Tiiti zi bi yi sira so amba wɔɔ hi bi m.

¹⁵ Bur k'a ɔ, awɔɔ zi b'ɔ, awɔɔ n a si miɲɲa kan nyibəθ ki daure ki, a ye a le ma bi, a y'a to dare a no ɔ, an n'awɔɔ ɲɔam gɔta an cem biisi han.

¹⁶ Mɔɔ heer i nyɔɔm gɔta, ku mɔɔ do mɔɔ ɔ, mɔɔ m da ma m yo awɔɔ ma ho haay no ɔ bi to ma.

8

Busoo zinzekora Zerizalem kristagoo to ma

¹ U danyino, woo le taa k'awoo n barka ku Woso a ka Masedwan kristagoo sokomaro woo u bi mim do.

² Kristagoo woo ye fir ma guta, kusi do y'a honho no u. Bi, η nyinta heernyoo guta m, bi n a ka ηni ye ηni ho k'an ta m ka guta maam-maam kan a heer ki haay busoo zinzekora bi no u, an bokare η mɔnɔnɔ i ηɔzaabaa no u guta.

³ Moo η kaseti bi, ho ku η ni ta m bi η y'a ka, a ka η y'a u so an le da a panja ra a zim.

⁴ A ye η y'a u woo han ηuu... k'a a ho na busoo zinzekora bi ma a a da m wosogoo woo han.

⁵ Ho ku woo n a ginga bi η y'a ba, lee η y'a ka ηn'a mɔnɔnɔ ka Zuuba u, ηni bokare ηni ye ηni ho ku woo n'a hum bi bam, Woso honho no u.

⁶ Ncinaasu ni, woo n ma Tiiti ma, k'an a bo an bor awoo zi b'u an bi daahan zibee k'a sɔnɔda sa kan awoo ki, busoo zinzekora bi no u bi ba an a nyambur.

⁷ K'a a yo hontazanno n'awoo m, sɔrakare no u, Woso lemim padare no u, Woso hodore no u, awoo n'a yon u kan a heer ki haay a n ni woo ηsam so bi, k'a a yo u so paan... busoo zinzekora bi mim no u.

⁸ Moo n naa hi, i u, le moo n'a kare awoo u y. Ku moo goo vantoo tontore mim hi bi, a hi moo u k'awoo n a hinka a u, ηare k'awoo n ta m bi paan... denter.

⁹ Awoo woo Zuuba Yeezuu Krista barka k'a n'a kam woo u bi do. Hontazaa n a mɔnɔnɔ m, an bokare a ye an a mɔnɔnɔ ba ηɔzaa awoo to ma, k'awoo n a ba hontazanno a mɔnɔnɔ ηɔzaabaa to ma.

¹⁰ Naa ku moo n'a hum naa, m hondare moo n'a hum. A ginga moo u a mɔnɔnɔ k'awoo n goota a ta lee kan zibee k'awoo sɔnɔda sa zu u bi ki. Awoo i yi leekarezanno, a busoo zinzekora bi ka, awoo i le sa a bo a le m so.

¹¹ Keere naa, k'a ta lee kan a heer ki haay, amba awoo sɔnɔda sa bi m, a zi bi ba a nyambur, k'a busoo zinzekora bi ka a panja tekka ma.

¹² Bala, ku goaa ho ka Woso u a zim, Woso i ho bi do sim, diga a nawom ho k'a zaa bi n ta m bi ma, a bir digam ho k'a ba m bi ma y.

¹³ Moo bir m kam ma ku m awoo da ηɔzaabaa ma, ku goo gosunno n ho yi wa, a ηa moo nawom ku gakuobare n nyinta u.

¹⁴ Dutaa naa, awoo i ho m guta, bi minto bi, awoo a da ma, a a da goo ku ho jura η ma ro woo han. Ncinaasu bi, ku ho bor an bi jura awoo ma so, goo k'awoo a da η han ro woo ni ho ni, η y'a dare awoo han so. Maam bi gakuobare nyintan u.

¹⁵ Amba n y'a gorsira ba Wosoci b'u bi m bi:

Goaa k'a ho gur guta bi,
a ba m an cem a bince han y,
goaa k'a gur poore bi,
ho n jura bi zaa ma so y.

Tiiti i tam Korenti u

kan goaa huya ki

¹⁶ Woo i yaa dam Woso m barka, ku Tiiti le n taa guta k'a a da awoo han amba woo le n taa so bi to ma, Woso i naa da a heer u.

¹⁷ A ye ku woo u han k'an ta awoo zi b'u bi, a ye, an le da bi, a ye kan a heer ki haay, an hon bo u a zim k'a ta awoo zi b'u.

¹⁸ Woo danyu vanta woo n'a nyoom kan ki, kristagoo sokomaro woo haay y'a le boη u, k'a ni lemim nyinta pa dam mɔnɔnɔ bi to ma.

¹⁹ A n le da bi, kristagucco sokomaro woo y'a bo o, k'an woo da zaa o, zinzekora zibæo naa do ku woo n'a bam Woso leboore to ma bi no o, zi naa do ba woo nawom so k'u a hunka, o o, o le taa k'u o da guoo han.

²⁰ Busoo ku n y'a da woo wo o naa guta maam-maam, bi to ma bi, woo i dundore o zi, ku gosi b'a hi a o, woo n nyasom muhha y.

²¹ Woo le taa k'u ho k'an muhha ba Woso mum o, woo le taa k'u a ba so guoo mum o.

²² Woo goaa vanta nyoom so kan η ki, woo tir a ka lee o diga a, bi, woo yi goaa m, an ni Woso zibæo bi ηsam. Dutaa so naa, a y'a toη o paan..., bala a sira ka awoo o guta.

²³ Ku Tiiti ni, moo zuku m, moo zibæokoon m so awoo zi b'u, ku woo danyino woo ni, kristagucco sokomaro woo yi η bo o, η zibæo bi y'a le bom Krista o.

²⁴ Naa to ma bi, k'a ηoare hunka η ni paan..., ku kristagucco sokomaro woo n a do η o, o le ku woo n'a bore awoo ηoare gutabaa o bi, sira m.

9

Busoo zinzekora bi bankare

¹ Pakra bæe m ku moo ni m ya m ci ba awoo ma, ku m daahan ku woo o k'u a ka Zidee guoo woo o bi mim hi y.

² A ηoa k'awoo nawom paan... k'a a da η han bi, moo do, bi y'a ka moo ni m le bo awoo o Masedoan guoo woo lee, m a hi η ni, m o: «Akayii ku wosogucco woo a banka zu o kara, k'a a da Zidee ku wosogucco woo han.» Naa ku moo hi η ni bi, a a ka η guoo guta ni letaama m, k'a a da Zidee guoo woo han so.

³ Bi woo danyino ku moo η nyoo awoo ma ro noom, η nyoo moo o k'awoo n busoo k'awoo le n taa k'a ka bi ze ku ra, amba moo hi guoo gosunno m moo o, awoo a banka a nya bi m. K'awoo ba ncinaas ku woo bi lee ku, goaa woo... y'a dore a o, ho ku moo hi awoo mim bince o bi, sira m.

⁴ Bi ku woo bi lee ku awoo zi b'u kan Masedoan guoo woo ki, o bi diga a awoo n a banka a nya y, nyanni guta woo nyasom, bala, woo sira ka awoo o b'a n yi maam y. Bi, nyanni y'awoo nyasom so guta an le da.

⁵ Naa to ma m moo n a gunga moo o, a a ga m ku m a ye woo danyino woo han ku η ni lee ka moo m awoo zi b'u. K'awoo n busoo k'awoo o k'a ka kan a heer ki haay bi zinke ku ra a nya. Awoo busoo bi do ler bo kara. Ncinaas bi moo zem bi diga a awoo busoo bi zinke ku ra a nya, naa y'a hunkam so a o, a ka awoo nawom kan a heer ki haay, awoo bir a kam pakra ni y.

⁶ K'a mim naa do to da a no o:

Goaa k'a ho duu poore bi,

ho poore an n'a yim so,

goaa k'a duu guta bi,

ho guta an n'a yim so.

⁷ Naa to ma bi, a a ga m ku goaa biyæo n ho k'a gunga k'a ka bi ka, a b'a ka pakra ni, gee panha n y'a ba a ma to ma y. Bala, goaa k'a ni ho kam kan heernyinta ki bi, Woso i bi zaa ηsam.

⁸ Bi, Woso a da ma an ho muhha do y'a honho ka awoo o guta, ku hosi bi jira awoo ma y, bi ku ho n bir ta awoo o guta, k'a zi muhho do haay ba m.

⁹ Yi a nawore ncinaas, amba n y'a gorsira ba Wosoci b'u bi m, n o:

A i ho kam ηozanno o guta,

a ba k'a nawom guoo m muhha

bi nyare ba o y.

10 Woso ni ho kam hoduurezaa u an n'a duum, an ni hobre kan u an n'a bim. Woso bi do ni ho kare awoo u guta amba awoo le n taa bi m, an a ka an pasu yooogu, k'awoo n wo u a ba guoo m muhha guta.

11 A y'a kam awoo n ho yi guta domum haay, k'awoo n bir a bam guoo m muhha tee.... K'a yi ncinaasu, guoo cir guta y'a le bom Woso u, awoo ganworeru woo ku woo n'a kare u to ma.

12 Bala, busoo zinzekura bi zibae bi, a da bee a nawom wosogoo woo han bala y, a ka a nawom so guoo ni Woso barka dam guta maam-maam.

13 Zi naa do bare n'awoo taalera zaa bi zuure no u bi hinkam. A a hinka a u, awoo sura ka Krista lemim nyinta b'u denter, an ni yem ma kare. Guoo guta y'a le bom Woso u naa to ma, u y'a le bohu u so k'awoo n'a bare u ni muhha, an n'a honyi jirm kan u ki kan guaa haay ki bi to ma.

14 Ni yaa dare awoo to ma, u n'awoo nsa guta, ku Woso a barka ka awoo u guta ncinaasu bi minto.

15 Bi ku Woso to n lebuure yi, a ganwore guta k'a loo ba u bi to ma.

10

Pol y'a dare a nyaa ma

1 Awoo y'a hum moo muhha Pol ma, a u, ku moo y'awoo bire u, nyibaezaa m moo m, bi ku moo laatu bi moo ni m dare m nyaa ma kan awoo ki. Bi, a ye moo nawore awoo han Krista bugu-bugodabaa m kan a huare ki m, m u:

2 A b'a ka ku moo bi lee ku awoo bire u, ku m m da m nyaa ma wa! Bala, guoo ku u n'a gungare u u, u zi woo... ba woo nawom guaa hoodare m bala ro woo, moo do moo u moo m da ma, m m da m nyaa ma kan u ki.

3 Sura m, woo me ku woo n ta m u n'u misirbaa bam ni naa, mesim m. Bi woo bir Woso zuure zoo bi bam guaa hoodare ni y.

4 Yar modro ku woo n ta m, u ni yar bi bare u ni ro woo, durnya guoo n ta u ni ro woo bee y. Woo hoo woo, Woso yar modro panhawanno m un'a dam ma unu bur juno guto-guto ra. Woo i hoodareru danhadoo zaar bam.

5 Woo i hoo ku guoo u sa muhhabusure no u un'a ta m Woso dure m toore ro woo zaar bam, woo i hoodare haay dam jim u, u n'a kare a zanno ni yem Krista ma.

6 Bi, k'awoo hinka a u, awoo i yem ho ku woo n'a hum haay ma fasi, k'a do a u, woo u banka u a nya k'u guoo haay ku u bir yem no woo honhor.

7 Gee diga awoo nawom ho ku guoo n'a yire a mum m bi ma bala ra? Ncinaasu bi, ku guaa u Krista ho n a mi fasi, k'an a hoon da an a do so a u, Krista y'a so woo u, amba a a so a zaa u bi m.

8 Baa ku moo m le bo m muhha u guta, le ku Krista a ka moo u bi to ma bi, a nyannu ba moo ni y. Bi, le ku moo m ta m naa, a ka Woso u moo u, k'awoo n wo u a ta lee, a sokoma bi no u, awoo zaarbare to ma bee y.

9 Moo le baa k'awoo n a gunga a u, m ka moo nawom ma ku m awoo da bo u m ciro woo meerbaaru ni y.

10 Bala, n y'a hure, n u: «Moo ciro woo meerbaaru kusi, nyaa meerbaaru m so, bi ku moo bur m ni kan awoo ki, panhawarzaa n moo m, bi moo n meerbaa do so y.»

11 Bi guaa k'a ni naa hum bi, moo u, ku m a hu m, m u: Ho ku woo n'a gorsura bare u ciro woo u ku woo ba awoo bire u bi to ma bi, kan ho ku woo n'a bam ku woo i kan awoo ki bi, u hodeem, u jire ba u y.

12 Sura m, woo b'u dam ma u u ga ku u gee u u makra ba guoo ku u n'a hoon dare u u, a le da guoo m no woo ma y. Hoodwarzanno m broo m. Bi y'a ka un'u digare a muhhuo ma k'a a makra ba kan guoo ki, un'a makra bare a muhhuo ma.

¹³ Bɪ kʊ wɔɔ nɪ, wɔɔ bɪ yere ɔ ɔ le bɔ ɔ mɪŋɔɔ ɔ, an cem jirə kʊ Woso a ka bɪ han y, wɔɔ y'ɔ le bɔre ɔ mɪŋɔɔ ɔ zibəə kʊ Woso a ka wɔɔ ɔ k'ɔ a ba bɪ tekka ma, a ka k'a ɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ lee ku awɔɔ zi bɪ nɔ ɔ.

¹⁴ Bala, ta kʊ wɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bɪ, cem bɛɛ wɔɔ ɔ ɔ jirə han y. Wɔɔ ɪ lɛɛ ka, ɔ bɪ Krista lemim nyɪnta pa da awɔɔ m.

¹⁵ Wɔɔ bɪr ɔ le bɔre ɔ mɪŋɔɔ ɔ gɔɔɔ vantɔɔ zibəə tɔ ma y. Bɪ, wɔɔ ta ɔ heer le k'awɔɔ sɪrakare n a da ra, kʊ wɔɔ zibəə n paŋŋa yɪ gɔta awɔɔ barla sɔ, zibəə kʊ Woso wɔɔ da ɔ bɪ m naa, wɔɔ bɪ bɔre a jirə la nɪ y.

¹⁶ Wɔɔ wɔŋ ɔ ncɪnaaɔ ɔ lemim nyɪnta bɪ pa da kɔrɔ kʊ ŋ nɪ laato awɔɔ kʊ bɪ ma rɔ wɔɔ ɔ, bɪ wɔɔ b'ɔ le bɔre ɔ mɪŋɔɔ ɔ zi kʊ gɔɔɔ vantɔɔ a ba tɔ ma y, zi kʊ Woso a ka brɔɔ ɔ kʊ ŋ n'a ba bɪ n bɪ.

¹⁷ Wosoci b'a hɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a ɔ k'a a le bɔ a mɪŋŋa ɔ, a b'a le bɔ a mɪŋŋa ɔ y, an a le bɔ hɔ kʊ Zuuba a ba b'ɔ.»

¹⁸ Bala, gɔaa k'a n'a le bɔre a mɪŋŋa ɔ a zim bɪ bɛɛ Woso nɔ nɪ yɪm ma y. Gɔaa kʊ Woso mɪŋŋa n'a le bɔŋ ɔ bɪ m.

11

Pol ɪ ŋɔaarzibəəzanno mim hum

¹ Kɛere naa, mɔɔ hɔɔzaabaa meer bam kan awɔɔ kɪ, k'a ye ma. ɪn... a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a ye mɔɔ hɔɔzaabaa meerbaa bɪ ma.

² Awɔɔ ŋɔa kʊ mɔɔ nawɔm bɪ, jumbaa n ta mɔɔ m, a to a ɔ Woso zi. Bala, awɔɔ banka mɔɔ ɔ amba nyɪmbɔɛere k'a n yar dɔ bɪ m, kʊ m a ka Krista ɔ, k'a n yɪ awɔɔ zim.

³ Bɪ, mɔɔ da nɪ bɔŋ ɔ, mɔɔ ɔ, a a da ma gɔɔɔ n bra ba awɔɔ m ŋɔaarlɔ m awɔɔ n a bɔ Krista zuure ɔ paan..., amba mim bɪ bra ba ɛɛvɪ m ŋɔaarlɔ meerbaa m bɪ m.

⁴ Meer bɪ ba mɔɔ nawɔre ncɪnaaɔ, bala, kʊ gɔaa bɔr an nɪ Yeezuu Krista vanta mim hɪre, an nɪ meer bɪ bam ɛspri kʊ Sent-ɛspri bɛɛ m bɪ nɪ, an nɪ lemim vanta pa dare awɔɔ m, bɪ lemim nyɪnta k'awɔɔ zu ɔ biisi bɪ bɛɛ y, awɔɔ tɪr a gu a ye ma.

⁵ Gɔɔɔ k'awɔɔ n'a hɔɔn dare ŋ ma a ɔ, zibəəzanno kʊ ŋ le da rɔ nɪ ŋ mɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ y'a gɪngam m ɔ ŋ n le da mɔɔ nɪ y.

⁶ A a da ma mɔɔ bɪ wɔŋ ɔ, m meer ba wɪst am ŋ hɔ bɪ nɪ y, bɪ kʊ Woso hɔdɔre mim nɪ, ŋ bɪ jura mɔɔ nɪ y. Mɔɔ m hɔdɔre bɪ hɪnka hɔ haay nɔ ɔ, mim haay nɔ ɔ.

⁷ Kʊ mɔɔ bɪ Woso lemim nyɪnta pa da awɔɔ m bɪ, a pa bɪ da mɔɔ ɔ awɔɔ m vam, mɔɔ n hɔst si awɔɔ han y. M mɪŋŋa mɔɔ zer, kʊ m awɔɔ gore da ɔ. A hɪ awɔɔ ɔ, a ba kʊ mɔɔ ɔ ncɪnaaɔ naa, kɔrɔ mɔɔ ɔ ma ra?

⁸ Nyɪnta kʊ mɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bɪ, kristagɔɔɔ sokumarɔ vantɔɔ ɪ mɔɔ yawɔra ba, mɔɔ brɔɔ wɔ nya, kʊ m m da awɔɔ han.

⁹ M da kʊ mɔɔ nawɔre awɔɔ han b'ɔ bɪ, kʊ busoo mim ta mɔɔ ma, mɔɔ bɪr awɔɔ kɔm k'a hɔst kan ɔ y. Wɔɔ danyɪnɔ kʊ ŋ nɪ Masedɔan ɔ rɔ wɔɔ bɔr, ŋnɪ hɔ kʊ mɔɔ le n taa haay bɪ ka mɔɔ ɔ. Mɔɔ n ye fɪgaa k'awɔɔ n kɔ mɔɔ mim ma y, naa mɔɔ nɪ gɔɔtare m bɪr a bam.

¹⁰ Naa m mɔɔ goredaɔre, sɪra mɔɔ n'a hum Krista k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ tɔ m, mɔɔ b'awɔɔ busoo sire y, m le mɔɔ n'a bɔre m mɪŋŋa ɔ naa tɔ ma, bɪ gɔst b'a dam ma Akayii kɔrɔ wɔɔ ɔ jilli an a ta mɔɔ m toore naa nɔ ɔ y.

¹¹ Bɔ m mɔɔ n naa hɪ? Mɔɔ bɪr awɔɔ ŋɔam gɛ? Ayy..., Woso a dɔ a ɔ mɔɔ y'awɔɔ ŋɔam.

¹² Hɔ kʊ mɔɔ n'a bam naa, mɔɔ gɔɔtare m bɪr a bare ncɪnaaɔ can, kʊ m a ka kʊ gɔɔɔ kʊ ŋ le n taa k'a a le bɔ a mɪŋŋa ɔ, a ɔ, a ɪ zi bam, am wɔɔ hɔ bɪ m nɔ wɔɔ n a da jɪm ɔ, kʊ ŋ b'a da ma ŋnɪ naa hɪ y.

¹³ Gɔɔɔ nɔɔn duro, zibəəzanno paan...rɔ bɛɛ nɪ ŋ mɪ y, ŋɔaar ŋn'a bam gɔɔɔ m a zibəə bɪ nɔ ɔ, ŋn'a hɔ bare ɪ ɔ, Krista zibəəzanno m.

14 Bɪ naa do naa, zekədə mim b'a nɔ ɔ y, bala, Sotaana miɲɲa a da ma an a miɲɲa ba ɪ ɔ, lɛɛgure malɛɛka m.

15 K'a yo Sotaana miɲɲa wɔ ɔ an naa ba bi, k'a maam wɔɔ b'a hum ɔ ɔ, a zibəənyɪnɔ wɔɔ b'a miɲɲɔɔ bare ɪ ɔ zibəətirgazannɔ n a mi wa. Bi, η nyambɔrle bi, bɔ a nawom kɔ ɔ kan η zibəə bi ki, a yɪre η ma bɔnyaa.

Pol firiyerɔ mim

16 Kɔ m m ya, m so ra, awɔɔ gɔsi bi dɪga mɔɔ ma ɪ ɔ, hɔɔzaa n mɔɔ ni y. Gɛɛ k'awɔɔ ɔ hɔɔzaa n mɔɔ ni, k'a maam k'a ye mɔɔ ma amba awɔɔ ni yem hɔɔzanno ma bi m, kɔ m wɔ ɔ m m le bɔ m miɲɲa ɔ poore.

17 Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa, Zuuba hɔɔnhɔ bɛɛ m kɔ mɔɔ n a ba ncɪnaaɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m miɲɲa ɔ naa, hɔɔzaabaa zibəə m.

18 K'a a yo gɔɔɔ gɔta n'a le bɔre a miɲɲɔɔ ɔ durnya minno ma bi, mɔɔ yɪ m le bɔre m miɲɲa ɔ sɔ.

19 Awɔɔ kɔ mindɔrezannɔ n'a mi rɔ wɔɔ, awɔɔ ɪ yem hɔɔzanno ma naanaa.

20 Awɔɔ ɪ yem gɔɔɔ n'a sore awɔɔ ɔ am lonno hɔ bi m, ηn'ɪ hɔ yɔre a m, ηn'ɪ ηɔaar bare a m, ηn'awɔɔ gore bɔɲ ɔ, ηn'awɔɔ sonsɔ wɔm.

21 Nyannɪ ɪ mɔɔ zem, bala, wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba awɔɔ ni y.

Bi kɛere naa, mɔɔ meer bi bare am hɔɔzaa hɔ bi m, gɔɔɔ kɔ η n'a le bɔre a miɲɲɔɔ ɔ hɔɔ niɲɲoo m nɔ wɔɔ, mɔɔ yɪ m le bɔre m miɲɲa ɔ hɔɔ wɔɔ duro m sɔ.

22 Gɔɔɔ wɔɔ duro ɔ ebree gɔɔɔ n'a mi, bi, ebree gɔaa n mɔɔ m sɔ. N ɔ, Israyel gɔɔɔ n'a mi, mɔɔ maam sɔ. N ɔ, Abraham yanɲɔɔ n'a mi, bi mɔɔ maam sɔ.

23 N ɔ, Krista zibəənyɪnɔ n'a mi, ɔnhɔɔn..., mɔɔ hɔɔzaabaa meer bam fast kɛere, Krista zibəənyɪ m mɔɔ m an le da η la.

Mɔɔ zi ba an le da η hɔ ra.

N mɔɔ du lonnoɔɔ ɔ an le da η la,
n mɔɔ ze mawɔr m an le da η la sɔ,
mɔɔ m mee ka ze ma gallem hɔka.

24 Zɪfɔrɔ lɛezanno mɔɔ nyasɔ gallem soor ηni mɔɔ ze mawɔr m, mɔɔ ze n tir a ɔ mawɔr bi m gallem bukərku a yaa n nɛɛhɔ.

25 Rɔm gɔɔɔ mɔɔ nyasɔ gallem kaakɔ η ni mɔɔ ze banno m, hindeem ɔ gɔɔɔ mɔɔ bumba jaarɔ m k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ.

Mɔɔ m yo kɔ m ga kɔɔlɔɔ nyoobare nɔ ɔ gallem kaakɔ,
hindeem ɔ mɔɔ gɔɔta higɔta ɔ dɔmum deem,
dɔ n mi n ni mɔɔ bɔ lem.

26 Mɔɔ zaakɔ gɔta,
mɔɔ zaakɔrɔrɔ wɔɔ nɔ ɔ,
pergɔrɔ kɔ η tir yar lɔ wɔɔ a yo k'a mɔɔ bi,
dazaamazanno a yo k'a mɔɔ ze sɔ,
mɔɔ dogɔɔɔ a ηɔa k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ sɔ.

Doro vantɔɔ gɔɔɔ a yo k'a mɔɔ ze gər sɔ.

Minno a yo k'a mɔɔ yɪ kɔnɔrɔ ɔ, kan poohɔɔnrɔ ki ɔ, higɔɔɔ bure ɔ sɔ,
ηɔaar kristagɔɔɔ barla sɔ.

27 Mɔɔ zi kɔsɪrɔ ba, m makra kɔsɪrɔ yɪ, hinceem tir jira mɔɔ ma, nɔ n tir mɔɔ ze kan miɪ ki, m tir m le kɔsɪ pakra m, nyɛem mɔɔ ze, huu jira mɔɔ ma sɔ.

28 Mɔɔ bi m kɔre m minno vantɔɔ hi y, dɔmum biyəə mɔɔ heer ɪ kɔm kristagɔɔɔ sokomarɔ wɔɔ mim tɔ ma.

29 Kɔ panɲawarzaa m gɔaa ni, b'ɪ ɔ, mɔɔ m. Kɔ gɔaa a do mimbɔnyaa nɔ ɔ b'a busu mɔɔ ma gɔta, ɪ ɔ mɔɔ m.

30 Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m miɲɲa ɔ, m le mɔɔ n n'a bɔre m panɲawar minno ɔ.

³¹ Woso, wɔɔ Zuuba Yeezuu Zi bi, a a dɔ a ɔ, nɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y. Bi, k'a tɔ n leɔɔɔɔɔ yɪ dɔmɪm haay.

³² Nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ Damas kɔ ɔ bi, kɔ bi dɪgamazaa kɔ cir Aretas a so ɔ b'a ka yarɔbɔnno n jim kɔ bi lɛɔɔ ma, k'a mɔɔ ku a mɔɔ nyasɔ.

³³ Bi, gɔɔɔ mɔɔ da kasɪ ɔ, n n'a ka mɔɔ n bɔ kɔ bi pɔnɔnɔ bi tokoro deem m, yɪ a ɔ ncɪnaaɔ kɔ bi dɪgamazaa bi n mɔɔ ku an mɔɔ nyasɔ y.

12

Hɔ kɔ Woso a hɪnka Pol m

¹ Mɔɔ gɔɔtare m m le bɔ m mɪnɔnɔ ɔ ra? Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ a nyɔɔɔɔɔ ba ɔ y, bi kɛɛɛɛ naa, mɔɔ hɔɔ kɔ Zuuba n hɪnka mɔɔ m nɪnnare nɔ ɔ rɔ wɔɔ mim hɪm.

² Mɔɔ kristagɔaa dɔ, Woso n a busu an ta m a zi arzana ɔ, a busure dɔɔraa bueeresi hɔ m naa. Mɔɔ n a dɔ kɔ ta a ɔ arzana ɔ paan..., gɛɛ hɔhɪnkare a a yɪ y, Woso ɪ naa dɔ.

³ Denter m, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, Woso a busu an ta m arzana ɔ, a a da ma hɔhɪnkare a a yɪ, a a da ma Woso a busu paan... an ta m arzana ɔ b'ɔ, Woso ɪ naa dɔ mɔɔ n a dɔ y.

⁴ Arzana ɔ b'ɔ bi, a meerbaarɔ ninɔnɔ ma, gɔaa n a ga m an so n la y, bi, zaa ba ɔ, gɔaa n n mim hɪɛ y.

⁵ M le mɔɔ n'a bɔɛ m mɪnɔnɔ ɔ, gɔaa ncɪnaaɔ bi tɔ ma, bi mɔɔ bi m le bɔɛ m mɪnɔnɔ ɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m mɪnɔnɔ ɔ, m paɔnɔnɔ minno mɔɔ nɪ n hɪm.

⁶ K'a hɪ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m mɪnɔnɔ ɔ, mɔɔ bi yɪm hɔɔzaa y, bala, mɔɔ sɪra hɪm. Bi, mɔɔ le baa kɔ m m le bɔ m mɪnɔnɔ ɔ y, bala, mɔɔ le baa kɔ gɔaa n a hɔɔn da mɔɔ ma an le da m bɪnce ra, zi kɔ mɔɔ ba an n'a yɪm nɔ ɔ, gɛɛ meer kɔ mɔɔ n'a bam an n'a mam nɔ ɔ y.

⁷ Hɔɔ gɔtɔɔ nɔɔn duro kɔ Woso n hɪnka mɔɔ m b'a da ma an a ka mɪnɔnɔabusure n a so mɔɔ ɔ. Naa tɔ ma m Woso n yaaba da mɔɔ zi an nɪ mɔɔ kɔm, kɔ mɔɔ bi m mɪnɔnɔ busu y. Yaaba bi, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Sɔtaana zibɔɔzaa deem zibɔɔ m, an nɪ mɔɔ zem, kɔ mɔɔ bi m mɪnɔnɔ busu y.

⁸ Mɔɔ yaa da Woso m gallem kaakɔ k'an mɔɔ yɔ fɪɪɪɪɪ naa do wɔ ɔ.

⁹ A n a nyɪ bɔ mɔɔ n'ɔ, a ɔ: «Mɔɔ barka b'ɪbɪ bɔ, bala, k'ɪbɪ ɪ paɔnɔnɔ nɔ ɔ, bi mɔɔ barka b'a zi ba fastɪ.» Naa tɔ ma bi, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm m m le bɔ m mɪnɔnɔ ɔ, m paɔnɔnɔarɔ tɔ ma, kɔ Krista paɔnɔnɔ bi n nyɪnta mɔɔ gɔr zi fastɪ.

¹⁰ Naa y'a ka Krista tɔ ma
mɔɔ nɪ m heer nyɔɔm,
kɔ mɔɔ ɪ paɔnɔnɔarɔ nɔ ɔ,
kɔ gɔɔɔ ɪ mɔɔ sɔnsɔ wɔɛɛ,
kɔ minno a hɔnhɔ ɪ mɔɔ yɪɛɛ,
kɔ gɔɔɔ ɪ fɪr kam mɔɔ ma,
kɔ minno ɪ mɔɔ heer kɔm sɔ.
Bala, kɔ mɔɔ ɪ paɔnɔnɔarɔ nɔ ɔ,
bi mɔɔ paɔnɔnɔ n ta ɔ.

Pol heer ɪ kɔm Korenti gɔɔɔ tɔ ma

¹¹ Mɔɔ ɪ meerbaa bi bare ɪ ɔ, hɔɔzaa m mɔɔ m, b'awɔɔ ɪ mɔɔ da ɔ paɔnɔnɔ m. Awɔɔ y'a ga m hɔɔ a mɔɔ nyaa ba. Bala, baa kɔ hɔstɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ, gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ dɪgare n ma zibɔɔzannɔ wɪsɪrɔ wɔɔ, n n le da mɔɔ m hɔstɪ nɔ ɔ y.

¹² Zibɔɔɔ kɔ n'a hɪnkare n ɔ, kristazibɔɔzaa m mɔɔ m nɔ wɔɔ, ziro wɔɔ duro ba mɔɔ ɔ gɔɔɔ bire ɔ kan bɔraama gɔta kɪ. Zibɔɔɔ wɔɔ duro, hoserlo do y'a hɔnhɔ m kan gɪngare do y'a hɔnhɔ kɪ.

13 Bɔ n ta ɔ mɔɔ n a ba kristagɔɔɔ sokomaro vantɔɔ wɔɔ m, mɔɔ n a ba awɔɔ ni? K'a maam kɔ mɔɔ n ye k'awɔɔ n dɔga mɔɔ mɔsɔrbaa mim ma bi m. K'a korɔma naa do sugur ka m ɔ.

14 Dɔttaa naa, mɔɔ m banka m a nya kɔ m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a gallem kaaku hɔ mɔɔ ni zem b'ɔ naa, bi kɔ mɔɔ bi bɔr, mɔɔ bi yem awɔɔ n dɔga mɔɔ mim ma y. Awɔɔ mɔnɔɔ mɔɔ ni m kare a ma, awɔɔ busoo bɛɛ y. Bala, nyɔnɔ bɛɛ n'a kam busoo ma k'a nyasɔ a zɔrɔ ni y, zɔrɔ wɔɔ n'a kam ma n'n'i nyasore a nyɔnɔ m.

15 Kɔ mɔɔ ni, heernyɔɔ m kan mɔɔ ki, kɔ m hɔ kɔ mɔɔ n ta m haay sa kan m mɔnɔa ki, m m da m awɔɔ han. Awɔɔ nɔa kɔ mɔɔ nawom gɔta nɔnɔnaaɔ naa y'a ka awɔɔ bɔr mɔɔ nɔam na?

16 Awɔɔ ye a dɔ a ɔ, mɔɔ n ye k'awɔɔ n kɔ mɔɔ nyasom tɔ ma y. B'a da ma gɔaa n a hi a ɔ, hɔɔnkare zi mɔɔ ba kɔ m awɔɔ ku m wɔ ɔ, nɔaarɔ m.

17 Mɔɔ nɔaar ba awɔɔ m kɔ m hɔ yi awɔɔ gɔr zi ra? Mɔɔ gɔɔɔ kɔ mɔɔ n nyɔɔ awɔɔ zi rɔ wɔɔ gɔaa deem da ɔ k'an nɔaar ba awɔɔ m na?

18 Mɔɔ ye Tiiti han an ta awɔɔ zi b'ɔ, kan wɔɔ danyɔ kɔ mɔɔ mim hi awɔɔ m biisi bi ki. Awɔɔ a da ma a hi a ɔ, Tiiti nɔaar ba awɔɔ m k'a hɔ yi ra? A mɔnɔa kan mɔɔ ki, tar deem wɔɔ sa, ɔ ɔ mɔsɔrbaa bi ba m, kan ɔ zibɛɛ ki.

19 A hɔɔn k'awɔɔ n'a dare a ɔ, ɔ ka wɔɔ nawom ma kɔ gumɛ ka ɔ mɔnɔɔ ɔ awɔɔ lɛɛ bi, a dɔmum laatɔ. Ayy..., ɔ meerbaa bi ba wɔɔ nawom Woso taa amba Krista n'a nɔam bi m, bi, ɔ gɔaasɔbɔɔ, naa haay hi wɔɔ nawore awɔɔ m, k'awɔɔ n ta lɛɛ sɔrakare nɔ ɔ.

20 Mɔɔ da i bɔn ɔ, m ɔ, i b'a ka mɔɔ n bɔr awɔɔ zi b'ɔ m bi dɔga a hɔ kɔ mɔɔ n'a gɔngare awɔɔ zi bi bi maam ni y, awɔɔ n a yi sɔ a ɔ, hɔ k'awɔɔ n'a gɔngam mɔɔ zi bi, a bi maam sɔ y. Mɔɔ da i bɔn ɔ, m ɔ, i b'a ka nyaa n bi nyɔnta ɔ, kan jumbaa ki, nɔmaa ki, mumbɔkɔma ki, kan sɔnsɔwore ki, gɔɔɔɔzarɛ ki, kan mɔnɔnɔabusure ki, warkɔma ki y.

21 Mɔɔ da i bɔn ɔ sɔ, m ɔ, m ya kɔ mɔɔ ɔ m ni zere awɔɔ zi b'ɔ naa, i b'a ka Woso n mɔɔ da nyanni ɔ awɔɔ bire ɔ wa. M m ya m nyi ka gɔɔɔ gɔta kɔ n mimbɔnyaa ba hɔɔ, nɔnɔ gɔɔta n'n'a bɔ a taam a dintim zibɛɛro wɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma wa, a a da ma nɔnɔ gɔɔta n'n'i jaan dam, n'n'a zibɔnyaarɔ wɔɔ bam.

13

Dɔndɔre nyambɔrɛ

kan leersore ki

1 Kɔ mɔɔ bi bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a gallem kaaku hɔ m naa keere. Amba Wosoci b'a hi, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɔ, gɔaa vanta mim ba, pakra m kɔ mim bi kasetɔzanno n nyɔnta ɔ hiya gɛɛ kaaku, kɔ mim bi n yi sɔra», kɔ mɔɔ bi lee ku, naa wɔɔ n'a bam.

2 Kɔ m lɛɛ ka m a hi gɔɔɔ kɔ n mimbɔnyaa ba hɔɔ rɔ wɔɔ m kan gɔɔɔ mɔsɔrɔ wɔɔ ki m, bɔr kɔ mɔɔ ɔ b'ɔ a hiya hɔ ma bi, mɔɔ n bɔ zaa ɔ, bi keere naa, kɔ mɔɔ ba b'ɔ naa, mɔɔ y'a hire m ɔ, kɔ mɔɔ m ya m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, mɔɔ bi gɔsɔ tore y, mɔɔ hɔnhɔrɛ kare n haay ɔ.

3 Awɔɔ lɛ taa k'a a dɔ a ɔ, Krista a meerbaa da mɔɔ lɛ ɔ mɔɔ n'a bam, gɛɛ lɔ? K'a maam awɔɔ y'a dɔre. Panɔawarzaa bɛɛ m Krista m awɔɔ gɔr zi y. A y'a panɔa bi hɔnkare awɔɔ bire ɔ.

4 Sɔra m, a ze kɔ n y'a ɔ godarkora ma bi, a nyɔnta panɔawar nɔ ɔ, bi, a y'a mɔsɔrbaa bam keere Woso panɔa tɔ ma. Kɔ wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan ki bi, wɔɔ i panɔawar nɔ ɔ sɔ, bi, ɔ mɔsɔrbaa bi ba wɔɔ nawom kan ki, ɔ n'ɔ zi bi bam kan awɔɔ ki Woso panɔa m.

5 K'a bɔ a dɔga a mɔnɔɔ ma a zim, awɔɔ i mɔsɔrbaa bam sɔrakare nɔ ɔ gɛ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu Krista y'awɔɔ bire ɔ, gɛɛ lɔ? K'awɔɔ n a dɔ, k'a maam, k'awɔɔ bi wɔn ɔ a a sɔrakare zibɛɛro hɔnka bi tɔ ma m.

⁶ Bi, mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ bi jira m sɪrakare zibəero hɪnkare ra wa.

⁷ Yaa wɔɔ n'a dam Woso m, k'awɔɔ bi mimbɔnyaa ba y. U ka bɛɛ wɔɔ nawɔm ma, k'ɔ a hɪnka awɔɔ m, ɔ ɔ, ɔ gumə ta ɔ wa. U ka wɔɔ nawɔm ma k'awɔɔ n a mɪɲɲa ba, baa k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, wɔɔ bi gumə yɪm mim kɔ wɔɔ dɪnda naa nɔ ɔ y.

⁸ Bala, wɔɔ ba paɲɲa m k'ɔ sɪra da jɪm ɔ y. Paɲɲa wɔɔ n ta m k'ɔ a ka, kɔ sɪra n ta lɛɛ.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ, awɔɔ nɪ paɲɲa m denter, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm. Wɔɔ n'a yem Woso han bi n naa kare. A ye wɔɔ nawɔm k'an a ka k'awɔɔ n yɪ mɪɲɲa fasi.

¹⁰ Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ gɔɔta m m laatɔ awɔɔ ma bi, mɔɔ nɪ naa haay gɔrsɪra bare awɔɔ ma. K'an bir yɪɛ ɪ ɔ, kɔ mɔɔ bi lee ku awɔɔ bire ɔ, m bi m da m nyaa ma kan awɔɔ kɪ, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bi nɪ y. Bala, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bi, a ka a ɔ mɔɔ ɔ gɔɔ bankare tɔ ma, a n a ka mɔɔ ɔ kɔ m ɲ zaar ba y.

¹¹ Kɛɛɛ naa, m danyɪnɔ, m leer mɔɔ n'a sore awɔɔ m. K'a bir a heer nyɔɔm. A bir a tɔɲ ɔ k'a yɪ mɪɲɲa fasi. K'a bir kɔ heer yom. A bir kɔ mare. A bir a mɪsɪrbaa bam laafɪ kan kɔ kɪ nɔ ɔ. Maam bi, kɔ ɲɔarezaa kan laafɪzaa kɪ m Woso m bi, a nyɪntam kan awɔɔ kɪ.

¹² K'a yaa da kɔ m mɪɲɲa danyɪbaa nɔ ɔ. Wosogɔɔ kɔ ɲ nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.

¹³ Bi kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka, kan Woso ɲɔare kɪ, Sent-ɛspri zekɔra kɪ n bir kan awɔɔ haay kɪ.

Ci ku Pol a ba GALASII ZANNŌ ma

Ci ku Pol a ba Galasii zanno ma bi

gasuure

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Galasii kuro woɔ kristaguroo ma.

Ci bi ba a ɔ, bala, zuɔfuro ku η y'a ba kristaguroo gosunno ɪ ta η zi ηn'aa ho dunda η nɪ, an bokare η hoɔndare bi bir zum ku ɔ kan lemim nyinta bi ki y. N ɔ, pakra m ku guoo n gasu banhu ɔ, ku n bee η bi bombore yire y.

A m naa, Pol n ci ba k'a hinka ηni a ɔ, Krista k'a ga bi, a ho haay ku lero woɔ a cɪnta bi ba an a nya, an woɔ yo Moyiisi lero woɔ lombaa no ɔ, woɔ n'ɔ so ɔ muhjo ɔ Sent-Espri panja kan a le sire ki to ma.

Pol ɪ yaa dam Galasii kristaguroo m

¹ Moo muhja Pol nɪ ci naa do bam, kristazibæzaa m moo m, guoo bee moo bo ɔ y, bi guaa bee moo nyoo so y, Yeezuu Krista muhja, kan Zi Woso k'a a mum bo ɔ gæno bire ɔ bi k'i moo bo ɔ.

² Moo kan danyino ku η ni naa ɔ haay ro woɔ ki, woɔ ɪ yaa dare awoo m, awoo ku kristaguroo sokumaroo n'awoo m, an nɪ Galasii kuro ɔ ro woɔ.

³ A ye moo nawom woɔ Zi Woso han, kan Zuuba Yeezuu Krista ki han, ku η ni barka kan laafu ki ka awoo ɔ.

⁴ Yeezuu muhja ɪ ye an ga, k'a woɔ bumbo ɔ mimbonyaroo no ɔ, k'a a da ma a woɔ yo durnya bonyaa naa do wo ɔ, amba woɔ Zi Woso le n taa bi m.

⁵ Woso to n leboore yi domum haay. Amina.

Lemim nyinta vanta ba ɔ y

⁶ A bo k'awoo nawom Woso k'a awoo bir k'awoo n yi a guoo Krista barka minto b'ɔ, a ta k'a zu lemim nyinta vanta ɔ bi, a a ka moo n ze kedæ.

⁷ A bir yire ɪ ɔ lemim nyinta vanta n ta ɔ wa, a ɪ yire ɪ ɔ, guoo n'awoo warm ku ma, ηn'a kam ma k'a Krista lemim nyinta bi zaar ba.

⁸ Bi, ku guaa lemim nyinta vanta dunda awoo m, an a ho kan lemim ku woɔ pa da awoo m bi ki, baa ku woɔ m, baa ku maleeka y'a to arzana ɔ an bi naa ba, ku Woso nomaa n a kergu a zaa ra.

⁹ Moo lee ka m a hi, bi moo yi m yare m so ra, ku guaa lemim nyinta vanta pa da awoo m, bi lemim k'awoo si hoɔ bi bee, ku Woso nomaa n a kergu a zaa ra.

¹⁰ Ncɪnaaɔ naa, m ka moo nawom ma ku guoo no n yi kan m ki ra? Gee, ku Woso no n yi kan m ki ra? A ηsa moo nawom ku guoo n m ηsa ra? Ayy..., ku m ka moo nawom ma ku guoo no n yi m la, moo bi nyintam Krista zibænyi do y.

Krista ɪ lemim nyinta bi da Pol wo ɔ

¹¹ M danyino, k'a do a ɔ, lemim nyinta ku moo pa da awoo m bi n a to guoo zi y.

¹² Bala, a ma bee moo ɔ guoo zi y, bi guoo bee y'a dunda moo n so y, Yeezuu Krista muhja y'a hinka moo m, moo n a do.

¹³ Nyinta ku moo ɔ ho niηηæ biisi, m nɪ zum zuɔfuro wosozaa ɔ bi, awoo mim ma. Awoo do a ɔ, domum bi do ɔ bi, moo fir ka Woso guoo sokoma bi ma guta maam-maam, ku m a zaar ba.

¹⁴ Zu ku moo nawom zuɔfuro wosozaa b'ɔ bi, moo cem m muno zuɔfuro woɔ han zaa bi zuure no ɔ guta, m nɪ m yonj ɔ guta m le da η la, m yaaboo yunnubayuro woɔ zuure no ɔ.

¹⁵ Bɪ Woso lɛɛ ka an mɔɔ bɔ ɔ a barka bɪ tɔ ma kɔ m a zi ba, bɪ ma bɪ, mɔɔ n yɪ cɪna y. Ncɪnaaɔ nɪ, an mɔɔ bir zibəə bɪ tɔ ma.

¹⁶ Bɪ k'a b'a ŋɔa kɔ mɔɔ n'a Nyɪ bɪ dɔ kɔ m a pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m bɪ, mɔɔ n m ka ma kɔ m gɔaa lar ma y,

¹⁷ mɔɔ n ta Zerizalem ɔ sɔ gɔɔɔ kɔ ŋ lɛɛ ka mɔɔ m ŋn'a ba kristazibəəzanno rɔ wɔɔ zi y, m hɔr mɔɔ ɔ lɛɛm m ta Araabɪrɔ kɔ ɔ, m m to b'ɔ, m bɔr Damas kɔ ɔ.

¹⁸ Bɪ jɛ ɔ dɔɔraa kaakɔ kur bɪ, mɔɔ n ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa Sefas* dɔ, mɔɔ gɔɔta b'ɔ kan kɪ dɔmɪm bueresoor.

¹⁹ Mɔɔ n zibəəzaa vanta yɪ kɔ *Zakkɪ bɛɛ y, Zuuba danzaa bɪ.

²⁰ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m ci b'ɔ naa, Woso n mɔɔ kasetɪzaa, ŋɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y.

²¹ M hɔr kɔ mɔɔ ɔ Zerizalem ɔ bɪ jɛ ɔ, ta mɔɔ ɔ Siiri kɔrɔ ɔ, kan Silisii kɔrɔ ɔ kɪ.

²² Bɪ, Zidee kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ n mɔɔ yɪ deem y.

²³ A ma ŋ y'a ɔ bala, n n'a dɪndarɛ, n ɔ: «Gɔaa k'a nɪ fir kam wɔɔ ma biisi bɪ, a ɪ Krista zaa k'a nyɪnta an n'a zaar bam bɪ pa dam kɛɛɛ.»

²⁴ Naa do n a ka, ŋn'a lɛ bɔm Woso ɔ mɔɔ minto.

2

Pol kan kristazibəəzanno vantɔɔ kɪ kɔ zɛɔrɛ

¹ Dɔɔraa bueresi cenle jɛ ɔ, mɔɔ m bɔ, m m ya, m ta Zerizalem ɔ kan Barnabas kɪ, mɔɔ Tiiti gaa m ta m kan m kɪ sɔ.

² Woso y'a hɪ mɔɔ m hɔhɪnkare nɔ ɔ, a ɔ, mɔɔ n ta, bɪ minto m mɔɔ n ta. Kɔ wɔɔ yaa lee ku bɪ, mɔɔ lemim nyɪnta kɔ mɔɔ n'a pa dam do vantɔɔ barla bɪ sa, m a dɪnda ŋ nɪ. Mɔɔ sokɔma ba kan lɛɛzanno wɔɔ kɪ a minto m a dɪnda ŋ nɪ sɔ, kɔ zi kɔ mɔɔ ba kan zi kɔ mɔɔ n'a bam bɪ kɪ bɪ bɔ vam y.

³ Baa mɔɔ zukuuzaa Tiiti kɔ grekkɪ gɔaa m bɪ, ŋ n a ka ma k'a paŋŋa ba ma k'an gasɔ baŋŋɔ ɔ y.

⁴ A n bɔkare gɔɔɔ a da wɔɔ zi ŋn'a hɪrɛ a ma kristagɔɔɔ bɪ ŋɔaarzanno m, brɔɔ a nyasɔ kɔkɔɔ kɔ Tiiti n gasɔ baŋŋɔ ɔ. A da ŋ y'a ɔ wɔɔ zi k'a soamɪŋŋaɔ kɔ Krista Yeezuu a ka wɔɔ ɔ bɪ sɪnsɪ, a ŋɔa ŋ y'a ɔ k'a a ya, a wɔɔ da lɔmbaa ma.

⁵ Wɔɔ n yɛ ŋ ma y, wɔɔ n'ɔ ka ma k'ɔ kɔ ma kan ŋ kɪ baa poore tɔkke y, a ba wɔɔ ɔ ncɪnaaɔ, kɔ sɪra k'a nɪ lemim nyɪnta bɪ nɔ ɔ bɪ m bɪr a bɪnce ɔ.

⁶ Kɔ lɛɛzanno wɔɔ m, ŋ lɛɛzaabaa mim n pakra ba mɔɔ ma y, bala, Woso bɪr gɔɔɔ jirɔ bɔrɛ y. Ncɪnaaɔ nɪ, lɛɛzanno wɔɔ n mɔɔ da hɔsɪ vanta bare ma lemim nyɪnta bɪ pa dare nɔ ɔ y.

⁷ Bɪ, ŋ yɛ ŋn'a dɔ ŋ ɔ, Woso mɔɔ da ɔ kɔ m lemim nyɪnta pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m, amba Woso Pɪyɛɛr da ɔ k'an a pa da zɪfɔrɔ m bɪ m.

⁸ Bala, Woso k'a Pɪyɛɛr bɔ ɔ, an a nyɔɔ zɪfɔrɔ ma bɪ, Woso bɪ do ɪ mɔɔ bɔ ɔ sɔ, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ gɔɔɔ zi.

⁹ Kristagɔɔɔ wɔɔ nyɪnta ŋn'ɪ dɪgam Zakkɪ kan Sefas kɪ Zaan kɪ ma a lɛɛzanno, brɔɔ yɛ ŋn'a dɔ ŋ ɔ Woso a barka ka mɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ n zi bɪ ba denter. A m naa, ŋnɪ mɔɔ wɔ nyasɔ, k'a hɪnka a ɔ, kɔmarɛ ɪ wɔɔ bire ɔ, kɔ wɔɔ m ta do vantɔɔ wɔɔ zi, kɔ ŋ bɔɔm n ta zɪfɔrɔ wɔɔ zi.

¹⁰ Bɪ, hɔ kɔ ŋ y'a cɪnta bɪ, ŋ ɔ, ɔ ɔ da ŋɔazanno han, bɪ kɔ hɔ bɪ do nɪ, mɔɔ ba denter.

Pol kan Pɪyɛɛr kɪ mim Antɪyɔs kɔ ɔ

¹¹ Bɪ, Sefas k'a bɪ bɪr Antɪyɔs ɔ bɪ, mɔɔ ba kan kɪ gɔaa haay lɛɛ, k'a kɔrɔ ma bɪ tɔ ma.

* **1:18 1.18** Sefas: Pɪyɛɛr tɔ vanta m. K'a dɪga Zaan 1.42 bɪnce ɔ.

12 Bala nyunta a u, an ni ho bim kan do vantoo guoo ki, bi ma bi, Zakki guoo nyoo bi hni lee ku cina y. Ku n bi lee ku bi, an a da a ra, an a gu n ma an jum a ho, nyi k'a n'a bam zuuforo ku n u, do vantoo guoo m gaso banho u ro woo m bi minto.

13 Zuuforo ku kristagoo m hni nyunta b'u kan ki ro woo n a hobaa sa so, naa n a ka Barnabas mihha n gaso n hoon huuya-huuya ziboo b'u.

14 Ku moo n y n bir zum sira k'a ni lemim nyunta b'u turga bi, moo hi Sefas m guaa haay lee moo u: «Ibu k'i n zufo bi, k'ibu n'i misirbaa bam am do vantoo guoo ho bi m bi, i bir a bam am zuuforo ho m bi, a a ba lo ibu n'a hoom k'i panha ba do vantoo guoo woo ma ku n n'a misirbaa ba am zuuforo ho ni?»

15 Zuuforo m woo m, woo ziro i nyunta maam, do vantoo guoo ku n ni Woso lero do ro bee n woo ni y.

16 Bi, woo do u u, guaa b'a dam ma an yi turga Woso mum u Moyiisi lero zibero bare minto y, sira ka Yeezuu Krista u ni guaa bam turga bala. Sira woo ka Krista Yeezuu u so ku Woso n'u ba turga a to ma, bi lero zibero to ma bee y, bala, n bi gosu bam turga lero zuure to ma y.

17 Woo, u ka woo nawom ma ku n n'u ba turga Krista to ma, an bokare an ni yire i u, u ba woo u mimbonyaabenno so am do vantoo guoo m. K'a maam Krista bi mimbonyaa zi an n'a bam na? Ayy... fuga!

18 Bala, ku moo lero woo zuure to k'a b'a dam ma an guaa ba turga Woso mum u bi minto, ku moo n ya m m bo ku m zu u, moo ni m bam lerobistikamazaa keere.

19 Bi ku moo mihha m, lero woo minto bi, moo bir m misirbaa bam lero woo to ma do y, ku m m da ma m m misirbaa bi ba Woso to ma. Ku n Krista wo godarkora ma bi, moo ga kan ki.

20 Misirbaa ku moo n ta m naa, moo bee m ta ni y, Krista n a misirbaa bam moo u. Misirbaa ku moo n'a bam her-her naa, a ba moo nawom sira ka Krista u no u, a m Woso Nyi, an moo hoo an ye an ga moo to ma.

21 Moo bir Woso barka bi bam ho nibir y, bala, k'a i yire i u, lero woo to ma guaa a da ma an yi turga Woso mum u, k'a maam, Krista bi ga a u vam.

3

Zaa ku Woso a sa k'a guaa bombu

1 Aba! Galasii zanno, hoonwarzanno. Nka i wo u an awoo hoon wusige ncinaasu? A n bokare n y'a hunka awoo m mihha, a do a u, Yeezuu Krista ga godarkora ma.

2 Ku m laaka da a han wa: Lero woo zuure minto y'a ka Woso n a Espri bi ka awoo u ra, gee zu k'awoo u sirakare lemim b'u bi minto ni?

3 Bo yarmabaa m naa? Woso zuure bi sihida sa awoo u Woso Espri panha m, a bokare an n'a hoom keere k'a nyambor a mesim panha m na?

4 Ziro ku Woso n ba awoo misirbaa no u ro woo, bo n y'a u vam kan awoo ki ra? Moo y'a gungam moo u, n bi vam kan awoo ki sun!

5 Ku Woso y'a Espri kare awoo u, an ni hoserlo bare awoo bire u, naa ba an nawom lero woo k'awoo ni zure n u bi to ma ra? Gee zu k'awoo u sirakare lemim b'u bi to ma ni?

6 K'a a yo Abraham n sira ka Woso u, Woso n diga ma turga a mum u bi,

7 k'a maam, k'a do mihha a u, sirakenno woo n Abraham nyino.

8 A n ta u so bi, Wosoci bi lee ka an a hi ho a u, Woso do vantoo guoo woo bam turga a mum u n sirakare to ma, bi minto m Woso n lemim nyunta naa do hi Abraham m, a u: <Tara bure guoo do haay barka yire ibu to ma.>

9 Ncinaasu ni, guoo ku sirakenno m no woo ni barka yim kan sirakarezaa Abraham ki.

10 Bɪ ɡʊɔɔ kʊ ɲ nɪ yom lɛrɔ wɔɔ ma rɔ wɔɔ, lɛrbɔrɛ kʊsɪ ɪ kan ɲ kɪ, bala, n y'a ɡʊrsɪra ba Wosoci b'a ʊ, n ʊ: <Gʊaa k'a bɪr hɔ haay kʊ n y'a da lɛrɔ wɔɔ ci bɪ nɔ ʊ bɪ bam tee... bɪ, lɛrbɔrɛ kʊsɪ ɪ kan kɪ.>

11 Sɪra nɔ ʊ, ɡʊsɪ b'a dam ma an yɪ tɪrga Woso mɪm ʊ, lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma y, bala, n y'a ɡʊrsɪra ba, n ʊ: <Gʊaa k'an tɪrga Woso mɪm ʊ sɪrakarɛ tɔ ma bɪ, a mɪsɪrbaa bam.>

12 Lɛrɔ wɔɔ zaa bɪ y'a hɔ kan sɪrakarɛ zaa bɪ kɪ, bala, n ʊ: <Gʊaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ haay bɪ nɪ mɪsɪrbaa yɪm.>

13 Krista a mɪɲɲa ka n a zɛ wɔɔ tɔ ma, a ba a ʊ maam k'a wɔɔ bombɔ lɛrɔ wɔɔ lɛrbɔrɛ kʊsɪ nɔ ʊ, a mɪɲɲa ɪ sompi wɔɔ bɪncɛ ʊ an lɛrbɔrɛ kʊsɪ bɪ yɪ, bala, Wosoci bɪ nɔ ʊ, n ʊ: <Lɛrbɔrɛ kʊsɪ ɪ kan ɡʊaa kʊ n y'a zɛɲɲɔ ɡɔ ma bɪ kɪ.>

14 Nyɪnta ʊ nɔɪnaaʊ, kʊ do vantɔɔ ɡʊɔɔ wɔɔ m barka kʊ Abraham a yɪ bɪ yɪ Krista Yeezuu nɔ ʊ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ʊ, wɔɔ *Sent-ɛspri kʊ Woso a lɛr bɔ bɪ yɪ sɪrakarɛ tɔ ma.

Woso lɛrbɔrɛ kan lɛrɔ wɔɔ kɪ mim

15 M danyɪnɔ, ʊ makra sa ɡʊɔɔ mɪnkəm zibəə nɔ ʊ, kʊ ɡʊaa a hɔɔnhɔ da ci ʊ an a cɪnta, amba a a ɡa m bɪ nɪ, kʊ n a ba a zɛ kur, ɡʊsɪ bɪr hɔ k'a hɪ bɪ zaar barɛ, b'a bɪr hɔ nam ma sɔ y.

16 A do m bɪ sɔ, lɛrbɔrɛrɔ wɔɔ bɔ Woso ʊ Abraham m kan a nyɪ bɪ kɪ m. N n a hɪ, n ʊ: «A nyɪnɔ y,» ɪ ʊ a hɪ n y'a ʊ nyɪnɔ hɔka ma y, ayy..., nyɪ bɪ deem, bɪ nyɪ bɪ, Krista m, bɪ n ʊ, k'a hɪ ma.

17 Hɔ kʊ mɔɔ ʊ kʊ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Woso lɛɛ ka an a hɔɔnhɔ hɪ an a cɪnta, dɔɔraa zorsi bukərku kur bɪ, n nɪ bɔkarɛ n nɪ bɔ lɛrɔ wɔɔ m, nɔɪnaaʊ naa, lɛrɔ wɔɔ b'a dam ma ɲnɪ hɔ kʊ Woso lɛɛ ka an a hɪ bɪ zaar ba, ɲnɪ lɛr kʊ Woso a bɔ bɪ zaar ba sɔ wa.

18 Bala, kʊ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma m ɡʊaa nɪ hɔjirle yɪm Woso zi, k'a maam Woso lɛrbɔrɛ tɔ ma bɛɛ dɔ y. A n bɔkarɛ lɛr kʊ Woso a bɔ bɪ y'a ka Woso n a barka ka Abraham ʊ.

19 Kʊ nɔɪnaaʊ m lɛrɔ wɔɔ zibəə n bɔ m kɛɛrɛ? Lɛrɔ wɔɔ ka Woso ʊ kʊ ɲ nɪ bɪr wɔɔ mɪmbɔnyaarɔ hɪnkam wɔɔ m, kʊ nyɪ kʊ Woso lɛr bɪ bɔ a tɔ ma bɪ n tolle ba an yɪ. Malɛɛkarɔ ɪ bɔr lɛrɔ wɔɔ m, ɡʊaa deem ɪ nyɪnta malɛɛkarɔ wɔɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ bɪrɛ ʊ.

20 Lɛrɔ wɔɔ karɛ bɪncɛ ʊ, a yɪ pakra kʊ ɡʊaa n nyɪnta ʊ ɲ karɛ ma, bɪ lɛr bɪ bɔrɛ bɪncɛ ʊ, Woso mɪɲɲa mim m bɪ a deem.

21 Naa k'a hɪ a ʊ, lɔ? Lɛrɔ wɔɔ bɪsɪ ɲn'a kam Woso lɛrbɔrɛrɔ wɔɔ ma ra? Ayy..., a bɛɛ m naa y. Bala, kʊ yɪ an nawɔrɛ ɪ ʊ, lɛ nɪɲɲɔ n ta ʊ, ɡʊɔɔ n'a dam ma ɲnɪ mɪsɪrbaa yɪ a tɔ ma, k'a maam lɛ bɪ do n'a kam ɡʊɔɔ n yɪ tɪrga Woso mɪm ʊ sɔ.

22 Bɪ, Wosoci b'a hɪ a ʊ, mɪmbɔnyaa paɲɲa y'a sɔ durnya ɡʊɔɔ ʊ jilli. Maam bɪ, ɡʊɔɔ kʊ ɲ sɪra ka rɔ wɔɔ hɔ kʊ Woso a lɛr bɔ bɪ yɪ, sɪra kʊ ɲ y'a ka Yeezuu Krista ʊ bɪ tɔ ma.

23 Dɔmɪm kʊ sɪrakarɛ zaa bɪ n bɔr cɪna bɪ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ wɔɔ ba a lonno ɲn't dɔm wɔɔ ma, kʊ Woso n tolle ba an sɪrakarɛ zaa bɪ hɪnka.

24 Nɔɪnaaʊ bɪ, lɛrɔ wɔɔ, dɔ ɲ y'a ʊ wɔɔ ma, kʊ Krista n tolle ba an bɔr, kʊ Woso n wɔɔ ba tɪrga a mɪm ʊ sɪrakarɛ tɔ ma.

25 Bɪ, kɛɛrɛ naa, sɪra ka Krista ʊ dɔmɪm m, lɛrɔ wɔɔ kʊ ɲ nyɪnta ɲn't dɔm wɔɔ ma bɪ, ɲ bɛɛ y'a sɔ wɔɔ ʊ dɔ y.

26 Bala, awɔɔ woo... naa, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, sɪra k'awɔɔ ka Krista Yeezuu ʊ bɪ tɔ ma.

27 Dɛntɛr m, awɔɔ haay k'a batɛm si Krista nɔ ʊ bɪ, a mɪsɪrbaa n n'awɔɔ mɪsɪrbaa ʊ jilli.

28 Naa tɔ ma kɛɛrɛ bɪ, kʊ zɪfɔ n't mɪ, ɡɛɛ do vanta ɡʊaa n't mɪ, mɪnsi bɛɛ n bɪ y, kʊ lɔ n't mɪ, ɡɛɛ soamɪɲɲaʊzaa n't mɪ, mɪnsi bɛɛ n bɪ sɔ y, kʊ yar n't mɪ, ɡɛɛ lɔ n't mɪ mɪnsi bɛɛ sɔ y. Bala, awɔɔ woo... naa, awɔɔ a ba deem Krista Yeezuu nɔ ʊ.

29 Kɔ Krista y'a so awɔɔ ɔ bi, k'a maam Abraham nyɛnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ nɛ hojirle kɔ Woso a ler bo bi yim.

4

Lero wɔɔ bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ do y

1 Ho kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hi bi ba n ni: Nyɛ k'a ni zem b'a so a zi honyi ɔ bi, a nyɛbaa dɔmum ɔ, bo a ɔ kɔ ɔ kan lo ki, an bokare a y'a so honyi b'ɔ jilli.

2 A nyɛbaa dɔmum ɔ, gɔɔɔ ni nyasum ni, ηni digare a mim woo... ma, kɔ dɔmum k'a zi b'a cɛnta k'an a so a honyi b'ɔ bi n tolle ba an a ku.

3 A do m bi so kan wɔɔ ki, dɔmum kɔ wɔɔ n Krista do cɛnta bi, bo wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan nyɛnɔ ki, dɔmum bi do ɔ bi, durnya panɛazanno kɔ gɔaa bir η yim nɔ wɔɔ y'a so wɔɔ ɔ, ηni wɔɔ ba lonno.

4 Bi, dɔmum kɔ Woso a cɛnta bi k'a b'a ku bi, a a Nyɛ bi nyɔɔ, lo y'a yi. Yi a ɔ, dɔmum kɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ ni lero wɔɔ zuure nɔ ɔ bi ma.

5 K'a a da ma a gɔɔɔ kɔ lonno m lero wɔɔ minto ro wɔɔ yo, kɔ Woso n wɔɔ ba a nyɛnɔ.

6 Kɔ Woso nyɛnɔ m wɔɔ m bi y'a ka, an a Nyɛ bi Espri bi zer wɔɔ heerlo ɔ, wɔɔ n'ɔ dam ma Espri bi to ma, ɔ ni Woso birm, ɔ ɔ: «U Zi.»

7 Ncɛnaaɔ bi, lonno bɛɛ n'awɔɔ m do y, Woso nyɛnɔ n'awɔɔ m, bi k'a nyɛnɔ n'awɔɔ m bi, awɔɔ n ni zem b'a so a hojirle b'ɔ, Woso n ni naa bare.

Pol hɔɔn ɪ kɔm Galasii zanno minto

8 Nyɛnta k'awɔɔ ɔ biisi awɔɔ n Woso do bi, zu awɔɔ nawum hɔɔ kɔ n n'a hire η ma wosoro, a a ba η lonno, bi hɔɔ wɔɔ duro, Woso bɛɛ ni η mi y.

9 Bi, keere naa, awɔɔ Woso do, an le da bi, Woso awɔɔ do, b'a a ba lo keere, a a ya, a a bo k'a zu durnya panɛazanno kɔ gɔaa bir η yim nɔ wɔɔ ɔ, k'a a ya, a a ba η lonno? Bi hɔɔ niburo ni η mi, η ba panɛa ni y.

10 Awɔɔ ɪ digam dɔmunnɔ niηηoo ma dɔmum wɛsɛro a yaadare nɔ ɔ, an n'a bam maam so kan monno niηηoo ki, hɔɔ niηηoo dɔmum ki, doɔraaro ki.

11 Awɔɔ mim naa ɪ mɔɔ da boη ɔ, ɪ b'a ka zi mɔɔ ba awɔɔ minto vam wa?

12 M danyɛnɔ, a ye mɔɔ n nawore awɔɔ han gɔta, amba mɔɔ m ba awɔɔ gɔaa deem bi, k'a mɔɔ hobaa sa so. A zar bɛɛ awɔɔ ɔ mɔɔ ma y.

13 Awɔɔ do miηηa a ɔ, mɔɔ yaaba zere sabaabɔ y'a ka mɔɔ n lemim nyɛnta pa da awɔɔ m, m leekare zere ma awɔɔ zi b'ɔ.

14 K'awɔɔ bi to a kɔ mɔɔ yaaba bi to ma bi, awɔɔ n mɔɔ bo ɔ y, b'awɔɔ n a si mɔɔ lee y. Bi mɔɔ si awɔɔ ɔ miηηa ɪ ɔ, Woso maleeka deem awɔɔ si, ɪ ɔ, Krista Yeezuu miηηa awɔɔ si.

15 Heernyɔɔ k'awɔɔ n ta m biisi b'i ka? Mɔɔ do miηηa m ɔ, k'awɔɔ n'a dam ma, awɔɔ y'a mɛnyaaro waan ɔ a η ka mɔɔ ɔ dɔmum bi do ɔ.

16 Bi keere naa, m ba mɔɔ ɔ awɔɔ jum sɛra kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi minto ra?

17 Gɔɔɔ kɔ η ni ηɔaar ho dɛdam nɔ wɔɔ, tontɔure kɔ η ni ta m kan awɔɔ ki naa, tontɔure paan... bɛɛ y, a ka η nawom ma k'a awɔɔ gɔ mɔɔ ma, k'awɔɔ n a to ɔ kan a ki.

18 A miηηa kɔ gɔɔɔ n bir ta tontɔure m ho miηηa to ma, b'a ga a ɔ m kɔ tontɔure bi do n bir tam lee tee..., baa kɔ mɔɔ ɪ kan awɔɔ ki, gɛɛ kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ ki b'ɔ y.

19 Mɔɔ nyɛnɔ n'awɔɔ m, mɔɔ m ya m ni fir yim paan... m heer ɔ awɔɔ to ma, m ni nyoosi bam am lo jisɛzaa ho bi m, kɔ m a ka k'awɔɔ n Krista mɛsɛbaa yi paan....

20 A ηɔa mɔɔ nawom paan... kɔ m bir awɔɔ bire ɔ b'ɔ dutaa, kɔ m m meerbaa bi lor m a ba, bala, mɔɔ n a do kɔ mɔɔ meer bi bam kan awɔɔ ki lonlo y.

Gɔaasɛbaaa hiyɔɔ wɔɔ gɔɔɔ mim

²¹ Awɔɔ k'a n'a n̄sam kɔ lɛrɔ wɔɔ n a so a ɔ rɔ wɔɔ, k'a hɪ m m wa. Awɔɔ n hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a hɪ bɪ ma ra?

²² N y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ, Abraham nyɪnɔ yɪ hɪya, deem yɪ a ɔ kan Agaar kɪ, lɔ m bɪ, an deem yɪ kan Saara kɪ soamɪn̄n̄aɔzaa m bɪ.

²³ Bɪ lɔ kɔ lɔ m bɪ nyɪ bɪ, yɪ b'ɔ amba gɔaa haay nɪ yɪm bɪ m, an bɔkare, nyɪ kɔ soamɪn̄n̄aɔzaa b'a yɪ bɪ, Woso ɪ lɛɛ ka an a yɪrɛ lɛr bɔ.

²⁴ Mim naa do naa, hɔ a ɔ k'a dɪnda wɔɔ m, a ba n nɪ: Lannɔ hɪyɔɔ wɔɔ, gɔaasɪbabaa hɪyɔɔ kɔ Woso η da rɔ wɔɔ makra nɪ η mɪ. Lɛɛkare gɔaasɪbabaa makra m Agaar m. Gɔaasɪbabaa kɔ Woso a da Sinayii ci burɔ ɔ bɪ m, gɔɔɔ kɔ gɔaasɪbabaa bɪ do a so η ɔ rɔ wɔɔ, lɔnnɔ nɪ η mɪ.

²⁵ Bala, Agaar bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Sinayii ci bɪ m, Araabɪrɔ kɔ ci bɪ do n ta ɔ, a bɔ kɔ ɔ sɔ ɪ ɔ, Zerizalem kɔnɔ k'an ta ɔ her-her naa m, bala, a ɪ lɔmbaa nɔ ɔ kan a gɔɔɔ wɔɔ kɪ sɔ.

²⁶ Bɪ arzana Zerizalem bɪ, soamɪn̄n̄aɔzaa m bɪ, wɔɔ kɔnɔ bɪ m bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, wɔɔ da m.

²⁷ Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Ibɪ k'ɪ n cɪna bɪ, ɪ heer nyɔɔ,
bala, ɪbɪ bɪr nyɪnɔ yɪm biisi y,
heernyɔɔ zee da,

ɪbɪ k'ɪ n nyoosibare fir yɪ biisi bɪ,
bala, lɔ kɔ n kaanm m bɪ nyɪnɔ yɪm gɔta,
an lɛ da lɔ k'a zim n ta ɔ bɪ nyɪnɔ ra.

²⁸ B'awɔɔ, m danyɪnɔ, amba Izakkɪ m bɪ, lɛr kɔ Woso a bɔ bɪ nyɪnɔ n'awɔɔ m.

²⁹ Biisi bɪ, amba nyɪ k'a yɪ am gɔaa haay hɔ bɪ m bɪ nɪ fir kam nyɪ kɔ Woso Espri a ka an yɪ bɪ ma bɪ, her sɔ naa, a maam sɔ.

³⁰ Bɪ, bɔ n y'a hɪ Wosoci b'ɔ? N ɔ: <La lɔ kɔ lɔ m bɪ ra kan a nyɪ bɪ kɪ, bala, a n a ga m kɔ lɔ bɪ nyɪ bɪ n hɔjirle yɪ kan soamɪn̄n̄aɔzaa bɪ nyɪ bɪ kɪ y.>

³¹ Ncɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ, lɔ bɪ nyɪnɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y, lɔ kɔ soamɪn̄n̄aɔzaa n bɪ nyɪnɔ m wɔɔ m.

5

A b'a ya, a a ba lɛrɔ wɔɔ lɔnnɔ y

¹ Krista bɪ, wɔɔ yɔ a ɔ, kɔ wɔɔ n'ɔ so ɔ mɪn̄n̄aɔ ɔ paan.... Naa tɔ ma bɪ, k'a jum kɔɔkɔɔ, a b'a ya a tɔ gɔsɪ n'a ba hɔ nɪn̄n̄aɔ lɔnnɔ y.

² Mɔɔ mɪn̄n̄aɔ Pol, mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ a m, m ɔ, k'awɔɔ ɔ kɔ n a gasɔ ban̄n̄ɔ ɔ, hɔ kɔ Krista a ba awɔɔ tɔ ma bɪ nyɔɔɔɔ bɪ nyɪntan̄ ɔ dɔ y.

³ Kɔ m m ya m so ra paan..., kɔ gɔaa a bɔ an gasɔ ban̄n̄ɔ ɔ, k'an a dɔ a ɔ, pakra m k'an zu lɛrɔ wɔɔ ɔ haay.

⁴ Awɔɔ k'a n'a kam ma k'a yɪ tɪrga Woso mɪm ɔ, lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma bɪ, awɔɔ a gɔ Krista ma, a dɔ awɔɔ ɔ Woso barka bɪ ma sɔ.

⁵ Kɔ wɔɔ nɪ, a ta wɔɔ ɔ ɔ heer lɛ kɔ Woso n'ɔ ba tɪrga a mɪm ɔ sɪrakare tɔ ma. Wɔɔ n'a mɪm dam Sent-Espri pan̄n̄aɔ m bɪ n naa.

⁶ Bala, kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista Yeezuu kɪ, kɔ wɔɔ gasɔ ban̄n̄ɔ ɔ, gɛɛ kɔ wɔɔ n gasɔ ban̄n̄ɔ ɔ, hɔsɪ bɛɛ m bɪ y, hɔ k'a a ga m bɪ, sɪrakare m, an nɪ zi bam n̄ɔare nɔ ɔ.

⁷ Biisi bɪ, awɔɔ ɪ tam lɛɛ mɪn̄n̄aɔ Woso zaa bɪ ra, nka y'a ta awɔɔ m toore k'awɔɔ bɪ zu sɪra ɔ dɔ?

⁸ Woso k'awɔɔ bir bɪ bɛɛ nɪ naa bare awɔɔ nɪ y.

⁹ Bɔɔr deem y'a hire a ɔ: «Nyɔnyɔɔ poore ɪ nyisi derm haay.»

¹⁰ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ heer kookoo Zuuba tɔ ma awɔɔ mɪm bɪ bɪnce ɔ. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, awɔɔ hɔɔndare yɪm deem kan mɔɔ hɔɔndare bɪ kɪ. Bɪ, gɔaa k'a n'awɔɔ warm kɔ ma bɪ, Woso bɪ zaa hɔnhɔrm, baa kɔ nka m.

11 M danyino, kɔ mɔɔ ni, mɔɔ bir banɔogasure mim pa dam do y, k'a pa mɔɔ n'a dam, gɔɔɔ bi fir kam mɔɔ ma do y, bi η bi kaanm Krista godarkora ze bi m so y.

12 Gɔɔɔ kɔ η n'awɔɔ warm kɔ ma rɔ wɔɔ, kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, kɔ η le taa kɔ η ni ta ηn'aa miηηɔɔ bɔ am hɔbisi hɔ bi m, a pakra ba η ma.

Mesim mɔsɔrbaa kan Sent-Espri mɔsɔrbaa ki

13 M danyino, k'awɔɔ ni, awɔɔ bir Woso ɔ k'awɔɔ n a so a miηηɔɔ ɔ, b'a bi yo soamiηηaɔ bi do ma k'a mesim letaamarɔ zi ba y. Bi k'a yi kɔ zibəənyino ηuare nɔ ɔ.

14 Bala, lemim k'a so lero wɔɔ ɔ haay bi ba n ni: «I mim ηua amba ɪ ɪ miηηa ηua bi m.»

15 Bi k'awɔɔ y'a hɔ bare ɪ ɔ poohɔɔ n'a mi, an ni so dɪndam kɔ ɔ, an ni kɔ kɪnkaansure, k'a dundo a zi, kɔ n beɛ a kɔ nyam.

16 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni: K'a to kɔ Sent-Espri n ka a leɛ a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, maam bi, awɔɔ b'a mesim letaamarɔ bare y.

17 Hɔ kɔ mesim letaamarɔ n'a ηuam bi bir yem Sent-Espri ma y, Sent-Espri n'a ηuam so bi bir yem mesim letaamarɔ wɔɔ ma so y, jɪnno ni η mi kan kɔ ki, maam bi awɔɔ b'a dam ma a a miηηɔɔ hɔɔnhɔ ba y.

18 Bi, kɔ Sent-Espri ɪ kare awɔɔ leɛ a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, k'a do a ɔ, lero wɔɔ beɛ y'a so awɔɔ ɔ do y.

19 Mesim zibəəro ɪ yim garga ra, η ba n ni: Jaandare m, lanno kan yaaro bare ki m, dintim zibəə haay m,

20 yaa da *wosobaawɔnno m, nyisiro bire m, sɔkom m, bakumare m, jumbaa m, kan nɔmaa ki, ka a miηηa daahan ma m, gɔngore m, bazekora m,

21 kan mim bir gɔɔɔ hɔ ma ki, beemire waasi ki, kan hɔ bi maam-maam ki, kan zibəəro kɔ η bɔ kɔ ɔ kan nawɔnno ki. Kɔ m m ya m so ra, amba mɔɔ leɛ ka m awɔɔ bɔ zaa ɔ bi m, gɔɔɔ kɔ η ni hɔɔ nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, η bi gasum Woso cirbəə b'ɔ y.

22 Bi nyi kɔ Sent-Espri n'a dam gɔaa mɔsɔrbaa ɔ bi ba n ni: ηuare m, kan heernyɔɔ ki, laafi ki, bɔraama ki, miηηabaa ki, bamɪηηa ki, taalera ki,

23 kan bogɔ-bogɔdabaa ki, kan da a miηηa ma ki. Lero wɔɔ bir nyaa bam hɔɔ nɔɔn duro ma y.

24 Gɔɔɔ kɔ Krista a so η ɔ rɔ wɔɔ, η y'a mesim letaamarɔ wɔɔ kan a hɔɔnhɔɔ ki wɔ godarkora ma.

25 Sent-Espri ɪ mɔsɔrbaa ka wɔɔ ɔ, bi minto bi, a a ga m k'an ka wɔɔ leɛ, ɔ mɔsɔrbaa nɔ ɔ.

26 ɔ b'ɔ miηηɔɔ busu y, ɔ bi kɔ da nɔmaa ma y, ɔ bi jim ba kɔ ma y.

6

U kɔ kɔ ma

1 M danyino, k'awɔɔ gɔaa yi an ni mimbonyaa bam, awɔɔ kɔ Sent-Espri ni kare a leɛ rɔ wɔɔ, k'awɔɔ n dundo zi a bɔ zaa ɔ, bi kɔ m a hi awɔɔ gɔaa biyəə m, gɔaa biyəə n dundo a zi k'a bi gasu kurɔma bi do ɔ so y.

2 K'a bir kom kɔ ma, a bir a dam kɔ han, k'awɔɔ y'a bare ncɪnaaɔ, le kɔ Krista a cɪnta b'awɔɔ ni zun ɔ.

3 Kɔ gɔaa y'a hɔɔn dare a ɔ, hɔsi n' a mi, an bɔkare hɔsi beɛ n'a zaa ni, bra an n'a bare a miηηa m.

4 Bi kɔ gɔaa biyəə n a hɔɔn da a miηηa zibəə ma an dɪga a, kɔ leboore y'a nɔ ɔ, k'a n'a heer nyɔɔ kan a miηηa ki, b'a ba gɪnga gɔaa ma k'a heer nyɔɔ y.

5 Bala, gɔaa biyəə n'a miηηa mim nyi bɔη ɔ Woso taa.

⁶ Gōaa kō n nī Woso lemim dūdam nī b'a ga m, an hō haay k'an ta m bī bō ō an a ka hōdūndarezaa b'ō.

⁷ A bī bra bumba a miḡḡō nī y, Woso bī yem gōaa n yaa wō a ma y, bala, hō kō gōaa a duu b'a n'a dam.

⁸ Kō gōaa a miḡḡa letaamarō bōnyaarō zibēero duu, hō k'a n'a dam bī n zē m. Bī gōaa k'a nī Sent-Espri hōōnhō zibēero duum bī, hō kō Sent-Espri n'a kam bī an n'a yim, mīsirbaa k'a nyare ba ō m.

⁹ Ncūnaas bī, ō bī kō kan zi miḡḡa bare kī y, ō bīr tam lēē tee..., bala, kō wōō n kō y, wōō y'ō zibēō bī nyōōdō yim, a dōmum ō.

¹⁰ Naa tō ma bī, kō wōō nī toore n naa, ō zi ba gōaa haay daahan minto, an lē da bī, ō a miḡḡa ba ō danyūnō sirakarezannō wōō m.

Meerbaa nyambūrle kan leersore kī

¹¹ Kēere naa, mōō nī gōrsira bī bare m zim, bī minto m gōrsiranyī bī n gōta-gōta.

¹² Gōōō kō ḡ n'a hūre awōō m, ḡ ō, a gasō banḡō ō rō wōō, a ka ḡ nawom ma kō gōōō n'a yī, mesim hōōnhō tō ma. ḡ lē baa k'a fir yī Krista gōdarkōra bī pa dare tō ma y.

¹³ Bala, gōōō kō ḡ nī gasom banḡō ō rō wōō miḡḡōō bīr zum lēro wōō ō y. ḡ nī bōkare, ḡn'a ḡsam k'awōō n gasō banḡō ō, k'a a da ma a a lē bō a miḡḡōō ō k'awōō yē a gasō banḡō ō.

¹⁴ Kō mōō nī, mōō lēbōōre ba ō kō wōō Zuuba Yeezūu Krista gōdarkōra bī bēē y. Kan mōō kī durnya bī hōgēr m Krista gōdarkōra bī tō ma, kan durnya bī kī sō, gēr m mōō m Krista gōdarkōra bī tō ma sō.

¹⁵ Bala, kō gōaa gasō banḡō ō, gēē k'a n gasō banḡō ō, hōsī bēē n bī y, an lē da bī, yīredaa kō Woso n'a kam bī m.

¹⁶ Gōōō kō ḡ nī zum hō kō mōō hī naa do ō rō wōō, kan Woso gōōō wōō haay kī, kō Woso n laaftī kan cicirzere kī ka ḡ ō.

¹⁷ A n a sa naa ma, gōsī b'a ya an mōō da kōre ma y, bala, mōō ī firyūre jūrō m m mē ma, an n'a hūnkare a ō, Yeezūu y'a so mōō ō.

¹⁸ M danyūnō, bī kō wōō Zuuba Yeezūu Krista barka n bīr kan awōō kī. Amina.

Ci kɔ Pol a ba EFɛɛZI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Efɛɛzi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Kolooɔɔ zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Bi ma bi, a ɪ lonnoɔɔ ɔ Rɔm ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ sokomaro ma Efɛɛzi ɔ kan a bolɛɛmaro ki ɔ.

Hoo kɔ lemim nyinta bi n'a hunkam woo m Krista bombore k'a borm bi zibaa no ɔ b'a n'a dɔdam ci b'ɔ. A n a hunkare a ɔ, gɔɔ kɔ η ni Krista zuure no ɔ ro woo, η bombore yi, ηni mɔɔɔbaa paan... m, bala η y'a ze kɔ ra kan Woso ki. A y'a hunkam ci bi no ɔ so a ɔ, kristagɔɔɔ haay deem, a n a ga m gɔngɔre n nyinta ɔ η gaa ma y. Bala, Krista me n a gɔɔ woo m haay. Zɔfɔro kan do vantoo gɔɔ ki.

A y'a hunkare a ɔ, a a ga m kɔ lemim nyinta hodɔndare bi n nyinta kristagɔɔɔ mɔɔɔbaa no ɔ. A a dɔnda ci bi no ɔ, a ɔ, zoobare kɔ kristagɔɔɔ n ta m bi, a ba bee η nawom kan gɔɔ ki y, a ba η nawom kan zinero ki Sutaana ki.

Pol ɪ yaa dam Efɛɛzi zanno m

¹ Moo mɔɔna Pol ni ci bi bare awoo ma. Woso ɪ moo bo ɔ kɔ m yi Krista Yeezuu zibaaɔaa. Ci bi ba moo nawore awoo ma, awoo kɔ wosogoo n'a mi, [an ni Efɛɛzi ɔ,] an ni yem Krista Yeezuu ma, an ni zekora m kan ki ro woo.

² A ye moo nawom kɔ woo Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n barka kan laafu ki ka awoo ɔ.

Barka kɔ Woso a ka woo ɔ

Krista no ɔ

³ ɔ Woso barka da, a m Zuuba Yeezuu Krista Zi.

A *Sent-Espri barka do haay ka woo ɔ arzana ɔ, Krista zekora no ɔ.

⁴ Woso lee ka an woo bo ɔ

Krista zekora no ɔ,

bi ma bi, a n durnya da y,

woo bo a ɔ maam k'ɔ yi a gɔɔ,

kɔ minsi bi nyinta woo gor zi a mum ɔ y.

⁵ K'a ni woo ηɔam bi minto bi,

a a cinta hoo tee...

kɔ woo n b'ɔ ba a nyino

Yeezuu Krista to ma,

naa a le n taa a ηɔare bi to ma.

⁶ ɔ ɔ le bo Woso ɔ,

a barka k'an ta leboore m bi to ma,

a ka an nawom woo ɔ vam,

kɔ woo ni zekora m kan a Nyi ηɔareɔaa bi ki bi to ma.

⁷ Bala, Krista ma bi to ma bi,

Woso woo bombɔ,

an woo mimbonyaarɔ sugur ka woo ɔ.

A barka bi gutabaa to ma m.

⁸ A barka bi k'a ka woo ɔ gɔta bi minto bi,

a a ka woo ni mindore m kan hoon ki m.

⁹ A a ka woo n a hoonho k'a nyaakom da bi do,

ho k'a cinta biisi tee... k'a ba Krista no ɔ bi m.

10 Ho kɔ Woso a cɪnta k'a ba a nyambɔr dɔmum k'a bɔ ɔ bi ma bi, a ɪ yɪre ɪ ɔ, ho k'a ni brama haay kan ho k'a ni tara burə ɔ haay ki bi, an n'a som kɔ ma kɔ Krista deem taan... n yi η soorezaa.

11 Ho woo... ba Woso n nawum a hoɔnhɔ ma, bi y'a ka an lɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ, amba a lɛ n taa bi m, kɔ wɔɔ n yi a gɔɔɔ.

Kɔ wɔɔ ni zekɔra m kan Yeezuu Krista ki bi tɔ ma m. Nɛɪnaaɔ ni, an wɔɔ hojirle ka wɔɔ ɔ.

12 Naa ba a ɔ, kɔ gɔɔɔ n a lɛ bɔ a gɔtabaa ɔ wɔɔ tɔ ma, wɔɔ kɔ wɔɔ lɛ ka ɔ Krista ta ɔ heer lɛ rɔ wɔɔ.

13 A do n naa sɔ kan awɔɔ ki.

Krista nɔ ɔ, awɔɔ sɪra lemim bi ma, lemim nyɪnta k'a n'awɔɔ bumbɔm bi m. Awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ,

a m bi Woso n Sent-Espri k'a ler bɔ bi ka awɔɔ ɔ.

14 Sent-Espri bi ka a ɔ wɔɔ ɔ,

k'a hɪnka a ɔ, a ho haay, k'a ler bɔ bi kam wɔɔ ɔ,

wɔɔ hoɔ wɔɔ duro yɪm, dɔmum kɔ wɔɔ n bi bɔlem yɪη ɔ fast b'ɔ.

Naa tɔ ma bi, ɔ ɔ lɛ bɔ Woso gɔtabaa ɔ.

Pol yaadare

15 Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ sɪra k'awɔɔ ka Zuuba Yeezuu ɔ bi mim ma bi, m a ma sɔ, n ɔ, awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ haay ηɔam bi,

16 kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, bi mɔɔ n'a barka dam awɔɔ minto dɔmum haay.

17 A ye mɔɔ nawum wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Woso bi han, wɔɔ Zi k'a ni lɛbɔɔre m gɔta bi, k'an mindɔre ka awɔɔ ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bir Woso dɔm, k'a b'a dɔ paan....

18 A ye mɔɔ nawum han sɔ, k'a n'awɔɔ hoɔn gu a lɛegure bi m, k'awɔɔ n a da ma a taaheerle k'awɔɔ bir ma bi dɔ, k'awɔɔ n a da ma a hoɔni k'an a lɛbɔɔre nɔ ɔ bi dɔ sɔ, hojirle hoɔni k'awɔɔ ni zem b'a yi kan a gɔɔɔ wɔɔ ki bi m.

19 A ye mɔɔ nawum sɔ, k'a n a ka k'awɔɔ n a paɔɔa gɔta k'a zi bam wɔɔ tɔ ma bi dɔ, wɔɔ kɔ sɪrakarezaano m wɔɔ m nɔ wɔɔ. K'awɔɔ n a paɔɔa bi gɔtabaa k'a cem haay dɔ.

20 Paɔɔa bi do Woso zi ba m an a hɪnka, Yeezuu Krista mum k'a a bɔ ɔ bi dɔmum ɔ, an a ka an nyɪnta a bɪsɪ ra arzana ɔ.

21 A n a ka Yeezuu ni paɔɔazanno do haay burə ɔ, lɛzanno do haay, lɛsoorezaano haay, cirbɔə do haay ki burə ɔ. A a ka an ni ho k'an ta ɔ her durnya naa ɔ gɛe booti m haay burə ɔ.

22 A a ka Krista n a so ho haay ɔ. A a ka an ni ho haay burə ɔ, an a ka an a ba a gɔɔɔ wɔɔ sokoma minzaa.

23 Kristagɔɔɔ sokoma bi m Krista mɛ. A muɔɔa n'a mɪsɪrbaa bare a gɔr zi jilli, Woso muɔɔa n'ɪ mɪsɪrbaa bam Krista muɔɔa gɔr zi jilli sɔ.

2

Woso wɔɔ mum bɔ ɔ Krista nɔ ɔ

1 Biisi bi, gəəno n'awɔɔ m, awɔɔ kɔrɔmarɔ kan a mimbonyaaro wɔɔ ki tɔ ma.

2 A mɪsɪrbaa bi ba awɔɔ nawum am durnya gɔɔɔ ho bi m. A n ni zum paɔɔazanno kɔ η ni warkɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ cir b'ɔ. Cir bi do bi, zinero cir k'a ni zi bam kan gɔɔɔ kɔ η ni bɪsɪ kam Woso ma ki bi m.

3 Wɔɔ haay, wɔɔ nyɪnta η barla sɔ, ɔ ni hoɔ bɔnyaaro kɔ wɔɔ mesim lɛ n taa rɔ wɔɔ bam. U ni zure ɔ mesim letaamarɔ bɔnyaaro wɔɔ ɔ, kan ɔ hoɔndarero bɔnyaaro

woo ki o. Ku woo n maam bi, guoo ku Woso nomaa n n'a kergure η la ro woo m woo m, amba guoo misiro woo m.

4 Bi, Woso cicirzere bi guta maam-maam, k'a ni woo ηsam guta bi to ma.

5 Bi y'a ka, gunga ku woo o, o mimbunyaaro to ma bi, a misirbaa ka woo o Krista zekora to ma. Denter m, Woso barka bi to ma m, awoo n bombore yi.

6 Ku woo o ze ku ra kan Krista Yeezuu ki bi, Woso woo mum bo o kan ki, an woo nyunta kan ki arzana o, o ni cirbæo bim kan ki.

7 A ba a o woo m mɔnɔa ncinaao Krista Yeezuu no o, k'a barka gutabaa hinka guoo m, wakati haay k'a ni zem no o.

8 Bala, Woso barka bi to ma m, awoo n bombore yi sirakare no o. Awoo mɔnɔa minto bæe y'a ka awoo n bombore yi y, Woso ganwore m an a ka awoo o vam.

9 Awoo zibæero to ma bæe y, ncinaao bi, gosi b'a dam ma an a le bo a mɔnɔa o y.

10 Bala, Woso i woo da, woo da a o, Krista Yeezuu zekora no o, ku woo n'oo misirbaa ba zibæero mɔnɔa bare no o guta, Woso mɔnɔa i læe ka an zibæero woo duro banka ku woo n bi η ba.

Woo o ba deem Krista ze bi to ma

11 Naa to ma bi, k'a to da a no o, a o: awoo, ku ziforo bæe n'awoo m no woo, biisi bi, awoo ziforo woo n'a hire a ma η o, awoo n gaso banɔo o y. N n'a hire a mɔnɔa ma η o, a gaso banɔo o, ku η ni makra n a me ma bi to ma.

12 Domum ku η ni naa hire awoo ma bi, awoo laatoo Krista ma, awoo ba guoo ku Woso η bo o ro woo barla y, nyunta awoo o saanoo. Gaaasibabaaro ku Woso η da a guoo woo ma, an ler bo ηni bi, awoo n nyunta η no o y. Nyunta k'awoo o a n'a misirbaa bi bam durnya no o bi, awoo ba taaheerle ni, b'awoo n Woso do so y.

13 Kæere naa, awoo k'a nyunta laatoo Woso ma bi, Krista Yeezuu zekora bi no o, awoo a zo Woso ma, Krista ma bi to ma.

14 Bala, Krista mɔnɔa i bor laafu m an ba ka woo o, a ziforo kan do vantoo guoo ki ze ku ra an η ba do deem. K'a ye an ga godarkora ma bi to ma bi, a sokum k'a ni η bire o am pɔnɔa ho bi m, an ni η gungum ku ma bi zaar ba.

15 A ziforo lero woo, kan η damaro ki, η sɔforo ki ci ze, k'a ka ku do huyoo noom n a ba do deem taan... a mɔnɔa zekora no o. A ba a o ncinaao, an η ze ku ra laafu no o.

16 Krista sokum zaar ba, ga k'a o godarkora ma bi domum o. A ze bi to ma bi, a do huyoo woo ze ku ra, an η ba me deem, an η ze ku ra kan Woso ki.

17 Ncinaao ni, Krista n bor an laafu pa da awoo m, awoo ku ziforo bæe n'a mi, an laatoo Woso ma biisi ro woo. Bor a o so k'a laafu bi pa da ziforo m, broo ku η ni jinjeem Woso ma ro woo.

18 Krista mɔnɔa barka to ma m, ziforo kan do vantoo guoo ki, woo n'oo dam ma, o o zo Woso ma Sent-Espri deem no o.

19 Bi y'a ka awoo ku ziforo bæe n'awoo m no woo, saanoo bæe n'awoo m do, bi læe laatore guoo bæe n'awoo m so y. Awoo i wosogoo woo barla, Woso hargoo n'a mi.

20 Awoo so, awoo bo ku o kan ce ku n n'a dom ki, n n'a dom cejr ku kristazibæezanno woo kan wosolesinnisorazanno woo ki n a cinta bi ra, ce bi jir jaa wisi bi m Yeezuu Krista mɔnɔa m.

21 A mɔnɔa n'a kam ce bi jaaroo woo ni ku nyasom koo koo, ce bi ni derm tee... an bi zem b'a ba Wosoce, Zuuba zekora no o.

22 Zekora k'awoo n ta m kan Yeezuu Krista ki b'a ka, ce ku n n'a dom bi, awoo n so, k'a b'a ba ce ku Woso n a no o a Sent-Espri m.

3

¹ Naa tɔ ma m mɔɔ nɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma. Mɔɔ mɪŋŋa Pol, awɔɔ kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma awɔɔ daahan minto.

² Zibəə kɔ Woso mɔɔ da ɔ a barka tɔ ma, kɔ mɔɔ n a ba m m da awɔɔ han k'a hɔɔnhɔ n kɔ yɪ awɔɔ gɔr zi bɪ, awɔɔ zibəə bɪ do mim ma mɪŋŋa.

³ Gɪŋga kɔ Woso n ta m an a nyaakɔm da bɪ, a a hɪnka mɔɔ m kɔ mɔɔ n a dɔ. A mim mɔɔ dɪnda awɔɔ m ci bɪ nɔ ɔ poore m cem bɪ.

⁴ K'awɔɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa karɪnda ba, awɔɔ y'a dɔrɛ a ɔ, mɔɔ Krista mim k'a nyaakɔm da bɪ dɔ mɪŋŋa.

⁵ Biisi bɪ, Woso n Krista mim k'a nyaakɔm da bɪ hɪnka gɔsɪ nɪ y, bɪ kɛɛrɛ naa, Woso mim bɪ do hɪnka a zibəəzannɔ m, kan a lɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ m Sent-ɛspri m.

⁶ Krista mim k'a nyaakɔm da Woso n a hɪnka bɪ ba n nɪ: A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ ŋ y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ lemim nyɪnta bɪ tɔ ma bɪ, brɔɔ hɔjirle kɔ Woso a cɪnta zɪfɔrɔ wɔɔ m bɪ yɪm sɔ kan ŋ kɪ. N y'a ba hɔdeem kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ, ler kɔ Woso a bɔ Krista nɔ ɔ bɪ, ŋ woo... hɔ m.

⁷ Woso barka bɪ tɔ ma m, mɔɔ n ganwɔrɛ yɪ, m m ba lemim nyɪnta bɪ zibəənyɪ, Woso y'a paŋŋa zi ba an yɪ mɔɔ ma nɔɪnaaɔ.

⁸ Mɔɔ m wosogɔɔɔ wɔɔ poorero wɔɔ poore, baa kan naa kɪ haay, Woso gan wɔ mɔɔ ma. Kɔ mɔɔ m hɔɔ mɪŋŋɔɔ kɔ ŋ nɪ Krista nɔ ɔ, bɪ ŋ tekka ba ɔ rɔ wɔɔ pa da do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m.

⁹ Kɔ m a ka, kɔ gɔɔɔ m hɔ kɔ Woso a nyaakɔm da biisi bɪ kɔ yɪrɛ zaa dɔ. Woso mɪŋŋa ɪ hɔ haay da, a ɪ hɔ naa do nyaakɔm da sɔ biisi tee....

¹⁰ Woso bɪ, naa do ba a ɔ, kɔ paŋŋazannɔ kan paŋŋasɔrɛzannɔ haay kɔ ŋ nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ n Woso mindɔrɛ k'a zaa n hɔka bɪ dɔ kɛɛrɛ kristagɔɔɔ sokɔma bɪ tɔ ma.

¹¹ Naa ba Woso ɔ, bala, a a cɪnta hɔɔ laaɔ, bɪ ma bɪ durnya ba ɔ y, k'a hɔɔnhɔ naa do ba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ.

¹² Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista kɪ ɔ sɪra ka ɔ bɪ, wɔɔ ɪ lɛ m k'ɔ zɔ Woso ma kan heerkoodebaa kɪ.

¹³ Naa tɔ ma bɪ, a ye mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'a b'a heer zar kɔ mɔɔ nɪ fɪryɪrɛ nɔ ɔ awɔɔ minto bɪ tɔ ma y. Mɔɔ fir bɪ yɪrɛ bɪ, a ka a nawɔm awɔɔ m lɛbɔrɛ yɪ.

Krista ŋɔare dɔrɛ

¹⁴ Naa tɔ ma m, mɔɔ nɪ kukurɔ zɛm Zɪ Woso taa.

¹⁵ A mɪŋŋa har haay a to zi brama kan tara burɔ ɔ kɪ.

¹⁶ A ye mɔɔ nawɔm han, a lɛbɔrɛ gɔtabaa tɔ ma bɪ, k'a n'awɔɔ paŋŋa da ra Sent-ɛspri m, k'a a da ma a bɪr paŋŋa m a heer nɔ ɔ.

¹⁷ K'an a ka sɔ, kɔ Krista n nyɪnta awɔɔ heer ɔ sɪrakarɛ nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawɔm sɔ, k'awɔɔ m mɛsi da a jɪm kɔɔkɔɔ kɔ ŋɔare nɔ ɔ.

¹⁸ Maam bɪ, awɔɔ wɔŋ ɔ kan wosogɔɔɔ wɔɔ kɪ haay, a Krista ŋɔare gɔtabaa kan a jintɔbaa kɪ, a he kɪ, kan a nɔyaa kɪ jɪ dɔ.

¹⁹ A ye mɔɔ nawɔm k'awɔɔ n a ŋɔare bɪ dɔ, baa kɔ gɔsɪ b'a dam ma an a dɔ haay bɪ kɪ bɪ, k'awɔɔ n a dɔ, kɔ Woso mɪsɪrbaa jilli n'awɔɔ heer han.

²⁰ Woso mɪŋŋa a da ma an hɔ woo... ba, an lɛ da hɔ haay kɔ wɔɔ n'a yɛm, gɛɛ ɔ n'ɔ hɔɔn dam ma bɪ ra, naa ba a nawɔm kan paŋŋa k'a nɪ zi bam wɔɔ gɔr zi bɪ kɪ m.

²¹ Bɪ k'a tɔ m lɛbɔrɛ yɪ, kristagɔɔɔ sokɔma bɪ gɔr zi, Krista Yeezuu tɔ ma, wakati haay nɔ ɔ, dɔmɪm haay. Amina!

4

U ɔ yo ɔ, ɔ bɪr deem

Krista zekɔra nɔ ɔ

¹ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ye awɔɔ han kɛɛɛ bɪ, ba n nɪ: awɔɔ dɔ a ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ kɔ mɔɔ nɪ Krista zi bam bɪ tɔ ma. K'a mɪsɪrbaa ba amba Woso mɪŋŋa lɛ n taa, an awɔɔ bir ma bɪ m.

² K'a bɪr a mɪŋŋɔɔ zerm tee..., a bɪr bɔgɔ-bɔgɔ, a bɪr bɔraama m, k'a ye kɔ ma ŋɔare nɔ ɔ.

³ K'a a yo ɔ, a bɪr deem Sent-Espri zekɔra bɪ tɔ ma, laaftɪ kan kɔ kɪ nɔ ɔ.

⁴ Krista mɛ bɪ deem, Sent-Espri bɪ deem, taaheerlɛ hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yɪ bɪ deem sɔ.

⁵ Wɔɔ Zuuba bɪ deem, sɪrakare bɪ deem, batem deem wɔɔ n'a sim,

⁶ Woso deem, a m gɔaa haay Zɪ, a y'a so hɔ haay ɔ, an nɪ zi bam kan gɔaa haay kɪ, an nɪ gɔaa haay heer ɔ.

⁷ Bɪ Woso barka ka wɔɔ gɔaa biyɛ ɔ, Krista n a jir a hɔɔnhɔ ma.

⁸ Naa do Wosoci b'a hɪ ma, a ɔ:

K'a der mim ɔ bɪ,

a lɔnnɔ gaa an ta ŋ nɪ,

an gan wɔ gɔɔɔ ma.

⁹ N ɔ: <A der.> Naa jɪ n bɔ nɪ? Naa ɔ k'a hɪ, a ɔ, lɛɛ a ka an zer tara noom ɔ paan....

¹⁰ Gɔaa k'a zer bɪ, a mɪŋŋa ɪ der brama laatɔ, k'a nyɪnta hɔ haay nɔ ɔ, a ka kɔ ŋ nɪ yɪ mɪŋŋa fasi.

¹¹ A ɪ gan wɔ gɔɔɔ ma. A a ka gɔsɪnnɔ n a ba a zibɛzannɔ, an a ka gɔsɪnnɔ m wosolesinnɪsorazannɔ. A n a ka nɔɔ m lemim nyɪnta padɛnno, an nɔɔɔ ba a gɔɔɔ dundonno, hɔɔɔndagɔɔɔnzannɔ m sɔ.

¹² A ba a ɔ ncɪnaaɔ, kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ n a da ma ŋnɪ Woso zuure zibɛɛ bɪ ba, kɔ Krista mɛ bɪ m ta lɛɛ sɪrakare nɔ ɔ.

¹³ Maam bɪ, wɔɔ tam lɛɛ haay. Ɔ sɪrakare, kan Woso Nyɪ bɪ dɔre kɔ wɔɔ n ta m bɪ kɪ n yɪ deem. Ɔ ma Woso zaa bɪ nɔ ɔ, ɔ bɪ bɔ kɔ ɔ kan Krista mɪŋŋa kɪ fasi.

¹⁴ Ncɪnaaɔ bɪ, wɔɔ bɪ nyɪntam nyɪnɔ dɔ, ɔ ɔ mɪŋŋɔɔ to gɔɔɔ n bɪr ɔ yɛŋŋɛm jɪsa kan bɪsɪ kɪ a hɔɔɔndare haay nɪ y, ŋɔaarzannɔ m, bɪ ŋ bɪ wɔŋ ɔ dɔ ŋnɪ ŋɔaar ba wɔɔ m, wɔɔ n fɔ y.

¹⁵ Bɪ, kɔ wɔɔ ɪ sɪra hum ŋɔare nɔ ɔ, wɔɔ mam hɔ haay nɔ ɔ Woso zuure bɪ nɔ ɔ, ɔ tolle ba ɔ ɔ ba amba Krista m, a m minzaa.

¹⁶ A mɪŋŋa tɔ ma m, mɛ bɪ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ jilli n kɔ nyasɔ ŋnɪ deem. Gɔaa mɛ kunɛrɔ n'a kam mɛ bɪ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ nɪ kɔ nyasɔm, mɛ bɪ n deem. Maam bɪ, kɔ mɛ bɪ vɛŋŋɛ biyɛɛ y'a zi bam, bɪ n'a kam mɛ bɪ n bɪr tam lɛɛ tee... an bɪr mam ŋɔare nɔ ɔ.

Mɪsɪrbaa daa kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, m n'a yere awɔɔ han Zuuba tɔ ma bɪ ba n nɪ: A b'a ya a mɪsɪrbaa bɪ ba am gɔɔɔ kɔ ŋ n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bɪ nɪ y, zu ŋ nawɔre a hɔɔɔdarerɔ ɔ, ŋ bɪ hɔsɪ yɪm naa bare nɔ ɔ y.

¹⁸ Monsigɛ y'a so ŋ hɔɔn ɔ, ŋ laatɔ mɪsɪrbaa kɔ Woso n'a kam bɪ ma. Bala, ŋ n hɔsɪ dɔ y, kɔ ŋ y'a heer ta bɪ tɔ ma.

¹⁹ Nyannɪ bɪr ŋ zem fɪga y, a da ŋ y'a ɔ jaandare lɛ ɔ, ŋnɪ dintim mɪsɪrbaa do haay bam, b'a nyannɪ ba ŋ nɪ y.

²⁰ B'awɔɔ, mɪsɪrbaa naa do bɛɛ Krista a dɪnda awɔɔ nɪ y.

²¹ A mɪŋŋa mim n y'a dɪnda awɔɔ m bɪ, kɔ kristagɔɔɔ n'awɔɔ m bɪ, n nɪ sɪra k'a nɪ Yeezuu nɔ ɔ bɪ dɪnda awɔɔ m.

²² Naa minto bɪ, awɔɔ a ga m, a a biisi mɪsɪrbaa bɪ to, a a bɔ a mɛsim k'a lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ nɪ bra bɪmbare awɔɔ m k'awɔɔ zaar ba b'ɔ.

²³ K'a lɔrlɛ yɪ a heer kan a hɔɔn kɪ ɔ.

²⁴ K'a mɪsɪrbaa daa kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ ba. Woso ɪ mɪsɪrbaa bɪ do da an bɔ a mɪŋŋa rɛ, bɪ y'a ka mɪsɪrbaa bɪ do n tɪrga, an Woso nɔ yɪ, an sɪra sɔ.

²⁵ Naa tɔ ma bi, a b'a ya, a n̄ɔaar ba y. Gɔaa biyɛə n sira hi a mim m, bala me deem vɛŋŋoo n wɔɔ m.

²⁶ K'awɔɔ nɔ ma ɔ, a b'a ka a mimbɔnyaa ba y. A b'a nɔmaa bi to a nɔ ɔ gum n da ni y.

²⁷ A bi zaa ka Sɔtaana ɔ, an bɔr a ra y.

²⁸ Gɔaa k'a ni koor bam biisi bi, an a wɔ bɔ koorbaa b'ɔ k'an zi ba an a lɛɛmaa hɔ yi, maam bi, a y'a dam ma an hɔ yi, an n'a dam gɔaa k'a lɛ n taa daahan ma han.

²⁹ Meerbaa bɔnyaa si n a ga m an bɔ awɔɔ lɛ ɔ y, k'a meerbaa k'a n'a dam gɔɔɔ han, ŋni ta lɛɛ sirakare nɔ ɔ bi ba. K'a meerbaa miŋŋa ba, k'an a da gɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔr kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ han.

³⁰ A b'a ka a Sent-Espri heer zɛ ma y, Woso bi, a ka a ɔ awɔɔ ɔ, k'a a ji da wɔɔ ɔ, bi n'a hunkare a ɔ, Woso y'a so awɔɔ ɔ, an n'a hunkam sɔ a ɔ, dɔmɔm i zem Woso n bi wɔɔ yɔm fast-fast.

³¹ A b'a tɔ mim n bɔr a heer ɔ kan gɔaa ki y, a bi yi heerbusuzanno y, a bi nɔmaa ba y. A bi yi hany-hany zanno y, a bi sonsɔ wɔ y, k'a zi bɔnyaabare do haay to.

³² Bi, k'a bɔr miŋŋa kan kɔ ki, a bɔr kɔ n̄ɔam gɔta, a bɔr sugur kam kɔ ɔ, amba Woso sugur ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bi m.

5

K'a mɔsirbaa ba leegure nɔ ɔ

¹ K'a Woso hɔbaa dɔnda, bala, a nyɔnɔ n'awɔɔ m, an n'awɔɔ n̄ɔam.

² K'a mɔsirbaa ba n̄ɔare nɔ ɔ amba Krista m. A i wɔɔ n̄ɔa, an a meeyaa ka wɔɔ tɔ ma, a miŋŋa a ka amba n tɔr hɔ zɛ n a ka Woso ɔ, an Woso nɔ yi bi m.

³ Wosogɔɔɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma bi, an a ga m kɔ jaandare mim, dintim do haay mim, lɛ n bɔr gɔaa hɔ zi mim n nyɔnta awɔɔ bire ɔ y, a bi sɔɔra ba ŋ ma sɔ fɔga y.

⁴ A n a ga m sɔ, kɔ meerbaarɔ yaarsɔɔ n bɔ a lɛ ɔ y, hɔɔnwar kan dɔkarero meerbaarɔ ki y. A ga a ɔ m k'awɔɔ n bɔr barka yaa dam Woso m.

⁵ K'a dɔ miŋŋa a ɔ, jaandɛnno, lanno gɛɛ yaarɔbɛnno, mɔnyɔɔzaa. Mɔnyɔɔzaa bi, wosobaawɔm yaadɔr m, bala, a hɔnyi n̄ɔa an lɛ da Woso ra. Nawɔnno haay, ŋ gɔsi bi gasɔm Krista kan Woso ki cirbɛə b'ɔ fɔga y.

⁶ A n a ga m kɔ gɔaa n bra bumba awɔɔ m meerbaa vanvanno ni y. Naa woo... tɔ ma m, Woso nɔmaa n'a kɛrgum gɔɔɔ kɔ ŋ bɔr yem ma rɔ wɔɔ ra.

⁷ Ncɔnaaɔ bi, a b'a zɛ kɔ ra kan ŋ ki y.

⁸ Biisi bi, awɔɔ i monsigɛ ɔ, bi kɛɛɛ naa, awɔɔ i leegure nɔ ɔ, k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Zuuba ki bi tɔ ma. Ncɔnaaɔ naa, kɔ leegure gɔɔɔ n'awɔɔ m bi, k'a leegure mɔsirbaa ba.

⁹ Bala, hɔ kɔ leegure ni zem ni bi, bamɔŋŋa m, kan tɔrgabaa zibɛə ki, kan sira ki.

¹⁰ K'a a yo ɔ, a hɔ kɔ Zuuba lɛ n taa bi dɔ, a bɔ kɔ zi.

¹¹ A bi monsigɛ zibɛəro wɔɔ ba sɔ y, ŋ nyɔɔdɔ ba ɔ y, k'a ŋ bɔnyaabaa bi hi garga ra.

¹² Hɔ kɔ gɔɔɔ wɔɔ duro n'a bam seere bi, a hire miŋŋa nyannɔ ta ɔ.

¹³ Bi, hɔ haay k'ɔ n ni bɔre a mim n garga ra bi, hɔ bi do i yɔm fast, ɔ n'a mim dɔm.

¹⁴ Bala, hɔ haay k'a ni bɔm garga ra bi, a ba a nawɔm leegure. Bi y'a ka n a hi, n ɔ:

Ibɔ k'i ni hinceem bam bi,
gu hinceem ma, wuti gɛəno gaa ɔ,
kɔ Krista n lɛɛ gu i m.

¹⁵ Naa tɔ ma bi, k'a dundo mɔsirbaa k'awɔɔ n'a bam bi zi miŋŋa. A b'a mɔsirbaa bi ba hɔɔnwar nɔ ɔ y, bi k'a mɔsirbaa bi ba hɔɔntaɔre nɔ ɔ.

16 Bonyaabaa y'a so her dɔmunno noo ɔ gɔta, bi to ma bi, k'a a yo ɔ, a bir ho k'a ga bare m bi bam wakati haay no ɔ.

17 A bi yi hoɔnwarzanno a mɔsɔrbaa bare no ɔ y, bi k'a a ka ma a ho kɔ Zuuba le n taa k'awoo n a ba bi do.

18 A bi diven mi an a mum durgə y. Awoo mɔsɔrbaa an n'a zaar bam. Bi, k'a to kɔ Sent-ɛspri n a a han.

19 K'a kɔ panja da ra Woso leboore laaro m: K'a laa lo laaro ciro woo ɔ, kan mim ma laaro woo ki, kan laa haay kɔ Sent-ɛspri a da a heer ɔ ki. K'a laaro woo lo a Zuuba da ɔ kan a heer ki haay.

20 Wakati haay kan mim haay ki no ɔ, k'a Zi Woso barka da, woo Zuuba Yeezuu Krista to ma.

21 K'a ye kɔ ma, k'awoo ni Krista dan ɔ bi to ma.

Lɔ kan a zim ki mim

22 Lanno woo, k'a ye a zino woo ma, amba awoo ni yem Zuuba ma bi m.

23 Bala, lo minzaa n'a zim m, amba Krista n'a gooo woo sokoma bi minzaa bi m, Krista mɔnɔnɔ me n'a gooo woo sokoma bi m, an a me bi bumborezaa.

24 Bi, amba kristagoo woo sokoma bi ni yem Krista mɔnɔnɔ ma bi, lanno woo k'a ye a zino woo ma so ho haay no ɔ.

25 Yaaro woo, k'a lanno woo nɔa, amba Krista a gooo sokoma bi nɔa an ye an a mɔnɔnɔ ka ze ma a to ma bi m.

26 A a ba ɔ ncɔnaas, k'a ka k'a gooo woo sokoma n yi mɔnɔnɔ fasti Woso mum ɔ. A gooo woo sokoma hu a bo hi m kan a lemim ki m.

27 A nɔa a ɔ, k'a gooo sokoma bi n bi jum a lee leboore no ɔ, hubore no ɔ, mɔnɔnɔbaa fasti no ɔ, kɔ koroma si, gee ho bonyaa si bi yi ɔ a gur zi y, k'an bir Woso soho fasti, minsi bi yi ɔ a gur zi y.

28 Yaaro woo a ga m so, n n'a lanno woo nɔa ncɔnaas, amba nɔn'a me nɔam bi m. Gɔaa k'a n'a lo nɔam bi, a mɔnɔnɔ a n'a nɔam.

29 Gɔaa ba ɔ an ni sore a mɔnɔnɔ me ni y, nyasɔ a nawom ni, an n'a torm, amba Krista n n'a bare a gooo sokoma bi m bi m.

30 K'a me bi venjoro n woo m bi to ma m, an ni nyasom woo m maam.

31 N y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <Naa to ma m, gɔaa n n'a gore a zi kan a da ki ma, an a na a lo ma, n gɔaa huɔya haay n a ba gɔaa deem.>

32 Mim naa do noyaa ta ɔ gɔta, moo ɔ kɔ m a hu m ɔ, Krista kan a gooo sokoma bi ki mim n y'a hu.

33 Bi, a hu n nawore awoo ma so, gɔaayar biyee n a lo nɔa amba a a mɔnɔnɔ nɔa bi m, kɔ lo biyee n a zim da ɔ so.

6

Nyɔno kan a ziro ki mim

1 Nyɔno woo k'a a ziro woo le si, amba Zuuba le n taa bi m, a ga a ɔ m.

2 Leekare le kɔ Woso ler bo an a na ma bi ba n ni: <I zi kan i da ki da ɔ.

3 Maam bi, i mɔsɔrbaa nyɔnta yim, i meeyaa jintə yim tara bure ɔ.>

4 Awoo k'a m nyɔno woo ziro woo, a bi nyɔno woo da nomaa ma y, bi k'a n tur, a n bo zaa ɔ, dondoro kɔ n y'a to Zuuba zi m.

Lɔnno kan a zuuboo ki mim

5 Awoo kɔ lonno n a mi ro woo, k'a zu a soorezanno woo le ɔ daure gɔta m, kan a heer ki m haay, amba awoo ni yem Krista ma bi m.

6 A bi n zi ba kɔ n ni dundore awoo zi bi to ma y, i ɔ a ka awoo nawom ma kɔ gooo no n yi a ra y. Bi k'a n zi bi ba, kɔ Zuuba zibee nyɔno n'awoo m a n ni zum Woso hoɔnho ɔ bi to ma.

⁷ K'a a zuuboo woo zi ba kan a heer ki haay, u u, Zuuba zi awoo n'a bam guoo ho bee y.

⁸ Awoo do a u, zi muhha ku gaa n'a bam haay, Zuuba y'a zibaa bi nyoodu kare a zaa u, baa k'a zaa bi lo m gee soamuhaazaa m.

⁹ Awoo ku lonno soorezanno n'awoo n no woo, k'a ba maam so a lonno woo m, a bi nyaa ba kan u ki y. Awoo do a u, awoo kan a lonno woo ki bi, awoo Zuuba bi deem an ni brama, b'a bir guoo jire bore y.

Sotaana borla zaa

¹⁰ Meerbaa ku moo n'a nyamborm ni bi ba n ni: k'a a panha da ra Zuuba zekora no u, a panha guta bi no u.

¹¹ K'a yarmodro ku Woso ni u kare a u bi da a ma, k'a a da ma a jum kookoo Sotaana hoonkarero zibaa bi le u.

¹² Guoo bee woo ni yar bi bam kan u ki y. A ba woo nawum kan zinero ki, kan leezanno ku u ni panha bam, u n'a so leero u, u n'a so durnya naa do ku monsigu n b'u, u ni brama ro woo ki.

¹³ Naa to ma bi, k'a Woso yar modro woo da a ma. K'a wo u, a jum kookoo domum bonyaa hinni u, a a da jum bi le u, a yar ba paan... a a da ma, k'a goota a jum a gam la.

¹⁴ K'a a banka a jum kookoo. K'a sira so a mor u, am hosoos ho bi m, k'a bir turgabaa m, gohho ku n n'a dure a ma n bi, k'a du a ma.

¹⁵ Lemim nyinta bi ni laafu kam, k'a pa da kaare-kaare, koso n bi awoo n'a dan u.

¹⁶ K'a bir sirakare m, gohho ku n n'a tare a m n bi so, awoo ni bonyaabarezaa bi karo ku sewure n ta u ma ro woo linlihim ni.

¹⁷ Bombore ku Woso a ka awoo u bi, yarbare firge m, k'a ku a mim ma. K'a Woso lemim bi sa so, yarbare kargu m Sent-Espri n'a kare awoo u.

¹⁸ K'a yaa da wakatu haay. K'a yaadare do haay da Sent-Espri daahan no u. A bi ko kan yaa bi dare ki y, k'a bir tam lee tee.... K'a yaa da wosogoo woo haay to ma so.

¹⁹ K'a yaa da moo to ma so, ku Woso n a lemim da m le u, ku m a pa da kan heerkoodabaa ki, ku m ho k'a nyaakom da lemim nyinta no u bi hi fast-fast.

²⁰ Moo bo Woso u ku m lemim nyinta bi pa da, baa ku moo ni lonnoce u naa. Naa minto bi, k'a yaa da Woso m moo to ma, ku m lemim nyinta bi pa da amba a a ga m bi m.

Leersore

²¹ Tisikki moo mim dundare awoo m, k'awoo n ho ku moo n'a bam bi do. Woo danyu m, u n'a nham, an ni Zuuba zi bam muhha.

²² A nyoo moo nawore awoo ma tokke, k'an bi moo mim dunda awoo m, an awoo heer yo.

²³ Bi ku Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ki m laafu kan nware ki, kan sirakare ki ka u danyu no woo haay u.

²⁴ Guoo ku u ni woo Zuuba Yeezuu Krista nham, nware k'a nyare ba u bi m no woo, ku Woso n u barka da u.

Ci kɔ Pol a ba FILIPII ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Filipii zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. Kristazibæezanno ci b'ɔ bi, Filipii kɔ bi Pol læ ka ɔ an lemim nyɪnta bi pa da ɔ Masedoan kɔɔ wɔɔ barla, hɔhɔnkare kɔ Woso a hɔnka m bi jɛ ɔ. (Zibæezanno Ci 16.6-40) Nyɪnta a ɔ lɔnnɔce ɔ Rɔm ɔ an ci bi ba.

Ci bi ba a ɔ, k'a Filipii kristagɔɔ wɔɔ barka da, bala, η y'a da han busoo m, bi ma bi, a ɪ kɔre nɔ ɔ. Ci bi ba a ɔ sɔ, k'a η heer yo kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ Krista nɔ ɔ, bala ηɔaarhɔdɪndarɛrɔ nyɪnta ɔ gɔta dɔmum bi do ɔ, ηn'a ηɔam k'a gasɔ Filipii kristagɔɔ sokɔma bi nɔ ɔ. A ɪ heernyɔɔ mim dɪndam ci bi nɔ ɔ, kan kɔmare mim kɪ, mɪηηazerle mim kɪ.

A y'a hɔnkare η nɪ, a ɔ, kristagɔaa a ga m, an a ka ma k'a bɔ kɔ ɔ kan Krista mɪηηa kɪ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, bi nyɔɔdɔ n ta ɔ an cem. (Filipii zanno 3)

Pol ɪ yaa dam

Filipii kɔ kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol kan Timote kɪ bi, Krista Yeezuu zibæenyɪnɔ m wɔɔ m, ci bi ba wɔɔ nawom wosogɔɔ kɔ η nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, ηnɪ Filipii kɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, kan a læzanno wɔɔ kɪ kan a daahanzanno kɪ ma.

² A yɛ wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laaftu kɪ ka a ɔ.

Pol yaadare

³ Kɔ mɔɔ tɪr m hɔɔn da awɔɔ ma, bi mɔɔ yaa da Woso m barka awɔɔ tɔ ma.

⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma, a da mɔɔ n nawom kan heernyɔɔ kɪ.

⁵ Bala, awɔɔ jum mɔɔ m paan... lemim nyɪnta bi padare nɔ ɔ hallɪ a sɪηηɪda ɔ an ta an her ku.

⁶ Mɔɔ dɔ fast m ɔ: zi mɪηηa kɔ Woso a sɪηηɪda ba awɔɔ gɔr zi bi, a tam læ an tolle ba an zibæɔ bi do nyambɔr Krista Yeezuu wusigɔre hinni ɔ.

⁷ A a ga m kɔ mɔɔ nɪ m hɔɔn da awɔɔ haay ma nɔɪnaaɔ, kɔ mɔɔ n'awɔɔ ηɔam gɔta bi minto. Bala, kɔ mɔɔ nɪ lɔnnɔce ɔ naa ɔ naa, gɛɛ kɔ mɔɔ nɪ lemim nyɪnta pa dam m n'a hɔnkam sɔ m ɔ, sɪra m bi, awɔɔ a na mɔɔ ma barka kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ nɔɪnaaɔ bi nɔ ɔ.

⁸ Denter m, Woso m mɔɔ kasetɪzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ gɔaa haay ηɔam paan... Krista Yeezuu ηɔare nɔ ɔ.

⁹ Hɔ kɔ mɔɔ n'a yem Woso han awɔɔ tɔ ma bi ba n nɪ: A yɛ mɔɔ nawom k'awɔɔ ηɔare n bɪr a dam la tee..., k'awɔɔ m bɪr hɔdɔre m, k'a a da ma a bɪr mim jɪ mare m.

¹⁰ K'a a da ma sɔ, a hɔ k'an mɪηηa dɔ a bɔ kɔ zi a ba. Maam bi, awɔɔ yɪm mɪηηa fast, minsi bi nyɪntare awɔɔ ma hinni kɔ Krista n nɪ zɛη ɔ b'ɔ y.

¹¹ Yeezuu Krista tɔ ma, tɪrgabaa zibæero y'awɔɔ mɪsɪrbaa hanm, an yɪ Woso læbɔɔre kan a daɔre kɪ.

Pol dure n a nya lemim nyɪnta bi padare ɔ y

¹² M danyɪnɔ, mɔɔ læ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mim niηηɔ k'a mɔɔ yɪ bi, a da a ɔ lemim nyɪnta bi ta læ han denter m.

¹³ Bala, mim bi do tɔ ma bi, Rɔm cir dɔmazanno wɔɔ kan gɔɔ haay kɪ sɔ a dɔ η ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma.

14 Bɪ wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ paŋŋa a da ra Zuuba zuure nɔ ɔ, mɔɔ dure bɪ tɔ ma, a a ka ŋ heer n kookoo gɔta, ŋn'i Woso lemim bɪ pa dam bɪ nyibəə ba ŋ nɪ y.

15 Sɪra m, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ Krista lemim nyɪnta bɪ pa dam jumbaa kan bakomare kɪ nɔ ɔ. Bɪ, gɔsɪnnɔ y'a pa dam noom hu m.

16 A pa bɪ da brɔɔ n nawom ŋɔare nɔ ɔ, ŋ y'a dɔ ŋ ɔ, kɔ mɔɔ nɪ lɔnnɔɔɛ ɔ naa, lemim nyɪnta bɪ pa dare tɔ ma m.

17 Bɪ, ŋnɪ gɔɔta rɔ wɔɔ, pa bɪ da brɔɔ n nawom noom kundə m, jumbaa nɔ ɔ, ŋn'a gɪngare ŋ ɔ, a mɔɔ fryɪre bɪ gore dan ɔ nɔinaaɔ lɔnnɔɔɛ ɔ b'ɔ.

18 Baa kɔ ŋ yɪ pa bɪ dam noom m gɛɛ sɪra nɪ, mɔɔ bɪr kɔm sɪ ma y, bala, Krista lemim bɪ n'a pa dam. Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔre, bɪ mɔɔ gɔɔtam m m heer nyɔɔ.

19 Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, naa woo... zɛm bɪ yɪ mɔɔ bumbɔre, awɔɔ yaadare kan Yeezuu Krista Espri daahan kɪ tɔ ma.

20 Bala, hɔ kɔ mɔɔ nɪ dɔm ma, m a ta m heer lɛ kan m paŋŋa kɪ haay bɪ, mɔɔ lɛ baa kɔ hɔsɪ nyannɪ n bɪ m nyasɔ y, mɔɔ gɔɔta m heerkoodəbaa m. Bɪ, kɛere sɔ naa, amba dɔmum haay m bɪ, kɔ Krista n lɛbɔɔre gɔta yɪ m mɛ ɔ, m mɪsɪrbaa nɔ ɔ, gɛɛ m zɛ nɔ ɔ.

21 Bala, kan mɔɔ kɪ, Krista m mɔɔ mɪsɪrbaa, zɛ b'i yɪre ɪ ɔ, hɔnyɪ m.

22 Bɪ kɔ mɔɔ gɔɔta tara burə ɔ kɔ m mɪsɪrbaa ba, a y'a kam m zi ba gɔɔɔ daahan tɔ ma. Naa minto bɪ, mɔɔ n a dɔ kɔ kara mɔɔ n'a bɔŋ ɔ y.

23 Hɔ hɪya naa nɪ mɔɔ gaare: Mɔɔ lɛ taa kɔ m m hɔr, m ta m bɪr kan Krista kɪ. Bɪ n mɪŋŋa mɔɔ ma an lɛ da paan....

24 Bɪ kɔ mɔɔ gɔɔta tara burə ɔ naa ɔ sɔ, a yɪre awɔɔ daahan gɔta.

25 Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ dɔ paan..., mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔɔtam mɪsɪr, m bɪr kan awɔɔ haay kɪ k'awɔɔ n ta lɛɛ, a bɪr heernyɔɔ m sɪrakare nɔ ɔ.

26 Nɔinaaɔ bɪ, kɔ mɔɔ m bɔ m bɔr awɔɔ zi, awɔɔ y'a heer nyɔɔm a a lɛ bɔ Krista Yeezuu ɔ gɔta, mɔɔ tɔ ma.

Sɪrakare zoobare

27 Bɪ, k'a mɪsɪrbaa ba amba Krista lemim nyɪnta bɪ n'a hɪm bɪ m. Maam bɪ kɔ mɔɔ wɔ ɔ m bɔr awɔɔ zi, gɛɛ kɔ mɔɔ n m da ma, mɔɔ y'awɔɔ mim mam, m a dɔ m ɔ, awɔɔ ɪ jɪnum kɔɔkɔɔ a lɛ n deem, an nɪ zoo bam heer deem m, kɔ sɪrakare kɔ lemim nyɪnta bɪ n'a kam bɪ n ta lɛɛ.

28 A bɪ ye jɪnnɔ wɔɔ n nyibəə da a ma fɪga y. Bɪ n'a kare ŋn'a dɔ ŋ ɔ, a nyaam, b'awɔɔ ɪ bumbɔre m. Bɪ naa do naa, a to a ɔ, Woso zi.

29 Bala, mimbirenyɪnta kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bɪ, k'awɔɔ n sɪra ka ɔ bɛɛ n a deem y, bɪ k'awɔɔ n fir yɪ a tɔ ma sɔ.

30 Awɔɔ kan mɔɔ kɪ, zoo deem wɔɔ m tara ɔ n'a bam. Zoo deem bɪ do mɔɔ ba biisi awɔɔ mɪm la bɪ, bɪ, awɔɔ dɔ, a mɪŋŋa mɔɔ gɔɔta m m ta ra.

2

U Krista ji sa

1 Zekɔra k'awɔɔ n ta m kan Krista kɪ bɪ, a bɪr awɔɔ heerkoodəbaa dam la ra? Awɔɔ ŋɔa k'a nawom bɪ bɪr awɔɔ heer yom na? Awɔɔ n a zɛ kɔ ra *Sent-Espri nɔ ɔ ra? Awɔɔ ɪ kɔ ŋɔam an nɪ kɔ cicir zɛm, gɛɛ lɔ?

2 Naa tɔ ma bɪ, k'a kɔ ma, a a lɛ ba deem, a bɪr ŋɔare deem m, a bɪr hɔɔn deem m. Maam bɪ, mɔɔ heernyɔɔ yɪm fasɪ.

3 A bɪ hɔsɪ ba jumbaa nɪ y, b'a bɪ hɔsɪ ba k'a mɪŋŋɔɔ hɪnka y, naa nyɔɔdɔ ba ɔ y. Bɪ, gɔaa biyəə n a mɪŋŋa zer a muno taa, a ɔ, ŋ lɛ da a m.

4 A b'a ka a mɪŋŋɔɔ daahan ma bala y, k'a a ka a muno daahan ma sɔ.

5 K'a bɪr hɔɔn kɔ Krista Yeezuu n ta m bɪ m kan kɔ kɪ.

⁶ A miɲɲa kan Woso ki bi, η deem,
bi, a n a ka ma wouin... kan paɲɲa ki,
k'a gɔɔta a a ga kɔ ɔ kan Woso ki y.

⁷ Bi, a ye an hɔ haay to,
an a ba zibəənyɪ,
a ba a ɔ gɔaa, am gɔaa woo... hɔ bi m.
A n yi amba gɔɔɔ n ni yim bi m.

⁸ A a miɲɲa ba poore, an ye Woso ma,
an tolle ba an ye an ga,
b'a ze bi, ze bonyaa m,
ga a ɔ, gɔdarkɔra ma.

⁹ Naa k'a a ba bi minto bi,
Woso a gore da ɔ, an cem haay,
an tɔ k'a ni tɔrɔ haay woo... burə ɔ bi ka ma.

¹⁰ A ba a ɔ maam kɔ Yeezuu tɔ ma bi,
kɔ kunkonno haay kɔ η ni brama kan tara burə ɔ ki,
tara noom ki ɔ, n kukurə ze.

¹¹ Kɔ nɛem haay n a bɔ a lɛ ma a ɔ, Yeezuu Krista m Zuuba,
bi ni yim Zi Woso lɛbɔrɛ.

¹² M ηɔare gɔɔɔ, nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ ki bi, awɔɔ ɪ yem Woso ma tee.... Bi,
dɪtaa naa, mɔɔ ba kan awɔɔ ki b'ɔ y. Ncɪnaaɔ bi, k'a banka a ye ma gɔta. K'a
bombɔrɛ kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi zi ba, nyi ba Woso m, kan mɛhinkə ki nɔ ɔ.

¹³ Bala, Woso miɲɲa ni zi bare awɔɔ ɔ, an n'a kam awɔɔ ni lɛtaama m kan paɲɲa ki
m, k'a hɔ k'a ga kɔ ɔ kan a hɔɔnhɔ ki bi ba.

¹⁴ Kɔ zibəə kara n ta ɔ, k'a ba, a bi kukur ba, b'a bi bɪsɪ ka a bare nɔ ɔ y.

¹⁵ Maam bi, awɔɔ yim noonhuzanno, gɔsɪ bi hɔsɪ yɪrɛ an a hi awɔɔ ma y. Awɔɔ
yim Woso nyɪnɔ kɔ mim danɲada sɪ ba η ma y, a n ni durnya naa do gɔɔɔ kɔ η vɔn,
ηni zibɔnyaabənnɔ nɔɔm bire ɔ. Awɔɔ a ga m, a yɔ η bire ɔ am fitɪrɛrɔ m.

¹⁶ Bala, awɔɔ n ta mɪsɪrbaa lemim bi m, an n'a pa dare η ni. K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ,
bi n n'a kam awɔɔ n yi mɔɔ lɛbɔrɛ, hinnɪ kɔ Krista n ni zɛɲ ɔ b'ɔ. Bala, bi n n'a
hɪnkare a ɔ, mɔɔ zibəə bi, kan mɔɔ kɔrɛ bi ki n yi vam y.

¹⁷ Awɔɔ sɪrakare bi bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, mannɪ awɔɔ n'a kam Woso ɔ. A a da ma, n ni mɔɔ
zɛ gɔr, bi k'a yi maam m meeyaa bi mɔɔ na awɔɔ sɪrakare mannɪ bi ma. Bi, a yim
mɔɔ ma heernyɔɔ, bi mɔɔ yi m heer nyɔɔm kan awɔɔ ki.

¹⁸ A maam sɔ kan awɔɔ ki, k'a heer nyɔɔ, a heernyɔɔ ba kan mɔɔ ki.

Pol ɔ, k'a Timote kan Epafrodit ki nyɔɔ

¹⁹ Kan Zuuba Yeezuu daahan ki, mɔɔ y'a gɪngam kɔ m Timote nyɔɔ awɔɔ zi zɔɔ.
Maam bi, k'a b'a bɔ an bɔr, mɔɔ y'awɔɔ mim mam sɔ m heer koodə yi.

²⁰ Gɔsɪ vanta ba naa ɔ, an n'a hɔɔn dam, an ni kɔrɛ awɔɔ mim ma kan mɔɔ ki y.

²¹ N woo... naa, a ka η nawɔrɛ a miɲɲɔɔ daahan ma, η bir a kam Yeezuu Krista
hɔɔnhɔ ma y.

²² Bi, kɔ Timote ni, awɔɔ sɪra bi, awɔɔ dɔ a ɔ, a nyɪnta kan mɔɔ ki amba nyɪ tɪr
kan a zi ki bi m, ɔ lemim nyɪnta bi zi ba.

²³ Ncɪnaaɔ bi, kɔ mɔɔ m mim bi zaa yi, a miɲɲa mɔɔ n'a nyɔɔrɛ awɔɔ ma zɔɔ-zɔɔ.

²⁴ Mɔɔ sɪra ka Zuuba nɔ ɔ, m a dɔ m ɔ, mɔɔ zem sɔ awɔɔ zi b'ɔ zɔɔ.

²⁵ Bi mɔɔ y'a gɪngam keere mɔɔ ɔ, pakra m kɔ m Epafrodit da zaa ra awɔɔ m, mɔɔ
danyɪ m, mɔɔ zibəəkɔɔn m, mɔɔ zoobarekɔɔn m sɔ. Awɔɔ y'a nyɔɔ mɔɔ ma, k'an b'a
da mɔɔ han.

²⁶ A y'a ηɔam paan... k'a a ya, a awɔɔ yi haay, a ma k'a ɔ, n ɔ, awɔɔ a yaaba bi ma
bi, a heer a zar gɔta.

²⁷ Denter m, a yaaba ze an a yo k'a ga, Woso a cicir ze, b'a deem bæe Woso a cicir ze y, mɔɔ cicir a a ze sɔ, kɔ mɔɔ heerzarle b'a da ra y.

²⁸ Bɪ y'a ka mɔɔ n'a dare awɔɔ m zaa ra zɔɔ-zɔɔ k'awɔɔ n a yi, a heernyɔɔ ba, kɔ mɔɔ heerzar bɪ n'a bɔrɛ sɔ.

²⁹ K'a bɪ lee ku, k'a si kan heernyɔɔ gɔta kɪ Zuuba nɔ ɔ. K'a gɔɔɔ ncɪnaaɔ rɔ wɔɔ da ɔ.

³⁰ Bala, a a yo k'a ga Krista zibæθ bɪ tɔ ma, a a meeyaa ka ze ma, k'a a da ma, a zi k'awɔɔ a ga m a ba mɔɔ m bɪ ba awɔɔ bɪnce ɔ.

3

Krista ni gɔaa bam tɪrga

¹ Kεere naa, m danyɪnɔ, k'a a heer nyɔɔ, k'awɔɔ a ze kɔ ra kan Zuuba kɪ bɪ tɔ ma. Meerbaarɔ kɔ mɔɔ η ba kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ mɔɔ m ya m nɪ sore η la, bɪ naa bɪr mɔɔ kɔrɛ y, bala, a y'a dare awɔɔ han.

² K'a dundo a zi kan gɔɔɔ kɔ η n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ kɪ, jino m, ηɔaar baɪɪɔgasɔrɛ bɪ hɔdɪndarezanno m, k'a dundo a zi kan η kɪ.

³ Wɔɔ nɪ baɪɪɔgasɔrɛ paan... bɪ zi bam. Bala, zu wɔɔ nawɔm Woso ɔ Sent-Espri paɪɪɪa m. Krista Yeezuu n wɔɔ leɔbɔrɛ, wɔɔ bɪr yom zɪfɔrɔ yɪnnɪbayɪrɔ ma k'ɔ le bɔ ɔ mɪɪɪɔɔ ɔ y.

⁴ A n bɔkare, mɔɔ m da ma m yo yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ duro ma sɔ. Kɔ gɔaa y'a gɪngare a ɔ, a hɔ yɪm yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ zibæθ nɔ ɔ, k'a maam mɔɔ ɪ le da.

⁵ Mɔɔ yɪrɛ dɔmɪm sinnɪyɔ hinni ɔ, m mɔɔ gasɔ ɔ baɪɪɔ ɔ. Israyel gɔaa paan... m mɔɔ m, Benzamen do gɔaa m mɔɔ m, mɔɔ yaabɔɔ wɔɔ haay zɪfɔrɔ nɪ η mɪ. Kɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ zuure nɪ, nyɪnta mɔɔ ɔ farizen m nɪ zure η ɔ paan....

⁶ Wɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ kɔ mɔɔ η ηɔa gɔta bɪ, a a ka mɔɔ m fir ka kristagɔɔɔ sokoma bɪ ma. Kɔ tɪrgabaa kɔ n n'a kam ma lɛrɔ nɔ ɔ bɪ nɪ, mɔɔ nyɪnta mɪɪɪɪa fast, gɔsɪ n mim yi k'a hɪ mɔɔ ma y.

⁷ A n bɔkare, hɔɔ nɔɔn duro kɔ η nyɔɔɔɔ n ta mɔɔ ma biisi bɪ, mɔɔ ɪ dɪgare η ma dore hɔɔ kεere, Krista kɔ mɔɔ dɔ bɪ tɔ ma.

⁸ Sɪra m, mɔɔ ɪ dɪgam hɔ haay woo... ma dore hɔ, mɔɔ Zuuba Krista Yeezuu dɔrɛ mɪɪɪɪabaa k'a le da hɔ haay ra bɪ tɔ ma. A tɔ ma m mɔɔ m hɔ haay tɔ, m nɪ dɪgam hɔɔ wɔɔ duro ma bɔtɔrɔ, kɔ Krista n yi mɔɔ hɔ haay.

⁹ K'an a sɔ mɔɔ ɔ jilli sɔ. Mɔɔ bɪr a gɪngam dɔ, mɔɔ ɔ, m tɪrga Woso mɪm ɔ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma y. Sɪra kɔ mɔɔ ka Krista ɔ b'ɪ mɔɔ ba tɪrga Woso mɪm ɔ. Tɪrgabaa kɔ Woso n'a kam sɪrakare tɔ ma bɪ m.

¹⁰ Hɔ kɔ mɔɔ nɪ m kam ma bɪ, m ka mɔɔ nawɔm ma kɔ m Krista mɪɪɪɪa dɔ, kɔ m a mɪmbɔrɛ bɪ paɪɪɪa dɔ. Kɔ m m na ma a firɪrɛ nɔ ɔ, kɔ m bɔ kɔ ɔ kan kɪ a ze bɪ nɔ ɔ.

¹¹ K'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, mɔɔ bɪ m da ma sɔ, m bɪ m mɪm bɔ ɔ gæθno bire ɔ.

U bra si hɔ k'ɔ n'ɔ gɪngaan zi

bɪ tɔ ma

¹² Mɔɔ n a hɪ mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔ kɔ mɔɔ nɪ m kam ma bɪ yi m wɔ ɔ wa. Gεε, mɔɔ m ba mɪɪɪɪa fast wa. Bɪ, m tɔ mɔɔ nawɔɪ ɔ, kɔ m brasire ganwɔrɛ bɪ ku m wɔ ɔ, bala, Krista-Yeezuu mɔɔ ku a wɔ ɔ.

¹³ Ayy... m danyɪnɔ, mɔɔ bɪr a gɪngare m ɔ, mɔɔ brasire ganwɔrɛ bɪ ku m wɔ ɔ y. Bɪ hɔ deem mɔɔ n'a bam, hɔ k'a ba an cem bɪ bɔ mɔɔ nawɔrɛ m nɔ ɔ, m nɪ m tɔɪ ɔ kɔ m hɔ k'a nɪ lɛɛ bɪ ku.

¹⁴ M tɔ mɔɔ nawɔɪ ɔ, kɔ m hɔ kɔ η y'a cɪnta wɔɔ m lɛɛ bɪ ku. Brasire ganwɔrɛ kɔ Woso wɔɔ bɪr ma Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'a b'a ka wɔɔ ɔ arzana ɔ bɪ m.

15 Wɔɔ ɔɔɔ k'ɔ yaa ka sirakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ, ɔ bir hɔɔndare deem naa m. Bi, k'awɔɔ y'a hɔɔn dare a hɔ, mim naa do nɔ ɔ, Woso y'awɔɔ hɔɔn gum ma.

16 Bi, hɔ k'an ta ɔ bi, ɔ ɔɔta ɔ bir tam lɛɛ kan kɔ ki, hɔ kɔ wɔɔ dɔ bi nɔ ɔ.

17 M danyɔnɔ, awɔɔ haay k'a mɔɔ hɔbaa sa, k'a dɔga ɔɔɔ kɔ η n'a mɔsɔrbaa bam am wɔɔ m nɔ wɔɔ ma, wɔɔ hɔbaa η y'a sa.

18 ɔɔɔ ɔɔta, ηn'a mɔsɔrbaa bam ɔ ɔ, Krista ɔɔdarkɔra bi jɔnɔ m. Mɔɔ hi awɔɔ m hɔɔ gallem hɔka, m m ya m ni som la kɛɛɛ kan nyikɛɛ ki.

19 ɔɔɔ wɔɔ duro nyambɔrɛ bi, nyaanɛ m, η nɔ ni η woso, hɔ k'a nyannɔ n ta ɔ bi n η lɛbɔɔrɛ, durnya naa do hɔ ηn'a hɔɔn dam ma bala.

20 Bi kɔ wɔɔ ni, wɔɔ kɔ bi m arzana m. Wɔɔ bombɔɛzaa, Zuuba Yeezuu Krista kɔ wɔɔ ni dɔm ma bi, a to a nawom arzana ɔ b'ɔ an bɔr.

21 K'a bi bɔr, a wɔɔ mɛrɔ kɔ η ni paɔɔawar nɔ ɔ rɔ nɔɔm lɔrɛ, an η ba, an a mɔɔɔ lɛbɔɔrɛ mɛ bi m. Naa ba a nawom paɔɔɔ k'an ta m k'a a so hɔ haay ɔ bi m.

4

Dɔɔndɔrɛrɔ

1 Ncɔnaaɔ bi, m danyɔnɔ ηɔarɛrɔ, k'a jɔm kɔɔkɔɔ Zuuba nɔ ɔ. Mɔɔ lɛ taa kɔ m m ya m awɔɔ yɔ, mɔɔ heer ɔ nyɔɔm awɔɔ tɔ ma, awɔɔ m mɔɔ zibɛɛ bi nyɔɔɔɔ.

2 A ye mɔɔ nawom kan m heer ki haay Evodi kan Sɔntɔsɔ ki han, kɔ η ni kɔ ma mɔɔɔɔ, Zuuba nɔ ɔ.

3 Bi, ɔbi k'ɔ m mɔɔ zibɛɛkɔɔn paan... bi, ɔ da η han, bala, η y'a na mɔɔ ma ɔ zoo ba lemim nyɔnta bi pa dare nɔ ɔ. Lannɔ nɔɔn duro, kan Kleman ki, kan mɔɔ zibɛɛkɔɔnrɔ vantɔɔ wɔɔ ki y'a na mɔɔ ma ɔ zoo bi ba. N η haay tɔrɔ ɔ mɔsɔrbaa ci b'ɔ.

4 K'a bir a heer nyɔɔm Zuuba nɔ ɔ, dɔmɔm haay. Kɔ m m ya m so ra, k'a bir a heer nyɔɔm.

5 K'a bir bɔɔɔ-bɔɔɔ kan ɔɔaa woo... ki. Zuuba wusigɛrɛ dɔmɔm a zɔ.

6 A b'a heer kɔ hɔsɔ mim ma y, bi mim haay nɔ ɔ, k'a hɔ k'awɔɔ lɛ n taa ma bi ye Woso han, a a wɔ zɔnzɛ m, bi, k'a yaa dam barka sɔ.

7 Maam bi, Woso y'a laafɔ k'a cem hɔ haay kɔ ɔɔaa n'a hɔɔn dam ma bi han bi kare awɔɔ ɔ. Bi laafɔ bi do dɔrɛ awɔɔ heerlɔ kan awɔɔ hɔɔndarɛrɔ ki ma Krista Yeezuu nɔ ɔ.

8 M danyɔnɔ, hɔ k'a ɔɔta mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni: K'a a tɔ ɔ a bir hɔ k'an sɔra, an ta daɔrɛ m, an tɔrga m. A a tɔ ɔ a bir hɔ k'an mɔɔɔɔ, an a ga ηɔare m, a goredaɔrɛ n ta ɔ, hɔ kɔ zorebaa m fastɔ, an a ga lɛbɔɔrɛ m bi m.

9 Hɔ haay k'awɔɔ dɔnda mɔɔ zi, a si, a ma, ɔɛ a yɔ mɔɔ ɔr zi bi, k'a sa a zi ba m. K'awɔɔ ba maam, Woso k'a ni heer laafɔ kam wɔɔ ɔ bi bam bir kan awɔɔ ki.

Pol ɔ Filipii zanno barka dare

10 Mɔɔ m heernyɔɔ ɔɔta Zuuba nɔ ɔ, k'awɔɔ a ya, a a da mɔɔ han bi tɔ ma. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dam mɔɔ ma hɔɔ, bi, daahan bi dɔmɔm b'ɔ n'a a zaa ka y.

11 Hɔ bɛɛ ɔ jura mɔɔ ɔ, mɔɔ ni meer bi bare ncɔnaaɔ y. Bala mɔɔ minkɔ m, m ni m zergam hɔ kɔ mɔɔ n ta m bi rɛ, k'a ɔɔta ɔɛ k'a poore, a bi mim kan mɔɔ ki y.

12 Mɔɔ wɔ ɔ, m ni m mɔsɔrbaa bam ηɔazaabaa nɔ ɔ, mɔɔ wɔ ɔ, m n'a bam sɔ hɔtaɔrɛ nɔ ɔ. Lɛɛ haay ɔ, wakati haay nɔ ɔ, mɔɔ m da ma m mɔsɔrbaa ba, kɔ mɔɔ hɔ bi an m ka, ɔɛ kɔ nɔ ɔ mɔɔ zem, hɔtaɔrɛ nɔ ɔ, ɔɛ hɔjɔrɛ nɔ ɔ.

13 Mɔɔ m da ma, m naa haay ba, Krista k'a ni paɔɔɔ kam mɔɔ ɔ bi tɔ ma.

14 Bi, a da k'awɔɔ ɔ mɔɔ han m kɔrɛ nɔ ɔ naa, awɔɔ ba mɔɔɔ.

15 Filipii zanno, awɔɔ dɔ a ɔ, m hɔr kɔ mɔɔ ɔ Masedɔan kɔ ɔ, lemim nyɔnta bi pa dare sɔɔɔɔda dɔmɔm ɔ bi, awɔɔ y'a deem ɔ nyɔnta kristaɔɔ sokomarrɔ wɔɔ barla, a a da mɔɔ han, hɔ ka kɔ ɔ bi nɔ ɔ.

¹⁶ Baa ku mɔɔ nyɪnta Tesaloniki ɔ bi, awɔɔ daahan nyɔɔ mɔɔ ma gallem hɔka, hɔ k'a jira mɔɔ ma dɔmɪnnɔ ɔ.

¹⁷ M ka bɛɛ mɔɔ nawɔm ma ku n ni bir hɔ kare m ɔ y. Bi, m ka mɔɔ nawɔm ma, k'awɔɔ n hɔ k'awɔɔ ba bi nyɔɔɔɔ yɪ gɔta.

¹⁸ Hɔ k'awɔɔ ka haay bi, mɔɔ yɪ, a bɔ hɔ ku mɔɔ le n taa bi la m. Hɔ k'awɔɔ ka Epafroditi ɔ k'an b'a ka mɔɔ ɔ bi, mɔɔ yɪ, hɔsi n jira mɔɔ ma dɔ y. Ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ η ka mɔɔ ɔ bi, bɔ η y'a a ɔ ku re kan manni k'a ji n nyɪnta Woso ma, an a ηɔa an a si ki.

¹⁹ Bi, mɔɔ Zi Woso hɔnyɪ gɔtabaa cem haay, a hɔ k'a jira awɔɔ ma haay kare awɔɔ ɔ gɔta, Krista Yeezuu tɔ ma.

²⁰ Bi, ku wɔɔ Zi Woso n leɔɔɔɔɔɔ yɪ dɔmɪm haay. Amina.

Leersore

²¹ K'a yaa da wosogɔɔɔ ku η ni yem Krista Yeezuu ma rɔ wɔɔ m. Wɔɔ danyɪnɔ ku η ni kan mɔɔ ki rɔ wɔɔ ɪ yaa dare a m.

²² Wosogɔɔɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare a m, an le da bi, Rom cir hargɔɔɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.

²³ Bi, ku Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ ki.

Ci kɔ Pol a ba KOLɔɔSI ZANNɔ ma

Ci kɔ Pol a ba Kolɔɔsi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Efɛzi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Kolɔɔsi kɔ bi, Pol miɲɲa n ta b'ɔ y, a zibækkɔɔn deem k'a tɔ m Epafra kɔ m, b'i lemim nyɲnta bi pa da ɔ sɔ.

Ci bi ba Pol ɔ, bi ma bi, a ɪ lɔnnɔɔɛ ɔ Rɔm ɔ. Ci bi ba a ɔ, k'a Kolɔɔsi gɔɔɔ wɔɔ bɔ zaa ɔ ɔ, kɔ η bi zu ηɔaarhɔdɔndare ɔ y, bala, gɔɔɔ ɪ ba hi η nɪ, η ɔ, pakra m kɔ η nɪ fir ka a miɲɲɔɔ ma ziro ba, kan baɲɲogasɔre ki, minno vantɔɔ ki. Bi y'a ka Pol n ci ba k'a hi ηnɪ a ɔ, Yeezuu Krista bala nɪ gɔaa bɔmbɔm fasɪ.

Ci b'i miɲɲbaa kɔ kristagɔɔɔ a ga m ηn'a ba bi hɪnkam. Bi, Krista wɔɔ ɔ ga m ɔ yo ma, ɔ gɔɔta kan ki dɔmum haay, an nɪ wɔɔ yɔm lɔmbaa do haay wɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Kolɔɔsi zanno m

¹ Mɔɔ miɲɲa Pol, Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibæzaa. Mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote ki m nɪ ci bi bare awɔɔ ma.

² Awɔɔ, kɔ wosogɔɔɔ n'a mi, an nɪ Kolɔɔsi ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ danyɲɔ n'awɔɔ m Krista nɔ ɔ, awɔɔ ɪ tare a lɛ ra. A ye wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zi Woso n barka kan laafɪ ki ka awɔɔ ɔ.

Pol ɪ Woso barka dam Kolɔɔsi zanno tɔ ma

³ Kɔ wɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, wɔɔ ɪ yaa dam nɪ barka dɔmum haay.

⁴ Wɔɔ ma denter n n'awɔɔ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ mim hɪm, kan ηɔare k'awɔɔ n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim ki.

⁵ Awɔɔ ɪ sɪrakare m, a n nɪ ηɔare m, bala, Woso hɔ cɪnta awɔɔ m arzana ɔ, awɔɔ n a ta a heer lɛ. Bi lemim nyɲnta kɔ n y'a pa da awɔɔ m, a m sɪra lemim b'i taaheerlɛ bi do ka awɔɔ ɔ.

⁶ Lemim nyɲnta bi do ɪ tam durnya lɛɛ haay ɔ, an nɪ nyɪ dam, an n'a kɔrgum lɛɛ ra, amb'a a ba awɔɔ zi, Woso barka mim k'awɔɔ ma bi dɔmum ɔ saa..., a b'a dɔ a ɔ, barka paan... m bi.

⁷ Wɔɔ zibækkɔɔn Epafra naa do dɪnda awɔɔ m, wɔɔ gɔaasɪba m, Krista zibænyɪ m, a m taalɛrazaa, zi bi ba a nawɔm kan awɔɔ ki wɔɔ bɪncɛ ɔ.

⁸ A ɪ ηɔare kɔ *Sent-ɛspri a da awɔɔ heer ɔ bi mim hi wɔɔ m.

⁹ Bi y'a ka, hinni kɔ wɔɔ naa ma ɔ bi tekka ma, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma dɔmum haay. A ye wɔɔ nawɔm Woso han, k'an a ka k'awɔɔ n a hɔɔnhɔ dɔ miɲɲa, a bir Sent-ɛspri mindɔre m kan a hɔdɔre ki m.

¹⁰ Maam bi, awɔɔ y'a dam ma, a miɲɲbaa k'a Zuuba nɔ yɪ bi ba, a hɔɔnhɔ bare nɔ ɔ. Naa n'a kam awɔɔ n zi miɲɲa do haay ba, a ta lɛɛ Woso dɔre nɔ ɔ.

¹¹ Wɔɔ y'a yeɲ han sɔ k'an awɔɔ paɲɲa da ra, a miɲɲa paɲɲa k'a cem hɔ haay han bi m. K'awɔɔ n a da ma a bir a tɔntɔɲ ɔ, a bɔr a ma hɔ haay nɔ ɔ.

¹² K'a Zi Woso barka da kan heernyɔɔ ki, a ɪ zaa ka k'awɔɔ n hɔjirle yɪ kan a gɔɔɔ wɔɔ ki lɛɛgure nɔ ɔ.

¹³ A wɔɔ yɔ monsigɛ paɲɲa wɔ ɔ, an ta wɔɔ m a Nyɪ k'a n'a ηɔam bi cirbæ nɔ ɔ.

¹⁴ A Nyɪ bi tɔ ma m, Woso wɔɔ bɔmbɔ, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

Yeezuu zɛ wɔɔ zɛ kɔ ra kan Woso ki

¹⁵ Gɔsi bir Woso yɪre y,

bɪ kʊ ɡʊaa Yeezuu yɪ,
 k'a lɔnlɔ Woso maam.
 A m lɛɛkarezaa an nɪ hɔ haay
 kʊ Woso a da bɪ burə ɔ.
 16 Bala, zu Woso ɔ kʊ ɔ kan kɪ
 an hɔ haay da,
 brama ɔ kan tara burə ɔ kɪ,
 hɔɔ kʊ ɲ nɪ yɪm mɪm ɔ
 kan hɔɔ kʊ ɲ bɪr yɪm kɪ,
 cirbæro, kan lɛɛsoʊrezanno kɪ,
 lɛɛzanno kɪ, paŋŋazanno kɪ.
 Zu Woso ɔ kʊ ɔ kan kɪ
 an hɔ haay da,
 an a ka ɔ, an a so ɔ.

17 A ɪ lɛɛ ka an ta ɔ,
 hɔ haay lɛɛ,
 a tɔ ma m hɔ haay n ɡɔɔta an a bɪnce ɔ.

18 A mɪŋŋa n a ɡɔɔɔ wɔɔ sokuma bɪ minzaa.
 A m lɛɛkarezaa,
 a ɪ lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ ɡæno bire ɔ,
 k'a ɡɔɔta a bɪr hɔ haay lɛɛ,
 hɔ haay nɔ ɔ.

19 Bala, Woso mɪŋŋa y'a ŋɔa
 k'an yɪ an a mɪŋŋa m jilli.

20 Woso a cɪnta,
 k'a hɔ haay zɛ kʊ ra kan a kɪ
 a Nyɪ bɪ tɔ ma,
 hɔɔ kʊ ɲ nɪ brama kan tara burə ɔ kɪ,
 ga k'a ɔ ɡɔdarkɔra ma bɪ tɔ ma.

21 B'awɔɔ, awɔɔ nyɪnta biisi a m laatɔ Woso ma, zibæə bɔnyaarɔ k'awɔɔ n'a hɔɔn
 dare ɲ ma, a nɪ ɲ bam nɔ wɔɔ a ka, awɔɔ n a ba a jɪnnɔ.

22 Kɛɛrɛ naa, Woso awɔɔ zɛ kʊ ra kan a kɪ a Nyɪ bɪ k'a ga mɛsim nɔ ɔ bɪ tɔ ma. A
 ba a ɔ maam, k'awɔɔ n bɪ jɪm a lɛɛ, k'awɔɔ n bɪr mɪŋŋabaa nɔ ɔ, kʊ minsi bɪ nyɪnta
 awɔɔ ɡɔr zi y. Kʊ ɡɔsɪ bɪ mim yɪ k'a hɪ awɔɔ ma y.

23 Bɪ, a y'awɔɔ ma k'awɔɔ n ɡɔɔta a bɪr sɪra kam, a jɪm kɔɔkɔɔ, a b'a tɔ kʊ hɔsɪ n awɔɔ
 ɡʊ taaheerlɛ kʊ lemim nyɪnta k'awɔɔ ma b'a ka awɔɔ ɔ bɪ ma y. N lemim nyɪnta bɪ
 do pa da ɡʊaa haay m durnya nɔ ɔ, bɪ mɔɔ mɪŋŋa Pol, m ba mɔɔ ɔ a zibæənyɪ.

Zi kʊ Pol n'a bam

24 Kɛɛrɛ naa, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm fir kʊ mɔɔ n'a yɪm k'awɔɔ n daahan yɪ a nɔ ɔ
 bɪ tɔ ma. Bɪ, mɔɔ ɡɔɔta m nɪ Krista firyɪrɛ bɪ yɪrɛ m mɛ ɔ, a mɛ bɪ tɔ ma, naa k'a hɪ
 a ɔ, a ɡɔɔɔ wɔɔ so kʊ ma.

25 Zibæə kʊ Woso a da mɔɔ wɔ ɔ kʊ m a ba k'awɔɔ n daahan yɪ bɪ tɔ ma m, mɔɔ nɪ
 m ba kristaɡɔɔ sokuma bɪ zibæənyɪ, kʊ m Woso lemim bɪ pa da jilli, ɡʊaa haay m.

26 Lemim bɪ do bɪ, hɔ kʊ Woso a nyaakum da biisi tee... bɪ m. Bɪ kɛɛrɛ naa, Woso
 a hɪnka a ɡɔɔɔ wɔɔ m.

27 A ŋɔa a ɔ, k'a ɡɔɔɔ wɔɔ m hɔ k'a a nyaakum da, am ɡɔta, a gore n ta ɔ, k'a ka
 do vantɔɔ haay ɔ bɪ dɔ. Hɔ bɪ do ba n nɪ: Krista y'awɔɔ heer ɔ, k'a maam, awɔɔ ɪ
 taaheerlɛ m, a ɔ, a nyɪntam Woso lebcɔrɛ nɔ ɔ.

28 Ncɪnaaɔ nɪ, wɔɔ nɪ Krista pa dam ɡʊaa haay m. U nɪ ɡʊaa biyæə bɔ n zaa ɔ, ɔ nɪ
 hɔ dɪndam ɡʊaa biyæə m, mindɔrɛ haay nɔ ɔ. K'a ka kʊ ɡʊaa biyæə n yɪ amba Woso
 lɛ n taa bɪ m Krista zɛkɔra nɔ ɔ.

²⁹ Naa mɔɔ nɪ m kam ma, bɪ y'a ka mɔɔ nɪ zi bam, m nɪ zoo bam Krista paŋŋa k'a nɪ kan mɔɔ kɪ, an nɪ zi bam mɔɔ mɪsɪrbaa ɔ bɪ m.

2

¹ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n zoo kɔɔda kɔ mɔɔ n'a bare awɔɔ tɔ ma, kan Lawodisee zanno kɪ tɔ ma, kan gɔɔɔ cɪr kɔ η n mɔɔ yɪ a mɪm m fɪgaa rɔ wɔɔ kɪ tɔ ma bɪ dɔ.

² Zoo bɪ ba mɔɔ nawɔm, kɔ η nɪ heer koodɔ yɪ, kɔ η lɛ n bɪr deem ŋɔare nɔ ɔ, kɔ η nɪ sɪra dɔ fastɪ, ŋnɪ heer koodɔ yɪ a nɔ ɔ. Maam bɪ, η hɔ kɔ Woso a nyaakom da biisi bɪ dɔm. Hɔ bɪ do bɪ, Krista m.

³ A mɪŋŋa n ta mindɔre hɔnyɪ haay woo... kan hɔdɔre haay woo... kɪ m.

⁴ Naa hɪ mɔɔ nawɔm, kɔ gɔsɪ bɪ bra bɪmba awɔɔ m meerbaa nyɪntɔɔ nɪ y.

⁵ Sɪra m, mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ kɪ y, bɪ mɔɔ heer ɪ kan awɔɔ kɪ, m nɪ m heer nyɔɔm k'awɔɔ nɪ jɪnum kan kɔ kɪ kɔɔkɔɔ a sɪra ka Krista ɔ nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

U gɔɔta sɪrakare hɔdɪndare nɔ ɔ

⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, k'awɔɔ Krista Yeezuu sɪ k'an yɪ a Zuuba bɪ, k'a bɪr tam lɛɛ tee... kan kɪ a zɛkɔra nɔ ɔ.

⁷ K'a jɪm kɔɔkɔɔ a yaa ka a nɔ ɔ, a a mɪsɪrbaa bɪ dɔ ra am cɛ hɔ bɪ m. A nyasɔ a sɪrakare bɪ m kɔɔkɔɔ, amba n y'a dɪnda awɔɔ n bɪ m, a bɪr yaa dam Woso m barka kan a heer kɪ haay.

⁸ K'a a dundo a zi, kɔ gɔsɪ bɪ bra bɪmba a m, gɔɔɔ hɔdɔre yaarsɪ nɪ y. Gɔɔɔ mɪnkɔm hɔdɔre m, durnya paŋŋazanno kɔ η bɪr yɪm nɔ wɔɔ hɔ m, a n a tɔ Krista zi y.

⁹ Bala, Woso k'an lɔnlɔ haay bɪ, Krista maam sɔ a mesim nɔ ɔ.

¹⁰ K'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan kɪ bɪ, awɔɔ ɪ hɔ haay m, a mɪŋŋa nɪ lɛezanno kan paŋŋazanno kɔ η bɪr yɪm mɪm m nɔ wɔɔ burɔ ɔ.

¹¹ K'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan kɪ bɪ, n y'awɔɔ gasɔ baŋŋɔ ɔ, bɪ gɔɔɔ baŋŋɔgasɔre bɪ bɛɛ y, Krista y'awɔɔ gasɔ baŋŋɔ bɪ do ɔ, awɔɔ yɔ k'a ɔ mesim k'an awɔɔ dam mɪmbɔnyaa bare ma bɪ wɔ ɔ bɪ m.

¹² Batem kɔ n y'a ka awɔɔ ɔ bɪ, awɔɔ bɪr n y'a ɔ kan Krista kɪ, awɔɔ n a mɪm bɔ ɔ kan kɪ sɔ, k'awɔɔ sɪra ka Woso paŋŋa k'a mɪm bɔ ɔ gɛəno bɪre ɔ bɪ tɔ ma m.

¹³ Biisi bɪ, gɛəno n'awɔɔ m a mɪmbɔnyaarɔ wɔɔ tɔ ma, k'awɔɔ ba zɪfɔrɔ do barla bɪ tɔ ma sɔ.

Bɪ, kɛɛre naa, Woso awɔɔ mɪm bɔ ɔ kan Krista kɪ, an wɔɔ mɪmbɔnyaarɔ haay sugur ka wɔɔ ɔ.

¹⁴ Biisi bɪ, wɔɔ ɪ kɔrɔma nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n zu Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ bɪ tɔ ma, bɪ Krista bɪ, a mɪm k'a nɪ wɔɔ yɪm wɔɔ kɔrɔmarɔ wɔɔ tɔ ma bɪ cɪro wɔɔ zaar ba, a wɔ a ɔ gɔdarkɔra ma.

¹⁵ A lɛezanno kan paŋŋazanno kɔ gɔɔɔ bɪr η yɪm nɔ wɔɔ paŋŋa da, an nyannɪ da η ma garga ra, kɔ gɔɔɔ n η yɪ, a bɔr η la, an η gɪngaata a jɛ ɔ, an yɪrbɔ si η nɪ.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, a b'a tɔ gɔsɪ n'awɔɔ dɔdɔ yar, hɔbɪre, gɛɛ hɔmɪre, gɛɛ cɪbsarɔ bɪre mɪm ma, gɛɛ mom daarɔ kan *sabaa dɔmɪnnɔ kɪ mɪm ma y.

¹⁷ Hɔɔ nɔɔn duro haay bɪ, hɔɔ kɔ η y'a ga m ŋnɪ bɔr lɔ wɔɔ ŋn'a hɪnkam, hɔɔ paan...rɔ bɛɛ nɪ η mɪ y. Hɔ paan... bɪ, Krista m.

¹⁸ A b'a tɔ gɔsɪ n a ka a ter bombɔre bɪ ma y. Gɔɔɔ kɔ η n'a mɛ dam kɔre ma, ŋn'ɪ yaa dam malɛekarɔ m, ŋn'ɪ hɔhɪnkarɛrɔ mɪm dɪndam can rɔ wɔɔ m. Mɪŋŋabusurezanno nɪ η mɪ vam, a hɔɔn η n'a dare am gɔɔɔ hɔ bɪ m.

¹⁹ Ŋ n gɔɔta n a kɔsɪ Krista ma y, an bɔkarɛ, bɪ m minzaa. Krista tɔ ma m, mɛ bɪ jilli nɪ tɔrlɛ yɪm, an n'a kam mɛ bɪ n deem, mɛ bɪ mɛsɪro kan a kunɛro kɪ tɔ ma, an nɪ mam amba Woso lɛ n taa bɪ m.

²⁰ K'awɗo gunga kan Krista ki bi, durnya panjazanno ku η bir yim no wɗo n a so awɗo u do y, bo m keere awɗo n'a mɩsɩrbaa bam i u, durnya guɗo n'awɗo ni? Bo m awɗo ni yere guɗo n'awɗo dam lero zuure u?

²¹ N n'a hire awɗo m, η u: I bi ho naa do sa y, i bi naa da i le ma y, i b'i wo da naa do ma y.

²² Lero noon duro haay guɗo ho m, ho ku guɗo ni zi bare η ni, ηni nyam mim ηn'a dɩdam.

²³ Sira m, ku guaa diga lero noon duro ma, b'a u hoontaore ho m, bala, η y'a hire η u, guɗo n yaa da, ηn'a miηho zeri, ηni fir ka a miηho ma, an bokare, nawonno haay naa, η bir a dam guaa han k'an bor a mesim letaamaro ma y.

3

U u ka arzana ho ma

¹ K'awɗo a mim bo u kan Krista ki gæno bire u bi, k'a ka ho ku mim u ho m no wo ma, lee ku Krista n ta u Woso busi ra u bi ho wɗo.

² K'a bir a hoon dam arzana ho ma, a b'a hoon da durnya ho ma y.

³ Bala, awɗo gunga, awɗo mɩsɩrbaa n'a nyaakum da Woso zi kan Krista ki.

⁴ Ku Krista n'awɗo mɩsɩrbaa bi, k'a b'a hinka, a y'awɗo hinkam so kan a ki, a nyinta a leboore no u.

⁵ Ncɩnaasu bi, k'a ho ku tara buru ho m an awɗo mɩsɩrbaa u bi ze. Ho wɗo duro ba n ni: Jaandare m, lanno gee yaaro bare m, letaamaro bunyaaro ku η n'a som guɗo u m, mesim hoonho kama m, miɩyo m, miɩyo bi, *wosobaawonno yaadare do vanta m bi.

⁶ Ho noon duro ni zem Woso nomaa m guɗo [ku η bir yem Woso ma ro wɗo] zi.

⁷ Naa awɗo n'a bam biisi a mɩsɩrbaa no u.

⁸ Keere naa, k'a a bo ho noon duro u haay. A bi nomaa ba y, a b'a heer der y, a bi bunyaabaa ba y, a bi sonsu wo y, a bi dintim meerbaaro ba y.

⁹ A bi ηaar ba ku ni y, bala, awɗo a bo a mɩsɩrbaa gusire b'u, kan a zibæro bunyaaro wɗo ki u.

¹⁰ Mɩsɩrbaa daa awɗo n ta m keere, mɩsɩrbaa bi do, a lor a nawom tee... an ni bom ku u kan a darezaa bi ki. Yi a nawore ncɩnaasu awɗo n Woso bi do fasti.

¹¹ Ncɩnaasu bi, jireboore ba u do, zuforo bire u kan do wanto guɗo ki y, guɗo ku η gasu banjisu u kan guɗo ku η n gasu banjisu u ki bire u y, jireboore bahodonno kan pooyaa guɗo ki bire u so y, b'a ba lonno kan soamiηhaazanno ki bire u y. Bala, Krista i le da haay, an ni guɗo k'a so η u ro wɗo haay heer u.

¹² K'awɗo ni wosogoo wɗo barla bi, Woso y'awɗo ηsa, an awɗo bo u k'a a so awɗo u. Bi to ma bi, k'a bir ku ηware m, a bir miηjabaa bam ku m, a bir miηjazerle m, kan bogu-bogudabaa ki m, boraama ki m.

¹³ K'a bir yem ku ma, bi ku guaa i mim m kan a mim ki, k'a sugur ka ku u. Amba Zuuba sugur ka awɗo u bi, k'a ba maam so.

¹⁴ A n cem woo... bi, k'a bir ηware m, bala, ηware ni ho haay nam ku u paan...

¹⁵ K'a ka ku heer laafu ku Krista n'a kam bi n a so awɗo heerlo wɗo u. Awɗo bir Woso u naa to ma, k'awɗo n yi deem. K'a bir yaa dam Woso m barka.

¹⁶ K'a Krista lemim bi da a heer u jilli. K'a bir ho dɩdam ku m, a bir ku bom zaa u, hoontaore m. K'a bir laa lom, laaro ciro wɗo no u, kan mim ma laaro wɗo ki, laa ku *Sent-Espri a da a heer u haay ki. A laa bi lo ncɩnaasu, a Woso barka da kan a heer ki haay.

¹⁷ Ku bo awɗo n'a bam, gee ku bo awɗo n'a hum, k'a ba Zuuba Yeezuu to ma, a bir Woso barka dam a to ma.

Kristagoo mɩsɩrbaa kan ku ki

¹⁸ Lanno wɗo, k'a ye a zino wɗo ma, amba a ga m Zuuba zuure no u bi m.

19 Zino woo, k'a a lanno woo ŋoa, a bi nyaa ba kan η ki y.

20 Nyuno woo, k'a a zuro woo le si ho haay no u, ho ku Zuuba n'a ŋoare awoo gur zi bi n naa.

21 Awoo k'a m zuro woo, a b'a nyuno woo da nomaa ma y, η heer y'a a zar.

22 Lanno woo, k'a zu a sourezanno woo le u, ho haay no u. A bi η zi ba dundo ku η nawore a zi to ma, ku η n'a le bo a u y. Bi, k'a η zi ba kan a heer ki haay, k'awoo ni Zuuba gore dan u bi to ma.

23 Ku bo zi awoo n'a bam, k'a ba kan a heer ki haay, i u, Zuuba zi awoo n'a bam, guoo ho be y.

24 Awoo do a u, Zuuba ni ganwore awoo ma, awoo ho k'a cinta a guoo m arzana u bi yum. Awoo Minzaa bi n Krista m, a zi awoo n'a bam.

25 Gaa k'a n'a bonyaa bam bi, Zuuba y'a zi bonyaa bi yawora bam ni, a bir guoo jiro bore y.

4

1 Awoo, ku lanno sourezanno n'awoo n no woo, k'a turgabaa kan sira ki zi ba kan a lanno woo ki, a do a u, awoo muŋŋoo so, awoo soorezaa ta u, an ni arzana u.

Dondoro kan meerbaa nyamburle ki

2 K'a bir yaa dam tee... a b'a zu a u y, k'a bir Woso barka dam.

3 K'a yaa da woo to ma so, ku Woso n a ka k'u toore muŋŋa yi, u a lemim bi pa da guoo m. K'u Krista mim k'a n do biisi bi pa da, bi to ma m moo ni lonnoce u.

4 Ku m a pa da ku n a ji ma paan..., amba moo m ga m, m a ba bi m.

5 K'a dundo a murbaa bare zi guoo ku kristagoo be n η mu ro woo bire u. K'a a to u kan ho k'a a ga bare m ki wakatu haay.

6 K'a ka k'a meerbaa n bir muŋŋa, ye n bir ta ma. Ku laakaroo guoo n'a dare a han, k'a nyibore do a bo η nu, amba a ga m bi m.

Leersore

7 Ku moo mim bince ni, woo danyu ŋoarezaa Tisikki zem b'a dunda awoo m haay. Zuuba zi a n'a bam taalera m, moo zibækon m Zuuba zibæ bi no u.

8 A nyoo moo nawore awoo ma tokke k'an bi woo mim dunda awoo m, an awoo heer yo.

9 Woo danyu Onezim, awoo gaa deem m, a zem kan Tisikki ki so. Taalerazaa m, woo n'a ŋoam. N ni ho k'a ni naa u haay dundare awoo m.

10 Aristarki k'a ni kan moo ki lonnoce u naa u b'i yaa dare awoo m. Barnabas danyu Marki b'i yaa dare a m so. Moo le ka m a hi awoo m m u, k'a lee ku awoo zi b'u k'a si muŋŋa, k'a ba maam denter.

11 Yeezuu ku n so ra n n'a birm Zistus b'i yaa dare a m. Guoo kaakuro noom y'a minto n zuforo, ŋn'i zi bam kan moo ki Woso cirbæ bi to ma. Zuforo ku η sira ka Yeezuu u ro woo barla, η yi moo heer wotam guta.

12 Awoo koro gaa Epafraſ i yaa dare a m. Krista Yeezuu zibænyu m an ni zoo bam awoo to ma yaadare no u. K'awoo n jum kookoo, a ma Woso zaa bi ra, K'a Woso hooho haay do a ba.

13 Moo sira bi, m a do m u, a i kom guta awoo to ma, kan Lawodisee zanno ki, Hierapolis zanno ki to ma so.

14 Woo gaaſta Likki k'a m looto bi, kan Demas k'i yaa dare a m.

15 K'a yaa da woo danyuno ku η ni Lawodisee u ro woo m, kan Nufa ki m, kan kristagoo ku η n'a som ku ma a har u ro woo m.

16 K'awoo moo ci bi karinda ba, k'a ka Lawodisee kristagoo sokoma b'u, ku η n'a karinda ba so. K'awoo n ci k'a n'a tom Lawodisee u bi karinda ba so.

¹⁷ K'a hi Arsip m a ɔ, an dundo a zi kan zibəə kɔ Zuuba a ka ɔ bi ki, an a tɔ ɔ an zi bi ba miŋa.

¹⁸ Mɔɔ miŋa Pol ni leersore yaa bi dare gɔrsira nyambɔrlɛ m zim, a ba n ni: K'a tɔ da a nɔ ɔ, a dɔ a ɔ, lɔnnɔɔɛ mɔɔ n ta ɔ.
Bi kɔ Woso barka n bir kan a ki.

Ci lɛɛkare ho kɔ Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci lɛɛkare ho kɔ Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. Ci naa do m lɛɛkare ci Pol n a ba kristagɔɔɔ ma, an nɪ gɔaasɪbabaa daa ci bi nɔ ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η nɪ kɔ kɔ n n'a hɪm ma Tesaloniki ɔ rɔ wɔɔ ma. Kɔ bi do Masedɔanɪ kɔ an ta ɔ.

Ci bi ba a ɔ, k'a Tesaloniki sɪrakare zanno wɔɔ paŋŋa da ra, bala, a ɪ Woso lemim pa da η nɪ, an yɪ ma pakra k'a n'a hɔr junnɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma. (Zibɛɛzanno Ci 17.1-10)

Ci bi nɔ ɔ, a y'a heer nyɔɔm Tesaloniki sɪrakare zanno wɔɔ minto, bala, η yɪ dɔm Yeezuu zere hɪya ho bi ma. N y'a hɔɔn dare a gɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ mim ma, a yɪre η ma lonlo ge. Pol ɪ kristagɔɔɔ mumbɔɔre bi mim tɔ dare η nɔ ɔ, kɔ η b'a heer zar y.

Pol ɪ yaa dam Tesaloniki kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol, kan Silas kɪ Timote kɪ, wɔɔ nɪ ci naa do bare awɔɔ ma. Awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔɔ wɔɔ, Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n'a so awɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ye wɔɔ nawɔm kɔ Woso m barka, kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

Tesaloniki gɔɔɔ sɪra ka Woso ɔ kaseti

² Wɔɔ yaa dare nɔ ɔ haay, wɔɔ ɪ yaa dam awɔɔ tɔ ma, ɔ nɪ Woso barka dam dɔmɪm haay awɔɔ minto.

³ Wɔɔ y'awɔɔ sɪrakare zibɛɛ tɔ dare ɔ nɔ ɔ tee... wɔɔ Zɪ Woso lɛɛ, kan ηɔare k'awɔɔ n ta m bi tontɔɔre zibɛɛ kɪ, kan taaherle k'awɔɔ n ta m kɔɔkɔɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ bi kɪ.

⁴ Ɔ danyɪnɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Woso awɔɔ ηɔa, an awɔɔ bɔ ɔ k'a a so awɔɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ wɔɔ bi lemim nyɪnta pa da awɔɔ m bi, a n yɪ le meerbaa m bala y, yɪ a ɔ, kan *Sent-Espri paŋŋa kɪ wɔɔ n'a kaseti m ɔ heer ɔ, ɔ ɔ sɪra lemim m. Awɔɔ mɪsɪrbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ bire ɔ awɔɔ daahan minto bi dɔ.

⁶ Awɔɔ wɔɔ hɔbaa sa, wɔɔ kan Zuuba kɪ, bala, awɔɔ nyɪnta fɪryɪre gɔta nɔ ɔ, a a gu a Woso lemim bi si heernyɔɔ kɔ Sent-Espri n'a kam bi nɔ ɔ.

⁷ Ncɪnaaɔ nɪ, Masedɔan kan Akayii kɪ sɪrakare zanno wɔɔ haay n a ba awɔɔ hɔbaa dɪndare zanno.

⁸ Bala, Zuuba lemim b'a tɔ awɔɔ zi an ta Masedɔan kan Akayii kɪ kɔrɔ ɔ, bi, kɔrɔ wɔɔ duro bɛɛ m bala y, sɪra k'awɔɔ ka Woso ɔ bi mim ta lɛɛ haay ɔ, an nɪ yɪre ɪ ɔ, pakra bɛɛ m dɔ kɔ wɔɔ n'ɔ ya ɔ a dɪnda η nɪ y.

⁹ Bala, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi awɔɔ m wɔɔ si mɪŋŋa bi, gɔaa haay ɪ bi mim dɪndam, a bɔ k'awɔɔ ɔ *wosobaawɔnnɔ yaadare ɔ, a a bɔ a taam k'a zu Woso k'a m mɪsɪr a m sɪra b'ɔ bi, n yɪ bi mim dɪndam sɔ.

¹⁰ A n nɪ dɔre a Nyɪ Yeezuu kɔ Woso mɪŋŋa a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ, an n'a tom brama k'a bɔr bi ma, an nɪ wɔɔ yɔm Woso nɔmaa k'a nɪ zem bi wɔ ɔ.

2

Hɔ kɔ Pol a ba Tesaloniki ɔ

¹ Ɔ danyɪnɔ, awɔɔ dɔ a zim a ɔ, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi bi, a n bɔ vam y.

² Awɔɔ dɔ sɔ a ɔ, fir kɔ η y'a ka wɔɔ ma, ηnɩ wɔɔ sonso wɔ Filipii ɔ bɩ wɔɔ ɔ hɔr ma lɛɛ m, ɔ bɔr awɔɔ zi. Bɩ Woso heerkoodebaa ka wɔɔ ɔ, baa kɔ junno nyɩnta ɔ gɔta bɩ, wɔɔ ɔ da ma, ɔ lemim nyɩnta k'a a to zi bɩ pa da awɔɔ m.

³ Nyɔnnyɔɔre pa bɛɛ wɔɔ n'a dare y, gɩnga bɔnyaa bɛɛ wɔɔ n ta m sɔ ɔ nɩ pa bɩ dare y, wɔɔ bɩr ɔ kam ma sɔ k'ɔ ηsaar ba gɔɔɔ nɩ y.

⁴ Bɩ, kɔ Woso wɔɔ ka lɛɛ an dɩga wɔɔ ma, an a dɔ a ɔ, wɔɔ ɔ ga m bɩ, an a lemim nyɩnta bɩ da wɔɔ wɔ ɔ. Naa y'a ka kɔ wɔɔ ɩ meer bam, wɔɔ bɩr ɔ kam ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɩ ɔ ra y, ɔ ka wɔɔ nawɔm ma kɔ Woso nɔ n yɩ ɔ ra, bala, a mɩηηa nɩ hɔ k'a nɩ wɔɔ heer ɔ yɩm.

⁵ Awɔɔ dɔ mɩηηa a ɔ, wɔɔ n ye fɩgaa k'ɔ bra bumba gɔɔɔ nɩ y, wɔɔ n meer ba ɔ n'a gɩngam k'awɔɔ m hɔ ka wɔɔ ɔ y, naa woo... naa, Woso m wɔɔ kasetɩzaa.

⁶ Wɔɔ n'ɔ ka ma fɩgaa kɔ gɔɔɔ m wɔɔ da ɔ y, wɔɔ n'ɔ ka ma awɔɔ zi, wɔɔ n'ɔ ka ma gɔɔɔ vantɔɔ zi sɔ y.

⁷ A n bɔkare, a ga k'a ɔ m kɔ wɔɔ m daɔre kɔ Krista zibɔɔzanno a ga m, ηn'a yɩ bɩ yɩ bɩ, wɔɔ n ɔ ka ma k'an yɩ ncɩnaaɔ awɔɔ gɔr zi y. Bɩ, nyɩntabaa wɔɔ ba awɔɔ m gɔta, amba nyɩno da tɩr nyasɔre a nyɩno m nyɩnta bɩ m.

⁸ Awɔɔ ηsa kɔ wɔɔ ɔ bɩ minto bɩ, wɔɔ n a ηsa k'an bɩr yɩre ɩ ɔ, lemim nyɩnta bɩ wɔɔ ka awɔɔ ɔ a minto y, wɔɔ ηsa sɔ k'ɔ mɩsɩbaa ka awɔɔ tɔ ma. Bala, wɔɔ awɔɔ ηsa maam-maam.

⁹ U danyɩno, ziro kɔ wɔɔ η ba, ɔ kɔre yɩ bɩ, η tɔ y'awɔɔ nɔ ɔ, wɔɔ zi ba sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɩ, k'awɔɔ gɔsɩ bɩ kɔ wɔɔ hɔbɩre mim tɔ ma y, a ba wɔɔ ɔ ncɩnaaɔ, ɔ Woso lemim nyɩnta bɩ pa da awɔɔ m.

¹⁰ Awɔɔ wɔɔ kasetɩ bɩ kan Woso kɩ sɔ, a dɔ a ɔ, nyɩnta kɔ wɔɔ ɔ kan awɔɔ kɩ bɩ, awɔɔ k'a m sɩrakarezanno wɔɔ, mɩsɩbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ zi bɩ, nyɩnta a ɔ mɩηηabaa kan tɩrgabaa kɩ nɔ ɔ, mim n nyɩnta wɔɔ gɔr zi y.

¹¹ Awɔɔ a ya a dɔ sɔ a ɔ, wɔɔ nyasɩ awɔɔ gɔaa biyɔɔ m, amba nyɩno zɩ tɩr nyasɩ η nɩ bɩ m:

¹² U a dɩndo, ɔ awɔɔ heer yo, ɔ a hɩ awɔɔ m kare, paan... ɔ ɔ, a mɩsɩbaa k'a Woso nɔ yɩ bɩ ba, a y'awɔɔ bɩr k'awɔɔ n nyɩnta kan a kɩ a cɩrbɔɔ kan a lɛbɔɔre kɩ nɔ ɔ.

¹³ Wɔɔ ɩ yaa dam Woso m barka sɔ dɔmɩm haay, bala, Woso lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bɩ, awɔɔ si a dɔ a ɔ, Woso lemim m, gɔaa lemim bɛɛ y, bɩ Woso lemim m denter paan..., an n'a zi bam awɔɔ gɔɔɔ k'a sɩra ka rɔ wɔɔ heer ɔ.

¹⁴ U danyɩno, mim kɔ Woso gɔɔɔ sokɔmarɔ kɔ η nɩ Krista Yeezuu nɔ ɔ, Zidee kɔrɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɩ bɩ, awɔɔ yɩ sɔ. Bala, awɔɔ danyɩno fir ka awɔɔ ma sɔ, amba brɔɔ danyɩno kɔ η nɩ zɩfɔrɔ fir ka η ma rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Zɩfɔrɔ wɔɔ duro ɩ Zuuba Yeezuu zɛ gɔr, η yɩ wosolesinnɩsorazanno wɔɔ zɩnzɛ, η yɩ fir ka wɔɔ ma sɔ. Woso heer bɩ nyɩnta kan η kɩ y, gɔɔɔ haay junno n η mɩ.

¹⁶ N y'a tam wɔɔ m toore, kɔ wɔɔ bɩ lemim nyɩnta pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m kɔ η n bɔmbɔre yɩ y, a ba kɔ η nawɔre ncɩnaaɔ naa, a mimbɔnyaa ηn'a dam la tee... bɩ naa haay jɛ ɔ, Woso a nɔmaa kɔrgu η la.

Pol lɛ taa k'a a ya, a Tesaloniki zanno yɩ

¹⁷ Bɩ, m danyɩno, kɔ wɔɔ nɩ, wɔɔ ɔ ba awɔɔ ma laatɩ, a maasɩre ba poore. U n ɔ ya, ɔ n nɩ kɔ yɩre y. Bɩ wɔɔ heer gɔɔta an nɩ kan awɔɔ kɩ, wɔɔ ηsa paan... k'ɔ ɔ ya, ɔ awɔɔ yɩ, naa tɔ ma bɩ, wɔɔ ɔ tɩntɔ ɔ gɔta k'ɔ ɔ da ma, ɔ awɔɔ yɩ.

¹⁸ Ncɩnaaɔ nɩ, wɔɔ n a ηsa k'ɔ ɔ wusigɔ ɔ ta awɔɔ zi. Mɔɔ mɩηηa Pol, mɔɔ m tɔ ɔ gallem hɔka kɔ m ta awɔɔ zi, bɩ Sɔtaana wɔɔ zaa tii, wɔɔ n'ɔ da ma y.

¹⁹ Sɩra nɔ ɔ, awɔɔ sɔ, awɔɔ n'a kam wɔɔ nɩ taaherle m, awɔɔ tɔ ma m wɔɔ nɩ zem bɩ heernyɔɔ yɩ, ɔ ɔ da ma ɔ lɛbɔɔre yɩ wɔɔ Zuuba Yeezuu taa, a zɛre hinnɩ ɔ.

²⁰ Denter m, awɔɔ m wɔɔ lɛbɔɔre kan wɔɔ heernyɔɔ kɩ.

3

Timote ta Tesaloniki u Pol kan a zukuuro ki to ra

1 Yi a u ncinaasu, ku woo n'a nsoam ku awoo yi, bi woo bir u dam ma bi, woo n ko u le sa, u u k'u goota u minto Atenu u.

2 A m bi, woo n'u danyu Timote nyoo, woo zibaeakon m an nu Woso zi bam Krista lemim nyunta bi padare no u. A nyoo woo u awoo ma k'an awoo panja da ra, an awoo heer yo a sirakare no u,

3 k'an bir yire i u, awoo gosi b'a bo a je m fir k'awoo n'a yim naa minto y. Bala, awoo do a u, Woso zaa bi no u, pakra m ku woo n fir yi.

4 Nyunta ku woo u awoo zi b'u bi, woo ser ka u a hi awoo m, u u, pakra m ku woo n fir yi, b'awoo do, a u, ho ku woo hi b'i ba bi.

5 Naa to ma m, ku moo n m da ma do, m bor m ma ku m awoo mim do bi, moo n Timote nyoo, k'an awoo sirakare mim do, k'an b'a hi m m. Bala, moo da bo u, moo u, i b'a ka Sutaana n awoo makra ba, awoo m sirakare to, zi ku woo ba awoo zi bi n bo vam y.

6 Bi keere naa, Timote a to awoo zi b'u an bor, a lemim nyunta hi woo m, awoo sirakare kan awoo nsoare ki mim bunce u, a a hi, a u, woo to goota an awoo no u nyunta, bi amba woo le n taa k'u u ya, u awoo yi bi, awoo le taa k'a a ya, awoo yi so.

7 U danyino, yi a u ncinaasu awoo sirakare minto bi, woo n heerkoodabaa yi, u fiyire kan u makraro ki no u.

8 Bala, woo i heernyoo m keere i u, misirbaa daa woo yi, k'awoo nu junum kookoo Zuuba zuure no u bi minto.

9 Awoo to ma, woo b'u dam ma u Woso barka da, u a nya y, heernyoo guta k'awoo n'a kam woo u a taa bi minto.

10 Sinuu u kan gunuu u ki woo y'a yem han guta, k'an a ka k'u u da ma, u awoo yi k'u ho k'a jura awoo sirakare ma bi na awoo m ma.

11 Woo goota u n'a yem woo Zi Woso munja kan woo Zuuba Yeezuu ki han, ku n woo zaa banka k'u u da ma, u bor awoo zi.

12 Woo y'a yem ku Zuuba n a ka k'awoo nsoare kan ku ki kan gooo haay ki bi n a da ra an bir tam lee tee..., amba woo n'awoo nsoam bi m.

13 K'an a ba maam, an awoo heer yo, k'awoo m bir munja, mim ba awoo gur zi woo Zi Woso taa y, hinni ku woo Zuuba Yeezuu n nu zen u kan a gooo ki haay bi to ma.

4

Misirbaa k'a Woso no yi

1 M danyino, ho k'a goota woo n'a hire awoo m, u awoo dondo m woo Zuuba Yeezuu to ma bi ba n nu: Biisi bi, woo misirbaa k'awoo n'a bam an Woso no yi bi dinda awoo m, bi misirbaa bi do awoo n'a bam, bi k'a ta lee tee... kan misirbaa bi do ki a da ra.

2 Awoo ho ku woo awoo dondo m woo Zuuba Yeezuu to ra bi do.

3 Ho ku Woso le n taa bi ba n nu: A le taa k'awoo n misirbaa k'an munja a mim u ba, k'a a gu jaandare do haay ma.

4 Awoo goaa biyee a ga m, an a da a mesim ma do, k'an a da ma, an misirbaa munja ba kan daure ki.

5 K'a b'a munjoo to ku letaamaro bonyaro n a so awoo u, amba gooo ku n Woso do ro woo ho bi nu y.

6 Mim naa do no u, a b'a ka gosi n koroma kan a danyu ki an zambu ba ma y, bala, Zuuba gooo ku n nu minno kon bam no woo honhorm, amba woo lee ka u a hi awoo m, u u ya, u so ra paan... bi m.

7 Sira no u, Woso n woo bir ku woo n misirbaa ba lanno gee yaaro bare no u y, bi ku woo n misirbaa ba munjabaa no u.

⁸ Naa minto bi, gɔaa k'a ni kaanum hodɔndare naa do m bi, gɔaa bɛɛ a ni kaanum ni y, Woso k'a n'a *Sent-ɛspri kare awɔɔ ɔ b'a kaanm m.

⁹ M danyɔnɔ Krista nɔ ɔ, kɔ kɔ nɔare mim bɔnce ni, pakra bɛɛ m kan awɔɔ kɔ kɔ mɔɔ n ci ba awɔɔ ma, m a mim dɔnda awɔɔ ni y. Bala, Woso miɲɲa hɔ dɔnda awɔɔ m k'awɔɔ m bir kɔ nɔam.

¹⁰ Bi, amba n nɔare mim dɔnda awɔɔ m bi, awɔɔ ɪ danyɔnɔ haay kɔ η ni Masedoan kɔ b'ɔ jilli rɔ wɔɔ nɔare. Bi, kɔ a ye awɔɔ han k'a ta lɛɛ tee... kan η nɔare kɔ a da ra.

¹¹ K'a a yo ɔ kɔ laafɪ n nyɪnta awɔɔ kan gɔɔɔ kɔ bire ɔ, gɔaa biyɔθ n a zerga a miɲɲa mim lɛ, an zi ba an a mɪsɪrbaa ba m, amba wɔɔ lɛɛ ka, ɔ a hɪ awɔɔ m bi m.

¹² K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ ni η mɪ rɔ wɔɔ y'awɔɔ gore dan ɔ, awɔɔ bi gɔsɪ mɪm kam sɔ y.

Hɔ k'a ni nyɪntaη ɔ Yeezuu zere hinni ɔ

¹³ M danyɔnɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ mim bɔnce ni, wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n gɔɔta badɔ nɔ ɔ, a bir heerzarɛ m amba gɔɔɔ kɔ η ba taaheerɛ m nɔ wɔɔ ni y.

¹⁴ Kɔ wɔɔ sɪra ka, ɔ ɔ Yeezuu ga an a mɪm bɔ ɔ bi, maam sɔ bi, gɔɔɔ kɔ η sɪra ka Yeezuu ɔ ηnɪ bɔkare ηnɪ gɪnga rɔ wɔɔ, Woso brɔɔ mɪm bɔη ɔ ηnɪ mɪsɪrbaa ba kan Yeezuu kɪ.

¹⁵ Hɔ kɔ wɔɔ kɔ a hɪ kɛɛɛ naa, Zuuba ɪ nyɪnta an a dɔnda. A ɪ yɪɛ ɪ ɔ, wɔɔ gɔɔɔ k'ɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr naa, Zuuba zere hinni ɔ, wɔɔ bi lɛɛ kam gɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ ni y.

¹⁶ Bala, kɔ Woso bi zaa ka, malɛɛka jɪtaare deem n a leer busu, n ni Woso huure bi hɛ, Zuuba Yeezuu Krista miɲɲa y'a tom arzana ɔ, an zer. Gɔɔɔ kɔ η sɪra ka Krista ɔ ηnɪ bɔkare ηnɪ gɪnga rɔ wɔɔ n lɛɛ ka ηn'a mɪm bɔ ɔ.

¹⁷ Bi je ɔ kɛɛɛ, wɔɔ kɔ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr hinni bi do ɔ bi, n wɔɔ nam kɔ ɔ kan η kɪ n ni wɔɔ busu warkɔ nɔ ɔ, kɔ aa Zuuba zɛ ɔ brama, yɪ a nawɔɛ ncɪnaaɔ wɔɔ n nyɪnta kan Zuuba kɪ dɔmɪm haay.

¹⁸ K'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba kan kɔ kɪ, a bir kɔ heer yom.

5

U b'ɔ zu ɔ y

¹ U danyɔnɔ, pakra bɛɛ m kɔ n ni ci ba awɔɔ ma n ni dɔmɪm gɛɛ wakati kɔ minno nɔɔn duro n ni baη ɔ bi mim dɔnda awɔɔ ni y.

² Bala, awɔɔ miɲɲɔɔ a dɔ a zim a ɔ, hinni kɔ Zuuba n ni zɛη ɔ bi, nyɪnta a nawɔm amba koor tɪr bɔr gunuu ɔ gɔaa n a wakati dɔ bi m.

³ Kɔ gɔɔɔ bɔr ηn'a hɪɛ η ɔ: «Laafɪ dɔmɪm wɔɔ n ta ɔ kɛɛɛ, minsi ba ɔ y.» Dɔmɪm bi do firyɪɛ n ni daata zere η la amba nyoosibare tɪr daata zɛ lɔ jɪsɪzaa ra bi m, η gɔsɪ bi bɔm lɛ ni y.

⁴ Bi k'awɔɔ ni, ɔ danyɔnɔ, monsigə bɛɛ awɔɔ n ta ɔ, kɔ dɔmɪm bi do n bi daata zɛ awɔɔ ra, amba koor tɪr daata zɛ gɔaa ra bi ni y.

⁵ Bala, awɔɔ haay, lɛɛgure gɔɔɔ n'awɔɔ m, sinuu gɔɔɔ n'awɔɔ m. Gunuu gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ ni, bi monsigə gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ m sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma bi, ɔ bi hinceem ba am gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ ni y, ɔ b'a to kɔ hɔsɪ n'ɔ zu ɔ y, ɔ ɔ da ɔ miɲɲɔɔ ma.

⁷ Hinceem zanno wɔɔ a ba η nawɔm gunuu ɔ, gunuu ɔ ηnɪ bɛɛ miη ɔ sɔ an ni η zem.

⁸ Bi, wɔɔ kɔ sinuu gɔɔɔ m wɔɔ m nɔ wɔɔ, ɔ ɔ da ɔ miɲɲɔɔ ma, k'ɔ gɔɔta ɔ sɪra ka, ɔ bir nɔare m, ɪ ɔ pɔyaa gɔηηɔ wɔɔ ka ɔ ma, ɔ bir bɔmbɔɛ kɔ wɔɔ n ni zem ba yɪ bi taaheerɛ m, ɪ ɔ, pɔyaa firgə wɔɔ ku ɔ mim ma.

⁹ Bala, Woso n wɔɔ bɔ ɔ k'a bi fir ka wɔɔ ma a nɔmaa nɔ ɔ y, bi wɔɔ bɔ a ɔ, kɔ wɔɔ n bɔmbɔɛ yɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

¹⁰ Yeezuu Krista miɲɲa ɪ ga wɔɔ tɔ ma, k'an bir yire ɪ ɔ, kɔ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr, gɛɛ gɪngɔ wɔɔ ɔ, kɔ wɔɔ m mɪsɪrbaa ba kan kɪ a zere hinni ɔ.

¹¹ Naa minto bi, k'a kɔ heer yo, a kɔ sɪrakare da ra, amba awɔɔ n'a bam kara bi m.

Dɔndɔrɛrɔ kan leersore kɪ

¹² M danyɪnɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ Woso zi bam awɔɔ barla ηnɪ kare awɔɔ lɛɛ, ηn'awɔɔ bɔm zaa ɔ Zuuba zaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ye wɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a η gore da ɔ.

¹³ K'a η da ɔ gɔta kan ηɔare kɪ, η zibɛə bi minto. Awɔɔ haay, k'a bir laafu kan kɔ kɪ.

¹⁴ Ʋ danyɪnɔ, kɔ a ye a han, k'a hɛən si gɔɔɔ kɔ η bir mɪsɪrbaa zore bam nɔ wɔɔ ma, k'a heerkoodɔwarzanno heer yo, k'a a da paɲɲawarzanno han, k'a bir bɔraama m kan gɔaa haay kɪ.

¹⁵ K'a dundo a zi kɔ gɔsɪ b'a bɔnyaa sompi gɔaa n'ɔ y, bi k'a bir a kare a miɲɲa bare ma tee..., awɔɔ kan kɔ kɪ, kan gɔɔɔ haay kɪ bire ɔ.

¹⁶ K'a bir heernyɔɔ m dɔmɪm haay,

¹⁷ k'a bir yaa dam tee....

¹⁸ Mim woo... nɔ ɔ, k'a Woso barka da, bala, naa Woso lɛ n taa awɔɔ gɔr zi Krista Yeezuu zuure bi nɔ ɔ.

¹⁹ A b'a ta Sent-Ɖspri zibɛə m toore y,

²⁰ a bi wosolɛsinnɪsora ganwɔre meerbaarɔ gore bɔ ɔ y.

²¹ Bi, mim haay nɔ ɔ, k'a a hɔɔn da ma, a dɪga hɔ k'an miɲɲa a nɔ ɔ bi ma, a nyasɔ hɔ bi do m.

²² K'a a gɔ mimbɔnyaa do haay ma laatɔ.

²³ A ye wɔɔ nawɔm, kɔ wɔɔ Woso kɔ laafu karezaa m bi n'awɔɔ hu bɔ jilli, k'an do awɔɔ hɔɔn ma, kan awɔɔ nyi kɪ a mɛ kɪ ma haay, kɔ minsi bi nyɪnta awɔɔ gɔr zi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinni ɔ y.

²⁴ Woso miɲɲa y'awɔɔ bir, jɪnalɛrazaa m, an nɪ hɔ kɔ wɔɔ ye naa bare.

²⁵ Ʋ danyɪnɔ, k'a yaa da Woso m wɔɔ minto sɔ.

²⁶ K'a yaa da danyɪnɔ wɔɔ haay m, amba a a ga m bi m.

²⁷ Zuuba tɔ ma, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han paan.... K'a ci naa do karɪnda ba danyɪnɔ wɔɔ haay lɛɛ.

²⁸ A ye mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ kɪ.

Ci huya ho ku Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci huyaa ho ku Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasuure

Pol ɪ ci bi ba. Ci naa do ɪ lɛɛkare ciro ku Pol η ba rɔ wɔɔ barla. A ba a ɔ kristagɔɔɔ ku η nɪ Tesaloniki ɔ rɔ wɔɔ ma.

Ci bi ba a ɔ, an a ya an nɪ Yeezuu zere huya ho bi mim dɪndam, bala, mim naa do gɔɔta an nɪ Tesaloniki gɔɔɔ wɔɔ kɔm. Brɔɔ gɔsɪnnɔ ɔ, Yeezuu lee ku kara, nɔɔ ɔ a bi zi bam do y, bala, Yeezuu wusigɔre dɔmɪm a zɔ. Naa haay to ma m an ci bi ba k'a η bɔ zaa ɔ.

Pol ɪ yaa dam Tesaloniki kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miηηa Pol, kan Silas kɪ Timote kɪ, wɔɔ nɪ ci naa do bare awɔɔ ma, awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔɔ wɔɔ, wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n'a so awɔɔ ɔ rɔ wɔɔ.

² A ye wɔɔ nawɔm ku Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

Barka yaadare kan heeryore kɪ

³ M danyɪnɔ, a a ga m, ku wɔɔ n yaa da Woso m barka, awɔɔ to ma tee.... A ga a ɔ m, ku wɔɔ n a ba nɔɪnaaɔ, bala awɔɔ sɪrakare y'a dam la, awɔɔ ku ηɔare nɪ tam lɛɛ tee....

⁴ Naa minto m, ku wɔɔ y'awɔɔ mim dɪndam Woso gɔɔɔ sokomaro vantɔɔ lɛɛ, a dɪnda wɔɔ nawɔm ɔ n'ɔ mim kam brama, bala, gɔɔɔ sɔ awɔɔ m, ηnɪ fir kare awɔɔ ma, awɔɔ nɪ yem naa haay ma, an n'a tɔntɔη ɔ a gɔɔta an nɪ sɪrakare m.

⁵ Naa woo... n'a hɪnkare a ɔ, dɔdɔ ku Woso n nɪ zem b'a ka bi yɪm tɪrga, firyɪrɔro nɔɔn duro k'awɔɔ nɪ yere η ma naa n n'a kare awɔɔ n'a ga Woso cirbɛɛ gasɔre m, Woso cirbɛɛ bi do to ma m awɔɔ nɪ fir yɪm.

⁶ Sɪra m, ho k'an tɪrga bi Woso n n'a bam, a y'awɔɔ zɪm bɔm gɔɔɔ ku η nɪ fir kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ ma, an firyɪre ka η ɔ.

⁷ Bi, awɔɔ k'a nɪ fir yɪm nɔ wɔɔ, a menyɔɔ kare awɔɔ ɔ kan wɔɔ kɪ, naa ba a nawɔm hinnɪ ku Zuuba Yeezuu n'a tom brama an zer kan a maleɛkaro paηηazanno kɪ bi ma.

⁸ Zer a nawɔm sewurɔ nɔ ɔ, k'a bi fir ka gɔɔɔ ku η n Woso dɔ, bi η bir yem wɔɔ Zuuba Yeezuu lemim nyɪnta bi ma rɔ wɔɔ ma.

⁹ Firyɪre ku η n'a yɪm bi, zaarbare k'a nyare ba ɔ m, n nyɔɔ n nawɔm laatɔ Zuuba taure kan a cirbɛɛ paηηa kɪ ma.

¹⁰ Ze k'a nawɔm dɔmɪm gɔta bi do hinnɪ ɔ bi, naa n nɪ baη ɔ. Ze a nawɔm k'a bi nyɪnta leboore m a gɔɔɔ wɔɔ zi, ku gɔɔɔ ku η sɪra ka ɔ haay rɔ wɔɔ n a le bɔ a ɔ. Awɔɔ nyɪntam gɔɔɔ wɔɔ duro barla, bala, awɔɔ sɪra ka lemim ku wɔɔ pa da awɔɔ m b'ɔ.

¹¹ Bi y'a ka, wɔɔ nɪ yaa dam Woso m awɔɔ to ma tee..., k'an a ka k'awɔɔ n a ga mɪsɪrbaa k'a miηηa awɔɔ bir k'awɔɔ m b'a ba bi m. K'an a ka, a paηηa bi minto bi, k'awɔɔ n a da ma, a ho miηηa haay k'awɔɔ le n taa k'a ba bi ba, ku zi k'awɔɔ n'a bam sɪra k'awɔɔ ka bi to ma bi m nyɪ da.

¹² Naa n'a kam wɔɔ Zuuba Yeezuu n leboore yɪ awɔɔ gur zi, awɔɔ m leboore yɪ a gur zi, wɔɔ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ barka to ma.

2

Hɔ k'a ni nyintan ɔ Yeezuu n bokare an bor

¹ M danyɛnɔ, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinni bi ni, kan ba wɔɔ n'ɔ som kɔ ma kan ki bi mim ni, hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a ye awɔɔ han bi ba n ni:

² A a da ma, n ɔ, wosolesinnɔsora ganwɔre meerbaa niɲɲɔ, gɛɛ Woso lemim padare niɲɲɔ, gɛɛ ci niɲɲɔ y'a to wɔɔ zi an n'a hire a ɔ, Zuuba zere hinni bi lee ku, a b'a hɔɔn war kɔ ma a nyi ba naanaa, naa do to ma y.

³ A b'a to kɔ gɔsi n bra bumba a m fiɲa y. Bala, pakra m kɔ gɔɔɔ cir gɔta m wuti ɲɲi biɛi ka Woso ma, kɔ gɔaa bɔnyaa kɔ Woso n n'a dam sehar ɔ bi n a hɛnka, bi je ɔ, Zuuba dɔmɔm bi n n'a kuɲ ɔ.

⁴ Gɔaa bɔnyaa bi do bi yem, gɔɔɔ n yaa da hɔsi m do y, baa Woso miɲɲa, a y'a miɲɲa cuntam hɔ haay burɔ ɔ, baa Woso burɔ ɔ. A gasom Wosoce gɔta miɲɲa ɔ, an aa nyinta an a hi a ɔ, Woso n'a mi.

⁵ Nyinta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ ki bi, mɔɔ naa mim dɛnda awɔɔ m, a to ba awɔɔ nɔ ɔ ra?

⁶ Dɛtaa naa, hɔ n'a tam gɔaa bɔnyaa bi m toore, k'a b'a da ma, an a hɛnka k'a dɔmɔm bɛɛ y'a ku y, awɔɔ hɔ bi do do.

⁷ Denter m, gɔaa bɔnyaa bi paɲɲa a nyaakom da an ni zi bam kara, bi pakra m kɔ gɔaa k'a n'a tam gɔaa bɔnyaa bi m toore bi n'a gaa toore.

⁸ Bi je ɔ, gɔaa bɔnyaa bi y'a hɛnkam kɛɛɛ, bi Zuuba Yeezuu y'a zem gɛr a le hoonsire m, an a hɔɔnsi a hɛnkare leegure paɲɲa gɔtabaa m.

⁹ Gɔaa bɔnyaa bi, a hɛnka a nawom kan Sutaana paɲɲa ki, a zi paɲɲazanno do haay bam, an makrarɔ ba kan hoserlo ki, k'a gɔɔɔ nyɔnnyɔɔ.

¹⁰ A yom zi bɔnyaa do haay ma, an gɔɔɔ kɔ ɲ ni nyaanɔm nɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔ, brɔɔ nyaanɔm, bala, sira k'a n'a dam ma an ɲ bombɔ bi, ɲ n a ɲɔa, bi, ɲ n ye ma y.

¹¹ Bi y'a ka, Woso n a ka nyɔnnyɔɔre paɲɲa ni zi bam kan ɲ ki, kɔ ɲ ni sira ka ɲɔaar ɔ.

¹² Yi a nawɔre ncɛnaaɔ, Woso m bi zem bi gɔɔɔ kɔ ɲ n ye sira ma y, bi zibɔnyaa bare ɲn'a ɲɔam nɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

U jim kɔɔkɔɔ sirakare nɔ ɔ

¹³ M danyɛnɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ yaa da Woso m barka awɔɔ to ma tee..., awɔɔ kɔ Zuuba n'a ɲɔam nɔ wɔɔ. Bala, Woso awɔɔ bɔ ɔ, bi ma bi, durnya ba ɔ cɛna y. *Sent-Espri zibɔɔ to ma, kan ye k'awɔɔ ɔ sira ma bi ki minto, k'awɔɔ n bombɔre yi, a yi Woso sɔɔre hɔɔ.

¹⁴ Bombɔre bi to ma m, an zu kɔ ɔ kan lemim nyinta kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi ki, an awɔɔ bir, k'awɔɔ m bi nyinta wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista leɔɔɔre nɔ ɔ.

¹⁵ Naa to ma bi, danyɛnɔ, k'a jim kɔɔkɔɔ, a hɔ haay kɔ wɔɔ dɛnda awɔɔ m meerbaa nɔ ɔ gɛɛ ci ɔ bi nyasɔ miɲɲa.

¹⁶ Wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista miɲɲa, kan wɔɔ Zi Woso ki wɔɔ ɲɔa, ɲɲi heerwɔtare k'a nyare ba ɔ, kan taaheerle miɲɲa ki ka wɔɔ ɔ.

¹⁷ A ye wɔɔ nawɔre ɲ han, kɔ ɲ n'a ka kɔ heerwɔtare n'awɔɔ heer han, kɔ ɲ ni paɲɲa ka awɔɔ ɔ k'a bir hɔ k'an miɲɲa haay bam tee..., zibɔɔ kan meerbaa ki nɔ ɔ.

3

Yaadare mim

¹ M danyɛnɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni, k'a yaa da wɔɔ to ma, kɔ Zuuba lemim n gɔɔta an bir tam leɛ tee..., k'an daɔre yi amba a nyinta ɔ awɔɔ zi b'ɔ bi m.

² K'a yaa da wɔɔ to ma sɔ, kɔ Woso n wɔɔ yo gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɔ ɲ ni kɔsi rɔ wɔ ɔ, bala, gɔɔɔ haay bɛɛ ni sira kare y.

³ Bɪ, jɪnalerazaa m Zuuba m, a y'awɔɔ paŋŋa dam la, an dɔ awɔɔ ma kan a bɔnyaabarezaa bɪ kɪ.

⁴ K'awɔɔ mim bɪnce nɪ, Zuuba a ka wɔɔ heer n kookoo ɔ a dɔ, ɔ ɔ, awɔɔ ɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a hɪre awɔɔ m bam b'awɔɔ gɔɔtare a ta lɛɛ kan a bare kɪ.

⁵ Bɪ, kɔ Zuuba n a ka k'awɔɔ n Woso ŋɔa kan a heer kɪ, k'a a da ma sɔ, a bɪr tam lɛɛ tee..., baa kɔ bɔ m, amba Krista a ba bɪ m.

Zibəə mim

⁶ Ɔ danyɪnɔ, a yɛ wɔɔ nawɔre awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, danyɪnɔ haay kɔ yakɔzanno m nɔ wɔɔ, k'a gɔ ŋ ma laatɔ, brɔɔ bɪr yɛm hɔ haay kɔ wɔɔ dɪnda awɔɔ m bɪ ma y.

⁷ Awɔɔ mɪŋŋɔɔ, awɔɔ hɔ k'a n'a bam a wɔɔ hɔbaa dɪnda bɪ dɔ. Bala, nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bɪ, wɔɔ n nyɪnta yakɔzanno y.

⁸ Wɔɔ n gɔsɪ hɔbɪre bɪ vam y. Bɪ, zi wɔɔ ba ɔ kɔ, wɔɔ zi ba sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, k'awɔɔ gɔsɪ bɪ kɔ wɔɔ hɔbɪre mim tɔ ma y.

⁹ Sɪra nɔ ɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ daahan yɪ awɔɔ zi, bɪ, wɔɔ y'a ŋɔa ɔ zim k'ɔ lɛɛmaa hɔ bɪ, k'awɔɔ n zu wɔɔ hɔbaa ɔ.

¹⁰ Bala, nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bɪ, wɔɔ hɪ awɔɔ m, wɔɔ ɔ: «Kɔ gɔaa ɔ, a lɛ baa zibəə ma, k'a bɪ hɔ bɪ sɔ y.»

¹¹ A n bɔkare, wɔɔ y'a mare n n'a hɪre n ɔ, awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n ta ɔ, ŋn'ɪ yakɔ bam, ŋ bɪr zi bare y, a war ŋ nawɔm gɔɔɔ minno ma.

¹² Lɛ kɔ wɔɔ n'a cɪntam gɔɔɔ wɔɔ duro m, ɔ nɪ ŋ dɔndɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma bɪ ba n nɪ: K'a a da a mɪŋŋɔɔ zibəə lɛ ɔ zenɪ..., a a lɛɛmaa hɔ bɪ.

¹³ Ɔ danyɪnɔ, k'awɔɔ nɪ, a bɪ kɔ kan zi mɪŋŋa bare kɪ y.

¹⁴ Kɔ gɔaa n zu hɔ kɔ wɔɔ dɪnda ci naa dɔ nɔ ɔ b'ɔ, k'a zaa da lɛ ɔ, a b'a ya, a a zɛ kɔ ra kan kɪ y, kɔ nyannɪ n a nyasɔ.

¹⁵ Bɪ, a b'a zaa ba a jum y, k'a dɔndɔ, amba n tɪr a danyɪ dɔndɔ bɪ m.

Leersore

¹⁶ Bɪ, kɔ Zuuba mɪŋŋa k'a nɪ laafɪ kam bɪ n laafɪ ka awɔɔ ɔ dɔmɪm haay, hɔ haay m. Bɪ, kɔ Zuuba m bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

¹⁷ Mɔɔ mɪŋŋa Pol nɪ leersore yaa kɔ mɔɔ n'a dare awɔɔ m naa gɔrsɪra bare m zim, cɪro haay kɔ mɔɔ tɪr ŋ nyɔɔ rɔ wɔɔ, m wɔjɪ mɔɔ tɪr a dan ɔ ncɪnaaɔ. Mɔɔ mɪŋŋa gɔrsɪra n naa.

¹⁸ Bɪ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Timote ma. Bi ma bi, b'i Efɛzi ɔ. Timote bi, a zi bi grekki m, a da bi m zɪfɔ, an a ba sɪrakarezaa. (Zibɛɛzanno ci 16.1-3) Pol karɪndanyi m Timote m, bi m zibɛero ka ɔ gɔta Tesaloniki ɔ kan Korenti ki ɔ. (1 Timote 1.3)

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔɔ wɔɔ barla, gɔɔɔ gɔsɪnno ɪ hɔɔɪndare bɔnyaarɔ dɪndam. Nyɪnta Pol ɔ lɔnnɔce ɔ, an ci bi ba k'a sɪrakarezanno wɔɔ kan wosogɔɔɔlɛzanno wɔɔ ki dɔndɔ.

A y'a hum ni a ɔ, an hɔɔɪndare k'an tɪrga nyasɔ kɔɔkɔɔ, an bir Woso zi bam lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. K'an ze kɔ ra n ni yaa da dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m, an gɔɔɔ tɪrgɔɔ bɔ ɔ, an η ka wosogɔɔɔ wɔɔ lɛɛ.

Pol ɪ yaa dam Timote m

¹ Mɔɔ miηηa Pol ni ci naa do bare. Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrezaa m bi kan Krista Yeezuu k'an wɔɔ taaheerle bi k'i zaa ka, mɔɔ ni m ba Krista Yeezuu zibɛɛzaa.

² Ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbi ma, Timote, mɔɔ nyi paan... sɪrakare nɔ ɔ, a ye mɔɔ nawɔre kɔ Zi Woso kan wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafu ki ka ɪ ɔ.

Dɔndɔre zambɔ karɪnsaambɔɔ wɔɔ tɔ ma

³ Amba mɔɔ ye ɪ han, m hɔrle ma, kɔ m ta Masedɔan ɔ bi, gɔɔta ɪ nyɪnta Efɛzi ɔ, k'i gɔɔɔ kɔ η ni ηɔaar hɔ dɪndam nɔ wɔɔ da jum ɔ.

⁴ A hi η ni sɔ kɔ η ni biisi minno kan yaabɔɔ tɔrɔ gaandarero sɔura jintoo wɔɔ ki to. Minno wɔɔ duro, bɪsɪkare ηn'i zem ni bala, η bir a dam Woso hɔɔnhɔ bare kɔ wɔɔ n'a dɔm sɪrakare nɔ ɔ bi han y.

⁵ Meerbaa naa do ba ɪbi nawɔm kan η ki, kɔ η n'a da ma, ηni heer hu yi, kɔ ηɔare n nyɪnta η heer ɔ, kɔ η ni hɔɔndare miηηa yi, ηni sɪra ka paan....

⁶ Gɔɔɔ gɔsɪnno a gɔ zaa kɔ wɔɔ hɪnka naa ma, ηni nyaam, meerbaa yaarsɪrɔ nɔ ɔ.

⁷ N ɔ, Woso lero hɔɔdonno n a mi, an bɔkare hɔ kɔ η miηηɔɔ n'a hum, ηn'i som la kan paηηa ki bi, ηn'a ji dɔ y.

⁸ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Moyiisi lero wɔɔ miηηa, k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, gɔaa ɪ zun ɔ amba a a ga m bi m.

⁹ U a tɔ da ɔ nɔ ɔ, ɔ ɔ, n ni lero wɔɔ ka gɔɔɔ tɪrgɔɔ tɔ ma y, a ka n y'a ɔ bayerezanno tɔ ma, kan bɪsɪkɛnno ki, gɔɔɔ bɔnyaarɔ ki, mimbɔnyaabɛnno ki, kan gɔɔɔ kɔ η bir Woso dan ɔ rɔ wɔɔ ki, kan gɔɔɔ kɔ η ni Woso hɔ gore bɔη ɔ rɔ wɔɔ ki, gɔɔɔ kɔ η n'a zɪrɔ kan a dɔɔ ki meeyaa bɔη ɔ rɔ wɔɔ ki kan gɛrzenno ki,

¹⁰ jaandɛnno ki, kan gɔɔɔ yaarɔ wɔta kan kɔ ki zanno ki, kan gɔɔɔ kɔna ηni η heɛ zanno ki, ηɔaarzanno ki, kan ηɔaarkasetɪzanno ki. Lɛ bi ka n y'a ɔ sɔ mim haay k'a ni hɔɔɪndare miηηa bi zarm tɔ ma.

¹¹ Hɔɔɪndare naa do a ga kɔ ɔ kan lemim nyɪnta kɔ Woso a da mɔɔ wɔ ɔ bi ki. Lemim bi do ni Woso k'a a so heernyɔɔ ɔ bi lɛbɔre hɪnkare.

Yeezuu barka dare a miηηabaa

tɔ ma

¹² Mɔɔ ɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu m barka, k'a paŋŋa ka mɔɔ ɔ kɔ m a zi ba bi minto. Mɔɔ ɪ yaa dam ni barka k'a gɪŋga a ɔ, mɔɔ n ga a zibəə bi m an mɔɔ da ɔ bi minto.

¹³ A n bɔkare biisi bi, mɔɔ nyɪnta n meerbaa bɔnyaa ba ma, m fir ka a gɔɔɔ ma, m a sonsɔ wɔ. Bi, a mɔɔ cicir zɛ, bala, badɔ ɪ mɔɔ da naa haay bare ma, kɔ mɔɔ n sɪra ka bi tɔ ma.

¹⁴ Wɔɔ Zuuba bi barka ka mɔɔ ɔ gɔta, an a ka mɔɔ n sɪra ka, m ni ŋɔare m Krista Yeezuu nɔ ɔ.

¹⁵ Meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ ma ba naa, sɪra m, gɔaa haay a ga m, an a si miŋŋa: «Krista Yeezuu bɔr durnya ɔ, k'a bi mimbɔnyaabəŋno bɔmbɔ.» Bi, mɔɔ mimbɔnyaa bare ɪ lɛ da.

¹⁶ Bi, Woso mɔɔ cicir zɛ, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, Krista Yeezuu a bɔraama gɔta hiŋka mɔɔ gɔr zi mɔɔ kɔ mɔɔ m mimbɔnyaabər gɔta k'a lɛ da bi, kɔ mɔɔ m yɪ makra gɔɔɔ kɔ ŋ ni zem bi sɪra ka ŋni mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ yɪ rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁷ Bi, kɔ gɔɔɔ n a a lɛ bɔ Woso ɔ,
ŋn'a da ɔ dɔmɪm haay,
an cir an ni cirbəə m dɔmɪm haay,
an ni mɪsɪrbaa m tee...,
gɔaa bir a miŋŋa yɪrɛ y,
a deem m Woso. Amina.

Pol ɔ Timote n a yo ɔ

¹⁸ M nyɪ Timote, ɪ b'i dɔndɔ mɔɔ nawɔm, amba wosolɛsinnɪsora ganwɔrɛ meerbaa zannɔ nyɪnta ŋ n'ɪbɪ mim hi bi m, hɔ kɔ ŋ y'a hi bi tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ sa ɪ zoobare miŋŋa bi bam.

¹⁹ Zoo bi ba sɪrakare m, kan hɔɔndare miŋŋa ki m. Hɔɔndare miŋŋa bi do, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ a to, a tore bi n a ka ŋ sɪrakare n a zar.

²⁰ Yimene kan Alesandɪr k'i gɔɔɔ wɔɔ duro barla, mɔɔ wɔ daa ŋ ma Sɔtaana wɔ ɔ, kɔ ŋ ni hɔɔn ka, kɔ ŋ b'a ya ŋni Woso sonsɔ wɔ y.

2

Dɔndɔrɛ kɔ gɔɔɔ n yaa da Woso m

¹ Hɔ kɔ mɔɔ lɛɛ ka m n'a yem bi, a ye mɔɔ nawɔrɛ, kɔ gɔɔɔ n yaa da Woso m gɔɔɔ haay tɔ ma, a ŋ mim haay da Woso wɔ ɔ, a yaa da m barka ŋ tɔ ma.

² K'a yaa da cinno wɔɔ tɔ ma, kan lɛzannɔ haay ki tɔ ma sɔ, k'ɔ nyɪnta laaftɪ nɔ ɔ, ɔ bir zum Woso ɔ zenyy..., mɪsɪrbaa zore nɔ ɔ kan daɔrɛ ki.

³ Naa m miŋŋa, an Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrezaa m bi nɔ yɪ,

⁴ a lɛ taa kɔ gɔɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ, kɔ ŋ n'a da ma, ŋni sɪra dɔ.

⁵ Bala, Woso deem n ta ɔ,
gɔaa deem taan... ni gɔɔɔ zem kɔ ra kan Woso ki,
Krista Yeezuu m.

⁶ A ɪ ye an a miŋŋa ka zɛ ma,
kɔ gɔɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ.
Dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku an naa ba bi, a yɪ kasetɪ, an a hiŋkare a ɔ, Woso lɛ taa k'a gɔaa haay bɔmbɔ.

⁷ Naa miŋŋa tɔ ma m Woso n mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ a lemim padər, an mɔɔ ba kristazibəəzaa, sɪra mɔɔ n'a hiŋ, mɔɔ bir ŋɔaar bare y, mɔɔ cɪnta a ɔ, kɔ m sɪrakare kan sɪra ki dɪnda do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m.

⁸ Naa minto bi, mɔɔ lɛ taa kɔ gɔɔɔ yaarɔ wɔɔ n yaa da Woso m, lɛɛ haay ɔ, ŋn'a wɔrɔ busu brama kɔ mimbɔnyaa bi nyɪnta ŋ gɔr zi y, ŋ bi nɔmaa kan nyaa ki to a heer ɔ ŋni yaa bi da y.

Lanno mim

⁹ Kɔ lanno wɔɔ nɪ, mɔɔ lɛ taa, kɔ ɲ nɪ huu k'a ga kɔ ɔ ba du a ma, ɲnɪ bɪr sappɪ, mɪɲɲahɪnkare ba ɲ zi y, ɲ b'a ka mim kɔsɪrɛ waasɪ ma, gɛɛ sarma nyɛɛnnɔ ma y, gɛɛ busoo gɔta huu ma, gɛɛ mɪɲɲabankare waasɪ ma y.

¹⁰ Bɪ, kɔ ɲ n'a ka zi mɪɲɲa bare ma, bala, lanno kɔ ɲ ɔ, a ɪ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, a ga a wɔm kɔ ɲ n'a ba ncɪnaasɔ.

¹¹ Hɔdɪndare wakati ɔ, lanno wɔɔ a ga m, ɲnɪ zɛ sɪɪ..., ɲnɪ yɛ hɔ haay ma.

¹² Mɔɔ bɪ yɛm kɔ lanno n hɔ dɪnda gɔɔɔ yaarɔ m, ɲn'a so ɲ ɔ y, a a ga m, ɲnɪ zɛ sɪɪ....

¹³ Bala, Adam Woso lɛɛ ka an a da, ɛɛvɪ n bɔkare an a nya ɔ.

¹⁴ Adam bɛɛ Sotaana bra ba nɪ y, ɛɛvɪ a bra ba m, an yɛ, an bɪsɪ ka Woso lɛ ma.

¹⁵ Bɪ, k'a yɛ nyɪdazaambaa ma an a tɔntɔ ɔ sɪrakare nɔ ɔ, kan ɲɔare kɪ, mɪɲɲabaa kɪ, mɪɲɲazerle kɪ, a bɔmbɔrɛ yɪm.

3

Kristagɔɔɔ lɛzanno mim

¹ Sɪra m, meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa m, kɔ gɔaa lɛ taa k'a ka wosogɔɔɔ lɛɛ, zibɔɔ mɪɲɲa a ɔ k'a ba.

² Bɪ, kristagɔɔɔ lɛzaa a ga m, an bɪr gɔaa kɔ n bɪ mim yɪrɛ n a hɪ ma y, a lɔ m bɪr deem, an bɪr gɔaa k'a a da a mɪɲɲa ma zaa, hɔɔndamimmazaa, nyasɔ a mɪɲɲa m zaa, an bɪr saanɔɔ sim mɪɲɲa a har ɔ, an n'a dam ma an hɔ dɪnda gɔɔɔ m.

³ A bɪ yɪ bɛɛmirezaa waasɪ y, a bɪ yɪ wɔkaarezaa nyaa bɪncɛ ɔ y, bɪ k'an yɪ kɔmarezaa, laafɪkamazaa, a bɪ yɪ busooɲɔarezaa y.

⁴ K'an dɪga a har mim ma mɪɲɲa, an a da a nyɪnɔ ma, ɲnɪ bɪr zun ɔ, ɲnɪ bɪr a dan ɔ hɔ haay nɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ gɔaa n a da ma an nyasɔ a har mim m mɪɲɲa, a y'a bam lɔ k'a a da ma, a nyasɔ Woso gɔɔɔ sokɔma nɪ?

⁶ Kɔ gɔaa k'a yɪ kristagɔɔɔ lɛzaa, a n a ga m, an yɪ sɪrakarezaa daa y, kɔ m bɛɛ m, a y'a mɪɲɲa busum, an dɔdɔyarle kɔ Sotaana a yɪ bɪ yɪ.

⁷ A a ga m sɔ, k'a kasetɪ m bɪr mɪɲɲa gɔɔɔ kɔ ɲ bɪr zum Krista ɔ rɔ wɔɔ zi, kɔ n b'a da ma, n a gore bɔ ɔ y, k'a b'a da Sotaana banɲa ɔ y.

Daahanzanno mim

⁸ Daahanzanno wɔɔ a ga m sɔ, ɲnɪ yɪ mɪsɪrbaa zore zanno, sɪrazanno, ɲ bɪ yɪ bɛɛmirezanno waasɪ y, ɲ bɪ yɪ zambɔ hɔkamazanno y.

⁹ ɲ y'a ga m, ɲnɪ jɪm kɔɔkɔɔ sɪra kɔ sɪrakare a hɪnka bɪ nɔ ɔ, hɔɔndare mɪɲɲa m.

¹⁰ K'a lɛɛ ka a ɲ ka lɛɛ, a dɪga ɲ ma, kɔ mim ba ɲ gɔr zi, k'a bɔkare a ɲ da daahanbaa zibɔɔ b'ɔ.

¹¹ Daahanzanno kɔ lanno m nɔ wɔɔ a ga m sɔ, ɲnɪ bɪr mɪsɪrbaa mɪɲɲa m, ɲ bɪ yɪ meerbaa bɔnyaa ba gɔɔɔ ma zanno y, ɲn'a da a mɪɲɲɔɔ ma, ɲnɪ yɪ jɪnalɛrazanno hɔ haay nɔ ɔ.

¹² Daahanzaa biyɔɔ lɔ a ga m an bɪr deem, an a da a nyɪnɔ ma mɪɲɲa, an dɪga a har mim ma mɪɲɲa.

¹³ Bala, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ daahanbaa zi bam mɪɲɲa rɔ wɔɔ, ɲ gore daɔrɛ yɪrɛ ɲnɪ heerkoodebaa gɔta yɪ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ zɛkɔra nɔ ɔ.

¹⁴ Mɔɔ y'a gɪngam kɔ m bɔr ɪbɪ zi zɔɔ, bɪ naa haay gɔrsɪra mɔɔ ba ɪbɪ ma, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ,

¹⁵ kɔ mɔɔ bɔr m bɪr zɛm zɔɔ, k'ɪbɪ m mɪsɪrbaa k'a a ga m, an bɪr bam Woso gɔɔɔ gɔr zi bɪ dɔ. Wosogɔɔɔ wɔɔ duro, kristagɔɔɔ sokɔma bɪ m, Woso k'an mɪsɪr bɪ y'a so ɔ, sokɔma bɪ do n ta hɔdɪndare k'a m sɪra bɪ m, an n'a kam gɔɔɔ n'a dɔrɛ.

¹⁶ Wɔɔ sɪrakare hɔ gota k'a nyaakom da Woso n a hunka bi, gosɪ b'a dam ma an bɪsɪ ka ma y.

A a hunka mesim nɔ ɔ,
Sent-Ǝspri n a hunka gɔaa tɪrga,
maleekarɔ m dɪga a.

N n'a mim pa da do vantɔɔ zi.

Gɔɔɔ sɪra ka ɔ durnya nɔ ɔ jilli.

Woso n a busu an a nyɪnta lɛbɔɔre nɔ ɔ arzana ɔ.

4

Nɔaar hɔɔɔndarero kɔ η nɪ nyɪntaɪ ɔ dɔmɪnno jezanno ɔ

¹ Sent-Ǝspri a hɪ paan... a ɔ, jɛ dɔmɪnno ɔ, gɔɔɔ gosɪnno sɪrakare tore, ηnɪ yɛ brabagɔɔɔ m zinɛro ma, kan hɔɔɔndarero kɔ zinɛro wɔɔ n ta η nɪ, gɔɔɔ nɪ η dɪndam nɔ wɔɔ kɪ ma.

² Gɔɔɔ kɔ η n'a hɔ bam ɪ ɔ, gɔɔɔ mɪηηɔɔ n η mɪ, ηn'ɪ ηɔaar bam nɔ wɔɔ n'a kare ηn'a nyɔnnyɔɔ, gɔɔɔ wɔɔ duro heer ga, amba sɛ tɪr na hɔ ma bi m, nyannɪ ba η nɪ fɪga y.

³ N y'a hɪre η ɔ, gɔɔɔ bi lɔ ka cɛ ɔ dɔ y, bi lanno bi cɛ ka sɔ y, η hɔbɪrɛro nɪηηoo bɪre cizem, an bɔkare Woso ɪ hɔɔ wɔɔ duro da sɪrakarezanno tɔ ma, bala, brɔɔ sɪra dɔ, kɔ η nɪ barka yaa da Woso nɪ, ηn'a dɔ ηnɪ η bi.

⁴ Bala, hɔ haay kɔ Woso a da bi mɪηηa, kɔ gɔɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka ηn'a dɔ ηn'a sare, ɔ n'ɔ ga m, ɔ dɪga deem taan... ma hɔ bɔnyaa y.

⁵ Bala, Woso lemim bi kan wɔɔ yaadare kɪ y'a hu bɔm.

Yeezuu Krista zibɔɔnyɪ mɪηηa mim

⁶ Naa dɪnda sɪrakarezanno wɔɔ m, k'ɪbɪ ba nɛɪnaaɔ, ɪbɪ yɪm Krista Yeezuu zibɔɔnyɪ k'an mɪηηa, bi n'a hɪnkam sɔ a ɔ, ɪbɪ y'ɪ tɔrm sɪrakare lemim bi m, kan sɪra hɔɔɔndare k'ɪ nɪ yem ma mɪηηa bi kɪ.

⁷ ɪ bi yɛ biisi minno yaarsɪrɔ wɔɔ dɪndare ma y, η bɪr a dam gɔaa han sɪrakare nɔ ɔ y. ɪ bɪr ɪ tɔntɔɪ ɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bi bare kɪ.

⁸ Bala, kɔ gɔaa y'a mɛ paηηa dam la tɔntɔɔre nɔ ɔ, daahan m, b'a gɔaa bankare bi gota y, an bɔkare, kɔ gɔaa ɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bi bare, a y'a dam gɔaa han hɔ haay nɔ ɔ. Woso ler bɔ, k'a zaa m mɪsɪrbaa paan... yɪ tara burɔ ɔ naa ɔ, kan booti hinni ɔ kɪ.

⁹ Meerbaa naa do, sɪra m, gɔaa haay n'a ga m, an a si mɪηηa.

¹⁰ Naa minto m, wɔɔ nɪ yem kɔre ma, ɔ n'ɔ yon ɔ, bala, Woso k'a m mɪsɪr bi wɔɔ ta ɔ heer lɛ. A m gɔaa haay bɔmbɔrezaa, bi gɔɔɔ kɔ η sɪra ka rɔ wɔɔ an nɪ η bɔmbɔm.

¹¹ Naa, ɪbɪ ɪ ga m, ɪ hɪ paan..., ɪ dɪnda gɔɔɔ m.

¹² ɪ b'a ka gosɪ n ɪ gore bɔ ɔ, k'ɪ m gɔaa poo bi tɔ ma y. Bɪ, a ka k'ɪ yɪ makra mɪηηa sɪrakarezanno wɔɔ mɪm ɔ, ɪ meerbaa nɔ ɔ, ɪ tare nɔ ɔ, ɪ ηɔare nɔ ɔ, ɪ sɪrakare nɔ ɔ, ɪ mɪsɪrbaa k'an mɪηηa Woso mɪm ɔ bare nɔ ɔ.

¹³ ɪ bɪr ɪ tɔɪ ɔ, kan Woso lemim bi karɪnda bare kɪ, gɔɔɔ sokɔma nɔ ɔ. ɪ tɔ ɔ kan gɔɔɔ dɔndɔre kɪ, kan hɔ dɪnda gɔɔɔ m kɪ, k'an ta an mɔɔ bɔrle ku.

¹⁴ ɪ bi ganwɔre kɔ Woso a ka ɪ ɔ, k'ɪ zi bam bi to y. A ka k'a ɔ ɪbɪ ɔ bi, nyɪnta ɔ kan wosolesinnɪsora ganwɔre meerbaa zanno kɪ, kristagɔɔɔ lɛezanno kɔ η y'a wɔ ka ɪbɪ ra kɪ sɔ.

¹⁵ Naa ɪbɪ ga m, ɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ ɪ heer ɔ, ɪ ɪ tɔntɔ ɔ kan a zibɔɔ kɪ, gɔaa woo... n a dɔ η ɔ ɪ y'ɪ yon ɔ, ɪ nɪ tam lɛɛ.

¹⁶ Dundo ɪ mɪηηa zi, ɪ dundo hɔ k'ɪ n'a dɪndam gɔɔɔ m bi zi, ɪ bɪr ɪ tɔɪ ɔ kan naa haay kɪ, k'ɪbɪ ba nɛɪnaaɔ, ɪbɪ y'ɪ mɪηηa yɔm, ɪ gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare ɪ ma rɔ wɔɔ yɔ sɔ.

5

Dondɔ zaarɔ sirakarezannɔ wɔɔ

tɔ ma

¹ I bi hɛɛn si gɔaa gusire ma kan paŋŋa ki y, bi, dɪga ma ɪ zi, ɪ dondɔ. Nyukumbonno wɔɔ dondɔ danyɪbaa nɔ ɔ.

² I lannɔ gusinno wɔɔ dondɔ, ɪ ɔ, ɪ dɔɔ m, lannɔ pooro wɔɔ dondɔ kan heer hu ki, ɪ ɔ, ɪ danlɔrɔ m.

Zonno mim

³ Zonno kɔ η gɔsɪ ba ɔ rɔ wɔɔ, nyasɔ η nɪ kan daɔrɛ ki.

⁴ Zoro k'a nyɪnɔ n ta ɔ gɛɛ a yanŋɔɔ, nyɪnɔ wɔɔ, gɛɛ yanŋɔɔ wɔɔ y'a ga m, ηn'a yɪrezannɔ nyasum dɪnda. Naa η y'a ga m, ηn'a ba, a Woso zuure bi nɔ ɔ. Kɔ η yɪrezannɔ wɔɔ nyasɔ η nɪ bi, ηnɪ nyasɔ η nɪ sɔ. Woso n'a ηɔam bi m naa.

⁵ Kɔ zoro k'an zoro paan... an gɔɔta a deem bi nɪ, yo b'ɔ Woso ma, an nɪ yaa dam tee... sinuu ɔ kan gunuu ɔ ki, an nɪ daahan yem Woso han.

⁶ Bi, kɔ zoro k'a n'a kam mesim letaamarɔ ma bi nɪ, a mɪsɪr mɪnyaa dɪgarɛ nɔ ɔ, bi, sɪra nɔ ɔ, gɛr m Woso mɪm ɔ.

⁷ N bɔ zaa ɔ meerbaarɔ nɔɔn duro m, kɔ gɔsɪ bi mim yɪ η gɔr zi k'a dɪnda y.

⁸ Kɔ gɔaa bɪr nyasɔrɛ a hargɔɔɔ nɪ, an lɛ da bi, a jɛerzannɔ nɪ y, a zaa sirakare bɔ a jɛ m, a bunyaabaa lɛ da basirakarezaa m.

⁹ K'i ɔ k'i zoro tɔ da zombaa daahan ci b'ɔ, a a ga m, kɔ zoro bi do dɔɔraa m busɔrdɪ ku, bi nyɪnta a ɔ, gɔaa deem taan... lɔ sɔ.

¹⁰ A a ga m sɔ, gɔɔɔ n a zibɛɛro mɪŋŋɔɔ bare kasetɪ ka, ηn'a dɔ η ɔ, a a nyɪnɔ tɔr mɪŋŋa, a saanɔɔ si mɪŋŋa a har ɔ, an wosogɔɔɔ gannɔ surgo,* an a da cicirzannɔ han, an zi mɪŋŋa do haay ba.

¹¹ Kɔ zonno pooro wɔɔ nɪ, ɪ bi η tɔ da ci b'ɔ y, bala, kɔ gɔaayar sɔra bɔr an ta η nɪ, bi η y'a gɔ Krista zuure ma, ηn'a ηɔam k'a a ya a zim sa.

¹² A ba kɔ η nawɔrɛ nɔnnaaɔ bi, n yɪ η dɔdɔ yarlɛ, bala, η n jɪm a lɛ ra lɛɛkare ler kɔ η y'a bɔ Krista m bi nɔ ɔ y.

¹³ A n ta ɔ sɔ bi, mim η y'a ka nyɪnta vam m, ηn'i gɔɔɔ harlerɔ sam, an lɛ da bi, a lɛ n'a zum gɔɔɔ minno ɔ, η bɪr dundore a zi y, hɔ k'a n'a ga hɪrɛ m bi, bi ηn'a hɪm.

¹⁴ Naa tɔ ma bi, mɔɔ lɛ taa kɔ zonno pooro wɔɔ n'a ya ηnɪ cɛ ka, ηnɪ nyɪnɔ yɪ, ηnɪ dɪga a jɛer mim ma mɪŋŋa, kɔ η bi zaa ka wɔɔ jɪnnɔ wɔɔ ɔ, ηn'a da ma, ηn'a bunyaa hɪ wɔɔ ma y.

¹⁵ Bala, zonno pooro wɔɔ gɔsɪnnɔ a bɔ zaa tɪrga b'ɔ kara, ηn'i zum Sɔtaana ɔ.

¹⁶ Kɔ lɔ sirakarezaa ɪ zonno m a har gɔɔɔ barla, k'an nyasɔ η nɪ, a b'a tɔ kɔ kristagɔɔɔ sokoma n kɔ η tɔ ma y, k'an a da ma, an a da zonno kɔ η gɔɔɔ ba ɔ rɔ wɔɔ han.

Kristagɔɔɔ lɛezannɔ mim

¹⁷ Gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ lɛezannɔ m ηn'a zi bam mɪŋŋa rɔ wɔɔ, η y'a ga daɔrɛ m gallem hɪya, an lɛ da bi, niŋŋoo kɔ η nɪ kɔm kan Woso lemim padare zibɛɛ ki, hɔdɪnda gɔɔɔ m zibɛɛ ki rɔ wɔɔ.

¹⁸ Bala, Wosoci b'a hɪ a ɔ:

I bi hɔ du der k'a n'i yɪr zɔm bi lɛ ma y.*

A a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:

Zibɛɛzaa a ga m,

an a zibɛɛ nyɔɔdɔ yɪ.

* **5:10 5.10** Kɔ gɔɔɔ ta zɪfɔrɔ har ɔ, naa η tɪr a ba η nɪ.

* **5:18 5.18** Dono ɪ tɪr zɪfɔrɔ wɔɔ hɔyaa zɔ, gɔ gaatare

m a jɛ ɔ.

19 Kɔ ɔɔaa a hi a ɔ, lɛɛzaa mim ba, kɔ ɔɔaa hiya ɔɔ kaako n a hi ɔ, a mim bi do ba denter y, i bi mim bi do si sira y.

20 Ɔɔɔ kɔ ɔ ni mimbɔnyaa bam nɔ wɔɔ, hɛɛn si ɔ ma ɔɔɔ woo... lɛɛ, kɔ ɔɔɔ kɔ ɔ ɔɔta rɔ wɔɔ m nyi ba, ɔni dundo a zi.

21 A ye mɔɔ nawɔre ibi han, Woso kan Krista Yeezuu ki, Woso malɛɛkarɔ wɔɔ ki lɛɛ, k'i zu hɔ kɔ mɔɔ hi ibi m haay naa ɔ, i bi jirɔ bɔ k'i zɛ ɔɔaa m gumɔ ma y, ɔɔɛ k'i gumɔ ka ɔ y.

22 I b'i wɔ ka ɔɔɔ mim la nyagira m, k'an zi ba wosogɔɔ wɔɔ barla y, i bi gasɔ ɔɔaa mimbɔnyaa ɔ y. Dundo i miɔɔa zi, k'a bɔnyaa b'a nɔ i ma y.

23 I bi ɔɔta i bir hi mire a minto bala y, dɔven mi poore, i nɔ k'a tir busum an tir i dam kɔre ma bi tɔ ma.

24 Ɔɔɔ niɔɔo mimbɔnyaaɔ i yim garga ra, bi n ɔ dɔdɔ ka cina y, ɔɔɔɔnɔ hɔɔ bir dɔm zɔɔ y, ɔ mimbɔnyaaɔ wɔɔ dɔ n tir a ɔ je ɔ.

25 Zibɛɔro miɔɔɔ bare do m bi sɔ, ɔɔɔ ɔɔɔnɔ hɔɔ tir yim garga ra, nɔɔ zibɛɔ bir yim garga ra lɛɛm ni y, bi ɔ zem bi bɔ garga ra.

6

Lɔnnɔ kan a sɔvrezannɔ ki

1 Ɔɔɔ haay kɔ ɔ ni lombaa kɔre nɔ ɔ rɔ wɔɔ a ga m, ɔn'a dɔ ɔ ɔ, a sɔvrezannɔ wɔɔ a ga dɔre m. Kɔ ɔɔɔ bi Woso tɔ zar y, kɔ ɔ bi wɔɔ hɔdɔndare bi tɔ zar sɔ y.

2 Lɔnnɔ kɔ ɔ sɔvrezannɔ wɔɔ sirakare zannɔ m nɔ wɔɔ, ɔ b'a hi ɔ ɔ, a hɔdeem kan ɔ ki Krista danyibaa nɔ ɔ, ɔni ɔ gore bɔ ɔ y. A ga a ɔ m, ɔni ɔ zi ba miɔɔa-miɔɔa denter an lɛ da, kɔ sirakarezannɔ m, ɔ bɔɔ m ɔni ɔ ɔɔam, ɔn'i ɔ zi bam bi tɔ ma.

Nɔaar hɔdɔndarezannɔ kan hɔnyɔ denter ki mim

Hɔ k'ibi ga m, i dɔnda ɔɔɔ m, i ɔ dɔndɔ m bi n naa.

3 Kɔ ɔɔaa i hɔ vanta dɔdam, a bir yem wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista sira meerbaaro wɔɔ ma y, b'a bir yem hɔdɔndare k'a ga kɔ ɔ ba kan mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yi bi ki ma sɔ,

4 ɔɔaa bi do bi, miɔɔabusurezaa m. A n hɔɔ dɔ y, bɔsɔkare waasi yaaba n ta m, an n'a kam ma k'a nyaa ba meerbaanyɔrɔ tɔ ma. Naa ni zem letaama bɔnyaa m kan kɔmarewar ki, kɔ tɔ zar lɛ ki, hɔɔn da kɔ ma bɔnyaa ki m.

5 A i ɔɔɔ kɔ ɔ hɔɔn m danɔada rɔ wɔɔ dam bɔsɔkare jintoo ma, bala, ɔ n sira dɔ y, ɔn'a ɔngare ɔ ɔ, sirakawosɔ bi, hɔnyɔ yɔre zaa m.

6 Denter m, sirakawosɔ bi, hɔnyɔ gɔta m, k'a i yɔre ɔ, i y'i zergam hɔ k'i m ta m bi re.

7 Bala, bɔr kɔ wɔɔ ɔ durnya ɔ bi, wɔɔ n bɔr hɔɔ ni y, wɔɔ y'ɔ bɔm sɔ ɔ wɔ m vam.

8 Naa tɔ ma bi, kɔ wɔɔ i hɔbɔre m kan huu ki m, naa a ga m, an wɔɔ bɔ.

9 Bi, ɔɔɔ kɔ ɔ n'a kam ma k'a ba hɔnyɔzannɔ wɔɔ, a do ɔ nawɔm makra nɔ ɔ, ɔn'i gasɔm letaamarɔ nɔbɔrɔ kɔ ɔ ni bɔnyaa banɔa nɔ ɔ. Letaamarɔ wɔɔ duro ni ɔɔɔ dam zaarbare kan nyaanle ki ma.

10 Bala, mimbɔnyaaɔ do haay mɛsi m busoo ɔvare m. Ɔɔɔ ɔɔɔnɔ a nyɔnnɔɔ ɔn'a ba sirakare ma laatɔ, ɔn'i fir do y'a hɔnhɔ yim a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, busoo ɔvare kɔ ɔ gasɔ ɔ bi tɔ ma.

Dɔndɔ Timote minto

11 B'ibi, Woso ɔɔaa n'i mi, i ba laatɔ naa woo... ma, i i tɔ ɔ kan tirgabaa zibɛɔ ki, mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yi ki, kan sirakare ki, ɔvare ki, tɔntɔre ki, nyintabaa ki.

12 Zoo miɔɔa kɔ sirakare zoo m bi ba, mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi nyasɔ kɔɔkɔɔ. Ibi bir Woso ɔ bi tɔ ma, ibi m nyinta i ye ma, i i sirakare bɔ i lɛ ma miɔɔa ɔɔɔ cir lɛɛ.

¹³ Kɔ m lɛ cɪnta ɪ m, Woso k'a nɪ mɪsɪrbaa kam hɔ haay ɔ bɪ taa, kan Krista Yeezuu kɪ taa, bɪ nyɪnta an a sɪrakare kasetɪ ka mɪɲɲa Pɔns Pɪlatɪ taa.

¹⁴ Lɛ kɔ mɔɔ n'a kare ɪbɪ ɔ bɪ ba n nɪ: Zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay b'ɔ, ɪ nyasɔ m kɔ dintim b'a nɔ ma y, kɔ minsi bɪ nyɪnta ɪ gɔr zi sɔ y, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n tolle ba an a bɔ an b'ɔr.

¹⁵ A zem dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta k'an b'ɔr ma b'ɔ,
Woso mɪɲɲa ɪ lɛ da haay,
a y'a so heernyɔɔ ɔ,
a m cinno haay Cir,
a m zuubarɔ haay Zuuba,

¹⁶ a mɪɲɲa y'a deem taan... ɪ bɪr gare y,
lɛgure kɔ gɔsɪ b'a dam ma
an a zɔ ma nɔ an nɪ nyɪntaɲ ɔ,
gɔsɪ n a yɪ y,
bɪ gɔsɪ b'a dam ma an a yɪ y.
A y'a so lɛbɔɔrɛ ɔ
kan paɲɲa k'a nyare ba ɔ kɪ!
Amina.

Dɔndɔ hɔnyɪzannɔ tɔ ma

¹⁷ A hɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔ m durnya naa do nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, ɪ ɔ, η b'a mɪɲɲɔɔ busu, bɪ η bɪ yo hɔnyɪ ma y, bala hɔ cenlezaa m. Bɪ, kɔ η nɪ yo Woso ma, a m nɪ hɔ woo... kam wɔɔ ɔ gota, kɔ wɔɔ m bɪr ta η nɪ, ɔ ɔ heer nyɔɔ η nɪ.

¹⁸ A hɪ η nɪ ɪ ɔ, ηnɪ zi mɪɲɲa ba, ηn'a ba zi mɪɲɲa barezannɔ gɔtɔɔ, ηnɪ yɪ hɔkarezannɔ, ηn'a da gɔɔɔ vantɔɔ han a hɔnyɪ bɪ m.

¹⁹ Kɔ η y'a bare nɔɪnaaɔ, hɔnyɪ mɪɲɲa k'a b'a zarlɛ, ηn'a cɪntare a mɪɲɲɔɔ m booti hinni tɔ ma, k'a bɪ mɪsɪrbaa paan... yɪ.

Leersore

²⁰ Timote ra, nyasɔ hɔ kɔ Woso a da ɪ wɔ ɔ bɪ m, ɪ b'ɪ lɛ zu meerbaarɔ yaarsɪrɔ kɔ bɪsɪkawosoma meerbaarɔ m nɔ wɔɔ ɔ y, kan bɪsɪkare kɔ n n'a hum ma hɔdɔrɛ, bɪ ηɔaar hɔdɔrɛ m b'ɔ y.

²¹ Gɔɔɔ gɔsɪnɔ sɪrakare to ηn'a nyɔnnyɔɔ, kɔ η ɔ, a ta hɔdɔrɛ naa do m bɪ tɔ ma. Bɪ, kɔ Woso barka n nyɪnta kan ɪ kɪ!

Ci huya ho ku Pol a ba TIMOTE ma

Ci huya ho ku Pol a ba Timote ma bi

gasuure

Pol i ci bi ba. A ba a u, Timote ma. Bi ma bi, a a zo a gare kan a zibæ nyare ki ma. Lonnocce a nyinta u an ci bi ba, a yi ma kookoo gota.

Ci bi ba a u, k'a Timote heer yo, firyirero ku bi ni η yim to ma. K'an dundo a zi so kan gooo ku η ni bisi nibir kam lo woo ki. K'an a to u kan Wosoci bi ho dindare ki con. A y'a ze mim dindam ci b'u, a u, a zoo ba a a da ma.

Pol i yaa dam Timote m

¹ Moo miηηa Pol i ci naa do ba, Woso i moo bo u, ku moo n yi Krista Yeezuu zibæzaa, ku m misirbaa ku Woso a ler bo, woo n'a yim Krista Yeezuu no u bi pa da.

² Ci bi ba moo nawore ibi ma, Timote, moo nyi n'ibi m, m n'i ηsam, a ye moo nawore ku Zi Woso, kan woo Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafu ki ka i u.

Pol i Timote panηa dam la

³ Moo i yaa dam Woso m barka, a zi moo n'a bam kan noom hu ki, amba moo yaaboo zu u bi m. Sinuu u kan gunuu u ki moo yaadare no u haay, moo i yaa dare ibi to ma, m n'a barka dare.

⁴ Nyi k'ibi ka bi to i moo no u, moo n'a ηsam paan... ko m m ya, m i yi, ko m heer n nyoo gota.

⁵ Sira k'ibi ka denter bi, a to i moo no u, ibi yaabalø Loyis i nyinta sirakare bi do m, i da Enis nyintam so. Bi, moo do moo u, ibi ta sirakare bi do m so.

⁶ Naa minto m, moo ni m ya, m n'a hire ibi m, m u, ganwore ku Woso a ka i u k'i zi ba m, moo ni m wo ka ibi ra ibi n a yi bi, zi ba m.

⁷ Bala, Espri ku Woso a ka woo u bi bir woo dam nyibæ ma y, bi, panηa kan ηoare ki, daamiηηama ki an n'a kam woo u.

⁸ Naa to ma bi, i bi nyannu ze woo Zuuba kaseti kare ma y, i bi nyannu ze moo to ma ku moo ni lonnocce u a to ma bi minto so y. Bi, yo Woso panηa ma, i ye fir ma lemim nyinta bi to ma am moo ho bi m.

⁹ Woso miηηa i woo yo, woo bir a u, ku woo n yi a gooo. A n naa ba, woo zibæero miηηoo to ma y, a miηηa hooho kan barka k'a n'a kam bi ki to ma m. Barka bi do ka a u woo u, Krista Yeezuu no u, bi ma bi, durnya n a siηηida ba y.

¹⁰ Bi keere naa, woo bomborezaa Krista Yeezuu k'a bir bi, barka bi do a hinka garga ra. Bala, a ze panηa zaar ba, an misirbaa k'a nyare ba u hinka lemim nyinta bi m.

¹¹ Lemim nyinta bi do padare to ma m, Woso n moo bo u, ku m yi a padarezaa, kristazibæzaa, a hodindarezaa.

¹² Bi to ma m, moo ni fir naa yim, bi fir bi yire nyannu ba moo ni y, bala, goaa ku moo sira ka u bi, moo bi zaa do miηηa, bi moo heer kookoo so, m a do m u, a i panηa m k'a do ho k'a a da moo wo u bi ma, k'an ta an a zere hinni ku.

¹³ Yo sira meerbaaro ku moo η ba kan i ki ro woo ma, i jim sirakare kan ηoare ku woo n ta η ni Krista Yeezuu no u bi no u kookoo.

¹⁴ Do hodindare miηηa ku n y'a da i wo u bi ma, i do ma Sent-Espri panηa k'a ni kan woo ki bi m.

Onezifoor a da Pol han

15 Ibi do i o, kristagoo ko η ni Azii ko b'o ro woo haay a bo moo o, Fizeel kan Hermozenni ki yi η barla so.

16 A ye moo nawom ko Woso n'a cicirzere kergu Onezifoor hargoo ra, bala, a tir moo heer ba kookoo domum niηoo o, nyanni n a nyaso moo dure bi to ma y.

17 Bala, bor k'a o Rom o naa o bi, a a ka moo bince ma paan..., an aa moo yi.

18 A ye moo nawom ko Zuuba n a ka, k'an Woso ba miηa yi, Zuuba miηa zere hinni o. Ibi do miηa so i o, nyinta ko moo o Efexi o bi, a a da moo han gota.

2

Yeezoo Krista yarbər miηa zibəə

1 K'ibu ni, m nyi, i paηa da ra, barka ko woo n ta m Krista Yeezoo no o bi m.

2 Moo hodindare k'ibu ma goo cir lee bi, a dinda goo ko η ni nyasom ni miηa ro woo m, ko η n'a da ma, ηn'a dinda goo vantoo m so.

3 Ye firyre ma am moo ho bi m, ho ko Krista Yeezoo yarbər miηa a ga m, an a ba bi m naa.

4 Ko yarbər ta yar ma, k'a le taa ko yarbənno cir bi no n yi a ra, a bir a kam goo ko η goota har o ro woo misirbaa bare ma y.

5 A do so i o, ko n brasire ganwore cinta, ko gaa n zu bra bi sire zaa o, n bi ganwore bi kan o y.

6 Danwur k'a ko dam le ra bi n ni lee kam an aa dam bi wore ho yi.

7 I hoon da ho ko moo n'a hum naa ma k'i ji ma, bala, Zuuba hoon kare i o, k'i i da ma, i ji ma haay.

8 Yeezoo Krista to da i no o,
David do gaa m,
a a mum bo o gəəno bire o,
amba lemim nyinta
ko moo n'a pa dam bi
n'a hum bi m.

9 Lemim nyinta bi do to ma m, moo ni fir yim, n ni moo du, i o, zibunyaabarezaa m moo m. Bi, ko lemim nyinta bi ni, n a du y.

10 Bi y'a ka moo ni yem fir do haay ma, goo ko Woso η bo o ro woo minto, ko broo n a da ma so, ηni bumbore ko Krista Yeezoo n'a kam bi yi, ko η ni gaso leboore k'a nyare ba o b'o.

11 Meerbaa ko moo o ko m a ba naa, sira m an a ga sire m:
Ko woo ga kan Yeezoo Krista ki,
woo misirbaa bam kan ki so.

12 Ko woo jim kookoo kan ki,
woo cirbəə bim kan ki so,
ko woo bisi ka ma,
a bisi kam woo ma so.

13 Ko woo n jim o le ra kan ki,
a miηa i junum a le ra tee...,
bala, a b'a dam ma, an bisi ka a miηa ma y.

Woso lemim dinda sira no o

14 Meerbaaro ko moo η ba hoon m to da goo woo no o haay, i hi η ni paan... Woso lee, i o, ηn'a si nyaa ko n n'a bam meerbaaro to ma lee. Bala, η ho bi ba o y. Goo ko η n'a tir kare η ma ro woo an ni η zaar bam.

15 I to o k'i yi gaa k'a a ga m ko Woso no n yi ra, k'i yi zibəəzaa k'a zibəə nyanni ba o y, an ni sira lemim bi dindam miηa-miηa.

¹⁶ I bi ye soora yaarsiro ku η bir a dam goaa han sirakare no o ro woo ma y. Gooo ku η ni η bam no woo gootam tee... ηni bir a bam laatu Woso ma.

¹⁷ N meerbaaroo woo bo ku o kan nyim k'a ni goaa me bim haay ki. Himene kan fileti ki yi η barla.

¹⁸ N ho, ηni sira bi to, ηn'a hire η o, gaeno mumboure bi cem kara, ηn'a kam gooo gota n'a bom sirakare o.

¹⁹ Bi, kan naa ki haay Woso sira bi bo ku o, kan cejur ki, an goota an n'a bince o, n ni gorsira ba cejur bi ma, n o:

Zuuba a gooo do.

N n'a ya, n o:

Goaa k'a o Zuuba goaa n'a mi bi, k'an a gu mimbonyaa ma.

²⁰ Ce gota no o, mor y'a honho ta o, n n'a ba sarma m kan wanzurfu ki m, n ni nooro ba go m kan taa ki m. Laekare modro woo domum gota hinni o n ni bore η ni, n ni zi bare η ni, ηni goota ro woo, domum biyee, n yi zi yaarsiro bare η ni.

²¹ Ncinaas bi, ku goaa a gu zi bonyaroo ku moo η gaa da ro woo ma, an a hu bo, a bom mor gorezaa re, mor k'an zore, an muηηa Zuuba ma, zi muηηa bare haay to ma.

Zuuba zibeenyi muηηa

²² I si nyukumbombaa letaamaroo lee, i i to o kan i heer ki haay, i bir i kam turgabaa zibee ma, sirakare ma, kan hoare ki, laafu ki ma, gooo ku η ni yaa dam Zuuba m kan heer hu ki ro woo zekora no o.

²³ Bi, i bi ye, hoonwar kan badoo ki buskarero woo ma y, ibu do i o, η nyamborle bi, nyaa m.

²⁴ A n bokare, Zuuba zibeenyi n a ga m, an nyaa ba y, a ga a o m, an bir muηηa kan goaa woo... ki, an a da hodunda gooo m ma, an bir boraama m.

²⁵ A a ga m, k'an ho dunda gooo ku η ni busi kam ma ro woo m, heer bogu-bogoda m, bala, a a da ma, broo n a bo a taa m, ηni sira do.

²⁶ Maam bi, η hoon zerm, ηn'a yo Sutaana k'a η gur a banjaro o, an η ba a lonno, ku η n'a hoonho ba bi m.

3

Je domunno minno

¹ A do muηηa i o, domunno jezanno o, misirbaa bi yim kookoo.

² Bala, gooo y'a kam a muηηoo daahan ma bala, busoo hoare n'a so η o, nyinta η nawom le bo a muηηa o zanno, muηηabusurezanno, Woso sonsoworezanno, busi ka a ziro ma zanno, bajindorezanno, Woso ho gore borezanno.

³ N bi nyintam hoare m y, η nyintam bacirzerezanno, goootozarlezanno, badaamuηηazanno, η nyintam bonyaa gota, zi muηηa bare juno,

⁴ bumbirkomazanno, badundoamuηηazizanno, muηηabusure n'a so η o maam-maam, η y'a mesim letaamaroo hoare an le da Woso hoare m.

⁵ N y'a ho bare i o, wozuurezanno ni η mi, bi η zibeero y'a hunkare a o, Woso panja bi n η misirbaa lor y. I gu gooo ncinaas ro woo ma.

⁶ N gooo gosunno i gasom gooo hadro o su..., ηni lanno hoonwarzanno kum hoonkare m, lanno woo duro mimbonyaroo gota, ηn'i zum a mesim letaamaroo haay o.

⁷ N yi ho dundam tee..., bi η bir a dam ma ηn'i sira dore y.

⁸ Amba Zanes kan Zambres ki a da Moyisi le o η bir yem bi, gooo noon duro so, a da η nawom sira le o η bir yere y. Hoon nyaanlezanno m, η n sira ka Woso o denter y.

⁹ Bi, η b'a dam ma ηni ta lee y, bala, goaa woo... sorle η hoonwar zibee bi ra, amba n nyinta n ni sor Zanes kan Zambres ki ho ra bi m.

10 Bɪ, k'ɪbɪ nɪ, ɪbɪ zu mɔɔ hɔdɪndare ɔ mɪŋŋa, ɪ mɔɔ mɪsɪrbaa bare dɔ, kan mɔɔ ɠɪŋgarɔ kɪ, m sɪrakare kɪ, m bɪr m mɪŋŋa ma kɪ, m ŋɔare kɪ, m tɔntɔɔre kɪ.

11 ɪbɪ fɪr kɔ ɠɔɔɔ a ka mɔɔ ma, kan cɪcɪr kɔ mɔɔ yɪ Antɪyɔs kɔ ɔ, kan Ikoniyɔm kɔ ɔ kɪ, Listɪr kɔ ɔ kɪ bɪ dɔ. Mɔɔ fɪr do haay yɪ, bɪ Zuuba mɔɔ yɔ ŋ haay nɔ ɔ.

12 Pakra m hɔɔ, kɔ ɠɔɔɔ haay kɔ ŋ lɛ n taa k'a zu Woso ɔ mɪŋŋa, Krista Yeezuu nɔ ɔ rɔ wɔɔ n fɪr yɪ ɠɔɔɔ wɔ ɔ.

13 Bɪ, kɔ ɠɔɔɔ bɔnyaarɔ, bra bumba ɠɔɔɔ m zannɔ wɔɔ nɪ, ŋ ɠɔɔtare ŋnɪ bɪr tam lɛɛ zi bɔnyaa bare nɔ ɔ, ŋnɪ bɪr bra bumbam ɠɔɔɔ m ŋnɪ bɪr tare, ŋnɪ bɪr bra bumbare a mɪŋŋɔɔ m sɔ.

14 K'ɪbɪ nɪ, jɪm hɔ k'ɪbɪ dɪnda ɪ sɪra ka ɔ paan... bɪ nɔ ɔ kɔɔkɔɔ. Bala, ɪbɪ ɠɔɔɔ kɔ ŋ y'a dɪnda ɪbɪ m nɔ wɔɔ sɪra bɪ.

15 A n a sa ɪbɪ nyɪbaa ma, ɪbɪ Wosoci bɪ dɔ, a y'a dam ma an hɔɔn ka ɪbɪ ɔ, ɪbɪ m sɪra ka Krista Yeezuu ɔ, ɪ bombɔre yɪ.

16 Hɔ kɔ n y'a da Wosoci bɪ nɔ ɔ haay bɪ, Woso ɛspri y'a ka n n'a da ɔ, bɪ, ta an a wɔ ɔ ɠɔɔɔ hɔdɪndare mɪntɔ, k'a nyɔnnyɔɔre da jɪm ɔ, k'a ɠɔaa bɔ zaa ɔ, k'a mɪsɪrbaa tɪrga bare dɪnda ɠɔaa m.

17 Kɔ Woso ɠɔaa mɪsɪrbaa n bankare yɪ mɪŋŋa, k'a n a da ma an zi mɪŋŋa do haay ba.

4

Woso lemim pa dare

1 A ye mɔɔ nawɔre ɪbɪ han paan... Woso mɪm ɔ, kan Krista Yeezuu kɪ mɪm ɔ, bɪ zem bɪ ɠɔɔɔ mɪsɪrɔ kan ɠɛnɔ kɪ dɔdɔ ka, a ye mɔɔ nawɔre ɪbɪ han, hinni k'a nɪ zɛŋ ɔ k'a bɪ cɪrbɛɛ bɪ bɪ tɔ ma sɔ,

2 k'ɪ Woso lemim bɪ pa da, ɪ bɪr som la tee.... K'a so ra dɔmɪm naanaa, ɠɛɛ k'a kɔsɪ, k'ɪ ɠɔɔta ɪ bɪr som la, hɛɛn si ɠɔɔɔ ma, ɪ bɔ ŋ lɛɛ kɔ ŋ n'a mɪmbɔnyaa tɔ, ŋ heer yo kɔ ŋ n'a mɪŋŋa ba, naa haay ba bɔraama ɠɔta nɔ ɔ, ɪ bɪr hɔ dɪndare ŋ nɪ.

3 Bala, dɔmɪm zem, ɠɔɔɔ wɔɔ bɪ yere ŋn'a tɔr ka sɪra hɔdɪndare bɪ ma y, bɪ zu ŋ nawɔre a mɪŋŋɔɔ letaamarɔ ɔ, ŋn'a ka a hɔɔnhɔ karɪnsaambɔɔ ma ŋn'a bɪr a ma yɔɔɠɔ, brɔɔ n bɪr hɔ k'an nyɪnta ŋ ma dɪndare ŋ nɪ.

4 Ŋ bɪ yere ŋn'a tɔr ka sɪra ma dɔ y, ŋɔaar minno ŋn'a tɔr kare ŋ ma.

5 B'ɪbɪ, bɪr ɪ ma hɔ haay nɔ ɔ, ye fɪr ma, lemim nyɪnta padarezaa zi ba, zibɛɛ kɔ Woso a ka ɪ ɔ bɪ ba mɪŋŋa.

Pol zɛ a zɔ

6 Bala, kɔ mɔɔ nɪ, wakati a ku kɔ m ye zɛ ma. Mɔɔ zɛ bɪ bɔ kɔ ɔ kan manɪ kɪ, mɔɔ hɔrle wakati a ku.

7 Mɔɔ zoo mɪŋŋa ba, mɔɔ brasire a tekka ku, mɔɔ nyasɔ sɪrakare m.

8 Kɛere naa, Woso dama ganwɔre cɪnta mɔɔ m, ganwɔre bɪ do bɪ, tɪrgabaa m, an b'a kam mɔɔ ɔ, dɔdɔkare hinni ɔ b'ɔ. A mɪŋŋa m dɔdɔkarezaa tɪrga. Mɔɔ bɛɛ an n'a kare m ɔ m deem nɪ y, a y'a kam ɠɔɔɔ haay kɔ ŋ n'a ŋɔam k'an bɪr lɔ wɔɔ ɔ.

Pol lɛ taa kɔ Timote n bɔr a zi

9 ɪ tɔ ɔ, k'ɪ bɪr mɔɔ zi zɔɔ.

10 Bala, Demas a bɔ mɔɔ ɔ, k'a nɪ her durnya naa ŋɔam bɪ tɔ ma. A a hɔr an ta Tesaloniki ɔ, Gresans ta Galasii ɔ, Tiiti ta Dalmasi ɔ.

11 Likki y'a deem ɪ ɠɔɔta kan mɔɔ kɪ. K'ɪ bɪr ɪ n nɪ zem k'ɪ Markɪ gaa ɪ bɪr m, bala, a y'a dam mɔɔ han ɠɔta m zibɛɛ bɪ nɔ ɔ.

12 Mɔɔ Tisikkɪ nyɔɔ Efɛɛzi ɔ.

13 K'ɪ zem, kɪ bɔ Trowas kɔ ɔ Karpus zi, ɪ nyɛɛm huu kɔ mɔɔ tɔ b'ɔ bɪ sa ɪ bɪr m, ciro wɔɔ ɠɔr ɪ bɪr ŋ nɪ sɔ, an lɛ da bɪ, n nɪ ŋ ba hɔbɪsɪ ci m nɔ wɔɔ.

14 Alesandɪr, saar bɪ, a zi bɔnyaa ba mɔɔ m ɠɔta, Zuuba y'a zibɛɛ zɪm kan ɔ.

¹⁵ Dundo ɪ mɪŋŋa zi kan kɪ sɔ, bala, a bɪsɪ ka wɔɔ meerbaaro ma gɔta.

¹⁶ Mɔɔ lɛkare dɔdɔ bɪ kare ma bɪ, gɔsɪ n nyɪnta ɔ k'a a da mɔɔ han y, a bɔ ŋ y'a mɔɔ ɔ haay. A ye mɔɔ nawum Woso han, k'a b'a taar ka ŋ la y.

¹⁷ Bɪ, Zuuba a da mɔɔ han an paŋŋa ka mɔɔ ɔ, yɪ a ɔ nɔɪnaas mɔɔ n zi kɔ n y'a ka mɔɔ ɔ lemim nyɪnta padare nɔ ɔ bɪ ba haay, do vantɔɔ gɔɔɔ haay n a ma. Bɪ, Zuuba mɔɔ yɔ taatii bɪ lɛ ɔ!

¹⁸ Zuuba gɔɔtare an mɔɔ yɔ zi bɔnyaa haay wɔ ɔ, an dɔ mɔɔ ma, mɔɔ n gasɔ a cirbæ kɔ ɔ arzana ɔ. A tɔ n lɛbɔɔre yɪ dɔmɪm haay! Amina.

Leersore

¹⁹ Yaa da Priska kan Akilas kɪ m, yaa da Onezifɔɔr har gɔɔɔ m sɔ.

²⁰ Erastɪ gɔɔta Korentɪ kɔ ɔ. Trofim yaaba ze, mɔɔ n a tɔ Mile kɔ ɔ.

²¹ I tɔ ɔ ɪ bɔr, kɔ nyɛem dɔmɪm n bɔkare an a ku. Ebulus kan Pudens kɪ, Linus kɪ, Klodɪya kan danyɪnɔ kɔ ŋ nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ k'ɪ yaa dare ɪ m.

²² Bɪ, kɔ Zuuba n bɪr kan ɪ kɪ. Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba TIITI ma

Ci kɔ Pol a ba Tiiti ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Tiiti ma, Tiiti zi bi grɛkku m. Pol karɔndanyɪ m an zi ba kan Pol ki lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. (Galasii zanno 2.1-3) Nyɪnta Tiiti ɔ Kreti kɔ ɔ, an n'a dam sɪrakarezanno wɔɔ han, bi ma bi, Pol ɪ lɔnnɔɔɔ ɔ, an a to b'ɔ an ci bi ba.

Ci bi k'a a ba bi, a hi a ɔ, k'a wosogɔɔɔlɛezanno mɪsɪrbaa k'an lɔnlɔ tɔ da Tiiti nɔ ɔ. K'a dɔndɔ ka sɪrakarezanno wɔɔ ɔ, an lɛ da bi, gɔɔɔgusinno wɔɔ kan lanno pooro wɔɔ ki, nyukumbonno wɔɔ ki, lɔnnɔ wɔɔ ki. K'a mɪsɪrbaa kɔ η y'a ga m, ηn'a ba an Woso nɔ yi bi tɔ da η nɔ ɔ. Kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ a nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Tiiti m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol, Woso zibəənyɪ m mɔɔ m, Yeezuu Krista zibəəzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ n sɪra ka, ηnɪ sɪra dɔ, an a ga mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi m,

² kɔ η nɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi ta a heer lɛ. Woso ɪ mɪsɪrbaa bi do ler bɔ wɔɔ m, bi ma bi, durnya ba ɔ y. Bi, Woso bir ηɔaar bare y.

³ Dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku bi, a mɪsɪrbaa bi do hɪnka, lemim k'a ka kɔ gɔɔɔ n a pa da bi m. Woso mɪηηa, k'an wɔɔ bɔmbɔrezaa bi, a lɛ ka mɔɔ ɔ, an lemim bi do da mɔɔ wɔ ɔ, kɔ m a pa da.

⁴ Tiiti, ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbi ma, mɔɔ nyɪ paan... n'ɪbi m, sɪrakare deem kɔ wɔɔ m ta m bi nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zi Woso kan wɔɔ bɔmbɔrezaa Krista Yeezuu ki n barka, kan laafɪ ki ka ɪ ɔ.

Zibəə kɔ Pol Tiiti da a bare ɔ

Kreti kɔ ɔ

⁵ ɪbi to mɔɔ ɔ Kreti kɔ ɔ b'ɔ, k'ɪ gɔɔta ɪ hɔ k'a n bankare yi cɪna bi banka, k'ɪ gɔɔɔ nyɔkɔ ɔ, ɪ η ba kristagɔɔɔ lɛezanno Kreti kɔnɔ rɔ wɔɔ biyəə nɔ ɔ, amba hɔ kɔ mɔɔ hi ɪbi m bi m.

⁶ K'ɪ ɔ k'ɪ lɛezaa bɔ ɔ, a a ga m, an yi gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a lɔ m bir deem, a nyɪnɔ m sɪrakarezanno, η bir mɪsɪrbaa bɔnyaa bare y, balesire zanno bɛɛ nɪ η mɪ sɔ y.

⁷ Bala, kristagɔɔɔ lɛezaa bi, wosogɔɔɔ nyasonzaa m, bi minto bi, a a ga m, k'an bir gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a n a ga m, an yi mɪηηabusurezaa, nɔmaazaa, gɛɛ bɛɛmirezaa waasi y, a n a ga m, an yi wɔkaarezaa nyaa bɪnce ɔ, gɛɛ zambɔ hɔ kamazaa y.

⁸ A a ga m, an bir saanɔɔ sim a har ɔ mɪηηa, an bir zi mɪηηabare ηɔare, an bir hɔɔndamimmazaa, an bir gɔaa tɪrga, gɔaa k'a nɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi bam, bɔraamazaa.

⁹ A a ga m, k'an jum kɔɔkɔɔ Woso lemim paan... kɔ η y'a dɪndam bi nɔ ɔ. Ncɪnaas bi, a y'a dam ma, an gɔɔɔ dɔndɔ sɪra hɔdɪndare bi nɔ ɔ, an bɪsɪkɛnno da jum ɔ.

Nɔaarhɔdɪndarezanno mim

¹⁰ Gɔɔɔ wɔɔ nyɔkɔ ɔ amba wɔɔ hi bi m, bala, gɔɔɔ ta ɔ gɔta, an lɛ da bi, zɪfɔrɔ kɔ η gasɔ banηɔ ɔ rɔ wɔɔ barla, η bir yem k'a zu sɪra ɔ y. Nɪ nɪ bra bɪmbam gɔɔɔ m meerbaa yaarsɪrɔ m.

¹¹ A ka kɔ η n'a meerbaarɔ wɔɔ bare to, bala, η yɪ hadrɔ ɔɔsɪnnɔ ɔɔɔɔ zaar bam, ηn'i hɔ k'a n a ga m dɪndam ɔɔɔɔ m k'a hɔ yɪ, zambɔ hɔ yɪrɛ m.

¹² Kretɪ zannɔ wɔɔ mɪηηɔɔ ɔɔaa deem, kɔ η nɪ dɪgam ma a lesɪnnɪsorazaa nyɪnta an a hɪ, a ɔ:

«Kretɪ zannɔ wɔɔ,
ηɔaarzannɔ m tee...,
poohɔɔ nɪ η mɪ,
yakozannɔ nɪ η mɪ,
η n hɔ vanta dɔ
kɔ hɔbɪrɛ bɛɛ y.»

¹³ Hɔ kɔ ɔɔaa b'a hɪ naa, sɪra m, naa mɪnto bɪ, hɔɛn si η ma paan..., kɔ η sɪrakarɛ n yɪ mɪηηa.

¹⁴ Kɔ η nɪ zɪfɔrɔ hɔdɪndarɛ k'i ɔ noondarɛ m bɪ to, η bɪ zu lɛrɔ kɔ ɔɔɔɔ kɔ η sɪra to rɔ wɔɔ a cɪnta rɔ wɔɔ ɔ y.

¹⁵ Kɔ ɔɔaa heer hu ta ɔ, hɔ haay hu ta ɔ sɔ kan kɪ. Bɪ kɔ ɔɔɔɔ kɔ dintinzannɔ m, η bɪr sɪra kam nɔ wɔɔ nɪ, dintim m hɔ haay m kan η kɪ. Bala, η hɔɔndarɛrɔ bɔnyaa, kɔ η y'a bɔnyaa bam sɔ, nyannɪ ba η nɪ y.

¹⁶ N y'a hɪrɛ η ɔ, a Woso dɔ, bɪ η zibɛə bɔnyaarɔ wɔɔ y'a hɪnkarɛ η ɔ, η n Woso dɔ y. Hɔɔ bɔnyaarɔ nɪ η mɪ Woso mɪm ɔ, bayerezannɔ m, η b'a dam zi mɪηηa sɪ bare ma y.

2

Wosozuurezannɔ mɪsɪrbaa

¹ K'ɪbɪ nɪ, hɔɔ kɔ η y'a ga kɔ ɔ kan hɔdɪndarɛ k'an sɪra bɪ kɪ dɪnda ɔɔɔɔ m.

² A hɪ ɔɔɔɔ gusɪnnɔ wɔɔ m ɪ ɔ, ηn'a da a mɪηηɔɔ ma, ηnɪ bɪr daɔrɛ m, ηnɪ bɪr a hɔɔn dam mɪm ma mɪηηa, ηnɪ bɪr sɪrakarɛ m paan..., ηnɪ bɪr ηɔarɛ denter m, ηnɪ bɪr a tɔntɔη ɔ tee....

³ A hɪ lannɔ gusɪnnɔ wɔɔ m sɔ ɪ ɔ, ηnɪ bɪr mɪsɪrbaa mɪηηa k'a Woso nɔ yɪ bam, η bɪ yɪ ɔɔɔɔ tɔzarlezannɔ y, η bɪ yɪ bɛɛmirewaasɪzannɔ y, ηnɪ zi mɪηηa bare dɪnda ɔɔɔɔ m.

⁴ N n'a ba nɔnnaaɔ, kɔ lannɔ pooro wɔɔ n hɔɔntaɔrɛ dɪnda a zɪno kan a nyɪnɔ kɪ ηɔarɛ mɪnto,

⁵ kɔ η nɪ bɪr hɔɔndamimmazannɔ, ηnɪ bɪr mɪsɪrbaa zore bare, ηnɪ bɪr nyasɔrɛ a jɛɛr m mɪηηa, ηnɪ bɪr nyɪntabaa m, ηnɪ bɪr yɛrɛ a zɪno lɛ ma, kɔ ɔɔsɪ bɪ Woso lemim bɪ sɔnsɔ wɔ y.

⁶ Nyukumbonno wɔɔ dɔndɔ maam sɔ ɪ ɔ, ηnɪ bɪr a hɔɔn dam mɪm ma mɪηηa hɔ haay nɔ ɔ.

⁷ A ka k'ɪ mɪηηa n yɪ makra mɪηηa, zi mɪηηa bare nɔ ɔ, hɔ dɪnda ɔɔɔɔ m sɪra m kan ɪ heer kɪ haay, a ka k'ɪ hɔdɪndarɛ nɔ ɔ, kɔ n n'ɪ gore da ɔ.

⁸ A ka k'ɪ meerbaa n bɪr mɪηηa, kɔ ɔɔaa bɪ hɔsɪ yɪ k'a hɪ ɪ ma y, kɔ wɔɔ jɪnnɔ wɔɔ b'a da ma, ηnɪ hɔ bɔnyaa hɪ wɔɔ ma y, kɔ η nɪ nyannɪ bɪ.

⁹ Lɔnnɔ wɔɔ dɔndɔ ɪ ɔ, ηnɪ yɛ a sɔɔrezannɔ wɔɔ ma hɔ haay nɔ ɔ, η n'a ka ma k'a η heer nyɔɔ, η bɪ bɪsɪ ka η ma y.

¹⁰ N bɪ hɔsɪ kɔna y, ηnɪ bɪr a mɪηηa bam tee..., kɔ η n'a dɔ η ɔ, a ɪ sɪra bam. Nɔnnaaɔ bɪ, Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrezaa m bɪ, hɔ kɔ n n'a dɪndam bɪ daɔrɛ yɪm hɔ haay nɔ ɔ.

¹¹ Bala, Woso a barka hɪnka ɔɔaa haay bɔmbɔrɛ tɔ ma.

¹² Woso barka bɪ n'a ηɔam bɪ, kɔ wɔɔ n'ɔ bɔ mɪsɪrbaa bɔnyaa haay ɔ, kan durnya naa dɔ lɛtaamarɔ haay kɪ ɔ. K'ɔ ɔ da ma, ɔ her-her mɪsɪrbaa naa ba mɪηηanyasɔrɛ nɔ ɔ, kan tɪrgabaa kɪ, Woso hɔɔnhɔ mɪsɪrbaa kɪ nɔ ɔ.

¹³ U bir ɔ mɪsɪrbaa bare nɔɪnaaɔ, ɔ bir dɔm dɔmum nyɪnta kɔ wɔɔ ta ɔ heer lɛ, wɔɔ bumbɔrezaa Yeezuu Krista lɛbɔɔrɛ n n'a hunkaŋ ɔ bɪ ma, a m wɔɔ Woso a m gɔta.

¹⁴ A a mɪŋŋa ka zɛ ma wɔɔ tɔ ma, k'a a da ma, a wɔɔ bumbɔ mimbɔnyaa haay nɔ ɔ, k'awɔɔ hu bɔ, awɔɔ ba a mɪŋŋa dogɔɔɔ, k'ɔ bir zibɛəro mɪŋŋɔɔ bare ŋɔam tee....

¹⁵ Naa haay dɪnda, ɪ gɔɔɔ wɔɔ heer yo, ɪ ŋ bɔzaa ɔ lɛ kɔ Woso a ka ɪbu ɔ bɪ m. ɪ b'a to kɔ gɔɔɔ n'ɪ gore bɔ ɔ y.

3

Sɪrakarezannɔ mɪsɪrbaa

¹ A hɪ sɪrakarezannɔ wɔɔ m haay, ɪ ɔ, ŋnɪ yɛ kɔ lɛzannɔ haay ma, ŋnɪ ŋ lɛ si, ŋnɪ bɪr zibɛəro mɪŋŋɔɔ do haay bare ŋɔarɛ.

² Ŋ bɪ gɔɔɔ sɔnsɔ wɔ y, ŋ bɪ nyaa ba y, ŋnɪ bɪr mɪŋŋabaa bam, ŋnɪ bɪr nyɪnta kan gɔɔɔ haay kɪ.

³ Bala, wɔɔ nyɪnta biisi sɔ, ɔ n nɪ hɔɔnwar zi bam, ɔ m bayerezannɔ, ɔ nyaam, mɛsim letaamarɔ do haay kan a hɔɔnhɔrɔ kɪ n'a sɔ wɔɔ ɔ, ɔ n nɪ bɔnyaabaa bam, ɔ n n'ɔ kam ma k'ɔ yɪ am gɔɔɔ vantɔɔ m, ɔ a ka gɔɔɔ m sɔ ɔ m, ɔ sɔ kɔ m.

⁴ Bɪ, Woso wɔɔ bumbɔrezaa bɪ, k'a b'a mɪŋŋabaa kan a ŋɔarɛ k'an ta m gɔɔɔ haay tɔ ma bɪ hunka bɪ,

⁵ a wɔɔ bumbɔ vam, a n wɔɔ bumbɔ zibɛə tɪrga kɔ wɔɔ ba bare m tɔ ma y, wɔɔ bumbɔ a ɔ, k'awɔɔ cicir zɛ bɪ tɔ ma. Wɔɔ bumbɔ a ɔ, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sɔrgɔ, *Sent-ɛspri n yɪrɛ daa ka wɔɔ ɔ, an mɪsɪrbaa daa ka wɔɔ ɔ.

⁶ Bala, Woso a ka Sent-ɛspri n zer wɔɔ ra gɔta wɔɔ bumbɔrezaa Yeezuu Krista tɔ ma.

⁷ A ba a ɔ nɔɪnaaɔ, k'awɔɔ ba tɪrga a mɪm ɔ, a barka tɔ ma, kɔ wɔɔ n yɪ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ hɔjɪrlezannɔ, wɔɔ taaheerle bɪ m bɪ sɔ.

⁸ Meerbaa kɔ mɔɔ ba naa, sɪra m, mɔɔ lɛ taa k'ɪbu m bɪr a hum paan..., ɪ bɪr som la, kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Woso ɔ rɔ wɔɔ n bɪr a tɔntɔŋ ɔ ŋnɪ bɪr lɛɛ, kan zibɛəro mɪŋŋɔɔ bare kɪ tee.... Zi mɪŋŋa bare bɪ, hɔ mɪŋŋa m, a y'a dam gɔɔɔ han sɔ.

⁹ Bɪ, ɪ bɪ yɛ bɪsɪkare yaarsɪrɔ ma y, yaabɔɔ tɔrɔ gaandarɛrɔ sɔɔrarɔ ma y, Moyiisi lɛrɔ nyaabare kan ŋ bakɔmarɛ rɔ wɔɔ kɪ y, ŋ nyɔɔɔɔ ba ɔ, bɪ ŋ bɪr a dam gɔaa han sɔ y.

¹⁰ Kɔ gɔaa ɪ gɔɔɔ gungɔ kɔ ma zi bam, k'ɪ hɛən si ma, k'a gɔɔta an nɪ tam lɛɛ, k'ɪ ɪ ya ɪ hɛən si ma, k'a a gu an nɪ tam lɛɛ k'ɪ bɔ ɪ zi.

¹¹ ɪbu dɔ ɪ ɔ, gɔɔɔ nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ, ŋ zaa tɪrga bɪ to, ŋ mimbɔnyaarɔ wɔɔ nɪ ŋ nyaanle hunkarɛ.

Leersore meerbaaro

¹² Mɔɔ Artemas gɛɛ Tisikkɪ nyɔɔrɛ ɪbu zi. K'a bɪ lee ku, k'ɪ tɔ ɔ ɪ bɔr Nikopolis ɔ mɔɔ zi. Bala, kɔ bɪ do mɔɔ hɔɔn bɔ ɔ, kɔ m nyɪnta ɔ nyɛɛm dɔmum ɔ.

¹³ ɪ tɔ ɔ, k'ɪ ɪ da lɛrɔ karɪnsaamba Zenas han, kan Apolɔs kɪ, kɔ hɔsɪ bɪ jɪra ŋ ma, ŋ zaakɔrɛ bɪ dɔmum ɔ y.

¹⁴ Wɔɔ gɔɔɔ wɔɔ a ga m sɔ, ŋnɪ bɪr a kam ma k'a bɪr lɛɛ kan zibɛəro mɪŋŋɔɔ bare dɪndare kɪ, kɔ ŋ n'a da ma, ŋn'a da gɔɔɔ kɔ hɔ jɪra ŋ ma rɔ wɔɔ han. Nɔɪnaaɔ bɪ, ŋ bɪ mɪsɪrbaa k'a nyɔɔɔɔ ba ɔ bare y.

¹⁵ Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ kan mɔɔ kɪ haay rɔ wɔɔ ɪ yaa dare ɪ m. Yaa da gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ wɔɔ ŋɔam sɪrakarɛ nɔ ɔ rɔ wɔɔ m. Bɪ, Kɔ Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba FILEMON ma

Ci kɔ Pol a ba Filemon ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, a ba a ɔ Filemon ma, gɔaa wɪsɪ m, an nɪ Kolɔɔsɪ kɔ ɔ, kristagɔɔɔ sokɔma barla. Pol ɪ Woso lemim dɪnda m an a ba kristagɔaa.

Filemon nyɪnta lɔ m, a tɔ m Onezim, an b'a si, an ta Rɔm ɔ, an Pol zɛ ɔ b'ɔ, an a ba sɪrakarezaa. A m naa, bi n ci bi ba Filemon ma, k'a Onezim da m zaa ra, k'an a si nɔare nɔ ɔ.

Bala, Krista zuure nɔ ɔ, k'ɪ lɔ gɛɛ soamɪnɪnɔzaa, mim bɛɛ y, ɔ hɔdeem Krista tɔ ma. Pol n hɔsɪ yɛ Filemon han paɪnɔ nɪ y. A dɔndɔ a ɔ, k'an a hɔɔn da hɔdɪndare k'a a yɪ a sɪrakare nɔ ɔ bi ma, an a sa an zi ba m Onezim mim bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Filemon m kan a dɔrɛrɔ kɪ m

¹ Mɔɔ mɪnɪnɔ Pol, mɔɔ kɔ m nɪ lɔnnɔɔɔ ɔ Krista Yeezuu tɔ ma, mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote kɪ m nɪ ci bi bam. A ba wɔɔ nawɔre ɪbu ma, Filemon, wɔɔ gɔaasɪba n'ɪbu m, wɔɔ zibɛɛkɔɔn n'ɪbu m sɔ.

² A ba wɔɔ nawɔm kristagɔɔɔ sokɔma k'a n'a som kɔ ma ɪbu har ɔ bi ma sɔ, kan wɔɔ danlɔ Apɪya kɪ ma, kan lemim nyɪnta zoobarekɔɔn Arsip kɪ ma sɔ.

³ Bi kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafɪ kɪ ka a ɔ.

Filemon sɪrakare kan a nɔare kɪ mim

⁴ Filemon, kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m, bi mɔɔ ɪbu tɔ da m nɔ ɔ, m n'a barka dam tee... ɪbu tɔ ma.

⁵ Bala, mɔɔ ɪ nɔare k'ɪbu n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim mam, kan sɪrakare k'ɪbu n ta m Zuuba Yeezuu nɔ ɔ bi mim kɪ.

⁶ A yɛ mɔɔ nawɔm Woso han, k'ɪbu sɪrakare k'awɔɔ zɛ kɔ ra kan ɪbu kɪ bi n zi ba, an hɔ mɪnɪnɔ haay kɔ wɔɔ n'ɔ dam ma ɔ a ba Krista zibɛɛ tɔ ma bi hɪnka.

⁷ M danyɪ, zi k'ɪbu ba ɪ nɔare bi tɔ ma bi, a mɔɔ heer nyɔɔ gɔta, an mɔɔ heer wɔta, bala, ɪbu wosogɔɔɔ wɔɔ heer ba kookoo.

Pol y'a yɛm kɔ Filemon n Onezim si

⁸ Naa mɪnto nɪ, kɔ mɔɔ bi tɔ m nɪ lɛ m Krista tɔ ma, kɔ m lɛ ka ɪ ɔ, k'ɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa ɪbu gɔr zi bi ba bi,

⁹ kɔ mɔɔ hɔ bi do yɛ ɪbu han nɔare tɔ ma, a jura mɔɔ m lɛ kɔ mɔɔ n'a kare ɪbu ɔ bi m. ɪn... mɔɔ mɪnɪnɔ m Pol, gɔaa gusire m mɔɔ m, m nɪ lɔnnɔɔɔ ɔ kɛɛɛ, Krista Yeezuu tɔ ma.

¹⁰ M wɔ mɔɔ n'a zɪnzere ɪbu m, Onezim tɔ ma, a a ba mɔɔ nyɪnnɪ sɪrakare nɔ ɔ lɔnnɔɔɔ ɔ naa ɔ.

¹¹ Biisi bi a zibɛɛ ba ɪbu ma y, bi kɛɛɛ naa, a zibɛɛ ta ɪbu ma, a zibɛɛ n ta mɔɔ ma sɔ.

¹² A da mɔɔ nawɔre ɪbu m zaa ra, a mɪnɪnɔ a ba hɔdeem kan mɔɔ kɪ kɛɛɛ.

¹³ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, mɔɔ nɔa k'an gɔɔta kan mɔɔ kɪ naa ɔ, k'an bɪr mɔɔ ziro bam ɪbu bɪnce ɔ, lɔnnɔɔɔ kɔ mɔɔ n ta ɔ lemim nyɪnta bi tɔ ma naa nɔ ɔ.

¹⁴ Bi, mɔɔ n a nɔa kɔ m hɔsɪ ba k'ɪbu n zaa ka y. Mɔɔ lɛ baa k'ɪbu n zi mɪnɪnɔ ba mɔɔ m paɪnɔ nɪ y, mɔɔ lɛ n taa k'ɪbu n a ba ɪ hɔɔnhɔ ma.

¹⁵ A a da ma Onezim bi, a gɔ a ɔ ɪbu ma dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'an b'a bɔ an bi gɔɔta kan ɪ kɪ dɔmɪm haay nɔ ɔ.

¹⁶ Dɔtaa naa, lo beɛ m bala do y, a le da lo m gɔta keɛɛɛ, a ba a ɔ woɔ danyi woɔ n'a nɔam kari paan.... Mɔɔ y'a nɔam gɔta paan..., bi ubu i ga m i nɔa an le da, bala, gɔaa m, bi woɔ danyi m so Krista no ɔ.

¹⁷ K'ubu i digam mɔɔ ma i danyi, k'a maam k'i si, amba ubu ni mɔɔ sim bi m.

¹⁸ Bi, k'a kɔro ma kan i ki, gee ubu zim an ta m, k'i ba mɔɔ muɔɔa mim.

¹⁹ Mɔɔ muɔɔa Pol ni gɔrsira naa do bam: «K'a zim bi wuti karo, mɔɔ n n'a kare,» bi pakra beɛ m ko m a hi i m so m ɔ, mɔɔ zim ta ubu ra y, ubu muɔɔa musirbaa bi m.

²⁰ In... m danyi, m wo mɔɔ n'a zinzeɛ i m, naa ba m m denter Zuuba to ma. Mɔɔ heer ba kookoo Krista nɔare bi to ma.

²¹ Ci bi ko mɔɔ n'a bare ubu ma naa, a do mɔɔ ɔ paan... m ɔ, ubu ho ko mɔɔ n'a yem bi bam, bi mɔɔ do so m ɔ, ubu y'a bare an cem ho ko mɔɔ n'a yem bi han.

²² Ko m a ye i han leem k'i ce banka i cinta m m, bala, mɔɔ y'a gungam muɔɔa awɔɔ yaadarero woɔ to ma, m ɔ, n wo daam mɔɔ ma zoɔ mɔɔ n bur awɔɔ zi b'ɔ.

Leersore yaadare

²³ Epafraas i yaa dare a m, a du n y'a ɔ lonnoce ɔ naa ɔ kan mɔɔ ki Krista Yeezuu to ma.

²⁴ Mɔɔ zibækoonro, Marki kan Aristarki ki, Demas ki, Likki ki i yaa dare a m so.

²⁵ Bi ko Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan a ki.

Ci kɔ n y'a ba EBREE GUɔɔ ma

Ci kɔ n y'a ba Ebree guɔɔ ma bi

gasuure

Wɔɔ n guaa k'a ci bi ba bi dɔ y. Bi guaa m, an guaaɓababaa gusire ci bi dɔ miɲɲa. A a da ma ci bi ba k'a ɔ bi, Rɔm zanno n Zerizalem Wosoce bi zɔ y, bala n guɔta n ni manni bam Wosoce b'ɔ.

A ba a ɔ kristagɔɔɔ kɔ zuɓɔ m, ɲn'i fir yim sirakare bi tɔ ma rɔ wɔɔ ma. Brɔɔ nyinta ɲn'a heer zaar bam, noom n'a ɲɔam k'a a bɔ sirakare ɔ. A n bi, an a hi ɲ ni a ɔ, kɔ ɲ y'a bɔ Krista ɔ nyaanle zaa ɲn'a sam. A m naa, an ni Yeezuu gutabaa kan a zibəə gutabaa ki mim dundare ɲ ni, kɔ nka m Yeezuu kɔ ɲ n'a dɔ paan..., an ni hɔɔndare ɲ ni sɔ kɔ ɲ sirakare n yaa ka.

Ci bi nɔ ɔ bi, a y'a hinkare ɲ ni a ɔ, guaaɓababaa gusire bi yaadare zaarɔ wɔɔ haay kan a manɓare zibəə bi ki haay bi, Yeezuu mim ɲn'a dɔndam kɔ bi n tolle ba an bɔr. Bala, Yeezuu Woso a bɔ ɔ k'an yi guaaɓababaa daa bi zekɔrazaa, bi guaaɓababaa naa do ɪ le da haay, bala, Yeezuu ga an a miɲɲa ka Woso ɔ, a m manni k'an miɲɲa an le da haay m. A tɔ ma guaa haay a da ma an a zɔ Woso ma, an yi Woso soore hɔ.

Kɔ Krista doguɔɔ kaanm m bi, pakra m sɔ kɔ wɔɔ n ye fir ma a tɔ ma.

Woso meer ba kan wɔɔ ki a Nyi bi le m

¹ Biisi bi, Woso meer ba kan wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ ki a lesinnisɔrazanno le m, gallem hɔka, zaa y'a hɔnhɔ m.

² Bi, keere naa, je dɔmum kɔ wɔɔ n ta ɔ naa ma bi, Woso meer ba kan wɔɔ ki a nyi bi le m. A Nyi bi tɔ ma y'a ka an durnya bi da, a Nyi bi bɔ a ɔ sɔ k'an a so hɔ haay ɔ.

³ Nyi bi ni Woso miɲɲa leɓɔre hinkam, kɔ Woso lɔnlɔ bi, a miɲɲa maam, an n'a kam durnya bi ni guɔtare a bince ɔ, a le meerbaa paɲɲa m. K'a guɔɔ mimbɔnyaarɔ gu ɲ ma zi ba an a nya bi, a a hɔr an aa nyinta Woso k'a ni cirbəə m bi bisi ra arzana ɔ.

⁴ Woso Nyi bi tɔ bi le da maleekarɔ wɔɔ tɔ m soyy.... Naa n'a hinkam wɔɔ m, ɔ a dɔ ɔ ɔ, a le da maleekarɔ wɔɔ m gɔta maam-maam.

Woso Nyi bi le da maleekarɔ m

⁵ Woso n meer ba kan maleeka ki cɔna, a ɔ:

Ibu m mɔɔ Nyi,

an a sa her ma,

mɔɔ n'ibu Zi y.

A n a hi maleeka ma sɔ cɔna, a ɔ:

Mɔɔ yire a Zi,

an yi mɔɔ Nyi y.

⁶ Bi, Woso k'a bɔr k'a Nyi leekarezaa bi nyɔɔ durnya ɔ bi, a a hi, a ɔ:

Bi kɔ Woso maleekarɔ haay

n kukurə ze a taa.

⁷ Hɔ kɔ Woso a hi maleekarɔ mim nɔ ɔ bi ba n ni:

Maleekarɔ wɔɔ, ɲ ba a ɔ,

ɪ ɔ hɔher ni ɲ mi,

a zibəənyɔnɔ m,

am se nɛɛnɔ m.

⁸ Bi meerbaa k'a a ba a Nyi bi mim nɔ ɔ bi ba n ni, a ɔ:

Ibu m Woso,
 i cirbæe nyare ba o y.
 I so ibu nawore
 i cirbæe ko b'u turgabaa no o.
 9 Ibu ho k'an turga nya,
 i n'i som ho bonyaa m.
 Bi y'a ka, Woso,
 i Woso bi n'i bo o,
 an heernyoo nyoo to i mim o.
 A ibu nya an cem i muno woo han,
 bi to ma m an i bo o.
 10 A a ya, an a hi so, a o:
 Zuuba, durnya sihiida o bi,
 ibu i tara bure da,
 bi, brama k'an ta o naa,
 ibu wo zibæe m.
 11 Broo cenim,
 b'ibu gootam tee....
 Brama kan tara bi ki zarm
 am huu ho bi m,
 12 ibu yi η hunjum
 am huu ho bi m,
 denter m, ibu yi η lorm
 am huuro m.
 Bi, ibu bir i lørle y,
 ibu cenle ba o y.
 13 Woso n a hi maleeka m cuna, amba a a hi a Nyi bi m, a o:
 Bor i nyinta moo bisi ra,
 ko m a ka k'i jinnoo n bi nyinta i taa y.
 14 Maleekaroo woo, nyiro m, ηn'i Woso zi bam, Woso n η nyoo ko η ni bi ziro ba ηn'a
 da guoo ko η ni zem bi bombore hojirle yi ro woo han.

2

Bombore ko n n'a pa dam woo m bi gore ta o

1 K'a a yo Woso n meer ba kan woo ki a Nyi bi le m bi, o ho k'a hi woo m bi nyaso
 koo koo guta, ko n bæe m, woo nyaanum.
 2 Lemim ko maleekaroo nyinta ηni b'a pa da bi, a a zi ba fasti, guoo ko η n ye ma y,
 ηni bisi ka ma ro woo, broo a bisi bi kare fir yi amba a a ga m bi m.
 3 Bi, woo so, ko woo n nyaso bombore guta maam-maam naa do ni, Woso woo dudo
 kam so, woo bi bom le ni y. Zuuba miηηa i lee ka an bombore bi pa da, bi je o, guoo
 ko η y'a ma ro woo n a miηηabaa k'an ta o hinka woo m.
 4 Woso miηηa ni η kaseti bi kare gore da o, hoserlo panηazanno bare no o, kan
 makra do y'a honho ki m. A *Sent-εspri ganworero jir amba a le n taa bi m.

Yeezoo m guoo bomborezaa

5 Durnya daa ko woo n'a mim dindam bi, maleekaroo bæe Woso η da o, ko η n'a so
 o y, a Nyi b'a da o.
 6 Bi, Wosoci bi lee niηηe o, n y'a hi, n o:
 Woso ra, bo m guaa m,
 ibu n'i hoon dam ma?
 Guaa nyoodo n bo m,
 ibu n ni nyasom ni?

⁷ Ƴbú ka an nı maleekaró taa
 dómum poore nó Ƴ,
 ı bókare ı b'a gore da Ƴ,
 ı leboore ka Ƴ gúta.

⁸ Ƴbú ka an a so hó haay Ƴ,
 an nı hó haay burə Ƴ.

Kú n y'a hí, n Ƴ: <Woso a ka gúaa nı hó haay burə Ƴ bí, naa k'a hí, a Ƴ, a y'a so hó
 haay Ƴ, hósi n gúota k'a bée y'a so Ƴ y.> A n bókare, dútaa naa, dígare nó Ƴ, gúaa bée
 y'a so hó haay Ƴ y.

⁹ Bí hó kú wóó n'a yım bí n naa do: Woso a ka Yeezuu n a ba poore maleekaró taa
 dómum poore nó Ƴ, k'an bír yıre ı Ƴ, Woso barka bí tó ma, a ga gúúú haay minto. Bí
 wóó y'a yım kéere an nı leboore kan daure gúta kí m, fir k'a yı a ze bí nó Ƴ bí tó ma.

¹⁰ Woso ı hó haay da, ɛn'a bunceró Ƴ, a a ɛsa kú gúúú gúta n yı a nyıno, ɛni nyınta
 a leboore nó Ƴ. A ga a Ƴ m denter, k'an a ka kú Yeezuu n fir yı, k'an wó Ƴ an yı gúúú
 bomborezaa k'a a ga m. Bala, Yeezuu nı kare ɛ lé kú ɛ nı bombore bí yı.

¹¹ Yeezuu nı gúúú mimbonyaaró gúre ɛ ma, a mıɛɛa kan gúúú k'a nı ɛ
 mimbonyaaró gúre ɛ ma ró wóó kí, ɛ Zı deem. Bí y'a ka, Yeezuu nı ɛ birle a danyıno
 b'a nyannı ba nı y.

¹² A a hí denter, a Ƴ:
 Woso ra, móó y'ı mim dúndare
 m danyıno m,
 m m lé bó ı Ƴ,
 sokomagúúú haay léé.

¹³ A a hí só, a Ƴ:
 Móó yom Woso ma.
 A n a ya, an a hí só, a Ƴ:
 Móó ba n nı kan nyıno
 kú Woso ɛ ka móó Ƴ ró wóó kí.

¹⁴ Nyıno k'a n'a hire ɛ ma ró wóó, gúúú m, ɛni yı mesim kan ma kí nó Ƴ, Woso Nyı
 bí mıɛɛa a ba am ɛ hó bí m an nyınta gúaa só am ɛ hó bí m. A ba a Ƴ, ncınaaƳ, k'a
 Sotaana zaar ba, bí k'a a so ze paɛɛa Ƴ bí tó ma.

¹⁵ K'a a da ma, a gúúú kú lónno nı ɛ mı, nyı kú ɛ n'a bam ze m a mısrbaa tekka ma
 ró wóó yó.

¹⁶ Bala, Yeezuu bí, maleekaró bée an n'a dare ɛ han y, Abraham nyıno wóó an n'a
 dare ɛ han.

¹⁷ Bí y'a ka, an yı pakra k'an a ba am a danyıno wóó m hó haay nó Ƴ, k'a wó Ƴ, a yı
 ɛ mannıber jıtaare kú taalerazaa m, a m cicirzezezaa, a zıbəə bí nó Ƴ Woso léé. K'a
 gúúú mimbonyaaró sugur yı, a ka ɛ Ƴ.

¹⁸ Bí, kéere naa, a a da ma an a da gúúú kú ɛ nı makra léé ró wóó han, bala, a mıɛɛa
 makra yı, an fir yı.

3

Yeezuu lé da Moyiisi ra

¹ Naa tó ma bí, m danyıno wosogúúú, Woso y'awóó bír só k'awóó n yı a gúúú. K'a
 a hóon da Yeezuu ma mıɛɛa, bala, Woso y'a nyóó k'an bí yı sırakare kú wóó n'a pa
 dam bí mannıber jıtaare.

² Sıra m, Yeezuu zı kú Woso a bó Ƴ k'an a ba bí ba taalera nó Ƴ, amba Moyiisi nyınta
 an a ba bí m, n n a da Wosoci Ƴ, n Ƴ: «Moyiisi yı taalerazaa zıbəə kú Woso a ka Ƴ
 haay a gúúú wóó barla bí nó Ƴ.»

³ Góóó k'a cɛ dɔ b'i daure yim an le da cɛ bi munja m. Ncunaas bi, Yeezuu a ga leboore guta m an le da Moyiisi leboore ra.

⁴ Cɛ k'an ta u haay, góóó yi η dɔ, an bokare, Woso i ho woo... da.

⁵ Kɔ Moyiisi ni, zibəənyi m, ta a u a le ra zi kɔ Woso a ka u haay a góóó wɔɔ barla bi nɔ u, a zibəə bi, ho kɔ Woso u k'a hi bi kaseti a a ka.

⁶ Bi, kɔ Krista ni, a m Woso Nyi an ni digare a Zi bi har bi nyasom ma, taalera nɔ u. A har bi, wɔɔ m, kɔ wɔɔ góóó sarakare nɔ u, u n'u heer nyoom ho kɔ wɔɔ ta u heer le bi nɔ u.

Woso hoonsire kare a góóó wɔɔ u

⁷ Naa to ma m, amba Sent-Ɛspri n'a hum bi, a u:

K'awɔɔ Woso leer ma her domum naa u,

⁸ a b'a gu ma, amba awɔɔ nyinta a bisi ka ma biisi bi ni y, amba hinni k'awɔɔ nyinta a makra ba poo u bi ni y.

⁹ Ncunaas m Woso n a hi, a u:

Poo u b'u bi, awɔɔ yaabɔɔ wɔɔ mɔɔ kɔ k'a diga ho kɔ mɔɔ n'a bam bi ma, bi, η ho kɔ mɔɔ ba bi yi, doora bam busi.

¹⁰ Naa y'a ka mɔɔ nɔ n ma u kan góóó noon duro ki, m a hi, m u:

A nyonnyoo η nawom a hoondare nɔ u tee...,

η n ho kɔ mɔɔ le n taa η gor zi bi ji dɔ y.

¹¹ Naa y'a ka mɔɔ nɔ n ma u, mɔɔ n m wer si, m u:

Ŋ bi hoonsire kɔ mɔɔ u kɔ m a ka η u bi yim fuga y.

¹² M danyino, k'a dundo a zi, k'awɔɔ gosi bi nyinta heer bonyaa m a n a gu sarakare ma, a n a bo Woso k'an misir b'u y.

¹³ Bi, an ta u bi, k'a bir kɔ heer yom domum biyəə, a b'a hi a u k'a dɔ booti ma y. K'a bir a bare ncunaas, kɔ gosi b'a munja to kɔ mimbonyaa n bra ba ni y.

¹⁴ Bala, Krista hojirlezanno n wɔɔ m, bi, kɔ wɔɔ góóó sira kɔ wɔɔ ka a sɔnɔda u bi m kookoo, an ta an a tekka ku.

¹⁵ Ho kɔ Wosoci bi n'a hum bi, mɔɔ m ya m ni som la:

K'awɔɔ Woso leer ma her,

a b'a gu ma, amba awɔɔ nyinta biisi a bisi ka ma, a a gu ma bi ni y.

¹⁶ Nkoo i Woso leer bi ma, ηni bokare ηn'a gu ma? Góóó kɔ Moyiisi η bo Ezipti u haay ro wɔɔ m.

¹⁷ Nkoo Woso nɔ ma u kan η ki doora bam busi bi? Góóó kɔ η mimbonyaa ba, ηni gunga poo u b'u ro wɔɔ m.

¹⁸ Woso k'a wer si, a u: «Ŋ bi hoonsire kɔ mɔɔ u kɔ m a ka η u bi yim bi.» Nkoo a a hi η ma? Góóó kɔ η bisi ka ma ro wɔɔ a a hi η ma.

¹⁹ Wɔɔ y'a yim so denter, kɔ η n sira ka bi y'a ka, η n a da ma, ηni hoonsire kɔ Woso u k'a ka η u bi yi y.

4

Hoonsire bi do ta u wɔɔ to ma

¹ Ncunaas bi, u nyi ba. Woso ler bo wɔɔ m, a u, wɔɔ u da ma u hoonsire k'a u k'a ka wɔɔ u bi yi. U dundo u zi munja, kɔ gosi bi nyinta wɔɔ barla an jura hoonsire bi do yire zi y.

² Bala, wɔɔ lemim nyinta bi ma, amba góóó kɔ η nyinta poo u b'u ηn'a ma biisi ro wɔɔ m. Ŋ lemim bi ma, b'a nyoodu n nyinta η ma y, bala, a ma kɔ η y'a u bi, η n a si kan sarakare ki y.

³ Wɔɔ, k'u sira ka ro wɔɔ, wɔɔ hoonsire bi do yi. Woso hoonsire bi do mim hi, a u: Mɔɔ m wer si m u,

η bi hoonsire ku mɔɔ ɔ ku m a ka η ɔ bi yim fuga y.

Meer naa do ba a ɔ, an bɔkare, a a zibəə bi nya laatɔ dɔmum k'a durnya da ɔ b'ɔ.

4 Bala, Wosoci bi lɛɛ niŋŋə ɔ, n dɔmum saanhuna hɔ bi mim hi, n ɔ: <Woso a zi haay ba, an hoon si dɔmum saanhuna hinni ɔ.>

5 Wɔɔ ɔ ya ɔ a yi, n a gɔrsira ba, n ɔ: <Ŋ bi hoonsire ku mɔɔ ɔ ku m a ka η ɔ bi yim fuga y.>

6 K'a maam, guoo gɔsɩnoo y'a dam ma ηn'a yi. A n bɔkare, guoo ku η lɛɛ ka ηni lemim nyinta bi ma rɔ wɔɔ, η n hoonsire bi yi y, ku η n ye ma bi tɔ ma.

7 Bi y'a ka, Woso n a ya, an dɔmum bɔ ɔ, n n'a birm, n ɔ: <Her>. Maasire k'a bi ba gɔta bi, a dɔmum bi do mim hi gɔta David lɛ m, Wosoci bi lɛɛ niŋŋə ku wɔɔ mim hi b'ɔ, a ɔ:

K'awɔɔ Woso leer ma her,
a b'a gu ma y.

8 Denter sɔ, ku yi a nawure i ɔ, Zoziye wɔ ɔ an hoonsire ka Israyel guoo wɔɔ ɔ, Woso bi bi tom k'a a ya, a dɔmum vanta mim hi y.

9 Ncɩnaas bi, hoonsire dɔmum ta ɔ Woso n a cɩnta a guoo wɔɔ hɔ, an bɔ ku ɔ kan dɔmum saanhuna hinni ku Woso hoonsire dɔmum m bi ki.

10 Bala, guaa k'a ni hoonsire ku Woso n'a kam bi yim bi, a zaa zibəə nya an ni hoon sim, amba Woso miŋŋa a zi ba, an a nya an hoon si bi m.

11 Ncɩnaas bi, ɔ ɔ tɔ ɔ, k'ɔ hoonsire bi do yi. U dundo ɔ zi ku wɔɔ gɔsi bi bisu ka Woso lɛ ma, an a do hoonsire bi yire ma, amba guoo ku η nyinta poo ɔ rɔ wɔɔ ni y.

12 Bala, Woso lemim bi mɩsir an ni paŋŋa m. A lɛ ta ɔ an cem heenm lehiyazaa han. A i gasom guaa ɔ an ni tam lɛɛ ku wɔɔ mɩsirbaa kan wɔɔ nyi ki ni ku zen ɔ b'ɔ, an ni tam lɛɛ ku wɔɔ yaarɔ kan a hɩno ki ni ku zen ɔ b'ɔ. A i guaa letaamarɔ kan a hɔɔndarɛrɔ ku η n'a heer ɔ ki dɔdɔ kam.

13 Hɔsi ba ɔ, an ni wɔŋ ɔ an a nyaakom da Woso lɛɛ y. Hɔ k'a ni durnya ɔ haay dɩgi, an garga ra, Woso mɩm ɔ. Bi, a miŋŋa, ɔ woo... n ni zem bi jum a taa, an wɔɔ lunlar mim ku wɔɔ ba haay ma.

Yeezuu m wɔɔ mannɩbər jitaare

k'a lɛ da haay

14 Naa tɔ ma bi, ɔ jum kɔkɔɔ sirakare ku wɔɔ n'a pa dam bi no ɔ. Bala, wɔɔ i mannɩbər jitaare k'a lɛ da haay m, an der an cem brama han, an wɔ ɔ an lee ku Woso miŋŋa zi, Woso Nyi, Yeezuu m.

15 Wɔɔ mannɩbər b'i kɔm wɔɔ ma, ɔ paŋŋawarɔ no ɔ. A miŋŋa makra yi mim haay no ɔ, amba wɔɔ ni makra yim bi m, b'a n a do mimbunya no ɔ fuga y.

16 Ncɩnaas bi, ɔ ɔ zɔ Woso ma a cirbəəduu bi jir ɔ heer koodə no ɔ, a miŋŋa n ta barka m an n'a kam. U ɔ zɔ ma, k'an ɔ cicir zɛ an barka ka wɔɔ ɔ k'ɔ daahan yi, daahan letaama dɔmum ɔ.

5

1 Ku wɔɔ dɩga a, wosocemannɩbər jitaare biyəə bi, Woso n'a bɔŋ ɔ guoo gaa ma, an n'a dare a zibəə ɔ guoo wɔɔ daahan tɔ ma. A zibəə bi, ganwɔrɛrɔ kan mannɩrɔ ki an ni η kam Woso ɔ, mimbunyaarɔ sugur yire tɔ ma.

2 K'a miŋŋa i paŋŋawar minno no ɔ bi, a a da ma, an guoo ku η n hɔsi do rɔ wɔɔ, kan guoo ku η ni kurɔm ma rɔ wɔɔ ki mim ji ma, an a da η han.

3 Ku paŋŋawarzaa n a miŋŋa m bi, pakra m k'an manni ba a miŋŋa mimbunyaarɔ tɔ ma sɔ, amba an n'a bam Israyel guoo wɔɔ tɔ ma bi m.

4 Gɔsi b'a dam ma an a miŋŋa gore da ɔ, an a ba mannɩbər jitaare a zim ni y. Woso miŋŋa ni guaa birm an n'a dam zibəə bi do ɔ, amba a a ba kan Aaron ki bi m.

5 Maam bi, Krista bɛɛ y'a miɲɲa gore da ɔ, k'a yi manɲɔbɔr jitaare y. Bi, Woso miɲɲa y'a hi, a ɔ:

Ibu m mɔɔ Nyi,
an a sa her ma bi,
mɔɔ n'ibu Zi.

6 Wosoci bi lɛɛ vanta ɔ, a a hi sɔ, a ɔ:

Ibu yim manɲɔbɔr dɔmim haay nɔ ɔ, amba Melkisedekki m.

7 Yeezuu k'a nyinta tara burɔ ɔ bi, a yaa da Woso m gɔta, an a wɔ zɪnzɛ m gɔta, an nyi ka kan zee gɔta ki. A n a ye Woso k'a a da ma an a yɔ zɛ wɔ ɔ bi han k'an a yɔ zɛ wɔ ɔ. Bi, Woso a yaa bi si, k'a ni yem Woso hɔɔnhɔ ma bi tɔ ma.

8 Baa kɔ Woso Nyi m bi, ye Woso hɔɔnhɔ ma bi dɔ a ɔ, a firyirɛrɔ haay nɔ ɔ.

9 Ncɪnaaɔ m, Woso a ka an yi amba a a ga m bi m fasti k'an yi bɔmbɔrezaa. Maam m, an a ba guɔɔ kɔ η ni yem ma rɔ wɔɔ bɔmbɔre k'a nyare ba ɔ zaa.

10 Bi Woso a hi sɔ, a ɔ, a m manɲɔbɔr jitaare amba Melkisedekki m.

K'a dundo a zi, k'a bi sirakare to y

11 Wɔɔ i hɔ m gɔta, k'ɔ a hi mim naa do nɔ ɔ, bi k'awɔɔ bir mim ji mam zɔɔ-zɔɔ bi, a ji dɪnda awɔɔ m wer ta ɔ.

12 A ga a ɔ m hɔɔ tee... k'awɔɔ n a ba karɪnsaambɔɔ, kan bi ki, awɔɔ gɔɔta an n'a ηɔam kɔ n n'a ya n ni Woso lemim bi minno k'awɔɔ ma a sirakare siɲɲida ɔ bi dɪnda a m. Kɔ hɔ m, k'awɔɔ i hɔbɪre gorezaa bɪm, bi ayy..., awɔɔ gɔɔta an n'a ηɔam kɔ n ni nyonhi ka a ɔ.

13 Nyi i tir nyonhi mi, a n hɔ k'an turga gɛɛ bɔnyaa dɔ kɔ ni y.

14 Bi, hɔbɪre gorezaa bi, guɔɔ burgurɔ hɔ m, brɔɔ mim ka hɔ miɲɲa kan hɔ bɔnyaa ki dɔ n n'a bɔ kɔ zi m.

6

1 Ncɪnaaɔ bi, ɔ cem sɪra ka Krista ɔ lɛkare hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔ rɔ wɔɔ han, k'ɔ ta lɛɛ, ɔ guɔɔ burgurɔ hɔ dɪnda. Hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔrɔ wɔɔ duro jɪr ba n na: Pakra m kɔ guaa n a gɔ zibɛɛrɔ kɔ η ni tam guaa m zɛ bɪnce ɔ rɔ wɔɔ ma, k'an sɪra ka Woso ɔ.

2 Batennɔ wɔɔ mim ba n ni, kan wɔrɔ kɪnka guaa ra bi mim ki, kan gɛɛno mɪmbɔrɛ bi mim ki, kan durnya nyare dɔdɔ bi mim ki. Wɔɔ b'ɔ yare ɔ jim k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro dɪnda y.

3 U ta lɛɛ, ɔ hɔɔ vantɔɔ dɪnda, kɔ Woso ye, naa wɔɔ ɔ k'ɔ a ba.

4 U makra sa guɔɔ kɔ η Woso lɛgure yi biisi, ηni Woso mɪsɪrbaa ganwɔrɛ yi, ηni Sɛnt-ɛspri si a heer ɔ am guɔɔ vantɔɔ m,

5 ηni Woso lemim miɲɲabaa kaseti bi, ηni hɔɔ gɔtɔɔ paɲɲa k'a ni nyɪntaɲ ɔ durnya daa b'ɔ bi kaseti bi sɔ rɔ wɔɔ ma.

6 Baa kan naa haay ki, kɔ η y'a gu ηni sirakare to, gɔsɪ b'a dam ma an a ka guɔɔ nɔɔn duro n a ya, ηn'a bɔ gallem hɪya hɔ ma, ηn'a mɪsɪrbaa lɔr y. Bala, a ya η y'a ɔ ηni so ra a zim ηn'i Woso Nyi bi wɔm gɔdarkɔra ma, ηn'a kam guɔɔ n'a sunsɔ wɔm lɛɛ kar ɔ.

7 U ɔ ya, ɔ makra sa, kɔ hɔsɪra i la hi yim tee... an n'a mim, k'a i hɔ bam miɲɲa a wɔrɛzannɔ wɔɔ n'a birɛ, naa y'a hɪnkare a ɔ, Woso tara bi do barka da ɔ.

8 Bi, kɔ laa gɔrɔ an ni η bɔm kan bur ki, hɔsɪra bi do nyɔɔdɔ ba ɔ y. Woso ler bɔnyaa dam n'ɔ zɔɔ-zɔɔ, a nyambɔrle bi, sɛ n n'a bi m.

9 M gɔaasɪbɔɔ, baa kɔ wɔɔ i meer bare ncɪnaaɔ, wɔɔ heer kookoo gɔta awɔɔ mim bɪnce ɔ. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, awɔɔ i zaa miɲɲa ra, bɔmbɔre zaa bi m.

10 Woso turga, a bi ziro k'awɔɔ n ba rɔ wɔɔ tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ y, ηɔare k'awɔɔ n tam kan ki a zi ba, a ka a danyɪnɔ wosogɔɔ ɔ, a gɔɔta an n'a bam bi, a b'a tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ sɔ y.

¹¹ Bɪ, wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ gɔaa biyɛə n gɔɔta an bɪr a yon ɔ ncɪnaaɔ tee..., k'an ta an dɔmɪnnɔ nyare ku, kɔ hɔ k'awɔɔ ta a heer lɛ bɪ n yɪ fast-fastɪ.

¹² Wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n a ba yakɔzannɔ y, bɪ, k'awɔɔ n gɔɔɔ kɔ η sɪra ka ηn'i bɔrlɛ a mɪŋŋa ma, ηnɪ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm maam nɔ wɔɔ makra sa.

Woso lerbɔrɛ bɪ, a bɪ gɔrɛ y

¹³ Woso k'a nyɪnta an ler bɪ bɔ Abraham m bɪ, a a wer si an a na ma. Kɔ gɔsɪ ba ɔ, an lɛ da m an n'a wer bɪ sire a tɔ m bɪ, am naa an a wer bɪ si a mɪŋŋa m.

¹⁴ A n a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ n wer si,
mɔɔ y'ɪbɪ barka dan ɔ,
m yanŋɔɔ ka ɪ ɔ gɔta.

¹⁵ Abraham ler bɪ bɔrɛ mɪm da bɔraama nɔ ɔ, an hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ.

¹⁶ Kɔ gɔɔɔ y'a wer sire, a si η nawɔm gɔaa k'a lɛ da η nɪ bɪ tɔ ra, bɪ, wer bɪ sire nɪ mɪm kɔ η ɔ k'a ba bɪ kɔyɪrɛ kasetɪ, an nɪ bɪsɪkare haay bɔrɛ η bire ɔ.

¹⁷ Naa tɔ ma m Woso n a wer si, an a na a ler bɪ bɔrɛ ma, kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ zem bɪ hɔɔ mɪŋŋɔɔ k'a η ler bɔ rɔ wɔɔ yɪ rɔ wɔɔ n a dɔ fast η ɔ, a bɪ hɔsɪ lɔrm hɔ k'a cɪnta k'a ba bɪ nɔ ɔ y.

¹⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, hɔ hɪya n ta ɔ, η b'a lɔrlɛ y, bɪ Woso b'a dam ma a n ŋɔaar ba η mɪm nɔ ɔ sɔ y, ler bɪ bɔrɛ kan wer bɪ sire kɪ m. Ncɪnaaɔ naa, wɔɔ kɔ wɔɔ ɔ si, ɔ b'ɔ nyaakɔm da Woso zi rɔ wɔɔ, wɔɔ heer kookoo hɔ hɪya naa do tɔ ma, k'ɔ hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yɪ bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁹ Hɔ kɔ wɔɔ ta ɔ heer lɛ naa do a ka, wɔɔ nɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ wɔɔ bɪr digɛ dare y. Amba kɔɔlɔsɔ gɔta pɔyaa k'a n'a dam jɪm ɔ bɪ hɔ bɪ m. Taaheerlɛ bɪ do n'a kam wɔɔ nɪ cenim pɛera k'a ta lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ bɪ rɛ bɪ han Wosocɛ ɔ b'ɔ, ɔ nɪ gasɔm Woso mɪŋŋa zi, lɛɛ k'an ta ɔ b'ɔ.

²⁰ Bɪncɛ bɪ do Yeezuu lɛɛ ka wɔɔ m, an gasɔ ɔ, gasɔ a ɔ wɔɔ tɔ ma. Bala, a a ba mannɪbɛr jɪtaare dɔmɪm k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ, amba Melkisedɛkɪ m.

7

Melkisedɛkɪ bɪ, cir m,

mannɪbɛr m sɔ

¹ Melkisedɛkɪ bɪ, nyɪnta a ɔ Salem cir, bɪ Woso k'a lɛ da haay bɪ mannɪbɛr m sɔ. Abraham k'a nyɪnta an yar ba an a da cinno ma, an a bɔ an nɪ zem bɪ, Melkisedɛkɪ ta an aa a zɛ ɔ, an barka da a mɪm ɔ.

² Abraham n hɔ k'an ta m haay bɪ bɔ ɔ, bu biyɛə barla deem, an a ka ɔ. Melkisedɛkɪ tɔ bɪ mɪŋŋa jɪ ba n nɪ: «Tɪrgabaa cir», an ta ɔ sɔ bɪ, nyɪnta a ɔ, Salem cir, naa jɪ ɔ k'a hɪ a ɔ: «Laafɪ cir».

³ Melkisedɛkɪ bɪ, a ba zɪ nɪ, b'a ba da nɪ y, a ba do gɔɔɔ nɪ y. A taɔrɛ sɪŋŋɪda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ sɔ y. Bɔ a ɔ kɔ ɔ kan Woso Nyɪ bɪ kɪ, mannɪbɛr m dɔmɪm haay.

⁴ K'a dɪga a, awɔɔ n a dɔ kɛere a ɔ, gɔaa gɔta m na? Abraham yɛ an hɔ k'a yɪ haay yar bɪ k'a a da ma bɪ nɔ ɔ bɔ ɔ bu biyɛə nɔ ɔ, deem an a ka ɔ.

⁵ Levii nyɪnɔ kɔ η nɪ wosocɛmannɪbɛnno wɔɔ, Moyiisi lerɔ wɔɔ lɛ cɪnta η nɪ, kɔ η nɪ hɔ haay buganwɔrɛ si Israyel gɔɔɔ wɔɔ han, naa ɔ k'a hɪ a ɔ, a si η nawɔrɛ a danyɪnɔ wɔɔ han, an bɔkare Abraham yanŋɔɔ n brɔɔ m sɔ.

⁶ Melkisedɛkɪ n nyɪnta Levii nyɪ y, an bɔkare a hɔ kɔ Abraham m ta m haay bɪ buganwɔrɛ si han, an lɛ da sɔ bɪ, Melkisedɛkɪ Abraham barka da ɔ, an bɔkare bɪ Woso lerlɔ bɔ m.

⁷ Bɪ, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, gɔaa k'a lɛ da b'ɪ tɪr barka da gɔaa poore mɪm ɔ.

⁸ Levii har gɔɔɔ kɔ η nɪ buganwɔrɛ sɪm nɔ wɔɔ, η yɪ gɪngare am gɔaa haay m. Bɪ, kɔ Melkisedɛkɪ k'a buganwɔrɛ si bɪ nɪ, Wosoci bɪ y'a hɪrɛ, a ɔ: «A gare ba ɔ y.»

⁹ Wɔɔ ɔ da ma, ɔ meerbaa bi nyambor, ɔ ɔ, Abraham k'a nyɩnta an buganwɔrɛ bi yawɔra bi ka Melkisedɛkki ɔ bi, Levii k'a yanɲɔɔ ni buganwɔrɛ bi sim her naa, a buganwɔrɛ bi ka Melkisedɛkki ɔ sɔ.

¹⁰ Bala, baa kɔ Levii n yi cɩna dɔmum bi do ɔ bi, bi Abraham yanɲa m bi, bi y'a ka mɔɔ ɔ, hinni kɔ Melkisedɛkki ta an aa Abraham zɛ ɔ bi, Levii nyɩnta ɔ hinni bi do ɔ sɔ, Abraham mɛ ɔ.

Yeezuu n mannɩbɛr jitaare amba Melkisedɛkki m

¹¹ Levii dogɔɔɔ mannɩbɛr biyɛɛ bi, a to a ɔ lɛrɔ kɔ Woso η ka Israyel guɔɔ wɔɔ ɔ bi nɔ ɔ. A n bɔkare, kɔ yi an nawɔrɛ ɪ ɔ, Levii hargɔɔɔ wɔɔ mannɩbɛr zibɛɛ b'a da ma an a ka guɔɔ n yi tɩrga fasi, pakra bɛɛ m kɔ mannɩbɛr vanta n nyɩnta ɔ, a zibɛɛ n bɔ kɔ ɔ kan Melkisedɛkki hɔ ki y. Mannɩbɛr bi do bi, Aaron yanɲa bɛɛ do y.

¹² Bala, kɔ mannɩbɛrbaa b'a lor, pakra m kɔ lɛ k'a nyɩnta ɔ bi n lor sɔ.

¹³ Bi, mannɩbɛr vanta kɔ wɔɔ mim hi bi, wɔɔ Zuuba Yeezuu m. A ba Levii dogɔɔɔ barla y, do k'a a to ɔ bi gɔsi n nyɩnta mannɩbɛr Wosoɛ b'ɔ y.

¹⁴ Gɔaa haay a dɔ, a ɔ, Ziida do gɔaa m, Moyiisi n do naa do mim hi mannɩbɛnno wɔɔ mim bɩncɛ ɔ y.

¹⁵ Hɔ k'a n'a kam wɔɔ n mim naa do ji ma fasi bi ba n ni: Mannɩbɛr vanta n ta ɔ kɛɛrɛ, Levii dogɔɔɔ wɔɔ bɩncɛ ɔ, bɔ b'ɔ kɔ ɔ kan Melkisedɛkki ki.

¹⁶ Lɛrɔ k'a ni guɔɔ yanɲɔɔ mim dɩndam nɔ wɔɔ tɔ ma bɛɛ m an a ba mannɩbɛr y, a ba a ɔ mannɩbɛr a mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ panɲa tɔ ma.

¹⁷ Denter sɔ, Wosoci bi y'a hire, a ɔ:

I ba ɩbi nawɔm mannɩbɛr
dɔmum haay nɔ ɔ,
amba Melkisedɛkki m.

¹⁸ Ncɩnaaɔ ni, n ni lɛ k'a nyɩnta ɔ biisi bi ci zɛ, bala, a panɲa ba ɔ, b'a b'a dam ma an a da gɔaa han y.

¹⁹ Bala, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ n a da ma, ηn'a ka guɔɔ n yi tɩrga fasi Woso mɩm ɔ y. Bi kɛɛrɛ naa, taaheerlɛ k'a lɛ da haay n ta ɔ, a tɔ ma m wɔɔ n'ɔ dam ma, ɔ n'ɔ zɔm Woso ma.

²⁰ A n a na ma bi, Woso mɩɲɲa a wer si kɔ Yeezuu n yi mannɩbɛr jitaare. Levii dogɔɔɔ wɔɔ yi mannɩbɛnno, bi wersire naa do lɔɔ n nyɩnta ɔ y.

²¹ Bi kɔ Yeezuu ni, Woso a cɩnta mannɩbɛr, an a hi a ɔ: «Zuuba a wer si, b'a b'a bɔrɛ a taa ni y. A ɔ, ɩbi yim mannɩbɛr dɔmum haay nɔ ɔ.»

²² Ncɩnaaɔ ni, Yeezuu tɔ ma bi, wɔɔ ni gɔaasɩbabaa k'a lɛ da biisi hɔ bi ra bi m kan Woso ki.

²³ Hɔ vanta n ta ɔ sɔ, a ɪ yɩrɛ ɪ ɔ, Levii dogɔɔɔ mannɩbɛnno wɔɔ, η nyɩnta yɔɔgɔ, kɔ η ni gɩngam ηn'a zibɛɛ bi tom bi tɔ ma.

²⁴ Bi, kɔ Yeezuu ni, a gare ba ɔ y, a b'a mannɩbɛr zibɛɛ bi tom gɔaa ni y.

²⁵ Naa tɔ ma m, an n'a dam ma an guɔɔ kɔ η ni yom ma, k'a a zɔ Woso ma rɔ wɔɔ bɔmbɔ, dɩtaa kan dɔmum haay ki nɔ ɔ. Bala, k'a ni mɩsɩrbaa m dɔmum haay bi, a ɪ yaa dam Woso m dɔmum haay η tɔ ma.

²⁶ Naa y'a hɩnkare a ɔ, Yeezuu n mannɩbɛr jitaare kɔ wɔɔ ɔ ga m ɔ a yi. A tɩrga fasi, kɔrɔma sɩ kan mimbonyaa sɩ ki ba a gɔr zi y. A mɩsɩrbaa y'a hɔ kan mimbonyaabɛnno hɔ ki, Woso a busu, an ni hɔ haay burɔ ɔ.

²⁷ A n bɔ kɔ ɔ kan biisi mannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ ki y, pakra bɛɛ m k'an manni ba dɔmum biyɛɛ a mimbonyaarɔ tɔ ma, k'a bɔkare a guɔɔ vantɔɔ wɔɔ hɔ ba y. Ga k'a ɔ gɔdarkɔra ma bi, a mɩɲɲa a ka am manni hɔ bi m, gallem deem taan... dɔmum haay minto.

²⁸ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ mannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ, guɔɔ m, bi tɔ ma bi, η yi kɔrɔma bam. Bi ler kɔ Woso a bɔ, an a wer si lɛrɔ wɔɔ cenle jɛ ɔ bi, a Nyɩ k'a mɩɲɲa a ka an a ba mɩɲɲa fasi dɔmum haay tɔ ma b'a cɩnta mannɩbɛr jitaare.

8

Yeezuu n wɔɔ mannɔbɔr jitaare

¹ Hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hɪ bɪ ba n nɪ: Mannɔbɔr jitaare kɔ wɔɔ mim hɪ bɪ, wɔɔ n ta m denter, a ɪ nyɪntam cirbɛə nɔ ɔ, Woso k'a a so hɔ haay ɔ bɪ jɪr ɔ arzana ɔ.

² A mannɔbɔr jitaare zi an n'a bam b'ɔ Woso taɔrɛ nɔ ɔ, pɛerace paan... kɔ Woso a dɔ, guɔɔ bɛɛ y'a dɔ bɪ nɔ ɔ.

³ Mannɔbɔr haay zibɛə n ganwɔrɛrɔ kan mannɔrɔ kɪ ka Woso ɔ m, a a ga m sɔ, kɔ wɔɔ mannɔbɔr jitaare bɪ n bɪr hɔ m k'a ka Woso ɔ sɔ.

⁴ Kɔ durnya naa do guaa nɪ, a b'a dam ma an yɪ mannɔbɔr y. Bala, mannɔbɔnno ta ɔ kara, ŋn'ɪ mannɔrɔ kam Woso ɔ amba Moyiisi lɛrɔ a hɪ bɪ m.

⁵ Bɪ, mannɔbɔnno wɔɔ duro zibɛə bɪ, mannɔbɔr zibɛə paan... k'a nɪ arzana ɔ bɪ bɔkɔrɛ m, a makra m. A do m ba Moyiisi nyɪnta k'a pɛerace dɔ a ka Woso ɔ bɪ m. Woso a hɪ m, a ɔ:

I tɔ ɔ k'ɪ pɛerace bɪ dɔ

k'an yɪ hɔdeem

kan mɔɔ n a hɪnka ɪbɪ m

ci bɪ burɔ ɔ bɪ kɪ.

⁶ Bɪ kɛere naa, mannɔbɔr zibɛə k'a lɛ da brɔɔ hɔ bɪ ra gota bɪ Yeezuu n n'a bam. Bala, am guaaɪbabaa k'an mɪŋŋa an lɛ da bɪ zekɔrazaa, guaaɪbabaa bɪ do jɪr bɪ, lɛrbɔrɛrɔ mɪŋŋɔɔ kɔ ŋ lɛ da a yo ma.

Guaaɪbabaa gusire kan a daa kɪ mim

⁷ Kɔ nyɪnta lɛkare guaaɪbabaa b'ɔ zore, a bɪ yɪm pakra kɔ guaaɪbabaa k'an mɪŋŋa an lɛ da n sompi a yaa ɔ y.

⁸ Bɪ, Woso nyaa ba kan a guɔɔ wɔɔ kɪ, ŋ kɔrɔmarɔ tɔ ma, a ɔ:
Dɔmɪnnɔ ɪ zem, mɔɔ m bɪ guaaɪbabaa daa dam Israyel guɔɔ wɔɔ ma, kan Ziida guɔɔ wɔɔ kɪ.

⁹ Guaaɪbabaa bɪ do bɪ bɪr yɪrɛ, am guaaɪbabaa kɔ mɔɔ da ŋ zɪrɔ ma bɪ nɪ y, hinni kɔ mɔɔ ŋ gaa ŋ wɔ ma, m bɔ ŋ nɪ Eziptɪ ɔ bɪ, ŋ n ta a lɛ ra guaaɪbabaa bɪ do nɔ ɔ y,

bɪ tɔ ma m, mɔɔ nɪ m bɔ ŋ ɔ.

Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ ɪ meer bɪ ba.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ nɔɔn duro jɛ ɔ, guaaɪbabaa kɔ mɔɔ n n'a dam Israyel guɔɔ wɔɔ ma bɪ, ba ŋ nɪ:

Mɔɔ yɪ m lɛrɔ wɔɔ dare ŋ hɔɔn ɔ, m ŋ gɔrsɪra ba ŋ heer ɔ.

Mɔɔ yɪrɛ ŋ Woso, ŋnɪ yɪ mɔɔ guɔɔ.

¹¹ Ŋ gɔsɪ bɪ nyɪntaŋ ɔ k'a a ka ma k'a hɔ dɪnda a mim nɪ y, gɛɛ a danyɪ m an bɪr a hire a ɔ, a ka k'ɪ Zuuba dɔ.

Bala, ŋ haay mɔɔ dɔm, an a sa ŋ poore ma an ta m ŋ guɔɔ ma.

¹² Mɔɔ yɪ ŋ kɔrɔmarɔ sugur kare ŋ ɔ, mɔɔ bɪ ŋ mimbɔnyaarɔ tɔ dare m nɔ ɔ y.

¹³ Woso k'a bɔr an nɪ guaaɪbabaa daa mim dɪndam bɪ, naa ɔ k'a hɪ a ɔ, lɛkare guaaɪbabaa bɪ ba a ɔ hɔgusire. A n bɔkare hɔ k'a gusi, b'a zibɛə ba ɔ bɪ, a nyaanɪm zɔɔ.

9

Guaaɪbabaa gusire bɪ mannɔbɔnno zibɛə

¹ Lɛkare guaaɪbabaa bɪ nɔ ɔ bɪ, lɛrɔ nyɪnta ɔ ŋn'ɪ yaa bɪ dare zaarɔ hɪnkam, guɔɔ wɔɔ cɛ dɔ sɔ k'a bɪr yaa bɪ dan ɔ.

² Cɛ bɪ ba ŋ y'a ɔ pɛera m, a nɔ n hɪya, lɛkare hɔ bɪ bir ŋ nawɔm lɛɛ k'an junjɛem Woso ma. Lɛɛ bɪ do ŋ fitire bɪ kan mɔrcɪntarahɔ bɪ kɪ, bur kɔ ŋ n'a kam Woso ɔ bɪ kɪ kuntɔ ɔ.

³ Cɛ nɔ hɪyazaa bɪ, pɛera ŋ y'a ta a lɛ ma, cɛ nɔ bɪ do Woso taɔrɛ bɪnce m.

⁴ Læe bi do u bi, mannıduu η y'a ba sarma m, ηn'a cınta b'ı, tidæer nyisi senyaore mör m bi, ce nı bi do u sı bi, daka kı η y'a ba gı m, ηn'a lihi sarma m bi cınta η y'a u b'ı, daka bi do bir η nawore, η u, *gıasıbabaa daka. Daka bi nı u bi, laaga ni b'ı ηn'a ba sarma m, ηni *mann zar u, Aaron bėnkə k'a vu da bi nyınta daka b'ı sı, jaa wargarı huııo kı Woso a gıasıbabaa gırsıra ba η ma rı wıo nyınta daka b'ı sı.

⁵ Gıasıbabaa daka bi burə u bi, hıo η yi η ba huıya η zarı n ta η ma, maleekarı makra m, hıo wıo duro jı u k'a hi a u, Woso i læe bi do u. A zarı wıo ku η y'a u læe kı n ni mimbonyarı sugur yıre mannıho ma zaasım ma bi ra. Wıo bi toore yım dıtaa k'ı hıo nıon duro mim dında fastı y.

⁶ Pæerace bi mōdrı wıo cıncınta η y'a u biyæə kan a bınce kı, mannıbėnno wıo ni gasım ce bi nı læekare hı b'ı dımım biyæə ηn'a zi bam.

⁷ Bi, ce nı huıyazaa bi, mannıbər jıtaare bi y'a deem taan... ni gasım b'ı, dıora nı u gallem deem. Gası an nawım b'ı hıbırsı huıya ma m k'a ka Woso u, k'a a mıηηa mimbonyarı sugur yi, kan Israyel guoo wıo mimbonyarı kı η y'a ba badı nı u bi sugur yıre kı.

⁸ Hıo nıon duro haay naa, η sa Sent-Espri u k'a hınkı wıo m a u, kı ce nı læekarezaa bi gıota an ta u, zaa ba u cına guoo n ni gasım Woso taore bınce b'ı y.

⁹ Hıo nıon duro ni hı k'an ta u her-her naa hınkım. Nı jı u k'a hi a u, ganworerı kı guoo ni η kam Woso u kan hıbırsı mannırsı kı rı wıo, η b'a dam ma ηn'a ka guoo kı η ni η kam nı wıo heer hu n bı y.

¹⁰ Hıo wıo duro haay, hıbıre kan hımire kı bankare kan wıo zıfırsı hıbıre zaarı kı, ηn'a dında guoo m. Durnya naa zıbæə hıo m. Nyınta η y'a u kı η ni tolle ba ηni dımım kı Woso hı haay lır u bi ku.

¹¹ Bi keere naa, Krista bır, mannıbər jıtaare m, a i bır hıo mıηηıo kı η ni ta u her lı nıom m. Ce k'a n'a zi bi banı u bi gore kan a mıηηabaa kı læ da bıisi pæerace bi m. Guoo bæe ce bi do dı y, durnya naa hı bæe y.

¹² Krista k'a gası læe kı Woso n ta u b'ı bi, a n gası bınsanno kan dınyæennyıno kı ma ni y. Gası a u b'ı a mıηηa ma m gallem deem taan... dımım haay tı ma. Ncınaası ni, an bımbıre k'a nyare ba u yi an a ka wıo u.

¹³ Bıisi bi, bınsanno kan ηıanno kı n ni η zınze m, ηn'i zullur zem sı ηn'a dam se re, ηni ma bi, kan zullur bi suu bi kı sare, ηn'a zınzaasım guoo kı η kırımarı ba, a mınkəm bi nı u rı wıo ma, ηni η hu bı yınnıbayırsı wıo mim nı u.

¹⁴ K'a i yıre i u, hıbırsı wıo ma a da ma an guoo hu bı, k'a maam, Krista ma b'ı læ da haay. A a mıηηa ka Woso u amba mannı k'an mıηηa an læ da bi m, Sent-Espri k'an mısr dımım haay nı u bi paηηa m. A ma b'ı wıo heerlı wıo sorgım, kı wıo bi mıno kı η nyıodı ba u rı wıo ba y. Kı wıo n Woso k'an mısr bi zi ba.

¹⁵ Krista k'a naa ba bi y'a ka, an a ba guoo kan Woso kı zekırazaa, gıasıbabaa daa a a cınta η bıre u. A ba a u ncınaası, kı guoo kı Woso η bırsı lı wıo n hıo kı η nyare ba u, Woso ni η ler bı rı wıo yi, kı gıaa ga bi tı ma m, Krista m. A ze b'ı guoo yım mimbonyarı kı η yi η ba, gıasıbabaa gırsıre bi zuure dımım u b'ı rı wıo wıo u.

¹⁶ Kı gıaa ci ba an a hınta jırsı zaa hınkı, kı n a jırsı ze je u, hınta bi b'a dam ma an jırsı k'a zaa bi bæe ga y.

¹⁷ Bala, k'a zaa bi n ga, ci k'a ba bi nyıodı ba u y, bi k'a zaa bi bı ga, ci bi nyıodı ta u keere.

¹⁸ Naa y'a ka, læekare gıasıbabaa bi nı u bi, an yi pakra kı ma n nyınta u, kı gıasıbabaa bi n a dı an a zi ba.

¹⁹ Bıisi bi, læe Moyıisi a ka, an lerı kı Woso a ka bi pa da haay Israyel guoo wıo m. A n bıkarı an *hızıp gı sa, serka piıne n ta ma, an a nyıo dınyæennyıno kan bınsanno kı ma ma, kan hi kı, an a zaası lerı ci bi ma, kan guoo wıo kı ma haay.

²⁰ A n a hi, a u: «Ma naa do n'a kam Woso ni gaaasibabaa dare awoo ma. Woso le taa k'awoo n ta a le ra gaaasibabaa bi no u.»

²¹ Moyiisi ma zaasu peerace bi ma so, kan yaa bi dare modro woo haay ki ma.

²² Lero woo no u, pakra m ku n ni ma sa n ni ho guta hu bo m. Bi, ku ma n a lo so, Woso bi gudd mimbunyaaro sugur kare eta u y.

Krista ma i gudd mimbunyaaro

gore eta ma

²³ Hoo noon duro, hoo ku eta ni arzana u bi makraroo m, b'a yi pakra ku n ni eta hu bo amba woo yi bi m. Bi, arzana hoo woo miyetao le taa mannuro ku eta miyetao le da fasti ma.

²⁴ Bala, peerace ku gudd a ba bi bee Krista gasu u y, peerace bi do bi, lee ku Woso n ta u paan... bi makra m. Krista bi, gasu a u arzana u, lee ku Woso n ta u b'u, an ni b'u woo to ma.

²⁵ Zufuro woo mannibero jitaare bi, gasu a tir a u Woso taore bince u b'u gallem deem doora biyee no u, hobisu ma m. Bi ku Krista ni, a n gasu Woso zi k'a miyeta ba manni gallem hoka y. A miyeta ka a u vugur.

²⁶ K'a bee y'a ba ncinaasu, pakra m k'an fir yi gallem hoka an a sa durnya siyeta ma, an lee kum her la. Bi, bor a u, gallem deem taan... biisi domunno noon nyare ma, an b'a miyeta ka manni, k'a mimbunyaar zaar ba.

²⁷ Pakra m ku gaa biyee n ga gallem deem taan..., bi eta u, Woso n a zaa doo ka.

²⁸ Ncinaasu m so, Krista n a miyeta ka manni, an ga gallem deem taan... k'a gudd guta mimbunyaaro gu eta ma. A y'a yare an bor, k'a bi bor, mimbunyaaro bee an ni zem k'a b'a gu gudd ma y, ze an nawom k'a bi gudd ku eta n'a mim dam no woo bumbo.

10

¹ Moyiisi lero woo, hoo miyetao ku Woso n ni zem b'a ka woo u ro woo eta eta hunkam, hoo woo duro bee ni eta mi y. Mannuro ku eta ni eta bam tee... ro woo hodeem, eta eta bam doora biyee, eta bare nyare ba u y, bi, eta b'a dam ma eta gudd woo ba turga y.

² Gudd ku eta ni yaa bi do dam Woso m no woo, ku yaa bi do dare i wo u, an eta mimbunyaaro gu eta fasti, eta b'a yare eta n'a heer ko eta u a mimbunyaar ba y, bi mannuro woo bare nyam so.

³ Sira no u, mannuro woo duro bare bi, gudd mimbunyaaro an ni eta to dare eta no u doora biyee.

⁴ Bala, etaanno kan bonsanno ki ma b'a dam ma fuga an gudd mimbunyaaro gongu eta ma y.

⁵ Naa y'a ka, Krista k'a bor durnya u bi, an a hi Woso m, a u:

Ibu le baa manni ma, bi ganwore ni y, bi y'a ka ibu n mesim ka moo u.

⁶ Hobisuro ku eta ni eta dam se re k'a eta ka i u ro woo bir ibu no yire y, mimbunyaaro sugur yire mannuro woo bir ibu no yim so y.

⁷ Naa to ma m moo n a hi, m u,

Woso ra, moo ba n ni, ze moo nawom ku m b'i hoonho ba, amba ho ku n y'a gorsira ba moo mim bince u lero ci bi no u bi m.

⁸ Lee a ka an a hi a u:

Ibu le baa mannuro ma,

b'ibu le baa ganworeo ma y,

ibu le baa hobisuro ku eta yi eta da se re ro woo ma so y,

b'ibu le baa mimbunyaaro sugur yire mannuro woo ma so y, ibu bir eta etaare y.

A n bokare, mannuro woo duro bare a ga m, lero ci bi no u.

⁹ A n a ya an a na ma, a u:

Woso ra, moo ba n ni, ze moo nawom ku m b'i hoonho ba.

Yi a u ncinaasu, Woso n biisi manniro woo haay ci ze, an Krista manni bi sompi n yaa u.

10 Ku Yeezuu Krista Woso hoonho ba, an a miha sa an a ba manni gallem deem taan... bi y'a ka, woo n'u ba turga Woso mum u.

11 Zuforo manni-banno woo, jum n nawom domum biyee hna zi bi bam, hni manniro deem-deem no woo bam, an bokare manniro woo duro b'a dam ma fiiga hni guoo mimbunyaaro gongu n ma y.

12 Bi ku Krista ni, manni deem taan... a a ba guoo mimbunyaaro to ma, manni naa do bare nyoodu bir nyam fiiga y, bi je u an ta an aa nyinta cirbae no u Woso jur u.

13 Keere naa, do a nawom ma, ku Woso n a jinnu da a wo u.*

14 Ncinaasu ni, manni deem taan... to ma, an a ka guoo k'a n mimbunyaaro sorgo n ma ro woo n a ba turga fast domum haay no u.

15 Sent-Espri i naa hum woo m paan... denter. Bala, a y'a hire ncinaasu, a u:

16 Zuuba y'a hire a u,

gaaasibabaa ku moo n n'a dare n ma domunno noon je u bi ba n ni, moo yi n lero woo dare n heer u, m a gorsira ba n hoon u.

17 A n a ya an a na ma, a u:

Moo bi n mimbunyaaro kan n koromaro ki to dare m no u y.

18 A n bokare, ku Woso mimbunyaaro sugur ka bi, a n a ga m do ku guoo n manni ba k'a mimbunyaaro sugur yi y.

U jim kookoo sirakare no u

19 Naa to ma bi, m danyino, woo heer kookoo keere k'u gasu lee ku Woso n ta u b'u, Yeezuu ma bi manni bi to ma.

20 A peera k'a ta Woso taure bince bi re bi kaansu ku woo n gasu. A zaa daa gu woo m, zaa misir m. Peera k'a kaansu bi, a miha me bi m.

21 Woo i manni-bor jitaare m, a m Wosoce bi nyasom minzaa.

22 K'a maam, k'u u zo Woso ma kan u heer ki haay, heerkoodabaa m sirakare denter no u, heer ku zi bonyaa haay bo u Yeezuu ma to ma, kan me k'a sorgore yi hi miha m ki.

23 U taaherle ku woo n ta m, u n'a pa dam bi nyasu kookoo, bala, woo do denter m, u u, hoo ku Woso n ler bo woo m no woo, a yi n kam woo u.

24 U bir u dam ku han, zi miha hoore kan n bare ki no u.

25 U b'u gu u sokomaro tare ma y, u bi yi am guoo gosunno ku n minke yarle n no woo ni y. Bi, an ta u bi, u bir ku heer yom, u bir a bare ncinaasu, bala, awoo do a u, Zuuba domum y'a zom.

26 Bala, ku woo sira do, u to ka, u u gu u ni mimbunyaare bare, manni vanta ba u do an ni mimbunyaaro gongum woo ma y.

27 Ku woo ba ncinaasu, ho k'a goota woo m bi, nyibaee woo ni ba n bir a no u, u bir dom mim k'a ni woo yim bi ma, mim bi do bi, dodyarle k'a ni woo yim, u gasu se guta k'a ni Woso jinnu bim bi m.

28 Ku gaa bisi ka Moyiisi le bi ma, a bisi bi kare kasetizanno n ta u huya, gee kaaku, a zaa bi ze n nawom gar, cicizere ba u y.

29 Bi, ku gaa Woso Nyi bi gore bo u, bi zaa n a ga fiyire m an le da ra? Bala, naa zaa bi, diga a u, ma ku Woso a sa an gaaasibabaa da an a miha sorgo m bi ma honbir. Sent-Espri k'a ni barka kam woo u b'a n'a sunso wum so.

30 Bala, woo Woso k'a hi, a u: <Moo ni zim bom, moo n'a sompim gaa n'u> bi do. A a hi so a u: <Zuuba y'a guoo woo dodo kam.>

31 Ku Woso k'an misir bi gaa ku, k'a dodo ka, a yire a zaa ma kosi maam-maam.

* 10:13 10.13 «da a wo u» Zuforo zi bi, jinnu nyoo a gam taa i to n la bi, k'a hi a u, bor a u n la.

³² Nyínta k'awóó ú biisi, a sírakare daa baa ma, a Woso læegure yí, a fir yí gúta, a a gu a jím kóókóó zoo bí bare nó ú bí, k'a tó da a nó ú.

³³ Dómím bí do ú bí, gúúú tír awóó sósóó wó, ñní fir ka awóó ma gúúú gaa ú, awóó tír a dam gúúú kú ñ ní fir yíre ncínaasó só ró wóó han.

³⁴ Awóó kó, gúúú kú n yí ñ du Krista tó ma ró wóó minto, gúúú awóó honta yó awóó m, awóó n ye a to kan heernyóó kí. Bala, awóó do a ú, awóó í honta k'a múnhabaa lé da bí m, bí nyare ba ú y.

³⁵ Naa tó ma bí, a bí heerkoodébaa k'awóó n ta m sírakare nó ú bí to y, awóó zém bí ganwóre gúta yí.

³⁶ Pakra m k'awóó n bór a ma k'a a da ma, a hó k'a Woso nó yí bí ba, k'a hó k'a ler bó bí yí.

³⁷ Naa y'a ka Wosoci bí n a hí, a ú:

A gúúta poore, poore tókke,
gúúaa k'a ní zém bí n bór,
a bí maasíre bare y.

³⁸ Bí, gúúaa k'an tírga móó mím ú bí, a mísírbaa bí ba a nawóm sírakare nó ú.

Bí, k'a zaa a bó a je m, móó heer bí yím nyínta kan kí do y.

³⁹ Gúúú kú ñ tír a bó a je m, ñní nyaam nó wóó bée m wóó ní y. Síra wóó n'a kam, ú nyíro wóó bombóre tó ma.

11

Gúúú kú ñ síra ka biisi ró wóó zibéero

¹ Sírakare bí, kasetí m gúúaa n ta m a heer ú, a ú, a hó k'a ta a heer lé bí yím, an a do paan... a heer ú a ú, hó k'a bír yím mím m bí ta ú denter.

² Gúúú kú ñ nyínta biisi ró wóó, ñ sírakare y'a ka Woso nó ñ yí ñ la.

³ Sírakare y'a ka wóó n a do ú ú, Woso í durnya da a lemím m. Ncínaasó bí, hó k'a ní yím mím m haay naa, a to a ú hó kú mím bír a yím nó ú.

⁴ Abel sírakare y'a ka an manní k'a múnhabaa cem Kayen hó han ba an a ka Woso ú. A síra bí kare y'a ka Woso n a hí a ú, a tírga a mím ú, bala, Woso múnha ye a ganwóreró wóó ma. Abel ga, bí, a sírakare tó ma bí, a gúúta an ní meer bam.

⁵ Enók sírakare y'a ka Woso n a busu a zi, b'a n ga y. Gúúú n a ka ma bí ñ n a yí y, kú Woso a busu a zi bí tó ma. Wosoci bí y'a híre a ú, kú Woso n bókaré an Enók busu a zi bí, Woso nó yí ra.

⁶ Woso nó b'a dam ma an yí góó ra, k'a zaa n síra ka y. Bala, gúúaa k'a n'a zóm Woso ma b'a ga m an síra ka a ú Woso ta ú, an síra ka só a ú, Woso gan wóm gúúú kú ñ n a kam ma k'a a do ró wóó ma.

⁷ Sírakare y'a ka Nowee n zu hó kú Woso a hí m b'ú. Minno kú ñ ní zém bí ba ró wóó a læ ka an a hí m. Nowee n hóó wóó duro yí a mím ní y, b'a gu an zu hó kú Woso a hí b'ú. A kóólóó gúta ba an gasú ú kan a hargúúú kí, ñní bólem yí. Yí a ú ncínaasó, an a hínka a ú, a zamaana gúúú wóó búnyaa, a síra bí kare tó ma, Woso n díga a gúúaa tírga.

⁸ Woso k'a Abraham bír bí, sírakare y'a ka, an ye Woso ma, an ta tara kú Woso n'a kan ú k'an yí a hójirle bí ra. A n a hór a kú b'ú, b'a n a do kú ta a nawóm ka y.

⁹ A síra bí kare y'a ka an nyínta kú kú Woso a ler bó m b'ú, am saana hó bí m. Nyínta a ú pèeracéro ú, Izakkí kan Zakóób kí nyínta pèeracéro wóó ú só. Lerbóre deem-deem bí Woso a bó bróó m.

¹⁰ Bala, Abraham bí, do a nawóm kú k'a jír panña n ta ú bí ma, k'a nyínta ú. Woso múnha n kú bí do dórezaa.

11 Abraham sarakare y'a ka an wo o an nyi yi, bi ma bi, a gusi an cem nyiyire domum han, a lo Saara maam so. Bi, a a gu an sira ka a o, Woso ho k'a ler bo a m bi bam.

12 Yi a o ncinaas, guaa deem taan... naa to ma, baa k'a gusi an a zo ze ma bi, yanhoon nyinta o gota, am monyaaro ho bi m, am nyintaayaa k'a ni higota le ra bi m.

13 Guoo noon duro haay, gunga n y'a o sarakare no o. N n ho k' k' Woso a ler bo n ni bi yi y, bi, n y'a to nni ho k' woo duro yi laat, n'a heer nyoo n to ma, n'a hi n o, saanoo n'a ni, bi zaakorezanno n'a ni so tara bure o naa o.

14 Guoo k' n ni meer bare ncinaas ro woo, a hunka n nawore n o, a ka a nawore a mihoo k' ma.

15 K' k' k' n y'a bo o ro woo k' k' n ta n ni, n toore yire n'a bo nni ta n o.

16 Bi, ncinaas bee y, a ka n nawom k' an mihha an le da ma, arzana n'a kam ma. Naa to ma ni, nyanni bir Woso zem k' n n bir a guoo y, bala, a k' banka, k' n ni bi nyinta o.

17 Abraham sarakare y'a ka an ye k'a Izakki ze Woso m manni, domum k' Woso a ka lee k'a diga ma bi ma. Woso mihha i ler bo Abraham m k'a nyi ka o, an bokare Abraham ye zoo-zoo k'a nyi deem taan... bi ka o manni.

18 Woso nyinta an a hi m, a o:

Izakki n ni yanhoon k' moo n ler bo ibu m no woo yim.

19 A do Abraham o a heer o a o, Woso i panha m k'a Izakki mum bo o, denter so, Woso a ya an Izakki ka Abraham o i o, a mum a a bo o.

20 Sarakare to ma m, Izakki n Zakooob kan Eso ki barka da o n booti mim no o.

21 Sarakare to ma m so, Zakooob ze k'a b'a zo bi, a Zozef nyino woo barka da o. A n yo a benke ma an zerga, an a le bo Woso o.

22 Sarakare y'a ka, Zozef n Israyel guoo woo k' n ni zem bi bo Ezipti o bi mim hi, bi ma bi, a gare a zo. A n a hi n ni k' n n'a yaaro gur, nni bo n ni bore bi ma.

23 Sarakare to ma m, Moyiisi zuro woo n a nyaakom da a yire domum o, mom bam kaako. Diga k' n y'a o nyi bi gwere ma bi y'a ka, n n nyi ba cir bi le k'a ka bi busi ka ma ni y.

24 Sarakare y'a ka Moyiisi k'a b'a ba guaa burgu bi, a n ye k' n n'a bir Farawon nyimboreere nyi y.

25 A ye k'a fir yi kan Woso dogoo woo ki, an a gu mim bunyaa heernyoo k'a ni cenim bi ma.

26 A do a o a heer o, a o, k' i fir yi amba Krista ni, a nyoodo ta o an le da Ezipti honta haay yire m. Bala, diga a nawom ganwore k' Woso n ni zem b'a ka a guoo o bi ma.

27 Sarakare to ma m, Moyiisi n a hor Ezipti k' b'o, a n nyi ba cir bi nomaa ni y, an jim kookoo, amba guaa k'a ni Woso k' gosi b'a dam ma an a yi a mum m bi yim.

28 Sarakare y'a ka an pakki hobire bi ba, an a hi guoo woo m k' n ni ma zaasu a haller, kan a sigaro ki ma, k' ze maleeka bi bi Israyel leekare nyino woo zunze y.

29 Sarakare y'a ka Israyel guoo woo n bra higota piine bi ma, a tara n gar. Bi, Ezipti guoo woo k' n o k'a bra ma so bi, hi bi ni n bi.

30 Sarakare to ma m, Zeriko pohnoro woo n a dunda, Israyel guoo woo k' n bir ma domum saanhuna bi to ma.

31 Sarakare to ma m, Rahab n ga kan bistkawosomazanno woo ki y, a ye an dundoleezizanno woo si a har o an a mihha ba n ni.

32 M ya m bo hi? Toore ba o moo ni Zedenyoo mim dundare y, kan Barakki ho ki, Samson ki, Zefte ki, David ki, Sanwel ki wolesinnisorazanno woo ho ki y.

33 N sarakare to ma, n wo o, nni yar ba n'a so koro o, nni turgabaa zi ba, nni ho k' Woso a ler bo n ni yi. N n'a ka poozanno n wo o, nni n bi y.

³⁴ Nj sirakare tó ma, η seró gúú lihi, gúú n a ηsa k'a η zúnze henno m, ηni bó le m. Nj nynta panjāwar nó ú, ηni bí panja yí, η nynta yarbēnno wúsró, ηni bór kóró vantó yarbēnno ra, bró n a sí.

³⁵ Lannó niηηoo sirakare tó ma, η gúú kú η gungaró a mím bó ú. Gúú gúúnnó fir yí, ηni gunga sirakare tó ma, η n ye ηn'a bó a taa m k'a bí ga y, a ba η y'a ú ncúnaas, k'a wó ú, a mimbóore k'an múnja an le da yí.

³⁶ Sirakare tó ma m, gúú gúúnnó n ye gúú n yaa wó η ma, ηni η ze mawór m, ηni nóóró kúsi banjaró m, ηni η du.

³⁷ Nj gúúnnó bumba jaaró m, ηni η meeyaa bó ú, ηni gúúnnó ze kumbir sii m, gēe ηni ze kargó m. Sirakare tó ma m nóóró n kóró cé ma, ηn'a dam léē zi, seero ci gēe biiro ciro í nynta η huuro, ηni ηsazaabaa nó ú, gúú n nyannú dare η ma, ηn'í fir kare η ma.

³⁸ A n bókare gúú wúsró m Woso mím ú, durnya naa do gúú wó n a ga m kú gúú nóon duro n nynta kan η kí y. Nj sirakare tó ma m, η ba léē ní y, ηn'í poo sam kan ciro gaa kí, ηn'í wótam jaaró ú kan ciro jaaró kí ú.

³⁹ Gúú nóon duro haay, Woso nó nyó η la η sirakare tó ma. A n bókare η n hó kú Woso a ler bó η ní bí yí y.

⁴⁰ Bala, Woso hó múnja k'a le da hó kú η n'a hóon dam ma bí cúnta k'a b'a ba wó m, a ηsa a ú k'a ka kú gúú nóon duro kan wó kí, k'ú b'ú dakú ú, ú yí amba Woso n le n taa kú wó n yí bí m fastí.

12

U góota ú bir ú tóη ú firyire

haay nó ú

¹ Bí kú wó n, gúú nóon duro haay kú η sira ka Woso ú ró wó, kasetizannó m, ηni bí wó ma. Ú mór haay k'a ní wó tare dam jum ú bí to, kan mimbonyaa k'a n'a som wó ú zó-zó bí kí. K'ú góota ú ta léē tee... hó kú Woso ú wó n a ba bí nó ú k'an ta an a nyare ku.

² Ú ú mím ka Yeezuu zi, a m wó sira bí kare síηηída kan a nyambórlé kí. A ye n n a ze gódarkóra ma, a n nyannú ze k'a ga gódarkóra ma y, bala, díga an nawóm heernyó niηηə k'a ní zem ba yí bí ma. Bí kéere naa, nynta an nawóm Woso jur ú cirbəə nó ú.

³ K'a a hóon da ma a díga a, a ye an fir yí mimbonyaabēnno wó ú, k'a a hóon da ma denter k'a b'a múnjoo to heerzar nó ú, a panja n a da y.

⁴ Bala, zoo k'awó n'a bam kan mimbonyaa kí bí, awó n a ba cúna an wó ú a n awó meeyaa bó ú y.

⁵ Woso nyúno n'awó m, meerbaaró k'a η ba k'awó heer yo bí, η to ba awó nó ú ra? A a hí, a ú:

M nyúnnú, í bí hōnhōrlé kú Zuuba n'a kare íbú ú bí ba hōnúbir y,
í b'í heer zar só í bó k'a nawóm zaa ú bí to ma y.

⁶ Bala, gúaa kú Zuuba a ηsa bí,
bí zaa an n'a hōnhōrm,
gúaa k'a ní dígam ma a nyí bí,
bí zaa an ní mawór soη ú.

⁷ K'a ye fir k'awó n'a yúm bí ma, í ú, hōnhōrlé m. Bala, awó fir bí yire y'a hunkare a ú, Woso í dígare awó ma a nyúno. Nyí ka n ta ú, a zí bí a hōnhōrlé?

⁸ K'awó bí hōnhōrlé yire amba a nyúno haay n'a yúm bí ní, k'a maam, a nyúno paan...ró bēe n'awó ní y, gúúmaró n'awó m.

⁹ U hɔ kɔ wɔɔ zɪɔ n'a bam wɔɔ m bɪ tɔ da ɔ nɔ ɔ, wɔɔ hɔnhɔr ŋ nawɔm, wɔɔ nɪ ŋ da ŋ ɔ. Bɪ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ ye ɔ Zɪ Woso ma an lɛ da, maam bɪ a mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ kam wɔɔ ɔ.

¹⁰ Wɔɔ zɪɔ wɔɔ, wɔɔ hɔnhɔr ŋ nawɔm dɔmɪm poore nɔ ɔ bala, amba a a ga m ŋ hɔɔn ɔ bɪ m. Bɪ, Woso bɪ, wɔɔ hɔnhɔr an nawɔm k'a wɔɔ banka kɔ wɔɔ n yɪ mɪŋŋa fasti amba a mɪŋŋa m.

¹¹ Kɔ wɔɔ ɪ fir yɪm, wɔɔ heer tɪr a zaar ba fir bɪ yɪrɛ dɔmɪm ɔ, heernyɔɔ ba ɔ y. Bɪ, k'a bɪ maasɪrɛ ba fir bɪ yɪrɛ jɛ ɔ, gúú kɔ ŋ hɔ dunda fir bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, ŋ y'a nyɔɔɔ yɪm, laafu m kan mɪsɪrbaa tɪrga kɪ.

Dɔndɔrɔ kan bɔzaa ɔ mim kɪ

¹² Awɔɔ kɔ kan Woso hɔɔnhɔ bɪ bare kɪ, k'a a ya, a bɪr a bam paan..., a b'a to y, awɔɔ kɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ kɪ, k'a banka a ta lɛɛ kan kɪ.

¹³ K'a zaarɔ tɪrgɔɔ sa, kɔ gúaa k'a n'a bam k'a do bɪ b'a do y, bɪ k'a n'a banka an jɪm kɔɔkɔɔ.

¹⁴ K'a a tɔ ɔ, a bɪr laafu m kan gúaa woo... kɪ. A bɪr mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bam, bala, kɔ gúaa bɪr mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bare a bɪ Zuuba yɪrɛ y.

¹⁵ K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ b'a do Woso barka bɪ ma y. K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ bɪ bɔ kɔ ɔ kan gɔnyim kɔsɪ kɪ y. Kɔ n bɛɛ m a lɛɛ warm kɔ ma an a kɔsɪraba a bɪ da gúú gúta ma.

¹⁶ Gɔsɪ bɪ yɪ jaandər* awɔɔ barla, b'a bɪ yɪ Woso hɔɔ gore bɔɔrɛzaa am Eso hɔ bɪ nɪ y. Bɪ ye an a jɪtambaa hɔjɪrle hɛɛ a dam han k'an hɔbɪrɛ ka a ɔ poore k'a bɪ.

¹⁷ Awɔɔ dɔ a ɔ, maasɪrɛ k'a bɪ ba bɪ, a a ŋɔa k'a zɪ n a barka da ɔ, bɪ n a gu. A n nyɪ ka k'a zɪ bɪ n a barka da ɔ ŋɔɪ..., k'an bɪ kɪ haay, an wɔ ɔ an hɔ k'a ba bɪ lɔr y.

¹⁸ K'a dɔ a ɔ, bɪnce k'awɔɔ n ta ɔ Woso taa naa, a do bɛɛ m Israyel gúú kɔ ŋ nyɪnta Sinayii ci jɪr ɔ, ŋ n a da ma, ŋn'a wɔ da ma bɪ nɪ y. Sɛ wurɔ ɪ nyɪnta ci bɪ ma, monsigɔ n bɪr ma bidɔ, kan hɪnher gúta kɪ.

¹⁹ Ŋ huure kan leer kɪ ma b'ɔ. Israyel gúú wɔɔ kɔ ŋ leer bɪ do ma bɪ, ŋ n a ŋɔa k'a a ya a tɔr ka ma y.

²⁰ Bala, ŋ n wɔ ɔ ŋnɪ lɛ kɔ leer b'a cɪnta naa do si y. Leer b'a hɪ, a ɔ:

Gúaa k'a n'a nɔm ci bɪ ma bɪ,
baa kɔ hɔbɪsɪ m,

a zaa bumba n nawɔm jaarɔ m an ga.

²¹ Hɔɔ kɔ ŋ y'a yɪ b'ɔ rɔ wɔɔ ŋ da bɔ ɔ gúta, baa Moyiisi mɪŋŋa, nyibɛə a nyasɔ an kɔ an a hɪ, a ɔ: «Nyibɛə ɪ mɔɔ zɛm, mɔɔ mɛ nɪ hɪnkəm maam-maam.»

²² Bɪ k'awɔɔ nɪ, a zɔ awɔɔ ɔ *Siyɔn ci bɪ ma, Woso k'an mɪsɪr bɪ kɔ bɪ awɔɔ a zɔ ma, arzana Zerizalɛm bɪ m, kan a malɛkarɔ tisi-tisi rɔ wɔɔ kɪ.

²³ Woso lɛɛkarɛ nyɪnɔ kɔ ŋ nɪ heernyɔɔ bam nɔ wɔɔ awɔɔ a zɔ ŋ ma, Woso brɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ. A zɔ awɔɔ ɔ Woso ma, a m gúú haay dɔdɔkɔr, a zɔ awɔɔ ɔ gúú tɪrgɔɔ kɔ Woso a ka ŋnɪ yɪ amba a lɛ n taa rɔ wɔɔ ma fasti.

²⁴ A zɔ awɔɔ ɔ Yeezuu ma, a m gúastababaa daa bɪ zɛkɔrazaa, a zɔ awɔɔ ɔ a ma zaasɔrɛ* bɪ ma, a ma bɪ nɪ mimbɔnyaa gum gúú ma, an nɪ meer bam wɔɔ daahan tɔ ma, an lɛ da Abel ma bɪ ra.

²⁵ Naa minto bɪ, k'a dundo a zi. Woso k'a nɪ meer bam kan awɔɔ kɪ bɪ, a b'a tɔr ta a meerbaa bɪ rɛ y. Awɔɔ yaabɔɔ kɔ ŋ nyɪnta ŋn'a tɔr ta a zaa k'a nɪ ŋ bɔm zaa ɔ tara burɔ ɔ bɪ meerbaa bɪ rɛ rɔ wɔɔ, ŋ fir yɪ. Bɪ wɔɔ, Woso y'a to brama an nɪ wɔɔ bɔm zaa ɔ, kɔ wɔɔ ɔ tɔr ta a meerbaa bɪ rɛ, ɔ ɔ gu ma, wɔɔ fir yɪm an lɛ da paan....

²⁶ Biisi bɪ, Woso bɪ leer a ka tara n hɪnkɔ, bɪ kɛɛrɛ naa, a ler bɔ wɔɔ m, a ɔ:
Mɔɔ yɪ m yarɛ m tara hɪnkɔ,

* **12:16 12.16** jaandər: Gúastababaa Gusirɛ bɪ nɔ ɔ, k'ɪbɪ bɪr yɛm Woso ma bɔ a ɔ kɔ ɔ jaandərɛ m. * **12:24 12.24** K'a dɪga Ebreer gúú 9.19; 10.22 bɪnce ɔ.

bi, bi bεε ni yire a deem ni y,
moo brama hinkem so.

27 K'a a hi a u: «Moo yi m yam» bi, naa u k'a hi, a u, hoo k'a η da ηni hinkem no woo hinkere ηni nyaam, ku hoo ku η b'a dam ma ηni hinko ro woo n goota ηni bir ta u.

28 Ncinaasu bi, u yi Woso barkadarezanno, k'a cirbæo ku k'a bi hinkem ka woo u bi to ma. Woo barka bi dare ba n ni: U bir Woso dan u amba a a ηsa bi m, ye a le ma no u, kan a hoonho bare ki no u.

29 Bala, woo Woso bi bo ku u kan se k'a ni bim ki. Ho k'a bir a no yim bi zaar an n'a bare.

13

A ba woo nawom lonlo

Woso no n yi woo ra?

1 Kristagoo n'awoo m, k'a goota a bir ku ηsam tee...

2 k'a bir saanoo sim muna a hadro u, a bi naa to bo a no u y. Bala, guoo nyinta ηni naa ba, ηni maleekaro si a hadro u bi η n a do η u, maleekaro ni y.

3 K'a bir a hoon dam guoo ku η ni lonnoce u ro woo ma, i u, lonnoce awoo n ta u kan η ki. K'a bir a hoon dam guoo ku η ni fir yim no woo ma, i u, fir awoo n'a yim so am η ho bi m.

4 Gaa haay n harcintare gore da u, gaa kan a lo ki n bir sira zi bam kan ku ki, η bi jaan da y. Bala, Woso yoodurbenno woo kan jaandenno woo ki doo kam.

5 A bi busoo ηsa y, k'a zerga ho k'awoo n ta m bi re, bala, Woso a hi, a u: Moo b'ibu tore y, bi moo bi m bore ibu u so fuga y.

6 Naa y'a ka woo n' u dam ma u a hi, u u: Zuuba n moo daahanzaa, moo bi nyi bam ho ni ni y.

Bo gaa n ni wone u an a ba moo ni?

7 K'a guoo ku η ka awoo lee hiisi ro woo to da a no u, guoo ku η Woso lemim dunda awoo m no woo. K'a a hoon da η muraaba bi bare loo ma, kan ga ku η y'a u lonlo bi ki ma, k'a sira ka Woso u am η ho bi m.

8 Yeezuu Krista k'a nyinta lonlo jim bi, a maam her so a gootam maam domum haay.

9 A b'a to hodindarero daaro do y'a honho ro woo n'awoo nyonyoo y. Woso barka bi y'a da ma an panja ka woo heer u, hobirero bire minno bεe y. Guoo ku η zu minno woo duro u ro woo, η n a nyoo u yi y.

10 Zuforo woo mannibenno ku η n'a zi bare η Wosoce u ro woo, η ba le m k'a woo manniduu ho bi y.

11 Zuforo manniber jitaare bi, hobiro k'a η zunze ro woo ma bi, ta an nawom ni Woso taore bince u Wosoce u b'u, an n'a kam Woso u k'a guoo woo mimbonyaaro sugur ka η u. Bi, se n n'a dam hobiro woo muna re ku bi boleema.

12 Naa y'a ka Yeezuu muna n bi ga ku bi boleema, k'a guoo hu bo a ma bi m.

13 Naa to ma bi, u bo u ta zi amba a muna ga boleema bi m, u b'u gu y.*

14 Bala, woo ba ku m tara bure u naa u, u n ni nyintan u domum haay y. U ka woo nawom booti ku bi ma.

15 Ncinaasu bi, u bir u le bom Woso u tee... Yeezuu to ma. U le ku woo n'a bon u bi bo ku u i u, manni woo n'a kan u, ku woo n' u le bon u tee... bi to ma.

16 K'a bir a bam ku m muna, a bir a dam ku han, a bi naa bare to bo a no u y. Bala, bo a u ku u, i u, manniro m, Woso yi η sam.

17 K'a bir yem a lezanno woo ma, a bir ho ku η n'a hire awoo m bi bare. Bala, do η nawore awoo nyiro woo ma domum haay, ku Woso n ni zem bi η lar awoo nyiro

* 13:13 13.13 A ba η y'a hoo, n u, zerji boleema. (Mannibenno Ci 16.27). Guoo a gore bo u, u bi nyannu ze ku n yi woo gore bon u so a to ma y.

wɔɔ mim ma bi y'a ka ŋn'a bam maam. K'awɔɔ ɪ zure ŋ ɛ ɔ, ŋ y'a zi bi bam kan heernyɔɔ ki. Kɔ n bɛɛ m, zi bi ba ŋ nawɔm kan heerzar ki, bi, naa b'a dare awɔɔ han fɪga y.

¹⁸ K'a gɔɔta a bir yaa dam wɔɔ tɔ ma. Wɔɔ dɔ paan..., ɔ ɔ, ɔ n a bunyaa ba y, bala, wɔɔ ɛ taa k'ɔ bir a miŋŋa bam tee... hɔ haay nɔ ɔ.

¹⁹ A ye mɔɔ nawɔm gɔta k'a yaa da mɔɔ tɔ ma, kɔ Woso n a ka kɔ m m bɔ m bɔr awɔɔ zi zɔɔ.

Yaadare kan leersore ki

²⁰ Bi, kɔ Woso k'a ni laafɪ kam bi n'awɔɔ barka da ɔ. Wɔɔ Zuuba Yeezuu n wɔɔ dunder gɔta, amba hɔbɪsɪrɔ dunder m, a ma k'a ka Woso ɔ am manni hɔ bi m bi tɔ ma m. A ma bi tɔ ma m sɔ gɔaasɪbabaa k'a nyare ba ɔ bi n ta ɔ. Woso a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ.

²¹ A ye mɔɔ nawɔm k'an a ka k'awɔɔ n wɔ ɔ a hɔ haay k'an miŋŋa ba, maam bi, awɔɔ y'a hɔɔnhɔ bare. K'an a ka kɔ hɔ k'a nɔ yi haay n kɔ yi wɔɔ gɔr zi Yeezuu Krista tɔ ma. Bi kɔ Yeezuu Krista tɔ n leɔɔre yi dɔmɪm haay. Amina.

²² M danyɪnɔ, a ye mɔɔ nawɔm k'a a hɔɔn da meerbaarɔ kɔ mɔɔ ŋ ba kan awɔɔ ki rɔ nɔɔn ma kan boraama ki, a zu ŋ ɔ. Hɔ kɔ mɔɔ gɔrsɪra ba awɔɔ ma sɔ naa, a bi jintɔ y.

²³ K'a dɔ a ɔ, wɔɔ danyɪ Timote bi, n y'a bɔ lɔnnɔɔɛ b'ɔ. K'a bɔr mɔɔ zi zɔɔ, mɔɔ y'a gaam ɔ zu kɔ ɔ, ɔ bɔr ɔ bi dɪga awɔɔ ma.

²⁴ K'a yaa da a leezannɔ wɔɔ m haay, kan wosogɔɔ wɔɔ ki haay. Wɔɔ danyɪnɔ kɔ ŋ ni Italii ɔ rɔ wɔɔ ɪ yaa dare a m.

²⁵ Bi kɔ Woso barka n bir kan awɔɔ haay ki.

Ci kɔ ZAKKI a ba

Ci kɔ Zakki a ba bi

gasɔɔre

Zakki bi, Yeezuu danzaa m, n y'a gungare n ɔ, a ɪ ci bi ba. A bur a lɛ bɔre a miɲɲa ɔ danyibaa naa do k'an ta m kan Yeezuu ki bi nɔ ɔ y. Zakki nyɲnta gɔaa wɪsɪ, a ɪ nyɲnta Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ lɛzɛaa.

Ci bi ba a ɔ, wosogɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ rɔ wɔɔ ma, bi ci bi nɔ ɔ a y'a hire a ɔ, a ba a ɔ, Israyel do buerehiyɔɔ wɔɔ ma. Kristagɔɔɔ sokɔma bi makra a ba brɔɔ ma. Ci bi ba a ɔ, k'a minno y'a hɔnhɔ dɪnda kristagɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ sore η la, k'a η dɔndɔ kɔ η n'a mɪsɪrbaa bi ba k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare bi ki. Bala, kɔ sɪrakare n zu kɔ ɔ kan zibɛəro ki, hɔ vam m.

Minno wɔɔ ba n nɪ: firiyɛ kan tɔntɔɔre ki, mindɔre kan yaadare ki, hɔntazanno kan ηɔazanno ki, makrarɔ kan letaamarɔ bɔnyaarɔ ki, Woso lemim kan a zuure ki.

Zakki ɪ yaa dam Woso dogɔɔɔ m jilli

¹ Mɔɔ miɲɲa Zakki, Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki zibɛənyɪ m mɔɔ m. Yaa mɔɔ n'a dam Woso dogɔɔɔ kɔ η y'a kɛrgu lɛɛ haay ra durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

Firiyɛ kan mindɔre ki mim

² M danyɪnɔ, k'awɔɔ ɪ fir do haay yɪm k'a a heer nyɔɔ,

³ bala, awɔɔ dɔ a ɔ, firiyɛ bi nɔ ɔ, k'awɔɔ jum kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, awɔɔ bɔraama yɪm.

⁴ Bi, pakra m, k'awɔɔ bɔraama bi n a hɪnka fasɪ, k'awɔɔ n yɪ miɲɲa fasɪ, hɔst bi jɪra a ma y.

⁵ Bi, kɔ gɔaa y'awɔɔ barla mindɔre n jɪra ma, k'an a ye Woso han, a y'a kan ɔ, bala, Woso ɪ hɔ kam gɔaa haay ɔ an lɛ da a zaa n'a yem bi ra, b'a bir meer bam ma y.

⁶ A n ta ɔ bi, pakra m, k'a zaa n a ye sɪrakare nɔ ɔ, a bi sɪnsɪm ka y. Bala, gɔaa k'a nɪ sɪnsɪm kam bi bɔ kɔ ɔ, kan higɔta kurɔ ki, hɪnhɛr n'a yɛηηɛm jɪsa kan bɪsɪ ki.

⁷ Gɔaa naa do lɔɔ n a ga m an a gunga a ɔ, a hɔ yɪm Zuuba zi y.

⁸ Bala, hɔɔn hɪya-hɪya zaa m, a heer n sɪra ka kan hɔst bare ki y.

ηɔazaa kan hɔntazaa ki mim

⁹ Kristagɔaa k'an ηɔazaa bi n a heer nyɔɔ, bala, Woso a busu.

¹⁰ Kɔ kristagɔaa kɔ hɔntazaa m bi, n a heer nyɔɔ sɔ, bala, Woso a ka an zer. Sɪra nɔ ɔ, hɔntazaa cenim amba burvu tɪr sur bi m.

¹¹ Bala, kɔ woso haan, b'a gu kan paɲɲa ki an na bur bi ma, bur bi n ga, a vu bi n sur, a gɔere k'an ta ɔ bi n nyaam. Yɪ a nawɔre ncɪnaaɔ, hɔntazaa n cem zɔɔ-zɔɔ a zibɛəro dɔmɪm ɔ.

Hɔ k'a nɪ zem makra m

¹² Mimbirenyɲntazaa m gɔaa k'a nɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ makra nɔ ɔ bi m. Bala, k'a wɔ makra b'ɔ an bɔ ɔ, a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪm, ganwɔre kɔ Woso a ler bɔ k'a ka gɔɔɔ kɔ η n'a ηɔam nɔ wɔɔ ɔ bi n bi.

¹³ Kɔ gɔaa ɪ makra lɛɛ, a b'a hɪ, a ɔ: «Woso nɪ mɔɔ makra bare y.» Bala, mimbɔnyaa b'a dam ma an Woso makra ba y, bi Woso miɲɲa bir gɔst makra bam k'an mimbɔnyaa ba y.

14 Bɪ, gɔaa letaama bonyaa ɪ tɪr a zaa gaa an wɔ ɔ an a da makra ɔ, k'an mimbonyaa ba.

15 Kɔ letaama bonyaa bɪ paŋŋa yɪ a zaa zi, b'a a ka a zaa n mimbonyaa ba. Kɔ mimbonyaa bɪ ba an nya, b'a zaa ga.

16 M danyɪnɔ ɲɔare nɔ ɔ, a b'a nyɔnnyɔɔ y.

17 Hɔ mɪŋŋa haay kɔ wɔɔ n'a yɪm, ganwɔrɛ k'an mɪŋŋa fast haay, a to a nawɔm Woso zi, brama, a ɪ lɛɛgurehɔɔ kɔ ɲ nɪ brama rɔ wɔɔ da. A mɪŋŋa bɪr a lɔrm fɪgaa y, bɪ monsigɛ ba zi y.

18 A mɪŋŋa ɪ hɔɔn bɔ ɔ a zim, an mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ a lemim k'an sɪra bɪ m. A ba a ɔ nɔɪnaaɔ kɔ wɔɔ n yɪ lɛɛkarezannɔ hɔɔ daaraɔ k'a nɪ ɲ dam nɔ wɔɔ barla.

U zi ba hɔ kɔ wɔɔ n'a mam bɪ m

19 M danyɪnɔ ɲɔarerɔ, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ, gɔaa biyɛə a ga m an bɪr a tɔr kam mɪŋŋa, b'a bɪ nyagɪra ba k'a meer ba, a bɪ nyagɪra ba sɔ k'a nɔmaa ba y.

20 Bala, nɔmaa kɔ gɔaa n'a bam bɪ bɛɛ n'a kam an hɔ k'an tɪrga Woso mɪm ɔ bɪ ba y.

21 Naa tɔ ma bɪ, k'a hɔ k'an bonyaa a heer ɔ haay to, a a gɔ mimbonyaa haay ma.

22 A bɪ ɲɔaar ba a mɪŋŋɔɔ m a ɔ, a y'a tɔr kam Woso lemim bɪ ma y, k'a sa a zi bam paan....

23 Bala, gɔaa k'a n'a tɔr kam lemim bɪ ma b'a bɪr zi bam nɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, kan gɔaa k'a nɪ dɪgare a meer ma jɛtɪga ɔ kɪ,

24 dɪga k'a ɔ a ma an a hɔr bɪ, a meer bɪ k'an lɔnlɔ bɪ, an bɪ tɔ bɔ a nɔ ɔ lɛɛm.

25 Bɪ, gɔaa k'a nɪ Woso lɛ bɪ k'an mɪŋŋa fast bɪ karɪnda bam k'a zu ɔ bɪ, a kɔsɪ a nawɔm ma taalera nɔ ɔ, a bɪr a tɔr kam ma bala k'a b'a tɔ bɔ a nɔ ɔ y, bɪ, zi an n'a bam nɪ, Woso bɪ zaa bɪ barka dan ɔ, a zibɛə haay nɔ ɔ.

26 Kɔ gɔaa ɔ, zu a nawɔm Woso ɔ b'a bɪr bɔrle a nɛɛm ma kan meerbaaraɔ bonyaraɔ kɪ, bra an n'a bare a mɪŋŋa m, wosozuure bɛɛ m bɪ y.

27 Wosozuure k'an mɪŋŋa, dintim ba ma Zɪ Woso mɪm ɔ bɪ ba n nɪ: U nyaso sonno m, kan zonno kɔ ɲ nɪ fir yɪm nɔ kɪ m, ɔ dundo ɔ zi kɔ durnya hɔɔ bonyaraɔ b'ɔ da mimbonyaa bare ma y.

2

U bɪ gɔɔɔ jirɛ bɔ y

1 M danyɪnɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ lɛbɔrɛ m gɔta, awɔɔ n sɪra ka ɔ. Naa tɔ ma bɪ, a n a ga m k'awɔɔ n gɔɔɔ jirɛ bɔ y.

2 U makra sa, a a da ma, gɔɔɔ huɪyɔɔ n bɪ gasɔ awɔɔ sokoma nɔ ɔ, deem n huu mɪŋŋa du a ma an sarma tollɛŋŋaraɔ dɪnda a nyɔkɔnnɔ ma, deem n bɪr ɲɔazaa an huu yaarsɪrɔ du a ma.

3 K'awɔɔ gɔaa k'a huu wɪsɪrɔ du a ma bɪ nyaasɪ ka mɪŋŋa, a bɔkare a hɪ m a ɔ: «Ibɪ, bɔr ɪ nyɪnta bɪncɛ mɪŋŋa naa do ɔ», a bɔkare a hɪ ɲɔazaa bɪ m, a ɔ: «Ibɪ, jum brama» gɛɛ, a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ nyɪnta tara ɔ naa ɔ, mɔɔ gam taa».

4 K'awɔɔ ba nɔɪnaaɔ, jirɛ bɛɛ awɔɔ bɔ a barla ra? Bɪ, naa k'awɔɔ n'a bam naa, a ba bɛɛ awɔɔ ɔ dɔdɔkɛnno hɔɔndare bonyaraɔ m na?

5 M danyɪnɔ ɲɔare nɔ ɔ, k'a tɔr ka mɪŋŋa! Woso gɔɔɔ kɔ ɲɔazannɔ m durnya naa do ɔ rɔ wɔɔ bɔ ɔ, kɔ ɲ nɪ hɔnta paan... kɔ sɪrakare m bɪ yɪ, kɔ ɲ nɪ Woso cirbɛə bɪ yɪ, Woso ɪ cirbɛə bɪ do ler bɔ gɔɔɔ kɔ ɲ n'a ɲɔam nɔ wɔɔ m.

6 B'awɔɔ, awɔɔ ɪ ɲɔazannɔ gore bɔŋ ɔ. A n bɔkare, hɔntazannɔ wɔɔ nɪ fir kare awɔɔ ma, ɲn'ɪ tare awɔɔ m dɔdɔkɛnno taa.

7 ɲ mɪŋŋɔɔ nɪ tɔ mɪŋŋa kɔ Woso a ka awɔɔ ma bɪ sunsɔ wɔm.

8 N y'a da Wosoci b'ɔ, n ɔ: «I ɪ mim ɲɔa amba ɪ mɪŋŋa m», Woso cirbɛə bɪ mɪsɪrbaa zaa n naa do. K'awɔɔ ɪ zun ɔ, awɔɔ y'a bam mɪŋŋa.

⁹ Bɪ, k'awɔɔ ɪ ɡʊɔɔ jirə bɔrɛ, mimbonyaa awɔɔ n'a bam bɪ, b'awɔɔ ɪ korɔma nɔ ɔ, bala awɔɔ n zu Woso lɛ b'ɔ y.

¹⁰ Bala, kɔ ɡʊaa ɪ zum lɛrɔ wɔɔ ɔ haay, k'a bɪ bɔ deem la m, bɔ a ɔ η haay la m.

¹¹ Bala, Woso y'a hɪ, a ɔ: «ɪ bɪ jaan da y,» a a ya an a hɪ sɔ, a ɔ: «ɪ bɪ ɡʊaa meeyaa bɔ ɔ y.» Bɪ kɔ ɡʊaa n jaan da y, an bɔkare an ɡər zɛ, bɪsɪ a a ka lɛrɔ wɔɔ ma.

¹² Kɔ meer awɔɔ n'a bam, kɔ zi awɔɔ n'a bam, k'a dɔ a ɔ, lɛ k'a nɪ soamɪŋaɔ kam bɪ, Woso n nɪ zem b'a sa an awɔɔ dɔdɔ ka m.

¹³ Bala, ɡʊaa k'a n a mim cicir zɛ bɪ, Woso b'a cicir zem dɔdɔkare nɔ ɔ y, bɪ kɔ ɡʊaa y'a muno cicir zem, a bɪ nyi bam dɔdɔkare nɪ y.

Sɪrakare paan... mim

¹⁴ M danyɪnɔ, kɔ ɡʊaa ɔ, a sɪra ka Woso ɔ, an bɔkare a bɪr sɪrakare zibəero sɪ bare y, sɪrakare k'a ɔ, a ta m bɪ y'a dam ma an a bombɔ ra?

¹⁵ A a da ma kristagʊaa n ta ɔ yar ɡɛɛ lɔ, η b'a huuro m k'a du a ma, bɪ η ba hɔsɪ m k'a bɪ y.

¹⁶ K'awɔɔ ɡʊaa deem a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a doo laaftɪ, a huu du a ma, k'a hɔ bɪ mɪŋa.» B'awɔɔ n hɔ k'a jɪra η ma bɪ ka η ɔ y, meerbaa naa do nyɔɔdɔ ta ɔ ra?

¹⁷ Ncɪnaaɔ sɔ bɪ, sɪrakare k'a bɪr zi bam bɪ, hɔɡər m fastɪ.

¹⁸ A a da ma ɡʊaa n a hɪ, a ɔ, ɪbɪ ɪ sɪrakare m, mɔɔ nɪ zibəero m. Mɔɔ y'a hire a zaa m, m ɔ, ɪ sɪrakare bɪ hɪnka m m, zibəəbare war nɔ ɔ, kɔ m m zibəero wɔɔ bare hɪnka a ɪ m, k'ɪ dɔ ɪ ɔ, mɔɔ ɪ sɪrakare m.

¹⁹ ɪbɪ sɪra ka ɪ ɔ, Woso deem taan... n ta ɔ, ɪ y'a bam mɪŋa, bɪ, zinero naa dɔ sɔ, ηn'ɪ nyi bam.

²⁰ Yarma ra, a dɔ ɪ ɔ, sɪrakare k'a bɪr zi bam bɪ vam.

²¹ Wɔɔ yaaba Abraham bɪ, a zibəero tɔ ma bɛɛ y'a ka Woso n a ba tɪrga ra, k'a ye k'a mannɪ ba a nyɪ Izakki m bɪ bɛɛ ra?

²² ɪbɪ dɔ keere ɪ ɔ, Abraham sɪrakare bɪ, zu a ɔ kɔ ɔ kan a zibəero kɪ, a zibəero wɔɔ y'a ka a sɪrakare bɪ n yɪ paan....

²³ Ncɪnaaɔ m, hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ n kɔ yɪ, a a hɪ, a ɔ: «Abraham sɪra ka Woso ɔ, am naa, Woso n dɪga a ɡʊaa tɪrga.» Woso n a bir a ɡʊaasɪba sɔ.

²⁴ Awɔɔ dɔ keere a ɔ, Woso bɪ, ɡʊaa ba a nawɔm tɪrga a zibəero tɔ ma, a sɪrakare y'a deem tɔ ma bɛɛ y.

²⁵ Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ sɔ kan lɔmɪŋaheerezaa Rahab kɪ, a zibəero y'a ka Woso n tɪrgabaa ka ɔ, Israyel dundolɛezizannɔ k'a η si a har ɔ, an zaa vanta hɪnka η nɪ ηn'a sa ηn'a hɔr bɪ tɔ ma m.

²⁶ Denter m, amba ɡʊaa nyi nɪ bɔrɛ a mɛ ɔ, a zaa nɪ gam bɪ, sɪrakare k'a n zu kɔ ɔ kan zibəero kɪ bɪ, hɔ ɡər m sɔ.

3

ɡʊaa nɛɛm zibəə mim

¹ M danyɪnɔ, a b'a ka ma k'a yɪ hɔɪndagɔɔɔnzannɔ woo... y. Awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ kɔ ɔ nɪ hɔ dɪndam ɡʊɔɔ m nɔ wɔɔ, n wɔɔ dɔdɔ kam kɔsɪ an lɛ da.

² Bala, wɔɔ haay, wɔɔ ɪ korɔm ma. ɡʊaa k'a bɪr korɔm ma a meerbaa nɔ ɔ bɪ, ɡʊaa tɪrga m fastɪ, a a da ma an bɔr a mɪŋa ma jilli.

³ Kɔ wɔɔ tɪr sarbɪr da sisiro lɛ ɔ kɔ η nɪ zu wɔɔ ɔ bɪ, wɔɔ y'ɔ so η mɛ b'ɔ jilli sɔ ηn'ɪ wɔɔ hɔɔnhɔ bam.

⁴ K'a dɪga kɔɔlɔsɔ ɡʊtɔɔ wɔɔ ma sɔ, kɔ η bɪ to ηnɪ ɡʊta maam-maam, hɪnher ɡʊtɔɔ nɪ η nyɔɔtam bɪ, η hɔ poore n ta ɔ, an a ka ηn'ɪ tam lɛɛ haay k'a brarezaa bɪ lɛ n taa b'ɔ.

⁵ A maam sɔ kan ɡʊaa nɛɛm kɪ, vɔŋŋə poore m ɡʊaa mɛ ɔ, an bɔkare an n'a mɪŋa busum hɔɔ ɡʊtɔɔ bare mim nɔ ɔ. Awɔɔ dɔ a ɔ, sɛ poore a da ma, an poo ɡʊta bɪ.

⁶ Gōaa nēem bi do m bi, se m so, an ta hō bonyaa haay m, wōō me b'an ta ō, an nī dintim kam wōō mīsrbaa ma jilli, an nī se dam wōō ma haay, sehar se y'a so a mīḡa ō.

⁷ Gōō a da ma, ḡn'i hōmīsr haay tōntōre, pōohōō kan bēnnō kī, hōōmīsrōō kō ḡ n'a gaatam kan zōōō kī, ḡ wō ḡ ō denter.

⁸ Bī gōō b'a dam ma an nēem tōntō y. Hō bonyaa m, an nī lēē sam, gōōō meeyaa bōōre nyīsi y'a han.

⁹ Ū nēem wōō sa, ō n'ō lē bōm Zuuba ō, ō Zī b'ō, ō n'a sam so, ō nī lē kōōō dam gōōō n'ō, an bōkare Woso yī ḡ da ḡnī bō a mīḡa rē.

¹⁰ M danyīnō, a n a ga m kō wōō lē deem-deem bi n bīr ler mīḡa bōm, an bīr a bonyaa bōm so y.

¹¹ Hiyēē ba ō, an nī bōm hi nyīnta m kan hi kōōō kī nī y.

¹² Sōōn b'a dam ma an tōgōō nyī da y, gēē dīven gō n sōōn nyī da y. Yēhiyēē b'a dam ma, an bō hi nyīnta nī y.

Mindōre k'a a to Woso zi

¹³ Gōaa y'awōō barla an mim dō ra? K'an a hūnka mīsrbaa tīrga nō ō, bōraama zībēē nō ō.

¹⁴ Bī, kō jūmbaa kan heer kōōō kī, lēēzaabaa kama kī y'awōō heer han, a b'a lē bō a mīḡōō ō y, b'a bī sīra gore bō ō a ḡōaarlō nī y.

¹⁵ Bala, mindōre naa dō n a to Woso zi y, durnya hō m, a to a ō gōōō zi, bō a ō Sōtaana zi.

¹⁶ Sīra nō ō, lēē kō jūmbaa n ta ō, gōōō n'a hōōn dare a mīḡōōō ma con bī, lēē bī do ō bī, hō haay wōō... yīm bōrga, zīro bōnyaarō n nyīnta ō so.

¹⁷ Bī, mindōre k'a a to Woso zi bī y'a hō, a mīḡa, laafū kama m, a bōgō-bōgō, kōmāre kama m, cīcīrzere m gōta, zi mīḡa bare m gōta, jūmbaa b'a nō ō, bī zambō b'a nō ō so y.

¹⁸ Gōōō kō ḡ n'a kam ma kō laafū n bīr ta ō rō wōō, tīrgabaa mīsrbaa bī ba ḡ nawōm laafū kama nō ō, a nyōōō bī, tīrgabaa mīsrbaa ḡn'a yīm.

4

Ū bī durnya hō ḡōa y

¹ A a ba lō awōōō bīr kō māre, an nī nyaa bam kan kō kī tee...? K'awōōō lētaamarō bōnyaarō nī zōō bam awōōō heerlō wōō ō bī tō ma m.

² Awōōō lē taa hōō nīḡōōō ma, b'awōōō bīr ḡ yīre y, bī tō ma bī, awōōō y'a kam ma k'a gēr zē, awōōō ī jūm bam bī hōōō bīr kōyīre awōōō nī y, bī n a ka awōōō nī zōō bam an nī nyaa bam kan kō kī. Awōōōō bīr hōōō yēm Woso han y, bī y'a ka awōōō ba hō k'awōōō lē n taa bī nī y.

³ Awōōō y'a yēm b'awōōō bīr a yīre y, k'awōōō bīr a yēm han mīḡa bī tō ma, bala, a yē awōōō nawōm k'a sa, a a hōōnhō ba m.

⁴ Taalerazannō bēē n'awōōō nī y! Awōōō n a dō a ō, k'ī ī durnya jē ō, Woso jūm n'ī mī ra? Gōaa k'a lē n taa durnya ma bī, a ba a nawōm Woso jūm.

⁵ A hōōn awōōō n'a dare a ō, hō kō Wōōōō b'a hī bī vam m na? A a hī a ō, Woso ī jūm bam k'a a ḡspri ka wōō ō, an nī kan wōōō kī bī tō ma.

⁶ Bī, a y'a barka kam wōō ō gōta, bī tō ma m Wōōōō bī n a hī a ō, Woso y'a gum mīḡabūsurezannō ma, b'a ī barka kam mīḡazerlezannō ō.

⁷ Naa tō ma bī, k'a mīḡōōōō zē a yē Woso ma. K'a a gu Sōtaana ma, a y'a sīre an a gō awōōō ma laatō.

⁸ K'a zō Woso ma, a y'a zōre awōōō ma so. Awōōō k'an kōrōmazannō, k'a zi bonyaa bare to! K'a heer hū bō hōōn hūya-hūya zannō ra!

⁹ K'a heer zaar ba a koromaro woo to ma! K'a ze heerzar ba a nyi ka! K'a yaawore to a nyi ka, k'a a heernyoo bi to, a a heer zar!

¹⁰ K'a a miηηoo zer Zuuba taa, k'an awoo busu.

U b'u muno dodo ka y

¹¹ M danyino, a ba bonyaa hi ku ma y. Gaa k'an a bonyaa hire a mim ma, gee an a dodo kare, a bonyaa an n'a hum Woso le ma, an ni Woso le bi dodo kam. Bi, k'ibu i Woso le bi dodo kam, i ba i u, a dudokar, a zuurezaa bee n'i mi do y.

¹² A n bokare, Woso y'a deem taan... ni le bi kam, a y'a deem taan... m dudokar so. A n n'a dam ma an gooo bumbo, an n'a dam ma an η zaar ba so. Nka n'ibu m, i n'i mim dodo kare?

A bi yi miηabusurezanno y

¹³ K'a tor ka moo ma keere, awoo k'a n'a hire a u: «Her, gee booti m, woo tam ku na u gee ku na u, u goota b'u doora deem, u ter ba u busoo yi.»

¹⁴ awoo n a do k'awoo misirbaa bi yum lo booti ni y, bala, awoo bo ku u kan sebtur ki, k'a bo b'a nyaam leem.

¹⁵ A ga awoo u m, a hi a u: «Ku Zuuba ye, woo misirbaa bare, u na ba kan na ki.»

¹⁶ A n bokare a le awoo n'a bore a miηηoo u a dindare no u. Leboas naa do loo bonyaa.

¹⁷ Gaa k'a ho k'a ga bare m do, b'a n a ba y, a zaa mimbonyaa ba.

5

A yum kookoo hontazanno ma

¹ Hontazanno woo, k'a tor ka moo ma, k'a nyi ka a baa da, bala, awoo fir yum gota.

² Awoo honta bi, ho vem m, bee y'awoo huuro bum so.

³ Tankampiisi y'awoo sarma kan awoo busoo ki zaar bam, η zaarbare bi ni nyintam kaseti an awoo bi, am se ho bi m. Awoo honta gor a kuntə je domunno noom no u.

⁴ Awoo n gooo ku η zi ba awoo hosiraro u ro woo yawora ba y, k'a a tor ka, η yi zee dam, bi, η zee bi dare lee ku Zuuba k'a panηa jire ba u bi zi.

⁵ Awoo misirbaa nyinta yi tara bure u, a a hoonho yi, awoo ho bi gota a me ka am hoburo m, bi awoo zinzere domum y'a kum.

⁶ Awoo gaa turga dodo yar, a meeyaa bo u, a n wo u an jum awoo lee y.

U bor u ma, Zuuba zem

⁷ M danyino, u bor u ma, ku Zuuba n tolle ba an bor. K'a makra sa danwur ma, bor a nawore a ma an ni dom mosa ma, k'a a tara zibəə ho yi, an ni dom leekare labarero, kan je labarero ki ma.

⁸ Awoo, k'a bor a ma so, a bir heer koodə m, bala, Zuuba wusigere domum a zo.

⁹ M danyino, a bi kukur ba ku ma y, ku Woso b'a dodo ka y. K'a diga a, ba dudokar bi ni cele ma na.

¹⁰ M danyino, wolesinnisorazanno ku η nyinta ηni meer ba Zuuba to ra ro woo, η fir yi, bi η bor a ma fir bi no u. K'a η hobaa sa.

¹¹ K'a diga a, gooo ku η ni jum kookoo firyre no u ro woo, woo y'a hum woo u, η mimbirenyinta. Awoo Zobb k'a jum kookoo fir no u bi mim ma, awoo ho ku Zuuba a ba m fir bi yire je u bi do so, bala, Zuuba i gooo cicir zem gota, an n'a miηηa bare η ni.

¹² M danyino, an le da bi, a b'a wer si y, a b'a wer si brama to ni, b'a ba si tara to ni y, a b'a wer si fuga y. K'awoo ye mim ma, k'a u u... bala. K'awoo n ye, k'a u ayy.... A bi hosti na ma y, ku Woso b'awoo dodo ka y.

Yaadare mim

¹³ Kɔ ɔaa y'awɔɔ barla an nɪ fir yɪm k'an yaa da. Kɔ ɔaa nɪ heernyɔɔ m, k'an laa lo an a lɛ bɔ Woso ɔ.

¹⁴ K'awɔɔ ɔaa deem bɪ laafɪ, k'an kristagɔɔɔ lɛzanno wɔɔ bir, kɔ η nɪ nyɔɔ no ma Zuuba tɔ ra, ηnɪ yaa da a tɔ ma.

¹⁵ Kɔ η yaa bɪ da kan sɪrakare kɪ, yaabazaa bɪ laafɪ yɪm, Zuuba y'a waam, k'a mimbɔnyaarɔ ba sɔ, Zuuba sugur kan ɔ.

¹⁶ Naa tɔ ma bɪ, k'a mimbɔnyaarɔ bɔ a lɛ ma, a hɪ kɔ m, k'a yaa da kɔ tɔ ma, kɔ Woso n a waa. ɔaa tɪrga yaadare ɪ zi bam kan panɲa ɔta kɪ.

¹⁷ Awɔɔ dɔ a ɔ, *Elii nyɪnta ɔaa am wɔɔ m, a yaa da Woso m ηɔɪ..., kɔ la bɪ ba y, denter sɔ, la a ɔsɪ dɔɔraa kaakɔ kan a kur kɪ.

¹⁸ A n a ya an yaa da, kɔ la bɪ n ba, Woso n a ka la bɪ n ba, hɔbɪɛ n nyɪnta ɔ tara burɔ ɔ.

U ɔ da kɔ han Woso zuure nɔ ɔ

¹⁹ M danyɪnɔ, k'awɔɔ ɔaa deem nyaam, an Woso zaa k'an sɪra bɪ to, kɔ ɔaa a ka an a ya an bur zaa bɪ ra,

²⁰ k'a dɔ a ɔ, ɔaa k'a ka mimbɔnyaabɔɔ n a bɔ a mimbɔnyaabare zaa ɔ, k'a zu Woso ɔ bɪ, a zaa bɪ meeyaa a a bɔmbɔ, an a ka sɔ, baa k'a mimbɔnyaarɔ ɔta, Woso n η sugur ka ɔ haay.

Ci lëekare hɔ kɔ PIYEER a ba

Ci lëekare hɔ kɔ Piyeer a ba bi

gasuure

Yeezuu karindanyi Piyeer ɩ ci bi ba. Ci bi ba a ɔ kristagɔɔɔ sokumarɔ kɔ η nyinta Azii mineer kɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ma. Zuforo nyinta kristagɔɔɔ wɔɔ duro barla, bi, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ, dorɔ vantɔɔ gɔɔɔ m.

Ci bi ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η ni fir yim a sirakare tɔ ma, η heer n'a zarm nɔ wɔɔ minto. Kɔ η ni jum kɔɔkɔɔ, ηni gɔɔta ηni hɔ k'a Woso nɔ yi bi ba mim haay nɔ ɔ. Kɔ η ni leboore kɔ Woso n ni zem b'a ka η ɔ bi nyasɔ a heer ɔ kɔɔkɔɔ.

N Piyeer ze godarkɔra ma a sirakare tɔ ma, Rom zannɔ kɔ η wuti ηn'ɩ fir kam kristagɔɔɔ ma bi domum ɔ. Pol nyinta kristagɔɔɔ firyire bi do nɔ ɔ sɔ.

Piyeer ɩ yaa dam kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miɲɲa Piyeer ni ci bi bam, Yeezuu Krista zibæzaa m mɔɔ m. A ba mɔɔ nawom awɔɔ kɔ Woso a bɔ ɔ k'a yi a gɔɔɔ a hisiga da, a m saanɔɔ Pon kɔ ɔ kan Galasii kɔ ki ɔ, Kapadɔs kɔ ki ɔ, Azii kan Bitinii kɔɔ ki ɔ rɔ wɔɔ ma.

² Zɩ Woso y'awɔɔ bɔ ɔ, amba a lëe ka an a cunta a hɔɔnhɔ nɔ ɔ k'a ba bi tɔ ma, a y'a so awɔɔ ɔ, a Espri k'a a ka awɔɔ ɔ bi tɔ ma, k'awɔɔ n ye Yeezuu Krista ma, k'a ma bi n'awɔɔ hu bɔ. A ye mɔɔ nawom, kɔ Woso n a barka, kan a laafu ki ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso barka dare bombɔre bi tɔ ma

³ Ɔ ɔ le bɔ Woso ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zɩ bi, bala, a cicirzere gɔta bi nɔ ɔ, a ka wɔɔ n yuredaa yi, k'ɔ taaheerle paan... yi, Yeezuu Krista k'a a mim bɔ ɔ gæno bire ɔ bi tɔ ma.

⁴ A ba a ɔ maam kɔ wɔɔ n hojirle k'a b'a dam ma an von gee an dintim ka, gee a panɲa n a bɔ ɔ yi, hojirle bi do Woso a cunta awɔɔ m arzana ɔ.

⁵ Awɔɔ kɔ Woso panɲa ni dɔre a ma sirakare tɔ ma, k'awɔɔ n bi bombɔre k'an b'a hunkam lëem je domum ɔ bi yi.

⁶ Bi tɔ ma m, awɔɔ n'a heer nyɔɔm gɔta, baa kɔ pakra m k'awɔɔ n fir yi dutaa, makrarɔ y'a honhɔ kɔ η n'awɔɔ heer zarm domum poorero nɔɔn duro nɔ ɔ.

⁷ Fir bi yire bi, awɔɔ sirakare makra an n'a bam, kɔ sirakare paan... m ge. Awɔɔ sirakare bi miɲɲabaa le da sarma m, hɔcenlezaa m bi, an bokare n tir a makra ba se ɔ, k'a miɲɲabaa dɔ. Ncɩnaas bi, awɔɔ sirakare bi makra je ɔ, awɔɔ leboore kan cirbæ ki, daure ki yim domum kɔ Yeezuu Krista n b'a hunkan ɔ b'ɔ.

⁸ Awɔɔ ɩ Yeezuu Krista miɲɲa ηsam b'awɔɔ n a yi a mim ni y, awɔɔ sira ka ɔ, b'awɔɔ n a yi cɩna y. Naa tɔ ma m, awɔɔ n'a heer nyɔɔm heernyɔɔ gandaa ɔ m, gɔsi b'a dam ma an heernyɔɔ gɔta bi do dɔ an a hi y.

⁹ K'awɔɔ ni zem b'a nyiro wɔɔ bombɔre yi bi, bi y'a ka Woso ɔ awɔɔ n sira ka.

Hɔ kɔ Sent-Espri a ba Krista tɔ ma biisi

¹⁰ Wosolesinnɩsorazannɔ kɔ η nyinta biisi ηni so Woso le ra, ηni barka kɔ Woso ɔ k'a ka awɔɔ ɔ bi mim hi bi, η bombɔre k'awɔɔ n ni zem b'a yi bi daasi ηn'a a ka.

¹¹ A ka η y'a ɔ ma, k'a minno kɔ Krista Espri b'a hunka η ni bi koyire domum kan η zaarɔ ki dɔ, bala, Espri bi do k'a nyinta kan η ki bi lëe ka an firyirero kɔ Krista n'a yim bi mim hi, kan leboore k'a n'a yim, fir bi yire je ɔ bi ki.

¹² Bɪ, Woso a hɪnka a lesinnɪsorazannɔ wɔɔ duro m, a ɔ, lemim k'a ka kɔ η nɪ so ra bɪ, a n a ka η bɔɔm tɔ ma y, awɔɔ hɔ m. Lemim nyɪnta bɪ do padɛnno wɔɔ a hɪ awɔɔ m, bɪ, a pa η y'a da awɔɔ m *Sent-Espri paŋŋa kɔ Woso a ka η ɔ bɪ m. Malɛkarɔ mɪŋŋɔɔ n lɛ taa k'a lemim bɪ do dɔ gɔta.

Mɪsɪrbaa zore barɛ mim

¹³ Naa tɔ ma bɪ, k'a a banka, k'a ta lɛɛ kan zibɛə kɪ, a b'a zu a ɔ y, k'a barka kɔ Woso n'a kare awɔɔ ɔ Yeezuu Krista hɪnkare ma bɪ ta a heer lɛ kɔɔkɔɔ.

¹⁴ Amba nyɪnɔ nɪ yere a zɪɔ ma bɪ, k'a ye Woso ma, a b'a ya a zu letaamarɔ bɔnyaarɔ k'awɔɔ n ta η nɪ biisi badɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ y.

¹⁵ Bɪ, amba Woso k'awɔɔ bir bɪ n mɪŋŋa bɪ, awɔɔ sɔ k'a bɪr mɪsɪrbaa mɪŋŋa bam a tare haay nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, Woso a hɪ a ci b'ɔ, a ɔ: «K'a yɪ mɪŋŋa, bala, mɔɔ mɪŋŋa.»

¹⁷ Woso k'a nɪ gɔɔɔ dɔdɔ kam b'a bɪr η jirɛ bɔm bɪ, awɔɔ nɪ yaa dam nɪ a ɔ, a Zɪ m, gɔaa biyɛə dɔdɔ an n'a kam amba a zaa zibɛə a ga m bɪ m. Bɪ tɔ ma bɪ, k'a mɪsɪrbaa k'a gɔɔta awɔɔ m, awɔɔ n'a bam tara burɛ ɔ bɪ ba, Woso mɪŋŋa daure kan a nyibɛə kɪ nɔ ɔ.

¹⁸ Awɔɔ dɔ a ɔ, mɪsɪrbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ, awɔɔ zɪɔ n a to awɔɔ m bɪ, Woso awɔɔ yɔ b'ɔ. Bɪ, hɔ k'a n'a zaar bam, gɛɛ wanzurfu gɛɛ sarma bɛɛ a a sa, an awɔɔ yɔ nɪ y.

¹⁹ Awɔɔ yɔ a ɔ, Krista ma kɔ n b'a dam ma n a lɛ hɪ bɪ m, bɔ b'ɔ kɔ ɔ kan sinnyeɛm k'a m mɪŋŋa, hɔ bɔnyaa sɪ ba ma bɪ kɪ.

²⁰ Woso lɛɛ ka an a bɔ ɔ, bɪ ma bɪ, durnya ba ɔ y. Kɛere naa, a a hɪnka jɛ dɔmɪnnɔ ɔ, awɔɔ daahan tɔ ma.

²¹ A tɔ ma m, awɔɔ n sɪra ka Woso ɔ, bɪ y'a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ, an lɛbɔure ka ɔ, yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, k'awɔɔ sɪrakare kan awɔɔ taaheerlɛ kɪ n yo Woso ma.

K'a mɪsɪrbaa ba ŋɔare nɔ ɔ

²² Ye k'awɔɔ ɔ sɪra ma b'a ka, awɔɔ nyiro wɔɔ hu n bɔ, k'a a da ma, a kɔ ŋɔa paan... danyɪbaa nɔ ɔ. K'a kɔ ŋɔa gɔta noom hu m.

²³ Bala, yɪredaa awɔɔ yɪ, b'a n a to gɔaa zi y, gɔaa ɪ gam, bɪ Woso y'awɔɔ yɪ, a gare ba ɔ y. A lemim k'an mɪsɪr a cenle ba ɔ b'a sa an awɔɔ yɪ m.

²⁴ Amba Wosoci n'a hɪm bɪ m bɪ:

Gɔɔɔ haay bɔ kɔ ɔ kan bur kɪ,

lɛbɔure kɔ η nɪ tam haay bɪ

bɔ kɔ ɔ kan burvu kɪ,

kɔ bur bɪ ga, b'a vu bɪ sur.

²⁵ Bɪ Zuuba lemim b'ɪ gɔɔtam

dɔmɪm haay.

Bɪ, lemim bɪ do bɪ, lemim nyɪnta kɔ n y'a pa da awɔɔ m bɪ m.

2

¹ K'a bɔnyaabaa do haay to kan ŋɔaar do haay kɪ, noombakɔma kɪ, a bɪ jɪm ba y, b'a b'a bɔnyaa hɪ gɔsɪ ma y.

² Amba nyɪnɔ poorero nɪ nyonhi ŋɔam bɪ, k'a Woso lemim k'an mɪŋŋa bɪ ŋɔa tee... k'a a da ma a ma Woso zaa bɪ nɔ ɔ, a bɔmbɔre yɪ.

³ Bala, Wosoci bɪ y'a hɪm denter, a ɔ:

Awɔɔ b'a dɔ a ɔ, Zuuba mɪŋŋa.

Woso gɔɔɔ m wɔɔ m

⁴ K'a zɔ Zuuba ma, jaa mɪsɪr m, gɔɔɔ n kaanm m, bɪ, Woso dɪga a jaa tɔzaa m, an a bɔ ɔ.

⁵ K'a a zo ma, bala, awoo bo ku o kan jaa mistoro ki so, ku Woso n awoo sa an awoo ba Sent-Espri ce. Awoo yire a mannibenno ku n y'a muna ka o, k'a mistoro ku n y'a to Sent-Espri zi ro woo ba a n ka Woso o, a yi n uoam Yeezuu Krista to ma.

⁶ Bala, Wosoci bi no o, n o:

K'a diga a, moo i jaa panazaa cuntam *Siyon o,
moo y'a bo o, jaa tozaa m guta,
gaa k'a sira ka o bi, a bi nyanni bire y.

⁷ Awoo k'a sira ka o ro woo,

jaa naa do to ma awoo i leboore m,

bi ku bistkenno woo ni, Wosoci b'a hi, a o:

Jaa ku cedonno woo kaanm m bi y'a ba ce bi jirjaa panazaa.

⁸ Wosoci b'a y'a an a hi so, a o:

Jaa bi do a ba gooo genzere jaa, n dore jaa.

Ko n sira ka Woso lemim b'o bi y'a ka n'a gam zem ma, Woso lee ka an a cunta k'an yi ncinaa.

⁹ B'awoo, gooo ku Woso n bo o ro woo n'awoo m, cir m Woso m, a mannibenno n'awoo m, gooo ku Woso a so n o ro woo n'awoo m, Woso muna y'awoo ba a ho, k'awoo n a zibero gutoo woo pa da, a y'awoo bir an bo awoo m monsigə o, an bor awoo m a leegure k'an muna guta b'o.

¹⁰ Biisi bi, Woso bi gooo bee n'awoo ni y, bi keere naa, a gooo n'awoo m. Biisi bi, Woso n a cicirzere hinka awoo ni y, bi keere naa, a awoo cicir ze.

Kristagoo mistorbaa mim

¹¹ M danyino uore no o, k'a do a o, cenlezanno n'awoo m tara bure o naa o, saanoo n'awoo m, bi to ma bi, k'a go letaamaro bonyaro woo ma, a ka n nawom ma k'a awoo zaar ba.

¹² K'awoo ni gooo ku kristagoo bee ni n mi bire o bi, k'a mistorbaa k'an zore ba, k'an bir yire i o, ku n y'awoo to zaar bare, n'a hire n o, gooo bonyaro n'awoo ni, ku n n'awoo zibero munoo woo yi, maam bi, n y'a le bo m Woso o, hinni k'a n'a hinkare n bi b'o.

¹³ K'a ye leezanno ku n ni durnya o naa o haay ro woo ma Zuuba to ma. Ko cir ni, k'a ye ma k'a m cir bi to ma.

¹⁴ Ko gooo ku cir n cuncinta ku n a so leero o woo ni, k'a ye n ma so, n cuncinta a o, ku n ni gooo ku n n'a bonyaa bam no woo hinhor, n'a le bo gooo ku n n'a muna bam no woo o.

¹⁵ Bala, Woso le taa k'awoo n bir a muna bam, ku gooo ku n hoon ba o, n n host do ro woo b'a da ma ni host hi y.

¹⁶ K'awoo a so a munoo o bi, k'a mistorbaa ba, b'a bi yo soamunoo bi do ma, k'a bonyaa ba y. Bi k'a mistorbaa bi ba, ku Woso zibenyino n'awoo m bi to ma.

¹⁷ K'a gooo haay da o, k'a danyino Krista no o ro woo uo, k'a nyi ba Woso m, k'a cir da o so.

O Krista hoba sa

¹⁸ Awoo ku zibenyino n'a mi ro woo, k'a ye a soozanno woo ma daore guta no o, k'a ba ncinaa kan bo n nyunta kan awoo ki, n'a muna bare awoo m no woo ki. K'a ba ncinaa so, kan bo n kusi ro woo ki.

¹⁹ Bala, ku gaa i yem fir ma Woso to ma, bi koro bee a o ma an ni fir bi do yire, Woso no i yim bi zaa ra.

²⁰ Bi, k'awoo bonyaa ba, ni fir kare awoo ma, nka n'a le bore awoo o naa to ma? Bi, k'awoo muna ba, n ni bokare n ni fir kare awoo ma, awoo ni yem ma boraama no o, Woso no i yire awoo ra naa no o.

²¹ A n bokare Woso bi, awoo bir a u, naa to ma. Bala, Krista fir yi awoo to ma, an n'a nsoam k'awoo n a hoba sa.

²² A miha n mimbonyaa si ba y,
a n nsoar ba fuga y,

²³ n y'a sonso wo,
b'a n a sompi goaa n'u y,
gooo fir ka ma,
b'a n nyaa ba kan n ki y,
a miha to a u, Woso wo u,
bi n ni dodo kam turga.

²⁴ A miha i ye an woo mimbonyaroo woo sa
an fir yi n ni, an ga godarkora ma, k'an bir yire i u,
gæno n woo m woo mimbonyaroo woo lee,
k'u mürbaa ba turgabaa no u.

A miha sampoorlo woo to ma m, awoo n laafu yi.

²⁵ Bala, biisi bi, awoo nyaam am seero ho bi m, bi keere naa, awoo a bo a bur a
dundor bi zi, an ni dore awoo ma so.

3

Gooa kan a lu ki mürbaa mim

¹ Lanno woo, awoo so, k'a zu a zino woo le u, maam bi, ku gosunno ta u, n bir sira
kam Woso lemim b'u, ku n lanno woo zibæ n a ka, ku n ni sira ka Woso u, baa ku n
n meer ba y.

² N y'awoo mürbaa k'an miha, an ni zure n le u bi yim.

³ A b'a ka ma k'a a me goere da ma, mintoonre m, gee sarma nyænnu ni, gee
garbare waasi ni y.

⁴ Bi k'a ka k'a goere bi n bir a heer u, bugu-bugudabaa kan buraama ki goere bi,
bi nyare i ba u y, a nyodo ta u so Woso mum u gota.

⁵ Lanno ku n nyinta biisi n'u zum Woso u ro woo, goerebaa naa do nni ta m, n'u
zure a zino le u.

⁶ Nyinta Saara u ncinaa, an ni yem Abraham le ma, an n'a birm a zuuba, k'awoo
y'a miha bam, awoo bir a tom hosi ni nyibæ dare a ma, awoo nyintare a nyino.

⁷ Awoo k'an zino woo, k'a mürbaa miha ba kan a lanno woo ki, a do a u, n panha
n awoo ho ku y, k'a daure zi ba kan n ki, bala, n mürbaa denter bi hojirle yim so
kan awoo ki, Woso barka bi no u. K'a n da u, ku hosi b'a ta a yaadare ni y.

U bir hoon deem m

⁸ Meer naa do ba moo nawom kan awoo haay ki keere: K'a ka, k'a hoon n bir
deem, a bir ku cicir zem, a bir ku nsoam danyibaa no u, a bir a miha bam ku m, a
bir mihaazerle m.

⁹ A b'a bonyaa sompi goaa nu y, ku goaa awoo sonso wo, a b'a sonso wo so y. Bi,
k'a barka da u, bala, awoo bir Woso u, k'awoo n mürbaa ba ncinaa, k'awoo n a
barka hojirle yi.

¹⁰ Wosoci b'a hi, a u:
Ku goaa le taa mürbaa ma,
k'a taure n yi a ma miha,
a zaa a ga m,
an meerbaa bonyaa bare to,
kan nsoarbare ki.

¹¹ K'a zaa n a bo a bonyaa bare u,
an a miha ba,

an bir a kam ma tee...
 kɔ laafu n bir guɔɔ bire ɔ.

¹² Bala, Zuuba mum ɪ guɔɔ turgɔɔ wɔɔ ra, an n'a tɔr kare ŋ yaadare ma,
 bi, a bir yem guɔɔ kɔ ŋ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ ma y.

U ye firyire ma

¹³ Bi, k'awɔɔ ɪ zi muŋŋa bare ŋɔare, nka n n'a bɔnyaa bare awɔɔ ni?

¹⁴ Baa k'awɔɔ fir yi zi muŋŋa bare tɔ ma, k'a dɔ a ɔ, mimbirenyɪnta m. A bi nyi ba
 guɔɔ ni y, b'a b'a heer kɔ y.

¹⁵ Bi, k'a Krista da ɔ a heer nɔ ɔ, a m Zuuba. K'a banka muŋŋa, k'an bir yire ɪ ɔ,
 kɔ guɔɔ awɔɔ lar taaheerle k'awɔɔ n ta m bi mim ma, k'a a da ma a ji dɪnda ŋ ni
 muŋŋa.

¹⁶ Bi, k'a ji dɪnda ŋ ni bɔgɔ-bɔgɔdabaa m, kan daɔre ki m, a bir noom hu m. Maam
 bi, guɔɔ kɔ ŋ n'awɔɔ tɔ zarm, ŋn'a bɔnyaa hire awɔɔ tare ma Krista Zuure tɔ ma rɔ
 wɔɔ nyanni bire.

¹⁷ Bala, k'awɔɔ ɪ fir yim zi muŋŋa k'awɔɔ n'a bam tɔ ma, kɔ Woso hɔɔnhɔ m maam
 ni, naa jira fir yi a bɔnyaa bare tɔ ma m.

Krista ze bi ni wɔɔ bɔmbɔm

¹⁸ Krista muŋŋa ga wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, ga a ɔ galleem deem taan..., a muŋŋa
 turga, an bɔkare an ga guɔɔ bɔnyaarɔ tɔ ma, a ba a ɔ maam, k'a wɔɔ gaa a bɔr wɔɔ
 m Woso zi, n y'a ze gɔr a mesim nɔ ɔ, Sent-Espri n a ya, an mɪsɪrbaa ka ɔ.

¹⁹ Sent-Espri bi do a nyɪnta m biisi, an Woso lemim pa da m. Pa bi da a ɔ,
 bayerezanno kɔ ŋ nyɪnta ɔ, ŋni gɪnga, ŋni gəənokɔ ɔ, lɔnnɔɔɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

²⁰ Bayerezanno wɔɔ duro dɔmum ɔ bi, Woso bɔr a ma, Nowee ni kɔɔlɔɔ bi bam.
 Guɔɔ kɔ ŋ bɔmbɔre yi dɔmum bi do ɔ rɔ wɔɔ bi gɔta y, ŋ gɔaa sinnyə ŋni bɔlem yi
 hi bi wakati ɔ.

²¹ Dɪtaa sɔ naa, bɔmbɔre bi yi awɔɔ ɔ ncɪnaaɔ sɔ, batem kɔ wɔɔ n'a sim bi bɔkɔre
 m minno wɔɔ duro m. Batem bi bir wɔɔ mɛ dintim sɔrgɔre y, bi, a ka a nawɔm wɔɔ
 ni hɔɔn bɔŋ ɔ, k'ɔ zu Woso ɔ kan noom hu ki. Bɔmbɔre bi yi wɔɔ nawɔre ncɪnaaɔ,
 kɔ Yeezuu Krista a mum bɔ ɔ gəəno bire ɔ bi tɔ ma.

²² A a busu, an ta arzana ɔ, an ni nyɪntam Woso bɪsɪ ra, maleekarɔ haay kan
 leesoozanno ki, paŋŋazanno ki haay ni zure a le ɔ.

4

U ɔ gɔ mimbɔnyaa bare ma

¹ Ncɪnaaɔ bi, kɔ Krista fir yi a mesim nɔ ɔ bi, awɔɔ sɔ, k'a naa da a heer ɔ a dɔ a
 ɔ, gɔaa k'a fir yi a mesim nɔ ɔ bi, a a gɔ mimbɔnyaa ma.

² A n a sa dɪtaa ma, k'a dɔmum k'a gɔɔta awɔɔ m k'a mɪsɪrbaa ba tara burɔ ɔ bi
 sa, a Woso hɔɔnhɔ ba m, a b'a sa a letaamarɔ bɔnyaarɔ kɔ guɔɔ ni ŋ ŋɔam bi ba ni
 y.

³ Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi, a bawosodonno mɪsɪrbaa ba bi, a kɔ an bɔrɔbɔ keere. Dɔmum
 bi do ɔ bi, ta awɔɔ nawɔm yɔka, a n ni letaamarɔ bɔnyaarɔ m, a n ni bee mim
 waasi, a n ni hɔ bim waasi, a n ni hɔ mim waasi, a n ni yaa dam *wosobaawɔnno
 m zibɔnyaabare nɔ ɔ.

⁴ Keere naa, bawosodonno kɔ ŋ ni dɪgare awɔɔ ma, awɔɔ bir a muŋŋɔɔ kam
 zibɔnyaarɔ nɔɔn duro bare ɔ kan a ki dɔ rɔ wɔɔ, ŋn'a dɔ kɔ bɔ an n'a hire y, am
 naa, ŋn'awɔɔ sɔnsɔ wɔm.

⁵ Bi, Woso zem bi ŋ da le ɔ, ŋn'a zi bɔnyaarɔ wɔɔ mim nyi bɔ ɔ, Woso muŋŋa a
 banka an nya, k'a guɔɔ mɪsɪrɔ kan gəəno ki dɔdɔ ka.

⁶ Naa y'a ka, n ni lemim nyunta bi pa da guɔɔ ku η gunga ro wɔɔ m so, n broɔ dɔdɔ ka, amba n ni guaa woo... dɔdɔ kam bi m, lemim bi pa n y'a da η ni, ku η ni mɪsɪrbaa ba Sent-Ǝspri tɔ ma, amba Woso n mɪsɪr bi m.

Guaa biyɛə n zi ba ganwɔrɛ

k'an ta m bi m

⁷ Hɔ haay nyarɛ a zɔ, maam bi, guaa biyɛə n bur a ma, a b'a zu a ɔ y, k'a a da ma, a bir yaa dam.

⁸ A n lɛ da haay bi, k'a bir ku ηɔam paan..., bala, ηɔarɛ ɪ hɔ kam mimbonyaa yɔɔgu ra.

⁹ K'a saana ba ku m, b'a bi kukur ba y.

¹⁰ Woso ganwɔrɛ y'a hɔnhɔ ka awɔɔ guaa biyɛə ɔ, guaa biyɛə n zi ba a ganwɔrɛ bi m, a mim daahan tɔ ma. K'a ba ncɪnaaɔ, amba zibɛənyɪnɔ mɪηηɔɔ m, a nɪyaso Woso barka k'a ni zi hɔka bam bi m mɪηηa.

¹¹ Ku guaa ɪ lemim padarɛ ganwɔrɛ ni, k'an Woso lemim pa da. Guaa k'a ni daahan zi bam bi, k'an a ba paŋŋa ku Woso a ka ɔ bi m. K'a ba ncɪnaaɔ, ku Woso n lɛbɔurɛ yɪ hɔ haay woo... nɔ ɔ, Yeezuu Krista tɔ ma. Woso mɪηηa y'a so lɛbɔurɛ ɔ, kan paŋŋa kɪ dɔmɪm haay, Amina.

Heernyɔɔ firyɪrɛ nɔ ɔ

¹² M guaaɔbɔɔ, a bi dɪga fir k'awɔɔ n'a yɪm a sɪrakarɛ tɔ ma naa ma, ɪ ɔ, mim danŋada ni, a zɛ kɛdɛ y.

¹³ K'a a heer nyɔɔ, bala a na awɔɔ ɔ Krista ma a firyɪrɛ nɔ ɔ, maam bi, k'a lɛbɔurɛ b'a hunka, awɔɔ nyɪntam heernyɔɔ nɔ ɔ sɔ.

¹⁴ Ku guɔɔ y'awɔɔ sunsɔ wɔm Krista tɔ ma, mimbirenyunta m kan awɔɔ kɪ, bala, Woso Ǝspri ku lɛbɔurɛ Ǝspri m b'ɪ kan awɔɔ kɪ.

¹⁵ A b'a ka, awɔɔ gɔsɪ n fir yɪ, k'a gɛr zɛ, gɛɛ k'a kom ba, gɛɛ k'a zi bonyaa ba, gɛɛ k'a a lɛ zu guɔɔ minno ɔ tɔ ma y.

¹⁶ Bi, k'awɔɔ guaa ɪ fir yɪm, ku kristagɔaa m bi tɔ ma, nyannɪ b'a zɛ y, k'an a lɛ bɔ Woso ɔ denter, ku n n'a birm kristagɔaa bi tɔ ma.

¹⁷ Dɔmɪm ku Woso n ni dɔdɔ kam b'a ku, a sa a nawɔm a guɔɔ wɔɔ ma. Bi, k'a sa a nawɔm wɔɔ ma, guɔɔ ku η n sɪra ka Woso lemim nyunta b'ɔ ro wɔɔ, ku dɔdɔ bi η ku, a yɪrɛ η ma lɔ?

¹⁸ Wosoci b'a hi, a ɔ:

Guɔɔ tɪrgɔɔ bumbɔrɛ yɪm,

B'a wer nyɪntaŋ ɔ.

K'a maam, a nyɪntam guɔɔ bɔnyaarɔ kan mimbɔnyaabɛnno kɪ ma lonlɔ?

¹⁹ Ncɪnaaɔ bi, guɔɔ ku η ni fir yɪm Woso hɔɔnhɔ ma ro wɔɔ, ηnɪ gɔɔta ηn'a mɪηηɔɔ to a darezaa Woso wɔ ɔ, ηnɪ bir a mɪηηa bam. Taalerazaa m Woso m.

5

Dɔndɔrɛ kristagɔɔɔ lɛzanno tɔ ma

¹ Lɛzanno ku η ni kan awɔɔ kɪ ro wɔɔ, mɔɔ ɔ ku m η dɔndɔ. Lɛzaa m mɔɔ m so am η hɔ bi m, bi Krista firyɪrɛrɔ wɔɔ kasetɪzaa m mɔɔ m so, mɔɔ nyɪntam lɛbɔurɛ k'a n'a hunkam b'ɔ sɔ. Hɔ ku mɔɔ ɔ ku m a hi η ni bi ba n ni:

² K'a nɪyasɔ bakɔ ku Woso a da awɔɔ wɔ ɔ bi m mɪηηa. A bi dɔ ma pakra ni y, k'a dɔ ma heernyɪnta m, amba Woso lɛ n taa bi m. A bi dɔ bakɔ bi ma sɔ, k'a busoo yɪ y, bi k'a dɔ ma kan a heer kɪ haay.

³ A b'a so guɔɔ ku Woso η da a wɔ ɔ ro wɔɔ ɔ paŋŋa ni y, bi k'a a tɔ ɔ k'a hɔbaarɔ n bir mɪηηa, ku guɔɔ n a da ma ηnɪ η sa.

⁴ K'awoo ba ncinaas, ku dundonno jitaare bi bi bor, a y'a kam awoo n nyinta a leboore k'a bir a zarm bi no o.

Dondore kristagoo woo to ma

⁵ Goo ku η goota ro woo, k'a ye laezanno woo ma. Awoo haay k'a bir muhazerle m kan ku ki, bala, Wosoci b'a hi, a o:

Woso bir yem muhabusurezanno woo ma y, b'a y'a barka bi kam muhazerlezanno o.

⁶ K'a muhoo zer Woso taa, a panja i le da haay, maam bi, a y'awoo gore dan o a domum o.

⁷ K'a minno ku η n'awoo kom no woo haay da a wo o, bala, a muhja i nyasore awoo m.

⁸ A b'a zu a o y, k'a dundo a zi. Sutaana awoo jim b'i kumkum lee ma am poozaa ho bi m, an ni baa dam, an n'a kam goaa ma k'a nyaso a bi.

⁹ K'a a da a le o kookoo, sirakare no o, a do a o, awoo firyirero woo y'awoo danyino yim so durnya b'o jilli.

¹⁰ Awoo i fir yim domum poore no o, bi, Woso k'a a so barka do haay o, an awoo bir, k'awoo n nyinta a leboore k'a nyare ba o no o, Krista zuure no o bi y'awoo bankam fasi, an awoo panja da ra, an a ka awoo n jim kookoo, hosi b'a dare awoo ma y.

¹¹ A y'a so panja o domum haay. Amina.

Meerbaa nyamborle kan leersore ki

¹² Woo danyu Silas moo da o, an ci poore naa gorsira ba, ku m a nyoo awoo ma. Moo i digam ma sirabarezaa sirakare bi no o. Ci bi ba moo o awoo ma, ku m awoo heer yo, ku m a hi a m paan... m o, Woso barka denter b'awoo n a no o naa, k'a goota a no o kookoo.

¹³ Goo ku Woso η ba a gooo ro woo sokoma k'a ni *Babilonni o naa o b'i yaa dare a m. Moo nyu Marki i yaa dare awoo m so.

¹⁴ K'a yaa da ku m muhja-muhja danyibaa no o.

Bi, ku Woso laafu n bir kan awoo haay k'a ni Krista no o ro woo ki.

Ci huya ho ko PIYEEER a ba

Ci huya ho ko Piyeer a ba bi

gasuure

Piyeer i ci bi ba, bi guɗɗo niɗɗoo y'a hire η ɔ, a karɗdanyi m, ci naa do ba n y'a ɔ, gusaababaa daa ciro wɗɗo haay je ɔ, bi, a n lee ka hunkare ci bi ni y. Ci bi ba n y'a ɔ, kristagoo ko η y'a kergu lee haay ra ro wɗɗo ma.

Ci bi ba n y'a ɔ, k'a njaarhondandarezano wɗɗo hodundare da jim ɔ, bala, broo i hoo ko η n'a ga m ηni bir kristagoo mɗɗirbaa no ɔ bi dɗɗam so. Ko η le n taa k'a mɗɗirbaa ba mimbonyaa no ɔ bi y'a ka ηn'a dɗɗam guɗɗo m ko η n'a ba maam so.

Piyeer ɔ kristagoo wɗɗo n a gu η ma, ηn'a ba mimbonyaa ma laatɔ. Ko ηn'a gu guɗɗo ko η ni yaa wum Woso lerbore k'a ɔ Yeezuu y'a yare an bir lo wɗɗo ma. Ci bi k'a a ba bi, bi ma bi, a gusi guta an a zo ze ma.

Piyeer i yaa dam kristagoo m

¹ Moo miɗɗa Simɗon Piyeer, moo ni ci bi bam, Yeezuu Krista zibəenyi m moo m, a zibəzaa m moo m so. Ci bi ba moo nawum awoo ma, awoo k'a sirakare n hodeem kan woo ho ki ro woo. Yeezuu Krista m woo Woso, a m woo Bomborezaa so, a tirgabaa y'a ka, awoo n sira ka.

² A ye moo nawum k'awoo n bir Woso dom, kan woo Zuuba Yeezuu ki, k'a a da ma a barka kan laafi ki yi guta.

Kristagooa mɗɗirbaa zaa

³ Woso zi ba a paɗɗa bi m, an a ka woo ni ho haay ko woo ɔ ga m ɔ a yi, k'ɔ ɔ da ma, ɔ mɗɗirbaa ba a zuure no ɔ miɗɗa bi m. A ka k'a ɔ woo n Krista do bi no ɔ. Bi miɗɗa i woo bir a leboore kan a paɗɗa ki m.

⁴ Yi a ɔ, ncinaas, an hoo miɗɗoo ko η ni guɗoo Woso n η ler bo ro woo ka woo ɔ, η ka a ɔ, k'awoo n a da ma a a yo letaamaro bonyaro ko η ni durnya ɔ, ηn'i guoo zaar bam no woo m. K'a wo ɔ, a Woso miɗɗa mɗɗirbaa ba.

⁵ Naa to ma bi, k'a a to ɔ paan... a mɗɗirbaa zore na a sirakare bi ma, a Woso dore na mɗɗirbaa zore bi ma.

⁶ A a to ɔ guta, a a da a miɗɗa ma, k'a tontore na daamiɗɗama bi ma, k'a mɗɗirbaa k'a Woso no yi na tontore bi ma,

⁷ k'a a to ɔ so, a bakommiɗɗa na mɗɗirbaa k'a Woso no yi bi ma, k'a njare na bakommiɗɗa bi ma.

⁸ K'awoo i hoo noon duro bam tee..., η y'a kare awoo n ziro ba guta a bir woo Zuuba Yeezuu Krista dom tee...

⁹ Bala, gaa ko hoo noon duro ba zi bi, bus n a zaa m, an n'a wo dɗɗam, a to ba a no ɔ do, a ɔ, n y'a mimbonyaro gungo a ma biisi y.

¹⁰ Naa to ma bi, m danyino, Woso y'awoo bo ɔ, k'a a to ɔ, a goota a zuure no ɔ kooko. K'awoo ba ncinaas, awoo b'a dom futa y.

¹¹ Yi a nawore ncinaas, Woso n zaa ka awoo ɔ fasti, awoo n gasu woo Zuuba Yeezuu Krista ko woo Bomborezaa m bi cirbae ko k'a nyare ba ɔ b'o.

U nyasu ho ko n y'a dinda

woo m bi m

¹² Naa to ma m, moo n'a nsoam ku m bir hoo noon duro to dare awoo no o, baa k'awoo n do kara, an ni zum sira naa do o kookoo bi ki.

¹³ Bi, moo y'a gungam m o, a a ga m ku m bir hoo noon duro to dare awoo no o tee..., ku moo goota m m misir naa domum o, k'awoo b'a zu a o y.

¹⁴ Moo do moo o, moo horle a zo durnya naa o, amba woo Zuuba Yeezuu Krista nyinta an a hi moo m bi m.

¹⁵ Bi, moo yi m ton o, k'an bir yire i o, moo baore je o, awoo a da ma domum haay no o a hodindarero noon duro to da a no o.

¹⁶ Bala, yo bee woo o nsoar dore noono ma, o woo Zuuba Yeezuu Krista k'a ni zem kan panja guta ki bi dunda awoo ni y. A mija yi woo o o zim a leboore guta no o.

¹⁷ Wakati ku Zi Woso daore kan leboore ki ka o bi, woo nyinta b'o. Woso mija nyinta a leboore guta no o, an meer ba kan ki, a o: «Moo Nyi m naa do, moo n'a nsoam guta.»

¹⁸ Nyinta ku woo o kan ki ci mija bi burə o bi, woo leer naa do k'a a to brama bi ma o zim.

U nyaso Woso lemim bi m

¹⁹ Ncinaas bi, woo sira ka guta, o o, lemim ku wolesinnisorazanno woo a hi bi, sira m. A a ga m, k'awoo n lemim bi si mija, bala, fitre m, an ni yom monsigə o, k'a goota a lemim bi si ku leegure domum n a ku, ku Krista k'a bo ku o kan dogta monyaa ki bi n bor, an lee gu awoo heerlo woo o.

²⁰ A n cem haay bi, k'a do a o, gosi b'a dam ma an wolesinnisorameerbaaro ku n ni Wosoci b'o ro woo ji dunda a zim ni y.

²¹ Bala, gaa bee hoon bo o a zim, k'a wolesinnisora meer ba y, fuga. Bi, *Sent-Espri y'a ka gooo n wo o, nni Woso le si, nni so ra.

2

U dundo o zi kan nsoar hodindarezanno woo ki

¹ Biisi bi, nsoarlesinnisorazanno nyinta o ziforo dogoo woo barla. Keere so naa, nsoarhodindarezanno nyintare awoo barla. N gasom hodindarero bonyaro m awoo bire o loo..., nni bisi ka Zuuba k'a n bombə bi ma. Naa n'a bam honhorle n bi daata ze n la, an n zar.

² Goo guta zure n je o, n jaandare bi no o, n'a kam gooo n sira zaa bi sonso wo.

³ Busoo letaama guta y'a sore n o, bi n a ka, nni bra ba awoo m meerbaaro nyintoo m, k'a ho yi awoo gur zi. Bi, Woso lee ka an a cinta tee... k'a n dodo yar, n zaarbare i zem k'a bi n ku.

⁴ Makraro ba n ni: Woso n malekaro ku n koro ma ro woo to y, n nyoo a o, an n da sehar o, nni banjaro n'a ma monsigə o, nni dom dodyarle hinni ma.

⁵ Woso n durnya k'a nyinta o biisi bi to y, a a ka hi guta n bor an bi gooo woo zaar ba, nyinta broo o gooo bonyaro. Bi, Woso Nowee bombə, kan gooo vantoo ki saanhina. Bi nyinta an ni zi mija bare pa dam.

⁶ Woso Sodom ku kan Gomoor ku dodo yar an a ka se n bi n zar. A ba a o maam, k'a ho k'a ni gooo bonyaro yim bi hinka.

⁷ A Lotti yo, nyinta b'o gaa turga, an ni gooo ku n ni misirbaa bonyaa bam a zamaana no o ro woo bire o, a heer n'a zarm.

⁸ Bala, k'a mija n turga, an ni n ku b'o bi, a yi n zibəə bonyaro woo yim, an ni n mim mam, naa n a ka k'an turga bi, a heer ni kom, gooo woo zibəə bonyaro woo to ma.

⁹ Ncinaas bi, woo y'a yim minno noon duro haay no o, o o, zaa ku Zuuba n'a sam, an n'a gooo bombom bi, a a do. K'a y'a bam lo so an gooo bonyaro woo to, k'a bi n dodo ka dodyarle hinni o, a fir ka n ma, a a do so.

¹⁰ A fir kam gɔɔɔ kɔ η nɪ zure a letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, an lɛ da. Brɔɔ bir yem Woso ma y. Nɔaarhɔdɪndarezannɔ kɔ mɔɔ η mim hɪ awɔɔ m nɔ wɔɔ, η heer ka, mɪŋŋabusurezannɔ m sɔ, η leer ba malɛkarɔ ɔ y, brɔɔ sonsɔ η n'a wom a hɔɔnhɔ ma.

¹¹ Baa malɛkarɔ mɪŋŋɔɔ kɔ η lɛ da nɔaarhɔdɪndarezannɔ wɔɔ m a panŋa kan a lɛbɔurɛ kɪ nɔ ɔ bɪ, η bir malɛkarɔ vantɔɔ wɔɔ dɔdɔ yarlɛ y, bɪ η bir η sonsɔ wom Zuuba lɛɛ y.

¹² Bɪ gɔɔɔ nɔɔn duro bɔ kɔ ɔ kan poohɔɔ kɪ, η hɔɔn ba ɔ y, ta η nawɔ ɔ, kɔ n nɪ bɪ η gɔr banŋarɔ ɔ, n nɪ η zɪnzɛ. Hɔ kɔ η n a dɔ bɪ n n'a sonsɔ wom. N zem bɪ η zɪnzɛ am poohɔɔ hɔ bɪ m.

¹³ Kɔ η y'a ka gɔɔɔ η fir yɪ bɪ, firyɪrɛ n nɪ nyɪntarɛ η yawɔra sɔ. A letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ nɔa η tɪr a ɔ, ηnɪ η ba sinsebir ma. A so k'awɔɔ ɔ tɪr a ɔ kɔ ma, k'a kɔ nɔarɛ hɔbɪrɛ bɪ bɪ, nyɪnta kɔ η tɪr a ɔ kan awɔɔ kɪ ηnɪ bir a heer nyɔɔm a nɔaar zibɛθ nɔ ɔ bɪ, η taɔrɛ awɔɔ bɪrɛ ɔ b'ɪ nyannɪ darɛ awɔɔ ma.

¹⁴ N ba zibɛθ m kɔ dɪga lannɔ ma, k'a mim bɔnyaa ba kan η kɪ bɛɛ y. N bir kɔm kan mimbɔnyaa bare kɪ y, ηn'a kam sɔ gɔɔɔ kɔ η panŋa ba ɔ Woso zaa bɪ ra rɔ wɔɔ, ηn'a dam mimbɔnyaa ɔ kan η kɪ. Busoo yɪrɛ letaama y'a so η heer ɔ jilli. Woso lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan η kɪ.

¹⁵ N zaa tɪrga bɪ to, ηn'a nyɔnnɪwɔɔ. Bozɔɔr nyɪ Balam* zaa bɪ η y'a sa, bɪ yɛ an a bɔnyaa ba k'a busoo yɪ.

¹⁶ Bɪ, Woso hɛən sɪ ma a kɔrɔma bɪ tɔ ma. Bra bir meer bare y, bɪ, hinni bɪ do ɔ bɪ, bra meer ba kan kɪ am gɔaa hɔ bɪ m. Yɪ a ɔ, nɔɪnaaɔ bra bɪ n wosolesinnɪsorazaa bɪ hɔɔzaabaa zibɛθ bɪ da jɪm ɔ.

¹⁷ Nɔaarhɔdɪndarezannɔ nɔɔm bɔ kɔ ɔ, kan hiyɛθ gɛəro kɪ. N bɔ kɔ ɔ sɔ kan warkɔ kɔ hɪnher gɔta nɪ cenim nɪ kɪ, Woso lɛɛ banka η nɪ monsigɛ gɔta ɔ, kɔ η nɪ bɪ gɔɔta ɔ.

¹⁸ A lɛ ηn'a bɔrɛ a mɪŋŋɔɔ ɔ meerbaa vanvannɔ m, ηn'ɪ nɔaar bam gɔɔɔ kɔ η bɔ nyaanlɛzannɔ bɪrɛ ɔ lɛɛm nɔ wɔɔ m. Naa ba η nawɔm a jaandare letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ m, kɔ brɔɔ n jaan da sɔ.

¹⁹ Soamɪŋŋaɔ ler ηn'a bɔm gɔɔɔ wɔɔ duro m, an bɔkarɛ mimbɔnyaa lɔnnɔ nɪ η mɪŋŋɔɔ m. Bala, kɔ hɔ a so ɪ ɔ, hɔ bɪ do lɔ n'ɪ mɪ.

²⁰ Gɔɔɔ kɔ η wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista, kɔ wɔɔ Bombɔrɛzaa m bɪ dɔ rɔ wɔɔ, η bɔlɛm yɪ durnya zibɛθ bɔnyaarɔ kɔ η nɪ dintim kam gɔaa ma rɔ wɔɔ wɔ ɔ. Bɪ, kɔ η y'a ya, ηnɪ gasɔ minno wɔɔ duro bare ɔ, hɔɔ wɔɔ duro bare n'a so η ɔ, a yɪrɛ η ma bɔnyaa gɔta, an lɛ da biisi m.

²¹ Kɔ jɪra η y'a ɔ zaa k'an tɪrga bɪ dɔrɛ ra, k'a jɪra hɔɔ. Bɪ, η y'a ku ηn'a dɔ, ηnɪ bɔkarɛ ηn'a bɔ Woso lɛrɔ kɔ η y'a dɪnda η nɪ rɔ wɔɔ ɔ.

²² Mim nɪŋŋɛ k'a η yɪ naa y'a hɪnkare a ɔ, hɔ kɔ bɔɔr naa do a hɪ naa, sɪra m, a a hɪ, a ɔ: «Ji b'a bɔ, an aa hɔ k'a bɔ a rɛ bɪ bɪ.» A a y'a an a hɪ sɔ, a ɔ: «Kurkur kɔ n y'a sorgɔ lɛɛm-lɛɛm b'a ya an ta, an n'a birmim bɪtɛ ɔ.»

3

Zuuba Yeezuu y'a yarɛ an bɔr

¹ M gɔaasɪbɔɔ, mɔɔ ci hɪyazaa m naa, mɔɔ n'a bare awɔɔ ma. Ciro hɪyɔɔ nɔɔm haay nɔ ɔ bɪ, m ya mɔɔ ɔ, m nɪ som hɔɔ k'awɔɔ η dɔ hɔɔ rɔ wɔɔ ra, kɔ η tɔ n bir awɔɔ nɔ ɔ, k'a bir a hɔɔn dare η ma, amba a a ga m bɪ m.

² Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n meerbaarɔ kɔ wosolesinnɪsorazannɔ nyɪnta ηn'a ba biisi rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ. K'a wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista, kɔ wɔɔ Bombɔrɛzaa m bɪ lɛ bɪ tɔ da a nɔ ɔ. A zibɛθzannɔ wɔɔ a η da ɔ, ηn'a dɪnda awɔɔ m.

* 2:15 2.15 K'a dɪga Hɪnkare Ci 2.14 bɪnce ɔ.

³ K'a ser ka a do a u, je domunno u, guoo nyintan u, nni bir a misirbaa bam a letaamaro bonyaaro to ma bala.

⁴ N yaa wore awoo ma, nni bir a hire, n u: «Yeezuu a hi a u, a zem, gee lo? Bi bo m, an bor? Bala, woo ziro ginga laat, bi durnya bi goota an n'a bince u, amba a nyinta u a dare domum u bi m.»

⁵ Meerbaa naa do ku guoo woo n'a bam naa, a to nn'a bore a no u, n u, biisi-biisi bi, Woso nyinta an meer ba, an a ka, brama kan tara ki n nyinta u. Tara bi banka a u hi m, zu a u ku u kan hi ki tara bi n ta u.

⁶ Bi, durnya k'a nyinta u biisi bi, hi a a zaar ba m so.

⁷ Bi, Woso lemim deem-deem bi do a hi so, a u, ku se n bi brama kan tara ku n ta u her lo noom zaar ba. N to Woso u, k'a bi n zaar ba hinni k'a ni guoo ku n bir yem ma ro woo dudo yarm, an n zaar ba b'u.

⁸ Bi, m gaaastoo, ho deem n ta u, a n a ga m k'awoo n a to bo a no u y. A u yre u u: Zuuba mum u, domum deem bo ku u u u, doora tisi m, doora tisi n bo ku u u u, domum deem m.

⁹ Guoo y'a hoon dare n u, Zuuba bir ho k'a ler bo bi bam zoo y. A bi ncinaasu y. A u yre u u, bor a nawore a ma kan awoo ki, k'a le baa, k'awoo gost n nyaam bi to ma. A nsa a nawom ku gaa haay n a bo a taa m, an sugur ye.

¹⁰ A n bokare, hinni ku Zuuba n ni zen u bi, yi a nawore am koor ho bi m. Hinni bi do u bi, brama nyaanum barga guta maam-maam no u, se n ho ku n ni brama haay bi. Tara bure kan ho ku n n'a no u haay ki mim bom garga ra.

¹¹ K'a yo se n ni zem bi ho haay bi bi, awoo a ga m a misirbaa k'awoo a ga m, a ba bi do. Awoo a ga m, a a misirbaa ba zorebaa no u, a bir ho k'a Woso no yi bam ho haay no u.

¹² A bir dom Woso domum bi ma, a bir a tontan u guta, k'an bor zoo. Hinni bi do u, se n ni brama zaar ban u, ho ku n ni brama ro woo haay n faan sewurero woo sebtur no u.

¹³ Bi, Woso brama kan tara daa ki ler bo, turgabaa nyuntam durnya daa bi do u. Naa woo ta u heer le, u ni dom ma.

U u to u k'u Woso hoonho ba

¹⁴ Naa to ma bi, m gaaastoo, ku do woo nawom domum naa do ma bi, k'a a to u paan... a bir muha, ku minsi bi nyinta a ma Woso mum u y, k'a bir laafu m kan ki.

¹⁵ K'a diga woo Zuuba boraama bi ma, a do a u, toore an n'a kare awoo u, k'awoo n a da ma a bombore yi. Woo danyu Pol ku woo n'a nsam bi, a ci ba awoo ma an a hi ncinaasu so. Ci bi ba a u, mindore ku Woso a ka u bi m.

¹⁶ Ciro k'a n ba haay, k'a ho naa do mim dunda bi, naa do an n'a hum tee.... Ciro k'a n ba ro woo no u bi, lee nihoos ta u n ji mare wer n ta u. Guoo ku n ni ho do, bi n bir junum kookoo ro woo tir n ji bi lor, amba n muhoos n'a bam Wosoci bi lee vantoo m bi m. A ba ku n nawore ncinaasu naa, a muhoos nn'a zaar bare a zim.

¹⁷ Bi, m gaaastoo, k'awoo m, moo lee ka, m ho k'a n ta u hi awoo m. Naa to ma bi, k'a dundo a zi, ku guoo bonyaaro nyonnyore zibero b'a nyonnyoo y, k'a b'a gaa jnji k'a n ta u kookoo naa u y.

¹⁸ Bi, k'a goota a bir tam lee woo Zuuba Yeezuu Krista ku woo Bomborezaa m bi barka kan a dore ki no u tee.... A to n leboore yi, dutaa kan domum haay ki no u. Amina!

Ci lɛɛkare hɔ kɔ ZAAN a ba

Zaan ciro wɔɔ

gasɔɔre

Lɛɛkare kristagɔɔ wɔɔ y'a hire, η ɔ: ciro kaakorɔ noon duro, Yeezuu Krista karɔndanyɩ deem k'a tɔ m Zaan yɩ η gɔrsɩra ba, a bir a miŋŋa tɔ hum ciro wɔɔ ɔ y, a hi a nawɔre a miŋŋa ma Gɔaagɔsire ciro wɔɔ nɔ ɔ. Ciro wɔɔ ba a ɔ, a gusimbaa dɔmɩm ɔ. I ɔ, Efɛzi Zaan nyɩnta ɔ an ciro wɔɔ ba ɔ.

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Zaan a ba bi

gasɔɔre

Zaan bi, lɛɛkare ci bi ba a ɔ, kristagɔɔ ma. A lɛ n taa k'a η paŋŋa da ra kɔ η ni mɩsɩrbaa ba Woso kan Krista kɩ zekɔra nɔ ɔ, kɔ mɩsɩrbaa bi do n nyɩnta kɔ ηɔare zibɛɔ nɔ ɔ. Kɔ η ni dundo a zi sɔ kan ηɔaar hɔdɩndarɛrɔ kɩ, bala, gɔɔ ɩ nyɩnta ηn'ɩ ηɔaar hɔ dɩdam lɛ haay ɔ. Mim k'a n'a hire an lɛ da b'ɩ yɩre ɩ ɔ, lemim nyɩnta bi sɩra k'a n'a hum bi bir a nɔkɔre y, b'a kɔ yɩm haay.

Kasetɩzaa paan... mindindɔ

¹ Hɔ k'a nyɩnta ɔ a sɩŋŋida ɔ, wɔɔ n a ma, wɔɔ n a yɩ, ɔ mim m. Wɔɔ n dɩga a sɩ..., ɔ ɔ wɔ da ma, an ni mɩsɩrbaa Lemim dɩdam bi,

² bala, mɩsɩrbaa bi do a hɩnka wɔɔ n a yɩ, ɔ n'a kasetɩ kare, ɔ ni mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bi mim hire awɔɔ m. A ɩ nyɩnta Zɩ zi, an b'a hɩnka wɔɔ m.

³ Hɔ kɔ wɔɔ yɩ, ɔ a ma sɔ bi, wɔɔ y'a pa dare awɔɔ m sɔ, k'awɔɔ n a da ma, a a ze kɔ ra kan wɔɔ kɩ. Bi wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan Zɩ kɩ kan a Nyɩ Yeezuu Krista kɩ.

⁴ Naa wɔɔ n'a gɔrsɩra bare awɔɔ ma, kɔ wɔɔ heernyɔɔ bi n yɩ gɔta.

U ta Woso lɛɛgure nɔ ɔ

⁵ Lemim kɔ wɔɔ ma zi, ɔ n'a pa dare awɔɔ m bi ba n ni. Woso bi, lɛɛgure m. Monsigɔ ba zi fuɔaa y.

⁶ Kɔ wɔɔ hi, wɔɔ ɔ: «Wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan kɩ», ɔ bokare, ɔ ni tam monsigɔ ɔ, ηɔaar wɔɔ n'a bare, bi wɔɔ bir sɩra bare y.

⁷ Bi, kɔ wɔɔ ɩ tam lɛɛgure ɔ, amba a miŋŋa ni lɛɛgure nɔ ɔ bi ni, wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan ɔ muno kɩ, b'a Nyɩ Yeezuu bi ma bi ni wɔɔ hubɔm wɔɔ mimbɔnyaarɔ haay nɔ ɔ.

⁸ Bi kɔ wɔɔ ɔ: «Mimbɔnyaa ba wɔɔ ma y», bra wɔɔ n'a bare ɔ miŋŋɔɔ m, sɩra bi wɔɔ nɔ ɔ y.

⁹ Kɔ wɔɔ ɔ mimbɔnyaarɔ bɔ ɔ lɛ ma Woso taa, a wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur kam wɔɔ ɔ, an tɩrgabaawar haay gɔ wɔɔ ma, bala, sɩrazaa m b'a tɩrga sɔ.

¹⁰ Kɔ wɔɔ hi, wɔɔ ɔ: «Mimbɔnyaabɛnno bɛɛ m wɔɔ ni», a ba wɔɔ ɔ ηɔaarzaa, b'a meerbaa ba wɔɔ nɔ ɔ y.

2

¹ M nyɩnzɛennyɩnɔ, naa gɔrsɩra ba mɔɔ ɔ awɔɔ minto, k'a bi mimbɔnyaa ba y. Bi, kɔ gɔaa mimbɔnyaa ba, wɔɔ mimbankarezaa ta ɔ Zɩ taa, Yeezuu Krista k'an tɩrga bi m.

² Bala, a miŋŋa ɩ nyɩnta mannɩhɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto. Bi wɔɔ hɔɔ wɔɔ minto bɛɛ m bala y, durnyazannɔ haay hɔɔ minto m sɔ.

K'a zu muno ηɔare lɛ b'ɔ

³ Kū wōō zu a lero wōō ū, wōō dō wōō ū, wōō Woso dō.

⁴ Gōaa k'a hī, a ū: «Mōō dō», b'a bīr zure a lero wōō ū, ŋōaarzaa m, sīra b'a nō ū y.

⁵ Bī kū gōaa a meerbaa bī sī, kan sīra kī, a zaa Woso ŋōa paan.... Bī mīnto bī, wōō dō wōō ū, ū ī kan kī.

⁶ Kū gōaa a ū, a ī gōōtam kan kī, pakra m k'a mīŋŋa m zu zaa kū Yeezuu a sa b'ū.

⁷ M gōaasībōō, lē daa bēē mōō n'a gōrsīra bare awōō ma y, lē gūsīre m, awōō n ta m a sīŋŋīda ū. Lē gūsīre naa dō, meerbaa k'awōō ma bī m.

⁸ Bī kan bī kī, lē daa mōō n'a gōrsīra bare awōō ma. Bī naa sīra, kan Krista kī, kan awōō kī sō. Bala, monsigē ī cenim, lēegure denter paan... b'ī yōm kaka.

⁹ Gōaa k'a ū, a ī lēegure nō ū, an bōkare, an sō a danyī m bī, a gōōta, an nī monsigē ū tee....

¹⁰ Gōaa k'a danyī ŋōa b'ī lēegure ū, bī hōsī ba zī an b'a dam ma, an a ka an a gēm zē y.

¹¹ Bī gōaa k'a sō a danyī m bī, monsigē nō an ta ū. A n nī tam monsigē ū, b'a n a dō kū ta an nawōm ka y. Bala, monsigē b'a mīm ta.

¹² A gōrsīra mōō n'a bare awōō ma, m nyīnō ŋōarērō, bala, awōō a mimbōnyaaro sugur yī, Yeezuu Krista tō mīnto.

¹³ Zīrō, a gōrsīra mōō n'a bare awōō ma, bala, awōō Gōaa k'a nyīnta ū a sīŋŋīda ū bī dō. A gōrsīra mōō n'a bare awōō ma gōōō pooro, bala, awōō būr *Bōnyaabarezaa ra.

¹⁴ A gōrsīra mōō ba awōō ma, m nyīnō ŋōarērō, bala, awōō Zī dō. A gōrsīra mōō ba awōō ma, zīrō, bala, awōō Gōaa k'a nyīnta ū a sīŋŋīda ū bī dō. A gōrsīra mōō ba awōō ma, gōōō pooro, bala, awōō paŋŋa ta ū, bī Woso lemim gōōta awōō ū, a būr *Bōnyaabarezaa ra.

¹⁵ A bī durnya ŋōa, kan hō k'a n'a nō ū bī kī y. Kū gōaa durnya ŋōa, Zī ŋōare b'a nō ū y.

¹⁶ Bala, hō haay k'a nī durnya nō ū bī, mesim letaama, mīm letaama bōnyaa, mīŋŋabusure arzaka nō ū, naa haay n a tō Zī zī y. A tō a ū durnya nō ū.

¹⁷ Durnya ī cenim kan a letaamarō kī. Bī, gōaa k'a nī Woso hōōnhō bam bī gōōtam dōmīm k'a nyare ba ū bī nō ū.

Krista jīm

¹⁸ M nyīnō ŋōarērō, dōmīm jezaa a ku. Awōō ma, n n a pa da, n ū, Krista jīm b'ī zem. A n a sīŋŋīda sa naa ma, Krista jīnōō wōō a hūnka gōta. Naa mīnto y'a ka, wōō n'a dō wōō ū, dōmīm jezaa a ku.

¹⁹ A tō ŋ y'a ū wōō zī, bī ŋ n nyīnta wōō gōōō y. Kū nyīnta ŋ y'a ū wōō gōōō, ŋ gōōtam kan wōō kī. Bī, pakra m, kū gōaa haay n a dō paan... a ū, wōō gōōō bēē m gōaa haay nī y.

²⁰ K'awōō nī, Krista bī *Sent-Espri ka awōō ū, b'awōō haay, awōō sīra dō kēere.

²¹ Mōō n a gōrsīra ba awōō ma, mōō ū, awōō n sīra dō y, awōō dō. B'awōō dō sō, a ū, ŋōaar n a tō sīra nō ū y.

²² Nka m ŋōaarzaa? Kū bī m gōaa k'a nī bīsī kare, a ū, Yeezuu bī Krista bēē nī y. Krista jīm bī, gōaa k'a bīsī ka Zī kan Nyī kī ma m.

²³ Gōaa nīŋŋē haay k'a bīsī ka Nyī bī ma, a ba kan Zī bī kī sō y. Gōaa k'a a bō a lē ma, a ū, a Nyī bī dō bī, a ī kan Zī bī kī sō.

²⁴ Bī k'awōō nī, kū lemim nīŋŋē k'awōō ma a sīŋŋīda ma bī n gōōta awōō heer ū. Kū lemim nīŋŋē k'awōō ma bī gōōta awōō heer ū, awōō gōōta sō, an nī Nyī kan Zī kī nō ū.

²⁵ Lerbōre nīŋŋē kū Zī a bō wōō m bī m mīsīrbaa k'a nyare ba ū bī m.

²⁶ Naa gōrsīra ba mōō ū awōō ma gōōō kū ŋ lē n taa k'awōō nyōnnyōō rō wōō mīnto.

²⁷ K'awoo ni, Sent-Espri k'awoo si Krista bi zi bi, a goota awoo heer u. Pakra bee m ku n ni ho dunda a m do y. Sent-Espri ni ho haay dundare awoo m. A hodundare bi sira m, njaar bee y. K'a goota Krista no u, amba a ho dunda awoo m bi m.

²⁸ Ncinaasu bi, m nyino njaarero, k'a goota Krista no u, k'a b'a hunka, k'u heer n bir kookoo, ku woo bi nyannu yi a taa, u u ba ma laatu a zere hinni u y.

²⁹ K'awoo do, a u, Krista turga bi, k'a do so a u, goaa k'a ni turgabaa zi bare, Woso nyi m paan....

3

Woso nyino

¹ K'a diga njaarere guta ku Woso a ka woo u, an ni woo birm a nyino bi ma. Bi, sira m, Woso nyino m woo m. Bi y'a ka, durnya b'a dam ma, an woo do y. Bala, durnyazanno woo n Woso do y.

² M goaasiboo, naa ma keere bi, Woso nyino m woo m. Bi, nyinta ku woo n ni zem b'a u ho niññe bi, bi n a hunka cina y. Woo do woo u, k'a b'a hunka, woo zem bi bo ku u kan ki. Bala, k'a lo, woo y'a yire.

³ Goaa niññe k'an ta taaheerle naa do m Krista no u bi, a i dintim gore a ma, k'a yi miñña amba Yeezuu m miñña bi m.

⁴ Goaa niññe haay k'a mimbonyaa ba, kaanm a nawom Woso le m, bala, mimbonyaa bi, kaanm le m m.

⁵ Awoo do a u, Yeezuu bor k'a bi mimbonyaaroo gungu woo ma, bi mimbonyaa ba ma y.

⁶ Goaa niññe haay k'a goota kan ki, a bir mimbonyaa bam donto y. Goaa niññe haay k'a ni mimbonyaa bam, a n a yi, b'a n a do so y.

⁷ M nyino njaarero, k'a bi ye ku goosi n'awoo nyonnyoo y. Goaa k'a ni turgabaa zi bam bi turga, amba Yeezuu n turga bi m.

⁸ Goaa k'a ni mimbonyaa bam, Sotaana goaa m. Bala, mimbonyaabor m Sotaana m a siññida u. Bi minto y'a ka Woso Nyi bi n bor k'a bi Sotaana zibæero zaar ba.

⁹ Goaa niññe haay ku Woso a yi bi bir mimbonyaa bam donto y, a misirbaa hodo bi y'a no u, a b'a dam ma, an mimbonyaa ba donto y, bala Woso y'a yi.

¹⁰ Naa minto y'a ka n ni Woso nyino do, n ni ñ bo ku zi kan Sotaana hoo ki. Goaa k'a bir turgabaa zi bare y, b'a bir a danyu njoam so y, Woso goaa bee y.

Muno njaarere

¹¹ Ku sira m, lemim niññe k'awoo ma a siññida ma bi n naa: U ku nja.

¹² A b'a ba am Kayen ho bi ni y, ku *Bonyaabarezaa goaa m bi, a a danyu ze gar. Bi, bo minto an a ze? K'a zibæero woo nyinta bonyaa, a danyu bi zibæero woo n nyinta turga bi m.

¹³ Ku durnya so awoo m, m danyino, a bi ze kedø y.

¹⁴ Woo do woo u, bo woo u ze no u, u bor misirbaa no u, ku woo u danyino nja bi minto. Goaa k'a bir a danyu njoam bi goota ze no u.

¹⁵ Goaa niññe haay k'a so a danyu m bi, garzer m. B'awoo do a u, garzer deem taan... ba misirbaa k'a nyare ba u bi ni a zi y.

¹⁶ Ho k'a a ka woo n njaarere k'an ho niññe bi do ba n ni: Yeezuu a misirbaa ka woo minto. A a ga m so, woo n u misirbaa ka, u danyino minto.

¹⁷ Ku goaa i durnya naa do arzakaroo m, an a danyu yi cicir no u, b'a n a da han y, Woso njaarere bi y'a bam lo k'a bir a zaa u?

¹⁸ M nyino njaarero, u bi njaarere ba lemindo m kan meerbaa ki no u y. U ku nja, zibæe bare kan sira ki no u.

¹⁹ Naa minto, woo y'a dore u u, u i sira no u, bi woo heerkoodøbaa yim zi.

²⁰ Bala, kɔ wɔɔ heer ɪ mim kam wɔɔ ra, Woso gotabaa lɛ da wɔɔ heer la, a hɔ haay dɔ.

²¹ M gɔaasɪbɔɔ, kɔ wɔɔ heer bɪr mim kam wɔɔ ra, wɔɔ heer koodɔ Woso zi.

²² Kɔ wɔɔ hɔ yɛ han, wɔɔ y'a yɪrɛ, bala, wɔɔ a lɛrɔ wɔɔ si, ɔ nɪ hɔ k'a nɔ yɪ bɪ bare.

²³ Ba a lɛ n na: K'ɔ sɪra ka a Nyɪ Yeezuu Krista bɪ tɔ ɔ, k'ɔ kɔ ɲɔa amba a lɛ ka wɔɔ ɔ bɪ m.

²⁴ Gɔaa k'a n'a lɛrɔ wɔɔ sire, a ɪ kan Woso kɪ, Woso nɪ kan kɪ sɔ. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, a ɪ kan wɔɔ kɪ, Sent-ɛspri k'a ka wɔɔ ɔ bɪ minto.

4

Sent-ɛspri kan zinɔ k'a nɪ Krista jɪnnɔ ɔ bɪ kɪ

¹ M gɔaasɪbɔɔ, a bɪ sɪra ka gɔɔɔ haay kɔ ɲ ɔ, a ɪ Sent-ɛspri m nɔ wɔɔ ɔ y. K'a ɲ ka a lɛɛ a dɪga ɲ ma, kɔ Sent-ɛspri ɲ nɪ ta m paan... gɛɛ hɔ vanta m gɛ. Bala, ɲɔaarlesinnɪsorazannɔ gɔta y'a kɛrgu durnya ra.

² Hɔ nɪɲɲɔ k'a n'a kare awɔɔ m Sent-ɛspri bɪ dɔ bɪ ba n nɪ: Gɔaa k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa bɪ, a ɪ Sent-ɛspri m.

³ Bɪ gɔaa haay k'a bɪr Yeezuu Krista kasetɪ kare nɔɪnaaɔ bɪ, bɪ zaa b'a Sent-ɛspri nɪ y. Zinɔ k'a nɪ Krista jɪm nɔ ɔ bɪ m, awɔɔ n a ma, n n'a hɪrɛ n ɔ, a ɪ zem bɪ. B'a lɛɛ ku durnya nɔ ɔ kaka.

⁴ Awɔɔ kɔ Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m bɪ, m nyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, awɔɔ paɲɲa bɔr ɲɔaarlesinnɪsorazannɔ wɔɔ duro ra. Bala, Sent-ɛspri k'a nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ paɲɲa lɛ da zinɔ k'a nɪ kan durnyazannɔ kɪ bɪ ra.

⁵ Durnyazannɔ n ɲ mɪ, ɲn'ɪ durnya mim dɪndam, durnya n'a tɔr kare ɲ ma.

⁶ Wɔɔ, Woso gɔɔɔ m wɔɔ m. Gɔaa k'a Woso dɔ bɪ, a tɔr an n'a kam wɔɔ ma. Gɔaa kɔ Woso gɔaa bɛɛ bɪ bɪr a tɔr kam wɔɔ ma y. Bɪ, wɔɔ nɪ Sent-ɛspri k'an sɪra bɪ dɔm ma kan zinɔ k'a nɪ Krista jɪm nɔ ɔ, an nɪ ɲɔaar bam bɪ kɪ.

ɲɔare bɪ, a to a ɔ Woso zi

⁷ M gɔaasɪbɔɔ, ɔ kɔ ɲɔa, bala, ɲɔare bɪ, a to a ɔ Woso zi. Gɔaa nɪɲɲɔ haay k'a a mim ɲɔa Woso y'a yɪ, a Woso dɔ.

⁸ Gɔaa k'a bɪr a mim ɲɔare, a n Woso dɔ y, bala, Woso bɪ ɲɔarezaa m.

⁹ Woso ɲɔare k'a hɪnka wɔɔ bire ɔ bɪ ba n nɪ: Woso a Nyɪ deem nyɔɔ durnya ɔ, kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba a minto.

¹⁰ Ba a ɲɔare bɪ n na: Wɔɔ bɛɛ ɪ Woso ɲɔa y, a ɪ wɔɔ ɲɔa. A y'a Nyɪ nyɔɔ, k'an bɪ nyɪnta mannɪhɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto.

¹¹ M gɔaasɪbɔɔ, kɔ Woso wɔɔ ɲɔa nɔɪnaaɔ, wɔɔ sɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ kɔ ɲɔa.

¹² Gɔsɪ n Woso yɪ cɪna y. Kɔ wɔɔ kɔ ɲɔa, Woso ɪ kan wɔɔ kɪ, b'a ɲɔare b'ɪ kan wɔɔ kɪ paan....

¹³ Sent-ɛspri k'a a ka wɔɔ ɔ bɪ minto, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ kan kɪ, an nɪ kan wɔɔ kɪ.

¹⁴ Bɪ wɔɔ yɪ, wɔɔ n'a kasetɪ kare, wɔɔ ɔ, Woso a Nyɪ bɪ nyɔɔ k'an bɪ yɪ durnya bɔmbɔrezaa.

¹⁵ Gɔaa nɪɲɲɔ haay k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista bɪ Woso Nyɪ nɪ, Woso ɪ gɔɔtam kan kɪ, an nɪ kan Woso kɪ.

¹⁶ Bɪ wɔɔ, wɔɔ Woso ɲɔare k'an ta m wɔɔ minto bɪ dɔ, wɔɔ sɪra ka naa ɔ sɔ. Woso bɪ, ɲɔarezaa m. Gɔaa k'a gɔɔta ɲɔare nɔ ɔ, a zaa ɪ gɔɔtam kan Woso kɪ, Woso nɪ gɔɔtam kan kɪ.

¹⁷ Bɪ minto y'a ka, ɲɔare nɪ wɔɔ nɔ ɔ paan..., wɔɔ n n'ɔ dam ma, ɔ heer koodɔbaa yɪ dɔdɔkare hinnɪ ɔ. Bala, Yeezuu k'an hɔ nɪɲɲɔ bɪ, wɔɔ maam sɔ durnya naa do nɔ ɔ.

¹⁸ Dabɔɔ ba ɲɔare nɔ ɔ y. Bɪ ɲɔare paan... ɪ lam nyibɔɔ ra. Bala, nyibɔɔ ɪ kan booti firyɪrɛ kɪ. Bɪ, gɔaa k'a nɪ nyɪ bare, ɲɔare paan... b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɪ kɔ ɲɔam, bala, Woso ɪ lɛɛ ka an wɔɔ ɲɔa.

²⁰ Kɔ ɠɔaa a hɪ a ɔ: «Mɔɔ ɪ Woso ɲɔam», an bɔkare, an sɔ a danyɪ m, ɲɔaarzaa m. Sɪra m, ɠɔaa k'a bɪr a danyɪ k'a n'a yɪm bɪ ɲɔare, a b'a dam ma, an Woso k'a bɪr a yɪm bɪ ɲɔa y.

²¹ Ba lɛ kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ bɪ n na: ɠɔaa k'a nɪ Woso ɲɔam, k'an a danyɪ ɲɔa sɔ.

5

Kasetɪ kɔ Woso a ka

¹ ɠɔaa ɲɪɲɲɔ haay k'a sɪra ka a ɔ, Yeezuu bɪ Krista m, Woso nyɪ m. ɠɔaa ɲɪɲɲɔ haay k'a Zɪ ɲɔa, a a Nyɪ ɲɔa sɔ.

² Hɔ k'a n'a hɪnkare a ɔ, wɔɔ Woso nyɪɲɔ ɲɔa bɪ ba n nɪ: Kɔ wɔɔ Woso ɲɔa, ɔ nɪ zure a lɛrɔ ɔ.

³ Ba wɔɔ ɲɔare kan Woso kɪ bɪ n na: Kɔ wɔɔ n a lɛrɔ si. B'a lɛrɔ wɔɔ, mɔr gorezaa bɛɛ y.

⁴ Bala, ɠɔaa haay kɔ Woso y'a yɪ bɪ bɔr durnya ra. Hɔ k'a bɔr durnya ra bɪ, wɔɔ sɪrakare m.

⁵ Nka ɪ bɔr durnya ra? Kɔ bɪ m, ɠɔaa k'a sɪra ka, a ɔ, Yeezuu bɪ, Woso Nyɪ m.

⁶ Yeezuu Krista ɪ bɔr durnya ɔ, an a hɪnka hi m kan ma kɪ. Hi bɛɛ m bala y, hi m kan ma kɪ. Bɪ, Sent-ɛspri n'a kasetɪ kam, bala, Sent-ɛspri m sɪra.

⁷ ɲ kaakɔ, ɲ n'a kasetɪ kare:

⁸ Sent-ɛspri, hi kan ma kɪ. Bɪ ɲ kaakɔ rɔ wɔɔ kasetɪ deem ɲ n'a kare.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ ɠɔɔɔ kasetɪ sire, Woso kasetɪ bɪ ɠɔtabaa lɛ da. Ba Woso kasetɪ bɪ n na: A kasetɪ ka a Nyɪ b'ɔ.

¹⁰ ɠɔaa k'a sɪra ka Woso Nyɪ b'ɔ, a ɪ kasetɪ naa do m a heer ɔ. ɠɔaa k'a n sɪra ka Woso ɔ bɪ, Woso ba an nawɔm ɲɔaarzaa. K'a n sɪra ka kasetɪ kɔ Woso a ka a Nyɪ b'ɔ bɪ minto.

¹¹ Ba kasetɪ bɪ n na: Woso mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ka wɔɔ ɔ, bɪ mɪsɪrbaa bɪ do ɪ Nyɪ bɪ zi.

¹² ɠɔaa k'a nɪ kan Nyɪ bɪ kɪ, a ɪ mɪsɪrbaa m. ɠɔaa k'a ba kan Woso Nyɪ bɪ kɪ, a ba mɪsɪrbaa bɪ do nɪ y.

Mɪsɪrbaa k'a bɪr nyam bɪ dɔre

¹³ Naa haay ɠɔrsɪra ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma, awɔɔ k'a nɪ sɪra kam Woso Nyɪ b'ɔ bɪ, k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, a ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

¹⁴ Hɔ k'a nɪ wɔɔ heer bam kookoo Woso zi bɪ ba n nɪ: Kɔ wɔɔ hɔ ɲɪɲɲɔ yɛ han an zu a hɔɔnhɔ ɔ, a y'a tɔr kam wɔɔ ma.

¹⁵ Bɪ kɔ wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, kɔ bɔ wɔɔ yɛ han a y'a tɔr kam wɔɔ ma bɪ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ hɔ kɔ wɔɔ yɛ bɪ m.

¹⁶ Kɔ ɠɔaa a danyɪ yɪ, an nɪ mimbɔnyaa bare, mimbɔnyaa bɪ do bɪr tam zɛ bɪnce ɔ, k'an yaa da. Woso mɪsɪrbaa kan ɔ, kɔ mimbɔnyaa bɪ do bɪr tam zɛ bɪnce ɔ paan... y. Bala, mimbɔnyaa ta ɔ, an nɪ tam zɛ bɪnce ɔ. Mimbɔnyaa bɪ do minto bɛɛ mɔɔ ɔ, a yaa da y.

¹⁷ Zibəə bɔnyaa haay bɪ, mimbɔnyaa m. Bɪ, mimbɔnyaa haay bɛɛ nɪ tam zɛ bɪnce ɔ y.

¹⁸ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, ɠɔaa ɲɪɲɲɔ haay kɔ Woso a yɪ bɪ bɪr mimbɔnyaa bam dɔntɔ y. Bala, Woso Nyɪ b'ɔ dɔm ma, *Bɔnyaabarezaa bɪr heer bam ma y.

¹⁹ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, Woso ɠɔɔɔ m wɔɔ m, bɪ durnya haay jilli ɪ *Bɔnyaabarezaa wɔ ɔ.

²⁰ Bɪ wɔɔ dɔ sɔ wɔɔ ɔ, Woso Nyɪ bɪr, an bɪ wɔɔ hɔɔn gu, k'ɔ Woso paan... bɪ dɔ. Bɪ Woso paan... Nyɪ Yeezuu Krista nɔ wɔɔ n ta ɔ. A m Woso paan..., a m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ.

²¹ M nyɛnɔ ɲɔarɛɔ, a b'a ka a *wosobaawɔnɔ wɔɔ da ɔ y.

Ci huya hɔ kɔ ZAAN a ba

Ci huya hɔ kɔ Zaan a ba bi

gasɔɔre

Zaan k'a n'a hire a miɲɲa ma Gɔaagusire ci bi nɔ ɔ b' i ci huya hɔ naa do ba, an a nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ kan a nyɲɲo ki ma, a i yire i ɔ, kɔ deem kristagɔɔɔ sokɔma m. K'a η dɔndɔ kɔ η ni kɔ ηɔa, kɔ η ni dundo a zi kan ηɔaahɔdɔndareɓzannɔ ki sɔ.

Gasɔɔre

¹ Mɔɔ, *Gɔaagusire, mɔɔ i ci naa do nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ bi ma kan a nyɲɲo ki, mɔɔ ni η ηɔam paan.... Mɔɔ bɛɛ bala y, bi mɔɔ kan gɔɔɔ haay kɔ η sira dɔ rɔ wɔɔ ki sɔ.

² Sira i kan wɔɔ ki, b'a nyɲntam kan wɔɔ ki dɔmɲm k'a nyare ba ɔ bi nɔ ɔ.

³ Wɔɔ Zɪ Woso kan Yeezuu Krista, Woso Nyɪ bi ki barka nyɲntam kan wɔɔ ki, kan a cicirzere ki, a laafu ki, sira kan ηɔare ki nɔ ɔ.

Danyɲɲo ηɔare

⁴ Mɔɔ heernyɔɔ gɔta yi, kɔ mɔɔ i nyɲɲo gɔsɲnɔ yi, ηn'i tam sira zaa ra, amba le kɔ wɔɔ Zɪ Woso a ka wɔɔ ɔ bi m.

⁵ Naa ma keere bi, lɔ, mɔɔ y'a yere ɪbu han, ɔ kɔ ηɔa. Mɔɔ bir le daa gɔrsira bare ɪbu ma y, le kɔ wɔɔ yi halli a sɲɲɪda ɔ bi m.

⁶ Ba ηɔare n na: k'ɔ ta a lero wɔɔ zaa bi ra. Le naa do awɔɔ nyɲnta a ma a sɲɲɪda ɔ, k'awɔɔ n ηɔare zaa bi sa.

⁷ Bala, braba gɔɔɔ m zannɔ a kɔrgu durnya ra. N bir kaseti kare η ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa y. Gɔaa k'a ni naa bam bi, ηɔaarzaa m, Krista jum m.

⁸ K'a dundo a zi, a b'a ka awɔɔ zibəə bi nyɔɔdɔ bi n nyaam y, bi k'a ganwɔre haay k'an ta ɔ yi.

⁹ Gɔaa haay k'a bir gɔɔtam Krista hɔdɔndare nɔ ɔ, an n'a hɔɔnhɔ zum la bi, a zaa ba kan Woso ki y. Gɔaa k'a gɔɔta a nɔ ɔ, a i kan wɔɔ Zɪ Woso ki, a Nyɪ ki.

¹⁰ Kɔ gɔaa bir awɔɔ zi, b'a ba hɔdɔndare naa do nɔ ɔ, a b'a si a har ɔ y, a b'a nyaasi ka y.

¹¹ Bi gɔaa k'a nyaasi ka, a ze a ɔ kɔ ra kan ki a mimɔnyaarɔ nɔ ɔ.

¹² Minno ta ɔ gɔta mɔɔ ni η ci bare awɔɔ ma, bi mɔɔ n a ηɔa kɔ m η ba, ci m kan gar hi ki ni y. A ηɔa mɔɔ ɔ kɔ m bir awɔɔ zi, kɔ m bi meer ba, m le m kan awɔɔ ki, kɔ wɔɔ heernyɔɔ n yi gɔta paan....

¹³ I danlɔ kɔ Woso a bɔ ɔ sɔ bi nyɲɲo i yaa dare ɪbu m.

Ci kaako ho ko ZAAN a ba

Ci kaako ho ko Zaan a ba bi

gasuore

Ci kaako ho naa do ba Zaan u a gaaastiba paan... ko n n'a birm Gayus ma. Nyinta b'u kristagoo lēzaa ku niññe u, a zibee m muñña kan kristagoo woo ki. Zaan n'a le boñ u, an a dundom so k'an dundo a zi kan Diyotrefes ki, bi zibee bi zore y.

Gasuore

¹ Moo, *Gaaagusire, moo i ci naa do nyoo m ñwarezaa paan... Gayus ma.

² M gaaastiba muñña, moo y'a yem Woso han k'ibu n bir muñña ho haay no u, k'ibu laafu bi n bir muñña, amba i nyi ho bi m.

³ Moo heer yi nyinta guta, bala, danyino bor naa u, ñn'ibu mürbaa kaseti kare, ñ u, ibu i tam sira no u. Bi denter m, ibu i tam sira no u.

⁴ Moo heernyoo guta k'a le da haay bi, ku moo ma, ñ u, moo nyino woo i tam sira no u bi m.

⁵ M gaaastiba muñña, ibu hobaa muñña kan danyino woo ki, baa kan saanaro woo ki so bi, sirakare zibee m.

⁶ Ñ y'ibu muññabaa kaseti ka Krista goo taa. K'ibu i da ñ han amba Woso hoonho m, ñ zaa sare minto bi, a muñña guta.

⁷ Krista to minto y'a ka, ñni wuti, ñn'i tam, bi ñ n host si goo ku ñ n Krista do ro woo zi y.

⁸ Bi woo, woo u ga m, u daahan ka goo woo duro u, k'u u da ma, u zi ba kan ku ki sira to ma.

Diyotrefes koroma kan Demetrus sirabaa ki

⁹ Moo ci ba Krista goo woo ma. Bi, Diyotrefes k'a ni lezaabaa ñam ñ barla bi, a bir yem moo ho ma y.

¹⁰ Bi, ku moo bi bor, moo bom ho niññe k'a a ba moo m haay kan a meerbaa bonyaa ki bi m. Bi, a n a ba naa n a bo y. A le baa k'a danyino woo si so y, goo ku ñ le n taa k'a ñ si ro woo a y'a tare ñ ni tolle, an ni ñ bom Krista goo woo barla.

¹¹ M gaaastiba muñña, i bi gaa k'a bonyaa ba tar sa y, gaa k'a muñña ba tar sa. Gaa k'a n'a muñña bare, Woso gaa m, gaa k'a n'a bonyaa bare, a n Woso yi y.

¹² Ku Demetrus ni, gaa haay y'a kaseti muñña kare. Sira muñña y'a kaseti kam. Woo y'a kaseti kam, b'ibu do, i u, woo kaseti bi, sira m.

Leersore

¹³ Minno ta u guta, moo n a ñaa ku m ñ ci ba ibu ma, bi moo le baa ku m ñ ba gorsirabareho m kan gar hi ki ni y.

¹⁴ A ñaa moo u, ku m b'i yi domum niññe u, k'u sora ba kan ku ki.

¹⁵ Ku laafu n bir kan ibu ki! Gaaastibo woo i yaa dare ibu m, k'i yaa da gaaastibo woo m, gaa biyee m.

Ci kɔ ZIIDI a ba

Ci kɔ Ziidi a ba bɪ

gasɔɔrɛ

Ziidi bɪ, Yeezuu danzaa m, a ɪ ci bɪ ba. K'a n'a hɪrɛ a ma Zakkɪ danyɪ bɪ tɔ ma m, wɔɔ ɔ Yeezuu danzaa m.

Ci bɪ ba a ɔ, kristagɔɔɔ haay ma. Hɔ k'a n'a dɪndam ci b'ɔ bɪ a yo k'a bɪr hɔdeem kan Pɪyɛr ci hɪya hɔ bɪ mim kɪ. Nɔaarhɔdɪndareɔzannɔ wɔɔ, a ɔ, k'a η da jɪm ɔ. A n n'a hɪm kristagɔɔɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ jɪm kɔɔkɔɔ sɪra hɔdɪndare bɪ nɔ ɔ.

A ɪ makrarɔ sam biisi minno ma k'a hɪnka a ɔ, gɔɔɔ kɔ η sɪra mim ma, ηnɪ bɔkare η n zu ɔ rɔ wɔɔ, Woso zem bɪ η dɔdɔ ka.

Ziidi ɪ yaa dam kristagɔɔɔ wɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Ziidi m nɪ ci bɪ bam, Yeezuu Krista zibɔɔnyɪ m mɔɔ m, Zakkɪ dam m mɔɔ m sɔ. Ci bɪ ba mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ ma, awɔɔ kɔ Zɪ Woso a ηɔa, an awɔɔ bir k'a yɪ a gɔɔɔ, an nɪ dɔrɛ awɔɔ ma Yeezuu Krista tɔ ma rɔ wɔɔ.

² Bɪ, kɔ Woso n a cicirzɛrɛ kan a laafɪ kɪ, a ηɔare kɪ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso ηɔaarhɔdɪndareɔzannɔ wɔɔ dɔdɔ yarm

³ M gɔaasɪbɔɔ ηɔare nɔ ɔ, mɔɔ ηɔa gɔta kɔ m ci ba awɔɔ ma, kɔ m bɔmbɔrɛ kɔ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ, ɔ n ta m bɪ mim dɪnda. Bɪ, mɔɔ bɪ dɪga a, pakra m kɔ m ci bɪ ba awɔɔ ma dɪtaa, kɔ m a ye a han k'a zoo ba sɪrakare kɔ Woso a ka a gɔɔɔ wɔɔ ɔ gallem deem taan... dɔmɪm haay minto bɪ tɔ ma.

⁴ Bala, gɔɔɔ bɔnyaarɔ a da wɔɔ zi, Woso barka lemim bɪ η n'a nɔkɔm, k'a a da ma a mɪsɪrbaa ba a hɔɔnhɔ ma mimbɔnyaa bare nɔ ɔ, bɪsɪ ηn'a kam Yeezuu Krista ma, an bɔkare a mɪηηa y'a deem n sɔɔreɔa, a m wɔɔ Zuuba sɔ. Bɪ, Wosoci bɪ lɛɛ ka an gɔɔɔ nɔɔn duro dɔdɔyarɛ kɔ η n'a yɪm mim hɪ laaɔ.

⁵ Hɔ kɔ mɔɔ n'a ηɔam kɔ m a hɪ kɛɛrɛ naa, awɔɔ dɔ mɪηηa, bɪ, mɔɔ lɛ n taa kɔ m a tɔ da a nɔ ɔ. Zuuba k'a gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔ lɔmbaa nɔ ɔ Eziptɪ kɔ ɔ bɪ, a a ya an so ra an gɔɔɔ kɔ η n ye ηnɪ sɪra ka ɔ rɔ wɔɔ zɪnzɛ.

⁶ Bɪ, malɛɛkarɔ kɔ η y'a bɪncɛrɔ tɔ, ηn'a zerga paηηa kɔ Woso a ka η ɔ bɪ rɛ rɔ wɔɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Woso brɔɔ da baηηarɔ ɔ monsigɔ nɔ ɔ dɔmɪm haay minto, k'a bɪ η dɔdɔ ka dɔdɔkare hinnɪ gɔta b'ɔ.

⁷ Kɔ Sodɔm kan Gomɔɔr kɪ, kan kɔrɔ kɔ η nɪ η jɪr ma rɔ wɔɔ kɪ mim nɪ, awɔɔ dɔ sɔ. Kɔrɔ nɔɔn duro a mɪηηɔɔ sa, ηn'a ka dintim zibɔɔrɔ wɔɔ ɔ sɔ, ηn'ɪ jaandare k'an bɔnyaa maam-maam bam. Naa tɔ ma m, Woso n η dɔdɔ yar, ηn'ɪ sɛ k'a lihɪrɛ ba ɔ firyɪrɛ nɔ ɔ, η firyɪrɛ bɪ, makra m sɔ, k'a gɔaa haay zɛ kɔbɔ.

⁸ Kan naa kɪ haay, gɔɔɔ kɔ η y'a da wɔɔ zi rɔ wɔɔ, a ba η nawɔrɛ am kɔrɔ nɔɔn duro hɔ bɪ m. A hɔɔn η n'a dam mim danηadɔɔ ma, bɪ n'a kam ηn'ɪ jaan dam, η bɪr yem Zuuba ma y, malɛɛkarɔ paηηazannɔ ηn'ɪ η sɔnsɔ wɔm sɔ.

⁹ A n bɔkare, Malɛɛkarɔ haay cir Misɛl mɪηηa, bɪr k'a ɔ, an nɪ bɪsɪ kam kan Sɔtaana kɪ Moyiisi gɔr sare ma bɪ, a n ye an meerbaa bɔnyaa ba Sɔtaana ma y. A hɪ a ɔ bala, a ɔ: «Zuuba fir kare ɪ ma.»

¹⁰ Bɪ, gɔɔɔ nɔɔn duro, hɔ kɔ η n a dɔ bɪ ηn'a sɔnsɔ wɔm. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan poohɔɔ kɪ, η ba hɔɔndare zore nɪ y, hɔ k'a bɪr η heer ɔ bɪ n'a bam, hɔ bɪ dɔ bɔkare an nɪ nyaanɛ η nɪ.

11 Kosi i kan η ki, bala, zu η y'a σ Kayen hōbaa σ, zi bonyaa ηn'a bam k'a busoo yi am Balam* hō bi m. A miηηōō η n'a zarm, bala, η y'a da a nyaa ma kan Woso ki, amba Kooree a ba bi m.

12 B'awōō tir a so kō ma k'a hō bi danyibaa zekōra nō σ bi, kō η y'awōō barla nyanni m, nyanni ba η miηηōō ni kan hō bi bi maam-maam ki y, a hōōn ηn'a dare a miηηōō ma bala. Bō η y'a σ kō σ, kan warkō kō hinher n'a gaam, bi la bi bam bi ki. N bō kō σ sō kan gō k'a bir nyi dare y, baa a nyidare dōmum σ, bō η y'a σ kō σ kan gōō kō η yi η wōnwōr ηni gūnga fugaa rō ki.

13 Amba higōta kurōro tir a fur bō a rē bi, a nyanni zibēōro wōō kōrgu η nawom lēē ra maam sō. Bō η y'a σ kō σ kan monyaarō kō η n a taji dō rō ki, Woso n η to kō η ni gōōta monsigē gōta maam-maam nō σ dōmum haay.

14 Adam yanηa tōōlema saanhūnazaa Enōk lēē ka an gōōō nōōm mim hi laatu hōō, Woso lesinnisora meerbaa nō σ, a σ: «A ba n ni, Zuuba i zem kan maleēkarō ki miliyōn bam hōka,

15 k'a bi durnya jilli dōdō ka. A gōōō kō η n Woso dō rō wōō dōdō yarm, η zibēō bonyaarō kō η yi η ba haay bisi ka Woso ma nō σ rō wōō tō ma. A yi η dōdō yarm sō meerbaarō bonyaarō kō bawosodōrezannō nōōm η ba Woso ma rō wōō tō ma.»

16 Gōōō nōōn duro nō bir nyōōm fuga y, kukur ηn'a bam can, a mūsirbaa bi ba η nawom a letaamarō bare nō σ bala. Miηηabusure meerbaarō ηn'i η bam, ηn'i bra bumbam gōōō m k'a hō yi.

Dōndōrērō kristagōōō wōō tō ma

17 B'awōō, m gōāasibōō, ηuare nō σ, k'a meerbaarō kō wōō Zuuba Yeezūu Krista zibēōzannō wōō lēē ka ηni η ba kan awōō ki rō wōō tō da a nō σ.

18 N y'a hi awōō m, η σ: «Dōmum jezannō σ, gōōō nyūntaη σ, ηni bir yaa wōrē awōō ma, ηni bir a mūsirbaa bam a mesim letaamarō nō σ, bawosodōrē nō σ.»

19 Gōōō wōō duro ni zem gōngōrērō m bi, durnya hōōndarērō y'a so η σ, η ba Woso Espri ni y.

20 B'awōō, m gōāasibōō, k'a gōōta a bir tam lēē tee... a sīrakarē k'an miηηa an cem bi nō σ, k'a bir yaa dam *Sent-Espri paηηa nō σ.

21 K'a gōōta Woso ηuare bi nō σ, a bir dōm wōō Zuuba Yeezūu Krista ma, an ni zem bi mūsirbaa k'a nyare ba σ bi ka awōō σ, a cicirzērē nō σ.

22 K'a bir gōōō kō η ni sūnsūm kam nō wōō cicir zem.

23 K'a η yō sē zaa ra, a η bōmbō. Gōsūnnō n ta σ, k'a brōō cicir zē, bi k'a dundo a zi kō η b'awōō da a kūrōmarō wōō nō σ y. K'a sō η zibēō bonyaarō wōō m, bala, kō mimbōnyaabēnno ni η mi bi, η dintim ka a miηηōō ma.

U σ lē bō Woso σ

24-25 Bi kō Woso k'an deem an ni wōō yōm wōō Zuuba Yeezūu Krista tō ma bi n lēbōōrē yi. A a da ma, an a ka awōō b'a dore y, an a ka sō, awōō n bi jum a lēē, bi, kūrōma si ba awōō ma y, heernyōō gōta nō σ, a lēbōōrē nō σ. Bi k'a tō n lēbōōrē yi, kan gōtabaa ki, paηηa ki, a y'a so hō haay σ. Biisi tee..., dūtāa kan dōmum haay ki nō σ. Amina.

* 1:11 1.11 K'a dūga Hūnkārē Ci 2.14 buncē σ.

HINKARE CI

Hinkare Ci bi

gasuure

N y'a gungare n u, Zaan ku Yeezuu karindanyi m an Yeezuu Krista lemim nyinta ci ba an ciro kaakuro woo ba b'i Hinkare Ci bi ba so.

A i goota Kristazibaezanno buerehiyyoo woo barla an gusi. N n a nyasu Krista kaseti bi kare to ma n ni ta m ku k'a ni hi bire ma n n'a birm Patmos u b'u. Woso n ho k'an ta u an ni zem bi bur bi hinka m k'a n a da ci u, an a nyoo sirakanno sokomaro ku n fir yim Krista to ma am a ho bi m no woo ma, ku n goota nni jum kookoo n'a to u, bala, kristagoo ku n kuro ku Rom a ga m, an a so u n ro woo haay i fir yim guta Krista to ma. Nyinta Zaan u Azii minner u. Kristagoo sokomaro k'a ci bi nyoo n ma ro woo saanhuna, nyinta n y'a u ku bi do u so.

Ci bi, Krista k'a panja bur a jinnu ra an ni zem bi n da an a ka a sirakanno woo m menyoo yi, nni cirbae bi kan a ki heernyoo kan laafu ki no u bi mim an a dindam makraro no u.

N n ci bi ba k'a nyibae da sirakanno woo ma y, bi k'a n heer yo durnya bi domunno kosuro no u. Hinkare Ci bi makraro woo, a da n nawom woo han ku Krista ze bi kan a mumbore ki zibae bi nyoodu k'an ta u her kan booti ki bi do muna.

Gasuure

¹ Yeezuu Krista bi, Woso y'a ka u, k'an ho k'a ni zem bi nyinta u dutaa bi hinka a zibeenyino m. A maleka a nyoo k'an b'a hi a zibeenyi Zaan m.

² A n ni Woso lemim bi hure, an Yeezuu Krista kaseti ka kan ho haay k'a a yi bi ki.

³ Mimbirenyuntazaa m goaa k'a ni karinda bam, kan gooo ku n n'a tor kam wolesinnisora meerbaa ma ro woo ki, nni zum ho ku n y'a gursira ba b'u. Bala, wakati b'a zo.

Yaadare kristagoo ku n ni Azii u

⁴ Moo muna Zaan m ni gursira naa do bam kristagoo sokomaro saanhunaro ku n ni Azii ku u ro woo ma:

K'a barka kan laafu ki yi, goaa k'an ta u, an nyinta u, an ni zem bi zi, kan espri saanhunaro ku n n a duu jir u ro woo ki zi,

⁵ kan Yeezuu Krista, kasetizaa paan..., k'a lee ka an a mim bo u gaeno bire u, a m durnya cinno woo cir bi ki zi.

Bo ni woo noam, an woo mimbunyaaro sorgo a ma m,

⁶ an a ka, woo n u ba a cirbae mannibenno a Zi Woso zibae minto. A y'a ga leboore m kan panja ki domum k'a nyare ba u. Amina!

⁷ Ba n ni, a i zem warku no u, bi goaa haay y'a yim, baa gooo ku n y'a ze ro woo y'a yim so. Tara bure gooo heerzarle nyi kare a minto. In..., k'an yi maam!

⁸ Zuuba Woso a hi, a u: Moo m leekarezaa, moo m jezaa. Moo n ta u, m nyinta u, m n ni nyintan u, ho haay Zuuba.

Zaan Goanyi bi makra yi

⁹ Moo muna Zaan, awoo danyi awoo zukuuzaa, firyure, cirbae kan tontore ki Yeezuu zuure no u, nyinta moo u, m ni tara deem ku hi bir ma, n n'a hum ma Patmos u, Woso lemim kan Krista kaseti kare ki minto.

¹⁰ *Sent-Espri zer moo ra Zuuba domum deem hinni u, moo n leer panjazaa ma m je u, i u, huure n n'a hem, an n'a hure, a u:

11 Hó k'ibú n'a yím bí gorsira ba ci ó, i nyoo kristagooó sokomaro saanhinaro woo ma: Efæzi ó, Simurni ó, Pergam ó, Týatur ó, Sardí ó, Filadelfi ó, kan Lawodisee kí ó.

12 Moo n bó kú m díga gúaa k'a ní meer bam kan moo kí bí ma. Bí kú moo m wusigə bí, moo sarma fitirero yi saanhina.

13 Fitirero woo bire ó bí, moo gúaa yi, an bó kú ó i ó, Gúanyi m, an huu jintə da a ra, an sarma hósooó so a ci ó.

14 A mim bí kan a minké bí kí nyinta fu fititi i ó, ser ka m, gæe lajaa m, a munyaaro woo ní yire ó, séwurə m.

15 A gannó bó kú ó kan zaan kú n y'a sər, an ní yóm bí kí. A leer ní yire ó hiro gúoo susur m,

16 an ní monyaa saanhina m a bísi ó. Kargó lé huya ní bóre a lé ó. A meer ní yore i ó, woso ní gum kan panja kí.

17 Kú moo yi bí, moo m do a taa i ó ga moo ó. A n a bísi wó ka moo ra, an a hí, a ó: I da bí bó ó y, moo m lækarezaa, moo m jezaa,

18 moo n misir. Moo nyinta, m ga, bí ba n ní, moo misir dómum k'a nyare ba ó nó ó, bí moo i ze celenyino m kan gəənokú hóo kí.

19 Hó k'ibú yi bí gorsira ba, kan hó kan ta ó kí, kan hó k'a ní zem bí bər bí kí.

20 Ba monyaa saanhinaro k'ibú ŋ yi moo bísi wó ó kan sarma fitirero saanhinaro woo kí ji n na: Monyaa saanhinaro woo, kristagooó sokomaro saanhinaro woo maleekaro m. Fitirero saanhinaro woo kristagooó sokomaro saanhinaro woo m.

2

Lemim Efæzi kristagooó sokoma minto

1 Gorsira ba Efæzi kristagooó sokoma maleeka bí ma ncinaaó:

Gúaa k'an ta monyaa saanhinaro woo m a bísi ó, an ní tam sarma fitire saanhinaro bire ó,

2 bí y'a hí, a ó: Moo íbú kore kan i tontoree kí do, íbú bír yem gúoo bonyaro ma y. Íbú gúoo kú ŋ n'a hire a ma kristazibəəzannó, bí kristazibəəzannó bæe ní ŋ mí ró woo ka læe. Íbú bí ŋ do ŋsoarzannó.

3 Tontoree ta íbú ó: íbú fir yi moo tó ma, b'íbú n i bó i je ní y.

4 Bí mim kú moo n ta m kan íbú kí bí, íbú wó saa i lækare ŋoare kan moo kí bí ma.

5 Bince k'ibú nyinta ó, i i bó ó bí tó da i nó ó. I i bó i taam k'i biisi zibəero woo bóota. Kú n bæe ní, moo zere íbú zi. Bí k'ibú n i bó i taam, moo y'íbú fitire bí sare a bince ó.

6 Hó niŋŋə k'ibú n ta m bí, íbú nyi so Nikola gúoo woo zibəero m, amba moo hó bí m.

7 Gúaa k'a lé n taa, k'an hó kú Sent-Éspri n'a hum kristagooó sokomaro woo m bí ma.

Damazaa bí, moo misirbaa gó k'a ní arzana ó nyi kan ó an a bí.

Lemim Simurni kristagooó sokoma ma

8 Gorsira ba Simurni kristagooó sokoma maleeka bí ma ncinaaó:

A m lækarezaa, a m jezaa. A nyinta an ga, an a bó an bər misirbaa nó ó, bí n ní meer naa do bare:

9 Moo íbú firyire do kan i ŋoa kí. Bí arzakazaa n'íbú m, moo gúoo kú ŋ ó zúforo n'a mí, ŋni bokare zúforo bæe ní ŋ mí ró woo tozarle zibəe kú ŋ ní ta m bí do, Sutaana sokomace ní ŋ mí.

10 I bí nyi ba hó k'a n'a kam k'i fir yi bí ma y. Sutaana y'íbú gúoo gósunno dum lonnoe ó, k'a a gunga awóo ma, b'awóo fir yím dómum bu. Jum kóokóo k'an ta an i ze ku. Moo misirbaa firgə kare i ó.

¹¹ Gʊaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum kristagʊɔɔ sokomarɔ wɔɔ m bi ma.
Damazaa bi bi fir yim ze huyya hɔ ma fɔga y.

Lemim Pergam kristagʊɔɔ sokoma ma

¹² Gʊrsira ba Pergam kristagʊɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

A n ni kargɔ le huyyazaa m bi ni meer naa do bare:

¹³ Mɔɔ bince k'ibu n ta ɔ bi dɔ. Sɔtaana cirbæduu bince m. Ibi gɔɔta ɪ ni nyasum mɔɔ tɔ m, ibi n sira ka mɔɔ ɔ to y, baa dɔmum niŋŋɔ kɔ η mɔɔ kasetɪzaa paan... Antipas ze ɔ gɛr awɔɔ zi bince kɔ Sɔtaana n ta ɔ b'ɔ.

¹⁴ Bi mɔɔ ɪ mim m kan ibi ki. Gʊɔɔ gɔsinnɔ y'awɔɔ bire ɔ, ηni ye Balam* mim ma. A ɪ dɔndɔre bɔnyaa ka Balak ɔ k'an Israyel nyiŋɔ nyɔnnyɔɔta kɔ η ni *wosobaawɔnno manni sim sɔ kan jaandare do haay ki.

¹⁵ Ibi zi sɔ bi, gʊɔɔ gɔsinnɔ ta ɔ, ηni ye Nikola gʊɔɔ hɔdɪndare ma.

¹⁶ Bi minto bi, ɪ bɔ ɪ taam, kɔ n bæe mɔɔ zere ibi zi dɪtaa, m bi yar ba kan η ki, m le kargɔ bi m.

¹⁷ Gʊaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum sokomarɔ wɔɔ m bi ma.

Damazaa bi, mɔɔ *mann k'a nyaakum da kan ɔ, m jaa fu kɔ n tɔdaa gʊrsira ba ma bi ka ɔ. Gɔsi n tɔ bi do dɔ kɔ gʊaa k'a a si bi bæe y.

Lemim Tiyatur kristagʊɔɔ sokoma ma

¹⁸ Gʊrsira ba Tiyatur kristagʊɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

Woso Nyi k'a mɪnyaarɔ bɔ kɔ ɔ kan sewurɔ ki, a gannɔ m bɔ kɔ ɔ kan zaantɔzaa ki bi ni meer naa do bare:

¹⁹ Mɔɔ ibi zibæero, ibi ηɔare, ɪ sɪrakare, ɪ zibæə kan ɪ tontɔre ki dɔ. ɪ zibæero k'ibu η ba je ɔ rɔ wɔɔ le da biisi hɔɔ wɔɔ ra.

²⁰ Bi, mɔɔ heer bi nyinta kan ibi ki y. Ibi k'ɪ ye Zezabel ma. Lɔ naa do n'a hire a ma wosolesinnɪsorazaa, an ni mɔɔ zibæenyiŋɔ nyɔnnyɔɔm, an ni hɔ dɪndare η ni kɔ η ni jaan da, kɔ η ni wosobaawɔnno manni sim sɔ.

²¹ Mɔɔ toore ka ɔ k'an a bɔ a taam, b'a le baa k'a a bɔ taam a jaandare nɔ ɔ y.

²² Dɪga! Mɔɔ y'a kare an wɔta yaaba m, an fir yi, a muno jaandɔnno wɔɔ maam sɔ, kɔ η n a bɔ a taam a zibæero wɔɔ nɔ ɔ y.

²³ Mɔɔ y'a nyiŋɔ wɔɔ zinzem. Bi kristagʊɔɔ sokomarɔ wɔɔ haay y'a dɔre η ɔ: mɔɔ m gʊaa k'a gʊaa haay letaama dɔ kan a heer ki. Bi mɔɔ y'awɔɔ gʊaa biyæə hɔ kan ɔ, an a ga kɔ ɔ kan a zaa zibæə ki.

²⁴ B'awɔɔ gʊɔɔ k'a ni Tiyatur ɔ, a gɔɔta a n ye hɔdɪndare naa do ma bi, awɔɔ n ye hɔ kɔ n'a hum ma Sɔtaana minno kɔ η y'a nyaakum da rɔ wɔɔ ma y, awɔɔ n a ka ma k'a η dɔ y. Maam bi mɔɔ bi m yare m mɔr gorezaa ka awɔɔ m la y.

²⁵ Bi, k'a nyasɔ hɔ k'awɔɔ n ta m bi m bala kɔkɔɔ, k'an ta an mɔɔ zere dɔmum ku.

²⁶⁻²⁸ Damazaa bi, gʊaa k'a nyasɔ mɔɔ zibæə bi m an ta an a nyare ku, mɔɔ panja kɔ mɔɔ miŋŋa a yi m Zi zi bi kan ɔ: Mɔɔ y'a kare an a sɔ do gɔta ɔ, a y'a sore η ɔ kɔsi-kɔsi, a yi η zɔre amba ni gedro zɔm bi m. Mɔɔ dɔmure monyaa kan ɔ.

²⁹ Gʊaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum kristagʊɔɔ sokomarɔ wɔɔ m bi ma.

3

Lemim Sardi kristagʊɔɔ sokoma

ma

¹ Gʊrsira ba Sardi kristagʊɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

* **2:14 2.14** K'a dɪga 2 Pɪyɛr 2.15-16; Ziidi 11 bince ɔ.

Gɔaa k'a nɪ Woso ɛspri saanhɪnarɔ m kan monyaa saanhɪnarɔ kɪ bɪ nɪ meer naa do bare: Mɔɔ ɪbɪ zibæero dɔ, ɲ y'a lɛ bɔrɛ ɪbɪ ɔ ɲ ɔ, ɪ mɪsɪr, bala gɛr n'i mɪ.

² ɪ tɔ ɔ, ɪ b'a ka an gɔɔta an n'a ɲɔam k'a ga bɪ n a nyambɔr y, a mɪm bɔ ɔ. Bala, mɔɔ yɪ, ɪbɪ zibæɔ bɪ mɪɲɲabaa bɪ gɔta mɔɔ Woso mɪm ɔ y.

³ Hɔ k'ɪbɪ yɪ, ɪ ma sɔ bɪ tɔ da ɪ nɔ ɔ. Nyasɔ m k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam. K'ɪbɪ n dundo ɪ zi, mɔɔ zɛrɛ am koor hɔ bɪ m. B'ɪbɪ bɪ wakatɪ kɔ mɔɔ n nɪ zɛm bɪ daata zɛ ɪbɪ ra bɪ dɔrɛ y.

⁴ Bɪ kan bɪ kɪ, ɪbɪ gɔɔɔ gɔsɪnɔɔ ɪ Sardɪ ɔ, ɲ n dintim ka a huuro ma y. ɲ zum kɔ ɔ kan mɔɔ kɪ, huu furo n a ma, bala, ɲ y'a ga m.

⁵ Damazaa bɪ, huu fu dure a ma nɔɪnaaɔ, mɔɔ b'a tɔ bɔm mɪsɪrbaa ci b'ɔ y. Mɔɔ y'a kasetɪ kam m Zɪ kan a maleɛkarɔ kɪ taa, mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔaa m.

⁶ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-ɛspri n'a hum kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ m bɪ ma.

Lemim Filadelfii kristagɔɔɔ sokɔma ma

⁷ Gɔrsɪra ba Filadelfii kristagɔɔɔ sokɔma maleɛka bɪ ma nɔɪnaaɔ:

Gɔaa mɪɲɲa, sɪrazaa bɪ, k'a nɪ Davɪd cɛlenyɪ m, an a gɔm bɪ gɔsɪ b'a dam ma a n a ta y, an n'a tam bɪ gɔsɪ b'a dam ma an a gɔ y bɪ nɪ meer bare, a ɔ:

⁸ Mɔɔ ɪbɪ zibæero dɔ: Ba n nɪ, mɔɔ cɛlɛ gɔ, ɪ lɛɛ, bɪ gɔsɪ b'a dam ma an a ta y. ɪbɪ paɲɲa bɪ bɪ gɔta y, bɪ kan bɪ kɪ, ɪbɪ gɔɔta ɪ zu mɔɔ lemim ɔ, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ tɔ ma y.

⁹ Sɔtaana sokomacɛ gɔɔɔ kɔ ɲ ɔ, zɪfɔrɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, ɲɔaar ɲn'a bare, zɪfɔrɔ bɛɛ n ɲ mɪ y. Mɔɔ y'a kare, ɲnɪ bɔr, ɲnɪ bɪ kukurɔ zɛ ɪbɪ taa, bɪ ɲn'a dɔm ma ɲ ɔ, mɔɔ ɪbɪ ɲɔa.

¹⁰ Bala, ɪbɪ ɪ zum mɔɔ lemim ɔ kan tɔntɔurɛ kɪ, mɔɔ dɔrɛ ɪbɪ ma sɔ fɪryɪrɛ k'a nɪ zɛm bɪ bɔr durnya jilli nɔ ɔ k'a bɪ durnyazannɔ makra ba bɪ dɔmɪm ɔ.

¹¹ Mɔɔ zɛm zɔɔ, nyasɔ hɔ k'ɪbɪ ta m bɪ m kɔɔkɔɔ, kɔ gɔsɪ b'ɪbɪ fɪrgɔ bɪ yɔ ɪ nɪ y.

¹² Damazaa bɪ, mɔɔ y'a bam mɔɔ Zɪ Wosoɛ bɪ sagɔ, a bɪ bɔm dɔ fɪga y. Bɪ mɔɔ yɪ m Woso tɔ gɔrsɪra bam ma, kan mɔɔ Woso kɔ tɔ kɪ, Zerizalem daa k'a a to brama mɔɔ Woso zi an nɪ zɛm bɪ kɪ, kan mɔɔ tɔ daa bɪ kɪ.

¹³ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-ɛspri n'a hum kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ m bɪ ma.

Lemim Lawodisee kristagɔɔɔ sokɔma ma

¹⁴ Gɔrsɪra ba Lawodisee kristagɔɔɔ sokɔma maleɛka bɪ ma nɔɪnaaɔ:

Ba hɔ kɔ Amina, kasetɪzaa paan..., sɪrazaa, an a zɛ kɔ ra kan Woso kɪ hɔ haay dare sɪɲɲɪda ɔ bɪ n'a hum na:

¹⁵ Mɔɔ ɪbɪ zibæero dɔ. ɪbɪ bɪ nyɔɔrɛ, b'ɪbɪ bɪ kaare y. A ɲɔa mɔɔ ɔ k'ɪbɪ n bɪr nyɔɔrɛ gɛɛ kaare.

¹⁶ Bɪ k'ɪbɪ n zaarɔɔ, ɪbɪ bɪ nyɔɔrɛ, b'ɪbɪ bɪ kaare bɪ, mɔɔ y'ɪbɪ bɔrɛ m lɛ.

¹⁷ Bala, ɪbɪ y'a hɪrɛ, ɪ ɔ: Hɔnyɪzaa n'i mɪ, mɔɔ m ba hɔnyɪzaa, mɔɔ bɪr m kam hɔsɪ ma dɔ y, bɪ k'ɪbɪ n a dɔ ɪ ɔ, ɪ ɪ fɪr nɔ ɔ, cɪcɪr nɔ ɔ, ɪ m ɲɔazaa, ɪ m bɔsɔ, ɪ m dɪgɪ bɪ.

¹⁸ ɪbɪ dɔndɔ mɔɔ nawɔm k'ɪ sarma kɔ ɲ y'a sɔr bɪ si mɔɔ zi k'ɪ ba hɔnyɪzaa, k'ɪ huuro furo si, k'ɪ du ɪ ma, k'ɪ nyannɪ nyaakɔm da m. ɪ hɔ si ɪ tɔ ɪ mɪm la k'ɪ ɪ da ma ɪ lɛɛ yɪ.

¹⁹ Gɔɔɔ haay kɔ mɔɔ ɲɔa rɔ wɔɔ, mɔɔ nɪ ɲ bɔm zaa ɔ, m nɪ ɲ hɔnhɔrm. Nɔɪnaaɔ bɪ, ɪ tɔ ɔ, k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam!

²⁰ Ba mɔɔ jum cɛlɛ ma, m n'a zɛm na. Kɔ gɔaa mɔɔ leer ma, an cɛ bɪ lɛ gɔ, mɔɔ gasɔm zi. M hɔ bɪ kan kɪ, an a bɪ kan mɔɔ kɪ.

²¹ Damazaa bɪ, mɔɔ y'a kare, an nyɪnta kan mɔɔ kɪ, m cɪrbæɔduu ra, amba mɔɔ m da ma sɔ, m ta m aa nyɪnta kan m Zɪ kɪ a cɪrbæɔduu ra bɪ m.

22 Gṣaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-ɛspri n'a hum kristagṣoo sokomaro woo m bi ma.

4

Woso daure Arzana o

1 Bi je o bi, moo m ya m a yi cele n a gu brama, bi leer ku moo lee ka m a ma, an meer ba kan moo ki an bo ku o kan huure leer ki b'a hi moo m, a o:

Der naa o, ku m ho k'a ni zem bi nyinta o bi hunka i m.

2 Leem bi, Sent-ɛspri zer moo ra. Bi, moo duu yi brama b'o, gṣaa ni nyintam la.

3 Gṣaa k'a ni nyintam la bi, bo a ku o kan jaa ku n n'a birm zaspɪ, n n'a birm sardɔanni bi ki. Bramahowostore k'a bo ku o kan jaa ku n n'a birm emerodɪ bi n bir duu bi ma.

4 Duuro buhura a yaa si i bir duu bi ma, bi duuro woo duro burə o, gṣooḡusinno buhura a yaa si i nyinta η la, ηni huuro furo du a ma, sarma firgəro ni η mim ma.

5 Brama nyaku ni bɔm duu bi no o kan leerlo ki, kan bramahəənsire ki. Fiture saanhinaro ni cirbæduu bi jur o, ηn'i yom kan panja ki, broo m Woso espri saanhinaro woo.

6 Duu bi lee bi, bo a ku o, i o, higota hi k'a ni yom peko-peko am kristal ho bi m bi m.

Hoomisuro si i bir duu bi ma. N ni munyaaro m a me ma jilli lee kan je ki.

7 Leeke hoomisur bi, bo a ku o kan poozaa ki. A huya ho bi, bo a ku o kan ηṣaapoo ki. A kaaku ho bi meer i bo ku o kan gṣaa ho ki. A si ho bi bo a ku o kan caa guta k'a wer bi ki.

8 Hoomisuro woo za sordɪ-sordɪ, munyaaro n bir η ma jilli, kan η no o ki. Sinuu o kan a gunuu o ki, a hi nawom ncinaas bi η bir a tore y, η o:

«Mijja, Mijja, Mijja, Zuuba, Woso panja k'a jire ba o, a i nyinta o, an ta o, an ni zem bi.»

9 Bi ku hoomisuro woo bor ηn'i laa lom ηn'a le bɔm bo ni nyintam duu bi ra an misir doora k'a nyare ba o no o b'o, ηn'a dan o, ηn'i yaa dam ni barka,

10 *gṣooḡusinno buhura a yaa si ro woo i kukure zere bo ni nyintam duu burə o an misir doora k'a nyare ba o no o bi taa, ηn'a dan o, ηn'a firgəro woo zom duu bi lee, ηn'a hure, η o:

11 «Zuuba woo Woso, ibu i ga leboore, daure kan panja ki m. Bala, ibu i ho haay da: ibu yi η ṣaa, ku η ni bir ta o, bi y'a ka, i η da.»

5

Ci kan sinnyem ki

1 Moo ci yi gṣaa k'a ni nyintam duu bi ra bi bisɪ wo o, n n a gorsira ba a no o kan a burə ki, n n a kusɪ kusire saanhina m.

2 Moo maleeka panjazaa yi, an n'a hum kan panja ki, a o:

Nka y'a ga m, an ci bi gu, an a kosirero woo cincer?

3 Bi gṣaa ba o an ni brama gee, tara burə o gee, tara noom o, an n'a dam ma, an ci bi gu, gee an dɪga a y.

4 Bi, moo heer a zar ku n n gṣaa yi an a ga m an ci bi gu, gee, an dɪga a bi to ma.

5 Gṣooḡusinno woo gṣaa deem n a hi moo m, a o:

I b'i heer zar y. Ba n ni, Ziida do poozaa k'an David yanja bi, k'a yi damazaa bi, an ni ci bi gum kan a kosirero saanhinaro woo ki.

6 Keere bi, moo sinnyem yi an jim, i o, a ze n y'a o, duu bi bire o, hoomisuro woo kan gṣooḡusinno woo ki m bir ma. A minno saanhina kan a munyaaro ki saanhina, η mijjo n Woso espri saanhinaro k'a η nyoo tara burə o ro woo.

7 A a zo k'a ci bi si bo ni nyintam duu bi burə o bi bisɪ wo o.

⁸ K'a ci bi si bi, hoomsuro si ro woo kan gsoogusinno buhura yaa si ro woo ki kukure ze sinnyeem bi taa. Gaa biyee ni konni m kan sarma laagaro ki, tidhaar nyisi ni n hinhon. Wosogoo yaadare m.

⁹ N ni laa daa lore, n u:
«Ibu y'i ga m i ci bi si,
i kusirero woo cincer,
bala, n y'ibu ze ibu n goo bumbo do haay no u,
lemim biyee no u,
koro y'a hinhon ki no u,
tara y'a hinhon i ma bi m,
i n ka Woso u.

¹⁰ Ibu n ba cinno,
mannibonno woo Woso minto,
bi n cirbae bim tara bure u.»

¹¹ Moo diga, m malekaro cir leer ma, n le tisi-tisi kan tisi-tisi k'a le ba u y, nni bur duu bi ma kan hoomsuro ki, gsoogusinno ki.

¹² N n a leer busu kan panja ki, n'a hure, n u:

«Sinnyeem ku n y'a ze b'a ga m an panja yi kan arzaka ki, mindore ki, kan dama ki, daore ki, cirbae ki, leboore ki.»

¹³ Hoodare haay k'a ni brama, an ni tara bure u, tara noom u kan hi bure ki hoomsuro haay ku n ni ta n ro woo, moo ma n'a hure, n u:

«Bo ni duu bure u kan sinnyeem bi ki m leboore, daore, cirbae kan panja ki yi doora k'a nyare ba u no u.»

¹⁴ Hoomsuro siro woo n'a hure, n u: «Amina!» Gsoogusinno woo n kukure ze, n'a dan u.

6

Leekare kusirero sardiro woo hinhurle

¹ Ku sinnyeem bi leekare kusire bi hor saanhunaro woo bar la bi, moo yi, m a ma hoomsuro siro woo leekarezaa bi haen si bramahoonsire m, a u: «Bur!»

² Bi, moo sisi fu yi. Gaa k'a da u bi n sa nyasu a wo u. N n cirbae firge ka u, an ta k'a yaa yar ba, a i dama m, b'a dama yim.

³ K'a kusire huuya ho bi hor bi, moo ma homsur huuya ho bi n haen si, a u: «Bur!»

⁴ Sisi vanta n a hunka piin...: N le ka gaa k'a da u b'u k'an laafu bo durnya u ku gsoo n bur ku zinzem, n kargu jinto ka u so.

⁵ K'a kusire kaaku ho bi hor bi, moo ma, homsur kaaku ho bi haen si, a u: «Bur!» Bi, moo sisi kundae yi. Gaa k'a da u bi ni ho ku n ni mor gore makra bam ni bi n'a wo u.

⁶ Bi, moo ho niho ma an bo ku u kan leer ki hoomsuro siro woo bire u, an n'a hure, a u: «Yurya makra ba deem, hindeem zibae busoo ma, naanyaa makra kaaku, hindeem zibae busoo ma. K'a goota nyoo bi ma kan diven bi ki, i b'i wo da ma y.»

⁷ K'a kusire si ho bi hor bi, moo ma homsur si ho bi m haen si, a u: «Bur!»

⁸ Bi, moo sisi vonnumezaa yi. Gaa k'a da u bi bir n nawom «ze» gaenoku n zu a je u. N panja ka n u ku n'a so tara bure zekumbir si kor bi deem u, ku n ni gsoo zenze kargu m, no m, yaaba bonyaa m kan pooho ki m.

⁹ K'a kusire soor ho bi hor bi, moo gsoo ku n yi n zenze Woso lemim kan kaseti ku n y'a ka bi minto ro woo nyiro yi, mannduu bi letaa.

¹⁰ N n'i zee dam kan panja ki, n u: «Zuuba miha, sirazaa, ibu maasire bare an ta an domum kara ku k'i bokare i doo ka, i woo ma bi zim bo durnyazanno ma?»

¹¹ N n huu fu ka η gɔaa biyæə ɔ, n n a hɪ η nɪ, kɔ η n'a ya, ηnɪ bɔr a ma poore, k'an ta, an η zibæəkɔɔnrɔ kan η danyɪnɔ kɔ η nɪ zɛm bɪ η zɪnzɛ am η hɔ bɪ m nɔ wɔɔ lɛzɛrlɛ dɔmɪm ku.

¹² Bɪ, k'a kɔsɪrɛ sɔrdɪ hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ taranyɪŋŋɛrɛ gɔta yɪ. Woso n a ba kundɛ ɪ ɔ pɛɛra kɔ n y'a ba hɔmɪsɪr ka kundɛ m, mom bɪ jilli n a ba ɪ ɔ ma m.

¹³ Monyaarɔ n sur tara ɔ, ɪ ɔ, hɪnhɛr gandaara ɪ sɔɔn jɪŋɪr sur.

¹⁴ Brama n a gɔr ɪ ɔ, wɔtaa n y'a gɔr. Ciro haay kan tararɔ kɔ η nɪ hi bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ n'a gaa a buncɛrɔ ɔ.

¹⁵ Tara burɛ cinno, gɔɔɔ gɔtɔɔ, yarbɛnno cinno, arzakazannɔ kan paŋŋazannɔ kɪ, lɔnnɔ kan soamɪŋŋaɔzannɔ kɪ, η haay, a nyaakɔm dɪnda ciyaarɔ kan cigæəziro kɪ ɔ.

¹⁶ N n a hɪ ciro kan jaarɔ wɔɔ kɪ m, η ɔ: «K'a dɪnda wɔɔ ra, k'a wɔɔ nyaakɔm da laato gɔaa k'a nɪ nyɪntam cirbæəduu burɛ ɔ bɪ meer ma, kan sinnɪyɛɛm bɪ nɔmaa kɪ.

¹⁷ Bala, η nɔmaa dɔmɪm gɔta ɪ bɔr, nka n n'a dam ma an bɔlɛ nɪ?»

7

Gɔɔɔ kɔ η Woso makra yɪ rɔ wɔɔ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ malɛkarɔ yɪ si, ηnɪ jum tara gɔrga si bɪ nɔ ɔ. N nɪ tara burɛ hɪnhɛr si bɪ nyasɔ, kɔ hɪnhɛr sɪ b'a da ma an hɔn tara burɛ ɔ, higɔta burɛ ɔ, gɛɛ gɔ deem taan... burɛ ɔ y.

² Mɔɔ malɛka vanta yɪ, an a to dɔgɔr ɔ, an Woso mɪsɪr bɪ hɔ makra sa a wɔ ɔ. A n a leer busu gɔta an a hɪ malɛkarɔ siro kɔ η nɪ paŋŋa m, ηn'a dam ma, ηn'a bɔnyaa ba tara kan higɔta kɪ m nɔ wɔɔ m, a ɔ:

³ «A bɪ hɔsɪ ba tara m kan higɔta kɪ, gɔrɔ wɔɔ kɪ m, kɔ wɔɔ n makra da wɔɔ Woso zibæənyɪnɔ wɔɔ tusɛ ɔ y.»

⁴ Bɪ, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η Woso makra bɪ yɪ a tusɛ ma rɔ wɔɔ lɛ ma: N tisi-tisi zɔrɔ busi yaa si, ηnɪ makra bɪ yɪ, Israyɛl nyɪnɔ paryaa bueerehɪya bɪ nɔ ɔ.

⁵ Ziida paryaa ma, gɔaa tisi-tisi bueerehɪya, η makra bɪ nɔ η tusɛ ma. Rubɛn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Gaad paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

⁶ Aseɛr paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Nɛftalii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Manase paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

⁷ Sɪmɪnyɔn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Levii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Isakaar paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

⁸ Zabilɔn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Zozɛf paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Benzamɛn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya, ηnɪ makra bɪ m a tusɛ ma.

Gɔɔɔ cir k'a lɛ ba ɔ

⁹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ gɔɔɔ cir gɔta yɪ, gɔaa b'a dam ma, an η lɛ sa y. Tara y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, kɔrɔ y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ gɔɔɔ m. N n jum brama cirbæəduu bɪ kan sinnɪyɛɛm bɪ kɪ taa, ηnɪ zaba huuro du a ma, ηn'ɪ bɛ lɛɛrɔ m a wɔ ɔ.

¹⁰ N n a leer busu brama, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Bɔmbɔrɛ bɪ, a to a ɔ wɔɔ Woso k'a nɪ nyɪntam cirbæəduu ra kan sinnɪyɛɛm bɪ kɪ zil!»

¹¹ Malɛkarɔ haay kɔ η y'a zɛ kɔ ra ηnɪ bɪr cirbæəduu bɪ ma rɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ, hɔmɪsɪr siro wɔɔ kɪ kukurɔ zɛ ηn'a meer ku tara ma duu bɪ lɛ ɔ, ηn'ɪ Woso dan ɔ.

¹² N n'a hɪrɛ, η ɔ: «Amina! Wɔɔ Woso n daɔrɛ yɪ kan lɛbɔrɛ kɪ, mindɔrɛ, barka yaa, cirbæə kan paŋŋa kɪ yɪ dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ. Amina!»

¹³ Gɔɔɔgusɪnno wɔɔ gɔaa deem meerbaa sa, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Gɔɔɔ nɔɔn duro kɔ η zaba furo du a ma rɔ wɔɔ, nkɔɔ nɪ? A to η y'a ɔ ka?

¹⁴ Mɔɔ n a nyɪ bɔ nɔ, mɔɔ ɔ: Mɔɔ Zuuba, ɪbɪ y'a dɔ! A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Bɔ η y'a ɔ fir gɔta bɪ nɔ ɔ. A huuro wɔɔ sɔrgɔ η y'a ɔ, sinnɪyɛɛm ma bɪ nɔ ɔ, η fu n bɔ.

¹⁵ Bɪ minto y'a ka, ɲn'i jɪnum Woso cirbæduu bɪ lɛ ɔ, ɲn'i daɔrɛ zi bam sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ a cɛ ɔ b'ɔ. Bɪ, bɔ nɪ nyɪntam a cirbæduu bɪ ra bɪ dɔrɛ ɲ ma.

¹⁶ Nɔ bɪ ɲ zem dɔ, mɪsɪ bɪ ɲ nyasum dɔ y, wosogure kan sɪnsɛem kɪ bɪ narɛ ɲ ma dɔ y.

¹⁷ Bala, sinnyɛem k'a nɪ jɪnum cirbæduu bɪ burɔ ɔ bɪ n nɪ yɪrɛ ɲ dundor. A kare ɲ lɛɛ, an ta ɲ nɪ mɪsɪrbaa himinyaarɔ bɪncɛ ɔ. Bɪ Woso yɪ ɲ nyifeer do haay gongom ma.

8

Kɔsɪrɛ saanhɪna hɔ hɔrlɛ

¹ Kɔ sinnyɛem bɪ kɔsɪrɛ saanhɪna hɔ bɪ hɔr bɪ, lɛɛ zɛ sɪ... brama ɔ, an ta, an miniti bukɛrku ku.

² Bɪ, mɔɔ malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ ɲ nɪ Woso taa rɔ wɔɔ yɪ. ɲ n huurero gɔtɔɔ ka ɲ ɔ saanhɪna.

³ Malɛɛka vanta n bɔr an bɪ jum mannɪjaa bɪ lɛ ɔ. A n tidɔɔr nyisi laaga kɔ n y'a ba sarma m bɪ sa a wɔ ɔ, n n tidɔɔrlo ka ɔ gɔta k'an a zɛ kɔ ra kan wosogɔɔ wɔɔ haay yaadarɛrɔ kɪ k'a nɪ ɲ ka Woso ɔ sarma mannɪjaa k'a nɪ cirbæduu bɪ lɛ ɔ bɪ burɔ ɔ.

⁴ Tidɔɔr sɪɲɲɔ bɪ n a to malɛɛka bɪ wɔ ɔ kan wosogɔɔ wɔɔ yaa dare kɪ, an der an ta Woso taa.

⁵ Malɛɛka bɪ n tidɔɔr nyisi mɔr bɪ sa, an mannɪduu bɪ sɛ sa an a da ɔ, an a han, an a zo tara burɔ ɔ. Bramahɔɛnsirero, leerlo kɪ, brama nyakɪ kan taranyɪɲɲɔrɛ kɪ nyɪnta ɔ.

Lɛɛkare huurero sɔrdɪrɔ wɔɔ

⁶ Malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ ɲ nɪ huurero saanhɪnarɔ wɔɔ m bɪ, ɲ y'a banka ka ɲ hɛ.

⁷ Lɛɛkarezaa b'a huure bɪ hɛ: Lajaa kan sɛ kɪ an a war kɔ ma kan ma kɪ sur tara burɔ ɔ. Sɛ ɲ tara burɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem sa kan tara burɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem gɔrɔ kɪ, burbutur do haay kɪ.

⁸ Malɛɛka huɪya hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Hɔ m, an bɔ kɔ ɔ kan ci gɔta kɔ sɛ a sa, n n a nyɔɔta n a da higɔta ɔ kɪ. Higɔta bɪ zekumbir kaakɔ bɪ deem a ba ma.

⁹ Higɔta bɪ hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem nɔ n gɪnga, kɔɔlɔs gɔta-gɔtarɔ wɔɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem n a zar.

¹⁰ Malɛɛka kaakɔ hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Monyaa gandaa n a to brama an a da an nɪ burɛ, ɪ ɔ sɛwurɔ m. A da a ɔ kɔyaarɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem kan himinyaarɔ wɔɔ kɪ ra.

¹¹ Monyaa bɪ do tɔ m «kɔsɪ-kɔsɪ». Hiro wɔɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem n a ba «kɔsɪ-kɔsɪ», gɔɔɔ n gɪnga gɔta hiro wɔɔ kɔ ɲ y'a ba kɔsɪ-kɔsɪ minto.

¹² Malɛɛka si hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Wosogure zekumbir kaakɔ bɪ deem kan mom zekumbir kaakɔ bɪ deem kɪ, monyaarɔ zekumbir kaakɔ bɪ deem kɪ n a ba monsigɔ. Sinuu zekumbir kaakɔ bɪ deem n a ba monsigɔ, gunuu maam sɔ.

¹³ Mɔɔ n dɪga, m cɛda yɪ werle ma brama nɔyaa ɔ, m a ma, an n'a hum kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «A yɪm kɔsɪ! A yɪm kɔsɪ! A yɪm kɔsɪ, tara burɔ gɔɔɔ wɔɔ ma huurero kɔ malɛɛkarɔ kaakɔrɔ wɔɔ n nɪ zem k'a b'a hɛ bɪ minto.»

9

¹ Malɛɛka soor hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Mɔɔ n monyaa yɪ, an a to brama ɔ, an b'a da. N n yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bɪ cɛlɛnyɪ ka ɔ.

² A n yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bɪ lɛ gɔ, sɪɲɲɔ n bɔ ɔ, ɪ ɔ, sɛ gandaa sɪɲɲɔ m. Sɪɲɲɔ bɪ n a ka woso kan hɪnhɛr kɪ n a ba kundɛ.

³ Bɪsɪnɔ n bɔ sɪɲɲɔ bɪ do nɔ ɔ, ɲn'a kɛrgu tara burɔ ra. N n paɲɲa ka ɲ ɔ, am tara burɔ bɔɔrɔrɔ hɔ bɪ m.

⁴ N n lɛ ka η ɔ: Kɔ η bɪ hɔsɪ ba tara burə bur nɪ, bɪ η bɪ hɔsɪ ba gɔ m, gɛɛ hɔ k'a nɪ lɛɛ dam tara burə ɔ bɪ nɪ y. Bɪ kɔ η n nyaa ba kan gɔɔɔ kɔ Woso makra ba η tuse ɔ rɔ wɔɔ kɪ bala.

⁵ N zaa ka η ɔ kɔ η n fir ka gɔɔɔ wɔɔ ma mom soor tɔr, bɪ kɔ η bɪ η zɪnze y. Bɪ fir kɔ η n'a kam gɔɔɔ ma bɪ bɔ kɔ ɔ kan bɔɔrɔ k'a nɪ gɔaa hanm bɪ kɪ.

⁶ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, gɔɔɔ zɛ birm, bɪ η b'a yɪrɛ y. N y'a ηɔam k'a gɪnga, bɪ zɛ bɪ y'a sire η lɛɛ.

⁷ Bɪsɪnɔ wɔɔ duro bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan sisiro kɔ η mɔr da η ma k'a ta η nɪ yar ɔ rɔ wɔɔ kɪ. N minno wɔɔ ra bɪ, a k'an naa ɪ ɔ, sarma firgɔrɔ m. N meerlɔ wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ hɔɔ kɪ.

⁸ N minkɔrɔ n bɔ kɔ ɔ kan lanno hɔɔ kɪ, η sɔrɔ n bɔ kɔ ɔ kan poozaa sɔrɔ kɪ.

⁹ N cɪrɔ wɔɔ k'an naa ɪ ɔ, pɔyaa gonɔrɔ η yɪ η ka a ma, η zarɔ wɔɔ bɔgɔr bɪ n bɔ kɔ ɔ kan sisiro terkɔrɔ kɔ η bra si ηn'ɪ tam yar ɔ rɔ wɔɔ bɔgɔr kɪ.

¹⁰ N monno wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan bɔɔrɔrɔ monno kɪ, η karɔ n ta ɔ. N monno wɔɔ η paŋŋa bɪ n ta ɔ, k'a fir ka gɔɔɔ ma mom soor tɔr.

¹¹ N cir bɪ m yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ malɛɛka kɔ n n'a birm *ebree lemim m «Abadɔn», n n'a birm grekkɪ m «Apoliyɔn» bɪ m.

¹² Lɛɛkare kɔsɪ bɪ cem: Ba kɔsɪ vantɔɔ huɪyɔɔ n nɪ zem k'a b'a nya ɔ na.

¹³ Malɛɛka sɔrdɪ hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Bɪ, mɔɔ leer ma an a to sarma manɪjaa kɔɔn siro k'a nɪ Woso lɛɛ bɪ zeezi.

¹⁴ A n n'a hum malɛɛka sɔrdɪ hɔ k'a nɪ huure bɪ m bɪ m, a ɔ: «Bar zɛ malɛɛkarɔ siro kɔ η yɪ η sur Efratɪ kɔ gɔta burə ɔ rɔ wɔɔ ma.»

¹⁵ N n bar zɛ malɛɛkarɔ siro kɔ η y'a banka ηn'ɪ dɔm wakatɪ, dɔmɪm, mom kan dɔɔraa kɪ minto, k'a bɪ zamaa zekumbir kaakɔ deem zɛ rɔ wɔɔ ma.

¹⁶ Bɪ, mɔɔ sisiro zanno wɔɔ lɛ ma: N miliyɔn zɔɔhɪra.

¹⁷ Sirozanno kɔ η y'a hunka mɔɔ m makra bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ba n nɪ: Gonɔrɔ η yɪ η ka a ma, ηnɪ bɔ kɔ ɔ kan sɛ kɪ, bɔrame kɪ, kidibirme kɪ. Sisiro wɔɔ minno wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan poozanno minno kɪ, sɛ n nɪ bɔrɛ η lɛ ɔ kan siŋŋɔ kɪ, kidibir kɪ.

¹⁸ Kɔsɪ kaakɔrɔ nɔɔm, sɛ, siŋŋɔ kan kidibir kɔ η nɪ bɔrɛ η lɛrɔ ɔ, gɔɔɔ zekumbir kaakɔ deem zɛ.

¹⁹ Bala, sisiro wɔɔ paŋŋa bɪ, η lɛrɔ an ta ɔ kan η monno kɪ sɔ. Kɔ sɪra nɪ, η monno wɔɔ bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan mɪnnɔ kɪ, η minno n tɪnta ɔ, bɪ n'a kare ηn'a dam ma, ηn'ɪ fir kam gɔɔɔ ma.

²⁰ Kɔ gɔɔɔ kɔ η gɔɔtarɔ wɔɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ η n gɪnga firɪrɛrɔ nɔɔn duro nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η n a bɔ a taam ηn'a wɔbumbɔ a zibɔɔrɔ wɔɔ ɔ y. N gɔɔta, ηn'ɪ zinɔrɔ, *wosobaawɔnnɔ kɔ η yɪ η ba sarma m gɛɛ wanzur m, gɛɛ zaan m, gɛɛ jaa m, gɛɛ gɔ m, kɔ η b'a dam ma, ηnɪ lɛɛ yɪ, ηnɪ mim ma, ηnɪ ta rɔ wɔɔ dan ɔ y.

²¹ N n a bɔ a taam ηn'a wɔbumbɔ a gɔrzɛrɛ, a wɔkurero, a jaandare kan a kombaaro wɔɔ kɪ ɔ y.

10

Malɛɛka kan ci poore kɪ

¹ Bɪ je ɔ bɪ, mɔɔ malɛɛka paŋŋazaa deem yɪ, an a to brama, an nɪ zerm, warkɔ n a kurɔ ɪ ɔ, huu m. Brama hɔwasɪɔrɛ n a bir a mim ma, a meer nɪ yɪrɛ ɪ ɔ wosogure m. A ganno nɪ yɪrɛ ɪ ɔ sɛ y'a zaa da.

² Ci poore n'a wɔ ɔ, an gɔ. A n a bɪsɪ gam tɔ higɔta ra, an a jɪsa gam tɔ tara ra.

³ A n zee gɔta da, an bɔ kɔ ɔ kan poozaa baadare kɪ. K'a zee bɪ da kan paŋŋa kɪ bɪ, bramahɛnsire saanhɪnarɔ wɔɔ baa da.

⁴ Kɔ bramahəənsire saanhunarɔ wɔɔ baa da bi, mɔɔ nyɪnta kɔ m a gɔrsɪra ba, mɔɔ leer ma an a to brama, an n'a hum mɔɔ m, a ɔ: Bramahəənsire saanhunarɔ wɔɔ leer nyaakom da, ɪ bi η da ci ɔ y.

⁵ Malɛɛka kɔ mɔɔ nyɪnta m a yi, an nɪ junum higɔta kan tara kɪ burə ɔ bi, a a bɪsɪ wɔ busu brama, an a wer si

⁶ k'an bɔ m mɪsɪr dɔɔraa nyarɛ ba ɔ bi nɔ ɔ, an brama da kan tara kɪ kan hɔɔ haay kɔ η nɪ η nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, an higɔta da kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bi kɪ m, a ɔ: Dɔmum dare ba ɔ dɔ y.

⁷ Dɔmum kɔ malɛɛka saanhɪna hɔ bi n n'a huure bi hɛη ɔ bi, Woso mim k'a nyaakom da bi kɔ yɪrɛ, amba a hɪ a zibəənyɪnɔ lesinnɪsorazannɔ padarɛ m bi m.

⁸ Leer kɔ mɔɔ ma an a to brama b'a ya an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta, ɪ ci kɔ n y'a gɔ malɛɛka k'a nɪ junum higɔta burə ɔ kan tara kɪ wɔ ɔ bi si.

⁹ Mɔɔ nɪ m zɔ malɛɛka bi ma, m a yɛ han k'an ci poore bi ka m ɔ. A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A si, ɪ sɔ. A nyɪntam kɔsɪ-kɔsɪ ɪbɪ nɔ ɔ. Bi, a nyɪntarɛ am zɔɔn hɔ bi m ɪbɪ lɛ ɔ.

¹⁰ Mɔɔ n ci poore bi si malɛɛka bi wɔ ɔ, m a sɔ. Mɔɔ lɛ ɔ bi a nyɪnta am zɔɔn hɔ bi m. Bi kɔ mɔɔ sɔ bi, mɔɔ nɔ a ba kɔsɪ-kɔsɪ.

¹¹ N n a hɪ mɔɔ m, n ɔ: A a ga m k'ɪbɪ n ɪ ya, ɪ Woso lɛ si ɪ so ra kɔrɔ gɔta minto, tararɔ gɔta minto, lemim gɔta kan cinno gɔta kɪ minto.

11

Kasetɪzannɔ hɪyɔɔ

¹ Bi jɛ ɔ bi, n n niigɔ gɔ ka mɔɔ ɔ, an bɔ kɔ ɔ kan hɔ makra bare gɔra kɪ, n n'a hɪ mɔɔ m, n ɔ: wuti, ɪ Wosoɛ bi makra ba kan mannɪjaa bi kɪ, k'ɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ Woso dan ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ lɛ sa.

² Bi kɔ Wosoɛ jɛɛr bi nɪ, k'ɪ to maam, ɪ b'a makra ba y. Bala, a da n y'a ɔ dorɔ vantɔɔ kɔ η nɪ zem bi tɔntɔ tara mɪηηa bi ra mom busi a yaa hɪya nɔ ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ.

³ Bi mɔɔ y'a kam mɔɔ kasetɪzannɔ hɪyɔɔ wɔɔ m yɔrgɔrɔ huuro du a ma, ηnɪ Woso lɛ si ηnɪ so ra dɔmum tisi kan a zɔɔhɪra a busɔrdɪ kɪ nɔ ɔ.

⁴ Kasetɪzannɔ hɪyɔɔ wɔɔ, oliviyeɛ hɪyɔɔ wɔɔ m kan fitire cɪntarahɔɔ hɪyɔɔ kɔ η nɪ junum durnya Zuuba taa rɔ wɔɔ kɪ m.

⁵ Kɔ gɔaa ɔ k'a bɔnyaa ba η nɪ, sɛ n nɪ bɔrɛ η lɛ ɔ, an η junno wɔɔ bi. Denter, kɔ gɔaa ɔ k'a hɔ bɔnyaa ba η nɪ, a a ga m, k'an ga ncɪnaaɔ.

⁶ Bala, η y'ɪ lɛ m k'a brama ta, bi la b'a dam ma, an tɔkɔ η wosolesinnɪsora meerbaa dɔmum ɔ y. N y'a da ma, ηn'a ka hi n a lɔr ma. N y'a da ma ηn'a ka fir do haay n bɔr durnya ɔ, dɔmum kɔ η y'a ηɔa ma.

⁷ Bi kɔ η kasetɪ bi ka ηn'a nya, hɔnyaaazaa k'a n'a tom yaa gandaa k'a nɔ tekka ba ɔ b'ɔ bi wutim yarm kan η kɪ, an bɔr η la, an η zɪnzɛ.

⁸ N gəəro wɔɔ gɔɔtam kɔ gɔta kɔ n n'a birm makra nɔ ɔ Sodɔm kan Eziptɪ kɪ bire ma. Bɪncɛ bi do n yi η Zuuba bi wɔ ɔ gɔdarkɔra ma bi.

⁹ Kɔrɔ y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ, kan tararɔ y'a hɔnhɔ kɪ zem bi dɪga η gəəro ma dɔmum kaakɔ kan a kur kɪ, bi, η bi yerɛ η birle ma y.

¹⁰ Durnyazannɔ y'a heer nyɔɔrɛ η mim ma, η nyɪntam heer nyɔɔ nɔ ɔ, η ganwɔrɛ nyɔɔm kɔ ma, kɔ wosolesinnɪsorazannɔ hɪyɔɔ nɔɔn duro fir ka η ma gɔta bi minto.

¹¹ Bi dɔmum kaakɔ kan a kur kɪ rɔ nɔɔn duro jɛ ɔ bi, Woso a ka mɪsɪrbaa hoonsi n gasɔ η ɔ, ηnɪ wuti, ηnɪ junjum. Bi, nyibəə gɔta gasɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ dɪgare η ma rɔ wɔɔ ɔ.

¹² N leer gɔta ma an a to brama, an n'a hɪrɛ η nɪ, a ɔ: «K'a der naa ɔ!» Bi η der brama warkɔ nɔ ɔ, η junno wɔɔ mɪm m.

¹³ Wakati bi do o bi, taranyiñjere pañjaza nyunta o. Tara bi do no o, ce bu barla, ce deem wurgə haay, bi gɔaa tisi saanhina i ginga tara bi nyinjere no o. Nyibəe gasu gɔo kɔ η gɔota rɔ wɔo o, ηn'a le bo brama Woso o.

¹⁴ Kusɪ hɪya ho bi cem. Ba «kusɪ» kaaku ho n ni zem leem na.

Huure saanhina ho

¹⁵ Malɛɛka saanhina ho b'a huure bi he: Leer gɔto n a to brama, ηn'a hire, η o: «Wɔo Zuuba Woso kan a Krista ki y'a so durnya cirbəe b'o keere. A cirbəe bim doɔraa k'a nyare ba o no o.»

¹⁶ Gɔoɔgusinno buhira a yaa si rɔ kɔ η ni Woso taa rɔ wɔo, ηn'i nyuntare a cirbəeduuro ra rɔ wɔo kukurə ze, ηn'a meer ku tara ma, ηn'a dan o,

¹⁷ ηn'a hire, η o:

«Wɔo i barka dare ibi m Zuuba Woso pañja k'a jire ba o, ibi n ta o, i nyunta o. Bala, ibi i pañja gɔta hinka i i cirbəe cɪnta.

¹⁸ Tara cinno wuti nomaa m, b'ibi nomaa i bor. Gəeno dɔdɔkare dɔmum m naa, ibi zibəenyino lesinnisorazanno ganwore yire dɔmum m naa, kan wosogɔo wɔo ki, gɔo kɔ η ni nyi bare ibi tom no wɔo ki, gɔo poorero kan gɔo gɔto ki. Gɔo kɔ η ni durnya zarm no wɔo zinzere dɔmum m naa.»

¹⁹ Bi je o bi, Wosoce k'a ni arzana o b'a gɔ, *gɔaasɪbabaa daka bi n a hinka Wosoce o b'o. Keere bi, brama nyakuro, leerlo kan bramahəənsirero ki, taranyiñjere ki lajaa pañjazanno ki nyunta o.

12

Lɔ kan mɪnda gandaa ki

¹ Makra gandaa a hinka brama. Lɔ m, an wosogure du a ma, mom n'a ganno taa, an monyaa buerehɪya ku a mim ma, i o, firgə m.

² A n ni jisi m, an ni zee dare a nyoosibare nobusu no o.

³ Makra vanta n a hinka brama. Mɪnda gandaara m bombɔɛɛda yoyy... A mim saanhina, a minno bu, firgəro saanhina n a minno wɔo ma.

⁴ A mom bi n brama monyaaro zekumbir kaakuro wɔo deem waa, an a sur tara o. Mɪnda bi n a da lɔ k'a ni nyi yim bi le o, kɔ nyi bi bi bo k'a a da ma a mom.

⁵ Lɔ bi n nyi bi yi yar. A n n'a so tara burə korə haay o kusɪ-kusɪ. Bi, n y'a nyi bi busu, n n der m Woso zi a cirbəedu bi jir o.

⁶ Keere bi, lɔ bi bra si an ta poohoon o. Poohoon bi do Woso bɪnce banka o a to ma, kɔ n n'a tor o dɔmum tisi zɔohira busordɪ no o.

⁷ Yar nyunta o brama b'o: Misel kan a malɛɛkarɔ ki yar ba kan mɪnda bi ki. Mɪnda bi kan a malɛɛkarɔ ki ni yar bam so.

⁸ Bi, Misel kan a malɛɛkarɔ ki bor η la. Mɪnda kan a malɛɛkarɔ ki ba bɪnce m brama do y.

⁹ N n mɪnda gɔta bi bra n n a da tara o. A m mɪm gusire, n n'a birm minkagɔaarazaa gɛɛ Sotaana, a le taa k'a hi, a o, jim, a m ni bra bam durnya haay m bi. N y'a bra n n a da tara o kan a malɛɛkarɔ ki.

¹⁰ Mɔo n leer pañjaza ma brama, an n'a hire, a o: «Wɔo Woso bombɔre dɔmum a ku. Wɔo Woso pañja kan a cirbəe ki dɔmum n a ku, a Krista pañja dɔmum a ku. Bala, bo ni mim kam wɔo danyino ra Woso taa sinuu o kan a gunuu o ki bi, n bi bra n n a da tara o:

¹¹ Bi wɔo danyino wɔo bor la sinnyɛem bi ma pañja m, kan η mɪñjoo kasetɪ kare ki m. Bala, η ye ηni kaanm a misɪrbaa m, ηni ye ze ma.

¹² Arzana kan a gɔo ki k'a heer nyoo, tara kan higɔta ki kusɪ i kan awoo ki. Bala, Sotaana zer awoo zi nomaa n a heer o, bala, a a do a o, a dɔmum n gɔota hoɪ y.»

¹³ Munda bi k'a bi dɔga a, η y'a bra ηn'a dam bi, a a da a ra, an ni lam lo k'a nyi yi yar bi ra.

¹⁴ Bi, n cɛda za huiyoo woo ka lo b'u kan wer an ta poohoon o bince ku n y'a ka o, k'an nyinta o ku n n'a tor o b'u doora kaaku kan a kur ki no o, laatoo munda bi ma.

¹⁵ Keere bi, munda bi hi bo a re guta am koyaa ho bi m, lo bi je o, k'an a gaa an cenim.

¹⁶ Tara n bor an b'a da lo bi han, an yar o, an koyaa ku munda b'a bo a re bi mom.

¹⁷ Munda bi k'a heer ni busum kan lo bi ki bi, a yar bi le bir kan lo bi yanho ko η goota ηn'i zum Woso lero o, ηni goota Yeezuu kaseti no o ro woo ki.

¹⁸ A m bi, an goota higota nyintaa bi ra.

13

Hooturmoo huiyoo

¹ Keere bi, moo hoturma yi an wuti an ni bom higota b'u. A minno bu, a mim saanhina. A minno woo, firgero bu ni η la. A minno woo ra bi, Woso sonso to n ta η ma.

² Hoturma ko moo yi bi, bo a ku o kan bonla ki. A ganno n bo ku o kan *ursi ganno ki, a le n bo ku o kan poozaa ho ki, munda bi n a panja ka o kan a cirbae ki, le guta ki.

³ A minno woo deem ni yire i o, a saku n y'a o, k'an ga, b'a sakore maam-maam bi nyim bi nya. Durnya haay n a le bo o, ηni zu a je o.

⁴ N n munda bi da o, bala, a i panja ka hoturma b'u, ηn'a da o, η o: «Nka n'a makra bam kan hoturma bi ki? Nka y'a da ma, an zoo ba kan ki?»

⁵ N n a da meerbaa ma k'an a le bo a o, k'an Woso sonso wo. N le ka o k'an zi ba mom busi a yaa huya.

⁶ A n a le gu, an ni Woso sonso wore an n'a to kan a har bi ki sonso wore, kan gooo ko η ni arzana o ro woo ki.

⁷ N le ka o k'an yar ba kan wosogoo woo ki, k'an bor η la. N panja ka o do y'a honho, ko y'a honho, lemim y'a honho kan tara y'a honho ki bure o.

⁸ Ko durnya gooo haay n a da o kan gooo niho ko η n η to gorsira ba sinnyeem ko n y'a ze bi mɔrbaa ci b'u hal durnya sihida ma ro woo ki.

⁹ «Gooa k'a le n taa bi k'an a ma!

¹⁰ Ko n y'a cinta ku gooa m ta lombaa o, ta an nawom lombaa o. Ku n y'a cinta ku kargo n gooa ze, kargo n n'a zem. Wosogoo tontore wakati m naa kan η sarakare ki.»

¹¹ Moo m ya, m hoturma vanta yi, an ni bom tara o. A minno huya, an bo ku o kan sinnyeem minno ki. A n ni meer bare am munda bi ho bi m.

¹² A n ni leekare hoturma bi panja m haay, an ni zi bam leekare hoturma bi mum m. A n a ka durnya kan gooo ko η ni durnya no o ro woo ki ni leekare hoturma ko n y'a saku maam-maam, a nyi m n nya bi dan o.

¹³ A i makraro guta bam. A a ka se n'a tom brama so an ni zerm tara bure o, gooa haay mum o.

¹⁴ Bra an n'a bam tara bure gooo m kan makraro gutoo ko n yi η ka o k'a ni η ba leekare hoturma bi mum o ro woo ki. A a hi durnyazanno woo m, a o, ηni hoturma ko n y'a saku kargo m, a nyim n nyoo bi bokore ba.

¹⁵ N panja ka hoturma huya ho b'u k'an meeyaa ka hoturma bi bokore b'u, k'a n'a da ma an meer ba so. Gooa haay k'a bir hoturma bi bokore bi dan o bi, k'an a ka ko η ni η zinze.

¹⁶ Hoturma b'i panja bam gooo ma, gooo poorero gee gooo gutoo, arzakazanno gee ηozanno, soamihazanno gee lonno, an ni gorsira bare η busi wo ma gee η tuse ma.

¹⁷ Gɔaa b'a dam ma an hɔ hɛɛ gɛɛ an hɔ si k'a ba hɔturma bi makra m, a tɔ gɛɛ a tɔ bi lesarenyɪ m a mɛ ma y.

¹⁸ Mindɔrɛ buncɛ n naa: Bala, gɔaa k'a hɔɔn ta ɔ k'an lesarenyɪ kɔ hɔturma bi n ta m bi ji hi. Gɔaa makra m lesarenyɪ bi m. Lesarenyɪ bi zɔrsɔddi busɔrdi yaa sɔrdi.

14

Sinnyɛem kan gɔɔɔ kɔ η bɔmbɔrɛ yi rɔ ki

¹ Bi, mɔɔ m ya, m dɪga, m sinnyɛem bi yi, an jum *Siyɔn ci bi burɔ ɔ, gɔaa tisi-tisi zɔrɔ busi a yaa siro kɔ η y'a tɔ kan a zi tɔ ki gɔrsira ba η tusɔ ma rɔ wɔɔ ni kan ki.

² Mɔɔ leer ma, an a tɔ brama an bɔ kɔ ɔ kan higɔtɔɔ susur buncɛ ki, an bɔ kɔ ɔ kan bramahɔənsire paŋŋazaa ki. Bi, leer kɔ mɔɔ ma bi, bɔ a kɔ ɔ kan kɔnni zenno kɔ η n'a kɔnni zem nɔ laa leer ki.

³ N n'i laa daa lɔrɛ cirbɔəduu kan hɔɔmɪsɪrɔ siro wɔɔ ki, gɔɔɔgusinno wɔɔ ki taa. Bi gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma an laa bi do dɪnda kɔ gɔaa tisi-tisi zɔrɔ busi a yaa siro kɔ η bɔmbɔrɛ yi tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁴ Gɔɔɔ m, η n a miŋŋɔɔ zar kan lannɔ ki y, η n dintim zi ba kan lannɔ ki y. Zu η nawɔm kɔ ɔ kan sinnyɛem bi ki buncɛ haay k'a ni taŋ ɔ b'ɔ. N bɔmbɔrɛ yi gɔɔɔ bire ɔ, ηni lɛɛkare gɔɔɔ, n ni η ka Woso ɔ kan sinnyɛem bi ki ɔ.

⁵ Nɔaar n nyɪnta η lɛ ɔ y, bala, kɔrɔma ba η gɔr zi y.

Malɛɛka kaakɔrɔ lemim

⁶ Mɔɔ malɛɛka vanta yi an wer brama yaa ɔ, an ni lemim nyɪnta k'a nyare ba ɔ bi m, k'a pa da gɔɔɔ kɔ η ni tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ m, tara y'a hɔnhɔ ki, do y'a hɔnhɔ ki, lemim y'a hɔnhɔ ki, kɔ y'a hɔnhɔ ki m.

⁷ A n n'a him leer paŋŋazaa m, a ɔ: «K'a nyi ba Woso m, k'a a lɛ bɔ ɔ, bala, a dɔdɔkare wakati a ku. K'a bɔ i brama da kan tara ki, higɔta kan himinyaarɔ ki bi da ɔ!»

⁸ Malɛɛka vanta n zu lɛɛkarezaa bi jɛ ɔ, an n'a hire, a ɔ: «A a da! A a da! *Babilɔnni kɔ gɔta b'a da! A y'a ka tararɔ haay n a jaandare bɔnyaabaa dɪven bi mi!»

⁹ Malɛɛka kaakɔ hɔ n zu malɛɛka hɔyɔɔ wɔɔ jɛ ɔ, an n'a hire kan leer paŋŋazaa ki, a ɔ: «Kɔ gɔaa hɔturma bi bɔkɔrɛ bi da ɔ kan a miŋŋa ki, k'a a makra bi yi a tusɔ ma gɛɛ a wɔ ma,

¹⁰ a zaa Woso nɔmaa dɪven bi mire. A heerbusu dɪven paan..., dɪven k'a a tɔ nɔmaa laaga ɔ bi, a bi mim sɔ. B'a fɪryɪrɛ dɔm sɛ ɔ kan kidibir sɛ ki malɛɛkarɔ miŋŋɔɔ wɔɔ kan sinnyɛem bi ki mim ɔ.

¹¹ N fɪryɪrɛ sɛ siŋŋɔ bi derm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ. Bi, gɔɔɔ kɔ η hɔturma bi da ɔ kan a bɔkɔrɛ bi ki, ηni ye a tɔ makra ma rɔ wɔɔ bi menyɔɔ yim sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki y.»

¹² Gɔɔɔ kɔ η ni zum Woso lɛrɔ ɔ, ηni sira ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ tɔntɔrɛ dɔmum m naa.

¹³ Mɔɔ leer ma brama, an n'a hire, a ɔ: naa gɔrsira ba: «Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ η gɪnga Zuuba zaa zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ m dɪtaa.» «Sent-ɛspri a hi, a ɔ: sira m, kɔ η n a kɔrɛ menyɔɔ da. Bala, η zibɔəro miŋŋɔɔ wɔɔ i zure η jɛ ɔ.»

Hɔdare durnya ɔ

¹⁴ Mɔɔ m ya, m warkɔ yi fu. Warkɔ bi burɔ ɔ bi, gɔaa ni nyɪntam, an bɔ kɔ ɔ kan gɔaa nyi ki. Sarma firgɔ n'a mim ma, gore lɛzaa n'a wɔ ɔ.

¹⁵ Bi jɛ ɔ bi, malɛɛka vanta n bɔ Wosocɛ ɔ b'ɔ, an a leer busu, an a hi gɔaa k'a ni nyɪntam warkɔ burɔ ɔ bi m, a ɔ: «I gore bi sa, i hɔ dam, bala, hɔdare dɔmum y'a ku. Bala, hɔ ma tara burɔ ɔ.»

¹⁶ Gɔaa k'a ni warkɔ burɔ ɔ bi n a gore bi sa, an a nyɔɔ tara burɔ ɔ, an hɔ k'a ni tara burɔ ɔ bi da.

¹⁷ Mɔɔ m ya, m maleeka deem yi, an bɔ Wosoce ɔ arzana ɔ. Guere lezaa n'a wɔ ɔ sɔ.

¹⁸ Maleeka vanta n a ya, an bɔ mannijaa bi bince ɔ. A panja n bɔr se ra. A n a leer busu kan panja ki an a hi maleeka k'a ni gore lezaa bi m, a ɔ: «I gore lezaa bi nyɔɔ, i tara burɔ diven gɔ bi nyi bi nɔ m. Bala, a nyi bi ma.»

¹⁹ Maleeka bi n a gore bi sa, an a nyɔɔ tara burɔ ɔ, an tara burɔ diven gɔ nyi bi nɔ m, an a nyɔɔ an a zar Woso nɔmaa mɔr gɔta ɔ.

²⁰ N n tɔntɔ ra mɔr gɔta b'ɔ kɔ bi toore ma. Ma n bɔ an der an b'a dam ma an sisi mom an a sarbir ku, an bra, an yar an a zɔ cilo zɔɔhura buneehɔ ma.

15

Maleeka saanhinarɔ kan kurmɔ kɔsirɔ ki

¹ Mɔɔ m ya, m makra vanta yi brama gandaa ɔ, a dɔgama sɔra n ta ɔ. Maleekarɔ saanhinarɔ ni kɔsirɔ saanhina m a wɔ ɔ. Kɔsirɔ jezannɔ m, bala, brɔɔ ni Woso heerbusu bi zibɛɛ nyambɔrle.

² Mɔɔ m higɔta hi k'a ni yɔm pekɔ-pekɔ an bɔ kɔ ɔ kan kristal ki yi, an a war kɔ ma kan se ki. Mɔɔ yi sɔ gɔɔ kɔ η bɔr hɔturma bi ra kan a bɔkɔre bi ki, kan a tɔ bi lesarenyi bi ki ra rɔ wɔɔ n jum higɔta hi k'a ni yɔm pekɔ-pekɔ am kristal hɔ bi m bi jir ma, ηn'i Woso kɔnnirɔ m.

³ N n'i laa kɔ Moyiisi, Woso zibɛɛnyi a lɔ bi lɔre, sinnyeem bi hɔ ki, η ɔ:

«Zuuba Woso panja k'a jire ba ɔ zaa, ɔbu zibɛɛro wɔɔ gɔta, ηni miɔɔ paan..., ηn'a ga dɔgama m. Tararɔ haay cir, ɔbu n'a bam haay bi tɔrga, sira m sɔ, Zuuba!

⁴ Nka i bi nyi bare ɔbu tɔ m, an a le bɔ ɔ? Bala, ɔbu y'i deem n miɔɔ. Tararɔ haay zere ηni b'ɔbu da ɔ. Bala, ɔbu dɔdɔkarɛ b'a hinka.»

⁵ Bi je ɔ bi, mɔɔ yi Wosoce kɔ gɔaastɔbabaa kaseti pɛerace bi n ta ɔ bi n a gɔ brama.

⁶ Maleeka saanhinarɔ kɔ η ni ta kɔsi saanhina rɔ wɔɔ n bɔ Wosoce ɔ b'ɔ. N n huu furo kɔ η ni yɔm nɔ wɔɔ du a ma, ηni sarma hɔsɔaɔrɔ sɔ a ci ɔ.

⁷ Hɔɔmɔsɔrɔ siro wɔɔ deem n sarma laaga saanhinarɔ ka maleekarɔ saanhinarɔ wɔɔ ɔ, Woso k'an mɔsɔr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ bi nɔmaa ni η hinhan.

⁸ Siɔɔ η Wosoce bi han, Woso leɔɔre kan a panja gɔta bi ki minto. Bi gɔaa b'a dam ma, an gasɔ Wosoce b'ɔ kɔ kɔsi saanhinarɔ kɔ maleekarɔ saanhinarɔ wɔɔ bɔr η ni rɔ wɔɔ n nya y.

16

Laaga saanhinarɔ

¹ Mɔɔ leer gɔta ma an a tɔ Wosoce bi zeezi, an n'a hum maleeka saanhinarɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ta, a Woso nɔmaa k'a ni laaga saanhinarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ lo tara burɔ ɔ!»

² Leekare maleeka bi n ta, an aa a laaga hɔ bi lo tara burɔ ɔ. Nyim bɔnyaa k'a ni busum gɔta y'a da gɔɔ kɔ η ni hɔturma bi makra m, ηn'a bɔkɔre bi danj ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

³ Maleeka hɔya hɔ bi n a laaga hɔ bi lo higɔta burɔ ɔ. Hi bi n a ba am gɔr ma hɔ bi m. Hɔɔmɔsɔrɔ kɔ η ni hi bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ n gɔngɔ.

⁴ Maleeka kaakɔ hɔ bi n a laaga hɔ bi lo kɔyaarɔ ɔ, himinyaarɔ ki ɔ, ηn'a ba ma.

⁵ Mɔɔ maleeka k'a sɔ hi ɔ bi leer ma, an n'a hire, a ɔ: «Ibu k'i n ta ɔ, i nyɔnta ɔ bi, ɔbu tɔrga. Ibu miɔɔ, bala, ɔbu i dɔdɔ ka kan tɔrgabaa ki.

⁶ Kɔ η y'a ka wosogɔɔ ma n bra kan i lesinnɔsorazannɔ hɔ ki bi, keere bi, ɔbu ma ka η ɔ kɔ η n'a mi sɔ, naa η y'a ga m.»

⁷ Mɔɔ ma mannijaa bi n'a hire, a ɔ: «Sira m, Zuuba Woso panja k'a jire ba ɔ zaa, ɔbu dɔdɔkarɛrɔ wɔɔ sira m, bi η tɔrga sɔ.»

⁸ Malɛɛka si ho bi n a laaga ho bi lo wosogure burə ɔ. N n paŋŋa ka ɔ k'a se n guoo bi.

⁹ Fɪnfɪr gandaara n na guoo woo ma. N n Woso k'a so kɔsɪrɔ nɔɔn duro ɔ bi sonsɔ wɔ. N lɛ baa k'a bo a taam, k'a a lɛ bo Woso ɔ y.

¹⁰ Malɛɛka soor ho bi n a laaga ho bi lo hɔturma bi cirbæduu bi ra. A cirbæ bɪnce bi n a ba monsigə bimm.... Guoo n'a nɛem sɔm fɪryɪrɛ nɔ ɔ.

¹¹ N n arzana Woso bi sonsɔ wɔ, η fɪryɪrɛ kan η nyinno woo kɪ minto, bi η heer n a lɔr a zibæə bɔnyaarɔ woo minto y.

¹² Malɛɛka sordɪ ho bi n a laaga ho bi lo Efratɪ kɔ gɔta b'ɔ. Hi bi n gaan k'a zaa to cinno kɔ η n'a tom dɔjɪr ɔ rɔ woo cenle minto.

¹³ Bi je ɔ bi, mɔɔ zinɛro yɪ kaakɔ, ηnɪ bo kɔ ɔ kan ηɔɪkannɔ kɪ, ηnɪ bo mɪnda bi lɛ ɔ kan hɔturma bi lɛ kɪ, ηɔaarlesinnɪsorazaa lɛ kɪ.

¹⁴ Zinɛro woo duro nɪ hoserlo bare. Ta η nawɔm durnya haay cinno woo zi k'a yaa η so kɔ ma yar k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ zaa dɔmɪm gɔta hinni ɔ bi tɔ ma.

¹⁵ «Ba n na: Zɛ mɔɔ nawɔrɛ, am koor ho bi m. Mimbirenyɪntazaa m guaa k'a nɪ dɔrɛ a huuro ma, a n a zu a ɔ y, a yaa ta dɪgɪ, a a nyannɪ hɪnka bi m.»

¹⁶ Zinɛro woo cinno woo so kɔ ma bɪnce kɔ n n'a birm *ebree lemim m Armagedɔn b'ɔ.

¹⁷ Malɛɛka saanhɪna ho bi n a laaga ho bi lo hɪnhɛr nɔ ɔ. Leer paŋŋazaa n a to cirbæduu bi zeezi Wosoce ɔ b'ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «A ba an nya!»

¹⁸ Kɛɛrɛ bi, bramanyakɪrɔ, leerlo kan bramahænsirero kɪ, taranyɪŋhɛrɛ paŋŋazaa kɪ nyɪnta ɔ. Ho kɔ guaa bɔr durnya ɔ, taranyɪŋhɛrɛ naa do lɔɔ n nyɪnta ɔ cɪna y.

¹⁹ Kɔnɔ gɔta bi n a zɛ kumbir lɛ kaakɔ, tararɔ kɔnɔrɔ n wurgə. Woso *Babilɔnnɪ gɔta bi tɔ da a nɔ ɔ, k'a nɔmaa dɪven laaga k'a nɪ hirm bi kɪnka ma.

²⁰ Kɔrɔ kɔ hi bɪr η ma rɔ woo haay n nyaam, n n a ya, n n ciro yɪ sɔ y.

²¹ Lajaa gandaarɔ η cilo n a zɔ busi-busi ma n a to brama, ηnɪ b'a da guoo woo ra. Guoo woo n Woso sonsɔ wɔ, kɔsɪ lajaa k'a nyɔɔ bi minto, bala, kɔsɪ m, a paŋŋa n ta ɔ gɔta.

17

Jaandər gɔta

¹ Malɛɛka saanhɪnarɔ woo deem k'a nɪ laaga saanhɪnarɔ woo n b'a zɔ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Bɔr kɔ m hɔnhɔrlɛ nɪŋhɛ kɔ jaandər gɔta bi n'a yɪm bi hɪnka ɪ m. Jaandər bi do, kɔ gɔta k'a nɪ bɔrkɔrɔ lɛ ra bi m.

² Durnya cinno woo jaan da ma, durnyazannɔ n a jaandare dɪven mi an η zɛ.»

³ Espri n gasɔ mɔɔ ɔ, malɛɛka bi n mɔɔ gaa, an ta mɔɔ m poohɔɔn ɔ. Bi, mɔɔ lɔ yɪ an nɪ nyɪntam hɔturma piin... ra. Hɔturma bi mim saanhɪna, a mɪnnɔ bu. N n Woso sonsɔrɔ gɔrsɪra ba a mɛ bi ma.

⁴ Lɔ bi n huu piinɛ wɪsɪ du a ma, kan sarma mɔdrɔ kɪ, jaa tɔzannɔ kɪ, nyɛɛnnɔ kɪ da a ma. Sarma laaga n'a wɔ ɔ, ho bɔnyaa n a han: a jaandare bi dintim m.

⁵ Tɔ k'a jɪ n dɔ n'a tɔsɛ ma: «*Babilɔnnɪ gɔta, jaandənnɔ kan durnya ho bɔnyaarɔ kɪ da.»

⁶ Bi mɔɔ lɔ bi yɪ, an wosogoo ma kan Yeezuu kasetɪzannɔ ma kɪ mi, an n'a zɛrɛ.

Kɔ mɔɔ yɪ bi, mɔɔ n zɛ kədə.

⁷ Malɛɛka bi n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪbɪ n zɛ kədə? Mɔɔ lɔ bi kan hɔturma k'a da ɔ a minno saanhɪna, a mɪnnɔ bu bi jɪ k'a nyaakɔm da bi hɪrɛ ɪbɪ m.

⁸ Hɔturma k'ɪbɪ yɪ bi nyɪnta ɔ, b'a ba ɔ dɔ y. A bɔm yaa gɔta k'a nɔ tɛkka ba ɔ b'ɔ an ta nyaanle bɪnce ɔ. Bi durnyazannɔ kɔ η n tɔ gɔrsɪra ba mɪsɪrbaa ci b'ɔ hal

durnya sunɗida ɔ ro wɔɔ zem kədə hɔturma bi yure to ma. Bala, a nyunta ɔ biisi, b'a ba ɔ do y, b'a y'a bore an bor.

⁹ Naa ɔ bi, mimɓonɔ kan mindore ki bince m. Mim saanhinaro wɔɔ le taa k'a hu a ɔ, ciro saanhinaro ku lo bi ni nyuntare η bure ɔ ro wɔɔ m, cinno saanhinaro m so.

¹⁰ Cinno soorlo wɔɔ cirbæ nya, a sordɔ ho bi goota an ni cirbæ ɔ, a saanhina ho bi n bor cina y, bi k'a bi bor, a bi maasure bare y.

¹¹ Hɔturma k'a nyunta ɔ, b'a ba ɔ do bi, a miɗɗa m cir sinnyə ho. A nyunta cinno saanhinaro wɔɔ barla, b'a i tam nyaanle bince ɔ.

¹² Minno buro k'ibu η yi ro wɔɔ, cinno bu ku η n cirbæ bi cina ro m. Bi, wakati deem no ɔ, η yirm cirbæ ma ηn'a bi kan hɔturma bi ki.

¹³ Cinno buro wɔɔ haay le bi deem: N y'a paɗɗa kan a cirbæ ki sam, ηn'i zi bam hɔturma bi minto.

¹⁴ N yar bam kan sinnyeem bi ki, bi sinnyeem bi bore η la. Bala, a m zuubaro haay Zuuba, cinno Cir. A kan a goɔɔ wɔɔ ki bore η la. Goɔɔ ku n yi η bir, n η nyoko ɔ, a lesirezanno m.»

¹⁵ Maleeka bi n a ya, an a hu moɔ m, a ɔ:

«Hiro k'ibu η yi bince ku jaandər bi n ta ɔ bi, do y'a honho m, goɔɔ ciiro m, tararo m kan leminno ki m.

¹⁶ Minno buro kan hɔturma bi ki k'ibu η yi ro wɔɔ, η som lo jaandər bi m, η ho k'an ta m yom ni, ηn'a to digi. N y'a nyasure ηn'a so, ηn'a misti zar se ɔ.

¹⁷ Bala, Woso hoodare da η heer ɔ, hoodare deem ηn'i zi bam ni: ku η n'a cirbæ bi sa ηni zi ba m hɔturma bi minto, k'an ta an Woso meerbaarɔ wɔɔ koyure domum ku.

¹⁸ Bi, lo k'ibu yi bi, ku goota k'a a so durnya cinno wɔɔ bi m.»

18

Babilonni dare

¹ Bi je ɔ bi, moɔ maleeka vanta yi an a to brama an ni zerm. Paɗɗa goota an ta m, a gure n tara bo a ɔ jilli.

² A n zee da kan paɗɗa ki, a ɔ: «A a da, *Babilonni goota b'a da. A a ba zinero bince. A tara b'a ba espri bonyarɔ haay bince keere. Benno bonyarɔ do haay ku η digama sora ba ɔ ro bince.

³ Bala, a a jaandare waasi bi diven kinka tararo haay ma. Durnya cinno jaan da ma, durnya terbanno n a ba arzakazanno a honta paɗɗa minto.»

⁴ Moɔ m ya, m leer vanta ma, an a to brama, an n'a hire, a ɔ: «Moɔ goɔɔ wɔɔ, k'a bo ku naa do bire ɔ a mimbonyarɔ wɔɔ yaa zar da a ma, kosti k'a ni zem la bi yaa a ku.

⁵ Bala, a mimbonyarɔ wɔɔ a sonso ku ra an ta an brama ku. Bi, Woso a zibæ bonyarɔ wɔɔ to da a no ɔ.

⁶ K'a ba m so, amba a a ba awoo m bi m. Ho k'a ba awoo m bi, k'a suute gallem huɗya. Diven k'a to a laaga ɔ an a ka awoo ɔ bi, k'a diven k'a paɗɗa le da a ho bi ra gallem huɗya bi to no.

⁷ K'a honhorle kan kosti ki k'a ka a miɗɗa ɔ tokama kan goere ki m bi ka ɔ maam so. A y'a hire a miɗɗa m, a ɔ: Nyunta moɔ nawore m cirbæ no ɔ naa ɔ, zoro bæ m moɔ ni y, moɔ bi zheerzar dore y.

⁸ Bi y'a ka, kusiro ku n yi η banka awoo minto bi zem hindeem ɔ, an b'awoo ze: ze, zheerzar, no ki. Se n n'a bum. Bala, Zuuba Woso k'a n'a dodo kam bi, paɗɗa gutazaa m.»

⁹ Durnya cinno wɔɔ ku η jaan da ma kan a ho miɗɗo wɔɔ ki ro wɔɔ baa dare, η y'a wonworɗ ɔ ku η bor ηn'i se k'a n'a bum bi sinɗe bi yim.

¹⁰ N̄ junum laato, a honhørle bi nyibəə minto. N̄ y'a hire, η σ: «Waay... waay... Babilōnni tara guta ra, Babilōnni guta k'a pan̄ja n ta σ! Wakati deem taan... ibi honhørle bə ra?»

¹¹ Bi durnya terbənno wəɔ ɪ baa dam sə ηn'a zenyi da σ, kə gəsi bir η mōdrə wəɔ sim də bi minto.

¹² Sarma kan wanzur ki, jaa tozanno kan nyeenno ki, pēeraro kə η yi η ba pannu muηjəɔ furo m kan pēeraro muηjəɔ piinoo ki, soa ki, gə muηja k'a ji n ta σ k'a yire wer n ta σ kan mōdrə do haay kə n y'a ba yibir sə m nə wəɔ ki, gəɔ muηjəɔ, zaan kan pəyaa mōdrə ki, jaa muηjəɔ mōdrə n nə wəɔ ki.

¹³ Kanel kan dərə ki, tidəər, miir kan tidəər nyisi ki, d̄ven, nyəɔ, nyisi kan ble ki, dono kan seero ki, sisiro kan terkərə ki, lōnno kan gəɔ kə η yi η gər yar σ rə ki.

¹⁴ Malēeka bi n a ya, a σ: «Mōdrə muηjəɔ k'ibi ηsa k'i yi rə wəɔ nyaam ibi lē. Ibi arzaka bi haay kan ibi hə muηja bi ki a zar, b'ibi bi ɪ yare, ɪ η yi fuga y!»

¹⁵ Terbənno k'a η ba arzakazanno terbare naa do je σ rə wəɔ ɪ junum laato a firyire nyibəə minto. N̄ baa dare ηni zenyi da σ,

¹⁶ η σ: «Waay... waay..., bə honhørle ɪ kə guta yi! A pannu muηja huu da a ra, kan pēeraro piinoo muηjəɔ ki, sarma mōdrə n a bə muηja, jaa tozanno ki, nyeenno ki!

¹⁷ Wakati deem taan... ibi honhørle bə, k'ibi arzaka haay n a zar!»

Kooloo gətəɔ kənnə haay, gəɔ haay kə η ni zi bam higota burə σ bi zeezi, kan gəɔ kə η ni zi bam kooloo gətəɔ burə σ ki, kan gəɔ kə η n'a ləhə yim higota zibəə minto rə wəɔ ki jim laato,

¹⁸ ηn'ɪ zee dare a sɛ siηjə kə η y'a yi bi minto: «Kə kara ɪ nyinta an kə guta naa do ku?»

¹⁹ N̄ taapu gər, ηn'a lore a mim la, ηn'ɪ baa dare, ηn'ɪ zenyi dan σ, η σ: «Waay... waay..., bə honhørle ɪ kə guta yi! A arzaka minto y'a ka higota kooloo zanno a ba arzakazanno haay. Wakati deem taan... nə σ a a do hə haay ma!»

²⁰ Brama, ɪ heer nyəɔ a dare minto! K'a heer nyəɔ wosogəɔ, kristazibəəzanno kan wosolesinnisorazanno ki! Bala, Woso a dədə ka, k'a zibəə bonyaa ba awəɔ m bi minto.

²¹ Malēeka pan̄jazaa deem jaa busu an bə kə σ kan jenlajaa guta ki, an a nyəɔ an a da higota σ, an n'a hire, a σ: «Kə guta Babilōnni bi busu n nawore n n a da ncinaas kan pan̄ja ki, bi n b'a yare, n a yi fuga y.

²² N b'a yare, n n kənnizenno, kan hōzenno ki leer ma ibi zi y. Hirhenno kan huurehenno ki leer b'a yare, an bə ibi zi y. N b'a yare n n zibəəsɪzaa yi ibi zi y. N b'a yare n n jaaləre nyi ma ibi zi y.

²³ Fiture lēegure b'a yare an yo ibi zi fuga y. N b'a yare n n lədaa kan a zim ki leer ma ibi zi y. Ibi terbənno wəɔ ɪ nyinta terbənno pan̄jazanno durnya naa nə σ, bi kan ibi ηsaar zibəəro wəɔ ki, ibi bra ba gəɔ wəɔ m haay.»

²⁴ Babilōnni fir yi, bala, n wosolesinnisorazanno ma kan wosogəɔ ki ma, kan gəɔ haay kə n yi η zinze tara burə σ ma rə wəɔ ki ma yi tara naa do nə σ.

19

Babilōnni dare bir heernyəɔ m arzana σ

¹ Bi je σ bi, məɔ gəaa cir guta leer pan̄jazaa ma brama σ, an n'a hire, a σ: «K'a Woso da σ! Bombəre, kan cirbəə ki, pan̄ja guta ki bi, wəɔ Woso həɔ m.

² A dədəkərərə muηja, ηni turga. Bala, a jaandər guta bi dədə ka, k'a gəɔ zar guta tara burə σ a jaandare bi minto, n bi dədə ka. Woso honhørle ka σ an a zibəənyino k'a η zinze rə wəɔ zim bə ma.»

³ N̄ n a ya, ηn'a hi, η σ: «K'a Woso da σ! Bi kə guta bi sɛ siηjə bam bir derm dōraa k'a nyare ba σ nə σ.»

⁴ Bɪ, ɣɔɔɔgusinno buhura a yaa si rɔ wɔɔ kan hɔɔmɪsɪrɔ sɪrɔ wɔɔ kɪ kukurɛ zɛ ɲɪ Woso k'a nɪ nyɪntarɛ cirbæduu ra bɪ da ɔ, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «*Amina, Aleluya!»*

Sinnyɛɛm lɔsarɛ cɪbsa hɔbɪrɛ

⁵ Leer n a to cirbæduu bɪ ra, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Awɔɔ haay k'an Woso zibænyɪnɔ, awɔɔ k'a nɪ nyɪ bam nɪ, ɣɔɔɔ poorero kan ɣɔɔɔ ɣɔtɔɔ kɪ, k'a wɔɔ Woso bɪ da ɔ!»

⁶ Mɔɔ m ya, m a ma ɪ ɔ, ɣɔaa cir ɣɔta leer m, ɪ ɔ, higɔta surle m, ɪ ɔ, bramahænsire paɲɲazaa leer m. ɲ n'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bala, Zuuba, wɔɔ Woso paɲɲa k'a jire ba ɔ b'a cirbæ hunka.

⁷ ɔ ɔ heer nyɔɔ k'ɔ saɲɲa ba, k'ɔ ɔ lɛ bɔ ɔ, bala, sinnyɛɛm bɪ lɔsarɛ cɪbsa m. A lɔ b'a banka,

⁸ ɲ zaa ka ɔ k'an huu fu k'a nɪ yɔm bɪ du a ma, a fu n ta ɔ.» Bala, huu fu bɪ, wosogɔɔ wɔɔ zibæ mɪɲɲɔɔ m.

⁹ Malɛɛka deem n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A ɣɔrsɪra ba! Mimbirenyɪntazannɔ m ɣɔɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ bir sinnyɛɛm lɔsarɛ hɔbɪrɛ ma rɔ wɔɔ m.

A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Woso mɪɲɲa leminno m.

¹⁰ Mɔɔ n kukurɛ zɛ a taa kɔ m a da ɔ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

ɪ b'a ka ɪ naa ba y. ɪ zibækɔɔn m mɔɔ m, ɪbɪ kan ɪ danyɪnɔ kɔ ɲ nɪ sɪra zi bam Yeezuu zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m, ɪ da ɔ, bala,

Yeezuu kasetɪ bɪ nɪ wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ hɔɔn gum.

ɣɔaa k'a da sisi fu ɔ

¹¹ Kɛɛrɛ bɪ, mɔɔ brama yɪ an a ɣɔ: sisi fu n bɔ, ɣɔaa k'a da ɔ bɪ tɔ m, ɣɔaa paan... sɪrazaa, dɔdɔ an n'a kam, an nɪ zoo bam kan tɪrgabaa kɪ.

¹² A mɪnyaa bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan sɛwɪrɔ kɪ. A mim la bɪ, cinno firgɛrɔ ɣɔta ta ma, n n tɔ k'a deem y'a dɔ bɪ ba a mɛ ma.

¹³ A n huu ɣɔta kɔ n y'a ɣɔrmɪ ma ɔ du a ma b'a tɔ m: <Woso lemim>.

¹⁴ Brama yarbænno n da sisi furo ɔ, ɲnɪ huu furo kɔ ɲ fu n ta ɔ rɔ du a ma, ɲn'ɪ zure a jɛ ɔ.

¹⁵ Kargɔ lɛzaa nɪ bɔrɛ a lɛ ɔ k'a tararɔ zɛ m. A y'a sore ɲ ɔ kɔsɪ-kɔsɪ, b'a Woso k'a paɲɲa jire ba ɔ bɪ nɔmaa ɣɔta lom tara burɛ ɣɔɔɔ ra.

¹⁶ A huu ɣɔta burɛ kan a ganda burɛ kɪ ma, n tɔ ɣɔrsɪra ba ɲ ma nɔnaaɔ: <Cinno wɔɔ Cir, zuubarɔ wɔɔ Zuuba>.

¹⁷ Mɔɔ malɛɛka deem yɪ, an nɪ jɪnɪm wosogure nɔ ɔ. A n zee da kan paɲɲa kɪ bennɔ kɔ ɲ nɪ werm brama yaa ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a bɔr, a a zɛ kɔ ra hɔbɪrɛ ɣɔta kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ tɔ ma.

¹⁸ K'a bɔr a cinno mɛsim sɔ, kan yarbænno lɛzannɔ mɛsim kɪ, paɲɲazannɔ mɛsim kɪ, k'a sisiro sim sɔ kan ɣɔɔɔ kɔ ɲ nɪ dare ɲ ɔ rɔ wɔɔ mɛsim kɪ. K'a ɣɔɔɔ haay mɛsim sɔ, lɔnnɔ mɛsim kan soamɪɲɲaɔzannɔ mɛsim kɪ, ɣɔɔɔ ɣɔtɔɔ kan ɣɔɔɔ poorero mɛsim kɪ.»

¹⁹ Bɪ, mɔɔ hɔturma bɪ yɪ, tararɔ cinno kan a yarbænno kɪ n a zɛ kɔ ra k'a yar ba kan ɣɔaa k'a da sisi b'ɔ bɪ kɪ, a yarbænno kɪ.

²⁰ N hɔturma bɪ nyasɔ kan hɔdɔrɛɲɔaarzaa bɪ kɪ. A ɪ hoserlo ba hɔturma bɪ mɪm ɔ bɪ. A ɪ hoserlo ba an bra ba ɣɔɔɔ kɔ ɲ hɔturma bɪ makra yɪ, ɲn'a bɔkɔrɛ bɪ dan ɔ rɔ wɔɔ m. N yɪ ɲ hɪya haay zar sɛ haare ɣɔta kɔ kidibir sɛ nɪ bɪɲ ɔ b'ɔ hɪya haay mɪsɪr.

²¹ Kargɔ k'a nɪ bɔm ɣɔaa k'a da sisi ɔ bɪ lɛ ɔ bɪ bɔ ɪ ɣɔɔta rɔ wɔɔ zɪnzɛ, bennɔ haay nɪ ɲ sinno bɪ, an ɲ ka.

* 19:4 19.4 <Aleluya> a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: <K'a Woso da ɔ!>.

20

Dɔɔraa tisi cirbæə birɛ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ malɛɛka deem yɪ an a to brama an nɪ zerm. A n nɪ yaa gandaa k'a nɔ tekka ba ɔ bɪ lɛ nyɪ m, kan baŋŋa gandaa kɪ a wɔ ɔ.

² A mɪnda gɔta bɪ nyasɔ, mɪm gusire bɪ, n n'a birm minkagɔaarazaa gɛɛ Sɔtaana bɪ, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, jum bɪ, an a sur dɔɔraa tisi minto.

³ A n a nyɔɔ an a da yaa gandaa k'a nɔ tekka ba ɔ b'ɔ, an a lɛ bɪ ta, an a nyɪ da ɔ, an a naasɔ, k'a b'a da ma dɔntɔ, an bra ba tararɔ wɔɔ nɪ y, kɔ dɔɔraa tisi bɪ n ta an a ku. Bɪ jɛ ɔ bɪ, a a ga m, kɔ n n wɔ saa ma dɔmɪm poore minto.

⁴ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ cirbæəduuro yɪ. Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntarɛ η la rɔ wɔɔ, n paŋŋa ka η ɔ kɔ η nɪ gɔɔɔ dɔdɔ ka. Mɔɔ gɔɔɔ kɔ n yɪ η mɪm gɔngɔ ma Yeezuu kasetɪ karɛ kan Woso lemim kɪ minto rɔ wɔɔ nyiro yɪ sɔ, kan gɔɔɔ kɔ η n hɔturma bɪ gɛɛ a bɔkɔrɛ bɪ kɪ da ɔ, bɪ η n makra yɪ a tuse ma gɛɛ a wɔ kɪ ma rɔ wɔɔ nyiro kɪ sɔ. N y'a mɪm bɔ ɔ, ηnɪ bɪ cirbæə bɪ dɔɔraa tisi nɔ ɔ kan Krista kɪ.

⁵ Gæno gɔsɪnnɔ wɔɔ b'a bɔrɛ ηnɪ bɔr mɪsɪrbaa nɔ ɔ kɔ dɔɔraa tisi bɪ n a ku y. Lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ m bɪ.

⁶ Gɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɪmbɪrenyɪntazannɔ m, wosogɔɔɔ m sɔ. Zɛ hɪya hɔ bɪ paŋŋa ba η zi y. N nyɪntam Woso kan Krista kɪ mannɪbɛnno. N cirbæə bɪm kan kɪ dɔɔraa tisi bɪ nɔ ɔ.

Sɔtaana dare

⁷ Kɔ dɔɔraa tisi b'a ku, n Sɔtaana bɔrɛ a dujɪ ɔ b'ɔ.

⁸ Bɪ, a tarɛ an aa bra ba tararɔ kɔ η nɪ durnya gɔrga siro wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ m, Gɔg kan Magɔg kɪ m. A yɪ η som kɔ ma yar bɪ bare minto. N lɛ gɔtabaa do m higɔta nyɪntaayaa m.

⁹ Ba η y'a kɔrgu durnya burɔ ɔ jilli, ηnɪ bɪr wosogɔɔɔ wɔɔ bɪncɛ bɪ ma kan kɔ kɔ Woso a ηɔa bɪ kɪ ma na. Bɪ, sɛ a to brama, an η bɪ.

¹⁰ Bɪ, minkagɔaarazaa k'a nɪ bra bare η nɪ bɪ, n y'a nyɔɔ, n n a da sɛ haare kɔ kidibir sɛ nɪ bɪj ɔ b'ɔ, hɔturma bɪ kan hɔdɔrɛŋɔaarzaa bɪ kɪ zi. N fir yɪm b'ɔ gɔta sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.

Dɔdɔkarɛ

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ cirbæəduu gɔta yɪ fu, a zaa nɪ nyɪntam la. Brama kan tara kɪ n nyaam a lɛɛ fɪgaa.

¹² Mɔɔ gæno yɪ sɔ, gɔɔɔ gɔtɔɔ kan gɔɔɔ poorerɔ kɪ, ηn'ɪ jɪnɪm cirbæəduu bɪ lɛ ɔ. N n ciro gɔngɔ, n n a ya, n nɪ ci vanta gɔ: mɪsɪrbaa ci bɪ. N n gæno wɔɔ dɔdɔ yar an a gaku ɔ ba kan η zibæəro kɪ, amba n y'a gɔrsɪra ba ciro wɔɔ nɔ ɔ bɪ m.

¹³ Higɔta, zɛ kan gænokɔ kɪ a gæno bɔ a rɛ. N gɔaa biyæə dɔdɔ ka an a gaku ɔ ba kan a zibæə kɪ.

¹⁴ Kɛrɛ bɪ, n zɛ kan gænokɔ kɪ nyɔɔta n nɪ η da sɛ haare b'ɔ. Sɛ haare bɪ do m zɛ hɪya hɔ bɪ.

¹⁵ Gɔaa kɔ n n'a tɔ yɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ bɪ, bɪ n y'a nyɔɔta, n n a da sɛ haare b'ɔ.

21

Brama daa kan tara daa kɪ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ brama daa yɪ kan tara daa kɪ. Bala, lɛɛkarɛ brama bɪ kan lɛɛkarɛ tara bɪ kɪ nyaam, bɪ higɔta bɪ ba ɔ dɔ y.

² Mɔɔ kɔ mɪŋŋa bɪ yɪ, Zerizalem daa bɪ. Mɔɔ yɪ, an a to brama Woso zi an nɪ zerm. A n a banka am lɔ daa k'a gar ba a zim minto bɪ hɔ bɪ m.

³ Mɔɔ leer paŋŋazaa ma an a to cirbæəduu bɪ zeezi, an n'a hirɛ, a ɔ: «Ba Woso a har cunta gɔɔɔ bireyaa ɔ na. A gɔɔtam kan η kɪ. N nyɪntarɛ a gɔɔɔ, a mɪŋŋa n nyɪnta η Woso, an bɪr kan η kɪ.

⁴ A yi η nyifeer do haay gongom ma. Ze bi nyintan σ do y. Heerzar bi nyintan σ do kan zee ki, fir ki y. Bala, durnya gusire bi cem.»

⁵ Bo n ni nyintam cirbæduu ra bi n a hi, a σ: «Kæere naa ho haay daaro moo n ni η bam.» A n a ya, an a hi, a σ:

«A gorsira ba: Meerbaa paan...ro m nawonno, n a ga m, n η si sira m so.»

⁶ A n a ya, an a hi moo m, a σ:

«Ho haay nya. Moos m lækarezaa, moos m jezaa. Moos n'a sijnida, moos n'a nyare. Gooa ku musi n'a zere, moos musirbaa himinyaa hi kan σ, an a mi vam.

⁷ Damazaa bi ganwore naa do yim, moos nyintare a Woso, a m nyinta moos nyi.

⁸ Ku nyibæzanno woos ni, sirakarewarzanno woos, dintinzanno woos, gærzenno woos, jaandønno, nyisizanno woos, gwoos ku η ni wosoro bawonno dan σ ro woos kan ηaarzanno woos ki haay, η hojirleho ι se haare kan kidibir se ki no σ. Ze huya ho bi m bi.»

Zerizalem daa

⁹ Malæka saanhunaro ku η ni laaga saanhunaro ku kus jezanno saanhunaro woos a hunhan ro woos deem bor, an b'a hi moos m, a σ:

«Bor ku m lodaa k'a m sinnyeem bi lo bi hunka ι m.»

¹⁰ Sent-Espri n zer moos ra, malæka bi n moos gaa an ta moos m ci gandaa k'a ni mim σ nioσ... b'σ, an ku miηηa Zerizalem, k'a a to Woso zi brama an ni zerm bi hunka moos m.

¹¹ A n ni yom Woso miηηa leboore no σ. A yore bi bo ku σ kan jaa tozaa yore ki, an ni yore ι σ jaa ku n n'a birm zaspi bi m.

¹² A pæηηe bi nyinta jinte brama, a deo n ta σ. A lero buerehuya. Malæka buerehuyoo ni dore η ma. N n Israyel paryaa buerehuyoo woos to bumba celero buerehuyoo woos ma.

¹³ Dojir σ cele kaako, meer σ cele kaako, jsadopaasi ma cele kaako bisidopaasi ma cele kaako.

¹⁴ Ku bi pæηηe bi jir jaa buerehuya, n sinnyeem bi zibæzanno buerehuyoo woos to gorsira bumba jaaro woos ma.

¹⁵ Malæka k'a ni meer bam kan moos ki bi ni makra ba ho m a wo σ, sarma bænke m, k'a ku bi kan a celero, a pæηηero ki makra ba m.

¹⁶ Kono bi pæηηe bi gorga si, b'a jintæbaa kan a he ki hodeem. Malæka bi ku bi makra ba a bænke bi m. A jintæbaa bi cilometir tisi huya kan a zoohura ki. A he kan a jintæbaa buræ ki hodeem so.

¹⁷ Malæka bi n pæηηe bi makra ba. A jintæbaa buræ bi metir busaanhuna a yaa huya. Makra bi ba a σ gwoos makra bare m.

¹⁸ Pæηηe bi do n y'a σ jaa ku n n'a birm zaspi bi m. Ku bi miηηa do n y'a σ sarma paan... m, an ni yire ι σ jaa peko-pekoda firr... m.

¹⁹ Kono bi pæηηe bi jir banka n y'a σ *jaa tozaa do haay m. A jir bi lækare jaa bi, zaspi m, a huya ho bi, safur, a kaako ho bi, agati, a si ho bi, emerodi,

²⁰ a soor ho bi, oniksi, a sordi ho bi, sardoanni, a saanhuna ho bi, krizoliti, a sinnye ho bi, beril, a næhu ho bi, topaazi, a bu ho bi, krizopraazi, a bueredeem ho bi, turkooazi, a buerehuya ho bi, ametisti m.

²¹ Cele buerehuya ro woos nyenyaa buerehuyoo m. Cele biyæe bi ba n y'a σ nyenyaa deem m. Ku bi bire ma bi, sarma n y'a wota ra, an ni yore am jaa peko-pekoda ho bi m.

²² Moos n Wosoce yi ku bi do no σ fuga y, bala, a Wosoce bi m Zuuba Woso k'a panja jire ba σ bi m, kan sinnyeem bi ki m.

²³ Ku bi bir a kam wosogure ma, a bir a kam mom gure ma so ku η ni læe gu a ni y. Bala, Woso leboore bi ni gun σ, a sinnyeem bi m fitire.

²⁴ Tararo tare a læegure bi no σ, durnya cinno zere a arzakaro m.

²⁵ N bi kɔ bi cɛlɛrɔ wɔɔ tintam sinuu ɔ fiɠa y, bince bi do ɔ gunuu bi nyɪntaŋ ɔ do y.

²⁶ N zɛm tararɔ arzaka m kan a daɔrɛ kɪ m kɔ b'ɔ.

²⁷ Bi dintim si bi gasom kɔ bi do ɔ y. Gɔɔɔ kɔ η nɪ dintim zi bam kan ŋɔaar kɪ rɔ wɔɔ bi gasoŋ ɔ sɔ y. Gɔɔɔ kɔ n yɪ η tɔ gɔrsɪra ba sinnyɛem bi mɪsɪrbaa ci ɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ bala n nɪ gasoŋ ɔ bala.

22

¹ Malɛɛka b'a ya, an mɪsɪrbaa kɔyaa hi hunka mɔɔ m, an nɪ yɔm am jaa kristal ho bi m, an nɪ bɔm Woso cirbæduu kan sinnyɛem bi kɪ bince ɔ.

² Hi bi nɪ bram kɔ bi bire ɔ. Kɔyaa bi gɛm biyæə ra bi, mɪsɪrbaa gɔ nɪ b'ɔ, an nɪ nyɪ dam gallem buerehɪya dɔɔraa deem nɔ ɔ. Mom biyæə, a ɪ nyɪ dam. A lɛɛ bi, yaaba nyɪsɪ m tararɔ minto.

³ Ler kɔsɪ bɔrɛ bi nyɪntaŋ ɔ do y.

Woso kan sinnyɛem bi kɪ cirbæduu nyɪntam kɔ b'ɔ, a zibæənyɪnɔ y'a dan ɔ.

⁴ Ŋ y'a meer yɪrɛ, bi, a tɔ nyɪntarɛ η tusə ma.

⁵ Gunuu bi nyɪntaŋ ɔ do y. Gɔsɪ b'a kam fiɠurɛ lɛɛgure ma gɛɛ woso gure ma do y. Bala, Zuuba Woso y'a lɛɛgure kɛrgure η la. Bi η cirbæə bɪm dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ.

Yeezuu a bɔ an nɪ zɛrɛ

⁶ Malɛɛka bi n a ya, an a hi mɔɔ m, a ɔ:

«Meerbaarɔ paan...rɔ n'awɔɔ m, n a ga m, n η si sɪra m sɔ. Woso k'a m Zuuba, k'a n'a lɛsɪnnɪsorazannɔ hoɔn gum Sent-ɛspri m bi, a malɛɛka nyɔɔ k'an ho k'a nɪ zɛrɛ an a zɔ bi hunka a zibæənyɪnɔ m.»

⁷ Yeezuu a hi, a ɔ: «Mɔɔ zɛm dɪtaa. Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ ci naa do meerbaarɔ kɔ η nɪ Woso hoɔnhɔ hɪnkam sim an nɪ zuŋ ɔ bi m.»

⁸ Mɔɔ mɪŋŋa Zaan hoɔ nɔɔn duro ma, m η yɪ sɔ. Kɔ mɔɔ hoɔ nɔɔn duro ma, m η yɪ sɔ bi, mɔɔ kukurɔ zɛ malɛɛka k'an η hunka mɔɔ m bi taa.

⁹ Malɛɛka bi n a hi mɔɔ m, a ɔ:

«I b'a ka ɪ naa ba y. I zibæəkɔɔn n mɔɔ m kan ɪbɪ danyɪnɔ wosolɛsɪnnɪsorazannɔ kan gɔɔɔ kɔ η nɪ ci naa do meerbaarɔ sim ηn'ɪ zuŋ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m ɪ da ɔ.»

¹⁰ A n a ya, an a hi mɔɔ m, a ɔ:

«I bi ci naa do wosolɛsɪnnɪsora meerbaarɔ to ɪ nɔ ɔ y, bala, dɔmɪm b'a zɔ.

¹¹ Kɔ gɔaa bɔnyaa n gɔɔta an bɪr a bɔnyaa bam, kɔ dintinzaa n gɔɔta, an bɪr a dintim zi bam. Kɔ sɪrazaa n gɔɔta an bɪr a sɪra ra, kɔ gɔaa mɪŋŋa n bɪr a mɪŋŋabaa dam la.»

¹² «K'a tɔr ka, mɔɔ zɛm dɪtaa. Bi, mɔɔ ɪ zɛrɛ m ganwɔrɛ m, m n'a kam gɔaa biyæə ɔ, amba a a ga a zibæə m.

¹³ Mɔɔ m Alfa, mɔɔ m Omega. Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jɛzaa. Mɔɔ n'a sɪŋŋɪda, mɔɔ n'a nyarɛ.»

¹⁴ Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ η n'a huuro sɔrgɔm k'a b'a da ma a zaa yɪ, a mɪsɪrbaa gɔ bi nyɪ bi, k'a b'a da ma, a gasɔ kɔ b'ɔ a cɛlɛrɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Bi jino, wɔkunno kan jaandɛnno kɪ, gerzenno kan wosoro ba a wɔ m nɔ daɔrɛzannɔ wɔɔ kɪ, kan gɔaa k'a ŋɔaar ŋɔa gɛɛ an n'a zi bam bi kɪ, brɔɔ haay gɔɔtam garga ra.

¹⁶ «Mɔɔ mɪŋŋa, Yeezuu, m malɛɛka bi nyɔɔ mɔɔ ɔ k'an bi kasetɪ naa do ka mɔɔ gɔɔɔ sokomaro wɔɔ ɔ. David yanŋa m mɔɔ m. Dɔgta Monyaa k'a nɪ yɔm bi m mɔɔ m.»

¹⁷ Sent-ɛspri kan lɔdaa bi kɪ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Bɔr!»

Kɔ gɔaa k'a n'a mam bi na hi, a ɔ: «Bɔr!» Kɔ gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zɛm bi n bɔr!

Ko gɔaa k'a le n taa mɔsɔrbaa hi ma bi n a yi vam!

Nyare

¹⁸ Mɔɔ miɲɲa Zaan, awɔɔ haay k'a n'a tɔr kam wosolesinnɔsora meerbaarɔ nɔɔn duro ma ci naa do nɔ ɔ bi n'a hire awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Ko gɔaa ho zu ho ko Woso a hi bi ra, Woso kosɔrɔ ko n yi η gaa da ci naa do nɔ ɔ rɔ wɔɔ zure a zaa m la.

¹⁹ Bi ko gɔaa ho bo ho ko Woso a hi ci naa do nɔ ɔ b'ɔ, Woso mɔsɔrbaa go bi, kan ko miɲɲa ko n yi η hɔnka ci naa do ɔ ki bi, hojirle k'a zaa n n'a yim bi yom ni.

²⁰ Gɔaa k'a ni naa haay kaseti kam bi n'a hire, a ɔ: «Denter m, Mɔɔ zem dutaa.»
Amina, Zuuba Yeezuu, bor!

²¹ Ko Zuuba Yeezuu barka n nyinta awɔɔ haay mim ɔ.